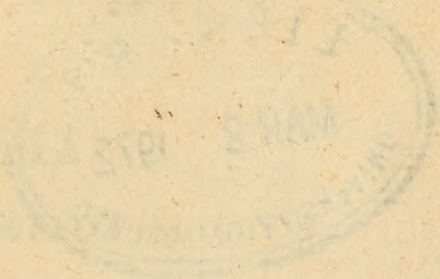

3 1761 07985919 5

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ.

LIBRARY
MAR 2 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ,

ΠΕΡΙΕΧΩΝ

ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΑΙΛΙΑΝΟΥ ΤΗΝ ΠΟΙΚΙΛΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ,
ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΚΟΥ, } ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ, }

Οἷς προσετέθησαν καὶ βραχεῖαι σημειώσεις, καὶ Στοχασμοὶ αὐτοσχέδιοι περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ γλώσσης.

Φιλοτίμῳ δαπάνῃ τῶν ΑΔΕΛΦΩΝ ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ, παιδείας ἕνεκα τῶν τὴν Ἑλλάδα φωνὴν διδασκομένων Ἑλλήνων.

Ἄνθρωπος, παιδείας μὲν ὀρθῆς τυχὼν, καὶ φύσεως εὐτυχοῦς, θειότατον, ἡμερώτατόν τε ζῶον γίγνεσθαι φιλεῖ· μὴ ἱκανῶς δὲ, ἢ μὴ καλῶς τραφὲν, ἀγριώτατον τῶν ὅσα φύει γῆ.

Πλάτων, Περὶ νόμ. ϛ, σελ. 765.

Ex libris
J. St Martin
1808

ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ,

ἘΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΦΙΡΜΙΝΟΥ ΔΙΔΟΤΟΥ.

ΑΩΕ.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Νέας ἐκδόσεως Ἑλληνικῶν Ποιητῶν καὶ Συγγραφέων, ἥτις γίνεται διὰ δαπάνης τῶν ἈΔΕΛΦΩ͂Ν ΖΩΣΙΜΆΔΩΝ, διὰ τοὺς σπουδάζοντας τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν Ἕλληνας.

Οἱ Ἑλληνικοὶ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, ὅσοι μάλιστα, διὰ τὸν καιρὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἔγραψαν, ὀνομάζωνται ἀπὸ τοὺς ἀλλογενεῖς Ἑλληνιστὰς Κλασσικοὶ, ἐτυπώθησαν, ἀφ' οὗ εὑρέθη ἡ τυπογραφία, τοσάκις, ὥστε εἶναι δυσκολώτατον νὰ ἀπαριθμήσῃ τις τὰς διαφόρους ἐκδόσεις αὐτῶν. Καὶ ὅμως ἀπὸ τὰς πολυαρίθμους ταύτας ἐκδόσεις πολλὰ ὀλίγαι εἶναι εἰς ὄγκον καὶ τιμὴν ἀνάλογον μὲ τὴν χρηματικὴν δύναμιν τῶν περισσοτέρων ἀπὸ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ σπουδάσωσι τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Γέμουσιν ὅλαι σχεδὸν ἀπὸ διαφόρους ἀναγνώσεις, ἀπὸ σημειώσεις γραμματικὰς καὶ κριτικὰς, αἱ ὁποῖαι, εἰς ὀλίγους χρήσιμοι, αὐξάνουσι μὲ βλάβην τῶν περισσοτέρων, τὸ μέγεθος, τὸ πλῆθος καὶ τὴν τιμὴν τῶν τόμων. Πρόσθες ὅτι καὶ πολλὰ ὀλίγαι ἀπὸ τὰς προειρημένας σημειώσεις ἀποβλέπουν κατ' εὐθεῖαν τὸν σκοπὸν, ὅστις εἶναι νὰ καταλαμβάνῃ ὁ σπουδαστὴς τῆς γλώσσης ὅ, τι ἀναγινώσκει. Ὅταν ὁ σπουδάζων ἔχῃ κρίσιν ὀρθὴν, καὶ χειραγωγῆται ἀπὸ

διδάσκαλον κριτικὸν, περισσότερον μανθάνει, παραβάλλων ἕνα μὲ τὸν ἄλλον τοὺς ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς, παρὰ κατατρίβων τὸν καιρὸν εἰς τὰς πολυπληθεῖς τῶν ἐξηγητῶν σημειώσεις. Ἤθελε λοιπὸν ὠφελήσει μεγάλως τοὺς ἐραστὰς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ αὐξήσει τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, ὅστις συναθροίσῃ εἰς ὀλίγους τόμους μέγα μέρος τῶν ἀξιολογωτέρων ποιητῶν καὶ συγγραφέων, καὶ τοὺς τυπώσῃ μ' ὅλην τὴν ἀκρίβειαν, ὅσην εἶναι δυνατὸν νὰ κατορθώσῃ, βοηθούμενος ἀπὸ τὴν παραβολὴν τῶν προτέρων ἐκδόσεων, καὶ, ὁσάκις ἡ χρεία τὸ καλέσει, τῶν χειρογράφων, καὶ ἀπὸ τὰς πλέον ἐναργεῖς ἰδικάς του ἢ ἄλλων εἰκασίας τε καὶ διορθώσεις.

Ταῦτα ἔγραφον πρὸ μηνῶν ὀλίγων, ἀποκρινόμενος εἰς τῶν φίλων μου ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ τὴν ἐρώτησιν, « Ποῖος ἦτον ὁ τρό» πος τοῦ νὰ ἐπιταχύνῃ τις τὴν ἀρχομένην τῆς Ἑλλάδος ἀνα» γέννησιν ». Οἱ φιλογενεῖς οὗτοι καὶ φιλέλληνες ἄνδρες, τοὺς ὁποίους ἡ καλὴ τύχη τῆς κοινῆς ἡμῶν πατρίδος ἐγέννησεν εἰς τὸν αὐτὸν παρόντα καιρὸν, ὅταν οἱ Ἕλληνες ἀπεφάσισαν νὰ ἀναλάβωσι τὰ προγονικά των φῶτα, συνειθισμένοι νὰ σκορπίζωσι τὸν πλοῦτον αὐτῶν εἰς ὠφέλειαν τῶν ὁμογενῶν, ἠθέλησαν νὰ μάθωσι καὶ παρ' ἐμοῦ πῶς ἠδύναντο νὰ κάμνωσι τὸν σκορπισμὸν τοῦτον μὲ περισσοτέραν καρποφορίας ἐλπίδα. Ἀλλὰ ταῦτα γράφοντος ἡ ἀνικανότης μου εἰς τοιαύτην ἐπιχείρησιν δὲν μ' ἐσυγχώρησε νὰ φαντασθῶ, ὅτι ἐμελέτων νὰ μὲ κάμωσι καὶ ὄργανον τοιαύτης ὠφελίμου ἐπιχειρήσεως.

Δι' ἄλλο λοιπὸν δὲν συγκατένευσα νὰ ἀναδεχθῶ τοσοῦτο

βάρος, παρὰ τοῦτον τὸν συλλογισμὸν, ὅτι, ἐὰν δυνηθῶ νὰ τὸ βαςάσω, πληρόνω τὸ ἀπαραίτητον πρὸς τὴν πατρίδα μου χρέος· ἐὰν ἀποκάμω, πληρόνω κἂν μέρος τοῦ χρέους μου μὲ τὴν πρόθυμον ὑπακοὴν εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος· ἐπειδὴ τὴν φωνὴν τῶν ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ, καὶ τῶν ὅσοι τοὺς μιμοῦνται, τὴν ςοχάζομαι φωνὴν τῆς πατρίδος.

Ἡ ὑπὲρ δύναμιν αὕτη μου ἐπιχείρησις ἀποβλέπει προηγουμένως τὴν ὠφέλειαν τῶν σπουδαζόντων εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν Ἑλλήνων. Ἡ εὐκολωτέρα κτῆσις καὶ χρῆσις τῶν Ἑλληνικῶν βιβλίων θέλουν ἀναμφιβόλως ἀναζωπυρήσει εἰς τὰς νέας αὐτῶν ψυχὰς τὰ πλακωμένα, ἀλλ' ὄχι ἀφανισμένα, γενναῖα φρονήματα τῶν ἰδίων προγόνων. Διὰ νὰ λάβῃ δὲ τὴν ποθουμένην ἔκβασιν ἡ πλουσιοπάροχος πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς εὐεργεσία τῶν φιλελλήνων ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ, ἐπρόσδραμον εἰς ἄλλους φίλους, οἱ ὁποῖοι διὰ τὴν πρὸς τὴν Ἑλλάδα χρηςὴν αὐτῶν διάθεσιν, μὲ ὑπεσχέθησαν, ὄχι μόνον νὰ μοῦ ἐλαφρύνωσι τὸ βάρος τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ ἀναλάβωσιν ὅλον, ἐὰν ἡ δύναμις μου ὀλιγωθῇ, ἢ καὶ παντάπασιν ἀποσβεσθῇ ἀπὸ τὸν εἰς ὅλους ἀπαραίτητον θάνατον.

Ἰδοὺ ποῖος εἶναι ὁ τρόπος τῆς ἐκδόσεως ταύτης. Ἡ ὅλη συλλογὴ θέλει περιέχει τὸ περισσότερον μέρος ἀπὸ τοὺς δοκίμους ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς. Τοιούτους ὀνομάζω, ὅσοι ἔγραψαν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς γλώσσης, ἀρχινῶν ἀπὸ τὸν Ὅμηρον, καὶ τελευτῶν εἰς τοὺς γράψαντας κατὰ τοὺς χρόνους τῶν

Πτολεμαίων, καὶ ὀλίγον κατωτέρω. Εἰς ὅσους σώζονται σχόλια παλαιὰ, θέλω συνεκδώσει καὶ τὰ σχόλια. Εἰς τὸν Ὅμηρον ὅμως θέλουν προςεθῇ τὰ μικρὰ σχόλια, τὰ λεγόμενα τοῦ Διδύμου, καὶ ὄχι τὰ διεξοδικώτατα τοῦ Εὐςαθίου, τῶν ὁποίων ἡ ἔκδοσις εἶναι χρόνου μακροῦ ἔργον. Ἀπὸ τὰς διαφόρους ἀναγνώσεις ἐκείνας μόνας θέλω φυλάξει, ὅσαι ἔχουσι κἂν ὀλίγην πιθανότητα. Ὅταν τὸ κείμενον ἦναι τόσον ἐσφαλμένον ὥςε νὰ μὴν ἐμπορῇ νὰ διορθωθῇ μήτ' ἀπὸ τὰς προλαβούσας ἐκδόσεις, μήτ' ἀπὸ ἀντίγραφα, θέλω σπουδάσει, ὅσον εἶναι δυνατὸν, νὰ τὸ διορθώσω ἐξ εἰκασίας, σημειόνων ὅμως καὶ τὴν παλαιὰν γραφὴν εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς σελίδος. Παρὰ ταύτας τὰς σημειώσεις ἄλλας ὁ καιρὸς νὰ κάμω δὲν συγχωρεῖ· ἐὰν ὅμως ἀναγκασθῶ νὰ γράψω ὀλίγας τινὰς, θέλουν εἶσθαι εἰς Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, κατὰ τὰς γραφομένας τώρα εἰς τὸν Αἰλιανὸν, Νικόλαον τὸν Δαμασκηνὸν, καὶ Ἡρακλείδην τὸν Ποντικὸν, τοὺς ὁποίους, μὲ τὴν παροῦσαν Προκήρυξιν, ὡς Προδρόμους τῆς μελλούσης τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων ἐκδόσεως, ἔκρινα νὰ συνεκδώσω, μὴ δυνάμενος ν' ἀρχίσω πάραυτα τὴν ἔκδοσιν τῶν Κλασσικῶν, διὰ περιςάσεις τινὰς ἀναγκαίας. Ἀπὸ τούτους ὅμως τοὺς τρεῖς συντομωτάτους συγγραφεῖς, ὁ μὲν Ἡρακλείδης εἶναι ἀληθῶς Κλασσικὸς, ὁ δ' Νικόλαος ἄξιος νὰ συγκαταριθμηθῇ μὲ τοὺς Κλασσικοὺς καὶ διὰ τὸν χρόνον, ὄχι πολὺ ἀπέχοντα τῶν Πτολεμαϊκῶν χρόνων, καὶ διὰ τὸν τρόπον εἰς τὸν ὁποῖον ἔγραψε. Μόνος

Αἰλιανὸς εἶναι ἔξω τοῦ χοροῦ τῶν Κλασσικῶν, ἂν καὶ πρῶτον εἰς τὴν τάξιν τὸν ἐξέδωκα, διὰ τὸ μακρότερον τῆς ἱςορίας του παρὰ τοὺς ἄλλους.

Ἐπειδὴ ἡ ἔκδοσις τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων γίνεται προηγουμένως διὰ τοὺς Ἕλληνας, δὲν πρέπει νὰ φανῇ παράδοξον, ἂν δὲν συνεκδίδω καὶ τας Λατινικὰς μεταφράσεις. Ἡ ἔλλειψις ὅμως αὕτη, ἀντὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἀξίαν τῆς ἐκδόσεως, θέλει τὴν κάμει ὠφελιμωτέραν καὶ εἰς τοὺς ἀλλογενεῖς Εὐρωπαίους, ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ προκόψωσιν ἀληθινὴν προκοπὴν εἰς τὴν εἴδησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης· ἀναγκαζόμενοι νὰ ζητῶσι τὴν ἔννοιαν χωρὶς τὴν βοήθειαν τῆς μεταφράσεως, θέλουν αὐξήσει τὴν προσοχὴν, ἀναγκαίαν εἰς τὸ νὰ γνωρίζωσιν ἀφ' ἑαυτῶν τὰ ἀναγινωσκόμενα·

Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ὅτι ἡ ἔκδοσις γίνεται διὰ τοὺς Ἕλληνας, οἱ ὀρφανοὶ καὶ πένητες σπουδαςαὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης Ἕλληνες θέλουν λαμβάνει χάρισμα ἀπὸ τὴν γενναιότητα τῶν ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ τοὺς Ἑλληνικοὺς ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς· ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνοι μόνοι, ὅσους οἱ διδάσκαλοι, κάμνοντες γενικὴν ἐξέτασιν καὶ δοκιμασίαν τῶν μαθητῶν καθ' ἕκαςον ἑξάμηνον, κρίνωσιν ἀπροσωπολήπτως ἀξίους δωρεᾶς, διὰ τὴν περισσοτέραν αὐτῶν προκοπὴν, καὶ ὄχι οἱ ἀμελεῖς νέοι. Τὸ αὐτὸ ἐννοεῖται καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς διδασκάλους· ὅσοι δείξουσι περισσοτέραν πρόνοιαν καὶ φροντίδα τῆς προκοπῆς τῶν ἰδίων μαθητῶν, εἰς ἐκείνους θέλουν πέμπει καὶ περισσότερα σώματα ποιητῶν καὶ συγγραφέων οἱ φιλογενέςατοι

ΖΩΣΙΜΑΔΑΙ. Ῥίπτουσι μετὰ χαρᾶς τοὺς μαργαρίτας οἱ φιλέλληνες ἄνδρες οὗτοι· ἀλλὰ τοὺς ῥίπτουσιν εἰς ἐκείνους, ὅσοι ἐξεύρουν νὰ ϛολίζωνται αὐτοὶ, ἢ νὰ ϛολίζωσιν ἄλλους, μὲ μαργαρίτας.

Ὅσοι δὲ γονεῖς εἶναι εἰς κατάϛασιν ν' ἀγοράσωσι τοὺς ἐκδιδομένους Ἑλληνικοὺς ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς, εἰς ἀνατροφὴν καὶ παίδευσιν τῶν ἰδίων τέκνων, εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλουν δείξει μὲ τὴν πρόθυμον δαπάνην εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀποκτήσωσιν, ὅτι ἀγαπῶσι καὶ αὐτοὶ τὴν εἰς τὰ καλὰ προκοπὴν καὶ δόξαν τῆς Ἑλλάδος. Σαφεϛέραν ἀπόδειξιν ἄλλην εἰς τὴν κοινὴν πατρίδα νὰ δώσωσιν, ἢ μεγαλητέραν εὐεργεσίαν νὰ τὴν εὐεργετήσωσι δὲν δύνανται, παρὰ ἀφίνοντες εἰς αὐτὴν φωτισμένα καὶ χρηϛοήθη, καὶ ὄχι κακῶς ἀναθραμμένα τέκνα, ἀληθινὰ τῆς πατρίδος ὀνείδη καὶ βάρη ἀνυπόφορα. Ἔπειτα μήτε δίκαιον, μήτε τίμιον εἶναι εἰς αὐτοὺς, νὰ δέχωνται δωρεὰν τὰ γινόμενα μὲ κόπον μέγαν καὶ πολλὴν δαπάνην διὰ τοὺς πτωχούς.

Ὅσοι πάλιν, μὴν εὐχαριϛούμενοι εἰς μόνην τὴν παιδείαν τῶν ἰδίων τέκνων, ἀγαποῦν, κατὰ μίμησιν τῶν ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ, νὰ μεταδώσωσι τοῦτο τὸ καλὸν ἕκαϛος εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς πατρίδος του, καὶ διὰ τοῦτο ἔχουν χρείαν ἀπὸ πολλῶν σωμάτων ἀριθμὸν, ἀνάλογον μὲ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως τὴν ὁποίαν κατοικοῦν, εἰς τοὺς τοιούτους ἔχουσι τὴν ἄδειαν μόνοι οἱ ἐνταῦθα σημειωμένοι βιβλιοπῶλαι τῶν τεσσάρων πόλεων, ἤγουν τῆς Αὐϛριακῆς Βιέννης, τῆς Τερ-

γέσης, τῆς Βενετίας, καὶ τοῦ Λιβούρνου (εἰς τὰς ὁποίας καὶ συχνάζουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον οἱ Γραικοὶ), νὰ πωλῶσι τοὺς Ἑλληνικοὺς ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς εἴκοσι τὰ ἑκατὸν ὀλιγώτερον, ἀφ' ὅ, τι πωλῶνται εἰς τοὺς ἀλλογενεῖς Εὐρωπαίους. Ταύτην ὅμως τὴν συγκατάβασιν ὅςις ἐπιθυμεῖ ν' ἀπολαύσῃ, πρέπει ν' ἀγοράσῃ δέκα σώματα τοὐλάχιςον.

Φίλοι συμπατριῶται καὶ ἀδελφοὶ, ὅσοι τιμᾶσθε μὲ τὸ λαμπρὸν ὄνομα τῶν Ἑλλήνων, ὅλους σᾶς παρακαλῶ θερμῶς, ἐκείνους μάλιςα ἀπὸ σᾶς, ὅσοι δὲν εὐτυχήσατε ἀκόμη νὰ ὠφελήσετε τὴν κοινὴν πατρίδα, νὰ μ' ἐνισχύσετε εἰς τὸ μέγα τοῦτο βάρος, τὸ ὁποῖον ἀναδέχομαι διὰ τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος. Θέλετε δὲ μ' ἐνισχύσει, ὄχι μὲ χρήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ζητῶ ἀπὸ κανένα, ἢ μὲ ἐγκώμια, τὰ ὁποῖα νὰ ζητῇ, ἢ νὰ προσμένῃ, δὲν εἶναι δίκαιον ὅςις πληρόνει τὸ χρέος του, ἀλλὰ μὲ τὴν προθυμίαν νὰ ὠφεληθῆτε ἀπὸ τοὺς κόπους μου. Ἐπλήρωσαν, ὄχι σήμερον πρώτην φορὰν, οἱ ΖΩΣΙΜΆΔΑΙ, ὡς γνήσια τέκνα τῆς Ἑλλάδος, τὸ πρὸς τὴν Ἑλλάδα χρέος αὐτῶν. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλετε δείξει μὲ τὴν προθυμίαν νὰ τὴν ὠφελήσετε, ὅτι καὶ σεῖς υἱοὶ τῆς Ἑλλάδος εἶσθε· τώρα μάλιςα, ὅταν ἡ κοινὴ μήτηρ ἡμῶν ἔχῃ χρείαν ἀπ' ὅλων αὐτῆς τῶν τέκνων τὴν συνδρομὴν, διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν παλαιὰν αὐτῆς ἀρετὴν καὶ δόξαν, νὰ συγκαταριθμηθῇ μὲ τὰ φωτισμένα ἔθνη, καὶ νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς ἐχθρούς της νὰ φωνάξωσι καὶ μὴ θέλοντες,

Ἀλλ' ὀλολύξατε φαινομένῃσιν ταῖς ἀρχαίαισιν Ἀθήναις.

Ἀκούσατε δὲ καὶ σεῖς οἱ νέοι, ὅσων ἡ πρόνοια τοῦ θεοῦ ἐςόλισε τοὺς γονεῖς μὲ πλοῦτον, τὴν ἀπὸ βάθους ψυχῆς μου φιλικὴν ταύτην συμβουλήν. Ἐν ὅσῳ τὸ γένος ἦτο βεβαρβαρωμένον, φυσικὰ ἄλλη ὑπεροχὴ δὲν εἶχε τόπον εἰς αὐτὸ παρὰ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ πλούτου· δὲν ἐφαίνεσθε τότε ἀνώτεροι τῶν πτωχῶν, πάρεξ διότι οἱ πτωχοὶ ἦσαν γυμνοὶ, καθὼς σεῖς, ἀπὸ παιδείαν. Ἀλλὰ σήμερον τὸ Ἑλληνικὸν γένος ἤρχισε νὰ καταλαμβάνῃ, ὅτι ὅςις ἔχει ὀφθαλμοὺς εἶναι ἀνώτερος τοῦ τυφλοῦ, ὁ πεπαιδευμένος τοῦ ἀπαιδεύτου, ὁ χρηςοήθης τοῦ κακοήθους, εἰς ὀλίγα λόγια, ὅτι ἡ ἀληθινὴ ὑπεροχὴ εἶναι μόνη τῆς παιδείας καὶ τῆς ἀρετῆς ἡ ὑπεροχή. Ὅταν, μὲ τὴν μεγαλοδωρεὰν ταύτην τῶν ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ, παιδευθῶσιν οἱ πτωχοί σας ἀδελφοὶ, ἄλλο πλέον μέσον δὲν σᾶς μένει νὰ ἐξισωθῆτε μ' αὐτοὺς (ἂν δὲν ἀγαπᾶτε κάλλιον νὰ μείνετε ὑποδεέςεροι ἀπ' αὐτοὺς) παρὰ νὰ παιδευθῆτε, καθὼς αὐτοί. Προσέχετε λοιπὸν μὴν, ὅταν σᾶς φθάσῃ τὸ γῆρας, ἀναγκασθῆτε μὲ ςεναγμοὺς ἀπαρηγορήτους νὰ καταρᾶσθε τὴν τύχην, ὅτι δὲν σᾶς ἔκαμε πτωχούς.

Ἀκούσατε καὶ σεῖς, φίλτατοί μου νέοι, ὅσων τοὺς γονεῖς ἐμπόδιζεν ἕως τώρα ἡ πενία νὰ σᾶς δώσωσιν Ἑλληνικὴν ἀνατροφήν. Ἡ παιδεία ὄχι μόνον φωτίζει, ἀλλὰ καὶ ἐλευθερόνει ἀπὸ τὴν πτωχείαν καὶ τῆς πτωχείας τὴν ἐντροπήν. Τί ποτ' ἄλλο δὲν ἐξευτελίζει τόσον τὸν ἄνθρωπον, τί ποτ' ἄλλο δὲν τὸν καταφέρει εἰς τὴν κατάςασιν τῶν ἀλόγων ζώων, ὅσον τὸ νὰ μὴ δύναται νὰ ζῇ μὲ τοὺς ἱδρῶτας τοῦ προσώπου του, ἀλλὰ

νὰ προσμένῃ τὴν τροφὴν ἀπὸ τῶν ὁμοίων του τοὺς κόπους. Μόνος ὁ κακὰ ἀναθραμμένος καὶ ἀπαίδευτος πένης κινδυνεύει νὰ καταντήσῃ εἰς τοιαύτην ἀνδραπόδου κατάστασιν· ὅστις ἔχει παιδείαν δὲν φοβεῖται νὰ ψωμοζητήσῃ, μήτ' ἂν πέσῃ εἰς βαρβάρων χεῖρας αἰχμάλωτος. Τὰ σχολεῖα ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ πολλαπλασιάζονται καθ' ἡμέραν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Μία μόνη πρόφασις σᾶς ἔμενεν ἔτι, τῶν βιβλίων ἡ ἔλλειψις· ἰδοὺ ἀπὸ τοῦ νῦν θέλετε λαμβάνει καὶ ταῦτα δωρεὰν ἀπὸ τὴν πατρικὴν διὰ σᾶς φροντίδα τῶν ΖΩΣΙΜΆΔΩΝ. Προσέχετε λοιπὸν καὶ σεῖς, μὴ μὲ στεναγμοὺς ἀπαρηγορήτους ἀναγκασθῆτε εἰς τὸ γῆρας νὰ καταρᾶσθε τὴν τύχην, ὅτι μὲ τόσα φωτισμοῦ καὶ παιδείας μέσα δὲν σᾶς ἔδωκεν ὁμοῦ καὶ γνῶσιν νὰ τὰ μεταχειρισθῆτε.

ἈΔΑΜΆΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗ͂Σ Ἰατρός.

AVIS AUX ÉTRANGERS.

La Collection des auteurs classiques Grecs, dont cette édition d'Élien, d'Héraclide, et de Nicolas de Damas n'est que le *précurseur*, sera principalement publiée pour la nation Grecque, aux frais de MM. les freres Zosima. On n'y donnera que le texte des auteurs, avec les scholies anciennes, toutes les fois qu'il existe des scholies. Ceux des étrangers qui désirent faire l'acquisition de ladite Collection, sont priés de se faire inscrire

chez les Libraires indiqués ci-dessous. On ne leur demande que le simple engagement d'en prendre les volumes à fur et mesure qu'ils seront publiés; et cela par le seul motif de savoir d'avance le nombre d'exemplaires qu'on doit tirer de chaque auteur.

La Collection se trouvera

A Paris, chez...	Théophile Barrois pere, rue Haute-Feuille, N°. 28. Firmin Didot, rue de Thionville. Levrault, Schoell et compagnie, rue de Seine, hôtel de la Rochefoucault.
A Londres,	Payne.
A Leyde,	les freres Luchtmans.
A Leipsic,	Reclam.
A Berlin,	Froelich.
A Lisbonne,	P. et G. Rey.
A Moscou,	Riss et Saucet.
A Petersbourg,	Klostermann.
A Vienne en Autriche,	Schaumbourg et compagnie.
A Trieste,	à la Librairie Française.
A Venise,	Nicolas Glycy. Demetrio Theodosio.
A Livourne,	Tomaso, Masi et compagnie.

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΙ

Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ γλώσσης· μετὰ τοὺς ὁποίους, καὶ περὶ τῶν ἐκδιδομένων τριῶν συγγραφέων, ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΑΙΛΙΑΝΟΥ, ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΚΟΥ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ.

Πρὸς τοὺς Ἕλληνας.

ΣΑΣ ἐδίδαξεν ἱκανῶς ἡ Προκήρυξις, ὅτι οἱ φιλογενέστατοι Ζωσιμάδαι ἐπεχείρησαν τὴν ἔκδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων, κοινῶς μὲν δι' ὠφέλειαν ὅλων τῆς Ἑλλάδος τῶν νέων, ἐξαιρέτως δὲ τῶν εἰς ὅσους ἡ τύχη δὲν ἔδωκεν ἀνάλογα μέσα μὲ τὸν ἔρωτα τῆς παιδείας, ὅστις καίει τὰς εὐγενεῖς αὐτῶν ψυχάς. Ἀφ' ὅσα ἕως τώρα ἠργοπόριζον τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀναγέννησιν ἦτο καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν βιβλίων· ἐπειδὴ ἐκράτει τους σπουδάζοντας τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν πτωχοὺς μαθητὰς εἰς πολλὴν τῶν Ἑλληνικῶν βιβλίων ἄγνοιαν, ἢ τοὺς κατεδίκαζε νὰ δαπανῶσι τῆς μαθήσεως τὸν πολύτιμον καιρὸν εἰς ὀλίγων τινῶν ἀντιγραφὴν, τὰ ὁποῖα ἐτυπώθησαν πολλάκις, καὶ εἶναι κοινότατα μεταξὺ τῶν ἀλλογενῶν Εὐρωπαίων. Τοιουτοτρόπως ἡ διδασκαλία, γινομένη ἀπὸ διδασκάλους, στερημένους καὶ αὐτοὺς βιβλίων, ἐγίνετο μακρὰ, πολύπονος, ἀηδὴς, τοιαύτη, εἰς βραχυλογίαν, ὥστ' ἦτο θαῦμα, ἂν μετὰ πολλοὺς χρόνους, καὶ ἀπὸ χορὸν μαθητῶν πολυάριθμον, ἔϐαινον ὀλίγοι τινὲς πλουτισμένοι μὲ με-

τρίαν εἴδησιν τῆς γλώσσης. Σχολεῖον χωρὶς βιβλία εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τεχνίτου ἐργαστήριον, γυμνὸν ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα τῆς τέχνης ἐργαλεῖα.

Ἀλλὰ νὰ γένῃ δραστήριος ἡ θεραπεία τῆς ἐλλείψεως ταύτης, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν Ζωσιμάδων, νὰ ἐξαπλωθῇ καὶ νὰ καταστάθῇ κοινὴ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἡ αὐτὴ ἐκείνη σοφία, ἥτις συνελήφθη πρῶτον εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὴν ὁποίαν τἄλλα ἔθνη δὲν ἐντρέπονται νὰ ὁμολογῶσιν ὅτι ἔλαβον ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, νὰ καινουργισθῇ καὶ νὰ ἀναζήσῃ πάλιν τὸ Ἑλληνικὸν γένος· εἰς ὅλα ταῦτα εἶναι χρεία πολλῶν ἄλλων μέσων, τὰ ὁποῖα παρὰ τοὺς φιλογενεῖς διδασκάλους νὰ μεταχειρισθῇ ἄλλος δὲν δύναται. Ζητῶ λοιπὸν τὴν ἄδειαν, νὰ σχεδιάσω καὶ τὰ κακὰ τὰ γεννώμενα ἀπὸ τὴν ἀμέλειαν τῶν μέσων τούτων, καὶ ὅσα καλὰ προσμένονται ἀπὸ τὴν λελογισμένην αὐτῶν μεταχείρησιν. Ἡ αὐτοσχέδιος ἔκθεσις αὕτη δὲν εἶναι συμβουλή. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς διδασκάλους δὲν ἔχουσι χρείαν συμβουλῆς. ἀλλὰ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἀπαντῶσιν ὅσας δυσκολίας πρέπει νὰ προσμένῃ ὅστις ἐπιχειρεῖ νὰ καινοτομήσῃ πράγματα καὶ ἔθη, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ παλαίωσις ἐπροσκόλλησε, τρόπον τινὰ, σέβας θρησκευτικόν. Εἰς τοιαύτην περίστασιν, ὁ ἁπλοῦς καὶ ἄκακος ἄνθρωπος πολεμεῖ τὴν καινοτομίαν, δι' ὄχι ἄλλο παρὰ διὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἕξιν, ἡ ὁποία τὸν κάμνει νὰ φορῇ πάντοτε τὰ αὐτὰ ἐνδύματα, νὰ τρώγῃ τὰ αὐτὰ βρώματα, νὰ κοιμᾶται καὶ νὰ ἐξυπνίζεται τὴν αὐτὴν ὥραν τῆς ἡμέρας, ἂν καὶ τῆς ὑγείας του ἐναντία ἦναι ἡ τοιαύτη ἕξις, καὶ νὰ ὑπάγῃ καθ' ἡμέραν διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ εἰς τοὺς αὐτοὺς τόπους, ἂν καὶ ἦναι ἄλλη συντομωτέρα ὁδὸς, καὶ τόποι ἄλλοι πλέον ἐπιτήδειοι εἰς τὸν σκοπόν του· τοῦ δὲ πονηροῦ καὶ γόη-

τος αἱ κραυγαὶ, παρὰ τὴν ἕξιν ταύτην γεννῶνται καὶ ἀπὸ τὸν φόϐον, μήπως ἡ κίνησις τοῦ πεπαλαιωμένου πράγματος συγκινήσει καὶ ταράξει τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν ἐλάμϐανεν ἀπὸ τὸν ἀνόητον ὄχλον δι' αὐτό. Ἡ ἔκθεσις λοιπὸν αὕτη εἶναι φωνὴ συνεπισχύουσα τὰς φωνὰς τῶν φιλογενῶν διδασκάλων, διὰ τοὺς ἁπλοῦς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι κατὰ δυςυχίαν ἔμαθον ὄχι νὰ ζυγίσωσιν, ἀλλὰ νὰ μετρῶσι τὰς φωνάς. Πρὸς δὲ τοὺς ὅσοι ςοχάζονται, ἢ ὑποκρίνονται νὰ ςοχάζωνται, τὰς τοιαύτας καινότητας ὡς καινοτομίας θρησκευτικὰς, ἐὰν ἀληθῶς εὑρίσκωνται καί τινες τοιοῦτοι, ἀρκοῦμαι νὰ εἴπω τὰ ὀλίγα ταῦτα φιλόσοφα λόγια τοῦ Ἰσοκράτους· « Τὰς ἐπιδόσεις ὁρῶμεν γιγ» νομένας καὶ τῶν τεχνῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, οὐ διὰ » τοὺς ἐμμένοντας τοῖς καθεςῶσιν, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐπανορ» θοῦντας, καὶ τολμῶντας ἀεί τι κινεῖν τῶν μὴ καλῶς ἐχόν» των (1) ».

Καὶ πρῶτον μὲν πρέπει νὰ λαλήσω περὶ τῆς Γραμματικῆς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τῶν ἀναρίθμων Γραμματικῶν, αἱ ὁποῖαι πολιορκοῦσι τὰ Ἑλληνικὰ φροντιςήρια, μὲ τόσην βλάϐην τῶν σπουδαζόντων τὴν γλῶσσαν, ὥςε (πρᾶγμα παράδοξον, ἀλλὰ κατὰ δυςυχίαν ἀληθέςατον) περισσότερον ἤθελ' ὠφελήσει τὸ γένος σήμερον ὅςις καίει παρὰ ὅςις γράφει Γραμματικάς.

Ὁποιουδήποτ' ἔθνους τῆς γλώσσης ἡ Γραμματικὴ ἄλλο δὲν εἶναι εἰ μὴ συλλογὴ τῶν κανόνων, κατὰ τοὺς ὁποίους γράφει ἢ λαλεῖ, εἰς περίοδον χρόνου τινὰ διωρισμένην, τὸ πλέον πεπαιδευμένον μέρος τοῦ ἔθνους. Ὅταν ἡ γλῶσσα, περὶ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ Γραμματικὴ, ζῇ, οἱ πεπαιδευμένοι τοῦ

(1) Ἰσοκράτ. Εὐαγόρ. ἐγκώμ. Τομ. Β, σελ. 274, ἐκδ. Αὐγήρου.

ἔθνους, δὲν ἔχουν σχεδὸν οὐδεμίαν χρείαν τοιαύτης συλλογῆς, ἐπειδὴ αὐτοὶ ἐνομοθέτησαν τοὺς κανόνας τῆς γλώσσης· καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἔχουν πολλὰ ὀλίγην χρείαν, ἐπειδὴ ἀκούουσι καὶ ἀναγινώσκουσι τοὺς ζῶντας τούτους νομοθέτας. Ἀλλ' ὅταν ἐξ ἀμελείας τῶν πεπαιδευμένων, ἢ καὶ διὰ τὴν φυσικὴν κλίσιν τοῦ ἀνθρώπου νὰ μεταβαίνῃ ἀπὸ τὴν τελειότητα εἰς τὴν παρακμὴν, οἱ κανόνες τῆς γλώσσης ἀρχίζωσι νὰ παραβαίνωνται καὶ νὰ καταφρονῶνται, ὅταν ἡ γλῶσσα ἀσθενῇ, καὶ τρέχῃ, νὰ εἴπω οὕτως, εἰς τὸ γῆράς της, τότε μέρος ἀπὸ τὸ ἔθνος, προθυμούμενοι νὰ ἐμποδίσωσι τὸν θάνατον τῆς γλώσσης, εἰς τὴν ὁποίαν ἔγραψαν οἱ δοξάσαντες τὸ ἔθνος, συλλέγουσιν ἀπ' αὐτῶν τὰ συγγράμματα ὅλας τὰς χρήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐκεῖνοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συμφωνοῦν, τὰς ἀνάγουσιν εἰς τόσα κεφάλαια, ὅσα εἶναι τὰ μέρη τοῦ λόγου, ἐκθέτουσι τοὺς κανόνας τῆς πρὸς ἄλληλα τούτων ὀρθῆς συντάξεως, καὶ κάμνουσιν οὕτω τὴν λεγομένην Γραμματικήν (1). Εἶναι λοιπὸν ἡ Γραμματικὴ ἔμφραγμα τρόπον τινὰ καὶ γῆς ἀνάστημα ἐναντίον τοῦ κατακλυσμοῦ τῆς βαρβαρότητος.

Ἡ φυσικὴ ὅμως τοῦ ἀνθρώπου κλίσις εἰς τὴν μεταβολὴν μήτ' ἐντρέπεται μήτε δυσωπεῖται τοιαῦτα ἐμφράγματα. Κατ' ἀρχὰς, ἐν ὅσῳ ἔτι εἶναι ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν οἱ παραβαίνοντες τοὺς κανόνας, αἱ παραβάσεις ὀνομάζονται ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς καὶ φύλακας τῆς ὀρθῆς Γραμματικῆς, Νεωτερισμοὶ, ἢ Σολοικισμοί. Καθ' ὅσον ὅμως πολλαπλασιάζονται οἱ παραβάται, συμβαίνει τὸ ἐναντίον, ἐὰν τὸ ἔθνος

(1) « Τὸ δὲ ὀρθὸν ἐν τοῖς παρὰ τοῖς ἐνδοξοτέροις τῶν λογίων ὡς ἐπὶ τὸ » πολὺ λεγομένοις· ἐκ τούτων γὰρ καὶ περὶ τούτων ἡ γραμματικὴ θεωρία » καὶ μέθοδος ». Θεοδώρ. Γαζ. Γραμματικ. Βιβλ. Δ.

σώζῃ ἔτι μέρος τῆς ἀρχαίας του δόξης, ἢ καὶ τὴν αὐξήσῃ, ἤγουν γίνονται οὗτοι νομοθέται τῆς γλώσσης· καὶ τῶν ὀπαδῶν τῆς παλαιᾶς Γραμματικῆς, τῶν ὁποίων ἀναλόγως ὁ ἀριθμὸς ἐλαττοῦται, αἱ χρήσεις ὀνομάζονται κατ' ἀρχὰς μὲ συστολὴν, Ἀρχαϊσμοὶ, ἔπειτα τολμηρότερον, Σολοικοφάνειαι, καὶ τέλος καθαρὰ, Σολοικισμοί. Τοῦτο, ἂν καὶ παραδοξοφανὲς, εἶναι ὅμως ὁμοιότατον μ' ὅ, τι συμβαίνει εἰς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῶν ἀνθρώπων. Παράνομος ὀνομάζεται ὅστις παραβαίνει τοὺς καθεστηκότας νόμους τῆς πολιτείας· ἀλλ' ὅταν ἡ πολιτεία ἀλλάξῃ, καὶ μεταβῇ, φέρ' εἰπεῖν, ἀπὸ Δημοκρατίαν εἰς Ἀριστοκρατίαν, ἢ καὶ ἀπὸ ταύτην εἰς Μοναρχίαν, τότε ὁ παράνομος καὶ ὁ ἔννομος τῆς προλαβούσης πολιτείας παύουσι νὰ ἦναι τοιοῦτοι, ἐὰν ὁ πρῶτος φυλάττῃ, καὶ ὁ δεύτερος παραβαίνῃ τοὺς νόμους τῆς παρούσης.

Συμπεραίνεται ἀπὸ τὰ προειρημένα, ὅτι κατὰ διαφόρους περιόδους, ἢ ἐποχὰς χρόνου, τὸ αὐτὸ ἔθνος ἔχει διάφορον Γραμματικὴν, ἤγουν διάφορον τρόπον τοῦ λαλεῖν καὶ γράφειν τὴν γλῶσσάν του. Ἀκολουθεῖ καὶ συνεχίζεται ἡ τοιαύτη μεταβολὴ, ἕως οὗ νὰ βαρβαρωθῇ παντάπασι τὸ ἔθνος· καὶ τότε ἡ γλῶσσά του γίνεται τόσον ἀλλόκοτος καὶ παρηλλαγμένη, τόσον ἐναντία εἰς τοὺς κανόνας τῆς παλαιᾶς Γραμματικῆς, μὲ τόσας ἀνωμαλίας ἀσχημισμένη, ὥστε μήτε τὴν παλαιὰν εἶναι πλέον δυνατὸν νὰ ἀναλάβῃ, διότι ἐμακρύνθη πολὺ ἀπ' αὐτὴν, μήτε νέαν ἄλλην νὰ κάμῃ, διὰ τοῦτο, ὅτι ἢ δὲν ἔμειναν ὁλότελα πεπαιδευμένοι ἄνδρες εἰς τὸ γένος, ἢ κατὰ πολλὰ ὀλιγώτεροι τὸν ἀριθμὸν παρὰ νὰ καταστα θῶσι νομοθέται νέας γλώσσης.

Οἱ πολλὰ ὀλίγοι πεπαιδευμένοι οὗτοι δὲν ἔλαβον τὴν τύχην νὰ λέγωνται τοιοῦτοι, πλὴν διότι καταγίνονται εἰς τὴν μάθησιν τῆς ἀρχαίας γλώσσης καὶ Γραμματικῆς, καὶ κερδαίνουν ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν παλαιῶν λογίων ἀνδρῶν τοῦ ἔθνους καὶ φρόνησιν περισσοτέραν, καὶ παρὰ τοὺς ἄλλους ἤθη χρηστότερα. Διὰ νὰ μανθάνωσιν αὐτοὶ, καὶ νὰ μαθητεύωσιν ἄλλους τὴν προγονικὴν γλῶσσαν, εἶχον χρείαν ἀπὸ συλλογὴν τῶν κανόνων τῆς γλώσσης. Ἂν δὲν ἐσώζετο τοιαύτη συλλογὴ ἀπὸ ἀρχαιοτέρους ἄλλους, ἔπρεπε νὰ τὴν κάμωσιν αὐτοί· καὶ ἐντεῦθεν ἐγεννήθησαν αἱ διάφοροι Γραμματικαί.

Νὰ τὸ ἐκφωνήσω; ἢ μέλλω νὰ δυσαρεστήσω εἰς πολλούς; Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ εὐαρεστήσω ἐγὼ εἰς τὴν συνείδησίν μου, ἐὰν σιωπήσω ὅ, τι γνωρίζω ὠφέλιμον εἰς τὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἔθνους μου; Ὅλαι αἱ Γραμματικαὶ αὗται, καὶ περισσότερον ὅσαι ἐσυντάχθησαν μικρὸν πρὸ τῆς ἁλώσεως καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ δὲν ἔπαυσαν μέχρι τοῦ νῦν νὰ συντάττωνται, ἔχουσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τρία σφάλματα, ἱκανὰ ν' ἀπομακρύνωσι τοὺς νέους ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν, κάμνουσαι τὴν μάθησιν αὐτῆς ἀσυγκρίτως δυσκολωτέραν ἀφ' ὅ, τι εἶναι τῇ ἀληθείᾳ. Καὶ μὴν ἀπορήσῃ τις, Πῶς ἄνθρωποι πεπαιδευμένοι, ἤγουν τὸ ὑγιέστερον μέρος τοῦ ἔθνους, ἐσύνταξαν Γραμματικὰς ἀνεπιτηδείας νὰ δώσωσι παιδείαν εἰς ἄλλους; Ὅταν ἡ νόσος κατέχῃ τὴν κρᾶσιν τοῦ σώματος, τότε καὶ τὸ ὑγιὲς μέλος μετέχει ὁπωσδήποτε τῆς κοινῆς ἀσθενείας, καὶ δὲν λέγεται ὑγιὲς, εἰ μὴ σχετικῶς πρὸς τὰ σαπημένα παντάπασι μέλη. Ὁ λόγιος τοῦ βαρβαρωθέντος ἔθνους δὲν ὁμοιάζει τὸν λόγιον τοῦ σοφοῦ ἔθνους. Τοῦτον δύνασαι νὰ παραβάλῃς μὲ λαμπρὸν φανὸν περικυκλωμένον

κυκλωμένον πανταχόθεν ἀπὸ μικρὰ ἄλλα φῶτα ἀναρίθμητα· ἐκεῖνον, μὲ λυχνάριον ἀσθενὲς, πιεζόμενον ὁλόγυρα ἀπὸ πυκνοτάτην ὁμίχλην.

Σφάλμα πρῶτον, κοινὸν εἰς ὅλας τὰς Γραμματικὰς εἶναι, νὰ γράφωνται Ἑλληνιςὶ οἱ κανόνες τῆς γλώσσης. Ἐὰν καὶ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἀνάγνωσις τῆς Γραμματικῆς ἦναι ἀηδὴς, πόσον φυσικὰ θέλει τὴν κρίνει ἀηδεςέραν ὁ ταλαίπωρος μαθητὴς, ὅταν τὴν ἀναγινώσκῃ εἰς γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν δὲν καταλαμβάνει, καὶ τὸ χειρότερον, ὅταν ἀναγκάζεται καὶ νὰ τὴν ἐκςηθίζῃ; Ἂν εὑρίσκεται ἴσως κανεὶς ἀπὸ μᾶς, ὅςις ἐλησμόνησεν ὅσας δυσκολίας, ὅσας ἀηδίας, κάμμίαν φορὰν καὶ ὅσας μαςιγώσεις (ἐπειδὴ τῆς ἀμαθίας εἶναι καὶ τοῦτο, νὰ σκεπάζῃ τὴν ἀδυναμίαν της μὲ τῶν τυράννων τὴν βίαν) ἐδοκίμασεν εἰς τὴν νεότητά του, διὰ τῆς Γραμματικῆς τὴν μάθησιν, ἂς παρατηρήσῃ τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου τὰ σοφὰ τῆς Εὐρώπης ἔθνη μανθάνουσι καὶ παραδίδουσιν ἄλλοι ἄλλων τὴν γλῶσσαν. Ὁ Γάλλος μανθάνει τοῦ Ἄγγλου τὴν γλῶσσαν εἰς Ἀγγλικὴν Γραμματικὴν, γραμμένην Γαλλιςί· καὶ οὗτος πάλιν τοῦ Γάλλου εἰς Γαλλικὴν, γραμμένην Ἀγγλιςί. Μὴν ἀμφιβάλλωμεν ὅτι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι εἰς Γραμματικὴν Λατινιςὶ γραμμένην ἐδιδάσκοντο τῶν Ἑλλήνων τὴν γλῶσσαν (1).

Δεύτερον σφάλμα τῶν Γραμματικῶν εἶναι νὰ γράφωνται διεξοδικώτατα. Ἡ Γραμματικὴ εἶναι τρόπον τινὰ τὸ κλειδίον τῆς γλώσσης· δὲν εἶναι αὕτη κυρίως ἡ διδάσκουσα τὴν γλῶσ-

(1) Τοιαύτη τρόπον τινὰ εἶναι ἡ ἔτι σωζομένη Γραμματικὴ τοῦ Μακροβίου.

σαν, ἀλλ' ἡ εἰσάγουσα εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων, ἐκ τῶν ὁποίων μανθάνεται ἡ γλῶσσα. Πρέπει λοιπὸν, κατὰ τὸ ἐπάγγελμά της, νὰ ἦναι εἰσαγωγὴ συντομωτάτη, περιέχουσα τοὺς σχηματισμοὺς τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου, ἢ κἂν νὰ ἦναι εἰς δύο Γραμματικὰς διῃρημένη, τὴν μίαν διὰ τοὺς ἀρχαρίους, τὴν ἄλλην, διὰ τοὺς ὅσοι ἔλαβον κἂν ὀλίγην εἴδησιν τῶν συνήθως παραδιδομένων συγγραφέων. Ὅτι ἔκαμε ταύτην τὴν παρατήρησιν καὶ ὁ Θεόδωρος, φαίνεται ἀπὸ τῆς Γραμματικῆς αὐτοῦ τὰ δύο πρῶτα βιβλία, τὰ ὁποῖα εἶναι δύο ὁλόκληραι Γραμματικαί· ἐκθέτει καὶ εἰς τὰς δύο τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου, μὲ μεγάλην συντομίαν εἰς τὴν πρώτην, διεξοδικώτερον εἰς τὴν δευτέραν. Καὶ μ' ὅλον τοῦτο δυνατὸν εἶναι νὰ κάμῃ τις ἔτι συντομωτέραν τὴν πρώτην, μεταθέτων ἐξ αὐτῆς πολλὰ εἰς τὴν δευτέραν, ἥτις ἔπρεπε νὰ ἦναι πλατυτέρα. Ἐὰν ἔλεγα τώρα ποῖα πρέπει ν' ἀφαιρεθῶσι, ποῖα νὰ προςεθῶσιν, ἤθελα πέσει εἰς ἀπεραντολογίαν τόσον ἀηδεςέραν, ὅσον οἱ διδάσκαλοι (λέγω τοὺς φιλοσόφους καὶ παρατηρητὰς διδασκάλους), ἀσχολούμενοι καθ' ἡμέραν εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς παραδόσεως, τῆς ὁποίας ἐγὼ δὲν ἔχω παρὰ τὴν θεωρίαν, εἶναι ἀσυγκρίτως ἱκανώτεροι νὰ διακρίνωσι τὸ συμφέρον ἀπὸ τὸ ἀνωφελὲς, καὶ τοῦτο πάλιν ἀπὸ τὸ βλαβερὸν, ἐὰν ἀπὸ τὴν παιδείαν τῶν νέων ὅ, τι δὲν ὠφελεῖ, δὲν ἔπρεπε νὰ εξορίζεται ὡς βλάβης πρόξενον.

Ἴσως ὅμως δὲν ἤθελεν εἶσθαι περιττὸν νὰ φέρω παράδειγμα τοῦ λεγομένου ἓν μόνον τοῦτο. Ἡ πρώτη Γραμματικὴ συντρέχει μὲ τὴν περίοδον ἐκείνην τοῦ χρόνου, εἰς τὴν ὁποίαν παραδίδονται αἱ μονόςιχοι γνῶμαι τοῦ Χρυσολωρᾶ. Εἰς τὴν γνώμην ταύτην,

Ἀνὴρ δὲ χρηστὸς χρηστὸν οὐ μισεῖ ποτε,

εὑρίσκεται Ὄνομα, Ῥῆμα, Ἐπίῤῥημα, καὶ Σύνδεσμος. Αὐτὰ λοιπὸν, περὶ τῶν ὁποίων μέλλει καὶ ὁ διδάσκαλος νὰ τὸν ἐρωτήσῃ, συμφέρει εἰς τὸν μαθητὴν νὰ γνωρίζῃ, διὰ ν' ἀποκριθῇ ὅτι τὸ Χρηστὸς κλίνεται κατὰ τὸ Λόγος, τὸ Μισεῖ κατὰ τὸ Ποιεῖ, κ. τ. λ. Ἀλλὰ τίς τίνα ἠρώτησε ποτὲ εἰς ταύτην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, ποῖα φωνήεντα τοῦ προειρημένου στίχου εἶναι μακρὰ, ποῖα βραχέα, καὶ ποῖα δίχρονα; Διὰ τί λοιπὸν ἡ πρώτη Γραμματικὴ περιέχει τὴν διαίρεσιν τῶν φωνηέντων εἰς ταῦτα, ὁπόταν μήτ' αὐτὴ τῶν γραμμάτων ἡ διαίρεσις εἰς φωνήεντα καὶ σύμφωνα δὲν ἦναι ἀναγκαία εἰς τὴν προειρημένην περίοδον (1).

Ἐπειδὴ εἰς τὰς μονοστίχους ταύτας γνώμας δὲν εὑρίσκεται ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς, ἆρά γε δὲν ἦτον ὠφέλιμον νὰ μετατεθῶσιν οἱ δυϊκοὶ ἀριθμοὶ εἰς τὴν δευτέραν Γραμματικήν; καὶ τί ἔβλαπτε νὰ δοκιμάσῃ κἂν τις τὴν τοιαύτην καινοτομίαν, φρικτὴν εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν ὅσοι δὲν τολμοῦν νὰ μετακινήσωσι τί ποτε καὶ ἀπ' αὐτὰ τὰ πλέον ἀδιάφορα πράγματα, ἀλλ' ὄχι παράδοξον εἰς ἐκείνους, ὅσοι καταγίνονται εἰς τὴν τελείωσιν τῶν πραγμάτων; Ἡ παράδοσις τῶν μαθημάτων εἶναι καὶ αὐτὴ ἐπιστήμη, καὶ νὰ τελειωθῇ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ μὲ πολλὰ πειράματα, μὲ πολλὴν ἔρευναν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ὅσοι ἔκαμαν τὴν ἔρευναν ταύτην, δὲν τοὺς λανθάνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος φυσικὰ, καὶ μάλιστα εἰς τὴν νεαρὰν αὐτοῦ ἡλικίαν,

(1) Ἀφ' οὗ ἔγραψα τὸ σχεδίασμα τοῦτο, μ' ἔτυχε νὰ ἴδω τὴν Γραμματικὴν, ἐπιγραφομένην Τερψιθέαν, εἰς τὴν ὁποίαν παρετήρησα μὲ εὐχαρίστησιν ὅτι καὶ ἡ διαίρεσις τῶν γραμμάτων καὶ ἡ διαίρεσις τῶν φωνηέντων λείπουσι κατ' ἀρχάς.

φεύγει καὶ μισεῖ τοὺς κόπους, ὅσων δὲν εἶναι προφανὴς ἡ ἀνάγκη, καὶ ψηλαφητὴ, νὰ ἔιπω οὕτως, ἡ ὠφέλεια. Τοὺς πρώτους ὀκτὼ ἢ καὶ δέκα μῆνας τὴς παραδόσεως, ὅταν ἐξαιρέσῃς ἀπὸ τὰ Ἄρθρα, Ὀνόματα, Ῥήματα, Μετοχὰς, καὶ Ἀντωνυμίας, τὸν δυϊκὸν ἀριθμὸν, θέλεις ἐλευθερώσει τὸν μαθητὴν ἀπὸ κόπον, ὅςις δὲν φέρει ἀκόμη οὐδεμίαν ὠφέλειαν, καὶ προξενήσει εἰς αὐτὸν, καὶ περισσότερον καιρὸν, καὶ μεγαλητέραν εὐκολίαν, νὰ μάθῃ τὰ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα.

Ὅσα εἶπα περὶ τοῦ μέτρου τῆς Γραμματικῆς, μᾶς παριςάνουν ἐν ταυτῷ καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς σφάλμα, λέγω τὴν ἀμεθοδίαν· ἢ νὰ εἴπω σαφέςερον, ἡ ἀμετρία τῆς Γραμματικῆς εἶναι μέρος τῆς ἀμεθοδίας. Δὲν εἶναι κἀμμία ἐπιςήμη, ἢ τέχνη, ὅσον δύσκολος κ' ἂν ἦναι, τῆς ὁποίας ἡ μάθησις δὲν εὐκολύνεται, ὅταν ἡ παράδοσις αὐτῆς γίνεται μὲ μέθοδον, κἀμμία, ὅσον εὔκολον τὴν ὑποθέσῃς, τὴν ὁποίαν δὲν μανθάνει τις μὲ κόπον καὶ ἀηδίαν, ὅταν ἀμεθόδως, ἢ μὲ διεςραμμένην μέθοδον, τὴν μαθητέυεται. Ὀρθὴ μέθοδος εἶναι καὶ λέγεται ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ μαθήματα τάσσονται εἰς τρόπον, ὥςε νὰ γίνωνται προοδοποίησις τὰ πρῶτα εἰς τὴν κατάληψιν τῶν δευτέρων, ταῦτα τῶν τρίτων, καὶ οὕτω καθεξῆς· ὥςε ἕκαςον ἀπὸ τὰ διδασκόμενα νὰ ἀνάγεται εἰς τὸ οἰκεῖον, καὶ ὄχι εἰς ἀλλότριον εἶδος, μηδὲ νὰ πολλαπλασιάζωνται χωρὶς ἀνάγκης, ἢ νὰ συγχέωνται τὰ εἴδη.

Ἀρχίζουσι κοινῶς αἱ Γραμματικαὶ ἀπὸ τὸ Ἄρθρον, ἤγουν ἀπὸ μέρος, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι μέρος οὐσιῶδες τοῦ προφορικοῦ λόγου, ἐπειδὴ σπανιώτατα τὸ μετεχειρίσθη ὁ Ὅμηρος, καὶ εἶναι γλῶσσαι εἰς τὰς ὁποίας δὲν εὑρίσκεται παντάπασι. Δὲν ἔφθανε τοῦτο· ἀλλὰ ὁρίζουσι τὸ Ἄρθρον « Μέρος λόγου

» πτωτικὸν, προτασσόμενον τῶν ὀνομάτων », ἔπειτα τὸ διαιροῦσι πάραυτα εἰς Προτακτικὸν καὶ Ὑποτακτικόν. « Ἐν ἀπὸ « τὰ δύο » ἤθελεν εἰπεῖ ὁ μαθητὴς, ἐὰν ἡ νεότης του, καὶ τὸ πρὸς τὸν διδάσκαλον σέβας, δὲν τὸν ἐμπόδιζον νὰ μεταχειρισθῇ τὸ λογικόν του· « Ἢ ἡ διαίρεσις εἶναι κακὴ, ἢ ὁ ὁρισμὸς » δὲν λέγει τίποτε ». Ἀλλὰ μήτ' ὁ ὁρισμὸς εἶναι ἐντελὴς, μήτε ἡ διαίρεσις ὀρθή, αὕτη, ὅτι ὑποθέτει ἄρθρον τὴν Ἀντωνυμίαν ὍΣ, ἐκεῖνος, διότι τὸ ἄρθρον προτάσσεται ὄχι μόνον τῶν Ὀνομάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν Μετοχῶν, καὶ τῆς ἀπαρεμφατικῆς ἐγκλίσεως τῶν ῥημάτων, ἴσως καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν (1), ὡς θέλουσι τινές. Ὅθεν καὶ ὁ Ἀπολλώνιος ἔταξεν

(1) Εἰς τὸ « Ὁ ἐμὸς πατὴρ » ὁ Ἀπολλώνιος (Α, σελ. 66) συνάπτει τὸ ἄρθρον μὲ τὸ, Πατὴρ, καὶ ὄχι μὲ τὴν ἀντωνυμίαν, Ἐμὸς, ὡς τὸ ἐνόμιζεν ὁ Ἄβρων. ἐλανθάνετο βέβαια ὁ Ἄβρων· ἀλλ' ὁ Ἀπολλώνιος ἔπεσεν εἰς ἄλλο σφάλμα, θέλων νὰ διορθώσῃ τὸν Ἄβρωνα. τὸ ἄρθρον δὲν εἶναι μήτε τῆς ἀντωνυμίας, μήτε τοῦ ὀνόματος, ἀλλὰ τῆς φυσικὰ ἔξωθεν ὑπακουομένης μετοχῆς, Ὤν. τὸ, Ὁ ἐμὸς πατὴρ, θέλει νὰ εἴπῃ, Ὁ ὢν ἐμὸς πατήρ· ὅταν ἦναι διπλοῦν τὸ ἄρθρον, οἷον, Ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς, τότε τὸ ἓν ἀνήκει εἰς τὸ ὄνομα, τὸ ἄλλο εἰς τὴν μετοχὴν, ὡσὰν νὰ εἴπῃς, Ὁ πατὴρ ὁ ὢν ἐμός. εἰς τὸ « Ὁ » αὐτὸς » μόνον ὁ Ἀπολλώνιος (σελ. 65) θέλει ὅτι τὸ ἄρθρον ἀνήκει εἰς τὴν ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν, ἀλλὰ τρόπον τινὰ πλεονασικῶς, καὶ καθὼς τὸ Μᾶλλον μὲ τὰ συγκριτικὰ, ὁποῖον εἶναι τὸ « Ῥηΐτεροι μᾶλλον » τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. Ω, 243). ἄλλο τοῦτο σφάλμα. πιθανώτερον εἶναι, ὡς τὸ παρετήρησε καὶ ὁ Στέφανος (Θησαυρ. Ἑλλ. Γλ. Τομ. Β, σελ. 1151), ὅτι τοῦ, Ὁ αὐτὸς, τὸ, Ὁ, δὲν εἶναι ἄρθρον, ἀλλ' ἀντωνυμία τῆς ἀρχαίας γλώσσης, τὴν ὁποίαν συχνὰ μεταχειρίζεται ὁ Ὅμηρος, ἀντὶ τοῦ, Οὗτος, καὶ τῆς ὁποίας ἴχνη ἔμειναν καὶ εἰς τοῦ πεζοῦ λόγου τὸ, Ὁ μὲν, καὶ τὸ, Ὁ δὲ (Εὐςάθ. εἰς τὴν Ἰλιάδ. Α, 9, σελ. 17). καὶ ταῦτα μὲν λέγει ὁ Ἀπολλώνιος περὶ τῶν κτητικῶν καὶ ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν. περὶ δὲ τῆς συντάξεως τῶν πρωτοτύπων μετὰ τοῦ ἄρθρου, ὀνομάζει τὴν τοιαύτην σύνταξιν, ἂν καὶ δὲν τὴν ἐπαινῇ, χρῆσιν Ἀττικήν· καὶ φέρει παράδειγμα τὸν Καλλίμαχον, ὅςις εἶπε « Τὸν σὲ Κροτωπιάδην ». εἰς τοῦτο λέγω, ὅτι τίποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ

ὀρθῶς τὸ ἄρθρον μετὰ τὴν μετοχήν· τοῦ δὲ ὑποτακτικοῦ λεγομένου ἄρθρου, ἂν καὶ φανερὰ δὲν τὸ ἐχώρισεν ἀπὸ τὰ ἄρθρα, ἔδειξεν ὅμως διὰ πολλῶν παραδειγμάτων τόσον διάφορον τὴν φύσιν, ὥςʼ εἶναι παραδοξότερον ὅτι τʼ ὠνόμασεν Ἄρθρον, ἀφʼ ὅ, τι ἤθελεν εἶσθαι, ἂν ὠνόμαζε τὰς Μετοχὰς Ὀνόματα.

Ἡ ἀμεθοδία τῆς Γραμματικῆς φαίνεται πρὸς τούτοις καὶ

ὀνομασθῇ αὕτη τοῦ Καλλιμάχου ἡ φράσις, σχῆμα ὑπερβατὸν, ἀντὶ τοῦ « Σὲ τὸν Κροτωπιάδην »· ἀπαραλλάκτως καθὼς ὁ αὐτὸς Καλλίμαχος (Τόμ. Α, σελ. 486, ἐκδ. Ἐρνές.) εἶπεν, « Οἱ φασὶ τεκόντες » ἀντὶ τοῦ, « Φασὶν οἱ τεκόντες ». ὁ σχολιαςὴς τοῦ Διονυσίου τοῦ Θρᾳκὸς (Αὐτ. σελ. 547) ἔξω ἀπὸ τοῦτο τὸ παράδειγμα, φέρει ἀπὸ τὸν αὐτὸν Καλλίμαχον καὶ τοῦτο, « Ναὶ μὰ τὸν αὐτὸν ἐμὲ », καὶ τρίτον προσφυέςερον, ὡς ἀπὸ Ἀττικὸν ποιητὴν καὶ ὀλίγον ἀρχαιότερον, τὸν Μένανδρον, « Τὸν ἐμὲ τουτονί ». εἰς τὸ πρῶτον τῶν δύο τούτων παραδειγμάτων, τὸ ἀντωνυμικὸν, Τὸν, συντάττεται πρὸς τὸ, Αὐτόν· καὶ ἡ ὅλη φράσις ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ, « Ναὶ » μὰ τοῦτον αὐτὸν ἐμὲ », μὲ ἔμφασιν καὶ ἀντιδιαςολὴν, ὡς ἂν ἔλεγε, » Τοῦτον αὐτὸν ἐμὲ, ὃν ὁρᾷς, καὶ οὐκ ἄλλον ». ἀπὸ τοιαύτην ἀρχὴν κατάγεται ἡ σύνταξις τοῦ ἄρθρου μὲ τὰς συθέτους ἀντωνυμίας εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν, Τὸν ἐμαυτὸν, καὶ Τὸν ἑαυτόν. εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ Μενάνδρου τὸ, « Τὸν ἐμὲ τουτονὶ » ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ, « Αὐτὸν ἐμὲ τουτονί ». ἡ ὑπόθεσις αὕτη ςηρίζεται εἰς τὸν Ὅμηρον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀδιαφόρως πολλάκις τὸ, Ὁ, λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τῆς δεικτικῆς καὶ ἀντὶ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας· ςηρίζεται πρὸς τούτοις καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν μεταχειριζώμεθα ἀδιαφόρως τὸ, Τοῦ, ἀντὶ τοῦ, Τούτου, ἢ Αὐτοῦ, καὶ τὸ, Τὸν, ἀντὶ τοῦ, Τοῦτον, ἢ, Αὐτόν. ἔπειτα, ὁ Μένανδρος, ὡς Κωμικὸς ποιητὴς, εἶχε τὴν ἄδειαν καὶ νὰ παίξῃ. ὁ Ἀριςοφάνης, καὶ ἀρχαιότερος καὶ Ἀττικώτερος τοῦ Μενάνδρου εἶπεν « Αὐτότατος », (Πλούτ. 83), ἤγουν ἐβαρβάρισε, μὲ σκοπὸν νὰ κινήσῃ γέλωτα. αἱ ἀντωνυμίαι, διότι δὲν δέχονται ἄρθρα, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν εἶναι καὶ ὑπερθέσεως ἀνεπίδεκτοι. τὸ ἄρθρον ἔχει κοινὸν μὲ τὴν ὑπέρθεσιν τὸ νὰ σημαίνῃ διαςολὴν καὶ διάκρισιν.

εἰς τὸ Ὄνομα, τοῦ ὁποίου αἱ δέκα κλίσεις εἶναι δέκα πληγαί. Ὅτι δὲν εἶναι γνησίως εἰ μὴ τρεῖς, δύσκολον δὲν εἶναι νὰ τὸ καταλάβωμεν. Ποῖον εἶναι τὸ αἴτιον, διὰ τὸ ὁποῖον ἐχωρίσθη ἡ δευτέρα τῶν λεγομένων ἰσοσυλλάβων ἀπὸ τὴν πρώτην; Ἆράγε διότι τὰ ὀνόματα τῆς πρώτης εἶναι ὅλ' ἀρσενικὰ, τῆς δευτέρας, ὅλα θηλυκά; ἀλλ' αἱ περισσότεραι ἀπὸ τὰς ἑξῆς ἔχουσι δύο, καὶ τινὲς τρία γένη. Διὰ τί ἐχωρίσθη τῆς τρίτης ἡ τετάρτη; Ἆρα διότι εἶναι τῶν Ἀττικῶν ἰδία; ἀλλ' ἔπρεπε διὰ τοῦτο καὶ πολλαὶ ἄλλαι κλίσεις νὰ κατακερματισθῶσιν εἰς τόσας, ὅσαι εἶναι τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης αἱ διάλεκτοι. Καὶ διὰ τί ἡ πέμπτη, ἡ λεγομένη περιττοσύλλαβος, ἐξεσχίσθη ἀπὸ τὰς ἀκολούθους πέντε, αἱ ὁποῖαι εἶναι καὶ αὐταὶ περιττοσύλλαβοι; τάχα διὰ τὴν συναίρεσιν τούτων; ἀλλ' ἡ συναίρεσις θεωρεῖται εἰς πολλὰ τῆς πέμπτης ὀνόματα.

Ἔκρινεν ὀρθῶς ὁ Θεόδωρος, ὅταν ἀνέφερε τὰς πέντε συνηρημένας εἰς μίαν τὴν πέμπτην τῶν λεγομένων ἀσυναιρέτων· ἀλλὰ διὰ τί δὲν ἔκρινεν ὅτι ἡ πρώτη καὶ δευτέρα τῶν ἰσοσυλλάβων δὲν εἶναι παρὰ μία κλίσις, ἡ τρίτη καὶ τετάρτη ἄλλη μία;

Ὁρίζει ὁ αὐτὸς Θεόδωρος τὴν πτῶσιν « Μεταβολὴν ὀνο- » μαστικοῦ τοῦ κατὰ τὸ τέλος », καὶ τοῦτο, ὡς φαίνεται, διὰ νὰ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν πτώσεων τὴν ὀνομαστικὴν, ἡ ὁποία, ὀνομαζομένη Ὀρθὴ καὶ Εὐθεῖα, ἤθελε γεννήσει ἀντίφασιν, ἐὰν ἐλέγετο καὶ Πτῶσις. Ὀρθῶς τοῦτο· ἀλλὰ κατ' αὐτὸν καὶ ἡ Κλητικὴ πρέπει νὰ λέγεται Πτῶσις, ἐπειδὴ πάσχει πολλάκις μεταβολὴν ἡ τελευταία της συλλαβὴ, οἷον Λόγε. Καὶ ὅμως αὐτὴ ἔχει ἀναμφιβόλως περισσοτέραν συγγένειαν μὲ τὴν ὀνομαστικὴν, παρὰ μὲ τὰς γνησίας πτώσεις. Εἰς τὴν ἀρ-

χαίαν γλῶσσαν ἦτον ἀμετάβλητος καθὼς ἡ ὀνομαςικὴ (Ὁ Λόγος, καὶ Ὦ λόγος), ὡς φαίνεται ἀπὸ ὅλα τὰ οὐδέτερα, ἀπὸ τοὺς δυϊκοὺς καὶ πληθυντικοὺς ἀριθμοὺς ὅλων τῶν ὀνομάτων, καὶ ἀπὸ τοὺς Ἀττικοὺς συγγραφεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀνεκάλεσαν τὴν ἀρχαίαν χρῆσιν. Φαίνεται πρὸς τούτοις ἡ συγγένεια τῶν δύο τούτων πτώσεων καὶ ἀπὸ ταῦτα, ὅτι δὲν συντάσσεται ἡ Κλητικὴ παραθετικῶς μὲ κάμμίαν πρόθεσιν, καθὼς μήτ' ἡ ὀνομαςικὴ, μήτε δέχεται ῥήματος μετάβασιν, καθὼς μήτ' ἐκείνη, καὶ τέλος, ὡς εὐφυῶς τὸ παρετήρησεν ὁ φιλόσοφος Γραμματικὸς Ἀπολλώνιος, ἡ σύνταξις αὐτῆς μὲ τὸ ῥῆμα, καθὼς καὶ ἡ σύνταξις τῆς ὀνομαςικῆς, δὲν φανερόνει παρὰ ἓν μόνον πρόσωπον, ὁπόταν ἡ σύνταξις τῶν τριῶν γνησίων πτώσεων, τῆς Γενικῆς, λέγω, Δοτικῆς, καὶ Αἰτιατικῆς, ἐμφανίζει ἀναγκαίως δύο πρόσωπα (1).

Δὲν εἶναι ὀλιγώτεραι αἱ δυσκολίαι τοῦ ῥήματος, τὸ ὁποῖον κατεκερματίσθη εἰς δεκατρεῖς συζυγίας. Καὶ ὅτι μὲν αἱ τρεῖς τῶν περισπωμένων δὲν διαφέρουσιν οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν ἕκτην τῶν βαρυτόνων, δύναμαι νὰ φέρω μάρτυρα, ὄχι μόνον τὸν Θεόδωρον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Λάσκαριν, ὅςις ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι δὲν διαφέρουσιν ἀπ' ἐκείνην εἰμὴ κατὰ τὴν συναίρεσιν. Καθὼς λοιπὸν ἄλογον ἤθελεν εἶσθαι νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τὸ Χρύσης καὶ Ἡμέρα τῆς πρώτης τῶν ὀνομάτων κλίσεως, διὰ μόνην τὴν συναίρεσιν, τὰ ὀνόματα, Ἑρμέας, ῆς, Αθηνάα, ᾶ, Ναυσικάα, ᾶ, καὶ Μνάα, ᾶ, τῆς αὐτῆς ἀλογίας εἶναι καὶ τὸ νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸ Ἀκούω καὶ Ἀνύω τῆς ἕκτης τὸ Ποιέω, ῶ, κ. τ. λ. μὲ τὰ ὁποῖα ἔχει κοινὸν τὸ σ̄ τοῦ

(1) Ἀπολλων. περὶ συντάξ. Βιβλ. Δ, σελ. 307.

μέλλοντος. Ἀλλὰ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο σ εὑρίσκεται καὶ εἰς τὰς λοιπὰς βαρυτόνους· ἐπειδὴ τί ἄλλο εἶναι τὸ ψ παρὰ βσ, πσ, φσ, καὶ τὸ ξ παρὰ γσ, κσ, χσ; Ὅλαι λοιπὸν αἱ βαρύτονοι, εἰς βω, πω, φω, ω, καὶ περισπώμεναι, εἰς εω, αω, καὶ οω, εἶναι μία καὶ ἡ αὐτὴ συζυγία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ἡ συζυγία τῶν εἰς μι (1), ἥτις εἶναι καὶ αὐτὴ μία, καὶ ὄχι τέσσαρες.

Ἤθελε τις χωρίσει ἀπὸ τὰς βαρυτόνους τὴν διὰ τῶν τεσσάρων ἀμεταβόλων, εἰς λω, μω, νω καὶ ρω, καὶ διότι ἀντὶ τοῦ σ φυλάττει εἰς τὸν μέλλοντα τοῦ ἐνεστῶτος τὸ ἀμετάβολον, καὶ διὰ τὸν φόβον μὴ ταράξει τῶν ἀρχαρίων τὸν νοῦν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐμποροῦν κατὰ πρώτην προσβολὴν νὰ καταλάβωσι τὴν σχέσιν καὶ συγγένειαν τῶν διαφόρων μελλόντων, τοῦ Ψαλῶ, φέρ' εἰπεῖν, καὶ τοῦ Τύψω, καὶ τούτων πάλιν μὲ τὸ Ποιήσω. Ἀλλ' ὅμως οἱ ἀμεταβολικοὶ οὗτοι μέλλοντες, ὅτι εἶναι ἀνωμαλία, φαίνεται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους μέλλοντας

(1) Ἄλλο δὲν εἶναι ἡ εἰς μι παρὰ πάθος κοινὸν καὶ σχηματισμὸς ὅλων τῶν ἄλλων συζυγιῶν, καὶ ὄχι μόνων τῶν τριῶν περισπωμένων, καὶ τῆς ἕκτης τῶν Βαρυτόνων, ὡς λέγουσιν οἱ περισσότεροι Γραμματικοί. Ἴσως ὅμως πρὸ τοῦ Ὁμήρου ἡ γλῶσσα δὲν εἶχε παρὰ μίαν συζυγίαν τὴν εἰς μι· ἐπειδὴ εἰς ἄλλον κανένα δὲν εὑρίσκονται συχνότερα τὰ ῥήματα ταῦτα παρὰ εἰς αὐτὸν, ὄχι μόνον σχηματισμένα ἀπὸ τὰς περισπωμένας καὶ τὴν ἕκτην τῶν βαρυτόνων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς λοιπὰς, ὁποῖα εἶναι τὸ Ἀνέχημι, Φέρημι, Βρίθημι (Ὀδυσσ. Τ, 111), κ. τ. λ. ἐὰν ταῦτα δὲν ἦναι ἱκανὰ νὰ καταπείσωσι τοὺς Γραμματικοὺς, ἂς ἐξετάσωσι τὴν κοινὴν γλῶσσαν, ἥτις ἐφύλαξεν ἴχνη τῆς παλαιοτάτης ταύτης συζυγίας εἰς πολλὰς μετοχάς· ἐπειδὴ λέγει ὄχι μόνον, Γενόμενος, Δεχόμενος, Ἐρχόμενος, Λεγόμενος, Φοβιζόμενος, Χαιρόμενος κ. τ. λ., ἀλλὰ καὶ, Γενάμενος, Δεχάμενος (σύνθ. Καταδεχάμενος), Ἐρχάμενος, Λεγάμενος, Φοβιζάμενος, Χαιράμενος, ὡς νὰ ἦσαν ἀπὸ τὸ Γένημι, Δέχημι, Ἔρχημι, Λέγημι, Φοβίζημι, Χαίρημι.

τῶν αὐτῶν τούτων ῥημάτων, Ἄρσω, Κέλσω, Κένσω, Κέρσω, Νέμσω, Σπέρσω, Φθέρσω κ. τ. λ. (1). Ἀφ' οὗ, μὲ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου, ἔπαυσαν οὗτοι νὰ ἦναι πλέον εἰς χρῆσιν, ἔλαβον τὸν τόπον αὐτῶν οἱ διὰ μόνου τοῦ αμεταβόλου, Ἀρῶ, Κελῶ, Κενῶ, Κερῶ, Νεμῶ, Σπερῶ, Φθερῶ κ. τ. λ. Πρόσθες ὅτι καὶ πολλῶν τοιούτων ῥημάτων οἱ μέλλοντες ἀπεςράφησαν καὶ αὐτὸ τὸ ἀμετάβολον, καὶ ἐσχηματίσθησαν κατὰ τὸν τρόπον τῶν περισπωμένων, οἷον Βουλήσομαι, Θελήσω, Μελήσω, Μελλήσω, Ὀφλήσω, Χαρήσομαι, ἢ καὶ ἐγεννήθησαν ἀπὸ παντάπασι διαφόρους ἐνεςῶτας, ὁποῖον εἶναι τὸ Οἴσω (ἀπὸ τὸ Οἴω) ἀντὶ τοῦ Φερῶ. Τόσον εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ σ̄ εἶναι ὁ ςαθερὸς χαρακτὴρ τοῦ μέλλοντος.

Δὲν λέγω τίποτε περὶ τῆς τεχνολογίας τῶν χρόνων, περὶ τῆς ὀνομασίας αὐτῶν, ἂν καὶ εἰς αὐτὰς θεωρῆται μεγάλη σύγχυσις· ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ παραδράμω τὰς διαθέσεις τῶν ῥημάτων. Ἐὰν ἐξαιρέσῃς τὴν ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν, τῶν ὁποίων εὔκολα πᾶς ἕνας δύναται νὰ καταλάβῃ τὴν ἔννοιαν, σχεδὸν ὅλων τῶν λοιπῶν τὰ ὀνόματα ἐπροβλήθησαν, ἤθελεν εἰπεῖ τις, ὡς αἰνίγματα, διὰ νὰ βασανίζωσι τοὺς ταλαιπώρους μαθητάς. Τίς ἀπὸ τοὺς Γραμματικοὺς μᾶς ἐξήγησε ποτὲ, ἢ εἰς ποίαν ἀπὸ τὰς πολυαρίθμους καὶ πολυφύλλους Γραμματικὰς, ὅσαι ἀπὸ τῆς ἁλώσεως μέχρι τοῦ νῦν κατέκλυσαν τὴν Ἑλλάδα, ἐμπορεῖς νὰ εὕρῃς καθαρὰ τί θέλει νὰ εἴπῃ ἡ Μέση τῶν ῥημάτων διάθεσις; Δὲν εἶναι ἀγανακτήσεως ἄξιον νὰ ἀκούῃ τις τοὺς Γραμματικοὺς λέγοντας, ὅτι τὸ Μέσον ῥῆμα σημαίνει ποτὲ ἐνέργειαν καὶ ποτὲ πάθος; καὶ νὰ

(1) Εὐςάθιος, εἰς τὸ Ἰλιάδ. Α, 10, σελ. 17.

ἔχωμεν ἀπὸ τοὺς ἀλλοφύλους Ἑλληνιςὰς (1) χρείαν νὰ μάθωμεν τὴν φύσιν τοῦ Μέσου ῥήματος ἡμεῖς οἱ Γραικοὶ, εἰς τῶν ὁποίων τὴν κοινὴν γλῶσσαν σώζεται τὸ Μέσον ῥῆμα;

Ἀλλὰ τί λέγω Ἀλλοφύλους Ἑλληνιςάς; Μηγὰρ ἔλειψαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας Γραμματικοὶ φιλόσοφοι, οἱ ὁποῖοι κατενόησαν ὅτι τοῦ μέσου ῥήματος ἡ φύσις εἶναι νὰ σημαίνῃ ἐν ταυτῷ ἐνέργειαν καὶ πάθος, ἤγουν ἐνέργειαν ἀντιςρέφουσαν εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον, ἢ (τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ αὐτὸ) πάθος, τοῦ ὁποίου αἴτιος εἶναι αὐτὸς ὁ πάσχων. Μήγαρὶ δὲν ἐκατάλαβαν, ὅτι τὸ Τύπτομαι, παραδείγματος χάριν, παθητικὸν ῥῆμα (ὅταν ὁ προφέρων αὐτὸ σημαίνῃ, ὅτι τύπτεται ἀπ' ἄλλον), δύναται, χωρὶς ν' ἀλλάξῃ σχηματισμὸν, νὰ λάβῃ μέσην διάθεσιν, ἐὰν ὁ προφέρων θέλῃ νὰ σημάνῃ ὅτι τύπτει αὐτὸς ἑαυτόν; Δὲν φέρω μάρτυρα τὸν Ἀπολλώνιον (2), ὅςις ἔδειξεν, ἀλλὰ, κατὰ τὴν συνήθειαν του, σκοτεινῶς, ὅτι ἐκατάλαβε τὴν φύσιν τοῦ μέσου ῥήματος. Ἀρκεῖ νὰ ὀνομάσω τοὺς Στωϊκοὺς φιλοσόφους (3), οἱ ὁποῖοι πολλὰς ἑκατονταετηρίδας πρὸ τοῦ Ἀπολλωνίου ἐξήγησαν καθαρὰ τῶν ῥημάτων τὴν μεσότητα. Αὐτοὺς ἔπρεπε νὰ λάβωσιν ὁδηγοὺς ὅσοι μᾶς κατεπλούτισαν μὲ πτωχὰς γραμματικάς τοσαύτας· καὶ ἂν ἐκεῖνοι δὲν ἦσαν ἱκανοὶ, ἔπρεπε νὰ χειραγωγηθῶσιν ἀπὸ τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ παθητικὰ, Βασανίζομαι, Βιάζομαι, Δέρομαι, Ἐκδύνομαι, Ἐνδύνομαι, Κτενίζομαι, Λούομαι, Νίπτομαι, Ξύομαι, καὶ ἄλλα μυρία,

(1) Ἴδε τὸ Λατινιςὶ γραμμένον συνταγμάτιον τοῦ Κυςέρου περὶ τῶν Μέσων ῥημάτων.

(2) Βιβλ. Γ, σελ. 210.

(3) Διογέν. Λαέρτ. ἐν βίῳ Ζήνωνος.

ἐφύλαξαν καὶ τὴν μεσότητα τῶν παλαιῶν, ἤγουν σημαίνουσι, Βασανίζω, Βιάζω, Δέρω, Ἐκδύνω, Ἐνδύνω, Κτενίζω, Λούω, Νίπτω, Ξύω ἐμαυτόν.

Κατ' ἄλλο δὲν διαφέρουσι τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὰ μέσα ῥήματα ἀπὸ τὰ μέσα τῶν παλαιῶν, πλὴν καθόσον εἰς ἐκείνους ἡ χρῆσις αὐτῶν ἦτον ἀσυγκρίτως ποικιλωτέρα. Τὰ συντάττουσι πολλάκις εἰς τρόπον, ὥςε φαίνεται νὰ γίνεται ἡ μετάβασις τῆς ἐνεργείας εἰς πρόσωπον διάφορον παρὰ τὸν ἐνεργοῦντα· ἀλλ' ἡ σύνταξις αὕτη ἢ εἶναι ἐλλειπτικὴ, καθὼς εἶναι τὸ Φοβοῦμαί σε (1), τὸ Αἰδοῦμαί σε (2), καὶ ἄλλα πολλὰ, τῶν ὁποίων ἡ ἀληθὴς ἀνάλυσις εἶναι, Φοβῶ, ἢ Αἰδῶ, ἐμαυτὸν διὰ σέ· ἢ σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιςρέφουσαν ὄχι ἀμέσως εἰς τὸν ἐνεργοῦντα, ἀλλ' εἰς πρόσωπον, ἢ πρᾶγμα, ἴδιον τοῦ ἐνεργοῦντος, καθὼς εἶναι τὸ Τύπτομαι τὸν παῖδα, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Τύπτω τὸν ἐμαυτοῦ παῖδα, καὶ Καταῤῥήγνυμαι τὰ ἱμάτια, ἀντὶ τοῦ, Καταῤῥήγνυμι τὰ ἐμαυτοῦ ἱμάτια, ἢ Καταῤῥήγνυμι ἐμαυτὸν κατὰ τὰ ἱμάτια (3). Ἄλλοτε πάλιν, δὲν λαμβάνει μεταβατικὴν σύνταξιν τὸ μέσον ῥῆμα, πλὴν διὰ νὰ φανερώσῃ Ἀντιπάθειαν, ἢ Ἀλληλοπάθειαν, ἤγουν διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι ὁ ἐνεργῶν ἀνταισθάνεται καὶ ἀντιδέ-

(1) Τὸ ὁποῖον σώζεται καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν.

(2) Ἀντὶ τούτου ἡ κοινὴ γλῶσσα μεταχειρίζεται τὸ, Σὲ ἐντρέπομαι, ἤγουν, Διὰ σὲ ἐντρέπω ἐμαυτόν. οὕτως ἔλεγον ἐκεῖνοι, Οργίζομαί σοι, ἡμεῖς δὲ, Ὀργίζομαί σε. καὶ αἱ δύο συντάξεις εἶναι μέσαι, καὶ αἱ δύο ὀρθαί· ἐκείνων ἀναλύεται εἰς τὸ, Ὀργίζω ἐμαυτὸν ἐπὶ σοὶ, ἡ ἡμετέρα εἰς τὸ, Ὀργίζω ἐμαυτὸν διὰ σέ.

(3) Συνεκδοχικῶς δηλαδή. τοῦτο ἡ κοινὴ γλῶσσα ἐκφράζει ἐνεργητικῶς, Κατασχίζω τὰ φορέματά μου· δύναται ὅμως νὰ φυλάξῃ καὶ τὴν μεσότητα κατ' ἄλλον τρόπον, οἷον, Κατασχίζομαι, μόνον λέγουσα.

χεται ἀπὸ τὸν πάσχοντα τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἐνέργειαν, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ εἰς αὐτόν. Τοῦτο ἀπὸ τὸν περίεργον νοῦν τῶν Ἑλλήνων δὲν ἐνομοθετήθη ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ δι' ἐκείνας τὰς περιςάσεις, εἰς τὰς ὁποίας τοῦ ἐνεργοῦντος προσώπου ἡ πρᾶξις δὲν μεταβαίνει εἰς ἄλλο πρόσωπον, χωρὶς δυσκολίαν, ἐκ τῆς ὁποίας προξενεῖται εἰς αὐτὸν ἀντιπάθησις. Οὕτως ἔλεγον, παραδείγματος χάριν, ὄχι μόνον ἀσυντάκτως μὲ πτῶσιν, Βιάζομαι (ἤγουν Βιάζω ἐμαυτὸν), ἀλλὰ καὶ Βιάζομαι τὸν ἐχθρὸν, τὸ ὁποῖον ἄλλο κυρίως δὲν σημαίνει παρὰ Βιάζων τὸν ἐχθρὸν βιάζομαι ὑπ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ φυσικὰ ὅςις βιάζει τὸν ἐχθρὸν, ἀντιβιάζεται ἀπ' αὐτόν. Τοιοῦτο πρὸς τούτοις εἶναι καὶ τὸ, Βιάζομαι τὸν φίλον, ὅταν μὴ θέλοντα πάσχω νὰ τὸν καταπείσω νὰ κάμῃ τί ποτε, ἂν καὶ ἡ παρὰ τοῦ φίλου ἀντίςασις, δὲν ἦναι μήτε τόσον σφοδρὰ, μήτε τόσον κοπώδης, ὅσον εἶναι τοῦ ἐχθροῦ ἡ ἐναντίωσις.

Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἶναι πολλὰ ῥήματα εἰς μαι, τῶν ὁποίων δὲν σώζεται πλέον ὁ ἐνεργητικὸς τύπος εἰς ω. Αὐτὰ ὠνομάσθησαν ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους Γραμματικοὺς Ἀποθετικά. Ἂν τοὺς ἐρωτήσῃς τί σημαίνει τὄνομα τοῦτο, ἢ διὰ ποίαν αἰτίαν τὸ ἔδωκαν εἰς ταῦτα τὰ ῥήματα, νομίζουν ὅτι προβάλλεις εἰς αὐτοὺς αἴνιγμα. Τοιαῦτα εἶναι τὸ Ἀγωνίζομαι, Γίνομαι, Ἐξηγοῦμαι, Κτῶμαι, Μάχομαι, Ὀδύρομαι, Χαρίζομαι καὶ ἄλλα πολλά. Ὅλα ταῦτα ἦσαν Μέσα, καὶ δὲν ἐπωνομάσθησαν Ἀποθετικὰ, πλὴν διότι ἀπέθεντο, ἤγουν ἀφῆκαν καὶ ἔχασαν τὸν ἐνεργητικὸν σχηματισμὸν, ἄλλα, διότι ἡ σημαινομένη ἐνέργεια δὲν γίνεται ποτὲ χωρὶς ἀντιπάθησιν, ὁποῖον εἶναι τὸ Ἀγωνίζομαι, καὶ Μάχομαι, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἐνεργητικὸς τύπος (Ἀγωνίζω, Μάχω) ἦτο παντάπασι περιτ-

τὸς καὶ μάταιος, καὶ ἄλλα δι' ἄλλας αἰτίας, τὰς ὁποίας παρατρέχω, καὶ ὡς μακρὰς, καὶ ὡς δυσεξηγήτους τὰς πολλάς. Ὅτι δὲ τὰ τοιαῦτα ῥήματα εἶχον καὶ σχηματισμὸν ἐνεργητικὸν ἀρχῆτερα, γίνεται φανερὸν πάλιν ἀπὸ τὴν κοινὴν γλῶσσαν, τῆς ὁποίας διὰ τοῦτο πολλάκις ἐσύςησα τὴν μελέτην. εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν σημερινὴν ἡμῶν γλῶσσαν σώζονται οἱ ἐνεργητικοὶ τύποι, Ἀγωνίζω, Γίνω (1), Ἐξηγῶ, Κτῶ (2), καὶ Χαρίζω. Εἰς ὀλίγα λόγια τὰ Ἀποθετικὰ (3) ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ Μέσα ῥήματα· καὶ Μέσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον λέγονται ἐκεῖνα, ὅσων ἡ ἀνάλυσις γίνεται διὰ τῆς συνθέτου Ἀντωνυμίας Ἐμαυτοῦ κ. τ. λ. ἢ διὰ τοῦ Ἀλλήλων κ. τ. λ. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, τὸ Τύπτομαι, Τύπτῃ, Τύπτεται, Τυπτόμεθα, Τύπτεσθε, Τύπτονται, δύναται νὰ σημάνῃ Τύπτω ἐμαυτὸν, Τύπτεις σαυτὸν, Τύπτει ἑαυτὸν, Τύπτομεν, Τύπτετε, Τύπτουσιν ἀλλήλους, ἢ (ἐὰν οἱ τυπτόμενοι τύπτωσιν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, ἀλλὰ χωριςὰ ἕκαςος ἑαυτὸν) καὶ ἑαυτούς. Καὶ τοῦτο ἐννοεῖται δι' ὅλας τὰς πτώσεις, ἢ γυμνὰς, ἢ μὲ διαφόρους προθέσεις συνταγμένας· οὕτω τὸ, Χαρίζομαι, ἀναλύεται εἰς τὸ, Χαρίζω τὰ ἐμαυτοῦ, ἢ ἀπὸ τῶν ἐμαυτοῦ, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν χαρίζει, ἢ τοὐλάχιςον δὲν πρέπει νὰ χαρίζῃ, τὰ ξένα.

Μακρὸν, κ' ἴσως ἔξω τοῦ καιροῦ, εἶναι νὰ εἴπω περισσότερα περὶ τῶν Μέσων ῥημάτων. Ἀλλ' ὅμως πρέπει νὰ προσ-

(1) Εἰς τὸν ἀόριςον, Ἔγινε, ἀντὶ τοῦ Ἐγένετο.

(2) Εἰς τὸ σύνθετον, Ἀποκτῶ.

(3) Ὁ Θεόδωρος τὰ ὀνομάζει Ἐπίμεσα. ἔςω καὶ Ἐπίμεσα· τὄνομα δὲν φέρει ζημίαν. ἀλλ' ἔπρεπε κἂν νὰ ἐξηγήσῃ σαφῶς τὴν φύσιν τῶν τοιούτων ῥημάτων.

θέσω τινὰ παραδείγματα ἀπὸ τοὺς δοκίμους τῆς γλώσσης συγγραφεῖς, καὶ διότι ὅσα εἶπα δὲν ἀρκοῦν ἴσως νὰ φανερώσωσι τὴν φύσιν αὐτῶν, καὶ (τὸ περισσότερον) διὰ νὰ προφυλάξω τοὺς νέους τῆς γλώσσης σπουδαστὰς, ὡς ἀπὸ λοιμικὴν νόσον, ἀπὸ τὸν τύφον, ὅστις γεννᾶται ἀπὸ τὰς νέας Ἑλληνικὰς συντάξεις, καὶ θεματογραφίας, ἔπειτα καὶ ἀπὸ τὴν ματαίαν τριβὴν τοῦ χρόνου, τὸν ὁποῖον ὠφελιμώτερον νὰ δαπανῶσιν ἐμποροῦν εἰς τὴν μελέτην τῆς κοινῆς γλώσσης. Ἀπὸ τὴν ἀμάθειαν ἄλλο τολμηρότερον πρᾶγμα δὲν εἶναι. Ἀφίνω τώρα, ὡς ἀνιάτους, τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὴν μίμησιν ἐκείνων τῶν συγγραφέων, οἱ ὁποῖοι ἤκμασαν καὶ ἔγραψαν, ὅταν ἡ γλῶσσα παρήκμαζεν, ἢ εἶχεν ἤδη παρακμάσει, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἦτον ἀδύνατον νὰ τὴν γράφωσιν ὀρθῶς. Θέλω νὰ λαλήσω περὶ τῶν μιμουμένων αὐτοὺς τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς. Ἐὰν περιωρίζοντο εἰς μόνην τὴν προθυμίαν τῆς μιμήσεως, τὸ πρᾶγμα δὲν ἤθελεν εἶσθαι παντάπασιν ἀνωφελὲς, ἐπειδὴ δίδονται καὶ περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἀναγκάζεται ὁ σπουδαῖος νὰ γράφῃ Ἑλληνιστί. Ἀλλ' αὐτοὶ ὄχι μόνον σπαράττουσι χωρὶς ἀνάγκης τὴν ὡραίαν τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν, ἀλλὰ καταφρονοῦν ἀλόγως καὶ τοὺς γράφοντας εἰς τὴν κοινὴν, ἤγουν τοὺς ὅσοι προκρίνουν νὰ καλλύνωσι τὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν τὸ ἔθνος λαλεῖ, καὶ θέλει εἰς τὸ ἑξῆς λαλεῖ, παρὰ νὰ ματαιοπονῶσιν, ὡς αὐτοί. Ἔπρεπε κἂν, ἐπειδὴ θέλουσι, καὶ δικαίως κ' ἀδίκως, νὰ ἦναι Ὅμηροι, Πλάτωνες, Ξενοφῶντες, Δημοσθένεις, νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸν μέγαν ἀγῶνα τῆς μιμήσεως τοῦτον μὲ ὅπλα στερεώτερα, παρὰ τὰ ὅπλα τῆς Γραμματικῆς των. Ἔπρεπεν ὄχι νὰ εὐχαριστῶνται εἰς τὰ ἐγκώμια τοῦ ὄχλου, ἀλλὰ καὶ νὰ φοβῶνται, μήποτέ τις ἀπὸ τοὺς,

ὅσοι μετὰ προσοχῆς καὶ μελέτης ἀνέγνωσαν τοὺς παλαιοὺς συγγραφεῖς, εἴπῃ πρὸς αὐτούς,

Εἰσὶ καὶ ἐν Μούσῃσιν Ἐριννύες, αἵ σε ποιοῦσι
Ποιητὴν, ἀνθ' ὧν πολλὰ γράφεις ἀκρίτως.
Τοίνυν σοῦ δέομαι, γράφε πλείονα· μείζονα γάρ σοι
Εὔξασθαι ταύτης οὐ δύναμαι μανίαν.

Εἰς αὐτοὺς εὑρίσκεις βαρβαρισμοὺς, σολοικισμοὺς, ἀκυρολογίας, καταχρήσεις εἰς τοὺς χρόνους, καταχρήσεις εἰς τὰς διαθέσεις τῶν ῥημάτων, καὶ μάλιστα εἰς τὴν μέσην διάθεσιν, περὶ τῆς ὁποίας εἶναι ὁ μακρὸς λόγος. Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζωσι τὴν ὀρθὴν χρῆσιν τῶν διαθέσεων, τὴν ὁποίαν μήτ' ἀπὸ τὰς Γραμματικὰς ἔμαθον, μήτ' ἀφ' ἑαυτῶν νὰ ἐξετάσωσι ποτὲ καιρὸν ἔλαβον, ἀσχολούμενοι εἰς τὰ μάταια;

Εἰς τὸν Ὅμηρον (1), καυχᾶται ὁ Μηριόνης διὰ τὴν πολεμικὴν αὐτοῦ ἀνδρίαν· πρὸς τὸν ὁποῖον ἀποκρίνεται ὁ Ἰδομενεύς,

Οἶδ' ἀρετὴν οἷός ἐσσι· τί σε χρὴ ταῦτα ΛΈΓΕΣΘΑΙ;

Τὸ μέσον τοῦτο ῥῆμα, Λέγεσθαι, δὲν σημαίνει ἁπλῶς τὸ Λέγειν, ἀλλὰ τὸ «Λέγειν περὶ σεαυτοῦ», καὶ μονολεξεὶ τὸ Καυχᾶσθαι. Τοῦτο, κατὰ τοὺς Γραμματικοὺς εἶναι Ἀποθετικὸν ῥῆμα, ἤγουν Μέσον, τοῦ ὁποίου ὁ ἐνεργητικὸς τύπος (Καυχάω) δὲν σώζεται πλέον παρὰ εἰς τὸ συγγενὲς αὐτοῦ, Αὐχέω. Ὁ αὐτὸς Ἰδομενεὺς, ὄχι ὀλιγώτερον καυχητὴς, ἀφ' οὗ ἐπαίνεσε τὴν ἀνδρίαν τοῦ Μηριόνου, λέγει πρὸς αὐτὸν (2),

(1) Ἰλιάδ. Ν, 275.
(2) Αὐτ. 292.

Ἀλλ'

Ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα ΛΕΓΩΜΕΘΑ νηπύτιοι ὣς
Ἑσαότες.........,.................,

ὅπου πάλιν τὸ, Λεγώμεθα, δὲν σημαίνει ἁπλῶς τὸ, Λέγωμεν, ἀλλὰ τὸ « Λέγωμεν περὶ ἑαυτῶν ». Ὅταν ὁ Νέςωρ προβάλῃ εἰς τοὺς ςρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων νὰ βάλωσι κλήρους, διὰ νὰ ἴδωσι τίς ἀπ' αὐτοὺς πρέπει νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸν Ἕκτορα, λέγει, « Εἰς ὅτινα πέσῃ ὁ κλῆρος, ἐκεῖνος μέλλει νὰ ΩΦΕ- » ΛΗΣΗι τοὺς Ἕλληνας, καὶ νὰ ΩΦΕΛΗΘΗι καὶ αὐτός »· ἐπειδὴ τοιουτοτρόπως ἐλάμβανε τέλος ὁ βλαβερώτατος εἰς ὅλους πόλεμος. Εἰς ταύτην τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὴν περίοδον, τὸ, μὲν Ὠφελήσῃ εἶναι ἐνεργητικὸν, τὸ δὲ Ὠφεληθῇ εἶναι μέσον ῥῆμα, ἐπειδὴ σημαίνει ὄχι τὸ, Ὠφεληθῇ ἀπ' ἄλλον, ἀλλὰ τὸ, Ὠφελήσῃ αὐτὸς ἑαυτόν. Ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ἀπαραλλάκτως διαφορὰν ἐφύλαξε καὶ ὁ Ὅμηρος (1),

Οὗτος γὰρ δὴ ΟΝΗΣΕΙ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Καὶ δ' αὐτὸς ὃν θυμὸν ΟΝΗΣΕΤΑΙ......,

ὅςις ἠδύνατο καὶ ἁπλῶς νὰ εἴπῃ, Ὀνήσεται, χωρὶς τὸ, Ὃν θυμὸν, ἂν ἐσύμφερεν εἰς τὸν σκοπὸν, ἢ εἰς τὸ μέτρον του.

Ὁ Δημοσθένης (εἰς τὸν Πρὸς Λεπτίνην λόγον) λέγει περί τινων πολιτῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ δῆμος ἐζήτει νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν χαρισθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ἀτέλειαν (2), « Πολὺ γὰρ » μᾶλλον ἥρμοττε, τὰ δοθέντα ἐῶντας, τῶν ἀτυχημάτων » ΑΦΑΙΡΕΙ͂Ν, ἢ, τούτων μενόντων, τὰς δωρεὰς ΑΦΑΙ-

(1) Ἰλιάδ. Η, 172.

(2) Τὴν κοινῶς λεγομένην Ασυνδοσίαν, καὶ χυδαιέςερον Ἀσυδοσίαν, καὶ ἔτι χυδαιέςερον (ὡς τὴν γράφουσι τὰ Λεξικά), Ἀσιδοσίαν· ὅθεν καὶ ὁ Ἀτελὴς, λέγεται ἀπὸ ἡμᾶς Ἀσύνδοτος, ἢ Ἀσύδοτος, ἤγουν ὅςις δὲν συνδίδει μήτε συνεισφέρει μὲ τοὺς ἄλλους πολίτας εἰς τὸν δημόσιον θησαυρὸν τοὺς συνήθεις φόρους.

Καὶ φθέγμα, καὶ ἠνεμόεν
Φώνημα (1), καὶ ἀςυνόμους
Ἀρχὰς ἐδιδάξατο.

μετεχειρίσθη τὸ Ἐδιδάξατο ἐνεργητικῶς ἀντὶ τοῦ Ἐδίδαξεν, ἐναντίον τῆς λογογραφικῆς χρήσεως καὶ συνηθείας· ἔπειτα τὸ ἐξηγοῦσι (καὶ τὸ εξηγοῦσιν ὀρθῶς) διὰ τοῦ Ἐφεῦρεν. Ἀλλ' ἤρκει νὰ παρατηρήσωσιν, ὅτι ὅσα τις ἐφευρίσκῃ, δὲν τὰ διδάσκεται ἀπ' ἄλλον, διὰ νὰ καταλάβωσιν ὅτι τὸ Ἐδιδάξατο τοῦ Σοφοκλέους εἶναι ἀληθὲς μέσον ῥῆμα, ἤγουν σημαίνει τὸ Αὐτὸς ἑαυτὸν ἐδίδαξε, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ εἴπῃ Ἐφεῦρεν. Παρατρέχω πολλοτάτας ἄλλας παρατηρήσεις περὶ τῶν μέσων ῥημάτων, ἀρκούμενος εἰς τὰ προσημειωθέντα ὀλίγα παραδείγματα, τὰ ὁποῖα εὐκόλως δὲν θέλει τις εὑρεῖ ἀλλαχοῦ, ἐκεῖνα μάλιςα, εἰς ὅσα καὶ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὸ μέσον εὑρισκόμενα εἰς τὴν αὐτὴν ῥῆσιν ἢ περίοδον, ἐξηγοῦσι σαφέςερον τὴν φύσιν τοῦ Μέσου ῥήματος. Μεταβαίνω εἰς τὰς Ἀντωνυμίας.

Ἡ τεχνολογία τῆς Ἀντωνυμίας ὅτι ἔχει χρείαν διορθώσεως, φανερὸν ἔγινε καὶ ἀπὸ τὰ προειρημένα περὶ τοῦ ἀναφορικοῦ Ὃς, τὸ ὁποῖον κακῶς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτὰς, διὰ νὰ προσκολληθῇ εἰς τὸ Ἄρθρον. Ἀλλὰ δὲν ἐξετοπίσθη μόνον αὐτὸ ἀπὸ τὰς Ἀντωνυμίας. Ὅλα τὰ πευςικὰ, ἀναφορικὰ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα μόρια, ὁποῖα εἶναι τὸ Τίς, Ποῖος, Πόσος, Πότερος, Τοῖος, Τόσος, Ἕτερος, Ἑκάτερος, Ἕκαςος, Ἄμφω, Οἷος, Ὅσος, Ὁπότερος, κ. τ. λ. τόσον εἶναι ἀλλότρια ἀπὸ τὴν φύσιν τοῦ ὀνόματος (τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ σημαίνῃ παρὰ πρώτην

(1) Ἐξ ἑτέρ. διορθ. ἀντὶ τοῦ, Φρόνημα, ὡς καὶ τὸ ἀκόλουθον, Αρχὰς, ἀντὶ τοῦ, Ὀργάς.

ἢ δευτέραν οὐσίαν), ὥστε, ἐὰν ἀληθῶς δὲν ἦναι Ἀντωνυμίαι, εὐλογώτερον ἦτον, ἢ νὰ προσεθῶσιν εἰς αὐτὰς ὡς παράρτημα, ἢ νὰ καταχωρισθῶσιν εἰς ἐξαίρετον ἔννατον μέρος λόγου, παρὰ νὰ συγχυθῶσιν ἀκρίτως μὲ τὰ ὀνόματα, μὲ τὰ ὁποῖα, καθὼς αἱ μετοχαὶ καὶ αἱ ἀντωνυμίαι, ἄλλο κοινὸν δὲν ἔχουσι παρὰ τὴν κλίσιν. Τοιοῦτον ἀκόμη εἶναι τὸ, Ἄλλος, καὶ τοιαῦτα ἴσως εἶναι τὰ λεγόμενα Ἀριθμητικὰ ὀνόματα· ἀλλὰ περὶ τούτων εἶναι χρεία σκέψεως ὡριμωτέρας.

Ἐσφαλμένη εἶναι καὶ ἡ τεχνολογία τῆς Προθέσεως. Μετετόπισαν ἀπ' αὐτὴν εἰς τὸ Ἐπίῤῥημα πολλὰς λέξεις, ἴσως διότι λαμβάνονται κάμμίαν φορὰν ἐπιῤῥηματικῶς· ἴσως δὲ καὶ διὰ τὴν ἀντίθεσιν αὐτῶν εἰς ἄλλας προθέσεις. Τοιαῦται εἶναι αἱ Ἄνευ, Πλὴν, Ἄτερ, Πάρεξ, Χωρὶς, Δίχα, κ. τ. λ. Ἐὰν ὁ ἐκτοπισμὸς ἔγινε διὰ τὴν πρώτην αἰτίαν, ἔπρεπε νὰ ἐκτοπισθῶσι καὶ ἄλλαι πολλαὶ προθέσεις. Ἀρκεῖ νὰ φέρω εἰς παράδειγμα τὴν Περὶ, τὴν ὁποίαν ὁ Ὅμηρος μεταχειρίζεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ Ἐπιῤῥήματος Πέριξ (Ἰλιάδ. Τ, 362),

. . . . Γέλασσε δὲ πᾶσα πέρι χθών·

καθὼς ἐξ ἐναντίας ὁ Ἡρόδοτος (1) τὸ Πέριξ, ἀντὶ τῆς Περί· ἄλλοτε πάλιν ἀντὶ τοῦ Περισσῶς (Ἰλιάδ. Ν, 727),

Οὕνεκα τοι πέρι δῶκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα.

Ἐὰν τὰς ἐξετόπισαν, διότι πολλαὶ ἀπ' αὐτὰς σημαίνουσιν ἔννοιαν παντάπασιν ἐναντίαν εἰς ἄλλας προθέσεις, καθὼς εἶναι τὸ νομιζόμενον ἐπίῤῥημα Ἄνευ πρὸς τὴν Σὺν, ἢ τὴν Μετὰ πρόθεσιν, διὰ τί δὲν κατεχώρισαν ὡσαύτως εἰς διάφορα μέρη τοῦ

(1) Ἰδ. σημ. Οὐαλκενήρου εἰς τὸν Ἡρόδοτον, Δ, ις'.

λόγου τὴν Εἰς καὶ τὴν Ἐξ, τὴν Ἀνὰ καὶ τὴν Κατὰ, τὴν Ἐπὶ καὶ τὴν Ὑπὸ, ἐπειδὴ καὶ αὐταὶ σημαίνουσι τὸ ἐναντίον ἡ μία τῆς ἄλλης; Ὅτι ἡ ἀντίθεσις τῆς σημασίας δὲν ἀρκεῖ εἰς τὸν χωρισμὸν τῶν μερῶν τοῦ λόγου, ἱκανὸν εἶναι ἓν μόνον παράδειγμα νὰ τὸ δείξῃ. Λέγει ὁ Ἰσοκράτης (πρὸς Δημόνικ.) « Ῥώμη δὲ, ΜΕΤΑ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν· ἌΝΕΥ δὲ » ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψε ». Μεγάλης κρίσεως χρείαν δὲν ἔχει νὰ καταλάβῃ τις, ὅτι τὸ ν' ἀποσπάσῃ, διὰ μόνην τὴν ἀντίθεσιν, τὸ Ἄνευ ἀπ' ἐκεῖνο τοῦ λόγου τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει τὸ Μετὰ, εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ Ἔβλαψε δὲν εἶναι ῥῆμα, διότι σημαίνει ὅλον τὸ ἐναντίον τοῦ Ὠφέλησεν.

Ἡ παρὰ τὰς ἄλλας ὅμως πλέον συγκεχυμένη τεχνολογία εἶναι ἡ τεχνολογία τοῦ Ἐπιῤῥήματος. Αὐτὸ περιέχει ὄχι μόνον Προθέσεις, ὡς εἴδομεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα διάφορα μέρη τοῦ λόγου, καὶ (τίς ἤθελε τὸ πιςεύσει;) λόγους ὁλοκλήρους, ἤγουν προτάσεις συγκειμένας ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου. Εἶναι ἆράγε αὕτη ἡ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν οἱ Στωϊκοὶ ὠνόμασαν τὸ Ἐπίῤῥημα Πανδέκτην; Δὲν ἤρκει τοῦτο· ἀλλὰ καὶ ἡ διαίρεσις αὐτοῦ εἰς εἴδη ἔγινε τόσον ἀτέχνως, ὥςε ἡνώθησαν εἰς ἓν εἶδος ἐπιῤῥήματα διαφόρου εἴδους, καὶ διηρέθησαν εἰς διάφορα, πολλὰ ταυτοειδῆ ἐπιῤῥήματα. Εἰς ὀλίγα λόγια, ὁ Πανδέκτης οὗτος εἶναι ἀληθινὴ Κόπρος τοῦ Αὐγείου, τὴν ὁποίαν νὰ καθαρίσῃ δὲν ἐξαρκεῖ ἑνὸς μόνου Ἡρακλέους δύναμις.

Συγκαταριθμοῦσι κοινῶς μὲ τὰ ἐπιῤῥήματα τὰ ὀνομαζόμενα Ἐκπλήξεως, Θαυμασμοῦ, Θειασμοῦ, ἢ Σχετλιασμοῦ, ἐπιῤῥήματα. Ὅτι ταῦτα εἶναι ἀλλότρια τῆς φύσεως τοῦ Ἐπιῤ-

ῥήματος, τὸ δεικνύει ἡ ἀσυνταξία των. Τὸ ἐπίῤῥημα φυσικὰ συντάσσεται μὲ Ῥῆμα, ἢ Μετοχὴν, Γράφει καλῶς, ἢ Γράφων καλῶς. Μὲ τὰς δύο ταύτας φράσεις δὲν ἔχει οὐδεμίαν ὁμοιότητα τὸ Φεῦ τοῦ μεγέθους· διότι μήτε ῥῆμα ἔχει, καθὼς ἐκεῖναι, καὶ ἡ γενικὴ δὲν συμπλέκεται ἀμέσως μὲ τὸ Φεῦ, ὡς τὸ ἐφαντάσθη ὁ Θεόδωρος, ἀλλ' ἀναφέρεται ἐλλειπτικῶς εἰς ἔξωθεν νοουμένην πρόθεσιν, τὴν Ἕνεκα. Τὰ τοιαῦτα λοιπὸν μόρια ἔπρεπε νὰ καταταχθῶσιν εἰς μέρος λόγου χωριςὸν, ὀνομαζόμενον Ἐπιφώνημα, ἢ Ἐπίφθεγμα, καθὼς εὑρίσκεται καὶ εἰς τοὺς Λατίνους, οἱ ὁποῖοι τὸ ὠνόμασαν Παρέμβλημα (Interjectio). Εἰς τὰ Ἐπιφωνήματα ἀνήκει καὶ τὸ Κλητικὸν Ὦ· Τοῦτο ὅτι δὲν ἔχει κάμμίαν ἐπιῤῥηματικὴν δύναμιν, ἀλλ' ἐπενοήθη εἰς δίακρισιν τῆς Κλητικῆς ἀπὸ τὴν ὀνομαςικὴν, εὔκολα θέλει τὸ καταλάβει ὅςις παρατηρήσῃ, ὅτι εἰς ἐκείνας μόνας τὰς κλητικὰς εἶναι ἀναγκαῖον, ὅσαι εἶναι ὅμοιαι τῶν ὀνομαςικῶν· εἰς τὰς ἀνομοιοσχήμους, ἢ δὲν τὸ μεταχειρίζονται παντάπασιν, ἢ τὸ μεταχειρίζονται πλεοναστικῶς, ἐπειδὴ τὸ, Ἀλέξανδρε, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ, Ὦ Ἀλέξανδρος, καὶ ἀναλύεται εἰς αὐτό.

Ἔπλασαν οἱ Γραμματικοὶ ἐπιῤῥήματα Διασαφήσεως, ἔπειτα πάλιν ἄλλα Ἐξηγήσεως, ὡς νὰ ἦτον ἀπὸ τὴν Ἐξήγησιν ἡ Διασάφησις πρᾶγμα διάφορον. Συγκατηρίθμησαν μὲ τὰ ἐπιῤῥήματα μόρια, τὰ ὁποῖα εἶναι σύνδεσμοι. Τὸ χειρότερον, συγκατηρίθμησαν, καθὼς εἶπα, λογικὰς προτάσεις, ἤγουν λόγους ἀπηρτισμένους, ὁποῖα εἶναι τὸ Τουτέςι (Τοῦτό ἐςι), Δηλαδὴ (Δῆλα δὴ ἐςὶ τὰ λεγόμενα), Δηλονότι (Δῆλόν ἐςιν ὅτι). Παράδοξον ὅτι δὲν ἐπενόησαν καὶ Ἐπίῤῥημα, Εὐοιδότι, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο εὑρίσκεται σχεδὸν τόσον συχνὰ, ὅσον

τἄλλα, εἰς τὸ μέσον τῶν περιόδων ἀπολύτως καὶ ἐπιῤῥηματικῶς εἰς τὸ φαινόμενον (1). Διότι κατὰ τί ἄλλο διαφέρει ἡ φράσις αὕτη « Ταῦθ' οὕτως ἔχειν συνομολογήσεις μοι εὖ οἶδ' » ὅτι » ἀπὸ ταύτην « Ταῦθ' οὕτως ἔχειν συνομολογήσεις μοι » δηλονότι » παρὰ κατὰ τὴν διάφορον γραφήν; Τῆς πρώτης ἡ γραμματικὴ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἡ φυσικὴ τάξις εἶναι, « Εὖ οἶδα, » ὅτι συνομολογήσεις μοι ταῦθ' οὕτως ἔχειν »· τῆς δευτέρας, » Δῆλόν ἐςιν, ὅτι συνομολογήσεις μοι ταῦθ' οὕτως ἔχειν ».

Τοιοῦτον εἶναι τὸ Ἐνίοτε, χρονικὸν ἐπίῤῥημα καὶ διὰ τὴν κατάληξιν, καὶ διὰ τὴν σημασίαν του, ἀλλ' ὅμως σύνθετον καὶ αὐτὸ ἀπὸ δύο μέρη λόγου, τὸ Ἔνι ῥῆμα, καὶ τὸ Ὅτε ἐπίῤῥημα, καθὼς τὸ ὅθεν παράγεται ἀντωνυμικὸν Ἔνιοι, σύγκειται ἀπὸ τὸ αὐτὸ, Ἔνι, καὶ τὴν ἀντωνυμίαν, Οἵ. Εἰς τοὺς ποιητὰς τὸ, Ἔνι, ἐσήμαινε τὸ τρίτον ἑνικὸν καὶ πληθυντικὸν ἀδιαφόρως πρόσωπον τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος, ἤγουν τὸ Ἐςὶ καὶ τὸ Εἰσὶν, ἢ, καθὼς λέγει ὁ Εὐςάθιος (2), τὸ Ἔνεςι καὶ Ἔνεισιν. Οἱ λογογράφοι δὲν τὸ μετεχειρίσθησαν (ὅσον ἐνθυμοῦμαι) παρὰ μόνην εἰς ταύτην τὴν φράσιν, « Ὡς ἔνι μάλιςα ». Εἶναι

(1) Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι εἶναι περιςάσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὁ αὐτὸς ὅρος, ἡ αὐτὴ λέξις, ἀνήκει εἰς διάφορα μέρη λόγου κατὰ τὸν διάφορον τρόπον τοῦ νοεῖσθαι, ἢ τοῦ προφέρεσθαι, ὁπόταν μάλιςα, ἀπὸ κακῶς ἀρχίσασαν συνήθειαν, ἀλλ' ὅμως πεπαλαιωμένην τόσον, ὥςε εἶναι ἀδύνατος ἡ θεραπεία της, ἠλλάχθη καὶ ἡ γραφὴ καὶ ὁ τόνος τῆς λέξεως, ὁποῖα εἶναι τὰ προειρημένα παραδείγματα, ὁποῖον εἶναι τὸ Ἰδοὺ, δεικτικὸν ἐπίῤῥημα, ἀπὸ τὸ μέσον προςακτικὸν ῥῆμα Ἰδοῦ, τὸ Ἐκποδὼν, ἀπὸ τὸ Ἐκ ποδῶν, καὶ ἄλλα πάμπολλα. Ἀλλ' ἐὰν ἦναι ἀδύνατον νὰ ἐξωσθῶσι τὰ τοιαῦτα ἀπὸ τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ τυραννικὴ συνήθεια τὰ ἔβαλε, δὲν ἔπρεπε κἂν οἱ Γραμματικοὶ νὰ ἀφιερώσωσιν εἰς τὴν ἐξήγησιν αὐτῶν μικρὸν μέρος τοῦ πολλοῦ χρόνου, τὸν ὁποῖον δαπανῶσι ματαίως εἰς τὰ ἄχρηςα καὶ ἀνωφελῆ;

(2) Εἰς τὸ Ἰλιάδ. Α, 174.

λοιπὸν τὸ, Ἔνιοι, Ἔνι οἵ, ἤγουν, Εἰσὶν οἵ· τὸ Ἐνίων, Ἔνι ὧν, ἤγουν, Ἔςιν ὧν· τὸ Ἐνίοις, Ἔνι οἷς, ἤγουν, Ἔςιν οἷς· τὸ Ἐνίους, Ἔνι οὓς, ἤγουν, Ἔςιν οὕς· καθὼς τὸ Ἐνίοτε, Ἔνι ὅτε, ἤγουν, Ἔςιν ὅτε, ἢ, Ἔσθ' ὅτε. Τοῦτο, ἂν τὸ γράψῃς (καὶ τί ποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ τὸ γράψῃς) Ἐσθότε, ἔγινεν ἐπίῤῥημα· καὶ ὅμως κανεὶς δὲν τὸ συγκατηρίθμησε μὲ τὰ ἐπιῤῥήματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἔϐαλαν ὅλοι ὁμοφώνως τὸ συγγενέςατον αὐτοῦ καὶ συνώνυμον, Ἐνίοτε. Οἱ παλαιοὶ Γραμματικοὶ μήτ' ὑπωπτεύθησαν κἂν ὅτι τὸ Ἐνίοτε, καθὼς καὶ τὸ Ἔνιοι, εἶναι δύο μέρη λόγου. Ἀπὸ τοὺς νεωτέρους ἀλλογενεῖς Ἑλληνιςὰς, πλανηθέντες ἀπὸ τὴν ἀναλογίαν τῆς Γερμανικῆς γλώσσης καὶ τῶν διαλέκτων αὐτῆς, ἐνόμισαν τινὲς, ὅτι τὸ Ἔνιοι, παράγεται ἀπὸ τὸ, Ἓν, καθὼς τὸ Γερμανικὸν Einige (Βελγιςὶ Eenigen) ἀπὸ τὸ Ein (Βελγ. Een)· ἀλλ' ὅμως, ἐὰν τοῦτο ἦναι ἀληθὲς, δὲν ἐξεύρω πλέον διὰ ποίαν αἰτίαν ἠλλάχθη ὁ πνευματισμὸς τοῦ, Ἔνιοι.

Τὸ γελοιότατον εἶδος ἢ γένος τῶν ἐπιῤῥημάτων εἶναι τὰ Θετικὰ λεγόμενα Ἐπιῤῥήματα, Ἀναγνωςέον, Γραπτέον, κ. τ. λ. Ὅτι εἶναι ὀνόματα ῥηματικὰ τριγενῆ, τὸ δηλοῦσιν αἱ φράσεις αὗται, « Ἀναγνωςέος ὁ Ἰσοκράτης, Ἀναγνωςέα ἡ » πρὸς Φίλιππον Ἰσοκράτους ἐπιςολὴ, Ἀναγνωςέον τὸ τῆς » Ἑλένης ἐγκώμιον Ἰσοκράτους, Ἀναγνωςέοι οἱ σύμπαντες » λόγοι Ἰσοκράτους », εἰς τὰς ὁποίας κανεὶς ἀπὸ τοὺς Γραμματικοὺς δὲν ἐτόλμησε ποτὲ νὰ τὰ ὀνομάσῃ Ἐπιῤῥήματα. Ἀλλὰ ταῦτα τὰ εἰς εος ῥηματικὰ ἔχουσιν ἐξαίρετον τοῦτο, ὅτι παριςάνουσιν ἔννοιαν συμπεπλεγμένην, ἥτις ἀναλύεται εἰς τὸ, Ἄξιός ἐςι, καὶ τὸ σύςοιχον ἀπαρέμφατον παθητικόν· Ἀναγνωςέος, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ, Ἄξιός ἐςιν ἀναγνωσθῆναι.

Καὶ ἐπειδὴ εἰς τὸ οὐδέτερον, διὰ τὴν γνωστὴν ἀδιαφορίαν τῆς ὀνομαστικῆς καὶ αἰτιατικῆς πτώσεως, ἡ ἀνάλυσις δύναται νὰ γένῃ ἀδιαφόρως, εἰς τὸ Ἄξιόν ἐστιν ἀναγνωσθῆναι τὸ ἐγκώμιον, καὶ τὸ Ἄξιόν ἐστιν (ἢ Δεῖ, ἢ Χρὴ,) ἀναγνῶναι τὸ ἐγκώμιον, οἱ Ἀττικοὶ (1) μετέφεραν τὴν χρῆσιν τοῦ οὐδετέρου ἑνικοῦ, παρὰ τοὺς κανόνας τῆς φυσικῆς συντάξεως, καὶ εἰς τὰ ἄλλα γένη καὶ ἀριθμοὺς, λέγοντες, Ἀναγνωστέον τον Πανυγηρικὸν, Ἀναγνωστέον τὴν ἐπιστολὴν, Ἀναγνωστέον τοὺς λόγους Ἰσοκράτους· καὶ (τὸ παραδοξότερον) ἐσχημάτισαν ἀπὸ ῥήματα οὐδέτερα, ἢ ὡς οὐδέτερα, ἄλλα τοιαῦτα θετικὰ, τῶν ὁποίων ἡ ἐπάνοδος εἰς ὄνομα φαίνεται ἀδύνατος. Παραδείγματος χάριν, εἰς ταύτην τὴν ῥῆσιν, « Οὐ πλουτητέον » ἐξ ἀδίκων » τὸ Πλουτητέον σημαίνει μόνον, Ἄξιόν ἐστιν (ἢ Δεῖ) πλουτεῖν, ἀλλ' ὄχι καὶ, Ἄξιόν ἐστι πλουτεῖσθαι, ὡς τὸ ἀπήτει ἡ φύσις τοῦ ῥηματικοῦ εἰς εος, ἐὰν ἦτον εἰς χρῆσιν τὸ παθητικὸν Πλουτοῦμαι. Τοῦτο ἐτάραξε τοὺς Γραμματικούς· καὶ μὴν ἔχοντες πλέον πῶς νὰ ὀνομάσωσι τὰς τοιαύτας Ἀττικὰς ἀκαταλληλίας, τὰς ἐνθρόνισαν εἰς τὰ Ἐπιῤῥήματα. Εὖγέ τους ὅτι δὲν τὰς ὠνόμασαν Ἄρθρα, Προθέσεις, ἢ Συνδέσμους· ἐπειδὴ ὅλα ταῦτα ἦσαν ἀδιάφορα, ἐὰν ἦναι ἀδιάφορον τὸ νὰ ὀνομάζῃ τις ὅ, τι θέλει ὅτινας δὲν γνωρίζει τὸ ἀληθὲς ὄνομα. Εἶναι ἀπορίας ἄξιον νὰ μὴ παρατηρήσωσιν, ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀκατάλληλον σύνταξιν οἱ Ἀττικοὶ ἐφύλαξαν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, περισσότερον ἀπὸ τὸν ἑνικὸν μετεχειρίσθησαν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ τῶν ἐσχηματισμένων ἀπὸ οὐδέτερα, καὶ τῶν ἐσχηματισμέ-

(1) Διὰ τοῦτο, ὡς φαίνεται, ὠνόμασε τὸ Θετικὸν ἐπίῤῥημα, Ἀττικὸν ἐπίῤῥημα, ὁ Πρισκιανὸς (Βιβλ. ΙΗ, σελ. 727).

νων ἀπὸ παθητικὰ ῥήματα ῥηματικῶν, λέγοντες, « Ἀναγνωςέα τὴν ἐπιςολὴν » καὶ « Οὐ πλουτητέα ἐξ ἀδίκων ». Τοιοῦτον εἶναι τὸ τοῦ Θουκυδίδου (Α, πς). « Οὓς οὐ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ τοῖς Ἀθηναίοις ἐςὶν, οὐδὲ δίκαις καὶ λόγοις ΔΙΑΚΡΙΤΕΑ..... ἀλλὰ ΤΙΜΩΡΗΤΕΑ ἐν τάχει κ. τ. λ. » καὶ τοῦ Ἀριςοφάνους (Βατρ. 1180),

.... Ἀλλ' ἈΚΟΥΣΤΕΑ
Τῶν σῶν προλόγων...........

Ἐὰν ἦναι καὶ ταῦτα θετικὰ Ἐπιῤῥήματα, τὸ Ἐπίῤῥημα λοιπὸν δὲν εἶναι μέρος λόγου ἄκλιτον. Περὶ τούτων καὶ τῶν τοιούτων δὲν λέγει τί ποτε ὁ βραχυλόγος Θεόδωρος· πιθανὸν ὅτι μήτε οἱ σχολιαςαὶ αὐτοῦ, ἂν καὶ μακρολόγοι, δὲν τὰ ἔκριναν ἄξια παρατηρήσεως.

Συνεχύθησαν πολλαὶ πτώσεις ὀνομάτων με τὰ ἐπιῤῥήματα διὰ τοῦτο, ὅτι εἰς τὴν χρῆσιν εὑρίσκονται πάντοτε σχεδὸν ἐλλειπτικαὶ προθέσεως, καὶ διότι πολλῶν ἀπ' αὐτὰς δὲν σώζεται πλέον ἡ ὀνομαςική. Κανεὶς βέβαια δὲν ἀμφιβάλλει, μήτ' ἀπ' ἐκείνους, ὅσοι ἀγαποῦν τὴν ἀφιλόσοφον Γραμματικὴν, ὅτι τὸ Μικροῦ, Ὀλίγου (ἤγουν, Παρὰ μικρὸν, Παρ' ὀλίγον) κ. τ. λ. εἶναι γενικαὶ ἐλλειπτικαί· κανεὶς ὅτι τὸ Οὗ, τοπικὸν ἐπίῤῥημα, εἶναι γενικὴ τοῦ Ὃς, μήτε ὅτι ἡ γνησία σημασία καὶ ἀνάλυσις αὐτοῦ καταντᾷ εἰς τὸ, Ἐφ' οὗ τόπου. Ἀλλὰ καὶ τὸ Ὁμοῦ τοιοῦτον εἶναι, ἤγουν, Ἐπὶ τοῦ ὁμοῦ τόπου, ἐπειδὴ ἡ ὀνομαςικὴ Ὁμὸς ἀντὶ τοῦ, Ὁ αὐτὸς, σώζεται εἰς τὸν Ὅμηρον (Ἰλιάδ. Δ, 437),

Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος, οὐδ' ἴα γῆρυς.

Ἱκανὰ εἶναι ταῦτα νὰ βάλωσιν εἰς ὑποψίαν ὅτι καὶ τὸ Ἀλ-

λαχοῦ, Ἐνιαχοῦ, Πανταχοῦ, Ποῦ, κ. τ. λ. εἶναι πτώσεις γενικαὶ, τῶν ὁποίων αἱ ὀνομαςικαὶ, Ἀλλαχὸς, Ἐνιαχὸς, Πανταχὸς, Πὸς, δὲν εὑρίσκονται πουποτε, διότι ἀπὸ τὰ συγγράμματα τῶν παλαιῶν, δὲν σώζεται παρὰ πολλὰ μικρόν τι μέρος. Ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, γίνεται πιθανὸν πρῶτον ἀπὸ τὰς θηλυκὰς δοτικὰς τῶν τριῶν πρώτων, Ἀλλαχῇ, Ἐνιαχῇ, Πανταχῇ, καὶ ἀπὸ τὴν αρσενικὴν καὶ θηλυκὴν δοτικὴν τοῦ τελευταίου, Πῳ, καὶ Πῇ· δεύτερον ἀπὸ τὴν ἀναλογίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐσχηματίσθη τὸ Ποῖος ἀπὸ τὸ Πὸς, καθὼς τὸ Ὁμοῖος ἀπὸ τὸ Ὁμός· καὶ τρίτον ἀπὸ τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Ἀλλοῦ καὶ Παντοῦ, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι συγκοπαὶ, ὡς ἤθελεν ἴσως νομίσει τις, ἀλλὰ γενικαὶ ὀνομαςικῶν, τῆς σωζομένης Ἄλλος, ὅθεν ἐγεννήθη τὸ Ἀλλοῖος, καὶ τῆς ἀχρήςου Παντὸς (1), ὅθεν ἔγινε τὸ Παντοῖος. Ἡ διαφορὰ τοῦ τόνου δὲν πρέπει νὰ φέρῃ δισαγμὸν, ἐπειδὴ καὶ τὴν θηλυκὴν δοτικὴν τὴν ἐπιῤῥηματικὴν Πάντῃ οἱ Δωριεῖς τὴν ἐπρόφερον Παντᾷ. Ἀπὸ τὸ Πλείων, ἢ Πλέων, ἄλλα σχεδὸν ἐπιῤῥήματα δὲν σώζονται (τοὐλάχιςον εἰς τὰ Λεξικὰ) παρὰ τὸ Πλεονάκις καὶ τὸ Πλεοναχῶς· ἡ ἀναλογία ὅμως μᾶς διδάσκει, ὅτι, ὡς ἔλεγον, Ἐνιαχοῦ, καὶ Πολλαχοῦ, οὕτως ἔλεγον καὶ Πλεοναχοῦ. Τοῦτο τὸ Πλεοναχοῦ ὅτι εἶναι γενικὴ, τίς ἤθελε τολμήσει νὰ εἴπῃ, ἐὰν δὲν ἐσώζοντο εἰς τοῦ Ἐπικούρου τὰς ἐπιςολὰς αἱ φράσεις, « Πλεοναχὴν αἰτίαν » καὶ « Πλεοναχὸν τρόπον », φράσεις, ἴσως ὄχι τῆς δοκιμωτάτης χρήσεως, ἀλλ' ὅμως ἀρεςαὶ εἰς τὸν Ἕλληνα καὶ Ἀθηναῖον Ἐπίκουρον (2).

(1) Τῆς τοιαύτης μετασχηματίσεως τῶν γενικῶν εἰς ὀνομαςικὰς παραδείγματα εἶναι, Ὁ κόρακος, Ὁ φύλακος, Ὁ μάρτυρος, καὶ ἄλλα πολλά.

(2) Διογ. Λαέρτ. ἐν Ἐπικούρ. βίῳ.

Ἂν δὲν ἦναι ἱκανὰ τὰ προειρημένα περὶ τῆς Γενικῆς πτώσεως, νὰ δείξωσιν ἐν ταυτῷ καὶ τὴν ἐπιῤῥηματικὴν κατάχρησιν τῆς δοτικῆς, ὁποῖα ἦσαν τὸ Πῇ, Πάντῃ κ. τ. λ., εὔκολον εἶναι νὰ φέρῃ τις ἄλλα παραδείγματα μυρία. Διὰ νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὰ πλέον φανερὰ καὶ ἀναντίῤῥητα, τίς δὲν ἐξεύρει ὅτι τὸ Ἰδίᾳ, Κομιδῇ, Κύκλῳ, Σχολῇ κ. τ. λ. εἶναι καθαραὶ δοτικαὶ ἐλλειπτικαὶ προθέσεως ὅλαι, καί τινες ἐξ αὐτῶν προθέσεως καὶ οὐσιαστικοῦ ὀνόματος (1). Ἀλλὰ καὶ τὸ Ὁμᾶ τοῦ Ἡσυχίου ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ δοτικὴ Δωρικὴ τοῦ θηλυκοῦ ὀνόματος Ὁμὴ, ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι τὸ συνώνυμον Ὁμοῦ εἶναι γενικὴ τοῦ ἀρσενικοῦ Ὁμός. Εἰς τὸν Ὅμηρον εὑρίσκεται ἀρσενικὸν οὐσιαστικὸν ὁ Ὅμαδος, ἤγουν ἡ Συνάθροισις, καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὸ θηλυκὸν ἡ Ὁμὰς, τῆς Ὁμάδος, ὅθεν τὸ, Καθ' ὁμάδα, τῶν Βυζαντινῶν συγγραφέων, ἤγουν Ὁμοῦ, τὸ Ὁμάδιον, ἢ Ὁμάδι, τῶν κατοίκων τῆς Κρήτης, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη τὸ Μαζὶ τῶν λοιπῶν Γραικῶν, ὡς γίνεται φανερὸν ἀπὸ τὸ ῥῆμα Ὁμαδεύω, τὸ ὁποῖον ἡ κοινὴ συνηθεία ἔτρεψεν εἰς τὸ Μαζεύω (2).

Ἐὰν ἦναι ὄνομα τὸ Ὁμᾶ, διὰ τί δὲν ἤθελαν εἶσθαι τοιαῦτα καὶ τὸ Ἅμα, τὸ Ἠρέμα, τὸ Ἡσυχῇ, τὸ Κρυφῇ, τὸ Λάθρᾳ, τὸ Πέρα. κ. τ. λ. Τοῦ πρώτου ὁ ὀνομαστικὸς τύπος, Ἀμὸς, μετέπεσεν εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Ἡμέτερος. Τοῦ δευτέρου σώζεται τὸ Ἤρεμος, τοῦ ὁποίου τὸ θηλυκὸν ἔπρεπε νὰ ἦναι Ἠρέμη, καὶ Δωρι-

(1) Τοῦ Ἰδίᾳ τὸ ἐντελὲς εἶναι, Ἐν ἰδίᾳ χώρᾳ.

(2) Ὁμαδεύειν, ἀθροίζειν (Ἡσύχ.)· Ὡμάδευσεν, ἀντὶ τοῦ ἐσώρευσε (Σουΐδ.). Ὅτι τὸ Μαζεύω εἶναι ἀπὸ τὸ Ὁμαδεύω, δὲν εἶναι αμφιβολία. Οἱ Δωριεῖς ἀντὶ τοῦ Δορκὰς ἔλεγον Ζορκὰς, ὅθεν ἔμεινεν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν τὸ Ζαρκάδι.

κῶς Ἠρέμα, κατὰ τὸ Ἔρημος Ἐρήμη καὶ Ἐρήμα. Τοῦ τρίτου τὸ ἐπιθετικὸν Ἥσυχος εἶναι γνωστὸν καὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς καὶ εἰς τοὺς νέους Ἕλληνας. Τοῦ Κρυφῇ τὸ ἐπιθετικὸν Κρυφὸς, Κρυφὴ, Κρυφὸν, σώζεται εἰς τοὺς νέους. Τὸ Λάθρος ἐπίθετον εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἡσύχιον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὸ θηλυκὸν ἐγεννήθη ἡ ἐπιῤῥηματικὴ δοτικὴ Λάθρῃ. Τὸ οὐσιαστικὸν θηλυκὸν Πέρα εὑρίσκεται εἰς τὸν Αἰσχύλον. Ἡ ἄγνοια τῆς γενέσεως τῶν τοιούτων ἐπιῤῥημάτων εἶναι τὸ αἴτιον τῆς διαφόρου γραφῆς αὐτῶν, ἤγουν τοῦ νὰ γράφωνται ἄλλα μὲ τὸ ὑπογεγραμμένον ῑ, καὶ ἄλλα χωρὶς αὐτοῦ.

Τοῦτο τὸ οἰκεῖον τῆς δοτικῆς ῑ εἰς ἄλλα πάλιν ἐπιῤῥήματα προσγράφεται. Τοιοῦτον εἶναι τὸ Οἴκοι, τοῦ ὁποίου ἡ πρώτη συλλαβὴ ὠξυτονήθη, ὄχι καθὼς ἐνόμισαν οἱ Γραμματικοὶ πρὸς διάκρισιν τοῦ πληθυντικοῦ ἀρσενικοῦ ὀνόματος Οἶκοι, ἀλλὰ διότι εἶναι ἡ ἀληθὴς δοτικὴ Οἴκῳ, τὸ ὁποῖον πρὶν τῆς εὑρέσεως τοῦ ω̄ ἐγράφετο Οἴκοι (1), καθὼς τὸ Μούσῃ, πρὶν τῆς εὑρέσεως τοῦ η̄, ἐγράφετο Μούσαι. Γίνεται πιθανὸν ἐκ τούτου, ὅτι ἂν ὄχι ὅλα, πολλὰ ἐπιῤῥήματα ἀπὸ τὰ λήγοντα εἰς αι̅ εἶναι καὶ αὐτὰ λείψανα παλαιῶν δοτικῶν. Ἀρκεῖ νὰ ἐξετάσωμεν τὸ Χαμαί. Τοῦτο παρετηρήθη, καὶ ἀπὸ ἄλλους, ὅτι εἶναι δοτικὴ Χάμῃ ἢ Χαμῇ, καὶ ὅτι εἶχε, καὶ τύπον ἀρσενικὸν τὸ Χάμος, τὸ ὁποῖον ἐφυλάχθη εἰς τῶν Λατίνων τὸ **Humus**. Ἡ δοτικὴ τούτου τοῦ τύπου εἶναι

(1) Τοιαῦτα πρὸς τούτοις εἶναι ὅλα τὰ νομιζόμενα ἐπιῤῥήματα, παράγωγα ἀπὸ πόλεων ὀνόματα, οἷον Μεγαροῖ, Ἰσθμοῖ, Φαληροῖ κ. τ. λ. δὲν εἶναι παράγωγα, ἀλλὰ πρωτοτύπων ἀχρήστων δοτικαὶ κατὰ τὴν παλαιὰν ὀρθογραφίαν, τῆς ὁποίας ἴχνη ἔμειναν εἰς τὴν δοτικὴν τῆς λεγομένης τετάρτης τῶν συνῃρημένων, οἷον Λητοῖ.

ἀναμφιβόλως τὸ ἐπῤῥηματικὸν τῆς κοινῆς γλώσσης Χάμω, τὸ ὁποῖον χυδαίως γράφεται Χάμο (1). Εἰς τοῦτον τοῦ Ἀριςοφάνους τὸν ςίχον (Ἀχαρν. 869),

Τἄνθεια τᾶς γλάχωνος ἀπέκιξαν χαμαὶ,

πολλὰ ἀντίγραφα ἀντὶ τοῦ Χαμαὶ ἔχουσι Χαμούς. ἡ ἀληθινὴ γραφὴ φαίνεται νὰ ἦτο Χαμοῦ (2), τὸ ὁποίον ἡ κοινὴ γλῶσσα παροξύνει, λέγουσα, Χάμου. Τὸ ἐντελές αὐτοῦ εἶναι Κατὰ χαμοῦ (ὡς τὸ Κατὰ γῆς), ἤγουν, καθὼς πάλιν ἡ κοινὴ γλῶσσα λέγει, Κατάχαμα. Τοιοῦτον λείψανον ἀρχαίας ἐπιῤῥηματικῆς δοτικῆς φαίνεται νὰ ἦναι τὸ Μόναι (ἀντὶ τοῦ Μόνῃ), τὸ ὁποῖον βαρβάρως οἱ Λεξικογράφοι γράφουσι Μόνε.

Τῆς αἰτιατικῆς ἡ ἐπιῤῥηματικὴ κατάχρησις εἶναι πολλὰ φανερωτέρα εἰς τὰς οὐδετέρας αἰτιατικὰς ἑνικάς τε καὶ πληθυντικάς. Περὶ τοῦ Ὀλίγον, Βραχὺ, Πολὺ, Πλέον, Κρεῖσσον, Ἧσσον, Μικρὸν, Μέγα, Μεῖον, Πρῶτον, Πρότερον, Ὕςερον, Τελευταῖον, Πλησίον, Ἐναντίον, Οἷον, Ὅσον, κ. τ. λ. κἀνεὶς δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι εἶναι τριγενῆ ἐπίθετα ἐλλειπτικὰ προθέσεως. Ἀλλὰ τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ πληθυντικὰ, Ὀλίγα, Πολλὰ, Πρῶτα, Ὕςερα, Ἐναντία, Οἷα, Ὅσα, καὶ μάλιςα τῶν ὑπερθετικῶν, Ἀλγεινότατα, Ἀκολαςότατα, Σωφρονέςατα, Τάχιςα, Πλεῖςα, Βράχιςα, συνεχῶς εὑρισκόμενα εἰς τοὺς παλαιοὺς, καὶ συνεχέςερα εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν· εἰς τὴν ὁποίαν λέγομεν καὶ Ἄγνωςα, Ἀργὰ, Ἀψὰ, Γρήγορα, Κακὰ, Καλὰ,

(1) Τοῦτο τὸ Χάμω, ἢ Χάμο, δὲν ἐφυλάχθη εἰς τὸ τρίγλωσσον Λεξικόν· εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως εὑρίσκεται τὸ Χαμάμι.

(2) Πλὴν ἂν ἴσως ὑποθέσῃ τις (τὸ ὁποῖον εἶναι πιθανὸν) ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο εἶχε καὶ τύπον οὐδέτερον, Τὸ Χάμος τοῦ Χάμους, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ, Ὁ, καὶ τὸ σκότος, Ὁ, καὶ τὸ θρῆνος, Ὁ, καὶ τὸ ἔλεος.

Κοντὰ, Κρυφὰ, Σιμὰ, Τρελὰ, Φανερὰ, Φρόνιμα, Φρονιμώτατα, Φυσικὰ, κ. τ. λ. καὶ Πάντα (1), ἀντὶ τοῦ Πάντοτε, καὶ οὐσιαςικῶς, Ψεύματα, ἀντὶ τοῦ Ψευδῶς, οἷον εἰς ταύτην τὴν φράσιν « Τὸ λέγεις ψεύματα », ἀπαραλλάκτως ὡς μετεχειρίσθη τὸ ἑνικὸν, Ψεῦδος, ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. I, 115),

Ὦ γέρον, οὔ τι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας.

Τοιαῦτα εἶναι τὸ Ἀκμὴν (2) μὲ τὸ ὁποῖον συγγενεύει τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ, Ἀκόμη (3), τὸ Δίκην, τὸ Δωρεὰν, τὸ Πέραν, τοῦ ὁποίου τὴν δοτικὴν συγκατηριθμήσαμεν μὲ τὰς

(1) Τὸ ἐντελὲς εἶναι, Κατὰ πάντα, καὶ τὸ ἐντελέςερον, Κατὰ πάντα τὰ μέρη τοῦ χρόνου. εἰς τὸ ἐπιγραφόμενον, Λούκιος ἢ ὄνος, σύγγραμμα τοῦ Λουκιανοῦ (§. 22) εὑρίσκεται δὶς τὸ Πάντα ἀντὶ τοῦ Πάντοτε· « Οὔτε » ἐμφαγεῖν τι ἤθελεν οὔτε πιεῖν ἀλλὰ πάντα ἔκλαε ». καὶ μετ' ὀλίγα, « Τί » γὰρ ἡμῖν δοκεῖ τρέφειν τὸν ὄνον τοῦτον, πάντα καταπίπτοντα ».

(2) Τὸ Ἀκμὴν, ἀντὶ τοῦ Ἔτι, ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς τὸ μετεχειρίσθησαν ὁ Ἰσοκράτης (Πρὸς Δημόνικ.) καὶ ὁ Ξενοφῶν (Κύρ. ἀναβ. Βιβλ. Δ, σελ. 192)· ἴσως καὶ ὁ Ὑπερίδης, ἐὰν δὲν λανθάνεται ὁ Σουΐδας (λέξ. Ἀκμὴ), καθὼς κακῶς ἐνόμισεν ὅτι τὸ μετεχειρίσθη καὶ ὁ Σοφοκλῆς. εἰς τοὺς μεταγενεςέρους, καὶ μάλιςα εἰς τὸν Πολύβιον, εὑρίσκεται συνεχέςερον. τὸ ἐντελές του εἶναι, Κατ' ἀκμὴν, καὶ ἡ σημασία του ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἐκ τούτου, ὅτι ὅσα δὲν ἐπέρασαν, δὲν ἐπαρήκμασαν, ἑπομένως εἶναι εἰς τὴν ἀκμήν αὐτῶν, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ εἴπῃ ὅτι « Εἶναι ἜΤΙ, ἢ γίνονται ». ὁ Φρύνιχος κατηγορεῖ τὸν Ξενοφῶντα ὅτι μετεχειρίσθη τὸ Ἀκμὴν ἀντὶ τοῦ Ἔτι. ἀλλ' ὁ Φρύνιχος ἤκμασε μετὰ τὸν Ξενοφῶντα ἑξακόσια σχεδὸν ἔτη· εἰς τόσον χρόνου διάςημα ἦτον ἱκανὸς αὐτὸς νὰ κρίνῃ δοκιμώτατον συγγραφέα, ὁποῖος ἐχρημάτισεν ὁ Ξενοφῶν;

(3) Τὸ Ἀκόμη, ἢ Ἀκώμη, τῆς κοινῆς γλώσσης εἶναι λείψανον παλαιοῦ ὀνόματος θηλυκοῦ, τοῦ Ἀκώμη, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ δὲν σώζεται πλέον εἰς τοὺς συγγραφεῖς, ἔπρεπεν ὅμως νὰ ἦναι καὶ συγγενὲς καὶ συνώνυμον τοῦ Ἀκμὴ, ἤγουν νὰ σημαίνῃ, ὡς ἐκεῖνο, Ὀξύτητα. ἡ παραγωγή του εἶναι ἀπὸ τὸ Ἀκόω, ἤγουν Ὀξύνω (ὅθεν τὸ Ἀκονάω, καὶ τῶν Λατίνων τὸ Acuo), καθὼς ἀπὸ τὸ Βρόω εἶναι τὸ Βρῶμη, καὶ ἀπὸ τὸ Γνόω τὸ Γνώμη.

ἐπιῤῥηματικὰς

ἐπιῤῥηματικὰς δοτικὰς, τὸ Προῖκα, τὸ Χάριν, ἐλλειπτικὰ προθέσεως τῆς Εἰς, Κατὰ, Πρὸς, ἢ Διὰ (1), τὸ Μακρὰν, ἐλλειπτικὸν προθέσεως, καὶ ὀνόματος τοῦ Ὁδὸν, ἢ Διάςασιν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Ἀλλ' ἴσως ὁμοίαν γένεσιν ἔχουσι καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν εἰς αν ἐπιῤῥημάτων, ἤγουν εἶναι παλαιῶν θηλυκῶν ὀνομάτων ἀχρήςων, ἢ ὀλιγοχρήςων, αἰτιατικαὶ, ὁποῖα εἶναι τὸ Λίαν, τὸ Ἄγαν κ. τ. λ. Τοὐλάχιςον τὸ τελευταῖον τοῦτο ἄλλο δὲν πιςεύω ὅτι ἦναι, παρὰ ἡ Δωρικὴ αἰτιατικὴ τοῦ Ἄγη ὀνόματος, τὸ ὁποῖον εἶναι συνώνυμον τοῦ Θαυμασμὸς, Ἔκπληξις. Εἶναι λοιπὸν τοῦ Ἄγαν τὸ ἐντελὲς, Κατ' ἄγαν, ἢ Εἰς ἄγαν, ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰς συνωνύμους ταύτας φράσεις, τὴν ἁπλουςέραν, « Ἄγαν ἥσθην » καὶ τὴν κομψοτέραν, « Θαυμαςὸν ὅσον ἥσθην » καὶ ἀπὸ τὴν συγγένειαν τῶν ῥημάτων Ἄγαμαι καὶ Θαυμάζω (Ὀδυσσ. Π, 203),

Οὔτέ τι ΘΑΥΜΑΖΕΙΝ περιώσιον, οὔτ' ΑΓΑΑΣΘΑΙ.

Τὸ αὐτὸ δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν εἰς ην ληγόντων ἐπιῤῥημάτων. Ἐὰν δὲν ὑποθέσῃς ὅτι τὸ Ἄδην (τὸ σημαῖνον τὸ Κατακόρως) εἶναι αἰτιατικὴ θηλυκοῦ ὀνόματος, ἐλλειπτικὴ προθέσεως, δὲν ἐξεύρω πῶς ἄλλως εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῇ τοῦ Ὁμήρου τὸ (Ἰλιάδ. Τ, 423),

Οὐ λήξω πρὶν Τρῶας ἈΔΗΝ ἐλάσαι πολέμοιο.

Τὸ νόημα εἶναι, « Δὲν θέλω παύσει ἕως νὰ φέρω τοὺς Τρωαδίτας εἰς κόρον τοῦ πολέμου » ἤγουν, Ἕως νὰ τοὺς χορ-

(1) Ὁ Σοφοκλῆς (Ἀντιγ. 30) εἶπεν ἐντελῶς μὲ τὴν πρόθεσιν, « Πρὸς χάριν βορᾶς », ἀντὶ τῆς ἐπιῤῥηματικῆς κοινοτέρας συντάξεως « Χάριν βορᾶς ». ἡμεῖς μεταχειριζόμεθα τὴν Διὰ, οἷον « Τὸ ἔκαμα διὰ χάριν σου ».

τάσω καὶ νὰ τοὺς κάμω νὰ βαρυνθῶσι τὸν πόλεμον. Οὕτω τὸ ἐξήγησαν καί τινες ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Γραμματικούς· ἀλλ' εἴθε νὰ μᾶς ἐδίδασκον ἐν ταυτῷ ὅτι εἶναι θηλυκὸν ὄνομα τὸ Ἄδην, καὶ ὄχι νὰ τὸ διακρίνωσιν ἀπὸ τὸ Ἆδος, λέγοντες τοῦτο ὄνομα, ἐκεῖνο, ἐπίῤῥημα. Ἡ Ἄδη καὶ τὸ Ἆδος σημαίνουσι καὶ τὰ δύο Κόρον, Πλησμονὴν, καὶ δὲν διαφέρουσιν ἓν ἀπὸ τἄλλο τί ποτε πλέον ἀφ' ὅ, τι διαφέρουσιν ἡ Βλάβη καὶ τὸ Βλάβος, ἡ Μάθη καὶ τὸ Μάθος, ἡ Νάπη καὶ τὸ Νάπος, ἡ Πάθη καὶ τὸ Πάθος, καὶ ἄλλα, τῶν ὁποίων ὁ κατάλογος ἤθελεν εἶσθαι πολλὰ μακρὸς ἐνταῦθα. Τὸ Μάτην ὅτι εἶναι αἰτιατικὴ θηλυκοῦ τοῦ Μάτη, καὶ ἂν δὲν τὸ μετεχειρίζετο ὁ Αἰσχύλος (Χοηφ. 915), γίνεται πιθανὸν ἀπὸ τὸ συγγενὲς Ματία, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τόσον μόνον διαφέρει, ὅσον τὸ Αἴθρη ἀπὸ τὸ Αἰθρία, καὶ τὸ Κάκη ἀπὸ τὸ Κακία, πρὸς τούτοις ἀπὸ τὸ παράγωγον Μάταιος, τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τοῦ Ἀκμὴ Ἀκμαῖος, Δίκη Δίκαιος, καὶ Ἄδη Ἄδαιος, καὶ τέλος ἀπὸ τὴν χρῆσιν, εἰς τὴν ὁποίαν πολλάκις εὑρίσκεται συντεταγμένον ἐντελῶς μὲ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πρόθεσιν, Εἰς μάτην.

Δὲν ἐμπόδιζε τί ποτε τοὺς Γραμματικοὺς, διὰ νὰ αὐξήσωσι περισσότερον τὴν σύγχυσιν, νὰ ἑνώσωσι τοῦτο τὸ τελευταῖον εἰς ἓν μέρος λόγου, Εἰσμάτην, καθὼς ἔκαμαν εἰς ἄλλα πολλὰ, ἀλλάξαντες εἰς τινὰ καὶ αὐτὸν τὸν τόνον. Τοιαῦτα εἶναι χωρὶς ἀλλαγὴν τόνου, τὰ ἑξῆς· Διόλου, Εἰσάπαν, Ἐξίσης, Ἐπίσης, Καθὰ, Καταρχὰς, Κατόπιν, Παραυτὰ (1), Παραχρῆμα, ἀντὶ τοῦ, Δι' ὅλου, Εἰς ἅπαν, Ἐξ ἴσης, Ἐπ' ἴσης, Καθ' ἃ, Κατ' ἀρχὰς, Κατ' ὄπιν, Παρ' αὐτά, Παρὰ χρῆμα. Τὸ Ὄπις,

(1) Εἰς τὸν Ἡσύχιον ὅμως καὶ τοῦτο γράφεται προπαροξυτόνως, Πάραυτα, καθὼς καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν.

θηλυκὸν ὄνομα (ὅθεν ἐπλάσθη τὸ Κατόπιν), κατὰ τοὺς ἐξηγητὰς τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. Π, 388),

. . . . Θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες,

σημαίνει τὴν ὀργὴν τῶν θεῶν τὴν ἀκολουθοῦσαν εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας (Ἐτυμολογ. σελ 627). Ἁπλούστερον ἦτον νὰ εἴπωσι, ὅτι ἐσήμαινε κατ' ἀρχὰς, Ἀκολουθίαν, ἔπειτα προσέλαβε τὴν σημασίαν τῶν κακῶν ἐπακολουθημάτων, ὅσα συμβαίνουσιν εἰς τοὺς πονηροὺς διὰ τὴν κακίαν αὐτῶν· καθὼς ἀπαραλλάκτως καὶ εἰς τοὺς Γάλλους τὸ Suites (ἤγουν τὸ πληθυντικὸν Ὄπιδες) λαμβάνεται πολλάκις ἐπὶ κακοῦ. Εἶναι λοιπὸν τὸ Ὁμηρικὸν, « Θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες » ὡσὰν νὰ εἴπῃς, « Μὴ ψηφοῦντες τὰ ἐκ τῶν θεῶν δυστυχῆ ἐπακολουθήματα »· τὸ δὲ Κατ' ὄπιν ἐπιστρέφει εἰς τὴν ἀρχαίαν ἁπλῆν σημασίαν τοῦ Κατ' ἐπακολούθησιν.

Ηὔξησε πρὸς τούτοις τὴν σύγχυσιν τῶν τοιούτων συνθέτων, καὶ ἡ μεταβολὴ, ἢ μετάθεσις τοῦ τόνου. Τοιαῦτα εἶναι τὸ Ἐπίπαν, Ἐπέκεινα, Ἐκποδὼν κ. τ. λ. ἀντὶ τοῦ Ἐπὶ πᾶν, Ἐπ' ἐκεῖνα, Ἐκ ποδῶν. Τοῦ Ἐπέκεινα μάλιστα ἡ ἀτοπία φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ, Ἐπὶ τάδε, τὸ ὁποῖον κανεὶς ἀκόμη δὲν ἐτόλμησε μήτε νὰ νοήσῃ μήτε νὰ γράψῃ ἐπιῤῥηματικῶς, Ἐπιτάδε. Τὸ Ἐκποδὼν ὅτι δὲν διαφέρει τίποτε ἀπὸ τὸ Ἐκ ποδῶν, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν σημαίνει τὸ, Ἀπὸ τὴν μέσην, γίνεται φανερὸν ἀπὸ ταύτην τὴν μονόστιχον γνώμην,

Ἀνδρὸς κακῶς πράσσοντος ἐκποδὼν φίλοι.

Τοῦτο παραφραζόμενον ἄλλο δὲν θέλει νὰ εἴπῃ, πλὴν ὅτι, Ὅταν δυστυχῇ τις, οἱ φίλοι του ἀναχωροῦσιν ἀπὸ τοὺς τόπους, ὅπου

Ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος, ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,

τί εἶναι; σύνδεσμος αἰτιολογικὸς καὶ αὐτὸς, ἂν ἐρωτήσῃς τοὺς Γραμματικούς. Ἀλλὰ διὰ τί συντάσσεται μὲ γενικὴν, ὁπόταν κανεὶς ἄλλος σύνδεσμος δὲν ἔχῃ πτωτικὴν σύνταξιν; καὶ ἡ τοιαύτη σύνταξις δὲν εἶναι ἱκανὴ μαρτυρία, ὅτι εἶναι πρόθεσις; Τὸ ὑπωπτεύθη ὁ Ἀπολλώνιος (Δ, σελ. 314), » Τὸ γὰρ, » Ἕνεκα τίνος λυπῇ, καὶ Διὰ τί λυπῇ, ἐν ἴσῳ ἐςί· καὶ τὸ, Ἐκ » τῆς ῥᾳθυμίας, ἐν ἴσῳ ἐςὶ τῷ, Ἕνεκα τῆς ῥᾳθυμίας »· καὶ ὅμως δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸ ἐκφωνήσῃ. Τόσον αἱ προλήψεις ἐμποδίζουσι τὴν ὀρθὴν κρίσιν τῶν πραγμάτων.

Τὸ γελοιότερον παρὰ τἄλλα εἶναι οἱ Παραπληρωματικοὶ σύνδεσμοι τῶν Γραμματικῶν. Αὐτοὶ ὑπέθεσαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἤγουν εἰς γλῶσσαν ἔθνους ἀγχινουςάτου, εἶδος λέξεων ἢ μορίων, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐναντίον εἰς αὐτὴν τὴν φύσιν τῆς γλώσσης, γενικῶς θεωρουμένης, καὶ μήτ' εὑρίσκεται εἰς κἀμμίαν ἄλλην γλῶσσαν. Οἱ ἄνθρωποι ἐπενόησαν τὰς λέξεις ὡς σημεῖα τῶν ἐννοιῶν· καὶ τοῦ προφορικοῦ λόγου τὸ ἔργον εἶναι νὰ εἰκονίζῃ τὸν ἐνδιάθετον. Ὅ, τι δὲν σημαίνει τί ποτε, μήτε χρείαν μήτε δύναμιν εἶχον νὰ τὸ ἐπινοήσωσιν. Ἔλαβον, λέγει ὁ Θεόδωρος, οἱ Παραπληρωματικοὶ τὸ ὄνομα » Ἀπὸ τοῦ τὴν φράσιν παραπληροῦν, ἢ μέτρου, ἢ κόσμου χάριν ». Ἔπειτα, συλλογισθεὶς (ὡς φαίνεται) τὴν ἀτοπίαν τοιαύτης ἐξηγήσεως, προσθέτει παράυτα, » Ἔχουσι δὲ πολλάκις καὶ σημασίαν διάφορον », τὸ ὁποῖον θέλει νὰ εἴπῃ, ὅτι πολλάκις δὲν εἶναι Παραπληρωματικοί. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ· ἐπειδὴ ποτὲ δὲν εἶναι τοιοῦτοι, ἤγουν ποτὲ δὲν παραλαμβάνονται διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου, ἢ δι' ἁπλοῦν ςολισμὸν τῆς φράσεως, χωρὶς νὰ παριςάνωσι μέρος τι τοῦ

ἐνδιαθέτου τῆς ψυχῆς λόγου. Καὶ διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὸ παχυλὸν παράδειγμα τοῦτο, οἱ Παραπληρωματικοὶ, ἤγουν οἱ Παραγεμιστικοὶ οὗτοι σύνδεσμοι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν Γραμματικῶν, ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν ἀναλογίαν μὲ τὰς μαγειρικὰς σκευασίας ἐκείνας, τὰς ὁποίας ὀνομάζουσι Παραγεμίσματα τῶν βρωμάτων. Τὰ παραγεμίσματα ταῦτα εἶναι (ἂς συγχωρηθῇ τοῦτο) περιττὴ γαστριμαργίας ἐπινόησις, ἀλλ' ὅμως τρέφουσι καὶ αὐτὰ ὁπωσδήποτε, καθὼς καὶ αὐτὸ τὸ παραγεμιζόμενον· καὶ δὲν ἐφάνη μήτε μάγειρος, μήτ' ὀψοφάγος ἀκόμη τόσον ἠλίθιος κανεὶς, ὥστε νὰ κατασκευάσῃ παραγέμισμα ἀπὸ λίθους ἢ μέταλλα, ἤγουν ἀπὸ ὕλας ἀνεπιτηδείους νὰ θρέψωσι τὸν ἄνθρωπον. Ἐὰν οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι μετεχειρίζοντο τοιαῦτα παραπληρώματα εἰς τὰς συνομιλίας των, ἀσυγκρίτως παρ' ἐκείνους σοφώτεροι εἴμεθα ἡμεῖς, τῶν ὁποίων ἡ γλῶσσα δὲν ἐφύλαξε κανὲν ἀπὸ τὰ ἀνωφελῆ καὶ ἀσήμαντα ταῦτα τῶν Γραμματικῶν παραγεμίσματα.

Ἀπὸ τούτους ὅμως τοὺς Γραμματικοὺς δίκαιον εἶναι νὰ χωρίσω τὸν φιλόσοφον Γραμματικὸν Ἀπολλώνιον. Καὶ ἂν μήτ' αὐτὸς καθαρὰ δὲν ἐσαφήνισε τὴν ἔννοιαν τῶν Παραπληρωματικῶν, ἀρκοῦν ὅμως ὅσα εἶπε περὶ αὐτῶν (Γ, σελ. 264 καὶ 265) νὰ τὸν ἐξαιρέσωσιν ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν ὅσοι ἐπίστευσαν, ὅτι σώζονται εἰς τὴν γλῶσσαν φωναὶ ἀσήμαντοι, ἤγουν αἱ ὁποῖαι εἶναι καὶ δὲν εἶναι ἐν ταυτῷ σημεῖα τῶν ἐννοιῶν. Κατ' αὐτὸν, οἱ πρῶτοι ὀνομάσαντες Παραπληρωματικοὺς συνδέσμους ἔδοσαν τὸ τοιοῦτον ὄνομα εἰς αὐτοὺς, ὄχι διότι εἶναι ἀσήμαντοι, ἀλλ' ὅτι διαφέροντες ἀλλήλων κατὰ τὴν σημασίαν, ἤθελαν ὑπὲρ τὸ μέτρον πολλαπλασιάσει τῶν συνδέσμων τὰ εἴδη καὶ τὰ ὀνόματα, ἐὰν ἕκαστος ἀπ' αὐτοὺς

ἐτάσσετο εἰς εἶδος διάφορον κατὰ τὴν διάφορον αὐτοῦ σημασίαν. Κατ' αὐτὸν, οἱ Παραπληρωματικοὶ, ἂν καὶ δὲν παραπληρῶσι ποτὲ, πλεονάζουσι κάμμίαν φοράν· ἀλλὰ τοῦτο (λέγει) εἶναι εἰς αὐτοὺς κοινὸν ὄχι μόνον μὲ τοὺς λοιποὺς ὅλους συνδέσμους, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ λοιπὰ τοῦ λόγου μέρη, τὰ ὁποῖα πλεονάζουσι πολλάκις καὶ αὐτά (1). Ἐπειδὴ λοιπὸν, κατὰ τὸν Ἀπολλώνιον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, δὲν εἶναι κἀνεὶς ἀπὸ τοὺς Παραπληρωματικοὺς συνδέσμους, ὅςις δὲν ἔχει δύναμιν καὶ σημασίαν ἰδίαν, ἐγὼ, ἂν ἐσύνταττον Γραμματικὴν,

(1) Πρόσεχε μὴ συγχέῃς τὴν Παραπλήρωσιν μὲ τὸν Πλεονασμὸν, ἂν καὶ τοῦτον οἱ Γραμματικοὶ τὸν παρέςησαν εἰς τρόπον, ὥςε κατ' αὐτοὺς ἡ πλεονάζουσα λέξις δύναται νὰ λείπῃ χωρὶς ἐλάττωσιν τῆς ἐννοίας. Εἰς τὰς πλεοναςικὰς λέξεις, ὁ πλεονασμὸς γίνεται πρῶτον εἰς αὐτὴν τὴν σύλληψιν τῆς ἐννοίας, καὶ γίνεται διὰ περισσότεραν ἔμφασιν ἀποφάσεως ἢ καταφάσεως, ἢ διὰ δήλωσιν πάθους ψυχῆς. Τοιοῦτοι πλεονασμοὶ εὑρίσκονται εἰς ὅλας τὰς γλώσσας. Ὅταν ὁ Ἀχιλλεὺς προεικάσας τὸν θάνατον τοῦ φίλου του Πατρόκλου, ἀναφωνῇ (Ἰλιάδ. Σ, 12),

Ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς,

τὸ Μάλα δὲν πλεονάζει, ὡς τὸ ἐνόμισεν ὁ Θεόδωρος, καὶ ἄλλοι πρὸ τοῦ Θεοδώρου, ἀλλ' ἔχει ἔμφασιν μεγάλης λύπης. Ὑπόθες μητέρα, ἡ ὁποία ὑφορᾶται τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ της, καὶ σπαράσσουσα τας τρίχας τῆς κεφαλῆς λέγει εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν « Βέβαια, βέβαια ἔχασα ἡ δυςυχὴς » τὸν ἀγαπητόν μου υἱὸν », καὶ θέλεις καταλάβει ὅτι τὸ δεύτερον Βέβαια › δὲν εἶναι ταυτολογία, ἀλλὰ τοῦ πάθους αὐτοῦ ἀναγκαῖον γέννημα. Ἐπλεόνασεν εἰς τὴν διάνοιαν διὰ τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς· ἀλλ' εἰς τὸν προφορικὸν λόγον ἡ δήλωσις τῆς ταραχῆς ταύτης μήτε πλεοναςικὴ εἶναι, μήτε παραπληρωματική. Πλεονασμὸς, κατὰ τοὺς Γραμματικοὺς, εἶναι καὶ τὸ « Ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι (Ἰλιάδ. Σ, 190) ». Ἂν ἐξέταζαν τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ συνηθέςατον, « Νὰ τὸν ἴδω μὲ τὰ ὀμμάτια μου », ἤθελαν εὐκόλως συμπεράνει, ὅτι ἡ προσθήκη τοῦ αἰσθητικοῦ ὀργάνου σημαίνει τὸ ἀναμφίβολον τῆς αἰσθήσεως.

ἤθελα βάλει ἕκαστον ἀπ' αὐτοὺς εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ταυτοσήμων καὶ ταυτοδυνάμων συνδέσμων, κατατάσσων εἰς εἴδη χωριστὰ τοὺς μὴ συμφωνοῦντας μὲ κανὲν ἄλλο εἶδος, καὶ ἐξαλείψει παντάπασιν ἀπὸ τοὺς Συνδέσμους καὶ ἀπὸ τὴν γλῶσσαν τὸ γελοῖον ὄνομα τῶν Παραπληρωματικῶν.

Θέλεις νὰ μάθῃς ποῖος εἶναι ὁ καρπὸς τῆς τοιαύτης ἐξαλείψεως; Πρῶτον μὲν συνεθίζεις τοὺς μαθητάς σου νὰ μὴ παραγεμίζωσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν μὲ ψευδεῖς καὶ ἀλλοκότους ἐννοίας πραγμάτων· τοὺς διδάσκεις ἔπειτα τὴν ἀληθῆ δύναμιν καὶ χρῆσιν τῶν μορίων τούτων· καὶ τέλος, δίδεις ζυγὸν καὶ στάθμην εἰς τὰς χεῖράς των, νὰ διακρίνωσι τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς ἀπ' ἐκείνους, ὅσοι ἔγραψαν ἀφ' οὗ ἤρχισεν ἡ γλῶσσα νὰ παρακμάζῃ, καὶ τούτους πάλιν ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς Ἑλληνιστάς. Εἰς τοὺς πρώτους δὲν εὑρίσκονται σύνδεσμοι χωρὶς σημασίαν διωρισμένην, καθὼς μήτε κανὲν ἄλλο μέρος λόγου παραπληρωματικὸν καὶ ἀσήμαντον. Πολὺ μέρος τῶν δευτέρων, μὴ γνωρίζοντες πλέον τὴν γνησίαν δύναμιν τῶν μορίων τούτων, τὰ μετεχειρίσθησαν πολλάκις διὰ στολισμὸν εἰς τὰ πεζὰ συντάγματα, διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου εἰς τὰ ποιήματα. Ἀπὸ τοὺς τρίτους οἱ περισσότεροι μαγειρεύουσι, νὰ εἴπω οὕτως, ἄνοστα, βάρβαρα, ἀλλόκοτα, μὲ ξύλα καὶ λίθους παραγεμιστὰ συγγράμματα. Ἀρκοῦσι ταῦτα περὶ τῆς ἀτεχνίας τοῦ τεχνολογικοῦ μέρους τῆς Γραμματικῆς.

Ἀλλ' ἐὰν αὐτὸ ἔχῃ τόσας ἀτεχνίας, πῶς δύναται νὰ ἦναι ὀρθὸν τὸ Συντακτικὸν αὐτῆς μέρος, καὶ ἡ συνοδεύουσα αὐτὸ Θεματογραφία; Πῶς ἐμπορεῖ ὁ μαθητὴς νὰ θεματογραφήσῃ, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ εἴπῃ νὰ οἰκοδομήσῃ, ἢ ὁ διδάσκαλος νὰ τὸν χειραγωγήσῃ, ὅταν δὲν γνωρίζωσι τὴν ὕλην, ἐκ τῆς ὁποίας

πρέπει νὰ οἰκοδημηθῇ τὸ θέμα; Πῶς, παραδείγματος χάριν, ἔχει νὰ μεταχειρισθῇ ὀρθῶς τὰ Μέσα ῥήματα, ὅςις ἐδιδάχθη, ὅτι αὐτὰ σημαίνουσι ποτὲ μὲν ἐνέργειαν, ποτὲ δὲ πάθος; ἢ τοὺς Παραπληρωματικοὺς συνδέσμους, ὅςις ἐπληροφορήθη ὅτι δύναται αὐτογνωμόνως νὰ παραγεμίσῃ μ' αὐτοὺς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς περιόδου;

Ἐνθυμοῦμαι, ὅταν ἐσπούδαζον τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, εἰς πόσην ἀμηχανίαν μ' ἔφερεν ἡ ὀνομαζομένη Γενικὴ ἀπόλυτος. Ἐὰν (ἔλεγον πρὸς ἐμαυτὸν) ἡ σύνταξις ἄλλο δὲν ἦναι παρὰ συμπλοκὴ καὶ πρὸς ἄλληλα σύνδεσις τῶν μερῶν τοῦ λόγου, ἐκ τῆς ὁποίας γεννᾶται ὁ σημαντικὸς αὐτοτελὴς λόγος, εἰς αὐτὸν δὲν πρέπει νὰ εὑρίσκεται τί ποτε ἀπόλυτον, ἤγουν χωρισὸν καθ' ἑαυτὸ, καὶ μὲ τὰ λοιπὰ ἀσύνδετον. Τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι τὸ αὐτὸ καὶ λιθάριον ἢ ξύλον οἰκοδομῆς ἀσύντακτον μὲ τὴν ἄλλην αὐτῆς ὕλην. Ἐὰν ἦναι ἐῤῥιμένον κατὰ γῆς, ὅσον ἤθελεν εἶσθαι πλησίον τῆς οἰκοδομῆς, δὲν εἶναι μέρος αὐτῆς· ἐὰν ἦναι μέρος αὐτῆς, εἶναι ἐξ ἀνάγκης μὲ αὐτὴν συνδεδεμένον, καὶ ὄχι ἀπόλυτον. Εἰς τοῦτον τὸν ςίχον,

Χρυσοῦ λαλοῦντος ἅπας ἄπρακτος λόγος,

εὑρίσκονται δύο ἀσυνταξίαι κατὰ τὸ φαινόμενον. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ κατὰ τοὺς Γραμματικοὺς λεγομένη Γενικὴ ἀπολελυμένη « Χρυσοῦ λαλοῦντος ». ἡ δευτέρα « Ἄπρακτος λόγος ». Ἀλλὰ ταύτην θεραπεύουσιν εὐλόγως οἱ Γραμματικοὶ λέγοντες ὅτι λείπει, ἤγουν ὑπονοεῖται ἔξωθεν, τὸ ὑπαρκτικὸν ῥῆμα, ἐπειδὴ τὸ ὁλόκληρον εἶναι, « Ἅπας λόγος ἘΣΤῚΝ ἢ ΓΙΝΕΤΑΙ ἄπρακ-» τος ». Εἰς ὅλας τὰς γλώσσας, ἀλλ' ἐξαιρέτως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, πολλαὶ φράσεις εἶναι, εἰς τὸ φαινόμενον, ἀσύντακτοι, καὶ τρόπον τινὰ ἀκόλλητοι, διότι τὸ κόλλημα, ἤγουν τὸ

μέρος ἢ μόριον τοῦ λόγου, τὸ ὁποῖον τὰς συνδέει δὲν φαίνεται· καὶ αἱ τοιαῦται τῶν κολλημάτων ἀφάνειαι ὠνομάσθησαν Ἐλλείψεις. Τί δύσκολον λοιπὸν νὰ ὑπονοήσωσι τοιαύτην ἔλλειψιν καὶ εἰς τὸ « Χρυσοῦ λαλοῦντος »; Εὐλογώτερον ἦτο νὰ ὀνομάσωσι τὴν γενικὴν ταύτην Ἐλλειπτικὴν προθέσεως, παρὰ νὰ μᾶς λέγωσι πλανῶντες καὶ πλανώμενοι ὅτι εἶναι Ἀπόλυτος.

Δύο εἶναι οἱ τρόποι, διὰ τῶν ὁποίων ἀνακαλύπτονται αἱ τοιαῦται ἐλλείψεις· ἡ σύγκρισις τῆς ἐλλειποῦς φράσεως μὲ φράσιν ἄλλην ὁμοειδῆ ὁλόκληρον, καὶ ἡ μεθερμήνευσις τῆς αὐτῆς φράσεως, εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, τῆς ὁποίας διὰ τοῦτο (λέγω πάλιν) εἶναι ἀναγκαία ἡ μελέτη. Ὁ πρῶτος τρόπος εἶναι πολύπονος, εἰς ἐκείνας μάλιϛα τὰς φράσεις, τὰς ὁποίας ἡ χρῆσις παριϛάνει συνεχέϛερον ἐλλειπτικὰς παρὰ ἀνελλιπεῖς καὶ ὁλοκλήρους· μ' ὅλον τοῦτο μήτ' ἀδύνατος εἶναι, καὶ προξενεῖ καὶ ἡδονὴν εἰς τὸν ἐρευνῶντα, ὅταν ἀνακαλύψῃ τὸ ζητούμενον. Συχνότερον ἴσως ἀλλοῦ δὲν εὑρίσκεται ἡ νομιζομένη αὕτη Γενικὴ ἀπόλυτος, παρὰ εἰς τὰς φράσεις, ὅσαι σημαίνουσι χρόνον, εἰς τὸν ὁποῖον συνέβη, ἢ ἐπράχθη τί ποτε. Οὕτω λέγομεν, παραδείγματος χάριν, « Βασιλεύοντος Δαρείου » ἐπολέμησαν Πέρσαι πρὸς Ἕλληνας ». Ἀλλὰ ταύτας ὁ Ἡρόδοτος τὰς ἐκφέρει σχεδὸν πάντοτε μὲ τὴν Ἐπὶ πρόθεσιν, « Ἐπὶ » Δαρείου βασιλεύοντος (1) ». Ποῦ λοιπὸν ἔμεινεν ἀμφιβολία, ὅτι αἱ τοιαῦται φράσεις, ὁσάκις ἐκφέρονται χωρὶς προθέσεως, εἶναι ὄχι ἀπόλυτοι, ἀλλ' ἐλλειπτικαὶ τῆς Ἐπὶ, ἥτις σημαίνει χρόνον; Ἀλλ' ἡ αὐτὴ πρόθεσις ἔχει καὶ τὴν τοπικὴν σημασίαν

(1) Ἰδ. Πόρτ. Λεξικ. Ἰωνικ. λέξ. Ἐπί.

τοῦ Ἔμπροσθεν, οἷον, ὅταν λέγωμεν, « Ἐπὶ πολλῶν μαρτύρων ».

Ἂς ἐξετάσωμεν τώρα πῶς ἔχομεν νὰ ἀνακαλύψωμεν, κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον, τὴν σύνδεσιν καὶ συγκόλλησιν τοῦ, « Χρυσοῦ λαλοῦντος ἅπας ἄπρακτος λόγος ». Αὐτὸ μεταφράζεται εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, κατὰ τὴν χρονικὴν σημασίαν τῆς Ἐπὶ, « Ὅταν ὁ χρυσὸς λαλῇ, ἄπρακτα γίνονται ὅλα τὰ » λόγια »· κατὰ τὴν τοπικὴν, « Ἔμπροσθεν τοῦ λαλοῦντος » χρυσοῦ ἄπρακτα κ. τ. λ. ». Καὶ αἱ δύο αὗται ἑρμηνεῖαι εἶναι ὁλόκληροι και ἀνελλιπεῖς, τὰς ὁποίας ἐὰν ἀνελλιπῶς θελήσῃς νὰ μεταφράσῃς πάλιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, πρέπει νὰ εἴπῃς « Ἐπὶ » χρυσοῦ λαλοῦντος ἅπας κ. τ. λ.

Ταῦτα λέγων, δὲν ἐννοῶ ὅτι ἡ λείπουσα πρόθεσις εἶναι πάντοτε ἡ Ἐπί. Ὅσαι προθέσεις συντάσσονται μὲ γενικὴν δύνανται κατὰ τὰς διαφόρους περιςάσεις νὰ πληρώσωσι τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀπολελυμένων. Διὰ νὰ μὴ ζητῶ μακρόθεν τὴν ἀπόδειξιν, αὐτὸ τοῦτο τὸ « Χρυσοῦ λαλοῦντος » ἐμπορεῖς νὰ ἀναλύσῃς εἰς τὸ « Ὑπὸ τοῦ χρυσοῦ λαλοῦντος γίνεται ἄπρακ- » τος ἅπας λόγος ». Καὶ διὰ τί ὄχι; ἐπειδὴ ἡ ἀντίςροφος ἐνεργητικὴ πρότασις αὕτη, « Ὁ χρυσὸς λαλῶν ἄπρακτον ποιεῖ » πάντα λόγον » ἀκολουθεῖ τοὺς κανόνας τῆς φυσικῆς συντάξεως. Διὰ τί ὄχι; ὁπόταν ἡ μαντευομένη ἀναπλήρωσις αὕτη εὑρίσκεται ῥητῶς εἰς τὸ (Ἰλιάδ. Β, 333),

. . . . Ἀμφὶ δὲ νῆες
Σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὙΠ' Ἀχαιῶν.

Ἐὰν εἰς τὸν Ὁμηρικὸν τοῦτον ςίχον ἔλειπεν ἡ Ὑπὸ, τίς ἀπὸ τοὺς Γραμματικοὺς δὲν ἤθελεν ὀνομάσει Γενικὴν ἀπόλυτον τὸ » Ἀϋσάντων Ἀχαιῶν »;

Τὸ αὐτὸ ἐννοεῖται καὶ διὰ τὰ προθετικὰ μόρια, ὁποῖα

εἶναι τὸ Χάριν, τὸ Ἕνεκα, κ. τ. λ. ἐπειδὴ δυνατὸν εἶναι νὰ ἑρμηνευθῇ ἡ φράσις καὶ οὕτως, Ἕνεκα, ἢ Χάριν τοῦ λαλοῦντος χρυσοῦ, καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, Διὰ τὴν λαλιὰν τοῦ χρυσοῦ. Ἰδοὺ καὶ τούτου παράδειγμα τῆς ἀναπληρώσεως (Ἰλιάδ. Ο, 743),

Ὅςις δὲ Τρώων κοίλης ἐπὶ νηυσὶ φέροιτο
Σὺν πυρὶ κηλείῳ ΧΑΡΙΝ Ἕκτορος ὀτρύναντος.

Ἰδοὺ πάλιν ἡ ἀπόλυτος τῶν Γραμματικῶν, Ἕκτορος ὀτρύναντος, ἐὰν ἔλειπε τὸ Χάριν, τὸ ὁποῖον εἶναι, καὶ αὐτὸ ὄνομα ἐλλειπτικὸν τῆς Πρὸς, ἢ τῆς Διὰ, ὡς ἴδομεν ὀλίγον ἀρχήτερα. Ἀλλὰ διὰ τί δὲν ὀνομάζουσι Γενικὴν ἀπόλυτον καὶ τὸ, Ἀρετῆς, εἰς τὸ Θαυμάζω σε τῆς ἀρετῆς;

Ἐπιςρέφων πάλιν εἰς τὰς προθέσεις λέγω, ὅτι τοιουτοτρόπως εἰς τὸ, « Σοῦ διδάσκοντος ἐγὼ μανθάνω » λείπει ἡ Παρὰ, εἰς τὸ, « Μὴ προσέχοντός σου τοῖς μαθήμασιν, ἄχθομαι » ἡ Περὶ, ἢ ἡ Ἕνεκα, εἰς τὸ « Τούτων εἰρημένων, διελύθη ἡ Ἐκκλησία » ἡ Ἐκ, εἰς τὸ,

Θεοῦ θέλοντος, κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις,

ἡ Μετὰ, κ. τ. λ. Ἀλλὰ τί λέγω Προθέσεις; Πολλάκις ἡ νομιζομένη ἀπόλυτος ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ γενικὴ κτητική. Εἰς τὸ παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἀνωτέρω ἀνέφερα,

Ανδρὸς κακῶς πράσσοντος ἐκποδὼν φίλοι,

τί ἐμποδίζει νὰ θεωρηθῇ τὸ, Ἀνδρὸς πράσσοντος, ὡς κτητικὴ τοῦ Φίλοι, ἢ τοῦ Ποδῶν; Οἱ φίλοι τοῦ κακῶς πράσσοντος ἀνδρὸς γίνονται ἐκ ποδῶν, ἢ, Οἱ φίλοι γίνονται ἐκ ποδῶν τοῦ κακῶς πράσσοντος ἀνδρός.

Ἂν δὲν ἐφοβούμην τὸ ἀνυπομόνητον τοῦ ἀναγνώςου, εἶχ'

ἀκόμη νὰ εἴπω πολλὰ καὶ περὶ τῶν Δοτικῶν καὶ Αἰτιατικῶν ἀπολύτων, αἱ ὁποῖαι μητ' αὐταὶ δὲν ἐκβαίνουσιν ἀπὸ τὸν γενικὸν κανόνα τῆς ἐλλείψεως, ἐπειδὴ ἔχουσιν ὑπονοουμένην κἀμμίαν ἀπὸ τὰς μὲ δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν συντασσομένας προθέσεις, ἢ ἀναφέρονται ἀμέσως εἰς ῥῆμα.

Ταύτης τῆς ἐλλείψεως ἡ ἄγνοια ἐγέννησε τὰς λεγομένας Γενικὰς διαιρετικὰς, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται ἀναμφιβόλως εἰς λείπουσαν πρόθεσιν, τὴν Ἐκ, ἢ τὴν Ἀπό. Λέγω Ἀναμφιβόλως, ἐπειδὴ ἡ μετάφρασίς των εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν γίνεται διὰ τῆς Ἀπὸ, τὴν ὁποίαν ἡ συνήθεια συντάττει μὲ αἰτιατικήν. « Οἱ » εὖ φρονοῦντες τῶν ἀνθρώπων » θέλει νὰ εἴπῃ, Οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι· ἐὰν ὅμως θέλῃς νὰ τὸ μεταφράσῃς κατὰ λέξιν, πρέπει νὰ εἴπῃς, Ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἔχουσι γνῶσιν.

Ἄλλας πάλιν γενικὰς μὴ δυνάμενοι νὰ ὀνομάσωσι μήτε διαιρετικὰς μήτ' ἀπολύτους, τὰς ἐνόμισαν συντεταγμένας ἀμέσως μὲ ὀνόματα. Τοιαῦται εἶναι ὅσαι γενικαὶ ἀκολουθοῦσι τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικά. Βέβαια ἡ κοινοτέρα χρῆσις ἀπαιτεῖ νὰ προφέρωνται χωρὶς προθέσεως. Ἀλλ' ἡ ἀπουσία τῆς προθέσεως δὲν ἀλλάσσει τὴν φύσιν αὐτῶν, μήτε δικαιολογεῖ τὴν ἄγνοιαν τῆς ἀρχαιοτάτης αὐτῶν συντάξεως. Καὶ ἂν ἔλειπεν ἡ μαρτυρία τῆς κοινῆς γλώσσης, ἡ ὁποία ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς μεταφράζει μὲ πρόθεσιν, ἀρκοῦσιν ὀλίγα παραδείγματα τῶν παλαιῶν ν' ἀποδείξωσι τὸ λεγόμενον. Ὁ Ἡρόδοτος λέγει « Εὐειδεστάτην ἐκ πασέων » καὶ « Καλλίστους ἐκ » τῶν πάντων (1) ». Ὁ αὐτὸς μετεχειρίσθη εἰς τὸ συγκριτικὸν τὴν Πρὸ, « Οἷσι ἡ τυραννὶς ΠΡΟ ἐλευθερίης ἦν ἀσπασό-

(1) Α, ρλς, Γ, λη.

» τερον (1) » ἤγουν, Εἰς τοὺς ὁποίους ἡ τυραννία ἦτον προσφιλεςέρα ΑΠΟ τὴν ἐλευθερίαν. Εἰς τὸν Σοφοκλέα συντάσσεται μὲ τὴν Ἀντὶ (Τραχιν. 577),

. . . . Ὥςε μή τιν' εἰσιδὼν
Στέρξει γυναῖκα κεῖνος ἀντὶ σοῦ πλέον.

Ὁ δὲ Ὅμηρος ἤλλαξε καὶ τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν πτῶσιν (Ἰλιάδ. Α, 516),

Ὅσον ἐγὼ ΜΕΤᾺ ΠΑ͂ΣΙΝ ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.

Ἔπλασαν οἱ Γραμματικοὶ Δοτικὰς παθητικὰς, αἱ ὁποῖαι μήτ' αὐταὶ ἄλλο δὲν εἶναι πλὴν Ἐλλειπτικαὶ προθέσεως, κάμμίαν φορὰν τῆς Παρὰ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον τῆς Ὑπὸ, τὴν ὁποίαν ἀναπληροῦσιν οἱ ποιηταὶ (Ἰλιάδ. Ε, 93),

Ὣς ὑπὸ Τυδείδῃ πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες·

καὶ (Ἰλιάδ. Ε, 555),

Ἐτραφέτην ὑπὸ μητρί· . . . . ;

καὶ (Ἰλιάδ. Ε, 564),

. . . . Ἵνα χερσὶν ὑπ' Αἰνείαο δαμείη.

Εἶπε καὶ ὁ Ἡρόδοτος (2), « Ἀρχόμενος ὑπ' ἐκείνοισι ». Ἐὰν ἔπρεπε νὰ ὀνομάζωνται αὗται δοτικαὶ παθητικαὶ, ὁσάκις λείπει ἀπ' αὐτὰς ἡ πρόθεσις, πολὺ προσφυέςερον ἤθελεν ἁρμόσει τὸ τοιοῦτον ὄνομα εἰς τὴν γενικὴν, ἥτις εὑρίσκεται καὶ αὐτὴ ὄχι σπανίως χωρὶς τὴν Ὑπό. Εἰς ταύτην τοῦ Ἀριςοφάνους τὴν ῥῆσιν (Νεφ. 1087),

Τί δῆτ' ἐρεῖς, ἢν τοῦτο νικηθῇς ἐμοῦ,

λέγει ὁ Σχολιαςὴς, « Δύο προθέσεων ἐλλείψεις, ἀντὶ τοῦ,

(1) Α, ξβ.
(2) Α, ϛα.

τας, ἔπαυσαν πλέον νὰ ἦναι ἀκαταλληλίαι· καὶ τόσον ἀπέχουν ἀπὸ τὸ νὰ λέγωνται Σολοικισμοὶ, ὥςε γίνονται τῆς γλώσσης Κομψότητες, καὶ κανόνες τοῦ ὀρθῶς λαλεῖν καὶ γράφειν, τοὐλάχιςον πρὸς ὡρισμένον χρόνου διάςημα, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ἡ γλῶσσα εἰς ἄλλην περίοδον, ἢ τελειώσεως περισσοτέρας, ἢ παρακμῆς καὶ φθορᾶς ἀναποφεύκτου· Συμπεραίνεται ἀπὸ τοῦτο, ὅτι δὲν ἐμπορεῖ τις νὰ ὀνομάσῃ Σόλοικον συγγραφέα ἔθνους σοφοῦ κανένα, ἂν δὲν διορίσῃ πρῶτον τὴν περίοδον τοῦ χρόνου, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε χώραν ἡ χρῆσις τῆς παραβαινομένης καταλληλίας· καθὼς δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἐλέγξῃ ὡς παράνομον τινὰ πολιτικῶς, ἂν δὲν διορίσῃ τὸν χρόνον καὶ τὴν φύσιν τῶν πολιτικῶν νόμων, τοὺς ὁποίους παρέβη.

Διὰ τί ἐμακρολόγησα περὶ τούτου; διὰ νὰ ἐλευθερώσω τοὺς σπουδάζοντας τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀπὸ τὸν ἄλογον ἐνθουσιασμὸν διὰ συγγραφεῖς τινὰς Γραμματικῆς τέχνης, ἀνθρώπους (τὸ ὁμολογῶ κ' ἐγὼ) σοφοὺς, ἀλλ' ὅμως ἀνθρώπους ὑποκειμένους εἰς ἀπάτην· καὶ διὰ νὰ δείξω ἐν ταὐτῷ, ὅτι Γραμματικὴν ὀρθὴν νὰ συντάξῃ τις δὲν εἶναι δυνατὸν, ἐὰν δὲν ἐξεύρῃ τὴν φιλοσοφικὴν Γραμματικὴν τοῦ προφορικοῦ λόγου, ἂν δὲν ἐξετάσῃ καὶ μάθῃ πρῶτον τὴν φύσιν τῆς γλώσσης, γενικῶς θεωρουμένης, ἂν δὲν ἔχῃ ἐννοίας ἀκριβεῖς ἑκάςου μέρους τοῦ λόγου, καὶ ἐὰν μὲ τὴν αὐτὴν ἀκρίβειαν δὲν διορίσῃ πρῶτον τὴν περίοδον τοῦ χρόνου, τὴν ὁποίαν ἐπιχειρεῖ νὰ προβάλῃ ὡς κανόνα τῆς γλώσσης.

Ἰδοὺ τί με συνέβη ταύτας τὰς ἡμέρας· πρᾶγμα ἄξιον τοσαύτης σκέψεως, ὅσης ἔγινεν ἐκπλήξεως αἴτιον εἰς ἐμέ. Εἶναι τρίακοντα χρόνοι καὶ ἐπέκεινα ἀφ' οὗ ἔπαυσα ν' ανα-

γινώσκω Γραμματικάς. Ἐνθυμούμην τοὺς κανόνας, ὅσους εἶχα μάθει μὲ μεγάλην ἀηδίαν εἰς τὸν Λάσκαριν· ἀλλ' εἰς ποίαν τάξιν ἦσαν γραμμέναι τοῦ Λασκάρεως, ἢ τῶν ἄλλων αἱ Γραμματικαὶ, τούτου κἀνὲν ἴχνος σχεδὸν δὲν μοῦ ἔμεινεν εἰς τὴν μνήμην. Ὁ πλέον παρὰ τοὺς ἄλλους λησμονηθεὶς ἦτον ὁ Θεόδωρος, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦτο καὶ τὸν ὁποῖον ὀλιγώτερον παρὰ τοὺς ἄλλους εἶχα μελετήσει (Καὶ μὴ σκανδαλισθῇ τις ὅτι ὁμολογῶ χωρὶς ἐντροπὴν τὴν ἀμέλειαν τοῦ Θεοδώρου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν σπουδὴν πολλοὶ καυχῶνται νὰ κατεδαπάνησαν τὸ ἀξιολογώτερον μέρος τῆς ζωῆς των). Ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ ἐμελέτων νὰ λαλήσω περὶ τῶν σφαλμάτων τῆς Γραμματικῆς, ἀνάγκη ἦτο νὰ ἐξετάσω τοὺς λησμονηθέντας Γραμματικούς. Ἔλαβον λοιπὸν εἰς χεῖρας τὴν τετράβιβλον γραμματικὴν τοῦ Θεοδώρου, ὅταν ἦλθον εἰς τὸ περὶ Σολοικισμῶν τοῦτο μέρος τοῦ παρόντος σχεδιάσματος, καὶ ἐζήτησα τί λέγει περὶ αὐτῶν ὁ Θεόδωρος.

Τὸ περὶ Σολοικισμοῦ κεφάλαιον τοῦ Θεοδώρου περιέχει εἰκοσιεπτὰ παραδείγματα σολοικισμῶν· ἓν εἶναι ἀπὸ τὸν Μένανδρον· ἄλλο, τὸ πολυθρύλλητον ἐκεῖνο τοῦ Ἡσιόδου, « Σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι », ἀντὶ τοῦ « Ὑμέτερον ». Τὰ λοιπὰ εἰκοσιπέντε μαντεύσατε πόθεν τὰ ἔλαβεν, ὅσοι δὲν ἔχετε τὴν τύχην νὰ γνωρίζετε τὸν Θεόδωρον. Ἀπὸ κἀνένα συγγραφέα τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας, θέλετε ἴσως εἰπεῖ, ἢ ἀπὸ κἀνένα ποιητὴν τῆς δωδεκάτης ἢ τρισκαιδεκάτης ἑκατονταετηρίδος. Λανθάνεσθε· εἶναι ὅλα ἀπὸ τὸν Ὅμηρον. Ὁ ἀμίμητος, ὁ μέγας, ὁ θεῖος Ὅμηρος, ὅστις εἶχεν ἑπτὰ πατρίδας, ἐπειδὴ τόσαι πόλεις συνερίζοντο διὰ τὴν τιμὴν τῶν γενεθλίων του, τοῦ ὁποίου τὰ ποιήματα μετεχειρίζοντο οἱ πα-

τέρες ὡς κατήχησιν εἰς τὴν παιδείαν τῶν ἰδίων τέκνων (1), οἱ νομοθέται, ὡς ὄργανα τῆς προκοπῆς καὶ μελλούσης δόξης τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους (2), καὶ οἱ συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ, ὡς παραδείγματα τῆς συγγραφῆς καὶ ποιήσεως (3), τὸν ὁποῖον οἱ παλαιοὶ μὲ βωμοὺς ἐτίμησαν, καὶ οἱ νέοι τῆς Εὐρώπης

(1) « Οἶμαι δὲ καὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν μείζω λαβεῖν δόξαν, ὅτι καλῶς » τοὺς πολεμήσαντας τοῖς βαρβάροις ἐνεκωμίασε, καὶ διὰ τοῦτο βουληθῆναι » τοὺς προγόνους ἡμῶν ἔντιμον αὐτοῦ ποιῆσαι τὴν τέχνην, ἔν τε τοῖς τῆς » μουσικῆς ἄθλοις, καὶ τῇ παιδεύσει τῶν νεωτέρων (Ἰσοκρατ. Πανηγυρ.) ».

(2) Ναί! τὰ τρόπαια τοῦ Μαραθῶνος, τῆς Σαλαμῖνος, τῶν Πλαταιῶν, εἰς ἕνα λόγον, εἴ τι μέγα καὶ λαμπρὸν κατώρθωσαν οἱ πρόγονοι ἡμῶν, ἦτον ἀποτέλεσμα τῶν πρώτων ἐκείνων τύπων, τοὺς ὁποίους εἶχαν λάβει εἰς τὴν νεαρὰν αὐτῶν ἡλικίαν ἀπὸ τὴν συνεχῆ τῶν Ὁμηρικῶν ποιημάτων ἀνάγνωσιν. ὁ φιλοσοφικὸς οὗτος ϛοχασμὸς δὲν εἶναι ἰδικός μου, ἀλλὰ τοῦ ῥήτορος Λυκούργου (κατὰ Λεωκράτ. §. 27) « Τούτων τῶν ἐπῶν [τοῦ Ὁμήρου] » ἀκούοντες, ὦ ἄνδρες, οἱ πρόγονοι ὑμῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων ζη- » λοῦντες, οὕτως ἔσχον πρὸς ἀρετὴν, ὥϛε οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πατρί- » δος, ἀλλὰ καὶ πάσης Ἑλλάδος, ὡς κοινῆς, ἤθελον ἀποθνήσκειν. οἱ γοῦν ἐν » Μαραθῶνι παραταξάμενοι τοῖς βαρβάροις κ. τ. λ. ». ὀλίγον ἀρχήτερα (Αὐτ. §. 26) εἶχεν ὁ Λυκοῦργος φέρει μαρτυρίαν τοῦ Ὁμήρου ϛίχους ἓξ ἀπὸ τὴν Ῥαψῳδίαν Ο, 494-499, πρὸ τῶν ὁποίων λέγει, « Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ » ΤῸΝ ὍΜΗΡΟΝ παρασχέσθαι ἘΠΑΙΝΩ͂Ν (γρ. Καὶ ΤΩ͂Ν ὉΜΉΡΟΥ » παρασχέσθαι ἘΠΩ͂Ν, ἢ, Καί τινα τῶν Ὁμήρου παρασχέσθαι ἐπῶν)· οὕτω » γὰρ ὑπέλαβον ὑμῶν οἱ πατέρες σπουδαῖον εἶναι ποιητὴν, ὥϛε νόμον ἔθεντο » καθ' ἑκάϛην πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων, μόνου τῶν ἄλλων ποιητῶν » ῥαψῳδεῖσθαι τὰ ἔπη, ἐπίδειξιν ποιούμενοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι τὰ » κάλλιϛα τῶν ἔργων προῃροῦντο ». περὶ δὲ τοῦ νόμου νὰ ῥαψῳδῶνται τοῦ Ὁμήρου τὰ ἔπη εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων λέγει τι καὶ ὁ Πλάτων (Ἵππαρχ. σελ. 228).

(3) Ἡ ἀμίμητος εὐφράδεια τοῦ Πλάτωνος εἶναι ἀναμφιβόλως ἀποτέλεσμα τῆς συνεχοῦς ἀναγνώσεως τῶν Ὁμηρικῶν ποιημάτων. ὁ Αἰσχύλος ὠνόμαζε, μὲ πολλὰ νόσιμον μετριοφροσύνην, τὰς τραγῳδίας του, Ἀποφάγια τῶν μεγάλων δείπνων τοῦ Ὁμήρου (Ἀθην. Η, σελ. 347).

σοφοὶ δὲν ἔπαυσαν ἔτι νὰ θαυμάζωσι, κατεδικάσθη ἀπὸ Γραμματικὸν τῆς δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, καὶ μετὰ παρέλευσιν δύο χιλιάδων καὶ σχεδὸν τετρακοσίων ἐτῶν, ὡς ὁ πλέον σόλοικος, ἤγουν ὡς ὁ πλέον ἀμαθὴς τῆς ἰδίας αὐτοῦ γλώσσης ποιητής.

Πόθεν ἐκινήθη εἰς τοιαύτην βλασφημίαν ὁ Θεόδωρος; καὶ τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ διὰ νὰ τὴν ἀποφύγῃ; Ἔπρεπε νὰ διακρίνῃ τὸν καιρὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἔγραψεν ὁ Ὅμηρος ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν Ἀττικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων, καὶ νὰ χωρίσῃ τῆς Ὁμηρικῆς γλώσσης τὰ ἰδιώματα εἰς ἐξαίρετον κεφάλαιον, ἄλλο παρὰ τὸ περὶ σολοικισμοῦ κεφάλαιον, ἢ νὰ τὰ κάμῃ παράρτημα τῆς Γραμματικῆς του, ἤγουν Γραμματικὴν ἄλλην, ἐπιγραφομένην Ὁμηρικήν. Ἔπρεπε νὰ συμπεράνῃ ὅτι εἰς διάστημα τοσούτων ἐτῶν ἡ γλῶσσα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μείνῃ ἡ αὐτὴ, ὅτι ἡ μεταβολὴ τῆς γλώσσης ἐξ ἀνάγκης μετέβαλε τὴν Γραμματικὴν, καὶ ὅτι οἱ νομιζόμενοι τοῦ Ὁμήρου σολοικισμοὶ ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ ἰδιώματα τῆς γλώσσης, καὶ κανόνες τῆς Γραμματικῆς τῶν Ὁμηρικῶν χρόνων, τοὺς ὁποίους ἂν παρέβαινε, τότε δικαίως ἤθελε κριθῆ σόλοικος καὶ ἀμαθὴς τῆς γλώσσης του. Ἀλλὰ τί λέγω, « Τῶν Ὁμη» ρικῶν χρόνων »; Πολλὰ ἀπὸ τὰ ἰδιώματα ταῦτα τοῦ Ὁμήρου εὑρίσκονται ἀληθῶς εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὸν Σοφοκλέα (τὸν καὶ διὰ τοῦτο ἐπονομασθέντα Ὁμηρικώτατον), οἱ ὁποῖοι, μεταχειρισθέντες αὐτοὺς μετὰ τοσούτων ἐτῶν διάστημα, πολὺ δικαιότερον ἔπρεπε νὰ καταδικασθῶσιν ὡς σολοικίζοντες· καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἐθαυμάσθησαν ὡς κανόνες ὀρθότητος, διὰ τὸ πρὸς τὸν Ὅμηρον σέβας, σέβας τόσον βαθὺ, ὥστε καὶ οἱ πολὺ μεταγενέστεροι, οἱ κατὰ τοὺς

Πτολεμαϊκοὺς χρόνους ἀκμάσαντες ποιηταὶ, ἐτόλμησαν νὰ Ὁμηρίσωσι, χωρὶς νὰ τολμήσῃ τις νὰ τοὺς ὀνομάσῃ σολοικιςάς.

Οἱ σολοικισμοὶ τοῦ Ὁμήρου, ἐὰν ἀληθῶς ἐσολοίκιζεν ὁ Ὅμηρος, μήτε νὰ φανερωθῶσι, μήτε νὰ καταδικασθῶσιν ὡς τοιοῦτοι ἦτο δυνατὸν, πλὴν ἀπὸ τὴν σύγκρισιν καὶ παράθεσιν ἄλλων ἀσολοίκων ποιητῶν συγχρόνων καὶ συμπολιτῶν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἀπ' ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, καὶ ἀπὸ τὰς Ἰωνικὰς πόλεις, παρὰ τὸν Ὅμηρον ἄλλος σχεδὸν ποιητὴς κἀνεὶς δὲν σώζεται. Ὅθεν εἶναι πολὺ πιθανώτερον, καὶ εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον συμφωνότερον, ὅτι ἠκολούθησε τὴν χρῆσιν, καὶ τοὺς αὐτοὺς ἐκείνους τῆς τότε γλώσσης ἢ διαλέκτου κανόνας, τοὺς ὁποίους ἠθέλαμεν εὑρεῖ, καὶ εἰς τοὺς συμπολίτας καὶ συγχρόνους αὐτοῦ ποιητὰς, ἂν δὲν τοὺς ἀφάνιζεν ὁ χρόνος. Ἐὰν ἔπειτα οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ, καὶ διὰ τὸ πρὸς τὸν Ὅμηρον σέβας, καὶ διότι ἡ διάλεκτος αὐτῶν εἶχε φυλάξει μέγα μέρος τῆς Ὁμηρικῆς διαλέκτου, μετεχειρίσθησαν τῆς ποιήσεως ἐκείνου τὰ σχήματα, οὐδ' εἰς αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα σχήματα εἶναι δίκαιον νὰ λέγωνται σολοικισμοί· μόλις ἁρμόζει εἰς αὐτὰ τῶν ἀρχαϊσμῶν τὸ ὄνομα (1).

Μήτε ἱκανὸν εἶναι νὰ δικαιώσῃ τὸν Θεόδωρον ὅ, τι προσθέτει εἰς τὸ τοῦ σολοικισμοῦ κεφάλαιον, διὰ νὰ διορθώσῃ τὴν ἀτοπίαν τοῦ κεφαλαίου· « Ταῦτά γε μὴν πάντα, εἰ καὶ τοῖς

(1) Ὅ, τι ἀσύνηθες καὶ παράξενον μεταχειρισθῇ τις λέγων ἢ γράφων, ἐὰν δὲν ἦναι Σολοικισμὸς, λέγεται Ἀρχαϊσμὸς, ἢ Νεολογία· ἤγουν ξενίζει τὴν ἀκοὴν, ἢ διότι ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ νὰ ἦναι, ἢ διότι δὲν εἶναι ἀκόμη εἰς χρῆσιν. Ἀλλὰ πῶς ἐδύνατο Ὁμηρικὴ, φέρ' εἰπεῖν, χρῆσις, εἰς μίαν ἀπὸ τοῦ Σοφοκλέους τὰς τραγῳδίας, νὰ ταράξῃ τὴν ἀκοὴν τῶν Ἑλλήνων, εἰς

» ποιηταῖς σχήμαθ' ἄττα ἐςὶν, ἡμῖν μέντοι ὡς ὑποδείγματα » κείσθω τοῦ περὶ τὸν πεζὸν λόγον σολοικισμοῦ ». Ἄλλο εἶναι τὸ σχῆμα καὶ ἄλλο ὁ σολοικισμός. Τὰ σχήματα εἶναι συντάξεις ἀνώμαλοι, ἤγουν ἐναντίαι τῆς φυσικῆς καταλληλίας τοῦ λόγου, ςηριζόμεναι ὅμως εἰς τῶν δοκίμων συγγραφέων τὴν σύμφωνον χρῆσιν· καὶ κατὰ τοῦτο διαφέρουσιν ἀπὸ τοὺς σολοικισμοὺς, οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ αὐτοὶ συντάξεις ἀνώμαλοι, ἀλλὰ δὲν ἐπιςηρίζονται εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἐπαινουμένων συγγραφέων, ἢ τοὐλάχιςον δὲν εὑρίσκονται πλὴν σπανίως καὶ εἰς ὀλίγους τινὰς ἐξ αὐτῶν, ἐξ ἀπροσεξίας περισσότερον παρὰ θεληματικῶς γεννηθεῖσαι. Τοιαῦτα σχήματα εὑρίσκονται εἰς ὅλας τὰς γλώσσας, σπανιώτερα εἰς τοὺς Λογογράφους, συνεχέςερα εἰς τοὺς Ποιητάς. Εἰς ὅλας ὡσαύτως τὰς γλώσσας εὑρίσκονται καὶ σολοικισμοὶ, κατ' ἐκείνην μάλιςα τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, ὁπόταν αἱ γλῶσσαι παρακμάζωσι, καὶ γίνονται τρόπον τινὰ προοδοποίησις τῆς μελλούσης τῶν ἐθνῶν βαρβαρότητος. Ἀλλ' ὅπως ἂν ἦναι τὸ πρᾶγμα, τοὺς σολοικισμοὺς τῆς ποίησεως (ἔξω ἀπὸ τὴν Ἰαμβικὴν ἴσως ποίησιν), εἶναι τόσον ἀνάρμοςον νὰ τοὺς φέρῃ τις παράδειγμα τῶν σολοικισμῶν τοῦ πεζοῦ λόγου, ὅσον ἤθελεν εἶσθαι τὸ νὰ διδάσκεται ὁ ῥάπτης πῶς ἔχει ν' ἀποφύγῃ τοῦ σκυτοτόμου τὰ σφάλματα.

τῶν ὁποίων τὰ σχολεῖα τὸ πρῶτον καὶ ἀξιολογώτερον μάθημα ἦτον ὁ Ὅμηρος, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ τὸν ἔξευρον ἐκ ςήθους, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀπαιδεύτους καὶ ἀγροίκους τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὸν Ὅμηρον. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται τὸ ῥάπισμα τὸ δοθὲν ἀπὸ τὸν Ἀλκιβιάδην εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς διδασκάλους, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ σχολεῖον δὲν εὑρέθη Ὅμηρος; τὸ ῥάπισμα ἦτο βέβαια τολμηρόν· ἀλλὰ τολμηρότερος ἦτον ὁ καταφρονητὴς τοῦ Ὁμήρου διδάσκαλος.

Τὸ αὐτὸ λέγω καὶ διὰ τὸ « Σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι » τοῦ Ἡσιόδου. Τὸ παράδειγμα τοῦτο εἶναι μοναδικὸν, κ' ἤθελε δικαιότερον ὀνομασθῆ σολοικισμὸς, ἐὰν ἦτο βέβαιον ὅτι δὲν τὸ μετεχειρίσθησαν ἄλλοι σύγχρονοι καὶ συμπολῖται τοῦ Ἡσιόδου ποιηταί. Πιθανώτερον ὅμως εἶναι τὸ ἐναντίον, ὡς γίνεται φανερὸν ἀπὸ τὸν δυϊκὸν ἀριθμὸν, Σφὼ, Σφῶϊν, καὶ τὸ παράγωγον Σφωΐτερος, καὶ ἀπὸ τὰ πληθυντικὰ, Σφεῖς, καὶ, Σφᾶς (1). Ἐὰν ταῦτα ἀδιαφόρως παριςάνωσι τὸ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον, τί ἐμπόδιζε τὸ Σφέτερος νὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν διττοπροσωπίαν; οὐδὲν ἄλλο βέβαια παρὰ τὴν χρῆσιν. Ἀλλ' ἡ χρῆσις ἐδύνατο νὰ ἦναι διάφορος εἰς τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον ὅπου ἔγραφεν ὁ Ἡσίοδος παρὰ τὴν χρῆσιν τῶν μεταγενεςέρων, ἢ καὶ ἄλλων ποιητῶν συγχρόνων, ἀλλ' ὄχι καὶ συμπολιτῶν, αὐτοῦ.

Εἶχε χρείαν ἀπὸ παραδείγματα σολοικισμῶν ὁ Θεόδωρος; ἔπρεπε νὰ τὰ ζητήσῃ καὶ νὰ τὰ συναθροίσῃ ἀπὸ τοὺς συγχρόνους τοῦ Μενάνδρου συγγραφεῖς καὶ ποιητὰς, καὶ τοὺς μικρὸν μετ' ἐκεῖνον ἀκμάσαντας, ἤγουν ἀπὸ χρόνου περίοδον, ὅταν ἤρχιζεν ἀληθῶς ἡ γλῶσσα νὰ κινῆται πρὸς τὴν παρακμὴν αὐτῆς. Φαίνεται ἡ παρακμὴ αὕτη ἐξ ἐκείνου μάλιςα, ὅτι

(1) Ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. Κ, 398) μετεχειρίσθη τὸ Σφίσιν, ἀντὶ τοῦ, Ὑμῖν· ὁ Ἡρόδοτος (Γ, σα) εἶπεν, « Ἀλλὰ ΣΦΕΑΣ αὐτὸς ἐγὼ κατερέω » ἤγουν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, « Ἀλλ' ἀτός μου ἐγὼ θέλω ΣΑΣ καταδώσει ». Ὅθεν γίνεται φανερὸν, ὅτι τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ δευτεροπρόσωπον πληθυντικὸν Σεῖς καὶ Σᾶς ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ λείψανον τῆς ἀρχαίας γλώσσης, ἀναλογώτερον μὲ τὰ ἑνικὰ, Σοῦ Σοὶ, Σὲ, μεταβληθὲν ἔπειτα μὲ τὴν προσθήκην τοῦ φ (ἴσως ὡς Αἰολικοῦ δίγαμμα) εἰς τὸ Σφεῖς καὶ Σφᾶς, καὶ τέλος κυρωθὲν ἀπὸ τὴν χρῆσιν ὅλων τῶν συγγραφέων· καθὼς ἡμεῖς, μὲ τὴν αὐτὴν προσθήκην μετεσχηματίσαμεν εἰς τὸ Σφυρίζω τὸ παλαιὸν Συρίζω.

ὁ Μένανδρος, καὶ ὁ σύγχρονος αὐτοῦ Ἐπίκουρος (1), ἦσαν ἀπ' ἐκείνων τὸν ἀριθμὸν, οἱ ὁποῖοι ἔδωκαν τὰ πρῶτα τῆς νεολογίας καὶ καινοτομίας παραδείγματα, καὶ ὄχι πολὺ μεταγενέστερος τοῦ Ἐπικούρου, ὁ Στωϊκὸς Χρύσιππος, ἔλεγε καὶ φανερὰ ὅτι μήτε ἦτο προσοχῆς ἄξιον τὸ σολοικίζειν, « Οὐ μόνον » ταῦτα παρετέον τοῦ βελτίονος ἐχομένους, ἀλλὰ καὶ ποιὰς » ἀσαφείας, καὶ ἐλλείψεις, καὶ νὴ Δία σολοικισμοὺς, ἐφ' οἷς » ἄλλοι ἂν αἰσχυνθείησαν οὐκ ὀλίγοι » (2). Εἶναι ταῦτα τοῦ Χρυσίππου τὰ λόγια τόσον παραδοξότερα, ὅσον οἱ φιλόσοφοι τῆς Αἱρέσεως αὐτοῦ ἀνέπτυξαν οἱ πρῶτοι σχεδὸν τὴν ἀδιάσπαστον ἕνωσιν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Γραμματικὴ μὲ τὴν Λογικήν. Οἱ Στωϊκοὶ πρῶτοι ἐξήγησαν τὴν φύσιν τοῦ Μέσου ῥήματος, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω· αὐτοὶ ἐδιαίρεσαν τὴν λογικὴν πρότασιν (ἥτις ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ τὸν αὐτοτελῆ τῆς Γραμματικῆς λόγον, τὸν συγκείμενον ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος) εἰς σύμβαμα καὶ παρασύμβαμα· αὐτοὶ ἐξέτασαν τὰς Προθέσεις, τὸ Ἄρθρον, τὸ Ἀπαρέμφατον· εἰς ὀλίγα λόγια, δὲν ἔκριναν τὴν Γραμματικὴν ἀνάξιον τῆς φιλοσοφίας ἐνασχόλημα. Ὅταν ἡ φιλοσοφία ἀφήσῃ τὴν γλῶσσαν εἰς τὴν φαν-

(1) Τὸ φιλόκαινον εἰς τὰς λέξεις τοῦ Ἐπικούρου φαίνεται ἀπὸ τὰς τρεῖς αὐτοῦ ἐπιστολὰς, τὰς ὁποίας ἐφύλαξε Διογένης ὁ Λαέρτιος. Τοῦ Μενάνδρου ἀπὸ τὰ πολλὰ ἀρκοῦμαι νὰ φέρω εἰς παράδειγμα τὸ Γῦρος (ἀντὶ τοῦ Κύκλος), καὶ τὸ Μεγιστάνες, τὰ ὁποῖα ἐπέρασαν ἔπειτα εἰς τοὺς Ἀλεξανδρεῖς, ὡς φαίνεται ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα, καὶ ἔμειναν εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν· τὸ Πορνοκόπος, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶναι πιθανὸν ὅτι ἐσχηματίσθησαν ἀναλόγως πολλὰ ὀνόματα καὶ ῥήματα τῆς κοινῆς γλώσσης, οἷον, Μεθοκόπος, Χαροκόπος, Χαρτοκόπος, Στενοκοπία, Μεθοκοπῶ, Ζεστοκοπῶ, Σταυροκοπῶ καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

(2) Πλούταρχ. περὶ Στωϊκ. ἐναντιωμ. §. 27.

τασίαν τῆς ἀπαιδευσίας, ἐκδύνεται χωρὶς νὰ τὸ ἐξεύρῃ τὸ μέγα της ὅπλον, καὶ παραδίδοται ἑκουσίως εἰς χεῖρας ἐχθροῦ, ὅςις δὲν θέλει βραδύνει νὰ τὴν σφάξῃ. Ποτὲ ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶχεν ἰδεῖ τόσον πλῆθος ὀνομαζομένων φιλοσόφων, ὅσον εἰς τὴν ἀρχομένην παρακμὴν τῆς γλώσσης της· ἀλλὰ ποτὲ ἔθνος δὲν διαςρέφει τὴν γλῶσσάν του χωρὶς νὰ διαςρέψῃ ἐν ταὐτῷ καὶ τὴν παιδείαν του. Ἡ ἀσυνταξία τῆς γλώσσης συνοδεύει πάντοτε τὴν ἀσυνταξίαν τῶν ἐννοιῶν· ὅτι ὅςις συνεθίζει νὰ καταφρονῇ τοὺς κανόνας τῆς Γραμματικῆς, γρήγορα θέλει καταφρονήσει καὶ τοὺς κανόνας τῆς Λογικῆς· καὶ ἀφ' οὗ μίαν φορὰν φθάσῃ νὰ ἐμβῇ εἰς τὰς κεφαλὰς ἡ ταραχὴ, τὸ ἔθνος καταφέρεται ὡς κύλινδρος ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς δόξης εἰς τῆς ἀδοξίας τὸν βυθόν. Τότε τὰ ποιήματα τοῦ Ὁμήρου, καὶ τῶν Ἀθηναίων Τραγικῶν, δίδουσι τόπον εἰς τὴν Ἀλεξάνδραν τοῦ Λυκόφρονος, εἰς τοὺς Βωμοὺς, Πελέκεις, εἰς τὰς Πτέρυγας, καὶ τὰ Ὠὰ τοῦ Σιμμίου, ἢ τοῦ Δωσιάδου (1), καὶ ταῦτα πάλιν εἰς τὰ Ἀναςρέφοντα, Ἀνακυκλικὰ, ἢ Καρκινικὰ ἐπιγράμματα, ἕως οὗ ν' ἀναγκασθῇ τὸ ἔθνος νὰ προτιμήσῃ τὴν παντελῆ ἀπαιδευσίαν ἀπὸ παιδείαν, τῆς ὁποίας ὁ καρπὸς εἶναι μωρία.

> Εἰ βούλει μὴ παῖδ' ἀνόητον ἔχειν, Θεόδωρε,
> Ὡς οὗτοι πάντες, γράμματα μὴ μαθέτω.

Εἶπα ἀνωτέρω ὅτι ἡ Θεματογραφία συνοδεύει τὸ συντακτικὸν μέρος τῆς Γραμματικῆς. Αὐτὴ πῶς γίνεται τὴν σήμερον δὲν ἐξεύρω. Εἰς τὸν καιρόν μου, οἱ διδάσκαλοι ἐλάμβανον

(1) « Τὰ δὲ σὰ, ὡς πεζὰ μέτροις παραβάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδου Βωμὸς » ἂν εἴη, καὶ ἡ τοῦ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴτις ἔτι τούτων τὴν φωνὴν » κακοδαιμονέςερος ». Λουκιαν. ἐν Λεξιφ. §. 25.

ὁδηγὸν τῆς Θεματογραφίας τὰ εἴδη τοῦ ῥήματος κατὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ Λασκάρεως. Ἔδιδον εἰς τοὺς μαθητὰς εἰς κοινὴν γλῶσσαν θέμα τῆς ἐπινοίας αὐτῶν ἠθικὸν, ἢ ἱϛορικὸν, τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ ῥήματα ἔπρεπε νὰ ἦναι τοῦ πρώτου εἴδους, ἤγουν ἀπὸ τὰ συντασσόμενα μὲ αἰτιατικήν. Τὸ θέμα τοῦτο μετεφράζετο Ἑλληνιϛὶ ἀπὸ εἴκοσι, φέρ' εἰπεῖν, μαθητὰς, οἱ ὁποῖοι παριϛάνοντο ἔπειτα εἰς τὸν διδάσκαλον μὲ τὰς εἴκοσι μεταφράσεις· καὶ ὁ διδάσκαλος ἔκαμνεν εἴκοσι λογῶν διόρθωσιν εἰς αὐτάς. Ἀφ' οὗ ἱκανῶς ἐγυμνάζοντο εἰς τὸ πρῶτον εἶδος, μετέβαινον εἰς τὸ δεύτερον, ἤγουν τὰ μὲ δοτικὴν συντασσόμενα ῥήματα, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Μεγάλης κρίσεως χρείαν δὲν ἔχει νὰ καταλάβῃ τις, πόσον ἀηδὲς ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ ἦναι ἡμισείας μόνης σελίδος, καθ' ὑπόθεσιν, σύνταγμα, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλα τὰ ῥήματα εἶναι ὁμοειδῆ. Πόθεν ἡ τοιαύτη ἀηδία; ἐκ τούτου βέβαια ὅτι εἶναι πρᾶγμα ἀνυπόφορον εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου ἡ μονοτονία τοῦ λόγου. Κἀνεὶς, ἔξω ἀπὸ τοὺς μωροὺς, ἢ μαινομένους, μήτε συλλογίζεται, μήτε γράφει, ἢ λαλεῖ, ὀλίγας ϛιγμὰς ὥρας, χωρὶς φυσικὰ νὰ ποικίλλῃ καὶ ἄλλοτε ἄλλως ν' ἀλλάσσῃ τὰς φράσεις του· καὶ τοῦτο διακρίνει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τἄλογα ζῶα, τῶν ὁποίων αἱ φωναὶ εἶναι πάντοτε ἀπαραλλάκτως αἱ αὐταί. Καὶ ὑπομονὴ, ἐὰν, πλὴν τῆς ἀηδίας, κακὸν ἄλλο δὲν ἐγέννα ἡ τοιαύτη μέθοδος· ἀλλ' οἱ περισσότεροι νέοι ϛοχάζονται τῶν διδασκάλων τοὺς λόγους, ὡς θεοῦ χρησμοὺς (ὁποῖοι κ' ἔπρεπε νὰ ἦναι, κ' εἴθε πάντοτε νὰ ἦσαν), καὶ συνεθίζονται κατὰ μικρὸν εἰς ὅ, τι τὴν πρώτην φορὰν τοὺς ἀηδίασε, καὶ γίνονται τοιουτοτρόπως ταυτολόγοι, λάλοι, ἀδόλεσχοι, μωρολόγοι, εἰς βραχυλογίαν,

μανθάνουσι νὰ συλλογίζωνται κακὰ, καὶ νὰ γράφωσιν ἢ νὰ λαλῶσιν ὅ, τι μήτε συλλογίζονται παντάπασιν. Ἂν εὑρεθῶσι τινὲς ἐξ αὐτῶν φυσικὰ τὸν νοῦν κοιμισμένοι, ἐνδεχόμενον καὶ νὰ νομίσωσιν, ὅτι εἶναι περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ὁμιλία ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους πρέπει νὰ γίνεται μὲ μόνου ἑνὸς εἴδους ῥήματα (1).

Ἔπειτα καὶ τῶν εἴκοσι λογῶν ἡ διόρθωσις εἰς τί ἀποβλέπει; Καθὼς καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ, παρόμοια καὶ εἰς τοῦ λόγου τὴν σύνταξιν, μία μόνη εἶναι ἡ ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ, πολλαὶ αἱ ἀποτυχίαι, μία ἡ πρὸς τὴν ἀρετὴν ὁδὸς, ἀνάριθμοι ὅσαι φέρουσιν εἰς τὴν κακίαν. Ἔπρεπε λοιπὸν ὁ διδάσκαλος, ἀφ' οὗ δείξῃ καὶ διορθώσῃ ἑκάστου τῶν εἴκοσι θεμάτων τοὺς φανεροὺς σολοικισμοὺς, ἢ βαρβαρισμοὺς, νὰ συντάσσῃ αὐτὸς Ἑλληνιστὶ ὅλον τὸ θέμα, καὶ νὰ τὸ δίδῃ εἰς τοὺς μαθητὰς, ὡς χειραγωγὸν τοῦ δευτέρου θέματος, καὶ τοῦτο πάλιν διωρθωμένον τὸν αὐτὸν τρόπον, τοῦ τρίτου, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἀλλ' ἡ εἰκοστὴ πρώτη θεματικὴ σύνταξις αὕτη τοῦ διδασκάλου, εἶναι τάχα ἡ μία ἐκείνη τοῦ σκοποῦ προειρημένη ἐπιτυχία, ἡ μία ἐκείνη πρὸς τὴν ἀρετὴν τοῦ λόγου φέρουσα ὁδὸς, ἢ εἶναι εἰκοστὴ πρώτη ἀποτυχία, καὶ τῆς ὁδοῦ ἀποπλάνησις; Ἂς ἐρωτήσῃ ἕκαστος ἀπὸ τοὺς διδασκάλους

(1) Μὲ διηγεῖτό τις ὄχι πρὸ πολλοῦ, ὅτι ἔλαβε ποτὲ ἀπὸ σχολαστὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης μακρὰν ἐπιστολὴν, γραμμένην ὅλην εἰς τὸ πρῶτον εἶδος τῶν ῥημάτων. Εἴτε παίζων, εἴτε σπουδάζων τὸ ἔλεγε δὲν ἐξεύρω· τὸ πρᾶγμα ὅμως εἶναι καὶ δυνατὸν καὶ πιθανόν. Ὅσαι μέθοδοι δὲν ἐπιστηρίζονται εἰς τὰ θεμέλια τῆς φύσεως, τί ἄλλο δύνανται νὰ γεννήσωσι παρ' ἄμορφα καὶ τερατώδη γεννήματα;

τὴν ἰδίαν αὐτοῦ συνείδησιν περὶ τούτου· ἀλλὰ διὰ ν' ἀκούσῃ καὶ νὰ καταλάβῃ τῆς συνειδήσεως τὴν ἀπόκρισιν, πρέπει πρῶτον νὰ κατασιγάσῃ τὰς ἀλόγους καὶ ϛασιώδεις κραυγὰς τῆς φιλαυτίας. Ἰδοὺ τί λέγει ἡ συνείδησις εἰς ἐκεῖνον, ὅϛις ἀνέγνωσε μὲ σκέψιν τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς τῆς Ἑλλάδος, κ' ἔμαθεν ἀπ' αὐτοὺς (καὶ ὄχι ἀπὸ τοὺς γραμματικοὺς) τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. « Ὅσον ὀρθῶς καὶ ἂν συντάξῃς, » ποτὲ δὲν θέλεις γράψει εἰς γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν » συλλογίζεσαι, ἤγουν δὲν συμπλέκεις τοὺς καθ' ἡμέραν ἐνδιαθέτους λόγους, προτοῦ νὰ τοὺς προφέρῃς, καθὼς ἔγραφον » ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐλάλουν καθ' ἑκάϛην, καὶ εἶχον τὴν » ἕξιν νὰ συλλογίζωνται εἰς αὐτήν ». Τί πρέπει λοιπὸν νὰ κάμῃ ὁ διδάσκαλος, διὰ νὰ μὴ πλανᾶται αὐτὸς, μήτε (τὸ χειρότερον) νὰ πλανᾷ τοὺς μαθητάς του;

Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι δύσκολον. Ἡ Γραμματική σου διδάσκει τὴν ὀρθὴν τοῦ λόγου σύνταξιν μὲ παραδείγματα ἐρανισμένα ἀπὸ τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς τῆς γλώσσης. « Ἐκ » τούτων γὰρ καὶ περὶ τούτων ἡ γραμματικὴ θεωρία καὶ μέ» θοδος (1) ». Ἀπὸ τοὺς ὁποίους λοιπὸν ἔλαβες τὴν ὕλην τῆς Γραμματικῆς, ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς τούτους λάβε καὶ τὴν θεματογραφίαν σου. Αὐτοὺς κατάϛησον ὁδηγοὺς τῶν μαθητῶν σου· καὶ ἂν δὲν χειραγωγηθῶσι παρ' αὐτῶν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς τοῦ λόγου, θέλουν ἐξ ἅπαντος μάθει νὰ φεύγωσι τὰς ὁδοὺς τῆς πλάνης· μάθημα πολλῆς τιμῆς ἄξιον, ἐπειδὴ τοὺς διδάσκει ἐν ταὐτῷ τῆς ἀτυφίας καὶ μετριοφροσύνης τὴν μεγάλην ἀρετήν.

Τί λέγω διὰ τούτου; Ὅτι πρέπει ὁ διδάσκαλος, ὁσάκις

(1) Θεοδ. Γαζ. Γραμματ. Δ.

μέλλει νὰ δώσῃ θέμα εἰς τοὺς μαθητὰς, νὰ λαμβάνῃ κρυφά των, ἀπὸ δόκιμον συγγραφέα, τώρα μίαν ἢ δύο ῥήσεις ἠθικὰς, ἄλλοτε κάμμίαν σύντομον ἱςορίαν, νὰ τὴν μεταφράζῃ πρῶτον αὐτὸς εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, ἔπειτα νὰ δίδῃ τὴν μετάφρασιν ταύτην εἰς ἐκείνους διὰ νὰ τὴν ἐξελληνίσωσιν. Ὅταν φέρωσιν εἰς αὐτὸν τὰ διάφορα ἑλληνικὰ ταῦτα συντάγματα, ἂς διορθώσῃ πρῶτον τοὺς σολοικισμοὺς ἢ βαρβαρισμοὺς ἑκάςου, ἔπειτα ἂς ἀνοίξῃ τὸ βιβλίον, ὅθεν ἔλαβε τὸ παράδειγμα, καὶ ἂς δείξῃ εἰς αὐτοὺς, ὄχι τίς ἔγραψεν ὀρθὰ εἰς τὴν ξένην ταύτην γλῶσσαν, ἀλλὰ τίς ἐξ αὐτῶν ἔφθασε σιμώτερα τῆς ὀρθότητος τοῦ παλαιοῦ συγγραφέως. Ὡς γίνονται τὴν σήμερον τὰ θέματα, ὁ ταλαίπωρος μαθητὴς, ἐὰν ἦναι φυσικὰ ἀγχίνους, παρὰ τὸν κόπον τῆς συντάξεως τυραννεῖται καὶ ἀπὸ τὴν ὑποψίαν, μήπως ἡ ἄγνοια, ἢ καὶ ἀδικία, τοῦ διδασκάλου τὸν ςερήσῃ τῆς νίκης τὸν ςέφανον· Καθὼς λέγω νὰ γίνωνται, ὁ μαθητὴς διεγείρεται εἰς περισσότερον ζῆλον, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ κριτής του θέλει εἶσθαι εἷς ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς.

Μιά μόνη μικρὰ ῥῆσις ἀρκεῖ νὰ καταςήσῃ φανερώτερον ὅ,τι λέγω. « Ἀγαπῶσιν ὅλοι ὄχι ἐκείνους, ὅσοι ἀπέκτησαν με» γαλωτάτην ἐξουσίαν, χρήσιμον εἰς μόνους αὐτούς· ἀλλ' ὅσοι » ἔγιναν πολλοτάτων καλῶν αἴτιοι εἰς τοὺς Ἕλληνας ». Ἂς ὑποτεθῶσι, καθὼς καὶ πρότερον, εἴκοσι οἱ μαθηταὶ, εἴκοσι τοῦ μικροῦ τούτου θεματικοῦ παραδείγματος αἱ συντάξεις. Ἀφ' οὗ διορθώσῃς τοὺς σολοικισμοὺς καὶ βαρβαρισμοὺς ἑκάςου, ἄνοιξον ἔμπροσθεν αὐτῶν τὴν βίβλον τοῦ Ἰσοκράτους μὲ τὸ αὐτὸ σέβας, μὲ τὸ ὁποῖον ἀνοίγεται εἰς τὰ δικαςήρια ἡ βίβλος τῶν νόμων, καὶ δεῖξον εἰς τοὺς κρινομένους τούτους νέους πῶς ἐξέφρασε τὴν ῥῆσιν ταύτην ὁ Ῥήτωρ· « Ἅπαντες

» γὰρ φιλοῦσιν οὐ τοὺς σφίσιν αὐτοῖς μεγίστην δυναστείαν » κεκτημένους, ἀλλὰ τοὺς τοῖς Ἕλλησι πλείστων ἀγαθῶν » αἰτίους γεγενημένους (1) ». Τοιαύτη σύγκρισις καὶ παράθεσις ἔχει πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο τὸ καλὸν, ὅτι διδάσκει ἐν ταὐτῷ καὶ τὴν διαφορὰν τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν, καὶ ἀνακαλύπτει τὰς αἰτίας ὅθεν ἐγεννήθη ἡ διαφορά. Αὕτη ὅμως ἡ διδασκαλία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραδοθῇ, πλὴν μόνους ἀπ' ἐκείνους τοὺς διδασκάλους, ὅσοι ἠσχολήθησαν εἰς τὴν ἔρευναν τῆς σημερινῆς τῶν Ἑλλήνων γλώσσης, ὀρθῶς συλλογιζόμενοι, ὅτι ἀναγκαιοτέρα εἶναι εἰς ἡμᾶς ἡ γραμματικὴ θεωρία καὶ πρᾶξις τῆς γλώσσης, τὴν ὁποίαν λαλοῦμεν καθ' ἑκάστην, παρὰ τῆς γλώσσης, τὴν ὁποίαν μᾶς ἀναγκάζει νὰ μανθάνωμεν ἡ κατάληψις τῶν συγγραμμάτων τῶν ἡμετέρων προγόνων.

Ἂν εὑρίσκωνταί που τοιοῦτοι διδάσκαλοι, λαμβάνοντες ἐξ ἀρχῆς τὸ θέμα, θέλουν εἰπεῖ εἰς τοὺς μαθητάς· Α. Ὅτι προκρίνομεν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν τὸ Ἀγαπῶ (λέξιν Ἑλληνικὴν) παρὰ τὸ Φιλῶ, διότι τοῦτο ἁπλῶς λεγόμενον ἔφθασε νὰ σημαίνῃ ἐξαιρέτως τὴν ἐνέργειαν τὴν διὰ τοῦ στόματος γινομένην, καὶ λεγομένην Φίλημα· τὴν ὁποίαν, διὰ νὰ ἐκφράσωσιν οἱ παλαιοὶ, μετεχειρίζοντο, ἢ τὸ σύνθετον Καταφιλῶ, ἢ τὴν φράσιν ταύτην, Φιλῶ τῷ στόματι, καὶ σπανιώτερον μόνον τὸ Φιλῶ. Οἱ μεταγενέστεροι ὅμως συγγραφεῖς μετεχειρίσθησαν τὸ Φιλῶ καθὼς τὸ μεταχειριζόμεθα τὴν σήμερον. Β. Ὅτι λέγομεν Ὅλοι, ἀντὶ τοῦ Ἅπαντες, ἢ Πάντες, ἐναντίον τῆς παλαιᾶς χρήσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Ὅλον ἐσήμαινεν ὁλοκληρίαν ποσοῦ συν-

(1) Ἰσοκράτ. Πρὸς Φίλιππ. Τομ. Α, σελ. 404, ἔκδ. Αὐγήρ.

ἔχασαν τὸν ἐνεργητικὸν σχηματισμόν. ς. Ὅτι τὸ Μεγαλωτάτην, καθὼς καὶ τὸ μετ' ὀλίγον, Πολλοτάτων, εἶναι ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ὁμαλὰ ὑπερθετικὰ, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἐπρόκριναν οἱ Ἀρχαῖοι τὰ ἀνώμαλα, Μέγιϛος καὶ Πλεῖϛος. Μὲ τὸν καιρὸν ὅμως ἐπανέλαβε πάλιν ἡ γλῶσσα τὴν παμπάλαιον χρῆσιν τοῦ Μεγαλώτατος καὶ Πολλότατος, καθὼς ἔλεγον καὶ οἱ παλαιοὶ Σοφώτατος, Χρηϛότατος κ. τ. λ. καθὼς λέγομεν ἔτι ἀπὸ τοὺς Πτολεμαϊκοὺς χρόνους Ἀγαθώτατος καὶ Καλώτατος, ἀντὶ τοῦ Βελτίων καὶ Καλλίων, ἂν καὶ ὁ Φρύνιχος μετὰ τετρακοσίους σχεδὸν χρόνους, ἤγουν κατὰ τὴν δευτέραν ἀπὸ Χριϛοῦ ἑκατονταετηρίδα, κατακρίνῃ τὸ Ἀγαθώτερος καὶ Ἀγαθώτατος ὡς ἐναντία τῆς Ἀττικῆς συνηθείας. Ἀλλὰ τὸ συγκριτικὸν τοῦ Μεγάλος εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν διὰ τί δὲν σχηματίζεται Μεγαλώτερος, ἀλλὰ Μεγαλήτερος; Εἶναι τάχα, Μεγαλείτερος, κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Μεγαλειότερος (1), ἢ πῶς ἄλλως πρέπει νὰ γράφεται; Πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ ἄλλον Ἀττικὸν σχηματισμὸν (τὸν Μεγαλαίτερος) ὁ σχηματισμὸς οὗτος τοῦ Μεγαλήτερος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔλεγον ἐκεῖνοι, Ἰσαίτερος, Ἰδιαίτερος, Μεσαίτερος, Φιλαίτερος, ἀπὸ τὸ Ἴσος, Ἴδιος, Μέσος, Φίλος, καὶ λέγομεν ἔτι καὶ νῦν ἡμεῖς Καλήτερος, Κοντήτερος, Μακρήτερος, Πρωτήτερος (2), Χονδρή-

(1) Μετεχειρίσθη τὸ συγκριτικὸν τοῦτο ὁ Πλάτων (Θεαιτ. σελ. 168) εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν σημασίαν τοῦ Μείζων. « Ταῦτα........ τῷ ἑταίρῳ » σου εἰς βοήθειαν προσηρξάμην (γρ. προσήρκεσα μὲν) κατ' ἐμὴν δύνα- » μιν, σμικρὰ ἀπὸ σμικρῶν· εἰ δ' αὐτὸς ἔζη, μεγαλειότερον ἂν τοῖς αὐτοῦ » ἐβοήθησε ».

(2) Ἴσως ὅμως καὶ, Προτήτερος, διὰ τοῦ ō κατὰ συγκοπὴν τοῦ, Προτερήτερος, ἀπὸ τὸ Προτεραίτερος τοῦ Ἀριϛοφάνους (Ἱππ. 1165). Τὸ Ἀρχήτερος ἢ εἶναι ἀπὸ τὸ Αρχαίτερος συγκριτικὸν τοῦ Ἀρχὸς, ἢ κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Ἀρ-

τερος. Ζ. Ὅτι τὸ Δυναςείαν μετεφράσθη εἰς τὸ Ἐξουσίαν, ἤγουν Ἡγεμονείαν, διότι εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ἡ Δυναςεία, καὶ αἱ συγγενεῖς λέξεις Δυναςεύω, Δυναςικῶς κ. τ. λ. παριςάνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον ἔννοιαν βίας καὶ τυραννίας, τὴν ὁποίαν δὲν ἐννοεῖ ἐνταῦθα ὁ Ἰσοκράτης, ἂν καὶ κἀμμίαν φορὰν εὑρίσκεται καὶ αὐτὴ εἰς τοὺς παλαιοὺς συγγραφεῖς. Η. Ὅτι τὸ, Ἀλλὰ, σώζεται καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν, ἐπειδὴ καὶ εἰς τὰ κοινὰ Λεξικὰ, καὶ εἰς τὰ κοινὰ συγγράμματα καὶ ποιήματα εὑρίσκεται. Λέγομεν ὡσαύτως καὶ, Ἀμὴ, τὸ ὁποῖον εἶναι κυρίως, Ἀμμὴ, ἤγουν, Ἂν μὴ, συνώνυμον τοῦ, Εἰ μή. Καὶ ἐπειδὴ εἰς πολλὰς περιςάσεις εἶναι σχεδὸν ἀδιάφορον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν νὰ μεταχειρισθῇ τὸ, Εἰ μὴ, ἢ, τὸ Ἀλλὰ, διὰ τοῦτο ἡ κοινὴ λαμβάνει πολλάκις τὸ συνώνυμον Ἀμμὴ καταχρηςικῶς ἀντὶ τοῦ Ἀλλά. Ἡ κυρία του σημασία φαίνεται εἰς τοῦτο τὸ παράδειγμα « Τί ἄλλο δηλοῦσι τὰ ἄλογα » ἀμὴ (γρ. ἀμμὴ) μόνον πολέμους (1) »; ἤγουν τί ἄλλο δηλοῦσιν, εἰ μὴ δηλοῦσιν (ἢ ἂν μὴ δηλῶσι) πολέμους. Κἀμμίαν φορὰν λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ, Εἰ δὲ μὴ, καθὼς εἰς τοὺς ςίχους τούτους τοῦ Ἐρωτοκρίτου (σελ. 197),

Εἰς τὰ καλά μου μ' εὕρηκε, νὰ ζήσῃς, θυγατέρα·
Ἀμὴ (γρ. Ἀμμὴ) κακὴ γιὰ λόγου του ἦτον ἐτούτη ἡ μέρα.

ἤγουν, Εἰ δὲ μὴ, ἢ Ἂν δὲν μ' εὕρισκεν εἰς τὰ καλά μου, κ. τ. λ. Ἡ κατάχρησις τοῦ, Εἰ μὴ, ἀντὶ τοῦ, Ἀλλὰ, εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τόσον πλέον ἀξία

χαιότερος συγκριτικὸν τοῦ Ἀρχαῖος, ὡς ἔλεγον καὶ Γεραίτερος καὶ Παλαίτερος, ἀντὶ τοῦ Γεραιότερος καὶ Παλαιότερος.

(1) Θέατρ. Πολιτ. Κεφ. γ, σελ. 42.

ἀξία σημειώσεως, ὅσον εἶναι σπανία (1), καὶ διὰ τοῦτο ἱκανὴ νὰ προξενήσῃ ἀσάφειαν, καθὼς τωόντι καὶ τὴν ἐπροξένησεν εἰς ταύτην τοῦ Ἀριςοφάνους (Λυσιςρ. 942 καὶ 943) τὴν ῥῆσιν,

Οὐχ ἡδὺ τὸ μύρον, μὰ τὸν Ἀπόλλω, τουτογί,
Εἰμὴ διατριπτικόν γε (ἴσ. τε) κοὐκ ὄζον γάμων.

εἰς τὴν ὁποίαν ὅτι τὸ, Εἰ μὴ, εἶναι ἀντὶ τοῦ Ἀλλὰ (τοῦ κοινῶς Ἀμμὴ), μόνη τῆς σημερινῆς γλῶσσης ἡ παράθεσις δύναται νὰ σὲ πληροφορήσῃ. Θ. Ὅτι τὸ Καλὸς, τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐσήμαινε τὸν σήμερον λεγόμενον Εὔμορφον, ἢ Ὡραῖον, σημαίνει τώρα τὸν Ἀγαθὸν καὶ τίμιον. Ἡ κατάχρησις προῆλθεν ἀπὸ σπανίους τινὰς περιςάσεις, εἰς τὰς ὁποίας οἱ παλαιοὶ τὸ μετεχειρίζοντο ὡς συνώνυμον τοῦ Ἀγαθός. Τοιαύτην ἔννοιαν εἶχεν εἰς τὸ συμπλεκόμενον, Καλὸς κἀγαθὸς, ἢ διὰ μιᾶς λέξεως, Καλοκάγαθος, τὸ ὁποῖον ἔμεινε καὶ εἰς ἡμᾶς, καθὼς καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ οὐσιαςικὸν Καλοκαγαθία. Ἀλλοῦ ὅμως περισσότερον δὲν ἐφαίνετο ἡ συνωνυμία αὕτη παρὰ εἰς τὰ Οὐδέτερα Καλὸν, καὶ Ἀγαθὸν (Ἰλιάδ. Ι, 611),

ΚΑΛΌΝ τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν ὅς κέ με κήδῃ,

καὶ (Ἰλιάδ. Ω, 425),

Ὦ τέκος, ἦ ῥ' ἈΓΑΘῸΝ καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδοῦναι.

Εἰς τοὺς Πτολεμαϊκοὺς χρόνους ἡ κατάχρησις ἐπροχώρησεν εἰς τόσον, ὥςε δὲν εἶναι ἄλλο συνεχέςερον εἰς τοὺς Ἑβδομήκοντα παρὰ ταύτην τὴν σημασίαν. Ἀρκεῖ μόνον τὸ γνω-

(1) Ὅταν ἡ γλῶσσα δηλαδὴ ἦτον ἔτι εἰς τὴν ἀκμήν της· ἀλλ' οἱ μεταγενέςεροι, καὶ μάλιςα οἱ Ἐκκλησιαςικοὶ συγγραφεῖς, μετεχειρίσθησαν συχνὰ τὸ, Εἰ μὴ, ἀντὶ τοῦ Ἀλλὰ, καὶ τοῦτο πάλιν ἀδιαφόρως ἀντὶ τοῦ Εἰ μή. ὅθεν ὁ μὲν Ματθαῖος (ΙΖ, η) λέγει, « Οὐδένα εἶδον, ΕἸ ΜῊ τὸν Ἰησοῦν » μόνον » ὁ δὲ Μάρκος (Θ, η), « Οὐδένα εἶδον, ἈΛΛᾺ τὸν Ιησοῦν μόνον ».

ςὸν καὶ εἰς αὐτοὺς τῶν ἐκκλησιῶν τοὺς κανδηλάπτας, « Οὐαὶ » οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν, καλὸν, καὶ τὸ καλὸν, πονηρόν (1) ».

Ἐὰν ἡ θεματογραφία γίνεται, δὲν λέγω μὲ ταύτην τὴν ἐξέτασιν, ἐπειδὴ μήτε εἰς ὅλας τὰς περιόδους τῆς μαθήσεως ἁρμόζει, μήτε ὅλοι ἴσως οἱ διδάσκαλοι εἰς τὰς παρούσας περιςάσεις εἶναι ἱκανῶς προετοιμασμένοι εἰς ταύτην τὴν γυμνασίαν, ἀλλὰ μὲ ἐξέτασιν ὅσον εἶναι δυνατὸν ὁμοίαν καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἔχουσαν μὲ τὴν προειρημένην, ἀπολαμβάνουσιν ἐν ταὐτῷ δύο καλὰ οἱ σπουδάζοντες· φυλάσσουν εἰς τὴν μνήμην μὲ περισσοτέραν εὐκολίαν την ὀρθὴν χρῆσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης· ἔπειτα καὶ μανθάνουν κατὰ μικρὸν τὴν μητρικὴν αὐτῶν γλῶσσαν, ἀνακαλύπτοντες ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὰ γενέθλια, τὰς ἀνωμαλίας, τοὺς χυδαϊσμοὺς αὐτῆς, καὶ τὸν τρόπον τῆς διορθώσεως αὐτῶν. Ὅταν, παραδείγματος χάριν, διδαχθῇ ὁ μαθητής σου τὴν ἐτυμολογίαν καὶ χρῆσιν τοῦ Ἀμμὴ, θέλει τὸ ἔχει ἐντροπὴν νὰ μεταχειρίζεται εἰς τόπον αὐτοῦ, ἢ τοῦ Ἀλλὰ, τὸ Ἰταλικὸν, Ma. Τὸ νὰ δανείζεταί τις ἀπὸ τοὺς ξένους, ἢ νὰ τὸ εἴπω καθαρώτερα, τὸ νὰ ψωμοζητῇ λέξεις καὶ φράσεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας γέμουσιν αἱ ἀποθῆκαι τῆς γλώσσης του, σιμὰ τῆς ἀτιμίας δίδει καὶ παντελοῦς ἀπαιδευσίας, ἢ καὶ ἠλιθιότητος, ὑπόληψιν. Ἐὰν ἦναι ποτὲ καλὸν ἡ ὑπερηφανία, τότε βέβαια ἔχει τὸν τόπον της, ὅταν γεννᾶται ἀπὸ τὴν μεγαλοφροσύνην, τὴν ὁποίαν ἐμπνέει εἰς τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς, ἡ ἀγάπη τῆς ἰδίας πατρίδος, καὶ γλώσσης. Τί ὠφελεῖ τῶν ἀλλοτρίων γλωσσῶν ἡ εἴδησις, ὅταν λαμβάνῃ τις ἀπ' αὐτὰς ὄχι ὅ, τι δύναται νὰ

(1) Ἡσαΐου Ε, 20.

διορθώσῃ, ἀλλ' ὅ, τι διαςρέφει καὶ ἀσχημίζει τῆν γλῶσσάν του; Ἡ χρεία τὴν ὁποίαν ἀπὸ τὰς ἄλλας ἔχει ἡ ἡμετέρα εἶναι πολλὰ ὀλίγη, ἐπειδὴ παραςέκει σιμά της ἡ ὑπέρπλουτος αὐτῆς μήτηρ, ἑτοίμη νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν ὅ, τι τῆς λείπει, ἐὰν μόνον ἔχωσι τὴν τέχνην νὰ τὸ λαμϐάνωσιν οἱ λαμϐάνοντες χωρὶς σπαραγμόν. Καὶ μ' ὅλον τοῦτο, δὲν ἐξεύρω διὰ ποίαν αἰτίαν ζητοῦμεν νὰ τὴν γεμίσωμεν ἀπὸ τῶν ἄλλων γλωσσῶν τὰ ἰδιώματα. Ὡς νὰ μὴν ἦσαν ἀρκετοὶ ὅσοι Τουρκισμοὶ τὴν ἐμίαναν, τὴν πολιορκοῦσι σήμερον οἱ Γαλατισμοὶ, οἱ Ἰταλισμοὶ, οἱ Γερμανισμοὶ, πανταχόθεν, καὶ τὴν πνίγουσιν.

Ἔξω ἀπὸ τὰ προσημειωθέντα καλὰ, τὰ ὁποῖα προξενεῖ εἰς τοὺς νέους ἡ γινομένη μετὰ λόγου θεματογραφία, θέλει προξενήσει καὶ τὸ πολυτιμώτερον ἀπ' ὅλα, τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ζῆλον, ἐὰν ἔχῃ τὴν τέχνην ὁ διδάσκαλος νὰ ἐκλέγῃ ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὰ βιϐλία, καὶ νὰ δίδῃ συνεχῶς εἰς τοὺς θεματογραφοῦντας τοιαῦτα παραδείγματα, ὁποῖα εἶναι ἱκανὰ (καθὼς τὸ πρὸ μικροῦ μικρὸν παράδειγμα τοῦ Ἰσοκράτους) νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν τὴν ὄρεξιν νὰ ὠφελήσωσι τὴν πατρίδα των. Εἶναι πρᾶγμα ἀναγκαῖον νὰ συνεθισθῶσι σύγκαιρα νὰ ἐνθουσιάζωνται διὰ τὸ καλὸν, διδασκόμενοι ὅτι μόνον τὸ ὠφέλιμον εἶναι καλὸν, καὶ μόνον τὸ καλὸν ἄξιον ἀγάπης καὶ σπουδῆς, κατὰ τὸ πολυθρύλλητον ᾆσμα, τὸ ὁποῖον ἔψαλαν αἱ Μοῦσαι καὶ αἱ Χάριτες εἰς τοῦ Κάδμου τοὺς γάμους·

Ὅττι καλὸν φίλον ἐςί· τὸ δ' οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐςί.
Τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ ςομάτων.

Ἀναγκαῖον εἶναι νὰ λέγεται συνεχῶς εἰς αὐτοὺς ὅ, τι ἔλεγεν ὁ

Σωκράτης εἰς τοὺς μαθητάς του· « Ἐπιθυμεῖς νὰ τιμᾶσαι » ἀπὸ τὴν πατρίδα σου; τὴν πατρίδα σου πρέπει νὰ ὠφελῇς· » θέλεις νὰ θαυμάζῃ ὅλη ἡ Ἑλλὰς τὸν ἀρετήν σου; τὴν Ἑλ- » λάδα προθυμοῦ νὰ εὐεργετῇς (1) »· τὴν σήμερον μάλιςα, ὁπόταν, κατὰ θείαν μοῖραν, ἡ ἀναζωωθεῖσα Ἑλλὰς ἀνταμείβῃ μὲ τὰ φιλόςοργα καὶ μητρικά της ἐναγκαλίσματα τοὺς ἐραςὰς καὶ δημιουργοὺς τῆς δόξης αὐτῆς.

Ὅταν μὲ τοιαῦτα καθαρὰ νάματα ποτίζῃς τὰς ἁπαλὰς τῶν μαθητῶν σου ψυχὰς, ὅταν τοὺς ἐλευθερώσῃς ἀπὸ τὴν ἀηδίαν καὶ τοὺς ματαίους κόπους τῆς ἀμεθόδου παραδόσεως, ὅταν, ὄχι μόνον εὔκολον, ἀλλὰ καὶ ἡδονικὴν καταςήσῃς εἰς αὐτοὺς τὴν μάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, τότε θέλεις τοὺς ἰδεῖ νὰ καταγίνωνται, ὄχι εἰς τὰς πρὸ μικροῦ σημειωθείσας ματαιοπονίας, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν πάντοτε πρόδρομοι τῆς μελλούσης τῶν γλωσσῶν καὶ τῶν ἐθνῶν διαςροφῆς, ἀλλ' εἰς μεταφράσεις Ἑλληνικῶν καὶ ξένων βιβλίων, εἰς παρατηρήσεις ὠφελίμους εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς κοινῆς γλώσσης, καὶ εἰς τὴν εὐμέθοδον παράδοσιν τῆς Ἑλληνικῆς, εἰς ὀλίγα λόγια, εἰς ὅλα τὰ καλὰ, ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὸ νὰ ἐκπλύνωσι τὸν πολυχρόνιον ῥύπον, μὲ τὸν ὁποῖον κατησβόλωσε τὸ εὐμορφώτατον τῆς Ἑλλάδος πρόσωπον ἡ βαρβαρότης. Ὅταν τοιοῦτοι μαθηταὶ ἐκβαίνωσιν ἀπὸ τὰς χεῖράς σου δημιουργημένοι ὡς ἀγάλματα καλὰ, τότε κατεςάθης, σὺ διδάσκαλε, ὅςις ἂν ἦσαι, τῆς πατρίδος ὁ μεγαλήτερος εὐεργέτης, ἐπειδὴ εὕρηκας τὴν τέχνην νὰ πολλαπλασιάζῃς τοὺς εὐεργέτας

(1) Ξενοφ. Ἀπομν. Β, α, « Εἴτε ὑπό τινος πόλεως ἐπιθυμεῖς τιμᾶσθαι, » τὴν πόλιν ὠφελητέον· εἴτε ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος πάσης ἀξιοῖς ἐπ' ἀρετῇ θαυ- » μάζεσθαι, τὴν Ἑλλάδα πειρατέον εὖ ποιεῖν ».

αὐτῆς· καὶ ἡ θύρα τοῦ φροντιστηρίου σου εἶναι ἀξία νὰ φέρῃ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην,

ἘΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΥ̓ΕΡΓΕΤΩ͂Ν ΤΗ͂Σ ἙΛΛΑΔΟΣ.

Ἐὰν ἴσως τινὲς ἀπὸ τοὺς διδασκάλους δυσαρεστηθῶσιν εἰς ὅσα λέγω περὶ αὐτῶν, εἶναι ὅμως ἀπ' αὐτοὺς καὶ γνήσιοι φίλοι τῆς δόξης τοῦ γένους αὐτῶν πολλοὶ (1), οἱ ὁποῖοι ἄλλο εἰς τοὺς αὐτοσχεδίους τούτους στοχασμοὺς δὲν θέλουν εὑρεῖ, παρ' ὅσα αὐτοὶ καὶ ἐσυλλογίσθησαν πρὸ πολλοῦ, καὶ εἰς ἔργον ἔβαλαν,

(1) Ἀπὸ τοὺς φιλογενεῖς τούτους διδασκάλους, τῶν ὁποίων, δι' εὐτυχίαν τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἀριθμὸς πληθύνεται καθ' ἡμέραν, ἀρκοῦμαι κατὰ τὸ παρὸν νὰ ὀνομάσω ΛΑΜΠΡΟΝ τὸν ΦΩΤΙΑΔΗΝ, διδάσκαλον τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Ἑλληνικοῦ γυμνασίου. ἀκούω ὅτι ὁ σοφὸς οὗτος διδάσκαλος ἔχει τάξιν καὶ μέθοδον εἰς τὰ μαθήματά του. λέγουσιν, ὅτι καὶ οἱ ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὸ γυμνάσιον αὐτοῦ νέοι, παρὰ τὴν εἴδησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, εἶναι στολισμένοι καὶ μὲ ἤθη χρηστὰ, καὶ μὲ φρονήματα ὄντως Ἑλληνικά. τοῦτο τοῦ ΛΑΜΠΡΟΥ τὸ εὐεργέτημα εἶναι ἔτι ἀξιολογώτερον, ἀλλ' ὄχι παράδοξον. ἡ εὐμεθοδία τῆς παραδόσεως προσηλόνουσα τὰς νέας ψυχὰς εἰς τὰ μαθήματα, φυσικὰ τὰς μακρύνει ἀπὸ πολλὰς ἄλλας αἰσχρὰς ἐπιθυμίας καὶ ἀσχολίας· « Ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο δυνήσεται τὰ μαθήματα ταῦτα ποιεῖν ἀγαθὸν, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει γε τοὺς νεωτέρους πολλῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων (Ἰσοκρατ. Παναθην.) ». ἐξ ἐναντίας ἡ ἀμεθοδία, αὐξάνουσα τοὺς κόπους ὑπέρμετρα, ἀηδίζει καὶ ψυχραίνει τὰς ψυχὰς, καὶ γεννᾷ εἰς αὐτὰς τὴν μητέρα πάντων τῶν κακῶν, τὴν ἀργίαν· διότι ἀργὸς εἶναι ὄχι μόνον ὅστις δὲν ἐργάζεται, ἀλλὰ καὶ ὅστις ἐργάζεται ἀνάποδα. τοῦ τοιούτου γράφουσιν αἱ χεῖρες, ἀπαγγέλλει τὸ στόμα, ἀλλ' ἡ ψυχὴ δὲν μετέχει τίποτ' ἀπ' αὐτά.

Τὸ χρεωστούμενον τοῦτο εἰς σὲ, ΛΑΜΠΡΕ, ἐγκώμιον ἦτο γραμμένον, ὅταν ἤκουσα ὅτι ὁ θάνατος ἐστέρησε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν σου. Τίς ἄλλος παρὰ τοὺς μαθητάς σου δύναται νὰ παρηγορήσῃ τῆς Ἑλλάδος τὴν λύπην; καὶ τί μένει πλέον εἰς ἐμὲ ἄλλο παρὰ νὰ πέμψω εἰς τὸν τάφον σου τὸν μικρὸν τοῦτον, ἀλλ' ἀπὸ ψυχῆς ἐξερχόμενον ἔπαινον εἰς τὴν μακαρίαν σου ψυχήν; Αἰωνία σου ἡ μνήμη! « Γαῖαν ἔχοις ἐλαφράν! »

ὅσον ἐσυγχώρουν αἱ παροῦσαι δυςυχεῖς περιςάσεις. Εἰς αὐτοὺς λοιπὸν ἀποϐλέπων, εἰς αὐτοὺς θαῤῥῶν, ἀπ' αὐτοὺς ἐλπίζων τῆς κοινῆς πατρίδος τὴν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τὰ καλὰ προκοπὴν, κρίνω ἀναγκαῖον νὰ προσθέσω εἰς τὰ περὶ τῆς θεματογραφίας, ὅσα ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶν ποιητῶν ἢ συγγραφέων.

Ἄλλο δὲν εἶναι ἡ ἐξήγησις αὕτη παρὰ τὸ ἀντίςροφον τῆς θεματογραφίας, κατὰ τοῦτο μόνον διαφέρουσα, ὅτι πρέπει νὰ προηγῆται ἐκείνης περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον διάςημα χρόνου, ἐπειδὴ εἶναι ἀδύνατον νὰ θεματογραφήσῃ ὁ μαθητὴς, πρὶν τοὐλάχιςον νὰ μάθῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοὺς σχηματισμοὺς τῶν μερῶν τοῦ λόγου. Καθὼς τῆς θεματογραφίας, οὕτω καὶ τῆς ἐξηγήσεως ἡ μέθοδος πρέπει νὰ ἦναι τοιαύτη, ὁποία νὰ προξενῇ ἐν ταυτῷ ὠφέλειαν καὶ ἡδονὴν εἰς τοὺς σπουδάζοντας τὴν γλῶσσαν. Ἀλλ' ἡ συνήθης μέθοδος δὲν εἶναι καλὴ κἂν ἓν ἀπὸ τὰ δύο ταῦτα νὰ κάμῃ· διότι καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν ποιητῶν, ἢ συγγραφέων, γίνεται χωρὶς κρίσιν, καὶ ἡ ἐξήγησις εἶναι τόσον ἀηδὴς, διὰ τὴν ἄλογον συσσώρευσιν πολλῶν κοινῶν λέξεων καθ' ἑκάςην Ἑλληνικὴν, ὥςε δικαιότερον ἤθελε δώσει τις εἰς τὴν τοιαύτην συσσώρευσιν τὸ ὄνομα τῆς Ψυχοκτασίας παρὰ, μὲ τὸ ὁποῖον κοινῶς τὴν ὀνομάζουσι, τῆς Ψυχαγωγίας. Τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἔλαϐον ἀνωτέρω ἀπὸ τὸν Ἰσοκράτην, ἀρκεῖ νὰ μᾶς ἀποδείξῃ τὴν ἀτοπίαν τῆς τοιαύτης μεθόδου, ἐὰν τὸ ὑποθέσωμεν τώρα, ὄχι ὡς θέμα, ἀλλ' ὡς ἀνάγνωσιν, ψυχαγωγημένην εἰς τοῦτον τὸν τρόπον· « ΓΆΡ, διότι, ἐπειδὴ, » ἍΠΑΝΤΕΣ, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ΦΙΛΟΥ͂ΣΙΝ, ἀγαποῦν, » ἀσπάζονται, περιποιοῦνται, ΟΥ̓ ΤΟΥ͂Σ, ὄχι ἐκείνους τοὺς

» ἀνθρώπους, ΚΕΚΤΗΜΕΝΟΥΣ, οἱ ὁποῖοι ἀπέκτησαν, » ἐκέρδησαν, ΣΦΙ͂ΣΙΝ ΑΥ̓ΤΟΙ͂Σ, διὰ τὸν ἑαυτόν των, διὰ » λόγου των, ΔΥΝΑΣΤΕΙ͂ΑΝ, ἐξουσίαν, δύναμιν, κράτος, » ἡγεμονείαν, βασιλείαν, ΜΕΓΙ͂ΣΤΗΝ, μεγαλωτάτην, πλα- » τυτάτην, ἈΛΛᾺ, ἀμμὴ, ΤΟΥ͂Σ ΓΕΓΕΝΗΜΕΝΟΥΣ, » ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔγιναν ἐχρημάτισαν, κατεςάθησαν, ΑἸ- » ΤΙ͂ΟΥΣ, αἰτία, ἀφορμὴ, ἛΛΛΗΣΙ, εἰς τοὺς Ἕλληνας, » ΠΛΕΙ͂ΣΤΩΝ, πολλοτάτων, περισσῶν, ἈΓΑΘΩ͂Ν, κα- » λῶν, χρησίμων, ὠφελίμων πραγμάτων ». Τίς δύναται νὰ παραβάλῃ ταύτην τὴν ἐξήγησιν μὲ τὴν θεματικὴν ἐκείνην τὴν πρώτην, χωρὶς νὰ ἐκφωνήσῃ ὅ, τι ἔλεγεν εἷς ἀπὸ τοὺς Δειπνοσοφιςὰς τοῦ Ἀθηναίου (1) πρὸς τοὺς τοιούτους μωρολόγους Γραμματικούς; » Τί γὰρ ὄφελος τῶν τοσούτων ὀνο- » μάτων, ὦ Γραμματικὲ, πάντας ἐπιτρίψαι μᾶλλον ἢ σωφρο- » νίσαι δυναμένων τοὺς ἀκούοντας; » Διὰ τί τοσαύτη λέξεων ἀσωτία καὶ ἀληθινὴ λογοδιάῤῥοια, ἥτις ὄχι μόνον διδάσκει τοὺς μαθητὰς τὴν φλυαρίαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμποδίζει νὰ καταλάβωσιν ἀκριβῶς ἑκάςης λέξεως τὴν δύναμιν. Τότε μόνον συγχωρεῖται τῶν λέξεων ἡ συμφόρησις, ὅταν ἡ κοινὴ γλῶσσα ἀδυνατῇ νὰ παραςήσῃ διὰ μιᾶς λέξεως τὴν ἔννοιαν.

Εἶπα ὅτι τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἡ ἔρευνα πρέπει νὰ συνοδεύεται πάντοτε μὲ τὴν ἔρευναν τῆς κοινῆς. Καθὼς λοιπὸν εἰς τὴν ἰδίως λεγομένην Θεματογραφίαν, ἡ μετάφρασις ἐκ τῆς κοινῆς γλώσσης ἐγίνετο διὰ γυμνασίαν τῆς Ἑλληνικῆς, οὕτως ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰς τὴν ἐξήγησιν, ἢ ψυγαγω-

(1) Βιβλ. ΙΓ. σελ. 610.

γίαν, ἡ μετάφρασις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς πρέπει νὰ γίνεται θέμα καὶ γύμνασμα τῆς κοινῆς. Εἶναι πρᾶγμα πολλοῦ γέλωτος ἄξιον, νὰ καταγινώμεθα εἰς τὴν ἔρευναν τῆς παραγωγῆς, ἐτυμολογίας, γραφῆς καὶ συντάξεως τῶν Ἑλληνικῶν λέξεων, καὶ νὰ μὴ γνωρίζωμεν τὰς λέξεις, μὲ τὰς ὁποίας παριστάνομεν καθ' ἑκάστην τὰς ἐννοίας τῆς ψυχῆς ἡμῶν, μήτε τῆς συντάξεως αὐτῶν τὸν τρόπον. Καὶ διὰ τί συνέβη ἡ τοιαύτη ἐπονείδιστος ἄγνοια; διότι ἠμελήθη εἰς τὰ σχολεῖα ἡ ἀδιάλειπτος παραβολὴ καὶ παράθεσις τῶν δύο γλωσσῶν· διότι οἱ διδάσκαλοι ἐπεχείρησαν νὰ κάμωσι τοὺς μαθητάς των Πλάτωνας καὶ Ξενοφῶντας, ἤγουν ἐματαιοπόνησαν εἰς τὸ ἀδύνατον, καὶ τοὺς ἀφῆκαν νὰ γράφωσι τὴν κοινὴν γλῶσσαν χειρότερα παρὰ τοὺς ὑδροφόρους καὶ ξυλοφόρους.

Ὀλίγα παραδείγματα δὲν ἤθελαν εἶσθαι ἔξω τοῦ καιροῦ διὰ νὰ καταστήσωσι σαφέστερον ὅ, τι λέγω. Ὅταν παρατηρήσῃς μὲ τὸν μαθητήν σου, ὅτι ὁ Γέλως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ὁμήρου εἶχε δύο σχηματισμοὺς, Γέλως Γέλωτος, καὶ Γέλος Γέλου (Ὀδυσ. Υ, 8 καὶ 346), τοιαύτη παρατήρησις γεννᾷ ἄλλην ἐν ταυτῷ παρατήρησιν ταύτην, ὅτι ἀπὸ τὸν σχηματισμὸν τοῦτον τὸν δεύτερον παράγεται τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ οὐσιαστικὸν οὐδέτερον Γέλιον καὶ Γέλια (ὡς ἀπὸ τὸ Λόγος, τὸ Λόγιον καὶ τὰ Λόγια), καὶ ὅτι ἑπομένως πρέπει νὰ γράφεται διὰ τοῦ ῑ, καὶ ὄχι Γέλειον, ἢ Γέλοιον, ὡς τὸ γράφουσι γελοίως οἱ Λεξικογράφοι τῆς κοινῆς γλώσσης, συγχέοντες αὐτὸ μὲ τὸ ἐπίθετον Γελοῖον.

Φέρω δεύτερον παράδειγμα ἀπὸ τοὺς Λεξικογράφους τὸ Κοιτάζω, ἤγουν βλέπω, τὸ ὁποῖον αὐτοὶ γράφουσιν ἀπαραλλάκτως ὡς τὸ Κοιτάζω, ἤγουν ἀναπαύομαι εἰς τὴν κοί-

την. Καὶ τοῦτο μὲν ὅτι γράφεται ὀρθῶς, γίνεται φανερὸν ἀπὸ τὴν κοινὴν φράσιν, « Ἐκοίταξαν τὰ ὀρνίθια » ἤγουν, Ὑπῆγαν εἰς τὴν κοίτην, ἀπὸ τὴν σύνθετον μετοχὴν Κατακοιτασμένος, ἢ Κατακοιτάμενος, μὲ τὴν ὁποίαν σημαίνομεν τὸν ἐξ ἀῤῥωςίας κλινήρη, καὶ τέλος, ἀπὸ τοῦ Πινδάρου (1) τὸ, « Ἀνὰ βωμὸν θεᾶς κοιτάξατο ». Ἀλλ' ὅταν σημαίνῃ τὸ Βλέπω, πιθανὸν εἶναι ὅτι πρέπει νὰ γράφεται Κυττάζω, ὡς Αἰολικὴ ἀρχαιοτάτη λέξις, ἀντὶ τῆς ὁποίας οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον Κυπτάζω, καθὼς μετεσχημάτισαν καὶ ἄλλα Αἰολικὰ ῥήματα, οἷον τὸ Κόσσω (2), Νίσσω, Ὄσσω, Πέσσω, ἢ Πέττω, εἰς τὸ Κόπτω, Νίπτω, Ὄπτω καὶ Πέπτω. Τὸ Κυπτάζω, ὡς ἡ παραγωγή του τὸ φανερόνει (ἀπὸ τὸ Κύπτω), ἐσήμαινε κυρίως τὸ, Σκυπτὸς θεωρῶ τι, ἐνασχολοῦμαι, καταγίνομαι, διατρίβω, καὶ χρονίζω εἰς αὐτὸ, καὶ ἀκολούθως ἐπιμελοῦμαι καὶ φροντίζω δι' αὐτό. Ὅςις βάλλει τὴν φροντίδα του εἰς τί ποτε, ἐξ ἀνάγκης ἀμελεῖ καὶ παραβλέπει τἄλλα· ὅθεν σημαίνει πρὸς τούτοις τὸ Κυπτάζω (κατὰ τὸν Σουΐδαν), καὶ τὸ Ἀναβάλλω, ἤγουν ἀφίνω εἰς ἄλλον καιρόν. Ὅλαι σχεδὸν αἱ σημασίαι αὗται σώζονται εἰς τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Κυττάζω· οἷον « Τί με κυτταζεις εἰς τὸ πρόσω» πον; Τί κυττάζεις, καὶ δὲν κάμνεις ὅ, τι σὲ εἶπα; Κυττάζω » νὰ μάθω τίς τὸ ἔκαμε ». Ὁ Ἀριςοφάνης, ἀπαριθμῶν τὰς διαφόρους οἰκιακὰς ἀσχολίας τῶν γυναικῶν, λέγει (Λυσιςρ. 17).

(1) Ολυμπ. ΙΓ, 106.

(2) Ἴσως ἀπὸ τὸ Αἰολικὸν Κόσσω εἶναι τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Κοσσίζω (ἤγουν κόπτω μὲ τὸ δρέπανον), τὸ ὁποῖον οἱ Λεξικογράφοι γράφουσι δι' ἑνὸς μόνου σ̄.

Ἡ μὲν γὰρ ἡμῶν περὶ τὸν ἄνδρ' ἐκύπτασεν·
Ἡ δ' οἰκέτην ἤγειρεν· ἡ δὲ παιδίον
Κατέκλινεν· ἡ δ' ἔλουσεν· ἡ δ' ἐψώμισεν,

ἤγουν « Ἄλλη ἀπὸ ἡμᾶς κυττάζει τὸν ἄνδρα της· ἄλλη ἐξυπνίζει τὸν δοῦλον· ἄλλη κοιμίζει τὸ παιδίον της· ἄλλη τὸ λούει, » καὶ ἄλλη τὸ ταγίζει ». Διὰ τοῦτο ἔφερα παράδειγμα τούτους τοῦ Ἀριστοφάνους τοὺς στίχους, διότι τὸ Ἐκύπτασεν ἐξηγήθη ὀλίγον διαφόρως ἀπό τινας φιλολόγους· ὅθεν φαίνεται καὶ πάλιν ἡ ὠφέλεια τῆς κοινῆς γλώσσης εἰς τῆς Ἑλληνικῆς τὴν κατάληψιν, καθὼς καὶ ταύτης εἰς διόρθωσιν ἐκείνης. Ὅταν ὁ Πλούταρχος (Λακων. Ἀποφθ.) λέγῃ, ὅτι ὁ Λυκοῦργος ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ ἐκδύνωσι τοὺς φονευθέντας ἐχθροὺς, προσθέτει τὴν αἰτίαν ταύτην, « Ὅπως μὴ, » κυπτάζοντες περὶ τὰ σκῦλα, τῆς μάχης ἀμελῶσιν », ἤγουν, Διὰ νὰ μὴν ἀμελῶσι τὸν πόλεμον, κυττάζοντες νὰ ἐκδύσωσι τοὺς νεκροὺς ἀπὸ τὰ ὅπλα των. Οὕτω λέγομεν, « Κύτταζε » τὴν δουλείαν σου » ἤγουν, Ἀσχολοῦ εἰς τὸ ἔργον σου, καὶ μὴ περιεργάζεσαι ἄλλα· καὶ « Μ' ἐκύτταξεν εἰς τὴν χρείαν μου » ἤγουν, Μ' ἐπεμελήθη καὶ μ' ἐβοήθησε.

Εἶναι λέξεις ἄλλαι, τῶν ὁποίων ἡ γένεσις ἔγινεν ἄδηλος, ἢ διότι δὲν εὑρίσκονται εἰς τοὺς σωζομένους παλαιοὺς συγγραφεῖς, ἢ εἰς τὰ παλαιὰ σωζόμενα Λεξικὰ, ἢ διότι ὁ σχηματισμὸς αὐτῶν εὑρίσκεται εἰς μίαν μόνην Διάλεκτον. Τοιοῦτον εἶναι τὸ Φοῦκτα, ἀντὶ τοῦ ὁποίου εὑρίσκομεν εἰς τους Συγγραφεῖς τὸ Δράξ. τοῦτο κατ' ἀρχὰς ἐσήμαινεν ὅσον ἐμπορεῖ νὰ χωρήσῃ τῆς χειρὸς ἡ κοιλότης, ἥτις γίνεται ἀπὸ τῶν δακτύλων τὴν πρὸς ἀλλήλους γύρωσιν· ἔπειτα κατὰ τοὺς Πτολεμαϊκοὺς χρόνους, ἴσως καὶ ἀρχήτερα, ἔλαβεν ἡ Δρὰξ τὴν σημασίαν

καὶ αὐτῆς τῆς κοίλης χειρὸς, ἤγουν ἐσήμαινε καὶ τὴν κοινῶς λεγομένην Φουκτίαν καὶ τὴν Φούκταν. Μ' ὅλον τοῦτο, καὶ τὸ βαρβαρόσχημον, Φούκτα, εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἡσύχιον, σχηματισμένον Ἀττικῶς, Πύκτη, καὶ ἐξηγημένον ἀπὸ τὸν Λεξικογράφον διὰ τοῦ Γρόνθος. Ἐτρέψαμεν λοιπὸν τὸ Πύκτη εἰς τὸ Φούκτα, καθὼς ἀπὸ τὸ Φύσκη ἐσχηματίσαμεν τὸ Φούσκα (1). Κατ' ἄλλο δὲν διαφέρουσιν ἓν ἀπὸ τἄλλο ταῦτα, πλὴν ὅτι τὸ Φούκτα προσέλαβε καὶ τρίτον Αἰολισμὸν ἢ Δωρισμὸν, τὴν μεταβολὴν τοῦ π εἰς τὸ φ. Οὕτως ἔλεγον ἐκεῖνοι Φερσέφατταν τὴν Περσεφόνην· οὕτω λέγομεν ἡμεῖς (διὰ νὰ μὴν ἀπαριθμῶ πολλὰς ἄλλας τοιαύτας μεταβολὰς, εἰς ὅλους γνωςὰς) Φτενὸν, τὸ λεπτὸν, σχηματίσαντες ἀναμφιβόλως αὐτὸ ἀπὸ τὸ Πτηνὸν, ἐπειδὴ εἰς τὴν φύσιν τῶν λεπτῶν εἶναι, καὶ τὸ νὰ πέτωνται, ἤγουν νὰ σηκόνωνται εὔκολα ἀπὸ τὴν γῆν, μὲ πολλὰ μικρὸν ἀνέμου φύσημα. Γίνεται μάλιςα ἡ παραγωγὴ τοῦ, Φούκτα, φανερὰ, ἀπὸ τὸ συνώνυμον Πυγμὴ, ὅθεν οἱ Λατῖνοι ἐσχημάτισαν τὸ Pugnus, καὶ οἱ Ἰταλοὶ τὸ Pugno, τὸ ὁποῖον εἰς αὐτοὺς εἶναι τῆς Φουκτίας καὶ τῆς Φούκτας δηλωτικόν. Πρόσθες ὅτι καὶ τὸ Ἰταλικὸν Impugnare εἶναι τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων τὸ Πυκάζω, τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Φουκτιάζω, ὡσὰν νὰ εἴπῃς Πυκτιάζω ἢ Πυκτάζω (2).

Ἐπειδὴ ἔπεσε λόγος περὶ Διαλέκτων, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ παραδράμω δύο πλάνας ἄλλας τῶν Γραμματικῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπροξένησαν ὄχι ὀλίγην σύγχυσιν εἰς τὴν ἱςορίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης. Πρώτη πλάνη εἶναι ἡ πλασθεῖσα ἀπ'

(1) Ἴδε καὶ τὰς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σημειώσεις σελ. 63 καὶ 155.

(2) Ἡσύχιος, λέξ. Πυκάζουσι, καὶ Πύκτας.

αὐτοὺς καὶ ὀνομασθεῖσα Κοινὴ πέμπτη διάλεκτος, τόσον γελοιοτέρα ὅσον καὶ αὐτό της τὄνομα εἶναι φανερὰ ἀντίφασις. Ἐὰν ἦναι κοινὴ, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἦναι Διάλεκτος; ἐὰν Διάλεκτος, πῶς Κοινή; Διὰ νὰ διασκεδασθῇ πᾶσα περὶ τούτου ἀμφιβολία, ἄς ὑποθέσωμεν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν συνθεμένην ὄχι ἀπὸ τόσας, ὅσας ἀληθῶς ἔχει, ἀλλὰ (διὰ τὸ εὐκατάληπτον) ἀπὸ μόνας ἑκατὸν λέξεις, καὶ διῃρημένην εἰς τέσσαρας διαλέκτους. Ἀπὸ ταύτας τὰς ἑκατὸν λέξεις, νόησον, ἐπειδὴ τί ποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ νοήσῃς, ὅτι ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος περιέχει 25 ἰδίας λέξεις, 25 κοινὰς μὲ τὰς ἄλλας τρεῖς, 25 κοινὰς μὲ τὰς δύο μόνας, καὶ 25 κοινὰς μὲ μίαν μόνην ἀπὸ τὰς τρεῖς. Ἰδοὺ λοιπὸν τρεῖς κοινότητες, ἀπὸ τὰς ὁποίας κάμμία νὰ ὀνομασθῇ διάλεκτος δὲν δύναται, ἐπειδὴ κάμμία ἀπ' αὐτὰς δὲν ἦτον εἰς κανὲν ἔθνος Ἑλληνικὸν ἐξαίρετος.

Ἀφ' οὗ μίαν φόραν ἀφήσῃ τις τοὺς κανόνας τοῦ συλλογίζεσθαι, μὴν ἀπορῇς πλέον ἂν τὸν βλέπῃς νὰ παραφέρεται, ὡς μεθυσμένος, ἀπὸ πλάνην εἰς πλάνην. Ἐπειδὴ ἔφθασαν τινὲς νὰ ἐκφωνήσωσι Κοινὴν διάλεκτον (ἴσως ὅμως, καθὼς εἶναι πιθανὸν, ἄλλο νοοῦντες οἱ πρῶτοι δημιουργοὶ τοῦ ὀνόματος), ἀνάγκη ἦτο καὶ νὰ μᾶς διδάξωσι ποῖοι συγγραφεῖς, ἢ ποιηταὶ, μετεχειρίσθησαν τὴν κοινὴν ταύτην διάλεκτον· καθὼς ὠνόμασαν τὸν Ἡρόδοτον διὰ τὴν Ἰωνικὴν, τὸν Ἀριστοφάνην διὰ τὴν Ἀττικὴν, καὶ διὰ τὰς ἄλλας ἄλλους. Τί λοιπὸν μᾶς λέγουσι περὶ ταύτης οἱ Γραμματικοί; « Κοινὴ δὲ, ᾗ πάντες » χρώμεθα, καὶ ᾗ ἐχρήσατο Πίνδαρος ». Ποτὲ δὲν ἀνέγνωσα τὴν φράσιν ταύτην, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶ τὸ παροιμιῶδες ἐκεῖνο κατὰ τῶν Ἰατρῶν καὶ Γραμματικῶν σκῶμμα, « Εἰ μὴ » Ἰατροὶ ἦσαν, οὐδὲν ἂν ἦν τῶν Γραμματικῶν μωρότε-

» ρον (1) ». Ἀλλ᾽ οἱ μὲν Ἰατροὶ, χειραγωγούμενοι ἀπὸ τὴν ἱερὰν φιλοσοφίαν, ἐπανέςρεψαν τέλος πάντων, μετὰ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων πλάνας, εἰς τὴν εὐθεῖαν ἐκείνην ὁδὸν, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἰατροφιλόσοφος Ἱπποκράτης· οἱ δὲ Γραμματικοὶ... πλὴν ἂς ἐλπίζωμεν καὶ τούτων τὴν ἐπιςροφήν. Ὡς τόσον καλον εἶναι νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ τις, Οἱ, κατ᾽ αὐτοὺς, πάντες οὗτοι, ὅσοι μετεχειρίσθησαν τὴν Κοινὴν διάλεκτον, ἦσαν ἆρα ὁ κοινὸς καὶ ἀπαίδευτος ὄχλος τῶν Ἑλλήνων; ἀλλὰ ποίας χρονικῆς περιόδου ὄχλος; Ἦσαν οἱ συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ πάντες παρὰ τοὺς Ἴωνας, Ἀττικοὺς, Αἰολεῖς, καὶ Δωριεῖς συγγραφεῖς καὶ ποιητάς; ἀλλὰ ποῖοι εἶναι οὗτοι οἱ Συγγραφεῖς ἢ ποιηταὶ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν μήτ᾽ Ἴωνες, μήτ᾽ Ἀττικοὶ, μήτ᾽ Αἰολεῖς, μήτε Δωριεῖς; Ἦσαν οἱ συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ, ὅσοι ἔγραψαν μετὰ τὴν παρακμὴν τῆς γλώσσης μέχρι τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνςαντινουπόλεως (2); ἀλλ᾽ αὐτοὶ μετεχειρίσθησαν ἄλλος ἄλλην ἀπὸ τὰς παλαιὰς διαλέκτους, οἱ περισσότεροι τὴν Ἀττικὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον. Ὅλα

(1) Ἀθην. Βιβλ. ΙΕ, σελ. 666.

(2) Τοῦτο φαίνεται πιθανώτερον ὅτι ἐνοοῦσαν· διότι τῆς Κοινῆς τὄνομα ἐγεννήθη κατὰ τοὺς Καισαρικοὺς χρόνους. μ᾽ ὅλον τοῦτο εἰς τὴν πρώτην ἀπὸ Χριςοῦ ἑκατονταετηρίδα, ὁ Στράβων τέσσαρας μόνας διαλέκτους ὀνομάζει. κατὰ τὴν δευτέραν ἑκατονταετηρίδα, Ἀπολλώνιος ὁ δύσκολος, ἔγραψεν, ὡς λέγει ὁ Σουΐδας, « Περὶ διαλέκτων, Δωρίδος, Ἰάδος, Αἰολίδος, Ἀτθίδος » ὅπου βλέπεις πάλιν ὅτι δὲν φαίνεται τὄνομα τῆς Κοινῆς. πρῶτος τῶν Ἑλληνικῶν συγγραφέων (ἂν δὲν λανθάνωμαι) ὀνομάζει Κοινὴν διάλεκτον Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς (Στρωμ. Α, σελ. 338) περὶ τὰ τέλη τῆς αὐτῆς ἑκατονταετηρίδος· διότι τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν Πλούταρχον (πολλὰ ὀλίγον ἀρχαιότερον τοῦ Ἀπολλωνίου) σύνταγμα, Περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται τὸ ὄνομα τῆς Κοινῆς, δὲν εἶναι τοῦ Πλουτάρχου.

ταῦτα

ταῦτα εἶναι ἀληθινὰ αἰνίγματα, τῶν ὁποίων τὴν λύσιν πρέπει νὰ προσμένωμεν ἀπ' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι καὶ τὰ προβάλλουσι. Τὸ πλέον παρὰ τἄλλα δύσλυτον ὅμως εἶναι, ὅτι τὴν κοινὴν διάλεκτον, « ᾗ πάντες χρώμεθα », αὐτὴν ταύτην μετεχειρίσθη καὶ ὁ Πίνδαρος. Τίς ἆρα εἶναι τῶν Γραμματικῶν ὁ Πίνδαρος οὗτος; Πίνδαρον ἄλλον δὲν γνωρίζω παρὰ τὸν Πίνδαρον, τοῦ ὁποίου ἔχομεν τινὰ ποιήματα. Εἰς τὰ ποιήματα ταῦτα ὀνομάζει αὐτὸς τὴν γλῶσσάν του ποτὲ μὲν Δωρικὴν (Ὀλυμπ. Α, 26),

. . . . Δωρίαν ἀ-
πὸ φόρμιγγα πασσάλου
λάμβανε. . . . . ,

ποτὲ δὲ Αἰολικὴν (Αὐτ. 162).

. . . . ςεφανῶσαι
κεῖνον ἱππικῷ νόμῳ
Αἰοληΐδι μολπᾷ·

ἐκ τῶν ὁποίων, νὰ τὸ εἴπω ἐν παρόδῳ, φαίνεται ὅτι ἡ Δωρικὴ ἦτον ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Αἰολικὴν διάλεκτον, ὡς παρετηρήθη καὶ ἀπὸ ἄλλους, καὶ μάλιςα ἀπὸ τὸν Στράβωνα (Η, 333). Δὲν ἔγραψε λοιπὸν ὁ Πίνδαρος εἰς τὴν Κοινὴν διάλεκτον, ἤγουν εἰς διάλεκτον, ἥτις παρὰ εἰς τῶν Γραμματικῶν (1) τὰς κεφαλὰς ποῦ ποτε δὲν ἔλαβεν ὕπαρξιν. Ταῦτα περὶ τῆς πρώτης πλάνης.

Διὰ νὰ καταλάβῃ τὴν δευτέραν τῶν Γραμματικῶν πλάνην ὁ ἀναγνώςης, ἀνάγκη νὰ ἐξηγήσω πρῶτον εἰς αὐτὸν τί πρᾶγμα εἶναι ὁ Μακαρονισμὸς, περὶ τοῦ ὁποίου ἴσως τί ποτε δὲν ἤκουσεν ἀκόμη. Ποίησιν, ἢ χαρακτῆρα λόγου Μακαρονικὸν (Poesia

(1) Τῶν μεταγενεςέρων μάλιςα· διότι, ὡς εἶπα, ἄλλο εἶναι πιθανὸν ὅτι ἐνόησαν οἱ πρώτως ὀνομάσαντες Κοινήν.

maccheronica) ὀνομάζουσιν οἱ Ἰταλοὶ τὴν γελοίαν καὶ διὰ τὸ γελοῖον ἐξεπίτηδες γινομένην σύγκρασιν τῆς Λατινικῆς μὲ τὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν. Εὑρετὴς τοῦ Μακαρονικοῦ τούτου χαρακτῆρος ἐχρημάτισε κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην ἑκατονταετηρίδα, Μοναχός τις ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Βενεδικτείων, πολίτης τῆς Μαντούας. Αὐτὸς ὠνομάζετο Θεόφιλος Φολέγγιος· ἀλλ' εἰς τὸ μακαρονιστὶ γραμμένον αὐτοῦ Σατυρικὸν ποίημα μετωνομάσθη (καὶ τοῦτο διὰ τὸ γελοῖον) Μερλῖνος Κοκάϊος. Ἰδοὺ πῶς μακαρονίζει ὁ βωμολόχος οὗτος Μοναχὸς (1),

Phantasia mihi quædam fantastica venit
Historiam Baldi grossis cantare camœnis :

ἤγουν, νὰ τὸ μεταφράσω κ' ἐγὼ μακαρονικῶς,

Φαντασία εἰς ἐμένα ἦλθέ τις φανταστικὴ
Ἱστορίαν τὴν τοῦ Βάλδου ἔπεσιν ᾆσαι χονδροῖς.

Ἓν ἀκόμη παράδειγμα βωμολοχικὸν ἄς μὲ συγχωρηθῇ, ἐπειδὴ ὁ σκοπός μου, εἶναι νὰ ἐλευθερώσω τὸν Ὅμηρον ἀπὸ τῆς βωμολοχίας τὸ αἰσχρότατον ὄνειδος (2)·

Quo vestram causam defendere jure potestis?
Est nunquid talis vestris usanza paesis?
Nonne meam possum, sicut volo, spendere robbam?
Castronus meus est, modo quem mea tasca pagavit;
Deque meis rebus facio quod voia comandat :

ἤγουν, εἰς ἑλληνικὸν μακαρονισμὸν,

Πῶς δύνασθε συνηγορεῖν ὑμῶν αὐτῶν τῇ δίκῃ;
Ἔστιν ἄρ' εἰς τοὺς τόπους σας συνήθεια τοιαύτη;
Μῶν οὐκ ἐφεῖταί μοι τἀμὰ 'ξοδεύειν ὅπως θέλω;
Τὸ μουνουχάριν ἔστ' ἐμὸν, πληρώθη 'κ τοῦ πουγγιοῦ μου.
Καὶ πράσσω περὶ τῶν ἐμῶν, ὡς θέλ' ἡ ὄρεξίς μου.

(1) Opus Merlini Cocaii, Poetæ Mantuani Macaronicorum, p. 18.
(2) Ibid. p. 243.

Τοιοῦτος εἰς πεζὸν λόγον Μακαρονισμὸς τῆς ἡμετέρας γλώσσης εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον κατέκρινα εἰς τὴν πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιςολήν (Ἡλιοδώρ. Α, σελ. ξέ καὶ καθεξ.)· τοιοῦτος καὶ εἰς τὸν πεζὸν καὶ εἰς τὴν ποίησιν, ὁπόταν, παραδείγματος χάριν, εἰς τὴν αὐτὴν σελίδα, πολλάκις εἰς τὴν αὐτὴν περίοδον, εὑρίσκονται οἱ Τουρκικοὶ σχετλιασμοὶ, ἊΧ, ὨΧ (2), ἀντὶ τῶν Ἑλληνικῶν, Ἀ, ΑἼ, Ἒ, Ὢ, καὶ αὐτοῦ τοῦ κοινοτέρου, ὭΦΟΥ (1), ὁ Ἰταλικὸς σύνδεσμος. ΜᾺ, ἀντὶ τοῦ ἈΛΛᾺ, ὍΜΩΣ, ἢ ἈΜΜῊ, τὸ ΠΩ͂Σ, ἀντὶ τοῦ ὍΤΙ (2), καὶ τὸ ΔΙᾺ ΤΊ, ἀντὶ τοῦ ΔΙΌΤΙ (3), ὅταν (λέγω) ὅλα ταῦτα, καὶ ἄλλα

(1) Καὶ ὄχι ὬΧΟΥ. τὸ Ὤφου εἶναι σύνθετον ἀπὸ δύο σχετλιασμοὺς Ἑλληνικοὺς, τὸ Ὢ καὶ τὸ ΦΥ͂ (Λατινιςὶ Phu καὶ Phy, Ἰταλογαλλιςὶ, Fi,) συνώνυμον τοῦ ΦΕΥ͂, ὡς γίνεται φανερὸν ἀπὸ τὸν Ἀριςοφάνην (Λυσιςρ. 294 καὶ 304). οἱ Δωριεῖς τὸ ἔλεγον ΦΟΥ͂, ὡς ἔλεγον καὶ Φοῦσα ἀντὶ τοῦ Φῦσα (ἤγουν γεννηθεῖσα), καὶ λέγομεν ἔτι σήμερον Φούσκα, ἀντὶ τοῦ Φύσκη. ὁ Ἐπίχαρμος, Δωρικὸς ποιητὴς (παρὰ τῷ Ἀθην. Ζ, σελ. 277), εἶπε, « Φοῦ τῶν κακῶν », τὸ ὁποῖον χωρὶς αἰτίας ὁ Κασωβὼν ἔτρεψεν εἰς τὸ, Φεῦ τῶν κακῶν, ἐπειδὴ ἄλλο δὲν σημαίνει παρ' αὐτὸ τοῦτο τὸ, Φεῦ, ἢ Φῦ τῶν κακῶν, ἢ, καθὼς λέγει ὁ ποιητὴς τοῦ Ἐρωτοκρίτου (σελ. 45),

Ὤφου κακὸ ποῦ μ' εὕρηκε. . . . .

(2) Τὸ Πῶς εἶναι τροπικὸν ἐπίῤῥημα, ἤγουν σημαίνει, Μὲ ποῖον τρόπον. ὁ ὄχλος τὸ μεταχειρίζεται καὶ ὡς τροπικὸν, καὶ ὡς σύνδεσμον ἀφηγηματικὸν, « Μὲ εἶπε πῶς τὸ ἔκαμε ». Ἀλλὰ τί δύσκολον εἶναι νὰ διδάξῃ τις τὸν ὄχλον ὅτι, ὅταν ἦναι ἀγγελία ἁπλῆ τοῦ πράγματος, πρέπει νὰ λέγῃ, « Μὲ εἶπεν » ὅτι τὸ ἔκαμε », καὶ ὅταν ἦναι ἀγγελία τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ἔγινε τὸ πρᾶγμα, « Μὲ εἶπε πῶς τὸ ἔκαμεν », ἤγουν, Μὲ ποῖον τρόπον τὸ ἔκαμε.

(3) Ἄλλη πάλιν αὕτη σύγχυσις, καὶ καθαρὸς Ἰταλισμός· Διὰ τί δὲν ἦλθες; ἐρωτᾶταί τις, καὶ ἀποκρίνεται, Διὰ τὶ δὲν ἐμπόρεσα, ἀντὶ τοῦ, Διότι δὲν ἐμπόρεσα. Παρομοίως τὸ Perchè τῶν Ἰταλῶν σημαίνει καὶ τὸ, Διὰ τί, καὶ τὸ Διότι. Τὸ σφάλμα τοῦτο δὲν εὑρίσκεται εἰς πολλὰς ἄλλας γλώσσας τῆς Εὐρώπης· τῶν Γάλλων, παραδείγματος χάριν, ἡ Γλῶσσα σημαίνει τὸ, Διὰ τί, μὲ τὸ Pourquoi, καὶ τὸ, Διότι, μὲ τὸ Parceque. Μήπως

τοιαῦτα, εὑρίσκωνται γειτονευμένα καὶ μακαρονισμένα μὲ λέξεις Ἑλληνικὰς τοιαύτας, Κρείττων, Ἀνέχομαι, Ἐνδόμυχος, Φρυάττω, Ἀποφρὰς, κ. τ. λ. ἀπὸ τὰς ὁποίας μεταξὺ χιλίων ἀδιδάκτων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης μόλις εὑρεθῆ εἷς μόνος νὰ καταλάβῃ μίαν. Τοιοῦτος τελευταῖον Μακαρονισμὸς ἤθελεν εἶσθαι καὶ τὸ νὰ συμμίξῃ καὶ νὰ συγκεράσῃ τις ὅλας τὰς διαλέκτους ζώσης τινὸς γλώσσης. Ὑπόθες Γαλατικὸν ποίημα, συνθεμένον ἀπ' ὅλας τῆς Γαλλίας τὰς διαλέκτους, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι ὀλίγαι, ἢ, νὰ φέρω παράδειγμα οἰκιακὸν, ὑπόθες ὅτι εἰς τὸν Ἐρωτόκριτον εὑρίσκονται ὅλαι τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος αἱ διάλεκτοι, καὶ θέλεις καταλάβει τὴν ἀτοπίαν τοῦ πράγματος.

Τοῦ τοιούτου λοιπὸν Μακαρονισμοῦ εὑρετὴς καὶ ἀρχηγὸς, κατὰ τοὺς Γραμματικοὺς, ἐχρημάτισεν ὁ Ὅμηρος. Ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια, δύο θεῖα ποιήματα, τὰ ὁποῖα μετὰ τοσαύτας ἑκατονταετηρίδας χρόνου, δὲν ἔπαυσαν, μήτε θέλουν εἰς αἰῶνας αἰώνων παύσει νὰ θαυμάζωνται, ἄλλο δὲν εἶναι, κατ' αὐτοὺς, ἀμμὴ συμπλοκὴ καὶ σύγκλωσις μακαρονικὴ ὅλων τῆς Ἑλλάδος τῶν διαλέκτων, παρὰ τοῦ Μερλίνου τὴν ποίησιν τόσον γελοιοτέρα, ὅσον ἐκεῖνος ἔμιξε δύο μόνας, καὶ ταύτας ἐξεπίτηδες διὰ τὸ γελοῖον.

ἐμπόδισε τὸ σφάλμα τοῦτο, ἤθελεν ἴσως εἰπεῖ τις, τὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν νὰ ἦναι μία ἀπὸ τὰς ὡραιοτέρας τῆς Εὐρώπης γλώσσας; ὄχι βέβαια· μήτ' εὑρίσκεται γλῶσσα κάμμία χωρὶς σφάλματα. ὅταν αὐτὰ διαμένωσι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀκμὴν καὶ τελείωσιν τῆς γλώσσης, νομίζονται πλέον ὡς οὐλαὶ εἰς εὔμορφον πρόσωπον· καὶ ὅςις ζητεῖ νὰ τὰς ἐξαλείψῃ, προσπαθεῖ νὰ κατορθώσῃ πρᾶγμα ἀδύνατον. Ἀλλ' ὅταν ἡ γλῶσσα εὑρίσκετ' ἀκόμη, νὰ εἴπω οὕτως, εἰς τὰ σπάργανα, τὰ σφάλματα εἶναι εὐκολοσφόγγισοι ῥύποι· καὶ ὅσον περισσοτέρους ἐξαλείψῃ τις, τόσον λογικωτέραν καὶ εὐμορφοτέραν θέλει καταςήσει τὴν γλῶσσάν του.

Ἐξήγησον ὅμως, ἤθελεν εἰπεῖ τις, πόθεν προέρχεται ἡ ποικιλία τῆς γλώσσης εἰς τὸν Ὅμηρον; Διὰ τί τὸ αὐτὸ ῥῆμα, τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἔχει πολλάκις δύο διαφόρους συζυγίας, ἢ κλίσεις, δύο σχηματισμοὺς, ἢ καταλήξεις; Μήτε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ, μήτε νὰ τὸ καταλάβῃ, κόπου μεγάλου χρείαν ἔχει, ὅστις ἔκαμε σκέψιν μικρὰν εἰς μόνην τὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν λαλεῖ. Δὲν εἶναι κάμμία γλῶσσα ἐλευθέρα ἀπὸ τοιαύτας ποικιλίας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀνωμαλίας, ὀλιγωτέρας ἢ περισσοτέρας, καθόσον πλησιάζει ἢ μακρύνεται περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀκμὴν αὐτῆς. Φυσικὰ εἰς τοῦ Ὁμήρου τοὺς χρόνους αἱ τοιαῦται ἀνωμαλίαι ἔπρεπε νὰ ἦναι περισσότεραι. Πρόσθες εἰς ταύτας καὶ τὴν φύσιν αὐτὴν τῆς Ποιήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλα τὰ ἔθνη ἐσυγχώρησαν περισσοτέραν ἐλευθερίαν, καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ ῥυθμοῦ ἢ τοῦ μέτρου, καὶ διότι πολλάκις ἡ εἰκονικὴ τοῦ λεγομένου παράστασις γεννᾶται ἀπὸ τὰς τοιαύτας ἀνωμαλίας, καὶ θέλεις εὑρεῖ τὴν λύσιν τῆς ἀπορίας σου.

Εἰς ὅλους τοὺς Γραικοὺς ποιητὰς τῆς δεκάτης ὀγδόης, δεκάτης ἑβδόμης, καὶ δεκάτης ἕκτης ἑκατονταετηρίδος, εὑρίσκονται ἀνωμαλίαι, καὶ σώζονται μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν, ἕως νὰ ἔλθῃ μέρος ἐξ αὐτῶν νὰ καταργήσῃ, καὶ μέρος νὰ κυρώσῃ ἡ μέλλουσα τῆς γλώσσης τελείωσις. Τίς δὲν ἐπαρατήρησεν, ὅτι οἱ προειρημένοι ποιηταὶ, ὡς τὸ ἀπαιτήσῃ τὸ μέτρον τῶν συλλαβῶν, ἢ ἡ ὁμοιοκατάληξις τῶν στίχων, λέγουσιν ἀδιαφόρως, Μαρτυρεῖ καὶ Μαρτυρᾷ, Πολεμεῖ καὶ Πολεμᾷ, Ἔλεγαν καὶ Ἐλέγασι, Λέγεις καὶ Λὲς, Λέγει καὶ Λὲ, Λέγομεν καὶ Λέμεν, Λέγετε καὶ Λέτε, Λέγουσιν, Λέγουν, Λέσιν, Λένε καὶ Λέν (1);

(1) Ἡ τοιαύτη ἀνωμαλία θεωρεῖται εἰς πολλῶν ῥημάτων τῆς κοινῆς

Μὴ διὰ τοῦτο ἐφαντάσθη τις ὅτι ἔγραψαν εἰς διαφόρους διαλέκτους; Ἡ γλῶσσα τῆς ποιήσεως αὐτῶν, εἶναι βέβαια ἀτελής, εἰς πολλὰ δὲ καὶ παντάπασι βάρβαρος· ὄχι ὅμως Μακαρονική.

Μακαρία ἡ ὥρα νὰ εὑρίσκετο καὶ εἰς ἡμᾶς κἀνεὶς Μερλῖνος, νὰ συντάξῃ Μακαρονικὸν μικρὸν ποιημάτιον, μὲ σκοπὸν νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἄμετρον μεταχείρισιν τῶν ἑλληνισμῶν, καὶ τὴν χωρὶς κρίσιν σύγκρασιν αὐτῶν μὲ τοὺς χυδαϊσμούς. Τοιοῦτον γελοιαστικὸν ποιημάτιον (καὶ τὸ λέγω χωρὶς γέλωτος) ἤθελεν ὄχι μόνον τὴν γλῶσσαν διορθώσει, ἀλλὰ διασκεδάσει ἐν ταὐτῷ πολλὰς ἄλλας γραμματικὰς ἀλογίας, τὰς ὁποίας νὰ παραστήσω τώρα μοῦ λείπει ὁ καιρός. Οἱ ταλαίπωροι ἄνθρωποι, εἰς τὰς προλήψεις των (καὶ τίς ἀπ' ὅλους ἡμᾶς, τολμᾷ νὰ καυχηθῇ ὡς ἀπὸ προλήψεις ἐλεύθερος;) ὁμοιάζουσι τοὺς ἀποστατήσαντας δούλους τῶν Σκυθῶν, τοὺς ὁποίους, καθὼς ἱστορεῖ ὁ Ἡρόδοτος (Δ, γ), ὑπέταξαν οἱ δεσπόται, δείχνοντες μόνον τὰς μάστιγας, ἀφ' οὗ ματαίως τοὺς ἐπολέμησαν μὲ τὰ σιδηρᾶ ὅπλα. Εἰκὼν ὡραία καὶ ἐναργεστάτη τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας. Πολλοὺς, τίποτε δὲν κατορθόνεις, ἂν ζητῇς νὰ καταπείσῃς μὲ τῆς Λογικῆς τὰ ὅπλα· δεῖξον εἰς

γλώσσης ὅλα τοῦ πληθυντικοῦ, καὶ μόνα τὰ δεύτερα καὶ τρίτα τοῦ ἑνικοῦ πρόσωπα. Τοιαῦτα εἶναι τὸ, Ἀκούω, Θέλω, Καίω, Κλαίω, Πταίω, Τρώγω, Ὑπάγω, Φάγω. Εὑρίσκεται καὶ Κροῦσιν καὶ Κροῦν, ἀντὶ τοῦ Κρούουσιν. Οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον Τυπτέσθων, ἀντὶ τοῦ Τυπτέσθωσαν, Εἶεν, ἀντὶ τοῦ, Εἴησαν, Λοῦται, ἀντὶ τοῦ, Λούεται. Ὁ Ὅμηρος μεταχειρίζεται ἀδιαφόρως τὸ Φάσαν καὶ Φάν. Ἀπὸ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὰς ἀνωμαλίας ταύτας πλανηθεὶς ὁ καλός σου Δουκάγγιος ἔπλασεν ἀντὶ τοῦ Λέγειν ἀπαρεμφάτου τὸ Λένειν, (σελ. 802), τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν ἔλαβεν ὕπαρξιν, καὶ ἄλλο ἀπαρέμφατον, Λέσειν (σελ. 806), τὸ ὁποῖον ἐνόμιζεν ὅτι σημαίνει τὸ Laisser τῶν Γάλλων.

αὐτοὺς τὴν μάςιγα τοῦ γελοίου, καὶ τότε ἢ διασκεδάζεις τὰς προλήψεις των, ἢ κἂν τὰς ἐμποδίζεις νὰ διαδοθῶσιν εἰς ἄλλους.

Καὶ τί ἄλλο παρὰ ταύτας τὰς προλήψεις ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀφανίσῃ παντελῶς ἀπὸ τῆς γῆς τὸ πρόσωπον τῶν Ἑλλήνων τὸ ὄνομα, καὶ βραδύνει σήμερον τὴν εὐτυχῶς ἀρχομένην ἀναγέννησιν αὐτῶν; Καὶ διδάσκαλοι καὶ μαθηταὶ χρεωςοῦν νὰ πιςεύωσιν ἀδιςάκτως, ὅτι μόνη ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία εἶναι ἱκανὴ νὰ θεραπεύσῃ τὰς πολυχρονίους τοῦ ἔθνους πληγὰς, ἐὰν ὁδηγῆται ἀπὸ τῆς Φιλοσοφίας τὸ φῶς, ἤγουν ἐὰν γίνεται μὲ μέθοδον διάφορον ἀπὸ τὴν μέθοδον, ἥτις ἐπεκράτησεν ἕως τώρα εἰς τὰ φροντιςήρια. Οἱ διδάσκαλοι μάλιςα πρέπει νὰ ἐνθυμῶνται, καὶ νὰ λέγωσι συνεχῶς ὅ, τι ἔλεγεν ὁ Ῥήτωρ Ἰσοκράτης περὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ μαθητῶν· « Χαίρω περισσότερον διὰ τοὺς εὐδοκιμοῦντας εἰς τὰς πράξεις καὶ τοῦ » βίου τὴν διαγωγὴν μαθητάς μου, παρὰ διὰ τοὺς προκόπτον- » τας εἰς τὴν Ῥητορικήν· μ' ὅλον ὅτι τῶν καλῶς συνθεμένων » λόγων, καὶ ἂν τί ποτε δὲν βοηθήσω τὸν μαθητὴν εἰς τὴν » σύνθεσιν αὐτῶν, ἡ τιμὴ προσφέρεται ἀπὸ ὅλους εἰς ἐμέ· » διὰ δὲ τὰ καλῶς πραχθέντα, ὅλοι ἐπαινοῦν αὐτὸν τὸν » πράξαντα, ἂν κ' ἐξεύρωσιν ὅτι τὰ ἔπραξε διὰ συμβουλῆς » μου (1). ». Τοιαῦτα συλλογίζονται, καὶ τοιαῦτα λέγουν οἱ φιλόσοφοι καὶ φιλάνθρωποι διδάσκαλοι, οἱ ὁποῖοι δὲν

(1) « Ἐπεὶ καὶ τῶν πεπλησιακότων μοι φανείην ἂν μᾶλλον χαίρων τοῖς » ἐπὶ τῷ βίῳ καὶ ταῖς πράξεσιν εὐδοκιμοῦσιν, ἢ τοῖς περὶ τοὺς λόγους δεινοῖς » εἶναι δοκοῦσι· καίτοι τῶν μὲν (γρ. τῶν μὲν εὖ) ῥηθέντων, εἰ καὶ μηδὲν » ἕτερον συμβαλοίμην, ἅπαντες ἂν ἐμοὶ τὴν αἰτίαν ἐπιθεῖεν· τῶν δ' ὀρθῶς » πραττομένων, εἰ καὶ πάντες εἰδεῖεν ἐμὲ σύμβουλον γεγενημένον, οὐδεὶς » ὅςις οὐκ ἂν αὐτὸν τὸν μεταχειριζόμενον τὰς πράξεις ἐπαινέσειεν ». Ἰσοκρ. Παναθην. Τόμ. Β, σελ. 482.

ἔχουσι τίποτε κοινὸν μὲ τοὺς διδασκάλους τῶν βαναύσων τεχνῶν. Εἰς τούτους ἀρκεῖ νὰ παραδίδωσι τοὺς κανόνας τῆς τέχνης, καὶ ὄχι τι περισσότερον· ἀλλ' οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας παραδίδουσι τοὺς Ἑλληνικοὺς συγγραφεῖς, διὰ ν' ἀπανθίζωσιν ἀπ' αὐτοὺς οἱ νέοι, ὄχι ῥησείδια καὶ λεξείδια, τῶν ὁποίων ὁ καρπὸς ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ τύφος, ἀλλ' ἤθη χρηστὰ, καὶ νοῦν, ὅστις μέλει νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς ὅλας τὰς πράξεις καὶ περιστάσεις τῆς μελλούσης αὐτῶν ζωῆς. Ὁ νοῦς οὗτος δὲν ἀποκτᾶται μὲ τὴν πολλὴν καὶ ἀμέθοδον ἀνάγνωσιν, ἀλλὰ μὲ τὴν εὐμέθοδον χρηστομάθειαν, κατὰ τὴν γνωστὴν εἰς πολλοὺς, ἀλλ' εἰς τὴν ὁποίαν πολλὰ ὀλίγοι προσέχουσι, χρυσῆν ἐκείνην γνώμην,

Ὁ χρήσιμ' εἰδὼς, οὐχ ὁ πόλλ' εἰδὼς, σοφός.

Καθὼς τὴν σήμερον παραδίδονται εἰς πολλὰ σχολεῖα οἱ συγγραφεῖς, εἶναι ἀπορίας ἄξιον, ὅτι ἐξέρχονται κάμμίαν φορὰν νέοι στολισμένοι μὲ χρηστὰ ἤθη ἀπ' αὐτά. Τὸ πρῶτον μάθημα εἶναι αἱ μονόστιχοι γνῶμαι τοῦ Χρυσολωρᾶ, ἤγουν συλλογὴ χωρὶς κρίσιν πολλῶν ὠφελίμων γνωμῶν, μεμιγμένων μὲ πολλὰς ἄλλας, ἢ παντάπασιν ἀνοήτους, ἢ καὶ βλαβερὰς καὶ προετοιμαστικὰς εἰς τὴν κακίαν. Τὸ ἀτοπώτερον εἶναι, ὅτι πολλάκις εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος συνηρμόθησαν, δὲν ἐξεύρω πῶς, γνῶμαι φανερὰ ἀντιφάσκουσαι, ἤγουν ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ μία λέγει τὸ πρᾶγμα λευκὸν, ἡ ἄλλη μαῦρον, ἡ μία χρήσιμον καὶ ἀξιομίμητον, ἡ ἄλλη βλαβερὸν καὶ ἀποστροφῆς ἄξιον. Καὶ ἂν ἄλλο κακὸν δὲν ἐπροξένει ἡ τοιαύτη ἀντίφασις, διὰ τοῦτο μόνον ὅτι εἶναι ἀντίφασις, δὲν ἔπρεπε νὰ παραδίδωται εἰς τοὺς νέους, οἱ ὁποῖοι ἐκείνας μόνας τὰς δόξας καὶ κρίσεις τῶν πραγμάτων πρέπει

νὰ διδάσκωνται, ὅσας συμφέρει εἰς αὐτοὺς νὰ ἔχωσιν, ὅταν φθάσωσιν εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν (1).

Παραδείγματος χάριν, τὸ Εἰς γάμον κεφάλαιον ἀπὸ δέκα ςίχους μόνον τοῦτον ἔχει ἀληθῶς ἠθικὸν,

Ἦθος προκρίνειν χρημάτων γαμοῦντα δεῖ.

Οἱ λοιποὶ ἀποβλέπουν εἰς τὸ νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν νέων τὸ μῖσος καὶ τὴν ἀποςροφὴν τοῦ γάμου. Τοιαῦται γνῶμαι δυνατὸν ἴσως νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς διδάσκαλον, τοῦ ὁποίου σκοπὸς ἤθελεν εἶσθαι νὰ προπαιδεύσῃ, διὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅλους αὐτοῦ τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν μοναχικὴν ζωὴν, ἐὰν ὅμως τοιαύτη προπαιδεία δὲν ἦτον ἐναντία εἰς τὴν Θρησκείαν, ἥτις καὶ τὸν γάμον ἐκήρυξε τίμιον καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον. Ἀλλ' ὁ φρόνιμος καὶ φίλος τῆς ἀρετῆς διδάσκαλος, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ γονεῖς ἐμπιςεύθησαν τοὺς υἱούς των, διὰ νὰ τοὺς ἀπολάβωσιν ὀπίσω ἀξίους διαδόχους, καὶ ςύλους τῆς πατρικῆς εὐτυχούσης οἰκίας, ἢ ἀνεγέρτας τῆς πεσούσης, δὲν ἔπρεπε νὰ διδάσκῃ τοιαῦτα τοὺς νέους· ἐὰν κατὰ δυςυχίαν τοὺς πείσῃ, τί ἄλλο δύναται νὰ τοὺς καταςήσῃ παρὰ μοιχοὺς καὶ πόρνους, ἂν δὲν τοὺς κάμῃ Καλογήρους;

Τὸ εἰς γυναῖκα κεφάλαιον τοῦ Χρυσολωρᾶ, ἂν ἐξαιρέσῃς ὀλίγας τινὰς γνώμας χρησίμους, παριςάνει τὰς γυναῖκας ὡς θηρία παντάπασιν ἀρετῆς καὶ παιδείας ἀνεπίδεκτα. Τοιαῦται γνῶμαι ὑποφέρονται εἰς τὰς Κωμῳδίας καὶ Τραγῳδίας, ἀπὸ

(1) « Ἆρ' οὖν ῥᾳδίως οὕτω παρήσομεν τοὺς ἐπιτυχόντας ὑπὸ τῶν ἐπιτυχόντων μύθους πλασθέντας ἀκούειν τοὺς παῖδας, καὶ λαμβάνειν ἐν ταῖς ψυχαῖς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐναντίας δόξας ἐκείναις ἃς, ἐπειδὰν τελεωθῶσιν, ἔχειν οἰησόμεθα δεῖν αὐτούς; Οὐδ' ὁπωςιοῦν παρήσομεν ». Πλάτων, Πολιτ. Β, σελ. 377.

τὰς ὁποίας καὶ ἠρανίσθησαν· διότι, εἰς ἐκείνας ἡ κωμικὴ ἀςειότης, ἢ ἡ τραγικὴ ἀγανάκτησις, καὶ κάμμίαν φορὰν αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ ἡ ἰδιάζουσα πρὸς τὰς γυναῖκας ἀντιπάθεια, ἀρκοῦν νὰ δείξωσι τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψόγου, καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὸ ἐνδεχόμενον ἀπὸ τὸν ψόγον κακόν. Ὅταν ὁ Ἱππόλυτος, πληροφορηθεὶς τὸν ἄσεμνον ἔρωτα τῆς μητρυιᾶς αὐτοῦ, κατηγορῇ τὸν Δία, ὅτι ἔπλασε γυναῖκας (Εὐριπίδ. Ἱππόλ. 616),

Ὦ Ζεῦ, τί δὴ κίβδηλον ἀνθρώποις κακὸν,
Γυναῖκας, εἰς φῶς ἡλίου κατῴκισας;

τίς δὲν αἰσθάνεται πάραυτα, ὅτι τοιοῦτοι λόγοι προφέρονται ἀπὸ ςόμα νέου, σωφρονεςάτου μὲν, ἀλλ' ὅμως τόσον ἀπείρου, ὥςε κρίνει ὅτι ὅλαι αἱ γυναῖκες ὡμοίαζον τὴν μητρυιάν του.

Ἀλλ' ὅταν χωρὶς αἰτίας ἢ πάθους, ἐπὶ τῆς διδασκαλικῆς καθέδρας ἥσυχα καθήμενος, διδάσκῃ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὁ διδάσκαλος, ὅτι,

Ζῆν οὐκ ἔδει γυναῖκα κατὰ πολλοὺς τρόπους·

ὅτι,

Θηρῶν ἁπάντων ἀγριωτέρα γυνή·

ὅτι,

Θάλασσα καὶ πῦρ καὶ γυνὴ κακὰ τρία·

τί ἄλλο σπουδάζει παρὰ νὰ διαφθείρῃ τὴν κρίσιν αὐτῶν; τί ἄλλο παρὰ νὰ τοὺς κάμῃ ψεύςας, συκοφάντας καὶ διαβόλους; Καὶ ποία μήτηρ, ἢ ἀδελφὴ, ἤθελε μὲ εὐχαρίςησιν βλέπει τὸν υἱὸν, ἢ τὸν ἀδελφόν της, νὰ συχνάζῃ τὰ σχολεῖα, ἂν ἔξευρεν ὅτι εἰς αὐτὰ διδάσκεται τὸ κατὰ γυναικῶν ἠλίθιον μῖσος; Καὶ ταῦτα μὲν ἂς ὑποτεθῶσι μόνον ἠλί-

θια· ἀλλ' ὅταν εἰς αὐτὰ προσθέτῃ ὁ σοφὸς διδάσκαλος καὶ ὅτι,

Γυναῖκα θάπτειν κρεῖσσόν ἐςιν ἢ γαμεῖν,

διὰ τί δὲν αἰσθάνεται ὅτι κάμνει τὸ σχολεῖόν του παιδευτήριον τυραννίας, καὶ ζητεῖ νὰ καταςήσῃ τοὺς μαθητάς του Νέρωνας καὶ Φαλάριδας; Τί παράδοξον, ἐὰν τοιοῦτόν τι μάθημα τῆς νεαρᾶς του ἡλίκιας, ἐνθυμήθη καὶ ὁ Νέρων, ὁπόταν ἐθανάτωσε καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν γυναῖκά του;

Πόσον εἶναι ἐναντία εἰς τὰς ἀγρίας καὶ μωρὰς γνώμας ἡ γνώμη, τὴν ὁποίαν περιέχει τὸ Εἰς παιδείαν κεφάλαιον, αὕτη;

Ἅπαντας ἡ παίδευσις ἡμέρους ποιεῖ.

Ὅλον τοῦτο τὸ κεφάλαιον ἤθελεν εἶσθαι κάλλιςον, ἐὰν ἔλιπε μία μόνη ἐξ αὐτοῦ ἡ μωρὰ γνώμη αὕτη,

Ὁ μὴ δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται.

Γνώμη ἀληθὴς, ἂν ἦτον ὁ λόγος περὶ ὄνων· ψευδεςάτη, ὅταν ὁ παιδευόμενος ἦναι ἄνθρωπος, παρεκτὸς τότε μόνον ἴσως, ὅταν παιδεύεται ἀπὸ ἀπαίδευτον διδάσκαλον, ἐὰν καὶ τότε παρὰ τὸν μαθητὴν ἀξιώτερος μαςιγώσεως δὲν ἦτον αὐτὸς ὁ διδάσκαλος (1).

(1) « Κακεῖνό φημι, δεῖν τοὺς παῖδας ἐπὶ τὰ καλὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων » ἄγειν παραινέσεσι καὶ λόγοις, μὴ μὰ Δία πληγαῖς, μηδ' αἰκισμοῖς· δοκεῖ » γάρ που ταῦτα τοῖς δούλοις μᾶλλον, ἢ τοῖς ἐλευθέροις, πρέπειν. ἀποναρ- » κῶσι γὰρ καὶ φρίττουσι πρὸς τοὺς πόνους, τὰ μὲν διὰ τὰς ἀλγηδόνας τῶν » πληγῶν, τὰ δὲ καὶ διὰ τὰς ὕβρεις. ἔπαινοι δὲ καὶ ψόγοι πάσης εἰσὶν » αἰκίας ὠφελιμώτεροι τοῖς ἐλευθέροις, οἱ μὲν ἐπὶ τὰ καλὰ παρορμῶντες, » οἱ δ' ἀπὸ τῶν αἰσχρῶν ἀνείργοντες κ. τ. λ. ». Ταῦτα παραινεῖ ὁ Πλούταρχος εἰς τὸ Περὶ παίδων ἀγωγῆς σύνταγμα, σύνταγμα γνωςὸν εἰς τοὺς διδασκάλους, ἐπειδὴ τὸ παραδίδουσιν εἰς τὰ σχολεῖα. Ἀλλοῦ πάλιν

Μηγαρὶ δὲν εἶναι ἄλλα μέσα, λογικῶν ζώων ἀξιώτερα, καὶ νὰ κινήσωσι τοὺς νέους εἰς τὴν ἀγάπην τῆς παιδείας ἱκανώτερα παρὰ τὸν ξυλοκοπισμόν; ἢ μόνων τῶν ταλαιπώρων Ἑλληνικῶν παιδίων αἱ ψυχαὶ ἀπεθηριώθησαν τόσον, ὡς νὰ ἔχῃ χρείαν μάστιγος ὅστις θέλει νὰ τὰς ἡμερώσῃ; ἀλλὰ καὶ ἂν ἦσαν τοιαῦται, ἡ μάστιξ ἄλλο νὰ κάμῃ δὲν δύναται, πλὴν ἀπὸ λεοντώδη καὶ γενναῖα νὰ τὰ μεταβάλῃ εἰς ὕπουλα καὶ κακοηθέστατα θηρία. Ἡ παιδεία τῶν νέων δὲν εἶναι ἔργον πλινθουργίας, μήτε οἱ διδάσκαλοι πρέπει νὰ μεταβάλλωνται εἰς ἐργοδιώκτας μαστιγοφόρους, παρομοίους τῶν ἐργοδιωκτῶν τοῦ Φαραώ· εἶναι ἔργον ἡμερώσεως, χρηστοηθείας, καὶ ἀρετῆς, τὴν ὁποίαν πῶς δύνανται νὰ παραδώσωσιν εἰς τὰς νεαρὰς ψυχὰς τὴν μαθητῶν, ἐὰν δίδωσιν εἰς αὐτοὺς καθημερινὰ παραδείγματα τοῦ ἀγριωτάτου πάθους, τῆς ὀργῆς (1); Εἰς τῶν φωτισμένων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης τὰ φροντιστήρια ἡ ἐπιβαλλομένη εἰς τὸν ἀτακτοῦντα, ἢ μὴ προκόπτοντα μαθητὴν, ἀπὸ τοὺς διδασκάλους τιμωρία εἶναι ὁ ὀνειδισμὸς ἔμπροσθεν τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ, τοῦ περιπάτου, ἢ τοῦ γεύματος (ὅταν ἦναι κοινοβιακὸν τὸ φροντιστήριον) ἡ στέρησις, ἡ μετάθεσις εἰς τὸν ἔσχατον ἢ ἀτιμότερον τόπον, ἡ προτίμησις καὶ ὁ ἔπαινος, εἰς ἐπήκοον αὐτοῦ, τῶν προκοπτόντων. Τὰ αὐτὰ μέσα μὴν ἀμφιβάλωμεν ὅτι μετεχειρί-

(Κατ. νεωτ. §. 1) ἐπαινεῖ τὸν διδάσκαλον τοῦ Κάτωνος τοῦ νεωτέρου, ὅτι ἔξευρε νὰ μεταχειρίζεται τὸν λόγον προτιμώτερον ἀπὸ τὰς πληγὰς, « Καὶ » γὰρ ἦν χαρίεις ὁ παιδαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ λόγον ἔχων τοῦ κονδύλου προ» χειρότερον, ὄνομα Σαρπηδών ».

(1) « Ἀρετῆς γὰρ ἀληθινὸς οὐκ ἐγγίνεται ζῆλος, εἰ μὴ δι' ἄκρας τοῦ παρα» διδόντος εὐνοίας καὶ τιμῆς ». Πλουτάρχ. Κατ. Νεωτέρ. §. 9.

ζοντο καὶ οἱ πρόγονοι ἡμῶν, καὶ τόσον ἀπεῖχον ἀπὸ τὸ νὰ τυραννῶσι τοὺς μαθητὰς οἱ διδάσκαλοι, ὥςε ἐστοχάζοντο ὡς ἴδια τέκνα τοὺς πολλὰ νεαροὺς, καὶ ὠνόμαζον τοὺς ἐξερχομένους ἀπὸ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, Ὁμιλητὰς, Ἑταίρους, Γνωρίμους (1), διὰ νὰ ἐξορίσωσιν ἀπὸ τὰς ψυχὰς αὐτῶν, μὲ τὰ φιλάνθρωπα τῆς οἰκειότητος καὶ ἰσοτιμίας ὀνόματα ταῦτα, τὸν φόβον, ἐπιτήδειον νὰ δημιουργῇ ἀνδράποδα, ἀλλ' ὄχι σοφοὺς καὶ χρησίμους ἄνδρας. Τὰ αὐτὰ πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα καὶ ἡμεῖς, ἐὰν θέλωμεν χωρὶς κενοδοξίαν νὰ ὀνομαζώμεθα ἀπόγονοι καὶ διάδοχοι τῆς ἡμερότητος τῶν Ἑλλήνων (2). Αἱ ψυχαὶ τῶν νέων εἶναι φυσικὰ συνεριςικαὶ καὶ φιλότιμοι, καὶ σπανίως, ὅταν ἡ παράδοσις τῶν μαθημάτων γίνεται μὲ μέθοδον, εὑρίσκεταί τις ἀναμεταξὺ αὐτῶν τόσον πέτρινος, ὅςις, ἀκούων τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ τὰ ἐγκώμια, δὲν ἤθελε πάθει τὴν ἀγρυπνίαν τοῦ Θεμιςοκλέους, καὶ φωνάξει, καθὼς ἐκεῖνος, « Οὐκ ἐᾷ με καθεύδειν τὸ Μιλ- » τιάδου τρόπαιον ». Διὰ τί λοιπὸν, καταφρονοῦντες τὸ θαυμαςὸν τοῦτο μέσον νὰ κινῶμεν μὲ ὠφέλειαν τὰς ψυχάς των,

(1) Σουΐδ. λέξ. Γνώριμοι, καὶ, Ἑταῖροι.

(2) Ἄλλην τιμὴν δὲν ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς Λαμψακηνοὺς ὁ Αναξαγόρας νὰ κάμωσιν εἰς αὐτὸν μετὰ θάνατον, παρὰ νὰ ψηφίσωσι, νὰ παίζωσι κατ' ἔτος τὰ παιδία εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του, « Τὰς διδομένας ἀφεὶς τιμὰς, ᾐτή- » σατο τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθ' ἣν ἂν τελευτήσῃ, τοὺς παῖδας ἀφιέναι παί- » ζειν, καὶ σχολάζειν ἀπὸ τῶν μαθημάτων ». Τὴν πρὸς τὰ παιδάρια πρᾳότητα καὶ φιλοφροσύνην ἐγνώρισαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι. Ὁ Κάτων, ἄνθρωπος πολλὰ σκληρὸς εἰς τοὺς δούλους, περὶ τῶν παιδίων ὅμως ἔκρινεν ἀλλέως· « Τὸν δὲ τύπτοντα γαμετὴν, ἢ παῖδα, τοῖς ἁγιωτάτοις ἔλεγεν ἱεροῖς προσ- » φέρειν τὰς χεῖρας ». Πλουτάρχ. Πολιτ. παραγγελμ. §. 27, καὶ Κάτ. πρεσβ. §. 20.

μεταχειριζόμεθα τῶν τυράννων τὴν μάςιγα, ἡ ὁποία τὰς ταράττει καὶ τὰς ἀγριαίνει μὲ ἀνεκδιήγητον βλάϐην;

Καὶ ἡ μὲν τοῦ Χρυσολωρᾶ γνωμικὴ συλλογὴ εὔκολον εἶναι νὰ καθαρισθῇ ἀφ' ὅσα δύνανται νὰ βλάψωσι τὰς ἀπείρους τῶν νέων ψυχάς· ἀλλὰ τοιοῦτος καθαρμὸς ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γένῃ εἰς ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ βιβλία, ἀνάγκη εἶναι ἢ νὰ παρατρέχῃ ὁ διδάσκαλος ὅσα κρίνει βλαβερὰ εἰς τοὺς μαθητάς του, ἢ κἂν νὰ τὰ συνοδεύῃ, εἰς τὴν παράδοσιν, μὲ τὴν πρέπουσαν εἰς αὐτὰ κρίσιν καὶ κατάκρισιν. Εἰς τὰ παραδιδόμενα μαθήματα ἱςοροῦνται πολλάκις λόγοι μωροὶ, καὶ πράξεις ἢ ἀνόητοι, ἢ κακαί. Ὁσάκις εὑρίσκονται εἰς βιβλίον ἢ κεφάλαιον βιβλίου, τὸ ὁποῖον περιέχει τὸν βίον γνωςοῦ τινος ἀχρείου καὶ κακοτρόπου ἀνθρώπου, μήτ' ἡ κρίσις τοῦ νοὸς μήτε τὰ ἤθη τοῦ μαθητοῦ τρέχουσι μεγάλον κίνδυνον. Ἀλλὰ πολλάκις αἱ τοιαῦται πράξεις ἀναφέρονται ἀποφθεγματικῶς, ἢ χωρισαὶ ἀπὸ τὸν λοιπὸν τοῦ πράξαντος βίον, χωρὶς ἐπίκρισιν τοῦ ἱςοροῦντος, ὁποῖα εἶναι πολλὰ τῶν ἀποφθεγμάτων τοῦ φρονίμου Πλουτάρχου, ἢ καὶ μὲ ἐσφαλμένην ἐπίκρισιν συνωδευμένα, ὁποῖα εἶναι πολλὰ τοῦ κακῶς πολλάκις κρίνοντος Αἰλιανοῦ.

Διηγεῖται, παραδείγματος χάριν, ὁ Πλούταρχος τὸ πολυθρύλλητον ςρατήγημα τοῦ Ζωπύρου, ὅςις ἔκοψε καὶ τὴν μύτιν καὶ τ' αὐτία του, μὲ σκοπὸν νὰ ἀπατήσῃ τοὺς Βαβυλωνίους, καὶ νὰ παραδώσῃ τὴν πόλιν αὐτῶν εἰς τὸν βασιλέα Δαρεῖον. Τοῦτο θαυμάζεται ἀπὸ πολλοὺς (1), ὡς

(1) Ὄχι ὅμως ἀπὸ τὸν Πλούταρχον, ὅςις τὸ διηγεῖται ἁπλῶς, χωρὶς νὰ τὸ κρίνῃ.

πίςεως καὶ φιλίας ἄκρας ὑπηκόου πρὸς βασιλέα ἀπόδειξις. Ἀλλ' εἶναι ἀληθῶς ἆρά γε τοιοῦτον, ὅταν ζυγισθῇ εἰς τὴν ςάθμην τοῦ ὀρθοῦ λόγου; Οἱ Βαβυλώνιοι δὲν ἀπεςάτησαν ἀπὸ τὸν Δαρεῖον, ἀλλ' ἐζήτησαν νὰ ἀναλάβωσι τὴν αὐτονομίαν, τὴν ὁποίαν εἶχε τοὺς ςερήσει πρὸ ἐτῶν εἰκοσιπέντε ὁ Κῦρος. Ὁ Δαρεῖος ἦτο δεσπότης αὐτογνώμων, καὶ ὁ Ζώπυρος εἷς ἀπὸ τῆς αὐλῆς του τοὺς δυνατούς. Ποία εἶναι τῆς φιλίας τῶν αὐλικῶν καὶ πίςεως πρὸς τοὺς δεσπότας ἡ φύσις, εὔκολα καθεὶς τὸ καταλαμβάνει. Ἦτο λοιπὸν ὁ ἀκρωτηριασμὸς τοῦ Ζωπύρου ἔργον καὶ μωρὸν καὶ σκληρόν (1)· μωρὸν, ἐπειδὴ ἐτόλμησε νὰ πράξῃ ὅ, τι μόλις γίνεται διὰ χάριν τῆς ἀληθινῆς φιλίας, ἥτις ποτὲ δὲν ἔχει χώραν πάρεξ ἀναμεταξὺ χρηςῶν ἀνθρώπων· σκληρὸν, ἐπειδὴ ὄχι μόνον ἠκρωτηρίασε χωρὶς ἀνάγκης τὸ ἴδιον αὐτοῦ σῶμα, ἀλλ' ἔγινεν αἴτιος νὰ θανατωθῶσι τρισχίλιοι Βαβυλώνιοι, οἱ ἐντιμότεροι τῆς πόλεως, τοὺς ὁποίους ὁ Δαρεῖος ἐςαύρωσε πάραυτα ὅταν εἰσέβη νικητὴς εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἀλλ' ὅμως ὑποθέτω ὅτι καὶ οἱ Βαβυλώνιοι ἀδίκως ἀπεςάτησαν, καὶ ὁ Δαρεῖος εἶχε τοῦ Τίτου ἢ τοῦ Τραϊανοῦ, καὶ ὁ Ζώπυρος τοῦ Σωκράτους τὴν ἀρετήν· καὶ ταῦτα ὑποθέτων ἐρωτῶ, Ἀφ' οὗ τοιαύτην ἡρωϊκὴν ἀπάρνησιν ἑαυτοῦ ἔκαμεν εἰς χάριν τοῦ φίλου καὶ βασιλέως του Δαρείου ὁ Ζώπυρος, τί ἤθελε πράξει, ἢ τί πλέον ἔμενεν εἰς αὐτὸν νὰ πράξῃ, ἐὰν ἦτον ἐλευθέρας πόλεως πολίτης, διὰ νὰ σώσῃ ἀπὸ τὴν δουλείαν, τὴν γυναῖκα, τὰ

(1) Ὁ Ἡρόδοτος (Γ, ρνδ) μὲ τὰ ὀλίγα ταῦτα λόγια, « Ἐβούλετο, ὅκως... » ἑωϋτοῦ τὸ ἔργον ἔςαι· κάρτα γὰρ ἐν τοῖσι Πέρσῃσι αἱ ἀγαθοεργίαι ἐς τὸ » πρόσω μεγάθεος τιμῶνται », μᾶς ἔδωκε νὰ καταλάβωμεν ἱκανῶς ποῖον ἦτο τοῦ Ζωπύρου τὸ τέλος.

τέκνα, τὴν κινδυνεύουσαν αὐτοῦ πατρίδα; Αἱ θυσίαι πρέπει νὰ ἦναι ἀνάλογοι τῆς ἀξίας τοῦ εἰδώλου, εἰς τὸ ὁποῖον προσφέρονται· εἰς τὸν Δία πρέπουσιν αἱ ἑκατόμβαι· οἱ μικροὶ θεοὶ ἀρκοῦνται καὶ εἰς ὀλίγον λιβανωτόν. Ἔξω τούτου, εἰς τὴν ὀρθὴν κρίσιν τῶν τοιούτων, εἶναι δικαςήριον ἀδέκαςον ἡ συνείδησις ἑκάςου, ἡ ὁποία ποτὲ δὲν μᾶς ἀπατᾷ, ὅταν ἐρωτᾶται μὲ ἡσυχίαν. Ἀφ' οὗ παραδώσῃς εἰς τοὺς μαθητάς σου τὴν ἱςορίαν ταύτην, παράβαλε τὸν Ζώπυρον μὲ τοὺς τριακοσίους τοῦ Λεωνίδου, οἱ ὁποῖοι μετὰ χαρᾶς ἐπρόσφεραν ὁλοκαύτωμα τὰ σώματά των ἐπάνω εἰς τὸν βωμὸν τῆς μεγάλης θεᾶς, τῆς Πατρίδος, ἔπειτα ἐρώτησον ἕνα καθ' ἕνα τῶν νέων τούτων μαθητῶν, ἂν προκρίνῃ νὰ ἦναι Ζώπυρος, ἢ εἷς ἀπὸ τῶν τριακοσίων τὸν ἀριθμόν.

Εἶναι ἀναρίθμητα ὅσα δύναται νὰ ὠφελήσῃ τοὺς μαθητὰς ὁ σοφὸς καὶ φρόνιμος διδάσκαλος, τώρα μὲ τὴν ὀρθὴν κρίσιν, καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς ἔπαινον ἢ ψόγον τῶν ἱςορουμένων πράξεων ἢ λόγων, τώρα μὲ τὴν ἔρευναν τῆς παλαιᾶς καὶ νέας γλώσσης, καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλας παράθεσιν, καὶ ἄλλοτε μὲ ἐξέτασιν τῆς ἐτυμολογίας ἢ παραγωγῆς μιᾶς μόνης λέξεως. Ὅταν, παραδείγματος χάριν, ἐξηγῇς εἰς αὐτοὺς τὸ « Νόςιμον ἦμαρ » τοῦ Ὁμήρου, ἔχεις ἀφορμὴν πολλὰ νόςιμον, νὰ ἐμπνεύσῃς εἰς τὰς νεαρὰς αὐτῶν ψυχὰς τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος, καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτῆς ζῆλον, λέγων εἰς αὐτοὺς τὰ ὀλίγα ταῦτα λόγια· « Εἰς τὸν Ποιητὴν τὸ, Νόςιμον ἦμαρ, ἄλλο δὲν σημαίνει παρὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιςροφῆς εἰς τὴν πατρίδα. Οἱ » μεταγενέςεροι ὅμως Ἕλληνες ὠνόμασαν Νόςιμα μεταφορικῶς ὅλα τὰ ἡδέα καὶ ἀρεςὰ, αἰνιττόμενοι μὲ τοῦτο πόσον » εἶναι ἡ πατρὶς ἀξία ἀγάπης, πόσον πρέπει νὰ εὐαρεςῆται

» ὅςις

» ὅςις κατοικεῖ εἰς αὐτὴν, πόσον νὰ τὴν ἔχῃ εἰς τὴν μνήμην » ἀνεξάλειπτον ὅςις εἶναι μακρὰν αὐτῆς. Ὅθεν λέγοντες κ' » ἐκεῖνοι τότε, καὶ ἡμεῖς σήμερον, καθ' ὑπόθεσιν, Νόςιμον βρῶ- » μα, ἄλλο δὲν ἐνόουν ἐκεῖνοι, ἄλλο δὲν λέγομεν ἡμεῖς, χωρὶς » νὰ τὸ νοῶμεν οἱ περισσότεροι, παρὰ βρῶμα τόσον ἡδονικὸν » εἰς τὴν γεῦσιν, ὅσην ἡδονὴν προξενεῖ εἰς τὸν ξενιτευόμενον » ἡ ἡμέρα τῆς ἐπιςροφῆς εἰς τὴν πατρίδα του ».

Ὅταν πρώτην φορὰν τύχῃς εἰς τὰ παραδιδόμενα μαθήματα τὸ ὄνομα Θεῖος, τὸ σημαῖνον τοῦ πατρὸς, ἢ τῆς μητρὸς, τὸν ἀδελφὸν, μὴ προσμένῃς νὰ σ' ἐρωτήσωσι, διὰ τὶ οἱ ἀδελφοὶ τῶν γονέων ὠνομάσθησαν Θεῖοι, ἤγουν Θεϊκοὶ, καὶ αἱ ἀδελφαὶ, Θεῖαι, ἤγουν Θεϊκαί. Εἰς τοὺς πολλὰ νεαροὺς τὴν ἡλικίαν λέγε, ὅτι τοῦτο μᾶς διδάσκει πόσον εἶναι μέγα τὸ χρεωστούμενον εἰς αὐτοὺς τοὺς γονεῖς σέβας, ἐπειδὴ οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτῶν ἠξιώθησαν τῆς θειότητος τὴν τόσον ἔντιμον ὀνομασίαν. Εἰς τοὺς προβεβηκότας καὶ εἰς τὴν ἡλικίαν καὶ εἰς τὰ μαθήματα, ἀνακάλυψον τὴν βαθυτέραν ἔννοιαν καὶ τὸ τέλος τῆς σοφῆς ταύτης ὀνοματοθεσίας. Οἱ γονεῖς ἐνδέχεται ν' ἀποθάνωσιν, ὅταν ἔτι ἦναι εἰς πολλὰ νεαρὰν ἡλικίαν τὰ τέκνα των· καὶ τότε φυσικὰ λαμβάνουσι πρὸς αὐτὰ τόπον πατρὸς καὶ μητρὸς οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαὶ τῶν γονέων, εἰς τοὺς ὁποίους ὅμως τὰ τέκνα μήτ' ὑπακοὴν μήτε σέβας ἤθελαν προσφέρει, ἂν δὲν ἦσαν προετοιμασμένα νηπιόθεν μὲ τὴν σωτήριον ταύτην πρόληψιν νὰ τοὺς νομίζωσι καὶ νὰ τοὺς ὀνομάζωσι Θείους καὶ Θείας. « Οὕτω καὶ σεῖς, φίλοι (λέγεις συμπεραίνων τὸν λόγον πρὸς » τοὺς μαθητάς σου), προθυμεῖσθε, ὅταν καταςαθῆτε γο- » νεῖς, νὰ τειχίζετε τὰς ἁπαλὰς ψυχὰς τῶν ἰδίων τέκνων

» μὲ προλήψεις ἀγαθὰς, ἂν ἐπιθυμῆτε νὰ ἐμποδίσετε τὴν » εἴσοδον τῆς κακίας εἰς αὐτάς. Ὅ, τι θέλετε νὰ σέβωνται » καὶ νὰ μιμῶνται, ὅταν ἔλθωσιν εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν, ἐκεῖνο » προσπαθεῖτε νὰ καταστήσετε σεβάσμιον εἰς αὐτὰ, ἐκείνου » τὄνομα μὴ προφέρετε ποτὲ πλὴν συνωδευμένον μὲ ἐπίθετα » μεγάλου θαυμασμοῦ ».

Ἀφ' ὅσα εἶπα περὶ τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς παραδόσεως τῶν συγγραφέων συμπεραίνεται πόσον εἶναι ἀναγκαῖον νὰ συντεθῇ συλλογὴ ἀναγνώσεων μὲ ὀλίγας σημειώσεις διὰ τοὺς σπουδάζοντας τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν νέους. Ἄυτη πρέπει νὰ ἦναι ὄχι κατὰ τὴν συνερανισθεῖσαν εἰς τέσσαρας τόμους καὶ ονομασθεῖσαν Ἐγκυκλοπαιδείαν, τὴν πεμπομένην ἀπὸ τοὺς Βενετικοὺς τύπους εἰς τῶν Γραικῶν τὰ σχολεῖα, ἀλλὰ τοιαύτη συλλογὴ, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἦναι φιλοσοφικῶς (τοῦτο θέλει νὰ εἴπῃ μὲ νοῦν καὶ κρίσιν) συγκερασμένη μὲ τὴν ἡδονὴν ἡ ὠφέλεια, τῆς ὁποίας ἡ ἀνάγνωσις νὰ προξενῇ καὶ σπουδὴν, καὶ τῆς σπουδῆς ἄνεσιν καὶ ψυχαγωγίαν, νὰ κάμνῃ ἐν ταὐτῷ τὸν ἀναγινώσκοντα καὶ σοφὸν καὶ ἥμερον, νὰ ἐμπνέῃ εἰς τὴν ψυχήν του καὶ τὰ μεγάλα τῆς ἐλευθερίας φρονήματα, καὶ τὰς χάριτας καὶ κομψείας τῆς προγονικῆς του γλώσσης· εἰς ὀλίγα λόγια, πρέπει νὰ ἦναι ἀληθὲς ταμεῖον φρονήσεως, ἐπιτήδειον εἰς τὴν παιδείαν τῶν ἀρχαρίων, ἀλλὰ τοιοῦτον, ὁποῖον καὶ οἱ μεγαλήτεροι μαθηταὶ, καὶ πρὸς τούτοις ὅσοι ἔπαυσαν νὰ μαθητεύωνται, νὰ ἀναγινώσκωσιν εἰς τὴν ἐπίλοιπον αὐτῶν ζωὴν, καὶ εἰς τὸν οἶκον καὶ εἰς τὸν περίπατον, δι' ἀναψυχὴν καὶ παρηγορίαν τῶν βιωτικῶν κόπων καὶ φροντίδων.

Μὴ δυνάμενος ν' ἀσχοληθῶ εἰς τοιοῦτον ὠφελιμώτατο

ἔργον, ἀρκεῖ νὰ φανερώσω πῶς ἤθελα τὸ κάμει ἂν δὲν μοῦ ἔλειπεν ὁ καιρός. Ὅςις εὐκαιρεῖ καὶ δύναται, καὶ κρίνει καλὴν τὴν ἑξῆς ὑποτύπωσιν (1), ἂς μὴν ἀποςραφῇ τὸ ἔργον ὡς ἄδοξον καὶ μικρόν. Καὶ τοῦ μικροῦ μικρότερον ἤθελεν ἐξάπαντος εἶσθαι, ἐὰν ἀκρίτως συσσωρεύσῃ ὅ, τι τοῦ ἔλθει εἰς τὸν νοῦν· ἐὰν αἱ σημειώσεις του, ἀντὶ νὰ ἐξηγῶσι τὰς ἀληθεῖς ἀσαφείας, νὰ παρατηρῶσι τὴν συγγένειαν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης μὲ τὴν σημερινὴν, ὁσάκις εὑρίσκει ἀφορμὴν ἁρμόδιον περὶ τούτου, νὰ κρίνωσιν ὅσα κακῶς ἢ καλῶς λέγουσιν οἱ συγγραφεῖς, ὅσα κακῶς ἢ καλῶς ἔπραξαν τὰ ἱςορούμενα πρόσωπα ἀπ' αὐτοὺς, ἐὰν (λέγω) ἀντὶ τούτων καταγίνωνται εἰς τὸ νὰ σχολιάζωσι τὰ Διαβατικὰ καὶ τὰ Συγκείμενα, καὶ ἄλλας τοιαύτας μωρολογίας, ὑποφερτὰς καὶ συγχωρήσεως ἀξίας, διότι ἦσαν ἀναπόφευκτοι (2), εἰς τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα, ὅταν τὸ ἔθνος μόλις ἤρχιζε νὰ ἀναλαμβάνῃ ἀπὸ τὴν μακρὰν αὐτοῦ

(1) Εἰς τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν νοῶ ὅτι πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ καὶ τὴν αὐτὴν τάξιν. ἡ τάξις χρειάζεται σκέψιν περισσοτέραν, διὰ νὰ γένῃ εἰς τρόπον, ὥςε νὰ προβαίνῃ ἡ συλλογὴ ἀπὸ τὰ πλέον εἰς τὰ ὀλιγώτερον εὐνόητα. οἱ περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ςοχασμοί μου εἶναι αὐτοσχέδιοι· ἂν εἶχα τὸν καιρὸν καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐκθέσω εἰς πλάτος τί πρέπει νὰ περιέχῃ καὶ εἰς ποίαν τάξιν νὰ διατεθῇ ἡ συλλογὴ, συντομώτερον ἦτο νὰ τὴν συνθέσω παρὰ νὰ διδάσκω πῶς ἔχουν νὰ τὴν συνθέσωσιν ἄλλοι.

(2) Ἀρκεῖ τοῦτο νὰ μὲ δικαιώσῃ ἔμπροσθεν ἐκείνων, ὅσους ἐνδέχεται νὰ ἐσκανδάλισαν ὅσα εἶπα κατὰ τῶν Γραμματικῶν. Ὅςις ξύει μόνον τὰς πληγὰς διὰ νὰ τὰς κακουργήσῃ, εἶναι δήμιος· ὅςις τὰς καίει διὰ νὰ τὰς θεραπεύσῃ, τοῦτον ἄλλος νὰ κατηγορήσῃ δὲν τολμᾷ πλὴν ὅποιον ὀλίγον μέλει εἴτε ζῇ, εἴτε ἐθανατώθη ἡ Ἑλλάς. Εἰς τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα, αἱ τοιαῦται Γραμματικαὶ, καὶ τοιαῦται συγγραφέων ἐξηγήσεις, ἦσαν (πάλιν τὸ λέγω) ἀναπόφευκτοι· ἦτον ἀκόμη τότε ἀρχὴ ὠδίνων τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ

ἀσθένειαν, ἀλλὰ τὰς ὁποίας δὲν πρέπει πλέον κἀνεὶς μήτε νὰ γράψῃ μήτε νὰ τυπώσῃ, ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ προσάψῃ μωρίας ὄνειδος εἰς ὅλον ἀυτοῦ τὸ γένος. Ἐὰν ὅμως καὶ ἡ μικρά του συλλογὴ, καὶ αἱ ὀλίγαι του σημειώσεις, συνταχθῶσι μὲ κρίσιν φιλοσοφικὴν, τὸ ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι εὐκολία καὶ διάδοσις ἐγρήγορος εἰς πολλοὺς τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, τοῦ κριτικοῦ τῆς διανοίας ὀξύτης, φρόνησις, ἡμέρωσις τῶν ἠθῶν, εἰς βραχυλογίαν, ἀπὸ τῆς ἀδοξίας εἰς τὴν δόξαν ὅλου τοῦ ἔθνους μεταβολή. Ἐὰν ταῦτα λογίζωνται μικρὰ, ποῖα λοιπὸν (ἐρωτῶ) εἶναι τὰ μεγάλα;

Λέγω τώρα πῶς ἐπεθύμουν νὰ συντεθῇ ἡ διὰ τοὺς νέους αὕτη συλλογή. Δὲν πρέπει νὰ ἦναι πολλὰ μακρά. Αἱ γραμματικαὶ σημειώσεις, ἀναγκαῖαι μάλιϛα διὰ τοὺς πρώτους μῆνας, ὅσους ὑποθέτω ὅτι θέλουν διατρίψει εἰς τὸ πρῶτον τῆς συλλογῆς τριτημόριον οἱ μαθηταὶ, πρέπει νὰ ἦναι ὀλίγαι· καὶ δὲν ἦτο κακὸν νὰ καταχωρισθῶσιν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν πίνακα, ὅσαι ἀποϐλέπουν τὴν Ἑλληνικὴν, εἰς τὸν κοινὸν, ὅσαι καταγίνονται εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν. Λέγω δύο πίνακας λέξεων διὰ τοῦτο, ὅτι κρίνω πρᾶγμα ἀναγκαῖον ἀπὸ τοῦ νῦν, ὁσάκις ὁ καιρὸς τὸ συγχωρεῖ, νὰ καταγίνωνται ἐν ταὐτῷ καὶ διδάσκαλοι καὶ μαθηταὶ εἰς τὴν παραϐολικὴν ἐξέτασιν τῶν δύο γλωσσῶν. Ἐὰν ἦναι ἀνόητον

ἔθνους· ὅθεν ἔκαμναν καὶ οἱ Γραικοὶ ὅ, τι ἔκαμαν ὅλα τὰ ἔθνη κατ' ἀρχὰς τοῦ φωτισμοῦ των, ἤγουν ἠσχολοῦντο εἰς πράγματα νηπιώδη. Ἐὰν οἱ τότε γράψαντες (ἀπὸ τοὺς ὁποίους προσωπικῶς δὲν ἐγνώρισα κανένα) ἔζων σήμερον, ἤθελαν κάμει τὴν αὐτὴν κρίσιν, τὴν ὁποίαν ἐγὼ κάμνω τώρα· ἐὰν ἐγὼ ἤμην τότε εἰς κατάϛασιν νὰ κάμω ὅ, τι ἔκαμαν, ἤθελα ἴσως τὸ κάμει χειρότερα.

νὰ φαντασθῇ ὅτι ἐξεύρει τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐντελῶς, ὅςις, λόγου χάριν, ἤθελεν ἀγνοεῖ μίαν μόνην ἀπὸ τὰς τέσσαρας αὐτῆς παλαιὰς διαλέκτους, ἀσυγκρίτως ἀνοητότερος εἶναι (ὁ λόγος εἶναι περὶ τῶν Γραικῶν) ὅςις δὲν ἐλπίζει κάμμίαν βοήθειαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, ἀπὸ τὴν μητρικὴν αὐτοῦ κοινὴν γλῶσσαν, ἡ ὁποία εἶναι τόσον περισσότερον ἀξιόλογος διάλεκτος ἀπὸ τὴν Αἰολικὴν, Δωρικὴν, καὶ Ἰωνικὴν, ὅσον εἰς ἐκείνας μὲν δὲν ἔμειναν πλὴν κατὰ πολλὰ ὀλίγα τινὰ συγγράμματα, αὕτη δὲ λαλεῖται ἀπὸ ζῶν ὁλόκληρον ἔθνος.

Αἱ καθ' αὐτὸ σημειώσεις, αἱ ὑποκάτω τοῦ κειμένου, πρέπει νὰ ἦναι ἀληθεῖς ἐξηγήσεις τοῦ κειμένου· ἤγουν πρέπει νὰ ἑρμηνεύωσι τὰς δυσκολωτέρας συντάξεις, μὲ τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἀνάλυσιν εἰς τὰς ἁπλουςέρας· νὰ συνοδεύωσι τα κύρια ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰς ἐπισημοτέρας αὐτῶν πράξεις (ὁποῖαι εἶναι οἱ πόλεμοι, οἱ κατοικισμοὶ, ἢ μετοικισμοὶ τῶν πόλεων κ. τ. λ.), μὲ τὸν χρόνον πρὸ Χριςοῦ, ἢ μετὰ Χριςὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἤκμασαν, ἢ συνέβησαν· τῶν Ἑλληνικῶν Θεῶν καὶ Ἡρώων, μὲ τὴν σύντομον ἔκθεσιν τοῦ μύθου, ἢ, διὰ τὸ συντομώτερον, μὲ μόνην τὴν σημείωσιν τοῦ βιβλίου καὶ τοῦ τόπου, ὅπου εὑρίσκεται ὁ μῦθος· τῶν χωρῶν, τῶν πόλεων, τῶν ὀρῶν, τῶν ποταμῶν, τῆς παλαιᾶς Γεωγραφίας, μὲ τὰ ὀνόματα τῆς νέας Γεωγραφίας· τῶν ζώων, τῶν φυτῶν, τῶν ὀρυκτῶν, μὲ τὰ σημερινὰ ὀνόματα τῆς φυσικῆς ἱςορίας. Πρέπει μαλιςα νὰ περιέχωσιν αἱ σημειώσεις τὴν ἐπίκρισιν ὄχι μόνον τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ συγγραφεὺς ἢ ποιητὴς ἐκφράζει τὰ νοήματα τῆς ψυχῆς του, ἀλλὰ (τὸ ἀναγκαιότερον) καὶ αὐτῶν τῶν νοημάτων, ἤγουν τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖον αὐτὸς κρίνει τὰ πράγματα.

Χωρὶς τούτων καὶ τῶν τοιούτων παρατηρήσεων καὶ σημειώσεων, ἡ μάθησις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἶναι μάταιος ἀπαγγελία λέξεων, ἀηδὴς εἰς τὴν ἀκοὴν, δύσκολος νὰ φυλαχθῇ εἰς τὴν μνήμην· καὶ μετὰ πολλοὺς ἱδρῶτας καὶ κόπους, ἀντὶ Γραμματικῶν, οἱ ταλαίπωροι νέοι γίνονται, καὶ μένουν ὅλον τῆς ζωῆς αὐτῶν τὸν ἐπίλοιπον καιρὸν, γελοῖοι Γραμματισταὶ, ἔχοντες τὴν κεφαλὴν πλουσίαν ἀπὸ ὀνόματα, ῥήματα, καὶ παντὸς εἴδους λεξείδια, ἀπὸ δὲ πράγματα καὶ πραγμάτων κρίσιν παντάπασι πτωχὴν καὶ ἀνόητον (1).

Εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην πρέπει νὰ εὑρίσκωνται,

1. Πολλὰ ὀλίγοι τινὲς μῦθοι τοῦ Αἰσώπου, χωρὶς τὸν βίον τοῦ Αἰσώπου, καὶ χωρὶς τὰ ἐπιμύθια. Δὲν θέλω τὸν βίον, ὅτι εἶναι παντάπασι μυθώδης· δὲν θέλω τὰ ἐπιμύθια, διότι εἶναι τὰ περισσότερα ἀνάρμοστα, καὶ πολλάκις ἀνόητα. Ἀντὶ τοῦ βίου, ἐμπορεῖ νὰ συντάξῃ ὁ ἐκδότης μικρὰν εἴδησιν βιογραφικὴν περὶ τοῦ Αἰσώπου, περὶ τοῦ ὁποίου ὅμως πολλὰ ὀλίγα ἐξεύρομεν. Τὰ ἐπιμύθια ἂς πλάττῃ καὶ ἂς λέγῃ διὰ ζώσης φωνῆς ὁ διδάσκαλος, ἢ καὶ ἂν μεταξὺ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εὑρίσκωνται τινὲς ἀρκετὰ ἡλικιωμένοι, ἂς τοὺς διεγείρῃ νὰ τὰ συμπεραίνωσιν ἀφ' ἑαυτῶν. Ὁ τρόπος οὗτος καὶ τὸν νοῦν ὀξύνει, καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἅμιλλαν τῶν μαθητῶν ἱκανὸς εἶναι νὰ γεννήσῃ.

2. Μετὰ τοὺς Αἰσωπικοὺς μύθους ἂς συντάξῃ φρόνιμον ἐκλογὴν ἀπὸ τοῦ Χρυσολωρᾶ τὰς μονοστίχους γνώμας, τὰς ὁποίας δύναται νὰ αὐξήσῃ μὲ γνώμας ἄλλας μονοστίχους ἢ καὶ πολυστίχους ἀπὸ τὸν Θέογνιν, ἢ τὸν Στοβαῖον.

(1) « Κἂν διαφυλάξῃς τὸ μὴ σπουδάζειν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι, πλουσιώτερος » εἰς τὸ γῆρας ἀναφανήσῃ φρονήσεως ». Πλάτων, Πολιτικ. σελ. 261.

3. Ἂς ἀκολουθῇ μετὰ ταύτας ἡ πρὸς Δημόνικον παραίνεσις τοῦ Ἰσοκράτους ὁλόκληρος.

4. Ταύτης κατόπιν ὁ θαυμάσιος καὶ θαυμασίως γραμμένος ἀπὸ τὸν Ξενοφῶντα μῦθος τοῦ Προδίκου περὶ τῆς νεότητος τοῦ Ἡρακλέους· μῦθος, τοῦ ὁποίου τὴν δύναμιν τόσον ἐγνώρισε καλὰ ὁ φιλάρετος Σωκράτης, ὥςε τὸν μετεχειρίζετο συνεχῶς εἰς διδαχὴν τῶν νέων. Τοῦτον οἱ διδάσκαλοι πρέπει νὰ ὑποχρεοῦσιν ἀπαραιτήτως τοὺς μαθητὰς νὰ τὸν ἐκςηθίζωσι, καὶ νὰ τὸν ἀπαγγέλλωσι τοὐλάχιςον μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ νὰ παραγγέλλωσι τοὺς γονεῖς νὰ ζητῶσι συνεχῶς τὴν ἀπαγγελίαν καὶ τὴν ἐξήγησιν εἰς τὸν οἶκον· ἀπὸ τούτου τὴν ἀδιάλειπτον μελέτην πρέπει νὰ τοὺς πληροφορήσωσιν ὅτι κρέμεται ἡ εὐτυχία τῶν τέκνων. Ὦ ποσάκις πολεμούμενος ἐγὼ, βλέπων ἄλλους πολεμουμένους ἀπὸ τὰ πάθη, ἀνεςέναξα, ὅτι δὲν προετοιμάζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν φοβερὸν τοῦτον πόλεμον μὲ τοιαῦτα ὅπλα οἱ παιδευταὶ τῆς νεότητος (1), ἀλλὰ τοὺς ἀφίνουσιν εἰς τὸν κίνδυνον νὰ φωνάζωσι πολλάκις τῆς Μηδείας τὰς αἰσχρὰς ταύτας φωνάς·

Καὶ μανθάνω μὲν, οἷα δρᾶν μέλλω κακά·
Θυμὸς δὲ κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων.

Τοιαῦτα ὅπλα εἶναι ὅλα σχεδὸν τὰ ἠθικὰ παραγγέλματα τοῦ Σωκράτους, εὑρισκόμενα εἰς τὸν Πλάτωνα καὶ Ξενοφῶντα, ἀλλὰ περισσότερα καὶ καταπειςικώτερα εἰς τὸν Ξενοφῶντα.

(1) « Εἰ γὰρ οὕτως ἐλέγετο ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ πάντων ὑμῶν, καὶ ἐκ νέων » ἡμᾶς ἐπείθετε, οὐκ ἂν ἀλλήλους ἐφυλάττομεν μὴ ἀδικεῖν· ἀλλ' αὐτὸς αὑτοῦ » ἦν ἕκαςος ἄριςος φύλαξ, δεδιὼς, μὴ ἀδικῶν τῷ μεγίςῳ κακῷ ξυνοικοίη ». Πλάτων, Πολιτ. Β, σελ. 367.

Ἂς μὴν ἀμελήσῃ ὁ ἐκδότης νὰ κάμῃ καὶ ἀπὸ ταῦτα φρόνιμον ἐκλογὴν τῶν ἀναγκαιοτέρων εἰς τὴν παιδαγωγίαν τῶν νέων. Ἀπὸ τὰ μεγάλα τῆς Ἑλλάδος καυχήματα ἓν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τὸ πρῶτον εἶναι ὁ Σωκράτης. Ὅμοιόν του εἰς τὴν ἀρετὴν κανὲν ἔθνος ἀκόμη δὲν ἐγέννησεν ἄλλον (1)· ἐὰν οἱ διδάσκαλοι ποτίζωσι συνεχῶς μὲ τὰ σοφὰ τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς νουθετήματα τὰς ἁπαλὰς τῶν νέων ψυχὰς, ἐνδέχεται νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι καὶ εἰς μόνην τὴν Ἑλλάδα γεννῶνται οἱ Σωκράται. Καὶ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ φανῇ παράδοξον. Εἰς ὅλας τὰς γλώσσας εἶναι μεταφρασμένα, καὶ ἀπ' ὅλα τὰ ἔθνη ἀναγινώσκονται καὶ θαυμάζονται τὰ φιλόσοφα τοῦ Σωκράτους παραγγέλματα· ἀλλ' εἰς τοὺς ξένους κάμνουσι μόνον τὸν τύπον, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ κάμνῃ πᾶσα καλὴ συμβουλὴ εἰς τὰς εὐγενεῖς ψυχάς· οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐὰν θέλωσι νὰ ἦναι ἄξιοι τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος, ἔξω ἀπὸ τὸν τύπον τοῦτον, πρέπει νὰ ϛοχάζωνται τὰ παραγγέλματα τοῦ Σωκράτους ὡς πατρικὴν αὐτῶν κληρονομίαν, καὶ νὰ ἐνθουσιάζωνται δι' αὐτά (2).

Ἡ παιδεία εἶναι ἡμέρωσις τῶν ἠθῶν. Ὁ πεπαιδευμένος

(1) Καὶ τὸν τοιοῦτον ἄνδρα κατεδίκασαν εἰς θάνατον οἱ Ἀθηναῖοι· ὄχι ὅμως οἱ ἀπόγονοι τῶν Μιλτιαδῶν καὶ τῶν Θεμιϛοκλέων, ἀλλ' οἱ πατέρες ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μετ' ὀλίγους χρόνους ἐδέχθησαν εἰς τὰς Ἀθήνας Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν, καὶ, μὴν ἀρκούμενοι νὰ προσφέρωσιν εἰς αὐτὸν τιμὰς ἰσοθέους, ἐξευτελίσθησαν τόσον, ὥϛε νὰ κολακεύωσι καὶ τὰς ἀναισχύντους αὐτοῦ πόρνας. εἰς τοιαύτην ἀθλίαν ἐξουδένωσιν καταντῶσι τὰ ἔθνη, ὅταν πολεμῶσι τοὺς φιλοσόφους καὶ τὴν φιλοσοφίαν.

(2) « Τοὺς εἰληφότας καλὰς τὰς πρώτας ἐκ τοῦ γένους ἀφορμὰς, μέγα » ἐφ ἑαυτοῖς προσήκει φρονεῖν, καὶ μηδὲν ἀνάξιον ἐπιτηδεύειν τῶν προγό- » νων ». Διονυσ. Ἁλικαρν. Ῥωμαϊκ. Ἀρχαιολογ. Α, ϛ.

πρέπει νὰ αἰσθάνεται τὴν ἡδονὴν καὶ νὰ γελᾷ, ὄχι μόνον, διότι εἶναι ἄνθρωπος, ἤγουν φύσει γελαςικὸν ζῶον, ἀλλ' ὅτι καὶ ὁ μέτριος γέλως εἶναι χαρακτὴρ καὶ σημεῖον ἡμερώσεως. Τὴν ἄγριον καὶ μισάνθρωπον σοβαρότητα τί ποτε δὲν εἶναι ἱκανὸν νὰ κινήσῃ εἰς γέλωτα· ἡ μωρία γελᾷ εἰς ὅλα· μόνος ὁ πεπαιδευμένος καὶ φρόνιμος ἄνθρωπος ἐξεύρει καὶ τὸν καιρὸν καὶ τὸ μέτρον τοῦ γέλωτος. Ὁ Σωκράτης ἐγέλα, καὶ πολλάκις ἔσμιγε τὰς ἁγίας ἀυτοῦ παραινέσεις μὲ ἀςειότητας, διὰ νὰ τὰς ἐμβάζῃ ἐυκολώτερον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουόντων. Μὴ φοβηθῇς λοιπὸν νὰ ἀναμίξῃς εἰς τὰ μαθήματά σου ὡς ἥδυσμα καὶ τὸν γέλωτα, τὸν ὁποῖον μήτ' οἱ ἄγριοι Σπαρτιᾶται δὲν ἐξώρισαν ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν αὐτῶν (1). Εἰς τοῦτο τὸ τέλος δύνασαι νὰ καταχωρίσῃς εἰς τὴν συλλογήν σου,

5, Τὰ ἀςεῖα τοῦ Ἱεροκλέους, εἰς τὰ ὁποῖα ἐμπορεῖς νὰ προσθέσῃς ὀλίγα τινὰ ἐρανισμένα ἀπ' ἄλλους, καὶ ἄλλα ἔμμετρα ἀπὸ τὴν Ἀνθολογίαν, ἐκεῖνα μάλιςα, ὅσα περιγελῶσι τοὺς Ἀττικιςὰς καὶ τοὺς Γραμματικούς. Πρόσθες εἰς ταῦτα,

6. Ὀλίγους τινὰς διαλόγους τοῦ Λουκιανοῦ,

7. Τρεῖς ἢ τέσσαρας χαρακτῆρας τοῦ Θεοφράςου,

8. Τὸν Πλοῦτον τοῦ Ἀριςοφάνους, καθαρισμένον ὅμως ἀπ' ὅλας τὰς αἰσχρολογίας. Ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀςείων, γελοίων, ἢ κωμικῶν, δὲν πρέπει νὰ ἦναι τόσον αὐςηρά· ἱκανὸν, ἢ μᾶλλον ἐιπεῖν ἀναγκαῖον, εἶναι νὰ μὴν εὑρίσκεται τί ποτε εἰς αὐτὴν αἰσχρόν. Ἀναμεταξὺ εἰς αὐτὰ ἐμπορεῖς ν' ἀφήσῃς ἐξεπίτηδες καὶ γελοῖα ἀγέλαςα, ὁποῖα εἶναι τὰ ἀςειεύματα τῶν ἀγροίκων ἢ ἀπαιδεύτων, διὰ νὰ τὰ μεταχειρίζεται ὁ διδάσκαλος, ὡς Λυδίαν λίθον, εἰς τὸ νὰ δοκιμάζῃ τὰ πνεύματα τῶν μα-

(1) Πλούταρχ. Λυκούργ. §. 25.

θητῶν, παρατηρῶν τίς ἀπ' αὐτοὺς ἡδύνεται, τίς ἀδιαφορεῖ εἰς αὐτὰ, καὶ νὰ λαμβάνῃ εὔλογον ἀφορμὴν νὰ ἐξηγῇ εἰς αὐτοὺς, τὰς ἀληθεῖς αἰτίας καὶ πηγὰς τοῦ γέλωτος, καὶ τί διαφέρει ἡ ἀστειότης τῶν πεπαιδευμένων ἀνδρῶν ἀπὸ τὴν βωμολοχίαν τῶν ἀγροίκων (1).

Ἄς ἐπανέλθωμεν πάλιν εἰς τὰ σπουδαῖα. Ἡ συλλογὴ πρέπει νὰ περιέχῃ,

9. Τα χρυσᾶ ἔπη τοῦ Πυθαγόρου.

10. Ἐκλογὴν ἀπὸ τὰ ἀποφθέγματα τοῦ Πλουτάρχου· τὴν

(1) Ἄστυ θέλει νὰ εἴπῃ Πόλις. Ἄλλο λοιπὸν κυρίως δὲν σημαίνει τὸ, Ἀστειεύομαι, παρὰ τὸ, μιμοῦμαι τοὺς ἀστείους, ἤγουν τοὺς κατοικοῦντας τὰ ἄστη· διότι οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων νομίζονται καὶ εἶναι πλέον πεπαιδευμένοι παρὰ τοὺς κατοίκους τῶν χωρίων καὶ τῶν ἀγρῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας δύο λέξεις παράγονται ὁ Χωρικὸς (κοινῶς Χωριάτης) καὶ ὁ Ἀγροῖκος. Οἱ χυδαΐζοντες ἀντὶ τοῦ, Ἀστειεύομαι, λέγουσι Χωρατεύω· ἀλλὰ καὶ αὐτὸ παράγεται, ὄχι ἀπὸ τὸ Χωρίον (ἐπειδὴ τότε ἤθελεν εἶσθαι συνώνυμον τοῦ Χωριατεύω, ἢ Χωριατίζω) ἀλλὰ ἀπὸ τὸ Χώρα. τοῦτο κανένα δὲν λανθάνει ὅτι εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν σημαίνει τὴν Πόλιν, καθὼς κάμμίαν φορὰν τὴν ἐσήμαινε καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν (Ἀριστοφάν. Θεσμοφ. 115, μετὰ τῶν σημ. τοῦ Κυστέρου). Ἔχει ἡ κοινὴ γλῶσσα ἄλλα δύο συνώνυμα τοῦ Ἀστειεύομαι, τὸ Μετριάζω (τὸ ὁποῖον οἱ ἀστειότατοί μου συμπατριῶται, οἱ Χῖοι, προφέρουσιν Ἰωνικῶς, Μειτριάζω), καὶ τὸ Μετεωρίζομαι, καὶ κατὰ συγκοπὴν Μετωρίζομαι. Τὸ πρῶτον, ὡς ἀντικείμενον τοῦ Ὑπερηφανεύομαι, φυσικὰ ἔλαβε καὶ τὴν σημασίαν τοῦ Ἀστειεύομαι· ἐπειδὴ ἡ ἀστειότης εἶναι ἐχθρὰ τῆς ὑπερηφανίας. Τὸ δεύτερον φαίνεται ὅτι ἦτο παλαιὰ πλέον συνώνυμον τοῦ Κουφολογῶ καὶ Βωμολοχῶ, παρὰ τοῦ Ἀστειεύομαι· ἐπειδὴ καὶ τὸ Μετέωρος ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον Κοῦφος. Ἡμεῖς τὸ μεταχειριζόμεθα κατὰ μέσην διάθεσιν, καθὼς εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἡσύχιον (λέξ. Λαπίστρια), καὶ εἰς τοῦ Ἱεροκλέους τὰ Ἀστεῖα (§. 28)· ἀρχαιότερον ὅμως τὸ μετεχειρίσθησαν οὐδετέρως καὶ ἀμεταβάτως, Μετεωρίζω (Ἴδ. τὸν Ἀθήναιον, σελ. 698, D, καὶ τὸν Σχολιαστὴν τοῦ Θουκυδίδου, Βιβλ. Β, κεφ. λζ).

ὁποίαν δυνατὸν εἶναι ν' αὐξήσῃς ἀπὸ τὸν Στοβαῖον, ὅσον τὸ συγχωρεῖ ὁ ὅρος τῆς συλλογῆς σου.

11. Ὀλίγα τινὰ ἠθικὰ παραγγέλματα ἀπὸ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ Ἐπικτήτου (1).

12. Ὁλόκληρον τοῦ Θηβαίου Κέβητος τὸν ἀλληγορικὸν πίνακα.

13. Ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς Ἑλληνικῆς δόξης, ἤγουν τοῦ κατὰ τῶν Περσῶν πολέμου τῶν Ἑλλήνων, τὸ ὁποῖον ἄρχεται ἀπὸ τὸ σ̅α̅ κεφάλαιον τοῦ ἑβδόμου βιβλίου τοῦ Ἡροδότου, καὶ τελευτᾷ εἰς τὸ ϟς τοῦ ὀγδόου.

14. Πολλὰ ὀλίγας παροιμίας, τὰς ἠθικωτέρας, μὲ τὴν ἐξήγησιν αὐτῶν.

15. Συντομωτάτην σύνοψιν τῆς μυθολογίας κατ' ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔγραψε Λατινιςὶ εἰς τὸ τέλος τῶν Μεταμορφώσεων τοῦ Ὀβιδίου ὁ Ἰησουΐτης Ἰουβέγκιος. Ἀναγκαιοτέρα παρὰ ταύτην εἶναι ἡ σύνοψις τῆς Ἑλληνικῆς ἱςορίας·

(1) Εἰς τοῦ Ἐπικτήτου μάλιςα, καθὼς καὶ εἰς ὅλων τῶν Στωϊκῶν τὰ παραγγέλματα, εἶναι χρεία προσοχῆς μεγάλης. περιέχει ἡ Στωϊκὴ φιλοσοφία πολλὰς θαυμασίας παραινέσεις· ἀλλ' ἀναμεταξὺ εἰς αὐτὰς εὑρίσκονται καὶ τινὲς, αἱ ὁποῖαι συντείνουν περισσότερον εἰς τὸ νὰ ἐξαγριώσωσι παρὰ νὰ κάμωσι γνήσιον τῆς ἀρετῆς φίλον τὸν ἄνθρωπον. τοιοῦτο, παραδείγματος χάριν, εἶναι ὅ, τι παραγγέλλει ὁ Ἐπίκτητος (Ἐγχειριδ. κεφ. ις) εἰς τὸν συλλυπούμενον τὰς συμφορὰς τῶν ἄλλων, « Κἂν οὕτω τύχῃ, καὶ συνεπιςενάξαι· » πρόσεχε μέντοι μὴ καὶ ἔσωθεν ςενάξῃς ». Διὰ τί νὰ μὴ ςενάξῃ ἔσωθεν, Ἐπίκτητε; διὰ τί νὰ μὴ συμπάθῃ ὅςις βλέπει τοὺς ὁμοίους του πάσχοντας; ὁ ἄνθρωπος χρεωςεῖ νὰ μετριάζῃ, ἀλλ' ὄχι ν' ἀφανίζῃ τὰ ἀχώριςα ἀπὸ τὴν φύσιν του πάθη. ἔπειτα τί σημαίνει ὁ μὴ γινόμενος ἔσωθεν ςεναγμός; δύο λογῶν ςεναγμοὶ δὲν εἶναι· ἂν δὲν γένῃ ἔσωθεν, εἶναι ὑπόκρισις· καὶ ἂν καταλάβῃ τὴν ὑπόκρισιν ὁ διὰ τὸν ὁποῖον ςενάζεις, γίνεται καὶ φανερὰ ἀπανθρωπία.

ἀλλ' αὕτη πρέπει νὰ συγγραφῇ εἰς τόμον χωριστὸν, καὶ δὲν ἔβλαπτε νὰ συντεθῇ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, διὰ νὰ τὴν ἀναγινώσκωσι κατ' οἶκον οἱ γονεῖς, καὶ νὰ ἀναγκάζωσι τὰ τέκνα νὰ τὴν ἐκστηθίζωσι (1).

Εἶπα πρὸ μικροῦ, ὅτι αἱ σημειώσεις τῆς συλλογῆς πρέπει νὰ ἐξηγῶσι καὶ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἕκαστος ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς ἢ ποιητὰς ἐκφράζει τὰς ἐννοίας του. Τοῦτο νοεῖται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ περὶ τῶν ἐννοιῶν ἐκείνων, ὅσας εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον ἢ μιμεῖται, ἢ δανείζεται, ἢ καὶ ἀναισχύντως σφετερίζεται. Ἐὰν ἡ τοιαύτη ἔρευνα ἦναι μακρὰ, ἀρκεῖ να σημειώσῃ τὰ κεφαλαιωδέστερα ὁ ἐκδότης τῆς συλλογῆς, ὅσα δηλαδὴ εἶναι ἱκανὰ νὰ ὁδηγήσωσι τὸν διδάσκαλον εἰς τὸ νὰ ἐκθέσῃ διὰ ζώσης φωνῆς τὴν ἐξήγησιν πλατύτερον. Παραδείγματος χάριν, ἐστιχούργησε τὸ κομψὸν ἐπίγραμμα τοῦτο εἰς Δακτύλιον ἀπὸ Ἴασπιν ὁ Πλάτων,

Εἰκόνα πέντε βοῶν μικρὰ λίθος εἶχεν ἴασπις
Ὡς ἤδη πάσας ἔμπνοα βοσκομένας.
Ναὶ τάχα κἂν ἀπέφευγε τὰ βοίδια· νῦν δὲ κρατεῖται
Τῇ χρυσῇ μάνδρῃ τὸ βραχὺ βουκόλιον.

Τοῦτο μετὰ πολλοὺς χρόνους ἐμιμήθη, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἔκλεψεν, ὁ Πολέμων,

(1) Δὲν ἐλησμόνησα τὸν Ὅμηρον· ἀλλὰ δὲν εἶμαι τώρα εἰς καιρὸν νὰ ἐξετάσω, ἂν παρὰ ὁλόκληρον μίαν ῥαψῳδίαν δὲν ἐσύμφερε πλέον νὰ τεθῇ εἰς τὴν συλλογὴν, συλλογὴ Ὁμηρικῶν ῥήσεων καὶ παραβολῶν ἀπὸ διαφόρους ῥαψῳδίας, ἐκείνων μάλιστα, εἰς ὅσας συντρέχει ἡ ἠθολογία μὲ τὴν ἀμίμητον γλυκύτητα τῆς φράσεως. τοιαῦται εἶναι τὸ, « Οἵη περ φύλλων γενεὴ κ. τ. » λ. », Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσι κ. τ. λ. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα.

Ἑπτὰ βοῶν σφραγῖδα βραχὺς λίθος εἶχεν ἴασπις
Ὡς μίαν, ὡς πάσας ἔμπνοα δερκομένας.
Καὶ τάχα κἂν ἀπέρεψε τὰ βοίδια· νῦν δὲ κέκλεισται
Τῇ χρυσῇ μάνδρῃ τὸ βραχὺ βουκόλιον.

Τοῦτο τέλος πάντων ἠθέλησε νὰ μιμηθῇ καὶ ὁ Ἡλιόδωρος εἰς τὴν πολλὰ μακρὰν περιγραφὴν τῆς Ἀμεθύσου (σελ. 191 καὶ 192 ἐμῆς ἐκδ.), τὴν ὁποίαν συμπεραίνει μὲ τοῦτα τὰ λόγια, « Καὶ ὑπεράλλεσθαι βουλομένοις τὸν κύκλον ἐῴκεσαν, » ΕἸΡΓΟΜΈΝΟΙΣ δὲ ὑπὸ τῆς τέχνης, ὡσπερεὶ ΜΆΝΔΡΑΝ » ΧΡΥΣΗ͂Ν τὴν σφενδόνην αὐτοῖς τε καὶ τῇ πέτρᾳ περιβαλ» λούσης ». Ἔγραψε παίζων ὁ αὐτὸς Πλάτων τὸ ἐπιγραμμάτιον τοῦτο,

Χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν, ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσὸν
Ὃν λίπεν οὐχ εὑρὼν, ἧψεν ὃν εὗρε βρόχον.

Μετὰ πολλὰς χρόνων ἑκατονταετηρίδας ἐσπούδασε νὰ τὸν μιμηθῇ ὁ Στατύλλιος,

Χρυσὸν ἀνὴρ, ὁ μὲν εὗρεν, ὁ δ' ὤλεσεν· ὧν ὁ μὲν εὑρὼν
Ῥίψεν, ὁ δ' οὐχ εὑρὼν, λυγρὸν ἔδησε βρόχον.

Καὶ εἰς τὰ δύο ταῦτα παραδείγματα, εἰς τὰ ὁποῖα δύναταί τις νὰ προσθέσῃ μυρία ἄλλα ἀπ' ἄλλους ποιητὰς ἢ συγγραφεῖς (1), εἶναι φανερὸν, ὅτι ὁ Πλάτων ἔχει τὰ πρωτεῖα, ἐπειδὴ ἐξέφρασεν ὅ, τι ἐνόει μ' ἐκείνην τοῦ λόγου τὴν ἀρετὴν, τὴν ὁποίαν οἱ Γάλλοι ὀνομάζουσι Précision, καὶ ἡμεῖς ἐμποροῦμεν νὰ ὀνομάσωμεν « Φραστικὴν ἀκρίβειαν ». Ἄλλο δὲν εἶναι αὕτη παρὰ νὰ ἐκφράζῃ τις οὕτω τὰ καλῶς νοούμενα ὥστε μήτε νὰ λείπῃ μήτε νὰ περισσεύῃ τί ποτε εἰς τὴν ἔκ-

(1) Τῶν τοιούτων μιμήσεων, ἢ σφετερισμῶν, παραδείγματα πολλὰ συνήθροισεν ὁ πολυμαθέστατος Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς (Στρωματ. ς, σελ 618-628).

φρασιν. Ἐννοίας ὀξείας ἀκριβῶς ἐκφρασθείσας ἀπὸ κάλαμον ἀνδρὸς εὐφυοῦς πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τὰς μιμηθῇ ἄλλος χωρὶς νὰ τὰς φθείρῃ; Ταύτης τῆς ἁπλῆς παρατηρήσεως ἡ ἄγνοια, ἐγέννησε τοσαύτας ἀηδεῖς καὶ ἀνοήτους μιμήσεις, τόσους σοφιςὰς προδρόμους καὶ προπαρασκευαςὰς τῆς βαρβαρότητος τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐκίνησε τὸν Ἀριςείδην νὰ γράψῃ Δημοσθενικοὺς λόγους (1).

Λέγε λοιπὸν εἰς τοὺς μαθητάς σου, ὅτι ὅλα τὰ καλὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης δύνανται νὰ τὰ μιμῶνται εἰς τὴν κοινήν· διότι ὅςις σπουδάζει νὰ μεταφέρῃ τὰ καλῶς ἑλληνιςὶ ἐκφρασθέντα εἰς φράσιν καλὴν τῆς κοινῆς γλώσσης, καὶ τὴν κρίσιν του γυμνάζει, καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γλῶσσαν φέρει εἰς τελειότητα. Τὸ πρᾶγμα διαφέρει ὁλότελα, ὅταν ἐνοχλῶνται ἀπὸ τὸν πειρασμὸν τοῦ νὰ μιμῶνται τοὺς Ἕλληνας ἑλληνιςί· τότε ἄλλη ἐπιτυχίας ἐλπὶς δὲν εἶναι εἰ μὴ νὰ λαμβάνωσι παράδειγμα τὰς καλὰς ἐννοίας εὐτελῶς ἐξηγημένας, καὶ νὰ προθυμῶνται νὰ τὰς ἐκφράζωσιν ἀκριβέςερον, ἤγουν εἰς τρόπον ὥςε νὰ ἦναι ἄξιαι τῶν νοημάτων αἱ λέξεις, ἄξια τῶν λέξεων τὰ νοήματα.

(1) « Ἄλλον Δημοσθένη » ὠνόμασαν τὸν Ἀριςείδην οἱ σύγχρονοί του· καὶ ἐπίςευεν αὐτὸς ὁ Ἀριςείδης ἀδιςάκτως ὅτι ἀνεβίωσεν εἰς τὸ ὑποκείμενόν του ὁ Δημοσθένης. Τοῦτο μή σε ταράττῃ· διότι ἄλλο δὲν σημαίνει πλὴν ὅτι οἱ σύγχρονοι τοῦ Ἀριςείδου, Σοφιςοῦ τῆς Σμύρνης, δὲν εἶχαν μήτε τὸν νοῦν, μήτε τὰ ὦτα τῶν συγχρόνων τοῦ Δημοσθένους, Ῥήτορος τῶν Ἀθηνῶν. Περὶ τῶν τοιούτων ἀσφαλεςέρα ἄλλη κρίσις, ἢ ἀπόδειξις, δὲν εἶναι παρὰ τὴν παράθεσιν· καθὼς ἔκαμεν ὁ σοφώτατος διδάσκαλος τῆς Σαξονικῆς Ἅλης, Οὐόλφιος, ὅςις ἐξέδωκεν εἰς τὸν αὐτὸν τόμον καὶ τοῦ Δημοσθένους τὸν Πρὸς Λεπτίνην λόγον, καὶ τοῦ Ἀριςείδου τὸν κατὰ μίμησιν γραφέντα καὶ ἐπιγραφέντα, Πρὸς Λεπτίνην λόγον.

Ἐλάλησα καὶ περὶ τῆς Γραμματικῆς καὶ περὶ τῆς παραδόσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης διεξοδικώτατα· καὶ ὅμως ἀφ' ὅσα ἦτο δυνατὸν καὶ ἀναγκαῖον νὰ εἴπω περὶ αὐτῶν δὲν εἶπα παρὰ μέρος τι πολλὰ μικρόν. Ἀλλὰ ἐλπίζω ὅτι καὶ τὰ ὀλίγα ταῦτα θέλουν δώσει νύξιν εἰς κανένα φιλόσοφον διδάσκαλον νὰ κάμῃ ἄχρηστα ὅσα ἤθελα εἰπεῖ εἰς ἄλλον καιρὸν, διὰ νὰ ἀναπληρώσω τὰ λεγόμενα ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἐλπίζω ὅτι θέλει εὑρεθῆ ὅστις μέλλει νὰ καθαρίσῃ, ὡς ἄλλος Ἡρακλῆς, τὴν μέθοδον τῆς παραδόσεως ἀπὸ τὴν κόπρον, τῆς ὁποίας ἡ δυσωδία μακρύνει ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν ἐκείνους μάλιστα τοὺς νέους ἐκ δυστυχίας, ὅσοι, εὐφυέστεροι παρὰ τοὺς ἄλλους, ἠδύναντο καὶ περισσοτέραν ὠφέλειαν καὶ τιμὴν νὰ προξενήσωσιν εἰς τὴν κοινὴν πατρίδα. Ἐλπίζω ὅτι θέλει τέλος πάντων λάβει τὸν τόπον τῆς κακῆς μεθόδου, ἡ ἐπιτηδειοτέρα μέθοδος εἰς τὸ νὰ πολλαπλασιάσῃ τοὺς λογίους ἄνδρας τοῦ ἔθνους, χωρὶς τῶν ὁποίων εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ δοξασθῇ ποτὲ τὸ ἔθνος.

Ὅστις ἔχει δύναμιν καὶ θέλησιν νὰ κατασταθῇ τοιούτου ἐπωφελεστάτου ἔργου εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀρχηγὸς, πρέπει πρὸ πάντων νὰ προσέχῃ μήτε εἰς τὴν ἔλλειψιν νὰ πέσῃ, μήτε εἰς τὴν τελειότητα νὰ ζητῇ ματαίως πάραυτα νὰ πετάσῃ. Ἂς ἔχῃ τοῦτο πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι ὅσην ἐπιμέλειαν βάλῃ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς Γραμματικῆς, καὶ τῆς Συλλογῆς του, ὅσον ὠφελίμους καινοτομίας εἰσάξῃ εἰς τὸ φροντιστήριόν του, τὸ ἔργον δὲν θέλει ἐκβῇ τέλειον ἀπὸ τὰς χεῖράς του, καθὼς ἐξέβη ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ Διὸς ἡ Ἀθηνᾶ. Ἱκανὸν εἶναι νὰ κατασταθῇ ἀρχηγὸς αὐτὸς τοῦ καλοῦ, καὶ ἂς ἀφήσῃ εἰς ἄλλους τὴν δόξαν νὰ τὸ τελειώσωσιν, ἐὰν ὅμως ἦναι δόξα μικρο-

τέρα τὸ νὰ εὕρῃ τις τὰ μέσα τῆς δόξης τοῦ ἔθνους του, παρὰ νὰ τὰ φέρῃ, ἀφ' οὗ εὑρεθοῦν, εἰς τελειότητα. Ἱκανὸν νὰ ἦναι τοιαύτη ἡ Γραμματικὴ καὶ ἡ μέθοδος αὐτοῦ, ὁποία νὰ ἐξαλείψῃ τὰς προτέρας Γραμματικὰς καὶ μεθόδους, δείχνουσα τὴν συντομωτέραν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν· καὶ τοιαύτη βέβαια θέλει εἶσθαι, ἂν χειραγωγῇ τὸν κάλαμον αὐτοῦ ἡ φιλοσοφία. Μήτ' αὐτῶν τῶν σοφῶν τῆς Εὐρώπης ἐθνῶν αἱ Γραμματικαὶ ἔφθασαν ἀκόμη εἰς τὸ Μὴ περαιτέρω τῆς τελειώσεως· καὶ ἂν εἰς αὐτοὺς ἦναι ἀνόητος ὁ φόβος τοῦ συντάττοντος Γραμματικὴν, ἢ νέαν μέθοδον, μὴ συντάξῃ ἄλλος τελειοτέραν μετ' αὐτὸν, εἰς ἡμᾶς εἶναι παντάπασι γελοῖος, οἱ ὁποῖοι εἴμεθα ἔτι γυμνοὶ ἀπὸ Γραμματικὴν εὐμέθοδον. Τὸ γένος ἔχει χρείαν βοηθείας, καὶ βοηθείας πολλὰ ταχινῆς. Τοῦ γυμνοῦ ἡ πρώτη χρεία εἶναι νὰ σκεπάσῃ, ὅπως δυνηθῇ, τὴν γυμνότητά του· τὰ πολυτελῆ τῆς Ἰνδίας ὑφάσματα εἶναι δι' ἐκείνους, ὅσοι ἔχουν ἀλλαγὰς πολυαρίθμους φορεμάτων.

Ἐὰν ἀπορήσῃ τις διὰ τί περὶ Γραμματικῆς λαλῶν μετεχειρίσθην τόσον συχνὰ τῆς Φιλοσοφίας τὄνομα, λέγω πρὸς αὐτὸν, ὅτι διὰ δύο μάλιστα αἰτίας τὸ ἔκαμα. Ἡ πρώτη, διότι εἶμαι ἀδιστάκτως πληροφορημένος, ὅτι μήτ' ἐπιστήμη, μήτε τέχνη οὐδεμία, δύναται ἢ νὰ παραδοθῇ μὲ εὐκολίαν, ἢ νὰ ἔλθῃ εἰς τελειότητα, χωρὶς τὴν χειραγωγίαν τῆς Φιλοσοφίας. Μία τούτων εἶναι καὶ ἡ Γραμματικὴ, ἀδιαίρετος τῆς Λογικῆς, ἐπειδὴ καταγίνεται εἰς τὰ προφορικὰ καὶ γραπτὰ σημεῖα τῶν ἐννοιῶν. Ὅταν τούτων τῶν σημείων ἡ συλλογὴ παριστάνῃ ἐννοίας ἔθνους σοφοῦ, ὁ δεσμὸς ὅστις συνδέει τὴν Γραμματικὴν μὲ τὴν Λογικὴν εἶναι πλέον σφιγκτὸς, ἐπειδὴ

τοῦ

τοῦ σοφοῦ ἔθνους αἱ ἔννοιαι ἀποβλέπουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ἄλλην ἀξιολογωτέραν ἐπιστήμην, τὴν ἐπιστήμην τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ συμβιώσῃ ἕκαστος μὲ τοὺς ὁμοίους του εἰς τὸ πολλὰ μικρὸν τοῦτο διάστημα, ὅσον ἔχομεν νὰ ζήσωμεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον κρέμαται ἡ εὐδαιμονία του, ἂν ἔχῃ τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ, ἢ ἡ κακοδαιμονία του, ἐὰν ἦναι ταύτης ἀμαθής. Ὅθεν ἐλογίσθησαν δικαίως μέρη τῆς Φιλοσοφίας ἡ Ἠθικὴ, ἡ Πολιτικὴ, καὶ ἡ Οἰκονομική. Ἡ Φιλοσοφία λοιπὸν καταγίνεται εἰς τὴν διόρθωσιν ὄχι μόνου τοῦ νοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου (1). Ὅπου βλέπεις κακοήθη καὶ διεστραμμένον ἄνθρωπον, μὴν ἀμφιβάλλῃς ὅτι ἡ κακία του εἶναι ἀποτέλεσμα ἢ παντελοῦς ἀπαιδευσίας, ἢ κακῆς καὶ ἀμεθόδου παιδεύσεως. Ὁσάκις βλέπεις πονηρὸν ἀπαίδευτον ἐνθυμοῦ τὸ,

.... Ἡ δὲ μωρία
Μάλιστ' ἀδελφὴ τῆς πονηρίας ἔφυ·

ὁσάκις πάλιν δὲν εὑρίσκεις εἰς τὸν πεπαιδευμένον καὶ λόγιον τοὺς καρποὺς τῆς παιδείας, ἤγουν τὴν ἥμερον ἁπλότητα τῶν ἠθῶν, καὶ τοῦ λογικοῦ τὴν ὀρθότητα, λέγε παράυτα,

Τὸν ἄνδρα τοῦτον βιβλίον διέφθορε,

καὶ σπάνιως θέλεις ἀπατηθῇ εἰς τὴν κρίσιν σου. Ὅστις ἐξοδεύει τὸν καιρὸν εἰς τὰ ἀνωφελῆ, ἢ πολλὰ ὀλίγου ἄξια, εἰς ἐκεῖνον καιρὸς δὲν μένει διὰ τὰ ἀξιόλογα· καὶ ἂν κατὰ δυστυχίαν ὁ

(1) « Ναὶ μὴν τὸ κορυφαιότατον αὐτὴν Φιλοσοφίαν, ἐπιτήδευσιν λόγου » ὀρθότητος ἀποδιδόασιν· ὡς ἐξ ἀνάγκης εἶναι τὸ πλημμελούμενον πᾶν διὰ » τὴν τοῦ λόγου διαμαρτίαν γινόμενον, καὶ εἰκότως καλεῖσθαι ἁμάρτημα ». Κλήμ. ὁ Ἀλεξανδρ. Παιδαγωγ. Βιβλ. Α, κεφ. ιγ. Λέγει πολλὰ πολλαχοῦ ἀξιόλογα περὶ Φιλοσοφίας ὁ φιλόσοφος οὗτος πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας.

εἰς ἐκεῖνα δαπανώμενος καιρὸς ἦναι ὁ καιρὸς τῆς νεότητος, οἱ τύποι τῆς οὐτιδανοσχολίας μένουσι διαπαντὸς ἀνεξάλειπτοι εἰς τὴν κεφαλήν του, καὶ τὴν κάμνουν ἀνεπίδεκτον πάσης φιλοσοφικῆς θεωρίας.

Τόσον εἶναι βέβαιον ὅτι χωρὶς τῆς Φιλοσοφίας κανὲν ἐπιστήμης ἢ τέχνης μέρος, καμμία πρᾶξις ἀνθρώπινος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατευθυνθῇ εἰς καλὴν ἔκβασιν, ὥστε οἱ πρόγονοι ἡμῶν ὠνόμαζον Φιλοσοφίαν ὅλην τὴν περιοχὴν τῆς ἀνθρωπίνης παιδεύσεως, ἤγουν τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν ὅλων ὁμοῦ τῶν χρησίμων εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον· καὶ τὸ μεγαλήτερον καύχημα τῶν Ἑλλήνων ἦτον ὅτι εὑρεταὶ τῆς Φιλοσοφίας ἐχρημάτισαν αὐτοὶ, καθὼς εὔμορφα τὸ παριστάνει ὁ Ἰσοκράτης (1), μὲ τὰ σοφὰ ταῦτα λόγια, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἦναι χαραγμένα μὲ χρυσᾶ γράμματα εἰς τοὺς τοίχους τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων· « Φιλοσοφίαν τοίνυν, ἣ πάντα ταῦτα » συνεξεῦρε καὶ συγκατεσκεύασε, καὶ πρός τε τὰς πράξεις » ἡμᾶς ἐπαίδευσε, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπράϋνε, καὶ τῶν συμ» φορῶν τάς τε δι' ἀμαθίαν, καὶ τὰς ἐξ ἀνάγκης γινομένας, » διεῖλε (2), καὶ τὰς μὲν φυλάξασθαι, τὰς δὲ καλῶς ἐνεγ-

(1) Πανηγυρικ. σελ. 190, ἐκδ. Αὐγήρ.

(2) Θαυμασία τῶν συμφορῶν διαίρεσις καὶ διάκρισις. τὰ βάρβαρα καὶ τῆς Φιλοσοφίας ἐχθρὰ ἔθνη κατασφάζονται, ὡς ἄλογα κτήνη, ἀπὸ τὴν ὀλεθριωτάτην νόσον, τὴν καὶ διὰ τοῦτο ὀνομασθεῖσαν Θανατικόν· καὶ, καθὼς λέγει ὁ αὐτὸς Ἰσοκράτης (Αὐτ. σελ. 278). « Πολλῶν κακῶν τῇ φύσει τῇ τῶν ἀνθρώπων » ὑπαρχόντων, αὐτοὶ πλείω τῶν ἀναγκαίων προσεξευρήκασι ». τὰ ἔθνη, εἰς τὰ ὁποῖα τιμᾶται ἡ Φιλοσοφία, εὑρήκασι τὸν τρόπον, καὶ ἀπὸ τὸ θανατικὸν, καὶ ἀπὸ ἄλλα πολλὰ τῆς ἀμαθίας κακὰ νὰ φυλάττωνται. Διδάσκαλε, ὅστις ἂν ἦσαι, ἐξήγει εἰς τοὺς μαθητάς σου, ὁσάκις ἐμπέσῃ ἀφορμὴ, μὲ τοιαῦτα σχόλια τοὺς συγγραφεῖς· καὶ μὴν ἀμφιβάλλῃς ὅτι θέλουν εὑρεθῆ μεταξὺ αὐτῶν

» κεῖν ἐδίδαξεν, ἡ πόλις ἡμῶν κατέδειξε, καὶ λόγους ἐτί-
» μησεν, ὧν πάντες μὲν ἐπιθυμοῦσι, τοῖς δὲ ἐπιςαμένοις
» φθονοῦσι· συνειδυῖα μὲν ὅτι τοῦτο μόνον ἐξ ἁπάντων
» τῶν ζώων, ἴδιον ἔφυμεν ἔχοντες, καὶ, ὅτι τούτῳ πλεο-
» νεκτήσαντες, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν αὐτῶν διηνέγκαμεν
» κ. τ. λ. »

Πόσον εἶναι ἀληθὲς τὸ ἐγκώμιον τοῦτο, τὸ ἔδειξεν ἐκ δυ-ςυχίας ἡ πεῖρα. Μόλις ἐκίνησεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τοὺς πόδας αὐτῆς ἡ Φιλοσοφία, καὶ συνήρπασεν ὡς ἀνεμοςρόβιλος τέχνας, ἐπιςήμας, ἐλευθερίαν, ὅλα τὰ καλὰ καὶ τίμια, ὥςε νὰ φωνάζωσιν ἐκτείνοντες ἀλυσιδωμένας τὰς χεῖρας, καὶ ἀτενίζοντες δακρύοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς, πρὸς αὐτὴν οἱ Γραικοὶ, ὅ, τι ἔλεγεν ἡ ὀρφανὴ Ἠλέκτρα πρὸς τὸν ἀδελφόν της Ὀρέςην·

Νῦν δ' ἐκλέλοιπε ταῦτ' ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ
Θανόντα σὺν σοί· πάντα γὰρ ξυναρπάσας
Θύελλ' ὅπως βέβηκας..............

Αὕτη εἶναι ἡ πρώτη αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν συνεχῶς ἀνέφερα τῆς Φιλοσοφίας τὸ ἔνδοξον ὄνομα· δευτέρα εἶναι ἡ ἑξῆς.

Τῶν Γραικῶν αἱ γοεραὶ πρὸς αὐτὴν φωναὶ τέλος πάντων εἰσηκούσθησαν· καὶ ἡ Φιλοσοφία σπλαγχνισθεῖσα ἐπιςρέφει πάλιν εἰς τὴν παλαιὰν αὐτῆς πατρίδα, διὰ νὰ θεραπεύσῃ

τινὲς, νὰ κάμωσι τὴν προσαρμογὴν, ταύτης, καθ' ὑπόθεσιν, τοῦ Ἰσοκράτους τῆς ῥήσεως, καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς τοῦ βίου περιςάσεις· θέλουν εὑρεθῆ τινὲς νὰ αἰσχυνθῶσιν ὡς συμφορὰς ἀμαθίας, ὅλα τὰ ἀξιοθρήνητα κακὰ, ὅσα αὐτεξούσιοι τωρεύουσι πολλάκις κατὰ τῆς κεφαλῆς των οἱ νέοι, καὶ νὰ ἀποφύγωσι τὴν ἐλεεινὴν ἐκείνην, καὶ πολλάκις ἀνωφελῆ ἐξομολόγησιν, « Γευσάμενος ἐγευ-» σάμην βραχὺ μέλι, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω (Α Βασιλ. ΙΔ, 43) ».

τὰς πολυχρονίους τῆς Ἑλλάδος πληγὰς, καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὸν ζόφον, ὅςις κατημαύρωσε τὰ πρόσωπα τῶν Ἑλλήνων.... Ἀλλὰ τί ἀκούω; ..... Εὑρίσκονται εἰς τὴν Ἑλλάδα Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι γεμίσαντες λίθους τοὺς κόλπους αὐτῶν, καὶ, ἀναβάντες ὡς ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς τῆς Θρησκείας (ὡς αὐτοὶ λέγουν), λιθοβολοῦν ἀπανθρώπως τὴν Φιλοσοφίαν, διὰ νὰ τῆς ἐμποδίσωσι τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Διὰ τούτους λοιπὸν τοὺς λιθοβολητὰς ἐπαίνεσα τόσον τὴν Φιλοσοφίαν, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀνάγκη εἶναι νὰ ἐπιςρέψω τὸν λόγον, μήπως τοὺς δυσωπήσω νὰ ῥίψωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοὺς λίθους, μήπως τοὺς κινήσω εἰς ἔλεον τῆς πτωχῆς καὶ καταφρονημένης αὐτῶν πατρίδος, μήπως τοὺς ἐμποδίσω νὰ βυθίσωσι καὶ πάλιν εἰς τὸν ζόφον τὴν μόλις ἀπὸ τὸν ζόφον ἀνακύπτουσαν Ἑλλάδα.

Πρὸ πάντων ὅμως πρέπει νὰ τοὺς πληροφορήσω, ἂν ἦναι δυνατὸν, ὅτι ςοχαζόμενος τὴν κατὰ τῆς Φιλοσοφίας αὐτῶν ὁρμὴν, ὡς ἀγνοίας ἀποτέλεσμα, τοῦ νὰ ζητῶ νὰ τοὺς ἐλευθερώσω ἀπὸ τοιαύτην ὀλέθριον εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ παντάπασιν ἄδοξον εἰς αὐτοὺς, ἄγνοιαν, ἄλλην αἰτίαν δὲν ἔχω παρὰ μόνην τῆς πατρίδος τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ὅτι σώζουσι καὶ αὐτοὶ εἰς τᾶς ψυχάς των δὲν ἀμφιβάλλω. Ἔφθασα εἰς ἐκεῖνο τῆς ἡλικίας τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ αἱ ἐλπίδες εἶναι μωραὶ, καὶ οἱ φόβοι ἔτι μωρότεροι. Ὅθεν πρέπει ἀπαρακαλύπτως νὰ ἐξηγήσω τί κακὸν προξενοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅσοι σπουδάζουν νὰ διώξωσι τὴν Φιλοσοφίαν ἀπ' αὐτήν. Ὅταν ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος κινδυνεύωσι, τὸ νὰ σιωπήσω διὰ φόβον, ἢ ἐλπίδα, τί ποτε δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ νὰ καταςαθῶ καὶ προδότης τῆς πατρίδος.

Ἐγὼ γὰρ, ἴςω Ζεὺς ὁ πάνθ᾽ ὁρῶν ἀεὶ,
Οὐκ ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὁρῶν
Στείχουσαν ἀςοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας.

Αἴ! καὶ πῶς νὰ μὴ πιςεύσω ὅτι διώκουσι τὴν Φιλοσοφίαν δι᾽ ἄγνοιαν τῆς Φιλοσοφίας, ὁπόταν ἀκούω ὅτι τὴν νομίζουσιν ἐχθρὰν τῆς Θρησκείας; Τόσον ἀπέχει ἀπὸ τὸ νὰ ἦναι ἐναντία τῆς Θρησκείας ἡ Φιλοσοφία, ὥςε δικαίως ἤθελέ τις τὴν ὀνομάσει ἀδελφὴν καὶ συγγενῆ της. Εἰς ποῖον μέρος τῆς φωτισμένης Εὐρώπης ἐκήρυξεν ἡ Φιλοσοφία πόλεμον κατὰ τῆς Θρησκείας; παρεκτὸς ἂν συγχέωσι μὲ τὴν Θρησκείαν τὴν Δεισιδαιμονίαν, τὴν ὁποίαν ἀληθῶς μάχεται καὶ πολεμεῖ ἡ Φιλοσοφία, καθὼς τὴν ἀποςρέφεται καὶ ἡ ἀληθὴς Θρησκεία. Τί ἄλλο κωμῳδοῦν, τί ἄλλο περιπαίζουν οἱ Φιλόσοφοι παρὰ ὅσα ςηλιτεύων ὁ Ἀπόςολος Παῦλος εἰς τὰς ἐπιςολάς του, ὀνομάζει βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους; καὶ ποῖοι ἀπὸ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλήσιας ἐχρημάτισαν πλέον θερμοὶ τῆς Θρησκείας ὑπέρμαχοι, παρὰ ὅσοι ἦσαν φιλοσοφώτεροι παρὰ τοὺς ἄλλους, ὅσοι ἐπαιδεύθησαν εἰς αὐτὰς τὰς Ἑλληνικὰς καὶ τὸ γένος καὶ τὴν θρησκείαν Ἀθήνας; Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τῆς Ἑλλάδος τὰ χριςιανικὰ φροντιςήρια μὴν ἔπαυσε ποτὲ νὰ παραδίδωται μὲ ὄνομα Φιλοσοφίας ἡ σκιὰ τῆς Φιλοσοφίας; Ἐὰν ἦσθε ἄνδρες πεπαιδευμένοι, ὁποῖοι καὶ ἂν ἦσθε, οἱ διώκοντες τὴν Φιλοσοφίαν, τί ἄλλο ἐμαθητεύθητε εἰς τὴν νεαρὰν ἡλικίαν, διδασκόμενοι τὰ Ἀριςοτελικά; καὶ ἂν ἐπαγγέλλεσθε νὰ παιδεύετε ἄλλους, τί ἄλλο διδάσκετε μετὰ τὰ γραμματικὰ τοὺς μαθητὰς παρὰ τὴν Φιλοσοφίαν; καὶ αὐτῆς τῆς Γραμματικῆς ἡ παράδοσις, ὅταν γίνεται μὲ μέθοδον, ἐπειδὴ καταγίνεται εἰς τὰ σημεῖα τῶν ἡμετέρων ἐννοιῶν, τί

ἄλλο εἶναι πλὴν παράδοσις Φιλοσοφίας; Ἀνάγκη λοιπὸν εἶναι ἢ νὰ ἐξορίσετε παντάπασιν ἀπὸ τὰ σχολεῖα τῆς Φιλοσοφίας τὄνομα, ἢ νὰ ὁμολογήσετε ὅτι δὲν εἶναι ἐναντία τῆς Θρησκείας ἡ Φιλοσοφία (1).

Εἶναι ὅμως, θέλετε ἴσως εἰπεῖ, ψευδοφιλόσοφοι μεταξὺ τῶν Φιλοσόφων· ἀλλὰ τοῦτο μάλιστα, βεβαιοῖ τῆς Φιλοσοφίας τὴν συγγένειαν μετὰ τῆς Θρησκείας, ἐπειδὴ εὑρέθησαν καὶ ψευδαπόστολοι μεταξὺ τῶν Ἀποστόλων, καὶ δὲν ἔλειψαν ποτὲ ψευδοχριστιανοὶ μεταξὺ τῶν χριστιανῶν. Εἶναι καὶ ὑποκριταὶ Φιλοσοφίας, τὄνομα μόνον, καὶ ὄχι τὸ πρᾶγμα, Φιλόσοφοι· ἀλλὰ πότ' ἠλευθέρωθη ἡ Θρησκεία ἀπὸ ὑποκριτὰς καὶ Φαρισαίους; Ἐφάνησαν Κυνικοὶ φιλόσοφοι τινές· ἀλλὰ μὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προχωρήσῃ καὶ τοῦτο τὸ κακὸν εἰς τὴν Θρησκείαν; καὶ τί ἄλλο ἐστηλίτευεν ὁ Χριστὸς, ὅταν ἤλεγχε τὸν ἀφανισμὸν τοῦ προσώπου, παρὰ τὸν κυνισμὸν τῆς Θρησκείας; Ἔκαμαν τινὲς κέρδους καὶ τιμῆς ἐργαστήριον τὴν Φιλοσοφίαν· ἀλλὰ μὴ δὲν εὑρέθησαν κατὰ καιροὺς μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν ἄνδρες ἀναιδεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν πορισμὸν τὴν εὐσέβειαν;

(1) Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ὀνομάζει τὴν Φιλοσοφίαν « Θείας ἔργον προ» νοίας (Στρωμ. Α, σελ. 278), Προπαιδείαν τοῖς τὴν πίστιν δι' ἀποδείξεως » καρπουμένοις (σελ. 282) ». κατηγορῶν τοὺς ἀντιφιλοσόφους, λέγει « Ἔνιοι » δὲ εὐφυεῖς οἰόμενοι εἶναι, ἀξιοῦσι μήτε Φιλοσοφίας ἅπτεσθαι, μήτε δια» λεκτικῆς, ἀλλὰ μηδὲ τὴν φυσικὴν θεωρίαν ἐκμανθάνειν, μόνην δὲ καὶ » ψιλὴν τὴν πίστιν ἀπαιτοῦσιν, ὥσπερ εἰ μηδεμίαν ἠξίουν ἐπιμέλειαν ποι» ησάμενοι τῆς ἀμπέλου, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοὺς βότρυας λαμβάνειν. ἄμπελος » δὲ ὁ κύριος ἀλληγορεῖται κ. τ. λ. (σελ. 291) ». Ταύτης τῆς ἀμπέλου φραγμὸν καὶ θριγκὸν ὀνομάζει πάλιν ἀλλαχοῦ (σελ. 319) ὁ φιλόσοφος οὗτος Πατὴρ τὴν Φιλοσοφίαν, προσαρμόζων εἰς αὐτὴν τὸ προφητικὸν (Ησαΐου Ε, 2) « Φραγμὸν περιέθηκα τῷ ἀμπελῶνί μου ».

καὶ τί ἄλλο ἦσαν εἰμὴ θεοκάπηλοι οἱ πωλοῦντες ἐκεῖνοι καὶ ἀγοράζοντες εἰς τὴν μέσην τοῦ ἱεροῦ, τοὺς ὁποίους μήτ' αὐτὴ τοῦ Ἰησοῦ ἡ πραότης δὲν ἐμπόρεσε νὰ ὑποφέρῃ; Τίς ὅμως ποτὲ, ἂν δὲν τοῦ ἐσύγχυσαν παντάπασιν αἱ προλήψεις τὸν ἐγκέφαλον, ἐτόλμησε νὰ συγχύσῃ τοὺς ψευδαποστόλους μὲ τοὺς ἀληθεῖς κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου, ἢ τοὺς ψευδοχριστιανοὺς μὲ τοὺς γνησίους σεβαστὰς τοῦ Χριστοῦ; Διὰ τί λοιπὸν δὲν κάμνετε τὴν αὐτὴν διάκρισιν καὶ περὶ τῆς Φιλοσοφίας (1); ἢ διώκοντες αὐτὴν, σπουδάζετε καὶ μὴ θέλοντες ν' ἀποδείξετε, ὅτι συγγενεύει καὶ κατὰ τοῦτο μὲ τὴν Θρησκείαν, ἐπειδὴ ἐδιώχθη καὶ αὐτὴ κατ' αὐτά της τὰ γενέθλια. Οἱ παλαιοὶ συκοφάνται τοῦ Χριστιανισμοῦ ὠνόμαζον ὅλους χωρὶς διάκρισιν τοὺς Χριστιανοὺς, Ἡλιολάτρας, Ὀνολάτρας, Αἰδοιολάτρας, Αἱμομίκτας, Βρεφοκτόνους, Ἀνθρωποφάγους, Μάγους, Ἀθέους (2)· ἀπὸ τίνος σημερινοῦ Φιλοσόφου στόμα ἐξῆλθε ποτὲ τοιαύτη κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ βλασφημία; Ἐπειδὴ, ὀλιγώτερον ἀνεξίκακοι ἀπὸ τοὺς Φιλοσόφους, βλασφημεῖτε τὴν Φιλοσοφίαν, καὶ σπουδάζετε νὰ τὴν ἐξορίσετε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἔπρεπε νὰ ἀποδείξετε πρῶτον ποῖον τῆς Φιλοσοφίας κακὸν σᾶς ἐξηγρίωσε τόσον κατ' αὐτῆς. Ποῖον;.... Ἀλλ' ἐπειδὴ σιωπᾶτε, ἄφετε ν' ἀπαριθμήσω ἐγὼ τὰ κακὰ ὅσα ἔκαμεν ἡ Φιλοσοφία εἰς τοὺς Γραικούς. Εἰς τοὺς πολλὰ

(1) « Εἴπερ γὰρ διὰ τοὺς ἐξαπατῶντας καὶ τοὺς ψευδομένους, πρὸς τοὺς » λόγους χαλεπῶς ἔχουσι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς αὐτοὺς ἐπιτιμᾷν· » φανήσονται γάρ τινες καὶ τῶν ταῦτα κεκτημένων ἐξαμαρτάνοντες, καὶ » πολλοὺς διὰ τούτων κακῶς ποιοῦντες κ. τ. λ. » Ἰσοκράτους Νικοκλ. σελ. 102.

(2) Ἴδ. τὴν Ἐκκλησιας. Ἱστορ. τῆς Α καὶ Β ἑκατονταετηρίδος.

ὀλίγους τούτους χρόνους, ἀφ' οὗ ἐπανέστρεψεν εἰς αὐτούς, τοὺς εὕρηκε βεβαρβαρωμένους, καὶ τώρα τοὺς καθαρίζει καθ' ἡμέραν ἀπὸ τὸν ῥύπον τῆς βαρβαρότητος· τὸ γένος ἦτο στερημένον ἀπὸ διδασκάλους καὶ διδασκαλεῖα· καὶ τώρα πολλαπλασιάζονται καθ' ἑκάστην εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ διδασκαλεῖα καὶ οἱ διδάσκαλοι· ἔγεμεν ἀπὸ νέους ἀπαιδεύτους καὶ κακοήθεις, καὶ τώρα στολίζεται καθ' ἡμέραν ἀπὸ νέους πεπαιδευμένους καὶ χρηστοήθεις· μέγα μέρος τῶν Λευιτῶν τῆς Θρησκείας μόλις ἐκαταλάμβανε τὰ βιβλία τῆς Θρησκείας, καὶ τὴν σήμερον ὁ κλῆρος τῶν Γραικῶν ἐπλουτίσθη, καὶ πλουτίζεται ἀδιακόπως, ἀπὸ σοφοὺς ἱερεῖς καὶ ἱεράρχας (1)· παρὰ τὴν ἀγενεστάτην ἐπιστήμην τοῦ θησαυρίζειν ἄλλην ἐπιστήμην δὲν ἐγνώριζον πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πλουσίους τοῦ γένους, καὶ σήμερον κατεξοδεύουσι γενναίως μέγα μέρος τῆς περιουσίας αὐτῶν, ὄχι μόνον εἰς παιδείαν τῶν ἰδίων τέκνων, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλων τῶν ὁμογενῶν τὴν κοινὴν ὠφέλειαν, προτιμῶντες μὲ χρυσίον ὀλιγώτερον νὰ ἦναι καὶ νὰ λέγωνται φερωνύμως Ἕλληνες, παρὰ μὲ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Κροίσου νὰ νομίζωνται χειρότεροι καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Σκύθας. Νὰ προσθέσω καὶ ἄλλο μέγα τῆς Φιλοσοφίας κακὸν, τὸ ὁποῖον βέβαια παρετήρησαν ὅσοι βλέπουσι τὰ πράγματα μὲ φιλοσοφικοὺς ὀφθαλμούς; Μόλις ἡ κακοποιὸς αὕτη Φιλοσοφία

(1) Ἐκ τῶν πολλῶν τούτων ἀρκοῦμαι νὰ ὀνομάσω ἕνα μόνον σὲ, Φιλόσοφε καὶ Φιλολόγε Ἱεράρχα τῆς Οὐγγροβλαχίας, ΔΟΣΙΘΕΕ, ὅστις, πληροφορημένος πόσον ὠφελεῖ τὴν θρησκείαν ὁ φραγμὸς τῆς φιλοσοφίας, καταγίνεσαι νὰ καταστήσῃς κοινὴν εἰς τὸ ποίμνιόν σου τὴν ἀληθινὴν παιδείαν. ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Θρησκείας, τῆς ὁποίας εἶσαι καύχημα καὶ στολισμὸς, νὰ μακρύνῃ τὴν τόσον ὠφέλιμον εἰς τὴν Ἑλλάδα ζωήν σου εἰς πολλὰ ἔτη! σεβασμιώτατε Δέσποτα

ἐπανέστρεψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐμετρίασε τὰ δεινὰ ὅσα ἔπασχεν ἡ ταλαίπωρος Ἑλλὰς ἀπὸ τοὺς Κρατοῦντας (1). Ταῦτα εἶναι τὰ μυρίων ἄξια κολάσεων κακὰ, ὅσα ἡ Φιλοσοφία ἔκαμεν εἰς τοὺς Γραικοὺς, μόλις πατήσασα τῆς Ἑλλάδος τὰ πρόθυρα· ὅσα μέλλει νὰ κάμῃ θέλουν εἶσθαι ἀσυγκρίτως χειρότερα, ἐὰν, ῥίψαντες ἀπὸ τὰς χεῖρας τοὺς λίθους, τὴν ἀφήσετε νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω.

Ἀφίνω τώρα τὴν εἰρωνείαν, διὰ νὰ σᾶς εἴπω ἀληθῶς, ὅτι τοιαύτην Φιλοσοφίαν μόναι αἱ ψευδεῖς θρησκεῖαι ἔχουν δίκαιον νὰ ἀποστρέφωνται. Εἰς μόνας ἐκείνας δὲν συμφέρει τὸ φῶς τῆς Φιλοσοφίας, διότι φανερόνει τὰς σαθρότητας αὐτῶν· ὅθεν ἀναγκάζεται πᾶσα μία ἀπ' αὐτὰς νὰ φωνάζῃ, ὡς τὸ ἀσελγὲς τῆς Κωμῳδίας γραΐδιον,

Ἆ, Ἆ, τὴν δᾶδα μή μοι πρόσφερε......

« Μακρὰν ἀπ' ἐμὲ ὦ Φιλοσοφία, τὸν λύχνον σου· αὐτὸς θεατρίζει τὸ γῆρας, τὰς ῥυτίδας, τὴν ἀσχημίαν μου. Καὶ πῶς ἔχω νὰ κάμω, ἂν μ' ἀφήσωσιν οἱ ἐρασταί μου; πῶς ἔχουν νὰ ζήσωσιν οἱ Οἰωνοσκόποι, οἱ Τερατοσκόποι, οἱ Ἐπαοιδοὶ, οἱ Μάγοι μου, ὅλοι ὅσοι ὑπηρετοῦν τοὺς βωμούς μου, ὄχι δι' ἄλλο παρὰ διὰ νὰ μοιράζωνται τὰς ἐπάνω εἰς αὐτοὺς προσφερομένας ἀπὸ τὸν ἀνόητον ὄχλον θυσίας; » Τοιαῦται πρέπει νὰ ἦναι τῆς θρησκείας τοῦ Αἰθίοπος, τοῦ

(1) Φυσικὰ ὁ πεπαιδευμένος καὶ πραγμάτων ἔμπειρος ἄνθρωπος ἐμπνέει συστολὴν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς πλέον ἀγρίους δεσπότας, τόσον περισσοτέραν, ὅσον ἦναι μεγαλητέρα ἡ χρεία, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν ἀπὸ τὴν ἐμπειρίαν του, καὶ μεγαλήτερος ὁ κίνδυνος, τὸν ὁποῖον τρέχει ἡ ἀμαθία, ὅταν πολεμῇ τὴν σοφίαν. Οἱ ὄνοι ξυλοκοποῦνται μὲ θάῤῥος καὶ καταφρόνησιν· τοὺς εὐγενεῖς ἵππους μόλις τολμᾶ τις νὰ ἐγγίσῃ μὲ τῆς μάστιγος τὴν ἄκραν.

Σκύθου, εἰς ἕνα λόγον, ὅλων τῶν ψευδῶν Θρησκειῶν αἱ δαιμονιώδεις κραυγαί· ἀλλὰ τῶν Χριστιανῶν ἡ Θρησκεία, τῆς ὁποίας ὁ ἀρχηγὸς ὀνομάζεται ΣΟΦΙΑ καὶ ΛΟΓΟΣ θεοῦ, τί ἔχει νὰ φοβῆται ἀπὸ τὴν φωτίζουσαν τὸν λόγον ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΝ; Ἐὰν ἴσως ἡ Θρησκεία, τὴν ὁποίαν ἐπαγγέλλονται τινὲς, ἦναι δυνατὸν νὰ καταλυθῇ ἀπὸ τὴν Φιλοσοφίαν, ἄς καταλυθῇ τοιαύτη Θρησκεία (1)· ἐπειδὴ τοῦτο μόνον, ὅτι δύναται νὰ καταλυθῇ, ἀποδείχνει φανερὰ ὅτι εἶναι ἄλλη παρὰ τὴν Θρησκείαν, περὶ τῆς ὁποίας ἐπροφητεύθη τὸ «Πύλαι ᾄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς». Τῆς Φιλοσοφίας ἔργον εἶναι νὰ ἐλευθερόνῃ, ἀνακαλύπτουσα τὰς ἀληθεῖς τῶν πραγμάτων αἰτίας, τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν δεισιδαιμονίαν, καὶ νὰ τοὺς διδάσκῃ τὴν ἀρετὴν, ἤγουν τοιαύτην διαγωγὴν, χωρὶς τῆς ὁποίας ἤθελεν εἶσθαι ἀνωφελὴς ἡ Θρησκεία; Ἓν ἀπὸ τὰ πολλότατα, ὅσ' ἀπέλαυσεν ὁ Περικλῆς ἀπὸ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Ἀναξαγόραν καλὰ, ἦτο, λέγει ὁ Πλούταρχος (2), καὶ ἡ ἀδεισιδαιμονία. Δὲν σᾶς λανθάνει ὅτι ὁ Ἀναξαγόρας ἦτο Φιλόσοφος· ἐξεύρετε ἴσως καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸν Πλούταρχον, ὅτι ἐπωνομάσθη ΝΟΥΣ, διότι αὐτὸς πρῶτος ἐκήρυξεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν κόσμον δημιούργημα ἑνὸς μόνου Νοῦ.

Ὁ κατὰ τῆς Φιλοσοφίας διωγμὸς δὲν εἶναι πραγμα νέον. Ὅλος ὁ κόσμος ἐξεύρει τί ἔπαθεν ὁ προειρημένος Ἀναξαγόρας,

(1) «Οἱ πολλοὶ δὲ, καθάπερ οἱ παῖδες τὰ μορμολύκεια, οὕτω δεδίασι » τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν, φοβούμενοι μὴ ἀπαγάγῃ αὐτούς. εἰ δὲ τοιαύτη » παρ' αὐτοῖς ἐστιν ἡ πίστις (οὐ γὰρ ἂν γνῶσιν εἴποιμι), ἵνα λυθῇ πιθανολογίᾳ, » λυθήτω διὰ τούτους μάλιστα κ. τ. λ.» Κλήμ. Ἀλεξάνδρ. Στρωμ. ϛ, σελ. 655.

(2) Περικλ. §. 6.

τί ὁ Σωκράτης, τί πρὸ τούτων εἰς τὴν Ἰταλίαν οἱ Πυθαγορικοὶ Φιλόσοφοι, τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον συναθροισμένοι, καὶ ἀσχολούμενοι εἰς τὰ μέσα τοῦ νὰ παύσωσι τὰς ἀδικίας τῶν ἀνθρώπων, τί ἔμελλε νὰ πάθῃ αὐτὸς ὁ κατ' ἐξοχὴν ὀνομασθεὶς Φιλόσοφος Ἀριστοτέλης, ἂν δὲν ἔφευγε τοὺς συκοφάντας τῆς Φιλοσοφίας. Νέον εἶναι ὅτι σεῖς, οἱ θαυμάζοντες τοὺς Φιλοσόφους τούτους, οἱ μαθητευθέντες ἢ καὶ μαθητεύοντες τὰ χρυσᾶ των ἔπη καὶ συγγράμματα, θέλετε νὰ συγκαταριθμηθῆτε μὲ τοὺς συκοφάντας καὶ διώκτας τῶν Φιλοσόφων. Προσέχετε καλὰ τί κάμνετε· καὶ ἀφήσαντες τὰς ζοφερὰς προλήψεις ἀκούσατε τοῦ καλοῦ Γαμαλιὴλ (Πράξ. Ε, 35, 38, 39,) τὴν φιλόσοφον συμβουλὴν, « Ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων » ἡ βουλὴ ἅυτη, ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ » θεοῦ ἐςιν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι αὐτὸ, μήποτε καὶ θεομά» χοι εὑρεθῆτε ». Ἂν ἀληθῶς σέβεσθε τὴν Θρησκείαν, ἀφήσατε τὸ ἔργον εἰς τὴν δύναμιν αὐτῆς· καθὼς κατέλυσε πολλοὺς ἐχθρούς της, ἔχει δύναμιν νὰ καταλύσῃ καὶ τὴν Φιλοσοφίαν, ἐὰν ἡ Φιλοσοφία ἦναι ἐχθρὰ τῆς Θρησκείας.

Ἀκούσατε καὶ τοῦτο, τὸ ὁποῖον μ' ἐδίδαξεν ἡ μακρά μου μεταξὺ τῶν ἀλλογενῶν Εὐρωπαίων διατριβή. Εἰς αὐτοὺς εὑρίσκονται πολλοὶ Φιλόσοφοι, ἄνδρες ἀληθῶς φιλάνθρωποι, καὶ φιλέλληνες, οἱ ὁποῖοι εὔχονται, καὶ προσμένουσι μὲ πόθον ἀνυπόμονον τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος· δὲν λείπουσι καί τινες ὀλίγοι, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι θάνατος ἡ ἀναγέννησις τῆς Ἑλληνικῆς δόξης. Ἐὰν σᾶς ἐγνώριζον, οἱ πρῶτοι ἤθελαν ἀθανατίσει τὰ ὀνόματά σας, διὰ νὰ τὰ παραδώσωσιν εἰς τὰς κατάρας τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς· οἱ δεύτεροι, φοβούμενοι μὴ σᾶς λείψωσι κατὰ τῆς Φιλοσοφίας ὅπλα, τὰς Ἄλπεις

αὐτὰς, κατακερματισμένας εἰς λιθάρια, ἤθελαν σᾶς πέμψει, μήτε ὅμως ἀγαπήσει μήτε σᾶς τιμήσει διὰ τοῦτο ἤθελαν· ὅτι ἂν ἡ προδοσία κρίνεται κάμμίαν φορὰν συμφέρουσα, ὁ προδότης ποτὲ δὲν ἀγαπᾶται. Ἀλλὰ καὶ τιμὴν ἀντ' αἰσχύνης, καὶ φιλίαν ἀντὶ μίσους ἂν σᾶς ἔδιδαν, σεῖς, ὄντες τέκνα τῆς Ἑλλάδος, τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς, ἢ τῶν φίλων, προτιμᾶτε τὴν ἀγάπην καὶ τὸν ἔπαινον;

Πρέπει τέλος πάντων νὰ σᾶς ἀνακαλύψω καὶ τοῦτο, ἐὰν ἴσως κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν τὸ παρετήρησεν ἀκόμη, διὰ νὰ ἐλευθερώσω ἀπὸ μέγα βάρος τὴν συνείδησίν μου. Μέχρι τούτου ἐλάλησα, ὡς φοβούμενος μὴ καταβυθίσετε καὶ πάλιν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸν ζόφον τῆς ἀμαθίας. Τώρα σᾶς ἐξομολογοῦμαι καθαρὰ ὅτι δὲν εἶναι οὗτος ὁ φόβος μου. Ἡ Φιλοσοφία εἶναι ἡ ἀλήθεια· ὅθεν ἔχει δύναμιν ἰσόθεον. Ἀφ' οὗ μίαν φορὰν εἰς κἀνὲν ὁποιονδήποτε τοῦ κόσμου μέρος, ἀναφθῇ τὸ πῦρ αὐτῆς, διαδίδοται καὶ μεταβαίνει ἀπὸ τόπον εἰς τόπον φωτίζουσα· καὶ ὅσοι σπουδάζουν νὰ τῆς ἐμποδίσωσι τὸν δρόμον, κοπιάζουσι ματαίως (1).

(1) « Καί μοι δοκεῖ μεγίστην θεὸν τοῖς ἀνθρώποις ἡ φύσις ἀποδεῖξαι τὴν » ἀλήθειαν, καὶ μεγίστην αὐτῇ προσθεῖναι δύναμιν. Πάντων γοῦν αὐτὴν κατα- » γωνιζομένων, ἐνίοτε δὲ καὶ πασῶν τῶν πιθανοτήτων μετὰ τοῦ ψεύδους » ταττομένων, οὐκ οἶδ' ὅπως αὐτὴ δι' αὑτῆς εἰς τὰς ψυχὰς εἰσδύεται τῶν » ἀνθρώπων· καὶ ποτὲ μὲν παραχρῆμα δείκνυσι τὴν αὑτῆς δύναμιν, ποτὲ » δὲ πολὺν χρόνον ἐπισκοτισθεῖσα, τέλος αὐτὴ δι' ἑαυτῆς ἐπικρατεῖ καὶ » καταγωνίζεται τὸ ψεῦδος ». καὶ ταῦτα μὲν λέγει ὁ Πολύβιος (ΙΓ, ε). ἀλλ' ἐὰν εἰς τοῦ Πολυβίου τοὺς χρόνους, ἦτο τόσον δυνατὴ ἡ Φιλοσοφία, τὴν σήμερον ἡ τυπογραφία τὴν ἔκαμεν ἀκαταμάχητον. ἰδοὺ τί συμβουλεύω τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ τὴν ἀφανίσωσι. πρέπει νὰ καλέσωσι συμμάχους ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Σκυθίας· ἀφ' οὗ μὲ τούτους καταστάθῶσι κύριοι τῆς

Τοῦτο τὸ πῦρ, εἶσθε βέβαιοι ὅτι ὄχι σεῖς (ἄνθρωποι ἀδύνατοι, καὶ περισσότερον δι' ἄγνοιαν, παρὰ μὲ σκοπὸν βλάβης ἁμαρτάνοντες), ἀλλ' ὁμοῦ συναθροισμέναι τῆς κολάσεως αἱ λεγεῶνες ὅλαι δὲν εἶναι καλαὶ πλέον νὰ σβέσωσι. Μὲ τὰς ἀφιλοσόφους κατὰ τῆς Φιλοσοφίας κραυγὰς, ἄλλο νὰ κατορθώσετε δὲν ἐμπορεῖτε παρὰ νὰ τῆς ἀργοπορήσετε πρὸς ολίγον τὸν δρόμον, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ νὰ τὴν ἐνθρονίσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, μὲ μεγάλην καταισχύνην τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ λύπην ὅμως ὄχι μικρὰν τῶν φίλων της, κανὲν ἀλλότριον τῶν Ἑλλήνων ἔθνος. Εἰς τοὺς ὀλίγους τούτους χρόνους, ἀφ' οὗ ἔλαμψεν ἡ Φιλοσοφία εἰς ἡμᾶς, οἱ Ἕλληνες ἐτιμήθησαν, ὄχι μόνον διότι ἄνοιξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ φῶς αὐτῆς, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ὅτι καὶ τὸ ἄναψαν αὐτοὶ εἰς τὴν πατρίδα των, καὶ δὲν ἐπρόσμειναν νὰ τὸ φέρωσι ξέναι χεῖρες εἰς αὐτήν. Ἐὰν σώζετε εἰς τὰς φλέβας αἵματος Ἑλληνικοῦ ςαλαγμοὺς, ὑποφέρετε νὰ γυμνώσετε ἀπὸ τὸ μέγα τοῦτο καύχημα τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ τὸ χαρίσετε χωρὶς ἀνάγκην εἰς ἔθνος ἀλλότριον; Τῆς Ἑλλάδος παλαιὸν προ-

φωτισμένης Εὐρώπης, ἃς κατακαύσωσι πρῶτον τὰς κατὰ πόλεις βασιλικὰς καὶ ἡγεμονικὰς βιβλιοθήκας, ἔπειτα τὰς ἀναριθμήτους μυριάδας τῶν βιβλίων ὅσα εὕρωσιν εἰς τῶν πολιτῶν τοὺς οἴκους, ἢ εἰς τῶν βιβλιοπωλῶν τὰ ἐργαςήρια. ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο· πρέπει νὰ ῥίψωσιν εἰς τὰς αὐτὰς φλόγας ὅλους ἑκάςου ἔθνους τοὺς λογίους ἄνδρας, καὶ μάλιςα τοὺς Φιλοσόφους· κατόπιν τούτων ἃς πυρποληθῶσιν οἱ τυπογράφοι· ἐξοπίσω οἱ τεχνῖται τῶν τυπογραφικῶν χαρακτήρων. ὅταν ὅλα ταῦτα λάβωσι τὸ ποθούμενον τέλος, τότε δύνανται νὰ χωνεύσωσι καὶ αὐτοὺς τοὺς χαρακτῆρας, διὰ νὰ κατασκευάσωσιν ἐξ αὐτῶν οὐρανομήκη κολοσσὸν μὲ ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν, ΤΡΟΠΑΙΟΝ ΤΟΥ ΣΚΟΤΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΦΩΤΟΣ. ἂν καὶ τὸ ἔργον δὲν ἦναι δυνατὸν, ἡ ἐλπὶς ὅμως τῆς κατορθώσεως εἶναι ἀξία Σκυθικῆς ἠλιθιότητος.

τέρημα ἦτο νὰ φωτίζῃ ἄλλους, ὄχι νὰ φωτίζεται παρ' ἄλλων αὐτή. Ταύτης πρέπει νὰ ἦναι, καὶ τὸ νὰ ἀνεγείρεται ἀπὸ τὴν πτῶσίν της μὲ τῶν ἰδίων τέκνων τὴν βοήθειαν, καὶ ὄχι νὰ προσμένῃ χεῖρας ἀλλοτρίας νὰ τὴν σηκώσωσι. Καὶ τοῦτο μὲν εἶναι δεινόν· ἀλλὰ πόσον ἀσυγκρίτως δεινότερον, πόσης καταισχύνης ἀξιώτερον, ἐὰν αἱ ἀνεγείρουσαι χεῖρες ἦναι ὄχι μόνον ἀλλότριαι, ἀλλ' αἱ αὐταὶ ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι τὴν κατεσπάραξαν, καὶ τὴν ἔκαμαν ὅλην πληγήν;........ Περισσότερα δὲν εἶναι χρεία νὰ εἴπω· βλέπετε, ἂν ἔχετε ὀφθαλμούς, ὅτι τῆς Φιλοσοφίας ἡ ἀκαταμάχητος δύναμις ἤρχισεν, ὡς ἡ λύρα τοῦ Ὀρφέως, νὰ μαλάσσῃ καὶ τὴν ἀγριότητα τῶν θηρίων, νὰ κινῇ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀναισθήτους λίθους. Συλλογίσθητε λοιπὸν, ἂν ἦναι ἄξιον ὑπομονῆς νὰ μᾶς φέρωσιν εἰς αἴθησιν τοῦ καλοῦ ὅσοι ἕως τώρα ἐκαυχῶντο εἰς τὴν καταφρόνησιν ὅλων τῶν καλῶν· καὶ νὰ μᾶς δεσμεύσωσι μὲ δεσμοὺς εὐγνωμοσύνης, ὡς εὐεργέται, ἐκεῖνοι, διὰ τοὺς ὁποίους καὶ ἡ Φιλοσοφία καὶ ἡ Θρησκεία ἄλλο δὲν ζητοῦν ἀπὸ μᾶς, ἄλλο νὰ ζητήσωσι δὲν ἔχουν δίκαιον, παρὰ ἀμνηστίαν καὶ φιλάνθρωπον συγχώρησιν ὅλων τῶν παρελθόντων κακῶν.

Ὄχι! Μαρτύρομαι τὴν Ἑλλάδα ὅλην, ὅλους ἐκείνους, ὅσοι ἐπιθυμοῦσι τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν της δόξαν· μήτε σεῖς, ὄντες τέκνα τῆς Ἑλλάδος, δὲν θέλετε ὑποφέρει νὰ φωτισθῇ ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ ἔθνη ἀλλόφυλα· ἀλλὰ ἑνωμένοι μὲ τοὺς ἰδίους ἀδελφοὺς, θέλετε ὑποδεχθῆ τὴν φιλοσοφίαν, ὡς δέχεται ὁ καθήμενος εἰς τὸ σκότος τὸν φέροντα τὸ φῶς, ὁ πεινῶν τὸν τρέφοντα, καὶ ὁ διψῶν τὸν ποτίζοντα· θέλετε προετοιμάσει κατοικητήριον εἰς αὐτὴν τὰς ψυχὰς τῶν νέων, ἐὰν ἔχετε ἐπάγγελμα διδασκάλου, ἢ ἐνισχύσει τοὺς διδασ-

κάλους εἰς τὴν ὑποδοχὴν αὐτῆς, ἐὰν ἀσχολῆσθε εἰς κανὲν ἄλλο ἐπιτήδευμα.

Ὅλους σᾶς ὁρκίζω, καὶ ἐξαιρέτως τοὺς δυνατοὺς τοῦ γένους, εἴτε τοῦ ἱεροῦ τάγματος, εἴτε τῶν λαϊκῶν, εἰς ἐκεῖνον τὸν θεὸν, τὸν ὁποῖον οἱ Χριςιανοὶ λατρεύουσι, νὰ μὴν ὑποφέρετε νὰ σβεσθῶσι τὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀναφθέντα φῶτα, διὰ νὰ μᾶς φωτίσωσι μετ' ὀλίγον ξέναι χεῖρες καὶ μὴ θέλοντας. Ἐὰν ὁ θεὸς τῶν Χριςιανῶν ὀνομάζεται ΠΑΤῊΡ ΤΩ͂Ν ΦΏΤΩΝ, ΛΌΓΟΣ, ΣΟΦΊΑ, ὁ κατὰ τῆς ΦΙΛΟΣΟΦΊΑΣ πόλεμος εἶναι βέβαια πόλεμος Τιτανικὸς, πόλεμος ἀντίθεος (1). Ἕως τώρα ἐκοιμώμεθα ἀκίνητοι εἰς τὸν ζοφερὸν τῆς ἀμαθίας λήθαργον, εἰς τὸν ὁποῖον ὀλιγώτερον ἄδοξον ἤθελεν εἶσθαι ἂν ἐμένομεν διαπαντὸς, παρὰ νὰ ἐξαναπέσωμεν καὶ δεύτερον, ἀφ' οὗ ἐξυπνήσαμεν. Εἰς τοιαύτην περίςασιν, δὲν εἶναι πλέον συγχωρημένον εἰς ἡμᾶς νὰ ὀπισθοποδήσωμεν, ἂν δὲν θέλωμεν νὰ ἐξαλειφθῇ παντάπασιν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τὸν κατάλογον τὸ ὄνομα τῶν Ἑλλήνων. Εἰς τὸ ςάδιον, ὅπου τρέχει σήμερον ἡ Ἑλλὰς, ἔμπροσθεν αὐτῆς ἔχει τὴν ΔΌΞΑΝ, ἡ ὁποία τὴν προσμένει μὲ τὰς ἀγκάλας ἀνοικτὰς καὶ μὲ ςέφανον εἰς τὰς χεῖρας, διὰ νὰ τὴν περιλάβῃ καὶ νὰ τὴν ςεφανώσῃ· ὄπισθεν αὐτῆς ςέκει ἡ ΚΑΤΑΙΣΧΎΝΗ, καὶ αὐτὴ μὲ τὰς ἀγκάλας ἀνοικτὰς ἡ μιαρὰ, ἀλλὰ διὰ νὰ..... Ἆ! πῶς ὁ κάλαμος νὰ τὸ γράψῃ; πῶς ἡ γλῶσσα νὰ τὸ ἐκφωνήσῃ;.... ἀλλὰ διὰ νὰ τὴν πνίξῃ. Τίς ἐξ ἡμῶν, φίλοι ὁμογενεῖς, ὑποφέρει νὰ ςρέψῃ τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῆς Δόξης εἰς τὴν Καταισχύνην; Τίς δὲν φρίττει

(1) « Τοὺς τολμῶντας βλασφημεῖν περὶ τῶν παιδευόντων καὶ ΦΙΛΟΣΟΦΟΎΝΤΩΝ ὁμοίως ἄξιον μισεῖν, ὥσπερ τοὺς εἰς τὰ τῶν θεῶν ἔδη ἐξαμαρτάνοντας ». Ἰσοκράτους Νικοκλ. σελ. 106.

ὅλος, βλέπων τὴν κοινὴν πατρίδα εἰς τοιοῦτον φοβερὸν ἐξουδενώσεως κίνδυνον; Οὐδεὶς βέβαια ἀπὸ ἡμᾶς ἔχει τόσον εὐτελῆ ψυχὴν, ὅςις ἀπὸ τοῦ νῦν δὲν θέλει φωνάζει μετὰ χαρᾶς πρὸς τοὺς ἄλλους, καὶ ἀκούει τοὺς ἄλλους φωνάζοντας πρὸς αὐτὸν (1),

> Ὦ φίλοι Ἀργείων, ὅς τ' ἔξοχος, ὅς τε μεσήεις
> Ὅς τε χερειότερος, νῦν ἔπλετο ἔργον ἅπασι·
> Καὶ δ' αὐτοὶ τόδε που γινώσκετε· μή τις ὀπίσσω
> Τετράφθω, ...
> Ἀλλὰ πρόσω ἵεσθε, καὶ ἀλλήλοισι κέλεσθε.

Μόνη ἡ Γραμματικὴ δὲν ἤρκεσεν ἕως τώρα νὰ μᾶς εὐοδώσῃ εἰς τὰ πρόσω, διότι ἔλειπεν ἀπ' αὐτὴν τῆς Φιλοσοφίας ἡ χειραγωγία. Μήτ' αὐτὴ, καθὼς παρεδίδετο εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος, ἡ Φιλοσοφία, τίποτε δὲν μᾶς ὠφέλησε· διότι τὸ περισσότερον αὐτῆς μέρος ἐπεςηρίζετο εἰς ἑνὸς, θαυμαςοῦ μὲν, ἀλλ' ἑνὸς ἀνθρώπου μόνου δόγματα, καὶ ὄχι εἰς πολλῶν ἀνθρώπων καὶ πολλῶν χρόνων πεῖραν, χωρὶς τῆς ὁποίας νὰ φιλοσοφήσῃ τις δὲν εἶναι δυνατόν. Ταύτην λοιπὸν τὴν πειραματικὴν Φιλοσοφίαν, ὡς διδάσκεται τὴν σήμερον, πρέπει νὰ λάβωμεν εἰς τὸ ἑξῆς ὁδηγὸν, ἐὰν θέλωμεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν λαμπρὰν κατάςασιν, ὅπου ἔφθασαν πολλὰ τῆς Εὐρώπης ἔθνη, τὰ ὁποῖα οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι ἀπεςρέφοντο ὡς βάρβαρα.

Μὲ ταύτας τὰς χρηςὰς καὶ βεβαίας ἐλπίδας παρηγορούμενος καταπαύω τὸν περὶ τούτου λόγον, διὰ νὰ εἴπω ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν τριῶν Ἱςορικῶν, τοὺς ὁποίους ἔταξα προδρόμους τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης, ἤγουν τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων. Εἶναι οὗτοι ὁ Αἰλιανὸς, Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς, καὶ Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός.

(1) Ἰλιάδ. Μ, 269-274.

ΚΛΑΎΔΙΟΣ ΑἸΛΙΑΝΌΣ.

Ὁ Αἰλιανὸς, τὸ γένος Ῥωμαῖος, τὸ ἐπάγγελμα Σοφιστὴς, εἶχε πατρίδα τὴν Πραίνεστον, Ἰταλικὴν πόλιν, σήμερον ὀνομαζομένην ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς Παλεστρίνην (Palestrina). Ἤκμασε κατὰ τὸ 225 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ· καὶ ἐχρημάτισεν (ὡς λέγουσι) μαθητὴς τοῦ Παυσανίου, τοῦ ὁποίου ἔχομεν τὴν πολυμαθεστάτην περιήγησιν τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Σουΐδας (1) ὀνομάζει τὸν Αἰλιανὸν Ἀρχιερέα. Ἀλλὰ τίνος πόλεως; τῆς Ῥώμης; τοῦτο δὲν εἶναι πιθανόν. Εἶχεν ἴσως ὁ Αἰλιανὸς τὸ ἀξίωμα τῆς Ἀρχιερωσύνης εἰς τὴν πατρίδα του τὴν Πραίνεστον, ὅπου ἦτο τὸ περιφημότατον ἱερὸν τῆς Τύχης. Εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο συνέτρεχον πανταχόθεν μὲ μεγάλην δεισιδαιμονίαν, ὅσοι ἐπεθύμουν νὰ μάθωσιν ἀπὸ τὴν ἄστατον ταύτην Θεὰν ὅ, τι ἔμελλε νὰ συμβῇ εἰς αὐτούς· καὶ οἱ ἱερεῖς τῆς Τύχης ἐπροφήτευον εἰς καθ' ἕνα διὰ κλήρων τὴν μέλλουσαν εἰς αὐτὸν τύχην, φανερὸν ὅτι ἀφ' οὗ ἐλάμβανον μέρος ἀξιόλογον τῆς παρούσης του. Ἐκ τούτου οἱ πολυθρύλλητοι καὶ παροιμιώδεις Πραινεστινοὶ κλῆροι (Sortes Prænestinæ), τοὺς ὁποίους αἰνιττόμενος ὁ Φιλόσοφος Καρνεάδης ἔλεγεν ἀστειότατα, ὅτι ποῦ ποτε δὲν ἴδε τὴν Τύχην εὐτυχεστέραν παρὰ εἰς τὴν Πραίνεστον (2).

(1) Φοβοῦμαι μὴν ἐσύγχυσεν ὁ Σουΐδας τὸν ἡμέτερον Κλαύδιον Αἰλιανὸν μὲ τὸν Πλαύτιον Αἰλιανὸν, τὸν ἀρχιερατεύσαντα εἰς τὴν Ῥώμην, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε τὸν Τάκιτον Βιβλ. Δ, κεφ. νγ.

(2) Διηγεῖται ταύτην τοῦ Καρνεάδου τὴν ἀστειότητα ὁ Κικέρων εἰς τὸ Περὶ Μαντικῆς Βιβλ. Β, κεφ. μα· Nusquam se fortunatiorem quam Præneste vidisse Fortunam.

Μὲ δίκαιον ἤθελέ τις ἀμφιβάλει, ἂν ὁ Αἰλιανὸς, περὶ τοῦ ὁποίου λαλοῦμεν, ἦναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν ἱϛορούμενον Αἰλιανὸν τοῦ Φιλοϛράτου, διὰ δύο μάλιϛα αἰτίας. Ἡ πρώτη εἶναι, ὅτι ὑπερεπαινεῖ ὁ Φιλόϛρατος τὴν φράσιν καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Αἰλιανοῦ· ἡ δευτέρα, διότι λέγει, ἢ μαλλον εἰπεῖν, παριϛάνει τὸν Αἰλιανὸν λέγοντα περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι δὲν εἶχεν ἀναχωρήσει ποτὲ ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, μήτε ταξειδεύσει διὰ θαλάσσης. Περὶ μὲν τῆς φράσεως θέλω λαλήσει μετ' ὀλίγον· τὸ δὲ λεγόμενον περὶ τῆς μονῆς αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰταλίαν, εἶναι τόσον παραδοξότερον, ὅσον αὐτὸς ὁ Αἰλιανὸς εἰς τὰ σήμερον αὐτοῦ σωζόμενα συγγράμματα λέγει ῥητῶς (Περὶ ζώων ἰδιότ. ΙΑ, μ) ὅτι ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἀλλ' ὅμως, καθὼς καὶ ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ τὸ ἔκριναν, εὔκολα λύεται τὸ ἀπόρημα, ἐὰν ὑποθέσῃ τις, ὅτι, ὅταν ἔλεγε ταῦτα ὁ Αἰλιανὸς πρὸς τὸν Λήμνιον Φιλόϛρατον, ἀληθῶς εἰς κανὲν ἄλλο μέρος τῆς Οἰκουμένης δὲν εἶχεν ἀκόμη τότ' ἀναχωρήσει ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν.

Εἰς τοῦ Αἰλιανοῦ τὄνομα ἐπιγράφονται τὰ ἑξῆς συγγράμματα· Α, Περὶ Προνοίας· Β, Περὶ θείων ἐναργειῶν· Γ, Κατηγορία τοῦ Γύννιδος· Δ, Περὶ ζώων ἰδιότητος· Ε, Ποικίλη ἱϛορία· ϛ, Τακτικά· Ζ, Ἐπιϛολαὶ ἀγροικικαί. Περὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου ἡ κρίσις εἶναι τόσον δυσκολωτέρα, ὅσον ἀπ' αὐτὰ δὲν σώζονται πλέον παρὰ μικρά τινα ἀποσπασμάτια, κατεσπαρμένα εἰς τὸ Λεξικὸν τοῦ Σουΐδα, εἰς τὸν Εὐϛάθιον, καὶ ἄλλους. Πιθανὸν ὅμως, ὅτι ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σύγγραμμα ὠνομάζετο Περὶ προνοίας, καὶ Περὶ θείων ἐναργειῶν, ὡς θέλομεν ἰδεῖ μετ' ὀλίγον καὶ ἄλλο τοῦ Αἰλιανοῦ σύγγραμμα μὲ διαφόρους ἐπιγραφάς. Ἡ κατηγορία τοῦ Γύννι-

δος, τὴν ὁποίαν ἠφάνισε παρομοίως ὁ χρόνος, ἦτο ςηλίτευσις τῆς ἀσελγείας τοῦ Ἡλιογαβάλου, ἐκείνου δηλαδὴ τοῦ μωροῦ τῶν Ῥωμαίων Αὐτοκράτορος, περὶ τοῦ ὁποίου ἐν παρόδῳ ἐλάλησα εἰς τὴν πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιςολήν μου (σελ. κβ).

Σώζονται λοιπὸν εἰς Αἰλιανοῦ ὄνομα, τὸ Περὶ ζώων ἰδιότητος, ἡ Ποικίλη ἱςορία, τὰ Τακτικὰ, καὶ αἱ Ἐπιςολαί. Τὸ πρῶτον τούτων τῶν τεσσάρων εἶναι γέννημα τοῦ Αἰλιανοῦ, ὅςις ἤκμαζεν, ὡς εἶπα, καταρχὰς τῆς τρίτης ἑκατονταετηρίδος. Τὸ δεύτερον, ἀπορίας ἄξιον εἶναι ὅτι καὶ ἠπόρησαν τινὲς ἂν ἦναι τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως· ἱκανὸν εἶναι ν' ἀναγνώσῃ τις καθεξῆς τὴν Ποικίλην ἱςορίαν καὶ τὸ Περὶ ζώων ἰδιότητος, διὰ νὰ πληροφορηθῇ ὅτι εἶναι ὁ αὐτὸς τοῦ λόγου χαρακτὴρ, αἱ αὐταὶ δόξαι καὶ κρίσεις περὶ τῶν πραγμάτων, τὰ αὐτὰ ἤθη, εἰς ἕνα λόγον, ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος καὶ συγγραφεύς. Τὰ Τακτικὰ, ὄχι μόνον ἔχουσι λόγου χαρακτῆρα διάφορον, ἀλλὰ προσφωνοῦνται καὶ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Ἀδριανόν· ὅθεν γίνεται φανερὸν ὅτι εἶναι σύγγραμμα ἄλλου Αἰλιανοῦ, τὸ γένος Ἕλληνος, καὶ ἀρχαιοτέρου μίαν σχεδὸν ἑκατονταετηρίδα παρὰ τὸν ἡμέτερον Αἰλιανὸν τὸν Ῥωμαῖον, συγγραφέα τῆς Ποικίλης ἱςορίας καὶ τοῦ Περὶ ζώων ἰδιότητος. Τὰς εἴκοσι ἐπιςολὰς, ἐπονομασθείσας Ἀγροικικὰς, διότι πλάττονται ὡς γραφόμεναι ἀπὸ Ἀθηναίους καὶ πρὸς Ἀθηναίους γεωργοὺς, ἄλλοι ἀναφέρουσιν εἰς τὸν Ῥωμαῖον Αἰλιανὸν, ἄλλοι εἰς τὸν πρὸ αὐτοῦ, τὸν Ἕλληνα. Ὅτι εἶναι Ἕλληνος, καὶ ὄχι Ῥωμαίου, πλάσμα, εἶναι ἀναμφίβολον· διςάζω ὅμως ἂν ἦναι τοῦ αὐτοῦ ἐκείνου συγγραφέως τῶν Τακτικῶν, ἢ ἄλλου τινὸς Ἕλληνος, Αἰλιανοῦ ὀνομαζομένου κ' ἐκείνου. Εἰς ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, πολλοὶ καὶ

Ῥωμαῖοι καὶ Ἕλληνες ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο· οἱ Ῥωμαῖοι, διότι ἦτο Ῥωμαϊκὸν, καὶ οἱ Ἕλληνες, διὰ νὰ μὴν ὁμοιάζωσι μήτε κατὰ τὄνομα τοὺς προγόνους αὐτῶν (1).

Ποῖος ἦτον ὁ ἡμέτερος Αἰλιανὸς τὸν βίον, τὰ ἤθη, τὴν παίδευσιν, τὸ μαρτυροῦσι τὰ συγγράμματά του. Καὶ τὸ Περὶ ζώων ἰδιότητος, καὶ ἡ Ποικίλη ἱςορία, δείχνουν ἄνθρωπον χρηςῶν ἠθῶν, πολυμαθέςατον, μέγαν φίλον καὶ τοῦ γένους καὶ τῆς παιδείας τῶν Ἑλλήνων· μεταξὺ τῶν καλῶν ὅμως τούτων φαίνεται καὶ τοῦ ἀνδρὸς ἡ δεισιδαιμονία, τὸ εἰς γραϊκοὺς μύθους εὐκολόπιςον, καὶ εἰς πολλὰ τῶν ἱςορουμένων ἡ ἀφιλόσοφος ἀκρισία του.

Ἡ Ποικίλη ἱςορία τοῦ Αἰλιανοῦ, τὴν ὁποίαν ἐκδίδω ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἐπιγράφεται ἔτι, Ποικίλη ἀφήγησις, κατὰ τὸν Σουΐδαν (2), Σύμμικτος ἱςορία, κατὰ τὸν Στοβαῖον (3), καὶ Ἱςορικὴ διάλεξις, κατὰ τὸν Βυζάντιον Στέφανον (4). Τῶν ἐπιγραφῶν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ βιβλίου ἡ διαφορὰ καὶ εἰς τὸν Αἰλιανὸν, καὶ εἰς ἄλλους συγγραφεῖς, εἶναι ὄχι τῶν συγγραφέων ἔργον, ἀλλ' ἐκείνων πολλάκις, ὅσοι φέροντες εἰς μαρτυρίαν τοὺς συγγραφεῖς, ἢ δὲν ἐνθυμοῦνται αὐτολεξεὶ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ συγγράμματος, ἢ καὶ ἑκουσίως τὴν με-

(1) Ταύτην τῶν ξένων ὀνομάτων τὴν μανίαν ςηλιτεύων ὁ Ἀπολλώνιος (παρὰ Φιλοςρ. ἐπιςολ. οα) ἔγραφε πρὸς τοὺς Ἴωνας· « Ἀλλ' ὑμῶν γε οὐδὲ » τὰ ὀνόματα μένει τοῖς πολλοῖς· ἀλλ' ὑπὸ τῆς νέας ταύτης εὐδαιμονίας » ἀπολωλέκατε τὰ τῶν προγόνων σύμβολα. . . . . . εἴγε πρότερον ἡρώων ἦν » ὀνόματα, καὶ ναυμάχων, καὶ νομοθετῶν· νυνὶ δὲ Λουκούλλων τε, καὶ Φα- » βρικίων, καὶ Λευκίων, κ. τ. λ. ».

(2) Λέξ. Ἀσέλγεια, καὶ Κάκη.

(3) Ἴδε τὰ εἰς τὸν Αἰλιανὸν προοίμια τῶν προτέρων ἐκδοτῶν.

(4) Λέξ. Χεῤῥόνησος.

ταβάλλουν εἰς ἄλλην συνώνυμον, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ κρίνουσι προσφυεςέραν. Ἄλλοτε πάλιν ἡ τοιαύτη μεταβολὴ εἶναι δόλος προφανὴς τῶν βιβλιοπωλῶν, συνεχέςερος πρὸ τῆς εὑρέσεως τῶν τύπων, ἀλλ' ὅςις δὲν ἔπαυσε μήτε μετὰ τῆς τυπογραφίας τὴν εὕρεσιν. Ἀφ' οὗ τινὸς συγγραφέως σύγγραμμα ἐκοινοποιεῖτο τόσον, ὥςε ὠλιγόςευε τῶν ἀγοραςῶν ὁ ἀριθμὸς, ἐσύντεμνον ἢ ἐμάκρυνον τινὰ τοῦ βιβλίου κεφάλαια, μετέθετον ἀπ' ἄλλου εἰς ἄλλον τόπον ἄλλα, ἤλλασσον τὸ ὄνομα τοῦ συγγράμματος, ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως, καὶ οὕτως ἐπώλουν δὶς καὶ τρὶς τὸ αὐτὸ εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀγοραςὰς βιβλίον.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι γνωςὰ εἰς ὅλους. Ἡ τελευταία ὅμως ἐπιγραφὴ, Ἱςορικὴ διάλεξις, τὴν ὁποίαν ὁ Στέφανος δίδει εἰς τὴν Ποικίλην ἱςορίαν, εἶναι τόσον πλέον ἀξιοσημείωτος, ὅσον ἐν ταὐτῷ δείχνει καὶ τὸ σφάλμα τινῶν κριτικῶν, καὶ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς νέας γλώσσης τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν σπουδὴν τῆς παλαιᾶς. Αὐτοὶ, ἀγνοοῦντες τὴν κοινὴν γλῶσσαν τῶν Γραικῶν, ἐνόησαν τὸ Διάλεξις ὡς συνώνυμον τοῦ Ὁμιλία, ἢ Δημόσιος ἀνάγνωσις (ἀπὸ τὸ Διαλέγομαι μέσον ῥῆμα), ὁποίας διαλέξεις ἐσυνείθιζον νὰ κάμνωσιν εἰς τὰς ἐπιδείξεις των οἱ Σοφιςαί. Εἶναι ὅμως φανερὸν, ὅτι εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν, σημαίνει πολλάκις ἡ Διάλεξις τὸ κοινότερον λεγόμενον Διάλεγμα, καὶ Ἑλληνικώτερον Ἐκλογή· καθὼς καὶ τὸ ἐνεργητικὸν Διαλέγω, ὅθεν παράγεται ἡ τοῦτο σημαίνουσα Διάλεξις, σημαίνει τὸ Ἐκλέγω. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, λέγομεν, Διαλέγω φακῆν, ἤγουν τὴν Ἐκλέγω καὶ τὴν χωρίζω ἀφ' ὅσα δὲν εἶναι φακῆ, μονολεξεὶ, τὴν καθαρίζω. Ὁ Ἡσύχιος ἐξηγεῖ τὸ Διαλέγειν διὰ τοῦ Ἀνακαθαίρειν, καὶ τὸ ἐπίρ-

ρῆμα Διαλεγδὸν, διὰ τοῦ Διαφερόντως, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Διαλεκτὰ, ἐπιῤῥηματικὸν ὄνομα τῆς κοινῆς γλώσσης. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τοῦ Ἐκλέγω μετεχειρίσθησαν τὸ Διαλέγω ὁ Πλάτων, ὁ Ξενοφῶν, καὶ ἄλλοι δόκιμοι συγγραφεῖς· ἡ δὲ Διάλεξις, ἡ σημαίνουσα τὴν Ἐκλογὴν, σώζεται εἰς τὰ Λεξικὰ τῆς σημερινῆς ἡμῶν γλώσσης· καὶ ὁ Βυζάντιος Στέφανος μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι εἶναι τοὐλάχιστον δεκατρεῖς ἑκατονταετηρίδες ἀφ' οὗ ἡ λέξις εὑρίσκεται εἰς τὴν γλῶσσαν, ἐὰν ἴσως δὲν τὴν μετεχειρίσθησαν ἄλλοι ἀρχαιότεροι παρὰ τὸν Στέφανον, τῶν ὁποίων ὁ χρόνος ἀφάνισε τὰ συγγράμματα. Ὅταν λοιπὸν ἢ ὁ Στέφανος, ἢ ἄλλος τις πρὸ αὐτοῦ, ὠνόμασεν Ἱστορικὴν διάλεξιν, τοῦ Αἰλιανοῦ τὸ σύγγραμμα, ἄλλο δὲν ἐνόει παρὰ Ἱστορικὴν ἐκλογήν· ἐπειδὴ τοιαύτη ἀληθῶς εἶναι ἡ Ποικίλη ἱστορία, ἤγουν Ἐκλογὴ διαφόρων ἱστοριῶν, τὰς ὁποίας ἐδιάλεξεν ἀπὸ τὰς ἀναγνώσεις του καὶ συνήθροισεν εἰς ἓν ὁ Αἰλιανός.

Περιττὰ ἴσως ἤθελαν κριθῆ ὅσα εἶπα περὶ τῆς Διαλέξεως, ἂν δὲν ἀπέβλεπαν εἰς τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἐπιθυμῶ νὰ γένῃ κοινὸς ὅλων τῶν παραδιδόντων ἢ μανθανόντων τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν Ἑλλήνων σκοπὸς, λέγω τὴν ἀδιάλειπτον παράθεσιν καὶ σύγκρισιν τῆς ἀρχαίας γλώσσης μὲ τὴν σημερινὴν, διὰ τὰς αἰτίας, τὰς ὁποίας πολλαχῶς καὶ πολλάκις ἀνέφερα. Ἀλλ' εἰς τὴν τοιαύτην παράθεσιν δὲν ἀρκεῖ ἡ ζωὴ ἑνὸς ἀνθρώπου ὁλόκληρος· καὶ ὅμως τὸ ἔργον μᾶς βιάζει, τώρα μάλιστα, ὁπόταν (ὡς καὶ ἄλλοτε τὸ εἶπα) ἀναγκαζόμενοι νὰ μεταφράζωμεν τῶν ἀλλοφύλων ἐθνῶν τὰ συγγράμματα, κινδυνεύωμεν νὰ καταγεμίσωμεν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν νὰ καταμολύνωμεν, τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν

χωρὶς ἀνάγκης, ἀπὸ ἰδιώματα ξένων γλωσσῶν. Ὅ, τι λοιπὸν μᾶς λείπει ἀπὸ τὸν ἀναγκαῖον εἰς τοῦ ἔργου τὴν τελείωσιν καιρὸν πρέπει νὰ τ' ἀναπληρώσῃ ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν ἐργατῶν. Τοιαύτης μελέτης ἐπιτηδειότερα ἐργαςήρια ἄλλα δὲν εἶναι παρὰ τὰ σχολεῖα, ἐὰν καὶ διδάσκαλοι καὶ μαθηταὶ πληροφορηθῶσιν, ὅτι πρῶτον ἔργον τοῦ ἀναγεννωμένου ἔθνους εἶναι τῆς ἰδίας αὐτοῦ γλώσσης ἡ διόρθωσις· καὶ μακάριον ἐκεῖνο τὸ ἔθνος, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμειναν λείψανα προγονικοῦ πλούτου, ἱκανὰ νὰ θεραπεύσωσι τὴν παροῦσάν του πτωχείαν. Ἐπιςρέφω πάλιν εἰς τὸν Αἰλιανόν.

Τοῦ Αἰλιανοῦ ἡ Ποικίλη ἱςορία, ἢ Ἱςορικὴ διάλεξις, εἶναι, κατὰ τὄνομά της, συναθροισμένη ἀπὸ ἄλλους διαφόρους σωζομένους συγγραφεῖς· περιέχει ὅμως καὶ πολλά, τῶν ὁποίων αἱ πηγαὶ, ὅθεν τὰ ἔλαβεν, ἠφανίσθησαν ἀπὸ τὸν χρόνον· καὶ τοῦτο κάμνει τοῦ Αἰλιανοῦ τὴν ἱςορίαν ἀναγκαίαν. Ὅσα ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς ἄλλους τὰ διηγεῖται πολλάκις μὲ τὰς αὐτὰς σχεδὸν λέξεις· καὶ τότε ὁ χαρακτὴρ τοῦ λόγου, καλὸς ἢ κακὸς, εἶναι τῶν συγγραφέων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τὰ μετέγραψε. Πολλάκις ὅμως καὶ τὰ μετασχηματίζει εἰς ἴδιον αὐτοῦ χαρακτῆρα καὶ φράσιν· καὶ τότε γέμουσι τὰ διηγήματα ἀπὸ ἀντιπτώσεις (1), πλεονασμοὺς (2), μορίων ἄκριτον ἐπισώρευσιν (3), Ἀττικισμῶν κατάχρησιν, περιόδους μακρὰς, ἐμπεριδεμένας, καὶ ἀνανταποδότους (4), καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ

(1) Παράδειγμα ἓν ἀπὸ πολλὰ τὸ ΙΒ, α.

(2) Α, λβ.

(3) Ἀλλὰ, Ἀλλά γε, Ἀλλὰ γὰρ, Καὶ οὖν, Καὶ οὖν καὶ, Καὶ γὰρ οὖν. μεταχειρίζεται τὰ μόρια ταῦτα μέχρις ἀηδίας.

(4) Β, ιγ.

σοφίσματα, τὰ ὁποῖα ὅσοι δὲν ἔμαθον παρὰ τὴν Γραμματικὴν ςοχάζονται ὡς κομψείας, ὅσοι μετὰ τῆς Γραμματικῆς συνέζευξαν τὴν Λογικὴν, ἀποςρέφονται ὡς φλυαρίας. Πρόσθες εἰς αὐτὰ καὶ τὸ ἀκούσιον σφάλμα τῶν Λατινισμῶν, τόσον ὀλιγώτερον παράδοξον εἰς τὸν Ῥωμαῖον Αἰλιανὸν, ὅσον μήτ' ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας αὐτοὺς, ὅσοι ἔγραψαν εἰς τὴν Ῥώμην, ἢ τοὐλάχιςον ὅσοι συνεχῶς συνανεςρέφοντο τοὺς Ῥωμαίους, δὲν εἶναι παντάπασιν ἐλεύθεροι ἀπ' αὐτό.

Ἴσως ἤθελέ τις ἀπορήσει, ὅτι κρίνω τόσον αὐςηρὰ τὸν Αἰλιανὸν, τὸν ὁποῖον οἱ σύγχρονοί του ὠνόμασαν Μελίφθογγον, Μελίγλωσσον, Ἀττικιςὴν ἄκρον (1). Ἄλλως πρὸς τὸν ἀναγνώςην νὰ δικαιολογήσω τὴν κρίσιν μου δὲν ἔχω, παρὰ νὰ τὸν παρακαλέσω νὰ παραβάλῃ τὴν Ποικίλην ἱςορίαν τοῦ Αἰλιανοῦ μὲ κανὲν ἄλλο σύγγραμμα ἱςορικὸν τῶν δοκίμων τῆς Ἑλλάδος συγγραφέων, μὲ, φέρ' εἰπεῖν, τὸ Περὶ Κύρου παιδείας, ἢ τὰ Ἀπομνημονεύματα, τοῦ Ξενοφῶντος. Ἐὰν ἀφ' οὗ ἀναγνώσῃ ταῦτα, αἰσθανθῇ πλέον ἡδονὴν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Αἰλιανοῦ, ἂς κατηγορήσῃ τότε, ὡς αὐστηρὰν, ἢ καὶ παντάπασιν ἀδιάκριτον, τὴν κρίσιν μου. Εἰς τοὺς ἀθανάτους ἐκείνους συγγραφεῖς λάμπει τὸ φυσικὸν καὶ ἀπερίεργον κάλλος τοῦ λόγου, διότι ἔγραφαν εἰς τὴν μητρικὴν αὐτῶν γλῶσσαν, καὶ κατ' ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, ὅταν ἡ γλῶσσα ἦτον ἔτι εἰς τὴν ἀκμήν της. Κατὰ τοῦ Αἰλιανοῦ τοὺς χρόνους, καὶ ὀλίγον ἀρχήτερα, δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ γράψωσιν ὀρθῶς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν μήτ' αὐτοὶ πλέον

(1) Ἴδε κατωτέρω τον βίον τοῦ Αἰλιανοῦ, ἀπὸ τὸν Φιλόςρατον καὶ τὸν Σουΐδαν, σελ. ροέ καὶ ρος΄ τῆς παρούσης ἐκδόσεως.

οἱ Ἕλληνες, ἐὰν ἐξαιρέσῃς πολλὰ ὀλίγους τινὰς, ἐκείνους μάλιςα, ὅσοι ἔγραψαν ἀπεριέργως, καὶ προσέχοντες περισσότερον εἰς τὰ νοήματα παρὰ εἰς τὸν τρόπον τοῦ ἐκφράζειν αὐτά (1). Πῶς λοιπὸν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ πέσῃ ὁ Ῥωμαῖος Αἰλιανὸς εἰς ὅλα ἐκεῖνα τὰ σφάλματα, ὅσα γεννῶνται, καὶ ἀπὸ τὴν διαφορὰν τοῦ ἔθνους, καὶ ἀπὸ τὴν περίεργον καὶ κακόζηλον τῶν παλαιῶν μίμησιν. Τοιαύτη ἦτον ἐκείνου τοῦ καιροῦ ἡ σοφία· ὅθεν μήτε παράδοξον πρέπει νὰ φαίνεται, ἐὰν ἐπαινέθη τοῦ Αἰλιανοῦ ἡ φράσις ἀπὸ τοὺς συγχρόνους αὐτοῦ. Ἴδομεν ἀνωτέρω ὅτι ὁ πεντήκοντα σχεδὸν χρόνους πρὸ τοῦ Αἰλιανοῦ ἀκμάσας Ἀριςείδης ὠνομάσθη Ἄλλος Δημοσθένης, καὶ ἐξήγησα τὴν αἰτίαν τῆς βλασφήμου ταύτης κρίσεως. Ἐνταῦθα προσθέτω ὡς κανόνα γενικὸν, καὶ παρατήρησιν ςηριγμένην εἰς αὐτὴν τὴν πεῖραν, ὅτι αἱ τοιαῦται κρίσεις ἄλλο δὲν σημαίνουσιν, πλὴν ὅτι εἰς ὁποιον-

(1) Τοιοῦτος εἶναι ὁ καλὸς, ὁ φρόνιμος, ὁ δεύτερος μετὰ τὸν Σωκράτην γνήσιος τῆς ἀρετῆς φίλος, Πλούταρχος, συγγραφεὺς ἀπερίεργος, διότι ἄλλον σκοπὸν τοῦ γράφειν δὲν εἶχε παρὰ τὴν ὠφέλειαν τῆς πατρίδος του. Ἰδοὺ τί ἔλεγεν, αἰνιττόμενος τοὺς Ἀττικιςὰς σοφιςὰς τοῦ καιροῦ του (ἑκατὸν σχεδὸν χρόνους πρὸ τοῦ Αἰλιανοῦ)· « Ἐμοὶ δ' ὅλως μὲν ἡ περὶ λέξιν ἅμιλλα » καὶ ζηλοτυπία πρὸς ἑτέρους μικροπρεπὲς φαίνεται καὶ σοφιςικόν· ἂν δὲ πρὸς » τὰ ἀμίμητα γίγνηται, καὶ τελέως ἀναίσθητον ». (Πλούταρχ. ἐν Νικίᾳ §. 1). Χαρὰ εἰς τὸν νέον, ὅςις σύνωρα τυπώσῃ εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του τὰ φιλόσοφα ταῦτα λόγια τοῦ Πλουτάρχου. Ὅμηρος, ἢ Δημοσθένης, νὰ καταςαθῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν δὲν εἶναι δυνατόν· δύναται ὅμως, ἐὰν μὲ νοῦν καὶ κρίσιν καλλιεργῇ τὴν μητρικὴν αὐτοῦ γλῶσσαν, νὰ προοδοποιήσῃ καὶ νὰ ταχύνῃ τὴν περίοδον ἐκείνην τοῦ χρόνου, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ πατρίς του θέλει ἐξάπαντος γεννήσει νέους Ὁμήρους, καὶ νέους Δημοσθένεις, ἀλλ' Ὁμήρους καὶ Δημοσθένεις Γραικοὺς, γράφοντας εἰς τῶν Γραικῶν, καὶ ὄχι εἰς ἄλλην γλῶσσαν. Εἶναι ταῦτα τόσον φανερὰ, ὥςε δὲν ἔχουσι χρείαν ἀποδείξεως, πλὴν δι' ἐκείνους ἴσως μόνους, τοὺς ὁποίους ὁ Πλούταρχος ὀνομάζει ἀναισθήτους.

δήποτε ἔθνος, καὶ ὁποιανδήποτε χρόνου περίοδον, εὑρίσκονται κακοὶ συγγραφεῖς ἢ ποιηταὶ, εἰς τὸ αὐτὸ ἔθνος, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν περίοδον, ἐξ ἀνάγκης εὑρίσκονται καὶ κακοὶ κριταί. Συμβαίνει δηλαδὴ εἰς τὰς γλώσσας τῶν ἐθνῶν ἀπαράλλακτον ὅ, τι συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἤθη των· ὅπου βλέπεις ἠθικὰς παρανομίας πολλὰς, ἐκεῖ πρόσμενε καὶ κριτὰς παρανόμους· αἱ κακουργίαι τῶν ἀνθρώπων αὐξάνουν τοὺς τοιούτους κριτὰς, καὶ αὐξάνονται ἀμοιβαίως ἀπ' αὐτούς. Ὅλοι βέβαια δὲν ἔκριναν κακῶς· εὑρέθησαν κατ' ἐκείνους τε καὶ τοὺς ἑξῆς χρόνους καὶ ἄνδρες πεπαιδευμένοι, οἱ ὁποῖοι μὲ τὰ ὅπλα τῆς Φιλοσοφίας, ἢ μὲ τοῦ γελοίου τὴν μάστιγα (1), ἐζήτησαν νὰ θεραπεύσωσι τὸ κακόν· ἀλλὰ τὸ κακὸν ἦτο πολλὰ σφοδρότερον παρὰ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ διάδοσις αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς πολλὰ ὀλίγους ὀπαδοὺς τοῦ ὀρθοῦ λόγου.

Περὶ τῶν διαφόρων ἐκδόσεων τῆς Ποικίλης Ἱστορίας τοῦ Αἰλιανοῦ, ἱκανὸν εἶναι νὰ εἴπω ὅτι ἀριθμοῦνται σχεδὸν δεκαπέντε, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη ἔγινε κατὰ τὸ 1545 ἔτος, καὶ ἡ τελευταία, ἡ πρὸ τῆς ἐμῆς, κατὰ τὸ 1794. Ὅστις ἐπιθυμεῖ διεξοδικωτέραν αὐτῶν περιγραφὴν δύναται νὰ ἀναγνώσῃ τοῦ Φαβρικίου τὴν Ἑλληνικὴν Βιβλιοθήκην. Μεταφράσεις, παρὰ τὴν Λατινικὴν, εἶναι μία Ἰταλικὴ, δύο Γερμανικαὶ, καὶ τοσαῦται Γαλλικαί.

Ἡ παροῦσα ἔκδοσις, καθὼς καὶ ἡ μετ' αὐτὴν ἐλπιζομένη τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων, ἀρχίζει κατ' αὐτὰς

(1) Τοιαῦτα εἶναι πολλὰ ἀστεῖα τοῦ Λουκιανοῦ σκώμματα, καὶ πολλὰ τῆς Ἀνθολογίας ἐπιγράμματα κατὰ τῶν Γραμματικῶν, Ἀττικιστῶν, Σοφιστῶν, Ῥητόρων, καὶ ἄλλων τοιούτων ἀλογωτάτων λογίων ἀνθρώπων.

σχεδὸν τὰς ἀρχὰς τῆς εὐτυχοῦς διὰ τὸ Ἑλληνικὸν γένος δεκάτης ἐννάτης ἑκατονταετηρίδος. ἈΓΑΘ�Η͂Ι ΤΥ͂ΧΗΙ! Ὅσον ἐσυγχώρουν αἱ περιςάσεις, ἐπροθυμήθην νὰ συνεργήσω εἰς τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας εὔνοιαν τῶν Ἑλλήνων ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ, καὶ νὰ κάμω τὴν ἔκδοσιν τοιαύτην, ὁποία νὰ ὠφελήσῃ τοὺς ὁμογενεῖς νέους, καὶ νὰ τοὺς διεγείρῃ εἰς τὴν ἀγάπην τῆς παιδείας, χωρὶς τῆς ὁποίας τῶν λοιπῶν καλῶν ἡ περιουσία εἶναι ἡ ἐλεεινοτέρα ἀπ' ὅλας τὰς δυςυχίας.

Εἰς τὴν τύπωσιν τῆς Ποικίλης Ἱςορίας μετεχειρίσθην τὴν παρατελευταίαν ἔκδοσιν, τὴν τυπωθεῖσαν εἰς τὴν Λειψίαν κατὰ τὸ 1780 ἔτος. Ὅσας μεταβολὰς ἔκαμα εἰς τὸ κείμενον, τὰς ἐφανέρωσα ὅλας σχεδὸν εἰς τὰς σημειώσεις. Ἐξ αὐτῶν ἄλλαι ἐπιςηρίζονται εἰς ἀντίγραφα, παραβληθέντα ἀπὸ τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἐκδότας, ἄλλαι εἰς διορθώσεις τινῶν κριτικῶν, καὶ ἄλλαι εἰς διορθώσεις ἰδικάς μου. Δὲν ἀνέφερα πάντοτε ὀνομαςὶ τοὺς κριτικοὺς, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εὑρίσκονται εἰς τὰς προτέρας ἐκδόσεις· διέκρινα ὅμως πάντοτε τὰς ἰδικάς μου ἀπὸ τὰς ξένας εἰκασίας τε καὶ διορθώσεις. Τὸ πρῶτον δὲν ἦτον ἀναγκαῖον· τὸ δεύτερον πρέπει νὰ φυλάττῃ ἀπαραιτήτως ὅςις δὲν θέλει νὰ ςολίζεται μὲ ξένα πτερά. Εἰς τὰς σημειώσεις ταύτας προσέθηκα καὶ τινὰς παρατηρήσεις περὶ τῆς σημερινῆς ἡμῶν γλώσσης, κατὰ τὰς γραφείσας εἰς τὸν Ἡλιόδωρον.

Ὁ Πίναξ συνηρανίσθη ἀπὸ τοὺς Πίνακας τῶν προτέρων ἐκδόσεων, ἀπ' ἐκεῖνον μάλιςα τὸν διεξοδικώτατον Πίνακα τῆς κατὰ τὸ 1746 ἔτος εἰς Λειψίαν ἐκδοθείσης ποικίλης ἱςορίας. Παρὰ τὰ κύρια ὅμως ὀνόματα, ἀναγκαῖα εἰς τὴν ἱςορίαν, ἐφύλαξα πολλὰ ὀλίγας λέξεις ἢ φράσεις, ἢ γνωςὰς

εἰς ὅλους, ἢ μὲ εὐκολίαν εὑρισκομένας εἰς τὰ Λεξικά. Περισσότερον ἐσπούδασα νὰ σημειώσω τὰς σπανιωτέρας, ἢ ἐκείνας, ὅσαι εἶναι ἴδιαι τοῦ Αἰλιανοῦ καὶ τῶν συγχρόνων αὐτοῦ συγγραφέων, καθὼς πρὸς τούτοις καὶ τὰς καταχρήσεις τῶν μορίων καὶ ἄλλων λέξεων· καὶ τοῦτο μάλιστα διὰ νὰ δικαιολογήσω τὴν κρίσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμα περὶ τοῦ Αἰλιανοῦ, ἐναντίαν εἰς τὴν περὶ αὐτοῦ ὑπόληψιν τινῶν φιλολόγων. Εἰς τὸν αὐτὸν τοῦτον πίνακα κατεχώρισα (διὰ νὰ μὴ πολλαπλασιάζω τοὺς πίνακας) καὶ ὅσα ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ἄλλους δύο συγγραφεῖς, τὸν Ἡρακλείδην λέγω καὶ τὸν Νικόλαον, περὶ τῶν ὁποίων θέλω λαλήσει μετ' ὀλίγον, καὶ γενικῶς ὅσα περιέχονται εἰς τὰς ὀλίγας σημειώσεις, τὰς ὁποίας ἔγραψα καὶ εἰς τοὺς τρεῖς. Παρὰ τὸν Ἑλληνικὸν Πίνακα, ἐγράφη δεύτερος ἄλλος τῶν λέξεων τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης.

ἩΡΑΚΛΕΊΔΗΣ Ὁ ΠΟΝΤΙΚΌΣ.

Περὶ τοῦ Ἡρακλείδου δὲν ἔχω πολλὰ νὰ εἴπω. Ητον υἱὸς Εὐθύφρονος, καὶ εἶχεν υἱὸν Εὐθύφρονα (1), κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Ἑλλήνων, ἥτις σώζεται καὶ εἰς ἡμᾶς μέχρι τῆς σήμερον, νὰ δίδωσιν εἰς τοὺς ἐγγόνους τῶν πάππων τὰ ὀνόματα. Ὁ Βίος αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον μετέγραψα (2) ὁλόκληρον ἐκ τοῦ Σουίδα, καὶ κατ' ἐπιτομὴν ἐκ τοῦ Διογένους τοῦ Λαερτίου, παριστάνει ἄνδρα πολυμαθέστατον, καὶ τοιοῦτον, ὁποῖος ἔπρεπε νὰ ἦναι, ὅστις εἶχε διδασκάλους τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Ἀριστοτέλην. Δυστυχία ἦτον εἰς αὐτὸν τὸ νὰ μὴ μείνῃ μέχρι

(1) Διογέν. Λαέρτ. ἐν βίῳ Ἡρακλείδου, καὶ Μύσωνος.

(2) Σελ. 203 καὶ 204 τῆς παρούσης ἐκδόσεως.

τέλους καὶ εἰς τὰ ἤθη τῶν διδασκάλων του, ἀλλὰ νὰ κυριευθῇ ἀπὸ τόσον ἄγριον ἀθανασίας ἔρωτα, ὥϛε νὰ καταισχύνῃ ὅλον τῆς ζωῆς του τὸν δρόμον μὲ θάνατον ἀναισχύντου γόητος. Τὸ δυϛυχέϛερον ὅμως εἶναι τὸ προσκολλώμενον ἀπὸ τοὺς τοιούτους Φιλοσόφους ὄνειδος εἰς αὐτὴν τὴν Φιλοσοφίαν. Οἱ ἐχθροὶ τῆς Φιλοσοφίας, ὅταν ἐνθουσιάζωνται κατ' αὐτῆς, δὲν ἀναφέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ Σωκράτους, τοῦ Πλάτωνος, ἢ τινὸς ἄλλου τοιούτου Φιλοσόφου καὶ τὴν πρᾶξιν καὶ τὴν θεωρίαν, ἀλλὰ σκαλίζουσι τὰ κόπρια τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας, διὰ νὰ εὕρωσι κανένα Ἡρακλείδην.

Ἀλλ' ἀφίνω τοῦ Ἡρακλείδου τὴν ἠθικὴν διαγωγὴν, διὰ νὰ λαλήσω περὶ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ, τοῦ ἐπιγραφομένου, Περὶ πολιτειῶν. Εἰς τὰ σωζόμενα καὶ ἐκδιδόμενα ἀπὸ τοῦτο λείψανα, δὲν ἔχομεν πλέον παρὰ ἀληθινὰ λείψανα, καὶ σχεδὸν,

. . . . ἀντὶ φιλτάτης
Μορφῆς, σποδόν τε καὶ σκιὰν ἀνωφελῆ.

Μ' ὅλον τοῦτο, εὐχῆς ἄξιον ἦτο νὰ εἴχομεν τοιαῦτα λείψανα καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ τοῦ ἀνδρὸς συγγράμματα, πολλὰ τὸν ἀριθμὸν, καὶ ποικίλα, ἐπειδὴ ἔγραψεν Ἠθικὰ, Πολιτικὰ, Φυσικὰ, Γεωμετρικὰ, Μουσικὰ, Γραμματικὰ, Ῥητορικὰ κ. τ. λ., ὡς μαρτυρεῖ Διογένης ὁ Λαέρτιος, ὅϛις καὶ ὀνομαϛὶ τὰ καταριθμεῖ.

Ποῖος ἦτον ὁ χαρακτὴρ τοῦ λόγου τοῦ Ἡρακλείδου ἤθελεν εἶσθαι σχεδὸν ἄγνωϛον εἰς ἡμᾶς, ἂν δὲν ἔλεγεν ὁ Διογένης, ὅτι ἦτο « Διηρμένος τὴν λέξιν καὶ ψυχαγωγεῖν ἱκανῶς » δυνάμενος », τὸ ὁποῖον θέλει νὰ εἴπῃ, ὅτι εἶχεν ὕψος λόγου συγκερασμένον μὲ φράσιν ἱκανὴν νὰ θέλξῃ τὴν ἀκοήν· δύο τοῦ

λόγου ἀρετὰς, αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζουσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τοὺς συγγραφεῖς τῆς εὐτυχοῦς ἐκείνης περιόδου τοῦ χρόνου, ὁπόταν ἤκμαζεν ἡ Ἑλλάς. Τὸ ὕψος τοῦ προφορικοῦ λόγου προέρχεται ἀπὸ τὸ ὕψος αὐτὸ τοῦ ἐνδιαθέτου. Ὅστις ἔχει ψυχὴν ἀδούλωτον, συλλογίζεται καὶ λαλεῖ καὶ γράφει ὑψηλά (1). Ματαίως κοπιάζει νὰ γένῃ ὑψηλὸς τὴν φράσιν, ὅστις ἔμαθε νὰ κυλίεται εἰς τοὺς πόδας τῶν ὁμοίων αὐτοῦ· τοῦ ἀνδραπόδου τὰ στίγματα φαίνονται καθὼς εἰς τὰς πράξεις οὕτω καὶ εἰς τοὺς λόγους, καὶ ἐξανθοῦσιν ὡς ψώρα ἀπ' ὅλον αὐτοῦ τὸ ὑποκείμενον. Τοῦτο σημειοῦται διὰ τοὺς νέους, ὅσοι ἐπιθυμοῦν ν' ἀποκτήσωσι λόγου χαρακτῆρα ὑψηλόν. Πρέπει νὰ μάθωσι σύνωρα, νὰ τιμῶσι μὲν καὶ νὰ σέβωνται χωρὶς κολακείας τοὺς τιμῆς ἀξίους· ἀλλὰ μήτ' ὠφέλειαν ἀπὸ κανένα καμμίαν νὰ ἐλπίζωσι, μήτε βλάβην νὰ φοβῶνται, ἐὰν αὐτοὶ ἑαυτοὺς δὲν ὠφελήσωσιν, ἢ βλάψωσιν (2). Τὸ αὐτὸ ἐννοεῖται καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἀρετὴν τοῦ λόγου, τὴν ψυχαγωγίαν. Ὅστις θέλει νὰ ψυχαγωγήσῃ τοὺς ἄλλους, πρέπει νὰ ἔχῃ αὐτὸς ψυχὴν εὐαίσθητον· ἤγουν τοιαύτην, ἡ ὁποία νὰ αἰσθάνεται μὲ εὐκολίαν τὴν ἡδονὴν τὴν προξενουμένην ἀπὸ τὰ ἀληθῶς καλὰ καὶ τίμια. Θέλουν ἀποκτήσει καὶ τοῦτο μὲ εὐκολίαν οἱ νέοι, ἐὰν καταγίνωνται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν δοκίμων ποιητῶν καὶ συγγραφέων, καὶ ἀποστρέφωνται ὡς ματαιοπονίας ὅλας τὰς σοφιστικὰς καὶ κακοζήλους μιμήσεις.

(1) « Ψυχῆς ἀνδρικῆς καὶ δοξαστικῆς ἔργον » ὀνομάζει τὸν καλὸν τοῦ λόγου χαρακτῆρα ὁ Ἰσοκράτης (Κατὰ τῶν Σοφιστ. Τομ. Γ, σελ. 16).

(2) « Ἰδιώτου στάσις καὶ χαρακτήρ· οὐδέποτε ἐξ ἑαυτοῦ προσδοκᾷ ὠφέ-
» λειαν ἢ βλάβην, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἔξω. Φιλοσόφου στάσις καὶ χαρακτήρ· πᾶσαν
» ὠφέλειαν καὶ βλάβην ἐξ ἑαυτοῦ προσδοκᾷ ». Ἐπικτήτ. ἐγχειριδ. μή.

Εἰς τὰ περὶ πολιτειῶν λείψανα τοῦ Ἡρακλείδου δὲν πρέπει νὰ ζητῇ τις ὕψος· διότι ἡ ἱςορία εἰς πολλὰ ὀλίγα τινὰ μέρη δέχεται τὴν τοιαύτην ἰδέαν τοῦ λόγου. Τοῦ Ἱςορικοῦ τὸ χρέος εἶναι νὰ ἐκφράζῃ τὰ πράγματα μὲ τάξιν, σαφήνειαν, καὶ φράσιν ἱκανὴν νὰ ἡδύνῃ τὴν ἀκοήν. Ὅλα ταῦτα εὑρίσκονται εἰς τὸν Ἡρακλείδην, καὶ ἤθελαν ἴσως εἶσθαι φανερώτερα, ἐὰν ἐσώζετο ὁλόκληρον τὸ Περὶ πολιτειῶν. Εἰς πολλὰ μέρη φαίνεται ὅτι ὅςις ἐπέτεμε τὸ σύγγραμμα, ἢ συνήθροισε τὰ εὑρεθέντα λείψανα, ἤλλαξε καὶ τὴν φράσιν, καί ποτε καὶ τὴν ἐσκότισε μὲ τὴν ἀσάφειαν. Μ' ὅλα ταῦτα τὰ ἐλαττώματα, ὅςις παραβάλῃ τὸν Ἡρακλείδην μὲ τὸν Αἰλιανὸν εὔκολα θέλει πληροφορηθῆ πόσον διαφέρει ὁ γράφων εἰς τὴν ἰδίαν αὑτοῦ γλῶσσαν, καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς γλώσσης, ἀπὸ τὸν γράφοντα εἰς ξένην καὶ παρακμάζουσαν γλῶσσαν. Ὁ Αἰλιανὸς ἱςορεῖ πολλάκις διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἐξεύρει νὰ πλέκῃ φράσεις (1), καὶ νὰ θεματογραφῇ Ἑλληνιςί. Ὁ Ἡρακλείδης ἱςορεῖ, διὰ νὰ σὲ διδάξῃ ὅσα ἀγνοεῖς· καὶ μ' ὅλον ὅτι τὰ ἱςορεῖ εἰς φράσιν ἀπερίεργον, καὶ πολλάκις καὶ αὐτοῦ τοῦ πεζοῦ λόγου, νὰ εἴπω οὕτως, πεζοτέραν, ἐμπορεῖ τις νὰ προσαρμόσῃ εἰς αὐτὸν, ὅ, τι πρὸ μικροῦ ἐςιχούργησεν εἷς ἀπὸ τοὺς Γαλατικοὺς ποιητὰς,

(1) Δὲν τὸν συκοφαντῶ· αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ τὸ λέγει, « Φέρε οὖν καὶ τὰ » καλούμενα τέμπη τὰ Θετταλικὰ διαγράψωμεν τῷ λόγῳ καὶ διαπλάσωμεν· » ὡμολόγηται γὰρ καὶ ὁ λόγος, ἐὰν ἔχῃ δύναμιν φραςικὴν, μηδὲν ἀσθενέςερον, ὅσα βούλεται δεικνύναι τῶν ἀνδρῶν τῶν κατὰ χειρουργίαν δεινῶν » (Γ, α) »· καὶ πάλιν, « Καὶ τὸ εἶδος, εἴτι μὴ λυπεῖ διαγράψωμεν. Λυπεῖ » δὲ οὐδέν· ἐπεὶ καὶ ἐκ τούτων προσγένοιτ' ἂν λόγων τε ἐμπειρία καὶ τέχνη » (ΙΓ, α) ». Τοιαύτη παιδαριώδης ἐξομολόγησις δὲν ἐξῆλθε ποτὲ ἀπὸ κἀνενὸς δοκίμου συγγραφέως ςόμα.

Même quand l'oiseau marche, on sent qu'il a des ailes,
Τὸ πετεινὸν, κ' ἂν προπατῇ, φαίνονται τὰ πτερά του.

Τοῦτο εἶναι τὸ μέγα τῆς Φιλοσοφίας προτέρημα, νὰ δείχνῃ τὴν δύναμίν της καὶ εἰς τὰ μικρά· καὶ μόνος ὁ Φιλόσοφος ἐξεύρει νὰ λαλῇ περὶ πάντων ὀρθῶς, ἐπειδὴ καὶ δι' ὅσα παντάπασιν ἀγνοεῖ προτιμᾷ νὰ ὁμολογῇ τὴν ἄγνοιάν του, παρὰ νὰ φλυαρῇ ὅ, τι ἔλθῃ εἰς τὴν γλῶσσάν του,

Οὐκ οἶδ'· ἐφ' οἷς γὰρ μὴ φρονῶ, σιγᾷν φιλῶ.

Τοῦ Ἡρακλείδου τὰ περὶ Πολιτειῶν λείψανα ἕνωσα μὲ τὴν Ποικίλην ἱςορίαν τοῦ Αἰλιανοῦ (τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλοι τινὲς ἐκδόται ἔκαμαν πρὶν ἐμοῦ), διότι εὐλόγως ἐμπορεῖ τις νὰ δώσῃ καὶ εἰς αὐτὰ τὸ ὄνομα τῆς Ποικίλης ἱςορίας. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐπρόσθεσα εἰς τοὺς δύο τούτους συγγραφεῖς καὶ τρίτον ἄλλον τὸν Δαμασκηνὸν Νικόλαον, περὶ τοῦ ὁποίου λέγω τὰ ἑξῆς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ.

Ἄλλος πάλιν οὗτος Φιλόσοφος Ἱςορικὸς, καὶ Φιλόσοφος φρονιμώτερος τὴν διαγωγὴν παρὰ τὸν Ἡρακλείδην, ὡς δηλοῦσιν ὅσα λέγονται εἰς τὸν Σουΐδαν καὶ εἰς τὰς παρεκβολὰς τοῦ Οὐαλεσίου, περὶ τῆς δικαιοσύνης, ἀφιλοχρηματίας, καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν καὶ μεγάλων ἀρετῶν τοῦ ἀνδρός (1)· τὰ ὁποῖα εὐκολώτερον πρέπει νὰ πιςεύσῃ, ὅςις ἔχει κρίσιν πραγμάτων φιλάνθρωπον, παρὰ ὅσα λέγει ὁ Ἰώσηπος (2) ἐμπαθῶς περὶ

(1) Σελ. 221, 222, 225-228 τῆς παρούσης ἐκδόσεως.

(2) Σελ. 269 τῆς αὐτῆς.

αὐτοῦ

αὐτοῦ, θέλων νὰ τὸν παραστήσῃ κόλακα τῶν δυνατῶν. Ὅ, τι μάλιστα πρέπει νὰ σημειώσωσιν οἱ νέοι μετὰ προσοχῆς εἰς τὸν βίον τοῦ Νικολάου, καὶ νὰ ἐντυπώσωσιν εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν, εἶναι ὁ μέγας ἔπαινος τῆς Φιλοσοφίας, ὄχι τῆς ἀργῆς καὶ φλυάρου Σοφιστείας ἐκείνης, μὲ τὴν ὁποίαν ἀκρίτως συγχέουσι τὴν Φιλοσοφίαν οἱ ἰδιῶται, ἀλλὰ τῆς ἀληθοῦς Φιλοσοφίας, τὴν ὁποίαν μόνος ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος ἐξεύρει νὰ μεταχειρίζεται ὡς ὄργανον τῆς κοινῆς ἁπάντων καὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ εὐδαιμονίας.

Σημειώσεως ἄξιον εἶναι καὶ ἡ Πολυμάθεια, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν ὁ Νικόλαος κατὰ μίμησιν τοῦ Ἀριστοτέλους. Πολυμάθεια, ἥτις ὀλίγον ἤθελε δοξάσει καὶ τοὺς δύο, ἂν δὲν προσήρμοζον εἰς ἕκαστον μέρος τῆς Ἐγκυκλοπαιδείας (πάλιν τὸ λέγω) τὴν Φιλοσοφίαν· διότι καθ' ἑαυτὸ τὸ νὰ ἔχῃ τις πολλὰς ἐπιστήμας, ἢ τέχνας, εἶναι πρᾶγμα ἄχρηστον, καὶ καθὼς ἔλεγεν ὁ Ἡράκλειτος, « Πολυμαθίη νόον οὐ διδάσκει ». Μόνος ὅστις ἀκολουθεῖ τὴν Φιλοσοφίαν ὁδηγὸν, ἐξεύρει πῶς ἔχει νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν πολυμάθειαν αὐτὸς, πῶς νὰ ὠφελήσῃ τοὺς ἄλλους.

Εἶχε πατρίδα ὁ Νικόλαος τὴν Δαμασκὸν τῆς Συρίας· κατήγετο ὅμως ἀπὸ Ἕλληνας. Τοῦτο φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τε καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τὴν τότε πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Συρίας, ἥτις, περάσασα ἀπὸ τοὺς Σελευκίδας διαδόχους τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου, εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων, κατὰ τὸ ἑξηκοστὸν πρῶτον (1) ἔτος πρὸ Χριστοῦ (τὸ ὁποῖον συμπίπτει μὲ τὴν γέννησιν τοῦ Αὐγούστου Κ .ίσαρος, καὶ μὲ χρόνον ἴσως ὄχι πολλὰ μακρὸν πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ

(1) Σιμσων. Χρονικ. ἔτ. 3942.

Νικολάου), ἦτον ἀπὸ μέγα πλῆθος Ἑλλήνων κατοικημένη. Ὁ Νικόλαος ἐχρημάτισε φίλος Αὐγούστου τοῦ Καίσαρος, καὶ τοῦ Ἡρώδου, Βασιλέως τῶν Ἰουδαίων. Μόνος Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος (1) προσθέτει (δὲν ἐξεύρω πόθεν μαθὼν) ὅτι ἦτο καὶ ὑπογραφεὺς τοῦ Ἡρώδου.

Τὰ συγγράμματα τοῦ Νικολάου, ἀφανισμένα καὶ αὐτὰ κατὰ δυστυχίαν ἀπὸ τὸν χρόνον, ἦσαν πολλότατα. Τὸ πάντων ὅμως ἀξιολογώτερον ἦτον ἡ Καθολικὴ ἱστορία, γραμμένη εἰς βιβλία τὸν ἀριθμὸν, ὄχι, ὡς λέγει ὁ Σουΐδας (2), ὀγδοήκοντα, ἀλλὰ ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα τέσσαρα, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀθηναίου (3). Εὔκολον δὲν εἶναι νὰ κρίνῃ τις, ἐὰν ἡ Ἀσσυριακὴ ἱστορία, τῆς ὁποίας συγγραφέα ὀνομάζει τὸν Νικόλαον ὁ Φώτιος (4), ἦτο μέρος καὶ αὐτὴ τῆς Καθολικῆς ἱστορίας, ἢ χωρισμένη βίβλος περιέχουσα μόνα τὰ χρονικὰ τῶν Ἀσσυρίων. Πιθανώτερον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ Ἀσσυριακὴ ἱστορία περιείχετο εἰς τὰ πρῶτα πέντε, ἢ ἕξ, ἢ καὶ περισσότερα βιβλία τῆς Καθολικῆς ἱστορίας, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Κτησίου, τοῦ ὁποίου τῆς ἱστορίας, ἐπιγραφομένης, Περσικὰ, καὶ διῃρημένης εἰς εἰκοσιτρία βιβλία, τὰ πρῶτα ἕξ, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ Φώτιος (5), περιεῖχον τὰ Ἀσσύρια. Πιθανὸν ὡσαύτως εἶναι ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Φωτίου δὲν ἐσώζοντο πλὴν ταῦτα τὰ πρῶτα βιβλία τῆς Καθολικῆς ἱστορίας, τὰ περιέχοντα τὴν Ἀσσυριακὴν ἱστορίαν· ἐπειδὴ ταύτην μόνον ὀνομάζει ὁ Φώτιος, ὡς συνταχθεῖσαν ἀπὸ τὸν Νικόλαον, καὶ δὲν

(1) Σελ. 263 τῆς παρούσης ἐκδόσεως.
(2) Σελ. 222 τῆς αὐτῆς.
(3) Σελ. 265 τῆς αὐτῆς.
(4) Σελ. 224 τῆς αὐτῆς.
(5) Κώδ. ρπθ.

ἀναφέρει ποσῶς τῆς Καθολικῆς ἱϛορίας τὄνομα. Ὅπως ἂν ἦναι τὸ πρᾶγμα, εἰς τὴν Ἀσσυριακὴν ἱϛορίαν ταύτην ἀνήκουσι τὰ ἱϛορούμενα περὶ τῶν Ἀσσυρίων καὶ Μήδων βασιλέων (1), ἴσως καὶ τὰ περὶ τοῦ Μόξου, Καμβλίτου, Γύγου, Σαδυάττου, Ἀλυάττου καὶ Κροίσου, τῶν Λυδῶν (2). Ὅλα ταῦτα τῆς Καθολικῆς ἱϛορίας, μεγάλου σώματος μικρότατα λείψανα, εὑρίσκονται εἰς τὴν συλλογὴν Κωνϛαντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, Αὐτοκράτορος τῶν Ῥωμαίων, ἐπιγραφομένην, Περὶ Ἀρετῆς καὶ κακίας, ἐκ τῆς ὁποίας τὰ ἐξέδωκε πρῶτος ὁ Οὐαλέσιος, κατὰ τὸ 1634 ἔτος ἀπὸ Χριϛοῦ.

Εἰς τὴν αὐτὴν συλλογὴν περιέχονται καὶ δύο τεμάχια τῆς ἱϛορίας τῶν Ῥωμαίων (3), τὰ ὁποῖα ὡς πόνημα τοῦ Νικολάου συγκατέλεξε μὲ τὰ τοῦ Νικολάου ὁ Κωνϛαντῖνος, καὶ ὡς τοιαῦτα ἐξέδωκε καὶ ὁ Οὐαλέσιος. Ἀλλ' αὐτὰ εὑρίσκονται αὐτολεξεὶ καὶ σχεδὸν ἀπαραλλάκτως εἰς τὴν σωζομένην Ῥωμαϊκὴν Ἀρχαιολογίαν τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασσέως· ὅθεν συμπεραίνεται, ἢ ὅτι τὰ ἔκλεψεν ὁ Νικόλαος ἀπὸ τὸν Διονύσιον, ἢ ὅτι ὁ Κωνϛαντῖνος, ἢ ὁ ἀντιγράψας τὴν συλλογὴν τοῦ Κωνϛαντίνου, ἐσύγχυσε τὰ τοῦ Διονυσίου μὲ τὰς ἀπὸ τὸν Νικόλαον παρεκβολάς. Οἱ συμπεραίνοντες τὸ πρῶτον, συμπεραίνουσι πρᾶγμα ἀπίθανον. Ἡ κλοπὴ εἶναι τόσον πλέον ἀναίσχυντος, ὅσον εἶναι ὀλιγωτέρα ἡ ἀνάγκη της, καὶ περισσότερος ὁ κίνδυνος τῆς φανερώσεως. Ὁ Νικόλαος ἦτον ἄνθρωπος πολυμαθέϛατος, ἴσως καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν Διονύσιον πολυμαθέϛερος· καὶ ἂν εἶχε χρείαν νὰ δανεισθῇ τὸ περὶ τῆς Ῥώμης ἀπὸ

(1) Σελ. 229-235 τῆς παρούσης ἐκδόσεως.

(2) Σελ. 238, 242-247 τῆς αὐτῆς.

(3) Σελ. 247-250 τῆς αὐτῆς.

τὸν Διονύσιον (καθὼς εἶναι πιθανὸν ὅτι καὶ ἄλλα πάμπολλα ἐδανείσθη ἀπ' ἄλλους), διὰ νὰ τὸ βάλῃ εἰς τὴν Καθολικὴν ἱςορίαν αὐτοῦ, ἔπρεπεν, ἐπειδὴ ὁ Διονύσιος ἦτο σύγχρονος, ἢ νὰ τὸ μεταμορφώσῃ εἰς λόγου χαρακτῆρα ἀνάλογον τῆς ἱςορίας του, ἢ νὰ φανερώσῃ κἂν τὴν πηγὴν ὅθεν τὸ ἔλαβεν. Ἂν δὲν τὸ ἔκαμε, ἔγινεν ἔνοχος κλοπῆς αἰσχρᾶς, καὶ διότι πλούσιος ὢν δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ κλέψῃ, καὶ (τὸ περισσότερον) ὅτι ἔκλεπτεν ἀπὸ σύγχρονον, καὶ πιθανὸν ὅτι καὶ ζῶντα ἔτι, τὸν Διονύσιον (1), ἤγουν κατ' ὀφθαλμοὺς τοῦ συγγραφέως, κατ' ὀφθαλμοὺς ὅλων ἐκείνων, εἰς ὅσους ἦτο γνωςὴ τοῦ Διονυσίου ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἀρχαιολογία. Ὅθεν πρέπει νὰ συμπεράνωμεν, ὡς εἶπα, ὅτι ἢ αὐτὸς ὁ Πορφυρογέννητος Κωνςαντῖνος, ἢ ὁ ἀντιγραφεὺς τοῦ Κωνςαντίνου, ἔθηκαν ἐξ ἀπροσεξίας μεταξὺ τῶν λειψάνων τοῦ Νικολάου τὰ τεμάχια τῆς Ῥωμαϊκῆς ἱςορίας τοῦ Διονυσίου. Ἔτι πιθανώτερον γίνεται τοῦτο ἀπ' αὐτὴν τῆς συλλογῆς τοῦ Κωνςαντίνου τὴν διάταξιν, ἥτις περιέχει καὶ ἄλλας τοῦ Διονυσίου παρεκβολὰς, τὰς ὁποίας ἀμέσως μετὰ τὰς παρεκβολὰς τοῦ Νικολάου ἐξέδωκεν ὁ Οὐαλέσιος. Δι' ἄλλο λοιπὸν δὲν ἐμιμήθην τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἐκδότας, ἀφήσας τὸ νομιζόμενον τοῦτο κλέμμα εἰς τὸν Νικόλαον, πλὴν διότι συντρέχει καὶ αὐτὸ εἰς πλήρωσιν τῆς Ποικίλης ἱςορίας τοῦ Αἰλιανοῦ, τοῦ Ἡρακλείδου, καὶ αὐτοῦ τοῦ Δαμασκηνοῦ Νικολάου.

Τὸ περὶ τῆς Καίσαρος ἀγωγῆς κομψὸν συγγραμμάτιον

(1) Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἐξέδωκεν εἰς τὴν Ῥώμην τὴν ἱςορίαν του, ἐπιγραφομένην Ῥωμαϊκὴν Ἀρχαιολογίαν, περὶ τὸ ἕβδομον ἔτος πρὸ Χριςοῦ. Μετὰ δύο ἔτη (ἤγουν τὸ πέμπτον πρὸ Χριςοῦ) ἐςάλη πρέσβυς ὁ Νικόλαος εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ τὸν Ἡρώδην πρὸς τὸν Αὔγουςον Καίσαρα.

τοῦ Νικολάου (1), τὸ ὁποῖον ἀναφέρει καὶ ὁ Σουΐδας, ἂν καὶ κολοβὸν καὶ αὐτὸ, καθὼς τἄλλα, περιέχει τινὰ εἰδήσεως ἄξια, τὰ ὁποῖα δὲν εὑρίσκονται μήτ' εἰς αὐτοὺς τοὺς Ῥωμαϊκοὺς συγγραφεῖς. Εἰς τοῦτο περισσότερον, παρὰ εἰς ὅσα κατηγορήθη ἀπὸ τὸν Ἰώσηπον διὰ τὸν Ἡρώδην, ἤθελέ τις εὐλόγως μεμφθῆ τὸν Νικόλαον ὡς κόλακα τῶν δυνατῶν, ἐπειδὴ καταριθμεῖ μόνας τοῦ Αὐγούστου τὰς ἀρετὰς, καὶ σιωπᾷ τὰ ἐλαττώματα τοῦ ἀνδρὸς, ὄχι ὀλίγα, ὡς φαίνεται ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους Ἱστορικούς. Ἀλλ' ὅμως, ὅστις παρατηρήσει, ὅτι ὅλαι τοῦ ἀνδρὸς τούτου αἱ κακίαι, γεννήματα τῆς ἀγρίου φιλοδοξίας, μετεβλήθησαν, ἀφ' οὗ ἐμονάρχησεν, εἰς πρᾳότητα καὶ φιλανθρωπίαν ἀνυπέρβλητον, εἰς πρόνοιαν τῆς ἡσυχίας καὶ εὐτυχίας τῶν Ῥωμαίων, εἰς ἕνα λόγον, ὅτι ὁ φονικὸς καὶ ἄγριος τύραννος, μετεμορφώθη εἰς νόμιμον βασιλέα, καὶ ἠξιώθη νὰ ὀνομασθῇ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Ῥωμαίους, Πατὴρ τῆς πατρίδος, θέλει στοχασθῆ ὅσα λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Νικόλαος, ὡς φωνὰς ἀληθινῆς φιλίας, μὲ τὰς ὁποίας, ὑπερεπαινῶν αὐτὸν, ἐζήτει περισσότερον νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν προτέραν του θηριωδίαν, παρὰ νὰ τὸν κολακεύσῃ. Εἶναι περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὁ ἀληθὴς φιλόσοφος πρέπει καὶ τὸν ἀνόμως κατέχοντα τὴν ἀρχὴν, ὅταν δὲν δύναται νὰ τὸν παύσῃ τῆς ἀνομίας, νὰ τὸν μαλάσσῃ μὲ τὸν ἔπαινον τῶν προτερημάτων του, ἐὰν ἔχῃ προτερήματα. Τοιουτοτρόπως μετεχειρίσθη κατ' ἀρχὰς ὁ Πλάτων τὸν τύραννον τῆς Σικελίας Διονύσιον· τοιουτοτρόπως

(1) Σελ. 251-259 τῆς παρούσης ἐκδόσεως. Τοῦτο ἐξεδόθη χωριστὰ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Οὐαλεσίου, καὶ ἀπὸ τὸν Φαβρίκιον, κατὰ τὸ 1727 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ.

ἄλλοι φιλόσοφοι τοὺς ἡγεμόνας τῆς πατρίδος των (1). Κόλαξ εἶναι ὅςις μετασχηματίζει τὰς κακίας τῶν δυνατῶν εἰς ἀρετὰς, διὰ τὸ ἴδιον συμφέρον, ὄχι ὅςις τὰς σιωπᾷ, ὅταν ὁ θεατρισμὸς αὐτῶν ἐμπορῇ νὰ βλάψῃ περισσότερον παρὰ νὰ ὠφελήσῃ. Ὁ Καῖσαρ εἶχεν ἀληθῆ προτερήματα, ὁποῖα δύναται νὰ ἔχῃ ἡ ἀνθρώπινος φύσις· καὶ ταῦτα ἐπαίνεσεν ὁ Νικόλαος. Ἀλλὰ δὲν εἶπε, καθὼς ὁ Σύγχρονος αὐτοῦ ποιητὴς Οὐϊργίλιος, ὅτι,

Divisum imperium cum Iove Cæsar habet,
Μοιρασμένην μὲ τὸν Δία Καῖσαρ ἔχει τὴν ἀρχήν.

Ἔπειτα, πρέπει νὰ σημειωθῇ καὶ τοῦτο, εἰς ἀπόκρισιν πρὸς τοὺς κατηγόρους τοῦ Νικολάου. Κρίνονται δικαίως τῶν ἀνθρώπων οἱ λόγοι, ἀλλ' ὄχι καὶ ἡ σιωπή. Εἰς τὸ περὶ Αὐγούςου Καίσαρος μικρὸν τοῦτο συγγραμμάτιον, ὄχι μόνον λείπουσιν εἰς τὸ ἀναμεταξὺ δύο σελίδες, ἀλλὰ καὶ τὸ διήγημα τελευτᾷ εἰς ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, ὁπόταν ὁ Αὔγουςος δὲν εἶχεν ἀκόμη λάβει τὴν Αὐτοκρατορικὴν ἀρχήν· εἴτε, διότι ὁ Νικόλαος ἔκρινε νὰ τὸ τελειώσῃ ἐκεῖ, διὰ νὰ μὴν ἀναγκασθῇ νὰ διηγηθῇ καὶ τὰς παρανόμους σφαγὰς, διὰ τῶν ὁποίων τὴν ἔλαβεν, εἴτε, διότι ὁ χρόνος, καθὼς ἄλλα πολλὰ, ἀφάνισε καὶ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ διηγήματος. Μήτε δυνατὸν λοιπὸν, μήτε δίκαιον εἶναι, νὰ κριθῇ ὁ Νικόλαος ἀπὸ τὸν κολοβὸν τοῦτον τοῦ Αὐγούςου Καίσαρος βίον.

(1) « Ὅθεν οὐδὲ τοὺς ἐπαινοῦντας εὐθὺς ὡς κολακεύοντας ὑφορατέον. » ἔπαινος γὰρ οὐχ ἧττον ἐν καιρῷ ψόγου φιλίᾳ προσήκει. μᾶλλον δὲ τὸ μὲν » δύσκολον ὅλως καὶ μεμψίμοιρον ἄφιλον καὶ ἀνομίλητον· τῆς δ' ἀφθόνως » καὶ προθύμως τὸν ἐπὶ τοῖς καλοῖς ἀποδιδούσης ἔπαινον εὐνοίας καὶ τὸ » νουθετοῦν αὖθις καὶ παῤῥησιαζόμενον ἐλαφρῶς καὶ ἀλύπως ὑπομένομεν » κ. τ. λ. » Πλούταρχ. Πῶς ἄν τις διακρίν. τὸν κόλακ. τοῦ φίλ. §. 4.

Παρὰ τὰ εὑρεθέντα εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Κωνςαντίνου, ἐπρόσθεσεν εἰς τὴν ἐκλογήν του ὁ Οὐαλέσιος, ὅσα εὑρίσκονται εἰς ἄλλους σωζομένους συγγραφεῖς λείψανα ἀπὸ βιβλία τῆς Καθολικῆς ἱςορίας ὠνομασμένα (1), ἢ ἀνώνυμα (2), καὶ τέλος, τὰ ἐγκατεσπαρμένα εἰς τὸν Στοβαῖον λείψανα τῆς Συναγωγῆς τῶν παραδόξων ἐθῶν (3). Ὅλα ταῦτα τὰ ἐνόμισεν ἀποσπάσματα καὶ μέρη τῆς Καθολικῆς Ἱςορίας· ἀλλ' ὅμως, μήτε τὸ Περὶ τῆς Καίσαρος ἀγωγῆς ἀνήκει εἰς τὴν Καθολικὴν ἱςορίαν, διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Σουΐδα, ὅςις τὸ ὀνομάζει ὡς χωριςὸν ἀπ' ἐκείνην αγμα, μήτε τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὸν Στοβαῖον ἀποσπασμάτια, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ Στοβαῖος μὲ τὴν ἐπιγραφὴν, « Παραδόξων ἐθῶν » μνημονεύει, καὶ εἶναι σχεδὸν βέβαιον, ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο σύνταγμα, τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τὸν Φώτιον « Παραδόξων ἐθῶν συναγωγή ». Καὶ ἐνταῦθα μὲν καταπάυει ἡ ἔκδοσις τοῦ Οὐαλεσίου.

Ὁ δὲ δεύτερος ἐκδότης, ὁ πρὸ ἐμοῦ (κατὰ τὸ 1804 ἔτος), ἐπρόσθεσεν εἰς αὐτὰ καὶ τὸ περὶ Παρασίτων μικρὸν ποιημάτιον (4), ἐρανισμένον καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὸν Στοβαῖον· τὸ ὁποῖον φαίνεται νὰ ἀπεσπάσθη ἀπὸ διεξοδικώτερον ἄλλο, ἴσως ἀπὸ κάμμίαν Κωμῳδίαν, ἐπειδὴ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Σουΐδα, ἐσύνταξε καὶ Κωμῳδίας καὶ τραγῳδίας ὁ πολυμαθέςατος Νικόλαος, τοῦ ὁποίου ὁ Εὐςά-

(1) Σελ. 260-266 τῆς παρούσης ἐκδόσεως.

(2) Σελ. 267-270 τῆς αὐτῆς.

(3) Σελ. 271-280 τῆς αὐτῆς. Αὕτη ἡ Συναγωγὴ παραδόξων ἐθῶν εἶχεν ἐκδοθῆ πρὸ τοῦ Οὐαλεσίου, κατὰ τὸ 1593 ἔτος καὶ ἀπὸ τὸν Κράγιον, ὁμοῦ μὲ τὸ Περὶ πολιτειῶν τοῦ Ἡρακλείδου.

(4) Σελ. 281-282 τῆς αὐτῆς.

θιος (1) ὀνομάζει καὶ δρᾶμα ἓν ἐπιγραφόμενον, Σωσανίς.

Ἔξω ἀπὸ τὰ καταριθμηθέντα συγγράμματα ἔγραψεν ὁ Νικόλαος καὶ περὶ τοῦ ἰδίου βίου, ὡς λέγει ὁ Σουΐδας, καὶ φιλοσοφικὰ ἄλλα διάφορα, καθὼς μαρτυροῦσιν ἄλλοι (2), ἀπὸ τὰ ὁποῖα τίποτε δὲν σώζεται κατὰ δυστυχίαν. Λέγω ὅτι δὲν σώζεται τίποτε, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ πεισθῶ, ὅτι ὁ εὑρισκόμενος εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Κωνσταντίνου βίος τοῦ Νικολάου (3) εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἔγραψεν ὁ Νικόλαος, ὡς τὸ ἐφαντάσθησαν ὁ Οὐαλέσιος καὶ ὁ Σευῖνος, καὶ μάλιστα ὁ Σευῖνος, ὅστις, ἐναντίον εἰς τοὺς κανόνας τῆς κριτικῆς ἐπιστήμης, ἐτόλμησεν εἰς τὴν κατ' ἐπιτομὴν μετάφρασιν τοῦ βιόυ τούτου (4), καὶ νὰ παραστήσῃ τὸν Νικόλαον ὡς ἐκ πρώτου προσώπου λαλοῦντα. Πιστεύω μᾶλλον, ὅτι εἶναι συγγραμμένος ἀπὸ κανένα φίλον, ἢ μαθητὴν τοῦ Νικολάου, ὡς ἔκρινε καὶ ὁ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότης, Ὀρέλλιος (1). Τίποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ γράψῃ τις τὸν ἴδιον βίον· ἀλλ' οἱ σοφισταὶ μόνοι καὶ

(1) Παρεκβολ. εἰς Διον. τὸν Περιηγ. στίχ. 980.

(2) Ἴδε τὸν τρίτον τόμον τῆς νέας ἐκδόσεως τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Φαβρικίου, σελ. 500.

(3) Σελ. 224 - 228 τῆς παρούσης ἐκδόσεως.

(4) Ἴδε τὰ ὑπομνήματα τῆς ἐν Παρισίοις Φιλολογ. Ἀκαδημ. Τομ. ϛ, σελ. 486 - 499.

(5) Ἡ κρίσις αὐτὴ τοῦ Ὀρελλίου εἶναι ὀρθὴ, ἀλλὰ δὲν εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν κρίσιν, τὴν ὁποίαν ἀλλαχοῦ κάμνει περὶ τοῦ Νικολάου, ὀνομάζων αὐτὸν « Τῶν κολάκων ἀχρειέστατον ». Αἱ κακίαι, καθὼς αἱ ἀρεταὶ, σώζουσι μεταξύ των ἁρμονίαν. Ὅστις πράττει τὸ χειρότερον καλὸς εἶναι νὰ πράξῃ καὶ τὸ ὀλιγώτερον κακόν· καὶ δὲν εἶναι πλέον παράδοξον νὰ κολακεύῃ ἑαυτὸν ὅστις κολακεύει ἀναισχύντως τοὺς ἄλλους, ἀπὸ τὸ νὰ κλέψῃ ὅστις ἐτόλμησε νὰ γένῃ ἱερόσυλος, ἢ νὰ πορνεύσῃ ὅστις ἔμαθε νὰ ἦναι μοιχός.

γόητες τολμοῦν νὰ προφέρωσι τὸν ἴδιον ἔπαινον τόσον ὑπέρογκα· καὶ τοιοῦτος βέβαια δὲν ἦτον ὁ Νικόλαος.

Μετὰ τὸν Οὐαλέσιον καὶ τὸν Ὀρέλλιον, τρίτη ἔκδοσις εἶναι ἡ ἡμετέρα τὴν ὁποίαν μετέγραψα ἀπὸ τὴν Οὐαλεσιανὴν ἔκδοσιν, διορθώσας αὐτὴν ὅπου ἔκρινον ὅτι εἶχε χρείαν διορθώσεως, ὡς γίνεται φανερὸν ἀπὸ τὰς σημειώσεις μου, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἠμέλησα νὰ μνημονεύσω ἔι τι χρήσιμον εὕρηκα εἰς τὰς σημειώσεις τοῦ Οὐαλεσίου καὶ τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότου.

Παρ' ὀλίγον ἐλησμόνησα νὰ εἴπω τι καὶ περὶ τοῦ Χαρακτῆρος τοῦ λόγου τοῦ Νικολάου. Ἂν καὶ δὲν ἔζησεν, ὅταν ἤκμαζεν ἡ γλῶσσα τῶν Ἑλλήνων, ὁ Νικόλαος, ἔζησεν (1) ὅμως εἰς περίοδον χρόνου (λέγω τὴν περίοδον τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος), ὁπόταν ἡ Ἑλλὰς ἔσωζεν ἔτι μέγα μέρος τῆς αἰσθήσεως ἐκείνης τοῦ καλοῦ, ἡ ὁποία εἰς τὴν ὁλοκληρίαν αὐτῆς εἶχε γεννήσει τόσ' ἀθάνατα συγγράμματα. Ὅθεν δὲν εἶναι παράδοξον ἐὰν ὁ Νικόλαος γράφῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ σαφήνειαν, ἀφέλειαν, καὶ τὸν ἀπερίεργον ἐκεῖνον στολισμὸν, χωρὶς τοῦ ὁποίου, καλὸν τί ποτε, ἢ νόσιμον, εἰς καμμίαν τέχνην, καθὼς μήτ' εἰς αυτὴν τὴν φύσιν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γεννηθῇ. Διηγεῖται, διὰ νὰ διηγηθῇ, καὶ ὄχι διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἐξεύρει νὰ διηγῆται· καὶ ἡ δύναμις τῆς φράσεως αὐτοῦ ἐξέρχεται ἀπ' αὐτὴν τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς του. Ὅταν ἡ ψυχὴ συλλάβῃ χωρὶς σύγχυσιν τὰ πράγματα, καὶ τὰ διαθέσῃ εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἀκολουθίαν καὶ τάξιν, εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν, καὶ μὲ τὴν αὐτὴν ἀκολουθίαν, δύναται καὶ νὰ

(1) Ἦτο δηλαδὴ νεώτερος τοῦ Ἡρακλείδου τρεῖς σχεδὸν ἑκατονταετηρίδας, καὶ δύο ἀρχαιότερος τοῦ Αἰλιανοῦ.

τὰ παραςήσῃ εἰς τοὺς ἄλλους· καὶ τότε ἡ διήγησις, ὡς ἀληθινὴ ζωγραφία, δὲν ἀκούεται, ἀλλὰ βλέπεται. Τοιαύτη ζωγραφία εἶναι εἰς τὸν Νικόλαον τὰ περὶ τοῦ Παρσώνδου, καὶ περὶ τοῦ Κροίσου διηγήματα, εἰς τὰ ὁποῖα κατέμιξεν ὅλην τῆς Μυθιστορίας τὴν ἡδύτητα μὲ τὴν ὠφέλειαν, ἥτις γεννᾶται ἀπὸ τὴν ἱςορίαν τῶν μεγάλων τῆς τύχης μεταϐολῶν.

Μ' ὅλον τοῦτο, τοῦ Νικολάου ὁ χαρακτὴρ τοῦ λόγου δὲν πρέπει νὰ κρίνεται μήτ' ἀπὸ τὴν Καθολικὴν ἱςορίαν, μήτ' ἀπὸ τὴν Συναγωγὴν τῶν παραδόξων ἐθῶν, τῶν ὁποίων πολλὰ μέρη ἐνδεχόμενον, ἢ τοιαῦτα ἀπαράλλακτα, ὡς τὰ εὕρηκεν εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους συγγραφεῖς, ὅθεν τὰ ἔλαϐε, καὶ νὰ τἀφῆκεν, ἢ τοὐλάχιςον μὲ πολλὰ μικρὰν τῆς φράσεως παραλλαγὴν νὰ τὰ μετέγραψε (1). Δικαιότερον εἶναι νὰ κριθῇ ἀπὸ τὸ Περὶ τῆς Καίσαρος ἀγωγῆς σύνταγμα, καὶ ἀπὸ τὸ Περὶ παρασίτων ποιημάτιον. Τὸ πρῶτον δὲν εἶναι ὑποδεέςερον εἰς τὴν ἀρετὴν τοῦ λόγου ἀπὸ τὰ προειρημένα τῆς Καθολικῆς ἱςορίας μέρη· τὸ δεύτερον, εἶναι καὶ κατὰ τὴν φράσιν

(1) Τὸ περὶ Παρσώνδου μάλιςα διήγημα μὲ βάλλει εἰς ὑποψίαν μὴν εἶναι σχεδὸν αὐτολεξεὶ γραμμένον ἀπὸ τὸν Ἰωνικὸν συγγραφέα τῶν Περσικῶν Κτησίαν τὸν Ἰατρόν. Ὁ Φώτιος ὀνομάζει τὸν χαρακτῆρα τοῦ Κτησίου, « σαφῆ, » ἀφελῆ καὶ ἡδονῇ σύγκρατον »· τὰ διηγήματά του « παθητικὰ, καὶ πολὺ τὸ » ἀπροσδόκητον ἔχοντα, καὶ ἐγγὺς τοῦ μυθώδους ». Εἰς ταῦτα πρόσθες καί τινας Ἰωνισμοὺς τοὺς ὁποίους, ἢ λησμονήσας, ἢ ἐξεπίτηδες, ἀφῆκεν εἰς τὸ προειρημένον διήγημα ὁ Νικόλαος. Πρόσθες ἔτι ὅτι ἱςόρησε καὶ τὰ περὶ τοῦ Ναναρου ὁ Κτησίας. Τέλος πάντων πρέπει νὰ συλλογισθῇ τις καὶ τοῦτο, ὅτι εἰς ἱςορίαν ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων βίβλων, τὴν ὁποίαν συνήθροισε περισσότερον δι' ὠφέλειαν παρὰ πρὸς ἐπίδειξιν ὁ Νικόλαος, μήτε δύναμιν μήτε καιρὸν ἱκανὸν εἶχε νὰ μεταϐάλλῃ πάντοτε εἰς ἴδιον χαρακτῆρα λόγου ὅσα ἐξ ἀνάγκης ἐδανείζετο παρὰ τῶν ἄλλων.

ὀρθὸν, καὶ μὲ τοσαύτην κωμικὴν ἡδύτητα συγκερασμένον, ὥςε ἂν τὸ ἀπέδιδέ τις εἰς τὸν Μένανδρον, ἢ τὸν Φιλήμονα, πολλοὺς ἤθελε κάμει νὰ πιςεύσωσιν ὅτι ἀληθῶς ἐςιχουργήθη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Φιλήμονος, ἢ τοῦ Μενάνδρου.

Ταῦτα εἶχον νὰ εἴπω περὶ τῶν τριῶν συγγραφέων, τοὺς ὁποίους διὰ σᾶς ἐξέδωκα, ὦ φιλόμουσοι νέοι τῆς Ἑλλάδος. Προθυμήθητε νὰ ὠφεληθῆτε ἀπὸ τοὺς μικρούς μου κόπους, καὶ τὴν μεγάλην τῶν φιλογενῶν ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ χορηγίαν. Τότε δὲ θέλετ' ἀληθῶς ὠφεληθῆ, ἐὰν σπουδάζετε νὰ συλλέξετε ὄχι τὰ ἄνθη τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον τοὺς καρποὺς, ὡς ἔλεγεν ἐξ ἰδίας του πείρας, ὅςις εἶχε καὶ τὴν ἀρετὴν νὰ τοὺς μεταδίδῃ εἰς τοὺς ἄλλους (1).

Σεῖς δὲ, φίλοι ΖΩΣΙΜΑΔΑΙ, ὅσην χάριν σᾶς ἔχει ἡ Ἑλλὰς, διὰ τὰς καθημερινὰς εἰς αὐτὴν εὐεργεσίας, τόσην ἄλλην χρεωςεῖτε εἰς τὴν Ἑλλάδα· ὄχι μόνον ὅτι δέχεται μετὰ χαρᾶς ὅσα καθ' ἡμέραν ἐξοδεύετε διὰ τὴν ὠφέλειαν αὐτῆς, ἀλλ' ὅτι σᾶς ἔβαλε καὶ εἰς τὴν τάξιν τῶν πλέον ἀγαπητῶν αὐτῆς τέκνων. Τοιαύτην τιμὴν ἐμποροῦν ν' ἀποκτήσωσι καὶ ὅσοι σᾶς μιμηθοῦν εἰς τὸ ἑξῆς· ἀλλὰ νὰ σᾶς τὴν ἀφαιρέσῃ κανεὶς δὲν θέλει δυνηθῆ.

(1) Πλούταρχος, Γαμικ. παραγγέλμ. « Ἂν μὴ τῶν ῥόδων, ἀλλὰ τῶν » καρπῶν μετέχῃς, ὧν αἱ Μοῦσαι φέρουσι καὶ χαρίζονται τοῖς παιδείαν καὶ » ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΝ θαυμάζουσιν ».

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ ΒΙΟΣ.

Ἐκ τῶν Φιλοστράτου Βίων Σοφιστῶν (Βιβλ. Β, λα, σελ. 624).

Αἰλιανὸς δὲ, Ῥωμαῖος μὲν ἦν, ἠττίκιζε δὲ, ὥσπερ οἱ ἐν τῇ μεσογείᾳ Ἀθηναῖοι. Ἐπαίνου μοι δοκεῖ ἄξιος ὁ ἀνὴρ οὗτος· πρῶτον μὲν ἐπειδὴ καθαρὰν φωνὴν ἐξεπόνησε, πόλιν οἰκῶν ἑτέρᾳ φωνῇ χρωμένην· ἔπειθ' ὅτι προσρηθεὶς Σοφιστὴς ὑπὸ τῶν χαριζομένων τὰ τοιαῦτα, οὐκ ἐπίστευσεν, οὐδὲ ἐκολάκευσε (1) τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, οὐδὲ ἐπήρθη ὑπὸ τοῦ ὀνόματος, οὕτω μεγάλου ὄντος, ἀλλ' ἑαυτὸν εὖ διασκεψάμενος, ὡς μελέτῃ οὐκ ἐπιτήδειον, τῷ συγγράφειν ἐπέθετο, καὶ ἐθαυμάσθη ἐκ τούτου. Ἡ μὲν ἐπίπαν ἰδέα τοῦ ἀνδρὸς ἀφέλεια, προσβάλλουσά τι τῆς Νικοστράτου ὥρας· ἡ δὲ ἐνίοτε πρὸς Δίωνα ὁρᾷ, καὶ τὸν ἐκείνου τόνον. Ἐντυχὼν δέ ποτε αὐτῷ Φιλόστρατος ὁ Λήμνιος βιβλίον ἔτι πρόχειρον ἔχοντι, καὶ ἀναγιγνώσκοντι αὐτὸ σὺν ὀργῇ, καὶ ἐπιτάσει τοῦ φθέγματος, ἤρετο αὐτὸν, ὅ, τι σπουδάζοι. Καὶ ὃς, Ἐκπεπόνηταί μοι, ἔφη, κατηγορία τοῦ Γύννιδος· καλῶ γὰρ οὕτω τὸν ἄρτι καθῃρημένον (2) τύραννον, ἐπειδὴ ἀσελγείᾳ πάσῃ τὰ Ῥωμαίων ᾔσχυνε. Καὶ ὁ Φιλόστρατος, Ἐγώ σε, εἶπεν, ἐθαύμαζον ἂν, εἰ ζῶντος κατηγόρησας· εἶναι γὰρ δὴ τὸ μὲν ζῶντα τὸν τύραννον ἐπικόπτειν, ἀνδρός· τὸ δὲ ἐπεμβαίνειν κειμένῳ, παντός. Ἔφασκε

(1) Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Ἐκόλασε.

(2) Ἐξ ἡμετέρ. διορθ. ἀντὶ τοῦ, Καθήμενον. λέγει δὲ τὸν Ἡλιογάβαλον, τὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀναιρεθέντα, ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 222.

δὲ (1) ἀνὴρ οὗτος, μηδ' ἀποδεδημηκέναι πῃ τῆς γῆς ὑπὲρ τὴν Ἰταλῶν χώραν, μηδὲ ἐμβῆναι ναῦν, μηδὲ γνῶναι θάλατταν. Ὅθεν καὶ λόγου πλείονος κατὰ τὴν Ῥώμην ἠξιοῦτο, ὡς τιμῶν τὰ ἤθη. Παυσανίου μὲν οὖν ἀκροατὴς ἐγένετο· ἐθαύμαζε δὲ τὸν Ἡρώδην ὡς ποικιλώτατον ῥητόρων. Ἐβίω δὲ ὑπὲρ τὰ ἑξήκοντα ἔτη, καὶ ἐτελεύτα οὐκ ἐπὶ παισί· παιδοποιΐαν γὰρ παρῃτήσατο, τῷ μὴ γῆμαί ποτε. Τοῦτο δὲ εἴτε εὔδαιμον, εἴτε ἄθλιον, οὐ τοῦ παρόντος καιροῦ φιλοσοφῆσαι.

Ἐκ τοῦ Σουΐδα (λέξ. Αἰλιανός).

Αἰλιανὸς ἀπὸ Πραινέστου τῆς Ἰταλίας, Ἀρχιερεὺς, καὶ Σοφιστὴς, ὁ χρηματίσας Κλαύδιος· ὃς ἐπεκλήθη Μελίγλωσσος, ἢ Μελίφθογγος. Καὶ ἐσοφίστευσεν ἐν Ῥώμῃ αὐτῇ, ἐπὶ τῶν μετὰ Ἀδριανὸν χρόνων.

(1) Γράφε, Δ' ὁ.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Περὶ πολύποδος.

ΔΕΙΝΟΙ κατὰ κοιλίαν οἱ πολύποδες, καὶ πᾶν ὁτιοῦν φαγεῖν ἄμαχοι. Πολλάκις ὖυν οὐδὲ ἀλλήλων ἀπέχονται· ἀλλὰ τῷ μείζονι ὁ βραχύτερος ἁλοὺς, καὶ ἐμπεσὼν τοῖς ἀνδρειοτέροις θηράτροις, τοῖς καλουμένοις του ἰχθύος πλοκάμοις, εἶτα αὐτῷ γίνεται δεῖπνον. Ἐλλοχῶσι δὲ οἱ πολύποδες καὶ τοὺς ἰχθῦς τὸν τρόπον τοῦτον. Ὑπὸ ταῖς πέτραις κάθηνται, καὶ ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἐκείνων μεταμορφοῦσι χροιὰν, καὶ τοῦτο εἶναι δοκοῦσιν, ὅπερ οὖν καὶ πεφύκασιν αἱ πέτραι. Οἱ τοίνυν ἰχθῦς προσνέουσιν οἱονεὶ τῇ πέτρᾳ, τοῖς πολύποσιν, οἱ δὲ ἀφυλάκτους ὄντας αὐτοὺς περιβάλλουσι ταῖς ἐξ ἑαυτῶν ἄρκυσι, ταῖς πλεκτάναις.

ΚΕΦ. β.

Περὶ φαλάγγων.

Ὑφαντικὴν, καὶ ὑφαίνειν, καὶ δῶρα Ἐργάνης Δαίμονος, οὔτε ἴσασιν αἱ φάλαγγες, οὔτε εἰδέναι βούλονται. Ἢ τί ποτ' ἂν καὶ χρήσαιτο τῷ τοιῷδε ἐσθήματι τὸ τοιοῦτον θηρίον; Τὸ δὲ ἀράχνιον πάγη, καὶ οἱονεὶ κύρτος ἐςὶ τοῖς ἐμπίπτουσι. Καὶ ἡ μὲν ἀρκυωρεῖ, πάνυ σφόδρα ἀτρεμοῦσα, καὶ ἔοικεν ἀκινήτῳ. Καὶ τὸ μὲν ἐνέπεσεν, ὅ, τί ποτέ ἐςι τὸ ἐμπεσὸν, ἡ δ' ἔχει δαῖτα. Τοσοῦτον δ' ἐμπίπτει, ὅσον καὶ τὸ ὕφασμα κατέχειν δυνατόν ἐςι, καὶ ἐκείνῃ δειπνεῖν ἀπόχρη.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ Αἰγυπτίων βατράχων.

Σοφόν τι ἄρα χρῆμα ἦν γένος βατράχων Αἰγυπτίων, καὶ οὖν καὶ τῶν ἄλλων ὑπερφέρουσι κατὰ πολύ. Ἐὰν γὰρ ὕδρῳ περιπέσῃ, Νείλου θρέμματι, βάτραχος, καλάμου τρύφος ἐνδακὼν, πλάγιον φέρει, καὶ ἀπρὶξ ἔχεται, καὶ οὐκ ἀνίησι κατὰ τὸ καρτερόν. Ὁ δὲ ἀμηχανεῖ καταπιεῖν ἀυτὸν ἀυτῷ τῷ καλάμῳ· οὐ γάρ οἱ χωρεῖ περιλαβεῖν τοσοῦτον τὸ ϛόμα, ὅσον ὁ κάλαμος διείργει. Καὶ ἐκ τούτου περιγίνονται τῆς ῥώμης τῶν ὕδρων οἱ βάτραχοι τῇ σοφίᾳ.

ΚΕΦ. δ.

Περὶ κυνὸς Αἰγυπτίου.

Καὶ ἐκεῖνο δὲ κυνὸς Αἰγυπτίου σοφόν. Οὐκ αθρόως, οὐδὲ ἀνέδην, οὐδὲ ἐλευθέρως ἐκ τοῦ ποταμοῦ πίνουσιν, ἐπικύπτοντες ἅμα, καὶ ὅσον διψῶσι λάπτοντες· ὑφορῶνται γὰρ τὰ ἐν ἀυτῷ θηρία. Παραθέουσι δὲ τὴν ὄχθην, καὶ παρακλέπτοντες, πίνουσιν, ὅσον ἁρπάσαι, πάλιν καὶ πάλιν. Εἶτα οὕτως ἐκ διαλειμμάτων ἐκορέσθησαν, οὐ μὴν ἀπώλοντο, καὶ οὖν καὶ ἠκέσαντο τὸ δίψος.

ΚΕΦ. ε.

Περὶ θαλαττίας ἀλώπεκος.

Ἡ ἀλώπηξ, οὐ μόνον τὸ χερσαῖον θηρίον δολερόν ἐϛιν, ἀλλὰ καὶ ἡ θαλαττία πανοῦργός ἐϛι. Τὸ μὲν γὰρ δέλεαρ οὐχ ὑφορᾶται, οὐδὲ μὴν φυλάττεται διὰ τὴν ἀκρασίαν τοῦτο· τοῦ δὲ ἀγκίϛρου καταφρονεῖ καὶ πάνυ ἡ ἀλώπηξ. Πρὶν ἢ γὰρ τὸν ἀσπαλιέα σπάσαι τὸν κάλαμον, ἤδε ἀνέθορε, καὶ ἀπέκειρε τὴν ὁρμιὰν, καὶ νήχεται ἄυθις. Πολλάκις δ' οὖν καὶ δύο και τρία κατέπιεν ἄγκιϛρα· ὁ δ' ἁλιεὺς ἐκείνην οὐκ ἐδέιπνησε, προϊοῦσαν τῆς θαλάσσης.

ΚΕΦ. ς.

Περὶ χελωνῶν θαλαττίων.

Αἱ χελῶναι αἱ θαλάσσιαι ἐν τῇ γῇ τίκτουσι. Τεκοῦσαι δὲ, παραχρῆμα κατέχωσαν ἐν τῇ γῇ τὰ ὠά· ἶιτα, ἐπιςρέψασαι ὀπίσω εἰς ἤθη τὰ ἑαυτῶν, νήχονται. Εἰσὶ δὲ εἰς τοσοῦτον λογιςικαὶ, ὥςε ἐφ' ἑαυτῶν ἐκλογίζεσθαι τὰς ἡμέρας τὰς τεσσαράκοντα, ἐν αἷς τὰ ἔγγονα ἀυταῖς, τῶν ὠῶν συμπαγέντων, ζῶα γίνονται. Ὑποςρέψασαι οὖν αὖθις εἰς τὸν χῶρον, ἐν ᾧ κατέθεντο κρύψασαι τὰ ἑαυτῶν βρέφη, ἀνώρυξαν τὴν γῆν, ἣν ἐπέβαλον, καὶ κινουμένους ἤδη τοὺς νεοττοὺς, καὶ ἕπεσθαι δυναμένους ἀυταῖς ἀπάγουσιν.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ ἀγρίων συῶν.

Ἦσαν ἄρα οἱ σῦς οἱ ἄγριοι ἰατρικῆς οὐκ ἀπαίδευτοι, καὶ θεραπείας ἅμα. Οὗτοι γοῦν, ὅταν αὐτοὺς λαθόντες ὑοσκυάμου φάγωσι, τὰ ἐξόπισθεν ἐφέλκουσι, παρειμένως ἔχοντες οὕτως ἑαυτῶν. Εἶτα σπώμενοι, ὅμως ἐπὶ τὰ ὕδατα παραγίνονται, καὶ ἐνταῦθα τῶν καρκίνων ἀναλέγουσι, καὶ ἐσθίουσι προθυμότατα. Γίνονται δὲ οὗτοι τοῦ πάθους φάρμακον, καὶ ἐργάζονται ὑγιεῖς ἀυτοὺς ἆυθις.

ΚΕΦ. η.

Περὶ φαλαγγίου.

Φαλάγγιον ἐλάφοις τοσοῦτόν ἐςι κακὸν, ὅσον καὶ ἀνθρώποις· καὶ κινδυνέυουσιν ἀπολέσθαι διὰ ταχέων. Ἐὰν μέντοι κιττοῦ γέυσωνται, ἐλύπησεν ἀυτοὺς τὸ δῆγμα οὐδέν· δεῖ δὲ εἶναι τὸν κιττὸν ἄγριον.

ΚΕΦ. θ.

Περὶ λέοντος νοσοῦντος.

Λέοντα δὲ νοσοῦντα τῶν μὲν ἄλλων οὐδὲν ὀνίνησι· φάρμακον δέ ἐςιν αὐτῷ τῆς νόσου, βρωθεὶς πίθηκος.

ΚΕΦ. ι.

Πῶς αἱ βεβλημέναι ἐν Κρήτῃ αἶγες θεραπεύονται.

Οἱ Κρῆτές εἰσι τοξεύειν ἀγαθοί· καὶ οὖν καὶ τὰς αἶγας βάλλουσιν ἐπ' ἄκροις νεμομένας τοῖς ὄρεσιν. Αἱ δὲ βληθεῖσαι παραχρῆμα τῆς δικτάμου βοτάνης διέτραγον, καὶ ἅμα τῷ γεύσασθαι, ὅλα ἐκείναις τὰ βέλη ἐκπίπτει.

ΚΕΦ. ια.

Ὅτι μαντικοὶ οἱ μῦες.

Ἦσαν δ' ἄρα μαντικώτατοι τῶν ζώων καὶ μῦες. Γηρώσης γὰρ οἰκίας ἤδη καὶ μελλούσης κατολισθαίνειν, αἰσθάνονται πρῶτοι· καὶ ἀπολιπόντες τὰς μυωπίας τὰς αὑτῶν, καὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς διατριβὰς, ᾗ ποδῶν ἔχουσιν, ἀποδιδράσκουσι, καὶ μετοικίζονται.

ΚΕΦ. ιβ.

Περὶ μυρμήκων.

Ἔχουσι δὲ καὶ οἱ μύρμηκες, ὡς ἀκούω, μαντικῆς τινα αἴσθησιν. Ὅταν γὰρ μέλλῃ λιμὸς ἔσεσθαι, δεινῶς εἰσι φιλόπονοι πρὸς τὸ θησαυρίσαι, καὶ ἑαυτοῖς ἀποταμειώσασθαι τοὺς πυροὺς, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν σπερμάτων, ὅσα μυρμήκων δεῖπνόν ἐςιν.

ΚΕΦ. ιγ.

Περὶ Γέλωνος.

Ὁ Συρακούσιος Γέλων κατ' ὄναρ ἐβέβλητο κεραυνῷ, καὶ διὰ τοῦτο ἐβόα, οὐκ ἀμυδρὸν, οὐδὲ ἀσθενὲς, ὡς ἐν ὀνείρῳ, ἀλλ' ἀν-

δρικῶς, ἅτε δεινῶς ἐκπλαγεὶς ὑπὸ τοῦ δέους. Ὁ δὲ κύων, ὅσπερ οὖν αὐτῷ παρεκάθευδεν, ἐκ τῆς βοῆς διεταράχθη, καὶ περιβὰς αὐτὸν, ὑλάκτει πάνυ σφοδρῶς ἀπειλητικὸν, καὶ σύντονον. Καὶ ἐκ τούτων ὁ Γέλων ἅμα τε ἀφυπνίσθη, καὶ τοῦ δέους ἀφέθη.

ΚΕΦ ιδ.

Περὶ κύκνου.

Λέγει Ἀριστοτέλης τὸν κύκνον καλλίπαιδα εἶναι, καὶ πολύπαιδα· ἔχειν γε μὴν καὶ θυμόν. Πολλάκις γοῦν εἰς ὀργὴν καὶ μάχην προελθόντες, καὶ ἀλλήλους ἀπέκτειναν οἱ κύκνοι. Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς, καὶ μάχεσθαι τοὺς κύκνους τοῖς ἀετοῖς· ἀμύνεσθαί γε μὴν αὐτοὺς, ἀλλ' οὐκ ἄρχειν ἀδίκων. Ὅτι δέ εἰσι φιλῳδοὶ, τοῦτο μὲν ἤδη καὶ τεθρύλληται. Ἐγὼ δὲ ᾄδοντος κύκνου οὐκ ἤκουσα, ἴσως δὲ οὐδὲ ἄλλος· πεπίστευται δ' οὖν, ὅτι ᾄδει. Καὶ λέγουσί γε αὐτὸν μάλιστα ἐκεῖνον εἶναι τὸν χρόνον εὐφωνότατόν τε, καὶ ᾠδικώτατον, ὅταν ᾖ περὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ βίου. Διαβαίνουσι δὲ καὶ πέλαγος, καὶ πέτονται καὶ κατὰ θαλάσσης, καὶ αὐτοῖς οὐ κάμνει τὸ πτερόν.

ΚΕΦ. ιε.

Περὶ περιστερῶν.

Ἐκ διαδοχῆς φασιν ἐπωάζειν τὰς περιστεράς. Εἶτα τῶν νεοττῶν γενομένων, ὁ ἄῤῥην ἐμπτύει αὐτοῖς, ἀπελαύνων αὐτῶν τὸν φθόνον, φασὶν, ἵνα μὴ βασκανθῶσι δὶ ἄρα τοῦτο. Τίκτει δὲ ᾠὰ δύο ἡ θήλεια, ὧν τὸ μὲν πρῶτον, ἄῤῥεν ποιεῖ πάντως, τὸ δὲ δεύτερον, θῆλυ. Τίκτουσι δὲ αἱ περιστεραὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους. ἔνθεν τοι καὶ δεκάκις τοῦ ἔτους ὠδίνουσι. Λόγος δέ τις περίεισιν Αἰγύπτιος, λέγων δωδεκάκις τὰς ἐν Αἰγύπτῳ τίκτειν. Λέγει δὲ Ἀριστοτέλης καὶ διάφορον εἶναι τῆς περιστερᾶς τὴν πελειάδα· τὴν μὲν γὰρ περιστερὰν εἶναι μείζονα, τὴν δὲ πελειάδα βραχυτέραν. Καὶ τὴν

μὲν περιςερὰν τιθασσὸν εἶναι, τὴν δὲ οὔ. Λέγει δὲ ὁ ἀυτὸς, μὴ πρότερον ἐπιβαίνειν τὸν ἄῤῥενα τῇ θηλείᾳ, πρὶν ἢ φιλήσῃ ἀυτήν· μὴ γὰρ ἀνέχεσθαι τὰς θηλείας τὴν τῶν ἀῤῥένων ὁμιλίαν, τοῦ φιλήματος ἔρημον. Προςίθησι τούτοις καὶ ἐκεῖνα, ὅτι καὶ αἱ θήλειαι ἀλλήλας ἀναβαίνουσιν, ὅταν τῆς πρὸς ἄῤῥενα μίξεως ἀτυχήσωσι· καὶ οὐδὲν μὲν εἰς ἀλλήλας προΐενται, τίκτουσι δὲ ὠὰ, ἐξ ὧν νεοττοὶ οὐ γίνονται ἀυτοῖς. Εἰ δέ τι Καλλιμάχῳ χρὴ προσέχειν, φάσσαν, και πυραλλίδα, καὶ περιςερὰν, και τρυγόνα φησὶ μηδὲν ἀλλήλαις ἐοικέναι. Ἰνδοὶ δέ φασι λόγοι, περιςερὰς ἐν Ἰνδοῖς γίνεσθαι μηλίνας τὴν χρόαν. Χάρων δὲ ὁ Λαμψακηνὸς περὶ τὸν Ἄθω φανῆναι περιςερὰς λευκὰς λέγει, ὅτε ἐνταῦθα ἀπώλοντο αἱ τῶν Περσῶν τριήρεις, περικάμπτουσαι τὸν Ἄθω. Ἐν Ἔρυκι δὲ τῆς Σικελίας, ἔνθα ἐςὶν ὁ τῆς Ἀφροδίτης νεὼς, σεμνός τε, καὶ ἅγιος, ἔνθα κατά τινα καιρὸν θύουσιν οἱ Ἐρυκινοὶ τὰ Ἀναγώγια, καὶ λέγουσι τὴν Ἀφροδίτην εἰς Λιβύην ἀπὸ τῆς Σικελίας ἀνάγεσθαι, ἀφανεῖς ἐκ τοῦ χώρου αἱ περιςεραὶ γίνονται, ὡσπεροῦν τῷ θεῷ συναποδημοῦσαι. Κατά γε μὴν τὸν λοιπὸν χρόνον πάμπολύ τι πλῆθος τῶνδε τῶν ὀρνίθων ἐπιπολάζειν τῷ ναῷ τῆς θεοῦ ὡμολόγηται. Ἀχαϊκοὶ δὲ αὖ πάλιν λέγουσι λόγοι, καὶ τον Δία ἀυτὸν μεταβαλεῖν τὴν μορφὴν εἰς περιςερὰν, ἐρασθέντα παρθένου, Φθίας ὄνομα. Ἐν Αἰγίῳ δὲ ᾤκει ἡ Φθία ἄυτη.

ΚΕΦ. ις.

Περὶ Σωκράτους, ὅτε τὸ κώνειον ἔπιεν.

Ὅτε ἧκεν ἡ ναῦς ἡ ἐκ Δήλου, καὶ ἔδει Σωκράτην ἀποθνήσκειν, ἀφίκετο εἰς τὸ δεσμωτήριον Ἀπολλόδωρος, ὁ τοῦ Σωκράτους ἑταῖρος, χιτῶνά τε αὐτῷ φέρων ἐρίων πολυτελῆ καὶ εὐήτριον, καὶ ἱμάτιον τοιοῦτο. Καὶ ἠξίου ἐνδύντα ἀυτὸν τὸν χιτῶνα, καὶ θοιμάτιον περιβαλόμενον, εἶτα οὕτω πιεῖν τὸ φάρμακον. Ἔλεγε γὰρ ἀυτῷ, καλῶν ἐνταφίων μὴ ἀμοιρήσειν, εἰ ἐν ἀυτοῖς ἀποθάνοι· καὶ γὰρ οὖν καὶ προκεῖσθαι σὺν τῷ κόσμῳ τὸν νεκρὸν οὐ πάνυ τι ἀδόξως. Ταῦτα τὸν Σω-

κράτην ὁ Ἀπολλόδωρος. Ὁ δὲ οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλ' ἔφη πρὸς τοὺς ἀμφὶ τὸν Κρίτωνα, καὶ Σιμμίαν, καὶ Φαίδωνα, Καὶ πῶς ὑπὲρ ἡμῶν καλῶς Ἀπολλόδωρος οὕτω δοξάζει, εἴγε αὐτὸ πεπίςευκεν, ὅτι μετὰ τὴν ἐξ Ἀθηναίων φιλοτησίαν, καὶ τὸ τοῦ φαρμάκου πόμα, ἔτι οὕτως ὄψεται Σωκράτην; Ἐι γὰρ οἴεται τὸν ὀλίγον ὕςερον ἐῤῥιμμένον ἐν ποσὶ καὶ κεισόμενόν γ' ἐμὲ εἶναι, δῆλός ἐςί με οὐκ εἰδώς.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ τῶν σμικροτάτων τεθρίππων, καὶ ἐλεγείου.

Ταῦτα ἄρα ἐςὶ τὰ θαυμαζόμενα Μυρμηκίδου τοῦ Μιλησίου, καὶ Καλλικράτους τοῦ Λακεδαιμονίου, τὰ μικρὰ ἔργα. Τέθριππα μὲν ἐποίησαν ὑπὸ μύιας καλυπτόμενα, καὶ ἐν σησάμῳ δίςιχον ἐλεγεῖον χρυσοῖς γράμμασιν ἐπέγραψαν. Ὧν, ἐμοὶ δοκεῖν, ὁ σπουδαῖος οὐδέτερον ἐπαινέσεται· τί γαρ ἄλλο ἐςὶ ταῦτα, ἢ χρόνου παρανάλωμα;

ΚΕΦ. ιη.

Περὶ τρυφωσῶν γυναικῶν.

Πῶς δὲ οὐ διέῤῥεον ὑπὸ τρυφῆς ἁι παλαιαὶ τῶν γυναικῶν; Ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς κεφαλῆς ςεφάνην ἐπετίθεντο ὑψηλὴν, τοὺς δὲ πόδας σανδάλοις ὑπεδοῦντο, ἐκ δὲ τῶν ὤτων ἀυταῖς ἐνώτια μακρὰ ἀπεκρέμαντο· τῶν δὲ χιτώνων τὰ περὶ τοὺς ὤμους ἄχρι τῶν χειρῶν οὐ συνέῤῥαπτον, ἀλλὰ περόναις χρυσαῖς, καὶ ἀργυραῖς, συνεχέσι κατελάμβανον. Καὶ ταῦτα αἱ πάνυ παλαιαί. Τῶν δὲ Ἀττικῶν γυναικῶν τὴν τρυφὴν Ἀριςοφάνης λεγέτω.

ΚΕΦ. ιθ.

Περὶ τῆς τῶν Συβαριτῶν, καὶ Κολοφωνίων, καὶ Κορινθίων τρυφῆς.

Ὁ μὲν δημώδης λόγος καὶ εἰς πάντας ἐκφοιτήσας λέγει, Συβαρίταις καὶ αὐτῇ τῇ Συβάρει αἰτίαν τῆς ἀπωλείας γενέσθαι

τὴν πολλὴν τρυφήν. Ἃ δὲ οὐκ ἔςι τοῖς πολλοῖς γνώριμα, ταῦτ' ἐγὼ ἐρῶ. Κολοφωνίους φασὶ καὶ αὐτοὺς διὰ τὴν πάνυ τρυφὴν ἀπολέσθαι· καὶ γάρ τοι καὶ οὗτοι ἐσθῆτι πολυτελεῖ ἐθρύπτοντο, καὶ τραπέζης ἀσωτίᾳ καὶ ὑπὲρ τὴν χρείαν χρώμενοι ὕβριζον. Καὶ ἡ τῶν Βακχιαδῶν δὲ τῶν ἐν Κορίνθῳ ἀρχὴ, ἐπὶ μέγα δυνάμεως προελθοῦσα, ὅμως, διὰ τὴν τρυφὴν τὴν ἔξω τοῦ μέτρου, καὶ αὐτὴ κατελύθη.

ΚΕΦ. κ.

Περὶ Διονυσίου συλήσαντος τὰ τῶν θεῶν.

Διονύσιος ἐξ ἁπάντων τῶν ἐν Συρακούσαις ἱερῶν ἐσύλησε τὰ χρήματα. Τοῦ δὲ ἀγάλματος τοῦ Διὸς περιεῖλε τὴν ἐσθῆτα καὶ τὸν κόσμον, ὃς ἦν, φασὶ, χρυσίου πέντε καὶ ὀγδοήκοντα ταλάντων. Ὀκνούντων δὲ τῶν δημιουργῶν ἅψασθαι, ὅδε πρῶτος ἔκρουσε τὸ ἄγαλμα. Καὶ τὸ ἄγαλμα δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος περιεσύλησεν, ἔχον καὶ αὐτὸ χρυσοῦς βοςρύχους, κελεύσας ἀποκεῖραί τινα αὐτό. Πλεύσας δὲ εἰς Τροιζηνίους, τὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, και τῆς Λευκοθέας ἅπαντα ἐσύλησε χρήματα, τὴν παρακειμένην ἀργυρᾶν τῷ Ἀπόλλωνι τράπεζαν κελεύσας ἀφελεῖν, Ἀγαθοῦ Δαίμονος τῷ θεῷ διδόντας πρόποσιν.

ΚΕΦ. κα.

Ἰσμηνίας, αἰσχύνης χωρὶς, πῶς Περσῶν βασιλεῖ προσεκύνησεν.

Ἰσμηνίου του Θηβαίου σοφὸν ἅμα καὶ Ἑλληνικὸν οὐκ ἂν ἀποκρυψαίμην ἔργον. Πρεσβεύων οὗτος ὑπὲρ τῆς πατρίδος πρὸς βασιλέα τῶν Περσῶν, ἀφίκετο μὲν, ἐβούλετο δὲ αὐτὸς, ὑπὲρ ὧν ἧκεν, ἐντυχεῖν τῷ Πέρσῃ. Ἔφατο οὖν πρὸς αὐτὸν ὁ χιλίαρχος, ὁ καὶ τὰς ἀγγελίας εἰσκομίζων τῷ βασιλεῖ, καὶ τοὺς δεομένους εἰσάγων, Ἀλλ', ὦ ξεῖνε Θηβαῖε (ἔλεγε δὲ ταῦτα περσίζων δἰ ἑρμηνέως, Τιθραύςης δὲ ἦν ὄνομα τῷ χι-

λιάρχῳ), νόμος ἐςὶν ἐπιχώριος Πέρσαις, τὸν εἰς ὀφθαλμοὺς ἐλθόντα τοῦ βασιλέως μὴ πρότερον λόγου μεταλαγχάνειν, πρὶν ἢ προσκυνῆσαι αὐτόν. Εἰ τοίνυν αὐτὸς δἰ ἑαυτοῦ συγγενέσθαι θέλεις αὐτῷ, ὥρα σοι, τὰ ἐκ του νόμου δρᾷν· εἰ δὲ μὴ, τὸ αὐτό σοι τοῦτο καί δἰ ἡμῶν ἀνυσθήσεται, καὶ μὴ προσκυνήσαντι. Ὁ τοίνυν Ἰσμηνίας, Ἄγε με, εἶπε· καὶ προσελθὼν καὶ ἐμφανὴς τῷ βασιλεῖ γενόμενος, περιελόμενος τὸν δακτύλιον, ἔῤῥιψεν ἀδήλως παρὰ τοὺς πόδας, ὃν ἔτυχε φορῶν, καὶ ταχέως ἐπικύψας, ὡς δὴ προσκυνῶν, πάλιν ἀνείλετο αὐτόν· καὶ δόξαν μὲν ἀπέςειλε τῷ Πέρσῃ προσκυνήσεως, οὐ μὴν ἔδρασεν οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν αἰσχύνην φερόντων. Πάντα οὖν, ὅσα ἠβουλήθη, κατεπράξατο, οὐδὲ ἠτύχησέ τι ἐκ τοῦ Πέρσου·

ΚΕΦ. κβ.

Δῶρα τὰ διδόμενα παρὰ Περσῶν βασιλέως τοῖς πρεσβευταῖς.

Δῶρα τὰ ἐκ βασιλέως διδόμενα τοῖς παρ' αὐτὸν ἥκουσι πρεσβευταῖς, εἴτε παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἀφίκοιντο, εἴτε ἑτέρωθεν, ταῦτ' ἦν. Τάλαντον μὲν ἑκάςῳ Βαβυλώνιον ἐπισήμου ἀργυρίου, ταλαντιᾶιαι δὲ φιάλαι δύο ἀργυραῖ. Δύναται δὲ τὸ τάλαντον τὸ Βαβυλώνιον δύο καὶ ἑβδομήκοντα μνᾶς Ἀττικάς. Ψέλλιά τε καὶ ἀκινάκην ἐδίδου, καὶ ςρεπτὸν, χιλίων δαρεικῶν ἄξια ταῦτα. Καὶ ςολὴν ἐπ' αὐτοῖς Μηδικήν· ὄνομα δὲ τῇ ςολῇ δωροφορική.

ΚΕΦ. κγ.

Περὶ Γοργίου καὶ Πρωταγόρου.

Ἐν τοῖς Ἕλλησι τοῖς πάλαι, μακρᾷ τῇ δόξῃ διέπρεπε Γοργίας ὁ Λεοντῖνος Φιλολάου, καὶ Πρωταγόρας Δημοκρίτου· τῇ δὲ σοφίᾳ τοσοῦτον ἐλείποντο, ὅσον ἀνδρῶν παῖδες. Ἔοικε γάρ πως ἡ δόξα μὴ πάνυ τι ἀκριβὲς, μήτε ὁρᾷν, μήτε ἀκούειν·

ἔνθεν τοι καὶ πολλὰ σφάλλεται, καὶ τὰ μὲν καταχαρίζεται, τὰ δὲ ψεύδεται.

ΚΕΦ. κδ.

Περὶ φιλονεικίας Ἡρακλέους, καὶ Λεπρέου.

Γλαύκωνος τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ Ἀςυδαμείας τῆς Φόρβαντος, γίνεται παῖς Λεπρέας, ὅσπερ οὖν συνεβούλευσε τῷ Αὐγέᾳ δῆσαι τὸν Ἡρακλῆ, ὅτε αὐτὸν ἀπῄτει τὸν ὑπὲρ τοῦ ἄθλου μισθὸν Ἡρακλῆς. Ἦν οὖν, οἷα εἰκὸς, πολέμιος τῷ Ἡρακλεῖ ὁ Λεπρέας ἐκ τῆς τοιαύτης συμβουλῆς. Χρόνῳ δὲ ὕςερον ὁ μὲν τοῦ Διὸς παῖς εἰς Καύκωνος ἀφίκετο· δεηθείσης δὲ τῆς Ἀςυδαμείας, διαλύεται τὴν πρὸς τὸν Λεπρέαν ὁ Ἡρακλῆς ἔχθραν. Φιλονεικία δ' οὖν αὐτοῖς ἐμπίπτει νεανικὴ, καὶ ἐρίζουσιν ἀλλήλοις περὶ δίσκου, καὶ ὕδατος ἀντλήσεως, καὶ τίς καταδειπνήσει ταῦρον πρότερος· καὶ ἐν πᾶσι τούτοις ἡττᾶται Λεπρέας. Καὶ ὑπὲρ πολυποσίας ἀγὼν αὐτοῖς ἐγένετο, καὶ ἐνταῦθα πάλιν ὁ Ἡρακλῆς ἐκράτει. Διανιώμενος δὲ ὁ Λεπρέας, λαβὼν ὅπλα, εἰς μονομαχίαν προκαλεῖται τὸν Ἡρακλῆ. Καὶ οὖν καὶ ἔτισε δίκας ὑπὲρ τῶν παρ' Αὐγέᾳ· μαχόμενος γὰρ ἀποθνήσκει.

ΚΕΦ. κε.

Περὶ Ἀλεξάνδρου μεγαλοφροσύνης εἰς τὸν Φωκίωνα, καὶ τούτου εἰς ἐκεῖνον.

Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου (εἰ δέ τῳ δοκεῖ, ὁ τοῦ Διὸς, ἐμοὶ γὰρ οὐδὲν διαφέρει) Φωκίωνι μόνῳ, φασὶ, τῷ Ἀθηναίων ςρατηγῷ γράφων, προσετίθει τὸ Χαίρειν· οὕτως ἄρα ᾑρήκει τὸν Μακεδόνα ὁ Φωκίων. Ἀλλὰ καὶ τάλαντα αὐτῷ ἀργυρίου ἔπεμψεν ἑκατὸν, καὶ πόλεις τέσσαρας ὠνόμασεν, ὧν ἠξίου μίαν, ἣν βούλεται, προελέσθαι αὐτὸν, ἵνα ἔχῃ καρποῦσθαι τὰς ἐκεῖθεν προσόδους. Ἦσαν δὲ αἱ πόλεις αἵδε, Κίος, Ἐλαία, Μύλασα, Πάταρα. Ὁ μὲν οὖν Ἀλέξανδρος μεγαλοφρόνως ταῦτα καὶ μεγαλοπρεπῶς· ἔτι γε μὴν μεγαλοφρονέςερον ὁ Φωκίων, μήτε τὸ ἀργύριον προσέμενος, μήτε τὴν πόλιν. Ὡς δὲ μὴ

δοκοίη πάντῃ ὑπερφρονεῖν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐτίμησεν αὐτὸν κατὰ τοῦτο· τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ τῇ ἐν Σάρδεσι δεδεμένους ἄνδρας ἠξίωσεν αὐτὸν ἀφεῖναι ἐλευθέρους αὐτῷ, Ἐχεκρατίδην τὸν σοφιςὴν, και Ἀθηνόδωρον τὸν Ἴμβριον, καὶ Δημάρατον, καὶ Σπάρτωνα· ἀδελφὼ δὲ ἄρα ἤςην οὗτοι Ῥοδίω.

ΚΕΦ. κς.

Περὶ Ἀγλαΐδος τῆς ἀδδηφάγου.

Γυναῖκα ἀκούω σαλπίσαι, καὶ τοῦτο ἔργον ἔχειν ἅμα καὶ τέχνην, Ἀγλαΐδα ὄνομα, τὴν Μεγακλέους παῖδα. Περίθετον δὲ εἶχε κόμην, καὶ λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Καὶ ὁμολογεῖ Ποσείδιππος ταῦτα. Δεῖπνον δὲ ἦν ἄρα αὐτῇ κρεῶν μὲν μναῖ δώδεκα, ἄρτων δὲ χοίνικες τέσσαρες, ἔπινε δὲ οἴνου χόα.

ΚΕΦ. κζ.

Περὶ ἀδδηφαγίας πολλῶν.

Ἀδδηφάγους λέγουσιν ἀνθρώπους γεγονέναι, Λιτυέρσαν τὸν Φρύγα, καὶ Κάμϐητα τὸν Λυδὸν, καὶ Θῦον τὸν Παφλαγόνα, καὶ Χαρίλαν, καὶ Κλεώνυμον, καὶ Πείσανδρον, καὶ Χάριππον, καὶ Μιθριδάτην τὸν Ποντικὸν, καὶ Καλαμόδρυν τὸν Κυζικηνὸν, καὶ Τιμοκρέοντα τον Ῥόδιον, τὸν ἀθλητὴν ἅμα καὶ ποιητὴν, καὶ Καντίϐαριν τὸν Πέρσην, καὶ Ἐρυσίχθονα τὸν Μυρμιδόνος· ἔνθεν τοι καὶ Ἄιθων ἐκλήθη οὗτος. Λέγεται δὲ ἐν Σικελίᾳ Ἀδδηφαγίας ἱερὸν εἶναι, καὶ Σιτοῦς ἄγαλμα Δήμητρος. Ὁμολογεῖ δὲ καὶ Ἀλκμὰν ὁ ποιητὴς ἑαυτὸν πολυϐορώτατον γεγονέναι. Καὶ Κτησίαν δὲ φησί τινα Ἀναξίλας, ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, πολλὰ ἐσθίειν.

ΚΕΦ. κη.

Περὶ τῶν παρὰ Ῥοδίοις τιμωμένων ὄψων.

Ἀλλὰ ἔγωγε ὑμῖν ἐθέλω εἰπεῖν Ῥόδιον δόξαν. Ἐν Ῥόδῳ φασὶ τὸν μὲν εἰς τοὺς ἰχθῦς ὁρῶντα, καὶ θαυμάζοντα αὐτοὺς,

καὶ ὄντα τῶν ἄλλων ὀψοφαγίςατον, ἀλλὰ τοῦτόν γε ὡς ἐλευθέριον ὑπὸ τῶν δημοτῶν ἐπαινεῖσθαι· τόν γε μὴν πρὸς τὰ κρέα ἀπονεύοντα, ὡς φορτικὸν καὶ γάςριν διαβάλλουσι Ῥόδιοι. Εἴτε δὲ ἐκεῖνοι ὀρθῶς, εἴτε οὗτοι φλαύρως, ὑπερφρονῶ τοῦτο ἐξετάζειν·

ΚΕΦ. κθ.

Ὅτι ὄϊς λέοντα ἔτεκεν.

Λέγουσι Κώων παῖδες ἐν Κῷ τεκεῖν, ἔν τινι ποίμνῃ Νικίππου τοῦ τυράννου, ὄϊν· τεκεῖν δὲ οὐκ ἄρνα, ἀλλὰ λέοντα. Καὶ οὖν τὸ σημεῖον τοῦτο τῷ Νικίππῳ τὴν τυραννίδα τὴν μέλλουσαν αὐτῷ μαντεύσασθαι, ἰδιώτῃ ἔτι ὄντι.

ΚΕΦ. λ.

Ὅτι Γαλέτης οὐ μᾶλλον διὰ τὴν μορφὴν, ἢ διὰ τὴν σύνεσιν, ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου λίαν ἠράσθη.

Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐρώμενον εἶχε Γαλέτην ὄνομα, ἰδεῖν κάλλιςον. Ἀμείνων δὲ ἦν ἄρα τῷ μειρακίῳ γνώμη τῆς μορφῆς. Πολλάκις γοῦν αὐτῷ καὶ ὁ Πτολεμαῖος ἐμαρτύρει, καὶ ἔλεγεν, Ὦ ἀγαθὴ κεφαλὴ, κακοῦ μὲν οὐδεπώποτε οὐδενὶ γέγονας αἴτιος, πολλοῖς δὲ καὶ πολλὰ ἀγαθὰ προυξένησας. Ὁ μὲν ἵππευε σὺν τῷ βασιλεῖ, τὸ μειράκιον. Ἰδὼν δὲ πόῤῥωθεν ἀγομένους τινὰς ἐπὶ θανάτῳ, οὐ ῥαθύμως εἶδεν· ἀλλ' ἔφη πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, Ὦ βασιλεῦ, ἐπεὶ κατά τινα δαίμονα τῶν ἀγομένων ἀγαθὸν ἐπὶ ἵππῳ ἐτύχομεν ὄντες, φέρε, εἴ σοι δοκεῖ, τὴν ἔλασιν ἐπιτείναντες, καὶ συντονώτερον ἐπιδιώξαντες, Διόσκουροι τοῖς δειλαίοις γενώμεθα,

Σωτῆρες ἔνθα, κἀγαθοὶ παραςάται,

τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον ἐπὶ τῶν θεῶν τούτων. Ὁ δὲ ὑπερησθεὶς αὐτοῦ τῇ χρηςότητι, καὶ τὸ φιλοίκτιρμον ὑπερφιλήσας, καὶ ἐκείνους ἔσωσε, καὶ ἐπὶ πλέον προσέθηκε τῷ φίλτρῳ τοῦ κατ' αὐτὸν ἔρωτος.

ΚΕΦ. λα.

Περσικὸς νόμος, περὶ τοῦ δῶρα προσφέρειν τῷ βασιλεῖ.

Νόμος οὗτος Περσικὸς ἐν τοῖς μάλιϛα ὑπ' αὐτῶν φυλαττόμενος· ὅταν εἰς Πέρσας ἐλαύνῃ βασιλεὺς, πάντες αὐτῷ Πέρσαι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἕκαϛος προσκομίζει. Ἅτε δὴ ὄντες ἐν γεωργίᾳ, καὶ περὶ γῆν πονούμενοι, καὶ αὐτουργοὶ πεφυκότες, οὐδὲν τῶν ὑϐρισμένων, οὐδὲ τῶν ἄγαν πολυτελῶν, προσφέρουσιν, ἀλλ' ἢ βοῦς, ἢ ὄϊς, οἱ δὲ σῖτον, καὶ οἶνον ἄλλοι. Παρεξιόντι δ' αὐτῷ, καὶ παρελαύνοντι, ταῦτα ὑπὸ ἑκάϛου πρόκειται, καὶ ὀνομάζεται δῶρα, καὶ δοκεῖ τούτῳ. Οἱ δὲ ἔτι τούτων ἐνδεέϛεροι τὸν βίον, καὶ γάλα, καὶ φοίνικας αὐτῷ, καὶ τυρὸν προσφέρουσι, καὶ τρωκτὰ ὡραῖα, καὶ τὰς ἄλλας ἀπαρχὰς τῶν ἐπιχωρίων.

ΚΕΦ. λβ.

Περὶ δεδωρημένου ὕδατος τῷ Περσῶν βασιλεῖ.

Λόγος οὖν καὶ οὗτος Περσικός. Φασὶν ἄνδρα Πέρσην, ᾧ ὄνομα ἦν Σιναίτης, πόῤῥω τῆς ἐπαύλεως τῆς ἑαυτοῦ ἐντυχεῖν Ἀρταξέρξῃ τῷ ἐπικαλουμένῳ Μνήμονι. Ἀπολειφθέντα οὖν θορυϐηθῆναι δέει τοῦ νόμου, καὶ αἰδοῖ τοῦ βασιλέως. Οὐκ ἔχων δὲ ὅ, τι χρήσεται τῷ παρόντι, ἡττηθῆναι τῶν ἄλλων Περσῶν μὴ φέρων, μηδὲ ἄτιμος δόξαι, τῷ μὴ δωροφορῆσαι βασιλέα· ἀλλ' οὗτός γε πρὸς τὸν ποταμὸν τὸν πλησίον παραῤῥέοντα, ᾧ Κῦρος ὄνομα, ἐλθὼν σὺν σπουδῇ, καὶ ἣ ποδῶν εἶχε μάλιϛα, ἐπικύψας, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἀρυσάμενος τοῦ ὕδατος, Βασιλεῦ (φησὶν) Ἀρταξέρξη, δι' αἰῶνος βασιλεύοις· νῦν μὲν οὖν σε, ὅπῃ τε καὶ ὅπως ἔχω, τιμῶ, ὡς ἂν μὴ ἀγέραϛος, τὸ γοῦν ἐμὸν καὶ τὸ κατ' ἐμὲ, παρέλθῃς. Τιμῶ δέ σε Κύρου ποταμοῦ ὕδατι· ὅταν δὲ ἐπὶ τὸν ϛαθμὸν τὸν σὸν παραγένῃ, οἴκοθεν, ὡς ἂν μάλιϛα ἑαυτοῦ κράτιϛα καὶ πολυτελέϛατα χωρήσαιμι, οὕτω τιμήσω σε, καὶ δὴ οὐδὲν ἐλάττων γενοίμην τινὸς τῶν ἄλλων τῶν ἤδη σε δεξιωσαμένων τοῖς

δώροις. Ἐπὶ τούτοις ὁ Ἀρταξέρξης ἥσθη, καὶ, Δέχομαι ἡδέως, φησὶν, ἄνθρωπε, τὸ δῶρον, καὶ τιμῶ γε αὐτὸ τῶν πάνυ πολυτελῶν, καὶ ἰσοςάσιον ἐκείνοις λέγω· πρῶτον μὲν, ὅτι ὕδωρ ἐςὶ τὸ πάντων ἄριςον, δεύτερον δὲ, ὅτι Κύρου ὄνομα ἐν ἑαυτῷ φέρει. Καὶ σὺ δέ μοι καταλύοντι ἐν τῷ ςαθμῷ πάντως ἐπιφάνηθι. Ταῦτα εἰπὼν προσέταξε τοὺς εὐνούχους λαβεῖν τὸ ἐξ αὐτοῦ δῶρον. Οἱ δὲ τὴν ταχίςην προσδραμόντες, εἰς χρυσῆν φιάλην ἐδέξαντο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὸ ὕδωρ. Ἐλθὼν δὲ, ἔνθα κατέλυεν, ὁ βασιλεὺς, ἔπεμψε τῷ ἀνδρὶ τῷ Πέρσῃ ςολὴν Περσικὴν, καὶ φιάλην χρυσῆν, καὶ χιλίους δαρεικούς· καὶ προσέταξε τὸν κομίζοντα αὐτὰ εἰπεῖν τῷ λαμβάνοντι, Κελεύει σε βασιλεὺς, ἐκ μὲν τούτου τοῦ χρυσίου εὐφραίνειν τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν, ἐπεὶ καὶ σὺ τὴν ἐκείνου εὔφρανας, μὴ αὐτὸν ἀγέραςον, μηδὲ ἄτιμον ἐάσας, ἀλλ' ὡς ἤδη ἐχώρει, ταύτῃ τιμήσας· βούλεται δέ σε καὶ τῇ φιάλῃ ταύτῃ ἀρυόμενον πίνειν ἐξ ἐκείνου τοῦ ὕδατος.

ΚΕΦ. λγ.

Περὶ μεγάλης ῥοιᾶς τῷ αὐτῷ δεδωρημένης.

Ῥοιὰν ἐπὶ λίκνου μεγίςην Ὠμίσης Ἀρταξέρξῃ τῷ βασιλεῖ ἐλαύνοντι τὴν Περσίδα προσεκόμισε. Τὸ μέγεθος οὖν αὐτῆς ὑπερεκπλαγεὶς ὁ βασιλεὺς, Ἐκ ποίου παραδείσου, φησὶ, λαβὼν φέρεις μοι τὸ δῶρον τοῦτο; Τοῦ δὲ εἰπόντος, ὅτι οἴκοθεν, καὶ ἐκ τῆς αὑτοῦ γεωργίας, ὑπερήσθη· καὶ δῶρα μὲν αὐτῷ βασιλικὰ ἔπεμψε, καὶ ἐπεῖπε, Νὴ τὸν Μίθραν, ἀνὴρ οὗτος ἐκ τῆς ἐπιμελείας ταύτης δυνήσεται καὶ πόλιν, κατά γε τὴν ἐμὴν κρίσιν, ἐκ μικρᾶς μεγάλην ποιῆσαι. Ἔοικε δὲ ὁ λόγος ὁμολογεῖν οὗτος, ὅτι πάντα ἐκ τῆς ἐπιμελείας, καὶ τῆς διαρκοῦς φροντίδος, καὶ τῆς σπουδῆς τῆς ἀνελλιποῦς, καὶ τῶν κατὰ φύσιν δύναιτο ἂν κρείττονα γενέσθαι.

ΚΕΦ. λδ.

Περὶ πατρὸς υἱοῦ θάνατον καταγινώσκεσθαι ζητοῦντος.

Ἀνὴρ γένει Μάρδος, ὄνομα Ῥακώκης, παῖδας εἶχεν ἑπτά. Ἀλλὰ τούτων ὁ νεώτατος ἐκαλεῖτο Καρτώμης· κακὰ δὲ πολλὰ τοὺς μάγους εἰργάζετο. Καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐπειρᾶτο αὐτὸν ὁ πατὴρ παιδεύειν, καὶ ῥυθμίζειν λόγῳ· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθετο, τῶν δικαςῶν τῶν περιχώρων ἀφικομένων, ἔνθα ᾤκει ὁ τοῦ νεανίσκου πατὴρ, ἀλλ' ἐκεῖνός γε συλλαβὼν τὸ παιδίον, καὶ τὼ χεῖρε ὀπίσω περιαγαγὼν αὐτοῦ, πρὸς τοὺς δικαςὰς ἤγαγε· καὶ ὅσα αὐτῷ τετόλμηται, πάντα ἀκριβῶς κατηγόρησε, καὶ ᾔτει παρὰ τῶν δικαςῶν ἀποκτεῖναι τὸν νεανίσκον. Οἱ δὲ ἐξεπλάγησαν, καὶ αὐτοὶ μὲν ἐφ' ἑαυτῶν οὐκ ἔκριναν τὴν καταδικάζουσαν ἀγαγεῖν ψῆφον· ἀμφοτέρους δὲ ἐπὶ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν τὸν Ἀρταξέρξην ἤγαγον. Τὰ αὐτὰ δὲ λέγοντος τοῦ Μάρδου, ὑπολαβὼν ὁ βασιλεὺς ἔφη, Εἶτα τολμήσεις τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῖς ἑαυτοῦ τὸν υἱὸν ἀποθνήσκοντα ὑπομεῖναι; Ὁ δὲ ἔφη, Πάντων μάλιςα· ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ κήπῳ, ὅταν τῶν φυομένων θριδακινῶν τὰς ἐκφύσεις τὰς πικρὰς ἀποκλῶ καὶ ἀφαιρῶ, οὐδὲν ἡ μήτηρ αὐτῶν ἡ θριδακίνη λυπεῖται, ἀλλὰ θάλλει μᾶλλον, καὶ μείζων καὶ γλυκίων γίνεται. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ, ὦ βασιλεῦ, τὸν βλάπτοντα τὴν ἐμὴν οἰκίαν καὶ τὸν τῶν ἀδελφῶν βίον, εἶπε, θεωρῶν ἀπολλύμενον, καὶ τῆς κακουργίας τῆς εἰς αὐτοὺς παυόμενον, καὶ αὐτὸς αὐξηθήσομαι, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς κατὰ γένος συνέσομαι τὰ αὐτὰ ἐμοὶ εὖ πάσχουσιν. Ὧν ἀκούσας Ἀρταξέρξης ἐπήνεσε μὲν τὸν Ῥακώκην, καὶ τῶν βασιλικῶν δικαςῶν ἐποίησεν ἕνα, εἰπὼν πρὸς τοὺς παρόντας, ὅτι ὁ περὶ τῶν ἰδίων παίδων οὕτω δικαίως ἀποφαινόμενος, πάντως καὶ ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις ἀκριβὴς ἔςαι δικαςὴς, καὶ ἀδέκαςος· ἀφῆκε δὲ καὶ τὸν νεανίαν τῆς παρούσης τιμωρίας, ἀπειλῶν αὐτῷ θανάτου τρόπον βαρύτατον, ἐὰν ἐπὶ τοῖς φθάσασιν ἀδικῶν φωραθῇ ἕτερα.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Πῶς ὁ Σωκράτης ἐθάρσυνε τὸν Ἀλκιβιάδην, ὥςε μηκέτι μᾶλλον τοῦ πρέποντος ἐυλαβεῖσθαι τὸν δῆμον.

ΚΑΙ ταῦτα Σωκράτους πρὸς Ἀλκιβιάδην. Ὁ μὲν ἠγωνία, καὶ ἐδεδίει πάνυ σφόδρα εἰς τὸν δῆμον παρελθεῖν, τὸ μειράκιον. Ἐπιθαρσύνων δὲ ἀυτὸν, καὶ ἐγείρων ὁ Σωκράτης, Ου καταφρονεῖς, εἶπεν, ἐκείνου τοῦ σκυτοτόμου; τὸ ὄνομα εἰπὼν ἀυτοῦ. Φήσαντος δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὑπολαβὼν πάλιν ὁ Σωκράτης, Ἔτι δὲ ἐκείνου, τοῦ ἐν τοῖς κύκλοις κηρύττοντος; ἢ ἐκείνου τοῦ σκηνοῤῥάφου; Ὁμολογοῦντος δὲ τοῦ Κλεινίου μειρακίου, Ουκοῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ἐκ τοιούτων ἤθροιςαι· καὶ εἰ τῶν καθ' ἕνα καταφρονεῖς, καταφρονητέον ἄρα καὶ τῶν ἠθροισμένων. Μεγαλοφρόνως ταῦτα ὁ τοῦ Σωφρονίσκου καὶ τῆς Φαιναρέτης, τὸν τοῦ Κλεινίου καὶ τῆς Δεινομάχης διδάσκων.

ΚΕΦ. β.

Περὶ γραφῶν ἐπαινουμένων κακῶς.

Μεγαβύζου ποτὲ ἐπαινοῦντος γραφὰς ἐυτελεῖς, καὶ ἀτέχνους, ἑτέρας δὲ σπουδαίως ἐκπεπονημένας διαψέγοντος, τὰ παιδάρια τὰ τοῦ Ζεύξιδος, τὴν μηλίδα τρίβοντα, κατεγέλα. Ὁ τοίνυν Ζεῦξις ἔφατο, ὅταν μὲν σιωπᾷς, ὦ Μεγάβυζε, θαυμάζει σε τὰ παιδάρια ταῦτα· ὁρᾷ γάρ σου τὴν ἐσθῆτα καὶ τὴν θεραπείαν, τὴν περί σε. Ὅταν γε μὴν τεχνικόν τι θέλης

εἰπεῖν

εἰπεῖν, καταφρονεῖ σου. Φύλαττε τοίνυν σεαυτὸν εἰς τοὺς ἐπαινουμένους, κρατῶν τῆς γλώσσης, καὶ ὑπὲρ μηδενὸς τῶν μηδέν σοι προσηκόντων φιλοτεχνῶν.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ Ἀλεξάνδρου οὐκ ἐπαινέσαντος εἰκόνα κατὰ τὴν ἀξίαν.

Ἀλέξανδρος θεασάμενος τὴν ἐν Ἐφέσῳ εἰκόνα ἑαυτοῦ, τὴν ὑπὸ Ἀπελλοῦ γραφεῖσαν, οὐκ ἐπῄνεσε κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ γράμματος. Εἰσαχθέντος δὲ τοῦ ἵππου, καὶ χρεμετίσαντος πρὸς τὸν ἵππον τὸν ἐν τῇ εἰκόνι, ὡς πρὸς ἀληθινὸν καὶ ἐκεῖνον, Ὦ βασιλεῦ, εἶπεν ὁ Ἀπελλῆς, ἀλλ' ὅ γε ἵππος ἔοικέ σου γραφικώτερος εἶναι κατὰ πολύ.

ΚΕΦ. δ.

Περὶ ἔρωτος Χαρίτωνος καὶ Μελανίππου, καὶ Τυράννου εἰς αὐτοὺς συμπαθείας.

Φαλάριδος ὑμῖν ἔργον οὐ μάλα ἐκείνῳ σύνηθες εἰπεῖν ἐθέλω. Τὸ δὲ ἔργον φιλανθρωπίαν ἄμαχον ὁμολογεῖ, καὶ διὰ τοῦτο ἀλλότριον ἐκείνου δοκεῖ. Χαρίτων ἦν Ἀκραγαντῖνος, φιλόκαλος ἄνθρωπος, καὶ περὶ τὴν ὥραν τὴν τῶν νέων ἐσπουδακὼς δαιμονίως. Διαπύρως δὲ ἠράσθη μάλιστα Μελανίππου, Ἀκραγαντίνου καὶ ἐκείνου, καὶ τὴν ψυχὴν ἀγαθοῦ, καὶ τὸ κάλλος διαφέροντος. Τοῦτον ἐλύπησέ τι Φάλαρις τὸν Μελάνιππον. Δικαζομένῳ γὰρ αὐτῷ πρός τινα τῶν ἑταίρων αὐτοῦ τοῦ Φαλάριδος, προσέταξεν ὁ τύραννος τὴν γραφὴν καταθέσθαι. Τοῦ δὲ μὴ πειθομένου, ὅδε ἠπείλησε τὰ ἔσχατα δράσειν αὐτὸν μὴ ὑπακούσαντα. Καὶ ἐκεῖνος μὲν παρὰ τὴν δίκην ἐκράτησε τῇ ἀνάγκῃ προστάξαντος τοῦ Φαλάριδος· καὶ οἱ ἄρχοντες τὴν γραφὴν τοῦ ἀγῶνος ἠφάνισαν. Βαρέως δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ νεανίσκος ἤνεγκεν, ὑβρίσθαι λέγων, καὶ ὡμολόγει τὴν ὀργὴν τὴν ἑαυτοῦ πρὸς τὸν ἐραστὴν, ὁ Μελάνιππος, καὶ ἠξίου κοινωνὸν αὐτὸν γενέσθαι τῆς ἐπιθέσεως τῆς κατ' αὐτοῦ· καὶ ἄλλους δὲ ἔσπευδε

προσλαβεῖν τῶν νεανίσκων, οὓς μάλιςα ᾔδει περὶ τὴν τοιαύτην πρᾶξιν θερμοτάτους. Ὁρῶν δὲ αὐτὸν ὁ Χαρίτων ἐνθουσιῶντα, καὶ ὑπὸ τῆς ὀργῆς ἀναφλεγόμενον, καὶ γινώσκων, ὅτι τῶν πολιτῶν οὐδεὶς αὐτοῖς συλλήψεται, δέει τῷ ἐκ τοῦ τυράννου, καὶ αὐτὸς ἔφη πάλαι τοῦτο ἐπιθυμεῖν, καὶ σπεύδειν ἐκ παντὸς τὴν πατρίδα ῥύσασθαι τῆς δουλείας τῆς καταλαβούσης· ἀσφαλὲς δὲ μὴ εἶναι πρὸς πολλοὺς τὰ τοιαῦτα ἐκφέρειν. Ἠξίου δὲ τὸν Μελάνιππόν οἱ συγχωρῆσαι ὑπὲρ τούτων ἀκριβέςερον διασκέψασθαι, καὶ ἐᾶσαι παραφυλάξαι τὸν χρόνον τὸν ἐπιτήδειον εἰς τὴν πρᾶξιν. Συνεχώρησε τὸ μειράκιον. Ἐφ' ἑαυτοῦ τοίνυν ὁ Χαρίτων βαλόμενος τὸ πᾶν τόλμημα, καὶ κοινωνὸν αὐτοῦ μὴ θελήσας παραλαβεῖν τὸν ἐρώμενον, ἵν', εἰ καταφωραθείη, αὐτὸς ὑπέχοι τὴν δίκην, ἀλλὰ μὴ καὶ ἐκεῖνον εἰς τὰ αὐτὰ ἐμβάλοι· ἡνίκα οὖν ἐδόκει καλῶς ἔχειν, ἐγχειρίδιον λαβὼν, ὡρμᾶτο ἐπὶ τὸν τύραννον. Οὐ μὴν ἔλαθε· κατεφωράθη δὲ, πάνυ σφόδρα τῶν δορυφόρων ἀκριβῶς τὰ τοιαῦτα φυλαττόντων. Ἐμβληθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Φαλάριδος εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ ςρεβλούμενος, ἵν' εἴπῃ τοὺς συνεγνωκότας, ὁ δὲ ἐνεκαρτέρει καὶ ἐνήθλει ταῖς βασάνοις. Ἐπεὶ δὲ μακρὸν τοῦτο ἦν, ὁ Μελάνιππος ἧκεν ἐπὶ τὸν Φάλαριν, καὶ ὡμολόγησεν οὐ μόνον κοινωνὸς εἶναι τῷ Χαρίτωνι τῆς βουλῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἄρξαι τῆς ἐπιβουλῆς. Τοῦ δὲ πυνθανομένου τὴν αἰτίαν, εἶπε τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον, καὶ τὴν τῆς γραφῆς ἄρσιν, καὶ ἐπὶ τούτοις ὡμολόγει περιαλγῆσαι. Θαυμάσας οὖν, ἀμφοτέρους ἀφῆκε τῆς τιμωρίας, προστάξας αὐθημερὸν ἀπελθεῖν μὴ μόνον τῆς Ἀκραγαντίνων πόλεως, ἀλλὰ καὶ τῆς Σικελίας· συνεχώρησε δὲ αὐτοῖς τὰ ἴδια δίκαια καρποῦσθαι. Τούτους ὕςερον ἡ Πυθία, καὶ τὴν φιλίαν αὐτῶν, ὕμνησε διὰ τούτων τῶν ἐπῶν·

Θείας ἡγητῆρες ἐφημερίοις φιλότητος,
Εὐδαίμων Χαρίτων καὶ Μελάνιππος ἔφυ,

τοῦ θεοῦ τὸν ἔρωτα αὐτῶν θείαν ὀνομάσαντος φιλίαν.

ΚΕΦ. ε.

Περὶ χρόνου ταμιεύσεως, καὶ τοῦ μὴ ἐᾶσαι Λακεδαιμονίους περιπατεῖν.

Λακεδαιμόνιοι δεινὴν ἐποιοῦντο τοῦ χρόνου τὴν φειδὼ, ταμιευόμενοι πανταχόθεν αὐτὸν εἰς τὰ ἐπειγόμενα, καὶ μηδενὶ τῶν πολιτῶν ἐπιτρέποντες, μήτε ῥᾳστωνεύειν, μήτε ῥᾳθυμεῖν εἰς αὐτὸν, ὡς ἂν μὴ πρὸς τὰ ἔξω τῆς ἀρετῆς ἀναλισκόμενος, εἶτα μάτην διαφθείροιτο. Μαρτύριον τούτου πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο. Ἀκούσαντες οἱ Ἔφοροι Λακεδαιμονίων τοὺς Δεκέλειαν καταλαβόντας περιπάτῳ χρῆσθαι δειλινῷ, ἐπέστειλαν αὐτοῖς, Μὴ περιπατεῖτε· ὡς τρυφώντων αὐτῶν μᾶλλον, ἢ τὸ σῶμα ἐκπονούντων. Δεῖν γὰρ Λακεδαιμονίους, οὐ διὰ τοῦ περιπάτου, ἀλλὰ διὰ τῶν γυμνασίων τὴν ὑγείαν πορίζεσθαι.

ΚΕΦ. ϛ.

Παράδειγμα, ὅτι οὐ δεῖ τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν.

Ἱππόμαχός, φασιν, ὁ γυμναστὴς, ἐπεὶ πάλαισμά τι ὁ ἀθλητὴς ὁ ὑπ' αὐτῷ γυμναζόμενος ἐπάλαισεν, εἶτα ὁ πᾶς ὄχλος ὁ περιεστὼς ἐξεβόησε, καθίκετο αὐτοῦ τῇ ῥάβδῳ, ὁ Ἱππόμαχός, φασιν, καὶ εἶπεν, Ἀλλὰ σύ γε κακῶς, καὶ οὐχ ὡς ἐχρῆν ἐποίησας, ὅπερ ἐχρῆν ἄμεινον γενέσθαι· οὐ γὰρ ἂν ἐπῄνεσαν οὗτοι τεχνικόν σε δράσαντά τι. Αἰνιττόμενος, ὅτι τοὺς εὖ καὶ καλῶς ἕκαστα δρῶντας, οὐ τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τοῖς ἔχουσι νοῦν θεωρητικὸν τῶν δρωμένων, ἀρέσκειν δεῖ. Ἔοικε δὲ καὶ Σωκράτης τὴν τῶν πολλῶν ἐκφαυλίζειν κρίσιν ἐν τῇ συνουσίᾳ τῇ πρὸς Κρίτωνα, ὅτε ἀφίκετο ὁ Κρίτων εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ δὴ ἔπειθεν αὐτὸν ἀποδρᾶναι, καὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων τὴν κατ' αὐτοῦ κρίσιν διαφθεῖραι.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐκτιθέναι βρέφη Θηβαίους.

Νόμος οὗτος Θηβαϊκὸς, ὀρθῶς ἅμα καὶ φιλανθρώπως κείμενος ἐν τοῖς μάλιςα, Ὅτι οὐκ ἔξεςιν ἀνδρὶ Θηβαίῳ ἐκθεῖναι παιδίον, οὐδὲ εἰς ἐρημίαν αὐτὸ ῥίψαι, θάνατον αὐτοῦ καταψηφισάμενος. Ἀλλ' ἐὰν ᾖ πένης εἰς τὰ ἔσχατα ὁ τοῦ παιδὸς πατὴρ, εἴτε ἄῤῥεν τοῦτο, εἴτε θῆλύ ἐςιν, ἐπὶ τὰς ἀρχὰς κομίζειν ἐξ ὠδίνων τῶν μητρῴων σὺν τοῖς σπαργάνοις αὐτό. Αἱ δὲ, παραλαβοῦσαι, ἀποδίδονται τὸ βρέφος τῷ τιμὴν ἐλαχίςην δόντι· ῥήτρα τε πρὸς αὐτὸν, καὶ ὁμολογία γίνεται, ἦ μὴν τρέφειν τὸ βρέφος, καὶ αὐξηθὲν ἔχειν δοῦλον, ἢ δούλην, θρεπτήρια αὐτοῦ τὴν ὑπηρεσίαν λαμβάνοντα.

ΚΕΦ. η.

Περὶ Ξενοκλέους καὶ Εὐριπίδου ἀγωνισαμένων.

Κατὰ τὴν πρώτην καὶ ἐννενηκοςὴν Ὀλυμπιάδα, καθ' ἣν ἐνίκα Ἐξαίνετος ὁ Ἀκραγαντῖνος ςάδιον, ἀντηγωνίσαντο ἀλλήλοις Ξενοκλῆς, καὶ Εὐριπίδης. Καὶ πρῶτός γε ἦν Ξενοκλῆς, ὅς τίς ποτε οὗτός ἐςιν, Οἰδίποδι, καὶ Λυκάονι, καὶ Βάκχαις, καὶ Ἀθάμαντι Σατυρικῷ. Τούτου δεύτερος Εὐριπίδης ἦν, Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Παλαμήδῃ, καὶ Τρωσὶ, καὶ Σισύφῳ Σατυρικῷ. Γελοῖον δὲ, οὐ γάρ; Ξενοκλέα μὲν νικᾷν, Εὐριπίδην δὲ ἡττᾶσθαι, καὶ ταῦτα τοιούτοις δράμασι. Τῶν δύο τοίνυν τὸ ἕτερον, ἢ ἀνόητοι ἦσαν οἱ τῆς ψήφου κύριοι, καὶ ἀμαθεῖς, καὶ πόῤῥω κρίσεως ὀρθῆς, ἢ ἐδεκάσθησαν. Ἄτοπον δὲ ἑκάτερον, καὶ Ἀθηναίων ἥκιςα ἄξιον.

ΚΕΦ. θ.

Περί τινων ἀποςατῶν Ἀθηναίων ψηφίσματα.

Οἷα ἐψηφίσαντο Ἀθηναῖοι, καὶ ταῦτα ἐν δημοκρατίᾳ; Αἰγινητῶν μὲν ἑκάςου τὸν μέγαν ἀποκόψαι τῆς χειρὸς δάκτυλον τῆς δεξιᾶς, ἵνα δόρυ μὲν βαςάζειν μὴ δύνωνται, κώπην δὲ

ἐλαύνειν δύνωνται. Μιτυληναίους δὲ ἡβηδὸν ἀποσφάξαι· καὶ τοῦτο ἐψηφίσαντο, εἰσηγησαμένου Κλέωνος τοῦ Κλεαινέτου. Τούς γε μὴν ἁλισκομένους αἰχμαλώτους Σαμίων ςίζειν κατὰ τοῦ προσώπου, καὶ εἶναι τὸ ςίγμα γλαῦκα, καὶ τοῦτο Ἀττικὸν ψήφισμα. Οὐκ ἐβουλόμην δὲ αὐτὰ, οὔτε Ἀθήνησι κεκυρῶσθαι, οὔτε ὑπὲρ Ἀθηναίων λέγεσθαι, ὦ Πολιὰς Ἀθηνᾶ, καὶ Ἐλευθέριε Ζεῦ, καὶ οἱ Ἑλλήνων θεοὶ πάντες.

ΚΕΦ. ι.

Τιμόθεος, Πλάτωνος διαλεγομένου ἀκούσας, ἧττον εὐδαίμονα ἑαυτὸν ἔκρινεν.

Τιμόθεον ἀκούω τὸν Κόνωνος, τὸν Ἀθηναίων ςρατηγὸν, ὅτε ἐν ἀκμῇ τῆς εὐτυχίας ἦν, καὶ ᾕρει τὰς πόλεις ῥᾷςα, καὶ οὐκ εἶχον Ἀθηναῖοι ὅποι ποτὲ αὐτὸν κατάθωνται ὑπὸ θαύματος τοῦ περὶ τὸν ἄνδρα· ἀλλὰ τοῦτόν γε Πλάτωνι τῷ Ἀρίςωνος περιτυχόντα, βαδίζοντι ἔξω τοῦ τείχους μετά τινων γνωρίμων, καὶ ἰδόντα σεμνὸν μὲν ἰδεῖν τὸ πλάτος, ἵλεων δὲ τῷ προσώπῳ, διαλεγόμενον δὲ οὐχὶ περὶ εἰσφορᾶς χρημάτων, οὐδὲ ὑπὲρ τριηρῶν, οὐδὲ ὑπὲρ ναυτικῶν χρειῶν, οὐδὲ ὑπὲρ πληρωμάτων, οὐδὲ ὑπὲρ τοῦ δεῖν βοηθεῖν, οὐδὲ ὑπὲρ φόρου τοῦ τῶν συμμάχων, οὐδὲ ὑπὲρ τῶν νησιωτῶν, ἢ ὑπὲρ ἄλλου τινὸς τοιούτου φληνάφου· ὑπὲρ ἐκείνων δὲ, ὧν ἔλεγε Πλάτων, καὶ ὑπὲρ ὧν εἴθιςο σπουδάζειν, ἐπιςάντα τὸν Τιμόθεον τὸν τοῦ Κόνωνος, εἰπεῖν, Ὦ τοῦ βίου, καὶ τῆς ὄντως εὐδαιμονίας. Ἐκ τούτων οὖν δῆλον, ὡς ἑαυτὸν οὐ πάνυ τι εὐδαίμονα ἀπέφαινεν ὁ Τιμόθεος, ὅτι μὴ ἐν τούτοις, ἀλλ' ἐν τῇ παρ' Ἀθηναίων δόξῃ καὶ τιμῇ ἦν.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ τῶν ῥηθέντων ὑπὸ Σωκράτους περὶ τῶν ὑπὸ τῶν Τριάκοντα σφαττομένων.

Σωκράτης ἰδὼν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν Τριάκοντα τοὺς ἐνδόξους ἀναιρουμένους, καὶ βαρύτατα τοὺς πλουτοῦντας ὑπὸ

τῶν Τυράννων ἐπιβουλευομένους, Ἀντισθένει φασὶ περιτυχόντα εἰπεῖν, Μή τί σοι μεταμέλει, ὅτι μέγα καὶ σεμνὸν οὐδὲν ἐγενόμεθα ἐν τῷ βίῳ, καὶ τοιοῦτοι, οἵους ἐν τῇ τραγῳδίᾳ τοὺς μονάρχας ὁρῶμεν, Ἀτρέας τε ἐκείνους, καὶ Θυέστας, καὶ Ἀγαμέμνονας, καὶ Αἰγίσθους; Οὗτοι μὲν γὰρ ἀποσφαττόμενοι, καὶ ἐκτραγῳδούμενοι, καὶ πονηρὰ δεῖπνα δειπνοῦντες, καὶ ἐσθίοντες ἑκάστοτε ἐκκαλύπτονται· οὐδεὶς δὲ οὕτως ἐγένετο τολμηρὸς, οὐδὲ ἀναίσχυντος τραγῳδίας ποιητὴς, ὥστε εἰσαγαγεῖν εἰς δρᾶμα ἀποσφαττόμενον χορόν.

ΚΕΦ. ιβ.

Περὶ Θεμιστοκλέους παυσαμένου τῆς ἀσωτίας.

Θεμιστοκλέους τοῦ Νεοκλέους, οὐκ οἶδα εἰ ἐπαινεῖν χρὴ τοῦτο. Ἐπεὶ γὰρ τῆς ἀσωτίας ἐπαύσατο Θεμιστοκλῆς, ἀποκηρυχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ ὑπήρχετό πως τοῦ σωφρονεῖν, καὶ τῶν μὲν ἑταιρῶν ἀπέστη, ἤρα δὲ ἔρωτα ἕτερον, τὸν τῆς πολιτείας τῶν Ἀθηναίων, καὶ θερμότατα ἐπεχείρει ταῖς ἀρχαῖς, καὶ ἑαυτὸν ἔσπευδεν ἶναι πρῶτον, ἔλεγέ, φασι, πρὸς τοὺς γνωρίμους, Τί δ' ἂν ἐμοῦ δοίητε, ὃς οὔπω φθονοῦμαι; Ὅστις δὲ ἐρᾷ φθονεῖσθαι, τοῦτο δή που τὸ τοῦ Εὐριπίδου, Περιβλέπεσθαι σπεύδει. Ὅτι δὲ τοῦτ' ἔστι κενὸν, ὁ αὐτὸς Εὐριπίδης φησί.

ΚΕΦ. ιγ.

Περὶ Σωκράτους κωμῳδουμένου ὑπὸ Ἀριστοφάνους.

Ἐπετίθεντο τῷ Σωκράτει, καὶ ἐπεβούλευον οἱ ἀμφὶ τὸν Ἄνυτον, ὧν χάριν, καὶ δἰ ἃς αἰτίας, λέλεκται πάλαι. Ὑφορώμενοι δὲ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ δεδιότες, ὅπως ποτὲ ἕξουσι πρὸς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀνδρός (πολὺ γὰρ ἦν τὸ του Σωκράτους ὄνομα, διά τε τὰ ἄλλα, καὶ ὅτι τοὺς Σοφιστὰς ἤλεγχεν, οὐδὲν ὑγιὲς ὄντας, οὐδέ τι σπουδαῖον, ἢ εἰδότας, ἢ λέγοντας)· ἐκ τούτων οὖν ἐβουλήθησαν πεῖραν καθεῖναι ὑπὲρ τῆς κατ'

αὐτοῦ διαβολῆς. Τὸ μὲν γὰρ ἄντικρυς ἀπενέγκασθαι γραφὴν κατ'αὐτοῦ παραχρῆμα οὐκ ἐδοκίμαζον, δἰ ἃ προεῖπον, καὶ δὶ ἐκεῖνα δὲ, μή ποτε ἄρα ἀγριάναντες οἱ φίλοι οἱ τοῦ Σωκράτους ἐξάψωσι κατ' αὐτῶν τοὺς δικαςὰς, εἶτά τι πάθωσι κακὸν ἀνήκεςον, ἅτε συκοφαντοῦντες ἄνδρα, οὐ μόνον οὐδενὸς αἴτιον κακοῦ τῇ πόλει, ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων, καὶ κόσμον ταῖς Ἀθήναις ὄντα. Τί οὖν ἐπινοοῦσιν; Ἀριςοφάνην τὸν τῆς κωμῳδίας ποιητὴν, βωμολόχον ἄνδρα καὶ γελοῖον ὄντα, καὶ εἶναι σπεύδοντα, ἀναπείθουσι κωμῳδῆσαι τὸν Σωκράτη, ταῦτα δή που τὰ περιφερόμενα, Ὡς ἦν ἀδολέσχης, λέγων τε αὖ καὶ τὸν ἥττω λόγον ἀπέφαινε κρείττονα, καὶ ἐσῆγε ξένους δαίμονας, καὶ οὐκ ᾔδει θεοὺς, οὐδ' ἐτίμα, τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα, καὶ τοὺς προσιόντας αὐτῷ ἐδίδασκέ τε, καὶ εἰδέναι ἀνέπειθεν. Ὁ δὲ Ἀριςοφάνης, λαβόμενος ὑποθέσεως εὖ μάλα ἀνδρικῆς, ὑποσπείρας γέλωτα, καὶ τὸ ἐκ τῶν μέτρων αἱμύλον, καὶ τὸν ἄριςον τῶν Ἑλλήνων λαβὼν ὑπόθεσιν· οὐ γάρ οἱ κατὰ Κλέωνα ἦν τὸ δρᾶμα, οὐδὲ ἐκωμῴδει Λακεδαιμονίους, ἢ Θηβαίους, ἢ Περικλέα αὐτόν· ἀλλ' ἄνδρα τοῖς τε ἄλλοις θεοῖς φίλον, καὶ δὴ καὶ μάλιςα τῷ Ἀπόλλωνι· ἅτε οὖν ἄηθες πρᾶγμα καὶ ὅραμα παράδοξον ἐν σκηνῇ καὶ κωμῳδίᾳ Σωκράτης, πρῶτον μὲν ἐξέπληξεν ἡ κωμῳδία τῷ ἀδοκήτῳ τοὺς Ἀθηναίους. Εἶτα δὲ καὶ, φύσει φθονεροὺς ὄντας, καὶ τοῖς ἀρίςοις βασκαίνειν προῃρημένους, οὐ μόνον τοῖς ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ ταῖς ἀρχαῖς, ἀλλ' ἔτι καὶ πλέον τοῖς εὐδοκιμοῦσιν, ἢ ἐν λόγοις ἀγαθοῖς, ἢ ἐν βίου σεμνότητι, ἄκουσμα ἔδοξεν ἥδιςον αἵδε αἱ Νεφέλαι, καὶ ἐκρότουν τὸν ποιητὴν, ὡς οὔ ποτε ἄλλοτε, καὶ ἐβόων νικᾷν, καὶ προσέταττον τοῖς κριταῖς ἄνωθεν Ἀριςοφάνην, ἀλλὰ μὴ ἄλλον, γράφειν. Καὶ τὰ μὲν τοῦ δράματος τοιαῦτα. Ὁ δὲ Σωκράτης σπάνιον μὲν ἐπεφοίτα τοῖς θεάτροις, εἴ ποτε δὲ Εὐριπίδης ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς ἠγωνίζετο καινοῖς τραγῳδοῖς, τότε γε ἀφικνεῖτο. Καὶ Πειραιοῖ δὲ ἀγωνιζομένου τοῦ Εὐριπίδου καὶ ἐκεῖ κατῄει· ἔχαιρε γὰρ τῷ ἀνδρὶ, δηλονότι διά τε τὴν σο-

φίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐν τοῖς μέτροις ἀρετήν. Ἤδη δέ ποτε αὐτὸν ἐρεσχελῶν Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, καὶ Κριτίας ὁ Καλλαίσχρου, καὶ κωμῳδῶν ἀκοῦσαι παρελθόντα εἰς τὸ θέατρον ἐξεβιάσαντο. Ὁ δὲ αὐτοῖς οὐκ ἠρέσκετο, ἀλλὰ δεινῶς κατεφρόνει (ἅτε ἀνὴρ σώφρων, καὶ δίκαιος, καὶ ἀγαθὸς, καὶ ἐπὶ τούτοις σοφὸς) ἀνδρῶν κερτόμων, καὶ ὑβριςῶν, καὶ ὑγιὲς λεγόντων οὐδέν· ἅπερ ἐλύπει δεινῶς αὐτούς. Καὶ ταῦτα οὖν τῆς κωμῳδίας ἦν αὐτῷ τὰ σπέρματα, ἀλλ' οὐ μόνον, ἃ παρὰ τοῦ Ἀνύτου καὶ Μελίτου ὡμολόγηται. Εἰκὸς δὲ καὶ χρηματίσασθαι ὑπὲρ τούτων Ἀριςοφάνην. Καὶ γὰρ βουλομένων, μᾶλλον δὲ ἐκ παντὸς συκοφαντῆσαι τὸν Σωκράτη σπευδόντων ἐκείνων, καὶ αὐτὸν δὲ πένητα ἅμα καὶ κατάρατον ὄντα, τί παράδοξον ἦν, ἀργύριον λαβεῖν ἐπ' οὐδενὶ ὑγιεῖ; Καὶ ὑπὲρ μὲν τούτων αὐτὸς οἶδεν. Εὐδοκίμει δ' οὖν αὐτῷ τὸ δρᾶμα. Καὶ γάρ τοι καὶ τὸ τοῦ Κρατίνου τοῦτο συνέβη, εἴ ποτε ἄλλοτε, καὶ τότε, τῷ θεάτρῳ νοσῆσαι τὰς φρένας. Καὶ ἅτε ὄντων Διονυσίων, πάμπολύ τι χρῆμα τῶν Ἑλλήνων σπουδῇ τῆς θέας ἀφίκετο. Περιφερομένου τοίνυν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Σωκράτους, καὶ ὀνομαζομένου πολλάκις, οὐκ ἂν δὲ θαυμάσαιμι, εἰ καὶ βλεπομένου ἐν τοῖς ὑποκριταῖς (δῆλα γὰρ δὴ ὅτι καὶ οἱ σκευοποιοὶ ἔπλασαν αὐτὸν ὡς ὅτι μάλιςα ἐξεικάσαντες), ἀλλ' οἵγε ξένοι (τὸν γὰρ κωμῳδούμενον ἠγνόουν) θροῦς παρ' αὐτῶν ἐπανίσταται, καὶ ἐζήτουν, ὅς τίς ποτε οὗτος ὁ Σωκράτης ἐςίν. Ὅπερ οὖν ἐκεῖνος αἰσθόμενος (καὶ γάρ τοι καὶ παρῆν οὐκ ἄλλως, οὐδὲ ἐκ τύχης, εἰδὼς δὲ, ὅτι κωμῳδοῦσιν αὐτόν· καὶ δὴ καὶ ἐν καλῷ τοῦ θεάτρου ἐκάθητο)· ἵνα οὖν λύσῃ τὴν τῶν ξένων ἀπορίαν, ἐξαναςὰς, παρ' ὅλον τὸ δρᾶμα, ἀγωνιζομένων τῶν ὑποκριτῶν, ἑςὼς ἐβλέπετο. Τοσοῦτον ἄρα περιῆν τῷ Σωκράτει τοῦ κωμῳδίας καὶ Ἀθηναίων καταφρονεῖν.

ΚΕΦ. ιδ.

Περὶ πλατάνου ὑπὸ τοῦ Ξέρξου ἐρωμένης.

Γελοῖος ἐκεῖνος ὁ Ξέρξης ἦν, εἴ γε θαλάσσης μὲν καὶ γῆς κατεφρόνει τῆς Διὸς τέχνης, ἑαυτῷ δὲ εἰργάζετο καινὰς ὁδοὺς, καὶ πλοῦν ἀήθη, δεδούλωτο δὲ πλατάνῳ, καὶ ἐθαύμαζε τὸ δένδρον. Ἐν Λυδίᾳ γοῦν, φασιν, ἰδὼν φυτὸν εὐμέγεθες πλατάνου, καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατέμεινεν, οὐδέν τι δεόμενος, καὶ ἐχρήσατο σαθμῷ τῇ ἐρημίᾳ τῇ περὶ τὴν πλάτανον. Ἀλλὰ καὶ ἐξῆψεν αὐτῆς κόσμον πολυτελῆ, στρεπτοῖς καὶ ψελλίοις τιμῶν τοὺς κλάδους, καὶ μελεδωνὸν αὐτῇ κατέλιπεν, ὥσπερ ἐρωμένῃ φύλακα, καὶ φρουρόν. Ἐκ δὲ τούτων τί τῷ δένδρῳ καλὸν ἀπήντησεν; Ὁ μὲν γὰρ κόσμος ὁ ἐπίκτητος, καὶ μηδὲν αὐτῷ προσήκων, ἄλλως ἐκρέματο, καὶ συνεμάχετο εἰς ὥραν οὐδέν. Ἐπεὶ τοῦ φυτοῦ κάλλος ἐκεῖνό ἐστιν, εὐγενεῖς οἱ κλάδοι, καὶ ἡ κόμη πολλὴ, καὶ στερεὸν τὸ πρέμνον, καὶ αἱ ῥίζαι ἐν βάθει, καὶ διασείοντες οἱ ἄνεμοι, καὶ ἀμφιλαφὴς ἡ ἐξ αὐτοῦ σκιὰ, καὶ ἀναστρέφουσαι αἱ ὧραι, καὶ ὕδωρ τὸ μὲν διὰ τῶν ὀχετῶν ἐκτρέφον, τὸ δὲ ἐξ οὐρανοῦ ἐπάρδον· χλαμύδες δὲ αἱ Ξέρξου, καὶ χρυσὸς ὁ τοῦ βαρβάρου, καὶ τὰ ἄλλα δῶρα, οὔτε πρὸς τὴν πλάτανον, οὔτε πρὸς ἄλλο δένδρον εὐγενὲς ἦν.

ΚΕΦ. ιε.

Περὶ τῶν τοὺς τῶν Ἐφόρων θρόνους ἀσβόλῳ χρισαμένων.

Κλαζομενίων τινὲς εἰς τὴν Σπάρτην ἀφικόμενοι, καὶ ὕβρει καὶ ἀλαζονείᾳ χρώμενοι, τοὺς τῶν Ἐφόρων θρόνους, ἔνθα εἰώθασι καθήμενοι χρηματίζειν, καὶ τῶν πολιτικῶν ἕκαστα διατάττειν, ἀλλὰ τούτους γε τοὺς θρόνους ἀσβόλῳ κατέχρισαν. Μαθόντες δὲ οἱ Ἔφοροι, οὐκ ἠγανάκτησαν, ἀλλὰ τὸν δημόσιον κήρυκα καλέσαντες, προσέταξαν αὐτὸν δημοσίᾳ κηρύξαι τοῦτο δὴ τὸ θαυμαζόμενον, Ἐξέστω Κλαζομενίοις ἀσχημονεῖν.

ΚΕΦ ις.

Περὶ Φωκίωνος.

Φωκίωνος δὲ τοῦ Φώκου καὶ τοῦτο ἔγωγε ἔγνων καλόν· παρελθὼν γὰρ εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ἐκκλησίας οὔσης, ἐπεί τι αὐτοῖς ἐμέμφετο ἀγνωμονοῦσι, πάνυ σφόδρα πεπαιδευμένως καὶ πληκτικῶς εἶπε, Βούλομαι μᾶλλόν τι ὑφ' ὑμῶν παθεῖν κακὸν αὐτὸς, ἢ αὐτός τι ὑμᾶς κακῶς δρᾶσαι.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ Μάγων τῶν ἐν Πέρσαις σοφίας, καὶ Ὤχου.

Ἡ τῶν ἐν Πέρσαις Μάγων σοφία, τά τε ἄλλα οἶδεν, ὁπόσα αὐτοῖς εἰδέναι θέμις, καὶ οὖν καὶ μαντεύεσθαι. Οἵπερ οὖν καὶ προεῖπον τὴν τοῦ Ὤχου περὶ τοὺς ὑπηκόους ἀγριότητα, καὶ τὸ φονικὸν αὐτοῦ, διά τινων ἀποῤῥήτων συμβόλων καταγνόντες τοῦτο. Ὅτε γὰρ Ἀρταξέρξου, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τελευτήσαντος, εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Περσῶν ὁ Ὦχος παρῆλθεν, οἱ Μάγοι προσέταξαν τῶν εὐνούχων τινὶ, τῶν πλησίον παρεστώτων, φυλάξαι τὸν Ὦχον, τῆς τραπέζης παρατεθείσης, τίνι πρῶτον τῶν παρακειμένων ἐπιχειρεῖ. Καὶ ὁ μὲν εἰσήκει τηρῶν τοῦτο· ὁ δὲ Ὦχος, τὰς χεῖρας ἐκτείνας, τῇ μὲν δεξιᾷ τῶν μαχαιρίων τῶν παρακειμένων ἓν ἔλαβε, τῇ δὲ ἑτέρᾳ τὸν μέγιστον τῶν ἄρτων προσειλκύσατο, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τῶν κρεῶν, εἶτα τέμνων, ἤσθιεν ἀφειδῶς. Ἅπερ ἀκούσαντες οἱ Μάγοι, δύο ταῦτα ἐμαντεύσαντο, εὐετηρίαν τὴν ἐξ ὡρῶν, καὶ εὐφορίαν τὴν παρὰ τὸν τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ χρόνον, καὶ πολλοὺς φόνους· καὶ οὐ διεψεύσαντο.

ΚΕΦ. ιη.

Περὶ δείπνων πολυτελῶν.

Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ἀποστάς ποτε τῶν δείπνων τῶν πολυτελῶν καὶ τῶν ἑστιάσεων τῶν στρατη-

γικῶν ἐκείνων, παραληφθεὶς ὑπὸ Πλάτωνος εἰς τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ συμπόσιον, καὶ ἑϛιαθεὶς ἀφελῶς ἅμα, καὶ μουσικῶς, ἔφη πρὸς τοὺς οἰκείους ἐπανελθὼν, Ὅτι ἄρα οἱ παρὰ Πλάτωνι δειπνοῦντες, καὶ τῇ ὑϛεραίᾳ καλῶς διάγουσιν. Ἐκ δὴ τούτου διέβαλε Τιμόθεος τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ φορτικὰ, ὡς πάντως εἰς τὴν ὑϛεραίαν οὐκ εὐφραίνοντα. Λόγος δὲ, καὶ ἐκεῖνος ἀδελφὸς τῷ προειρημένῳ, καὶ ταυτὸν νοῶν, οὐ μὴν τὰ αὐτὰ λέγων, περίεισιν, ὅτι ἄρα τῇ ὑϛεραίᾳ ὁ Τιμόθεος περιτυχὼν τῷ Πλάτωνι εἶπεν, Ὑμεῖς ὦ Πλάτων, εὖ δειπνεῖτε μᾶλλον εἰς τὴν ὑϛεραίαν, ἢ εἰς τὴν παροῦσαν.

ΚΕΦ. ιθ.

Περὶ Ἀλεξάνδρου θεὸν ἑαυτὸν καλεῖσθαι βουλομένου.

Ἀλέξανδρος, ὅτε ἐνίκησε Δαρεῖον, καὶ τὴν Περσῶν ἀρχὴν κατεκτήσατο, μέγα ἐφ' ἑαυτῷ φρονῶν, καὶ ὑπὸ τῆς εὐτυχίας, τῆς περιλαβούσης αὐτὸν τότε, ἐκθεούμενος, ἐπέϛειλε τοῖς Ἕλλησι, Θεὸν αὐτὸν ψηφίσασθαι. Γελοίως γε· ὀυ γὰρ ἅπερ οὖν ἐκ τῆς φύσεως οὐκ εἶχε, ταῦτα ἐκ τῶν ἀνθρώπων αἰτῶν ἐκεῖνος ἐκέρδαινεν. Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλα ἐψηφίσαντο· Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐκεῖνα, Ἐπειδὴ Ἀλέξανδρος βούλεται θεὸς εἶναι, ἔϛω θεός· Λακωνικῶς τε ἅμα, καὶ κατὰ τὸν ἐπιχώριον σφίσι τρόπον, ἐλέγξαντες τὴν ἔμπληξιν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῦ Ἀλεξάνδρου.

ΚΕΦ. κ.

Περὶ Ἀντιγόνου βασιλέως πρᾳότητος.

Ἀντίγονόν φασι τὸν βασιλέα δημοτικὸν καὶ πρᾷον γενέσθαι. Καὶ ὅτῳ μὲν σχολὴ τὰ κατ' αὐτὸν εἰδέναι, καὶ αὐτὰ ἕκαϛα ἐξετάζειν ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς, εἴσεται ἑτέρωθεν. Εἰρήσεται δ' οὖν αὐτοῦ καὶ πάνυ πρᾷον, καὶ ἄτυφον, ὅ μέλλω λέγειν. Ὁ Ἀντίγονος οὗτος, ὁρῶν τὸν ὑιὸν τοῖς ὑπηκόοις χρώμενον βιαιότερόν τε καὶ θρασύτερον, Οὐκ οἶσθα, εἶπεν, ὦ

παῖ, τὴν βασιλείαν ἡμῶν ἔνδοξον εἶναι δουλείαν; Καὶ τὰ μὲν τοῦ Ἀντιγόνου πρὸς τὸν παῖδα πάνυ ἡμέρως ἔχει καὶ φιλανθρώπως. Ὅτῳ δὲ οὐ δοκεῖ ταύτῃ, ἀλλ' ἐκεῖνός γε οὐ δοκεῖ μοι βασιλικὸν ἄνδρά τε εἰδέναι, οὐδὲ πολιτικὸν, τυραννικῷ δὲ συμβιῶσαι μᾶλλον.

ΚΕΦ. κα.

Περὶ Παυσανίου, Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐρωμένου.

Ἀγάθωνος ἤρα τοῦ ποιητοῦ Παυσανίας ὁ ἐκ Κεραμέων. Καὶ τοῦτο μὲν διατεθρύλληται· ὃ δὲ μὴ εἰς πάντας πεφοίτηκεν, ἀλλ' ἐγὼ ἐρῶ. Εἰς Ἀρχελάου ποτὲ ἀφίκοντο, ὅ τε ἐραστὴς καὶ ὁ ἐρώμενος οὗτοι. Ἦν δὲ ἄρα ὁ Ἀρχέλαος ἐρωτικὸς οὐχ ἧττον, ἢ καὶ φιλόμουσος. Ἐπεὶ τοίνυν ἑώρα διαφερομένους πρὸς ἀλλήλους τόν τε Παυσανίαν καὶ τὸν Ἀγάθωνα πολλάκις, οἰόμενος τὸν ἐραστὴν ὑπὸ τῶν παιδικῶν παρορᾶσθαι, ἤρετο ἄρα τὸν Ἀγάθωνα ὁ Ἀρχέλαος, τί βουλόμενος οὕτω πυκνὰ ἀπεχθάνεται τῷ πάντων μάλιστα φιλοῦντι αὐτόν; Ὁ δὲ, Ἐγώ σοι, ἔφη, φράσω, βασιλεῦ. Οὔτε γάρ εἰμι πρὸς αὐτὸν δύσερις, οὔτε ἀγροικίᾳ πράττω τοῦτο· εἰ δέ τι καὶ ἐγὼ ἠθῶν ἐπαΐω τῇ τε ἄλλῃ, καὶ ἐκ ποιητικῆς, ἥδιστον εὑρίσκω εἶναι τοῖς ἐρῶσι πρὸς τὰ παιδικὰ ἐκ διαφορᾶς καταλλάσσεσθαι, καὶ πεπίστευκα, οὐδὲν αὐτοῖς οὕτως ἀπαντᾷν τερπνόν. Τούτου γοῦν τοῦ ἡδέος πολλάκις αὐτῷ μεταδίδωμι, ἐρίζων πρὸς αὐτὸν πλεονάκις. Εὐφραίνεται γὰρ καταλυομένου μου τὴν πρὸς αὐτὸν ἔριν συνεχῶς. Ὁμαλῶς δὲ καὶ συνήθως προσιόντος, οὐκ εἴσεται τὴν διαφορότητα. Ἐπήνεσε ταῦτα ὁ Ἀρχέλαος, ὡς λόγος. Ἤρα δέ, φασι, τοῦ αὐτοῦ Ἀγάθωνος τούτου καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς, καὶ τὸν Χρύσιππον τὸ δρᾶμα αὐτῷ χαριζόμενος λέγεται διαφροντίσαι. Καὶ εἰ μὲν σαφὲς τοῦτο, ἀποφήνασθαι οὐκ οἶδα, λεγόμενον δ' οὖν αὐτὸ οἶδα ἐν τοῖς μάλιστα.

ΚΕΦ. κβ.

Ὅτι εὐνομώτατοι Μαντινεῖς.

Εὐνομωτάτους γενέσθαι καὶ Μαντινέας ἀκούω οὐδὲν ἧττον Λοκρῶν, οὐδὲ Κρητῶν, οὐδὲ Λακεδαιμονίων αὐτῶν, οὐδ' Ἀθηναίων. Σεμνὸν γάρ τι χρῆμα καὶ τὸ Σόλωνος ἐγένετο, εἰ καὶ μετὰ ταῦτα Ἀθηναῖοι κατὰ μικρὸν τῶν νόμων τινὰς, τῶν ἐξ αὐτοῦ γραφέντων αὐτοῖς, διέφθειραν.

ΚΕΦ. κγ.

Ὅτι Νικόδωρος, πύκτης ὢν, καὶ νομοθέτης ἐγένετο.

Νικόδωρος δὲ ὁ πύκτης ἐν τοῖς εὐδοκιμωτάτοις Μαντινέων γενόμενος, ἀλλὰ ὀψὲ τῆς ἡλικίας, καὶ μετὰ τὴν ἄθλησιν, νομοθέτης αὐτοῖς ἐγένετο, μακρῷ τοῦτο ἄμεινον πολιτευσάμενος τῇ πατρίδι τῶν κηρυγμάτων τῶν ἐν τοῖς σαδίοις. Φασὶ δὲ αὐτῷ Διαγόραν τὸν Μήλιον συνθεῖναι τοὺς νόμους, ἐραςὴν γενόμενον. Εἶχόν τι καὶ περαιτέρω ὑπὲρ Νικοδώρου εἰπεῖν· ὡς δ' ἂν μὴ δοκοίην καὶ τὸν ἔπαινον τὸν τοῦ Διαγόρου προσπαραλαμβάνειν, εἰς τοσοῦτον διηνύσθω τὰ τοῦ λόγου. Θεοῖς γὰρ ἐχθρὸς Διαγόρας, καὶ οὔ μοι ἥδιον ἐπὶ πλεῖςον μεμνῆσθαι αὐτοῦ.

ΚΕΦ. κδ.

Ὅτι ὁ Μίλων τὸ σῶμα ἰσχυρὸς ἦν, τὴν δὲ ψυχὴν οὐκ ἀνδρεῖος.

Ἤδη τινὲς τὴν Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου περιφερομένην ῥώμην ἐξέβαλον, τοιαῦτα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντες· Μίλωνος τούτου τὴν ῥοιὰν, ἣν ἐν τῇ χειρὶ κατεῖχεν, οὐδεὶς τῶν ἀντιπάλων ἑλεῖν ἐδύνατο· ἡ δὲ ἐρωμένη αὐτοῦ, ῥᾷςα αὐτὴν ἐξῄρει, φιλονεικοῦσα πρὸς αὐτὸν πολλάκις. Ἐκ δὴ τούτου νοεῖν ἔςαι, ὅτι ὁ Μίλων ἰσχυρὸς μὲν τὸ σῶμα ἦν, ἀνδρεῖος δὲ τὴν ψυχὴν οὐκ ἦν.

ΚΕΦ. κε.

Οτι ἡ ἕκτη τοῦ Θαργηλιῶνος δεξιὰ τοῖς Ἕλλησιν.

Τὴν ἕκτην τοῦ μηνὸς τοῦ Θαργηλιῶνος πολλῶν καὶ ἀγαθῶν αἰτίαν γενέσθαι λέγουσιν, οὐ μόνον τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις πολλοῖς. Αὐτίκα γοῦν Σωκράτης ἐν ταύτῃ ἐγένετο· καὶ Πέρσαι δὲ ἡττήθησαν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ· και Ἀθηναῖοι δὲ τῇ Ἀγροτέρᾳ ἀποθύουσι τὰς χιμαίρας τὰς τριακοσίας, κατὰ τὴν εὐχὴν τοῦ Μιλτιάδου δρῶντες τοῦτο. Τοῦ δ' αὐτοῦ μηνὸς ἕκτῃ ἱςαμένου, καὶ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην φασὶ γενέσθαι, καὶ νικῆσαι τοὺς Ἕλληνας· τὴν γὰρ προτέραν ἧτταν αὐτῶν, ἧς ἐμνήσθην, ἐπ' Ἀρτεμισίῳ γεγονέναι. Καὶ τὴν ἐν Μυκάλῃ δὲ τῶν Ελλήνων νίκην οὐκ ἄλλης ὡμολόγηται δῶρον ἡμέρας γενέσθαι, ἢ ταύτης, ἔιγε κατὰ τὴν αὐτὴν ἐνίκων καὶ ἐν Πλαταιαῖς καὶ ἐν Μυκάλῃ. Καὶ Ἀλέξανδρον δὲ τὸν Μακεδόνα, τὸν Φιλίππου παῖδα, τὰς πολλὰς μυριάδας τὰς τῶν βαρβάρων φθεῖραι καὶ αὐτὸν λέγουσιν ἕκτῃ ἱςαμένου, ὅτε καὶ Δαρεῖον καθεῖλεν Ἀλέξανδρος. Καὶ ὁμολογοῦσι τοῦ αὐτοῦ μηνὸς πάντα. Καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ γενέσθαι, καὶ ἀπελθεῖν τοῦ βίου, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, πεπίςευται.

ΚΕΦ. κϛ.

Περὶ Ὑπερβορείου Ἀπόλλωνος, καὶ περί τινων παρὰ Πυθαγόρου θαυμασίων.

Ἀριςοτέλης λέγει ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν τὸν Πυθαγόραν Ἀπόλλωνα Ὑπερβόρειον προσαγορεύεσθαι. Κἀκεῖνα δὲ προσεπιλέγει ὁ τοῦ Νικομάχου, ὅτι τῆς αὐτῆς ἡμέρας ποτὲ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, καὶ ἐν Μεταποντίῳ ὤφθη ὑπὸ πολλῶν, καὶ ἐν Κρότωνι τῷ ἀγῶνι ἐξανιςάμενος, ἔνθα καὶ τῶν μηρῶν ὁ Πυθαγόρας παρέφηνε τὸν ἕτερον χρυσοῦν. Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ, ὅτι ὑπὸ τοῦ Κώσα ποταμοῦ διαβαίνων προσεῤῥήθη· καὶ πολλούς φησιν ἀκηκοέναι τὴν πρόσρησιν ταύτην.

ΚΕΦ. κζ.

Ὅτι Ἀννίκερις ἱππεὺς δεξιός· καὶ ὅτι, ὑπὲρ μικρῶν λίαν σπουδάζων, τὰ μεγάλα ὠλιγώρει.

Ἀννίκερις ὁ Κυρηναῖος ἐπὶ ἱππείᾳ μέγα ἐφρόνει, καὶ ἁρμάτων ἐλάσει. Καὶ οὖν ποτε καὶ ἐβουλήθη Πλάτωνι ἐπιδείξασθαι τὴν τέχνην. Ζεύξας οὖν τὸ ἅρμα, περιήλασεν ἐν Ἀκαδημίᾳ δρόμους παμπόλλους, οὕτως ἀκριβῶς φυλάττων τοῦ δρόμου τὸν ςοῖχον, ὡς μὴ παραβαίνειν τὰς ἁρματοτροχίας, ἀλλ' ἀεὶ κατ' αὐτῶν ἰέναι. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες, ὥσπερ εἰκὸς, ἐξεπλάγησαν· ὁ δὲ Πλάτων, τὴν ὑπερβάλλουσαν αὐτοῦ σπουδὴν διέβαλεν, εἰπὼν, Ἀδύνατόν ἐςι, τὸν εἰς μικρὰ οὕτω, καὶ οὐδενὸς ἄξια, τοσαύτην φροντίδα κατατιθέμενον, ὑπὲρ μεγάλων τινῶν σπουδάσαι. Πᾶσαν γὰρ αὐτῷ τὴν διάνοιαν εἰς ἐκεῖνα ἀποτεθεῖσαν ἀνάγκη ὀλιγωρεῖν τῶν ὄντως θαυμάζεσθαι δικαίων.

ΚΕΦ. κη.

Ἀλεκτρυόνων ἀγὼν πόθεν ἀρχὴν ἔλαβεν.

Μετὰ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν νίκην, Ἀθηναῖοι νόμον ἔθεντο ἀλεκτρυόνας ἀγωνίζεσθαι δημοσίᾳ ἐν τῷ θεάτρῳ μιᾶς ἡμέρας τοῦ ἔτους. Πόθεν δὲ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ὅδε ὁ νόμος, ἐρῶ. Οτε Θεμιςοκλῆς ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐξῆγε τὴν πολιτικὴν δύναμιν, ἀλεκτρυόνας ἐθεάσατο μαχομένους· οὐδὲ ἀργῶς αὐτοὺς εἶδεν· ἐπέςησε δὲ τὴν ςρατιὰν, καὶ ἔφη πρὸς αὐτοὺς, Ἀλλ' οὗτοι μὲν, οὔτε ὑπὲρ πατρίδος, οὔτε ὑπὲρ πατρῴων θεῶν, οὐδὲ μὴν ὑπὲρ προγονικῶν ἡρίων κακοπαθοῦσιν, οὐδὲ ὑπὲρ δόξης, οὐδὲ ὑπὲρ ἐλευθερίας, οὐδὲ ὑπὲρ παίδων, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ἡττηθῆναι ἑκάτερος, μηδὲ εἶξαι θατέρῳ τὸν ἕτερον. Ἅπερ οὖν εἰπὼν ἐπέῤῥωσε τοὺς Ἀθηναίους. Τὸ τοίνυν γενόμενον αὐτοῖς σύνθημα τότε εἰς ἀρετὴν ἐβουλήθη διαφυλάττειν καὶ εἰς τὰ ὅμοια ἔργα ὑπόμνησιν.

ΚΕΦ. κθ.

Τὴν τύχην πῶς ἐσήμανεν ὁ Πιττακός.

Πιττακὸς ἐν Μιτυλήνῃ κατεσκεύασε τοῖς ἱεροῖς κλίμακα, εἰς οὐδεμίαν μὲν χρῆσιν ἐπιτήδειον, αὐτὸ δὲ τοῦτο ἀνάθημα ἶναι· αἰνιττόμενος τὴν ἐκ τῆς τύχης ἄνω καὶ κάτω μετάπτωσιν, τρόπον τινὰ τῶν μὲν ἐυτυχούντων ἀνιόντων, κατιόντων δὲ τῶν δυςυχούντων.

ΚΕΦ. λ.

Περὶ Πλάτωνος.

Πλάτων ὁ Ἀρίςωνος τὰ πρῶτα ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησε, καὶ ἡρωϊκὰ ἔγραφε μέτρα· εἶτα αὐτὰ κατέπρησεν ὑπεριδὼν αὐτῶν, ἐπεὶ τοῖς Ὁμήρου αὐτὰ ἀντικρίνων ἑώρα κατὰ πολὺ ἡττώμενα. Ἐπέθετο οὖν τραγῳδίᾳ, καὶ δὴ καὶ τετραλογίαν εἰργάσατο, καὶ ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι, δοὺς ἤδη τοῖς ὑποκριταῖς τὰ ποιήματα. Πρὸ τῶν Διονυσίων δὲ παρελθὼν, ἤκουσε Σωκράτους, καὶ ἅπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου σειρῆνος, τοῦ ἀγωνίσματος οὐ μόνον ἀπέςη τότε, ἀλλὰ καὶ τελέως τὸ γράφειν τραγῳδίαν ἀπέῤῥιψε, καὶ ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν.

ΚΕΦ. λα.

Ὅτι μηδεὶς τῶν βαρβάρων ἄθεος.

Καὶ τίς οὐκ ἂν ἐπήνεσε τὴν τῶν βαρβάρων σοφίαν; ἔι γε μηδεὶς αὐτῶν εἰς ἀθεότητα ἐξέπεσε, μηδὲ ἀμφιβάλλουσι περὶ θεῶν, ἆρά γέ εἰσιν, ἢ οὔκ εἰσιν, καὶ ἆρά γε ἡμῶν φροντίζουσιν, ἢ οὔ. Οὐδεὶς γοῦν ἔννοιαν ἔλαβε τοιαύτην, οἵαν Εὐήμερος ὁ Μεσσήνιος, ἢ Διογένης ὁ Φρὺξ, ἢ Ἵππων, ἢ Διαγόρας, ἢ Σωσίας, ἢ Ἐπίκουρος, οὔτε Ἰνδὸς, οὔτε Κελτὸς, οὔτε Αἰγύπτιος. Λέγουσι δὲ τῶν βαρβάρων οἱ προειρημένοι καὶ εἶναι θεοὺς, καὶ προνοεῖν ἡμῶν, καὶ προσημαίνειν τὰ μέλλοντα, καὶ διὰ ὀρνίθων, καὶ διὰ συμβόλων, καὶ διὰ σπλάγχνων, καὶ

δι

δὶ ἄλλων τινῶν μαθημάτων τε, καὶ διδαγμάτων· ἅπερ οὖν ἐςὶ τοῖς ἀνθρώποις διδασκαλία ἐκ τῆς παρὰ τῶν θεῶν εἰς ἀυτοὺς προνοίας. Καὶ δὶ ὀνείρων δὲ λέγουσι, καὶ δὶ ἀυτῶν τῶν ἀςέρων πολλὰ προδηλοῦσθαι. Καὶ ὑπὲρ τούτων ἰσχυρὰν ἔχοντες τὴν πίςιν, θύουσί τε καθαρῶς, καὶ ἁγνεύουσιν ὁσίως, καὶ τελετὰς τελοῦσι, καὶ ὀργίων φυλάττουσι νόμον, καὶ τὰ ἄλλα πράττουσιν, ἐξ ὧν, ὅτι τοὺς θεοὺς ἰσχυρῶς καὶ σέβουσι, καὶ τιμῶσιν, ὡμολόγηται.

ΚΕΦ. λβ.

Περὶ Ἡρακλέους μετωνυμίας, καὶ χρησμοῦ Φοίβου ὑπὲρ ἀυτοῦ.

Λέγουσί τινες λόγοι Πυθικοὶ τὸν Ἡρακλῆν, τὸν Διὸς καὶ Ἀλκμήνης παῖδα, ἀπὸ γενεᾶς Ἡρακλῆν ὀυ κεκλῆσθαι, χρόνῳ δὲ ὕςερον ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς, διά τινα αἰτίαν δεόμενον χρησμοῦ, μήτε, ὧν ἧκε χάριν, ἀμοιρῆσαι, προσακοῦσαι δὲ ἐκείνοις καὶ ἰδίᾳ παρὰ τοῦ θεοῦ ταῦτα·

Ἡρακλῆν δέ σε Φοῖβος ἐπώνυμον ἐξονομάζει·
Ἥρα γὰρ ἀνθρώποισι φέρων κλέος ἄφθιτον ἕξεις.

ΚΕΦ. λγ.

Περὶ ἀγαλμάτων ποταμῶν.

Τὴν τῶν ποταμῶν ῥύσιν, καὶ τὰ ῥεῖθρα ἀυτῶν ὁρῶμεν· ὅμως δὲ οἱ τιμῶντες ἀυτοὺς, καὶ τὰ ἀγάλματα ἀυτῶν ἐργαζόμενοι, οἱ μὲν ἀνθρωπομόρφους ἀυτοὺς ἱδρύσαντο, οἱ δὲ βοῶν εἶδος ἀυτοῖς περιέθηκαν. Βουσὶ μὲν οὖν εἰκάζουσιν, οἱ Στυμφάλιοι μὲν τὸν Ἐρασῖνον, καὶ τὴν Μετώπην· Λακεδαιμόνιοι δὲ τὸν Ἐυρώταν· Σικυώνιοι δὲ καὶ Φλιάσιοι τὸν Ἀσωπόν· Ἀργεῖοι δὲ, τὸν Κηφισσόν. Ἐν εἴδει δὲ ἀνδρῶν Ψωφίδιοι τὸν Ἐρύμανθον, τὸν δὲ Ἀλφειὸν Ἡραιεῖς· Χεῤῥονήσιοι δὲ οἱ ἀπὸ Κνίδου, καὶ ἀυτοὶ τὸν αὐτὸν ποταμὸν ὁμοίως. Ἀθηναῖοι δὲ τὸν Κηφισσὸν ἄνδρα μὲν δεικνύουσιν ἐν προτομῇ, κέρατα

δὲ ὑποφαίνοντα. Καὶ ἐν Σικελίᾳ δὲ Συρακούσιοι μὲν τὸν Ἄναπον ἀνδρὶ εἴκασαν, τὴν δὲ Κυανῆν πηγὴν γυναικὸς εἰκόνι ἐτίμησαν· Ἀιγεςαῖοι δὲ τὸν Πόρπακα, καὶ τὸν Κριμισσὸν, καὶ τὸν Τελμισσὸν ἀνδρῶν εἴδει τιμῶσιν· Ἀκραγαντῖνοι δὲ τὸν ἐπώνυμον τῆς πόλεως ποταμὸν παιδὶ ὡραίῳ εἰκάσαντες, θύουσιν. Οἱ δὲ ἀυτοὶ καὶ ἐν Δελφοῖς ἀνέθεσαν, ἐλέφαντος διαγλύψαντες ἄγαλμα, καὶ ἐπέγραψαν τὸ τοῦ ποταμοῦ ὄνομα· καὶ παιδός ἐςι τὸ ἄγαλμα.

ΚΕΦ. λδ.

Περὶ γήρως.

Ἐπίχαρμόν φασι, πάνυ σφόδρα πρεσβύτην ὄντα, μετά τινων ἡλικιωτῶν ἐν λέσχῃ καθήμενον, ἐπεὶ ἕκαςος τῶν παρόντων ἔλεγεν, ὁ μέν τις, Ἐμοὶ πέντε ἔτη ἀπόχρη βιῶναι· ἄλλος δὲ, Ἐμοὶ τρία, τρίτου δὲ εἰπόντος, Ἐμοίγε τέσσαρα, ὑπολαϐὼν ὁ Επίχαρμος, Ὦ βέλτιςοι, εἶπε, τί ςασιάζετε καὶ διαφέρεσθε ὑπὲρ ὀλίγων ἡμερῶν; πάντες γὰρ οἱ συνελθόντες κατά τινα δαίμονα, ἐπὶ δυσμαῖς ἐσμέν· ὥςε ὥρα πᾶσιν ἡμῖν τὴν ταχίςην ἀνάγεσθαι, πρὸ τοῦ τινος καὶ ἀπολαῦσαι κακοῦ πρεσϐυτικοῦ.

ΚΕΦ. λε.

Ὅτι ὁ ὕπνος θανάτου ἀδελφὸς, καὶ περὶ Γοργίου τελευτῆς.

Γοργίας ὁ Λεοντῖνος ἐπὶ τέρματι ὢν τοῦ βίου, καὶ γεγηρακὼς εὖ μάλα, ὑπό τινος ἀσθενείας καταληφθεὶς, κατ' ὀλίγον εἰς ὕπνον ὑπολισθαίνων ἔκειτο. Ἐπεὶ δέ τις αὐτὸν παρῆλθε τῶν ἐπιτηδείων ἐπισκοπούμενος, καὶ ἤρετο, τί πράττοι; ὁ Γοργίας ἔφη, Ἤδη με ὁ ὕπνος ἄρχεται παρακατατίθεσθαι τῷ ἀδελφῷ.

ΚΕΦ. λϛ.

Περὶ Σωκράτους γηρῶντος, καὶ νοσοῦντος.

Σωκράτης δὲ, καὶ αὐτὸς βαθύτατα γηρῶν, εἶτα νόσῳ περι

πεσὼν, ἐπεί τις αὐτὸν ἠρώτησε, πῶς ἔχει; Καλῶς, εἶπε, πρὸς ἀμφότερα· ἐὰν μὲν γὰρ ζῶ, ζηλωτὰς ἕξω πλείονας· εἰ δὲ ἀποθάνω, ἐπαινέτας πλείονας.

ΚΕΦ. λζ.

Περὶ νόμου τοῦ τοὺς νοσοῦντας οἶνον πίνειν κωλύοντος.

Ζαλεύκου τοῦ Λοκροῦ, πολλοὶ μέν εἰσι καὶ ἄλλοι νόμοι κάλλιςα, καὶ εἰς δέον κείμενοι, καὶ οὗτος δὲ οὐχ ἥκιςα. Ἔι τις Λοκρῶν τῶν Ἐπιζεφυρίων νοσῶν ἔπιεν οἶνον ἄκρατον, μὴ προστάξαντος τοῦ θεραπεύοντος, εἰ καὶ περιεσώθη, θάνατος ἡ ζημία ἦν αὐτῷ, ὅτι μὴ προσταχθὲν αὐτῷ ὅδε ἔπιεν.

ΚΕΦ. λη.

Ῥωμαίων καὶ ἄλλων τινῶν νόμος, οἶνον μήτε παντὶ, μήτε ἡλικίᾳ πάσῃ παραχωρῶν.

Νόμος καὶ οὗτος Μασσαλιωτικὸς, γυναῖκας μὴ ὁμιλεῖν ὄινῳ, ἀλλ' ὑδροποτεῖν πᾶσαν γυναικῶν ἡλικίαν. Λέγει δὲ Θεόφραςος καὶ παρὰ Μιλησίοις τὸν νόμον τοῦτον ἰσχύειν, καὶ πείθεσθαι αὐτῷ τὰς Ἰάδας, τὰς Μιλησίων γυναῖκας. Τί δὲ οὐκ ἂν εἴποιμι καὶ τὸν Ῥωμαίων νόμον; καὶ πῶς οὐκ ὀφλήσω δικαίως ἀλογίαν; ἐι τὰ μὲν Λοκρῶν, ἢ Μασσαλιωτῶν, καὶ τὰ Μιλησίων διὰ μνήμης ἐθέμην, τὰ δὲ τῆς ἐμαυτοῦ πατρίδος ἀλόγως ἐάσω. Ουκοῦν καὶ Ῥωμαίοις ἦν ἐν τοῖς μάλιςα νόμος ὅδε ἐῤῥωμένος. Ὄυτε ἐλευθέρα γυνὴ ἔπιεν ἂν οἶνον, οὔτε οἰκέτις, οὐδὲ μὴν τῶν εὖ γεγονότων οἱ ἐφ' ἥβης μέχρι πέντε καὶ τριάκοντα ἐτῶν.

ΚΕΦ. λθ.

Κρητῶν νόμος περὶ μαθημάτων.

Κρῆτες δὲ τοὺς παῖδας τοὺς ἐλευθέρους μανθάνειν τοὺς νόμους ἐκέλευον μετά τινος μελῳδίας, ἵνα ἐκ τῆς μουσικῆς ψυχαγωγῶνται, καὶ ἐυκολώτερον αὐτοὺς τῇ μνήμῃ διαλαμβάνωσι· καὶ ἵνα μή, τι τῶν κεκωλυμένων πράξαντες, ἀγνοίᾳ

πεποιηκέναι ἀπολογίαν ἔχωσι. Δεύτερον δὲ μάθημα ἔταξαν, τοὺς τῶν θεῶν ὕμνους μανθάνειν. Τρίτον, τὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐγκώμια.

Κ Ε Φ. μ.

Ζῶα ἀλλοτρίως πρὸς οἶνον ἔχοντα, καὶ ἄλλως μεθύοντα.

Πᾶν μὲν, ὅσον ἄλογόν ἐςιν, ἀλλοτρίως πρὸς οἶνον πέφυκε, μάλιστα δὲ τῶν ζώων ἐκεῖνα, ὅσα ςαφυλῆς, ἢ γιγάρτων ὑπερπλησθέντα μεθύει. Καὶ οἱ κόρακες δὲ, τὴν καλουμένην Οἰνοῦτταν βοτάνην ὅταν φάγωσι, καὶ οἱ κύνες δὲ, καὶ αὐτοὶ βακχεύονται. Πίθηκος δὲ, καὶ ἐλέφας, ἐὰν ὄινου πίωσιν, ὁ μὲν τῆς ἀλκῆς ἐπιλανθάνεται, ὁ ἐλέφας, ὁ δὲ τῆς πανουργίας· καί εἰσιν αἱρεθῆναι πάνυ ἀσθενεῖς.

Κ Ε Φ. μα.

Φιλοπόται τινὲς, καὶ πολυπόται.

Φιλοπόται δὲ λέγονται γενέσθαι Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος, καὶ Νυσαῖος, καὶ οὗτος τύραννος, καὶ Ἀπολλοκράτης ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱὸς, καὶ Ἱππαρῖνος Διονυσίου καὶ οὗτος, καὶ Τιμόλαος ὁ Θηβαῖος, καὶ Χαρίδημος ὁ Ὠρείτης, καὶ Ἀρκαδίων, καὶ Ἐρασίξενος, καὶ Ἀλκέτας ὁ Μακεδὼν, καὶ Διότιμος ὁ Ἀθηναῖος. Οὗτός τοι καὶ χώνη ἐπεκαλεῖτο· ἐντιθέμενος γὰρ τῷ ςόματι χώνην ἀδιαλείπτως ἐχώρει τὸν εἰσχεόμενον οἶνον. Κλεομένης ὁ Λακεδαιμόνιος, οὐ μόνον φασὶν, ὅτι πολυπότης ἦν, ἀλλὰ γὰρ προστιθέασιν αὐτῷ καὶ τοῦτο δήπου τὸ Σκυθικὸν κακὸν, ὅτι ἀκρατοπότης ἐγένετο. Καὶ Ἴωνα δὲ τὸν Χῖον τὸν ποιητὴν, καὶ αὐτόν φασι περὶ τὸν οἶνον ἀκρατῶς ἔχειν. Καὶ Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μακεδὼν ἐπὶ Καλάνῳ τῷ Βραχμᾶνι, τῷ Ἰνδῶν σοφιςῇ, ὅτε ἑαυτὸν ἐκεῖνος κατέπρησεν, ἀγῶνα μουσικῆς, καὶ ἱππικῶν, καὶ ἀθλητῶν διέθηκε. Χαριζόμενος δὲ τοῖς Ἰνδοῖς, καί τι ἐπιχώριον αὐτῶν ἀγώνισμα, εἰς τιμὴν τοῦ Καλάνου συγκατηρίθμησε τοῖς ἄθλοις τοῖς προειρημέ-

νοις. Οἰνοποσίας γοῦν ἀγωνίαν προὔθηκε, καὶ ἦν τῷ μὲν τὰ πρῶτα φερομένῳ, τάλαντον τὸ γέρας· τῷ δὲ δευτέρῳ, τριάκοντα μναῖ· τῷ γε μὴν τρίτῳ, δέκα. Ὁ δὲ τὰ νικητήρια ἀναδησάμενος ἐν αὐτοῖς ἦν Πρόμαχος. Καὶ ἐν Διονύσου δὲ τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ προὔκειτο ἆθλον τῷ πιόντι πλέον, ϛέφανος χρυσοῦς. Καὶ ἐνίκησε Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος, καὶ τὸν ϛέφανον λαβὼν, ὅτε ἐπανήει μετὰ τὸ δεῖπνον, τῷ Ἑρμῇ τῷ πρὸ τῶν θυρῶν ἑϛῶτι ἐπέθηκεν αὐτὸν, κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἔμπροσθεν ἡμερῶν· καὶ γὰρ καὶ τοὺς ἀνθίνους, καὶ τοὺς ἐκ τῆς μυῤῥίνης, καὶ τὸν ἐκ τοῦ κιττοῦ, καὶ τὸν ἐκ τῆς δάφνης, ἐνταῦθα ἀνέπαυε, καὶ ἀπέλειπε. Καὶ Ἀνάχαρσις δὲ πάμπολύ, φασιν, ἔπιε παρὰ Περιάνδρῳ, τοῦτο μὲν καὶ οἴκοθεν ἑαυτῷ ἐπαγόμενος τὸ ἐφόδιον· Σκυθῶν γὰρ ἴδιον τὸ πίνειν ἄκρατον. Καὶ Λακύδης δὲ, καὶ Τίμων, οἱ φιλόσοφοι, καὶ τούτους πιεῖν πάμπολύ φασι. Καὶ Μυκερῖνος δὲ ὁ Αἰγύπτιος, ὅτε αὐτῷ τὸ ἐκ Βούτης μαντεῖον ἀφίκετο, προλέγον τὴν τοῦ βίου ϛενοχωρίαν, εἶτα ἐβουλήθη σοφίσασθαι τὸ λόγιον ἐκεῖνος, διπλασιάζων τὸν χρόνον, καὶ ταῖς ἡμέραις προϛιθεὶς τὰς νύκτας, διετέλει καὶ αὐτὸς ἀγρυπνῶν, καὶ πίνων ἅμα. Τίθει μετὰ τούτων καὶ Ἄμασιν τὸν Αἰγύπτιον, ἐπεί τοι καὶ Ἡρόδοτος ἱκανὸς τεκμηριῶσαι. Καὶ Νικοτέλην δὲ τὸν Κορίνθιον οὐ χρὴ ἀπὸ τούτων τάττειν, καὶ Σκόπαν τὸν Κρέοντος υἱόν. Καὶ Ἀντίοχον τὸν βασιλέα φασὶν οἰνεραϛὴν γενέσθαι· διὰ ταῦτά τοι καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῷ διῴκουν Ἀριϛαῖός τε, καὶ Θεμίσων, οἱ Κύπριοι, αὐτὸς δὲ διὰ τὴν πολυποσίαν ἐπεγέγραπτο τῇ ἀρχῇ ἄλλως. Καὶ ὁ Ἐπιφανὴς δὲ κληθεὶς Ἀντίοχος ὁ Ῥωμαίοις δοθεὶς ὅμηρος, καὶ οὗτος ἀκρατῶς ἐδίψα οἴνου πίνειν. Καὶ ὁ ὁμώνυμος δὲ τούτου Ἀντίοχος, ὁ Μήδοις πρὸς Ἀρσάκην πολεμήσας, καὶ οὗτος ἦν τοῦ πίνειν δοῦλος. Καὶ ὁ Μέγας δὲ καλούμενος Ἀντίοχος, καὶ οὗτος σὺν τούτοις τετάχθω. Καὶ Ἄγρωνα δὲ τὸν Ἰλλυριῶν βασιλέα ἀπέκτεινεν ἡ πρὸς τὸν οἶνον ἄδικος ὁρμὴ, καὶ αὐτῷ πλευρῖτιν ἐνειργάσατο.

Καὶ ἕτερος Ἰλλυριῶν βασιλεὺς Γέντιος πίνειν καὶ οὗτος εἴθιστο ἀκρατῶς. Τόν γε μὴν Καππαδόκην βασιλέα Ὀρροφέρνην, τί τοῦτον δράσομεν, καὶ ἐκεῖνον πίνειν γενόμενον δεινόν; Ἐι δὲ χρὴ καὶ γυναικῶν μνημονεῦσαι, ἄτοπον μὲν γυνὴ φιλοπότις, καὶ πολυπότις ἔτι μᾶλλον, εἰρήσθω δὲ οὖν καὶ περὶ τούτων. Κλειώ, φασιν, εἰς ἅμιλλαν ἰοῦσα, οὐ γυναιξὶ μόναις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς συμπόταις, δεινοτάτη πιεῖν ἦν, καὶ ἐκράτει πάντων, αἴσχιςόν γε τοῦτο φερομένη τὸ νικητήριον, ὥς γε ἐμοὶ κριτῇ.

Κ Ε Φ. μβ.

Περὶ Πλάτωνος δόξης, καὶ περὶ ἰσονομίας.

Ἡ Πλάτωνος δόξα, καὶ ὁ τῆς κατ' αὐτὸν ἀρετῆς λόγος, καὶ εἰς Ἀρκάδας ἀφίκετο, καὶ Θηβαίους. Καὶ οὖν ἐδεήθησαν αὐτοῦ, πρέσβεις ἀποςείλαντες, σὺν τῇ ἀνωτάτω σπουδῇ, ἀφικέσθαι σφίσι τὸν ἄνδρα, οὐκ ἐπὶ μόνῃ τῇ τῶν νέων προςασίᾳ, οὐδ' ἵνα αὐτοῖς συγγένηται ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς κατὰ φιλοσοφίαν, ἀλλὰ γὰρ καὶ, τὸ ἔτι τούτων μεῖζον, νομοθέτην αὐτὸν ἐκάλουν. Ὅυκουν ἔμελλον ἀτυχήσειν τοῦ ἀνδρός· καὶ γὰρ ἥσθη ὁ τοῦ Ἀρίςωνος τῇ κλήσει, καὶ δὴ καὶ ἔμελλεν ὑπακούσεσθαι. Ἤρετο μέν τοι τοὺς ἥκοντας, Πῶς ἔχουσι πρὸς τὸ ἶσον ἔχειν ἅπαντες; Ἐπεὶ δὲ ἔμαθε παρ' αὐτῶν, ὅτι καὶ πάνυ ἀλλοτρίως, οὐδὲ πείσειν αὐτοὺς τιμᾶν τὴν ἰσονομίαν, ἀπείπατο τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπιδημίαν.

Κ Ε Φ. μγ.

Τινὲς τῶν Ἑλλήνων ἄριςοι, πενέςατοι.

Πενέςατοι ἐγένοντο οἱ ἄριςοι τῶν Ἑλλήνων, Ἀριςείδης ὁ Λυσιμάχου, καὶ Φωκίων ὁ Φώκου, καὶ Ἐπαμινώνδας ὁ Πολύμνιδὸς, καὶ Πελοπίδας ὁ Θηβαῖος, καὶ Λάμαχος ὁ Ἀθηναῖος, καὶ Σωκράτης ὁ Σωφρονίσκου, καὶ Ἐφιάλτης δὲ ὁ Σοφωνίδου, καὶ ἐκεῖνος.

ΚΕΦ. μδ.

Εἰκόνος τοῦ Θέωνος ζωγράφου ἔκφρασις.

Θέωνος τοῦ ζωγράφου πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ὁμολογεῖ τὴν χειρουργίαν ἀγαθὴν οὖσαν, ἀτὰρ οὖν καὶ τόδε τὸ γράμμα. Ὁπλίτης ἐςὶν ἐκβοηθῶν, ἄφνω τῶν πολεμίων εἰσβαλλόντων καὶ δηούντων ἅμα, καὶ κειρόντων τὴν γῆν. Ἐναργῶς δὲ καὶ πάνυ ἐκθύμως ὁ νεανίας ἔοικεν ὁρμῶντι εἰς τὴν μάχην. Καὶ εἶπες ἂν αὐτὸν ἐνθουσιᾷν, ὥσπερ ἐξ Ἄρεος μανέντα. Γοργὸν μὲν αὐτῷ βλέπουσιν οἱ ὀφθαλμοί· τὰ δὲ ὅπλα ἁρπάσας, ἔοικεν, ᾗ ποδῶν ἔχει, ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἄττειν. Προβάλλεται δὲ ἐντεῦθεν ἤδη τὴν ἀσπίδα, καὶ γυμνὸν ἐπισείει τὸ ξίφος, φονῶντι ἐοικὼς, καὶ σφάττειν βλέπων, καὶ ἀπειλῶν δι' ὅλου τοῦ σχήματος, ὅτι μηδενὸς φείσεται. Καὶ πλέον οὐδὲν περιείργαςαι τῷ Θέωνι, οὐ λοχίτης, οὐ ταξίαρχος, οὐ λόχος, οὐχ ἱππεὺς, οὐ τοξότης· ἀλλ' ἀπέχρησέν οἱ καὶ ὁ εἷς ὁπλίτης οὗτος πληρῶσαι τὴν τῆς εἰκόνος ἀπαίτησιν. Οὐ πρότερόν γε μὴν ὁ τεχνίτης ἐξεκάλυψε τὴν γραφὴν, οὐδὲ ἔδειξε τοῖς ἐπὶ θέαν συνειλεγμένοις, πρὶν ἢ σαλπιγκτὴν παρεςήσατο, καὶ προσέταξεν αὐτῷ τὸ παρορμητικὸν ἐμπνεῦσαι μέλος, διάτορόν τε καὶ γεγωνὸς ὅτι μάλιςα, καὶ οἷον εἰς τὴν μάχην ἐγερτήριον. Ἅμα τε οὖν τὸ μέλος ἠκούετο τραχὺ, καὶ φοβερὸν, καὶ οἷον εἰς ὁπλιτῶν ἔξοδον ταχέως ἐκβοηθούντων μελῳδούσῃ σάλπιγγι, καὶ ἐδείκνυτο ἡ γραφὴ, καὶ ὁ ςρατιώτης ἐβλέπετο, τοῦ μέλους ἐναργεςέραν τὴν φαντασίαν τοῦ ἐκβοηθοῦντος ἔτι καὶ μᾶλλον παραςήσαντος.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Περιήγησις τῶν Θετταλικῶν Τεμπῶν.

ΦΕΡΕ οὖν καὶ τὰ καλούμενα Τέμπη τὰ Θετταλικὰ διαγράψωμεν τῷ λόγῳ καὶ διαπλάσωμεν. Ὡμολόγηται γὰρ καὶ ὁ λόγος, ἐὰν ἔχῃ δύναμιν φραςικὴν, μηδὲν ἀσθενέςερον, ὅσα βούλεται, δεικνύναι τῶν ἀνδρῶν τῶν κατὰ χειρουργίαν δεινῶν. Ἔςι δὴ χῶρος μεταξὺ κείμενος τοῦ τε Ὀλύμπου, καὶ τῆς Ὄσσης. Ὄρη δὲ ταῦτ' ἔςιν ὑπερύψηλα, καὶ οἷον ὑπό τινος θείας φροντίδος διεσχισμένα, καὶ μέσον δέχεται χωρίον, οὗ τὸ μὲν μῆκος ἐπὶ τεσσαράκοντα διήκει ςαδίους, τόγε μὴν πλάτος, τῇ μέν ἐςι πλέθρου, τῇ δὲ καὶ πλεῖον ὀλίγῳ. Διαῤῥεῖ δὲ μέσου αὐτοῦ ὁ καλούμενος Πηνειός· εἰς τοῦτον δὲ καὶ οἱ λοιποὶ ποταμοὶ συῤῥέουσι, καὶ ἀνακοινοῦνται τὸ ὕδωρ αὐτῷ, καὶ ἐργάζονται τὸν Πηνειὸν ἐκεῖνοι μέγαν. Διατριβὰς δ' ἔχει ποικίλας, καὶ παντοδαπὰς ὁ τόπος οὗτος, οὐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ φύσεως αὐτόματα, εἰς κάλλος τότε φιλοτιμησαμένης, ὅτε ἐλάμβανε γένεσιν ὁ χῶρος. Κιττὸς μὲν γὰρ πολὺς, καὶ εὖ μάλα λάσιος ἐνακμάζει, καὶ τέθηλε, καὶ δίκην τῶν εὐγενῶν ἀμπέλων κατὰ τῶν ὑψηλῶν δένδρων ἀνέρπει, καὶ συμπέφυκεν αὐτοῖς· πολλὴ δὲ σμίλαξ, ἡ μὲν πρὸς αὐτὸν τὸν πάγον ἀνατρέχει καὶ ἐπισκιάζει τὴν πέτραν, καὶ ἐκείνη μὲν ὑπολανθάνει, ὁρᾶται δὲ τὸ χλοάζον πᾶν, καὶ ἔςιν ὀφθαλμῶν πανήγυρις. Ἐν αὐτοῖς δὲ τοῖς λείοις καὶ καθειμένοις ἄλση τέ ἐςι ποικίλα, καὶ ὑποδρομαὶ συνεχεῖς, ἐν ὥρᾳ θέρους

καταφυγεῖν ὁδοιπόροις ἥδιςα καταγώγια, ἃ καὶ δίδωσιν ἀσμένως ψυχᾶσθαι. Διαῤῥέουσι δὲ καὶ κρῆναι συχναὶ, καὶ ἐπιῤῥεῖ νάματα ὑδάτων ψυχρῶν, καὶ πιεῖν ἡδίςων. Λέγεται δὲ τὰ ὕδατα ταῦτα καὶ τοῖς λουσαμένοις ἀγαθὸν εἶναι, καὶ εἰς ὑγίειαν αὐτοῖς συμβάλλεσθαι. Κατᾴδουσι δὲ καὶ ὄρνιθες ἄλλος ἄλλῃ διεσπαρμένοι, καὶ μάλιςα οἱ μουσικοὶ, καὶ ἑςιῶσιν εὖ μάλα τὰς ἀκοὰς, καὶ παραπέμπουσιν ἀπόνως, καὶ σὺν ἡδονῇ, διὰ τοῦ μέλους τὸν κάματον τῶν παριόντων ἀφανίσαντες. Παρ' ἑκάτερα δὲ τοῦ ποταμοῦ αἱ διατριβαί εἰσιν αἱ προειρημέναι καὶ αἱ ἀνάπαυλαι. Διὰ μέσων δὲ τῶν Τεμπῶν ὁ Πηνειὸς ποταμὸς ἔρχεται, σχολῇ καὶ πρᾴως προϊὼν ἐλαίου δίκην. Πολλὴ δὲ κατ' αὐτοῦ ἡ σκιὰ ἐκ τῶν παραπεφυκότων δένδρων, καὶ τῶν ἐξηρτημένων κλάδων τίκτεται, ὡς ἐπὶ πλεῖςον τῆς ἡμέρας αὐτὴν προήκουσαν ἀποςέγειν τὴν ἀκτῖνα, καὶ παρέχειν τοῖς πλέουσι πλεῖν κατὰ ψύχος. Πᾶς δὲ ὁ περίοικος λεὼς συνίασιν, ἄλλοι σὺν ἄλλοις, καὶ θύουσι, καὶ συνουσίας ποιοῦνται, καὶ συμπίνουσιν. Ἅτε οὖν πολλῶν ὄντων τῶν θυόντων, καὶ τῶν καθαγιζόντων συνεχῶς, εἰκότως καὶ τοῖς βαδίζουσι, καὶ τοῖς πλέουσιν ὀσμαὶ συμπαρομαρτοῦσιν ἥδιςαι. Οὕτως ἄρα ἡ τιμὴ ἡ διαρκὴς ἡ περὶ τὸ κρεῖττον ἐκθεοῖ τὸν τόπον. Ἐνταῦθά τοί φασι παῖδες Θετταλῶν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα τὸν Πύθιον καθήρασθαι, κατὰ πρόσταγμα τοῦ Διὸς, ὅτε τὸν Πύθωνα τὸν Δράκοντα κατετόξευσεν, ἔτι φυλάττοντα τοὺς Δελφοὺς, τῆς Γῆς ἐχούσης τὸ μαντεῖον. Στεφανωσάμενον οὖν ἐκ ταύτης τῆς δάφνης τῆς Τεμπικῆς, καὶ λαβόντα κλάδον εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐκ τῆς αὐτῆς δάφνης, ἐλθεῖν εἰς Δελφοὺς, καὶ παραλαβεῖν τὸ μαντεῖον τὸν Διὸς καὶ Λητοῦς παῖδα. Ἔςι δὲ καὶ βωμὸς ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ καὶ ἐςεφανώσατο, καὶ τὸν κλάδον ἀφεῖλε. Καὶ ἔτι καὶ νῦν ἔτους ἐννάτου οἱ Δελφοὶ παῖδας εὐγενεῖς πέμπουσι, καὶ ἀρχιθέωρον ἕνα σφῶν αὐτῶν. Οἱ δὲ παραγενόμενοι καὶ μεγαλοπρεπῶς θύσαντες ἐν τοῖς Τέμπεσιν, ἀπίασι πάλιν, ςεφάνους ἀπὸ τῆς αὐτῆς δάφνης διαπλέξαντες,

ἀφ' ἧσπερ οὖν καὶ τότε ὁ θεὸς ἐςεφανώσατο. Καὶ τὴν ὁδὸν ἐκείνην ἔρχονται, ἣ καλεῖται μὲν Πυθιὰς, φέρει δὲ διὰ Θετταλίας, καὶ Πελασγίας, καὶ τῆς Οἴτης, καὶ Αἰνιάνων χώρας, καὶ τῆς Μηλιέων, καὶ Δωριέων, καὶ Λοκρῶν τῶν Ἑσπερίων. Οὗτοι δὲ καὶ παραπέμπουσιν αὐτοὺς σὺν αἰδοῖ καὶ τιμῇ, οὐδὲν ἧττον, ἤπερ οὖν ἐκεῖνοι, οἱ τοὺς ἐξ Ὑπερβορέων τὰ ἱερὰ κομίζοντας τῷ αὐτῷ θεῷ τούτῳ τιμῶσι. Καὶ μὴν καὶ τοῖς Πυθίοις ἐκ ταύτης τῆς δάφνης τοῖς νικῶσι τοὺς ςεφάνους διδόασιν. Ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν ἐν Θετταλίᾳ Τεμπῶν, καὶ ἐμοὶ νῦν τοσαῦτα εἰρήσθω.

ΚΕΦ. β.

Περὶ Ἀναξαγόρου ἀνδρείως τὸν τῶν τέκνων θάνατον ἐνεγκόντος.

Ἀναξαγόρᾳ τις τῷ Κλαζομενίῳ, σπουδάζοντι πρὸς τοὺς ἑταίρους, προσελθὼν ἔφη τεθνηκέναι οἱ τοὺς δύο παῖδας, οὕσπερ οὖν καὶ εἶχε μόνους ὁ Ἀναξαγόρας. Ὁ δὲ, μηδὲν διαταραχθεὶς, εἶπεν, Ἤδειν θνητοὺς γεγεννηκώς.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ Ξενοφῶντος τὸν τοῦ υἱοῦ θάνατον ἀνδρείως ἐνεγκόντος.

Ξενοφῶντι θύοντι ἧκέ τις ἐκ Μαντινείας ἄγγελος, λέγων τὸν υἱὸν αὐτῷ τὸν Γρύλλον τεθνᾶναι. Κἀκεῖνος ἀπέθετο μὲν τὸν ςέφανον, διετέλει δὲ θύων. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἄγγελος προσέθηκε καὶ ἐκεῖνο, ὅτι νικῶν τέθνηκε, πάλιν ὁ Ξενοφῶν ἐπέθετο τὸν ςέφανον. Ταῦτα μὲν οὖν δημώδη, καὶ ἐς πολλοὺς ἐκπεφοίτηκεν.

ΚΕΦ. δ.

Ὅτι ὁ Δίων ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ θανάτου οὐκ ἐταράχθη.

Δίων δὲ ὁ Ἱππαρίνου μὲν παῖς, Πλάτωνος δὲ ὁμιλητὴς, ἔτυχε μὲν χρηματίζων ὑπέρ τινων δημοσίων καὶ κοινῶν

πραγμάτων, ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ ἐκ τοῦ τέγους κατενεχθεὶς εἰς τὴν αὐλὴν, τὸν βίον κατέςρεψεν. Οὐδὲν οὖν ἐπὶ τούτοις μετεβάλετο ὁ Δίων, ἀλλ' ὅπερ οὖν ἐξ ἀρχῆς ἔπραττε τοῦτο καὶ δρῶν διετέλεσεν.

ΚΕΦ. ε.

Ἀντίγονος τὸν υἱὸν νεκρὸν ἰδὼν οὐδὲν συνεταράχθη.

Ἀντίγονόν γέ μήν φασι τὸν δεύτερον, ἐπεί τινες τὸν υἱὸν αὐτῷ ἐκ τῆς παρατάξεως ἐκόμισαν νεκρὸν, εἶδε μὲν αὐτὸν, οὐδὲν δὲ τρέψας τοῦ χρωτὸς, οὐδὲ μὴν ἐπιδακρύσας, ἐπαινέσας δὲ ὡς ἀγαθὸν ςρατιώτην, θάπτειν προσέταξεν.

ΚΕΦ. ϛ.

Περὶ μεγαλοφροσύνης Κράτητος.

Κράτης ὁ Θηβαῖος, τά τε ἄλλα μεγαλόφρων ὢν πεφώραται, καὶ καταφρονητικὸς τῶν ὑπὸ τοῦ πλήθους θαυμαζομένων, ἀτὰρ οὖν καὶ χρημάτων, καὶ πατρίδος. Ὅτι μὲν οὖν τῆς οὐσίας ἀπέςη τοῖς Θηβαίοις, τοῦτο μὲν καὶ εἰς πάντας ἐξεφοίτησε· τὸ δὲ ἕτερον αὐτοῦ οὐ πᾶσι γνώριμον. Ἔςι δὲ ἐκεῖνο· ἀπαλλαττόμενος τῶν Θηβῶν οἰκισθεισῶν πάλιν, ἔφη, Οὐ δέομαι πόλεως, ἣν Ἀλέξανδρος κατασκάψει ἄλλος.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ τῆς τῶν πολλῶν κακοφημίας.

Δημοχάρης, ὁ τοῦ Δημοσθένους ἀδελφιδοῦς, ἐπιδεῖξαι βουλόμενος, ὅτι τῆς ἐκ τῶν πολλῶν κακοφημίας ὑπερφρονεῖ, θεασάμενός τινας καθεζομένους ἐν ἰατρείῳ ψογεροὺς, καὶ κακῶς ἀγορέυειν ἐκ παντὸς τρόπου διψῶντας, Τί φατε ὑμεῖς (εἶπε) Δυσμενίδαι; τὸ ἦθος αὐτῶν ἅμα ἐκκαλύψας διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος.

ΚΕΦ. η.

Ὅτι ὁ Φρύνιχος διά τι ποίημα ϛρατηγὸς ἡρέθη.

Φρύνιχον Ἀθηναῖοι ϛρατηγὸν εἵλοντο, οὔτε κατὰ σπουδὰς, οὔτε κατὰ τὴν τοῦ γένους ἀξίαν, οὐδὲ μὴν, ὅτι ἦν πλούσιος. Πολλάκις γὰρ καὶ ἐκ τούτων ἐθαυμάζοντο ἐν ταῖς Ἀθήναις, καὶ τῶν ἄλλων προηροῦντο. Ἀλλ' ἐπεὶ τοῖς πυῤῥιχιϛαῖς ἔν τινι τραγῳδίᾳ ἐπιτήδεια μέλη καὶ πολεμικὰ ἐξεπόνησεν, οὕτως ἄρα κατεκτήσατο τὸ θέατρον, καὶ ἐκράτησε τῶν παρόντων, ὥϛε παραχρῆμα αὐτὸν εἵλοντο ϛρατηγεῖν, πιϛεύσαντες, ὅτι τῶν πολεμικῶν ἔργων ἡγήσεται καλῶς, καὶ εἰς δέον, ὅπου μὴ ἀπᾴδοντα τοῖς ἐνοπλίοις ἀνδράσιν εἰργάσατο τὰ ἐν τῷ δράματι μέλη τε καὶ ποιήματα.

ΚΕΦ. θ.

Περὶ ἔρωτος.

Ἐρῶντι ἀνδρί τις οὐκ ἐρῶν, ὁπλοις, ἐπειγούσης τῆς μάχης, καὶ συνάγοντος τοῦ πολέμου, οὐκ ἂν συμμίξειεν. Ὁ γὰρ ἀνέραϛος φεύγει καὶ ἀποδιδράσκει τὸν ἐρωτικὸν, ἅτε βέϐηλος καὶ ἀτέλεϛος τῷ θεῷ, καὶ τοσοῦτον ἀνδρεῖος, ὅσον αὐτῷ καὶ ἡ ψυχὴ χωρεῖ, καὶ τὸ σῶμα ῥώμης ἔχει. Δέδοικε δὲ τὸν ἕτερον, ἅτε ἐκ θεοῦ κατόχως ἐνθουσιῶντα, καὶ οὐ, μὰ Δία, τοῦτο τὸ κοινὸν, ἐξ Ἄρεος, ἀλλ' ἐξ Ἔρωτος μανέντα. Οἱ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἑτέρου τῶν θεῶν κατειλημμένοι, ὧν ἕνα φησὶν Ὅμηρος ὅμοια τῷ Ἄρει μαίνεσθαι, ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἐξ ἑνὸς περιειλημμένοι δαίμονος, εὖ καὶ καλῶς ἀγωνίζονται τοσοῦτον, ὅσον ἐνθουσιᾷν αὐτοὺς ἅπαξ. Οἱ δὲ Ἔρωτος βάκχοι, πολεμοῦντες, καὶ ὑπὸ τῆς Ἄρεως ὁρμῆς, καὶ ὑπὸ τῆς Ἔρωτος ἐκκαύσεως, διπλῆν τὴν λατρείαν ὑπομένοντες, εἰκότως, κατὰ τὴν Κρητῶν ἔννοιαν, καὶ κατορθοῦσι διπλᾶ. Οὔκουν τῷ ἐξ Ἄρεως καὶ Ἔρωτος φονῶντι, αἰτιάσαιτο ἄν τις, εἰ μὴ ὑπομένοι ὁπλίτης ἀνταγωνίσασθαι, ὑφ' ἑνὶ τεταγμένος θεῷ, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τοῖς δύο.

ΚΕΦ. ι.

Περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἐραςῶν καὶ ἐρωμένων.

Περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι Ἐφόρων πολλὰ μὲν εἰπεῖν καὶ ἄλλα καλὰ ἔχω, ἃ δ' οὖν προήρημαι, νῦν ἐρῶ ταῦτα. Ὅτι τις τῶν παρ' αὐτοῖς καλῶν, πλούσιον ἐραςὴν προέιλετο τοῦ χρηςοῦ πένητος, ἐπέβαλον αὐτῷ χρήματα, κολάζοντες, ὡς ἔοικε, τὴν φιλοχρηματίαν τῇ τῶν χρημάτων ζημίᾳ. Ἄλλον δέ τινα ἄνδρα καλὸν κἀγαθὸν, οὐδενὸς ἐρῶντα τῶν καλῶς πεφυκότων, καὶ τοῦτον ἐζημίωσαν, ὅτι χρηςὸς ὢν οὐδενὸς ἤρα· δῆλον γὰρ, ὡς ὅμοιον ἂν ἑαυτῷ κἀκεῖνον ἀπέφηνεν, ἴσως δ' ἂν καὶ ἄλλον. Δεινὴ γὰρ ἡ τῶν ἐραςῶν πρὸς τὰ παιδικὰ εὔνοια, ἀρετὰς ἐνεργάσασθαι, ὅταν αὐτοὶ σεμνοὶ ὦσιν. Ἐπεί τοι Λακωνικὸς καὶ οὗτος νόμος, ὅταν ἁμάρτῃ μειράκιον, τῇ μὲν ἀφελείᾳ τοῦ τρόπου, καὶ τῷ νεαρῷ τῆς ἡλικίας συγγινώσκουσι· τὸν δὲ ἐραςὴν ὑπὲρ αὐτοῦ κολάζουσιν, ἐπιγνώμονας αὐτοὺς, καὶ ἐξεταςὰς, ὧν ἐκεῖνοι πράττουσι, κελεύοντες εἶναι.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ Ψυχῆς.

Οἱ Περιπατητικοί φασι μεθ' ἡμέραν θητεύουσαν τὴν ψυχὴν τῷ σώματι περιπλέκεσθαι, καὶ μὴ δύνασθαι καθαρῶς τὴν ἀλήθειαν θεωρεῖν· νύκτωρ δὲ διαλυθεῖσαν τῆς περὶ τοῦτο λειτουργίας, καὶ σφαιρωθεῖσαν ἐν τῷ περὶ τὸν θώρακα τόπῳ, μαντικωτέραν γίνεσθαι, ἐξ ὧν τὰ ἐνύπνια.

ΚΕΦ. ιβ.

Περὶ ἔρωτος παρὰ Λακεδαιμονίοις.

Οὐκ εἰσὶ θρυπτικοὶ πρὸς τοὺς ἐραςὰς οἱ Λακεδαιμονίων καλοὶ, οὐδὲ ἀλαζόνες· ἐπεὶ τοὐναντίον ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὡραίοις τὰ ἐκ τούτων καταμαθεῖν ἐςιν. Αὐτοὶ γοῦν δέονται τῶν ἐραςῶν Εισπνεῖν αὐτοῖς· Λακεδαιμονίων δὲ

ἐςὶν αὕτη ἡ φωνὴ, ἐρᾷν δεῖν λέγουσα. Σπαρτιάτης δὲ ἔρως αἰσχρὸν οὐκ οἶδεν. Εἴτε γὰρ μειράκιον ἐτόλμησεν ὕϐριν ὑπομεῖναι, εἴτε ἐραςὴς ὑϐρίσαι, ἀλλ' οὐδετέροις ἐλυσιτέλησε τῇ Σπάρτῃ καταμεῖναι· ἢ γὰρ τῆς πατρίδος ἀπηλλάγησαν, ἢ, καὶ τὸ ἔτι θερμότερον, καὶ τοῦ βίου αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ιγ.

Περὶ Ταπύρων οἰνοφλυγίας.

Ὅτι φιλοινότατον ἔθνος τὸ τῶν Ταπύρων, τοσοῦτον, ὥςε ζῆν αὐτοὺς ἐν οἴνῳ, καὶ τὸ πλεῖςον τοῦ βίου ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ὁμιλίᾳ καταναλίσκειν. Καὶ οὐ μόνον εἰς πόμα καταχρῶνται αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ χρίσμα ἐςὶν αὐτοῖς ὁ οἶνος, ὥσπερ ἄλλοις τὸ ἔλαιον.

ΚΕΦ. ιδ.

Περὶ οἰνοφλυγίας Βυζαντίων.

Βυζαντίους δὲ, δεινῶς οἰνόφλυγας ὄντας, ἐνοικεῖν τοῖς καπηλείοις λόγος ἔχει, τῶν οἰκιῶν τῶν ἰδίων καὶ τῶν δωμάτων ἐξοικισθέντας, καὶ τοῖς ξένοις τοῖς ἐνεπιδημοῦσι τῇ πόλει ἐπιμισθώσαντας αὐτὰ, καὶ οὐ μόνον ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ τῶν γυναικῶν αὐτοῖς ἀποςάντας, ὡς ἐν ταὐτῷ τοὺς Βυζαντίους διπλῆν αἰτίαν φέρεσθαι, καὶ οἰνοφλυγίας, καὶ προαγωγείας. Ἅτε δὲ ὑπὸ τῆς μέθης καὶ τοῦ οἴνου διαρῥέοντες, αὐλοῦ μὲν ἀκούοντες χαίρουσι, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῖς αὐλεῖσθαί ἐςι· σάλπιγγα δὲ οὐδὲ ἀρχὴν ὑπομένουσι. Καὶ ἐκ τούτων ἔξεςι νοεῖν, ὅτι καὶ πρὸς ὅπλα, καὶ πρὸς πολέμους ἀλλοτριώτατα διάκεινται Βυζάντιοι. Διὰ ταῦτά τοι καὶ Λεωνίδης ὁ ςρατηγὸς αὐτῶν ἐν πολιορκίᾳ ἰσχυρᾷ, ἐπεὶ, τῶν πολεμίων τοῖς τείχεσι προσϐαλόντων, ἐκεῖνοί γε τὰς φρουρὰς ἐκλιπόντες διημέρευον ἐν ταῖς συνήθεσι διατριϐαῖς, προσέταξε τὰ καπηλεῖα ἐπὶ τῶν τειχῶν διασκηνωθῆναι αὐτοῖς. Καὶ τοῦτο τὸ σόφισμα ἀνέπεισεν αὐτοὺς ὀψὲ καὶ βραδέως τὴν τάξιν μὴ καταλιπεῖν, ἅτε τῆς προφάσεως αὐτοῖς

περιῃρημένης. Λέγει δὲ ταῦτα ὑπὲρ αὐτῶν Δάμων. Ὁμολογεῖν δὲ τούτοις ἔοικε καὶ ὁ Μένανδρος, ὅταν λέγῃ,

. . . . . Μεθύσους τοὺς ἐμπόρους
Ποιεῖ τὸ Βυζάντιον· ὅλην ἐπίνομεν
Τὴν νύκτα. . . . .

ΚΕΦ. ιε.

Περὶ Ἀργείων, Τιρυνθίων, Θρᾳκῶν, Ἰλλυριῶν, οἰνοφλυγίας.

Καὶ Ἀργεῖοι δὲ καὶ Τιρύνθιοι κεκωμῴδηνται καὶ οὗτοι ἀκρατέστερον τῷ οἴνῳ προσιόντες. Τό γε μὴν ὑπὲρ τῶν Θρᾳκῶν, ἀλλὰ τοῦτο μὲν διαβεβόηται ἤδη, καὶ διατεθρύλληται, ὡς εἰσὶ πιεῖν δεινότατοι. Οὐ διαπεφεύγασι δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν οὐδὲ Ἰλλυριοί· ἀλλ' ἐκεῖνοί γε προσειλήφασι κἀκεῖνο τὸ ἐπίκλημα, ὅτι ἐφεῖται τοῖς ἐν τῷ συνδείπνῳ παροῦσι ξένοις προπίνειν ταῖς γυναιξὶν, ἕκαστον ᾗ ἂν βούληται, κἂν μηδὲν προσήκῃ ἡ γυνὴ αὐτῷ.

ΚΕΦ. ιϛ.

Σύγκρισις Δημητρίου καὶ Τιμοθέου στρατηγῶν.

Εἶτα τίς ἀμείνων ἦν στρατηγεῖν, Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς, ἢ Τιμόθεος ὁ Ἀθηναῖος; Ἐγὼ μὲν ἐρῶ τὸν τῶν ἀμφοτέρων τρόπον· ἔνεστι δ' ὑμῖν προτιμῆσαι τὸν ἕτερον. Δημήτριος μὲν βίᾳ, καὶ πλεονεξίᾳ, καὶ λυπῶν τὰ μέγιστα, καὶ ἀδικῶν ᾕρει τὰς πόλεις, μηχανὰς προσάγων, καὶ κατασείων, καὶ ὑπορύττων τὰ τείχη· Τιμόθεος δὲ, πείθων, καὶ διδάσκων λόγῳ, ὅτι λυσιτελέστερόν ἐστι τῶν Ἀθηναίων ἀκούειν.

ΚΕΦ. ιζ.

Ὅτι ἡ φιλοσοφία οὐκ ἀπολίτευτος, καὶ τίνες τῶν φιλοσόφων ἐπολιτεύσαντο.

Ἐπολιτεύσαντο οὖν καὶ φιλόσοφοι, ἢ αὐτὸ τοῦτο μόνον, τὴν διάνοιαν ἀγαθοὶ γενόμενοι, ἐφ' ἡσυχίας κατεβίωσαν;

Ἐπηνώρθωσαν γὰρ τὰ κοινὰ, Ζάλευκος μὲν τὰ ἐν Λοκροῖς, Χαρώνδας δὲ τὰ ἐν Κατάνῃ, καὶ τὰ ἐν Ῥηγίῳ, ὅτε ἐκ Κατάνης ἔφευγε. Ταραντίνοις δὲ ἐγένετο ἀγαθὸν Ἀρχύτας, Σόλων δὲ Ἀθηναίοις, Βίας δὲ καὶ Θαλῆς τὴν Ἰωνίαν πολλὰ ὤνησαν, Χίλων δὲ Λακεδαιμονίους, Μιτυληναίους γε μὴν Πιττακὸς, Κλεόβουλος δὲ Ῥοδίους. Καὶ Ἀναξίμανδρος δὲ ἡγήσατο τῆς εἰς Ἀπολλωνίαν ἐκ Μιλήτου ἀποικίας. Ἀλλὰ καὶ Ξενοφῶν στρατιώτης ἀγαθὸς ἦν, καὶ ἀμείνων στρατηγὸς, ὅτε Κύρῳ συνανέβη· καὶ Κῦρος μὲν καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀπέθανον, καλούσης δὲ τῆς χρείας τὸν δυνησόμενον σῶσαι τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἀγαγεῖν τὴν ὀπίσω εἰς τὰ οἰκεῖα, οὗτος ἐκεῖνος ἦν. Πλάτων δὲ ὁ Ἀρίστωνος Δίωνα κατήγαγεν εἰς Σικελίαν, καὶ δι' ὧν αὐτῷ συνεβούλευε, καὶ ἐδίδασκε, διὰ τούτων τυραννίδα τὴν Διονυσίου κατέλυσε. Σωκράτης δὲ τῇ μὲν Ἀθηναίων πολιτείᾳ οὐκ ἠρέσκετο· τυραννικὴν γὰρ, καὶ μοναρχικὴν ἑώρα τὴν δημοκρατίαν οὖσαν· καὶ διὰ ταῦτα οὔτε ἐπεψήφισεν Ἀθηναίοις τὸν τῶν δέκα στρατηγῶν θάνατον, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς Τριάκοντα ἐκοινώνει τῶν ἀσεβημάτων. Ἔνθα δὲ ἐχρῆν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγωνίζεσθαι, ἀλλ' ἐνταῦθά γε ἀπροφάσιστος ἐκεῖνος στρατιώτης ἦν. Ἐστρατεύσατο οὖν ἐπὶ Δήλιον, καὶ εἰς Ἀμφίπολιν, καὶ εἰς Ποτίδαιαν. Ἀριστοτέλης δὲ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, οὐ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, εἰς γόνυ πεσοῦσαν, ἀλλ' ἐπὶ στόμα, ἀνέστησεν αὖθις. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς, καὶ Ἀθήνησιν ἐπιφανέστατα ἐπολιτεύσατο, ἕστ' ἂν αὐτὸν ὁ συνήθης Ἀθηναίοις φθόνος ἐξέωσε· καὶ ἐν Αἰγύπτῳ δὲ, συνὼν τῷ Πτολεμαίῳ, νομοθεσίας ἦρξε. Τίς δὲ ἀντιφήσει, καὶ Περικλέα τὸν Ξανθίππου, φιλόσοφον γενέσθαι, καὶ Ἐπαμινώνδαν τὸν Πολύμνιδος, καὶ Φωκίωνα τὸν Φώκου, καὶ Ἀριστείδην τὸν Λυσιμάχου, καὶ Ἐφιάλτην τὸν Σοφωνίδου; Καὶ ἔτι κάτω τοῦ χρόνου Καρνεάδην, καὶ Κριτόλαον; εἴγε καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκοντο καὶ ἐκεῖνοι ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων πρεσβεύοντες, καὶ αὐτοῖς σωτηρίαν ἐύραντο. Οἵπερ οὖν εἰς τοσοῦ-

τον ἐνέτρεψαν τὴν σύγκλητον βουλὴν, ὡς εἰπεῖν αὐτοὺς, Ἔπεμψαν Ἀθηναῖοι πρεσβεύοντας, οὐ τοὺς πείσοντας, ἀλλὰ γὰρ τοὺς βιασομένους ἡμᾶς δρᾶσαι, ὅσα θέλουσιν. Ἐγὼ δὲ πολιτείαν φαίην ἂν καὶ τὸ Περσαίου, εἴγε Ἀντίγονον ἐπαίδευσε. Καὶ τὸ Ἀριςοτέλους, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Φιλίππου, νέῳ ὄντι, φιλοσοφῶν ἦν δῆλος. Καὶ Λύσις δὲ ὁ γνώριμος ὁ Πυθαγόρου, καὶ αὐτὸς Ἐπαμινώνδαν ἐξεπαίδευσεν. Εἴ τις οὖν ἀπράκτους λέγει τοὺς φιλοσόφους, ἀλλὰ εὐήθη γε αὐτοῦ καὶ ἀνόητα ταῦτα. Ἐγὼ μὲν γὰρ τὴν σὺν αὐτοῖς ἀπραγμοσύνην, καὶ τὸν τῆς ἡσυχίας ἔρωτα κἂν ἁρπάσαιμι ἐπιδραμών.

ΚΕΦ. ιη.

Περὶ συνουσίας Μίδου τοῦ Φρυγὸς, καὶ Σειληνοῦ, καὶ τῶν ὑπὸ τούτου παραδόξως λεχθέντων.

Περιηγεῖταί τινα Θεόπομπος συνουσίαν Μίδου τοῦ Φρυγὸς, καὶ Σειληνοῦ. Νύμφης δὲ παῖς ὁ Σειληνὸς οὗτος, θεοῦ μὲν ἀφανέςερος τὴν φύσιν, ἀνθρώπου δὲ κρείττων καὶ θανάτου ἦν. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ἀλλήλοις διελέχθησαν, καὶ ὑπὲρ τούτων ὁ Σειληνὸς ἔλεγε πρὸς τὸν Μίδαν· τὴν μὲν Εὐρώπην, καὶ τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν Λιβύην νήσους εἶναι, ἃς περιῤῥεῖν κύκλῳ τὸν Ὠκεανὸν, ἤπειρον δὲ μόνην εἶναι ἐκείνην τὴν ἔξω τούτου τοῦ κόσμου. Καὶ τὸ μὲν μέγεθος αὐτῆς ἄπειρον διηγεῖτο. Τρέφειν δὲ τὰ ἄλλα ζῶα μεγάλα, καὶ τοὺς ἀνθρώπους δὲ τῶν ἐνταῦθα διπλασίονας τὸ μέγεθος, καὶ χρόνον ζῆν αὐτοὺς, οὐχ ὅσον ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνον διπλοῦν. Καὶ πολλὰς μὲν εἶναι καὶ μεγάλας πόλεις, καὶ βίων ἰδιότητας, καὶ νόμους αὐτοῖς τετάχθαι ἐναντίως κειμένους τοῖς παρ' ἡμῖν νομιζομένοις. Δύο δὲ εἶναι πόλεις ἔλεγε μεγέθει μεγίςας, οὐδὲν δὲ ἀλλήλαις ἐοικέναι· καὶ τὴν μὲν ὀνομάζεσθαι Μάχιμον, τὴν δὲ, Εὐσεβῆ. Τοὺς μὲν οὖν Εὐσεβεῖς ἐν εἰρήνῃ τε διάγειν καὶ πλούτῳ βαθεῖ, καὶ λαμβάνειν τοὺς καρποὺς ἐκ τῆς γῆς χωρὶς ἀρότρων καὶ βοῶν· γεωρ-

γεῖν δὲ καὶ σπείρειν οὐδὲν αὐτοῖς ἔργον εἶναι. Καὶ διατελοῦσιν (ἦδ' ὅς) ὑγιεῖς καὶ ἄνοσοι, καὶ καταςρέφουσι τὸν ἑαυτῶν βίον γελῶντες εὖ μάλα, καὶ ἡδόμενοι. Οὕτω δὲ ἀναμφιλόγως εἰσὶ δίκαιοι, ὡς μήτε τοὺς θεοὺς πολλάκις ἀπαξιοῦν ἐπιφοιτᾷν αὐτοῖς. Οἱ δὲ τῆς Μαχίμου πόλεως, μαχιμώτατοί τέ εἰσι καὶ αὐτοὶ, καὶ γίνονται μεθ' ὅπλων, καὶ ἀεὶ πολεμοῦσι, καὶ καταςρέφονται τοὺς ὁμόρους, καὶ παμπόλλων ἐθνῶν μία πόλις κρατεῖ αὕτη. Εἰσὶ δὲ οἱ οἰκήτορες οὐκ ἐλάττους διακοσίων μυριάδων. Ἀποθνήσκουσι δὲ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον νοσήσαντες· σπάνιον δὲ τοῦτο, ἐπεὶ τά γε πολλὰ ἐν τοῖς πολέμοις, ἢ λίθοις, ἢ ξύλοις παιόμενοι· ἄτρωτοι γάρ εἰσι σιδήρῳ. Χρυσοῦ δὲ ἔχουσι καὶ ἀργύρου ἀφθονίαν, ὡς ἀτιμότερον εἶναι παρ' αὐτοῖς τὸν χρυσὸν τοῦ παρ' ἡμῖν σιδήρου. Ἐπιχειρῆσαι δέ ποτε καὶ διαβῆναι τούτους εἰς τάσδε τὰς ἡμεδαπὰς νήσους, ἔφη γε, καὶ διαπλεύσαντάς γε τὸν Ὠκεανὸν μυριάσι χιλίαις ἀνθρώπων, ἕως Ὑπερβορέων ἀφικέσθαι. Καὶ πυθομένους τῶν παρ' ἡμῖν τούτους εἶναι τοὺς εὐδαιμονεςάτους, καταφρονῆσαι ὡς φαύλως καὶ ταπεινῶς πράττοντας, καὶ διὰ ταῦτα ἀτιμάσαι προελθεῖν περαιτέρω. Τὸ δὲ ἔτι θαυμασιώτερον προσετίθει. Μέροπάς τινας οὕτω καλουμένους ἀνθρώπους οἰκεῖν παρ' αὐτοῖς ἔφη πόλεις πολλὰς καὶ μεγάλας· ἐπ' ἐσχάτῳ δὲ τῆς χώρας αὐτῶν τόπον εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι Ἄνοςον, ἐοικέναι δὲ χάσματι, κατειλῆφθαι δὲ οὔτε ὑπὸ σκότους, οὔτε ὑπὸ φωτὸς, ἀέρα δὲ ἐπικεῖσθαι ἐρυθήματι μεμιγμένον θολερῷ. Δύο δὲ ποταμοὺς περὶ τοῦτον τὸν τόπον ῥεῖν, καὶ τὸν μὲν Ἡδονῆς καλεῖσθαι, τὸν δὲ Λύπης· καὶ παρ' ἑκάτερον τούτων ἑςηκέναι δένδρα τὸ μέγεθος πλατάνου μεγάλης. Φέρειν δὲ καρποὺς, τὰ μὲν περὶ τὸν τῆς Λύπης ποταμὸν τοιαύτην ἔχοντας τὴν φύσιν· ἐάν τις αὐτῶν ἀπογεύσηται, τοσοῦτον ἐκβάλλει δάκρυον, ὥςε κατατήκεσθαι, πάντα τὸν ἑαυτοῦ βίον τὸν λοιπὸν θρηνοῦντα, καὶ οὕτω τελευτᾷν. Τὰ δὲ ἕτερα τὰ παραπεφυκότα τῷ τῆς Ἡδονῆς ποταμῷ, ἀντίπαλον ἐκφέρειν καρπόν. Ὃς γὰρ ἂν γεύ-

σηται τούτων, τῶν μὲν ἄλλων τῶν πρότερον ἐπιθυμιῶν παύεται· ἀλλὰ καὶ εἴ του ἦρα, καὶ ἀυτοῦ λαμβάνει λήθην, καὶ γίνεται κατὰ βραχὺ νεώτερος, καὶ τὰς φθανούσας ἡλικίας, καὶ τὰς ἤδη διελθούσας, ἀναλαμβάνει ὀπίσω. Τὸ μὲν γὰρ γῆρας ἀποῤῥίψας, ἐπὶ τὴν ἀκμὴν ὑποςρέφει, εἶτα ἐπὶ τὴν τῶν μειρακίων ἡλικίαν ἀναχωρεῖ, εἶτα παῖς γίνεται, εἶτα βρέφος, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐξαναλώθη. Καὶ ταῦτα εἴ τῳ πιςὸς ὁ Χῖος λέγων, πεπιςεύσθω· ἐμοὶ δὲ δεινὸς εἶναι δοκεῖ μυθολόγος, καὶ ἐν τούτοις, καὶ ἐν ἄλλοις δέ.

ΚΕΦ. ιθ.

Περὶ διαφορᾶς Ἀριςοτέλους πρὸς Πλάτωνα.

Λέγεται τὴν διαφορὰν Ἀριςοτέλους πρὸς Πλάτωνα τὴν πρώτην ἐκ τούτων γενέσθαι. Οὐκ ἠρέσκετο ἀυτοῦ τῷ βίῳ ὁ Πλάτων, οὐδὲ τῇ κατασκευῇ τῇ περὶ τὸ σῶμα. Καὶ γὰρ ἐσθῆτι ἐχρῆτο περιέργῳ ὁ Ἀριςοτέλης, καὶ ὑποδέσει· καὶ κουρὰν δὲ ἐκείρετο καὶ ταύτην ἀήθη Πλάτωνι· καὶ δακτυλίους δὲ πολλοὺς φορῶν ἐκαλλύνετο ἐπὶ τούτῳ. Καὶ μωκία δέ τις ἦν ἀυτοῦ περὶ τὸ πρόσωπον· καὶ ἄκαιρος ςωμυλία λαλοῦντος, κατηγόρει καὶ αὕτη τὸν τρόπον ἀυτοῦ. Πάντα δὲ ταῦτα ὡς ἔςιν ἀλλότρια φιλοσόφου, δῆλον. Ἅπερ ὗν ὁρῶν ὁ Πλάτων οὐ προσίετο τὸν ἄνδρα· προετίμα δὲ ἀυτοῦ Ξενοκράτην, καὶ Σπεύσιππον, καὶ Ἀμύκλαν, καὶ ἄλλους, τῇ τε λοιπῇ δεξιούμενος ἀυτοὺς τιμῇ, και οὖν καὶ τῇ κοινωνίᾳ τῶν λόγων. Ἀποδημίας δέ ποτε γενομένης τῳ Ξενοκράτει εἰς τὴν πατρίδα, ἐπέθετο τῷ Πλάτωνι Ἀριςοτέλης, χορόν τινα τῶν ὁμιλητῶν τῶν ἑαυτοῦ περιςησάμενος, ὧν ἦν Μνάσων τε ὁ Φωκεὺς, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι. Ενόσει δὲ τότε ὁ Σπεύσιππος, καὶ διὰ ταῦτα ἀδύνατος ἦν συμβαδίζειν τῷ Πλάτωνι. Ὁ δὲ Πλάτων ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγεγόνει ὁμοῦ τι, καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν ἐπελελοίπει τὰ τῆς μνήμης ἀυτόν. Ἐπιθέμενος οὖν ἀυτῷ καὶ ἐπιβουλεύων ὁ Ἀριςοτέλης, καὶ φιλοτίμως πάνυ τὰς ἐρωτήσεις ποιούμενος, καὶ τρόπον

τινὰ καὶ ἐλεγκτικῶς, ἀδικῶν ἅμα καὶ ἀγνωμονῶν ἦν δῆλος. Καὶ διὰ ταῦτα ἀποςὰς ὁ Πλάτων τοῦ ἔξω περιπάτου, ἔνδον ἐβάδιζε σὺν τοῖς ἑταίροις. Τριῶν δὲ μηνῶν διαγενομένων, ὁ Ξενοκράτης ἀφίκετο ἐκ τῆς ἀποδημίας, καὶ καταλαμβάνει τὸν Ἀριςοτέλη βαδίζοντα, οὗ κατέλιπε τὸν Πλάτωνα. Ὁρῶν δὲ αὐτὸν μετὰ τῶν γνωρίμων, οὐ πρὸς Πλάτωνα ἀναχωροῦντα ἐκ τοῦ περιπάτου, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὸν ἀπιόντα εἰς τὴν πόλιν, ἤρετό τινα τῶν ἐν τῷ περιπάτῳ, ὅποι ποτὲ εἴη Πλάτων· ὑπώπτευε γὰρ αὐτὸν μαλακίζεσθαι. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, Ἐκεῖνος μὲν οὐ νοσεῖ, ἐνοχλῶν δὲ αὐτὸν Ἀριςοτέλης παραχωρῆσαι πεποίηκε τοῦ περιπάτου, καὶ ἀναχωρήσας ἐν τῷ κήπῳ τῷ ἑαυτοῦ φιλοσοφεῖ. Ὁ δὲ Ξενοκράτης ἀκούσας, παραχρῆμα ἧκε πρὸς Πλάτωνα, καὶ κατέλαβε διαλεγόμενον τοῖς σὺν ἑαυτῷ· ἦσαν δὲ μάλα συχνοὶ, καὶ ἄξιοι λόγου, καὶ οἱ μάλιςα δοκοῦντες τῶν νέων ἐπιφανεῖς. Ἐπεὶ δὲ ἐπαύσατο τῆς ὁμιλίας, ἠσπάσατό τε, ὡς τὸ εἰκὸς, τὸν Ξενοκράτην φιλανθρώπως, καὶ αὖ πάλιν ὁ Ξενοκράτης ἐκεῖνον ὁμοίως. Διαλυθείσης δὲ τῆς συνουσίας, οὐδὲν οὔτε εἰπὼν πρὸς τὸν Πλάτωνα Ξενοκράτης, οὔτε ἀκούσας, συναγαγὼν τοὺς ἑταίρους, καὶ τῷ Σπευσίππῳ πάνυ ἰσχυρῶς ἐπέπληξε, παραχωρήσαντι τοῦ περιπάτου Ἀριςοτέλει, αὐτός τε ἐπέθετο τῷ Σταγειρίτῃ κατὰ τὸ καρτερὸν, καὶ εἰς τοσοῦτον προῆλθε φιλοτιμίας, ὡς ἐξελάσαι αὐτὸν, καὶ ἀποδοῦναι τὸ σύνηθες χωρίον τῷ Πλάτωνι.

ΚΕΦ· κ.

Περὶ Λυσάνδρου, καὶ δώρων ἀνακομισθέντων αὐτῷ.

Λυσάνδρῳ τῷ Σπαρτιάτῃ εἰς Ἰωνίαν ἀφικομένῳ οἱ κατὰ τὴν Ἰωνίαν ξένοι πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἀπέπεμψαν, ἀτὰρ οὖν καὶ βοῦν, καὶ πλακοῦντα. Ὁ δὲ ἀπιδὼν εἰς τὸν πλακοῦντα, ἤρετο, Τί βούλεται τὸ πέμμα ἐκεῖνο εἶναι; ὁ δὲ κομίζων ἀπεκρίνατο, ὅτι ἐκ μέλιτος, καὶ τυροῦ καὶ ἄλλων τινῶν κατεσκεύαςαι. Ὁ δὲ Λύσανδρος, Ἀλλὰ τοῦτο μὲν,

εἶπε, δότε τοῖς Εἵλωσιν· ἐλευθέρου γὰρ οὐκ ἔςι βρῶμα. Τὸν δὲ βοῦν προσέταξε κατὰ τὰ πάτρια σκευασθῆναι, καὶ ἐδείπνησεν ἡδέως.

ΚΕΦ. κα.

Περὶ μεγαλοφροσύνης τοῦ Θεμιςοκλέους.

Ἐπανῄει ποτὲ ἐκ διδασκαλείου παῖς ἔτι ὢν Θεμιςοκλῆς. Εἶτα προσιόντος Πεισιςράτου, ὁ παιδαγωγὸς ἔφη τῷ Θεμιςοκλεῖ, μικρὸν ἐκχωρῆσαι τῆς ὁδοῦ, προσάγοντος τοῦ τυράννου. Ὁ δὲ καὶ πάνυ ἐλευθερίως ἀπεκρίνατο· Αὕτη γὰρ (εἶπεν) αὐτῷ οὐκ ἱκανὴ ὁδός; Οὕτως ἄρα ἐυγενές τι καὶ μεγαλόφρον ἐνεφαίνετο τῷ Θεμιςοκλεῖ καὶ ἐξ ἐκείνου.

ΚΕΦ. κβ.

Περὶ τῆς τοῦ Αἰνείου ἐυσεβείας, καὶ τοῦ τῶν Ἑλλήνων ἐλέους πρὸς τοὺς Τρῶας.

Ὅτε ἑάλω τὸ Ἴλιον, οἰκτείραντες οἱ Ἀχαιοὶ τὰς τῶν ἁλισκομένων τύχας, καὶ πάνυ Ἑλληνικῶς τοῦτο ἐκήρυξαν, ἕκαςον τῶν ἐλευθέρων ἓν, ὅ, τι καὶ βούλεται, τῶν οἰκείων ἀποφέρειν ἀράμενον. Ὁ οὖν Αἰνείας τοὺς πατρῴους θεοὺς βαςάσας ἔφερεν, ὑπεριδὼν τῶν ἄλλων. Ἡσθέντες οὖν ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς ἐυσεβείᾳ οἱ Ἕλληνες, καὶ δεύτερον αὐτῷ κτῆμα συνεχώρησαν λαβεῖν. Ὁ δὲ τὸν πατέρα πάνυ σφόδρα γεγηρακότα ἀναθέμενος τοῖς ὤμοις ἔφερεν. Ὑπερεκπλαγέντες οὖν καὶ ἐπὶ τούτῳ οὐχ ἥκιςα, πάντων αὐτῷ τῶν οἰκείων κτημάτων ἀπέςησαν, ὁμολογοῦντες, ὅτι πρὸς τοὺς ἐυσεβεῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς γειναμένους δι' αἰδοῦς ἄγοντας, καὶ οἱ φύσει πολέμιοι ἥμεροι γίνονται.

ΚΕΦ. κγ.

Περὶ Ἀλεξάνδρου.

Καλὰ μὲν οὖν Ἀλεξάνδρου τὰ ἐπὶ Γρανίκῳ, καὶ τὰ ἐπὶ

Ἰσσῷ, καὶ ἡ πρὸς Ἀρϐήλοις μάχη, καὶ Δαρεῖος ἡρημένος, καὶ Πέρσαι δουλεύοντες Μακεδόσι. Καλὰ δὲ καὶ τὰ τῆς ἄλλης ἁπάσης Ἀσίας νενικημένης, καὶ Ἰνδοὶ δὲ καὶ οὗτοι Ἀλεξάνδρῳ πειθόμενοι. Καλὸν καὶ τὸ πρὸς τῇ Τύρῳ, καὶ τὰ ἐν Ὀξυδράκαις, καὶ τὰ ἄλλα αὐτοῦ. Τί γὰρ δεῖ νῦν ςενοχωρίᾳ λόγου περιλαμϐάνειν τοσαύτην ἀνδρὸς εἰς ὅπλα ἀρετήν; Ἔςω δὲ καὶ τῆς Τύχης, Ἀλεξάνδρου ἀγαπώσης τὰ πλεῖςα, εἴτις εἴη δύσερις. Καλὸς δὲ οὖν Ἀλέξανδρος μὴ ἡττώμενος τῆς Τύχης, μηδὲ πρὸς τὴν ἐξ αὐτῆς εἰς αὐτὸν προθυμίαν ἀπαγορεύων. Ἐκεῖνα δὲ οὐκ ἔτι καλὰ Ἀλεξάνδρου. Δίου μηνός, φασι, πέμπτῃ ἔπινε παρ' Εὐμαίῳ· εἶτα ἕκτῃ ἐκάθευδεν ἐκ τοῦ πότου, καὶ τοσοῦτον ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἔζησεν, ὅσον ἀναςὰς χρηματίσαι τοῖς ἡγεμόσιν ὑπὲρ τῆς αὔριον πορείας, λέγων, ὅτι ἔςαι πρωΐ. Καὶ ἑϐδόμῃ εἱςιᾶτο παρὰ Περδίκκᾳ, καὶ ἔπινε πάλιν, καὶ ὀγδόῃ ἐκάθευδε. Πέμπτῃ δὲ ἐπὶ δέκα τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ταύτῃ ἔπινε, καὶ τῇ ἑπομένῃ τὰ εἰθισμένα ἔδρα, τὰ ἐκ τοῦ πότου. Παρὰ Βαγώᾳ δὲ ἐδείπνησε τετράδι μετὰ εἰκάδα (ἀπεῖχε τῶν βασιλείων ὁ Βαγώα οἶκος δέκα ςαδίους)· εἶτα τῇ τρίτῃ ἐκάθευδε. Δυοῖν οὖν θάτερον, ἢ Ἀλέξανδρος κακῶς τοσαύτας τοῦ μηνὸς ἡμέρας ἑαυτὸν ζημιοῖ διὰ τὸν οἶνον, ἢ οἱ ταῦτα ἀναγράψαντες ψεύδονται. Ἔξεςι δὲ ἐκ τούτων ἐννοεῖν καὶ τοῦ λοιποῦ χρόνου τὰ ὅμοια αὐτοὺς λέγοντας, ὧν καὶ Εὐμένης ὁ Καρδιανὸς καὶ ἐκεινός ἐςι.

ΚΕΦ. κδ.

Περὶ φιλοκαλίας Ξενοφῶντος.

Ξενοφῶντι ἔμελε τῶν τε ἄλλων σπουδαίων, καὶ οὖν καὶ ὅπλα καλὰ ἔχειν. Νικῶντι γὰρ, ἔλεγε, τοὺς πολεμίους τὴν καλλίςην ςολὴν ἁρμόττειν· καὶ ἀποθνήσκοντι ἐν τῇ μάχῃ, κεῖσθαι καλῶς ἐν καλῇ τῇ πανοπλίᾳ. Τῷ γὰρ ἀνδρὶ τῷ γενναίῳ ταῦτ' εἶναι τὰ ἐντάφια, τὰ ὡς ἀληθῶς κοσμοῦντα αὐτόν. Λέγεται οὖν ὁ τοῦ Γρύλλου τὴν μὲν

ἀσπίδα Ἀργολικὴν ἔχειν, τὸν δὲ θώρακα Ἀττικὸν, τὸ δὲ κράνος Βοιωτιουργὲς, τὸν δὲ ἵππον Ἐπιδαύριον. Φιλοκάλου δὲ ἔγωγε ἂν εἶναι φαίην τὰ τοιαῦτα ἀνδρὸς, καὶ ἀξιοῦντος ἑαυτὸν τῶν καλῶν.

ΚΕΦ. κε.

Περὶ Λεωνίδου, καὶ τῶν τριακοσίων ἐθελοντὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀποθανόντων.

Ὁ Λεωνίδης ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τριακόσιοι, τὸν μαντευόμενον αὐτοῖς θάνατον εἵλοντο ἐν Πύλαις· καὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος εὖ καὶ καλῶς ἀγωνισάμενοι τέλους ἔτυχον εὐκλεοῦς, καὶ δόξαν ἑαυτοῖς ἀθάνατον ἀπέλιπον, καὶ φήμην ἀγαθὴν δι' αἰῶνος.

ΚΕΦ. κϛ.

Περὶ Πινδάρου τοῦ τυράννου.

Πίνδαρος ὁ Μέλανος υἱὸς, Ἀλυάττου δὲ θυγατριδοῦς τοῦ Λυδοῦ, διαδεξάμενος τὴν Ἐφεσίων τυραννίδα, πρὸς μὲν τὰς τιμωρίας πικρὸς ἦν, καὶ ἀπαραίτητος, τά γε μὴν ἄλλα ἐδόκει φιλόπατρις εἶναι καὶ σώφρων, καὶ τοῦ μὴ δουλεῦσαι τὴν πατρίδα τοῖς Βαρβάροις πολλὴν πρόνοιαν ἔθετο. Ἔδειξε ταῦτα οὕτως ἔχειν ἐκεῖνα δήπου. Ἐπεὶ γὰρ Κροῖσος ὁ πρὸς μητρὸς αὐτοῦ θεῖος καταστρεφόμενος τὴν Ἰωνίαν, καὶ πρὸς τὸν Πίνδαρον πρεσβείαν ἀπέστειλεν, ἀξιῶν Ἐφεσίους ὑπ' αὐτῷ γενέσθαι· ὡς δ' οὐκ ἐπείσθη, ἐπολιόρκει τὴν πόλιν Κροῖσος. Ἐπεὶ δέ τις τῶν πύργων ἀνετράπη, ὁ κληθεὶς ὕστερον προδότης, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ἑώρα τὸ δεινὸν, συνεβούλευσεν ὁ Πίνδαρος Ἐφεσίοις, ἐκδήσαντας ἐκ τῶν πυλῶν καὶ τῶν τειχῶν θώμιγγας, συνάψαι τοῖς κίοσι τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος νεὼ, οἱονεὶ τὴν πόλιν ἀνάθημα ἐῶντας εἶναι τῇ Ἀρτέμιδι, ἀσυλίαν διὰ τούτων ἐπινοῶν τῇ Ἐφέσῳ· ὁ δὲ συνεβούλευε προσελθόντας δεῖσ-

θαι τοῦ Λυδοῦ. Προβαλλομένων δὲ τὴν ἱκετηρίαν τῶν Ἐφεσίων, γελάσαντά φασι τὸν Κροῖσον, καὶ δεξάμενον πράως τὸ ϛρατηγηθὲν, τοῖς μὲν Ἐφεσίοις συγχωρῆσαι τὴν μετ' ἐλευθερίας ἀσφάλειαν· τῷ δὲ Πινδάρῳ προςάξαι τῆς πόλεως ἀπαλλάττεσθαι. Ὁ δὲ οὐκ ἀντεῖπε· τῶν φίλων δὲ τοὺς συναπαίρειν αὐτῷ βουληθέντας παραλαβὼν, τὸν υἱὸν καὶ τῆς οὐσίας τὸ πλεῖϛον τῇ πόλει παρακαταθέμενος, καὶ ἕνα τῶν συνήθων Πασικλέα ἀποδείξας ἐπίτροπον, καὶ τοῦ παιδὸς, καὶ τῶν χρημάτων, ἀπῆρεν εἰς Πελοπόννησον, τυραννικοῦ βίου φυγὴν αὐθαίρετον ἀλλαξάμενος, ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιῆσαι τὴν πατρίδα ὑποχείριον Λυδοῖς.

ΚΕΦ. κζ.

Περὶ Πλάτωνος πενίας, καὶ πῶς φιλοσοφίᾳ ἐπεχείρησεν.

Πέπυσμαι καὶ τοῦτον τὸν λόγον, εἰ δὲ ἀληθής ἐϛιν, οὐκ οἶδα· ὃ δ' οὖν πέπυσμαι, ἐκεῖνό ἐϛι. Πλάτων ὁ Ἀρίϛωνος, ὑπὸ πενίας, φασὶ, καταπονούμενος, ἔμελλεν ἐπὶ ϛρατείαν ἀποδημῆσαι· καταληφθεὶς δὲ ὑπὸ Σωκράτους ὠνούμενος ὅπλα, ὁ Πλάτων, ἀνεϛάλη τὴν ὁρμὴν, διαλεχθέντος αὐτῷ τοῦ Σωκράτους, ἃ εἰκὸς ἦν, καὶ πείσαντος φιλοσοφίας ἐπιθυμῆσαι.

ΚΕΦ. κη.

Πῶς ὁ Σωκράτης τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου τύφον ἀνέϛειλεν.

Ὁρῶν ὁ Σωκράτης τὸν Ἀλκιβιάδην τετυφωμένον ἐπὶ τῷ πλούτῳ, καὶ μέγα φρονοῦντα ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς, ἤγαγεν αὐτὸν εἴς τινα τόπον, ἔνθα ἀνέκειτο πινάκιον ἔχον γῆς περίοδον, καὶ προσέταξε τὴν Ἀττικὴν ἐνταῦθα ἀναζητεῖν. Ὡς δὲ εὗρε, προσέταξε τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἰδίους διαθρῆσαι. Τοῦ δὲ εἰπόντος, Ἀλλ' οὐδαμοῦ γεγραμμένοι εἰσὶν, Ἐπὶ τούτοις, εἶπε, μέγα φρονεῖς, οἵπερ οὐδὲν μέρος τῆς γῆς εἰσίν;

ΚΕΦ. κθ.

Περὶ Διογένους πενίας, καὶ τύφου.

Διογένης ὁ Σινωπεὺς συνεχῶς ἐπέλεγεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὅτι τὰς ἐκ τῆς τραγῳδίας ἀρὰς αὐτὸς ἐκπληροῖ, καὶ ὑπομένει· εἶναι γὰρ πλάνης, ἄοικος, πατρίδος ἐϛερημένος, πτωχὸς, δυσείμων, βίον ἔχων τὸν ἐφήμερον. Καὶ ὅμως ἐπὶ τούτοις μέγα ἐφρόνει οὐδὲν ἧττον, ἢ Ἀλέξανδρος ἐπὶ τῇ τῆς οἰκουμένης ἀρχῇ, ὅτε καὶ Ἰνδοὺς ἑλὼν εἰς Βαϐυλῶνα ὑπέϛρεψεν.

ΚΕΦ. λ.

Περὶ σωφρόνων τινῶν.

Ἀμοιϐέας ὁ κιθαρῳδὸς σωφρονέϛατος ἐλέγετο, καὶ γυναῖκα ὡραιοτάτην ἔχων μὴ ὁμιλεῖν αὐτῇ. Καὶ Διογένης ὁ τῆς τραγῳδίας ὑποκριτής. Κλειτόμαχος δὲ ὁ παγκρατιαϛὴς, εἴ ποτε καὶ κύνας εἶδε συμπλεκομένους, ἀπεϛρέφετο· καὶ ἐν συμποσίῳ εἴ τις ἀφροδίσιος λόγος παρεῤῥύη, ἀναϛὰς ἀπηλλάττετο.

ΚΕΦ. λα.

Περὶ Νικίου σπουδῆς περὶ τὴν ἰδίαν τέχνην.

Νικίας ὁ ζωγράφος τοσαύτην περὶ τὸ γράφειν σπουδὴν εἶχεν, ὡς ἐπιλαθέσθαι πολλάκις αὐτὸν τροφὴν προσενέγκασθαι προστετηκότα τῇ τέχνῃ.

ΚΕΦ. λβ.

Περὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡρακλέους κιθαρίζειν μανθανόντων.

Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου, παῖς ὢν ὄυπω πρόσηϐος, ἐμάνθανε κιθαρίζειν. Τοῦ δὲ διδάσκοντος κροῦσαι κελεύσαντος χορδήν τινα σὺν μέλει, καὶ ἣν ἀπῄτει τὰ κιθαρίσματα, Καὶ τί διοίσει, ἔφη, ἐὰν ταύτην κρούσω; ἑτέραν δείξας. Ὁ δὲ οὐδὲν ἔφη διαφέρειν τῷ μέλλοντι βασιλεύσειν, ἀλλὰ οὐκ ἐπὶ τέχνῃ κιθαρίζειν μέλλοντι. Ἔδεισε δὲ ἄρα οὗτος, μὴ ὢν ἀπαίδευτος, τὸ τοῦ Λίνου πάθος. Τὸν γὰρ Ἡρακλέα ὁ Λῖνος ἔτι

παῖδα ὄντα κιθαρίζειν ἐπαίδευεν· ἀμουσότερον δὲ ἁπτομένου τοῦ ὀργάνου, ἐχαλέπηνε πρὸς αὐτὸν ὁ Λῖνος. Ὁ δὲ ἀγανακτήσας, ὁ Ἡρακλῆς, τῷ πλήκτρῳ τοῦ Λίνου καθίκετο, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.

ΚΕΦ. λγ.

Περὶ Σατύρου τοῦ αὐλητοῦ.

Σάτυρος ὁ αὐλητὴς Ἀρίστωνος τοῦ φιλοσόφου πολλάκις ἠκροᾶτο, καὶ κηλούμενος ἐκ τῶν λεγομένων, ἐπέλεγεν,

Εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην,

τοὺς αὐλοὺς αἰνιττόμενος, καὶ τρόπον τινὰ τὴν τέχνην ἐκφαυλίζων παραβολῇ τῇ πρὸς φιλοσοφίαν.

ΚΕΦ. λδ.

Νόμος Λάκωσι καὶ Ῥωμαίοις κοινός.

Ὅτι Λάκωσι, καὶ Ῥωμαίοις νόμος ἦν, μὴ ἐξεῖναί τινι ὀψωνεῖν, μήτε ἃ βούλεται, μήτε ὅσα βούλεται· προσέταττον γὰρ διά τε τῶν ἄλλων σωφρονεῖν τοὺς πολίτας, καὶ διὰ τῆς τραπέζης οὐχ ἥκιστα.

ΚΕΦ. λε.

Ὅτι ἐν Ἀκαδημίᾳ γελᾷν οὐκ ἐξῆν.

Λόγος δέ τις διαῤῥεῖ καὶ οὗτος Ἀττικὸς, ὅς λέγει, πρότερον ἐν Ἀκαδημίᾳ μηδὲ γελάσαι ἐξουσίαν εἶναι· ὕβρει γὰρ, καὶ ῥᾳθυμίᾳ ἐπειρῶντο τὸ χωρίον ἄβατον φυλάττειν.

ΚΕΦ. λϛ.

Διὰ τί ὁ Ἀριστοτέλης ἀπέλιπε τὰς Ἀθήνας.

Ἀριστοτέλης, ὅτε ἀπέλιπε τὰς Ἀθήνας δέει τῆς κρίσεως, πρὸς τὸν ἐρόμενον αὐτὸν, Τίς ἐστιν ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις; ἔφη, Παγκάλη· ἀλλ' ἐν αὐτῇ,

Ὄχνη ἐπ' ὄχνῃ γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ,

τοὺς Συκοφάντας λέγων. Καὶ πρὸς τὸν ἐρόμενον, διὰ τί ἀπέλιπε τὰς Ἀθήνας; ἀπεκρίνατο, ὅτι οὐ βούλεται Ἀθηναίους δὶς ἐξαμαρτεῖν εἰς φιλοσοφίαν, τὸ περὶ Σωκράτην πάθος αἰνιττόμενος, καὶ τὸν καθ' ἑαυτὸν κίνδυνον.

ΚΕΦ. λζ.

Νόμος Κείων κατὰ γερόντων.

Νόμος ἐςὶ Κείων· οἱ πάνυ παῤ αὐτοῖς γεγηρακότες, ὥσπερ ἐπὶ ξενίᾳ παρακαλοῦντες ἑαυτοὺς, ἢ ἐπί τινα ἑορταςικὴν θυσίαν, συνελθόντες, καὶ ςεφανωσάμενοι, πίνουσι κώνειον, ὅταν ἑαυτοῖς συνειδῶσιν, ὅτι πρὸς τὰ ἔργα τὰ τῇ πατρίδι λυσιτελοῦντα ἄχρηςοί εἰσιν, ὑποληρούσης ἤδη τι αὐτοῖς καὶ τῆς γνώμης διὰ τὸν χρόνον.

ΚΕΦ. λη.

Εὑρισκόμενά τινα πρῶτον ἐν Ἀθήναις.

Ὅτι ἐν Ἀθήναις εὑρεθῆναι λέγουσι πρῶτον τὴν Ἐλαίαν, καὶ τὴν Συκῆν, ἃ καὶ πρῶτον ἡ Γῆ ἀνέδωκε. Δίκας τε δοῦναι, καὶ λαβεῖν εὗρον Ἀθηναῖοι πρῶτοι. Καὶ ἀγῶνα τὸν διὰ τῶν σωμάτων πρῶτοι ἐπενόησαν, καὶ ἀπεδύσαντο, καὶ ἠλείψαντο. Καὶ ἵππους ἔζευξε πρῶτος Ἐριχθόνιος.

ΚΕΦ. λθ.

Τί τινες πάλαι ἤσθιον.

Ὅτι βαλάνους Ἀρκάδες, Ἀργεῖοι δ' ἀπίους, Ἀθηναῖοι δὲ σῦκα, Τιρύνθιοι δὲ ἀχράδας δεῖπνον εἶχον, Ἰνδοὶ καλάμους, Καρμανοὶ φοίνικας, κέγχρον δὲ Μαιῶται καὶ Σαυρομάται, τέρμινθον δὲ καὶ κάρδαμον Πέρσαι.

ΚΕΦ. μ.

Περὶ Σατύρων, Τιτύρων καὶ Σιληνῶν.

Ὅτι οἱ συγχορευταὶ Διονύσου Σάτυροι ἦσαν, οἱ ὑπ' ἐνίων Τίτυροι ὀνομαζόμενοι. Ἔσχον δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τῶν τερετισ-

μάτων, οἷς χαίρουσι Σάτυροι. Σάτυροι δὲ ἀπὸ τοῦ σεσηρέναι. Σιληνοὶ δὲ ἀπὸ τοῦ σιλλαίνειν· τὸν δὲ σίλλον ψόγον λέγουσι μετὰ παιδιᾶς δυσαρέστου. Ἐσθὴς δ' ἦν τοῖς Σιληνοῖς ἀμφίμαλλοι χιτῶνες. Αἰνίττεται δὲ ἡ στολὴ τὴν ἐκ τοῦ Διονύσου φυτείαν, καὶ τὰ τῶν οἰνάδων, καὶ τὰ τῶν κλημάτων δάση.

ΚΕΦ. μα.

Πολλαὶ τοῦ Διονύσου μετωνυμίαι.

Ὅτι τὸ πολυκαρπεῖν οἱ ἀρχαῖοι ὠνόμαζον Φλύειν. Ὅθεν τὸν Διόνυσον Φλεῶνα ἐκάλουν, καὶ Προτρύγην, καὶ Σταφυλίτην, καὶ Ὀμφακίτην, καὶ ἑτέρως πως διαφόρως.

ΚΕΦ. μβ.

Περί τινων μαινομένων γυναικῶν.

Ἐλέγη καὶ Κελαινὴ Προίτου θυγατέρες· μάχλους δὲ αὐτὰς ἡ τῆς Κύπρου βασιλὶς εἰργάσατο. Ἐπὶ μέρους δὲ τῆς Πελοποννήσου καὶ ἔδραμόν, φασι, γυμναὶ μαινόμεναι· ἐξεφοίτησαν δὲ καὶ εἰς ἄλλας χώρας τῆς Ἑλλάδος, παράφοροι οὖσαι ὑπὸ τῆς νόσου. Ἀκούω δὲ ὅτι καὶ ταῖς Λακεδαιμονίων γυναιξὶν ἔπεσέ τις οἶστρος βακχικὸς, καὶ ταῖς τῶν Χίων. Καὶ αἱ τῶν Βοιωτῶν δὲ ὡς ἐνθεώτατοι ἐμάνησαν, καὶ ἡ τραγῳδία βοᾷ. Μόνας δὲ ἀφηνιάσαι τῆς χορείας ταύτης λέγουσι τοῦ Διονύσου τὰς Μινυῶν θυγατέρας, Λευκίππην, καὶ Ἀριστίππην, καὶ Ἀλκιθόην. Αἴτιον δὲ, ὅτι ἐπόθουν τοὺς γαμέτας, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐγένοντο τῷ θεῷ μαινάδες. Ὁ δὲ ὀργίζεται. Καὶ αἱ μὲν περὶ τοὺς ἱστοὺς εἶχον, καὶ ἐπονοῦντο περὶ τὴν Ἐργάνην εὖ μάλα φιλοτίμως· ἄφνω δὲ κιττοί τε καὶ ἄμπελοι τοὺς ἱστοὺς περιεῖρπον, καὶ τοῖς ταλάροις ἐνεφώλευον δράκοντες· ἐκ δὲ τῶν ὀρόφων ἔσταζον οἴνου καὶ γάλακτος σταγόνες. Τὰς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἀνέπειθεν ἐλθεῖν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ δαίμονος. Ἐνταῦθά τοι καὶ πάθος εἰργάσαντο ἔξω Κιθαιρῶνος, οὐ μεῖον τοῦ ἐν Κιθαιρῶνι. Τὸν γὰρ τῆς Λευκίππης παῖδα, ἔτι ἁπαλὸν ὄντα

καὶ νεαρὸν, διεσπάσαντο, οἷα νεβρὸν, τῆς μανίας ἀρξάμεναι αἱ Μινυάδες, εἶτα ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς ἦξαν Μαινάδας· αἱ δὲ ἐδίωκον αὐτὰς διὰ τὸ ἄγος. Ἐκ δὴ τούτων ἐγένοντο ὄρνιθες, καὶ ἡ μὲν ἤμειψε τὸ εἶδος εἰς κορώνην, ἡ δὲ εἰς νυκτερίδα, ἡ δὲ εἰς γλαῦκα.

ΚΕΦ. μγ.

Περὶ κιθαρῳδοῦ ὑπὸ τῶν Συβαριτῶν φονευθέντος.

Ἐν Συβάρει κιθαρῳδοῦ ᾄδοντος ἐν τῇ ἀγωνίᾳ, ἣν ἐπετέλουν τῇ Ἥρᾳ, ςασιασάντων ὑπὲρ αὐτοῦ τῶν Συβαριτῶν, καὶ τὰ ὅπλα λαβόντων ἐπ᾽ ἀλλήλους, φοβηθεὶς ὁ κιθαρῳδὸς σὺν αὐτῇ ςολῇ κατέφυγεν εἰς τὸν τῆς Ἥρας βωμόν. Οἱ δὲ οὐδὲ ἐνταῦθα ἐφείσαντο τοῦ κιθαρῳδοῦ. Ὀλίγῳ δὲ ὕςερον ἐδόκει αἷμα ἐν τῷ τῆς Ἥρας ναῷ ἀναβρύειν, οὐδὲν ἔλαττον πηγῆς ἀεννάου. Συβαρῖται δὲ ἔπεμψαν εἰς Δελφούς. Ἡ δὲ Πυθία ἀπεκρίνατο·

Βαῖν᾽ ἀπ᾽ ἐμῶν τριπόδων, ἔτι τοι φόνος ἀμφὶ χέρεσσι
Πουλὺς ἀποςάζων ἀπὸ λαΐνου οὐδοῦ ἐρύκει·
Οὔ σε θεμιςεύσω. Μουσῶν θεράποντα κατέκτας
Ηρης πρὸς βωμοῖσι, θεῶν τίσιν οὐκ ἀλεείνας.
Τοῖς δὲ κακῶς ῥέξασι δίκης τέλος οὐχὶ χρονιςὸν,
Οὐδὲ παραιτητὸν, οὐδ᾽ εἰ Διὸς ἔγγονοι εἶεν·
Ἀλλ᾽ αὐτῶν κεφαλῇσι, καὶ ἐν σφετέροισι τέκεσσιν,
Εἰλεῖται, καὶ πῆμα δόμοις ἐπὶ πήματι βαίνει.

Ἡ δὲ δίκη οὐκ ἐβράδυνε. Κροτωνιάταις γὰρ ἐναντίον ὅπλα θέμενοι, ἀνάςατοι ὑπ᾽ ἐκείνων ἐγένοντο, καὶ ἡ πόλις αὐτῶν ἠφανίσθη.

ΚΕΦ. μδ.

Περί τινος δυναμένου βοηθεῖν τοῖς ἑταίροις, καὶ μὴ βοηθοῦντος, καὶ ἑτέρου βοηθοῦντος μὲν, ἀποτυχόντος δέ.

Νεανίσκοι τρεῖς εἰς Δελφοὺς ἀφικόμενοι θεωροὶ συμπολῖται κακούργοις συμπεριτυγχάνουσιν. Ὁ οὖν εἷς ἀπέδρα

τοὺς λῃςάς· ὁ δὲ δεύτερος αὐτῶν συνεπλάκη τῷ λοιπῷ τῶν κακούργων, τῶν ἄλλων προαναλωθέντων, καὶ τοῦ μὲν λῃςοῦ ἥμαρτεν, ὦσε δὲ τὸ ξίφος κατὰ τοῦ φίλου. Τῷ ἀποδράντι οὖν ἡ Πυθία ἀνεῖλε τάδε,

Ἀνδρὶ φίλῳ θνήσκοντι παρὼν πέλας οὐκ ἐβοήθεις.
Οὔ σε θεμιστεύσω· περικαλλέος ἔξιθι νηοῦ.

Καὶ τῷ ἑτέρῳ δὲ ἀνεῖλε τάδε, ἐρομένῳ τὴν Πυθίαν,

Ἔκτεινας τὸν ἑταῖρον ἀμύνων· οὔ σ' ἐμίανεν
Αἷμα, τέλεις δὲ χέρας καθαρώτερος, ἢ πάρος ἦσθα.

ΚΕΦ. με.

Χρησμὸς Φιλίππῳ δοθείς.

Φιλίππῳ φασὶ χρηςήριον ἐκπεσεῖν ἐν Βοιωτοῖς ἐν Τροφωνίου, φυλάττεσθαι δεῖν τὸ ἅρμα. Ἐκεῖνον οὖν δέει τοῦ χρησμοῦ, λόγος ἔχει, μηδέποτε ἀναβῆναι ἅρμα. Διπλοῦς οὖν ἐπὶ τούτοις ὑποῤῥεῖ λόγος. Οἱ μὲν γάρ φασι τὸ τοῦ Παυσανίου ξίφος, ᾧ τὸν Φίλιππον διεχρήσατο, ἅρμα ἔχειν ἐπὶ τῆς λαβῆς διαγεγλυμμένον ἐλεφάντινον· ὁ δὲ ἕτερος, τὴν Θηβαϊκὴν, τὴν καλουμένην Ἅρμα, περιελθόντα λίμνην ἀποσφαγῆναι. Ὁ μὲν πρῶτος λόγος, δημώδης· ὁ δὲ, οὐκ εἰς πάντας ἐξεφοίτησεν.

ΚΕΦ. μς.

Νόμος Σταγειριτῶν.

Σταγειριτῶν νόμος οὗτος καὶ πάντη Ἑλληνικός. Ὃ μὴ κατέθου, φησὶ, μὴ λάμβανε.

ΚΕΦ. μζ.

Περὶ Τιμοθέου, καὶ ἄλλων οὐδὲν ὠφεληθέντων ὑπ' ἰδίας ἀνδραγαθίας.

Τιμόθεον τὰ μὲν πρῶτα ἐπῄνουν Ἀθηναῖοι· ἐπεὶ δὲ ἔδοξεν ἁμαρτεῖν, ἃ ἔδοξεν, ἡ φθάνουσα αὐτὸν ἀνδραγαθία ἀλλ' οὐδὲ ὀλίγον ἔσωσεν, οὐδὲ μὴν αἱ τῶν προγόνων ἀρεταί.

Θεμιστοκλῆς δὲ οὐδὲν ὤνητο, οὔτε ἐκ τῆς ναυμαχίας, τῆς περὶ Σαλαμῖνα, οὔτε ἐκ τῆς πρεσβείας τῆς εἰς Σπάρτην· λέγω δὲ ἣν ἐπρέσβευσε κλέπτων τὴν τῶν Ἀθηναίων τείχισιν. Ἔφυγε γὰρ κἀκεῖνος οὐ τὰς Ἀθήνας μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν. Καὶ Παυσανίαν δὲ τὸν Λακεδαιμόνιον οὐδὲν ὤνησεν ἡ ἐν Πλαταιαῖς νίκη· ὑπὲρ δὲ ὧν ἐν Βυζαντίῳ ἐκαινούργει, καὶ ἐνόσει Περσικὰ, ὑπὲρ τούτων διέφθειρε καὶ τὴν χάριν, τὴν ἐπὶ τοῖς πρώτοις. Φωκίωνα δὲ ἡ εὐφημία ἡ καλοῦσα αὐτὸν Χρηστὸν, οὐδὲν ὠφέλησεν, οὐδὲ τὰ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, ἅπερ οὖν διεβίωσεν, οὐδὲν ἀδικήσας τοὺς Ἀθηναίους ἐν βραχεῖ· ἐπεὶ δὲ ἔδοξεν Ἀντιπάτρῳ τὸν Πειραιᾶ προδιδόναι, Ἀθηναῖοι κατέγνωσαν αὐτοῦ θάνατον.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Ἐθνῶν ἔθη διάφορα.

ΛΕ'ΓΕΙ τις νόμος Λευκανῶν· ἐὰν ἡλίου δύναντος ἀφίκηται ξένος, καὶ παρελθεῖν ἐθελήσῃ εἰς ϛέγην τινὸς, εἶτα μὴ δέξηται τὸν ἄνδρα, ζημιοῦσθαι αὐτὸν καὶ ὑπέχειν δίκας τῆς κακοξενίας, ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ τῷ ἀφικομένῳ, καὶ τῷ Ξενίῳ Διΐ.

Ὅτι Δαρδανεῖς, τοὺς ἀπὸ τῆς Ἰλλυρίδος, ἀκούω τρὶς λούεσθαι μόνον παρὰ πάντα τὸν ἑαυτῶν βίον, ἐξ ὠδίνων, καὶ γαμοῦντας, καὶ ἀποθανόντας.

Ἰνδοὶ οὔτε δανείζουσιν, οὔτε ἴσασι δανείζεσθαι. Ἀλλ' οὐδὲ θέμις, ἄνδρα Ἰνδὸν οὔτε ἀδικῆσαι, οὔτε ἀδικηθῆναι. Διὸ οὐδὲ ποιοῦνται συγγραφὴν, ἢ παρακαταθήκην.

Νόμος ἐϛὶ Σαρδῷος· τοὺς ἤδη γεγηρακότας τῶν πατέρων οἱ παῖδες ῥοπάλοις τύπτοντες ἀνῄρουν, καὶ ἔθαπτον, αἰσχρὸν ἡγούμενοι τὸν λίαν ὑπέργηρων ὄντα ζῆν ἔτι, ὡς πολλὰ ἁμαρτάνοντα, τοῦ σώματος διὰ τὸ γῆρας πεπονηκότος. Τῶν δὲ αὐτῶν ἐϛι νόμος τοιοῦτος· ἀργίας ἦσαν δίκαι, καὶ τὸν εἰκῆ ζῶντα ἔδει κρίνεσθαι, καὶ διδόναι τὰς εὐθύνας, ἀποδεικνύντα, ὅθεν ζῇ.

Ἀσσύριοι τὰς ὡραίας γάμου παρθένους ἀθροίσαντες εἴς τινα πόλιν, ἀγορὰν αὐτῶν προκηρύττουσι· καὶ ἕκαϛος, ἣν ἂν πρίηται, ἀπάγει νύμφην.

Βύβλιος ἀνὴρ ἐν ὁδῷ περιτυχὼν οὐδὲν, ὧν μὴ κατέθετο, ἀναιρεῖται·

ἀναιρεῖται· οὐ γὰρ ἡγεῖται τὸ τοιοῦτον εὕρημα, ἀλλὰ ἀδίκημα.

Δερβίκκαι τοὺς ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη βεβιωκότας ἀποκτείνουσι, τοὺς μὲν ἄνδρας καταθύοντες, ἀπάγχοντες δὲ τὰς γυναῖκας.

Κόλχοι δὲ τοὺς νεκροὺς ἐν βύρσαις θάπτουσι, καὶ καταῤῥάψαντες, ἐκ τῶν δένδρων ἐξαρτῶσι.

Λυδοῖς ἦν ἔθος, πρὸ τοῦ συνοικεῖν τὰς γυναῖκας ἀνδράσιν ἑταιρεῖν· ἅπαξ δὲ καταζευχθείσας, σωφρονεῖν. Τὴν δὲ ἁμαρτάνουσαν εἰς ἕτερον, συγγνώμης τυχεῖν ἀδύνατον ἦν.

ΚΕΦ. β.

Περὶ Νικοστράτου τοῦ κιθαριστοῦ διαφορᾶς πρὸς Λαόδοκον τὸν κιθαρῳδόν.

Νικόστρατον τὸν κιθαριστὴν, λόγος τις περίεισι λέγων, Λαοδόκῳ τῷ κιθαρῳδῷ διαφερόμενον ὑπὲρ μουσικῆς εἰπεῖν, ὅτι ἄρα ἐκεῖνος μέν ἐστιν ἐν μεγάλῃ τῇ τέχνῃ μικρὸς, αὐτὸς δὲ ἐν μικρᾷ μέγας. Οὐ μόνον δὲ ἄρα ἐστὶ σεμνὸν οἰκίαν αὐξῆσαι, καὶ πλοῦτον, ἀλλὰ γὰρ καὶ τέχνην, εἴ γέ τι δεῖ προσέχειν Νικοστράτῳ, εὖ καὶ καλῶς τοῦτο εἰπόντι.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ Πολυγνώτου, καὶ Διονυσίου γραφέων.

Πολύγνωτος ὁ Θάσιος, καὶ Διονύσιος ὁ Κολοφώνιος γραφέε ἤστην. Καὶ ὁ μὲν Πολύγνωτος ἔγραφε τὰ μεγάλα, καὶ ἐν τοῖς τελείοις εἰργάζετο τὰ ἆθλα· τὰ δὲ τοῦ Διονυσίου, πλὴν τοῦ μεγέθους, τὴν τοῦ Πολυγνώτου τέχνην ἐμιμεῖτο εἰς τὴν ἀκρίβειαν, πάθος, καὶ ἦθος, καὶ σχημάτων χρῆσιν, ἱματίων λεπτότητας, καὶ τὰ λοιπά.

ΚΕΦ. δ.

Νόμος Θηβαϊκὸς περὶ τεχνιτῶν, καὶ γραφέων.

Ἀκούω κεῖσθαι νόμον Θήβῃσι προστάττοντα τοῖς τεχνίταις,

καὶ τοῖς γραφικοῖς, καὶ τοῖς πλαςικοῖς, εἰς τὸ κρεῖττον τὰς εἰκόνας μιμεῖσθαι. Ἀπειλεῖ δὲ ὁ νόμος τοῖς εἰς τὸ χεῖρόν ποτε ἢ πλάσασιν, ἢ γράψασι, ζημίαν τὸ τίμημα δρᾶν.

ΚΕΦ. ε.

Τίνες εὐεργεσιῶν ἐμνήσθησαν.

Εὐεργεσιῶν ἀπεμνήσθησαν, καὶ χάριτας ὑπὲρ αὐτῶν ἀπέδοσαν, Θησεὺς μὲν Ἡρακλεῖ. Ἀϊδωνέως γὰρ αὐτὸν τοῦ Μολοττῶν βασιλέως δήσαντος, ὅτε ἐπὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἦλθε μετὰ Πειρίθου ἁρπασόμενος αὐτὴν ὁ Θησεὺς (οὐχ ἑαυτῷ σπουδάζων τὸν γάμον, ἀλλὰ γὰρ τῇ τοῦ Πειρίθου χάριτι τοῦτο δράσας), Ἡρακλῆς εἰς τοὺς Μολοττοὺς ἀφικόμενος ἐῤῥύσατο τὸν Θησέα, καὶ διὰ ταῦτα ἐκεῖνος αὐτῷ βωμὸν ἀνέςησε. Καὶ οἱ Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις Πρώνακτι καὶ ἐκεῖνοι χάριτας ἀπέδοσαν· διὰ γὰρ αὐτοὺς ἀπολομένου τοῦ Πρώνακτος, τὸν ἀγῶνα ἔθεσαν ἐπ' αὐτῷ, ὃν οἱ πολλοὶ οἴονται ἐπ' Ἀρχεμόρῳ τεθῆναι ἐξ ἀρχῆς. Καὶ Ἡρακλῆς δὲ χάριτας ἀπέδωκε Νέςορι. Νηλέως γὰρ αὐτὸν οὐ βουλομένου καθῆραι, οἱ μὲν ἄλλοι παῖδες σύμψηφοι ἦσαν τῷ Νηλεῖ, ὁ δὲ Νέςωρ οὐχί· καὶ διὰ ταῦτα ἑλὼν τὴν πόλιν Ἡρακλῆς, τὸν μὲν Νηλέα, καὶ τοὺς ἄλλους παῖδας αὐτοῦ ἀπέκτεινεν, οὐ μόνον δὲ ἐφείσατο Νέςορος, ἀλλὰ καὶ τὴν βασιλείαν τὴν πατρῴαν ἔχειν ἔδωκε. Καὶ Ἀθηναῖοι δὲ πανδημεὶ τοῖς Ἡρακλέους ἀπογόνοις ἀπέτισαν χάριτας· ἐπεὶ γὰρ καὶ ἐκείνων ὁ προπάτωρ εὐεργέτης ἐγένετο τοῦ Θησέως, οἱ Ἀθηναῖοι διὰ ταῦτα κατήγαγον αὐτοὺς εἰς Πελοπόννησον. Καὶ Ἡρακλῆς δὲ ἀπέδωκε χάριτας τοῖς ἐκ Κλεωνῶν τριακοσίοις καὶ ἑξήκοντα· τούτοις γὰρ ἐπὶ τοὺς Μολιονίδας συςρατεύσασιν αὐτῷ, καὶ ἀποθανοῦσιν εὖ καὶ καλῶς, ἀπέςη τῶν ἐν Νεμέᾳ τιμῶν, ἃς ἔλαβε παρὰ τῶν Νεμέων, ὅτε τὸν ἐπιχωριάζοντα αὐτοῖς, καὶ λυμαινόμενον αὐτῶν τὰ ἔργα, ἐχειρώσατο λέοντα. Καὶ Μενεσθεὺς δὲ ὁ Πετεῶο περὶ τοὺς Τυνδαρίδας οὐκ ἐγένετο ἀχάριςος· ἐκβαλόντες γὰρ ἐκεῖνοι τοὺς Θησέως υἱοὺς,

καὶ τὴν μητέρα τὴν Θησέως, Αἶθραν, αἰχμάλωτον λαβόντες, ἔδωκαν τὴν βασιλείαν τῷ Μενεσθεῖ. Διὰ ταῦτα πρῶτος ὁ Μενεσθεὺς Ἄνακτάς τε, καὶ Σωτῆρας ὠνόμασε. Καὶ Δαρεῖος δὲ ὁ Ὑςάσπου παρὰ Συλοσῶντος λαβὼν ἱμάτιον, ἔτι ἰδιώτης ὢν, ὅτε ἐγκρατὴς ἐγένετο τῆς βασιλείας, ἔδωκεν αὐτῷ τῆς πατρίδος τὴν ἀρχὴν, τῆς Σάμου· Χρύσεα χαλκείων, φαίη τις ἄν.

ΚΕΦ. ϛ.

Χρησμὸς ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων.

Ὅτι, ἡνίκα ἐβούλοντο Λακεδαιμόνιοι τὴν Ἀθηναίων ἀφανίσαι πόλιν, ἠρώτησαν τὸν Θεόν· καὶ ἀπεκρίνατο, τὴν κοινὴν ἑςίαν τῆς Ἑλλάδος μὴ κινεῖν.

ΚΕΦ. ζ.

Ὅτι ἐνίοτε μήτε ἐν θανάτῳ κακῶν ἐςιν ἀναπαύσασθαι, καὶ περὶ Παυσανίου.

Οὐκ ἦν ἄρα τοῖς κακοῖς οὐδὲ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος, ἐπεὶ μηδὲ τότε ἀναπαύονται· ἀλλ' ἢ παντελῶς ἀμοιροῦσι ταφῆς, ἢ καὶ, ἐὰν φθάσωσι ταφέντες, ὅμως καὶ ἐκ τῆς τελευταίας τιμῆς, καὶ τοῦ κοινοῦ πάντων σωμάτων ὅρμου, καὶ ἐκεῖθεν ἐκπίπτουσι. Λακεδαιμόνιοι γοῦν Παυσανίαν μηδίσαντα, οὐ μόνον λιμῷ ἀπέκτειναν, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὸν νεκρὸν ἐξέβαλον αὐτοῦ ἐκτὸς τῶν ὅρων, φησὶν Ἐπιτιμίδης.

ΚΕΦ. η.

Περὶ μεταβολῆς τύχης.

Εἶτα τίς οὐκ οἶδε τὰς τῆς τύχης μεταβολὰς ὀξυῤῥόπους καὶ ταχείας; Λακεδαιμόνιοι γοῦν Θηβαίων ἄρξαντες, αὐτοὶ πάλιν ὑπ' ἐκείνων οὕτως ἐχειρώθησαν, ὡς τοὺς Θηβαίους μὴ μόνον εἰς Πελοπόννησον ἀφικέσθαι, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὸν Εὐρώταν διελθεῖν, καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων τεμεῖν χώραν· καὶ ὀλίγου καὶ τὴν πόλιν κατέλαβον, εἰ μὴ Ἐπαμι-

νώνδας ἔδεισε, μὴ Πελοποννήσιοι πάντες συμπνέυσωσι, καὶ ὑπὲρ τῆς Σπάρτης ἀγωνίσωνται.

Διονύσιος ὁ τύραννος, καταςὰς ὑπὸ Καρχηδονίων εἰς πολιορκίαν, ὀυδεμιᾶς ἀυτῷ σωτηρίας ὑποφαινομένης, ἀυτὸς μὲν ἄθυμος ἦν, καὶ ὑπενενόει δρασμόν. Τῶν δὲ ἑταίρων ἀυτῷ τις, Ἑλλοπίδης ὄνομα, προσελθὼν ἔφατο, Ὦ Διονύσιε, καλὸν ἐντάφιον ἡ τυραννίς. Αἰδεσθεὶς οὖν ἐπὶ τούτῳ ἀνεῤῥώσθη τὴν γνώμην, καὶ σὺν ὀλίγοις παμπόλλους μυριάδας κατηγωνίσατο, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν μείζω ἐποίησε.

Καὶ Ἀμύντας δὲ ὁ Μακεδὼν, ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν προσοίκων βαρβάρων, καὶ ἀποβαλὼν τὴν ἀρχὴν, γνώμην μὲν εἶχεν ὡς καὶ ἀπολείψων τὴν χώραν τελέως· ἠγάπα γὰρ εἰ δυνηθείη διασῶσαι ἀυτὸν γοῦν μόνον. Ἐπεὶ δὲ ἐν τούτοις ἦν, ἔφατό τις πρὸς ἀυτὸν τὴν Ἑλλοπίδου φωνήν. Καὶ μικρὸν χῶρον καταλαβὼν, καὶ ἀθροίσας ὀλίγους ςρατιώτας, ἀνεκτήσατο τὴν ἀρχήν.

Ὅτι τὸν Ὦχον οἱ Αἰγύπτιοι τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ Ὄνον ἐκάλουν, τὸ νωθὲς ἀυτοῦ τῆς γνώμης ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ ζώου διαβάλλοντες. Ἀνθ' ὧν ἐκεῖνος τὸν Ἄπιν πρὸς βίαν κατέθυσεν Ὄνῳ.

Δίων ὁ Ἱππαρίνου, φυγὰς ὢν ὑπὸ Διονυσίου, μετὰ δισχιλίων ςρατιωτῶν ἀῦθις κατεπολέμησεν, καὶ ὃ πρότερον ἀυτὸς ἦν, τοῦτο ἐκεῖνον εἰργάσατο, φυγάδα.

Συρακούσιοι δὲ ἐννέα τριήρεσι πρὸς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα τὰς τῶν Καρχηδονίων παραταξάμενοι, κατὰ πολὺ ἐκράτησαν.

ΚΕΦ. θ.

Περὶ Πλάτωνος ἀτυφίας, καὶ Ἀριςοτέλους ἀχαριςίας.

Πλάτων ὁ Ἀρίςωνος ἐν Ὀλυμπίᾳ συνεσκήνωσεν ἀγνῶσιν ἀνθρώποις, καὶ ἀυτὸς ὢν ἀυτοῖς ἀγνώς. Οὕτως δὲ ἀυτοὺς ἐχειρώσατο, καὶ ἀνεδήσατο τῇ συνουσίᾳ, συνεςιώμενός τε αυτοῖς ἀφελῶς, καὶ συνδιημερεύων ἐν πᾶσιν, ὡς ὑπερησθῆναι τοὺς

ξένους τῇ τοῦ ἀνδρὸς συντυχίᾳ. Οὔτε δὲ Ἀκαδημίας ἐμέμνητο, οὔτε Σωκράτους· αὐτόγε μὴν τοῦτο ἐνεφάνισεν αὐτοῖς, ὅτι καλεῖται Πλάτων. Ἐπεὶ δὲ ἦλθον εἰς τὰς Ἀθήνας, ὑπεδέξατο αὐτοὺς εὖ μάλα φιλοφρόνως. Καὶ οἱ ξένοι, Ἄγε, εἶπον, ὦ Πλάτων, ἐπίδειξον ἡμῖν καὶ τὸν ὁμώνυμόν σου, τὸν Σωκράτους ὁμιλητὴν, καὶ ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν ἥγησαι τὴν ἐκείνου, καὶ ἐπισύστησον τῷ ἀνδρὶ, ἵνα τι καὶ αὐτοῦ ἀπολαύσωμεν. Ὁ δὲ, ἠρέμα ὑπομειδιάσας, ὥσπερ οὖν καὶ εἰώθει, Ἀλλ' ἐγώ, φησιν, αὐτὸς ἐκεῖνός εἰμι. Οἱ δὲ ἐξεπλάγησαν, εἰ τὸν ἄνδρα ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τὸν τοσοῦτον ἠγνόησαν, ἀτύφως αὐτοῦ συγγενομένου καὶ ἀνεπιτηδεύτως αὐτοῖς, καὶ δείξαντος, ὅτι δύναται καὶ ἄνευ τῶν συνήθων λόγων χειροῦσθαι τοὺς συνόντας.

Ὅτι Πλάτων τὸν Ἀριστοτέλη ἐκάλει Πῶλον. Τί δὲ ἐβούλετο αὐτῷ τὸ ὄνομα ἐκεῖνο; Δηλονότι ὡμολόγηται, τὸν πῶλον, ὅταν κορεσθῇ τοῦ μητρῴου γάλακτος, λακτίζειν τὴν μητέρα. Ἠνίττετο οὖν καὶ Πλάτων ἀχαριστίαν τινὰ τοῦ Ἀριστοτέλους. Καὶ γὰρ ἐκεῖνος τὰ μέγιστα εἰς φιλοσοφίαν παρὰ Πλάτωνος λαβὼν σπέρματα, καὶ ἐφόδια, εἶτα ὑποπλησθεὶς τῶν ἀρίστων, καὶ ἀφηνιάσας, ἀντῳκοδόμησεν αὐτῷ διατριβὴν καὶ ἀντιπαρεξήγαγεν ἐν τῷ περιπάτῳ ἑταίρους ἔχων καὶ ὁμιλητὰς, καὶ ἐγλίχετο ἀντίπαλος εἶναι Πλάτωνι.

ΚΕΦ. ι.

Πῶς εἶχε πρὸς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων ὁ Περικλῆς.

Εἶτα οὐκ ἦν τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων θεραπευτικὸς, ὁ Ξανθίππου Περικλῆς; Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ. Ὁσάκις γοῦν ἔμελλεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν παριέναι, ηὔχετο μηδὲν αὐτῷ ῥῆμα ἐπιπολάσαι τοιοῦτον, ὅπερ οὖν ἔμελλεν ἐκτραχύνειν τὸν δῆμον, πρόσαντες αὐτῷ γενόμενον, καὶ ἀβούλητον δόξαν.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ Σωκράτους φιλοκαλίας.

Διογένης ἔλεγε καὶ τὸν Σωκράτην αὐτὸν τρυφῆσαι· περιειργάσθαι γὰρ καὶ τῷ οἰκιδίῳ, καὶ τῷ σκιμποδίῳ, καὶ ταῖς βλαύταις δὲ αἷσπερ οὖν ἐχρῆτο Σωκράτης ἔςιν ὅτε.

ΚΕΦ. ιβ.

Περὶ Ἑλένης εἰκόνος ὑπὸ Ζεύξιδος γραφείσης.

Ὁ Ζεῦξις ὁ Ἡρακλεώτης, ὅτε τὴν Ἑλένην ἔγραψε, πολλὰ ἐχρηματίσατο ἐκ τούτου τοῦ γράμματος· οὐ γὰρ εἰκῆ, καὶ ὡς ἔτυχε, τοὺς βουλομένους ἀνέδην εἴα ὁρᾷν αὐτὴν, ἀλλ' ἔδει ῥητὸν ἀργύριον καταβαλεῖν, εἶτα οὕτω θεάσασθαι. Ὡς οὖν μίσθωμα τοῦ Ἡρακλεώτου λαμβάνοντος ὑπὲρ τῆς γραφῆς, ἐκάλουν οἱ τότε Ἕλληνες ἐκείνην τὴν Ἑλένην, Ἑταίραν.

ΚΕΦ. ιγ.

Ἐπικούρου γνώμη, καὶ εὐδαιμονία.

Ἐπίκουρος ὁ Γαργήττιος ἔλεγεν, Ὧ ὀλίγον οὐχ ἱκανὸν, ἀλλὰ τούτῳ γε οὐδὲν ἱκανόν. Ὁ αὐτὸς ἔλεγεν ἑτοίμως ἔχειν καὶ τῷ Διὶ περὶ εὐδαιμονίας διαγωνίζεσθαι, μάζαν ἔχων καὶ ὕδωρ. Ταῦτ' οὖν ἐννοῶν ὁ Ἐπίκουρος, τί βουλόμενος ἐπῄνει τὴν ἡδονὴν, εἰσόμεθα ἄλλοτε.

ΚΕΦ. ιδ.

Περὶ χρημάτων φειδοῦς καὶ φυλακῆς.

Πολλάκις τὰ κατ' ὀβολὸν μετὰ πολλῶν πόνων συναχθέντα χρήματα, κατὰ τὸν Ἀρχίλοχον, εἰς πόρνης γυναικὸς ἔντερον καταίρουσιν. Ὥσπερ γὰρ ἐχῖνον λαβεῖν μὲν ῥᾴδιον, συνέχειν δὲ χαλεπὸν, οὕτω καὶ τὰ χρήματα. Καὶ Ἀναξαγόρας ἐν τῷ περὶ βασιλείας φησὶ, Χαλεπὸν χρήματα συναγείρασθαι, χαλεπώτερον δὲ φυλακὴν τούτοις περιθεῖναι.

ΚΕΦ. ιε.

Περί τινων ἐν νόσῳ μουσικὴν, καὶ ἄλλα μεμαθηκότων, καὶ ἰσχυρῶν γεγενημένων.

Ἱέρωνά φασι τὸν Σικελίας τύραννον τὰ πρῶτα ἰδιώτην εἶναι, καὶ ἀνθρώπων ἀμουσότατον, καὶ τὴν ἀγροικίαν ἀλλὰ μηδὲ κατ' ὀλίγον τοῦ ἀδελφοῦ διαφέρειν τοῦ Γέλωνος· ἐπεὶ δὲ αὐτῷ συνηνέχθη νοσῆσαι, μουσικώτατος ἀνθρώπων ἐγένετο, τὴν σχολὴν τὴν ἐκ τῆς ἀῤῥωςίας εἰς ἀκούσματα πεπαιδευμένα καταθέμενος. Ῥωσθεὶς οὖν Ἱέρων συνῆν Σιμωνίδῃ τῷ Κείῳ, καὶ Πινδάρῳ τῷ Θηβαίῳ, καὶ Βακχυλίδῃ τῷ Ἰουλιήτῃ. Ὁ δὲ Γέλων ἄνθρωπος ἄμουσος.

Μουσικώτατον δὲ λέγουσι, καὶ Πτολεμαῖον γενέσθαι τὸν δεύτερον, καὶ αὐτὸν νοσήσαντα. Λέγει δὲ καὶ Πλάτων τὸν Θεάγην φιλοσοφῆσαι δἰ οὐδὲν ἄλλο, ἢ διὰ τὴν νοσοτροφίαν· εἴργουσα γὰρ αὐτὸν ἐκείνη τῶν πολιτικῶν, συνήλασεν εἰς τὸν τῆς σοφίας ἔρωτα. Τίς δὲ οὐκ ἂν νοῦν ἔχων συνηύξατο καὶ Ἀλκιβιάδῃ νόσον, καὶ Κριτίᾳ, καὶ Παυσανίᾳ τῷ Λακεδαιμονίῳ, καὶ ἄλλοις; Ἀλκιβιάδῃ μὲν καὶ Κριτίᾳ, ἵνα μὴ, ἀποδράντες Σωκράτους, ὁ μὲν ὑβριςὴς γένηται, καὶ ποτὲ μὲν φιλολάκων, ποτὲ δὲ βοιωτιάζῃ τὸν τρόπον, καὶ αὖ πάλιν θετταλίζῃ, καὶ τοῖς Μήδων καὶ Περσῶν ἀρέσκηται, ἐν Φαρναβάζου γενόμενος· τυραννικώτατος δὲ καὶ φονικώτατος ὁ Κριτίας γενόμενος, καὶ τὴν πατρίδα ἐλύπησε πολλὰ, καὶ αὐτὸς μισούμενος, τὸν βίον κατέςρεψε.

Καὶ Στράτων δὲ ὁ Κοῤῥάγου εἰς δέον ἔοικε νοσῆσαι· εὖ γάρ γένους ἥκων, ἒυ δὲ καὶ πλούτου, οὐκ ἐγυμνάζετο. Καμὼν δὲ τὸν σπλῆνα, καὶ θεραπείας δεηθεὶς τῆς ἐκ τῶν γυμνασίων, τὰ μὲν πρῶτα, ὅσον ἐς τὸ ὑγιᾶναι, ἐχρῆτο αὐτοῖς· χωρῶν δὲ ἐς τὸ πρόσω τῆς τέχνης, καὶ ἐν ἔργῳ τιθέμενος αὐτὴν, Ὀλυμπιάσι μὲν ἐνίκησεν ἡμέρᾳ μιᾷ πάλην, καὶ παγκράτιον, καὶ τῇ ἑξῆς Ὀλυμπιάδι, καὶ ἐν Νεμέᾳ δὲ, καὶ Πυθοῖ, καὶ Ἰσθμοῖ.

Δημοκράτης ὁ παλαιϛὴς, καὶ αὐτὸς νοσήσας τοὺς πόδας, παριὼν εἰς τοὺς ἀγῶνας, καὶ ϛὰς ἐν τῷ ϛαδίῳ, περιγράφων ἑαυτῷ κύκλον, προσέταττε τοῖς ἀντιπαλαιϛαῖς ἔξω τῆς γραμμῆς αὐτὸν προέλκειν· οἱ δὲ ἡττῶντο ἀδυνατοῦντες· ὁ δὲ, εὖ διαβὰς ἐν τῇ ϛάσει καὶ ἐγκρατῶς, ϛεφανούμενος ἀπῄει.

ΚΕΦ. ιϛ.

Παλαιῶν τινων ἰδιότητες.

Ἐὰν προσέχῃ τις Καλλίᾳ, φιλοπότην αὐτὸν ἐργάσεται ὁ Καλλίας· ἐὰν Ἰσμηνίᾳ, αὐλητήν· ἀλαζόνα, ἐὰν Ἀλκιβιάδῃ· ὀψοποιὸν, ἐὰν Κρωβύλῳ· δεινὸν εἰπεῖν, ἐὰν Δημοσθένει· στρατηγικὸν, ἐὰν Ἐπαμινώνδᾳ· μεγαλόφρονα, ἐὰν Ἀγησιλάῳ· καὶ χρηϛὸν, ἐὰν Φωκίωνι· καὶ δίκαιον, ἐὰν Ἀριϛείδῃ· καὶ σοφὸν, ἐὰν Σωκράτει.

ΚΕΦ. ιζ.

Πυθαγόρου θαυμάσια καὶ δόξαι.

Ἐδίδασκε Πυθαγόρας τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι κρειττόνων γεγένηται σπερμάτων, ἢ κατὰ τὴν φύσιν τὴν θνητήν· τῆς γὰρ αὐτῆς ἡμέρας ὤφθη καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ἐν Μεταποντίῳ, φησὶ, καὶ ἐν Κρότωνι. Καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ δὲ παρέφηνε χρυσοῦν τὸν ἕτερον τῶν μηρῶν. Καὶ Μυλλίαν δὲ τὸν Κροτωνιάτην ὑπέμνησεν, ὅτι Μίδας ὁ Γορδίου ἐϛὶν ὁ Φρύξ. Καὶ τὸν ἀετὸν δὲ τὸν λευκὸν κατέψησεν ὑπομείναντα αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ Κώσα τοῦ ποταμοῦ διαβαίνων προσερρήθη, τοῦ ποταμοῦ εἰπόντος αὐτῷ, Χαῖρε Πυθαγόρα.

Ἔλεγε δὲ ἱερώτατον εἶναι τὸ τῆς Μαλάχης φύλλον. Ἔλεγεν, ὅτι πάντων σοφώτατον ὁ Ἀριθμός· δεύτερος δὲ, ὁ τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα θέμενος. Καὶ τὸν σεισμὸν ἐγενεαλόγει οὐδὲν ἄλλο εἶναι, ἢ σύνοδον τῶν τεθνεώτων. Ἡ δὲ Ἶρις, ἔφασκεν, ὡς αὐγὴ τοῦ ἡλίου ἐϛί. Καὶ ὁ πολλάκις ἐμπίπτων τοῖς ὠσὶν ἦχος, φωνὴ τῶν κρειττόνων. Οὐχ οἷόν τε δὲ ἦν διαπορῆσαι ὑπέρ τινος αὐτῷ, ἢ τοῖς λεχθεῖσί τι προσερωτῆσαι, ἀλλ', ὡς

χρησμῷ θείῳ, οὕτως οἱ τότε προσεῖχον τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ. Ἐπιςρεφομένου δὲ τὰς πόλεις αὐτοῦ, διέῤῥει λόγος, ὅτι Πυθαγόρας ἀφίκετο οὐ διδάξων, ἀλλ' ἰατρεύσων.

Προσέταττε δὲ ὁ αὐτὸς Πυθαγόρας καρδίας ἀπέχεσθαι, καὶ ἀλεκτρυόνος λευκοῦ, καὶ τῶν θνησειδίων παντὸς μᾶλλον, καὶ μὴ χρῆσθαι βαλανείῳ, μηδὲ βαδίζειν τὰς λεωφόρους· ἄδηλον γὰρ εἰ καθαρεύουσι καὶ αὐτὰ ἐκεῖνα.

ΚΕΦ. ιη.

Περὶ αἰδοῦς καὶ τιμῆς τοῦ Διονυσίου πρὸς Πλάτωνα.

Ὅτε κατῆλθε Πλάτων ἐν Σικελίᾳ κλητὸς, πολλὰ ἐπὶ πολλοῖς ἐπιςείλαντος τοῦ Διονυσίου, καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα ὁ νέος Διονύσιος, αὐτὸς μὲν ἡνιοχῶν, παραιϐάτην δὲ ποιησάμενος τὸν Ἀρίςωνος, τότε δή φασι Συρακούσιον ἄνδρα, χαρίεντα, καὶ τῶν Ὁμήρου μὴ ἀπαίδευτον, ἡσθέντα τῇ ὄψει ταύτῃ, ἐπειπεῖν τὰ ἐξ Ἰλιάδος ἐκεῖνα, παρατρέψαντα ὀλίγον·

. . . . Μέγα δ' ἔϐραχε φήγινος ἄξων
Βριθοσύνῃ· δεινὸν γὰρ ἄγεν βροτὸν, ἄνδρα τ' ἄριστον.

Ὅτι ὑπόπτης ὢν εἰς πάντας ὁ Διονύσιος, ὅμως εἰς Πλάτωνα τοσαύτην ἔσχεν αἰδῶ, ὡς ἐκεῖνον μόνον εἰσιέναι πρὸς αὐτὸν μὴ ἐρευνώμενον, καίτοι Δίωνος αὐτὸν ἐπιςάμενος ἑταῖρον εἰς τὰ ἔσχατα εἶναι.

ΚΕΦ. ιθ.

Ὅτι παιδείαν ἐτίμησε Φίλιππος, καὶ περὶ Ἀριςοτέλους.

Φίλιππος ὁ Μακεδὼν οὐ μόνον ἐλέγετο τὰ πολέμια εἶναι ἀγαθὸς, καὶ εἰπεῖν δεινὸς, ἀλλὰ καὶ παιδείαν ἀνδρειότατα ἐτίμα. Ἀριςοτέλει γοῦν χορηγήσας πλοῦτον ἀνενδεῆ, αἴτιος γέγονε πολλῆς καὶ ἄλλης πολυπειρίας, ἀτὰρ οὖν καὶ τῆς γνώσεως τῆς κατὰ τὰ ζῶα· καὶ τὴν ἱςορίαν αὐτῶν ὁ τοῦ Νικομάχου διὰ τὴν ἐκ Φιλίππου περιουσίαν ἐκαρπώσατο. Καὶ Πλάτωνα δὲ ἐτίμησε, καὶ Θεόφραςον.

ΚΕΦ. κ.

Περὶ Δημοκρίτου, καὶ τῆς περὶ αὐτοῦ, Θεοφράστου, Ἱπποκράτους, καὶ ἄλλων δόξης.

Δημόκριτον τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει τά τε ἄλλα γενέσθαι σοφὸν, καὶ δὴ καὶ ἐπιθυμῆσαι λαθεῖν, καὶ ἐν ἔργῳ θέσθαι σφόδρα πάνυ τοῦτο· διὰ ταῦτά τοι καὶ πολλὴν ἐπῄει γῆν. Ἧκεν οὖν καὶ πρὸς τοὺς Χαλδαίους, εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πρὸς τοὺς Μάγους, καὶ τοὺς Σοφιστὰς τῶν Ἰνδῶν. Τὴν παρὰ τοῦ Δαμασίππου τοῦ πατρὸς οὐσίαν εἰς τρία μέρη νεμηθεῖσαν τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς τρισὶ, τ' ἀργύριον μόνον λαβὼν ἐφόδιον τῆς ὁδοῦ, τὰ λοιπὰ τοῖς ἀδελφοῖς εἴασε. Διὰ ταῦτά τοι καὶ Θεόφραστος αὐτὸν ἐπῄνει, ὅτι περιῄει κρείττονα ἀγερμὸν ἀγείρων Μενελάου, καὶ Ὀδυσσέως. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἠλῶντο, αὐτόχρημα Φοινίκων ἐμπόρων μηδὲν διαφέροντες· χρήματα γὰρ ἤθροιζον, καὶ τοῦ περίπλου ταύτην εἶχον τὴν πρόφασιν.

Ὅτι οἱ Ἀβδηρῖται ἐκάλουν τὸν Δημόκριτον Φιλοσοφίαν, τὸν δὲ Πρωταγόραν, Λόγον. Κατεγέλα δὲ πάντων ὁ Δημόκριτος, καὶ ἔλεγεν αὐτοὺς μαίνεσθαι· ὅθεν καὶ Γελασῖνον αὐτὸν ἐκάλουν οἱ πολῖται. Λέγουσι δὲ οἱ αὐτοὶ τὸν Ἱπποκράτην περὶ τὴν πρώτην ἔντευξιν ὑπὲρ τοῦ Δημοκρίτου δόξαν λαβεῖν, ὡς μαινομένου· προϊούσης δὲ αὐτοῖς τῆς συνουσίας, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσαι τὸν ἄνδρα. Λέγουσι δὲ, Δωριέα ὄντα τὸν Ἱπποκράτην, ἀλλ' οὖν τὴν τοῦ Δημοκρίτου χάριν, τῇ Ἰάδι φωνῇ συγγράψαι τὰ συγγράμματα.

ΚΕΦ. κα.

Παιδικὰ Σωκράτους, καὶ Πλάτωνος.

Ὅτι παιδικὰ ἐγένετο, Σωκράτους μὲν Ἀλκιβιάδης, Πλάτωνος δὲ Δίων. Ὁ μέν τοι Δίων καὶ ἀπώνητό τι τοῦ ἐραστοῦ.

ΚΕΦ. κβ.

Περὶ Ἀθηναίων ἁβροσύνης.

Οἱ πάλαι Ἀθηναῖοι ἁλουργῆ μὲν ἠμπείχοντο ἱμάτια, ποικίλους δὲ ἐνέδυνον χιτῶνας· κορύμβους δὲ ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν, χρυσοῦς ἐνείροντες αὐταῖς τέττιγας, καὶ κόσμον ἄλλον πρόσθετον περιαπτόμενοι χρυσοῦ, προῄεσαν. Καὶ ὀκλαδίας αὐτοῖς δίφρους οἱ παῖδες ὑπέφερον, ἵνα μὴ καθίζωσιν ἑαυτοὺς εἰκῇ, καὶ ὡς ἔτυχε. Δῆλον δὲ, ὅτι καὶ ἡ τράπεζα ἦν αὐτοῖς, καὶ ἡ λοιπὴ δίαιτα ἁβροτέρα. Τοιοῦτοι δὲ ὄντες τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἐνίκησαν.

ΚΕΦ. κγ.

Περί τινων ἀσώτων.

Ὅτι Περικλέα, καὶ Καλλίαν τὸν Ἱππονίκου, καὶ Νικίαν τὸν Περγασῆθεν, τὸ ἀσωτεύεσθαι, καὶ ὁ πρὸς ἡδονὴν βίος, εἰς ἀπορίαν περιέστησεν· ἐπεὶ γὰρ ἐπέλιπε τὰ χρήματα αὐτοὺς, οἱ τρεῖς κώνειον, τελευταίαν πρόποσιν, ἀλλήλοις προπιόντες, ὥσπεροῦν ἐκ συμποσίου ἀνέλυσαν.

ΚΕΦ. κδ.

Πῶς ἂν ἡ φιλία διαμένοι μάλιστα.

Λεωπρέπης ὁ Κεῖος, ὁ τοῦ Σιμωνίδου πατὴρ, ἔτυχέ ποτε ἐν παλαίστρᾳ καθήμενος· εἶτα μειράκια πρὸς ἀλλήλους οἰκείως διακείμενα ἤρετο τὸν ἄνδρα, πῶς ἂν αὐτοῖς ἡ φιλία διαμένοι μάλιστα. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐὰν ταῖς ἀλλήλων ὀργαῖς ἐξίστασθε, καὶ μὴ ὁμόσε χωροῦντες τῷ θυμῷ, εἶτα παροξύνητε ἀλλήλους κατ᾽ ἀλλήλων.

ΚΕΦ. κε.

Περὶ Θρασύλλου παραδόξου μανίας.

Θράσυλλος ὁ Αἰξωνεὺς παράδοξον καὶ καινὴν ἐνόσησε μανίαν. Ἀπολιπὼν γὰρ τὸ ἄστυ, καὶ κατελθὼν εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ ἐνταῦθα οἰκῶν, τὰ πλοῖα τὰ καταίροντα ἐν αὐτῷ πάντα

ἑαυτοῦ ἐνόμιζεν εἶναι, καὶ ἀπεγράφετο αὐτὰ, καὶ αὖ πάλιν ἐξέπεμπε, καὶ τοῖς περισωζομένοις, καὶ εἰσιοῦσιν εἰς τὸν λιμένα ὑπερέχαιρε· χρόνους δὲ διετέλεσε πολλοὺς συνοικῶν τῷ ἀῤῥωστήματι τούτῳ. Ἐκ Σικελίας δὲ αναχθεὶς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, παρέδωκεν αὐτὸν ἰατρῷ ἰάσασθαι· καὶ ἐπαύσατο τῆς νόσου οὕτως. Ἐμέμνητο δὲ πολλάκις τῆς ἐν μανίᾳ διατριβῆς, καὶ ἔλεγε μηδέποτε ἡσθῆναι τοσοῦτον, ὅσον τότε ἥδετο ἐπὶ ταῖς μηδὲν αὐτῷ προσηκούσαις ναυσὶν ἀποσωζομέναις.

ΚΕΦ. κϛ.

Περὶ Ἠλέκτρας.

Ξάνθος, ὁ ποιητὴς τῶν μελῶν (ἐγένετο δὲ οὗτος πρεσβύτερος Στησιχόρου τοῦ Ἱμεραίου), λέγει τὴν Ἠλέκτραν τοῦ Ἀγαμέμνονος οὐ τοῦτο ἔχειν τοὔνομα πρῶτον, ἀλλὰ Λαοδίκην. Ἐπεὶ δὲ Ἀγαμέμνων ἀνῃρέθη, τὴν δὲ Κλυταιμνήστραν ὁ Αἴγισθος ἔγημε, καὶ ἐβασίλευσεν, ἄλεκτρον οὖσαν, καὶ καταγηρῶσαν παρθένον, Ἀργεῖοι Ἠλέκτραν ἐκάλεσαν, διὰ τὸ ἀμοιρεῖν ἀνδρὸς, καὶ μὴ πεπειρᾶσθαι λέκτρου.

ΚΕΦ. κζ.

Περὶ Παμφάους δώρου, καὶ Διοτίμου.

Ὅτι Παμφάης ὁ Πριηνεὺς Κροίσῳ τῷ Λυδῷ, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ περιόντος, τριάκοντα μνᾶς ἐδωρήσατο. Παραλαβὼν δὲ τὴν ἀρχὴν, μεστὴν ἅμαξαν ἀργυρίου ἀπέπεμψεν αὐτῷ.

Ὅτι Διογένης, λαβὼν παρὰ Διοτίμου τοῦ Καρυστίου νόμισμα ὀλίγον, ἔφη·

Σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
Ἄνδρά τε, καὶ οἶκον.

Ἐδόκει δέ πως ὁ Διότιμος μαλθακώτερος εἶναι.

ΚΕΦ. κη.

Ὅτι ὁ Φερεκύδης φθειρίασιν ἔπαθε δι' ἀθεότητα.

Φερεκύδης ὁ Σύριος τὸν βίον ἀλγεινότατον ἀνθρώπων κατ-

ἔςρεψε, τοῦ παντὸς αὐτῷ σώματος ὑπὸ τῶν φθειρῶν ἀναλωθέντος· καὶ γενομένης αἰσχρᾶς αὐτῷ τῆς ὄψεως, τὴν ἐκ τῶν συνήθων ἐξέκλινε συνουσίαν. Ὁπότε δέ τις προσελθὼν ἐπυνθάνετο, ὅπως διάγοι; διὰ τῆς ὀπῆς, τῆς κατὰ τὴν θύραν, διείρας τὸν δάκτυλον, ψιλὸν γεγονότα τῆς σαρκὸς, ἐπέλεγεν, οὕτω διακεῖσθαι καὶ τὸ πᾶν αὐτοῦ σῶμα. Λέγουσι δὲ Δηλίων παῖδες τὸν θεὸν τὸν ἐν Δήλῳ, μηνίσαντα αὐτῷ, τοῦτο ποιῆσαι. Καθήμενον γὰρ ἐν Δήλῳ μετὰ τῶν μαθητῶν, ἄλλα τε πολλά φασι περὶ τῆς ἑαυτοῦ σοφίας εἰπεῖν, καὶ δὴ καὶ τοῦτο, μηδενὶ τῶν θεῶν θῦσαι, καὶ ὅμως οὐδὲν ἧττον ἡδέως βεβιωκέναι καὶ ἀλύπως, οὐ μεῖον τῶν ἑκατόμβας καταθυόντων. Ὑπὲρ ταύτης οὖν τῆς κουφολογίας βαρυτάτην ζημίαν ἐξέτισεν.

ΚΕΦ. κθ.

Περὶ Ἀλεξάνδρου γελοῖον.

Οὐ γὰρ δὴ δύναμαι πείθειν ἐμαυτὸν μὴ γελᾷν ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ Φιλίππου· εἴ γε, ἀπείρους ἀκούων εἶναί τινας κόσμους λέγοντος Δημοκρίτου ἐν τοῖς συγγράμμασιν, ὅδε ἠνιᾶτο μηδὲ τοῦ ἑνὸς καὶ κοινοῦ κρατῶν. Πόσον δὲ ἐπ' αὐτῷ Δημόκριτος ἐγέλασεν ἂν αὐτὸς, τί δεῖ καὶ λέγειν, ᾧ ἔργον τοῦτο ἦν;

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Ὅτι Ταχὼς δι᾽ ἁβροτέραν δίαιταν ἐτελεύτησεν.

ΤΑΧΩΣ ὁ Αἰγύπτιος, ἕως μὲν ἐχρῆτο τῇ ἐπιχωρίῳ διαίτῃ, καὶ εὐτελῶς διεβίω, ὑγιεινότατος ἀνθρώπων διῆγεν· ἐπεὶ δὲ εἰς Πέρσας ἀφίκετο, καὶ εἰς τὴν ἐκείνων τρυφὴν ἐξέπεσε, τὸ ἄηθες τῶν σιτίων οὐκ ἐνεγκὼν, ὑπὸ δυσεντερίας τὸν βίον κατέστρεψε, τῆς τρυφῆς ἀλλαξάμενος θάνατον.

ΚΕΦ. β.

Φερεκύδης πῶς τέθνηκεν.

Ὅτι Φερεκύδης, Πυθαγόρου διδάσκαλος, ἐμπεσὼν εἰς τὴν ἀῤῥωστίαν, πρῶτον μὲν ἵδρου ἱδρῶτα θερμὸν, ἰξώδη, ὅμοιον ὡς μύξαις, ὕστερον δὲ, θηριώδη, μετὰ δὲ, ἐφθειρίασε. Καὶ διαλυομένων τῶν σαρκῶν εἰς τοὺς φθεῖρας, ἐπεγένετο τῆξις, καὶ οὕτω τὸν βίον κατήλλαξεν.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν.

Ἀριστοτέλης τὰς νῦν Ἡρακλείους στήλας καλουμένας, πρὶν ἢ κληθῆναι τοῦτό, φησι Βριάρεω καλεῖσθαι αὐτάς· ἐπεὶ δὲ καθῆρε γῆν καὶ θάλασσαν Ἡρακλῆς, καὶ ἀναμφιλόγως εὐεργέτης ἐγένετο τῶν ἀνθρώπων, τιμῶντες αὐτὸν, τὴν μὲν Βριάρεω μνήμην παρ᾽ οὐδὲν ἐποιήσαντο, Ἡρακλείους δὲ προσηγόρευσαν.

Κ Ε Φ. δ.

Περὶ φυτῶν τινῶν ἐν Δήλῳ θαλόντων.

Ὅτι ἀναθῆλαι λόγος ἐςὶ Δήλιος φυτὰ ἐν Δήλῳ, ἐλαίαν καὶ φοίνικα, ὧν ἁψαμένην τὴν Λητὼ, εὐθὺς ἀποκυῆσαι, τέως οὐ δυναμένην τοῦτο δρᾶσαι.

Κ Ε Φ. ε.

Περὶ Ἐπαμινώνδου ἀκτημοσύνης, καὶ μεγαλοφροσύνης.

Ἐπαμινώνδας ἕνα εἶχε τρίβωνα, καὶ αὐτὸν ῥυπῶντα· εἴ ποτε δὲ αὐτὸν ἔδωκεν εἰς γναφεῖον, αὐτὸς ὑπέμενεν οἴκοι δὶ ἀπορίαν ἑτέρου. Ἐν δὴ τούτοις τῆς περιουσίας ὢν, τοῦ Περσῶν βασιλέως πέμψαντος αὐτῷ πολὺ χρυσίον, οὐ προσήκατο· καὶ, εἴτι ἐγὼ νοῶ, μεγαλοφρονέςερος ἦν τοῦ διδόντος ὁ μὴ λαβών.

Κ Ε Φ. ς.

Περὶ Καλάνου ἑκουσίας τελευτῆς.

Ἄξιον δὲ καὶ τὸ Καλάνου τοῦ Ἰνδοῦ τέλος ἐπαινέσαι, ἄλλος δ' ἂν εἶπεν, ὅτι καὶ ἀγασθῆναι. Ἐγένετο δὲ τοιοῦτον. Κάλανος ὁ Ἰνδῶν σοφιςὴς, μακρὰ χαίρειν φράσας Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Μακεδόσι, καὶ τῷ βίῳ, ὅτε ἐβουλήθη ἀπολῦσαι αὑτὸν ἐκ τῶν τοῦ σώματος δεσμῶν, ἐνένηστο μὲν ἡ πυρὰ ἐν τῷ καλλίςῳ προαςείῳ τῆς Βαβυλῶνος· καὶ ἦν τὰ ξύλα αὖα, καὶ πρὸς εὐωδίαν εὖ μάλα ἐπίλεκτα, κέδρου, καὶ θύου, καὶ κυπαρίττου, καὶ μυρσίνης, καὶ δάφνης. Αὐτὸς δὲ γυμνασάμενος γυμνάσιον τὸ εἰωθὸς (ἦν δὲ αὐτὸ δρόμος), ἀνελθὼν ἐπὶ μέσης τῆς πυρᾶς ἔςη ἐςεφανωμένος καλάμου κόμῃ. Καὶ ὁ μὲν Ἥλιος αὐτὸν προσέβαλλεν· ὁ δὲ αὐτὸν προσεκύνει, καὶ τοῦτο ἦν τὸ σύνθημα εἰς τὸ ἐξάπτειν τὴν πυρὰν τοῖς Μακεδόσι. Καὶ τὸ μὲν ἐδρᾶτο, ὁ δὲ περιληφθεὶς ὑπὸ τῆς φλογὸς, ἀτρέπτως εἱςήκει, καὶ οὐ πρότερον ἀνετράπη, πρὶν ἢ διελύθη. Ἐνταῦθά φασιν ἐκπλαγῆναι καὶ τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ εἰπεῖν,

ὅτι μείζονας ἀντιπάλους αὐτοῦ Κάλανος κατηγωνίσατο· ὁ μὲν γὰρ πρὸς Πῶρον, καὶ Ταξίλην, καὶ Δαρεῖον διήθλησεν, ὁ δὲ Κάλανος πρὸς τὸν πόνον, καὶ τὸν θάνατον.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ Ἀναχάρσιδος.

Οἱ μὲν Σκύθαι περὶ τὴν ἑαυτῶν πλανῶνται· Ἀνάχαρσις δὲ, ἅτε ἀνὴρ σοφὸς, καὶ περαιτέρω προήγαγε τὴν πλάνην. Ἧκε γοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὁ Σόλων ἐθαύμασεν αὐτόν.

ΚΕΦ. η.

Πῶς τινες τὰ σκώμματα ἤνεγκαν.

Τὰ σκώμματα καὶ αἱ λοιδορίαι οὐδέν μοι δοκεῖ δύνασθαι. Ἐὰν γὰρ στερεᾶς γνώμης λάβωνται, καταλέλυνται· ἐὰν δὲ ἀγεννοῦς καὶ ταπεινῆς, ἴσχυσε, καὶ οὐ μόνον ἐλύπησε πολλάκις, ἀλλὰ καὶ ἀπέκτεινε. Τούτων ἀπόδειξις ἐκεῖνα ἔστω. Σωκράτης μὲν οὖν κωμῳδούμενος, ἐγέλα· Πολίαγρος δὲ ἀπήγξατο.

ΚΕΦ. θ.

Περὶ Ἀριστοτέλους.

Ἀριστοτέλης ἀσωτευσάμενος τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς χρήματα, ὥρμησεν ἐπὶ στρατείαν· εἶτα ἀπαλλάττων κακῶς ἐν τούτῳ, φαρμακοπώλης ἀνεφάνη. Παρεισρυεὶς δὲ εἰς τὸν Περίπατον, καὶ παρακούων τῶν λόγων, ἀμείνων πεφυκὼς πολλῶν, εἶτα ἕξιν περιεβάλετο, ἣν μετὰ ταῦτα ἐκτήσατο.

ΚΕΦ. ι.

Νηῶν τινων, καὶ ὁπλιτῶν ἀριθμὸς, οὓς οἱ Ἀθηναῖοι ἀπώλεσαν.

Νηΐτην στόλον Ἀθηναῖοι εἰργάζοντο ἑαυτοῖς ἀεὶ φιλοπόνως. Κατὰ χρόνους δὲ, τὰ μὲν κατορθοῦντες, τὰ δὲ ἡττώμενοι, ἀπώλεσαν τριήρεις μὲν ἐν Αἰγύπτῳ διακοσίας, σὺν τοῖς πληρώμασι·

ρώμασι· περὶ Κύπρον δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· ἐν Σικελίᾳ τεσσαράκοντα καὶ διακοσίας· ἐν δὲ Ἑλλησπόντῳ διακοσίας. Ὁπλῖται δὲ ἀπώλοντο ἀυτοῖς ἐν Σικελίᾳ μυριάδες τέσσαρες, χίλιοι δὲ ἐν Χαιρωνείᾳ.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ Θρᾳκῶν βασιλέως ὠμότητος κατὰ τῶν ἀυτοῦ υἱῶν.

Θρᾳκῶν βασιλεὺς (τὸ δὲ ὄνομα λεγέτω ἄλλος), ὅτε ὁ Ξέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐςράτευσεν, εἰς Ῥοδόπην τὸ ὄρος ἀπέδρα· τοῖς δὲ ἓξ παισὶν ἀυτοῦ συνεβούλευε μὴ ςρατεύειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Δῆλον δὲ, ὅτι φιλέλλην ἦν ὁ ἀνήρ. Οἱ δὲ οὐκ ἐπείσθησαν· ὑποςρέψαντας δὲ ἀυτοὺς πάντας ἐξετύφλωσε, μὴ ποιήσας Ἑλληνικά.

ΚΕΦ. ιβ.

Ὅτι ὁ Δημάδης ἐζημιώθη, ψηφισάμενος θεὸν τὸν Ἀλέξανδρον.

Οὐ δύναμαι δὲ Ἀθηναίων μὴ οὐ φιλεῖν ταῦτα. Ἐκκλησίας οὔσης Ἀθηναίοις, παρελθὼν ὁ Δημάδης ἐψηφίσατο θεὸν τὸν Ἀλέξανδρον τρισκαιδέκατον. Τῆς δὲ ἀσεβείας ὁ δῆμος τὸ ὑπερβάλλον μὴ ἐνεγκὼν, ζημίαν ἐτιμήσαντο τῷ Δημάδῃ ταλάντων ἑκατὸν, ὅτι θνητὸν ἀυτὸν δὴ τὸν Ἀλέξανδρον ὄντα ἐνέγραψε τοῖς Ὀλυμπίοις.

ΚΕΦ. ιγ.

Ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἀγχίςροφοι πρὸς νεωτερισμούς.

Ἦσαν δὲ ἄρα Ἀθηναῖοι δεινῶς εἰς τὰς πολιτείας ἐυτράπελοι, καὶ ἐπιτήδειοι προς τὰς μεταβολὰς παντὸς μᾶλλον. Βασιλείαν μὲν γὰρ ἤνεγκαν σωφρόνως ἐπὶ Κέκροπος, καὶ Ἐρεχθέως, καὶ Θησέως, καὶ τῶν Κοδριδῶν κάτω. Τυραννίδος ἐπειράθησαν ἐπὶ τῶν Πεισιςρατιδῶν· ἀριςοκρατίᾳ δὲ ἐχρήσαντο μέχρι τῶν τετρακοσίων. Εἶτα ὕςερον δέκα τῶν πολιτῶν καθ' ἕκαςον ἔτος ἦρχον τῆς πόλεως· τελευταῖον δὲ ἐγένετο ἀναρχία περὶ τὴν τῶν Τριάκοντα κατάςασιν. Ταύτην δὲ τὴν οὕτως

ἀγχίστροφον μεταβολὴν τοῦ τρόπου εἰ ἐπαινεῖν χρὴ, ἀλλὰ ἔγωγε τοῦτο οὐκ οἶδα.

ΚΕΦ. ιδ.

Νόμος Ἀττικὸς περὶ σωμάτων ταφῆς, καὶ βοῶν σφαγῆς.

Νόμος καὶ οὗτος Ἀττικός. Ὃς ἂν ἀτάφῳ περιτύχῃ σώματι ἀνθρώπου, πάντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ γῆν· θάπτειν δὲ πρὸς δυσμὰς βλέποντας. Καὶ τοῦτο δὲ ἦν φυλαττόμενον παρ' αὐτοῖς. Βοῦν ἀρότην, καὶ ὑπὸ ζυγὸν πονήσαντα σὺν ἀρότρῳ, ἢ καὶ σὺν τῇ ἁμάξῃ, μηδὲ τοῦτον θύειν· ὅτι καὶ οὗτος εἴη ἂν γεωργὸς καὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις καμάτων κοινωνός.

ΚΕΦ. ιε.

Δικαστήρια ἐν Ἀθήναις περὶ τῶν σφαγέων.

Ὅτι δικαστήρια ἦν Ἀττικὰ, περὶ μὲν τῶν ἐκ προνοίας ἀποκτεινάντων, ἐν Ἀρείῳ πάγῳ· περὶ δὲ τῶν ἀκουσίως, ἐπὶ Παλλαδίῳ· περὶ δὲ τῶν κτεῖναι μὲν ὁμολογούντων, ἀμφισβητούντων δὲ, ὅτι δικαίως, ἐπὶ Δελφινίῳ γίνονται αἱ εὐθύναι.

ΚΕΦ. ις.

Ὅτι παιδίον διὰ ἱεροσυλίαν θάνατον κατεκρίθη.

Ὅτι ἐκ τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος στεφάνου πέταλον χρυσοῦν ἐκπεσὸν ἀνείλετο παιδίον, οὐ μὴν ἔλαθεν. Οἱ οὖν δικασταὶ παίγνια καὶ ἀστραγάλους προὔθηκαν τῷ παιδὶ, καὶ τὸ πέταλον· ὁ δὲ καὶ αὖθις ἐπὶ τὸν χρυσὸν κατηνέχθη. Καὶ διὰ ταῦτα ἀπέκτειναν αὐτὸ ὡς θεοσύλην, οὐ δόντες συγγνώμην τῇ ἡλικίᾳ ἀλλὰ τιμωρησάμενοι διὰ τὴν πρᾶξιν.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ Ἀθηναίων δεισιδαιμονίας.

Ὅτι τοσοῦτον ἦν Ἀθηναίοις δεισιδαιμονίας· εἴ τις πρινίδιον ἐξέκοψεν ἐξ Ἡρῴου, ἀπέκτεινον αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ Ἀτάρβην,

ὅτι τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὸν ἱερὸν ϛρουθὸν ἀπέκτεινε πατάξας, οὐκ ἀργῶς τοῦτο Ἀθηναῖοι παρεῖδον, ἀλλ' ἀπέκτειναν Ἀτάρβην, καὶ οὐκ ἔδοσαν οὔτε ἀγνοίας συγγνώμην, οὔτε μανίας, πρεσβύτερα τούτων ἀμφοτέρων τὰ τοῦ θεοῦ ποιησάμενοι. Ἐλέγετο γὰρ ἀκουσίως, οἱ δὲ, μεμηνὼς τοῦτο δρᾶσαι.

ΚΕΦ. ιη.

Περὶ ἐγκύου γυναικὸς θάνατον κατακριθείσης.

Ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ, ἐπεί τινα φαρμακίδα συνέλαβον, καὶ ἔμελλον θανατώσειν, οὐ πρῶτον αὐτὴν ἀπέκτειναν, πρὶν ἢ ἀπεκύησεν· ὅτε γὰρ συνελήφθη, ἔκυε. Τὸ ἀναίτιον οὖν βρέφος ἀναλύοντες τῆς καταδίκης, τὴν αἰτίαν μόνην ἐδικαίωσαν τῷ θανάτῳ.

ΚΕΦ. ιθ.

Αἰσχύλος ἀσεβείας κριθεὶς πῶς διεσώθη.

Αἰσχύλος ὁ τραγῳδὸς ἐκρίνετο ἀσεβείας ἐπί τινι δράματι. Ἑτοίμων οὖν ὄντων Ἀθηναίων βάλλειν αὐτὸν λίθοις, Ἀμεινίας ὁ νεώτερος ἀδελφὸς, διακαλυψάμενος τὸ ἱμάτιον, ἔδειξε τὸν πῆχυν ἔρημον τῆς χειρός. Ἔτυχε δὲ ἀριϛεύων ἐν Σαλαμῖνι ὁ Ἀμεινίας, ἀποβεβληκὼς τὴν χεῖρα, καὶ πρῶτος Ἀθηναίων τῶν ἀριϛείων ἔτυχεν. Ἐπεὶ δὲ εἶδον οἱ δικαϛαὶ τοῦ ἀνδρὸς τὸ πάθος, ὑπεμνήσθησαν τῶν ἔργων αὐτοῦ, καὶ ἀφῆκαν τὸν Αἰσχύλον.

ΚΕΦ. κ.

Περὶ Ταραντίνων νηϛείας καὶ Ῥηγίνων.

Ταραντίνων πολιορκουμένων ὑπὸ Ἀθηναίων, καὶ μελλόντων ἁλῶναι λιμῷ, οἱ Ῥηγῖνοι ἐψηφίσαντο μίαν ἡμέραν ἐν ταῖς δέκα νηϛεύειν, καὶ ἐκείνης τὰς τροφὰς ἐκχωρῆσαι Ταραντίνοις. Ἀποϛάντων οὖν αὐτῶν, ἐσώθησαν, καὶ μεμνημένοι τοῦ πάθους, ἑορτὴν ἄγουσι τὴν καλουμένην Νηϛείαν οἱ Ταραντῖνοι.

ΚΕΦ. κα.

Ὅτι ἡ Μήδεια τὰ οἰκεῖα τέκνα οὐκ ἀπέκτεινεν.

Λέγει τις λόγος, τὴν φήμην τὴν κατὰ τῆς Μηδείας ψευδῆ εἶναι· μὴ γὰρ αὐτὴν ἀποκτεῖναι τὰ τέκνα, ἀλλὰ Κορινθίους. Τὸ δὲ μυθολόγημα τοῦτο ὑπὲρ τῆς Κολχίδος, καὶ τὸ δρᾶμα, Εὐριπίδην φασὶ διαπλάσαι, δεηθέντων Κορινθίων· καὶ ἐπικρατῆσαι τοῦ ἀληθοῦς τὸ ψεῦδος διὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ ἀρετήν. Ὑπὲρ δὲ τοῦ τολμήματός, φασι, τῶν παίδων μέχρι τοῦ νῦν ἐναγίζουσι τοῖς παισὶ Κορίνθιοι, οἱονεὶ δασμὸν τούτοις ἀποδιδόντες.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Περί τινων κατ' ἄλλων ὀργῆς, ἀπανθρωπίας, ὕβρεως, ἀδικίας, ἐπάρσεως.

Ἀθηναῖοι, κρατήσαντες Χαλκιδέων, κατεκληρούχησαν αὐτῶν τὴν γῆν εἰς δισχιλίους κλήρους, τὴν Ἱππόβοτον καλουμένην χώραν. Τεμένη δὲ ἀνῆκαν τῇ Ἀθηνᾷ ἐν τῷ Λιλάντῳ ὀνομαζομένῳ τόπῳ· τὴν δὲ λοιπὴν ἐμίσθωσαν, κατὰ τὰς ςήλας τὰς πρὸς τῇ βασιλείῳ ςοᾷ ἑςηκυίας, αἵπερ οὖν τὰ τῶν μισθώσεων ὑπομνήματα εἶχον. Τοὺς δὲ αἰχμαλώτους ἔδησαν, καὶ οὐδὲ ἐνταῦθα ἔσβεσαν τὸν κατὰ Χαλκιδέων θυμόν.

Λακεδαιμόνιοι, Μεσσηνίων κρατήσαντες, τῶν μὲν γινομένων ἁπάντων ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ τὰ ἡμίση ἐλάμβανον αὐτοί· καὶ τὰς γυναῖκας τὰς ἐλευθέρας εἰς τὰ πένθη βαδίζειν ἠνάγκαζον, καὶ τοὺς ἀλλοτρίους, καὶ μηδὲν σφίσι προσήκοντας, νεκροὺς κλαίειν· τοὺς δὲ τῶν ἀνδρῶν ἀπέλιπον γεωργεῖν, οὓς δὲ ἀπέδοντο, οὓς δὲ ἀπέκτειναν.

Ἀθηναῖοι δὲ ὕβρισαν καὶ ἐκείνην τὴν ὕβριν, εὐτυχίας γὰρ λαβόμενοι, τὴν εὐπραγίαν σωφρόνως οὐκ ἤνεγκαν. Τὰς γοῦν παρθένους τῶν μετοίκων σκιαδηφορεῖν ἐν ταῖς πομπαῖς ἠνάγκαζον ταῖς ἑαυτῶν κόραις, τὰς δὲ γυναῖκας ταῖς γυναιξὶ, τοὺς δὲ ἄνδρας σκαφηφορεῖν.

Σικυώνιοι δὲ, Πελλήνην ἑλόντες, τάς τε γυναῖκας τῶν Πελληνέων καὶ τὰς θυγατέρας ἐπ' οἰκήματος ἔςησαν· ἀγριώ-

τατα ταῦτα, ὦ Θεοὶ Ἑλλήνιοι, καὶ οὐδὲ ἐν βαρβάροις καλὰ, κατά γε τὴν ἐμὴν μνείαν.

Ἐπεὶ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην ἐνίκησεν ὁ Φίλιππος, ἐπὶ τῷ πραχθέντι αὐτός τε ἦρτο, καὶ οἱ Μακεδόνες πάντες. Οἱ δὲ Ἕλληνες δεινῶς αὐτὸν κατέπτηξαν, καὶ ἑαυτοὺς κατὰ πόλεις ἐνεχείρισαν αὐτῷ φέροντες. Καὶ τοῦτό γε ἔδρασαν Θηβαῖοι, καὶ Μεγαρεῖς, καὶ Κορίνθιοι, καὶ Ἀχαιοὶ, καὶ Ἠλεῖοι, καὶ Εὐβοεῖς, καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀκτῇ πάντες. Οὐ μὴν ἐφύλαξε τὰς πρὸς αὐτοὺς ὁμολογίας ὁ Φίλιππος, ἀλλ' ἐδουλώσατο πάντας, ἔκδικα καὶ παράνομα δρῶν.

ΚΕΦ. β.

Περὶ ἀνδρείας τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἁρματίδου.

Ὁ Ἁρματίδου τοῦ Θεσπιέως παῖς, παραγενόμενος σύμμαχος Ἀθηναίοις μετὰ καὶ ἄλλων πολιτῶν, τὰ μὲν πρῶτα ἐμάχετο εὖ καὶ καλῶς· καταναλωθέντων δὲ αὐτοῦ τῶν ὅπλων, ψιλαῖς ταῖς χερσὶ πρὸς καθωπλισμένους ἀγωνιζόμενος, εὐκλεῶς τὸν βίον ἐτελεύτα. Πατρόθεν οὖν τὸν νεανίαν προσεῖπον, κυδαίνων αὐτὸν Ὁμηρικῶς. Τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ εἴ τῳ ἐπιμελὲς εἰδέναι, ἀλλαχόθεν εἴσεται.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ Ἰσάδα, ἔτι παιδός.

Ὅτι Λακεδαιμόνιοι Ἰσάδαν, ἔτι παῖδα ὄντα, καὶ μήπω τοῦ νόμου καλοῦντος αὐτὸν εἰς ὅπλα, ὅτι ἐκ τοῦ γυμνασίου ἐκπηδήσας ἠρίστευσεν, ἐστεφάνωσαν μὲν, ὅτι δὲ πρὸ τῆς ἀπαιτουμένης ἡλικίας, καὶ μὴ τὰ ἐπιχώρια ἔχων ὅπλα, ὥρμησεν εἰς τοὺς ἐχθροὺς, ἐζημίωσαν.

ΚΕΦ. δ.

Περὶ τοῦ τὴν Λυσάνδρου θυγατέρα ἐγγυησαμένου.

Ὁ μὲν Λύσανδρος ἐτεθνήκει· ὁ δὲ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἔτι ζῶντος ἐγγυησάμενος, ἐπεὶ καὶ ἡ παῖς ἐρήμη πατρὸς ἀπελεί-

πετο, καὶ ὁ Λύσανδρος, μετὰ τὴν τοῦ βίου καταςροφὴν ἀνεφάνη πένης ὤν, ὅδε ἀνεδύετο ὁ ἐγγυησάμενος, καὶ οὐδὲ ἔφασκεν ἄξεσθαι γυναῖκα. Ἐπὶ τούτοις οἱ Ἔφοροι τὸν ἄνδρα ἐζημίωσαν· οὔτε γὰρ Λακωνικὰ ἐφρόνει, οὔτε ἄλλως Ἑλληνικὰ, φίλου τε ἀποθανόντος ἀμνημονῶν, καὶ τῶν συνθηκῶν τὸν πλοῦτον προτιμῶν.

ΚΕΦ. ε.

Περὶ Ἀθηναίων πρέσβεων.

Ὅτι Ἀθηναῖοι τοὺς εἰς Ἀρκαδίαν ἀποςαλέντας πρεσβευτὰς, ἐπεὶ ἑτέραν ὁδὸν ἦλθον, καὶ οὐ τὴν προστεταγμένην, καίτοι κατορθώσαντας, ὅμως ἀπέκτειναν.

ΚΕΦ. ϛ.

Λακωνικοὶ νόμοι.

Ἦ γὰρ οὐ καὶ ταῦτα Λακωνικά; Νόμος ἐςὶ τοῖς Σπαρτιάταις, τὸν παρασχόμενον υἱοὺς τρεῖς, ἀτέλειαν ἔχειν φρουρᾶς τὸν δὲ πέντε, πασῶν τῶν λειτουργιῶν ἀφεῖσθαι. Γαμεῖν δὲ ἀπροίκους ἔτι. Βάναυσον δὲ εἰδέναι τέχνην ἄνδρα Λακεδαιμόνιον οὐκ ἐξῆν. Φοινικίδα δὲ ἀμπέχεσθαι κατὰ τὰς μάχας, ἀνάγκη ἦν· ἔχειν δὲ τὴν χρόαν καὶ σεμνότητός τι· πρὸς ταύτῃ γε μὴν καὶ τὴν ῥύσιν τοῦ ἐπιγενομένου αἵματος ἐκ τῶν τραυμάτων ἔτι γε μᾶλλον ἐκπλήττειν τοὺς ἀντιπάλους, βαθυτέρας τῆς ὄψεως γινομένης, καὶ φοβερωτέρας μᾶλλον.

Ὅτι οὐκ ἐξῆν ἀνδρὶ Λάκωνι οὐδὲ σκυλεῦσαι τὸν πολέμιον. Οἱ δὲ καλῶς ἀγωνισάμενοι, καὶ ἀποθανόντες, θαλλοῖς ἀνεδοῦντο, καὶ κλάδοις ἑτέροις, καὶ δὶ ἐπαίνων ἤγοντο· οἱ δὲ τελέως ἀριςέυσαντες, καὶ φοινικίδος αὐτοῖς ἐπιβληθείσης, ἐνδόξως ἐθάπτοντο.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ σεισμοῦ τῇ Σπάρτῃ ἐπιπεσόντος.

Ὅτε οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἐκ Ταινάρου ἱκέτας παρασπονδήσαντες ἀνέςησαν καὶ ἀπέκτειναν (ἦσαν δὲ οἰκέται τῶν

Εἰλώτων), κατὰ μῆνιν τοῦ Ποσειδῶνος σεισμὸς ἐπιπεσὼν τῇ Σπάρτῃ, τὴν πόλιν ἀνδρειότατα κατέσεισεν, ὡς πέντε μόνας ἀπολειφθῆναι οἰκίας ἐξ ἁπάσης τῆς πόλεως.

ΚΕΦ. η.

Περὶ Ἀρταξέρξου ἀναιρέσεως.

Ἀρταξέρξην, τὸν καὶ Ὦχον ἐπικληθέντα, ὅτε ἐπεβούλευσεν αὐτῷ Βαγώας ὁ εὐνοῦχος, ὃς ἦν Αἰγύπτιος, φασὶν ἀναιρεθέντα καὶ κατακοπέντα τοῖς αἰλούροις παραβληθῆναι· ἐτάφη δέ τις ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἀπεδόθη ταῖς βασιλικαῖς θήκαις. Θεοσυλίαι μὴν τοῦ Ὤχου καὶ ἄλλαι μὲν λέγονται, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν Αἴγυπτον. Τῷ δὲ Βαγώᾳ οὐκ ἀπέχρησε τὸ ἀποκτεῖναι τὸν Ὦχον· ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ λαβὰς μαχαιρῶν ἐποίησε, τὸ φονικὸν αὐτοῦ ἐκδεικνύμενος διὰ τούτων. Ἐμίσησε δὲ αὐτὸν, ἐπεὶ τὸν Ἆπιν, ἐν Αἰγύπτῳ γενόμενος, ἀπέκτεινε καὶ οὗτος, ὡς ὁ Καμβύσης πρότερον.

ΚΕΦ. θ·

Περὶ θησαυροῦ ὑπὸ Δελφῶν ζητουμένου ἐν Πυθοῖ.

Ἐπεὶ καὶ ἐκ τῶν Ὁμήρου ποιημάτων ἧκεν εἰς Δελφοὺς λέγουσα δόξα, παλαιόπλουτον εἶναι τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος χωρίον, ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐκείνοις,

Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει
Φοίβου Ἀπόλλωνος Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ,

τοὺς Δελφοὺς ἐπιχειρῆσαι διασκάπτειν λόγος ἔχει τὰ περὶ τὴν ἑστίαν, καὶ τὸν τρίποδα· γενομένων δὲ σεισμῶν περὶ τὸ μαντεῖον ἀνδρικῶν, παύσασθαι σωφρονήσαντας.

ΚΕΦ. ι.

Νόμος περὶ ἀστῶν παρὰ Περικλέους τεθείς.

Περικλῆς, στρατηγῶν, Ἀθηναίοις νόμον ἔγραψεν, Ἐὰν μὴ τύχῃ τις ἐξ ἀμφοῖν ὑπάρχων ἀστῶν, τούτῳ μὴ μετεῖναι τῆς

πολιτείας. Μετῆλθε δὲ ἄρα αὐτὸν ἡ ἐκ τοῦ νόμου νέμεσις. Οἱ γὰρ δύο παῖδες, οἵπερ οὖν ἤστην αὐτῷ, Πάραλός τε καὶ Ξάνθιππος, ἀλλὰ οὗτοι μὲν κατὰ τὴν νόσον τὴν δημοσίαν τοῦ λοιμοῦ ἀπέθανον· κατελείφθη δὲ ὁ Περικλῆς ἐπὶ τοῖς νόθοις, οἵπερ οὖν οὐ μετέσχον τῆς πολιτείας κατὰ τὸν πατρῷον νόμον.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ Γέλωνος τὴν ἀρχὴν ἀποδοῦναι βουλομένου.

Γέλων ἐν Ἱμέρᾳ νικήσας Καρχηδονίους, πᾶσαν ὑφ' ἑαυτὸν τὴν Σικελίαν ἐποιήσατο. Εἶτα ἐλθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν γυμνὸς, ἔφατο ἀποδιδόναι τοῖς πολίταις τὴν ἀρχήν· οἱ δὲ οὐκ ἤθελον, δηλονότι πεπειραμένοι αὐτοῦ, καὶ δημοτικωτέρου, ἢ κατὰ τὴν τῶν μονάρχων ἐξουσίαν. Διὰ ταῦτά τοι καὶ ἐν τῷ τῆς Σικελίας Ἥρας ναῷ ἕστηκεν αὐτοῦ εἰκὼν, γυμνὸν αὐτὸν δεικνῦσα, καὶ ὡμολόγει τὴν πρᾶξιν τοῦ Γέλωνος τὸ γράμμα.

ΚΕΦ. ιβ.

Περὶ Διονυσίου εὐδαιμονίας, καὶ οἵου τέλους αὐτῆς ἔλαχεν.

Διονύσιος δὲ ὁ δεύτερος τὴν ἀρχὴν εἶχεν εὖ μάλα πεφραγμένην τοῦτον τὸν τρόπον. Ναῦς μὲν ἐκέκτητο οὐκ ἐλάττονας τῶν τετρακοσίων, ἑξήρεις καὶ πεντήρεις· πεζῶν δὲ δύναμιν εἰς δέκα μυριάδας, ἱππεῖς δὲ ἐννεακισχιλίους. Ἡ δὲ πόλις τῶν Συρακουσίων λιμέσιν ἐκεκόσμητο μεγίστοις, καὶ τεῖχος αὐτῇ περιεβέβλητο ὑψηλότατον· σκεύη δὲ εἶχεν ἕτοιμα ναυσὶν ἄλλαις πεντακοσίαις· τεθησαύριστο δὲ αὐτῇ καὶ σῖτος εἰς ἑκατὸν μεδίμνων μυριάδας. Καὶ ὁπλοθήκη νενησμένη ἀσπίσι, καὶ μαχαίραις, καὶ δόρασι, καὶ κνημῖσι περιτταῖς, καὶ θώραξι, καὶ καταπέλταις· ὁ δὲ καταπέλτης εὕρημα ἦν αὐτοῦ Διονυσίου. Εἶχε δὲ καὶ συμμάχους παμπόλλους. Καὶ τούτοις ἐπιθαῤῥῶν ὁ Διονύσιος ἀδάμαντι δεδεμένην ᾤετο τὴν ἀρχὴν κεκτῆσθαι. Ἀλλ' οὗτός γε πρώτους μὲν ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφούς· εἶδε δὲ

καὶ τοὺς υἱοὺς βιαίως ἀποσφαγέντας, καὶ τὰς θυγατέρας καταισχυνθείσας, εἶτα ἀποσφαγείσας γυμνάς. Οὐδεὶς δὲ τῶν ἀπ' αὐτοῦ ταφῆς τῆς νομιζομένης ἔτυχεν· οἱ μὲν γὰρ ζῶντες κατεκαύθησαν, οἱ δὲ κατατμηθέντες εἰς τὸ πέλαγος ἐξεῤῥίφησαν. Τοῦτο δὲ ἀπήντησεν αὐτῷ, Δίωνος τοῦ Ἱππαρίνου ἐπιθεμένου τῇ ἀρχῇ. Αὐτὸς δὲ ἐν πενίᾳ μυρίᾳ διάγων κατέστρεψε τὸν βίον γηραιός. Λέγει δὲ Θεόπομπος, ὑπὸ τῆς ἀκρατοποσίας τῆς ἄγαν αὐτὸν διαφθαρῆναι τὰς ὄψεις, ὡς ἀμυδρὸν βλέπειν· ἀποκαθῆσθαι δὲ ἐν τοῖς κουρείοις, καὶ γελωτοποιεῖν. Καὶ ἐν τῷ μεσαιτάτῳ τῆς Ἑλλάδος ἀσχημονῶν διετέλει, βίον διαντλῶν ἀλγεινότατον. Καὶ ἦν δεῖγμα οὐ τὸ τυχὸν τοῖς ἀνθρώποις εἰς σωφροσύνην, καὶ τρόπου κόσμον ἡ τοῦ Διονυσίου ἐκ τῶν τηλικούτων εἰς οὕτω ταπεινὰ μεταβολή.

ΚΕΦ. ιγ.

Περὶ τυραννίδων αἳ εἰς ἐγγόνους ἐν Ἑλλάδι διήρκεσαν.

Καλῶς τὸ δαιμόνιον ἐπὶ τριγονίαν τυραννίδας μὴ ἄγον· ἀλλὰ ἢ παραχρῆμα ἐκτρίβον τοὺς τυράννους, πίτυος δίκην, ἢ παίδων ἐξισχύον. Μνημονεύονται δὲ ὑφ' Ἑλλήνων ἐξ αἰῶνος καὶ εἰς ἐγγόνους διαρκέσαι αἵδε, ἥτε Γέλωνος ἐν Σικελίᾳ, καὶ ἡ τῶν Λευκωνιδῶν περὶ Βόσπορον, καὶ ἡ τῶν Κυψελιδῶν ἐν Κορίνθῳ.

ΚΕΦ. ιδ.

Περὶ Δαρείου ἐπιβουλευθέντος.

Ἡμερώτατον δὲ Δαρείου τοῦτο τὸ ἔργον ἀκούω τοῦ παιδὸς τοῦ Ὑστάσπου. Ἀρίβαζος ὁ Ὑρκανὸς ἐπεβούλευσεν αὐτῷ, μετὰ καὶ ἄλλων ἀνδρῶν, οὐκ ἀφανῶν τῶν ἐν Πέρσαις· ἦν δὲ ἡ ἐπιβουλὴ ἐν κυνηγεσίῳ. Ἅπερ προμαθὼν ὁ Δαρεῖος οὐκ ἔπτηξεν, ἀλλὰ, προστάξας αὐτοῖς λαβεῖν τὰ ὅπλα, καὶ τοὺς ἵππους, ἐκέλευσεν αὐτοὺς διατείνασθαι τὰ παλτὰ, καὶ δριμὺ ἐνιδὼν, Τί οὖν οὐ δρᾶτε τοῦτο, εἶπεν, ἐφ' ὃ καὶ ὡρμήσατε;

Οἱ δὲ, ἰδόντες ἄτρεπτον ἀνδρὸς βλέμμα, ἀνεςάλησαν τὴν ὁρμήν. Τὸ δέος δὲ αὐτοὺς κατέσχεν οὕτως, ὡς καὶ ἐκβαλεῖν τὰς αἰχμὰς, καὶ ἀφάλασθαι τῶν ἵππων, καὶ προσκυνῆσαι Δαρεῖον, καὶ ἑαυτοὺς παραδοῦναι, ὅ, τι καὶ βούλοιτο πράττειν. Ὁ δὲ διέςησεν ἄλλους ἄλλῃ, καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ τὰ τῆς Ἰνδικῆς ὅρια ἀπέπεμψε, τοὺς δὲ ἐπὶ τὰ Σκυθικά. Καὶ ἐκεῖνοι ἔμειναν αὐτῷ πιςοὶ, διὰ μνήμης ἔχοντες τὴν εὐεργεσίαν.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Περὶ Σεμιράμιδος, καὶ πῶς τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἀρχὴν κατέσχε.

ΣΕΜΙ'ΡΑΜΙΝ τὴν Ἀσσυρίαν ἄλλοι μὲν ἄλλως ᾄδουσιν· ὡραιοτάτη δὲ ἐγένετο γυναικῶν, εἰ καὶ ἀφελέστερον ἐχρῆτο τῷ κάλλει. Ἀφικομένη δὲ πρὸς τὸν τῶν Ἀσσυρίων βασιλέα κλητὴ, κατὰ κλέος τῆς ὥρας, ὅδε ἐντυχὼν τῇ ἀνθρώπῳ, ἠράσθη αὐτῆς. Ἡ δὲ ᾔτησεν ἐκ τοῦ βασιλέως τὴν βασίλειον στολὴν λαβεῖν δῶρα, καὶ πέντε ἡμερῶν τῆς Ἀσίας ἄρξαι, καὶ τὰ ἀπὸ ταύτης προσταττόμενα δρᾶσαι· καὶ οὐδὲ τῆς αἰτήσεως ἠτύχησεν. Ἐπεὶ δὲ ἐκάθισεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἔγνω διὰ χειρὸς καὶ γνώμης ἔχουσα πάντα, προσέταξε τοῖς δορυφόροις αὐτὸν τὸν βασιλέα κτεῖναι· καὶ οὕτω τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἀρχὴν κατέσχε. Λέγει δὲ ταῦτα Δείνων.

ΚΕΦ. β.

Περὶ Στράτωνος καὶ Νικοκλέους τρυφῆς.

Στράτων ὁ Σιδώνιος λέγεται τρυφῇ καὶ πολυτελείᾳ ὑπερβαλέσθαι σπεῦσαι ἀνθρώπους πάντας. Καὶ Θεόπομπος ὁ Χῖος παραβάλλει αὐτοῦ τὸν βίον τῇ τῶν Φαιάκων διαίτῃ, ἥνπερ καὶ Ὅμηρος κατὰ τὴν ἑαυτοῦ μεγαλόνοιαν, ὥσπερ εἴθιστο, ἐξετραγῴδησεν. Τούτῳ γε μὴν οὐχ εἷς παρῆν ᾠδὸς, κατᾴδων αὐτοῦ τὸ δεῖπνον, καὶ καταθέλγων αὐτόν· ἀλλὰ πολλαὶ μὲν παρῆσαν γυναικῶν μουσουργοὶ, καὶ αὐλητρίδες, καὶ ἑταῖραι

κάλλει διαπρέπουσαι, καὶ ὀρχηςρίδες. Διεφιλοτιμεῖτο δὲ ἰσχυρῶς καὶ πρὸς Νικοκλέα τὸν Κύπριον, ἐπεὶ καὶ ἐκεῖνος πρὸς αὐτόν· Ἠν δὲ ἡ ἅμιλλα ὑπὲρ οὐδενὸς σπουδαίου, ἀλλὰ ὑπὲρ τῶν προειρημένων. Καὶ πυνθανόμενοι παρὰ τῶν ἀφικνουμένων τὰ παρ' ἀλλήλοις, εἶτα ἀντεφιλοτιμοῦντο ἑκάτερος ὑπερβαλέσθαι τὸν ἕτερον. Οὐ μὴν εἰς τὸ παντελὲς ἐν τούτοις διεγένοντο· ἀμφότεροι γὰρ βιαίου θανάτου ἔργον ἐγένοντο.

ΚΕΦ. γ.

Λύπης ἀναςαλτικός τις Ἀριςίππου λόγος.

Ὅτι Ἀρίςιππος ἑταίρων αὐτῷ τινων ὀδυρομένων βαρύτατα, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα πρὸς αὐτοὺς εἶπε λύπης ἀναςαλτικὰ, καὶ ταῦτα δὲ ἐν προοιμίοις· Ἀλλ' ἔγωγε ἥκω παρ' ὑμᾶς, οὐχ ὡς συλλυπούμενος, ἀλλ' ἵνα παύσω ὑμᾶς λυπουμένους.

ΚΕΦ. δ.

Περὶ μύλης ἐπαίνου.

Ὅτι Πιττακὸς πάνυ σφοδρῶς ἐπῄνει τὴν μύλην, τὸ ἐγκώμιον αὐτῆς ἐκεῖνο ἐπιλέγων, ὅτι ἐν μικρῷ τόπῳ διάφορά ἐςι γυμνάσασθαι. Ἠν δέ τι ᾆσμα ἐπιμύλιον οὕτω καλούμενον.

ΚΕΦ. ε.

Περὶ τῆς ἐν πολλοῖς αὐτουργίας τοῦ τε Ὀδυσσέως καὶ τοῦ Ἀχιλλέως.

Καὶ Λαέρτης δὲ αὐτουργῶν ὑπὸ τοῦ παιδὸς πεφώραται, καὶ φυτὸν ξύων, καίτοι γηράσκων βαθύτατα. Ὁμολογεῖ δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς πολλὰ εἰδέναι, καὶ τεχνίτης αὐτῶν εἶναι·

Δρηςοσύνῃ δ' οὐκ ἄν μοι ἐρίσειεν βροτὸς ἄλλος,
Πῦρ τ' εὖ νῆσαι, διά τε ξύλα πολλὰ κεάσαι.

Καὶ τὴν σχεδίαν δὲ, οὐ δεηθεὶς ναυπηγῶν, ἀλλὰ δι' ἑαυτοῦ τὴν ταχίςην εἰργάσατο. Καὶ Ἀχιλλεὺς δὲ, τρίτος ὢν ἀπὸ τοῦ Διὸς, αὐτὸς διακόπτει τὰ κρέα, δεῖπνον τοῖς παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πρέσβεσιν ἀφικομένοις εὐτρεπίσαι σπεύδων.

ΚΕΦ. ϛ.

Σκύθου τινὸς ἀπόκρισις περὶ ῥίγους.

Χιόνος ποτὲ πιπτούσης, ἤρετο ὁ βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν τινα, εἰ ῥιγοῖ, γυμνὸν διακαρτεροῦντα. Ὁ δὲ αὐτὸν ἀντήρετο, εἰ τὸ μέτωπον ῥιγοῖ; τοῦ δὲ, οὐ φήσαντος, Οὐκοῦν, εἶπεν, οὐδὲ ἐγὼ, πᾶς γὰρ μέτωπόν εἰμι.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ Δημοσθένους ἀγρυπνίας.

Ὅτι Πυθέας ἐπέσκωπτεν εἰς Δημοσθένη τὸν Δημοσθένους, ἐπιλέγων αὐτοῦ τὰ ἐνθυμήματα ἐλλυχνίων ἀπόζειν· ὅτι ἐκεῖνος διὰ τῆς νυκτὸς πάσης ἠγρύπνει φροντίζων, καὶ ἐκμανθάνων, ἃ ἔμελλεν ἐρεῖν ἐλθὼν εἰς τοὺς Ἀθηναίους.

ΚΕΦ. η.

Περὶ Ἀλεξάνδρου πένθους ἐπὶ τῷ τοῦ Ἡφαιστίωνος θανάτῳ·

Ὅτε Ἡφαιστίων ἀπέθανεν, Ἀλέξανδρος ὅπλα αὐτῷ εἰς τὴν πυρὰν ἐνέβαλε, καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον τῷ νεκρῷ συνέτηξε, καὶ ἐσθῆτα τὴν μέγα τιμίαν ἐν Πέρσαις. Ἀπέκειρε δὲ καὶ τοὺς πολεμικοὺς, καὶ ἀγαθοὺς, καὶ ἑαυτὸν, Ὁμηρικὸν πάθος δρῶν, καὶ μιμούμενος τὸν Ἀχιλλέα τὸν ἐκείνου. Βιαιότερον δὲ, καὶ θερμότερον ἐκείνου, ἔδρασεν οὗτος, τὴν τῶν Ἐκβατάνων ἀκρόπολιν περικείρας, καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς ἀφελόμενος. Μέχρι μὲν οὖν τῆς κόμης τῆς ἑαυτοῦ, Ἑλληνικὰ ἐδόκει μοι δρᾷν· ἐπιχειρήσας δὲ τοῖς τείχεσιν, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐπένθει βαρβαρικῶς Ἀλέξανδρος ἤδη, καὶ τὰ κατὰ τὴν ϛολὴν ἤμειψε, θυμῷ καὶ ἔρωτι ἐπιτρέπων πάντα, καὶ δακρύοις.

Ὅτι Ἡφαιστίων εἰς Ἐκβάτανα ἀπέθανε. Διαῤῥεῖ δὲ λόγος, Ἡφαιστίωνι μὲν ταῦτα εὐτρεπισθῆναι νεκρῷ, Ἀλέξανδρον δὲ αὐτοῖς ἀποθανόντα χρήσασθαι· μὴ γὰρ φθάσαι τὸ ἐπὶ τῷ μειρακίῳ τελεσθὲν πένθος, ἐπιλαβεῖν δὲ τὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου θάνατον.

ΚΕΦ. θ.

Περὶ σώφρονος γυναικός.

Εἶτα οὐκ ἔςι σωφροσύνη μεγάλη (ἐμοὶ μὲν δοκεῖ), εἴγε καὶ ἡ Φωκίωνος γυνὴ τὸ Φωκίωνος ἱμάτιον ἐφόρει, καὶ οὐδὲν ἐδεῖτο οὐ κροκωτοῦ, οὐ ταραντινοῦ, οὐκ ἀναβολῆς, οὐκ ἐγκύκλου, οὐ κεκρυφάλου, οὐ καλύπτρας, οὐ βαπτῶν χιτωνίσκων; ἠμπείχετο δὲ πρώτῃ μὲν τῇ σωφροσύνῃ, δευτέροις γε μὴν τοῖς παροῦσιν.

ΚΕΦ. ι.

Περὶ τῆς τοῦ Σωκράτους γυναικός.

Τῇ Ξανθίππῃ δὲ ὁ Σωκράτης, ἐπεὶ οὐκ ἠβούλετο τὸ ἐκείνου ἱμάτιον ἐνδύσασθαι, καὶ οὕτως ἐπὶ τὴν θέαν τῆς πομπῆς βαδίζειν, ἔφη, Ὁρᾷς, ὡς οὐ θεωρήσουσα, θεωρησομένη δὲ μᾶλλον βαδίζεις;

ΚΕΦ. ια.

Γυναικῶν Ῥωμαίων ὑποδήματα.

Ῥωμαίων δὲ αἱ πολλαὶ γυναῖκες, καὶ τὰ ὑποδήματα αὐτὰ φορεῖν τοῖς ἀνδράσιν, εἰθισμέναι εἰσίν.

ΚΕΦ. ιβ.

Λυσάνδρου, ἢ Φιλίππου, ἀπόφθεγμα περὶ ἐπιορκίας.

Δεῖ τοὺς παῖδας τοῖς ἀςραγάλοις ἐξαπατᾷν, τοὺς δὲ ἄνδρας τοῖς ὅρκοις. Οἱ μὲν Λυσάνδρου εἶναι λέγουσι τὸν λόγον, οἱ δὲ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. Ὁποτέρου δ' ἂν ᾖ, οὐκ ὀρθῶς λέγεται, κατά γε τὴν ἐμὴν γνώμην. Καὶ ἴσως οὐ παράδοξον, εἰ μὴ τὰ αὐτὰ ἀρέσκει ἐμοὶ, καὶ Λυσάνδρῳ. Ὁ μὲν γὰρ ἐτυράννει· ἐγὼ δὲ ὡς φρονῶ, δῆλον ἐξ ὧν μὴ τὸ λεχθὲν ἀρέσκει με.

ΚΕΦ. ιγ.

Περὶ καρτερίας Ἀγησιλάου.

Ἀγησίλαος ὁ Λακεδαιμόνιος, γέρων ἤδη ὢν, ἀνυπόδετος πολλάκις καὶ ἀχίτων προῄει, τὸν τρίβωνα περιβαλλόμενος αὐτὸν, καὶ ταῦτα ἑωθινὸς ἐν ὥρᾳ χειμερίῳ. Ἠτιάσατο δέ τις αὐτὸν, ὡς νεανικώτερα τῆς ἡλικίας ἐπιχειροῦντα· ὁ δὲ, Ἀλλ' οἵ γε νέοι, φησὶ, τῶν πολιτῶν, ὥσπεροῦν πῶλοι, πρὸς τὸν τέλειον ἀποβλέπουσιν ἐμέ.

ΚΕΦ. ιδ.

Περὶ φιλοσόφων στρατηγῶν καὶ πολιτευσαμένων.

Τί δὲ; οὐκ ἦσαν καὶ οἱ φιλόσοφοι τὰ πολέμια ἀγαθοί; Ἐμοὶ μὲν δοκοῦσιν· εἴγε Ἀρχύταν μὲν εἵλοντο ἑξάκις στρατηγὸν Ταραντῖνοι, Μέλισσος δὲ ἐναυάρχησε, Σωκράτης δὲ ἐστρατεύσατο τρὶς, Πλάτων δὲ καὶ αὐτὸς, εἰς Τανάγραν, καὶ εἰς Κόρινθον. Τὴν δὲ Ξενοφῶντος στρατείαν καὶ στρατηγίαν πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι ᾄδουσι, καὶ αὐτὸς δὲ ὁμολογεῖ ἐν τοῖς περὶ Κύρου λόγοις. Δίων δὲ ὁ Ἱππαρίνου τὴν Διονυσίου τυραννίδα κατέλυσε. Καὶ Ἐπαμινώνδας Βοιωταρχῶν ἐν Λεύκτροις ἐνίκησε Λακεδαιμονίους, καὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ τῶν Ἑλλήνων πρῶτος ἐγένετο. Πολλὰ δὲ καὶ Ζήνων ὑπὲρ Ἀθηναίων ἐπολιτεύσατο πρὸς Ἀντίγονον. Οὐδὲν γὰρ διοίσει, εἴτε τις διὰ γνώμης ὤνησέ τινας, εἴτε δι' ὅπλων.

ΚΕΦ. ιε.

Πῶς οἱ τῶν Μιτυληναίων σύμμαχοι ἀφιστάμενοι ἐτιμωρήθησαν.

Ἡνίκα τῆς θαλάσσης ἦρξαν Μιτυληναῖοι, τοῖς ἀφισταμένοις τῶν συμμάχων τιμωρίαν ἐκείνην ἐπήρτησαν, γράμματα μὴ μανθάνειν τοὺς παῖδας αὐτῶν, μηδὲ μουσικὴν διδάσκεσθαι· πασῶν κολάσεων ἡγησάμενοι βαρυτάτην εἶναι ταύτην, ἐν ἀμαθίᾳ καὶ ἀμουσίᾳ καταβιῶναι.

ΚΕΦ. ιϛ.

Περὶ Ῥώμης, Ῥώμου, Ῥωμύλου, καὶ Σερβίας.

Ὅτι Ῥώμη ὑπὸ Ῥώμου καὶ Ῥωμύλου ἐκτίσθη, τῶν Ἄρεως καὶ Σερβίας παίδων. Ἦν δὲ αὕτη μία τῶν Αἰνείου ἀπογόνων.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ Εὐδόξου εἰς Σικελίαν ἀφικομένου.

Ὅτε εἰς Σικελίαν ἧκεν Εὔδοξος, χάριν αὐτῷ πολλὴν ὁ Διονύσιος τῆς ἀφίξεως ᾔδει. Ὁ δὲ, οὐδέν τι πρὸς ταῦτα θωπεύσας, οὐδὲ ὑποδραμὼν, Ἀφικόμην, εἶπεν, ὡσπερανεὶ πρὸς πανδοκέα ἀγαθὸν, παρ' ᾧ κατήγετο Πλάτων· ὁμολογήσας, ὅτι μὴ δι' ἐκεῖνον, ἀλλὰ διὰ τοῦτον, ἀφίκετο.

ΚΕΦ. ιη.

Ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι καρτεροὶ ἐν ταῖς βασάνοις, καὶ περὶ Ἰνδῶν γυναικῶν.

Αἰγυπτίους φασὶ δεινῶς ἐγκαρτερεῖν ταῖς βασάνοις, καὶ ὅτι θᾶττον τεθνήξεται ἀνὴρ Αἰγύπτιος στρεβλούμενος, ἢ τἀληθὲς ὁμολογήσει. Παρὰ Ἰνδοῖς δὲ αἱ γυναῖκες τὸ αὐτὸ πῦρ ἀποθανοῦσι τοῖς ἀνδράσιν ὑπομένουσι. Φιλοτιμοῦνται δὲ περὶ τούτου αἱ γυναῖκες τοῦ ἀνδρός· καὶ ἡ κλήρῳ λαχοῦσα συγκαίεται.

ΚΕΦ. ιθ.

Περὶ Σόλωνος στρατηγήματος κατὰ τῶν Μεγαρέων, καὶ πῶς ἔπειτα ἐκείνων λόγοις ἐκράτησεν.

Σόλων εἰς τὴν ὑπὲρ Σαλαμῖνος μάχην ἐστρατήγησε, καὶ δύο νεῶν Μεγαρίδων κρατήσας, μετεβίβασε στρατηγοὺς Ἀττικοὺς εἰς αὐτὰς, καὶ τὰ τῶν πολεμίων ὅπλα τοῖς οἰκείοις περιθεὶς, καὶ μεθορμισθεὶς δὶ ἀπάτης, πολλοὺς τῶν Μεγαρέων κατέκοψεν ἀνόπλους. Ἐκράτησε δὲ καὶ τοῖς λόγοις αὐτῶν, οὐ λόγων δεινότητι, ἀλλὰ δι' αὐτῶν τῶν ἐλέγχων τὸ πλέον ἐνεγκά-

μενος. Ἀρχαίας γὰρ θήκας ἀνοίξας, ἀπέδειξε πάντας Ἀθηναίους πρὸς δύσιν κειμένους κατὰ τὸ πάτριον αὐτοῖς ἔθος· τοὺς δὲ Μεγαρεῖς εἰκῇ, καὶ ὡς ἔτυχε, τεθαμμένους. Ἔκριναν δὲ τὴν δίκην Λακεδαιμόνιοι.

ΚΕΦ. κ.

Περὶ γέροντος Κείου τὴν τρίχα βαψαμένου.

Ἀνὴρ εἰς Λακεδαίμονα ἀφίκετο Κεῖος, γέρων ἤδη ὤν, τὰ μὲν ἄλλα ἀλαζὼν, ᾐδεῖτο δὲ ἐπὶ τῷ γήρᾳ, καὶ διὰ ταῦτα τὴν τρίχα πολιὰν οὖσαν ἐπειρᾶτο βαφῇ ἀφανίζειν. Παρελθὼν οὖν ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τοιαύτην ὑποφαίνων τὴν κεφαλὴν, ἐκεῖνα εἶπεν, ὑπὲρ ὧν καὶ ἀφίκετο. Ἀναστὰς οὖν ὁ Ἀρχίδαμος ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, Τί δ' ἂν, ἔφη, οὗτος ὑγιὲς εἴποι, ὃς οὐ μόνον ἐπὶ τῇ ψυχῇ τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ περιφέρει· καὶ ἐξέωσε τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα, διαβάλλων τοῦ Κείου τὸν τρόπον, ἐξ ὧν ἑωρᾶτο.

ΚΕΦ. κα.

Περὶ Καίσαρος καὶ Πομπηΐου ἐπιμελείας, ὑπὲρ τοῦ μανθάνειν ἃ προσῆκε πρὸς τὸ καλῶς ἄρχειν.

Οὐκ ἀπηξίου Καῖσαρ ἐπὶ τὰς Ἀρίστωνος θύρας φοιτᾷν, Πομπήϊος δὲ ἐπὶ τὰς Κρατίππου. Οὐ γὰρ, ἐπεὶ μέγα ἐδύναντο, ὑπερεφρόνουν τῶν τὰ μέγιστα αὐτοὺς ὀνῆσαι δυναμένων· ἀλλ' ἐδέοντο αὐτῶν, καίτοι τοσοῦτοι ὄντες τὴν ἀξίωσιν. Οὐ γὰρ ἄρχειν, ὡς ἔοικεν, ἀλλὰ καλῶς ἄρχειν ἐβούλοντο.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Περὶ τοῦ Δαιμονίου τοῦ Σωκράτους.

ΕΛΕΓΕ δήπου Σωκράτης περὶ τοῦ Δαιμονίου, τοῦ συνόντος αὐτῷ, πρὸς Θεάγην, καὶ Δημόδοκον, καὶ πρὸς ἄλλους πολλούς· φωνὴν πολλάκις ἔφασκε θείᾳ πομπῇ συγκεκληρωμένην αὐτῷ, ἥπερ ὅταν γένηται, ἀεί μοι, φησὶ, σημαίνει, ὃ μέλλω πράττειν, τούτου ἀποτροπὴν, προτρέπει δὲ οὐδέποτε. Καὶ αὖ πάλιν, ἐάν τις μοι, φησὶ, τῶν φίλων ἀνακοινῶται ὑπέρ του, καὶ ἐπιγένηται ἡ φωνὴ ἐκείνη, πάλιν ἀποτρέπει. Καὶ ἐμοὶ μὲν αὕτη συμβουλεύει τοῦτο· ἐγὼ δὲ τῷ συμβουλευομένῳ μοι, καὶ οὐκ ἐῶ πράττειν, ἑπόμενος τῇ θείᾳ προῤῥήσει. Παρείχετο δὲ μάρτυρα Χαρμίδην τὸν Γλαύκωνος· ἀνεκοινώσατο γὰρ αὐτῷ, εἰ μέλλοι ἀσκήσειν εἰς Νεμέαν, καὶ εὐθὺς, ἀπαρχομένου λέγειν, φωνὴ ἐπεγένετο. Καὶ ὁ Σωκράτης τὸν Χαρμίδην διεκώλυσεν ἔχεσθαι, ὧν εἴχετο, εἰπών. Ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη· οὐ μὴν εἰς δέον ἀπήντησεν αὐτῷ ἡ σπουδή.

ΚΕΦ. β.

Περὶ Ἱππάρχου σοφίας, καὶ σπουδῆς περὶ τοὺς πεπαιδευμένους, καὶ περὶ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν.

Ἵππαρχος ὁ Πεισιςράτου παῖς, πρεσβύτατος ὢν τῶν Πεισιςράτου, καὶ σοφώτατος ἦν Ἀθηναίων. Οὗτος καὶ τὰ Ὁμήρου ἔπη ἐκόμισε πρῶτος εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψῳδοὺς τοῖς Παναθηναίοις αὐτὰ ᾄδειν. Καὶ ἐπ' Ἀνακρέοντα δὲ

τὸν Τήϊον πεντηκόντορον ἔςειλεν, ἵνα αὐτὸν πορεύσῃ ὡς αὐτόν. Σιμωνίδην δὲ τὸν Κεῖον διὰ σπουδῆς ἄγων, ἀεὶ περὶ αὐτὸν εἶχε, μεγάλοις δώροις, ὡς τὸ εἰκὸς, πείθων, καὶ μισθοῖς· καὶ γὰρ ὡς ἦν φιλοχρήματος ὁ Σιμωνίδης, οὐδεὶς ἀντιφήσει. Ἔργον δὲ ἦν ἄρα τούτῳ τῷ Ἱππάρχῳ ἡ περὶ τοὺς πεπαιδευμένους σπουδή. Καὶ ἐβούλετο ὑπὸ προσχήματι τῷ ἑαυτοῦ Ἀθηναίους παιδεύεσθαι, καὶ βελτιόνων αὐτῶν ὄντων ἄρχειν ἔσπευδεν· οὐκ ᾤετο γὰρ δεῖν οὐδενὶ φθονεῖν σοφίας, ἅτε ὢν καλὸς καὶ ἀγαθός. Λέγει δὲ Πλάτων ταῦτα, εἰ δὴ ὁ Ἵππαρχος Πλάτωνός ἐςι τῷ ὄντι.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ βοὸς παρ' Ἀθηναίοις σφαγῆς, καὶ Διϊπολίων, καὶ Βουφονίων, ἑορτῶν.

Ὅτι Ἀττικὸν τοῦτο τὸ ἔθος, ὅταν ὁ βοῦς ἀποσφαγῇ, τῶν μὲν ἄλλων ἀποψηφίζονται, κρίνοντες ἕκαςον ἐν τῷ μέρει φόνου· καταγινώσκουσι δὲ τῆς μαχαίρας, καὶ λέγουσι ταύτην ἀποκτεῖναι αὐτόν. Καὶ ἐν ᾗ ταῦτα ἡμέρᾳ δρῶσι, Διϊπόλια τὴν ἑορτὴν καλοῦσι, καὶ Βουφόνια.

ΚΕΦ. δ.

Περὶ Πολιάρχου τρυφῆς.

Πολίαρχόν φασι τὸν Ἀθηναῖον εἰς τοσοῦτον προελθεῖν τρυφῆς, ὥςτε καὶ κύνας, καὶ ἀλεκτρυόνας ἐκείνους, οἷς ἔχαιρεν, ἐκκομίζειν ἀποθανόντας δημοσίᾳ. Καὶ ἐπὶ τὴν ἐκφορὰν αὐτῶν παρεκάλει τοὺς φίλους, καὶ ἐπιςήματα αὐτοῖς ἀναςήσας, ἐπιγράμματα κατ' αὐτῶν ἐνεκόλαπτεν.

ΚΕΦ. ε.

Περὶ Νηλέως, καὶ Μέδοντος, καὶ τῶν ἐν Ἰωνίᾳ δώδεκα πόλεων.

Ὅτι Νηλεὺς ὁ Κόδρου, τῆς βασιλείας ἀμοιρήσας, ἀπέλιπε τὰς Ἀθήνας, διὰ τὸ τὴν Πυθίαν Μέδοντι τὴν ἀρχὴν περιάψαι, εἰς

ἀποικίαν ϛελλόμενος. Τῇ Νάξῳ δὲ προσωρμίσθη οὐχ ἑκὼν, ἀλλ' ὑπὸ χειμῶνος βιασθείς· ἀπᾶραι δὲ βουλόμενον, καταπνέοντες ἐναντίοι ἄνεμοι διεκώλυον. Ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ὑπὲρ τῶν ἐνεϛώτων, οἱ μάντεις ἔφασαν δεῖν καθαρθῆναι τὸ ϛρατόπεδον, ὡς συμπλεόντων πολλῶν οὐ καθαρῶν τὰς χεῖρας. Προσεποιήσατο δὴ καὶ αὐτὸς ἀποκτεῖναί τινα παῖδα, καὶ δεῖσθαι καθαρμοῦ· καὶ αὐτὸς ἀνεχώρησε, καὶ τοὺς ἄλλους ἔπεισε τοὺς συνειδότας ἑαυτοῖς. Οὗ γενομένου, καὶ γνωσθέντων ἐκείνων, αὐτοὺς μὲν ἀπέλιπεν, οἱ δὲ ᾤκισαν τὴν Νάξον. Νηλεὺς δὲ εἰς τὴν Ἰωνίαν ἀφίκετο, καὶ πρῶτον μὲν ᾤκισε Μίλητον, Κᾶρας ἐξελάσας, καὶ Μυγδόνας, καὶ Λέλεγας, καὶ ἄλλους βαρβάρους, ἀφ' ὧν αἱ δώδεκα πόλεις ἐκλήθησαν ἐν Ἰωνίᾳ. Εἰσὶ δὲ αἵδε· Μίλητος, Ἔφεσος, Ἐρυθραὶ, Κλαζομεναὶ, Πριήνη, Λέβεδος, Τέως, Κολοφὼν, Μυοῦς, Φώκαια, Σάμος, καὶ Χίος. Καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς ὕϛερον ᾤκισε πόλεις ἐν τῇ ἠπείρῳ.

ΚΕΦ. ϛ.

Περὶ ἀγραμματίας καὶ ἀπαιδευσίας τῶν βαρβάρων.

Τῶν ἀρχαίων φασὶ Θρᾳκῶν μηδένα ἐπίϛασθαι γράμματα· ἀλλὰ καὶ ἐνόμιζον αἴσχιϛον εἶναι πάντες οἱ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντες βάρβαροι χρῆσθαι γράμμασιν. Οἱ δὲ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὡς λόγος, ἐχρῶντο αὐτοῖς μᾶλλον. Ἔνθεν τοι καὶ τολμῶσι λέγειν μηδὲ τὸν Ὀρφέα σοφὸν γεγονέναι, Θρᾷκα ὄντα, ἀλλ' ἄλλως τοὺς μύθους αὐτοῦ καταψεύσασθαι. Ταῦτα Ἀνδροτίων λέγει, εἴ τῳ πιϛὸς ὑπὲρ τῆς ἀγραμματίας καὶ ἀπαιδευσίας Θρᾳκῶν τεκμηριῶσαι.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ ἑϛιωμένων γάμων ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ὅτε Δαρεῖον ἐνίκησεν.

Ἀλέξανδρος, ὅτε Δαρεῖον εἷλε, γάμους εἱϛία, καὶ ἑαυτοῦ, καὶ τῶν φίλων. Ἐννενήκοντα δὲ ἦσαν οἱ γαμοῦντες, καὶ ἰσά-

ριθμοι τούτοις οἱ θάλαμοι. Ἦν δὲ ὁ ἀνδρὼν, ὁ ὑποδεχόμενος καὶ ἑςιῶν ἀυτοὺς, ἑκατοντάκλινος· καὶ ἑκάςη κλίνη ἀργυρόπους ἦν, ἡ δὲ ἀυτοῦ χρυσόπους. Καὶ κεκόσμηντο πᾶσαι ἁλουργοῖς καὶ ποικίλοις ἱματίοις ὑφῆς βαρβαρικῆς μεγατίμου. Συμπαρέλαβε δὲ εἰς τὸ συμπόσιον καὶ τοὺς ἰδιοξένους, καὶ κατέκλινεν ἀντιπροσώπους ἑαυτῷ. Ἐν δὲ τῇ ἀυλῇ εἰςιῶντο ἅιτε ἄλλαι δυνάμεις, αἱ πεζαὶ, καὶ αἱ ναυτικαὶ, καὶ οἱ ἱππεῖς, καὶ αἱ πρεσβεῖαι δὲ εἰςιῶντο, καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες Ἕλληνες. Καὶ ἐγένετο τὰ δεῖπνα πρὸς σάλπιγγα, τὸ μὲν συγκλητικὸν μέλος ᾀδούσης, ὅτε ἀυτοὺς ἐχρῆν παριέναι ἐπὶ τὴν δαῖτα, τὸ δὲ ἀνακλητικὸν, ὅτε ἐσήμαινεν ἀπαλλάσσεσθαι. Πέντε δὲ ἡμέρας καθεξῆς τοὺς γάμους ἔθυεν. Ἀφίκοντο δὲ καὶ μουσουργοὶ, καὶ ὑποκριταὶ, οἱ μὲν κωμῳδίας, οἱ δὲ τραγῳδίας, πάμπολλοι. Ἦσαν δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἰνδικῆς θαυματοποιοὶ διαπρέποντες, καὶ ἔδοξαν δὲ ἀυτοὶ κρατεῖν τῶν ἄλλων τῶν ἀλλαχόθεν.

ΚΕΦ. η.

Περὶ γραφικῆς τέχνης.

Κόνων ὁ Κλεωναῖος ἐξειργάσατό, φασι, τὴν τέχνην τὴν γραφικὴν, ὑποφυομένην ἔτι, καὶ ἀτέχνως ὑπὸ τῶν πρὸ ἀυτοῦ καὶ ἀπείρως ἐκτελουμένην, καὶ τρόπον τινὰ ἐν σπαργάνοις καὶ γάλαξιν οὖσαν. Διὰ ταῦτά τοι καὶ μισθοὺς τῶν πρὸ ἀυτοῦ πρῶτος ἔλαβεν ἁδροτέρους.

ΚΕΦ. θ·

Περὶ τυράννου ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ παιδικῶν φονευθέντος.

Ἀρχέλαον τὸν Μακεδόνων τύραννον (οὕτω γὰρ καὶ Πλάτων ἀυτὸν ὀνομάζει, καὶ οὐ βασιλέα,) τὰ παιδικὰ ἀυτοῦ, Κρατεύας, ἐρασθεὶς τῆς τυραννίδος, οὐδὲν ἧττον, ἤπερ ἐκεῖνος τῶν παιδικῶν ἠράσθη, ἀπέκτεινε τὸν ἐραςὴν, ὁ Κρατεύας Ἀρχέλαον, ὡς τύραννός τε καὶ ἐυδαίμων ἀνὴρ ἐσόμενος. Τρεῖς δὲ ἢ τέσσαρας ἡμέρας τὴν τυραννίδα κατασχὼν, τὸ

μειράκιον, πάλιν αὐτὸς ἐπιϐουλευθεὶς ὑφ' ἑτέρων ἐτελεύτησεν. Εἴη δ' ἂν πρεπωδέςατον ἐπειπεῖν τῷδε τῷ Μακεδονικῷ δράματι τὸ ἔπος ἐκεῖνο·

Τεύχων ὡς ἑτέρῳ τις, ἑῷ κακὸν ἥπατι τεύχει.

Ὅτι διεψεύσατο αὐτῷ, φασιν, Ἀρχέλαος τῶν θυγατέρων μίαν δώσειν· ὅτε δὴ ἄλλῳ συνῴκισε τὴν παῖδα, ὑπεραγανακτήσας διέφθειρε τὸν Ἀρχέλαον.

ΚΕΦ. ι.

Περὶ Σόλωνος, καὶ τῶν αὐτῷ, καὶ Δράκοντι, γραφέντων νόμων.

Σόλωνα αἱρετὸν Ἀθηναῖοι προείλοντο ἄρχειν αὐτοῖς, οὐ γὰρ κληρωτὸν τοῦτον. Ἐπεὶ δὲ ἡρέθη, τά τε ἄλλα ἐκόσμησε τὴν πόλιν, καὶ δὴ καὶ τοὺς νόμους, τοὺς νῦν ἔτι φυλαττομένους, συνέγραψεν αὐτοῖς. Καὶ τότε ἐπαύσαντο Ἀθηναῖοι χρώμενοι τοῖς Δράκοντος· ἐκαλοῦντο δὲ ἐκεῖνοι Θεσμοί. Μόνους δὲ ἐφύλαξαν τοὺς φονικοὺς αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ πραγμάτων μειώσεως καὶ φθορᾶς, καὶ τοῦ κόσμου αὐτοῦ.

Οὐδὲν ἔτι θαυμάζωμεν, εἰ ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις, θνητὴ οὖσα, καὶ ἐφήμερος φθείρεσθαι αὐτοὺς ἀναγκάζει, ὅπου καὶ τοὺς ποταμοὺς ὁρῶμεν ἐπιλείποντας, καὶ τῶν ὀρῶν δὲ τὰ ὑψηλότατα ἀκούομεν μειούμενα καὶ ἐκεῖνα. Τὴν γοῦν Αἴτνην φασὶν οἱ πλέοντες ἐξ ἐλάσσονος ὁρᾶν, ἢ προτοῦ ἐϐλέπετο· τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ τὸν Παρνασσὸν παθεῖν, καὶ τὸν Ὄλυμπον τὸν Πιερικόν. Οἱ δὲ ἔτι μᾶλλον δοκοῦντες τὴν τῶν ὅλων φύσιν κατεσκέφθαι λέγουσι καὶ τὸν κόσμον διαφθείρεσθαι αὐτόν.

ΚΕΦ. ιβ.

Περὶ Δημοσθένους, Αἰσχίνου, Θεοφράστου, καὶ Δημοχάρους.

Παράδοξόν γε, οὐ γάρ; ἀλλ' ἀληθές. Ἐκπεσόντος Δημοσθένους ἐν Μακεδονίᾳ, Αἰσχίνης ὁ Ἀτρομήτου ὁ Κοθωκίδης καὶ ἐνευδοκίμει τοῖς Μακεδόσι, καὶ πάμπολυ περιῆν τῶν πρέσβεων τῷ φρονήματι. Αἰτία δὲ ἦν ἄρα τούτου τῷ Αἰσχίνῃ, ἥτε πρὸς Φίλιππον φιλία, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ δῶρα, καὶ ὅτι πράως καὶ ἡδέως ἤκουεν αὐτοῦ ὁ Φίλιππος, μειλιχίῳ τῷ βλέμματι προσβλέπων καὶ ὑποφαίνων τὴν ἐξ αὐτοῦ εὔνοιαν. Ἅπερ οὖν πάντα ἐφολκὰ ἦν εἰς τὴν παῤῥησίαν τῷ Αἰσχίνῃ, καὶ τὴν τῶν λόγων εὔροιαν. Οὐ μόνος δὲ τοῦτο ἔπαθε Δημοσθένης ἐν Μακεδονίᾳ, καίτοι δεινότατος ὢν εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ Θεόφραστος ὁ Ἐρέσιος. Ἐξέπεσε γὰρ καὶ οὗτος ἐπὶ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς λέγων· καὶ ταύτην ἀπολογίαν προεφέρετο, ὅτι κατεπλάγη τὸ ἀξίωμα τοῦ συνεδρίου. Πικρότατα οὖν ἀπήντησε καὶ ἑτοιμότατα πρὸς τοῦτον αὐτοῦ τὸν λόγον ὁ Δημοχάρης, εἰπὼν, Ὦ Θεόφραστε, Ἀθηναῖοι ἦσαν, ἀλλ' οὐχ οἱ δώδεκα θεοὶ οἱ δικάζοντες.

ΚΕΦ. ιγ.

Τίνες οὐκ ἐγέλων.

Ἀναξαγόραν τὸν Κλαζομένιόν φασι μὴ γελῶντά ποτε ὀφθῆναι, μήτε μειδιῶντα τὴν ἀρχήν. Λέγουσι δὲ καὶ Ἀριστόξενον τῷ γέλωτι ἀνὰ κράτος πολέμιον γενέσθαι· Ἡράκλειτόν τε, ὅτι πάντα τὰ ἐν τῷ βίῳ ἔκλαεν.

ΚΕΦ. ιδ.

Περὶ Διογένους τελευτῆς.

Διογένης ὁ Σινωπεὺς, ὅτε λοιπὸν ἐνόσει ἐπὶ θανάτῳ, ἑαυτὸν φέρων μόνον ἔῤῥιψε κατά τινος γεφυρίου πρὸς γυμνασίῳ ὄντος, καὶ προσέταξε τῷ παλαιστροφύλακι, ἐπειδὰν αἴσθηται

ἀποπεπνευκότα αὐτὸν, ῥίψαι εἰς τὸν Ἰλισσόν. Οὕτως ἄρα ὀλίγον ἔμελε Διογένει καὶ θανάτου, καὶ ταφῆς.

ΚΕΦ. ιε.

Περὶ Φιλίππου ἐν νίκῃ ἐγκρατείας, καὶ τίνος ἐβούλετο ἀναμιμνήσκεσθαι.

Ἐν Χαιρωνείᾳ τοὺς Ἀθηναίους νίκῃ ἐνίκησε Φίλιππος. Ἐπαρθεὶς δὲ τῇ εὐπραγίᾳ, ὅμως λογισμῷ ἐκράτησε, καὶ οὐχ ὕβρισε· καὶ διὰ ταῦτα ᾤετο δεῖν αὐτὸν ὑπομιμνήσκεσθαι ὑπό τινος τῶν παίδων ἕωθεν, ὅτι ἄνθρωπός ἐςιν, καὶ προσέταξε τῷ παιδὶ τοῦτο ἔχειν ἔργον. Καὶ οὐ πρότερόν, φασιν, οὔτε αὐτὸς προῄει, οὔτε τις τῶν δεομένων αὐτοῦ παρ' αὐτὸν εἰσῄει, πρὶν τοῦτο αὐτῷ τὸν παῖδα ἑκάςης ἡμέρας ἐκβοῆσαι τρίς· ἔλεγε δὲ αὐτῷ, Φίλιππε, ἄνθρωπος εἶ.

ΚΕΦ. ις.

Περὶ Σόλωνος καὶ Πεισιςράτου.

Σόλων ὁ Ἐξηκεςίδου, γέρων ἤδη ὤν, ὑπώπτευε Πεισίςρατον τυραννίδι ἐπιθήσεσθαι, ἡνίκα παρῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἀθηναίων, καὶ ᾔτει φρουρὰν ὁ Πεισίςρατος. Ὁρῶν δὲ τοὺς Ἀθηναίους τῶν μὲν αὐτοῦ λόγων ῥαθύμως ἀκούοντας, προσέχοντας δὲ τῷ Πεισιςράτῳ, ἔφη, ὅτι τῶν μέν ἐςι σοφώτερος, τῶν δὲ ἀνδρειότερος. Ὁπόσοι μὲν μὴ γινώσκουσιν, ὅτι, φυλακὴν λαβὼν περὶ τὸ σῶμα, τύραννος ἔςαι, ἀλλὰ τούτων μέν ἐςι σοφώτερος· ὁπόσοι δὲ γινώσκοντες, ὑποσιωπῶσι, τούτων ἀνδρειότερός ἐςιν. Ὁ δὲ λαβὼν τὴν δύναμιν, τύραννος ἦν. Καθεζόμενος δὲ Σόλων πρὸ τῆς οἰκίας, τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ παραθέμενος ἔλεγεν, ὅτι ἐξώπλιςαι, καὶ βοηθεῖ τῇ πατρίδι, ᾗ δύναται, ςρατηγὸς μὲν διὰ τὴν ἡλικίαν οὐκ ἔτι ὤν, εὔνους δὲ διὰ τὴν γνώμην. Ὅμως οὖν Πεισίςρατος, εἴτε αἰδοῖ τῇ πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ τὴν σοφίαν αὐτοῦ, εἴτε καὶ μνήμῃ τῶν ἐφ' ἡλικίας (λέγεται γὰρ αὐτῷ παιδικὰ γενέσθαι), οὐδέν γε ἔδρασε κακὸν

Σόλωνα. Ὁ δ' οὖν Σόλων ὀλίγον ὕςερον, ὑπέργηρως ὢν, τὸν βίον ἐτελεύτησεν, ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀνδρείᾳ μεγάλην ἀπολιπὼν δόξαν. Καὶ ἀνέςησαν αὐτῷ χαλκῆν εἰκόνα ἐν τῇ ἀγορᾷ· ἀλλὰ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν δημοσίᾳ παρὰ τὰς πύλας πρὸς τῷ τείχει ἐν δεξιᾷ εἰσιόντων, καὶ περιῳκοδόμητο αὐτῷ ὁ τάφος.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ Σκύθου, Ζαγκλαίων μονάρχου.

Ὅτι Σκύθης ὁ Ἰνύκινος, ὁ τῶν Ζαγκλαίων μονάρχης, ἀνέβη εἰς Ἀσίαν παρὰ βασιλέα Δαρεῖον. Καὶ αὐτὸν ἐνόμισε πάντων δικαιότατον ἀνδρῶν εἶναι, ὅσοι ἐκ τῆς Ἑλλάδος παρ' αὐτὸν ἀνέβησαν, ὅτι παραιτησάμενος βασιλέα ἀφίκετο εἰς Σικελίαν, καὶ πάλιν ἐκ Σικελίας παρὰ βασιλέα ὀπίσω. Τοῦτο δὲ Δημοκήδης ὁ Κροτωνιάτης οὐκ ἐποίησε· καὶ διὰ τοῦτο Δαρεῖος ὑπὲρ αὐτοῦ φλαύρως ἔλεγεν, ἀπατεῶνα λέγων, καὶ ἄνθρωπον κάκιςον. Ὁ οὖν Σκύθης ἐν Πέρσαις, μέγα ὄλβιος ὢν, γήρᾳ κατέςρεψε τὸν βίον.

ΚΕΦ. ιη.

Περὶ Εὐθύμου, καὶ τοῦ ἐν Τεμέσῃ Ἥρωος, καὶ παροιμίας.

Εὔθυμος ὁ Λοκρὸς τῶν ἐν Ἰταλίᾳ, πύκτης ἀγαθὸς ἦν, ῥώμῃ τε σώματος πεπίςευται θαυμασιώτατος γενέσθαι. Λίθον γὰρ μεγέθει μέγιςον δεικνύουσι Λοκροὶ, ὃν ἐκόμισε, καὶ ἔθηκε πρὸ τῶν θυρῶν. Καὶ τὸν ἐν Τεμέσῃ Ἥρωα, φόρους πραττόμενον παρὰ τῶν προσοίκων ἔπαυσεν. Ἀφικόμενος γὰρ εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ, ὅπερ ἄβατον ἦν τοῖς πολλοῖς, διηγωνίσατο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἠνάγκασεν, ὧνπερ ἐσύλησεν, ἀποτίσαι πλείω. Ἐντεῦθέν τοι καὶ ἔῤῥευσεν ἡ παροιμία, ἡ λέγουσα, ἐπὶ τῶν ἀλυσιτελῶς τι κερδαινόντων, ὅτι αὐτοῖς ἀφίξεται ὁ ἐν Τεμέσῃ Ἥρως. Λέγουσι δὲ τὸν αὐτὸν Εὔθυμον, καταβάντα ἐπὶ τὸν Καικινὸν ποταμὸν, ὅς ἐςι πρὸ τῆς τῶν Λοκρῶν πόλεως, ἀφανισθῆναι.

ΚΕΦ. ιθ.

Ἐπιτύμβιον Ἀναξαγόρου, καὶ βωμὸς ἀυτοῦ.

Ὅτι τοῦτο ἐπιγέγραπται Ἀναξαγόρᾳ·

Ἐνθάδ' ὁ πλεῖστον ἀληθείας ἐπὶ τέρμα περήσας
Οὐρανίου κόσμου, κεῖται Ἀναξαγόρας.

Ὅτι καὶ βωμὸς αὐτῷ ἵςαται, καὶ ἐπιγέγραπται, οἱ μὲν, Νοῦ, οἱ δὲ, Ἀληθείας.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Ὅτι Ἱέρων καὶ παιδείαν ἠγάπησε, καὶ εὐεργέτης ἦν, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἐν ἀγάπῃ συνεβίου.

ἹΈΡΩΝΆ φασι τὸν Συρακούσιον φιλέλληνα γενέσθαι, καὶ τιμῆσαι παιδείαν ἀνδρειότατα. Καὶ ὡς ἦν προχειρότατος εἰς τὰς εὐεργεσίας λέγουσι· προθυμότερον γάρ φασιν αὐτὸν χαρίζεσθαι, ἢ τοὺς αἰτοῦντας λαμβάνειν. Ἦν δὲ καὶ τὴν ψυχὴν ἀνδρειότατος. Ἀβασανίστως δὲ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς συνεβίωσε, τρισὶν οὖσι, πάνυ σφόδρα ἀγαπήσας αὐτοὺς, καὶ ὑπ' αὐτῶν φιληθεὶς ἐν τῷ μέρει. Τούτῳ, φασὶ, καὶ Σιμωνίδης συνεβίωσε καὶ Πίνδαρος. Καὶ οὐκ ὤκνησέ γε Σιμωνίδης, βαρὺς ὢν ὑπὸ γήρως, πρὸς αὐτὸν ἀφικέσθαι. Ἦν μὲν γὰρ καὶ φύσει φιλάργυρος ὁ Κεῖος· προὔτρεπε δὲ αὐτὸν καὶ πλέον ἡ τοῦ Ἱέρωνος φιλοδωρία, φασίν.

ΚΕΦ. β.

Περὶ Ταυροσθένους νίκης.

Ὅτι ἐν Αἰγίνῃ ἐξ Ὀλυμπίας αὐθημερὸν διηγγέλη ἡ νίκη τοῦ Ταυροσθένους τῷ πατρὶ αὐτοῦ ὑπὸ φάσματός, φασιν. Ἄλλοι δέ φασι, περιστερὰν τὸν Ταυροσθένην ἐπάγεσθαι, ἀπολιποῦσαν τοὺς ἑαυτῆς νεοσσοὺς, ὑγροὺς ἔτι καὶ ἀπτῆνας. Νικήσαντα δὲ ἀφεῖναι τὴν πελειάδα, προσάψαντα πορφύραν αὐτῇ· τὴν δὲ, ἐπειγομένην πρὸς τοὺς νεοττοὺς, ἀπαυθημερίσαι ἐκ Πίσσης εἰς Αἴγιναν.

ΚΕΦ. γ.

Περί τινων, καὶ τῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου τρυφῆς, καὶ ὑπερηφανίας.

Ὅτι διέθρυπτε τοὺς ἑταίρους Ἀλέξανδρος, τρυφᾷν ἐπιχωρῶν αὐτοῖς. Εἴγε καὶ Ἄγνων χρυσοῦς ἥλους ἐν ταῖς κρηπῖσιν ἐφόρει. Κλεῖτος δὲ, εἴποτε μέλλοι τισὶ χρηματίζειν, ἐπὶ πορφυρῶν βαδίζων εἱμάτων, τοὺς δεομένους προσίετο. Περδίκκᾳ δὲ καὶ Κρατερῷ φιλογυμναςοῦσιν ἠκολούθουν διφθέραι ςαδιαῖαι τὸ μέγεθος, ὑφ᾽ ὧν περιλαμβάνοντες τόπον εὐμεγέθη ἐν ταῖς καταςρατοπεδείαις ἐγυμνάζοντο. Εἵπετο δὲ αὐτοῖς καὶ πολλὴ κόνις δὶ ὑποζυγίων, εἰς τὰ γυμνάσια λυσιτελὴς οὖσα. Λεοννάτῳ δὲ καὶ Μενελάῳ φιλοθηροῦσιν αὐλαῖαι ςαδίων ἑκατὸν ἠκολούθουν. Αὐτῷ δὲ Ἀλεξάνδρῳ ἡ μὲν σκηνὴ ἦν κλινῶν ἑκατόν· χρυσοῖ δὲ κίονες πεντήκοντα διειλήφεσαν αὐτὴν, καὶ τὸν ὄροφον αὐτῆς ἀνεῖχον· αὐτὸς δὲ ὁ ὄροφος διάχρυσος ἦν, καὶ ἐκπεπόνητο ποικίλμασι πολυτελέσι. Καὶ πρῶτοι μὲν Πέρσαι πεντακόσιοι, οἱ καλούμενοι Μηλοφόροι, περὶ αὐτὴν ἐκτὸς εἱςήκεσαν, πορφυρᾶς καὶ μηλίνας ἠσθημένοι ςολάς· ἐπ᾽ αὐτοῖς δὲ τοξόται χίλιοι, φλόγινα ἐνδεδυκότες καὶ ὑσγινοβαφῆ· πρὸ δὲ τούτων οἱ ἀργυράσπιδες, πεντακόσιοι Μακεδόνες. Ἐν μέσῃ δὲ τῇ σκηνῇ χρυσοῦς ἐτίθετο δίφρος, καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ καθήμενος Ἀλέξανδρος ἐχρημάτιζε, περιεςώτων αὐτῷ πάντοθεν τῶν σωματοφυλάκων. Περιῄει δὲ τὴν σκηνὴν περίβολος, ἔνθα ἦσαν Μακεδόνες χίλιοι, καὶ Πέρσαι μύριοι. Καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα ῥᾳδίως προσελθεῖν αὐτῷ· πολὺ γὰρ ἦν τὸ ἐξ αὐτοῦ δέος, ἀρθέντος ὑπὸ φρονήματος καὶ τύχης εἰς τυραννίδα.

ΚΕΦ. δ.

Περὶ Πολυκράτους σπουδῆς περὶ τὸν Ἀνακρέοντα, καὶ ζηλοτυπίας.

Πολυκράτης ὁ Σάμιος ἐν Μούσαις ἦν, καὶ Ἀνακρέοντα ἐτίμα τὸν Τήϊον, καὶ διὰ σπουδῆς ἦγε, καὶ ἔχαιρεν αὐτῷ, καὶ τοῖς

ἐκείνου μέλεσιν. Οὐκ ἐπαινῶ δὲ αὐτοῦ τὴν τρυφήν. Ἀνακρέων ἐπῄνεσε Σμερδίην θερμότερον, τὰ παιδικὰ Πολυκράτους. Εἶτα ἥσθη τὸ μειράκιον τῷ ἐπαίνῳ, καὶ τὸν Ἀνακρέοντα ἠσπάζετο σεμνῶς εὖ μάλα, ἐρῶντα τῆς ψυχῆς, ἀλλ' οὐ τοῦ σώματος. Μὴ γάρ τις ἡμῖν διαβαλλέτω, πρὸς Θεῶν, τὸν Ποιητὴν τὸν Τήϊον, μὴ δ' ἀκόλαςον εἶναι λεγέτω. Ἐζηλοτύπησε δὲ Πολυκράτης, ὅτι τὸν Σμερδίην ἐτίμησε, καὶ ἑώρα τὸν Ποιητὴν ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀντιφιλούμενον· καὶ ἀπέκειρε τὸν παῖδα ὁ Πολυκράτης, ἐκεῖνον μὲν αἰσχύνων, οἰόμενος δὲ λυπεῖν Ἀνακρέοντα. Ὁ δὲ οὐ προσεποιήσατο αἰτιᾶσθαι τὸν Πολυκράτην σωφρόνως καὶ ἐγκρατῶς· μετήγαγε δὲ τὸ ἔγκλημα ἐπὶ τὸ μειράκιον, ἐν οἷς ἐπεκάλει τόλμαν αὐτῷ καὶ ἀμαθίαν, ὁπλισαμένῳ κατὰ τῶν ἑαυτοῦ τριχῶν. Τὸ δὲ ᾆσμα τὸ ἐπὶ τῷ πάθει τῆς κόμης Ἀνακρέων ᾀσάτω· ἐμοῦ γὰρ αὐτὸς ἄμεινον ᾄσεται.

ΚΕΦ. ε.

Περὶ Ἱέρωνος καὶ Θεμιςοκλέους.

Θεμιςοκλῆς Ἱέρωνα ἥκοντα εἰς Ὀλυμπίαν, Ὀλυμπίων ἀγομένων, ἵππους ἄγοντα, εἶρξε τῆς ἀγωνίας εἰπὼν, τὸν μὴ μεταλαβόντα τοῦ μεγίςου τῶν κινδύνων, τῶν πανηγύρεων μεταλαμβάνειν μὴ δεῖν· καὶ ἐπῃνέθη Θεμιςοκλῆς.

ΚΕΦ. ς.

Περὶ Περικλέους, καὶ υἱῶν αὐτοῦ λοιμῷ ἀποθανόντων.

Ὅτι Περικλῆς, ἐν τῷ λοιμῷ τοὺς παῖδας ἀποβαλὼν, ἀνδρειότατα τὸν θάνατον αὐτῶν ἤνεγκε, καὶ πάντας Ἀθηναίους εὐθυμότερον ἔπεισε τοὺς τῶν φιλτάτων θανάτους φέρειν.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ Σωκράτους ἐν πᾶσιν εὐθυμίας.

Ἔλεγεν ἡ Ξανθίππη, ὡς μυρίων μεταβολῶν τὴν πόλιν κατασχουσῶν, ἐν πάσαις ὅμοιον ἦν τὸ Σωκράτους πρόσωπον,

καὶ προϊόντος ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ἐπανιόντος, ἀεὶ θεᾶσθαι· ἥρμοςο γὰρ πρὸς πάντα ἐπιεικῶς, καὶ ἦν ἵλεως ἀεὶ τὴν διάνοιαν, καὶ λύπης ὑπεράνω πάσης, καὶ φόβου κρείττων παντὸς ὤν.

ΚΕΦ. η.

Ὅτι ἀκόλαςος περὶ γυναῖκας Διονύσιος.

Ὁ νέος Διονύσιος, εἰς τὴν Λοκρῶν πόλιν παριὼν (εἴγε ἡ Δωρὶς ἡ μήτηρ αὐτοῦ Λοκρὶς ἦν), τοὺς οἴκους τῶν μεγίςων τῶν ἐν τῇ πόλει καταλαμβάνων, ῥόδοις, καὶ ἑρπύλλοις, καὶ ἄλλοις ἄνθεσι καταςρωννὺς, τὰς τῶν Λοκρῶν θυγατέρας μετεπέμπετο, καὶ συνῆν αὐταῖς ἀκολαςότερον· Ὑπὲρ δὴ τούτου ἔτισε δίκην· ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῦ ἡ τυραννὶς κατελύθη ὑπὸ Δίωνος, ἐνταῦθα οἱ Λοκροὶ τὴν γυναῖκα τοῦ Διονυσίου καὶ τὰς θυγατέρας κατεπόρνευσαν, καὶ ἀνέδην αὐταῖς ἐνύβριζον πάντες, μάλιςα οἱ προσήκοντες ταῖς παρθένοις ταῖς ὑπὸ Διονυσίου διεφθαρμέναις. Ἡνίκα δὲ διακορεῖς ἐγένοντο ὑβρίζοντες, κεντοῦντες αὐτὰς ὑπὸ τοῖς ὄνυξι τοῖς τῶν χειρῶν βελόναις ἀπέκτειναν. Τὰ δὲ ὀςᾶ κατέκοψαν ἐν ὅλμοις, καὶ τὰ κρέα τῶν ὀςῶν ἀφελόντες ἐπηράσαντο τοῖς μὴ γευσαμένοις αὐτῶν· εἰ δέ τι περιελείφθη ἐξ αὐτῶν, κατεπόντωσαν. Ὁ δὲ ἐν Κορίνθῳ, πολλαῖς καὶ ποικίλαις χρησάμενος βίου μεταβολαῖς, διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀπορίαν, τελευταῖον δὲ μητραγυρτῶν, καὶ κρούων τύμπανα, καὶ καταυλούμενος δὲ, τὸν βίον κατέςρεψεν.

ΚΕΦ. θ.

Ὅτι καὶ Δημήτριος ἀκόλαςος.

Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ᾕρει τὰς πόλεις, καὶ τῇ ἑαυτοῦ τρυφῇ καταχρώμενος, χίλια μὲν καὶ διακόσια τάλαντα πρόσοδον ἑαυτῷ περιεποιήσατο καθ᾽ ἕκαςον ἔτος, καὶ ἐκ τούτων ὀλίγα μὲν ἐς τὸ ςρατόπεδον ἐδαπάνα, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς τὴν ἀκολασίαν τὴν ἑαυτοῦ. Μύροις τε ἐῤῥαίνετο αὐτῷ τὸ

δάπεδον, καὶ καθ' ἑκάστην ἔτους ὥραν τὰ ἐνακμάζοντα τῶν ἀνθῶν πάντα ὑπεσπείρετο αὐτῷ, ἵνα κατ' αὐτῶν βαδίζῃ. Ἦν δὲ καὶ πρὸς γυναῖκας ἀκόλαστος, καὶ νεανικοῖς ἔρωσιν ἐπεχείρει. Ἔμελε δὲ αὐτῷ καὶ καλῷ εἶναι εὐθετίζοντι τὴν τρίχα, καὶ ξανθιζομένῳ, καὶ ὑπαλειφομένῳ τὸ πρόσωπον παιδέρωτι. Καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ ἐχρίετο ἀλείμμασι, προσφιλοτιμούμενος τῇ ῥαθυμίᾳ.

ΚΕΦ. ι.

Περὶ Πλάτωνος βίου ὀλιγωρίας.

Ὁ Πλάτων, νοσεροῦ χωρίου λεγομένου εἶναι τῆς Ἀκαδημίας, καὶ συμβουλευόντων αὐτῷ ἰατρῶν εἰς τὸ Λύκειον μετοικῆσαι, οὐκ ἠξίωσεν, εἰπὼν, Ἀλλ' ἔγωγε οὐκ ἂν οὐδὲ εἰς τὰ ἄκρα τὰ τοῦ Ἄθω μετῴκησα ἂν ὑπὲρ τοῦ μακροβιώτερος γενέσθαι.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ Παῤῥασίου τοῦ ζωγράφου.

Παῤῥάσιος ὁ ζωγράφος, ὅτι μὲν πορφυρίδα ἐφόρει, καὶ χρυσοῦν στέφανον περιέκειτο, μαρτυροῦσι καὶ ἄλλοι, καὶ τὰ ἐπιγράμματα δὲ ἐπὶ πολλῶν εἰκόνων αὐτοῦ. Ἠγωνίσατο δέ ποτε ἐν Σάμῳ, συνέτυχε δὲ ἀντιπάλῳ οὐ κατὰ πολὺ ἐνδεεστέρῳ αὐτοῦ, εἶτα ἡττήθη. Τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἦν αὐτῷ, ὁ Αἴας ὑπὲρ τῶν ὅπλων τῶν Ἀχιλλέως ἀγωνισάμενος πρὸς τὸν Ὀδυσσέα. Ἡττηθεὶς δὲ, εὖ μάλα ἀστείως ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν συναχθόμενον αὐτῷ τῶν ἑταίρων, ὁ Παῤῥάσιος· ἔφη γὰρ αὐτὸς μὲν ὑπὲρ τῆς ἥττης ὀλίγον φροντίζειν, συνάχθεσθαι δὲ τῷ παιδὶ τοῦ Τελαμῶνος, δεύτερον τοῦτο ὑπὲρ τῶν αὐτῶν ἡττηθέντι. Κατεῖχε δὲ καὶ σκίπωνα χρυσᾶς ἕλικας ἔχοντα περιερπούσας, χρυσοῖς τε ἀνασπάστοις ἐπέσφιγγε τοὺς ἀναγωγέας τῶν βλαυτῶν. Φασὶ δὲ αὐτὸν, μηδὲ ἄκοντα, μηδὲ ἐπιπόνως τὰ ἐν τῇ τέχνῃ χειρουργεῖν, πάνυ δὲ εὐθύμως, καὶ ῥᾳδίως· καὶ γὰρ καὶ ᾖδε, καὶ ὑποκινυρόμενος, τὸν κάματον

τὸν ἐκ τῆς ἐπιςήμης ἐπειρᾶτο ἐπελαφρύνειν. Λέγει δὲ ταῦτα Θεόφραςος.

ΚΕΦ. ιβ.

Περὶ Ἐπικουρείων ἐξωσθέντων ὑπὸ Ῥωμαίων καὶ Μεσσηνίων.

Ὅτι Ῥωμαῖοι Ἀλκαῖον καὶ Φιλίσκον, τοὺς Ἐπικουρείους, ἐξέβαλον τῆς πόλεως, ὅτι πολλῶν καὶ ἀτόπων ἡδονῶν εἰσηγηταὶ τοῖς νέοις ἐγένοντο. Καὶ Μεσσήνιοι δὲ ἐξέωσαν τοὺς Ἐπικουρείους.

ΚΕΦ. ιγ.

Περὶ Διονυσίου ἀδδηφαγίας, καὶ παχύτητος.

Διονύσιον τὸν Ἡρακλεώτην, Κλεάρχου τοῦ τυράννου υἱὸν, ἀκούω ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν ἀδδηφαγίας καὶ τρυφῆς λαθεῖν αὐτὸν ὑπερσαρκήσαντα καὶ καταπιανθέντα. Τὰ ἐπίχειρα γοῦν τοῦ κατὰ τὸ σῶμα μεγέθους, καὶ τοῦ περὶ τὰς σάρκας ὄγκου, ἐκαρπώσατο δύσπνοιαν. Φάρμακον οὖν αὐτῷ τοῦδε τοῦ πάθους συνέταξαν οἱ ἰατροί, φασι, βελόνας λεπτὰς κατασκευάσαι μηκίςας, εἶτα ταύτας διὰ τῶν πλευρῶν καὶ τῆς κοιλίας διωθεῖν, ὅταν εἰς ὕπνον τύχῃ βαθύτερον ἐμπεσών. Ἦν δὲ ἄρα τοῦτο ἐπιμελὲς ἐκείνοις δρᾶν, ἔς' ἂν ὅλη διὰ τῆς πεπωρωμένης καὶ τρόπον τινὰ ἀλλοτρίας αὐτοῦ σαρκὸς διεῖρπεν ἡ βελόνη· ἀλλ' ἐκεῖνός γε ἔκειτο λίθου διαφέρων οὐδέν. Εἰ δὲ ἀφίκετο τὸ βέλος ἔνθα λοιπὸν ἦν αὐτῷ τὸ σῶμα ἐῤῥωμένον, καὶ ἴδιον, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς ἄγαν πιμελῆς ἀλλότριον, τηνικαῦτα καὶ ἐκεῖνος ᾐσθάνετο, καὶ ἠγείρετο ἐκ τοῦ ὕπνου. Τοὺς δὲ χρηματισμοὺς ἐποιεῖτο τοῖς βουλομένοις αὐτῷ προσιέναι, κιβωτὸν τοῦ σώματος προβαλλόμενος. Οἱ δὲ οὐδὲ κιβωτόν φασιν, ἀλλὰ πυργίσκον, ἵνα τὰ μὲν λοιπὰ μέρη αὐτοῦ ἀποκρύπτοιτο, τὸ δὲ πρόσωπον μόνον ὑπερέχον διαλέγηται· πονηρὰν, ὦ Θεοὶ, ταύτην ἐκεῖνος τὴν ςολὴν ἀμπεχόμενος, καὶ θηρίου φρουρὰν μᾶλλον, ἢ ἀνθρώπου ἐσθῆτα.

ΚΕΦ. ιδ.

Περὶ Φιλήτα σώματος λεπτότητος.

Φιλήταν λέγουσι τὸν Κῶον λεπτότατον γενέσθαι τὸ σῶμα. Ἐπεὶ τοίνυν ἀνατραπῆναι ῥᾴδιος ἦν ἐκ πάσης προφάσεως, μολίβδου, φασὶ, πεποιημένα εἶχεν ἐν τοῖς ὑποδήμασι πέλματα, ἵνα μὴ ἀνατρέπηται ὑπὸ τῶν ἀνέμων, εἴ ποτε σκληροὶ κατέπνεον. Εἰ δὲ ἦν οὕτως ἀδύνατος, ὥστε μὴ ἀντέχειν πνεύματι, πῶς οἷός τε ἦν τοσοῦτον φορτίον ἐπάγεσθαι; Ἐμὲ μὲν οὖν τὸ λεχθὲν οὐ πείθει· ὃ δὲ ἔγνων ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς, τοῦτο εἶπον.

ΚΕΦ. ιε.

Περὶ Ὁμήρου.

Ὅτι ποιητικῆς ἁπάσης Ἀργεῖοι τὰ πρῶτα Ὁμήρῳ ἔδωκαν, δευτέρους δὲ αὐτοῦ ἔταττον πάντας. Ποιοῦντες δὲ θυσίαν, ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλουν τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ Ὅμηρον. Λέγεται δὲ κἀκεῖνο πρὸς τούτοις, ὅτι ἄρα ἀπορῶν ἐκδοῦναι τὴν θυγατέρα, ἔδωκεν αὐτῇ προῖκα ἔχειν τὰ ἔπη τὰ Κύπρια. Καὶ ὁμολογεῖ τοῦτο Πίνδαρος.

ΚΕΦ. ιϛ.

Περὶ Ἰταλίας, καὶ Μάρου ἱππομιγοῦς ἀνθρώπου.

Τὴν Ἰταλίαν ᾤκησαν πρῶτοι Αὔσονες, αὐτόχθονες. Πρεσβύτατον δὲ γενέσθαι Μάρην τινὰ καλούμενον, οὗ τὰ μὲν ἔμπροσθεν λέγουσιν ἀνθρώπῳ ὅμοια, τὰ κατόπισθεν δὲ ἵππου· καὶ αὐτὸ δὲ τοὔνομα εἰς τὴν Ἑλλάδα φράσιν ἱππομιγὴς δύναται. Δοκεῖ δέ μοι πρῶτος ἵππον ἀναβῆναι, καὶ ἐμβαλεῖν αὐτῷ χαλινὸν, εἶτα ἐκ τούτου διφυὴς πιστευθῆναι. Μυθολογοῦσι δὲ αὐτὸν καὶ βιῶναι ἔτη τρία καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν· καὶ ὅτι τρὶς ἀποθανὼν, ἀνεβίω τρίς. Ἐμοὶ δὲ οὐ πιστὰ δοκοῦσιν. Ὅτι τὴν Ἰταλίαν φασὶν οἰκῆσαι ἔθνη πάμπολλα, καὶ ὅσα οὐκ ἄλλην γῆν. Τὸ δὲ αἴτιον, διὰ τὴν τῶν ὡρῶν εὐκρασίαν, καὶ τὴν τῆς χώρας ἀρετὴν, καὶ τὸ ἔνυδρον αὐτῆς, καὶ τὸ πάμφορον, καὶ

τὸ εὔβοτον, καὶ ὅτι ποταμοῖς ἐςὶ κατάῤῥυτος, καὶ ὅτι θάλασσα ἀγαθὴ παράκειται αὐτῇ, ὅρμοις πανταχόθεν διειλημμένη, καὶ καταγωγαῖς ἀφθόνοις, καὶ κατάρσεσιν. Ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν οἰκητόρων ἥμερον καὶ πρᾶον ἐπῆρε πολλοὺς εἰς τὴν μετοίκησιν. Καὶ ὅτι πόλεις ᾤκησαν τὴν Ἰταλίαν πάλαι ἑπτὰ καὶ ἐννενήκοντα καὶ ἑκατὸν πρὸς ταῖς χιλίαις.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ Δημοσθένους τύφου.

Κουφότητα ἔοικε κατηγορεῖν οὗτος ὁ λόγος, ὁ λέγων περὶ Δημοσθένους, ὅτι ἄρα τύφου αὐτὸν ὑπεπλήρουν καὶ οἱ ὑδροφοροῦντες, εἴ ποτε, παριόντος αὐτοῦ, ὑπὲρ αὐτοῦ τι ψιθυρίσαιεν. Ὃς γὰρ καὶ ὑπ' ἐκείνων ἐκουφίζετο, καὶ ἐπαιρόμενος ἦν δῆλος, τίς ἦν, εἴ ποτε ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐκροτήθη.

ΚΕΦ. ιη.

Περὶ Θεμιςοκλέους.

Θεμιςοκλῆς ὁ Νεοκλέους ἑαυτὸν εἴκαζε ταῖς δρυσὶ, λέγων, ὅτι ἐκείνας ὑπέρχονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ δέονται αὐτῶν, ὅταν ὕῃ, ςέγην ἐκ τῶν κλάδων ποθοῦντες· ὅταν δὲ οὔσης εὐδίας παρίωσι, τίλλουσιν αὐτὰς, καὶ περικλῶσιν. Ὁ δὲ αὐτὸς ἔλεγεν, εἴ μοί τις ὁδοὺς δύο δείξειε, τὴν μὲν εἰς ᾅδου φέρουσαν, τὴν δὲ ἐπὶ τὸ βῆμα, ἥδιον ἂν τὴν ἑτέραν ἦλθον τὴν εὐθὺ τοῦ ᾅδου.

ΚΕΦ. ιθ.

Ὅτι ὁ Δημοσθένης, καλοῦντος τοῦ Διογένους εἰς καπηλεῖον, οὐκ ἤθελεν εἰσιέναι.

Ἠρίςα ποτὲ Διογένης ἐν καπηλείῳ· εἶτα παριόντα Δημοσθένη ἐκάλει. Τοῦ δὲ μὴ ὑπακούσαντος, Αἰσχύνῃ, ἔφη, Δημόσθενες, παρελθεῖν εἰς καπηλεῖον; καὶ μὴν ὁ κύριός σου καθ' ἑκάςην ἡμέραν ἐνθάδε εἴσεισι, τοὺς δημότας λέγων, καὶ τοὺς καθ' ἕνα δηλῶν, ὅτι οἱ δημηγόροι καὶ οἱ ῥήτορες δοῦλοι τοῦ πλήθους εἰσί.

ΚΕΦ. κ.

Περὶ Ἀριςίππου.

Πλέων Ἀρίςιππος, χειμῶνος ἐπιγενομένου, πάνυ σφόδρα ἐταράττετο. Ἔφη δέ τις τῶν συμπλεόντων, Ὦ Ἀρίςιππε, καὶ σὺ δέδοικας, ὡς οἱ πολλοί; Ὁ δὲ, Καὶ μάλα γε εἰκότως· ὑμῖν μὲν γὰρ περὶ κακοδαίμονός ἐςι βίου ἡ σπουδὴ, καὶ ὁ νῦν κίνδυνος, ἐμοὶ δὲ περὶ εὐδαίμονος.

ΚΕΦ. κα.

Περὶ Θηραμένους.

Θηραμένης ἔτυχεν ἐν οἰκίᾳ ποτὲ διατρίβων, εἶτα, ἐπεὶ προῆλθεν αὐτῆς, παραχρῆμα ἐκείνη κατηνέχθη. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι, ἄλλοι ἀλλαχόθεν αὐτῷ περιφύντες, συνήδοντο ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῇ παραδόξῳ. Ὁ δὲ παρὰ τὴν πάντων ἐλπίδα ἀπεκρίνατο, Ὦ Ζεῦ, ἐς τίνα με καιρὸν φυλάττεις; καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀνῃρέθη, πιεῖν κώνειον καταναγκασθείς.

ΚΕΦ. κβ.

Τίνες περὶ τὴν Ἰατρικὴν ἐσπουδάκασιν.

Λέγουσι τοὺς Πυθαγορείους πάνυ σφόδρα περὶ τὴν Ἰατρικὴν σπουδάσαι τέχνην. Καὶ Πλάτων δὲ φροντίδα εἰς αὐτὴν ἔσχε πλείςην, καὶ Ἀριςοτέλης ὁ Νικομάχου, καὶ ἄλλοι πολλοί.

ΚΕΦ. κγ.

Περὶ Ἀριςοτέλους νοσοῦντος.

Ἀριςοτέλης ἐνόσει ποτέ. Προσέταξε δὲ αὐτῷ ὁ ἰατρὸς πρόσταγμά τι· καὶ ἐκεῖνος, Μήτε ὡς βοηλάτην με, ἔφη, θεράπευε, μήτε ὡς σκαπανέα, ἀλλὰ διδάξας πρότερον τὴν αἰτίαν, οὕτως ἕξεις ἕτοιμον πρὸς τὸ πείθεσθαι· διδάσκων ἐκ τούτων, μηδὲν χωρὶς αἰτίας προσφέρειν.

ΚΕΦ. κδ.

Περὶ Σμινδυρίδου τρυφῆς.

Σμινδυρίδης ὁ Συβαρίτης ἐς τοσοῦτον τρυφῆς ἐξώκειλε (καὶ γάρ τοι Συβαρίταις πᾶσιν ἔργον ἦν τρυφᾷν, καὶ τῷ βίῳ διαῤῥεῖν· ὁ δὲ Σμινδυρίδης καὶ πλέον)· φύλλοις ῥόδων γοῦν ἐπαναπεσὼν καὶ κοιμηθεὶς ἐπ' αὐτῶν, ἐξανέστη, λέγων, φλυκταίνας ἐκ τῆς εὐνῆς ἔχειν. Σχολῇ γ' ἂν οὗτος ἐπὶ χαμεύνης κατεκλίθη, ἢ στιβάδος, ἢ πόας ἐν προσάντει πεφυκυίας, ἢ ταύρου δορᾶς, ὡς ὁ Διομήδης, πρεπούσης στρατιώτῃ σκληρῷ καὶ γενναίῳ.

....Ὑπὸ δ' ἔστρωτο ῥινὸν βοὸς ἀγραύλοιο.

ΚΕΦ. κε.

Πῶς ὁ Πεισίστρατος τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις ἐχρῆτο.

Πεισίστρατος, ὅτε τῆς ἀρχῆς ἐγκρατὴς ἐγένετο, μετεπέμπετο τοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἀποσχολάζοντας, καὶ ἐπυνθάνετο, τί δήποτε εἴη τὸ αἴτιον τοῦ ἀλύειν αὐτόυς. Καὶ ἐπέλεγεν, Εἰ μέν σοι τέθνηκε ζεῦγος, παῤ ἐμοῦ λαβὼν ἄπιθι, καὶ ἐργάζου· εἰ δὲ ἀπορεῖς σπερμάτων, παῤ ἐμοῦ σοι γενέσθω· δεδιὼς, μὴ ἡ σχολὴ τούτων ἐπιβουλὴν τέκῃ.

ΚΕΦ. κϛ.

Περὶ Ζήνωνος, καὶ Ἀντιγόνου.

Ζήνωνα τὸν Κιττιέα δἰ αἰδοῦς ἄγαν καὶ σπουδῆς ἦγεν Ἀντίγονος ὁ βασιλεύς. Καί ποτε οὖν ὑπερπλησθεὶς οἴνου ἐπεκώμασε τῷ Ζήνωνι, καὶ φιλῶν αὐτὸν καὶ περιβάλλων, ἅτε ἔξοινος ὢν, ἠξίου τι αὐτὸν προστάξαι, ὀμνὺς καὶ νεανιευόμενος σὺν ὅρκῳ μὴ ἀτυχήσειν αἰτήσας. Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ, Πορευθεὶς ἔμεσον· σεμνῶς ἅμα, καὶ μεγαλοφρόνως τὴν μέθην ἐλέγξας, καὶ φεισάμενος αὐτοῦ, μήποτε διαῤῥαγῇ ὑπὸ πλησμονῆς.

ΚΕΦ. κζ.

Ἀφέλεια τρόπου.

Ἀνδρὶ Λακωνικῷ μὲν, χωριτικῷ δὲ, ἐπέπληξέ τις πενθοῦντι

τὸν σφόδρα ἐλέγχων. Ὁ δὲ ἀπλάστως ἀπεκρίνατο· Τί πάθω; φησίν· οὐ γὰρ ἐγὼ αἴτιος τούτου, ἡ φύσις δέ μου ῥεῖ.

ΚΕΦ. κη.

Περὶ Διογένους.

Ἔσκωπτε Σπαρτιάτης τὸ ἔπος Ἡσιόδου, τὸ λέγον,

Οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη,

ἀκούοντος Διογένους. Ὁ δὲ εἶπε, Καὶ μὴν Μεσσήνιοι, καὶ αἱ βόες αὐτῶν ἀπολώλασι, καὶ ὑμεῖς αὐτῶν ἐστε οἱ γείτονες.

ΚΕΦ. κθ.

Ὅτι Σωκράτης ἀδεὴς ἦν, καὶ δώρων κατεφρόνει.

Τῆς νυκτὸς ἤδη προηκούσης, ἐπανῄει ποτὲ ἀπὸ δείπνου Σωκράτης. Νεανίσκοι γοῦν ἀκόλαστοι προμαθόντες ἐνελόχησαν ἐπανιόντα, δᾷδας ἔχοντες ἡμμένας, καὶ Ἐριννύων πρόσωπα. Ἔθος δὲ ἦν αὐτοῖς, καὶ ἄλλους προσπαίζειν διὰ τὴν σχολὴν τὴν ἐπὶ τὰ χείρω. Οὓς ἰδὼν ὁ Σωκράτης οὐ διεταράχθη, ἀλλ' ἐπιστὰς ἠρώτα, οἷα καὶ τοὺς ἄλλους, ἢ ἐν Λυκείῳ, ἢ ἐν Ἀκαδημίᾳ.

Ὅτι ἐφιλοτιμήσατο Ἀλκιβιάδης δῶρα πολλὰ πέμψαι Σωκράτει. Τῆς οὖν Ξανθίππης καταπλαγείσης τὰ πεμφθέντα, καὶ ἀξιούσης λαβεῖν αὐτά, ὃ δὲ ἔφη, Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς τῇ φιλοτιμίᾳ τῇ τοῦ Ἀλκιβιάδου παραταξώμεθα, μὴ λαβεῖν τὰ πεμφθέντα ἀντιφιλοτιμησάμενοι. Ἐπεὶ δέ τις ἔφη πρὸς αὐτόν, ὅτι μέγα ἐστὶν, ὧν ἐπιθυμεῖ τις, τούτων τυχεῖν, ὃ δέ, Ἀλλὰ μεῖζόν ἐστι τὸ μηδὲ ἐπιθυμεῖν τὴν ἀρχήν.

ΚΕΦ. λ.

Περὶ τῆς Ἀναξάρχου προμηθείας.

Ἀνάξαρχος, ὅτε σὺν Ἀλεξάνδρῳ ἐστρατεύετο, χειμῶνος ἐπιγενομένου, προμαθὼν, ὅτι μέλλει ὁ Ἀλέξανδρος ἐν ἀξύλῳ ποιεῖσθαι χωρίῳ τὴν στρατοπεδείαν, εἰς τὸν σταθμὸν, ὅσα εἶχε σκεύη,

ταῦτα ἐκρίψας, ταῖς σκευοφόροις ἐπέθηκε ξύλα. Ἐπεὶ δὲ εἰς τὸν ϛαθμὸν ἀφίκοντο, καὶ ἐνέδει ξύλων, Ἀλεξάνδρου μὲν αἱ κλῖναι κατεκαίοντο, ἵνα ἑαυτὸν ἀλεᾶναι δυνηθῇ. Ἐπεὶ δέ τις παρὰ Ἀναξάρχῳ πῦρ εἶναι ἤγγειλεν, ἀφίκετο παρ' αὐτὸν, καὶ ἠλείψατο ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἀναξάρχου· καὶ πυθόμενος τὴν προμήθειαν ὑπερεπήνεσε, καὶ ὧν ἐξέῤῥιψε διπλάσιον δέδωκε, καὶ σκεύη, καὶ ἱμάτια, ὑπὲρ τῆς τοῦ πυρὸς χρείας.

ΚΕΦ. λα.

Περὶ ἀριϛεύσαντος ἀθλητοῦ, πρὸ τοῦ τὸν ϛέφανον λαβεῖν ἀποθανόντος.

Ἀθλητὴς Κροτωνιάτης Ὀλυμπιονίκης, ἀπιὼν πρὸς τοὺς Ἑλλανοδίκας, ἵνα λάβῃ τὸν ϛέφανον, ἐπίληπτος γενόμενος ἀπέθανε, κατενεχθεὶς μετὰ πτώματος.

ΚΕΦ. λβ.

Περὶ Φρύνης ἑταίρας, καὶ Κίμωνος ἵππων ἀγαλμάτων.

Φρύνην τὴν ἑταίραν ἐν Δελφοῖς ἀνέϛησαν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ κίονος εὖ μάλα ὑψηλοῦ. Οὐκ ἐρῶ δὲ ἁπλῶς τοὺς Ἕλληνας, ὡς ἂν μὴ δοκοίην δι' αἰτίας ἄγειν πάντας, οὓς φιλῶ πάντων μάλιϛα, ἀλλ' οἱ τῶν Ἑλλήνων ἀκρατέϛεροι. Τὸ δὲ ἄγαλμα χρυσοῦν ἦν. Καὶ αἱ Κίμωνος δὲ ἵπποι χαλκαῖ, καὶ αὗται Ἀθήνῃσιν, εἰκασμέναι ὅτι μάλιϛα ταῖς Κίμωνος ἵπποις, εἰϛήκεσαν.

ΚΕΦ. λγ.

Μειρακίου ἀπόκρισις, ἐρωτηθέντος ὑπὸ τοῦ πατρὸς, τί ἄρα μάθοι.

Μειράκιον Ἐρετρικὸν Ζήνωνι προσεφοίτησε πλείονα χρόνον. Ἐπανελθόντα δὲ ἤρετο ὁ πατὴρ, τί ἄρα μάθοι σοφόν. Ὁ δὲ ἔφη, δείξειν. Χαλεπήναντος δὲ τοῦ πατρὸς, καὶ πληγὰς ἐντείναντος, τὴν ἡσυχίαν ἀγαγὼν, καὶ ἐγκαρτερήσας, τοῦτο ἔφη μεμαθηκέναι, φέρειν ὀργὴν πατρός.

ΚΕΦ. λδ.

Περὶ τῶν πολυτελῶς ἠσθημένων.

Διογένης εἰς Ὀλυμπίαν ἐλθὼν, καὶ θεασάμενος ἐν τῇ πανηγύρει Ῥοδιακούς τινας νεανίσκους πολυτελῶς ἠσθημένους, γελάσας ἔφη, Τύφος τοῦτό ἐϛι. Εἶτα περιτυχὼν Λακεδαιμονίοις ἐν ἐξωμίσι φαύλαις, καὶ ῥυπώσαις, Ἄλλος, εἶπεν, οὗτος τύφος.

ΚΕΦ. λε.

Περὶ Ἀντισθένους μεγαλοφροσύνης ἐπὶ διεῤῥωγότι ἱματίῳ.

Ὁ δὲ Σωκράτης, ἰδὼν τὸν Ἀντισθένη τὸ διεῤῥωγὸς ἱματίου μέρος ἀεὶ ποιοῦντα φανερὸν, Οὐ παύσῃ, ἔφη, ἐγκαλλωπιζόμενος ἡμῖν.

ΚΕΦ. λϛ.

Περὶ Ἀντιγόνου, καὶ ψάλτου.

Ψάλτης Ἀντιγόνῳ ἐπεδείκνυτο. Τοῦ δὲ πολλάκις λέγοντος, Τὴν νήτην ἐπίσφιγξον, εἶτα πάλιν, Τὴν μέσην, ὅδε ἀγανακτήσας, ἔφη, Μὴ γένοιτό σοι οὕτω κακῶς, ὦ βασιλεῦ, ὡς ἐμοῦ ταῦτα ἀκριβοῦν μᾶλλον.

ΚΕΦ. λζ.

Πῶς ὁ Ἀνάξαρχος Ἀλέξανδρον, ἑαυτὸν ἐκθεοῦντα, ἐγέλασεν.

Ἀνάξαρχος, ὁ ἐπικληθὴς Εὐδαιμονικὸς, κατεγέλα Ἀλεξάνδρου, ἑαυτὸν ἐκθεοῦντος. Ἐπεὶ δὲ ἐνόσησέ ποτε Ἀλέξανδρος, εἶτα προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἰατρὸς ῥόφημα σκευασθῆναι, γελάσας ὁ Ἀνάξαρχος, Τοῦ μέν τοι Θεοῦ ἡμῶν, εἶπεν, ἐν τρυβλίου ῥοφήματι αἱ ἐλπίδες κεῖνται.

ΚΕΦ. λη.

Περὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ τῆς τοῦ Πάριδος λύρας.

Ὁ μὲν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἴλιον ἦλθεν. Ἀνασκοποῦντι δὲ

αὐτῷ φιλοπόνως, τῶν τις Τρώων προσελθὼν τὴν λύραν ἐδείκνυεν Ἀλεξάνδρου. Ὁ δὲ ἔφη, Προτιμησαίμην ἂν μᾶλλον ἰδεῖν τὴν Ἀχιλλέως. Ὑπέρευγε τοῦτο Ἀλέξανδρος· ἐπόθει γὰρ κτῆμα ἀγαθοῦ ϛρατιώτου, ᾧ συνῇδεν ἐκεῖνος τὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν κλέα. Τοῦ δὲ Πάριδος τί ἄρα ᾖσεν ἡ λύρα, εἰ μὴ μέλη μοιχικὰ, καὶ οἷα αἱρεῖν γυναῖκας καὶ θέλγειν;

ΚΕΦ. λθ.

Περὶ γελοίων καὶ παραδόξων ἐρώτων.

Πῶς δὲ οὐκ ἂν φαίη τις γελοίους ἅμα, καὶ παραδόξους τούςδε τοὺς ἔρωτας; Τὸν μὲν Ξέρξου, ὅτι πλατάνου ἠράσθη. Νεανίσκος δὲ Ἀθήνῃσι τῶν εὖ γεγονότων πρὸς τῷ πρυτανείῳ ἀνδριάντος ἑϛῶτος τῆς Ἀγαθῆς Τύχης θερμότατα ἠράσθη. Κατεφίλει γοῦν τὸν ἀνδριάντα περιβάλλων, εἶτα ἐκμανεὶς καὶ οἰϛρηθεὶς ὑπὸ τοῦ πόθου, παρελθὼν εἰς τὴν βουλὴν, καὶ λιτανεύσας, ἕτοιμος ἦν πλείϛων χρημάτων τὸ ἄγαλμα πρίασθαι. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔπειθεν, ἀναδήσας πολλαῖς ταινίαις, καὶ ϛεφανώσας τὸ ἄγαλμα, καὶ θύσας, καὶ κόσμον αὐτῷ περιβαλὼν πολυτελῆ, εἶτα ἑαυτὸν ἀπέκτεινε, μυρία προσκλαύσας. Γλαύκης δὲ τῆς κιθαρῳδοῦ οἱ μέν φασιν ἐρασθῆναι κύνα, οἱ δὲ κριὸν, οἱ δὲ χῆνα. Καὶ ἐν Σόλοις δὲ τῆς Κιλικίας, παιδὸς, Ξενοφῶντος, ἠράσθη κύων. Ἄλλου δὲ ὡραίου μειρακίου ἐν Σπάρτῃ κολοιός.

ΚΕΦ. μ.

Περὶ κυβερνητῶν τῶν Καρχηδονίων νεῶν.

Ὅτι Καρχηδόνιοι δύο κυβερνήτας εἰσῆγον εἰς τὴν ναῦν, ἄτοπον λέγοντες εἶναι, δύο μὲν πηδάλια ἔχειν, τὸν δὲ λυσιτελέϛατον τοῖς ἐμπλέουσι, καὶ τὴν ἀρχὴν ἔχοντα τῆς νεὼς, ἔρημον εἶναι καὶ μόνον διαδόχου καὶ κοινωνοῦ.

ΚΕΦ. μα.

Περὶ Παυσανίου καὶ Σιμωνίδου.

Ἔν τινί, φασι, συνδείπνῳ παρῆν Σιμωνίδης ὁ Κεῖος, καὶ

Παυσανίας ὁ Λακεδαιμόνιος. Προσέταξεν οὖν ὁ Παυσανίας τῷ Σιμωνίδῃ σοφόν τι εἰπεῖν· ὁ δὲ γελάσας, ὁ Κεῖος, Μέμνησο, εἶπεν, ἄνθρωπος ὤν. Τοῦτο παραχρῆμα μὲν ἐξεφαύλισε Παυσανίας, καὶ παρ' οὐδὲν ἔθετο, ὑποτυφόμενος ἤδη εἰς τὸν τοῦ Μηδίζειν ἔρωτα, καὶ μεγαλοφρονῶν ἐπὶ τῇ πρὸς Βασιλέα ξενίᾳ, ἴσως δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ οἴνου παραφερόμενος. Ἐπεὶ δὲ ἦν πρὸς τῇ Χαλκιοίκῳ, καὶ διεπάλαιε τῷ λιμῷ, καὶ ἔμελλεν ἀποθνήσκειν ἀνθρώπων ἀλγεινότατα, ἀλλὰ τηνικαῦτα ἐμνήσθη τοῦ Σιμωνίδου, καὶ ἐξεβόησεν εἰς τρίς, Ὦ ξένε Κεῖε, μέγα τι ἄρα χρῆμα ἦν ὁ λόγος σου, ἐγὼ δὲ ὑπ' ἀνοίας οὐδὲν αὐτὸν ᾤμην εἶναι.

ΚΕΦ. μβ.

Περὶ Ἀρταξέρξου, καὶ Δαρείου.

Ἀρταξέρξου ἀποκτείναντος τὸν πρεσβύτερον υἱὸν Δαρεῖον, ἐπιβουλεύοντα, ὁ δεύτερος, ἀξιοῦντος τοῦ πατρὸς, σπασάμενος τὸν ἀκινάκην, ἑαυτὸν πρὸ τῶν βασιλείων ἀπέκτεινεν.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Περὶ Φερενίκης Ὀλύμπια θεασαμένης.

ΦΕΡΕΝΙ'ΚΗ τὸν υἱὸν ἦγεν εἰς Ὀλύμπια ἀθλεῖν. Κωλυόντων δὲ αὐτὴν τῶν Ἑλλανοδικῶν τὸν ἀγῶνα θεάσασθαι, παρελθοῦσα ἐδικαιολογήσατο, πατέρα μὲν Ὀλυμπιονίκην ἔχειν, καὶ τρεῖς ἀδελφοὺς, καὶ αὐτὴ παῖδα Ὀλυμπίων ἀγωνιστήν· καὶ ἐξενίκησε τὸν δῆμον, καὶ τὸν εἴργοντα νόμον τῆς θέας γυναῖκας, καὶ ἐθεάσατο Ὀλύμπια.

ΚΕΦ. β.

Περὶ Εὐβάτου σωφροσύνης.

Εὐβάταν τὸν Κυρηναῖον ἰδοῦσα Λαῒς ἠράσθη αὐτοῦ θερμότατα, καὶ περὶ γάμου λόγους προσήνεγκεν. Ὁ δὲ, φοβηθεὶς τὴν ἐξ αὐτῆς ἐπιβουλὴν, ὑπέσχετο ταῦτα δράσειν· οὐ μὴν ὡμίλησεν αὐτῇ ὁ Εὐβάτας, σωφρόνως διαβιώσας. Ἡ δὲ ὑπόσχεσις αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀγωνίαν ἦν. Νικήσας οὖν, ἵνα μὴ δόξῃ διαφθείρας τὰς ὁμολογίας τὰς πρὸς τὴν ἄνθρωπον, εἰκόνα γραψάμενος τῆς Λαΐδος, εἰς τὴν Κυρήνην ἐκόμισε, λέγων ἄγειν Λαΐδα, καὶ μὴ παραβῆναι τὰς συνθήκας. Ἀνθ' ὧν ἡ νόμῳ γημαμένη αὐτῷ παμμέγιστον ἀνδριάντα ἐν Κυρήνῃ ἀνέστησεν, αὐτὸν ἀμειβομένη τῆς σωφροσύνης.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ ζώων τινῶν ἰδιότητος.

Τὰ τῶν περδίκων νεόττια, ἐπειδὰν τάχιϛα τοὺς πόδας ἔξω ποιήσῃ τοῦ λέμματος, ἐντεῦθεν ἤδη δρομικώτατά εἰσι. Τὰ δὲ τῶν νηττῶν νεόττια, ὅταν ἴδῃ φῶς, παραχρῆμα ἐξ ὠδίνων νήχεται. Καὶ οἱ τῶν λεόντων δὲ σκύμνοι καταγράφουσι τοῖς ὄνυξι τὰς μήτρας τῶν μητέρων, πρὸς φῶς ἐπειγόμενοι.

ΚΕΦ. δ.

Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου ταχυεργίας.

Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου τρὶς τετρακόσια ϛάδια ἐφεξῆς μεθ' ὅπλων ὁδοιπορήσας, συμβαλὼν τοῖς πολεμίοις, πρὶν ἀναπαῦσαι τὸ ϛρατόπεδον, ἐκράτησε τῶν ἐχθρῶν.

ΚΕΦ. ε.

Περὶ τυράννων, ἐκ τῶν τοῦ Αἰσώπου.

Φρύγιος οὗτος λόγος· ἔϛι γὰρ Αἰσώπου τοῦ Φρυγός. Τὴν ὗν, ἐάν τις ἅψηται αὐτῆς, βοᾷν, καὶ μάλα γε εἰκότως· οὔτε γὰρ ἔρια ἔχει, οὔτε ἄλλο τι, καὶ ὀνειροπολεῖ εὐθὺς τὸν θάνατον, εἰδυῖα εἰς ὅ, τι τοῖς χρησομένοις λυσιτελεῖ. Ἐοίκασι δὲ τῇ ὑῒ τοῦ Αἰσώπου οἱ τύραννοι, ὑποπτεύοντες, καὶ δεδοικότες πάντα· ἴσασι γὰρ, ὅτι, ὥσπεροῦν ἡ ὗς, ὀφείλουσι καὶ ἐκεῖνοι τὴν ψυχὴν πᾶσιν.

ΚΕΦ. ϛ.

Περὶ ἀνδρῶν λεπτῶν.

Ἐκωμῳδοῦντο εἰς λεπτότητα, Σαννυρίων ὁ κωμῳδίας ποιητὴς, καὶ Μέλιτος ὁ τραγῳδίας ποιητὴς, καὶ Κινησίας κυκλίων χορῶν, καὶ Φιλήτας ποιητὴς ἑξαμέτρων. Ἀρχέϛρατος δὲ ὁ μάντις ὑπὸ πολεμίων ἁλοὺς, καὶ ἐπὶ ζυγὸν ἀναβληθεὶς, ὀβολοῦ ὁλκὴν ἔχων εὑρέθη, ὥς φασι. Καὶ Πανάρετος δὲ λεπτότατος ἦν· διετέλεσε μέντοι ἄνοσος. Λέγουσι δὲ καὶ Ἱππώ-

νακτα τὸν ποιητὴν οὐ μόνον γενέσθαι μικρὸν τὸ σῶμα, καὶ αἰσχρὸν, ἀλλὰ καὶ λεπτόν. Ἀλλὰ καὶ Φιλιππίδης, καθ' οὗ λόγος ἐςὶν Ὑπερίδῃ, λεπτότατος ἦν. Ὅθεν καὶ τὸ πάνυ κατισχνῶσθαι τὸ σῶμα, πεφιλιππιδῶσθαί, φασιν, ἔλεγον. Μάρτυς Ἄλεξις·

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ Ἀςρολόγων τινῶν, καὶ μεγάλου ἐνιαυτοῦ.

Οἰνοπίδης, ὁ Χῖος ἀςρολόγος, ἀνέθηκεν ἐν Ὀλυμπίοις τὸ χαλκοῦν γραμματεῖον, ἐγγράψας ἐν αὐτῷ τὴν ἀςρολογίαν τῶν ἑνὸς δεόντων ἑξήκοντα ἐτῶν, φήσας τὸν μέγαν ἐνιαυτὸν εἶναι τοῦτον.

Ὅτι Μέτων ὁ Λευκονοιεὺς, ἀςρολόγος, ἀνέςησε ςήλας, καὶ τὰς τοῦ ἡλίου τροπὰς κατεγράψατο, καὶ μέγαν ἐνιαυτὸν, ὡς ἔλεγεν, εὗρεν, καὶ ἔφατο αὐτὸν ἑνὸς δέοντα εἴκοσιν ἐτῶν.

ΚΕΦ. η.

Περὶ ἐυεργεσίας·

Ἀριςοτέλης ὁ Κυρηναῖος ἔλεγε μὴ δεῖν ἐυεργεσίαν παρά τινος προσίεσθαι· ἢ γὰρ ἀποδιδόναι πειρώμενον, πράγματα ἂν ἔχειν, ἢ μὴ ἀποδιδόντα, ἀχάριςον φαίνεσθαι.

ΚΕΦ. θ.

Ὅτι λίχνος ὁ Φιλόξενος.

Φιλόξενος λίχνος ἦν, καὶ γαςρὸς ἥττων. Λοπάδος οὖν ποτε ἑψομένης ἐν καπηλείῳ, τέως μὲν ἐυφραίνετο, καὶ ἑαυτὸν εἱςία τῇ ὀσμῇ. Ἐπεὶ δὲ αὐτῷ ἐπετείνετο ἡ ὄρεξις, καὶ ἡττᾶτο τῆς φύσεως (κακῆς γε οὔσης, ὦ θεοὶ), τηνικαῦτα οὐκ ἐνεγκὼν, προσέταξε τὸν παῖδα πρίασθαι τὴν λοπάδα. Ἐπεὶ δὲ ἔφατο πωλεῖν αὐτὴν τὸν κάπηλον πολλοῦ, Ταύτῃ μᾶλλον ἡδίων ἔςαι φησὶν, εἰ πλείονος ὠνήσομαι. Χρὴ δὲ καὶ τῶν τοιούτων μνημονεύειν, οὐκ εἰς ζῆλον αὐτῶν, ἀλλ' ὥςε φεύγειν αὐτά.

ΚΕΦ. ι.

Περὶ τῶν παλαιῶν ζωγράφων.

Ὅτε ὑπήρχετο ἡ γραφικὴ τέχνη, καὶ ἦν τρόπον τινὰ ἐν γάλαξι καὶ σπαργάνοις, οὕτως ἄρα ἀτέχνως εἴκαζον τὰ ζῶα, ὥςε ἐπιγράφειν αὐτοῖς τοὺς γραφέας, τοῦτο Βοῦς, ἐκεῖνο Ἵππος, τοῦτο Δένδρον.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ Διογένους ἀλγοῦντος τὸν ὦμον.

Ἤλγει τὸν ὦμον Διογένης, ἢ τρωθεὶς, οἶμαι, ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκει σφόδρα ἀλγεῖν, τῶν τις ἀχθομένων αὐτῷ κατεκερτόμει, λέγων, Τί οὖν ουκ ἀποθνήσκεις, ὦ Διόγενες, καὶ σεαυτὸν ἀπαλλάττεις κακῶν; Ὁ δὲ εἶπε, Τοὺς εἰδότας, ἃ δεῖ πράττειν ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἃ δεῖ λέγειν, τούτους γε ζῆν προσήκει, ὧν καὶ αὐτὸς ὡμολόγει εἶναι. Σοὶ μὲν οὖν, ἔφη, οὐκ εἰδότι τά τε λεκτέα καὶ τὰ πρακτέα, ἀποθανεῖν ἐν καλῷ ἐςιν· ἐμὲ δὲ τὸν ἐπιςήμονα ἐκείνων, πρέπει ζῆν.

ΚΕΦ. ιβ.

Ἀρχύτου ἀπόφθεγμα περὶ ἀνθρώπων.

Ἀρχύτας ἔλεγεν, Ὥσπερ ἔργον ἐςὶν εὑρεῖν ἰχθὺν, ἄκανθαν μὴ ἔχοντα, οὕτω καὶ ἄνθρωπον, μὴ κεκτημένον τι δολερὸν, καὶ ἀκανθῶδες.

ΚΕΦ. ιγ.

Ὅτι Ἀρχίλοχος ἑαυτοῦ κατηγόρει.

Αἰτιᾶται Κριτίας Ἀρχίλοχον, ὅτι κάκιςα ἑαυτὸν εἶπεν. Εἰ γὰρ μή, φησιν, ἐκεῖνος τοιαύτην δόξαν ὑπὲρ ἑαυτοῦ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξήνεγκεν, οὐκ ἂν ἐπυθόμεθα ἡμεῖς, οὔτε ὅτι Ἐνιποῦς υἱὸς ἦν τῆς δούλης, οὔθ᾽ ὅτι καταλιπὼν Πάρον διὰ πενίαν, καὶ ἀπορίαν, ἦλθεν εἰς Θάσον, οὔθ᾽ ὅτι ἐλθὼν τοῖς ἐνταῦθα ἐχθρὸς ἐγένετο, οὐδὲ μὴν ὅτι ὁμοίως τοὺς φίλους

καὶ τοὺς ἐχθροὺς κακῶς ἔλεγε. Πρὸς δὲ τούτοις, ἦ δ' ὃς, οὔτε ὅτι μοιχὸς ἦν, ᾔδειμεν ἂν, εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ μαθόντες, οὔτε ὅτι λάγνος καὶ ὑϐριςὴς, καὶ, τὸ ἔτι τούτων αἴσχιςον, ὅτι τὴν ἀσπίδα ἀπέϐαλεν. Οὐκ ἀγαθὸς ἄρα ἦν ὁ Ἀρχίλοχος μάρτυς ἑαυτῷ, τοιοῦτον κλέος ἀπολιπὼν, καὶ τοιαύτην ἑαυτῷ φήμην. Ταῦτα οὐκ ἐγὼ Ἀρχίλοχον αἰτιῶμαι, ἀλλὰ Κριτίας.

ΚΕΦ. ιδ.

Περὶ ἀργίας.

Σωκράτης ἔλεγεν, ὅτι ἡ Ἀργία ἀδελφὴ τῆς Ἐλευθερίας ἐςί. Καὶ μαρτύριον ἔλεγεν, ἀνδρειοτάτους καὶ ἐλευθεριωτάτους Ἰνδοὺς, καὶ Πέρσας, ἀμφοτέρους δὲ πρὸς χρηματισμὸν ἀργοτάτους εἶναι· Φρύγας δὲ καὶ Λυδοὺς, ἐργαςικωτέρους, δουλεύειν δέ.

ΚΕΦ. ιε.

Περὶ τῶν μνηςευσαμένων τὰς τοῦ Ἀριςείδου καὶ τοῦ Λυσάνδρου θυγατέρας.

Τὰς Ἀριςείδου θυγατέρας, ἔτι αὐτοῦ περιόντος, ἐμνηςεύοντο οἱ τῶν Ἑλλήνων δοκοῦντες διαφέρειν. Ἔϐλεπον δὲ ἄρα οὐκ εἰς τὸν βίον Ἀριςείδου, οὐδὲ ἐθαύμαζον αὐτοῦ τὴν δικαιοσύνην· ἐπεὶ, τούτων γε εἰ ἦσαν ζηλωταὶ, κἂν μετὰ ταῦτα ἐπέμειναν τῇ μνηςείᾳ. Νῦν δὲ ὁ μὲν ἀπέθανεν, οἱ δὲ οὐδὲν ἡγήσαντο εἶναι πρᾶγμα κοινὸν πρὸς τὰς κόρας. Ἀποθανὼν γὰρ ἐγνώσθη ὁ παῖς Λυσιμάχου, ὅτι πένης ἦν· ὅπερ καὶ ἀνέςειλεν ἐκείνους τοὺς κακοδαίμονας ἐνδόξου τε ἅμα καὶ σεμνοτάτου γάμου, παρ' ἐμοὶ κριτῇ. Παραπλήσιον δὲ καὶ ἐπὶ Λυσάνδρου· μαθόντες γὰρ αὐτὸν εἶναι πένητα, τὸν γάμον ἀπέδρασαν.

ΚΕΦ. ις.

Περὶ Ἀντισθένους, καὶ Διογένους.

Ἐπεὶ ὁ Ἀντισθένης πολλοὺς προὔτρεπεν ἐπὶ φιλοσοφίαν,

οἱ δὲ οὐδὲν αὐτῷ προσεῖχον, τέλος ἀγανακτήσας, οὐδένα προσίετο. Καὶ Διογένην οὖν ἤλαυνεν ἀπὸ τῆς συνουσίας αὐτοῦ. Ἐπεὶ δὲ ἦν λιπαρέστερος ὁ Διογένης, καὶ ἐνέκειτο, ἐνταῦθα ἤδη καὶ τῇ βακτηρίᾳ καθίξεσθαι αὐτοῦ ἠπείλει· καί ποτε καὶ ἔπαισε κατὰ τῆς κεφαλῆς. Ὁ δὲ οὐκ ἀπηλλάττετο, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἐνέκειτο φιλοπόνως, ἀκούειν αὐτοῦ διψῶν, καὶ ἔλεγε, Σὺ μὲν παῖε, εἰ βούλει, ἐγὼ δὲ ὑποθήσω τὴν κεφαλήν· καὶ οὐκ ἂν οὕτως ἐξεύροις βακτηρίαν σκληρὰν, ὥστε με ἀπελάσαι τῶν διατριβῶν τῶν σῶν. Ὁ δὲ ὑπερησπάσατο αὐτόν.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ τῶν πλουτησάντων ἐκ τῶν κοινῶν.

Λέγει Κριτίας Θεμιστοκλέα τὸν Νεοκλέους, πρὶν ἢ ἄρξασθαι πολιτεύεσθαι, τρία τάλαντα ἔχειν τὴν οὐσίαν τὴν πατρῴαν· ἐπεὶ δὲ τῶν κοινῶν προέστη, εἶτα ἔφυγε, καὶ ἐδημεύθη αὐτοῦ ἡ οὐσία, κατεφωράθη ἑκατὸν ταλάντων πλείω οὐσίαν ἔχων. Ὁμοίως δὲ καὶ Κλέωνα πρὸ τοῦ παρελθεῖν ἐπὶ τὰ κοινὰ, μηδὲν τῶν οἰκείων ἐλεύθερον εἶναι· μετὰ δὲ, πεντήκοντα ταλάντων τὸν οἶκον ἀπέλιπε.

ΚΕΦ. ιη.

Περὶ Συρακουσίου Δάφνιδος, καὶ βουκολικῶν μελῶν.

Δάφνιν τὸν βουκόλον λέγουσιν, οἱ μὲν, ἐρώμενον Ἑρμοῦ, ἄλλοι δὲ, υἱόν· τὸ δὲ ὄνομα ἐκ τοῦ συμβάντος σχεῖν· γενέσθαι μὲν αὐτὸν ἐκ Νύμφης, τεχθέντα δὲ, ἐκτεθῆναι ἐν δάφνῃ. Τὰς δ' ὑπ' αὐτοῦ βουκολουμένας βοῦς φασιν ἀδελφὰς γεγονέναι τῶν Ἡλίου, ὧν Ὅμηρος ἐν Ὀδυσσείᾳ μέμνηται. Βουκολῶν δὲ κατὰ τὴν Σικελίαν ὁ Δάφνις, ἠράσθη αὐτοῦ Νύμφη μία, καὶ ὡμίλησε καλῷ ὄντι, καὶ νέῳ, καὶ πρῶτον ὑπηνήτῃ, ἔνθα τοῦ χρόνου ἡ χαριεστάτη ἐστὶν ἥβη τῶν καλῶν μειρακίων, ὥς πού φησι καὶ Ὅμηρος. Συνθήκας δὲ ἐποίησε, μηδεμιᾷ ἄλλῃ πλησιάσαι αὐτὸν, καὶ ἐπηπείλησεν, ὅτι πε-

πρωμένον

πρωμένον ἐςὶν ἀυτὸν ςερηθῆναι τῆς ὄψεως, ἐὰν παραβῇ· καὶ εἶχον ὑπὲρ τούτων ῥήτραν πρὸς ἀλλήλους. Χρόνῳ δὲ ὕςερον, βασιλέως θυγατρὸς ἐρασθείσης ἀυτοῦ, οἰνωθεὶς ἔλυσε τὴν ὁμολογίαν, καὶ ἐπλησίασε τῇ κόρῃ. Ἐκ δὲ τούτου τὰ βουκολικὰ μέλη πρῶτον ᾔσθη, καὶ εἶχεν ὑπόθεσιν τὸ πάθος τὸ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀυτοῦ. Καὶ Στησίχορόν γε τὸν Ἱμεραῖον τῆς τοιαύτης μελοποιΐας ὑπάρξασθαι.

ΚΕΦ. ιθ.

Περὶ τοῦ καταπιόντος τοὺς ἰδίους ὀδόντας.

Εὐρυδάμας ὁ Κυρηναῖος πυγμῇ ἐνίκησεν, ἐκκρουσθεὶς μὲν ὑπὸ τοῦ ἀνταγωνιςοῦ τοὺς ὀδόντας, καταπιὼν δὲ ἀυτοὺς, ἵνα μὴ αἴσθηται ὁ ἀντίπαλος.

ΚΕΦ. κ.

Περὶ Ἀγησιλάου.

Ὅτι ὁ Πέρσης ἐπέςειλε πρὸς Ἀγησίλαον, φίλον ἀυτὸν ἔχειν. Ἀνταπέςειλε δὲ Ἀγησίλαος, ὅτι οὐ δυνατὸν φίλον ἀυτὸν Ἀγησιλάου ἰδίᾳ εἶναι· ἐι δὲ εἴη Λακεδαιμονίοις κοινῇ φίλος, δῆλον, ὅτι καὶ ἀυτοῦ ἔςαι. Ἐφ' ἅπασι γὰρ καὶ ἐκεῖνον ἀριθμεῖσθαι.

ΚΕΦ. κα.

Περὶ Πλάτωνος.

Ὅτι τὸν Πλάτωνα ἡ Περικτιόνη ἔφερεν ἐν ταῖς ἀγκάλαις· θύοντι δὲ τῷ Ἀρίςωνι ἐν Ὑμηττῷ ταῖς Μούσαις, ἢ ταῖς Νύμφαις, οἱ μὲν πρὸς τὴν ἱερουργίαν ἦσαν, ἡ δὲ κατέκλινε Πλάτωνα ἐν ταῖς πλησίον μυῤῥίναις, δασείαις οὔσαις, καὶ πυκναῖς. Καθεύδοντι δὲ ἐσμὸς μελισσῶν Ὑμηττίου μέλιτος, ἐν τοῖς χείλεσιν ἀυτοῦ καθίσασαι, ὑπῇδον, τὴν τοῦ Πλάτωνος ἐυγλωττίαν μαντευόμεναι ἐντεῦθεν.

ΚΕΦ. κβ.

Περὶ Διωξίππου.

Ὅτι Διώξιππος, παρόντος Ἀλεξάνδρου, καὶ Μακεδόνων, ῥόπαλον λαβὼν, Κόῤῥαγον τὸν Μακεδόνα ὁπλίτην μονομαχήσας, καὶ ἐκκρούσας αὐτοῦ τὸ ξυςὸν, καὶ ἁρπάσας τὸν ἄνδρα σὺν τῇ πανοπλίᾳ, ἐπιϐὰς ἐπὶ τὸν αὐχένα αὐτοῦ κειμένου, τὴν μάχαιραν, ἣν ὑπέζωςο, ὑφαρπάσας, ἀπέκτεινε τὸν ὁπλίτην. Ἐμισήθη δὲ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου. Ὁ δὲ ἀπογνοὺς, ὡς μισηθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀθυμήσας ἀπέθανεν.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Περὶ Ὀρικάδμου, καὶ τοῦ παλαίειν.

ὍΤΙ Ὀρίκαδμος πάλης ἐγένετο νομοθέτης, καθ' ἑαυτὸν ἐπινοήσας τὸν Σικελὸν τρόπον καλούμενον παλαίειν.

ΚΕΦ. β.

Περὶ Ὀροιβαντίου ἐπῶν, καὶ Δάρητος, καὶ Μελισάνδρου.

Ὅτι ἦν Ὀροιβαντίου Τροιζηνίου ἔπη πρὸ Ὁμήρου, ὥς φασιν οἱ Τροιζήνιοι λόγοι. Καὶ τὸν Φρύγα δὲ Δάρητα, οὗ Φρυγίαν Ἰλιάδα ἔτι καὶ νῦν ἀποσωζομένην οἶδα, πρὸ Ὁμήρου καὶ τοῦτον γενέσθαι λέγουσι. Μελίσανδρος ὁ Μιλήσιος Λαπιθῶν καὶ Κενταύρων μάχην ἔγραψεν.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ Ἴκκου, καὶ πάλης.

Ὅτι Ἴκκος ὁ Ταραντῖνος πάλης ὑπήρξατο, σωφρονέϛερον τὸν τῆς ἀθλήσεως χρόνον διαζήσας, καὶ κεκολασμένῃ τροφῇ διαβιώσας, καὶ Ἀφροδίτης ἀμαθὴς διατελέσας.

ΚΕΦ. δ.

Περὶ Ἀγαθοκλέους φαλακρώματος.

Ἀγαθοκλέα φασὶ τὸν Σικελίας Τύραννον γελοιότατα τὴν κεφαλὴν ἀσχημονεῖν. Ψιλουμένης γὰρ αὐτῆς, κατὰ μικρὰ

ὑποῤῥεουσῶν αὐτῷ τῶν τριχῶν, ὅδε αἰδούμενος προκάλυμμα κόμης ἐποιήσατο μυῤῥίνης ϛέφανον· καὶ ἦν πρόβλημα τῆς ψιλώσεως. Ἤδεσαν μέν τοι τὸ φαλάκρωμα Συρακούσιοι, καὶ τὴν εἰς αὐτὸν τῶν τριχῶν ἐπιβουλὴν οὐκ ἠγνόουν· ἐσιώπων δὲ, διὰ τὸ τῶν τολμημάτων αὐτοῦ καὶ ἀσεβημάτων ἐμμανές.

ΚΕΦ. ε.

Περί τινων ἀδίκως θεοσυλίας κατακριθέντων.

Ἔθυόν τινες ἐν Δελφοῖς. Τούτοις ἐπιβουλεύοντες Δελφοὶ εἰς τὰ κανᾶ, ἔνθα ἦν αὐτοῖς ὅ, τε λιβανωτὸς, καὶ τὰ πόπανα, ἐνέβαλον τῶν ἱερῶν χρημάτων λάθρα. Λαβόντες οὖν αὐτοὺς ὡς θεοσύλας, ἀπήγαγον ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ κατεκρήμνισαν κατὰ τὸν Δελφικὸν νόμον.

ΚΕΦ. ϛ.

Περὶ μοιχοῦ.

Συνέβη τινὰ μοιχὸν ἁλῶναι ἐν Θεσπιαῖς· εἶτα ἤγετο διὰ τῆς ἀγορᾶς δεδεμένος. Ἀφείλοντο οὖν αὐτὸν οἱ ἑταῖροι. Ἐξήφθη οὖν ϛάσις, καὶ συνέπεσε γενέσθαι φόνους πολλούς.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ Λυσάνδρου, καὶ Ἀλκιβιάδου.

Ἔλεγεν Ἐτεοκλῆς ὁ Λάκων δύο Λυσάνδρους τὴν Σπάρτην μὴ ἂν ὑπομεῖναι. Καὶ Ἀρχέϛρατος ὁ Ἀθηναῖος ἔλεγε δύο Ἀλκιβιάδας τὴν τῶν Ἀθηναίων. Οὕτως ἄρα αὐτῶν καὶ οἱ ἕτεροι ἦσαν ἀφόρητοι.

ΚΕΦ. η.

Περὶ Ἱππάρχου τελευτῆς.

Ἵππαρχος ἀνῃρέθη ὑπὸ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριϛογείτονος, ὅτι ἐν τοῖς Παναθηναϊκοῖς κομίσαι κανοῦν τῇ θεῷ, κατὰ τὸν νόμον τὸν ἐπιχώριον, οὐκ εἴασε τὴν ἀδελφὴν τὴν Ἁρμοδίου, καὶ ἴσως ἀξίαν οὖσαν.

ΚΕΦ. θ.

Περί τινων ἀρίστων πενήτων, καὶ δῶρα μὴ προσηκαμένων.

Οἱ τῶν Ἑλλήνων ἄριστοι πενίᾳ διέζων παρὰ πάντα τὸν βίον. Ἐπαινείτωσαν οὖν πλοῦτόν τινες ἔτι, μετὰ τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀρίστους, οἷς ἡ πενία παρὰ πάντα τὸν βίον συνεκληρώθη. Εἰσὶ δὲ οὗτοι, οἷον Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ πολλὰ μὲν ἐν πολέμῳ κατορθώσας, καὶ τοὺς φόρους δὲ τοῖς Ἕλλησι τάξας. Ἀλλ' οὗτός γε ὁ τοιοῦτος οὔτε ἐντάφια ἑαυτῷ κατέλιπεν ἱκανά.

Καὶ Φωκίων δὲ πένης ἦν. Ἀλεξάνδρου δὲ πέμψαντος αὐτῷ τάλαντα ἑκατὸν, ἠρώτα, Διὰ τίνα αἰτίαν μοι δίδωσιν; Ὡς δ' εἶπον, ὅτι μόνον αὐτὸν ἡγεῖται Ἀθηναίων καλὸν καὶ ἀγαθὸν, Οὐκοῦν, ἔφη, ἐασάτω με τοιοῦτον εἶναι.

Καὶ Ἐπαμινώνδας δὲ ὁ Πολύμνιδος πένης ἦν. Ἰάσονος δὲ αὐτῷ πέμψαντος πεντήκοντα χρυσοῦς, ὅδε, Ἀδίκων, ἔφη, ἄρχεις χειρῶν. Δανεισάμενος δὲ παρά τινος τῶν πολιτῶν πεντήκοντα δραχμὰς, ἐφόδιον, εἰς Πελοπόννησον ἐνέβαλε. Πυθόμενος δὲ τὸν ὑπασπιστὴν αὐτοῦ χρήματα εἰληφέναι παρά τινος τῶν αἰχμαλώτων, Ἐμοὶ μὲν, εἶπεν, ἀπόδος τὴν ἀσπίδα, σεαυτῷ δὲ πρίω καπηλεῖον, ἐν ᾧ καταζήσεις· οὐ γὰρ ἔτι κινδυνεύειν ἐθελήσεις, πλούσιος γενόμενος.

Πελοπίδας δὲ, ἐπιτιμώντων αὐτῷ τῶν φίλων, ὅτι χρημάτων ἀμελεῖ, πράγματος εἰς τὸν βίον λυσιτελοῦς, Νὴ τὸν Δία, εἶπε, λυσιτελὲς, ἀλλὰ Νικομήδει τούτῳ, δείξας χωλόν τινα καὶ ἀνάπηρον.

Ὅτι Σκηπίων, τέσσαρα καὶ πεντήκοντα ἔτη βιώσας, οὐδὲν οὔτε ἐπρίατο, οὔτε ἀπέδοτο· οὕτως ἄρα ὀλίγων ἐδεῖτο. Ἀσπίδα δὲ αὐτῷ τινος ἐπιδείξαντος εὖ κεκοσμημένην, εἶπεν, Ἀλλὰ τόν γε Ῥωμαῖον ἄνδρα προσήκει ἐν τῇ δεξιᾷ τὰς ἐλπίδας ἔχειν, ἀλλ' οὐκ ἐν τῇ ἀριστερᾷ.

Ὅτι Εφιάλτης ὁ Σοφωνίδου πενέστατος ἦν· δέκα δὲ τάλαντα διδόντων αὐτῷ τῶν ἑταίρων, ὅδε οὐ προσήκατο, εἰπὼν, Ταῦτά με ἀναγκάσει αἰδούμενον ὑμᾶς, καταχαρίσασθαί τι τῶν

δικαίων, μὴ αἰδούμενον δὲ, μηδὲ χαριζόμενον ὑμῖν, ἀχάριςον δόξαι.

ΚΕΦ. ι.

Περὶ Ζωΐλου.

Ζωΐλος ὁ Ἀμφιπολίτης, ὁ καὶ εἰς Ὅμηρον γράψας, καὶ εἰς Πλάτωνα, καὶ εἰς ἄλλους, Πολυκράτους μὲν ἀκουςὴς ἐγένετο· οὗτος δὲ ὁ Πολυκράτης καὶ τὴν κατηγορίαν ἔγραψε τὴν κατὰ Σωκράτους. Ἐκαλεῖτο δὲ Ζωΐλος οὗτος, Κύων ῥητορικός. Ἦν δὲ τοιοῦτος· τὸ μὲν γένειον αὐτῷ καθεῖτο, κέκαρτο δὲ ἐν χρῷ τὴν κεφαλὴν, καὶ θοιμάτιον ὑπὲρ τὸ γόνυ ἦν. Ἤρα δὲ ἀγορεύειν κακῶς, καὶ ἀπεχθάνεσθαι πολλοῖς σχολὴν εἶχε, καὶ ψογερὸς ἦν ὁ κακοδαίμων. Ἤρετο οὖν αὐτόν τις τῶν πεπαιδευμένων, διὰ τί κακῶς λέγει πάντας· ὁ δὲ, Ποιῆσαι γὰρ κακῶς βουλόμενος, οὐ δύναμαι.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ Διονυσίου τοῦ Σικελοῦ.

Ὅτι Διονύσιος ὁ Σικελὸς περὶ τὴν ἰατρικὴν ἐσπούδασε καὶ αὐτὸς, καὶ ἰᾶτο, καὶ ἔτεμνε, καὶ ἔκαε, καὶ τὰ λοιπά.

ΚΕΦ. ιβ.

Περὶ πλακοῦντος Σωκράτει ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου πεμφθέντος.

Πλακοῦντα ὁ Ἀλκιβιάδης μέγαν, καὶ ἐσκευασμένον κάλλιςα, διέπεμψε Σωκράτει. Ὡς οὖν ὑπὸ ἐρωμένου ἐραςῇ πεμφθὲν δῶρον ἐκκαυςικὸν τὸν πλακοῦντα, διαγανακτήσασα κατὰ τὸν αὑτῆς τρόπον ἡ Ξανθίππη, ῥίψασα ἐκ τοῦ κανοῦ, κατεπάτησε. Γελάσας δὲ ὁ Σωκράτης, Οὐκοῦν, ἔφη, οὐδὲ σὺ μεθέξεις αὐτοῦ. Εἰ δέ τις οἴεται περὶ μικρῶν με λέγειν, λέγοντα ταῦτα, οὐκ οἶδεν, ὅτι καὶ ἐκ τούτων ὁ σπουδαῖος δοκιμάζεται ὑπερφρονῶν αὐτῶν, ἅπερ οὖν οἱ πολλοὶ λέγουσιν εἶναι κόσμον τραπέζης, καὶ δαιτὸς ἀναθήματα.

ΚΕΦ. ιγ.

Περὶ τοῦ ἐν Σικελίᾳ ὀξυδερκοῦς ἀνδρός.

Ἄνδρα φασὶ Σικελιώτην οἷον βλέπειν ὀξὺ γενέσθαι ἐν Σικελίᾳ, ὥςε αὐτὸν, ἐκ τοῦ Λιλυβαίου εἰς Καρχηδόνα τείναντα τὸν ὀφθαλμὸν, μηδὲν τὰς ὄψεις σφάλλεσθαι. Καὶ ἀποδεῖξαι λέγουσι τὸν ἀριθμὸν τῶν νεῶν τῶν ἀναγομένων ἐκ Καρχηδόνος· καὶ οὐκ ἐψεύσατο οὐδεμίαν.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦ α.

Περὶ Ἀσπασίας.

ἈΣΠΑΣΙΆ ἡ Ἑρμοτίμου θυγάτηρ, ἡ Φωκαῒς, ἐτράφη μὲν ἐν ὀρφανίᾳ, τῆς μητρὸς αὐτῆς ἀποθανούσης ἐν ὠδῖσιν· ἐκ δὴ τούτων ἐν πενίᾳ μὲν ἐτράφη ἡ Ἀσπασία, σωφρόνως μέντοι, καὶ καρτερῶς. Ὄνειρος δὲ αὐτῇ συνεχῶς ἐπεφοίτα, καὶ ἐμαντεύετο αὐτῇ χρηστὸν, τὴν μέλλουσαν αὐτῇ τύχην ὑπαινιττόμενος, ὅτι καλῷ καὶ ἀγαθῷ συνέσται ἀνδρί. Παῖς δ' ἔτι οὖσα, γίνεται αὐτῇ κατὰ τοῦ προσώπου φῦμα ὑπ' αὐτὸ τὸ γένειον, καὶ ἦν ἰδεῖν μοχθηρὸν, καὶ ἐλύπει τόν τε πατέρα, καὶ τὴν παῖδα. Δείκνυσι γοῦν αὐτὴν ὁ πατὴρ ἰατρῷ· ὁ δὲ ὑπέσχετο ἰάσασθαι, εἰ λάβοι τρεῖς στατῆρας. Ὁ δὲ ἔφατο μὴ ἔχειν· ὁ δὲ ἰατρὸς, μηδὲ αὐτὸς εὐπορεῖν φαρμάκου, φησίν. Καὶ ἠνιᾶτο, ὥσπερ εἰκὸς, ἐπὶ τούτοις ἡ Ἀσπασία· καὶ ἀπελθοῦσα ἔξω ἔκλαεν, ἔχουσα ἐν τοῖς γόνασι κάτοπτρον, καὶ ὁρῶσα ἑαυτὴν ἐν αὐτῷ, σφόδρα ἤλγει. Ἀδείπνῳ δὲ οὔσῃ ὑπὸ τῆς ἀνίας ἀφίκετό οἱ εὖ μάλα εὔκαιρος ὕπνος, καὶ ἅμα τῷ ὕπνῳ περιστερὰ παραγίνεται, καὶ γενομένη γυνὴ, Θάῤῥει, εἶπε, καὶ μακρὰ χαίρειν εἰποῦσα ἰατροῖς τε αὐτοῖς, καὶ φαρμάκοις, σὺ δὲ τῶν τῆς Ἀφροδίτης στεφάνων τῶν ῥοδίνων, ὅσοι ἂν ὦσιν ἤδη αὖοι, τρίβουσα, ἐπίπαττε τῷ φύματι. Ταῦτα ἀκούσασα ἡ παῖς, καὶ δράσασα, τὸ φῦμα ἠφανίσθη· καὶ ἡ Ἀσπασία καλλίστη τῶν συμπαρθένων ἦν αὖθις, παρὰ τῆς καλλίστης τῶν Θεῶν τὴν ὥραν ἀπολαβοῦσα. Καὶ χαρίτων μὲν ἀφθονίαν εἶχεν, ὡς οὐκ

ἄλλη παρθένος τῶν τότε. Ἦν δὲ καὶ τὴν κόμην ξανθὴ, καὶ οὔλη τὰς τρίχας ἠρέμα· ὀφθαλμοὺς δὲ εἶχε μεγίςους, ὀλίγον δὲ ἦν καὶ ἐπίγρυπος, τὰ δὲ ὦτα εἶχε βραχύτερα. Ἦν δὲ αὐτῇ καὶ δέρμα ἁπαλόν. Ἐῴκει δὲ ἡ χροιὰ ἡ κατὰ τοῦ προσώπου ῥόδοις. Διὰ ταῦτά τοι οἱ Φωκαεῖς, ἔτι παιδίον οὖσαν, ἐκάλουν Μιλτώ. Ὑπέφαινε δὲ καὶ τὰ χείλη ἐρυθρὰ, καὶ οἱ ὀδόντες λευκότεροι χιόνος ἦσαν. Ἦν δὲ καὶ τὰ σφυρὰ ἀγαθὴ, καὶ οἵας Ὅμηρος λέγει τὰς ὡραιοτάτας γυναῖκας, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φωνὴν, καλλισφύρους ὀνομάζων. Φώνημα δὲ εἶχεν ἡδὺ, καὶ ἁπαλόν· εἶπεν ἄν τις, λαλούσης αὐτῆς, ἀκούειν Σειρῆνος. Πολυπραγμοσύνης δ' ἁπάσης γυναικείας, καὶ περιεργίας ἀπήλλακτο. Ὁ μὲν γὰρ πλοῦτος φιλεῖ χορηγεῖν καὶ τὰ τοιαῦτα· πενομένη δὲ ἐκείνη καὶ τρεφομένη ὑπὸ πατρὶ, καὶ αὐτῷ πένητι, περίεργον μὲν οὐδὲν, οὐδὲ περιττὸν, εἰς τὸ εἶδος ἠράνιζεν. Ἀφίκετο δέ ποτε παρὰ Κῦρον τὸν Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος ἡ Ἀσπασία, τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξου, οὐχ ἑκοῦσα, οὐδὲ ἑκόντος αὐτὴν τοῦ πατρὸς ἀποπέμψαντος, ἀλλὰ γὰρ πρὸς βίαν, οἷαι πολλάκις ἀπήντησαν, ἢ πόλεων ἁλουσῶν, ἢ τυράννων βιασαμένων, ἢ σατραπῶν πολλάκις. Εἷς οὖν τῶν Κύρου σατραπῶν μετὰ καὶ ἄλλων παρθένων ἀνήγαγεν αὐτὴν πρὸς Κῦρον. Καὶ τάχιςα τῶν ἄλλων παλλακίδων προετιμήθη, διά τε ἤθους ἀφέλειαν, καὶ τοῦ τρόπου τὸ αἰδῆμον, καὶ ὅτι ἀπεριέργως καλὴ ἦν. Συνεμάχετο δὲ πρὸς τὸ ὑπερφιλεῖσθαι, καὶ ὅτι σύνεσιν εἶχε· πολλάκις γοῦν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐπειγόντων ἐχρήσατο αὐτῇ συμβούλῳ Κῦρος, καὶ πεισθεὶς οὐ μετέγνω. Ὡς δὲ ἦλθε τὸ πρῶτον πρὸς Κῦρον ἡ Ἀσπασία, ἔτυχε μὲν ἀπὸ δείπνου ὢν, καὶ πίνειν ἔμελλε κατὰ τὸν τρόπον τὸν Περσικόν· μετὰ γὰρ τὸ ἐμπλησθῆναι τροφῆς, οἱ Πέρσαι τῷ τε οἴνῳ, καὶ ταῖς προπόσεσιν εὖ μάλα ἀποσχολάζουσιν, οἱονεὶ πρὸς τὸν πότον, ὡς πρὸς ἀντίπαλον, ἀποδυόμενοι. Μεσοῦντος οὖν τοῦ πότου, τέσσαρες παρθένοι παράγονται τῷ Κύρῳ Ἑλληνικαὶ, ἐν δὲ ταῖς καὶ ἡ Φωκαῒς Ἀσπασία ἦν. Ἦσαν δὲ κάλλιςα διεσκευασμέναι. Αἱ μὲν γὰρ τρεῖς ὑπὸ τῶν οἰκείων γυναικῶν, αἳ ἔτυχον

αὐταῖς συνανελθοῦσαι, διαπεπλεγμέναι τε ἦσαν τὰς κόμας, καὶ διαπεποικιλμέναι τὰ πρόσωπα ἐντρίψεσι καὶ φαρμάκοις. Ἦσαν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν τροφέων δεδιδαγμέναι, ὅπως τε ὑποδραμεῖν χρὴ τὸν Κῦρον, καὶ τίνα τρόπον θωπεῦσαι, καὶ προσιόντα μὴ ἀποςραφῆναι, καὶ ἁπτομένου μὴ δυσχερᾶναι, καὶ φιλοῦντος ὑπομεῖναι· ἑταιρικὰ εὖ μάλα μαθήματα, καὶ διδάγματα, καὶ γυναικῶν καπηλικῶς τῷ κάλλει χρωμένων ἔργα. Ἔσπευδον οὖν ἄλλη ἄλλην ὑπερβαλέσθαι τῷ κάλλει. Ἡ δὲ Ἀσπασία, οὔτε ἐνδῦναι πολυτελῆ χιτῶνα ἐβούλετο, οὔτε περίβλημα περιβαλέσθαι ποικίλον ἠξίου, οὔτε λούσασθαι ὑπέμενεν, ἀνευφημήσασα δὲ Θεοὺς πάντας ἐκάλει Ἑλληνίους, καὶ Ἐλευθερίους τοὺς αὐτοὺς, καὶ τὸ τοῦ πατρὸς ὄνομα ἐβόα, καὶ κατηρᾶτο ἑαυτῇ καὶ τῷ πατρὶ, δουλείαν σαφῆ καὶ ὡμολογημένην ὑπομένειν πιςεύουσα τὴν ἔξω τῆς συνηθείας περὶ τὸ σῶμα ςολήν τε ἅμα, καὶ περίεργον κατασκευήν. Ῥαπισθεῖσα δὲ πρὸς ἀνάγκην ἐνέδυ, καὶ εἶκε τοῖς ἐπιτάγμασιν, ἀλγοῦσα ὅμως, ὅτι οὐ παρθενικὰ, ἀλλ' ἑταιρικὰ πράττειν ἐβιάζετο. Αἱ μὲν οὖν ἄλλαι παρελθοῦσαι ἀντέβλεπον τῷ Κύρῳ, καὶ ὑπεμειδίων, καὶ φαιδρότητα προσεποιοῦντο. Ἡ γε μὴν Ἀσπασία ἑώρα κάτω, καὶ ἐρυθημάτων εὖ μάλα φλογωδῶν ἐνεπίμπλατο αὐτῆς τὸ πρόσωπον, καὶ πεπλήρωντο οἱ ὀφθαλμοὶ δακρύων, καὶ ἐκ παντὸς αἰδουμένη τοῦ τρόπου δήλη ἦν. Ἐπεὶ δὲ ἐκέλευσε πλησίον αὐτοῦ τὰς ἀνθρώπους καθίσαι, αἱ μὲν ἐπείσθησαν καὶ πάνυ εὐκόλως· ἡ δὲ Φωκαῒς τῷ προςάγματι οὐδὲν προσεῖχεν, ἕως αὐτὴν ὁ ἀγαγὼν Σατράπης πρὸς βίαν ἐκάθισεν. Ἁπτομένου δὲ τοῦ Κύρου, καὶ διασκοποῦντος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐταῖς, καὶ τὰς παρειὰς, καὶ τοὺς δακτύλους, αἱ μὲν ἠνείχοντο, ἡ δὲ οὐχ ὑπέμενεν. Ἄκρᾳ γὰρ τῇ χειρὶ μόνον τοῦ Κύρου προσαψαμένου, ἐξεβόησέ τε, καὶ ἔφατο αὐτὸν οἰμώξεσθαι, τοιαῦτα δρῶντα. Ὑπερήσθη τούτοις ὁ Κῦρος. Ἐπανιςαμένης τε αὐτῆς καὶ πειρωμένης φεύγειν, ἐπεὶ καὶ τῶν μαζῶν προσήψατο, ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν ὑπερηγάσθη τὴν εὐγένειαν οὐ Περσικῶς ὁ τοῦ Δαρείου. Ἀλλὰ καὶ ἀποβλέψας πρὸς τὸν ἀγοράςην,

Ταύτην μόνην, ἔφη, ἐλευθέραν, καὶ ἀδιάφθορον ἤγαγες· αἱ δὲ λοιπαὶ καπηλικῶς ἔχουσι, καὶ τοῦ εἴδους, ἔτι καὶ τοῦ τρόπου μᾶλλον. Ἐκ δὴ τούτων ὁ Κῦρος πλέον ταύτην ἠγάπησεν, αἷς ὡμίλησέ ποτε ἀνθρώποις. Χρόνῳ δ' ὕϛερον ὑπερηράσθη μὲν ταύτης ὁ Κῦρος, ἀντηρᾶτο δὲ καὶ ὑπ' ἐκείνης· καὶ ἐς τοσοῦτον ἀμφοῖν ἡ φιλία προῆλθεν, ὡς ἐγΓὺς ἰσοτιμίας εἶναι, καὶ μὴ ἀπᾴδειν Ἑλληνικοῦ γάμου ὁμονοίας τε καὶ σωφροσύνης. Ἀφίκετο οὖν τοῦ εἰς Ἀσπασίαν ἔρωτος καὶ εἰς Ἰωνίαν τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν. Πεπλήρωτο δὲ καὶ ἡ Πελοπόννησος τῶν ὑπὲρ Κύρου τε καὶ ἐκείνης λόγων. Ἀλλὰ καὶ εἰς Βασιλέα τὸν μέγαν ἧκεν ἡ δόξα. Πεπίϛευτο γὰρ δὴ, ὅτι γυναικὸς ἄλλης μετ' αὐτὴν οὐκ ἠξίου πειραθῆναι Κῦρος. Ἐκ δὴ τούτων εἰσῄει τὴν Ἀσπασίαν μνήμη τῶν ἀρχαίων φασμάτων, περιϛερᾶς τε ἐκείνης, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς λόγων, καὶ ὅσα προεῖπεν ἡ Θεός· καὶ ἐπίϛευεν αὐτὴν ἐξ ἀρχῆς μελεδωνὸν αὐτῆς γεγονέναι, καὶ ἔθυε τῇ Ἀφροδίτῃ τελεϛήρια, καὶ χαριϛήρια. Πρῶτον μὲν οὖν εἴδωλον χρυσοῦν ἀρκούντως μεγέθους ἔχον, αὐτῇ κατεσκεύασεν. Ἐνενοεῖτο δὲ τὸ ἄγαλμα τοῦτο Ἀφροδίτης εἶναι, καὶ πελειάδα αὐτῇ παρέϛησε λιθοκόλλητον· καὶ ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν θυσίαις τε ἱλεοῦτο, καὶ εὐφημίαις. Ἀπέπεμψε δὲ καὶ Ἑρμοτίμῳ τῷ πατρὶ δῶρα πολλὰ καὶ καλὰ, καὶ πλούσιον αὐτὸν ἀπέφηνε. Σωφροσύνῃ τε διέζη, ὡς αἱ Ἑλληνίδες γυναῖκες λέγουσι, καὶ αἱ Περσίδες. Ὅρμος ἐκομίσθη ποτὲ Κύρῳ ἐκ Θετταλίας, πέμψαντος τὸν ὅρμον Σκόπα τοῦ νεωτέρου· τῷ δὲ Σκόπᾳ κεκόμιϛο ἐκ Σικελίας τὸ δῶρον. Ἐδόκει δὲ ὁ ὅρμος θαυμαϛῇ τινι τέχνῃ καὶ ποικιλίᾳ ἐξειργάσθαι. Πάντων οὖν, οἷς ἔδειξεν αὐτὸν ὁ Κῦρος, θαυμαζόντων, ὑπερησθεὶς τῷ κειμηλίῳ, παραχρῆμα εἰς Ἀσπασίας ἀφίκετο, μεσούσης ἡμέρας, καὶ καταλαβὼν αὐτὴν καθεύδουσαν, ὑποδὺς ὑπὸ θοἰμάτιον, καὶ παρακλιθεὶς ἠρέμα, ἀψοφητὶ ἔμενεν αὐτὸς μὲν ἀτρεμῶν· ἐκείνη δὲ ἐκάθευδεν. Ἐπεὶ δὲ διυπνίσθη, καὶ ἐθεάσατο τὸν Κῦρον, περιπλακεῖσα αὐτῷ κατὰ τὸν συνήθη τρόπον ἐφιλοφρονεῖτο αὐτόν. Ὁ δὲ, ἐξελὼν ἐκ τοῦ κιβωτίου

τὸν ὅρμον, ἔδειξεν, ἐπειπὼν, ὅτι ἄξιός ἐϛιν οὗτος ἢ θυγατρὸς βασιλέως, ἢ μητρός. Τῆς δὲ ὁμολογούσης, Ἰδοὺ δίδωμί σοι τοίνυν, φησὶν, αὐτὸν ἔχειν κτῆμα· καί μοι, ὡς ἔχεις, περιθεμένη, δεῖξον τὸν τράχηλον. Ἡ δὲ οὐχ ἡττήθη τοῦ δώρου, ἀλλ' εὖ μάλα σοφῶς, καὶ πεπαιδευμένως ἀπεκρίνατο. Καὶ πῶς, ἔφη, τολμήσω Παρυσάτιδος δῶρον ἄξιον, τῆς τεκούσης σε, περιθέσθαι αὐτή; ἀλλὰ τοῦτον μὲν ἀπόπεμψον ἐκείνῃ, Κῦρε, ἐγὼ δέ σοι καὶ ἄνευ τούτου παρέξω καλὸν τὸν τράχηλον. Ἀσπασία μὲν οὖν μεγαλοφρόνως, καὶ ὑπὲρ τὰς γυναῖκας βασιλικῶς, τὰ ἐναντία ἔδρασεν, ἤπερ εἰώθασι γυναῖκες δρᾷν· φιλόκοσμοι γάρ εἰσι δεινῶς. Ὁ δὲ Κῦρος, ἡσθεὶς τῇ ἀποκρίσει, τὴν μὲν Ἀσπασίαν κατεφίλησεν, αὐτὰ δὲ ἕκαϛα καὶ τῶν πραχθέντων, καὶ τῶν λεχθέντων, εἰς ἐπιϛολὴν ἐγγράψας, ἀπέπεμψε πρὸς τὴν μητέρα σὺν τῷ ὅρμῳ. Καὶ ἡ Παρύσατις, λαβοῦσα τὸ δῶρον, οὐδὲν ἔλαττον ἥσθη τοῖς ἐπεϛαλμένοις, ἢ τῷ χρυσῷ· καὶ ὑπὲρ τούτων ἠμείψατο τὴν Ἀσπασίαν μεγάλοις δώροις, καὶ βασιλικοῖς. Ηὔφρανε γὰρ αὐτὴν μάλιϛα ἐκεῖνο, ὅτι, καίτοι πάνυ σφόδρα εὐδοκιμοῦσα παρὰ τῷ παιδὶ αὐτῆς ἡ Ἀσπασία, ὅμως, ἐν τῷ φιλεῖσθαι ὑπὸ τοῦ Κύρου, ἐβούλετο τῆς Κῦρον τεκούσης ἡττᾶσθαι. Ἐπῄνεσε μὲν οὖν Ἀσπασία τὰ δῶρα, οὐ μὴν ἔφατο αὐτῶν δεῖσθαι· ἐπεὶ καὶ χρήματα ἧκεν αὐτῇ μετὰ τῶν δώρων πάμπολλα. Ἀπέϛειλε δὲ Κύρῳ, εἰποῦσα, Πολλοὺς ἀνθρώπων τρέφοντί σοι γένοιτο ἂν ταῦτα λυσιτελῆ· ἐμοὶ δὲ σὺ ἀρκεῖς φιλούμενος, καὶ κόσμος μοι εἶναι. Καὶ ἐκ τούτων οὖν, ὥσπερ εἰκὸς, τὸν Κῦρον ἐξέπληξε, καὶ ἀναμφιλόγως ἐθαυμάζετο ἥδε ἡ γυνὴ, καὶ διὰ τὸ κάλλος τὸ τοῦ σώματος, καὶ ἔτι μᾶλλον διὰ τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς. Ὅτε δὲ ἀνῃρέθη Κῦρος ἐν τῇ πρὸς τὸν ἀδελφὸν μάχῃ, καὶ ἑάλω τὸ ϛρατόπεδον τοῦ Κύρου, μετὰ καὶ τῶν ἄλλων λαφύρων καὶ αὐτὴ ἑάλω, οὐκ εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν ἐμπεσοῦσα εἰς τοὺς πολεμίους, ἀλλ' ἀνεζήτησεν αὐτὴν σὺν πολλῇ τῇ φροντίδι ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης· ᾔδει γὰρ αὐτῆς τὸ κλέος, καὶ τὴν ἀρετήν. Ἐπεὶ δὲ αὐτὴν ἤγαγον δεδεμένην, ἠγανάκτει·

καὶ τοὺς μὲν τοῦτο δράσαντας εἰς δεσμωτήριον ἐνέβαλε, προσέταξε δὲ αὐτῇ δοθῆναι κόσμον πολυτελῆ. Ἡ δὲ, ἄκουσα, καὶ ποτνιωμένη, καὶ δακρύουσα, ἐπὶ πολλοῖς ἐβιάσθη τὴν ἐκ βασιλέως ϛολὴν ἐνδῦναι· ἐθρήνει γὰρ ἰσχυρῶς τὸν Κῦρον. Ἐνδῦσα δὲ ἐφάνη καλλίϛη γυναικῶν· καὶ παραχρῆμα ὁ Ἀρταξέρξης ἐφλέγετο, καὶ κατετήκετο, καὶ πρώτην γε τῶν γυναικῶν ἦγε, καὶ εἰς ὑπερβολὴν ἐτίμα, δι' ὧν ἔσπευδεν αὐτῇ χαρίζεσθαι, θαῤῥῶν, ὅτι Κύρου μὲν ἀναπείσει ἐπιλαθέσθαι αὐτὴν, διδάξει δ' αὐτὸν φιλεῖν οὐδὲν ἐκείνου ἧττον. Καὶ ἔτυχε μὲν τῆς ἐλπίδος, ὀψὲ δὲ καὶ βραδέως. Δεινὴ γάρ ἡ εἰς Κῦρον εὔνοια ἐντακεῖσα τῇ Ἀσπασίᾳ δυσέκνιπτον ὥσπερ μάλιϛα τὸ φίλτρον ἐνείργαϛο αὐτῇ. Χρόνῳ δὲ ὕϛερον Τηριδάτης ὁ εὐνοῦχος ἀποθνήσκει, κάλλιϛος τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ ὡραιότατος γενόμενος. Κατέϛρεψε δὲ οὗτος ἄρα τὸν βίον μειρακιούμενος, καὶ ἐκ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἀνατρέχων. Ἐλέγετο δὲ αὐτοῦ ἐρᾷν ὁ βασιλεὺς ἀνδρειότατα. Ἐκ δὴ τούτων ἐπένθει βαρύτατα, καὶ δριμύτατα ἤλγει, καὶ δημοσίᾳ κατὰ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν πένθος ἦν, χαριζομένων ἁπάντων βασιλεῖ τοῦτο. Ἐτόλμα τε οὐδεὶς αὐτῷ προσελθεῖν, οὐδὲ παραμυθήσασθαι· καὶ γὰρ ἐπίϛευον ἀνιάτως αὐτὸν ἔχειν ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι πάθει. Τριῶν δὲ ἡμερῶν διελθουσῶν, ϛολὴν ἀναλαβοῦσα ἡ Ἀσπασία πενθικὴν, ἀπιόντος τοῦ βασιλέως ἐπὶ λουτρὸν, ἔϛη δακρύουσα, καὶ ὁρῶσα εἰς γῆν. Ὁ δὲ ἰδὼν αὐτὴν ἐξεπλάγη, καὶ ἤρετο τὴν αἰτίαν τῆς ἀφίξεως. Καὶ ἐκείνη φησὶ, Λυπούμενόν σε, βασιλεῦ, καὶ ἀλγοῦντα ἀφῖγμαι παραμυθήσασθαι, εἴ σοι βουλομένῳ ἐϛίν· εἰ δὲ χαλεπαίνεις, ἀπαλλάττομαι ὀπίσω. Ὑπερήσθη τῇ κηδεμονίᾳ ὁ Πέρσης, καὶ προσέταξεν εἰς τὸν θάλαμον ἀνελθοῦσαν ἀναμεῖναι αὐτόν· ἡ δὲ ἔδρασε ταῦτα. Ἐπεὶ δὲ ἐπανῆλθε, τὴν τοῦ εὐνούχου ϛολὴν ἐπὶ τῇ μελαίνῃ περιῆψε τῇ Ἀσπασίᾳ· καί πως ἔπρεψεν αὐτῇ καὶ τὰ τοῦ μειρακίου, καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ τῆς ὥρας αὐτῇ πρὸς τὸν ἐραϛὴν ἐξέλαμψεν. Ἐπεὶ δὲ ἅπαξ ἐχειρώθη τούτοις ἐκεῖνος, ἠξίωσεν αὐτὴν ἔϛ τ' ἂν ἀπομαρανθῇ τοῦ πένθους αὐτῷ ἡ ἀκμὴ, οὕτως

ἐςαλμένην ὡς αὐτὸν παριέναι αὐτήν. Καὶ ἐκείνη χαριζομένη ἐπείσθη αὐτῷ· καὶ μόνη τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν, οὐ γυναικῶν μόνον, φασὶν, ἀλλὰ καὶ τῶν τοῦ βασιλέως ὑιῶν, καὶ τῶν συγγενῶν, παρεμυθήσατο Ἀρταξέρξην, καὶ τὸ ἐκ τῆς λύπης ἰάσατο πάθος, εἴξαντος τοῦ βασιλέως τῇ κηδεμονίᾳ, καὶ τῇ παραμυθίᾳ πεισθέντος συνετῶς.

ΚΕΦ. β.

Περὶ Μουσῶν.

Οὐδεὶς οὔτε πλάστης, οὔτε γραφεὺς, τῶν Διὸς θυγατέρων τὰ εἴδη παρέςησεν ἡμῖν ὡπλισμένα. Ὁμολογεῖ δὲ τοῦτο, ὅτι δεῖ τὸν ἐν Μούσαις βίον εἰρηνικόν τε ἅμα, καὶ πρᾶον εἶναι.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ Ἐπαμινώνδου, καὶ Δαϊφάντου, καὶ Ἰολαΐδου.

Ἐπαμινώνδας, ὅτε ἐτρώθη ἐν Μαντινείᾳ καιρίαν, εἰς τὴν σκηνὴν κομισθεὶς ἔτι ἔμπνους Δαΐφαντον ἐκάλει, ἵνα ἀποδείξῃ ςρατηγόν· οἱ δὲ ἔφασαν τεθνᾶναι τὸν ἄνδρα. Εἶτα Ἰολαΐδαν καλεῖν διὰ ταχέος ἠξίου. Ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτὸς ἐλέχθη τεθνᾶναι, συνεβούλευσε διαλύσασθαι πρὸς τοὺς πολεμίους, καὶ φιλίαν θέσθαι, ὡς μηκέτι ςρατηγοῦ καταλελειμμένου ἐν Θήβαις.

ΚΕΦ. δ.

Περὶ Σεσώςριδος.

Φασὶν Αἰγύπτιοι Σέσωςριν παρ' Ἑρμοῦ τὰ νόμιμα ἐκμουσωθῆναι.

ΚΕΦ. ε.

Περὶ Λαΐδος.

Ὅτι Λαῒς ἡ ἑταίρα, ὥς φησιν Ἀριςοφάνης ὁ Βυζάντιος, καὶ Ἀξίνη ἐκαλεῖτο. Ἤλεγχε δὲ αὐτῆς τὸ ἐπώνυμον τοῦτο τὴν τοῦ ἤθους ἀγριότητα.

ΚΕΦ. ϛ.

Περὶ Μαρίου καὶ Κάτωνος πατέρων.

Ὅτι γελᾷν ἔξεςιν ἐπὶ τοῖς μεγάλως φρονοῦσι διὰ τοὺς πατέρας, εἴγε ἐν Ῥωμαίοις μὲν Μαρίου τὸν πατέρα οὐκ ἴσμεν, αὐτὸν δὲ θαυμάζομεν, διὰ τὰ ἔργα· Κάτωνος δὲ τοῦ πρεσβυτέρου καὶ αὐτοῦ τὸν πατέρα ἀναζητεῖν χρή.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιςίωνος.

Ὅτι Ἀλέξανδρος τὸν Ἀχιλλέως τάφον ἐςεφάνωσε, καὶ Ἡφαιςίων τὸν τοῦ Πατρόκλου, αἰνιττόμενος, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν ἐρώμενος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὥσπερ Ἀχιλλέως ὁ Πάτροκλος.

ΚΕΦ. η.

Περὶ Κλεομένους ἐπιβουλῆς κατὰ τοῦ Ἀρχωνίδου.

Κλεομένης ὁ Λάκων, τῶν ἑταίρων τῶν ἀυτοῦ παραλαβὼν Ἀρχωνίδην, κοινωνὸν ἐποιεῖτο τῶν πραγμάτων. Ἐπώμνυεν οὖν, εἰ κατάσχοι, πάντα σὺν τῇ αὐτοῦ κεφαλῇ πράττειν. Κατασχὼν οὖν τὴν ἀρχὴν, ἀποκτείνας τὸν ἑταῖρον ἀυτοῦ, καὶ ἀποκρίνας τὴν κεφαλὴν, καὶ μέλιτι ἐν σκεύει ἐμβαλὼν, ὁπότε μέλλοι τι πράττειν, τῷ ἀγγείῳ προσκύψας, ἔλεγεν ὅσα ἔπραττε· λέγων, μὴ παρασπονδεῖν, μηδὲ ἐπιορκεῖν, βουλεύεσθαι δὲ μετὰ τῆς Ἀρχωνίδου κεφαλῆς.

ΚΕΦ. θ.

Πῶς Τιμησίας ἑκὼν ἀπῆλθε τῆς πατρίδος.

Τιμησίας ὁ Κλαζομένιος καλῶς ἐξηγήσατο τῶν Κλαζομενίων· ἦν γὰρ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν. Ὅς γε μὴν εἴωθε κατισχύειν τῶν τοιούτων φθόνος, καὶ τοῦ Τιμησίου κατεκράτει. Καὶ τὰ μὲν πρῶτα ὀλίγον ἔμελε φθονουμένῳ αὐτῷ· τῆς δὲ πατρίδος ἐκεῖνο αὐτὸν ἐξελάσαι φασί. Παρῄει διὰ διδασκαλείου· οἱ δὲ παῖδες ἀφεθέντες ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἔπαιζον. Γίνεται δὲ

δύο παίδων ὑπὲρ γραμμῆς φιλοτιμία· καὶ ὁ εἷς ἐπώμοσεν, Οὕτω ἐγὼ Τιμησίου τὸν ἐγκέφαλον ἐξαράξαιμι. Τοῦτο ἐκεῖνος ἀκούσας, καὶ ὑπολαβὼν ἀκρατῶς ἔχειν φθόνου, καὶ δεινῶς ὑπὸ τῶν πολιτῶν μεμισῆσθαι, εἴγε καὶ οἱ παῖδες αὐτὸν μισοῦσι, μήτι γοῦν οἱ ἄνδρες, ἀπῆλθεν ἑκὼν τῆς πατρίδος.

ΚΕΦ. ι.

Ὅτι πρῶτοι ἔκοψαν Αἰγινῆται νόμισμα.

Αἰγινῆταί ποτε ἐδυνήθησαν τὰ μέγιστα ἐν τοῖς Ἕλλησιν, εὐφορίαν τινὰ χρόνων καὶ εὐκαιρίαν λαχόντες· δύναμιν γὰρ ναυτικὴν ἔσχον, καὶ ἦσαν μέγιστοι. Ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς Περσικοῖς ἀγαθοὶ ἐγένοντο, καὶ διὰ ταῦτα καὶ τῶν ἀριστείων ἠξιώθησαν. Καὶ πρῶτοι νόμισμα ἔκοψαν τὸ καὶ ἐξ αὐτῶν κληθὲν νόμισμα Αἰγιναῖον.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ Παλλαντίου λόφου, καὶ Πυρετοῦ ναοῦ, καὶ βωμοῦ.

Ὅτι Ῥωμαῖοι ὑπὸ τῷ λόφῳ τῷ Παλλαντίῳ Πυρετοῦ καὶ νεὼν, καὶ βωμὸν, ἱδρύσαντο.

ΚΕΦ. ιβ.

Περὶ τοῦ ἐν Κρήτῃ συλληφθέντος μοιχοῦ.

Ὅτι ἐν Κρήτῃ ἐν Γορτύνῃ μοιχὸς ἁλοὺς ἤγετο ἐπὶ τὰς ἀρχὰς, καὶ ἐστεφανοῦτο ἐρίῳ ἐλεγχθείς. Τὸ δὲ στεφάνωμα κατηγόρει αὐτοῦ, ὅτι ἄνανδρός ἐστι, καὶ γύννις, καὶ εἰς γυναῖκας καλός. Καὶ εἰσεπράσσετο δημοσίᾳ εἰς στατῆρας πεντήκοντα, καὶ ἀτιμότατος ἦν, καὶ οὐδενός οἱ μετῆν τῶν κοινῶν.

ΚΕΦ. ιγ.

Πῶς ἡ Γνάθαινα ἑταίρα κατεσίγασε λάλον.

Ἀφίκετο ἐξ Ἑλλησπόντου παρὰ τὴν ἑταίραν τὴν Ἀττικὴν, Γνάθαιναν, ἐραστὴς, κατὰ κλέος αὐτῆς. Παρὰ πότον οὖν πο-

λὺς

λὺς ἦν λαλῶν, καὶ ἐδόκει φορτικός. Ὑπολαβοῦσα οὖν ἡ Γνάθαινα, Εἶτα οὐ σὺ μέντοι λέγεις, εἶπεν, ἥκειν ἐξ Ἑλλησπόντου; Τοῦ δὲ, ὁμολογήσαντος, Καὶ πῶς, εἶπεν, οὐκ ἔγνως τῶν ἐκεῖ πόλεων τὴν πρώτην; Τοῦ δὲ, εἰπόντος, Καὶ τίς ἐςιν; ἥδε ἀπεκρίνατο, Σίγειον· καὶ ἐμμελῶς διὰ τοῦ ὀνόματος κατεσίγασεν αὐτόν.

ΚΕΦ. ιδ.

Περί τινων τὸ σῶμα ὡραίων.

Ἐρασμιώτατον καὶ ὡραιότατόν φασιν, Ἑλλήνων μὲν γενέσθαι Ἀλκιβιάδην, Ῥωμαίων δὲ Σκηπίωνα. Καὶ Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν λέγουσιν ὥρας ἀμφισβητῆσαι. Ἀλέξανδρον δὲ τὸν Φιλίππου ἀπραγμόνως ὡραῖον λέγουσι γενέσθαι. Τὴν μὲν γὰρ κόμην ἀναπεφύρθαι αὐτῷ, ξανθὴν δὲ εἶναι· ὑπαναφύεσθαι δέ τι ἐκ τοῦ εἴδους φοβερὸν τῷ Ἀλεξάνδρῳ λέγουσιν. Ὁ δὲ Ὅμηρος ὅταν τοὺς καλοὺς θέλῃ ἐλέγξαι, δένδροις αὐτοὺς παραβάλλει·

. . . . Ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος.

ΚΕΦ. ιε.

Περὶ ἀρίςων τινῶν τοῖς παιδίοις τερπομένων.

Τὸν Ἡρακλῆ λέγουσι τὰς ἐν τοῖς ἄθλοις σπουδὰς διαναπαύειν ταῖς παιδιαῖς. Ἔπαιζε δὲ ἄρα ὁ Διὸς καὶ Ἀλκμήνης μετὰ παιδίων πάνυ σφόδρα. Τοῦτό τοι καὶ ὁ Εὐριπίδης ἡμῖν ὑπαινίττεται, ποιήσας τὸν αὐτὸν τοῦτον Θεὸν λέγοντα·,

Παίζω· μεταβολὰς γὰρ πόνων ἀεὶ φιλῶ.

Λέγει δὲ τοῦτο, παιδίον κατέχων. Καὶ Σωκράτης δὲ κατελήφθη ποτὲ ὑπὸ Ἀλκιβιάδου παίζων μετὰ Λαμπροκλέους, ἔτι νηπίου. Ἀγησίλαος δὲ, κάλαμον περιβὰς, ἵππευε μετὰ τοῦ υἱοῦ, παιδὸς ὄντος· καὶ πρὸς τὸν γελάσαντα εἶπε, Νῦν μὲν σιώπα, ὅταν δὲ γένῃ πατὴρ αὐτὸς, τότε ἐξαγορεύσεις * πρὸς τοὺς πατέρας *. Ἀλλὰ καὶ Ἀρχύτας ὁ Ταραντῖνος, πολιτικός τε καὶ φιλόσοφος ἀνὴρ γενόμενος, πολλοὺς ἔχων οἰκέτας,

τοῖς αὐτῶν παιδίοις πάνυ σφόδρα ἐτέρπετο, μετὰ τῶν οἰκοτρίβων παίζων· μάλιστα δὲ ἐφίλει τέρπεσθαι αὐτοῖς ἐν τοῖς συμποσίοις.

ΚΕΦ. ις.

Τίσι δι' ἀρετὴν ἀπήχθετο ὁ Ἀλέξανδρος.

Ὅτι ἀπήχθετο Περδίκκᾳ Ἀλέξανδρος, ὅτι ἦν πολεμικός· Λυσιμάχῳ δὲ, ἐπεὶ στρατηγεῖν ἀγαθός· Σελεύκῳ δὲ, ὅτι ἀνδρεῖος ἦν. Ἀντιγόνου δὲ αὐτὸν ἐλύπει τὸ φιλότιμον. Ἀττάλου δὲ τῷ ἡγεμονικῷ ἤχθετο· Πτολεμαίου δὲ τῷ δεξιῷ.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ Δημητρίου εἰς ἑταίρας οἰκίαν φοιτῶντος.

Ὅτι Δημήτριος, τοσούτων ἐθνῶν ἡγεμονεύων, ἐφοίτα εἰς Λαμίας τῆς ἑταίρας σὺν τοῖς ὅπλοις, καὶ φορῶν τὸ διάδημα. Αἴσχιστον μὲν οὖν ἦν αὐτῷ, καὶ οἴκαδε μεταπέμψασθαι τὴν ἄνθρωπον· ὁ δὲ παρ' ἐκείνην ἐφοίτα φιλοφρόνως. Ἀλλ' ἔγωγε Θεόδωρον ἂν τὸν αὐλητὴν προτιμήσαιμι τοῦ Δημητρίου· ἐπεὶ τὸν Θεόδωρον μετεπέμπετο ἡ Λάμια, ὁ δὲ ὑπερεῖδε τὴν κλῆσιν.

ΚΕΦ. ιη.

Ὅτι Φάων ὡραῖος ἦν.

Τὸν Φάωνα, κάλλιστον ἀνθρώπων ὄντα, ἡ Ἀφροδίτη ἐν θριδακίναις ἔκρυψε. Λόγος δὲ ἕτερος, ὅτι ἦν πορθμεὺς, καὶ εἶχε τοῦτο τὸ ἐπιτήδευμα. Ἀφίκετο δέ ποτε ἡ Ἀφροδίτη διαπλεῦσαι βουλομένη· ὁ δὲ ἀσμένως ἐδέξατο, οὐκ εἰδὼς ὅς τις ἦν, καὶ σὺν πολλῇ φροντίδι ἤγαγεν, ὅποι ποτὲ ἐβούλετο. Ἀνθ' ὧν ἡ Θεὸς ἔδωκεν ἀλάβαστρον αὐτῷ, καὶ εἶχεν αὐτὴ μύρον, ᾧ χριόμενος ὁ Φάων ἐγένετο ἀνθρώπων κάλλιστος· καὶ ἤρων γε αἱ γυναῖκες αὐτοῦ αἱ Μιτυληναίων. Τά γε μὴν τελευταῖα ἀπεσφάγη, μοιχεύων ἁλούς.

ΚΕΦ. ιθ.

Περὶ Σαπφοῦς.

Τὴν ποιήτριαν Σαπφὼ, τὴν Σκαμανδρωνύμου θυγατέρα, ταύτην καὶ Πλάτων ὁ Ἀρίςωνος σοφὴν ἀναγράφει. Πυνθάνομαι δὲ, ὅτι καὶ ἑτέρα ἐν τῇ Λέσβῳ ἐγένετο Σαπφὼ, ἑταίρα, οὐ ποιήτρια.

ΚΕΦ. κ.

Περὶ ἀηδόνος, καὶ χελιδόνος.

Λέγει Ἡσίοδος, τὴν ἀηδόνα μόνην ὀρνίθων ἀμελεῖν ὕπνου, καὶ διὰ τέλους ἀγρυπνεῖν. Τὴν δὲ χελιδόνα οὐκ εἰς τὸ παντελὲς ἀγρυπνεῖν, καὶ ταύτην δὲ ἀπολωλεκέναι τοῦ ὕπνου τὸ ἥμισυ. Τιμωρίαν δὲ ἄρα ταύτην ἐκτίνουσι διὰ τὸ πάθος, τὸ ἐν Θρᾴκῃ κατατολμηθὲν, τὸ εἰς τὸ δεῖπνον ἐκεῖνο τὸ ἄθεσμον.

ΚΕΦ. κα.

Περὶ Λακεδαιμονίων γυναικῶν.

Αἱ Λακεδαιμονίων μητέρες, ὅσαι ἐπυνθάνοντο τοὺς παῖδας αὑτῶν ἐν τῇ μάχῃ κεῖσθαι, ἀλλ' αὐταί γε ἀφικόμεναι τὰ τραύματα αὐτῶν ἐπεσκόπουν, τά τε ἔμπροσθεν, καὶ τὰ ὄπισθεν. Καὶ, εἰ ἦν πλείω τὰ ἐναντία, αἵδε γαυρούμεναι, καὶ σεμνὸν ἅμα καὶ βλοσυρὸν ὁρῶσαι, τοὺς παῖδας εἰς τὰς πατρῴας ἔφερον ταφάς. Εἰ δὲ ἑτέρως εἶχον τῶν τραυμάτων, ἐνταῦθα αἰδούμεναι, καὶ θρηνοῦσαι, καὶ, ὡς ἔνι μαλιςα, λαθεῖν σπεύδουσαι, ἀπηλλάττοντο, καταλιποῦσαι τοὺς νεκροὺς ἐν τῷ πολυανδρίῳ θάψαι, ἢ λάθρα εἰς τὰ οἰκεῖα ἠρία ἐκόμιζον αὐτούς.

ΚΕΦ. κβ.

Περὶ Τιτόρμου ἰσχύος, καὶ Μίλωνος, καὶ παροιμίας τινός.

Τιτόρμῳ φασὶ τῷ βουκόλῳ περιτυχεῖν τὸν Κροτωνιάτην Μίλωνα, μεγαλοφρονοῦντα διὰ τὴν ῥώμην τοῦ σώματος.

Θεασάμενος οὖν μέγαν τὸν Τίτορμον τὸ σῶμα ἰδεῖν, ἐβούλετο λαβεῖν αὐτοῦ ἰσχύος πεῖραν. Ὁ δὲ Τίτορμος ἔλεγε, μηδὲν μέγα ἰσχύειν. Καταβὰς δὲ εἰς τὸν Εὔηνον, καὶ θοιμάτιον ἀποδὺς, λίθον λαμβάνει μέγιστον, καὶ πρῶτον μὲν ἕλκει αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν, εἶτα ἀπωθεῖ, καὶ δὶς καὶ τρὶς τοῦτο ἐποίησε, καὶ μετὰ ταῦτα αὐτὸν ἦρεν ἕως εἰς τὰ γόνατα, καὶ τέλος ἀράμενος ἐπὶ τῶν ὤμων ἔφερεν, ὅσον ἐπ' ὀργυιὰς ὀκτὼ, καὶ ἔῤῥιψεν. Ὁ δὲ Κροτωνιάτης Μίλων μόλις τὸν λίθον ἐκίνησεν. Εἶτα δεύτερος ἆθλος τοῦ Τιτόρμου. Ἐπὶ τὴν ἀγέλην ἦλθε, καὶ στὰς ἐν μέσῳ, τὸν μέγιστον ταῦρον, ἄγριον ὄντα, λαμβάνει τοῦ ποδός· καὶ ὃ μὲν ἀποδρᾶναι ἔσπευδεν, οὐ μὴν ἐδύνατο. Παριόντα δὲ ἕτερον, τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ συναρπάσας τοῦ ποδὸς, ὁμοίως εἶχε. Θεασάμενος δὲ ὁ Μίλων, εἰς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας τείνας, ἔφατο, Ὦ Ζεῦ, μὴ τοῦτον Ἡρακλῆν ἡμῖν ἕτερον ἔσπειρας; Ἐντεῦθεν ῥηθῆναι λέγουσι τὴν παροιμίαν, Ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς.

ΚΕΦ. κγ.

Περὶ Κελτῶν εὐτολμίας.

Ἀνθρώπων ἐγὼ ἀκούω φιλοκινδυνοτάτους εἶναι τοὺς Κελτούς. Τῶν ᾀσμάτων οὖν ὑποθέσεις ποιοῦνται τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἀποθανόντας ἐν τῷ πολέμῳ καλῶς. Καὶ μάχονται δὲ ἐστεφανωμένοι, ἀλλὰ καὶ τρόπαια ἐγείρουσιν, ἅμα τε ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις σεμνυνόμενοι, καὶ ὑπομνήματα αὐτῶν τῆς ἀρετῆς ἀπολείποντες Ἑλληνικῶς. Οὕτως δὲ αἰσχρὸν νομίζουσι τὸ φεύγειν, ὡς μηδὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν κατολισθαινουσῶν καὶ ἐμπιπτουσῶν πολλάκις ἀποδιδράσκειν, ἀλλὰ μηδὲ πιμπραμένων αὐτῶν, περιλαμβανομένους ὑπὸ τοῦ πυρός. Πολλοὶ δὲ καὶ ἐπικλύζουσαν τὴν θάλασσαν ὑπομένουσιν. Εἰσὶ δὲ καὶ οἳ ὅπλα λαμβάνοντες ἐμπίπτουσι τοῖς κύμασι, καὶ τὴν φορὰν αὐτῶν εἰσδέχονται, γυμνὰ τὰ ξίφη καὶ τὰ δόρατα προσείοντες, ὡσπεροῦν ἢ φοβῆσαι δυνάμενοι, ἢ τρῶσαι.

ΚΕΦ. κδ.

Περὶ Σμινδυρίδου ἁβροδιαίτης καὶ ἀδδηφαγίας.

Σμινδυρίδην τὸν Συβαρίτην λέγουσιν ἐπὶ τοσοῦτον τρυφῆς ἐξοκεῖλαι, ὡς εἰς Σικυῶνα αὐτὸν ἀφικέσθαι, μνηςῆρα Ἀγαρίςης τῆς Κλεισθένους, καὶ ἐπάγεσθαι χιλίους μὲν μαγείρους, τοσούτους δὲ ὀρνιθευτὰς, καὶ ἁλιεῖς χιλίους.

ΚΕΦ. κε.

Πολλοὶ τῶν ἀρίςων τίνων ὤναντο καὶ ἀπήλαυσαν.

Ὤναντο ἄρα καὶ Ὀδυσσεὺς Ἀλκίνου, καὶ Ἀχιλλεὺς Χείρωνος, καὶ Πάτροκλος Ἀχιλλέως, καὶ Ἀγαμέμνων Νέςορος, καὶ Τηλέμαχος Μενελάου, καὶ Ἕκτωρ Πολυδάμαντος, ἐν οἷς αὐτῷ προσεῖχε, καὶ οἱ Τρῶες Ἀντήνορος. Καὶ οἱ Πυθαγόρειοι μὲν ὁμιληταὶ, Πυθαγόρου ὤναντο· οἱ Δημοκρίτειοι δὲ, συγγενόμενοι Δημοκρίτῳ, πολλῶν ἀπήλαυσαν. Σωκράτει δὲ εἰ προσεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι, πάντα ἂν ἐγένοντο εὐδαίμονες, *εἰ ἐφιλοσόφουν.* Καὶ Ἱέρων δὲ ὁ Δεινομένους Σιμωνίδου τοῦ Κείου ἀπήλαυσε, καὶ Πολυκράτης Ἀνακρέοντος, καὶ Ξενοφῶντος Πρόξενος, καὶ Ἀντίγονος Ζήνωνος. Ἵνα δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ προσηκόντων οὐδὲν ἧττον, ἤπερ καὶ οἱ Ἕλληνες προσήκουσι, μεμνήσωμαι (διαφέρει δέ μοι καὶ τούτων, εἴγε Ῥωμαῖός εἰμι), καὶ Λεύκολλος Ἀντιόχου τι ὤνατο τοῦ Ἀσκαλωνίτου, καὶ Μαικήνας Ἀρείου, καὶ Κικέρων Ἀπολλωνίου, καὶ ὁ Σεβαςὸς Ἀθηνοδώρου. Πλάτων δὲ, ἐμοῦ καίτοι σοφώτερος ὢν, λέγει, ὅτι καὶ Ζεὺς εἶχε σύμβουλον· τίνα δὲ, καὶ ὅπως, παρ' ἐκείνου μανθάνωμεν.

ΚΕΦ. κς.

Περὶ οἰνοφλύγων τινῶν.

Ποτίςατοι γεγόνασιν ἄνθρωποι, ὥσπερ φασὶ, Ξεναγόρας ὁ Ῥόδιος, ὃν ἐκάλουν Ἀμφορέα, καὶ Ἡρακλείδης ὁ πύκτης, καὶ Πρωτέας ὁ Λανίκης μὲν ὑιὸς, Ἀλεξάνδρου δὲ τοῦ βασιλέως

σύντροφος. Καὶ αὐτὸς δὲ Ἀλέξανδρος λέγεται πλεῖστον πιεῖν ἀνθρώπων.

ΚΕΦ. κζ.

Ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἥμερος ἦν τοῖς ἑαυτοῦ πολεμίοις.

Ἡμερώτατά φασι τὸν Ἡρακλῆν προσενεχθῆναι τοῖς ἑαυτοῦ πολεμίοις· πρῶτον γὰρ τῶν ἐξ αἰῶνος νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδοῦναι ταφησομένους, εἰωθότων τῶν τότε ὀλιγωρεῖν τῶν ἀνῃρημένων, καὶ ἀπολείπειν αὐτοὺς κυνῶν δεῖπνον εἶναι. Καὶ Ὅμηρος,

. . . . Ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν·

καὶ

. . . . Κυσὶν μέλπηθρα γενέσθαι.

ΚΕΦ. κη.

Περὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Λεωκορίου.

Λεωκόριον Ἀθήνησιν ἐκαλεῖτο τὸ τέμενος τῶν Λεὼ θυγατέρων, Πραξιθέας, καὶ Θεόπης, καὶ Εὐβούλης. Ταύτας δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως τῆς Ἀθηνᾶς ἀναιρεθῆναι λόγος ἔχει, ἐπιδόντος αὐτὰς τοῦ Λεὼ εἰς τὸν χρησμὸν τὸν Δελφικόν. Ἔλεγε γὰρ μὴ ἂν ἄλλως σωθῆναι τὴν πόλιν, εἰ μὴ ἐκεῖναι σφαγιασθεῖεν.

ΚΕΦ. κθ.

Τί εἶπεν ὁ Πλάτων περὶ Ἀκραγαντίνων πολυτελείας.

Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἰδὼν Ἀκραγαντίνους, καὶ οἰκοδομοῦντας πολυτελῶς, καὶ ὁμοίως δειπνοῦντας, εἶπεν, ὅτι ἄρα οἱ Ἀκραγαντῖνοι οἰκοδομοῦσι μὲν, ὡς ἀεὶ βιωσόμενοι, δειπνοῦσι δὲ, ὡς ἀεὶ τεθνηξόμενοι. Λέγει δὲ Τίμαιος καὶ ὅτι ἀργυραῖς ληκύθοις καὶ στλεγγίσιν ἐχρῶντο, καὶ ἐλεφαντίνας κλίνας εἶχον ὅλας.

ΚΕΦ. λ.

Περὶ Ταραντίνων οἰνοφλυγίας, καὶ Κυρηναίων τρυφῆς.

Ταραντίνοις ἐν ἔθει ἦν πίνειν μὲν ἐξ ἑωθινοῦ, μεθύειν δὲ περὶ πλήθουσαν ἀγοράν. Εἰς τοσοῦτον δὲ ἄρα Κυρηναῖοι τρυφῆς ἐξώκειλαν, ὥςε Πλάτωνα παρεκάλουν, ἵνα αὐτοῖς γένηται νομοθέτης. Τὸν δὲ ἀπαξιῶσαί φασι διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ῥαθυμίαν αὐτῶν. Ὁμολογεῖ δὲ καὶ Εὔπολις ἐν τῷ Μαρικᾷ, Ὅςις αὐτῶν εὐτελέςατος, σφραγῖδας εἶχε δέκα μνῶν. Παρῆν δὲ θαυμάζεσθαι καὶ τοὺς διαγλύφοντας τοὺς δακτυλίους.

ΚΕΦ. λα.

Περὶ διαφόρων οἴνων Ἑλληνικῶν.

Φέρε οἴνων Ἑλληνικῶν, διὰ σπουδῆς ἰόντων ἐν τοῖς πάλαι, ὀνόματα καταλέξω ὑμῖν. Πράμνειόν τινα ἐκάλουν· ἱερὸν δ' ἦν ἄρα τοῦτο τῆς Δημήτρας· καὶ Χῖος οἶνος, ἐκ τῆς νήσου, καὶ Θάσιος ἄλλος, καὶ Λέσβιος· καὶ ἐπὶ τούτοις Γλυκύς τις ἐκαλεῖτο, πρέπων τῷ ὀνόματι τὴν γεῦσιν· καὶ Κρὴς ἄλλος. Καὶ ἐν Συρακούσαις Πόλιος· ἐκλήθη δὲ ἀπό τινος ἐγχωρίου βασιλέως. Ἔπινον δὲ καὶ Κῷον οἶνον, καὶ οὕτως αὐτὸν ἐκάλουν· καὶ Ῥόδιον, κατὰ τὰ αὐτὰ ὀνομάζοντες. Τί δὲ, οὐκ ἐκεῖνα τοῖς Ἕλλησι τρυφῆς ἀπόδειξις; μύρῳ γὰρ οἶνον μιγνύντες οὕτως ἔπινον, καὶ ὑπερηγάζοντο τὴν τοιαύτην κρᾶσιν· καὶ ἐκαλεῖτο ὁ οἶνος Μυῤῥίνης. Μέμνηται δὲ αὐτοῦ Φιλιππίδης ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητής.

ΚΕΦ. λβ.

Περὶ Πυθαγόρου, Ἐμπεδοκλέους, Ἱππίου, καὶ Γοργίου ἐνδύματος, καὶ ὑποδήματος.

Πυθαγόρας ὁ Σάμιος λευκὴν ἐσθῆτα ἤσθητο, καὶ ἐφόρει ςέφανον χρυσοῦν, καὶ ἀναξυρίδας. Ἐμπεδοκλῆς δὲ ὁ Ἀκραγαντῖνος ἁλουργεῖ ἐχρήσατο, καὶ ὑποδήμασι χαλκοῖς. Ἱππίαν δὲ, καὶ Γοργίαν, ἐν πορφυραῖς ἐσθῆσι προϊέναι διαῤῥεῖ λόγος.

ΚΕΦ. λγ.

Ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι τὴν τοῦ ἰατροῦ τοῦ Πύῤῥου ἐπιβουλὴν οὐ προσήκαντο.

Κινέας ὁ Πύῤῥου ἰατρός, φασι, πρὸς τὴν βουλὴν τῶν Ῥωμαίων ἔγραψε δι' ἀποῤῥήτων, καὶ ᾔτει χρήματα, καὶ ὑπισχνεῖτο ἀποκτενεῖν φαρμάκοις τὸν Πύῤῥον. Οἱ δὲ οὐ προσήκαντο τὴν ὑπόσχεσιν· δι' ἀρετῆς γὰρ ἴσασι Ῥωμαῖοι ἀγαθοὶ εἶναι, οὐ μὴν διὰ τέχνης, καὶ πανουργίας, καὶ ἐπιβουλῆς, καταγωνίσασθαι τοὺς ἐχθρούς. Ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ Πύῤῥῳ τὴν γνώμην τοῦ Κινέου ἐξέφαναν.

ΚΕΦ. λδ.

Περὶ Παυσανίου καὶ Ἀπελλοῦ ἐρώτων.

Ἔρωτες ἡμῖν τῶν ἀρχαίων πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι εἰς μνήμην ἐδόθησαν, καὶ οὗτος δὲ οὐχ ἥκιστα. Παυσανίας μὲν γὰρ ἤρα τῆς ἀυτοῦ γυναικός. Ἀπελλῆς δὲ καὶ τῆς Ἀλεξάνδρου παλλακῆς, ᾗπερ ὄνομα ἦν Παγκάστη, τὸ δὲ γένος Λαρισσαία ἦν. Ταύτῃ καὶ πρώτῃ, φασὶν, ὁ Ἀλέξανδρος ὡμίλησεν.

ΚΕΦ. λε.

Περὶ Περιάνδρων, Μιλτιαδῶν, Σιβυλλῶν, Βακίδων.

Ὅτι δύο Περίανδροι, ὁ μὲν σοφὸς ἦν, ὁ δὲ τύραννος. Καὶ Μιλτιάδαι τρεῖς, ὁ τὴν Χεῤῥόννησον κτίσας, καὶ ὁ Κυψέλλου, καὶ ὁ Κίμωνος. Σίβυλλαι τέσσαρες, ἡ Ἐρυθραία, ἡ Σαμία, ἡ Αἰγυπτία, ἡ Σαρδιανή. Οἱ δέ φασι καὶ ἑτέρας ἓξ, ὡς εἶναι τὰς πάσας δέκα, ὧν εἶναι καὶ τὴν Κυμαίαν, καὶ τὴν Ἰουδαίαν. Βάκιδες τρεῖς, ὁ μὲν Ἐλεώνιος, ὁ δὲ Ἀθηναῖος, ὁ δὲ Ἀρκάς.

ΚΕΦ· λϛ.

Περὶ ἀριθμοῦ Νιόβης παίδων.

Ἐοίκασιν οἱ ἀρχαῖοι ὑπὲρ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τῆς Νιόβης παί-

δων μὴ συνᾴδειν ἀλλήλοις. Ὅμηρος μὲν ἓξ λέγει, καὶ τοσαύτας κόρας. Λάσος δὲ δὶς ἑπτὰ λέγει. Ἡσίοδος δὲ ἐννέα καὶ δέκα, εἰ μὴ ἄρα οὔκ εἰσιν Ἡσιόδου τὰ ἔπη, ἀλλ', ὡς πολλὰ καὶ ἄλλα, κατέψευσται αὐτοῦ. Ἀλκμὰν δέκα φησί. Μίμνερμος εἴκοσι, καὶ Πίνδαρος τοσούτους.

ΚΕΦ. λζ.

Περὶ Ἀλεξάνδρου ἐν ἀπορίᾳ τροφῶν γενομένου, καὶ πῶς τινες κῶμαι διὰ τὸν καπνὸν ἑάλωσαν.

Ἀλέξανδρος, ὅτε Βῆσσον ἐδίωκεν, ἐν ἀπορίᾳ γενόμενος τροφῶν, αὐτός τε ἥψατο τῶν καμήλων, καὶ ὑποζυγίων ἄλλων, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. Τῶν τε ξύλων αὐτοὺς ἐπιλιπόντων, ὠμὰ τὰ κρέα ἤσθιον. Ἐπεκούρει δὲ αὐτοῖς τὸ σίλφιον πολὺ ὄν, ὥστε τὰς σάρκας συνεκπέττειν.

Ἐν δὲ τῇ Βακτριανῇ οἱ στρατιῶται τὰς κώμας κατελάμβανον, ὅτι οἰκοῦνται ἐκ τοῦ καπνοῦ συνιέντες, καὶ τὴν χιόνα ἀφαιροῦντες τῶν θυρῶν.

ΚΕΦ. λη.

Περὶ ἵππων τῶν Σακῶν, καί τινων ἐθῶν αὐτῶν.

Οἱ Σακῶν ἵπποι, ἐὰν ἀποβάλῃ τις τὸν δεσπότην, ἐς τὸ ἀναβῆναι αὐτὸν παρέστηκεν. Ἐὰν δέ τις γῆμαι βούληται παρθένον, μονομαχεῖ τῇ παιδί. Καὶ κρατήσασα μὲν, αἰχμάλωτον ἄγεται, καὶ κρατεῖ αὐτοῦ, καὶ ἄρχει· ἐὰν δὲ νικηθῇ, ἄρχεται. Μονομαχοῦσι δὲ ἄχρι νίκης, οὐ μέχρι θανάτου. Πενθοῦντες δὲ οἱ Σάκαι, εἰς οἴκους τινὰς ὑπάντρους καὶ κατασκίους ἀποκρύπτονται.

ΚΕΦ. λθ.

Περὶ Περδίκκου εὐτολμίας καὶ λεαίνης.

Περδίκκας ὁ Μακεδὼν, ὁ συστρατευσάμενος Ἀλεξάνδρῳ, οὕτως ἄρα ἦν εὔτολμος, ὥς ποτε εἰς σπήλαιον παρελθεῖν, ἔνθα εἶχεν εὐνὴν λέαινα, μόνος· καὶ τὴν μὲν λέαιναν οὐ κατ-

ἔλαβε, τούς γε μὴν σκύμνους αὐτῆς κομίζων προῆλθε, καὶ ἔδοξεν ἐπὶ τούτῳ θαυμάζεσθαι ὁ Περδίκκας. Πεπίστευται δὲ οὐ μόνον παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀλκιμώτατόν τε καὶ δυσμαχώτατον εἶναι θηρίον ἡ λέαινα, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις. Φασὶ γοῦν καὶ Σεμίραμιν τὴν Ἀσσυρίαν, οὐκ, εἴ ποτε εἷλε λέοντα, ἢ πάρδαλιν κατέκτανεν, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' εἰ λεαίνης ἐγκρατὴς ἐγένετο, μέγα ἐφρόνει.

ΚΕΦ. μ.

Περὶ τῶν τῷ Ξέρξῃ ἑπομένων ἐφοδίων.

Τά τε ἄλλα ἐφόδια εἵπετο τῷ Ξέρξῃ πολυτελείας καὶ ἀλαζονείας πεπληρωμένα, καὶ οὖν καὶ ὕδωρ ἠκολούθει τὸ ἐκ τοῦ Χοάσπου. Ἐπεὶ δ' ἔν τινι ἐρήμῳ τόπῳ ἐδίψησεν, οὐδέπω τῆς θεραπείας ἡκούσης, ἐκηρύχθη τῷ στρατοπέδῳ, εἴ τις ἔχει ὕδωρ ἐκ τοῦ Χοάσπου, ἵνα δῷ βασιλεῖ πιεῖν. Καὶ εὑρέθη τις βραχὺ καὶ σεσηπὸς ἔχων. Ἔπιεν οὖν τοῦτο ὁ Ξέρξης, καὶ εὐεργέτην τὸν δόντα ἐνόμισεν, ὅτι ἂν ἀπώλετο τῇ δίψῃ, εἰ μὴ ἐκεῖνος εὑρέθη.

ΚΕΦ. μα.

Περὶ Πρωτογένους τοῦ ζωγράφου.

Πρωτογένης ὁ ζωγράφος τὸν Ἰάλυσόν, φασιν, ἑπτὰ ἔτεσι διαζωγραφῶν ἐξετέλεσεν· ὃν Ἀπελλῆς ἰδὼν, τὸ μὲν πρῶτον ἔστη ἄφωνος, ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῇ παραδόξῳ θέᾳ· εἶτα ἐπιδὼν ἔφη, Καὶ ὁ πόνος μέγας, καὶ ὁ τεχνίτης· ἀπολείπεταί γε μὴν τῆς χειρουργίας ἡ χάρις, ἧς ὁ ἀνὴρ εἰ τύχοι, ὁ πόνος αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ ψαύσει.

ΚΕΦ. μβ.

Περί τινων ἀνθρώπων ὑπὸ θηρίων τραφέντων.

Κῦρον τὸν Μανδάνης ἔθρεψέ, φασι, κύων. Τήλεφον δὲ, τὸν Αὔγης καί Ἡρακλέους, ἔλαφος. Πελίαν δὲ, τὸν Ποσειδῶνος καὶ Τυροῦς, ἵππος· ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀλόπης. Ἀλέ-

ξανδρον τὸν Πριάμου ὑπὸ ἄρκτου φασὶ τραφῆναι· Αἴγισθον δὲ, τὸν Θυέςου καὶ Πελοπίας, ὑπὸ αἰγός.

ΚΕΦ. μγ.

Τίνες ἐξ ἀσήμων περιφανεῖς γεγόνασι.

Δαρεῖον ἀκούω τὸν Ὑςάσπου φαρετροφόρον Κύρου γενέσθαι. Ὁ δὲ τελευταῖος Δαρεῖος, ὁ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου νικηθεὶς, δοῦλος ἦν. Ἀρχέλαος δὲ, ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς, δούλης υἱὸς ἦν τῆς Σιμίχης. Μενέλαος, ὁ Φιλίππου πάππος, εἰς τοὺς νόθους ἐτέλει. Ὁ δὲ τούτου υἱὸς, Ἀμύντας, ὑπηρέτης Ἀερόπου καὶ δοῦλος ἐπεπίςευτο. Περσεὺς δὲ, ὃν καθεῖλε Παῦλος ὁ Ῥωμαῖος, Ἀργεῖος μὲν γένος ἦν, ἀδόξου δέ τινος υἱός. Εὐμένης δὲ πατρὸς ἀπόρου καὶ τυμβαύλου πεπίςευται γενέσθαι. Ἀντίγονος ὁ Φιλίππου, ὁ καὶ ἑτερόφθαλμος, καὶ ἐκ τούτου Κύκλωψ προσαγορευθεὶς, αὐτουργὸς ἦν. Πολυσπέρχων δὲ ἐλῄςευε. Θεμιςοκλῆς δὲ, ὁ τοὺς βαρβάρους καταναυμαχήσας, καὶ μόνος συνιεὶς τὰς τῶν Θεῶν ἐν τοῖς χρησμοῖς φωνὰς, Θρᾴττης υἱὸς ἦν, καὶ ἐκαλεῖτο ἡ μήτηρ αὐτοῦ Ἀβρότονον. Φωκίων δὲ, ὁ Χρηςὸς ἐπικληθεὶς, πατρὸς μὲν δοίδυκας ἐργαζομένου ἦν. Δημήτριον δὲ τὸν Φαληρέα οἰκότριβα γενέσθαι λέγουσιν ἐκ τῆς οἰκίας Τιμοθέου, καὶ Κόνωνος. Ὑπερβόλου δὲ, καὶ Κλεοφῶντος, καὶ Δημάδου, καίτοι προςατῶν γενομένων τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, οὐδεὶς ἂν εἴποι ῥᾳδίως τοὺς πατέρας. Καλλικρατίδας γε μὴν, καὶ Γύλιππος, καὶ Λύσανδρος, ἐν Λακεδαίμονι Μόθακες ἐκαλοῦντο. Ὄνομα δὲ ἦν ἄρα τοῦτο τοῖς τῶν εὐπόρων δούλοις, οὓς συνεξέπεμπον τοῖς υἱοῖς οἱ πατέρες συναγωνιουμένους ἐν τοῖς γυμνασίοις. Ὁ δὲ συγχωρήσας τοῦτο Λυκοῦργος, τοῖς ἐμμείνασι τῇ τῶν παίδων ἀγωγῇ πολιτείας λακωνικῆς μεταλαγχάνει. Καὶ Ἐπαμινώνδας δὲ πατρὸς ἦν ἀφανοῦς. Κλέων δὲ, ὁ Σικυωνίων τύραννος, καταποντιςὴς ἦν.

ΚΕΦ. μδ.

Περὶ τῶν ἐν λιθοτομίαις τῆς Σικελίας πολὺν χρόνον διατριψάντων,

Αἱ ἐν Σικελίᾳ λιθοτομίαι περὶ τὰς Ἐπιπολὰς ἦσαν, ϛαδίου μῆκος; τὸ εὖρος δύο πλέθρων. Ἦσαν δὲ ἐν αὐταῖς τοῦ χρόνου τοσοῦτον διατρίψαντες ἄνθρωποι, ὡς καὶ γεγαμηκέναι ἐκεῖ, καὶ παιδοποιῆσαι. Καί τινες τῶν παίδων ἐκείνων, μηδεπώποτε πόλιν ἰδόντες, ὅτε εἰς Συρακούσας ἦλθον, καὶ εἶδον ἵππους ὑπεζευγμένους, καὶ βόας ἐλαυνομένους, ἔφευγον βοῶντες· οὕτως ἄρα ἐξεπλάγησαν· Τὸ δὲ κάλλιϛον τῶν ἐκεῖ σπηλαίων ἐπώνυμον ἦν Φιλοξένου τοῦ ποιητοῦ, ἐν ᾧ, φασι, διατρίβων τὸν Κύκλωπα εἰργάσατο, τῶν ἑαυτοῦ μελῶν τὸ κάλλιϛον, παρ᾽ οὐδὲν θέμενος τὴν ἐκ Διονυσίου τιμωρίαν, καὶ καταδίκην, ἀλλ᾽ ἐν αὐτῇ τῇ συμφορᾷ μουσουργῶν ὁ Φιλόξενος.

ΚΕΦ. με.

Περὶ Μίδου, Πλάτωνος, καὶ Πινδάρου, νηπίων.

Φρύγιοι καὶ ταῦτα ᾄδουσι λόγοι. Μίδου τοῦ Φρυγὸς, ἔτι νηπίου, καθεύδοντος, μύρμηκας εἰσέρπειν εἰς τὸ ϛόμα, καὶ πάνυ φιλοπόνως καὶ φιλέργως εἰσφέρειν τοὺς πυρούς. Πλάτωνος δὲ μελίττας εἰς τὸ ϛόμα κηρίον ἐργάζεσθαι. Καὶ Πινδάρῳ, τῆς πατρῴας οἰκίας ἐκτεθέντι, μέλιτται τροφοὶ ἐγένοντο, ὑπὲρ τοῦ γάλακτος παρατιθεῖσαι μέλι.

ΚΕΦ. μϛ.

Περὶ σημείου μοναρχίαν τῷ Διονυσίῳ δηλώσαντος.

Διονύσιον δὲ τὸν Ἑρμοκράτους λέγουσι ποταμὸν διαβαίνειν· ἔφερε δὲ αὐτὸν ἵππος. Καὶ ὁ μὲν ἵππος κατὰ τοῦ τέλματος ὠλίσθανεν· ὁ δὲ ἀποπηδήσας, τῆς ὄχθης ἐλάβετο, καὶ ἀπῄει, ὡς οὐκ ἔτι τὸν ἵππον ὄντα αὐτοῦ ἀπολιπών. Ὁ δὲ ἠκολούθησε, καὶ χρεμετίσας ὑπέϛρεψεν αὐτόν. Καὶ ἐκεῖ-

νος ἐλάβετο αὐτοῦ τῆς χαίτης, καὶ ἔμελλεν ἀναβαίνειν· καὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ περιπίπτει μελιττῶν πλῆθος. Ἔφασαν οὖν οἱ Γαλεῶται πρὸς τὸν Διονύσιον, ἐρόμενον ὑπὲρ τούτων, ὅτι ταῦτα μοναρχίαν δηλοῖ.

ΚΕΦ. μζ.

Περὶ Ἀριςομάχης, Δίωνος γυναικός.

Διονύσιος ἐλαύνει τῆς Σικελίας Δίωνα, τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ Ἀρήτην, καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ παῖδα ἐφύλαττεν. Ὕςερον δὲ τὴν γυναῖκα ἄκουσαν δορυφόρῳ αὐτοῦ πάντων μάλιςα θεραπευτῇ, Πολυκράτει, γυναῖκα δίδωσι· Συρακούσιος δὲ τὸ γένος ἦν. Δίων δὲ παραλαβὼν Συρακούσας, ἀποδράντος εἰς Λοκροὺς Διονυσίου, ἐνταῦθα ἡ μὲν Ἀριςομάχη, ἡ τοῦ Δίωνος ἀδελφὴ, προσεῖπεν αὐτόν. Ἡ δὲ Ἀρήτη εἵπετο δι' αἰδοῦς ἐγκαλυπτομένη, καὶ οὐ τολμῶσα προσειπεῖν ὡς ἄνδρα, ἐπεὶ βιασθεῖσα τὸν θεσμὸν τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνῆς οὐ διεφύλαξεν. Ἐπεὶ δὲ ὑπὲρ αὐτῆς ἀπελογήσατο ἡ Ἀριςομάχη, τὴν ἐκ τοῦ Διονυσίου ἀνάγκην καταλέξασα, ὁ Δίων προσηγάγετο τὴν γυναῖκα, καὶ τὸν παῖδα, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν ἔπεμψεν.

ΚΕΦ. μη.

Περὶ τῶν Ὁμήρου ποιημάτων.

Ὅτι Ἰνδοὶ τῇ παρὰ σφίσιν ἐπιχωρίῳ φωνῇ τὰ Ὁμήρου μεταγράψαντες ᾄδουσιν οὐ μόνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ Περσῶν Βασιλεῖς· εἴ τι χρὴ πιςεύειν τοῖς ὑπὲρ τούτων ἱςοροῦσι.

ΚΕΦ. μθ.

Ὅτι ἀμνησίκακος ὁ Φωκίων.

Φωκίων ὁ τοῦ Φώκου, πολλάκις ςρατηγήσας, κατεγνώσθη θανάτῳ, καὶ ἦν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, καὶ ἔμελλε πιεῖσθαι τὸ κώνειον. Ἐπεὶ δὲ ὤρεξεν ὁ δήμιος τὴν κύλικα, οἱ προσήκοντες ἤροντο, εἴ τι λέγοι πρὸς τὸν υἱόν. Ὁ δὲ, Ἐπισκήπτω αὐτῷ

μηδὲν Ἀθηναίοις μνησικακεῖν ὑπὲρ τῆς παρ' αὐτῶν φιλοτησίας, ἧς νῦν πίνω. Ὅςις δὲ οὐκ ἐπαινεῖ καὶ ὑπερθαυμάζει τὸν ἄνδρα, δοκεῖ μοι μέγα ὁ τοιοῦτος ἐννοεῖν οὐδέν.

ΚΕΦ. ν.

Περὶ Λακεδαιμονίων μὴ ἐσπουδασμένως περὶ παιδείας ἐχόντων.

Λακεδαιμόνιοι μουσικῆς ἀπείρως εἶχον· ἔμελε γὰρ αὐτοῖς γυμνασίων, καὶ ὅπλων. Εἰ δέ ποτε ἐδεήθησαν τῆς ἐκ Μουσῶν ἐπικουρίας, ἢ νοσήσαντες, ἢ παραφρονήσαντες, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον δημοσίᾳ παθόντες, μετεπέμποντο ξένους ἄνδρας, οἷον ἰατροὺς, ἢ [καθαρτάς], κατὰ πυθόχρηςον. Μετεπέμψαντό γε μὴν Τέρπανδρον, καὶ Θάλητα, καὶ Τυρταῖον, καὶ τὸν Κυδωνιάτην Νυμφαῖον, καὶ Ἀλκμᾶνα (Λυδὸς γὰρ ἦν). Καὶ Θουκυδίδης δὲ ὁμολογεῖ, ὅτι μὴ ἐσπουδασμένως περὶ παιδείας εἶχον, ἐν οἷς λέγει περὶ Βρασίδου. Λέγει γοῦν, ὅτι ἦν ἀδύνατος εἰπεῖν, ὡς Λακεδαιμόνιος, οἷον, ὡς ἂν ἰδιώτης.

ΚΕΦ. να.

Περὶ τοῦ τύφου Μενεκράτους, καὶ πῶς ὁ Φίλιππος ἐγέλασεν αὐτόν.

Μενεκράτης ὁ ἰατρὸς εἰς τοσοῦτον προῆλθε τύφου, ὥςε ἑαυτὸν ὀνομάζειν Δία. Ἀπέςειλε δέ ποτε ἐπιςολὴν Φιλίππῳ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ τοιαύτην, Φιλίππῳ Μενεκράτης ὁ Ζεὺς εὖ πράττειν. Ἀντέγραψε δὲ καὶ ὁ Φίλιππος, Φίλιππος Μενεκράτει ὑγιαίνειν. Συμβουλεύω σοι προςάγειν σεαυτὸν ἐπὶ τοῖς κατὰ Ἀντίκυραν τόποις. Ἠνίττετο δὲ ἄρα διὰ τούτων, ὅτι παραφρονεῖ ὁ ἀνήρ. Εἱςία ποτὲ μεγαλοπρεπῶς ὁ Φίλιππος, καὶ δὴ καὶ τοῦτον ἐπὶ θοίνην ἐκάλεσε, καὶ ἰδίᾳ κλίνην αὐτῷ ἐκέλευσε παρεσκευάσθαι, καὶ κατακλιθέντι θυμιατήριον παρέθηκε, καὶ ἐθυμιᾶτο αὐτῷ· οἱ δὲ λοιποὶ εἱςιῶντο, καὶ ἦν μεγαλοπρεπὲς τὸ δεῖπνον. Ὁ τοίνυν Μενεκράτης τὰ μὲν πρῶτα ἐνεκαρτέρει, καὶ ἔχαιρε τῇ

τιμῇ· ἐπεὶ δὲ κατὰ μικρὸν ὁ λιμὸς περιῆλθεν αὐτὸν, καὶ ἠλέγχετο, ὅτι ἦν ἄνθρωπος, καὶ ταῦτα εὐήθης, ἐξαναςὰς ἀπιὼν ᾤχετο, καὶ ἔλεγεν ὑβρίσθαι, ἐμμελῶς πάνυ τοῦ Φιλίππου τὴν ἄνοιαν αὐτοῦ ἐκκαλύψαντος.

ΚΕΦ. νβ.

Τίσι τὰς Ἀθήνας εἴκασεν ὁ Ἰσοκράτης.

Ἰσοκράτης ὁ ῥήτωρ ἔλεγεν ὑπὲρ τῆς Ἀθηναίων πόλεως, ὁμοίαν εἶναι ταῖς ἑταίραις. Καὶ γὰρ ἐκείναις, τοὺς ἁλισκομένους ὑπὸ τῆς ὥρας αὐτῶν βούλεσθαι συνεῖναι αὐταῖς· ὅμως δὲ μηδένα εὐτελῶς οὕτως αὑτοῦ πέρι φρονεῖν, ὡς ὑπομεῖναι ἂν συνοικῆσαί τινι αὐτῶν. Καὶ οὖν καὶ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἐνεπιδημῆσαι μὲν εἶναι ἡδίςην, καὶ κατά γε τοῦτο πασῶν τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα διαφέρειν· ἐνοικῆσαι δὲ ἀσφαλῆ μηκέτι εἶναι. Ἠνίττετο δὲ διὰ τούτων τοὺς ἐπιχωριάζοντας αὐτῇ συκοφάντας, καὶ τὰς ἐκ τῶν δημαγωγούντων ἐπιβουλάς.

ΚΕΦ. νγ.

Περὶ τῶν μεγίςων πολέμων προφάσεων.

Ἐμὲ δὲ οὐ λέληθεν, ὅτι τῶν μεγίςων πολέμων αἱ ἀρχαὶ δοκοῦσί πως εὐκαταφρόνητοι γεγονέναι. Τὸν μὲν γὰρ Περσικὸν ἐκ τῆς Μαιανδρίου τοῦ Σαμίου πρὸς Ἀθηναίους διαφορᾶς τὴν ἀρχὴν λαβεῖν φασι. Τόν γε μὴν Πελοποννήσιον διὰ τὸ Μεγαρέων πινάκιον. Τὸν δὲ Ἱερὸν καλούμενον ἐκ τῆς εἰσπράξεως τῶν δικῶν τῶν Ἀμφικτυόνων. Τὸν δὲ κατὰ Χαιρώνειαν, φιλονεικησάντων Ἀθηναίων πρὸς Φίλιππον, καὶ λαβεῖν οὐ θελησάντων.

ΚΕΦ. νδ.

Πῶς ὁ Ἀριςοτέλης Ἀλέξανδρον ὀργιζόμενον πραΰναι ἐπειράσατο.

Ἀλέξανδρον Ἀριςοτέλης ὀργιζόμενον πραΰναι βουλόμενος,

καὶ παῦσαι χαλεπαίνοντα πολλοῖς, ταυτὶ πρὸς αὐτὸν γέγραφεν, Ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ οὐ πρὸς ἥσσους, ἀλλὰ πρὸς τοὺς κρείττονας γίνεται· σοὶ δὲ οὐδεὶς ἴσος.

Ἀριστοτέλης τὰ δέοντα συμβουλεύων Ἀλεξάνδρῳ, πολλοῖς ὠφέλιμος γέγονεν, ἐξ ὧν καὶ τὴν πατρίδα κατῴκισε κατεσκαμμένην ὑπὸ Φιλίππου.

ΚΕΦ. νε.

Περὶ τῶν παρὰ Λίβυσιν ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων, ἢ ἐν ταῖς θήραις, ἢ ἐν ταῖς μάχαις, ἀποθανόντων.

Τοὺς ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων, ἢ ἐν ταῖς θήραις, ἢ ἐν ταῖς μάχαις, ἀποθανόντας οἱ Λίβυες θάπτουσι διαπρεπῶς, καὶ ὕμνους τινὰς ᾄδουσιν. Ἔστι δὲ τοῖς ὕμνοις ἡ ὑποθήκη ἐκείνη· ἀγαθοὺς ἄνδρας εἶναι λέγει τοὺς ἀντιπάλους γενομένους θηρίῳ τοσούτῳ. Λέγουσι γὰρ καὶ τὸ ἐνδόξως ἀποθανεῖν ἐντάφιον εἶναι τῷ θαπτομένῳ.

ΚΕΦ. νς.

Τί ἔλεγεν ὁ Διογένης περὶ Μεγαρέων.

Διογένης ὁ Σινωπεὺς ἔλεγε πολλὰ, τὴν ἀμαθίαν, καὶ τὴν ἀπαιδευσίαν τῶν Μεγαρέων διαβάλλων, καὶ ὅτι ἐβούλετο Μεγαρέως ἀνδρὸς κριὸς εἶναι μᾶλλον, ἢ υἱός. Ἠνίττετο δὲ, ὅτι τῶν θρεμμάτων ποιοῦνται πρόνοιαν οἱ Μεγαρεῖς, τῶν παίδων δὲ οὐχί.

ΚΕΦ. νζ.

Περὶ τεράτων τοῖς Θηβαίοις προφαινομένων, Ἀλεξάνδρου ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν ἄγοντος.

Ἡνίκα Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου ἐπὶ τὰς Θήβας ἦγε τὴν δύναμιν, οἱ μὲν Θεοὶ σημεῖα αὐτοῖς, καὶ τέρατα ἀπέστελλον, προσημαίνοντες τὰς περὶ αὐτῶν ὅσον οὐδέπω τύχας· οἱ δὲ, ὡς ᾤοντο ἐν Ἰλλυριοῖς Ἀλέξανδρον τεθνᾶναι, πολλὰ καὶ βλάσφημα εἰς αὐτὸν ἀπερρίπτουν. Ἡ μὲν γὰρ ἐν Ὀγχηστῷ λίμνη

φοβερὸν

φοβερὸν ἦχον ἀνέδωκε, καὶ ταύρου μυκήματι ἐῴκει. Ἡ δὲ περὶ τὸν Ἰσμηνὸν, καὶ αὐτὰ τὰ τείχη, ῥέουσα κρήνη, καλουμένη Δίρκη, καθαρῷ καὶ ἡδεῖ ῥέουσα ὕδατι παρὰ πάντα τὸν πρόσθεν χρόνον, ἄφνω καὶ παρ' ἐλπίδα αἵματος ἀνεπλήσθη. Μακεδόσι δὲ ἐπίςευον Θηβαῖοι ἀπειλεῖν τὸ δαιμόνιον. Ἐν δὲ τῷ κατὰ πόλιν ναῷ τῆς Δήμητρος ἀράχνη κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ ἀγάλματος ἐξύφαινε τὴν ἑαυτῆς τέχνην, καὶ τὸν ἱςὸν ὃν εἴωθεν ἐργάζεσθαι. Τὸ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς, τῆς καλουμένης Ἀλαλκομενηΐδος, ἄγαλμα αὐτομάτως κατεφλέχθη, πυρὸς μὴ προσαχθέντος, καὶ ἄλλα πολλά.

ΚΕΦ. νη.

Περὶ Διωξίππου.

Διώξιππος Ὀλυμπιονίκης ἀθλητὴς, ὁ Ἀθηναῖος, εἰσήλαυνεν εἰς τὰς Ἀθήνας κατὰ τὸν νόμον τῶν ἀθλητῶν. Συνέῤῥει τοίνυν τὰ πλήθη, καὶ ἄλλος ἀλλαχόθεν ἐκκρεμαννύμενος ἐθεῶντο αὐτόν· ἐν δὲ τοῖς καὶ γυνὴ κάλλει διαπρέπουσα ἀπήντησε τῇ θέᾳ. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Διώξιππος, παραχρῆμα ἡττήθη τοῦ κάλλους, καὶ διετέλεσεν ἀποβλέπων τὴν ἄνθρωπον, καὶ ἐπιςρεφόμενος, καὶ εἰς πολλὰς τὸ πρόσωπον ἀλλάττων χροιάς. Ἐκ δὴ τούτων πολλοῖς ἐγένετο κατάφωρος μὴ ἀργῶς ἰδὼν τὴν ἄνθρωπον. Μάλιςα δὲ αὐτοῦ τὸ πάθος κατέγνω * χρυσοῦν κάτοπτρον Κορινθιουργὲς ἐπιπράσκετο * Διογένης ὁ Σινωπεὺς, καὶ πρὸς τοὺς πλησίον, Ὁρᾶτε, εἶπε, τὸν ἀθλητὴν ὑμῶν τὸν μέγαν ὑπὸ παιδίσκης ἐκτραχηλιζόμενον.

ΚΕΦ. νθ.

Περὶ ἀληθείας, καὶ εὐεργεσίας.

Πυθαγόρας ἔλεγε δύο ταῦτα ἐκ τῶν θεῶν τοῖς ἀνθρώποις δεδόσθαι κάλλιςα, τό τε ἀληθεύειν, καὶ τὸ εὐεργετεῖν· καὶ προσετίθει, ὅτι καὶ ἔοικε τοῖς θεῶν ἔργοις ἑκάτερον.

ΚΕΦ. ξ.

Περὶ Διονυσίου, καὶ Φιλίππου.

Συνουσία ποτὲ ἐγένετο Διονυσίῳ τῷ δευτέρῳ, καὶ Φιλίππῳ τῷ Ἀμύντου. Πολλοὶ μὲν οὖν, ὡς εἰκὸς, καὶ ἄλλοι λόγοι ἐπέῤῥευσαν, ἐν δὲ τοῖς καὶ ἐκεῖνο ἤρετο ὁ Φίλιππος τὸν Διονύσιον, πῶς τοσαύτην παρὰ τοῦ πατρὸς λαβὼν ἀρχὴν, εἶτα οὐ διεσώσατο αὐτήν; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο οὐκ ἔξω μέλους, Ὅτι τὰ μὲν ἄλλα μοι κατέλιπεν ὁ πατὴρ, τὴν δὲ τύχην, ᾗ ταῦτα ἐκτήσατο καὶ διεφύλαξεν, οὐκ ἔτι.

ΚΕΦ. ξα.

Περὶ Βοῤῥᾶ ἀνέμου τιμῆς.

Θουρίοις ἐπέπλει Διονύσιος, καὶ τριακοσίας ἦγεν ἐπ' αὐτοὺς ναῦς ὁπλιτῶν πεπληρωμένας. Βοῤῥᾶς δὲ ἀντιπνεύσας τὰ σκάφη συνέτριψε, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ τὴν ναυτικὴν ἠφάνισεν. Ἐκ δὴ τούτων οἱ Θούριοι τῷ Βοῤῥᾷ ἔθυσαν, καὶ ἐψηφίσαντο εἶναι τὸν ἄνεμον πολίτην, καὶ οἰκίαν αὐτῷ καὶ κλῆρον ἀπεκλήρωσαν, καὶ καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπετέλουν αὐτῷ. Οὔκουν Ἀθηναῖοι μόνοι κηδεστὴν αὐτὸν ἐνόμιζον, ἀλλὰ καὶ Θούριοι εὐεργέτην αὐτὸν ἐπέγραψαν. Παυσανίας δέ φησιν, ὅτι καὶ Μεγαλοπολῖται.

ΚΕΦ. ξβ.

Νόμος Περσικὸς περὶ τῶν συμβουλευόντων τῷ βασιλεῖ.

Νόμος καὶ οὗτος Περσικός. Ἐάν τις μέλλῃ τι τῶν ἀποῤῥητοτέρων, καὶ τῶν ἀμφιλόγων, συμβουλεύειν βασιλεῖ, ἐπὶ πλίνθου χρυσῆς ἕστηκε. Καὶ ἐὰν δόξῃ παραινεῖν τὰ δέοντα, τὴν πλίνθον λαβὼν ὑπὲρ τῆς συμβουλῆς μισθὸν, ἀπέρχεται· μαστιγοῦται δὲ ὅμως, ὅτι ἀντεῖπε βασιλεῖ. Ἀνδρὶ δὲ ἐλευθέρῳ, κατά γε τὴν ἐμὴν κρίσιν, οὐκ ἀνταξίαν ἀντικρίνειν δεῖ ὑπὲρ τοῦ μισθοῦ τὴν ὕβριν.

ΚΕΦ. ξγ.

Περὶ Ἀρχεδίκης ἑταίρας.

Ἀρχεδίκης τις ἠράσθη τῆς ἐν Ναυκράτει ἑταίρας. Ἡ δὲ ἦν ὑπερήφανος, καὶ δεινῶς φορτικὴ, καὶ ἁδροὺς ᾔτει μισθοὺς, καὶ λαβοῦσα πρὸς ὀλίγον ἂν ὡμίλησε τῷ δόντι, εἶτα ἀπέκλινεν. Ἐρασθεὶς οὖν ὁ νεανίσκος αὐτῆς, καὶ τυχεῖν μὴ δυνάμενος, ἐπεὶ μὴ πάνυ ἦν πλούσιος, ὄναρ αὐτῇ συνεγένετο, καὶ παραχρῆμα ἐπαύσατο τῆς ἐπιθυμίας.

ΚΕΦ. ξδ.

Περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου νεκροῦ.

Ὁ μὲν Φιλίππου καὶ Ὀλυμπιάδος Ἀλέξανδρος ἐν Βαβυλῶνι τὸν βίον καταστρέψας, νεκρὸς ἔκειτο, ὁ τοῦ Διὸς εἶναι λέγων. Καὶ στασιαζόντων περὶ τῆς βασιλείας τῶν περὶ αὐτὸν, ταφῆς ἄμοιρος ἦν, ἧς μεταλαγχάνουσι καὶ οἱ σφόδρα πένητες, τῆς φύσεως τῆς κοινῆς ἀπαιτούσης τὸν μηκέτι ζῶντα κατακρύψαι. Ἀλλ' οὗτός γε τριάκοντα ἡμέρας κατελέλειπτο ἀκηδὴς, ἕως Ἀρίστανδρος ὁ Τελμισσεὺς, θεόληπτος γενόμενος, ἢ ἔκ τινος ἄλλης συντυχίας κατασχεθεὶς, ἦλθεν εἰς μέσους τοὺς Μακεδόνας, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔφη, πάντων τῶν ἐξ αἰῶνος βασιλέων εὐδαιμονέστατον Ἀλέξανδρον γεγονέναι, καὶ ζῶντα, καὶ ἀποθανόντα· λέγειν ἄρα τοὺς θεοὺς πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἄρα ἡ ὑποδεξαμένη γῆ τὸ σῶμα, ἐν ᾧ τὸ πρότερον ᾤκησεν ἡ ἐκείνου ψυχὴ, πανευδαίμων τε ἔσται, καὶ ἀπόρθητος δι' αἰῶνος. Ταῦτα μαθόντες πολλὴν εἰσεφέροντο φιλονεικίαν, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ βασιλείαν τὸ ἀγώγιμον τοῦτο ἄγειν ἐπιθυμῶν, ἵνα κειμήλιον ἔχῃ, βασιλείας ἀσφαλοῦς καὶ ἀκλινοῦς ὅμηρον. Πτολεμαῖος δὲ, εἴ τι χρὴ πιστεύειν, τὸ σῶμα ἐξέκλεψε, καὶ μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου πόλιν, τὴν κατ' Αἴγυπτον, ἐκόμισε. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι Μακεδόνες τὴν ἡσυχίαν ἦγον, Περδίκκας δὲ αὐτὸν διώκειν ἐπεχείρησεν. Οὐ τοσοῦτον δὲ ἔμελε τούτῳ τῆς εἰς Ἀλέξανδρον πολυωρίας, καὶ τῆς εἰς τὸν νεκρὸν

οσίας, όσον τὰ προλεχθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀριςάνδρου ἀνέφλεγεν αὐτὸν καὶ ἐξῆπτεν. Ἐπεὶ δὲ κατέλαβε τὸν Πτολεμαῖον, ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ μάχη καρτερὰ πάνυ σφόδρα ἐγένετο, ἀδελφὴ τρόπον τινὰ τῆς ὑπὲρ τοῦ εἰδώλου τοῦ ἐν Τροίᾳ, ὅπερ Ὅμηρος ᾄδει, λέγων ὑπὲρ Αἰνείου τὸν Ἀπόλλωνα εἰς μέσους ἐμβαλεῖν τοὺς ἥρωας. Ἀνέςειλε δὲ τὴν ὁρμὴν τοῦ Περδίκκα ὁ Πτολεμαῖος. Εἴδωλον γὰρ ποιησάμενος ὅμοιον Ἀλεξάνδρῳ, κατεκόσμησεν ἐσθῆτι βασιλικῇ, καὶ ἐνταφίοις ἀξιοζήλοις. Εἶτα τοῦτο ἀναπαύσας ἐπὶ μίαν τῶν Περσικῶν ἁμαξῶν, τὸ ἐπ' αὐτῆς κατεσκεύασε φέρετρον μεγαλοπρεπῶς ἀργύρῳ, καὶ χρυσῷ, καὶ ἐλέφαντι· καὶ τὸ μὲν ὄντως Ἀλεξάνδρου σῶμα λιτῶς, καὶ ὡς ἔτυχε, προὔπεμψε κρυπταῖς ὁδοῖς καὶ ἀτρίπτοις. Ὁ δὲ Περδίκκας καταλαβὼν τὸ τοῦ νεκροῦ φάσμα, καὶ τὴν διασκευασθεῖσαν ἁρμάμαξαν, ἀνεςάλη τοῦ δρόμου, οἰόμενος ἔχειν τὸ ἆθλον· ὀψὲ δὲ ἔμαθεν ἀπατηθεὶς, ἡνίκα διώκειν οὐκ εἶχε.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Περὶ Ἀταλάντης.

Λόγος οὗτος Ἀρκαδικὸς ὑπὲρ τῆς Ἰασίωνος Ἀταλάντης. Ταύτην ὁ πατὴρ γενομένην ἐξέθηκεν· ἔλεγε γὰρ οὐ θυγατέρων, ἀλλ' ἀῤῥένων, δεῖσθαι. Ὁ δὲ ἐκθεῖναι λαβὼν, οὐκ ἀπέκτεινεν, ἐλθὼν δὲ ἐπὶ τὸ Παρθένιον ὄρος, ἔθηκε πηγῆς πλησίον· καὶ ἦν ἐνταῦθα ὕπαντρος πέτρα, καὶ ἐπέκειτο συνηρεφὴς δρυμών. Καὶ τοῦ μὲν βρέφους κατεψήφιστο θάνατος· οὐ μὴν ὑπὸ τῆς τύχης προὐδόθη. Ὀλίγῳ γὰρ ὕστερον, ὑπὸ κυνηγετῶν ἀφῃρημένη τὰ ἑαυτῆς βρέφη, ἄρκτος ἧκε, σφριγώντων αὐτῇ τῶν μαζῶν, καὶ βαρυνομένων ὑπὸ τοῦ γάλακτος. Εἶτα κατά τινα θείαν πομπὴν ἡσθεῖσα τῷ βρέφει, ἐθήλασεν αὐτό· καὶ ἅμα τὸ θηρίον ἐκουφίσθη τῆς ὀδύνης, και ὤρεξε τροφὴν τῷ βρέφει. Καὶ οὖν καὶ αὖθις ἐπαντλοῦσα τοῦ γάλακτος, καὶ ἐποχετεύουσα, ἐπεὶ τῶν ἑαυτῆς μήτηρ οὐκ ἔμεινε, τῆς μηδέν οἱ προσηκούσης τροφὸς ἐγένετο. Ταύτην οἱ κυνηγέται παρεφύλαττον, οἱ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐπιβουλεύσαντες τῷ θηρίῳ εἰς τὰ ἔκγονα αὐτῆς. Καὶ αὐτὰ ἕκαστα τῶν δρωμένων κατασκεψάμενοι, ἀπελθούσης κατὰ συνήθειαν κατά γε ἄγραν καὶ νομὴν τῆς ἄρκτου, τὴν Ἀταλάντην ὑφείλοντο, καλουμένην τοῦτο οὐδέπω· αὐτοὶ γὰρ ἔθεντο αὐτῇ τὸ ὄνομα. Καὶ ἐτρέφετο αὐτοῖς ἐν ὀρείῳ τῇ τροφῇ. Κατὰ μικρὸν δὲ αὐτῇ τὰ τοῦ σώματος μετὰ τῆς ἡλικίας ἀνέτρεχε· καὶ ἤρα παρθενίας, καὶ τὰς τῶν ἀνδρῶν ὁμιλίας ἔφευγε, καὶ ἐρημίαν ἐπόθει, καταλα-

βοῦσα τῶν ὀρῶν τῶν Ἀρκαδικῶν τὰ ὑψηλότατα, ἔνθα ἦν καὶ αὐλὼν κατάῤῥυτος, καὶ μεγάλαι δρῦς, ἔτι δὲ καὶ πεῦκαι, καὶ βαθεῖα ἡ ἐκ τούτων σκιά. Τί γὰρ ἡμᾶς λυπεῖ καὶ ἄντρον Ἀταλάντης ἀκοῦσαι, ὡς τὸ τῆς Καλυψοῦς, τὸ ἐν Ὁμήρῳ; Καὶ ἦν ἐν κοίλῃ τῇ φάραγγι σπήλαιον ἓν, καὶ βαθὺ πάνυ, κατὰ πρόσωπον δὲ βαθεῖ κρημνῷ ὠχύρωτο. Κιττοὶ δὲ αὐτὸ περιεῖρπον, καὶ ἐνεπλέκοντο οἱ κιττοὶ μαλακοῖς δένδροις, καὶ δι᾽ αὐτῶν ἀνεῖρπον. Κρόκοι τε ἦσαν περὶ τὸν τόπον, ἐν μαλακῇ φυόμενοι καὶ βαθείᾳ τῇ πόᾳ. Συνανέτελλε δὲ αὐτοῖς καὶ Ὑάκινθος, καὶ ἄλλη πολλὴ χροιὰ ἀνθέων, οὐ μόνον εἰς ἑορτὴν ὄψεως συντελεῖν δυναμένων, ἀλλὰ καὶ ὀσμαὶ ἐξ αὐτῶν τὸν ἀέρα τὸν κύκλῳ κατελάμβανον· καὶ παρῆν τῇ τε ἄλλῃ πανηγυρίζειν, καὶ κατὰ τὴν εὐωδίαν ἑςιᾶσθαι. Δάφναι τε ἦσαν πολλαὶ, φυτοῦ διὰ τέλους ἀκμάζοντος ἡδεῖαι προσιδεῖν κόμαι· καὶ ἄμπελοι δὲ πάνυ σφόδρα εὐθηνούντων βοτρύων, πρὸ τοῦ ἄντρου τεθηλυῖαι, τὸ φιλεργὸν τῆς Ἀταλάντης ἐπεδείκνυντο. Ὕδατά τε διατελῆ καὶ εἰσρέοντα, καὶ καθαρὰ ἰδεῖν, καὶ ψυχρὰ, ὅσον τε ἁψαμένῳ τεκμήρασθαι, καὶ καταγνῶναι πιόντι, χύδην καὶ ἀφθόνως ἐπέῤῥει· τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα καὶ εἰς ἀρδείαν τοῖς δένδροις τοῖς προειρημένοις ἦν ἐπιτήδεια, συνεχῶς ἐπιῤῥέοντα, καὶ εἰς τὸ ἔμβιον αὐτοῖς συμμαχόμενα. Ἠν οὖν τὸ χωρίον χαρίτων ἀνάμεςον, καὶ σεμνότατόν τε ἅμα καὶ σώφρονα παρθενῶνα ἐδείκνυεν. Ἠν δὲ ἄρα τῇ Ἀταλάντῃ ςρωμνὴ μὲν αἱ δοραὶ τῶν τεθηραμένων, τροφὴ δὲ τὰ τούτων κρέα, ποτόν τε τὸ ὕδωρ. Στολὴν δὲ ἤσθητο ἀπράγμονα, καὶ τοιαύτην, οἵαν μὴ ἀποδεῖν τῆς Ἀρτέμιδος· ἔλεγε γὰρ ζηλοῦν αὐτὴν καὶ ἐν τούτῳ, καὶ ἐν τῷ παρθένον εἶναι διὰ τέλους ἐθέλειν. Ἐπεφύκει δὲ ὠκίςη τοὺς πόδας, καὶ οὐκ ἂν αὐτὴν διέφυγεν, οὔτε θηρίον, οὔτε ἐπιβουλεύων αὐτῇ ἄνθρωπος· φυγεῖν δ᾽ ἐθέλουσαν, ἀλλ᾽ ἐνταῦθα μὲν οὐκ ἄν τις αὐτὴν κατέλαβεν. Ἤρων δὲ αὐτῆς οὐχ᾽ ὅσοι μόνον αὐτὴν εἶδον, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ ἐκ φήμης ἠρᾶτο. Φέρε δὲ, καὶ τὸ εἶδος αὐτῆς, εἴ τι μὴ λυπεῖ, διαγράψωμεν· λυπεῖ δὲ οὐδὲν, ἐπεὶ καὶ ἐκ τούτων προσγένοιτ᾽ ἂν

λόγων τε ἐμπειρία, καὶ τέχνη. Μέγεθος μὲν γὰρ, ἔτι παῖς οὖσα, ὑπὲρ τὰς τελείας ἦν γυναῖκας, καλὴ δὲ ἦν, ὡς οὐκ ἄλλη τῶν ἐν Πελοποννήσῳ παρθένων τῶν τότε. Ἀῤῥενωπὸν δὲ καὶ γοργὸν ἔϐλεπε, τοῦτο μὲν καὶ ἐκ τῆς θηρείου τροφῆς, ἐπεὶ καὶ θυμοειδὴς ἦν, ἤδη δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι γυμνασίων. Κορικόν τε καὶ ῥαδινὸν οὐδὲν εἶχεν· οὐ γὰρ ἐκ θαλάμου προήει, οὐδὲ ἦν τῶν ὑπὸ μητράσι καὶ τίτθαις τρεφομένων. Τὸ δὲ ὑπέρογκον τοῦ σώματος, ουδὲ τοῦτο εἶχε· καὶ μάλα γε εἰκότως, ἅτε ἐν τοῖς κυνηγεσίοις, καὶ περὶ αὐτὰ τὰ γυμνάσια τὸ πᾶν σῶμα ἐκπονοῦσα. Ξανθὴ δὲ ἦν αὐτῆς ἡ κόμη, οὔτι που πολυπραγμοσύνῃ γυναικείᾳ, καὶ βαφαῖς ἅμα καὶ φαρμάκοις, ἀλλ' ἦν φύσεως ἔργον ἡ χροιά. Πεφοίνικτο δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἡλίων αὐτῇ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐρυθήματι ἐῴκει ἄντικρυς. Τί δὲ οὕτως ὡραῖον ἂν γένοιτο ἄνθος, ὥσπερ οὖν καλὸν ἦν τὸ πρόσωπον αἰδεῖσθαι πεπαιδευμένης παρθένου; Δύο δὲ εἶχεν ἐκπληκτικὰ, κάλλος ἄμαχον, καὶ σὺν τούτῳ καὶ φοϐεῖν ἐδύνατο. Οὐδεὶς ἂν ἰδὼν αὐτὴν ἠράσθη ῥᾴθυμος ἄνθρωπος, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἐτόλμησεν ἀντιϐλέπειν τὴν ἀρχήν· τοσαύτη μετὰ τῆς ὥρας κατέλαμπεν ἡ αἴγλη τοὺς ὁρῶντας. Δεινὴ δὲ ἦν ἐντυχεῖν τά τε ἄλλα, καὶ τῷ σπανίῳ. Οὐ γὰρ ἂν αὐτήν τις εὐκόλως οὐδεὶς εἶδεν· ἀλλ' ἀδοκήτως, καὶ ἀπροόπτως ἐπέφηνε, διώκουσα θηρίον, ἢ ἀμυνομένη τινὰ, ὥσπερ ἀστὴρ, καὶ διάττουσα ἐξέλαμπεν ἀστραπῆς δίκην· εἶτα ἀπέκρυπτεν αὑτὴν διαθέουσα ἢ δρυμὸν, ἢ λόχμην, ἤ τι ἄλλο τῶν ἐν ὄρει δάσος. Καὶ οἵ ποτε οἱ τὴν ὅμορον καὶ γειτνιῶσαν οἰκοῦντες, μεσούσης τῆς νυκτὸς, ἐρασταὶ θρασεῖς καὶ κωμασταὶ βαρύτατοι, ἐπεκώμασαν δύο τῶν Κενταύρων, Ὑλαῖός τε καὶ Ῥοῖκος. Ἦν δὲ ἄρα ὁ κῶμος αὐτῶν, οὔτε αὐλητρίδες, οὔτε αὐτὰ δήπου τὰ τῶν μειρακίων τῶν κατὰ πόλιν. Ἀλλὰ πεῦκαι μὲν ἦσαν· καὶ ταύτας ἐξάψαντες, καὶ ἀναφλέξαντες, ἐκ τῆς πρώτης τοῦ πυρὸς φαντασίας ἐξέπληξαν ἂν καὶ δῆμον, μήτι γοῦν μίαν παρθένον. Κλάδους δὲ πιτύων νεοδρεπεῖς ἀποκλάσαντες, εἶτα τούτοις λύγους διαπλέξαντες, εἰργάζοντο στεφάνους. Συνεχῶς δὲ καὶ

θαμινὰ ἐπικροτοῦντες τοῖς ὅπλοις διὰ τῶν ὀρῶν, συνεκκαίοντες καὶ τὰ δένδρα, ἐπὶ τὴν παῖδα ἔσπευδον, κακοὶ μνηστῆρες, σὺν ὕβρει καὶ οἴστρῳ τὰ ἕδνα τῶν γάμων προεκτελοῦντες. Τὴν δὲ οὐκ ἔλαθεν ἡ ἐπιβουλή. Ἰδοῦσα δὲ ἐκ τοῦ ἄντρου τὸ πῦρ, καὶ γνωρίσασα, οἵτινές ποτε ἄρα ἦσαν οἱ κωμασταὶ, μηδὲν διατραπεῖσα, μηδὲ ὑπὸ τῆς ὄψεως καταπτήξασα, τὸ μὲν τόξον ἐκύκλωσεν, ἀφῆκε δὲ τὸ βέλος, καὶ ἔτυχε τοῦ πρώτου μάλα εὐκαίρως. Καὶ ὁ μὲν ἔκειτο· ἐπῄει δὲ ὁ δεύτερος, οὐκ ἔτι κωμαστικῶς, ἀλλ' ἤδη πολεμικῶς, ἐκείνῳ μὲν ἐπαμῦναι θέλων, ἑαυτοῦ δὲ ἐμπλῆσαι τὴν ὀργήν. Ἀπήντησε δὲ ἄρα καὶ τούτῳ τιμωρὸς ὁ τῆς κόρης ὀϊστὸς ὁ ἕτερος. Καὶ ὑπὲρ τῆς Ἰασίωνος Ἀταλάντης τοσαῦτα.

ΚΕΦ. β.

Πῶς ὁ Μακαρεὺς ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ ἀπηνείας ὑπὸ τῶν Θεῶν ἐτιμωρήθη.

Μιτυληναῖος ἀνὴρ, Μακαρεὺς ὄνομα, ἱερεὺς τοῦ Διονύσου, ὅσα μὲν οὗτος ἰδεῖν, πρᾷος ἦν καὶ ἐπιεικὴς, ἀνοσιώτατος δὲ ἀνθρώπων τὰ μάλιστα. Ξένου δὲ ἥκοντος παρ' αὐτὸν, καὶ δόντος αὐτῷ παρακαταθήκην χρυσίου πλῆθος, ἐν τῷ μυχῷ τοῦ ἀνακτόρου, τὴν γῆν διασκάψας, ὁ Μακαρεὺς κατώρυξε τὸ χρυσίον. Χρόνῳ δὲ ἀφικόμενος ὁ ξένος, τὸ χρυσίον ἀπῄτει. Ὁ δὲ, εἰσαγαγὼν ἔνδον, ὡς ἀποδώσων, κατέσφαξε, καὶ τὸ χρυσίον ἀνώρυξεν, ἀντ' αὐτοῦ δὲ τὸν ξένον κατέθηκε· καὶ ᾤετο, ὥσπερ τοὺς ἀνθρώπους, λανθάνειν οὕτω καὶ τὸν Θεόν. Πλὴν οὐκ ἀπήντησε ταῦτα ταύτῃ· πόθεν; Χρόνου δὲ ὀλίγου διεληλυθότος, αἱ μὲν τοῦ Θεοῦ τριετηρίδες ἀφίκοντο· ὁ δὲ ἔθυε μεγαλοπρεπῶς. Καὶ ὁ μὲν περὶ τὴν βακχείαν εἶχεν, οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ, δύο ὄντες, ἔνδον ἀπελείφθησαν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ μιμούμενοι τὴν τοῦ πατρὸς ἱερουργίαν, τῷ βωμῷ τῷ πατρῴῳ προσῆλθον, ἔτι καιομένων τῶν ἐμπύρων· καὶ ὁ μὲν νεώτερος παρέσχε τὸν τράχηλον, ὁ δὲ πρεσβύτερος, ἠμελημένην εὑρὼν σφαγίδα, τὸν ἀδελφὸν ἀπέκτεινεν, ὡς ἱερεῖον. Οἱ

δὲ κατὰ τὴν οἰκίαν ἰδόντες, ἀνεβόησαν. Ἀκούσασα δὲ ἡ μήτηρ τῆς βοῆς ἐξεπήδησε, καὶ θεασαμένη τὸν μὲν νεκρὸν, τὸν δὲ κατέχοντα ἔτι τὴν σφαγίδα ᾑμαγμένην, σχίζαν ἁρπάσασα τῶν ἐκ τοῦ βωμοῦ ἡμίκαυτον, ταύτῃ τὸν παῖδα ἀπέκτεινεν. Ἧκε δὲ ἀγγελία πρὸς τὸν Μακαρέα, καὶ ἀπολιπὼν τὴν τελετὴν, ὡς εἶχε, σὺν ὀργῇ καὶ θυμῷ εἰσεπήδησεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τῷ θύρσῳ, ᾧ κατεῖχε, τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔκτεινεν. Ἔκπυστα οὖν ἐγένοντο τὰ τολμηθέντα εἰς πάντας. Καὶ συλληφθεὶς ὁ Μακαρεὺς, καὶ στρεβλούμενος, ὡμολόγησεν ὅσα ἐν τῷ ἀνακτόρῳ ἔδρασεν· ἐν αὐταῖς δὲ ταῖς κολάσεσι τὴν ψυχὴν ἀπέῤῥηξεν. Ὁ δὲ παρανόμως σφαγεὶς διὰ τιμῆς ἦλθε δημοσίᾳ, καὶ ἐτάφη, τοῦ Θεοῦ προστάξαντος. Ἔτισεν οὖν ὁ Μακαρεὺς οὐ μεμπτὴν τὴν δίκην, τοῦτο δὴ τὸ ποιητικὸν, σὺν τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ, καὶ τῇ τῆς γυναικὸς, καὶ οὖν καὶ τῇ τῶν παίδων προσέτι.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ Βήλου μνήματος, καὶ κακοῦ τῷ Ξέρξῃ σημείου ἐν τούτῳ προφαινομένου.

Ξέρξης ὁ Δαρείου παῖς, τοῦ Βήλου τοῦ ἀρχαίου διασκάψας τὸ μνῆμα, πύελον ὑελίνην εὗρεν, ἔνθα ἦν κείμενος ὁ νεκρὸς ἐν ἐλαίῳ. Οὐ μὴν πεπλήρωτο ἡ πύελος, ἐνέδει δὲ ἀπὸ τοῦ χείλους εἰς παλαιστὴν ἴσως. Παρέκειτο δὲ τῇ πυέλῳ καὶ στήλη βραχεῖα, ἔνθα ἐγέγραπτο, Τῷ ἀνοίξαντι τὸ μνῆμα, καὶ μὴ ἀναπληρώσαντι τὴν πύελον, οὐκ ἔστιν ἄμεινον. Ἀναγνοὺς δὲ ὁ Ξέρξης ἔδεισε, καὶ προσέταξεν ἐπιχέαι ἔλαιον τὴν ταχίστην· οὐ μὴν πεπλήρωτο. Ὁ δὲ πάλιν προσέταξεν ἐπιχέαι. αὔξησιν δὲ οὐκ ἐλάμβανεν, ἕως ἀπεῖπε μάτην ἀναλίσκων τὸ ἐπιχεόμενον. Κατακλείσας δὲ ὀπίσω τὸν τάφον, ἀπηλλάγη ἀδημονῶν. Οὐ διεψεύσατο δὲ ἡ στήλη ὅσα προεῖπεν· ἀθροίσας γὰρ ἑβδομήκοντα μυριάδας ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, κακῶς ἀπήλλαξεν· εἶτα ἐπανελθὼν, αἴσχιστα ἀνθρώπων ἀπέθανεν, ἀποσφαγεὶς νύκτωρ ἐν τῇ εὐνῇ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ.

ΚΕΦ. δ.

Περὶ Εὐριπίδου ἐν ἑςιάσει μεθυσθέντος.

Ἀρχέλαος ὁ βασιλεὺς ἑςίασιν παρεσκεύασε πολυτελῆ τοῖς ἑταίροις. Προϊόντος δὲ τοῦ πότου, ζωρότερον πιὼν Εὐριπίδης ὑπήχθη πως κατ' ὀλίγον εἰς μέθην· εἶτα συγκλιθέντα αὐτῷ Ἀγάθωνα, τὸν τῆς τραγῳδίας ποιητὴν, περιλαβὼν κατεφίλει, τεσσαράκοντα ἐτῶν που γεγονότα. Τοῦ δὲ Ἀρχελάου πυθομένου, εἰ καὶ νῦν ἔτι ἐρώμενος αὐτῷ δοκεῖ εἶναι, ἀπεκρίνατο, Ναὶ μὰ Δία· οὐ γὰρ μόνον τὸ ἔαρ τῶν καλῶν κάλλιςον, ἀλλὰ καὶ τὸ μετόπωρον.

ΚΕΦ. ε.

Τίς πρῶτον ἠράσθη γενναίων παιδικῶν.

Ἐρασθῆναι πρῶτον γενναίων παιδικῶν λέγουσι Λάϊον, ἁρπάσαντα Χρύσιππον τὸν Πέλοπος. Καὶ ἐκ τούτου τοῖς Θηβαίοις ἓν τῶν καλῶν ἐδόκει τὸ τῶν ὡραίων ἐρᾷν.

ΚΕΦ. ς.

Περὶ Ἀρκαδικοῦ, Θασίων, καὶ Ἀχαϊκοῦ, οἴνων ἰδιοτήτων.

Ἐν Ἡραίᾳ τῆς Ἀρκαδίας ἀκούω πεφυκέναι ἀμπέλους, ἐξ ὧν γίνεται οἶνος, ὃς τοῦ λογισμοῦ παράγει, καὶ ἔκφρονας τοὺς Ἀρκάδας ποιεῖ, τὰς δὲ γυναῖκας τεκνοποιοὺς τίθησιν.

Ὅτι ἐν Θάσῳ δύο γένη φασὶν οἴνων γίνεσθαι, καὶ τὸν μὲν ἕτερον πινόμενον, εἰς ὕπνον κατάγειν εὖ μάλα βαθὺν, καὶ διὰ ταῦτα ἡδύν· τὸν δὲ ἕτερον ἀντίπαλον εἶναι τοῦ βίου, καὶ ἀγρυπνίαν ἐμποιεῖν, και ἀνιᾶσθαι παρέχειν.

Ἐν δὲ Ἀχαΐᾳ περὶ Κερυνίαν οἶνος γίνεται, ὃς ταῖς βουλομέναις γυναιξὶν ἀμβλῶσαι συμμάχεται.

ΚΕΦ. ζ.

Περὶ Θηβῶν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἁλουσῶν, καὶ περὶ Πινδάρου.

Ὅτε εἷλε τὴν Θηβαίων πόλιν Ἀλέξανδρος, ἀπέδοτο τοὺς ἐλευθέρους πάντας, πλὴν ἱερέων. Ἀφῆκε δὲ τῆς πράσεως καὶ τοὺς τοῦ πατρὸς ξένους (ὡμήρευσε γὰρ παρ' αυτοῖς ὁ Φίλιππος, ἔτι παῖς ὤν), καὶ τοὺς συγγενεῖς δὲ τούτων ἀφῆκεν. Ἐτίμησε δὲ καὶ τοὺς ἐγγόνους τοὺς τοῦ Πινδάρου, καὶ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ μόνην εἴασεν ἑστάναι. Ἐφόνευσε δὲ τῶν Θηβαίων εἰς ἑξακισχιλίους, αἰχμάλωτοι δὲ ἐλήφθησαν τρισμύριοι.

ΚΕΦ. η καὶ θ.

Περὶ Λυσάνδρου, καὶ Λαμίας.

Λύσανδρον τὸν Λακεδαιμόνιον, ἐν τῇ Ἰωνίᾳ διατρίβοντα, τὰ Λυκούργου φασὶ νόμιμα ῥίψαντα, ἐπίπονα ὄντα, διατεθρύφθαι τὸν βίον. Λάμια γοῦν ἡ Ἀττικὴ ἑταίρα εἶπεν, Οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος λέοντες, ἐν Ἐφέσῳ γεγόνασιν ἀλώπεκες.

ΚΕΦ. ι.

Περὶ Διονυσίου δύο γυναῖκας ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀγαγόντος.

Ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δύο γυναῖκας ἠγάγετο Διονύσιος, Δωρίδα τὴν Λοκρίδα, καὶ Ἀριστομάχην τὴν Ἱππαρίνου, Δίωνος δὲ ἀδελφήν· καὶ παρ' ἑκατέραν ἀνεπαύετο ἐν τῷ μέρει. Καὶ ἡ μὲν ἠκολούθει στρατευομένῳ, ἡ δὲ ἐπανιόντα ὑπεδέχετο.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ Περσῶν καταδουλώσεως, καὶ Ἰσοκράτους.

Λόγος τις εἰς ἐμὲ ἀφίκετο, λέγων αἴτιον Ἰσοκράτην γενέσθαι τὸν ῥήτορα τοῖς Πέρσαις καταδουλώσεως, ἧς ἐδουλώσαντο αὐτοὺς Μακεδόνες. Τοῦ γὰρ πανηγυρικοῦ λόγου, ὃν Ἰσοκράτης τοῖς Ἕλλησιν ἐπεδείξατο, εἰς Μακεδονίαν ἐλθοῦσα ἡ φήμη,

πρῶτον μὲν Φίλιππον ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἀνέστησεν· ἀποθανόντος δὲ ἐκείνου, Ἀλέξανδρον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, πατρῴων κληρονόμον, τὴν ὁρμὴν τὴν τοῦ Φιλίππου διαδέξασθαι παρεσκεύασε.

ΚΕΦ. ιβ.

Πῶς ὁ Μέτων ἐῤῥύσατο ἑαυτὸν τῆς ἐξόδου, καὶ περὶ Ὀδυσσέως μανίας.

Μέτων ὁ ἀστρονόμος, μελλόντων ἐπὶ τὴν Σικελίαν πλεῖν τῶν Ἀθηναίων ἤδη τῶν στρατευμάτων, καὶ αὐτὸς εἷς ἦν τοῦ καταλόγου. Σαφῶς δὲ ἐπιστάμενος τὰς μελλούσας τύχας, τὸν πλοῦν ἐφυλάττετο, δεδιὼς, καὶ σπεύδων τῆς ἐξόδου ἑαυτὸν ῥύσασθαι. Ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἔπραττεν, ὑπεκρίνατο μανίαν· καὶ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἔδρασε, πιστώσασθαι τὴν τῆς νόσου δόξαν βουλόμενος, ἐν δὲ τοῖς καὶ τὴν συνοικίαν τὴν αὐτοῦ κατέπρησεν· ἐγειτνία δὲ αὕτη τῇ Ποικίλῃ. Καὶ ἐκ τούτου ἀφῆκαν αὐτὸν οἱ Ἄρχοντες. Καί μοι δοκεῖ ὁ Μέτων ἄμεινον ὑποκρίνασθαι τὴν μανίαν τοῦ Ὀδυσσέως τοῦ Ἰθακησίου· ἐκεῖνον μὲν γὰρ ὁ Παλαμήδης κατεφώρασε, τοῦτον δὲ Ἀθηναίων οὐδείς.

ΚΕΦ. ιγ.

Περὶ Πτολεμαίου εὐεργεσίας.

Πτολεμαῖόν φασι τὸν Λάγου, καταπλουτίζοντα τοὺς φίλους αὐτοῦ, ὑπερχαίρειν. Ἔλεγε δὲ ἄμεινον εἶναι πλουτίζειν, ἢ πλουτεῖν.

ΚΕΦ. ιδ.

Περὶ Ὁμήρου ἐπῶν, καὶ ποιήσεως.

Ὅτι τὰ Ὁμήρου ἔπη πρότερον διῃρημένα ᾖδον οἱ παλαιοί. Οἷον ἔλεγον, Τὴν ἐπὶ ναυσὶ μάχην, καὶ Δολωνίαν τινὰ, καὶ Ἀριστείαν Ἀγαμέμνονος, καὶ Νεῶν κατάλογον, καὶ Πατρόκλειαν, καὶ Λύτρα, καὶ Ἐπὶ Πατρόκλῳ ἆθλα, καὶ Ὁρκίων ἀφάνισιν. Ταῦτα ὑπὲρ τῆς Ἰλιάδος. Ὑπὲρ δὲ τῆς ἑτέρας· Τὰ ἐν Πύλῳ, καὶ Τὰ ἐν Λακεδαίμονι, καὶ Καλυψοῦς ἄντρον, καὶ

Τὰ περὶ τὴν σχεδίαν, Ἀλκίνου ἀπολόγους, Κυκλωπίαν, καὶ Νεκυίαν, καὶ Τὰ τῆς Κίρκης νίπτρα, Μνηςήρων φόνον, Τὰ ἐν ἀγρῷ, Τὰ ἐν Λαέρτου. Ὀψὲ δὲ Λυκοῦργος ὁ Λακεδαιμόνιος ἀθρόαν πρῶτος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκόμισε τὴν Ὁμήρου ποίησιν. Τὸ δὲ ἀγώγιμον τοῦτο ἐξ Ἰωνίας, ἡνίκα ἀπεδήμησεν, ἤγαγεν. Ὕςερον δὲ Πεισίςρατος συναγαγὼν, ἀπέφηνε τὴν Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν.

ΚΕΦ. ιε.

Περὶ ἀνοήτων τινῶν ἄγαν.

Φασὶ παχύτατον γενέσθαι τὴν διάνοιαν οἱ τῆς κωμῳδίας ποιηταὶ, τὸ δέρμα ἔχοντα ἀδιακόνιςον, Πολύδωρόν τινα, καὶ ἄλλον Κοικυλίωνα ὄνομα, ὅσπερ τὰ κύματα ἠρίθμει ὑπὸ τῆς ἄγαν μανίας. Λόγος δέ τις, καὶ Σαννυρίωνα τοιοῦτον γενέσθαι, ὃς ἐν τῇ ληκύθῳ τὴν κλίμακα ἐζήτει. Καὶ Κόροιβον δὲ, καὶ Μελιτίδην, καὶ ἐκείνους ἀνοήτους φασίν.

ΚΕΦ. ις.

Περὶ Ἀπολλωνιατῶν, καὶ τῆς αὐτῶν χώρας, καὶ περὶ Ἐπιδάμνου.

Ἀπολλωνιάται πόλιν οἰκοῦσι γείτονα Ἐπιδάμνου ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ. Καὶ ἐν τοῖς πλησίον αὐτῆς χωρίοις ἄσφαλτός ἐςιν ὀρυκτὴ, καὶ πίσσα, τὸν αὐτὸν ἐκ τῆς γῆς ἀνατέλλουσα τρόπον, ὃν καὶ αἱ πλεῖςαι πηγαὶ τῶν ὑδάτων. Οὐ πόῤῥω δὲ καὶ τὸ Ἀθάνατον δείκνυται πῦρ. Ὁ δὲ καιόμενός ἐςι λόφος ὀλίγος, καὶ οὐκ εἰς μέγα διήκει, καὶ ἔχει περίβολον οὐ πολὺν, ὄζει δὲ θείου καὶ ςυπτηρίας. Καὶ περὶ αὐτόν ἐςι δένδρα εὐθαλῆ, καὶ πόα χλωρά· καὶ τὸ πῦρ πλησίον ἐνακμάζον οὐδὲν λυπεῖ, οὔτε τὴν τῶν φυτῶν βλάςην, οὔτε τὴν τεθηλυῖαν [ὕλην]. Καίεται δὲ τὸ πῦρ καὶ νύκτα καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ διέλιπεν οὐδέποτε, ὡς Ἀπολλωνιάται λέγουσι, πρὶν τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Ἰλλυριοὺς συμβάντος αὐτοῖς.

Ὅτι Ἀπολλωνιάται ξενηλασίας ἐποίουν κατὰ τὸν Λακε-

δαιμόνιον νόμον· Ἐπιδάμνιοι δὲ ἐπιδημεῖν παρεῖχον τῷ βουλομένῳ.

ΚΕΦ. ιζ.

Παροιμία, καὶ περὶ Φρυνίχου.

Πτήσσει Φρύνιχος, ὥς τις ἀλεκτρυών· παροιμία ἐπὶ τῶν κακῶς τι πασχόντων. Ὑποκρινομένου γὰρ Φρυνίχου τοῦ τραγικοῦ τὴν Μιλήτου ἅλωσιν, οἱ Ἀθηναῖοι δακρύσαντες ἐξέβαλον δεδοικότα καὶ ὑποπτήσσοντα.

ΚΕΦ. ιη.

Περὶ Διονυσίου.

Διονύσιος, ὁ τῆς Σικελίας τύραννος, τραγῳδίαν μὲν ἠσπάζετο, καὶ ἐπῄνει, καὶ οὖν καὶ δράματα ἐξεπόνησε τραγικά· ἀλλοτρίως δὲ πρὸς τὴν κωμῳδίαν διέκειτο, ὅτι οὐκ ἦν φιλόγελως.

ΚΕΦ. ιθ.

Περὶ τῶν ὑπὸ Κλεομένους ῥηθέντων ὑπὲρ Ομήρου καὶ Ἡσιόδου.

Ἔλεγεν ὁ Κλεομένης Λακωνικῶς καὶ κατὰ τὸν ἐπιχώριον τρόπον, τὸν Ὅμηρον Λακεδαιμονίων εἶναι ποιητὴν, ὡς χρὴ πολεμεῖν λέγοντα· τὸν δὲ Ἡσίοδον, τῶν Εἱλώτων, λέγοντα ὡς χρὴ γεωργεῖν.

ΚΕΦ. κ.

Περί τινος ἡδέως ἀποθνήσκοντος, ὅπως ἂν ἴδοι τινὰς τῶν τεθνεώτων.

Ἀνὴρ Μεγαλοπολίτης ἐξ Ἀρκαδίας, Κερκιδᾶς ὄνομα, ἀποθνήσκων ἔλεγε πρὸς τοὺς οἰκείους, ἀθυμουμένους, ἡδέως ἀπολύεσθαι τοῦ ζῆν· δἰ ἐλπίδος γὰρ ἔχειν συγγενέσθαι, τῶν μὲν σοφῶν Πυθαγόρᾳ, τῶν δὲ ἱστορικῶν Ἑκαταίῳ, τῶν δὲ μουσικῶν Ὀλύμπῳ, τῶν δὲ ποιητῶν Ὁμήρῳ. Καὶ ἐπὶ τούτοις, ὡς λόγος, τὴν ψυχὴν ἀπέλιπεν.

ΚΕΦ. κα.

Περὶ Φρυγίου ἁρμονίας.

Ὅτι ἐν Κελαιναῖς τῇ δορᾷ τοῦ Φρυγὸς ἐὰν προσαυλῇ τις τὴν ἁρμονίαν τὴν Φρύγιον, ἡ δορὰ κινεῖται· ἐὰν δὲ εἰς Ἀπόλλωνα, ἀτρεμεῖ, καὶ ἔοικε κωφῇ.

ΚΕΦ. κβ.

Περὶ Ὁμήρου ναοῦ καὶ ἀγάλματος.

Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ, κατασκευάσας Ὁμήρῳ νεὼν, αὐτὸν μὲν καλὸν καλῶς ἐκάθισε· κύκλῳ δὲ τάς πόλεις περιέστησε τοῦ ἀγάλματος, ὅσαι ἀντιποιοῦνται τοῦ Ὁμήρου. Γαλάτων δὲ ὁ ζωγράφος ἔγραψε τὸν μὲν Ὅμηρον αὐτὸν ἐμοῦντα, τοὺς δὲ ἄλλους ποιητὰς τὰ ἐμημεσμένα ἀρυομένους.

ΚΕΦ. κγ.

Περὶ Λυκούργου τοῦ Λακεδαιμονίου.

Λυκοῦργος ὁ Λακεδαιμόνιος, ὁ Εὐνόμου παῖς, δικαίους βουληθεὶς ἀποφῆναι Λακεδαιμονίους, ὑπὲρ τούτου γε οὐ καλοὺς τοὺς μισθοὺς ἠρύσατο. Ἀπήντησε γὰρ αὐτῷ τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκοπῆναι ὑπὸ Ἀλκάνδρου, ὡς μέν τινές φασιν, ἐξ ἐπιβουλῆς λίθῳ βληθεὶς, ὡς δὲ ἄλλος διαφοιτᾷ λόγος, βακτηρίᾳ παθὼν τὸ πάθος. Λέγεται δὲ ὁ λόγος πρὸς τοὺς ἄλλα θελήσαντας, ἄλλων δὲ τυχόντας. Λέγει δὲ Ἔφορος αὐτὸν, λιμῷ διακαρτερήσαντα, ἐν φυγῇ ἀποθανεῖν.

ΚΕΦ. κδ.

Περί τινων ὑπ' ἰδίων νόμων βλαβέντων.

Λυκοῦργος ὁ ῥήτωρ ἔγραψε, Μὴ ἐλαύνειν τὰς γυναῖκας ἐν τοῖς μυστηρίοις ἐπὶ ζευγῶν, ἢ τῇ δρώσῃ τοῦτο ἐπηρτῆσθαι ζημίαν, ἥν γε ᾤετο τάξας ἀποχρῶσαν. Πρώτη τῷ ψηφίσματι ἠπείθησεν ἡ τούτου γυνὴ, καὶ τὴν ζημίαν ἐξέτισε καταδικασθεῖσα.

Καὶ Περικλῆς ἔγραψε, Μὴ εἶναι Ἀθηναῖον, ὃς μὴ ἐξ ἀμφοῖν γέγονεν ἀςοῖν. Εἶτα ἀποβαλὼν τοὺς γνησίους παῖδας, ἐπὶ τῷ νόθῳ Περικλεῖ κατελέλειπτο. Δῆλα δὲ, ὅτι καὶ Περικλῆς ἐβούλετο μὲν ἕτερα, ἔτυχε δὲ ἑτέρων.

Κλεισθένης δὲ ὁ Ἀθηναῖος τὸ δεῖν ἐξοςρακίζεσθαι πρῶτος εἰσηγησάμενος, αὐτὸς ἔτυχε τῆς καταδίκης πρῶτος.

Ζάλευκος ὁ Λοκρῶν νομοθέτης προσέταξε, Τὸν μοιχὸν ἁλόντα ἐκκόπτεσθαι τοὺς ὀφθαλμούς. Ἃ τοίνυν μηδὲ προσεδόκησε, ταῦτα ὁ Δαίμων αὐτῷ παρὰ τὴν δόξαν καὶ τὴν ἐλπίδα ἐπήγαγεν· ὁ γάρ τοι παῖς ἁλοὺς ἐπὶ μοιχείᾳ, εἶτα ἔμελλε πείσεσθαι τὰ ἐκ τοῦ πατρῴου νόμου. Ἐνταῦθα, ἵνα μὴ διαφθαρῇ τὸ ἅπαξ κεκυρωμένον, ὑπέμεινεν αὐτὸς ὁ εἰσηγησάμενος, ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου τῶν τοῦ παιδὸς ὀφθαλμῶν, ἀντιδοῦναι τὸν ἑαυτοῦ, ἵνα μὴ ὁ νεανίσκος τυφλωθῇ τελέως.

ΚΕΦ. κε.

Περὶ Πινδάρου ἐν ἀγωνίᾳ Κορίννης ἡττηθέντος.

Πίνδαρος ὁ ποιητὴς, ἀγωνιζόμενος ἐν Θήβαις, ἀμαθέσι περιπεσὼν ἀκροαταῖς, ἡττήθη Κορίννης πεντάκις. Ἐλέγχων δὲ τὴν ἀμουσίαν αὐτῶν ὁ Πίνδαρος, σῦν ἐκάλει τὴν Κόρινναν.

ΚΕΦ. κϛ.

Πῶς ὁ Διογένης, ἐν ἀπορίᾳ πάντων γενόμενος, παρεμυθήσατο ἑαυτόν.

Διογένης ὁ Σινωπεὺς ἔρημος ἦν, καὶ μόνος ἀπέῤῥιπτο· καὶ οὔτέ τινα δἰ ἀπορίαν ὑπεδέχετο, οὔτέ τις αὐτὸν ἐξένιζε, τὸν ἄνδρα ἐκτρεπόμενος διὰ τὸ τοῦ τρόπου ἐλεγκτικὸν, καὶ ὅτι ἦν πρὸς τὰ πραττόμενα καὶ λεγόμενα δυσάρεςος. Ἠθύμει οὖν ὁ Διογένης, καὶ φύλλων ἄκρα ἤσθιε· ταῦτα γάρ οἱ παρῆν. Τοῖς δὲ ἀποπίπτουσι τοῦ ἄρτου θρύμμασι μῦς ἐχρῆτο ἐπιφοιτῶν. Ὁ οὖν Διογένης φιλοπόνως κατεσκέψατο τὸ πραττόμενον, καὶ μειδιάσας, καὶ ἑαυτοῦ γενόμενος φαιδρότερός τε καὶ ἵλεως, εἶπεν,

εἶπεν, Ὁ μὲν μῦς οὗτος τῆς Ἀθηναίων πολυτελείας δεῖται οὐδὲν, σὺ δὲ, ὦ Διόγενες, ἄχθῃ, φησὶν, ὅτι μὴ συνδειπνεῖς Ἀθηναίοις· καὶ ἐπόρισεν ἑαυτῷ εὔκαιρον εὐθυμίαν.

ΚΕΦ. κζ.

Περὶ Σωκράτους σώματος.

Ὅτι τὸ Σωκράτους σῶμα πεπίςευτο κόσμιον, καὶ σωφροσύνης ἐγκρατὲς γεγονέναι καὶ ταύτῃ. Ἐνόσουν Ἀθηναῖοι πανδημεὶ, καὶ οἱ μὲν ἀπέθνησκον, οἱ δὲ ἐπιθανατίως εἶχον· Σωκράτης δὲ μόνος οὐκ ἐνόσησε τὴν ἀρχήν. Ὁ τοίνυν τοιούτῳ συνὼν σώματι, τίνα ἡγούμεθα εἶχε ψυχήν;

ΚΕΦ. κη.

Περὶ τοῦ οἰκέτου τοῦ Διογένους ὑπὸ κυνῶν διασπασθέντος.

Διογένης ἡνίκα ἀπέλιπε τὴν πατρίδα, εἷς αὐτῷ τῶν οἰκετῶν ἠκολούθει, ὄνομα Μάνης, ὃς οὐ φέρων τὴν μετ' αὐτοῦ διατριϐὴν ἀπέδρα. Προτρεπόντων δέ τινων ζητεῖν αὐτὸν, ἔφη, Οὐκ αἰσχρὸν, Μάνην μὲν μὴ δεῖσθαι Διογένους, Διογένην δέ Μάνους; Οὗτος δὲ ὁ οἰκέτης, εἰς Δελφοὺς ἀλώμενος, ὑπὸ κυνῶν διεσπάσθη, τῷ ὀνόματι τοῦ δεσπότου δίκας ἐκτίσας, ἀνθ' ὧν ἀπέδρασεν.

ΚΕΦ. κθ.

Περὶ ἐλπίδος.

Ἔλεγεν ὁ Πλάτων τὰς ἐλπίδας ἐγρηγορότων ἀνθρώπων ὀνείρους εἶναι.

ΚΕΦ. λ.

Περὶ Ὀλυμπιάδος ἐπὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τεθνηκότι καὶ ἀτάφῳ δυσχεραινούσης.

Ὀλυμπιὰς ἡ Ἀλεξάνδρου πυθομένη, ὅτι πολὺν χρόνον ὁ παῖς αὐτῆς ἄταφος μένει, βαρὺ ἀναςένουσα, καὶ θρηνοῦσα εὖ μάλα λιγέως, Ὦ τέκνον, εἶπεν, ἀλλὰ σὺ μὲν οὐρανοῦ μετα-

σχεῖν βουλόμενος, καὶ τοῦτο σπεύδων, νῦν οὐδὲ τῶν κοινῶν δήπου, καὶ ἴσων πᾶσιν ἀνθρώποις, μετασχεῖν ἔχεις, γῆς τε ἅμα καὶ ταφῆς· καὶ τὰς ἑαυτῆς τύχας οἰκτείρασα, καὶ τὸ τοῦ παιδὸς τετυφωμένον ἐλέγξασα.

ΚΕΦ. λα.

Ὅτι Ξενοκράτης φιλοικτίρμων ἦν.

Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος, ὁ ἑταῖρος Πλάτωνος, τά τε ἄλλα ἦν φιλοικτίρμων, καὶ οὐ μόνον φιλάνθρωπος, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν ἀλόγων ζώων ἠλέει. Καὶ οὖν ποτε καθημένου ἐν ὑπαίθρῳ, διωκόμενος βιαίως ϛρουθὸς ὑπὸ ἱέρακος, εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ κατέπτη. Ὁ δὲ ἀσμένως ἐδέξατο τὸν ὄρνιν, καὶ διεφύλαξεν ἀποκρύψας, ἕϛ' ἂν ὁ διώκων ἀπῆλθεν. Ἐπεὶ δὲ ἠλευθέρωσεν αὐτὸν τοῦ φόβου, ἁπλώσας τὸν κόλπον, ἀφῆκε τὸν ὄρνιν, ἐπειπὼν, Ὅτι μὴ ἐξέδωκε τὸν ἱκέτην.

ΚΕΦ. λβ.

Πῶς ὁ Σωκράτης ἑταίρας τινὸς ἀλαζονείαν ἤλεγξεν.

Φησὶ Ξενοφῶν, ὅτι Θεοδότῃ τῇ ἑταίρᾳ εἰς λόγους ἀφῖκτο Σωκράτης, καλλίϛῃ γυναικὶ οὔσῃ. Ἀλλὰ καὶ τῇ Καλλιϛοῖ ἦλθεν εἰς λόγους, ἣ ἔλεγεν, Ἐγὼ μὲν, ὦ Σωφρονίσκου, κρείττων εἰμί σου· σὺ μὲν γὰρ οὐδένα τῶν ἐμῶν δύνῃ ἀποσπᾶσαι, ἐγὼ δὲ, ἐὰν βούλωμαι, τοὺς σοὺς πάντας. Ὁ δὲ, Καὶ μάλα γε εἰκότως· σὺ μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν κατάντη αὐτοὺς πάντας ἄγεις, ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ἥκειν βιάζομαι· ὀρθία δὲ ἡ ἄνοδός ἐϛι, καὶ ἀήθης τοῖς πολλοῖς.

ΚΕΦ. λγ.

Περὶ Ῥοδώπιδος ἑταίρας τύχης.

Ῥοδῶπίν φασιν Αἰγυπτίαν ἑταίραν γενέσθαι ὡραιοτάτην. Καί ποτε αὐτῆς λουομένης, ἡ τὰ παράδοξα καὶ τὰ ἀδόκητα φιλοῦσα ἐργάζεσθαι τύχη προὐξένησεν αὐτῇ, οὐ τῆς γνώμης, ἀλλὰ τοῦ κάλλους ἄξια. Λουομένης γὰρ, καὶ τῶν θεραπαινίδων

τὴν ἐσθῆτα φυλαττουσῶν, ἀετὸς καταπτὰς, τὸ ἕτερον τῶν ὑποδημάτων ἁρπάσας, ἀπιὼν ᾤχετο· καὶ ἐκόμισεν εἰς Μέμφιν, δικάζοντος Ψαμμιτίχου, καὶ εἰς τὸν κόλπον ἐνέβαλε τὸ ὑπόδημα. Ὁ δὲ Ψαμμίτιχος, θαυμάσας τοῦ ὑποδήματος τὸν ῥυθμὸν, καὶ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ τὴν χάριν, καὶ τὸ πραχθὲν ὑπὸ τοῦ ὄρνιθος, προσέταξεν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον ἀναζητεῖσθαι τὴν ἄνθρωπον, ἧς τὸ ὑπόδημά ἐστι· καὶ εὑρὼν γαμετὴν ἠγάγετο.

ΚΕΦ. λδ.

Περὶ Διονυσίου.

Ὅτι τὸν Λέοντα ὁ Διονύσιος, μετὰ τὴν πρόσταξιν τὴν κατ' αὐτοῦ ἀνευρὼν, εἰς τρὶς τοῖς δορυφόροις ἐκέλευσεν ἀπάγειν, καὶ μετέγνω τρὶς, καὶ καθ' ἑκάστην μεταπομπὴν, κατεφίλει κλαίων, καὶ καταρώμενος ἑαυτοῦ, ὅτι ποτε ἔλαβε τὸ ξίφος. Τελευτῶν ἥττηται τῷ φόβῳ, καὶ προσέταξεν ἀποσφαγῆναι, εἰπὼν, Ὅτι οὐκ ἔστιν, ὦ Λέον, σοι ζῆν.

ΚΕΦ. λε.

Περὶ ἐλάφου ἐν νόσῳ φυσικῆς θεραπείας.

Λέγουσι φυσικοὶ ἄνδρες τὸν ἔλαφον, καθάρσεως δεόμενον, σέλινα ἐσθίειν· φαλαγγίων δὲ κνήσμασιν ἐχόμενον, καρκίνους.

ΚΕΦ. λϛ.

Περὶ Εὐρυδίκης Φιλίππου θυγατρὸς τελευτῆς.

Ὀλυμπιὰς τῇ Φιλίππου θυγατρὶ Εὐρυδίκῃ (ἣν δὲ ἄρα ἐξ Ἰλλυρίδος γυναικὸς τῷ Φιλίππῳ γενομένη) προσέπεμψε κώνειον, καὶ βρόχον, καὶ ξίφος. Ἡ δὲ αἱρεῖται τὸν βρόχον.

ΚΕΦ. λζ.

Περὶ Γέλωνος, καὶ τῶν αὐτῷ ἐπιβουλευόντων.

Γέλων, ὁ τῶν Συρακουσίων τύραννος, τὴν τῆς ἀρχῆς κατάστασιν πρᾳότατα εἶχε. Στασιώδεις δέ τινες ἐπεβούλευον

αὐτῷ· ἃ πυθόμενος ὁ Γέλων, εἰς ἐκκλησίαν συγκαλέσας τοὺς Συρακουσίους, εἰσῆλθεν ὡπλισμένος ὁ Γέλων, καὶ διεξελθὼν, ὅσα ἀγαθὰ αὐτοῖς εἰργάσατο, καὶ τὴν ἐπιβουλὴν ἐξεκάλυψε, καὶ ἀπεδύσατο τὴν πανοπλίαν, εἰπὼν πρὸς πάντας, Ἰδοὺ τοίνυν ὑμῖν ἐν χιτωνίσκῳ γυμνὸς τῶν ὅπλων παρέστηκα, καὶ δίδωμι χρῆσθαι, ὅ, τι βούλεσθε. Καὶ ἐθαύμασαν αὐτοῦ τὴν γνώμην οἱ Συρακούσιοι· οἱ δὲ καὶ τοὺς ἐπιβουλεύοντας παρέδοσαν αὐτῷ κολάσαι, καὶ τὴν ἀρχὴν ἔδωκαν. Ὁ δὲ καὶ τούτους εἴασε τῷ δήμῳ τιμωρήσασθαι. Καὶ εἰκόνα αὐτοῦ οἱ Συρακούσιοι ἔστησαν ἐν ἀζώστῳ χιτῶνι· καὶ ἦν τοῦτο τῆς δημαγωγίας αὐτοῦ ὑπόμνημα, καὶ τοῖς εἰς τὸν μετὰ ταῦτα αἰῶνα μέλλουσιν ἄρχειν δίδαγμα.

ΚΕΦ. λη.

Περὶ Ἀλκιβιάδου.

Ἰσχυρῶς Ὅμηρον ἐθαύμαζεν Ἀλκιβιάδης· καί ποτε διδασκαλείῳ παίδων προσελθὼν, ῥαψῳδίαν Ἰλιάδος ᾔτει. Τοῦ δὲ διδασκάλου μηδὲν ἔχειν Ὁμήρου φήσαντος, ἐντρίψας αὐτῷ κόνδυλον εὖ μάλα στερεὸν, παρῆλθεν, ἐνδειξάμενος, ὅτι ἐκεῖνος ἀπαίδευτός ἐστι, καὶ τοιούτους ἀποφαίνει τοὺς παῖδας.

Οὗτος, ἐπὶ κρίσιν καλούμενος θανατικὴν ἐκ Σικελίας ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, οὐχ' ὑπήκουσεν, εἰπὼν, Εὔηθες τὸν ἔχοντα δίκην, ζητεῖν ἀποφυγεῖν, ἐνὸν φυγεῖν. Εἰπόντος δέ τινος, Οὐ πιστεύεις τῇ πατρίδι τὴν περὶ σοῦ κρίσιν; ὁ δὲ εἶπεν, Οὐδὲ τῇ μητρίδι· δέδοικα γὰρ μὴ ἀγνοήσασα, καὶ σφαλεῖσα τοῦ ἀληθοῦς, εἶτα τὴν μέλαιναν ἐμβάλῃ ἀντὶ τῆς λευκῆς ψῆφον. Πυθόμενος οὖν, ὅτι θάνατος αὐτοῦ κατεγνώσθη ὑπὸ τῶν πολιτῶν, Δείξομεν οὖν, εἶπεν, ὅτι ζῶμεν· καὶ ὁρμήσας πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τὸν Δεκελεικὸν ἐξῆψε πόλεμον ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους.

Ἔλεγε δὲ μηδὲν παράδοξον ποιεῖν Λακεδαιμονίους, ἀδεῶς ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθνήσκοντας· τὴν γὰρ ἐκ τῶν νόμων ταλαι-

πωρίαν ἀποδιδράσκοντας, θάνατον ὑπὲρ τῶν πόνων, ὧν ἔχουσι, προθύμως ἀλλάττεσθαι.

Εἰώθει δέ, φασιν, ἐπιλέγειν ταῖς ἑαυτοῦ πράξεσιν, ὅτι τὸν τῶν Διοσκούρων ζῇ βίον, παρ' ἡμέραν τεθνηκώς τε, καὶ ἀναβιούς· εὐημερήσας γὰρ ἐν τῷ δήμῳ ἶσος Θεοῖς νομίζεσθαι, κακῶς δὲ ἀπαλλάξας, τῶν νεκρῶν μηδὲ ὀλίγον διαφέρειν.

ΚΕΦ. λθ.

Περὶ Ἐφιάλτου.

Ἐφιάλτης, ϛρατηγοῦ ὀνειδίσαντος αὐτῷ τινος πενίαν, Τὸ δὲ ἕτερον, ἔφη, διὰ τὶ οὐ λέγεις, ὅτι δίκαιός εἰμι.

ΚΕΦ. μ.

Περὶ Θεμιϛοκλέους.

Στρεπτῷ κειμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς χρυσῷ Περσικῷ ὁ Θεμιϛοκλῆς παρεϛὼς, [τῷ] παιδὶ εἶπεν, Οὐκ ἀναιρήσεις, ὦ παῖ, τὸ εὕρεμα τόδε; δείξας τὸν ϛρεπτόν· οὐ γὰρ σὺ Θεμιϛοκλῆς εἶ δήπου.

Ὅτι ἠτίμασαν αὐτόν ποτε Ἀθηναῖοι, εἶτα ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὖθις παρεκάλουν. Ὁ δὲ, Οὐκ ἐπαινῶ τοὺς τοιούτους ἄνδρας, οἵ τινες τὴν αὐτὴν ἀμίδα καὶ οἰνοχόην ἔχουσι.

Πρὸς Εὐρυβιάδην τὸν Λακεδαιμόνιον ἔλεγέ τι ὑπεναντίον, καὶ [ὃς] ἀνέτεινεν αὐτῷ τὴν βακτηρίαν. Ὁ δὲ, Πάταξον μὲν, ἄκουσον δέ. Ἤδει δὲ ὅτι, ἃ μέλλει λέγειν, τῷ κοινῷ λυσιτελεῖ.

ΚΕΦ. μα.

Περὶ Φωκίωνος.

Ὀδυρομένων τῶν μετὰ Φωκίωνος μελλόντων ἀποθνήσκειν, εἶπεν ὁ Φωκίων, Εἶτα οὐκ ἀγαπᾷς, Θούδιππε, μετὰ Φωκίωνος ἀποθνήσκων;

ΚΕΦ. μβ.

Περὶ Ἐπαμινώνδου.

Ἐπαμινώνδας ἔφευγε δίκην θανάτου, ἐπανελθὼν ἐκ τῆς Λα-

κωνικῆς, ὡς ἐπιβαλὼν τῇ βοιωταρχίᾳ τέσσαρας μῆνας παρὰ τὸν νόμον. Τοὺς μὲν οὖν συνάρχοντας ἐκέλευσεν εἰς αὐτὸν τὴν αἰτίαν ἀναφέρειν, ὡς ἐκβιασθέντας ἄκοντας. Αὐτὸς δὲ, παρελθὼν εἰς τὸ δικαστήριον, οὐκ ἔφη βελτίονας ἔχειν τῶν ἔργων τοὺς λόγους· εἰ δὲ μὴ, ἠξίου ἀποκτείνειν αὐτὸν, ἐπιγράψαι μέν τοι τῇ στήλῃ, ὅτι μὴ βουλομένους Θηβαίους ἠνάγκασεν Ἐπαμινώνδας, τὴν μὲν Λακωνικὴν πυρπολῆσαι, πεντακοσίοις ἐνιαυτοῖς ἀδήωτον οὖσαν· οἰκίσαι δὲ Μεσσήνην δι' ἐτῶν τριάκοντα καὶ διακοσίων· συντάξαι δὲ καὶ συναγαγεῖν εἰς ταὐτὸν Ἀρκάδας· ἀποδοῦναι δὲ τοῖς Ἕλλησι τὴν αὐτονομίαν. Καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν αἰδεσθέντες οἱ δικασταί. Ἐπανελθόντα δὲ αὐτὸν ἐκ τοῦ δικαστηρίου, Μελιταῖον κυνίδιον ἔσαινε. Διὸ πρὸς τοὺς παρόντας εἶπε, Τοῦτο μὲν ἀποδίδωσιν εὐεργεσίας μοι χάριν· Θηβαῖοι δὲ, πολλάκις ὑπ' ἐμοῦ εὖ παθόντες, ἔκρινάν με θανάτου.

ΚΕΦ. μγ.

Περὶ Τιμοθέου, καὶ Θεμιστοκλέους.

Ὅτι Τιμόθεος, ὁ στρατηγὸς Ἀθηναίων, ἐπιστεύετο εὐτυχὴς εἶναι· καὶ ἔλεγον τὴν τύχην αἰτίαν εἶναι, Τιμόθεον δὲ οὐδενὸς, κωμῳδοῦντες ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Καὶ οἱ ζωγράφοι δὲ καθεύδοντα ἐποίουν αὐτόν· εἶτα ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἀπῃώρητο ἑστῶσα ἡ Τύχη, ἕλκουσα εἰς κύρτον τὰς πόλεις.

Πυνθανομένου Θεμιστοκλέους τινὸς, Κατὰ τί μάλιστα ἥσθη ἐν τῷ βίῳ; Ὅδε ἀπεκρίνατο, Τὸ θέατρον ἰδεῖν Ὀλυμπιάσιν ἐπιστρεφόμενον εἰς ἐμὲ, εἰς τὸ στάδιον παριόντα.

ΚΕΦ. μδ.

Περὶ Θεμιστοκλέους καὶ Ἀριστείδου φιλονεικίας.

Τοὺς αὐτοὺς ἐπιτρόπους ἔσχε Θεμιστοκλῆς, καὶ Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, καὶ διὰ ταῦτά τοι καὶ συνετράφησαν, καὶ συνεπαιδεύθησαν κοινῷ διδασκάλῳ. Εστασιαζέτην δὲ ὅμως καὶ ἔτι παῖδες ὄντες· καὶ παρέμεινεν αὐτοῖς ἡ φιλονεικία ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας καὶ εἰς ἔσχατον γῆρας.

ΚΕΦ. με.

Περὶ Διονυσίου ἀπηνείας.

Ὅτι Διονύσιος τὴν μητέρα διέφθειρε φαρμάκοις· Λεπτίνην δὲ τὸν ἀδελφὸν, σῶσαι δυνάμενος, ἐν τῇ ναυμαχίᾳ περιεῖδεν ἀπολλύμενον.

ΚΕΦ. μϛ.

Περὶ δράκοντος εὐεργεσίας ἀναμνησθέντος.

Πόλις ἐστὶ τῆς Ἀχαΐας αἱ Πάτραι. Παῖς παρ' αὐτοῖς δράκοντα μικρὸν ἐπρίατο, καὶ ἔτρεφε μετὰ πολλῆς τῆς κομιδῆς. Αὐξηθέντος δὲ αὐτοῦ ἐλάλει πρὸς αὐτὸν, ὡς πρὸς ἀκούοντα, καὶ ἤθυρε μετ' αὐτοῦ, καὶ συνεκάθευδεν αὐτῷ. Εἰς μέγιστον δὲ μέγεθος ἐλθὼν ὁ δράκων, ὑπὸ τῶν πολιτῶν εἰς ἐρημίαν ἀπελύθη. Ὕστερον δὲ ὁ παῖς, νεανίας γενόμενος, ἀπό τινος θέας ἐπανιὼν, λῃσταῖς περιπεσὼν μετὰ τῶν συνηλίκων, βοῆς γενομένης, ἰδοὺ ὁ δράκων· καὶ τοὺς μὲν διεσκόρπισεν, οὓς δὲ ἀπέκτεινεν, αὐτὸν δὲ περιεσώσατο.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦ. α.

Πῶς ὁ Ἀριστοτέλης εἶχε πρὸς φιλοδοξίαν.

ἈΡΙΣΤΟΤΈΛΗΣ ὁ Νικομάχου, σοφὸς ἀνὴρ καὶ ὢν καὶ εἶναι δοκῶν, ἐπεί τις αὐτοῦ ἀφείλετο τὰς ψηφισθείσας αὐτῷ ἐν Δελφοῖς τιμὰς, ἐπιστέλλων πρὸς Ἀντίπατρον περὶ τούτων, φησὶν, Ὑπὲρ τῶν ἐν Δελφοῖς ψηφισθέντων μοι, καὶ ὧν ἀφῄρημαι νῦν, οὕτως ἔχω, ὡς μήτε μοι σφόδρα μέλειν ὑπὲρ αὐτῶν, μήτε μοι μηδὲν μέλειν. Οὐκ ἂν δὲ ἦν φιλοδοξία ταῦτα, οὐδ' ἂν καταγνοίην ἔγωγε τοιοῦτόν τι Ἀριστοτέλους· ἀλλ' εὖ φρονῶν ᾤετο, μὴ ὅμοιον εἶναι, ἀρχήν τινα μὴ λαβεῖν, ἢ λαβόντα ἀφαιρεθῆναι. Τὸ μὲν γάρ οὐδὲν μέγα, τὸ μὴ τυχεῖν· τὸ δὲ ἀλγεινὸν, τὸ τυχόντα, εἶτα ἀποστερηθῆναι.

ΚΕΦ. β.

Περὶ Ἀγησιλάου, καὶ τῶν βαρβάρων ἐπιορκούντων.

Ὅτι τοὺς παραβάντας ὅρκους τῶν βαρβάρων ἐπῄνεσεν Ἀγησίλαος, ὅτι τοὺς Θεοὺς ἑαυτοῖς ἐχθροὺς ποιησάμενοι ταῖς ἐπιορκίαις, αὐτῷ φίλους καὶ συμμάχους κατεπράξαντο.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ ἀσωτίας.

Τιμόθεος πρὸς Ἀριστοφῶντα, ἄσωτον ὄντα, πικρότατα καθικόμενος αὐτοῦ, εἶπεν, Ὧ ἱκανὸν οὐδὲν, ἀλλὰ τούτῳ γε αἰσχρὸν οὐδέν.

ΚΕΦ. δ.

Περὶ Ἀριϛείδου ὑπὸ γαλῆς δηχθέντος, καὶ ἀποθνήσκοντος.

Ὅτι Ἀριϛείδης ὁ Λοκρὸς ὑπὸ Ταρτησίας γαλῆς δηχθεὶς, καὶ ἀποθνήσκων, εἶπεν, Ὅτι πολὺ ἂν ἥδιον ἦν αὐτῷ δηχθέντι ὑπὸ λέοντος, ἢ παρδάλεως, ἀποθανεῖν, εἴπερ οὖν ἔδει τινὸς τῷ θανάτῳ προφάσεως, ἢ ὑπὸ θηρίου τοιούτου· τὴν ἀδοξίαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκεῖνος τοῦ δήγματος πολλῷ βαρύτερον φέρων, ἢ τὸν θάνατον αὐτόν.

ΚΕΦ. ε.

Τίσιν ἐχρῶντο οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ἀρχάς.

Οὐ μόνοις τοῖς ἀϛοῖς ἐχρῶντο Ἀθηναῖοι, πρὸς τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰς ϛρατηγίας ἐπιτηδείοις, ἀλλὰ γὰρ καὶ ξένους προῃροῦντο, καὶ τὰ κοινὰ αὐτοῖς ἐνεχείριζον, εἴπερ οὖν αὐτοὺς ἀγαθοὺς ὄντας κατέγνωσαν, καὶ ἐπιτηδείους εἰς τὰ τοιαῦτα. Ἀπολλόδωρον τὸν Κυζικηνὸν πολλάκις ϛρατηγὸν εἵλοντο, ξένον ὄντα, καὶ Ἡρακλείδην τὸν Κλαζομένιον· ἐνδειξάμενοι γὰρ, ὅτι ἄξιοι λόγου εἰσὶν, εἶτα οὐκ ἔδοξαν ἀνάξιοι τοῦ Ἀθηναίων ἄρχειν εἶναι. Καὶ ὑπὲρ μὲν τούτων ἐπαινεῖν χρὴ τὴν πόλιν, μὴ καταχαριζομένην τἀληθὲς τοῖς πολίταις, ἀλλὰ νέμουσαν καὶ τοῖς γένει μὲν μὴ προσήκουσι, δι' ἀρετὴν δὲ ἀξίοις τιμᾶσθαι.

ΚΕΦ. ϛ.

Ἀριϛίππου γνώμη περὶ εὐθυμίας.

Πάνυ σφόδρα ἐῤῥωμένως ἐῴκει λέγειν ὁ Ἀρίϛιππος, παρεγγυῶν, μήτε τοῖς παρελθοῦσιν ἐπικάμνειν, μήτε τῶν ἐπιόντων προκάμνειν· εὐθυμίας γὰρ δεῖγμα τὸ τοιοῦτο, καὶ ἵλεω διανοίας ἀπόδειξις. Προσέταττε δὲ ἐφ' ἡμέρᾳ τὴν γνώμην ἔχειν, καὶ αὖ πάλιν τῆς ἡμέρας ἐπ' ἐκείνῳ τῷ μέρει, καθ' ὃ ἕκαϛος ἢ πράττει τι, ἢ ἐννοεῖ. Μόνον γὰρ ἔφασκεν ἡμέ-

τερον εἶναι τὸ παρὸν, μήτε δὲ τὸ φθάνον, μήτε τὸ προσδοκώμενον· τὸ μὲν γὰρ ἀπολωλέναι, τὸ δὲ ἄδηλον εἶναι, εἴπερ ἔςαι.

ΚΕΦ. ζ.

Νόμος Λακωνικὸς περὶ τῆς τῶν σωμάτων χρόας, καὶ εὐφυΐας, καὶ των ὑπερσαρκούντων.

Λακεδαιμόνιος οὗτος ὁ νόμος. Ὁ δὲ νόμος ἐκεῖνα λέγει. Μηδένα Λακεδαιμονίων ἀνανδρότερον ὁρᾶσθαι τὴν χρόαν, ἢ τὸν ὄγκον τοῦ σώματος ἔχειν ὑπὲρ τὰ γυμνάσια· ἐδόκει γὰρ τὸ μὲν ἀργίαν ὁμολογεῖν, τὸ δὲ οὐχ' ὁμολογεῖν ἄνδρα. Προσεγέγραπτο δὲ τῷ νόμῳ, καὶ διὰ δέκα ἡμερῶν πάντως τοῖς Ἐφόροις τοὺς ἐφήβους παρίςασθαι γυμνοὺς δημοσίᾳ. Καὶ εἰ μὲν ἦσαν εὐπαγεῖς, καὶ ἐῤῥωμένοι, καὶ ἐκ τῶν γυμνασίων οἱονεὶ διαγλυφέντες, καὶ διατορευθέντες, ἐπῃνοῦντο· εἰ δέ τι χαῦνον ἦν αὐτοῖς τῶν μελῶν, ἢ ὑγρότερον, ὑποιδούσης καὶ ὑπαναφυομένης διὰ τὴν ῥαθυμίαν πιμελῆς, ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν ἐπαίοντο, καὶ ἐδικαιοῦντο. Ἐτίθεντο δὲ καὶ φροντίδα οἱ Ἔφοροι καθ' ἑκάςην πολυπραγμονεῖν τὰ περὶ τὴν ςολὴν, εἰ ἕκαςα αὐτῆς μὴ ἀπολείπεται τοῦ κόσμου τοῦ δέοντος. Ἔδει δὲ ὀψοποιοὺς ἐν Λακεδαίμονι εἶναι κρέως μόνου· ὁ δὲ παρὰ τοῦτο ἐπιςάμενος, ἐξηλαύνετο τῆς Σπάρτης, ὡς τὰ τῶν νοσούντων καθάρσια. Οἱ αὐτοὶ Ναυκλείδην τὸν Πολυβιάδου, ὑπερσαρκοῦντα τῷ σώματι, καὶ ὑπέρπαχυν διὰ τρυφὴν γενόμενον, ἐκ τῆς ἐκκλησίας τῶν θεωμένων κατήγαγον, καὶ ἠπείλησαν αὐτῷ φυγῆς προςίμησιν, ἐὰν μὴ τὸν βίον, ὃν ἐβίου τότε, ὑπαίτιον ὄντα, καὶ Ἰωνικὸν μᾶλλον, ἢ Λακωνικὸν, τοῦ λοιποῦ μεθαρμόσηται· φέρειν γὰρ αὐτοῦ τὸ εἶδος, καὶ τὴν τοῦ σώματος διάθεσιν, αἰσχύνην, καὶ τῇ Λακεδαίμονι, καὶ τοῖς νόμοις.

ΚΕΦ. η.

Πῶς ὁ Πολύκλειτος καὶ Ἱππόμαχος τὴν τῶν πολλῶν ἄγνοιαν ἐξήλεγξαν.

Δύο εἰκόνας εἰργάσατο Πολύκλειτος κατὰ τὸ αὐτὸ, τὴν μὲν τοῖς ὄχλοις χαριζόμενος, τὴν δὲ κατὰ τὸν νόμον τῆς τέχνης. Ἐχαρίζετο δὲ τοῖς πολλοῖς τὸν τρόπον τοῦτον· καθ' ἕκαςον τῶν εἰσιόντων μετετίθει τι, καὶ μετεμόρφου, πειθόμενος τῇ ἑκάςου ὑφηγήσει. Προὔθηκεν οὖν ἀμφοτέρας· καὶ ἡ μὲν ὑπὸ πάντων ἐθαυμάζετο, ἡ δὲ ἑτέρα ἐγελᾶτο. Ὑπολαβὼν οὖν ἔφη ὁ Πολύκλειτος, Ἀλλὰ ταύτην μὲν, ἣν ψέγετε, ὑμεῖς ἐποιήσατε, ταύτην δὲ, ἣν θαυμάζετε, ἐγώ.

Ἱππόμαχος ὁ αὐλητὴς, ἐπεὶ αὐτῷ μαθητὴς αὐλῶν ἥμαρτε μὲν κατὰ τὸ αὔλημα, ἐπηνέθη δὲ ὑπὸ τῶν παρόντων, καθίκετο αὐτοῦ τῇ ῥάβδῳ, καὶ ἔφη, Κακῶς ηὔλησας· οὐ γὰρ ἂν οὗτοί σε ἐπῄνουν.

ΚΕΦ. θ.

Περὶ Ξενοκράτους καρτερίας.

Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος, ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ ἄχαρι σκωπτόμενος, οὐδέποτε ἠγανάκτει, φασὶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν παροξύνοντα αὐτὸν ὑπὲρ τούτου, ἵνα τι ἀποκρίνηται τῷ Πλάτωνι, ὅδε καὶ πάνυ ἐμφρόνως κατασιγάζων τὸν ἄνδρα ἔφατο, Ἀλλὰ τοῦτο ἐμοὶ συμφέρει.

ΚΕΦ. ι.

Πῶς ὁ Φωκίων ἀντέσκωψεν εἰς τὸν Δημάδην.

Προείλοντο τοῦ Φωκίωνος Ἀθηναῖοι τὸν Δημάδην ςρατηγεῖν. Ὁ δὲ, προτιμηθεὶς, καὶ μέγα φρονῶν, προσελθὼν τῷ Φωκίωνι, Χρῆσόν μοι, ἔφη, τὴν ῥυπαρὰν χλαμύδα, ἣν εἰώθεις φορεῖν παρὰ τὴν ςρατηγίαν. Καὶ ὃς, Οὐδέποτε, εἶπεν, οὐδενὸς ῥυπαροῦ σὺ ἀπορήσεις, ἕς' ἂν ᾖς τοιοῦτος.

ΚΕΦ. ια.

Πῶς δεῖ εἶναι τὸν ἄρχοντα εἰς τοὺς ἀρχομένους.

Φιλίππος πρὸς Ἀλέξανδρον ἔφη ποτὲ, Δόξης φρόντιζε, ἀλλὰ μὴ ἔσο λοιμὸς, καὶ μὴ μεγάλη νόσος, ἀλλὰ ἐιρήνη καὶ ὑγεία· λέγων, τὸ μὲν βιαίως ἄρχειν καὶ πικρῶς, καὶ αἱρεῖν πόλεις, καὶ ἀπολλύειν δήμους, λοιμοῦ εἶναι, Τὸ δε ὑγείας προνοεῖσθαι καὶ σωτηρίας τῶν ἀρχομένων, ἐιρήνης ταῦτα ἀγαθά.

ΚΕΦ. ιβ

Τί ἔπραττεν ὁ Περσῶν βασιλεὺς ὁδοιπορῶν.

Ὅτι ὁ Περσῶν βασιλεὺς ὁδοιπορῶν, ἵνα μὴ ἀλύῃ, φιλύριον εἶχε, καὶ μαχαίριον, ἵνα ξέῃ τοῦτο· καὶ τοῦτο εἰργάζοντο αἱ βασιλέως χεῖρες. Πάντως γὰρ οὐκ εἶχεν οὐ βιβλίον, οὐ διάνοιαν, ἵν' ἢ σπουδαῖόν τι καὶ σεμνὸν ἀναγινώσκῃ, ἢ γενναῖόν τι καὶ λόγου ἄξιον βουλεύηται.

ΚΕΦ. ιγ.

Περὶ τῶν Ἀγάθωνος τραγῳδιῶν.

Πολλοῖς καὶ πολλάκις χρῆται τοῖς ἀντιθέτοις ὁ Ἀγάθων. Ἐπεὶ δέ τις, οἷον ἐπανορθούμενος ἀυτὸν, ἐβούλετο περιαιρεῖν ἀυτὰ τῶν ἐκείνου δραμάτων, εἶπεν, Ἀλλὰ σύ γε, γενναῖε, λέληθας σεαυτὸν, τὸν Ἀγάθωνα ἐκ τοῦ Ἀγάθωνος ἀφανίζων. Οὕτως ἐκόμα ἐπὶ τούτοις ἐκεῖνος, καὶ ᾤετο τὴν ἀυτοῦ τραγῳδίαν ταῦτ' εἶναι.

ΚΕΦ. ιδ.

Περὶ Στρατονίκου τοῦ κιθαρῳδοῦ.

Στρατόνικον τὸν κιθαρῳδὸν ὑπεδέξατό τις ἀμφιλαφῶς. Ὁ δὲ ὑπερήσθη τῇ κλήσει· καὶ γὰρ ἔτυχεν οὐκ ἔχων καταγωγὴν, ἅτε εἰς ξένην ἀφικόμενος. Ὑπερησπάζετο γοῦν τὸν ἄνδρα διὰ τὸ πρόχειρον τῆς κοινωνίας τῆς κατὰ τὴν ϛέγην. Ἐπεὶ δὲ καὶ

ἄλλον εἶδεν εἰσιόντα, καὶ ἄλλον, καὶ τρόπον τινὰ ἄκλειςον αὐτοῦ τὴν οἰκίαν πᾶσι τοῖς καταλύειν προῃρημένοις, ἐνταῦθα ὁ Στρατόνικος ἔφη πρὸς τὸν ἀκόλουθον, Ἀπίωμεν ἐντεῦθεν, ὦ παῖ· ἐοίκαμεν γὰρ ἀντὶ περιςερᾶς ἔχειν φάτταν, ὑπὲρ οἰκίας εὑρόντες πανδοκεῖον.

ΚΕΦ. ιε.

Περὶ τῶν τοῦ Σωκράτους λόγων.

Λόγος τις διεφοίτα, λέγων, τοὺς Σωκράτους λόγους ἐοικέναι τοῖς Παύσωνος γράμμασι. Καὶ γάρ τοι καὶ Παύσωνα τὸν ζωγράφον, ἐκλαβόντα παρά τινος γράψαι ἵππον καλινδούμενον, τόνδε γράψαι τρέχοντα. Ἀγανακτοῦντος οὖν τοῦ τὸ πινάκιον ἐκδόντος, ὡς παρὰ τὰς ὁμολογίας γράψαντος, ἀποκρίνασθαι τὸν ζωγράφον, Ὅτι ςρέψον τὸ πινάκιον, καὶ ὁ καλινδούμενος ἔςω σοι τρέχων. Καὶ τὸν Σωκράτην μὴ σαφῶς διαλέγεσθαι· εἰ γοῦν τις αὐτοὺς ςρέψει, ὀρθότατα ἔχειν. Οὐκ ἐβούλετο δὲ ἄρα ἀπεχθάνεσθαι τούτοις, πρὸς οὓς διελέγετο, καὶ διὰ τοῦτο αἰνιγματώδεις αὐτοὺς παρείχετο καὶ πλαγίους.

ΚΕΦ. ις.

Περὶ Ἱππονίκου φιλοτιμίας.

Ἱππόνικος ὁ Καλλίου ἐβούλετο ἀνδριάντα ἀναςῆσαι τῇ πατρίδι ἀνάθημα. Ἐπεὶ δέ τις συνεβούλευσε παρὰ Πολυκλείτῳ κατασκευάσαι τὸ ἄγαλμα, οὐκ ἔφη προσέξειν τοιούτῳ ἀναθήματι, οὗ τὴν δόξαν οὐχ ὁ ἀναθεὶς, ἀλλ' ὁ ποιήσας ἕξει. Δῆλον γὰρ, ὡς οἱ ὁρῶντες τὴν τέχνην ἔμελλον τὸν Πολύκλειτον, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνον, ἄγασθαι.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ Ἀρχελάου, καὶ περὶ Ζεύξιδος γραφῶν.

Σωκράτης ἔλεγεν Ἀρχέλαον εἰς τὴν οἰκίαν τετρακοσίας μνᾶς ἀναλῶσαι, Ζεῦξιν μισθωσάμενον τὸν Ἡρακλεώτην, ἵνα αὐτὴν καταγράφοι, εἰς ἑαυτὸν δὲ οὐδέν. Διὸ πόῤῥωθεν μὲν

ἀφικνεῖσθαι σὺν σπουδῇ πολλῇ τοὺς βουλομένους θεάσασθαι τὴν οἰκίαν· δι' αὐτὸν δὲ Ἀρχέλαον μηδένα εἰς Μακεδόνας ςέλλεσθαι, ἐὰν μή τινα ἀναπείσῃ χρήμασι, καὶ δελεάσῃ, ὑφ' ὧν οὐκ ἂν αἱρεθῆναι τὸν σπουδαῖον.

ΚΕΦ. ιη.

Πῶς ὀργιζόμενός τις τὸν οἰκέτην τιμωρῆσαι ἐβούλετο.

Ἀνὴρ Χῖος, ὀργιζόμενος τῷ οἰκέτῃ, Ἐγώ σε, ἔφη, οὐκ εἰς μύλην ἐμβαλῶ, ἀλλ' εἰς Ὀλυμπίαν ἄξω. Πολλῷ γὰρ ᾤετο πικροτέραν, ὡς τὸ εἰκὸς, εἶναι τιμωρίαν ἐκεῖνος, ἐν Ὀλυμπίᾳ θεώμενον ὑπὸ τῆς ἀκτῖνος ὀπτᾶσθαι, ἢ ἀλεῖν μύλῃ παραδοθέντα.

ΚΕΦ. ιθ.

Περὶ Ἀρχύτου σωφροσύνης ἐν λόγοις.

Ἀρχύτας τά τε ἄλλα ἦν σώφρων, καὶ οὖν καὶ τὰ ἄκοσμα ἐφυλάττετο τῶν ὀνομάτων. Ἐπεὶ δέ ποτε ἐβιάζετό τι εἰπεῖν τῶν ἀπρεπῶν, οὐκ ἐξενικήθη, ἀλλ' ἐσιώπησε μὲν αὐτὸ, ἐπέγραψε δὲ κατὰ τοῦ τοίχου, δείξας μὲν, ὃ εἰπεῖν ἐβιάζετο, οὐ μὴν βιασθεὶς εἰπεῖν.

ΚΕΦ. κ.

Περί τινος φληνάφου ἱςορίας.

Συβαρίτης ἀνὴρ παιδαγωγὸς (καὶ γὰρ οὖν μετὰ τῶν ἄλλων Συβαριτῶν καὶ αὐτοὶ ἐτρύφων), τοῦ παιδὸς, ὃν ἦγε διὰ τῆς ὁδοῦ, ἰσχάδι περιτυχόντος, καὶ ἀνελομένου, ἐπέπληξεν αὐτῷ ἰσχυρότατα· γελοιότατα δὲ αὐτὸς τὸ εὕρημα παρὰ τοῦ παιδὸς ἁρπάσας κατέτραγεν. Ὅτε τοῦτο ἀνελεξάμην ἐν ἱςορίαις Συβαριτικαῖς, ἐγέλασα, ἔδωκα δὲ αὐτὸ εἰς μνήμην, μὴ βασκήνας διὰ φιλανθρωπίαν γελάσαι καὶ ἄλλον.

ΚΕΦ. κα.

Περὶ Συάγρου ποιητοῦ.

Ὅτι Σύαγρός τις ἐγένετο ποιητὴς μετ' Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον, ὃς λέγεται τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον πρῶτος ᾆσαι, μεγίςης οὗτος ὑποθέσεως λαϐόμενος, καὶ ἐπιτολμήσας ταύτῃ.

ΚΕΦ. κβ.

Περὶ τυράννου κωλύσαντος τους ἑαυτοῦ ὑπηκόους διαλέγεσθαι ἀλλήλοις.

Ὅτι Τρύζος τις τύραννος, βουλόμενος ἐξελεῖν τὰς συνωμοσίας, καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ ἐπιϐουλὰς, ἔταξε τοῖς ἐπιχωρίοις, μηδένα μηδενὶ διαλέγεσθαι, μήτε κοινῇ, μήτε ἰδίᾳ. Καὶ ἦν τὸ πρᾶγμα ἀμήχανον καὶ χαλεπόν. Ἐσοφίσαντο οὖν τὸ τοῦ τυράννου πρόςαγμα, καὶ ἀλλήλοις ἔνευον, καὶ ἐχειρονόμουν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἐνεώρων δριμὺ, καὶ αὖ πάλιν γαληναῖον καὶ * βλέμμα * φαιδρόν· καὶ ἐπὶ τοῖς σκυθρωποῖς καὶ ἀνηκέςοις ἕκαςος αὐτῶν συνωφρυωμένος ἦν δῆλος, τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐκ τοῦ προσώπου τῷ πλησίον διαδεικνύς. Ἐλύπει τὸν τύραννον καὶ ταῦτα, καὶ ἐπίςευε τέξεσθαί τι αὐτῷ πάντως κακὸν καὶ τὴν σιωπὴν, διὰ τὸ τῶν σχημάτων ποικίλον. Ἀλλ' οὖν ἐκεῖνος καὶ τοῦτο κατέπαυσε. Τούτων τις οὖν ἀχθόμενος τῇ ἀμηχανίᾳ, καὶ δυσφορῶν, καὶ τὴν μοναρχίαν καταλῦσαι διψῶν, ἀφίκετο εἰς τὴν ἀγορὰν, εἶτα ἔκλαε ςὰς πολλοῖς ἅμα καὶ θαλεροῖς τοῖς δακρύοις. Περιέςησαν οὖν αὐτὸν, καὶ περιῆλθον τὸ πλῆθος, καὶ ὀδυρμῷ κἀκεῖνοι συνείχοντο. Ἧκεν ἀγγελία παρὰ τὸν τύραννον, ὡς οὐδεὶς αὐτῶν χρῆται νεύματι οὐκ ἔτι, δάκρυα δὲ αὐτοῖς ἐπιχωριάζει. Ὁ δὲ, ἐπειγόμενος καὶ τοῦτο παῦσαι, μὴ μόνον τῆς γλώττης καταγινώσκων δουλείαν, μηδὲ μόνον τῶν νευμάτων, ἀλλ' ἤδη καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τὴν ἐκ φύσεως ἀποκλείων ἐλευθερίαν, ᾗ ποδῶν εἶχεν, ἀφίκετο σὺν τοῖς δορυφόροις, ἵνα ἀναςείλῃ τὰ δάκρυα. Οἱ δὲ οὐκ ἔφθησαν

ἰδόντες αὐτὸν, καὶ τὰ ὅπλα τῶν δορυφόρων ἁρπάσαντες, τὸν τύραννον ἀπέκτειναν.

ΚΕΦ. κγ.

Περὶ Κλεινίου καὶ Ἀχιλλέως, μουσικῇ τὴν ὀργὴν ἀναςέλλειν φιλούντων.

Κλεινίας ἀνὴρ ἦν σπουδαῖος τὸν τρόπον, Πυθαγόρειος δὲ τὴν σοφίαν. Οὗτος εἴ ποτε εἰς οργὴν προήχθη, καὶ εἶχεν αἰσθητικῶς ἑαυτοῦ εἰς θυμὸν ἐξαγομένου, παραχρῆμα, πρὶν ἢ ἀνάπλεως αὐτῷ ἡ ὀργὴ, καὶ ἐπίδηλος γένηται, ὅπως διάκειται, τὴν λύραν ἁρμοσάμενος, ἐκιθάριζε. Πρὸς δὲ τοὺς πυνθανομένους τὴν αἰτίαν ἀπεκρίνετο ἐμμελῶς, Ὅτι πραΰνομαι. Δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ ἐν Ἰλιάδι Ἀχιλλεὺς, ὁ τῇ κιθάρᾳ προσᾴδων, καὶ τὰ κλέα τῶν προτέρων διὰ τοῦ μέλους εἰς μνήμην ἑαυτῷ ἄγων, τὴν μῆνιν κατευνάζειν. Μουσικὸς γὰρ ὢν, τὴν κιθάραν πρώτην ἐκ τῶν λαφύρων ἔλαβε.

ΚΕΦ. κδ.

Περί τινων χρημάτων κρειττόνων ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, καὶ τῶν τοὺς δανειςὰς ἀποκτεινάντων.

Χρημάτων κατεφρόνησαν, καὶ μεγαλοφροσύνην ἐπεδείξαντο, ὁρῶντες ἐν πενίᾳ τοὺς πολίτας ὄντας, πλουτοῦντες αυτοὶ, ἐν μὲν Κορίνθῳ Θεοκλῆς, καὶ Θρασωνίδης, ἐν δὲ Μιτυλήνῃ Πρᾶξις. Καὶ οὖν καὶ ἄλλοις συνεβούλευον ἐπικουφίσαι τῆς πενίας τὴν ἀνάγκην τοῖς ἀπορουμένοις. Ἐπεὶ δ' οὐκ ἔπειθον, ἀλλ' αὐτοί γε τὰ ἑαυτῶν ἀφῆκαν χρέα, καὶ ὤναντο οὐκ εἰς ἀργύριον, ἀλλ' εἰς αὐτὴν τὴν ψυχήν. Οἱ γὰρ μὴ ἀφεθέντες, ἐπιθέμενοι τοῖς δανείσασι, προβαλόμενοι τῆς ὀργῆς τὰ ὅπλα, καὶ εὐλογωτάτην χρείαν, τὴν ἄμαχον καὶ τὴν ἐκ τῶν ἐπειγόντων ἀνάγκην, ἀπέκτειναν τοὺς δανειςάς.

ΚΕΦ. κε.

Πῶς τις ἔπεισεν ἐν πολιτείᾳ ὁμόνοιαν καθέξεσθαι.

Ἐςασίασάν ποτε πρὸς ἀλλήλους οἱ Χῖοι, ἀνδρειότατα νοσήσαντες νόσον ταύτην βαρυτάτην. Ἀνὴρ οὖν ἐν αὐτοῖς, πολιτικὸς τὴν φύσιν, πρὸς τοὺς σπουδάζοντας τῶν ἑταίρων πάντας ἐκβάλλειν τοὺς ἐναντίους, Μηδαμῶς, ἔφη· ἀλλ' ἐπεὶ κεκρατήκαμεν, ὑπολιπώμεθά τινας, ἵνα μὴ τοῦ χρόνου προϊόντος, οὐκ ἔχοντες ἀντιπάλους, ἡμῖν αὐτοῖς ἀρξώμεθα πολεμεῖν. Καὶ εἰπὼν ἔπεισε· καὶ γὰρ ἔδοξε καλῶς λέγειν, ἐπεὶ οὕτως ἔλεγεν.

ΚΕΦ. κς.

Περὶ Ἀνταγόρου Ἀρκεσίλαον λοιδορήσαντος.

Ἀρκεσίλαον, τὸν ἐξ Ἀκαδημίας, Ἀνταγόρας ὁ ποιητὴς ἐλοιδορεῖτο, προσφθαρεὶς αὐτῷ, καὶ ταῦτα ἐν τῇ ἀγορᾷ. Ὁ δὲ σφόδρα μεγαλοφρόνως, ἔνθα ἑώρα μάλιςα συνεςῶτας πολλοὺς, ἐνταῦθα ἐπορεύετο διαλεγόμενος, ἵνα ὁ λοιδορῶν ἐν πλείοσιν ἀσχημονῇ. Οἱ γοῦν ἀκούοντες ἀπεςρέφοντο, καὶ μανίαν ἐπεκάλουν τῷ Ἀνταγόρᾳ.

ΚΕΦ. κζ.

Περὶ Ἀγησιλάου.

Ἐγὼ δὲ ἐπαινῶ μάλιςα ἐκείνους, ὅσοι τὰ ὑποφυόμενα τῶν κακῶν φθείροντες ἀεὶ, ταῦτα ἐκκόπτουσι, πρὶν ἢ δυνάμεώς τινος ἐπιλαβέσθαι. Ἀγησίλαος οὖν συνεβούλευσεν, ἀκρίτως ἀποκτείνειν τοὺς συνιόντας νύκτωρ ὑπὸ τὴν τῶν Θηβαίων εἰσβολήν.

ΚΕΦ. κη.

Περὶ Πυθέου ῥήτορος.

Ὠνείδισέ τις τῷ ῥήτορι Πυθέᾳ, ὅτι κακός ἐςιν. Ὁ δὲ οὐκ ἠρνήσατο· τὸ γὰρ συνειδὸς οὐκ ἐπέτρεπεν αὐτῷ. Ἀπεκρίνατο δὲ ἐκεῖνο, Ἐλάχιςον χρόνον τῶν πεπολιτευμένων Ἀθήνησι γενέ-

σθαι κακός· μέγα φρονῶν, δῆλον, ὅτι μὴ διὰ τέλους ἦν τοιοῦτος, καὶ ἡγούμενος μὴ ἀδικεῖν, ἐπεὶ μὴ τοῖς πονηροτάτοις παρεβάλλετο. Εὔηθες δὲ τοῦτο τοῦ Πυθέου· οὐ γὰρ μόνον ὁ ἀδικήσας, κακὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐννοήσας ἀδικῆσαι, παρά γε ἐμοὶ κριτῇ.

ΚΕΦ. κθ.

Ὅτι Λύσανδρος χρήματα εἰς Σπάρτην ἐκόμισεν.

Ὅτι Λύσανδρος ἐκόμισεν εἰς Λακεδαίμονα χρήματα, καὶ ἐδίδαξε τοὺς Λακεδαιμονίους παρανομεῖν εἰς τὸ πρόςαγμα τοῦ Θεοῦ, τὸ κελεῦον, Ἄβατον εἶναι χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ τὴν Σπάρτην. Τῶν οὖν φρονούντων τινὲς διεκώλυον, φρόνημα ἔτι κεκτημένοι Λακωνικὸν, καὶ Λυκούργου, καὶ τοῦ Πυθίου ἄξιον. Οἱ δὲ προσιέμενοι, διεβλήθησαν· καὶ ἡ ἐξ ἀρχῆς αὐτῶν ἀρετὴ κατὰ μικρὸν ὑπέληξεν.

ΚΕΦ. λ.

Πῶς ὁ Ἄννων ἐκθεοῦν ἑαυτὸν ἐβούλετο.

Ἄννων ὁ Καρχηδόνιος ὑπὸ τρυφῆς ἐν τοῖς ἀνθρώπων ὅροις οὐκ ἠξίου διαμένειν, ἀλλ' ἐπενόει φήμας ὑπὲρ ἑαυτοῦ κατασπείρεσθαι κρείττονας, ἢ κατὰ τὴν φύσιν, ἥνπερ οὖν ἔλαχεν. Ὄρνιθας γὰρ τῶν ᾠδικῶν παμπόλλους πριάμενος, ἔτρεφεν ἐν σκότῳ αὐτοὺς, ἓν διδάσκων μάθημα λέγειν, Θεός ἐςιν Ἄννων. Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι μίαν φωνὴν ταύτην ἀκούοντες, ἐγκρατεῖς ταύτης ἐγένοντο, ἄλλον ἄλλοσε διαφῆκεν, οἰόμενος διαῤῥεῦσαι τῶν ὀρνίθων τὸ ὑπὲρ ἑαυτοῦ μέλος. Οἱ δὲ, τὸ πτερὸν ἀπολύσαντες ἅπαξ, καὶ ἐλευθερίας λαβόμενοι, καὶ ἐς ἤθη τὰ σύντροφα αὐτοῖς ἐλθόντες, τὰ οἰκεῖα ᾖδον, καὶ τὰ τῶν ὀρνίθων ἐμουσούργουν, μακρὰ χαίρειν εἰπόντες Ἄννωνι, καὶ μαθήμασι τοῖς ἐν τῇ δουλείᾳ.

ΚΕΦ. λα.

Περὶ Πτολεμαίου Τρύφωνος ἐπικαλουμένου.

Πτολεμαῖος ὁ Τρύφων (τοῦτο γὰρ αὐτὸν ἐκάλουν ἐκ τοῦ

βίου), γυναικὸς ὡραίας ἐντυχεῖν αὐτῷ βουλομένης, ὅδε ἔφη, Ἀπηγόρευσέ μοι ἡ ἀδελφὴ παρὰ γυναικὸς καλῆς λόγον δέξασθαι. Ἡ δὲ ἀτρέςως πάνυ καὶ ἐμμελῶς, Παρὰ καλοῦ λάβοις ἄρ'; εἶπε. Καὶ ἐκεῖνος ἀκούσας ἐπῄνεσε.

ΚΕΦ. λβ.

Περὶ Τιμανδρίδου οὐκ ἐπαινέσαντος πλουτεῖν τὸν υἱόν.

Λακεδαιμόνιος ἀνὴρ, Τιμανδρίδας ὄνομα, ἀποδημήσας, τὸν υἱὸν ἀπέλιπε μελεδωνὸν τῆς οἰκίας. Εἶτα ἐπανελθὼν χρόνῳ ὕςερον, καὶ εὑρὼν τὴν οὐσίαν ποιήσαντα ἧς ἀπέλιπε πλείω, ἔφη πολλοὺς ἀδικεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ Θεούς τε, καὶ οἰκείους, καὶ ξένους· τὰ γὰρ περιττὰ τούτων εἰς ἐκείνους ἀναλίσκεσθαι ὑπὸ τῶν ἐλευθέρων. Τὸ δὲ ζῶντα μὲν φαίνεσθαι πένητα, τελευτήσαντα δὲ καταφωραθῆναι πλούσιον, ἀλλὰ τοῦτο τῶν ἐν ἀνθρώποις ἐςὶν αἴσχιςον.

ΚΕΦ. λγ.

Περὶ Πλάτωνος, καὶ Διογένους.

Διελέγετο ὑπέρ τινων ὁ Πλάτων, παρὼν δ' ὁ Διογένης ὀλίγον αὐτῷ προσεῖχεν. Ἠγανάκτησεν οὖν ἐπὶ τούτοις ὁ Ἀρίςωνος, καὶ ἔφη, Ἐπάκουσον τῶν λόγων, Κύον. Καὶ ὃς, οὐδὲν διαταραχθεὶς, Ἀλλ' ἐγὼ, εἶπεν, οὐκ ἐπανῆλθον ἐκεῖσε, ὅθεν ἐπράθην, ὥσπερ οἱ κύνες, αἰνιττόμενος αὐτοῦ τὴν εἰς Σικελίαν ὁδόν. Εἰώθει δέ, φασιν, ὁ Πλάτων περὶ Διογένους λέγειν, ὅτι μαινόμενος οὗτος Σωκράτης ἐςίν.

ΚΕΦ. λδ.

Παρὰ τίνος ἔμαθον τὰ νόμιμα οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ περὶ τῶν ἐκείνων δικαςῶν.

Αἰγύπτιοί φασι παρ' Ἑρμοῦ τὰ νόμιμα ἐκμουσωθῆναι. Οὕτω δὲ καὶ ἕκαςοι τὰ παρ' ἑαυτοῖς σεμνύνειν προῄρηνται. Δικαςαὶ δὲ τὸ ἀρχαῖον παρ' Αἰγυπτίοις οἱ ἱερεῖς ἦσαν. Ἦν δὲ τούτων ἄρχων ὁ πρεσβύτατος, καὶ ἐδίκαζεν ἅπαντας. Ἔδει δὲ αὐτὸν

εἶναι δικαιότατον ἀνθρώπων, καὶ ἀφειδέϛατον. Εἶχε δὲ καὶ ἄγαλμα περὶ τὸν αὐχένα ἐκ σαπφείρου λίθου, καὶ ἐκαλεῖτο τὸ ἄγαλμα Ἀλήθεια. Ἐγὼ δὲ ἠξίουν, μὴ λίθου πεποιημένην, καὶ εἰκασμένην, τὴν Ἀλήθειαν περιφέρειν τὸν δικαϛὴν, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ ἔχειν αὐτήν.

ΚΕΦ. λε.

Περὶ Λαΐδος.

Ὅτι Λαῒς καὶ Ἀξίνη ἐκαλεῖτο. Ἤλεγχε δὲ αὐτῆς τὸ ἐπώνυμον τοῦτο τὴν τοῦ ἤθους ἀγριότητα, καὶ ὅτι πολὺ ἐπράττετο, καὶ ἔτι μᾶλλον παρὰ τῶν ξένων, ἅτε ἀπαλλαττομένων θᾶττον.

ΚΕΦ. λϛ.

Ὅτι γελοῖοι οἱ διὰ τοὺς πατέρας μέγα φρονοῦντες.

Γελᾷν δὲ ἔξεϛιν ἐπὶ τοῖς μέγα φρονοῦσι διὰ τοὺς πατέρας, καὶ τοὺς ἄνω τοῦ γένους, εἴγε Μαρίου μὲν τὸν πατέρα οὐκ ἴσμεν, αὐτὸν δὲ θαυμάζομεν διὰ τὰ ἔργα· καὶ Κάτωνα δὲ, καὶ Σέρβιον, καὶ Ὁϛίλιον, καὶ Ῥωμύλον.

ΚΕΦ. λζ.

Περὶ ἀγαλμάτων, καὶ εἰκόνων.

Φιλῶ δὲ μηδὲ τὰ ἀγάλματα, ὅσα ἡμῖν ἡ πλαϛικὴ δείκνυσι, μηδὲ τὰς εἰκόνας, ἀργῶς ὁρᾷν· ἔϛι γάρ τι ταῖς χειρουργίαις σοφὸν καὶ ἐν τούτοις. Καὶ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα δύναταί τις καταγνῶναι ἔχοντα ταύτῃ, ἐν δὲ τοῖς καὶ ἐκεῖνο. Τῶν Μουσῶν οὐδεὶς οὐδέποτε, οὔτε γραφικὸς ἀνὴρ, οὔτε πλαϛικὸς, οἷός τε ἐγένετο ψευδίϛατα, καὶ κίβδηλα, καὶ ἀλλότρια τῶν Διὸς θυγατέρων τὰ εἴδη παραϛῆσαι ἡμῖν· ἢ τίς οὕτως νεανικῶς ἐμάνη δημιουργὸς, ὥϛε ὡπλισμένας ἡμῖν ἐργάσασθαι; Ὁμολογεῖ δὲ τοῦτο, ὅτι δεῖ τὸν ἐν Μούσαις βίον εἰρηνικόν τε ἅμα καὶ πρᾶον εἶναι, καὶ ἄξιον ἐκείνων.

ΚΕΦ. λη.

Περὶ Ἐπαμινώνδου καὶ Πελοπίδου.

Ἐπαμινώνδου τοῦ Θηβαίου πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα καλὰ οἶδα, ἐν δὲ τοῖς καὶ τόδε. Ἔλεγε πρὸς Πελοπίδαν, μὴ πρότερον ἀπαλλάττεσθαι τῆς ἀγορᾶς ἡμέρᾳ, πρὶν ἢ φίλον τοῖς ἀρχαίοις τινὰ προσπορίσαι νεώτερον.

ΚΕΦ. λθ.

Πῶς ὁ Ἀνταλκίδας ἤλεγξε δῶρον μύρῳ βεβαμμένον αὐτῷ πεμφθέν.

Ὁ Περσῶν βασιλεὺς (βούλομαι γάρ τι ὑμῖν καὶ φαιδρὸν εἰπεῖν), ϛέφανον εἰς μύρον βάψας (διεπέπλεκτο δὲ ῥόδων ὁ ϛέφανος), ἔπεμψεν Ἀνταλκίδᾳ, πρεσβεύοντι ὑπὲρ εἰρήνης πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ, Δέχομαι μὲν, ἔφη, τὸ δῶρον, καὶ ἐπαινῶ τὴν φιλοφροσύνην, ἀπώλεσας δὲ τὴν ὀσμὴν τῶν ῥόδων, καὶ τὴν τῆς φύσεως εὐωδίαν, διὰ τὴν ἐκ τῆς τέχνης κιβδηλίαν.

ΚΕΦ. μ.

Περὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίων τυράννου ὠμότητος.

Ἀλέξανδρος, ὁ Φεραίων τύραννος, ἐν τοῖς μάλιϛα ἔδοξεν ὠμότατος εἶναι. Θεοδώρου δὲ τοῦ τῆς τραγῳδίας ποιητοῦ ὑποκρινομένου τὴν Ἀερόπην σφόδρα ἐμπαθῶς, ὅδε εἰς δάκρυα ἐξέπεσεν, εἶτα ἐξανέϛη τοῦ θεάτρου. Ἀπολογούμενος δὲ ἔλεγε τῷ Θεοδώρῳ, ὡς οὐ καταφρονήσας, οὐδὲ ἀτιμάσας αὐτὸν ᾤχετο, ἀλλ' αἰδούμενος, εἰ τὰ μὲν ὑποκριτῶν πάθη, οἷός τε ἦν ἐλεεῖν, τὰ δὲ τῶν ἑαυτοῦ πολιτῶν οὐχί.

ΚΕΦ. μα.

Περὶ Ἀπολλοδώρου μανίας διὰ τὸν οἶνον.

Ὅτι Ἀπολλόδωρος, πλεῖϛον ἀνθρώπων πίνων οἶνον, οὐκ ἀπεκρύπτετο τὸ ἑαυτοῦ κακὸν, οὐδὲ ἐπειρᾶτο περιαμπέχειν τὴν μέθην, καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς κακά· ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ οἴνου ὑπανα-

φλεγόμενος καὶ ὑπεξαπτόμενος, ἐγίνετο φονικώτερος, πρὸς τῇ φύσει καὶ τὸ πόμα ἔχων ἐνδόσιμον.

ΚΕΦ. μβ.

Ξενοκράτους γνώμη.

Ξενοκράτης, ὁ Πλάτωνος ἑταῖρος, ἔλεγε μηδὲν διαφέρειν, ἢ τοὺς πόδας, ἢ τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἰς ἀλλοτρίαν οἰκίαν τιθέναι· ἐν ταυτῷ γὰρ ἁμαρτάνειν τόν τε εἰς ἃ μὴ δεῖ χωρία βλέποντα, καὶ εἰς οὓς μὴ δεῖ τόπους παριόντα.

ΚΕΦ. μγ.

Περὶ Πτολεμαίου, καὶ Βερενίκης.

Ὁ μὲν Πτολεμαῖός, φασιν (ὁπόςος δὲ αὐτῶν, ἐᾶν δεῖ), καθῆςο ἐπὶ κύβοις, καὶ πεττεύων διετέλει· εἶτά τις αὐτῷ παρεςὼς ἀνεγίνωσκε τῶν κατεγνωσμένων τὰ ὀνόματα, καὶ τὰς καταδίκας αὐτῶν προσεπέλεγεν, ἵνα ἐκεῖνος παρασημήνηται τοὺς ἀξίους θανάτου. Βερενίκη δὲ ἡ γαμετὴ αὐτοῦ, λαβοῦσα τὸ βιβλίον παρὰ τοῦ παιδὸς, εἶτα οὐκ εἴασε διαναγνωσθῆναι τὸ πᾶν οὐκ ἔτι, φήσασα, Πάνυ σφόδρα προσέχοντα τὴν διάνοιαν, ὑπὲρ ἀνθρώπου ψυχῆς διαλογίζεσθαι, καὶ μὴ πρὸς παιδιᾷ γινόμενον· οὐ γὰρ ὁμοίαν εἶναι πτῶσιν τὴν τῶν κύβων καὶ τὴν τῶν σωμάτων. Πρὸς ταῦτα ὁ Πτολεμαῖος ἥσθη, καὶ οὐδέποτε κυβεύων μετὰ ταῦτα ὑπὲρ ἀνθρώπου κρίσεως ἤκουσεν.

ΚΕΦ. μδ.

Λακωνικὸς νόμος περὶ φιλαργυρίας.

Λακωνικὸν μειράκιον ἐπρίατο χωρίον ὑπερεύωνον, εἶτα ἐπὶ τὰς ἀρχὰς ἤχθη, καὶ ἐζημιώθη. Τὸ δὲ αἴτιον τῆς καταδίκης ἐκεῖνο ἦν, ἐπεὶ νέος ὢν τοῦ κερδαίνειν ὀξύτατα ἤρα. Ἦν δὲ Λακεδαιμονίων ἐν τοῖς μάλιςα ἀνδρικὸν καὶ τοῦτο, μὴ πρὸς μόνους πολεμίους παρατετάχθαι, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀργύριον.

ΚΕΦ. με.

Περί τινων γυναικῶν ἐπαίνου ἀξίων.

Γυναῖκας τῶν Ἑλλήνων ἐπαινοῦμεν, Πηνελόπην, Ἄλκηςιν, καὶ τὴν Πρωτεσιλάου· Ῥωμαίων, Κορνηλίαν, καὶ Πορκίαν, καὶ Κεςιλίαν. Ἐδυνάμην δὲ εἰπεῖν καὶ ἄλλας, ἀλλ' οὐ βούλομαι τῶν μὲν Ἑλλήνων εἰπεῖν ὀλίγας, ἐπικλύσαι δὲ τοῖς τῶν Ῥωμαίων ὀνόμασιν, ὡς ἂν μή μέ τις δοκοίη χαρίζεσθαι ἐμαυτῷ διὰ τὴν πατρίδα.

ΚΕΦ. μς.

Περὶ Μαγνήτων παρατάξεως μετὰ τῶν Ἐφεσίων.

Οἱ Μαιάνδρῳ παροικοῦντες Μάγνητες, Ἐφεσίοις πολεμοῦντες, ἕκαςος τῶν ἱππέων ἦγεν αὐτῷ συςρατιώτην, θηρατὴν κύνα, καὶ ἀκοντιςὴν οἰκέτην. Ἡνίκα δὲ ἔδει συμμίξαι, ἐνταῦθα οἱ μὲν κύνες προπηδῶντες ἐτάραττον τὴν παρεμβολὴν, φοβεροί τε, καὶ ἄγριοι, καὶ ἐντυχεῖν ἀμείλικτοι ὄντες· οἱ δὲ οἰκέται, προπηδῶντες τῶν δεσποτῶν, ἠκόντιζον. Ἦν δὲ ἄρα, ἐπὶ τῇ φθανούσῃ διὰ τοὺς κύνας ἀταξίᾳ, καὶ τὰ παρὰ τῶν οἰκετῶν δρώμενα ἐνεργῆ. Εἶτα ἐκ τρίτου ἐπῄεσαν αὐτοί.

ΚΕΦ. μζ.

Περὶ Ζεύξιδος Ἑλένης εἰκόνος, καὶ Νικοςράτου ζωγράφου.

Ὅτι Ζεῦξις ὁ Ἡρακλεώτης ἔγραψε τὴν Ἑλένην. Νικόςρατος οὖν ὁ ζωγράφος ἐξεπλήττετο τὴν εἰκόνα, καὶ τεθηπὼς τὸ γράμμα δῆλος ἦν. Ἤρετο οὖν τις αὐτὸν προσελθὼν, τί δὴ παθὼν οὕτω θαυμάζοι τὴν τέχνην; ὁ δὲ, Οὐκ ἄν με ἠρώτησας, εἶπεν, εἰ τοὺς ἐμοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκέκτησο. Ἐγὼ δ' ἂν φαίην τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν λόγων, ἀλλ' εἴ τις ἔχοι πεπαιδευμένα ὦτα, ὥσπεροῦν οἱ χειρουργοὶ τεχνικὰ ὄμματα.

ΚΕΦ. μη.

Τίνας ὁ Ἀλέξανδρος ὑπώπτευεν.

Ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος Πτολεμαίου τὸ δεξιὸν ὑφωρᾶτο, Ἀῤῥίου δὲ ἐδεδίει τὸ ἄτακτον, τό γε μὴν νεωτεροποιὸν Πύθωνος.

ΚΕΦ. μθ.

Διὰ τί ὁ Φίλιππος τοὺς τῶν δοκιμωτάτων υἱοὺς περὶ τὴν ἑαυτοῦ θεραπείαν εἶχεν.

Ὅτι Φίλιππος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ δοκιμωτάτων τοὺς υἱεῖς παραλαμβάνων, περὶ τὴν ἑαυτοῦ θεραπείαν εἶχεν, οὔτι που, φασὶν, ἐνυβρίζων αὐτοῖς, οὐδὲ διευτελίζων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐναντίων, καρτερικοὺς αὐτοὺς ἐκπονῶν, καὶ ἑτοίμους πρὸς τὸ τὰ δέοντα πράττειν ἀποφαίνων. Πρὸς δὲ τοὺς τρυφῶντας αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ ἐπιταττόμενα ῥαθύμως ἔχοντας, διέκειτό, φασι, πολεμίως. Ἀφθόνητον γοῦν ἐμαστίγωσεν, ὅτι τὴν τάξιν ἐκλιπὼν ἐξετράπετο τῆς ὁδοῦ διψήσας, καὶ παρῆλθεν εἰς πανδοκέως. Καὶ Ἀρχέδαμον ἀπέκτεινεν, ὅτι, προστάξαντος αὐτοῦ ἐν τοῖς ὅπλοις συνέχειν ἑαυτὸν, ὅδε ἀπεδύσατο· ἤλπισε γὰρ διὰ τῆς κολακείας καὶ ὑποδρομῆς χειρώσασθαι τὸν βασιλέα, ἅτε ἀνὴρ ἥττων τοῦ κερδαίνειν ὤν.

ΤΗΣ ΑΙΛΙΑΝΟΥ ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΕΛΟΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ ΒΙΟΣ,

ΕΚ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΛΑΕΡΤΙΟΥ.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ Εὐθύφρονος, Ἡρακλεώτης τοῦ Πόντου, ἀνὴρ πλούσιος. Ἀθήνῃσι δὲ παρέβαλε πρῶτον μὲν Σπευσίππῳ· ἀλλὰ καὶ τῶν Πυθαγορείων διήκουσε, καὶ τὰ Πλάτωνος ἐζηλώκει. Καὶ ὕστερον ἤκουσεν Ἀριστοτέλους, ὥς φησι Σωτίων ἐν Διαδοχαῖς. Οὗτος ἐσθῆτί τε μαλακῇ ἐχρῆτο, καὶ ὑπέρογκος ἦν τὸ σῶμα, ὥστε αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν μὴ Ποντικὸν, ἀλλὰ Πομπικὸν καλεῖσθαι. Πρᾷός τε ἦν τὸ βάδισμα καὶ σεμνός. Φέρεται δ' αὐτοῦ συγγράμματα κάλλιστά τε καὶ ἄριστα..... Καὶ ἐν ἅπασι ποικίλος τε καὶ διηρμένος τὴν λέξιν ἐστὶ, καὶ ψυχαγωγεῖν ἱκανῶς δυνάμενος. Δοκεῖ δὲ καὶ τὴν πατρίδα τυραννουμένην ἐλευθερῶσαι, τὸν μόναρχον κτείνας, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν Ὁμωνύμοις· ὃς καὶ τοιόνδε ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ. Θρέψαι αὐτὸν δράκοντα ἐκ νέου, καὶ αὐξηθέντα, ἐπειδὴ τελευτᾷν ἔμελλε, κελεῦσαί τινι τῶν πιστῶν αὐτοῦ τὸ σῶμα κατακρύψαι, τὸν δὲ δράκοντα ἐπὶ τῆς κλίνης θεῖναι, ἵνα δόξειεν εἰς θεοὺς μεταβεβηκέναι. Ἐγένετο δὲ ταῦτα· καὶ, μεταξὺ παραπεμπόντων τὸν Ἡρακλείδην τῶν πολιτῶν, καὶ εὐφημούντων ὁ δράκων, ἀκούσας τῆς ἐπιβοῆς, ἐξέδυ τῶν ἱματίων, καὶ διετάραξε τοὺς πλείστους. Ὕστερον μέντοι ἐξεκαλύφθη πάντα· καὶ ὤφθη Ἡρακλείδης οὐχ οἷος ἐδόκει, ἀλλ' οἷος ἦν........ Ταῦτά δέ φησι καὶ Ἱππόβοτος. Ἕρμιππος δὲ, λιμοῦ κατασχόντος τὴν χώραν, φησὶν αἰτεῖν τοὺς Ἡρακλεώτας τὴν Πυθίαν λύσιν. Τὸν δὲ Ἡρακλείδην διαφθεῖραι χρήμασι τούς τε

θεωροὺς καὶ τὴν προειρημένην, ὥστ' ἀνειπεῖν, ἀπαλλαγήσεσθαι τῶν κακῶν, εἰ ζῶν μὲν Ἡρακλείδης ὁ Εὐθύφρονος χρυσῷ ϛεφάνῳ ϛεφανωθείη πρὸς αὐτῶν, ἀποθανὼν δὲ, ὡς ἥρως τιμῷτο. Ἐκομίσθη ὁ δῆθεν χρησμὸς, καὶ οὐδὲν ὤναντο οἱ πλάσαντες αὐτόν· αὐτίκα γὰρ ἐν τῷ θεάτρῳ στεφανούμενος ὁ Ἡρακλείδης, ἀπόπληκτος ἐγένετο, οἵ τε θεωροὶ κατακυλισθέντες διεφθάρησαν. Ἀλλὰ καὶ ἡ Πυθία, τὴν αὐτὴν ὥραν κατιοῦσα εἰς τὸ ἄδυτον, καὶ ἐπιϛᾶσα, ἑνὶ τῶν δρακόντων δηχθεῖσα, παραχρῆμα ἀπέπνευσε. Καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ τοσαῦτα......

ΕΚ ΤΟΥ ΣΟΥΪΔΑ.

Ἡρακλείδης Εὔφρονος, φιλόσοφος, Ἡρακλείας τῆς ἐν Πόντῳ· τὸ δὲ γένος ἄνωθεν ἀπὸ Δάμιδος, ἑνὸς τῶν ἡγησαμένων τῆς εἰς Ἡράκλειαν ἐκ Θηβῶν ἀποικίας. Πλάτωνος γνώριμος· ἐκδημήσαντος δὲ Πλάτωνος εἰς Σικελίαν, προεϛάναι τῆς σχολῆς κατελείφθη ὑπ' αὐτοῦ. Οὗτος καὶ δράκοντα ἔθρεψε καὶ ἡμέρωσε, καὶ εἶχε συνδιαιτώμενον αὐτῷ καὶ συγκαθεύδοντα· ὃς καὶ μόνος ἐπὶ τῆς κλίνης εὑρέθη, τοῦ Ἡρακλείδου κατακλιθέντος μὲν ὑγιοῦς, οὐχ εὑρεθέντος δέ. Καὶ ἄλλοι μὲν αὐτὸν ἀπηθανατίσθαι ἐνόμισαν· ἄλλοι δὲ ἐν φρέατι αὐτὸν ἐμβεβληκέναι, ὡς ἂν δόξῃ τοῖς ἀνθρώποις ἀπηθανατίσθαι. Ἔγραψε πολλά.

ΕΚ ΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ.

α. ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

ΑΘΗΝΑΪΟΙ τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐχρῶντο βασιλείᾳ. Συνοικήσαντος δὲ Ἴωνος αὐτοῖς, τότε πρῶτον Ἴωνες ἐκλήθησαν. Πανδίων δὲ, βασιλεύσας μετ' Ἐρεχθέα, διένειμε τὴν ἀρχὴν τοῖς υἱοῖς.

Καὶ διετέλουν οὗτοι στασιάζοντες. Θησεὺς δὲ ἐκήρυξε καὶ συνεβίβασε τούτους ἐπ' ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ τιμῇ. Οὗτος ἐλθὼν εἰς Σκῦρον ἐτελεύτησεν, ὠσθεὶς κατὰ πετρῶν ὑπὸ Λυκομήδους, φοβηθέντος, μὴ σφετερίσηται τὴν νῆσον· Ἀθηναῖοι δὲ ὕστερον περὶ τὰ Μηδικὰ μετεκόμισαν αὐτοῦ τὰ ὀςᾶ.

Ἀπὸ δὲ Κοδριδῶν οὐκέτι βασιλεῖς ᾑροῦντο, διὰ τὸ δοκεῖν τρυφᾷν, καὶ μαλακοὺς γεγονέναι. Ἱππομένης δὲ, εἷς τῶν Κοδριδῶν, βουλόμενος ἀπώσασθαι τὴν διαβολὴν, λαβὼν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ Λειμώνῃ μοιχὸν, ἐκεῖνον μὲν ἀνεῖλεν, ὑποζεύξας τῷ ἅρματι, τὴν δὲ ἵππῳ συνέκλεισεν, ἕως ἀπώλετο.

Τοὺς μετὰ Κύλωνος, διὰ τὴν τυραννίδα ἐπὶ τὸν βωμὸν τῆς θεοῦ πεφευγότας, οἱ περὶ Μεγακλέα ἀπέκτειναν.

Καὶ τοὺς δράσαντας ὡς ἐναγεῖς ἤλαυνον.

Σόλων νομοθέτης Ἀθηναίων, χρεῶν ἀποκοπὴν ἐποίησε, τὴν σεισάχθειαν λεγομένην· ὡς δὲ διώχλουν αὐτῷ τινες περὶ τῶν νόμων, ἀπεδήμησεν εἰς Αἴγυπτον.

Πεισίςρατος, τριάκοντα τρία ἔτη τυραννήσας, γηράσας ἀπέθανεν. Ἵππαρχος ὁ υἱὸς Πεισιςράτου παιδιώδης ἦν, καὶ ἐρωτικὸς, καὶ φιλόμουσος· Θεσσαλὸς δὲ νεώτερος καὶ θρασύς. Τοῦτον τυραννοῦντα μὴ δυνηθέντες ἀνελεῖν, Ἵππαρχον ἀπέκτειναν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Ἱππίας δὲ πικρότερον ἐτυράννει,

Καὶ τὸν περὶ ὀςρακισμοῦ νόμον εἰσηγήσαντο, ὃς ἐτέθη διὰ τοὺς τυραννιῶντας. Καὶ ἄλλοι τε ὠςρακίσθησαν, καὶ Ξάνθιππος καὶ Ἀριςείδης.

Ἐφιάλτης τοὺς ἰδίους ἀγροὺς ὀπωρίζειν παρεῖχε τοῖς βουλομένοις, ἐξ ὧν πολλοὺς ἐδείπνιζε.

Κλέων παραλαβὼν διέφθειρε τὸ πολίτευμα, καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ μετ' αὐτὸν, οἳ πάντας ἀνομίας ἀνέπλησαν, καὶ ἀνεῖλον οὐκ ἐλάττους χιλίων πεντακοσίων. Τούτων δὲ καταλυθέντων, Θρασύβουλος καὶ Ῥίνων προέςησαν, ὃς ἦν ἀνὴρ καλὸς κἀγαθός.

Θεμιςοκλῆς καὶ Ἀριςείδης καὶ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ πολλὰ ἐδύναντο, καὶ τῶν ὁδῶν ἐπεμελοῦντο, ὅπως μή τινες ἀνοικοδομῶσιν αὐτὰς, ἢ δρυφάκτους ὑπερτείνωσιν.

Ὁμοίως δὲ καθιςᾶσι καὶ τοὺς ἕνδεκα, τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. Εἰσὶ δὲ καὶ ἐννέα ἄρχοντες· ὧν θεσμοθέται [ἓξ], καὶ οἱ δοκιμασθέντες ὀμνύουσι, δικαίως ἄρξειν, καὶ δῶρα μὴ λήψεσθαι, ἢ ἀνδρίαντα χρυσοῦν ἀναθήσειν. Ὁ δὲ βασιλεὺς τὰ κατὰ τὰς θυσίας διοικεῖ· [ὁ δὲ πολέμαρχος ταῦτά τε] καὶ τὰ πολεμικά.

β. ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ.

Τὴν Λακεδαιμονίων πολιτείαν τινὲς Λυκούργῳ προσάπτουσι πᾶσαν.

Ὁ δὲ Ἀλκμὰν οἰκέτης ἦν Ἀγησίδου, εὐφυὴς δὲ ὢν ἠλευθερώθη, καὶ ποιητὴς ἀπέβη.

Λυκοῦργος ἐν Σάμῳ ἐτελεύτησε.

Καὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν, παρὰ τῶν ἀπογόνων Κρεωφύλου λαβὼν, πρῶτος διεκόμισεν εἰς Πελοπόννησον. Καταλαβὼν δὲ πολλὴν ἀνομίαν ἐν τῇ πατρίδι, καὶ τὸν Χάριλλον τυραννικῶς ἄρχοντα μετέςησε, καὶ κοινὸν ἀγαθὸν τὰς ἐκεχειρίας κατέςησε. Λέγεται δὲ καὶ τὴν κρυπτὴν εἰσηγήσασθαι, καθ' ἣν ἔτι καὶ νῦν ἐξιόντες ἡμέρας κρύπτονται· τὰς δὲ νύκτας μεθ' ὅπλων ἐκρήττονται, καὶ ἀναιροῦσι τῶν Εἱλώτων ὅσους ἂν ἐπιτήδειον ᾖ.

Καθιςᾶσι δὲ καὶ Ἐφόρους, καὶ μέγιςον οὗτοι δύνανται·

οὐδενὶ γὰρ ὑπανίςανται, πλὴν Βασιλεῖ καὶ Ἐφόρῳ. Ὅταν δὲ τελευτήσῃ Βασιλεὺς, τρεῖς ἡμέρας οὐδὲν πωλεῖται, καὶ ἀχύροις ἡ ἀγορὰ καταπάσσεται.

Λακεδαιμόνιοι τὸν Λέσβιον ᾠδὸν ἐτίμησαν· τούτου γὰρ ἀκούειν ὁ θεὸς χρησμῳδουμένοις ἐκέλευε.

Πωλεῖν δὲ γῆν Λακεδαιμονίοις αἰσχρὸν νενόμιςαι· τῆς [γὰρ] ἀρχαίας μοίρας ἀνανέμεσθαι οὐδὲν ἔξεςι.

Τῶν ἐν Λακεδαίμονι γυναικῶν κόσμος ἀφήρηται, οὐδὲ κομᾷν ἔξεςιν, οὐδὲ χρυσοφορεῖν. Τρέφουσι δὲ τὰ τέκνα, ὥςε μηδέποτε πληροῦν, ἵνα ἐθίζωνται δύνασθαι πεινῆν. Ἐθίζουσι δὲ αὐτοὺς καὶ κλέπτειν, καὶ τὸν ἁλόντα κολάζουσι πληγαῖς, ἵν' ἐκ τούτου πονεῖν καὶ ἀγρυπνεῖν δύνωνται ἐν τοῖς πολέμοις. Μελετῶσι δὲ ἐκ παίδων εὐθὺς βραχυλογεῖν, εἶτα ἐμμελῶς καὶ σκώπτειν καὶ σκώπτεσθαι. Εὐτελεῖς δὲ ταφαὶ, καὶ ἶσαι πᾶσίν εἰσι. Πέττει δ' ἐν αὐτοῖς σῖτον οὐδείς· οὐδὲ γὰρ ἄλευρα κομίζουσι, σιτοῦνται δὲ ἄλφιτα.

Ὅτι τοὺς Εἵλωτας κατεδουλώσαντό ποτε Λακεδαιμόνιοι· Θετταλοὶ δὲ τοὺς Πενέςας.

Ὅτι, ὅτε Λακεδαιμόνιοι Μεσσηνίοις ἐπολέμουν, αἱ γυναῖκες, ἀπόντων τούτων, παῖδάς τινας ἐγέννησαν, οὓς ἐν ὑποψίαις εἶχον οἱ πατέρες, ὡς οὐκ ὄντας αὐτῶν, καὶ Παρθενίας ἐκάλουν· οἱ δ' ἠγανάκτουν.

γ. ΚΡΗΤΩΝ.

Τὴν Κρητικὴν πολιτείαν λέγεται πρῶτος καταςῆσαι Μίνως, πρακτικός τε ἅμα καὶ νομοθέτης σπουδαῖος γενόμενος, ἐποιεῖτο δὲ δι' ἐννάτου ἔτους τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν νόμων. Ὅτι δὲ ἀρχαιοτάτη τῶν πολιτειῶν ἡ Κρητικὴ, ἐμφαίνει καὶ Ὅμηρος, λέγων τὰς πόλεις αὐτῶν εὖ ναιεταώσας· καὶ Ἀρχίλοχος, ἐν οἷς ἐπισκώπτων τινά φησιν,

. . . Νόμους δὲ Κρητικοὺς διδάσκεται.

Οἱ παῖδες οἱ ἐν Κρήτῃ μετ' ἀλλήλων διαιτῶνται, ἑνὶ ἱματίῳ

θέρους καὶ χειμῶνος [χρώμενοι]. Ἀθροίζονται δὲ Ἀγέλαι τούτων, καὶ ἐφ' ἑκάςης ἄρχων γίνεται, ὃν καλοῦσιν Ἀγελάτην· καὶ ἀθροίζει αὐτοὺς, ὅπου θέλει, καὶ ἐπὶ θήραν ἐξάγει. Καὶ τὰ πολλὰ κοιμῶνται μετ' ἀλλήλων. Ποιοῦνται δὲ καὶ μάχας κατὰ νόμον πύξ τε καὶ ξύλοις, καὶ ὅταν συμβάλλωνται, αὐλοῦσί τινες αὐτοῖς καὶ κιθαρίζουσι. Καὶ πρὸς ἀνδρίαν καὶ καρτερίαν ἐθίζονται. Γράμματα δὲ μόνον παιδεύονται, καὶ ταῦτα μετρίως. Ταῖς δὲ πρὸς τοὺς ἄῤῥενας ἐρωτικαῖς ὁμιλίαις ἐοίκασι πρῶτοι κεχρῆσθαι, καὶ οὐκ αἰσχρὸν παρ' αὐτοῖς τοῦτο. Ὅταν δὲ κρατήσωσιν, ἀπάγουσιν εἰς ὄρος, ἢ τοὺς ἑαυτῶν χώρους, κἀκεῖ ἑςιῶνται ἡμέρας ἑξήκοντα (πλείους γὰρ οὐκ ἔξεςι)· καὶ δίδωσιν ὁ φιλήτωρ ἐσθῆτα, καὶ ἄλλα δῶρα, καὶ βοῦν. Διαιτῶνται δὲ Κρῆτες πάντες καθήμενοι θρόνοις. Ἄρχονται δὲ τῶν παρατιθεμένων ἀπὸ τῶν ξένων. Μετὰ δὲ τοὺς ξένους τῷ Ἄρχοντι διδόασι τέσσαρας μοίρας· μίαν μὲν, ἣν καὶ τοῖς ἄλλοις, δευτέραν δὲ ἀρχικὴν, τρίτην δὲ τοῦ οἴκου, τετάρτην δὲ τῶν σκευῶν. Καθόλου δὲ πολλὴ φιλανθρωπία τοῖς ξένοις ἐςὶν ἐν Κρήτῃ, καὶ εἰς προεδρίαν καλοῦνται.

δ. ΚΥΡΗΝΑΙΩΝ.

Κυρήνην ᾤκισε Βάττος, ὃς ἐκαλεῖτο πρότερον Ἀριςοτέλης· τῆς δὲ Πυθίας Βάττον αὐτὸν εἰπούσης, ὄνομα τοῦτο ἔσχηκεν. Οὗτος ἦλθεν εἰς Δελφοὺς περὶ τῆς φωνῆς πευσόμενος· ἦν γὰρ ἰσχνόφωνος. Τοῦ δὲ θεοῦ κελεύοντος κτίζειν Λιβύην, τὸ μὲν πρῶτον ὁρμήσας ἠδυνάτησε....

Φερετίμη δὲ, ἡ μήτηρ Ἀρκεσιλάου, ἐβασίλευσε, χαλεπὴ καὶ περίεργος. Πολεμοῦσα γοῦν πρὸς Βαρκαίους, λαβοῦσα δὲ τὴν Βάρκην, τοὺς μὲν ἄνδρας ἀνεσκολόπισε, τῶν δὲ γυναικῶν τοὺς μαςοὺς ἐξέτεμε· μετ' οὐ πολὺ δὲ ζῶσα κατεσάπη.

Βάττος δὲ ἐβασίλευσεν ὁ καλὸς, ἕβδομος ὢν ἀπὸ τοῦ πρώτου.

Ἀρκεσιλάου δὲ βασιλεύοντος, λευκὸς κόραξ ἐφάνη, περὶ οὗ

λόγιον

λόγιον ἦν χαλεπόν. Δημοκρατίας δὲ γενομένης, Βάττος εἰς Ἑσπερίδας ἐλθὼν ἀπέθανε· καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ λαβόντες κατεπόντισαν.

Νόμος δὲ ἦν τοὺς πολυδίκους καὶ κακοπράγμονας ὑπὸ τῶν Ἐφόρων προάγεσθαι, καὶ ζημιοῦν τούτους, καὶ ἀτίμους ποιεῖν.

ε. ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ.

Κόρινθος Ἔφυρα πρότερον ἐκαλεῖτο μέχρι Κορίνθου, ἀφ' οὗ τοὔνομα ἔσχεν. Ἐβασίλευσε δὲ καὶ Βάκχις ὁ τρίτος, χωλὸς καὶ εὐτελὴς τὴν ὄψιν, καλῶς δὲ ἄρχων καὶ πολιτικῶς· ᾧ θυγατέρες μὲν τρεῖς, υἱοὶ δὲ ἑπτὰ, οἳ τὸ γένος οὕτως ηὔξησαν, ὥστε Βακχιάδας ἀντὶ Ἡρακλειδῶν καλεῖσθαι τοὺς ἀπ' αὐτῶν. Περίανδρος δὲ πρῶτος μετέστησε τὴν ἀρχὴν, δορυφόρους ἔχων, καὶ οὐκ ἐπιτρέπων ἐν ἄστει ζῆν, ἔτι δὲ δούλων κτῆσιν καὶ τρυφὴν ὅλως περιαιρῶν. Μέτριος δὲ ἦν ἐν ἄλλοις, τῷ τε μηδένα τέλος πράσσεσθαι, ἀρκεῖσθαί τε τοῖς ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, καὶ τῶν λιμένων, καὶ τῷ μήτε ἄδικος, μήτε ὑβριστικὸς εἶναι. Μισοπόνηρος δὲ [ὢν], τὰς προαγωγοὺς πάσας κατεπόντισε. Βουλὴν δὲ ἐπ' ἐσχάτων κατέστησεν, οἳ οὐκ ἐφίεσαν δαπανᾷν πλέον ἢ κατὰ τὰς προσόδους.

ς. ΗΛΕΙΩΝ.

Πανταλέων ἐβασίλευσεν ἐν τούτοις, ὑβριστὴς καὶ χαλεπός. Οὗτος πρέσβεις πρὸς αὐτὸν ἐλθόντας ἐκτεμὼν ἠνάγκασε καταφαγεῖν τοὺς ὄρχεις.

ζ. ΤΕΝΕΔΙΩΝ.

Τένεδος ἡ νῆσος τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς Λεύκοφρυς ἐκαλεῖτο, χρόνῳ δὲ ὕστερον, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, Τέννης, διενεχθεὶς πρὸς τὸν πατέρα, συνῴκισεν αὐτήν. Λέγεται δὲ, καταψευσαμένης αὐτοῦ τῆς μητρυιᾶς, καταμαρτυρήσαντος αὐλητοῦ τινος βιάζεσθαι ταύτην, εἰς λάρνακα ἐμβληθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς Κύκνου, καὶ εἰς θάλασσαν ῥιφεὶς, διασωθῆναι πρὸς τὴν

νῆσον· διὰ δὲ τὸ καταψεύσασθαι τὸν αὐλητὴν, οὐ νόμιμον εἰς τὸ ἱερὸν αὐλητὴν εἰσιέναι.

Ὅτι Ἀμαυρὸς, χωλὸς τοὺς πόδας, ἐβασίλευσε ταύτης.

Νόμον δέ τινά φασι τὸν βασιλέα Τέννην διαθέσθαι· εἴτις λάβοι μοιχὸν, ἀποκτείνειν τοῦτον πελέκει. Ἁλόντος δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῦ λαβόντος ἐρομένου τὸν βασιλέα, τί χρὴ ποιεῖν, ἀποκρίνασθαι, Τῷ νόμῳ χρῆσθαι. Καὶ διὰ τοῦτο τοῦ νομίσματος αὐτοῦ ἐπὶ θάτερα πέλεκυς κεχάρακται, ἐπὶ θάτερα δὲ ἐξ ἑνὸς αὐχένος πρόσωπον ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Καὶ ἐκ τούτου λέγεται ἐπὶ τῶν ἀποτόμων τὸ, Ἀποκεκόφθαι Τενεδίῳ πελέκει.

η. ΠΑΡΙΩΝ.

Πάρον τὴν νῆσον ᾤκισε Πάρος, ἐξ Ἀρκαδίας λαὸν ἄγων.

Ἀρχίλοχον τὸν ποιητὴν Κόραξ ὄνομα ἔκτεινε, πρὸς ὅν φασιν εἰπεῖν τὴν Πυθίαν, Ἔξιθι νηοῦ. Τοῦτον δὲ εἰπεῖν, Ἀλλὰ καθαρός εἰμι, ἄναξ· ἐν χειρῶν γὰρ νόμῳ ἔκτεινα.

θ. ΚΕΙΩΝ.

Ἐκαλεῖτο μὲν Ὑδροῦσσα ἡ νῆσος. Λέγονται δὲ οἰκῆσαι νύμφαι πρότερον αὐτήν· φοβήσαντος δ' αὐτὰς λέοντος, εἰς Κάρυστον διαβῆναι. Διὸ καὶ ἀκρωτήριον τῆς Κέω Λέων καλεῖται. Κέως δ' ἐκ Ναυπάκτου διαβὰς ᾤκισε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ταύτην ὠνόμασαν.

Ἀρισταῖον δέ φασι μαθεῖν παρὰ νυμφῶν τὴν τῶν προβάτων καὶ βοῶν ἐπιστήμην, παρὰ δὲ Βρισῶν τὴν μελιττουργίαν, φθορᾶς οὔσης φυτῶν καὶ ζώων, διὰ τὸ πνεῖν ἐτησίας.

Ἀριστείδης ἐπεμελεῖτο γυναικῶν εὐκοσμίας. Καὶ τὸ παλαιὸν ὕδωρ ἔπινον οἱ παῖδες, καὶ αἱ κόραι μέχρι γάμου.

Ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ τοῖς τελευτῶσιν οὐδέν ἐστι πένθος ἐν ἀνδράσι περὶ ἐσθῆτα ἢ κουράν· μητρὶ δὲ, νέου τελευτήσαντος, ἐνιαυτός. Οὔσης δὲ ὑγιεινῆς τῆς νήσου, καὶ εὐγήρων τῶν ἀνθρώπων, μάλιστα δὲ τῶν γυναικῶν, οὐ περιμένουσι

γεραιοὶ τελευτὴν, ἀλλὰ πρὶν ἀσθενῆσαι, ἢ πηρωθῆναί τι, οἱ μὲν μήκωνι, οἱ δὲ κωνείῳ ἑαυτοὺς ἐξάγουσι.

ι. ΣΑΜΙΩΝ.

Σάμον τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς, ἐρήμην οὖσαν, λέγεται κατέχειν πλῆθος θηρίων, μεγάλην φωνὴν ἀφιέντων· ἐκαλοῦντο δὲ τὰ θηρία Νηΐδες, ἡ δὲ νῆσος Παρθενία, ὕϛερον δὲ Δρυοῦσσα.

Ἐβασίλευσεν αὐτῶν Ἀγκαῖος, ἀφ' οὗ, Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου, παροιμία ἐῤῥέθη.

Ὅτι ἐν τοῖς Σαμίοις ἐφάνη λευκὴ χελιδὼν οὐκ ἐλάττων πέρδικος.

Φερεκύδης ὁ Σύριος, ὑπὸ φθειρῶν καταβρωθεὶς, ἐν Σάμῳ ἐτελεύτησεν, ὅτε καὶ ἐλθόντι Πυθαγόρᾳ τὸν δάκτυλον διὰ τῆς ὀπῆς ἔδειξε περιεψιλωμένον.

Αἴσωπος δὲ ὁ λογοποιὸς εὐδοκίμει τότε. Ἦν δὲ Θρᾷξ τὸ γένος, ἠλευθερώθη δὲ ὑπὸ Ἴδμονος τοῦ κωφοῦ, ἐγένετο δὲ πρῶτον Ξάνθου δοῦλος.

Τὴν δὲ πολιτείαν τῶν Σαμίων Συλοσῶν ἠρήμωσεν, ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία, Ἕκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρίη.

Ὅτι Θεαγένης τῶν Σαμίων τὶς, εὐφυὴς μὲν, ἄλλως δὲ ἄσωτος καὶ πονηρὸς, φεύγων τὴν πατρίδα, διατρίβων δὲ Ἀθήνησι παρ' Εὐριπίδῃ, καὶ τὸ γύναιον αὐτοῦ διαφθείρων, συνεργὸν αὐτὸν λαβὼν, πείθει τοὺς Ἀθηναίους δισχιλίους εἰς Σάμον ἀποϛεῖλαι· οἱ δὲ, ἐλθόντες πάντας ἐξέβαλον.

ια. ΚΥΜΑΙΩΝ.

Τηλεφάνης ἐβασίλευσε ταύτης, ὃς ἐξεφύτευσε τὴν Κυμαίων χώραν. Λυδοὶ δὲ χαλεπῶς δεσποζόμενοι πρός τινος, πυθόμενοι ἐν Κύμῃ εἶναί τινα, ἔπεμψαν εἰς βασιλείαν καλοῦντες· οὗτος δὲ ἐτύγχανεν ἐν ἁμαξοπηγοῦ δουλεύων. Δόντες οὖν οἱ Λυδοὶ λύτρα τούτῳ παρέλαβον αὐτόν. Τῶν δὲ ἐν Κύμῃ τὶς, ἐκδεδωκὼς ἅμαξαν αὐτῷ, κατεῖχεν αὐτόν· παρακαλούντων δὲ πολλῶν μὴ κωλύειν, οὐκ εἴα, προσεπι-

κερτομῶν, καὶ λέγων περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι ὑπὸ τοῦ Λυδῶν βασιλέως εἰργασμένην ἔχειν ἅμαξαν.

Ἑρμοδίκην, γυναῖκα τοῦ Φρυγῶν βασιλέως Μίδου, φασὶ κάλλει διαφέρειν, ἀλλὰ καὶ σοφὴν εἶναι, καὶ τεχνικὴν, καὶ πρώτην νόμισμα κόψαι Κυμαίοις.

Ἔθος δὲ ἦν αὐτοῖς εἰς τὰ κλοπιμαῖα συμβάλλεθαι τοὺς γείτονας. Διὸ καὶ ὀλίγα ἀπώλλυντο· πάντες γὰρ ὁμοίως ἐτήρουν. Καὶ Ἡσίοδος ἐντεῦθεν δοκεῖ λέγειν,

Οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.

Κῦρος δὲ, καταλύσας τὴν πολιτείαν, μοναρχεῖσθαι αὐτοὺς ἐποίησεν.

Φείδων, ἀνὴρ δόκιμος, πλείοσι μετέδωκε τῆς πολιτείας, νόμον θεὶς, ἕκαϛον ἐπάναγκες τρέφειν ἵππον. Προμηθεὺς δέ τις, ἀνὴρ δραϛήριος καὶ ἱκανὸς εἰπεῖν, χιλίοις παρέδωκε τὴν πολιτείαν.

ιβ. ΕΡΕΤΡΙΕΩΝ.

Διαγόρᾳ εἰς Σπάρτην πορευομένῳ, καὶ ἐν Κορίνθῳ τελευτήσαντι, Ἐρετριεῖς εἰκόνα ἔϛησαν.

ιγ. ΠΕΠΑΡΗΘΙΩΝ.

Αὕτη ἡ νῆσος εὔοινός ἐϛι καὶ εὔδενδρος, καὶ σῖτον φέρει.

ιδ. ΛΕΠΡΕΑΤΩΝ.

Λεπρεεῖς, οὓς ἂν λάβωσι μοιχοὺς, περιάγουσι τρεῖς ἡμέρας τὴν πόλιν δεδεμένους, καὶ ἀτιμοῦσι διὰ βίου· τὴν δὲ γυναῖκα ἕνδεκα ἐπ' ἀγορᾶς ἄζωϛον ἐν χιτῶνι διαφανεῖ ἱϛᾶσι, καὶ ἀτιμοῦσι.

ιε. ΛΥΚΙΩΝ.

Λύκιοι διῆγον ληϛεύοντες. Νόμοις οὐ χρῶνται, ἀλλ' ἔθεσι, καὶ ἐκ παλαιοῦ γυναικοκρατοῦνται. Πωλοῦσι δὲ τοὺς ψευδομάρτυρας, καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν δημεύουσι.

ις. ΤΥΡΡΗΝΩΝ.

Οὗτοι τέχνας ἔχουσι πλείςας. Πάντες δὲ ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ μετὰ τῶν γυναικῶν κατάκεινται, κἂν παρῶσί τινες. Καὶ τοὺς καταλύοντας ξένους φιλοῦσιν. Ὅταν δέ τις ὀφείλων χρέος μὴ ἀποδιδῷ, παρακολουθοῦσιν οἱ παῖδες, ἔχοντες κενὸν θυλάκιον εἰς δυσωπίαν.

ιζ. ΜΟΛΟΤΤΩΝ.

Μολοττοὶ, τῆς Ἀρτέμιδος συλήσαντες τὸ ἱερὸν, καὶ τοῦ ξοάνου χρυσοῦν ἀφελόμενοι ςέφανον, θυσίαν ἔθεσαν ἀντ' αὐτοῦ. Τῶν δὲ Κεφαλλήνων ἄλλον ἐπιθέντων, τοῦτον ἀπέβαλεν ἡ θεὸς, καὶ χαμαὶ κείμενος εὑρέθη. Κεφαλλῆνες δὲ ἀπὸ τοῦ Κεφάλου ἐκλήθησαν.

ιη. ΦΑΣΙΑΝΩΝ.

Φᾶσιν ὡς τὸ ἐξ ἀρχῆς Ἡνίοχοι κατῴκουν, φῦλον ἀνθρωποφάγον, καὶ ἐκδέρον τοὺς ἀνθρώπους· ἔπειτα Μιλήσιοι. Φιλόξενοι δέ εἰσιν, ὥςε τοὺς ναυαγοὺς ἐφοδιάζειν, καὶ τρεῖς μνᾶς διδόντας ἀπολύειν.

ιθ. ΑΜΟΡΓΙΩΝ.

Ἀμοργὸς οἶνον φέρει πολὺν, καὶ ἔλαιον, καὶ ὀπώραν.

κ. ΛΕΥΚΑΝΩΝ.

Λευκανοὶ φιλόξενοι καὶ δίκαιοι. Ἐβασίλευσε δὲ τούτων Λαμίσκος, ὃς εἶχε λύκου τὸν τρίτον δάκτυλον τοῦ ποδὸς ἀπὸ τοῦ μεγάλου.

κα. ΣΑΜΟΘΡᾼΚΗ.

Ἡ Σαμοθρᾴκη τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐκαλεῖτο Λευκανία, διὰ τὸ λευκὴ εἶναι· ὕςερον δὲ, Θρᾳκῶν κατασχόντων, Θρᾳκία. Τούτων δὲ ἐκλιπόντων, ὕςερον ἔτεσιν ἑπτακοσίοις, Σάμιοι κατῴκησαν αὐτὴν, ἐκπεσόντες τῆς οἰκείας, καὶ Σαμοθρᾴκην ἐκάλεσαν.

κβ. ΜΑΓΝΗΤΩΝ.

Οὗτοι δὲ ὑπερβολὴν ἀτυχημάτων πολλὰ ἐκακώθησαν· ὅθεν καὶ Ἀρχίλοχός φησι,

Κλαίω θαλασσῶν, οὐ τὰ Μαγνήτων κακά.

Ἱπποτρόφοι δ' εἰσὶν, ὃν τρόπον καὶ οἱ Κολοφώνιοι, πεδιάδα χώραν ἔχοντες.

Φάμις ἄρχων ἦν, καὶ τούτου τοὺς υἱοὺς ὡς ἱεροσύλους συνέλαβον θύοντας. Ὅ φασι καὶ περὶ Αἴσωπον γενέσθαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἐπὶ ἱεροσυλίᾳ διεφθάρη, φιάλης χρυσῆς φωραθείσης ἐν τοῖς ςρώμασιν αὐτοῦ.

κγ. ΑΘΑΜΑΝΩΝ.

Ἐν τῇ Ἀθαμάνων χώρᾳ γεωργοῦσι μὲν αἱ γυναῖκες, νέμουσι δὲ οἱ ἄνδρες.

κδ. ΚΥΘΗΡΙΩΝ.

Κυθήριοι ὄψῳ τυρῷ χρῶνται, καὶ σύκοις· φέρει γὰρ ἡ νῆσος πολλὰ, καὶ μέλι καὶ οἶνον. Φιλάργυροι δέ εἰσι καὶ φιλόπονοι.

κε. ΡΗΓΙΝΩΝ.

Ῥήγιον ᾤκισαν Χαλκιδεῖς οἱ ἀπ' Εὐρίπου διὰ λιμὸν ἀναςάντες· παρέλαβον δὲ καὶ ἐκ Πελοποννήσου τοὺς Μεσσηνίους, τοὺς ἐν Μακίςῳ τυχόντας διὰ τὴν ὕβριν τῶν Σπαρτιάδων παρθένων. Καὶ συνῴκισαν πρῶτον περὶ τὸν Ἰοκάςου τάφον, ἑνὸς τῶν Αἰόλου παίδων, ὅν φασιν ἀποθανεῖν πληγέντα ὑπὸ δράκοντος. Καὶ χρησμὸν ἔλαβον, Ὅπου ἂν ἡ θήλεια τὸ ἄῤῥεν· καὶ ἰδόντες πρίνῳ περιπεφυκυῖαν ἄμπελον, τοῦτον εἶναι τὸν τόπον συνῆκαν. Τὸ δὲ χωρίον, ἐν ᾧ τὴν πόλιν ᾤκισαν, Ῥήγιον ἐκαλεῖτο ἀπό τινος ἐγχωρίου ἥρωος. Πολιτείαν δὲ κατεςήσαντο ἀριςοκρατικήν· χίλιοι γὰρ πάντα διοικοῦσιν, αἱρετοὶ ἀπὸ τιμημάτων. Νόμοις δὲ ἐχρῶντο τοῖς Χαρώνδου τοῦ Καταναίου. Ἐτυράννησε δὲ αὐτῶν Ανα-

ξίλας Μεσσήνιος· καὶ, νικήσας Ὀλύμπια ἡμιόνοις, εἰςίασε τοὺς Ἕλληνας· καί τις αὐτὸν ἐπέσκωψεν εἰπὼν, Οὗτος τί ἂν ἐποίει νικήσας ἵπποις; Ἐποίησε δὲ καὶ ἐπινίκιον Σιμωνίδης,

Χαίρετ' ἀελλοπόδων θύγατρες ἵππων.

Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι δυναςευτικοὶ παρὰ τοῖς Ῥηγίνοις.

κς. ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ.

Κορκυραῖοι Διομήδην ἐπεκαλέσαντο, καὶ τὸν παρ' αὐτοῖς δράκοντα ἀπέκτεινεν· οἷς καὶ συνεμάχησε ςόλῳ πολλῷ, εἰς Ἰαπυγίαν ἐλθὼν πολεμοῦσαν πρὸς τοὺς Βρεντησίους, καὶ τιμῶν ἔτυχεν.

κζ. ΘΡΑΚΩΝ.

Γαμεῖ ἕκαςος τρεῖς καὶ τέσσαρας, εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τριάκοντα· καὶ ὡς θεραπαίναις χρῶνται. Καὶ ἐκ περιόδου σύνεισιν αὐταῖς, καὶ λούει καὶ διακονεῖ. Καὶ πλεῖςαι μετὰ τὴν χρῆσιν χαμαὶ κοιμῶνται. Κἂν δυσχεραίνῃ τις, οἱ γονεῖς ἀποδόντες ὃ ἔλαβον, ἀπεκομίσαντο τὴν θυγατέρα· τιμὴν γὰρ λαμβάνοντες συνάπτουσιν αὐτάς. Καὶ ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρὸς, ὥσπερ τἄλλα, οὕτω καὶ τὰς γυναῖκας κληρονομοῦσι.

κη. ΜΙΝΩΩΝ.

Μινώαν τὴν ἐν Σικελίᾳ, Μακάραν ἐκάλουν πρότερον. Ἔπειτα Μίνως, ἀκούων Δαίδαλον ἐνταῦθα μετὰ ςόλου παραγεγονέναι, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν Ἅλυκον ποταμὸν, τῆς πόλεως ταύτης ἐκυρίευσε· καὶ νικήσας τοὺς βαρβάρους, ἀφ' ἑαυτοῦ προσωνόμασεν αὐτὴν, νόμους κρητικοὺς θεὶς αὐτῇ.

κθ. ΛΟΚΡΩΝ.

Ἐγένετο Λοκρὸς Ξενόκριτος, τυφλὸς ἐκ γενετῆς ποιητὴς, καὶ Ἐράσιππος.

Παρ' αὐτοῖς ὀδύρεσθαι οὐκ ἔςιν ἐπὶ τοῖς τελευτήσασιν, ἀλλ' ἐπειδὰν ἐκκομίσωσιν, εὐωχοῦνται. Καπηλεῖον οὐκ ἔςι μεταβολικὸν ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' ὁ γεωργὸς πωλεῖ τὰ ἴδια.

Ἐὰν ἁλῷ τις κλέπτων, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύττεται. Ζαλεύκου υἱὸς ἑάλω, καὶ, τῶν Λοκρῶν αὐτὸν ἀφιέντων, οὐχ ὑπέμεινεν, αὐτοῦ δὲ ἕνα καὶ τοῦ υἱοῦ ἕνα ἐξεῖλεν.

Πολέμαρχος ἐπιορκήσας, τὸν τῶν Κορινθίων ἀπέφυγε στόλον. Καὶ μυθολογοῦσιν, ὅτε καθεύδοι νύκτωρ, τὰς γαλᾶς δάκνειν αὐτὸν, καὶ τέλος διαποροῦντα ἑαυτὸν ἀνελεῖν.

λ. ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ.

Κατῴκισαν δὲ καὶ Κλεωνὰς Χαλκιδεῖς οἱ ἐν τῷ Ἄθῳ, ἐξαναστάντες ἐξ Ἐλυμνίου, ὡς μὲν μυθολογοῦσιν, ὑπὸ μυῶν, οἳ τά τ' ἄλλα κατήσθιον αὐτῶν καὶ τὸν σίδηρον. Νόμος δὲ ἦν Χαλκιδεῦσι μὴ ἄρξαι, μηδὲ πρεσβεῦσαι, νεώτερον ἐτῶν πεντήκοντα.

λα. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΩΝ.

Ἐν Κεφαλληνίᾳ Προμνήσου υἱὸς ἐκράτησε, καὶ χαλεπὸς ἦν, καὶ ἑορτὰς πλέον δυοῖν οὐκ ἐπέτρεπεν, οὐδ' ἐν πόλει διαιτᾶσθαι πλέον ἡμερῶν δέκα τοῦ μηνός. Τάς τε κόρας πρὸ τοῦ γαμίσκεσθαι, αὐτὸς ἐγίνωσκεν. Ἀντήνωρ δὲ, λαβὼν ξιφίδιον, καὶ γυναικείαν ἐσθῆτα ἐνδυσάμενος, εἰς τὴν κοίτην ἀπέκτεινε· καὶ ὁ δῆμος αὐτὸν ἐτίμησε, καὶ ἡγεμόνα κατέστησε· καὶ ἡ κόρη, ὑπὲρ ἧς αὐτὸς εἰσῄει, ἐπικλεὴς ἐγένετο.

Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἐκ Τυῤῥηνίας Ὅμηρος παραβαλεῖν εἰς Κεφαλληνίαν καὶ Ἰθάκην, ὅτε τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγεται διαφθαρῆναι νοσήσας.

λβ. ΡΟΔΟΣ.

Ῥόδον τὴν νῆσον τὸ παλαιὸν κεκρύφθαι λέγουσιν ὑπὸ τῆς θαλάσσης, ἀναφανῆναι δὲ ὕστερον ξηρανθεῖσαν. Ἐκαλεῖτο δὲ Ὀφιοῦσσα, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐνόντων ὄφεων.

λγ. ΕΦΕΣΟΣ.

Ἔφεσον κληθῆναί φασιν ἀπὸ μιᾶς τῶν Ἀμαζόνων· οἱ δὲ, ἀπὸ τοῦ τὸν Ἡρακλέα ταῖς Ἀμαζόσιν ἐφεῖναι τὰ ἀπὸ Μυκάλης ἕως Πιτάνης.

λδ. ΦΩΚΕΑ.

Φώκεαν οἱ μὲν ἀπὸ Φώκου ἡγεμόνος ὠνόμασαν, οἱ δὲ, ὅτι φώκην εἰς τὸ ξηρὸν εἶδον ἐκϐαίνουσαν.

λε. ΚΡΟΤΩΝ.

Κρότωνα ἐξ ἀρχῆς Κρότων ᾤκισεν.

λϛ. ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΩΝ.

Ἀκραγαντίνων Φάλαρις ἐτυράννησε, παρανομίᾳ πάντας ὑπερϐάλλων· οὐ γὰρ μόνον ἐφόνευε πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ τιμωρίαις παρανόμοις ἐχρήσατο. Καὶ τοὺς μὲν εἰς λέϐητας ζέοντας, τοὺς δὲ εἰς τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς ἀπέστελλε, τοὺς δὲ καὶ εἰς χαλκοῦν ταῦρον ἐμϐαλὼν κατέκαιεν. Ὅνπερ ὁ δῆμος ἐτιμωρήσατο· ἐνέπρησε δὲ καὶ τὴν μητέρα, καὶ τοὺς φίλους. Μεθ' ὃν Ἀλκμάνης παρέλαϐε τὰ πράγματα· καὶ μετὰ τοῦτον Ἄλκανδρος προέστη, ἀνὴρ ἐπιεικής. Καὶ εὐθένησαν οὕτως, ὡς περιπόφυρα ἔχειν ἱμάτια.

λζ. ΙΘΑΚΗΣΙΩΝ.

Κεφάλῳ, μαντευσαμένῳ περὶ παίδων, ὁ θεὸς εἶπεν, ᾧ ἂν ἐντύχῃ θήλει πρῶτον συγγενέσθαι. Τὸν δὲ περιτυχεῖν ἄρκῳ· καὶ πλησιάσαντος γενέσθαι γυναῖκα, ἐξ ἧς Ἀρκείσιον φερωνύμως ὠνομασθῆναι λέγεται.

Πορθμεὺς, Παρίας ὄνομα, λῃστὰς διεπόρθμευσε, πρεσϐύτην αἰχμάλωτον, καὶ πίτταν· καὶ ὠνεῖται ταῦτα παρὰ τῶν λῃστῶν, δεηθέντος τοῦ πρεσϐύτου. Ἦν δὲ ἐν τῇ πίττῃ κεκρυμμένον χρυσίον. Πλουτήσας οὖν θῦσαι λέγεται τῷ πρεσϐύτῃ βοῦν· διὸ καὶ εἰς παροιμίαν ἦλθεν, Οὐδεὶς πώποτε εὐεργέτῃ βοῦν ἔθυσεν, ἀλλ' ἢ Παρίας.

λη. ΑΦΥΤΑΙΩΝ.

Δικαίως καὶ σωφρόνως βιοῦσι, καὶ ἀλλοτρίων οὐ θιγγάνουσιν, ἀνεῳγμένων τῶν θυρῶν. Φασὶ δέ ποτε ξένον πριάμενον

οἶνον μὴ ἀναλαϐεῖν, ἐπείξαντος αὐτὸν τοῦ πλοῦ, καταλιπεῖν δὲ αὐτὸν ἐν τῇ ἀποςάσει οὐδενὶ παραδόντα, ὕςερον δὲ, κατὰ ἄλλην ἐμπορίαν ἐλθόντα, εὑρεῖν τοῦτον ἄθικτον·.

λθ. ΙΑΣΕΩΝ.

Τούτοις οὐκ ἐξῆν ἐν γάμοις πλείους ἑςιᾷν δέκα, καὶ γυναικῶν ἴσων, οὐδὲ γάμον ποιεῖν πλέον ἡμερῶν δύο. Ἐπεσκόπουν δὲ καὶ τοὺς ὀρφανοὺς, ὅπως παιδεύονται, καὶ τὰς οὐσίας αὐτοῖς ἀπεδίδοσαν εἴκοσι ἐτῶν γινομένοις.

μ. ΙΚΑΡΟΣ.

Ἴκαρος ἡ νῆσος Ἰχθυοῦσσα ἐκαλεῖτο, διὰ τὸ κάλλος τῶν ἐν αὐτῇ γινομένων ἰχθύων· πρὸς ἣν Ἴκαρος παρέϐαλεν, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα ἔσχεν. Ὁ δὲ μῦθος πτεροῖς αὐτὸν ἀπὸ Κρήτης φησὶν ἐλθεῖν· οἱ δὲ, ἀποδράντα μετὰ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τριήρων, διὰ τὸ δεῖξαι τὴν εἰς Λαϐύρινθον εἴσοδον τῷ Θησεῖ.

μα. ΑΡΓΙΛΟΣ.

Ἄργιλον τὸν μῦν καλοῦσι Θρᾶκες· οὗ ὀφθέντος, πόλιν κατὰ χρησμὸν ἔκτισαν, καὶ Ἄργιλον ὠνόμασαν.

μϐ. ΘΕΣΠΙΕΩΝ.

Παρὰ Θεσπιεῦσιν αἰσχρὸν ἦν τέχνην μαθεῖν, καὶ περὶ γεωργίαν διατρίϐειν· καὶ διὰ τοῦτο πένητες οἱ πλείους ἦσαν, καὶ Θηϐαίοις, οὖσι φειδωλοῖς, πολλὰ ὤφειλον.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ.

ΕΚ ΤΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ.

Περὶ τοῦ πατρὸς Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐκ τοῦ Σουΐδα (λέξ. Ἀντίπατρος.)

Ἀντίπατρος, Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ πατὴρ τοῦ ἱϛορικοῦ· ὃς ἔσχε Στρατονίκην γυναῖκα τὴν μητέρα Νικολάου, οἳ διαφανεῖς ἦσαν ἐν Δαμασκῷ, κατά τε σωφροσύνην καὶ ἄλλην λαμπρότητα· πλούτῳ τε γὰρ πολλῷ διαφέροντες, ἥκιϛα ἐπ' αὐτῷ ἐμεγαλύνοντο, εὐδοξίας τε οὐ τὰ δεύτερα φερόμενοι, βραχὺ τοῦτο ἐλογίζοντο. Ὁ δὲ δὴ Ἀντίπατρος καὶ λόγου δεινότητι προὔχων ἔϐλαψε μὲν οὐδοντινοῦν, ὤνησε δὲ μυρία τούτῳ, οὐ τὸ κοινὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀϛῶν συχνούς· δικαιοσύνην γὰρ ἀσκῶν, εἴ πέρ τις ἕτερος, πλεῖϛα μὲν διήτησε νείκη τοῖς πολίταις πρὸς ἀλλήλους, πλεῖϛα δὲ τῇ πατρίδι πρὸς τοὺς ἐν κύκλῳ δυνάϛας, καὶ ἐτιμᾶτο ὑπὸ πάντων διὰ τοῦτο· πλείϛας δὲ ἐπιϛεύθη πρεσϐείας καὶ ἐπιτροπὰς, ἀρχάς τε πάσας διεξῆλθε τὰς ἐγχωρίους. Τελευτῶν τε τὸν βίον, οὐκ ἔϛιν ὅ, τι ἐπέσκηψε Νικολάῳ τῷ υἱεῖ, καὶ Πτολεμαίῳ τῷ τούτου ἀδελφῷ, ἢ τῷ Διῒ θυμιατήριον, ὅπερ ἔφθη αὐτὸς προϋπεσχημένος τῷ θεῷ, κατασκευάσαι, ἐπειδὰν τελευτήσῃ· δηλῶν, οἶμαι, ὅτι τὸ πρὸς θεοὺς ὅσιον δεῖ καὶ τελευτῶντας φυλάττειν, καὶ μηδὲν ἔτι ἀπολαύσεσθαι τοῦ βίου μέλλοντας.

Περὶ αὐτοῦ Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ (λέξ. Νικόλαος.)

Νικόλαος Δαμασκηνὸς, γνώριμος Ἡρώδου τοῦ Ἰουδαίων βασιλέως, καὶ Αὐγούϛου Καίσαρος, φιλόσοφος Περιπατη-

τικὸς καὶ Πλατωνικός. Ἔγραψεν Ἱςορίαν καθολικὴν ἐν βιϐλίοις ὀγδοήκοντα, καὶ τοῦ βίου Καίσαρος ἀγωγήν. Οὕτω δὲ ἠσπάζετο αὐτὸν ὁ Καῖσαρ, ὡς τοὺς ὑπ' ἐκείνου πεμπομένους πλακοῦντας τῷ Καίσαρι, ἤγουν μελιτούττας, Νικολάους αὐτὸν καλεῖν· καὶ διαμένει τοῦτο ἄχρι τῆς σήμερον. Ἔγραψε καὶ περὶ τοῦ ἰδίου βίου, καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀγωγῆς. Οὗτος ὁ Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς, ἐν τῇ ὅλῃ παιδείᾳ διατεθραμμένος, διὰ τὸ καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ περὶ ταῦτα μάλιςα σπουδάσαι, ἐπειδὴ ἀπ' αὐτῆς αὐτῷ ὅ τε πλοῦτος καὶ ἡ δόξα ἐπεγένετο, ἔτι μᾶλλον ηὔξησε ταύτην, ἔρωτά τινα ἀδιήγητον αὐτῆς σχὼν, ἄλλως τε καὶ φύσεως οὐ φαύλης λαϐόμενος· ὥςε, πρὶν γενειᾶν, εὐδόκιμος εἶναι ἐν τῇ πατρίδι, καὶ τῶν ἡλίκων διαφέρειν. Γραμματικῆς τε γὰρ οὐδενὸς χεῖρον ἐπεμεμέλητο, καὶ δι' αὐτῆς ποιητικῆς πάσης· αὐτός τε τραγῳδίας ἐποίει καὶ κωμῳδίας εὐδοκίμους· ἔτι δὲ μᾶλλον ὕςερον αὐξηθεὶς, ὥςε καὶ τὴν δύναμιν συναυξῆσαι, ῥητορικῆς τε καὶ μουσικῆς καὶ τῆς περὶ τὰ μαθήματα θεωρίας καὶ φιλοσοφίας ἁπάσης ἐπεμελεῖτο. Ζηλωτὴς γὰρ Ἀριςοτέλους γενόμενος, καὶ τὸ ποικίλον τῆς περὶ τὸν ἄνδρα παιδείας ἀγαπήσας, χάριν εἰδέναι πᾶσιν ἔλεγεν ἀεὶ τοῖς μαθήμασι, πολὺ μὲν ἔχουσι τὸ ἐλευθέριον, πολὺ δὲ τὸ χρήσιμον εἰς τὸν βίον, πάντων δὲ μάλιςα τὸ εὐδιάγωγον πρός τε νεότητα καὶ γῆρας. Ἔλεγε δὲ καὶ τὰς Μούσας ἄρα διὰ τοῦτο πολλὰς ὑπὸ τῶν θεολόγων παραδεδόσθαι, ὅτι πολὺ τὸ ποικίλον ἔχει τὰ παιδεύματα καὶ πρὸς πᾶσαν βίου χρῆσιν οἰκεῖον· καὶ οὔτε τὴν ἐμπειρίαν αὐτῶν, οὔτε τὴν ἀπόλειψιν ὁμοίως ὑπελάμϐανεν εἶναι τῇ τῶν βαναύσων τεχνῶν, ἀλλὰ, τοὐναντίον, ἐπονείδιςον τοῖς μετρίως ζῶσι τήν τε τούτων ἄγνοιαν καὶ τὴν τῶν βαναύσων ἐπιςήμην. Οὗτος μὲν οὖν οὐκ

ἐϛιν ὅτῳ τῶν παιδευμάτων πρὸς ἀργυρισμὸν ἐχρήσατο, οὐδὲ ἐκαπήλευσεν. Ἔφη δὲ Νικόλαος ὁμοίαν εἶναι τὴν ὅλην παιδείαν ἀποδημίᾳ· ὡς γὰρ ἐν ταύτῃ συμβαίνει τοῖς ἀποδημοῦσι, καὶ μακρὰν ὁδὸν διεξιοῦσιν, ὅπου μὲν ἐγκατάγεσθαί τε καὶ ἐναυλίζεσθαι μόνον, ὅπου δὲ ἐναριϛᾷν, ὅπου δὲ πλείους ἐνδημεῖν ἡμέρας, ἐνίους δὲ τόπους ἐκ παρόδου θεωρεῖν, ἐπανελθόντας μέν τοι ταῖς ἑαυτῶν ἐνοικεῖν ἑϛίαις, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὅλης παιδείας διερχομένους δεῖν ἐν οἷς μὲν ἐπιτηδεύμασιν ἐπὶ πλέον ἐνδιατρίβειν, ἐν οἷς δ' ἐπ' ἔλαττον, καὶ τὰ μὲν, ὅλα, τὰ δὲ, ἐκ μέρους, τὰ δὲ, ἄχρι ϛοιχειώσεως παραλαμβάνειν, καὶ τὸ ἐκείνων χρήσιμον κατασχόντας ἐπὶ τὴν ὡς ἀληθῶς πατρῴαν ἑϛίαν ἐπανελθόντας φιλοσοφεῖν.

Ἐκ τῶν Πλουτάρχου συμποσιακῶν,
(Βιβλ. Η, προβλ. δ.)

Ὁ γοῦν βασιλεὺς, ὥς φασιν, ἀγαπήσας διαφερόντως τὸν Περιπατητικὸν φιλόσοφον Νικόλαον, γλυκὺν ὄντα τῷ ἤθει, ῥαδινὸν δὲ τῷ μήκει τοῦ σώματος, διάπλεων δὲ τὸ πρόσωπον ἐπιφοινίσσοντος ἐρυθήματος, τὰς μεγίϛας καὶ καλλίϛας τῶν φοινικοβαλάνων Νικολάους ὠνόμασε· καὶ μέχρι νῦν οὕτως ὀνομάζονται.

Ἐκ τοῦ Ἀθηναίου (Βιβλ. ΙΔ, σελ. 652.)

Περὶ δὲ τῶν Νικολάων καλουμένων φοινίκων, τοσοῦτον ὑμῖν εἰπεῖν ἔχω, τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας καταγομένων, ὅτι ταύτης τῆς προσηγορίας ἠξιώθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβαϛοῦ Αὐτοκράτορος, σφόδρα χαίροντος τῷ βρώματι, Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἑταίρου ὄντος αὐτῷ, καὶ πέμποντος φοίνικας συν-

εχῶς. Τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου δ' ὧν ὁ Νικόλαος καὶ ἱςορίαν συνέγραψε πολλήν.

Ἐκ τοῦ Φωτίου (Κωδ. ρπθ. σελ. 470.)

Ἐν ταὐτῷ δὲ συνανεγνώσθη καὶ Νικολάου λόγος, Ἡρώδῃ τῷ Ἰουδαίων βασιλεῖ προσπεφωνημένος, ἐν ᾧ παραδόξων ἐθῶν ἐςι συναγωγή. Καὶ συμϐαίνει μὲν ἐνίοις τῶν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου παραδόξων συνειλεγμένων, καὶ περὶ ὧν δὲ Κόνων συνέταξεν, οὐκ ὀλίγα προσανέγραψε· πλὴν ἔν τισι παραλλάσσει ταῖς ἱςορίαις, ἑτεροτρόπως αὐτὰ διεξιών. Τὴν δὲ φράσιν ἐςὶ μὲν καὶ αὐτὸς κεφαλαιώδης, οὐ μὴν οὐδὲ τοῦ σαφοῦς ἀνακεχωρηκὼς, μετέχων δέ πως καὶ τῶν προειρημένων μᾶλλον συςροφῆς τινος καὶ δεινότητος. Λέγει δὲ ἔνια μὲν πολλοῖς, εἰ καὶ ξενίζοντα εἴη, ὅμως ὁμολογούμενα· τινὰ δ' ἀγνοούμενα μὲν, οὐ μὴν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς πρὸς μάχην τῷ πιθανῷ καθιςάμενα· ἔθη γὰρ ἐθνῶν ἰδιότροπα τὰ πολλὰ περιαγγέλλει, εὑρεῖν δέ ἐςιν ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ ἀπίθανον προϊσχόμενα. Ὁ ἐκ Δαμασκοῦ δ' ἔςιν οὗτος, οἶμαι, Νικόλαος, ὁ ἐπὶ τῶν Αὐγούςου χρόνων ἀκμάσας, καὶ φίλος αὐτῷ χρηματίσας· ἐξ οὗ καὶ πλακουντίων τι εἶδος, ἃ διέπεμπε Καίσαρι, εἰς τιμὴν τοῦ δεξιουμένου, Νικολάους ὁ Καῖσαρ ἐκάλεσεν. Οὗτος καὶ Ἀσσυριακὴν ἱςορίαν ἐν πολυςίχῳ βιϐλίῳ, ὅσα παλαιᾶς μνήμης ἀναγνωσμάτων ἐχόμενα, καταλέλοιπεν.

Ἐκ τῶν Παρεκϐολῶν Οὐαλεσίου, σελ. 418 - 425.

(Λείπει ἡ ἀρχή).

.. καὶ παρακαλέσας οἷα δὴ φιλόσοφον καὶ ἀμνησίκακον ἐν πολὺ πλείονι ἦγε τιμῇ καὶ εὐνοίᾳ.

Ὅτι ἐπράχθη τι φιλανθρωπίας πολλῆς ἐχόμενον Νικολάῳ.

Ἰλιεῖς

Ἰλιεῖς γὰρ, ἀφικνουμένης νύκτωρ ὡς αὐτοὺς Ἰουλίας τῆς Καίσαρος μὲν θυγατρὸς, γυναικὸς δὲ Ἀγρίππα, καὶ τοῦ Σκαμάνδρου μεγάλου ῥυέντος ὑπὸ χειμάῤῥων πολλῶν, κινδυνευούσης περὶ τὴν διάβασιν ἀπολέσθαι σὺν τοῖς κομίζουσιν αὐτὴν οἰκέταις, οὐκ ᾔσθοντο. Ἐφ' οἷς ἀγανακτήσας ὁ Ἀγρίππας, ὅτι οὐ παρεβοήθησαν οἱ Ἰλιεῖς, δέκα μυριάσιν αὐτοὺς ἐζημίωσεν ἀργυρίου. Οἱ δὲ, ἀπόρως ἔχοντες, καὶ ἅμα οὐ προϋπειδόμενοι τὸν χειμῶνα, οὐδ' ὅτι ἐξίοι ἡ παῖς, Ἀγρίππᾳ μὲν οὐδοτιοῦν εἰπεῖν ἐτόλμησαν, ἥκοντα δὲ τὸν Νικόλαον δεόμενοι παρασχεῖν αὐτοῖς Ἡρώδην βοηθὸν καὶ προςάτην. Καὶ ὃς μάλα προθύμως ὑπέςη, διὰ τὴν τῆς πόλεως δόξαν, καὶ ἐδεήθη τοῦ βασιλέως, διηγήσατό τε αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, ὡς οὐ δικαίως αὐτοῖς ὀργίζεται, οὔτε προειπὼν ὅτι πέμποι τὴν γυναῖκα ὡς αὐτοὺς, οὔθ' ὅλως ἐκείνων προῃσθημένων, διὰ τὸ νυκτὸς ἰέναι. Τέλος δ' οὖν, ἀναδεξάμενος ὁ ἀνὴρ τὴν προςασίαν εὑρίσκεται αὐτοῖς τὴν ἄφεσιν τῆς ζημίας, καὶ τὴν ὑπὲρ ταύτης ἐπιςολὴν, ἅτε δὴ ἀπεληλυθότων ἤδη, διὰ τὸ ἀπογνῶναι τὴν ἀπόλυσιν, Νικολάῳ δίδωσι, πλέοντι ἐπὶ Χίου καὶ Ῥόδου, ἔνθα ἦσαν αὐτῷ οἱ υἱεῖς (αὐτὸς γὰρ ἐπὶ Παφλαγονίας ᾔει σὺν Ἀγρίππᾳ). Νικόλαος δὲ ἐκ τῆς Ἀμισοῦ πλεύσας ἐπὶ Βυζάντιον, κᾀκεῖθεν εἰς τὴν Τρωάδα γῆν, ἀνέβη εἰς Ἴλιον, καὶ τὴν τῆς ἀπολύσεως τοῦ χρέους ἐπιςολὴν ἀποδοὺς, σφόδρα ὑπὸ τῶν Ἰλιέων αὐτός τε, καὶ ἔτι μᾶλλον ὁ βασιλεὺς, ἐτιμήθη.

Ὅτι Ἡρώδης, πάλιν διαμεθεὶς τὸν φιλοσοφίας ἔρωτα (ὃ φιλεῖ τοῖς ἐν ὑπεροχῇ οὖσι συμβαίνειν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐξαλλαττόντων αὐτοὺς ἀγαθῶν), ἐπεθύμησε πάλιν ῥητορικῆς, καὶ Νικόλαον ἠνάγκαζε συῤῥητορεύειν αὐτῷ, καὶ κοινῇ ἐῤῥητόρευον. Αὖθις δ' ἱςορίας αὐτὸν ἔρως ἔλαβεν, ἐπαινέσαντος

Νικολάου τὸ πρᾶγμα, καὶ πολιτικώτατον εἶναι λέγοντος, χρήσιμον δὲ καὶ βασιλεῖ, ὡς τὰ τῶν προτέρων ἔργα καὶ πράξεις ἱςοροίη. Καὶ ἐπὶ τοῦτο ὁρμήσας, προὔτρεψε καὶ Νικόλαον πραγματευθῆναι τὰ περὶ ἱςορίαν. Ὁ δὲ μειζόνως ἔτι ὥρμησεν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, πᾶσαν ἀθροίσας τὴν ἱςορίαν, μέγαν τε πόνον ὑποςὰς, καὶ οἷον οὐκ ἄλλος. Ἐν πολλῷ δὲ χρόνῳ φιλοπονήσας ἐξετέλεσεν αὐτήν· ἔλεγέ τε, ὡς τοῦτον τὸν ἆθλον Εὐρυσθεὺς εἰ προὔτεινεν Ἡρακλεῖ, σφόδρα ἂν αὐτὸν ἀπέτρυσεν. Ἐκ τούτου πλέων εἰς Ῥώμην ὡς Καίσαρα Ἡρώδης, ἐπήγετο τὸν Νικόλαον ὁμοῦ ἐπὶ τῆς αὐτῆς νηὸς, καὶ κοινῇ ἐφιλοσόφουν.

Ὅτι πάνθ' ὅσα παρήγγελλεν, ἐπὶ τῶν ἔργων διεξῄει αὐτῶν, καὶ ἀπεδείκνυτο χρημάτων μὲν ὢν κρείττων, θᾶττον δὲ λαμπρότατα ἐφιλοτιμήθη, οὐθέντε, ὧν μὴ δεῖ, ἐφάνη χρημάτων ἕνεκα πεποιηκώς. Ἡδονῆς δ' (ὃ τάχα τῳ θαυμαςὸν ἂν εἴη) ἠσινοσοῦν κατεφρόνει, καὶ ταῦτα βασιλεῦσί τε καὶ ἡγεμόσι συνὼν πολλάκις· ἦν γὰρ αὐςηρὸς φύσει, καὶ ἐναντίος πρὸς αὐτὴν, καὶ ἀνδραποδώδεις νομίζων τοὺς τῶν ἀπολαύσεων τῶν τοιούτων ἥττους· ἐπαινέτης τε αὐταρκείας ἀεὶ καὶ ἁπλότητος, καίτοι γ' ἐν οἷς δεῖ λαμπρύνεσθαι μεγαλοπρεπὴς, οὐ γλίσχρος ἦν, ὡς μὴ δόξαν ἀνελευθερίας λάβοι. Πρός γε μὴν πόνους καὶ καρτερίαν, εἴ ποτε δέοι, πάντων ἀοκνότατος, οὐκ ἐν νεότητι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν γήρᾳ, καὶ ὅπῃ κίνδυνος καταλάβοι ἐκ πολεμίων ἢ λῃςῶν, ἢ διὰ νόσον, ἢ χειμῶνα κατὰ θάλατταν, ἢ ἄλλως πως, οὕτω δὴ σφόδρα εὔψυχος ἦν, ὥςε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀεὶ θαῤῥεῖν παρεῖχεν, ὁπόσοι κοινωνοὶ ἦσαν αὐτῷ τοῦ κινδύνου. Πρός γε μὴν τὸ δίκαιον ἀκλινὴς οὕτω καὶ ἀθώπευτος, ὥςε καὶ ἀπειλὰς ἐνεγκεῖν τινῶν ἡγεμόνων ποτὲ δικάζων, ὑπὲρ τοῦ

μὴ τοῦτο παραϐῆναι. Πολλοὶ γὰρ αὐτὸν ᾑροῦντο καὶ δικαςὴν, καὶ διαιτητὴν, φανερᾶς εἰς πάντας αὐτοῦ τῆς δικαιοσύνης γενομένης, ἔν τε συμβολαίοις, καὶ ταῖς πρὸς τοὺς ἰδιώτας κοινωνίαις, οὐδεὶς πώποτε αὐτὸν ἐμέμψατο, οὐδ' εἴ τις πονηρὸς εἴη, διὰ τὴν ἐπιείκειαν· οὐδὲ γὰρ μαρτύρων ἔδει πρὸς αὐτὸν ἢ συμβολαίων, ἀλλ' ὅ, τι ἂν ὁμολογήσειε, βέβαιον ἦν. Κοσμιότητα δὲ καὶ σωφροσύνην οὐδεὶς αὐχήσει πλείω κατὰ τὸ ἦθος, ἔν τε ἀγοραῖς καὶ ὁδοῖς.

(Λείπουσι δύο σελίδες.)

. . . .Καὶ διατριϐῶν παρακολουθεῖν εὐδοξίαν τε καὶ τιμὴν τῷ φιλοσόφῳ καὶ ἄλλας χάριτας καὶ ὠφελείας, παρὰ τῶν δυνατῶν οὐκ εἶναι, πόνου δ' ἀλλότριον. Τίνι γὰρ ἂν μᾶλλον ἁρμόττοι ταῦτα καρποῦσθαι, ἀπὸ τοῦ βελτίςου καὶ σπουδαιοτάτου γινόμενα, ἢ τῷ τοιούτῳ; οὐ γὰρ δὴ τῷ φαύλῳ καὶ οὐδενὸς ἀξίῳ. Χρήσεται γὰρ αὐτοῖς ἀφύρτως τε καὶ ἐμμελῶς, καθὼς Νικόλαος τῷ γνώριμος εἶναι καὶ εὔπορος εἰς οὐδὲν ἄτοπον ἐχρήσατο, ἀλλ' εἰς μετριότητά τε καὶ δημοτικὴν φιλανθρωπίαν· πόλεως μὲν οὔποτ' αφ' ἑτέρας οἰόμενος δεῖν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς αὐτοῦ προσαγορεύεσθαι· κατεγέλα δὲ καὶ τῶν καθ' αὑτὸν σοφιςῶν, οἳ μεγάλοις τιμήμασιν ἐωνοῦντο Ἀθηναῖοι, ἢ Ῥόδιοι, καλεῖσθαι, βαρυνόμενοι τὴν ἀδοξίαν τῶν πατρίδων. Ἔνιοι δέ καὶ συνέγραψαν περὶ τοῦ μὴ εἶναι ἀφ' ἧς πόλεως ἦσαν, ἀλλ' ἀπό τινος τῶν δἰ ὀνόματος Ἑλληνίδων· ὁμοίους τε ἀπέφαινε τοῖς τοὺς ἑαυτῶν γονέας βαρυνομένοις.

Ὅτι ᾐτιῶντό τινες τὸν Νικόλαον πλεῖςα χρήματα παρὰ φίλων λαϐόντα, οὐ σώζειν αὐτὰ, καὶ ὅτι τὰς πλείους διατριϐὰς ἐποιεῖτο μετὰ τῶν δημοτικῶν, ἐκκλίνων τοὺς μεγάλους

καὶ ὑπερπλούτους τῶν ἐν Ῥώμῃ, [εἰς ὧν] οὐδαμῶς ᾔει, πολλῶν καὶ ἐνδόξων αὐτὸν βιαζομένων, ἀλλὰ δι' ὅλης ἡμέρας ἐν ταῖς φιλοσόφοις θεωρίαις ἦν. Ὁ δὲ ἀπελογεῖτο περὶ μὲν τῶν χρημάτων, ὅτι ἡ κτῆσις, ὥσπερ λύρας ἢ αὐλῶν, οὐδενὸς εἴη ἀξία, ἡ χρῆσις δὲ τὸ κυριώτατόν ἐϛιν, ἣν εἰ μέν τις εἰς ἄσωτον, ἢ ἀμετάδοτον, ἢ ὅλως ἄφρονα, ἢ φαῦλον, καταδαπανᾷ βίον, ἐπίμεμπτος ἂν εἴη· εἰ δέ τις εἰς σώφρονά τε καὶ κόσμιον καὶ κοινωνικὸν καὶ φιλάνθρωπον, δεχόμενος καὶ ὅτε δεῖ ταῦτα, καὶ παρ' ὧν δεῖ, καὶ προϊέμενος, καὶ τοῖς τέκνοις ἀπολέιπων, ἀμείνων ἂν εἴη. Ὅρον δὲ ἕνα ἔφη ποιεῖσθαι τὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθὸν, τοῖς ἐπιεικεϛέροις ἐθέλειν ἀεὶ συνεῖναι· τοιούτους δ' ἐν τοῖς δημοτικοῖς ὁρᾷν πλείους, ἢ ἐν τοῖς βαρυπλούτοις, φυομένους. Πολλῆς γὰρ ἀγαθῆς τύχης δεῖται πλοῦτος, ὥϛε εἰς ἐπιείκειαν φέρειν· ἐκτρέπει γὰρ τοὺς πλείους εἰς φιληδονίαν τε καὶ ὑπερηφανίαν.

Ὅτι τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας ἐκπαιδεύσας, καὶ ἐκ τοῦ συζῆν ἀεὶ πολλὴν ὁμοήθειαν αὐτοῖς ἐμποιήσας, ἐχρῆτο οὐδὲν χείροσιν ἢ φίλοις.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ.

Ὅτι Σαρδανάπαλος Ἀσσυρίων ἐβασίλευσεν, ἀπό τε Νίνου καὶ Σεμιράμεως τὴν βασιλείαν παραδεξάμενος, οἴκησιν ἔχων ἐν Νίνῳ, ἔνδον τὸ σύμπαν ἐν τοῖς βασιλείοις διατρίβων, ὅπλων μὲν οὐχ ἁπτόμενος, οὐδ' ἐπὶ θήραν ἐξιὼν, ὥσπερ οἱ πάλαι βασιλεῖς, ἐγχριόμενος δὲ τὸ πρόσωπον, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπογραφόμενος, πρός τε τὰς παλλακίδας ἁμιλλώμενος περὶ κάλλους καὶ ἐμπλοκῆς, τό τε σύμπαν γυναικείῳ ἤθει χρώμενος. Κατὰ δὲ τὰ πρότερον συντεταγμένα, ἐπὶ τὰς θύρας αὐτῷ παρῆσαν οἵ τε ἐκ τῶν ἄλλων ἐθνῶν Σατράπαι, ἄγοντες τάς τε εἰρημένας δυνάμεις, καὶ δὴ Ἀρβάκης ὁ Μήδων ὕπαρχος, ἀνὴρ τόν τε βίον σώφρων, καὶ πραγμάτων, εἰ δή τις ἄλλος, ἔμπειρος, τετριμμένος τε ἐν κυνηγεσίοις καὶ πολέμοις, καὶ πολλὰ μὲν πάλαι γενναῖα ἐξειργασμένος, πλείω δ' ἔτι καὶ μείζω τότε διανοούμενος. Οὗτος ἀκηκοὼς τόν τε βίον καὶ τὰ ἤθη, οἷς χρῆται ὁ βασιλεὺς, εἰς νοῦν ἐνεβάλετο καὶ ἐνεθυμήθη ἄρα, ὅτι ἀπορίᾳ γενναίου ἀνδρὸς οὗτος ἔχοι τὰ τῆς Ἀσίας κράτη· καὶ βουλὴν συντίθεται περὶ τῆς ὅλης ἀρχῆς.

Ὅτι ἐπὶ Ἀρταίου τοῦ βασιλέως Μήδων, τοῦ διαδόχου Σαρδαναπάλου τοῦ Ἀσσυρίων βασιλέως, ἦν ἐν Μήδοις τότε κατά τε ἀνδρείαν καὶ ῥώμην δοκιμώτατος Παρσώνδης, παρά τε βασιλεῖ μάλιστα ἐπαινούμενος καὶ ἐν Πέρσαις, ὅθεν ἦν γένος, ἐπί τε εὐβουλίᾳ καὶ κάλλει σώματος. Δεινὸς δὲ καὶ θῆρας αἱρεῖν, ἐν σταδίᾳ τε μάχῃ καὶ ἀπὸ ἅρματος καὶ ἵππου μάχεσθαι. Οὗτος ὁρῶν Νάναρον τὸν Βαβυλώνιον διαπρεπεῖ κόσμῳ χρώμενον ἀμφὶ τὸ σῶμα, καὶ ἐλλόβια ἔχοντα,

καὶ κατεξυρημένον εὖ μάλα, γυναικώδη τε καὶ ἄναλκιν, ἔπειθεν Ἀρταῖον ἀφελέσθαι αὐτὸν τὴν ἀρχὴν καὶ ἑαυτῷ δοῦναι, δυσχεραίνων σφόδρα τὸν ἄνθρωπον. Ὁ δὲ ὤκνει συγχέας τὰ συγκείμενα ὑπ' Ἀρβάκεω ἀδικεῖν τὸν Βαβυλώνιον. Ἐπεὶ δὲ δὶς καὶ τρὶς ὁ Παρσώνδης ἐνέτυχεν Ἀρταίῳ, καὶ ταὐτὸν ἤκουσεν, ἡσύχαζεν· οὐ μὴν τὸν Νάναρον ἔλαθεν. Αἰσθόμενος δ' ἐκεῖνος τὴν γνώμην τἀνδρὸς, μεγάλα δῶρα τοῖς ἑαυτοῦ ὑπέσχετο καπήλοις, εἴ τις αὐτῷ Παρσώνδην συλλαβὼν ἄγοι· ἕπονται δ' οὗτοι πολλοὶ τῷ βασιλέως στρατῷ. Καί ποτε κατὰ δαίμονα κυνηγετῶν ὁ Παρσώνδης ἐλαύνει πόῤῥω ἀπὸ τοῦ βασιλέως εἴς τι πεδίον οὐχ ἑκὰς Βαβυλῶνος. Τοὺς δὲ θεράποντας εἰς τὴν πλησίον ὕλην τρέψας, ἐκέλευσε βοῇ τε καὶ ἀλαλητῷ χρῆσθαι, ὡς δὴ τὰ θηρία σοβήσων εἰς τὰ πεδία· καὶ πολλοὺς μὲν ὗς ἀγρίους, πολλοὺς δ' ἐλάφους αἱρεῖ. Τέλος δ', ὄνον ἄγριον διώκων, ἐπὶ πλεῖστον ἀποσπᾶται τῶν ἑαυτοῦ, καὶ μόνος ἐλαύνων ἧκεν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, ἔνθα ἦσαν οἱ κάπηλοι ἀγορὰς εὐτρεπίζοντες τῷ βασιλεῖ· οὓς θεασάμενος ὑπὸ δίψους πιεῖν ᾔτει. Οἱ δ' ἄσμενοι ἰδόντες Παρσώνδην, προσίασιν αὐτῷ, πιεῖν τ' ἐνέχεον, καὶ, τὸν ἵππον δεξάμενοι, ἀριστᾶν ἐκέλευσαν. Ὁ δὲ, οἷα πανημέριος θηρῶν, οὐκ ἀηδῶς ἤκουσεν, ἐκέλευσέ τε ἀποπέμψαι βασιλεῖ τὸν ὄνον, ὃν κατέλαβε, καὶ τοῖς ἀνὰ τὸν δρυμὸν οἰκέταις φράσαι, ἔνθα εἴη. Οἱ δὲ, πάντα ποιήσειν ὑποσχόμενοι, κατακλίνουσι τὸν Παρσώνδην. καὶ δαῖτα παρέθεσαν παντοίαν, οἶνόν τε ἥδιστον πίνειν ἐπέχεον, ἀκρατέστερον ἐπίτηδες, ὡς μεθυσθείη. Καὶ ἐπεὶ ἄδην εἶχεν, ὁ μὲν ᾔτει τὸν ἵππον, ὡς ἀπίοι ἐπὶ τὸ βασιλέως στράτευμα· οἱ δὲ γυναῖκας εὐπρεπεῖς παραγαγόντες, ἐδείκνυόν τε αὐτῷ καὶ ἐκέλευον κοιμηθέντα αὐτόθι, καὶ εἰς νύκτα χρησάμενον αὐταῖς, ἕωθεν ἀπιέναι. Ὁ δὲ, εὐπρεπεῖς γυναῖκας ὁρῶν, ἔμεινέ τε καὶ ηὐλίσατο. Καὶ τὰ μὲν διὰ τὴν συνουσίαν, τὰ δὲ διὰ τὸν κόπον, ὕπνος αὐτὸν ἔλαβεν. Οἱ δ', ἀναστήσαντες τὴν παρακοιμωμένην γυναῖκα, πολλοὶ ἅμα ἐπιπεσόντες, συν-

έδησαν τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐπὶ Νάναρον ἐκόμισαν. Ὁ δ', ὡς εἶδεν αὐτὸν (ἤδη δὲ ἀνένηψεν ἐκ τοῦ οἴνου, καὶ ἔγνω ἵνα ἦν κακοῦ), ἤρετο, Ἆρα, ὦ Παρσώνδη, κακόν τι ὑπ' ἐμοῦ πάλαι ἔπαθες, ἢ αὐτὸς, ἢ τῶν σῶν τις; Ὁ δὲ οὐκ ἔφη. Τί δὲ, πείσεσθαι προσεδόκησας; Οὐκ ἔγωγε, εἶπεν. Τί οὖν αὐτὸς ἀδικίας ἦρξας εἰς ἐμὲ, ἀνδρόγυνόν τε καλῶν, καὶ βασιλείαν τὴν ἐμὴν αἰτῶν παρὰ Ἀρταίου, ὡς δῆτα οὐδενὸς ἀξίου αὐτὸς γενναῖος ὤν; Πολλὴ δὲ χάρις Ἀρταίῳ οὐ πεισθέντι τὴν ὑπ' Ἀρβάκεω δεδομένην ἡμῖν ἀρχὴν ἀφελέσθαι. Διὰ τί δῆτα ταῦτ' ἐποίεις, ὦ κακὴ κεφαλή; Ὁ δὲ, οὐδὲν ὑποθωπεύσας, εἶπεν, Ὤμην αὐτὸς ἀξιώτερος εἶναι τοῦτο τὸ γέρας ἔχειν, ἀνδρειότερός τε ὢν καὶ ὠφελιμώτερος βασιλεῖ ἢ σὺ ὁ κατεξυρημένος τε καὶ καθυπεςιβισμένος τὼ ὀφθαλμὼ, ψιμιθίῳ δὲ τὸ χρῶμα ἐναλειφόμενος. Καὶ ὃς, Εἶτ' οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, σὺ ὁ τηλικοῦτος ὑπὸ τοῦ χείρονος συνειλημμένος, ἐπειδὴ γαςρὸς ἥττων καὶ αἰδοίων ἐγένου; Ἀλλ' ἐγώ σε, ἔφη, θήσω γυναικῶν ἁπαλώτερον καὶ λευκότερον τὴν χροιὰν οὐ πολλοῦ χρόνου. Καὶ ἐπώμοσε τόν τε Βῆλον καὶ τὴν Μύλιττα· οὕτως γὰρ τὴν Ἀφροδίτην καλοῦσι Βαβυλώνιοι. Καὶ ἅμα καλέσας τὸν εὐνοῦχον, τὸν τὰς μουσουργοὺς πεπιςευμένον, Τοῦτον, ἔφη, ἄπαγε, καὶ ξυρήσας τὸ ὅλον σῶμα, καὶ κισηρίσας πλὴν κεφαλῆς, δὶς τῆς ἡμέρας λοῦε, καὶ σμῆχε ἀπὸ λεκίθου, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπογραφέσθω, καὶ τὰς κόμας ἐμπλεκέσθω, ὥσπερ αἱ γυναῖκες· μανθανέτω δὲ ᾄδειν καὶ κιθαρίζειν καὶ ψάλλειν, ἵνα μοι μετὰ τῶν μουσουργῶν λειτουργῇ, γυναικὶ ὡμοιωμένος, μεθ' ὧν καὶ δίαιταν ἕξει, λεῖος ὢν τὸ σῶμα, καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν αὐτὴν καὶ τὴν τέχνην ἔχων. Ταῦτα εἰπόντος, ὁ εὐνοῦχος παραδεξάμενος τὸν Παρσώνδην, κατεξύρησέ τε ὅλον πλὴν κεφαλῆς, καὶ τὰ προςαχθέντα ἐδίδασκε, καὶ ἐσκιατράφει, λούων ἑκάςης ἡμέρας δὶς, καὶ λεαίνων, ὁμοδίαιτόν τε ποιῶν ταῖς γυναιξὶν, ὥσπερ ὁ δεσπότης προσέταξε. Καὶ οὐ πολλοῦ χρόνου γίνεται ἄνθρωπός τε λευκὸς καὶ ἁπαλὸς καὶ γυναικώδης, ἦδέ

τε καὶ ἐκιθάριζε πολὺ κάλλιον τῶν μουσουργῶν· οὐδείς τε ἂν ἰδὼν αὐτὸν λειτουργῦντα ἐν συμποσίῳ Ναναρῳ, οὐχὶ γυναῖκα ὑπέλαβε, καὶ πολύ γε ἐκείνων εὐπρεπέστερον, μεθ' ὧν ἑκάστοτε ἐλειτούργει. Βασιλεὺς δὲ ὁ Μήδων Ἀρταῖος, ἐπειδὴ πάντη μαστεύων Παρσώνδην ἐξέκαμε, καὶ δῶρα προτείνων, εἴ τις αὐτὸν ἀνεύροι ἢ ζῶντα ἢ τεθνεῶτα, ὑπέλαβέ που ἐν κυνηγεσίῳ ὑπὸ λέοντος, ἢ ἄλλου του θηρίου, καταβεβρῶσθαι, καὶ μεγάλως ἐπ' αὐτῷ ἠνιᾶτο, ἅτε ἀνδρειοτάτῳ ὄντι. Ὡς δ' ἑπτὰ ἔτη ἐγένετο αὐτῷ τοιαύτην δίαιταν ἔχοντι ἐν Βαβυλῶνι, τῶν εὐνούχων τινα ὁ Νάναρος μαστιγοῖ τε χαλεπῶς, καὶ τὸ σῶμα αἰκίζεται. Καὶ αὐτὸν ὁ Παρσώνδης, μεγάλαις ἐλπίσιν ἐπάρας, ἀναπείθει παρὰ τὸν Ἀρταῖον εἰς Μήδους ἀποδράναι, καὶ πάντα φράσαι τὰ περὶ αὐτὸν βασιλεῖ, ὡς ζῇ τε, καὶ λελώβηται, μετὰ μουσουργῶν δίαιταν ἔχων, Παρσώνδης ὁ σὸς φίλος ἐκεῖνος ὁ πολεμιστήριος. Καὶ ἐπειδὴ ταῦτ' ἔφρασεν ὁ εὐνοῦχος βασιλεῖ, ἥσθη τε ἅμα, καὶ μέγα στενάξας εἶπε, Φεῦ λώβης ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, πῶς ἠνέσχετο ὁ Παρσώνδης, ὃν ἐγὼ οἶδα, θηλυνόμενος τὸ σῶμα ὑπὸ ἐχθροῦ; Καὶ ἅμα πέμπει τινὰ τῶν πιστοτάτων ἄγγαρον παρὰ τὸν Βαβυλώνιον (οὕτω γὰρ ἐκάλουν τοὺς βασιλέως ἀγγέλους). Ὁ δὲ Νάναρος ἀφικομένῳ τῷ ἀγγάρῳ, καὶ ἀπαιτοῦντι Παρσώνδην, ἔξαρνος γενόμενος, οὐδαμοῦ ἔφη ἐκεῖνον ἑωρακέναι, ἐξ ὅτου ἀφανὴς ἐγένετο. Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσεν Ἀρταῖος, ἕτερον ἔπεμψεν ἄγγαρον πολὺ μείζω τοῦ προτέρου καὶ δυνατώτερον· ἐπέστειλέ τε ἐν διφθέρᾳ, ῥίψαντα τὴν Βαβυλωνίαν ἀπάτην, ὀπίσω ἀποπέμπειν τὸν ἄνδρα παρ' ἑαυτὸν, ὃν ταῖς μουσουργοῖς τε καὶ εὐνούχοις παρέδωκεν, ἢ ὅτι τὴν κεφαλὴν αὐτὸς οὐχ ἕξει. Ταῦτα ἔγραψε, καὶ ἅμα ἐκέλευσε τῷ ἀνδρὶ, εἰ μὴ παραδῷ Ναναρος τὸν Παρσώνδην, λαβόμενον τῆς ζώνης ἄγειν αὐτὸν ἐπὶ θανάτῳ. Ἀφικομένου δὲ τοῦ δευτέρου ἀγγάρου εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ταῦτα ἀπαγγείλαντος, ὁ Νάναρος, δείσας περὶ τῆς ψυχῆς, παραδώσειν τε ὑπέσχετο τὸν ἄνθρωπον, καὶ προσέτι, ἀπολογούμενος τῷ ἀγγάρῳ, πεί-

σειν ἔφη βασιλέα, ὡς δικαίως μετῆλθεν ἄνδρα ἄρξαντα μεγάλης ἀδικίας εἰς ἑαυτόν· πεπονθέναι γὰρ ἂν αὐτὸς ὑπ' ἐκείνου χαλεπώτερα, εἰ μὴ βασιλεὺς ὁ δεσπότης αὐτοῦ ὑπερέσχε τὴν δεξιάν. Ἐκ τούτου ἐπὶ πότον ἐτράπετο καὶ συνουσίαν, ἑςιῶν τὸν ἄγγαρον. Καὶ, τοῦ δείπνου παρακειμένου, εἰσεληλύθεσαν αἱ μουσουργοὶ, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα γυναῖκες, μεθ' ὧν ἦν καὶ Παρσώνδης. Καὶ αἱ μὲν ἐκιθάριζον, αἱ δ' ηὔλουν, αἱ δὲ ἔψαλλον, ἐν πάσαις δὲ διέπρεπε μάλιςα Παρσώνδης καὶ κάλλει καὶ τέχνῃ, γυνὴ καὶ αὐτὸς νομιζόμενος. Καὶ, ἐπειδὴ δείπνου ἅδην εἶχον, ἤρετο ὁ Νάναρος τὸν ἄγγαρον, ἥτις αὐτῷ δοκεῖ πασῶν προφέρειν εὐμορφίᾳ τε καὶ εὐμουσίᾳ. Ὁ δ', οὐδὲν μελλήσας, ἔφη ἐκείνην, Παρσώνδην δεικνύς. Καὶ ὁ Νάναρος, κροτήσας τὼ χεῖρε, ἐγέλα ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ εἶπε, Ταύτην ἆρα καὶ βούλει ἔχων εἰς νύκτα ἀναπαύεσθαι; Ὁ δὲ, Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἀλλ' οὐ δώσω, εἶπεν ὁ Νάναρος. Τί οὖν, ἔφη ὁ ἄγγαρος, ἐμοῦ πυνθάνῃ; Μικρὸν δὲ διαλιπὼν, Οὗτός ἐςιν, ἔφη, Παρσώνδης, ἐφ' ὃν ἥκεις. Ἀπιςοῦντος δ' ἐκείνου, ὤμοσε. Καὶ ὁ ἄγγαρος, Θαῦμά μ' ἔχει, ἔφη, ὅπως ζῆν ὑπέμεινε γυναικιζόμενος ἀνὴρ ἄλκιμος, καὶ οὐ διεχρήσατο ἑαυτὸν, εἰ μὴ καὶ ἄλλους ἐδύνατο· πῶς δὲ ταῦτ' ἀνέξεται ὁ δεσπότης ἀκούσας; Ὁ δὲ Νάναρος εἶπεν, Ἐγὼ ῥαδίως αὐτὸν ἀναδιδάξω, ὡς οὐδὲν ἀδικῶ. Τότε μὲν δὴ τοιαῦτα διελέγοντο, καὶ ἐκοιμήθησαν. Τῇ δὲ ὑςεραίᾳ ἐνθεὶς ὁ Βαβυλώνιος εἰς ἁρμάμαξαν Παρσώνδην ἀποπέμπεται σὺν τῷ ἀγγάρῳ. Ἐπεὶ δ' ἧκον εἰς Σοῦσα, ἔνθα ἦν ὁ βασιλεὺς, δείκνυσιν αὐτῷ ὁ ἄγγαρος τὸν ἄνδρα. Καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὁ Ἀρταῖος ἐν ἀγνοίᾳ γενόμενος, ἐπειδὴ ἑώρα ἀντ' ἀνδρὸς γυναῖκα γεγονότα, Ὦ ταλαίπωρε, ἔφη, πῶς ὑπέμεινας ὧδε λωβηθῆναι, καὶ οὐ πρότερον ἀπέθανες; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, Ἤ τοι ἀνάγκη, ὦ δέσποτα, καὶ θεῶν λέγεται κρείττων ὑπάρχειν. Ἐγὼ δὲ ἔτλην καὶ ἐκ τοιῶνδε παθημάτων ζῶν, ἵνα ἅμα μέν σε ἐγγένοιτό μοι θεωρῆσαι, ἔπειτα δὲ Νάναρον τιμωρήσασθαι διὰ σοῦ, ἅπερ ἐμοὶ οὐκ

ἂν ὑπῆρξε τετελευτηκότι· ἀλλὰ μή με, ἔφη, δέσποτα, ψεύσῃ τῆς ἑτέρας ἐλπίδος, ἀλλά μοι τὴν δίκην ἀπόδος παρὰ ἀνδρὸς κακοῦ. Καὶ ὁ Ἀρταῖος ὑπέσχετο, ἐπειδὰν εἰς Βαλυλῶνα ἀφίκηται. Οὐ πολλοῦ δὲ χρόνου ὅ, τε Παρσώνδης ἀπέλαβε τὴν ἀνδρείαν φύσιν, καὶ ὁ βασιλεὺς ἀφίκετο εἰς Βαβυλῶνα· κατεβοᾶτό τε ὁσημέραι ὑπ' αὐτοῦ, ὅπως τιμωρήσεται τὸν Νάναρον. Καὶ ὃς ἧκε παρὰ βασιλέα, καὶ ἔφη δίκαια ποιῆσαι· Πρότερος γὰρ ἐκεῖνος, οὐθὲν κακὸν παθὼν, ἐμὲ διέβαλεν, ἔφη, παρά σοι, ὥς με κτείνειάς τε καὶ τὴν τῆς Βαβυλῶνος ἀρχὴν αὐτῷ δοίης. Ἀρταῖος δὲ ἔφη δικαιότερα Παρσώνδην αἰτεῖσθαι· χρῆναι γὰρ μὴ σαυτῷ δικάζειν, μηδὲ τοιαύτας ἐξευρίσκειν δίκας, ἀλλὰ ἐμοὶ ἐπιτρέπειν τὴν κρίσιν· τέλος δέ σοι ἐς δεκάτην ἐξοίσω ἡμέραν τό σοι πρέπον. Ὁ δὲ Νάναρος, ταῦτα ἀκούσας, ἐν δεινῷ φόβῳ ἦν καὶ ἐπὶ Μιτραφέρνην καταφεύγει, ὃς ἦν τῶν εὐνούχων δυνατώτατος, καὶ ὑπισχνεῖτο αὐτῷ χρυσίου τάλαντα δέκα, καὶ φιάλας χρυσᾶς δέκα, καὶ ἀργυρᾶς διακοσίας, καὶ ἀργυροῦ νομίσματος τάλαντα ἑκατὸν, καὶ ἄλλας ἐσθῆτας πολυτελεῖς, βασιλεῖ δὲ χρυσοῦ μὲν τάλαντα ἑκατὸν, καὶ φιάλας χρυσᾶς ἑκατὸν, ἀργυρᾶς δὲ τριακοσίας, ἀργυροῦ δὲ νομίσματος τάλαντα χίλια, ἐσθῆτάς τε παμπληθεῖς, καὶ ἄλλα πολλὰ καλὰ δῶρα, εἰ τὴν ψυχὴν αὐτῷ ἐξαιτήσειε καὶ τὴν Βαβυλῶνος βασιλείαν παρὰ Ἀρταίου. Καὶ ὁ εὐνοῦχος ᾤχετο παρὰ βασιλέα, καὶ πολλὰ δεηθεὶς, ἅτε ὢν τιμῆς τῆς πρώτης, εἶπεν, ὅτι οὐκ εἴη θανάτου ἄξιος ὁ ἀνήρ· οὐ γὰρ κτείνειε Παρσώνδην, ἀλλὰ ὑβρισθεὶς καὶ δεινὰ παθὼν ἀνθυβρίσειεν. Εἰ δὲ καὶ θανάτου εἴη ἄξιος, ἐμοὶ, ὦ δέσποτα, δὸς, ἔφη, τὴν χάριν ταύτην καὶ τὴν παραίτησιν ὑπὲρ αὐτοῦ. Δώσει δὲ ὁ ἀνὴρ σοὶ μὲν τῷ δεσπότῃ πολὺν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον, Παρσώνδῃ δὲ, ποινὴν ὧν ἔδρασεν, ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου. Πείθεται τούτοις ὁ βασιλεὺς, καὶ τοῦτο τὸ τέλος ἐκπέμπει Ναναρῳ. Καὶ ὁ μὲν προσεκύνησε· Παρσώνδης δὲ, κινῶν τὴν κεφαλὴν, Ὄλοιτο, ἔφη, ὁ πρῶτος χρυσὸν ἐξευρὼν εἰς

ἀνθρώπων γένος· διὰ τοῦτο γὰρ ἐγὼ νῦν γέλως γέγονα ἀνδρὶ Βαβυλωνίῳ. Καὶ ὁ εὐνοῦχος, αἰσθόμενος αὐτὸν βαρέως φέροντα, Ὦ 'γαθὲ, ἔφη, παῦσαι ὀργιζόμενος, καί μοι πείθου, φίλος τε γίνου Ναναρῳ· ταῦτα γὰρ δεσπότης βούλεται. Ὁ δὲ Παρσώνδης καιρὸν ἐτήρει ἀμύνασθαι, εἰ δύναιτο, τόν τε εὐνοῦχον καὶ Νάναρον, καὶ εὗρε, καὶ ἠμύνατο.

Ὅτι ὁ Στρυαγγαῖος, μετὰ τὴν ἀναίρεσιν Μαρμάρεω τοῦ Σακῶν βασιλέως, εἴχετο ἔρωτι Ζαριναίας σιγῇ πάλαι· κἀκείνη δὲ αὐτοῦ. Καὶ ἐπεὶ πλησίον γίνεται ὁ ἀνὴρ Ῥωξανάκης τῆς πόλεως, ἔνθα Σάκαις τὸ βασίλειον ἦν, ὑπήντησεν αὐτῷ Ζαριναία, καὶ θεασαμένη σὺν πολλῇ χαρᾷ ἐδεξιοῦτό τε αὐτὸν, καὶ ἐφίλησε πάντων ὁρώντων, εἴς τε τὸ ἅρμα αὐτοῦ μετενέβη, καὶ διαλεγόμενοι ἧκον εἰς τὸ βασίλειον. Ὑποδέχεται δὲ ἡ Ζαριναία καὶ τὴν ἑπομένην αὐτῷ στρατιὰν λαμπρότατα. Ἐκ τούτου εἰς τὴν αὐτοῦ καταγωγὴν Στρυαγγαῖος ἀπελύετο, ὑποστενάζων διὰ τὸν Ζαριναίας ἔρωτα. Οὐ καρτερῶν δὲ κοινοῦται τῷ πιστοτάτῳ τῶν εὐνούχων, οἳ συνείποντο. Ὁ δὲ οἷα δὴ θαῤῥύνας αὐτὸν, παρῄνει τὴν πολλὴν ἀτολμίαν ῥίψαντα, αὐτῇ εἰπεῖν Ζαριναίᾳ. Καὶ ὃς, πεισθεὶς, ἀναπηδήσας ᾤχετο παρ' αὐτήν· ἀσμένως δὲ ἐκείνης παραδεξαμένης αὐτὸν, πολλὰ διαμελλήσας καὶ στενάξας, καὶ μεταβαλὼν τὸ χρῶμα, ἐτόλμησεν ὅμως, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, ὡς δι' ἔρωτος εἴη σφοδροῦ καιόμενος τῷ πόθῳ αὐτῆς. Ἡ δὲ, πρᾴως μάλα ἀναινομένη, καὶ ἑαυτῇ ἔφη τὸ πρᾶγμα ἐπαισχὲς εἶναι καὶ βλαβερὸν, κἀκείνῳ πολὺ αἴσχιον καὶ βλαβερώτερον, γυναῖκα ἔχοντι Ῥοιταίαν τὴν Ἀστιβάρα θυγατέρα, ἣν ἀκούειν πολὺ καλλίω καὶ αὐτῆς εἶναι καὶ ἄλλων πολλῶν γυναικῶν. Δεῖν οὖν αὐτὸν μὴ πρὸς πολεμίους μόνον ἀνδρίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ τοιαῦτα, ἐπειδάν τι προσπέσῃ τῇ ψυχῇ· καὶ μὴ βραχείας τέρψεως χάριν, ἣν καὶ ἐκ παλλακίδων οἷόν τ' ἔχειν, τὸν πολὺν ἀνιᾶσθαι χρόνον, εἰ αἴσθοιτο Ῥοιταία. Τοῦτ' οὖν μεθέντι ἔφη ἄλλό τι αἰτεῖσθαι· οὐδενὸς

γὰρ ἀτυχήσειν παρ' αὐτῆς. Ὁ μὲν δὴ, τοιαῦτα εἰπούσης, ἐπὶ πολὺ ἥσυχος ἦν, αὖθις δ' ἀσπασάμενος αὐτὴν ἀπέρχεται, καὶ ἐν πλείονι ἀθυμίᾳ ἦν, πρός τε τὸν εὐνοῦχον ὠδύρετο. Τέλος δὲ γράψας εἰς διφθέραν ἐξώρκωσε τὸν εὐνοῦχον, ἐπειδὰν αὐτὸν διαχρήσηται, μηδὲν προκατειπόντα, τὴν διφθέραν ἀποδοῦναι Ζαριναίᾳ. Ἐγέγραπτο δὲ, « Στρυαγγαῖος Ζαριναίᾳ λέγει « τάδε, Ἐγὼ μέν σε ἔσωσά τε, καὶ τῶν νῦν παρόντων ἀγαθῶν « αἴτιος γέγονα· σὺ δέ με ἀπέκτεινας, καὶ πάντων ἀνόνητον « πεποίηκας. Εἰ μὲν οὖν σοι ταῦτα πέπρακται δικαίως, σύ « τε πάντων τύχοις τῶν ἀγαθῶν, καὶ εἴης μακαρία· εἰ δὲ « ἀδίκως, σύ τε τοῦ αὐτοῦ πάθους ἐμοὶ πεῖραν λάβοις· σὺ « γάρ μοι παρήνεσας τοιοῦτον γενέσθαι. » Ταῦτα γράψας ὑπὸ τῷ προσκεφαλαίῳ τίθησι, καὶ εἰς ᾅδου ἀπιὼν ἀνδρείως, τὸ ξίφος ᾔτει. Ὁ δὲ εὐνοῦχος......

(Λείπουσι δύο σελίδες.)

.... εἴτε Βελλεροφόντης, εἴτε τὸ θηρίον ἀποθάνοι. Κτείνει δ' οὖν τὴν Χίμαιραν ὁ Βελλεροφόντης, καὶ τὴν Λυκίαν ἐλευθεροῖ τῶν φόβων. Ἀγασθεὶς δ' αὐτοῦ τὸ γενναῖον Ἀμφιάναξ, τήν τε θυγατέρα ἔδωκε καὶ τὴν βασιλείαν ἔχειν. Μετὰ δὲ ταῦτα, Σθενεβοίας ἀπαγξαμένης, ἀνάπυστος ὁ ἔρως ἐγένετο, καὶ ἡ Βελλεροφόντου δικαιοσύνη· καὶ ὁ Προῖτος αὐτῷ ὑπέχειν δίκας ἕτοιμος ἦν.

Ὅτι οἱ Ἀργοναῦται πλέοντες ἐπὶ Κόλχους, ἐπεὶ ἐγένοντο ἐν Λήμνῳ ὑπὸ γυναικῶν τότε οἰκουμένῃ, ἧς Ὑψιπύλη ἐβασίλευεν (οἱ δὲ ἄνδρες ἤδη κατέλιπον τὰς γυναῖκας ὑπὸ ζηλοτυπίας, ὅτι ταῖς Θρῄσσαις ἐμίγνυντο καταλιμπάνοντες ταύτας), ἔρχεται εἰς λόγους Ἰάσωνι Ὑψιπύλη· καὶ δῶρα δοῦσα ἔπεισεν αὐτῇ συγκοιμηθῆναι, καὶ τοὺς ἄλλους πεῖσαι ταῖς λοιπαῖς συνευνᾶσθαι, ὡς ἂν ἐγγεννήσειαν παῖδας ἐξ αὐτῶν. Ὁ δὲ ἐπείσθη, καὶ συγγίνονται ταῖς Λημνίαις οἱ Ἀρ-

γοναῦται· καὶ ἡ Ὑψιπύλη παῖδα ἔσχεν Εὔνεον. Καὶ μείναντες ὀλίγον χρόνον, πάλιν ᾤχοντο.

Ὅτι μετὰ τοὺς γάμους Ἡρακλῆς, εἴτε χολῆς ζεσάσης, εἴτε ἄλλῳ τρόπῳ παραφρονήσας, καὶ μανεὶς, κτείνει μὲν δύω τῶν Ἰφικλέους παίδων· τὸν γὰρ πρεσβύτατον Ἰόλαον ὁ πατὴρ ἐξήρπασε· κτείνει δὲ τοὺς Μεγάρας υἱεῖς, ὧν τὸν νεώτατον, ἐπιμαςίδιον ὄντα, ἀποσπάσας βίᾳ τῆς μητρὸς, ὀλίγου ἐδέησε Μεγάραν ἀποκτεῖναι ἀντεχομένην τοῦ παιδὸς, εἰ μὴ καὶ ταύτην ἐῤῥύσατο ἐπελθὼν Ἰφικλῆς. Μετ' οὐ πολὺ δὲ ταῦτα δράσας, ἔννους ἐγένετο καὶ ἐσωφρόνισεν, ἐκλιπεῖν τε διενοεῖτο τὰς Θήβας, ἀχθόμενος ἐπὶ τῇ συμφορᾷ. Ἰφικλῆς δὲ καὶ Λικύμνιος παρεκάλουν αὐτὸν ἀπενιαυτίσαντα, ὡς νόμος ἐςὶν, ἔξω, καὶ καθηράμενον ἐπανελθεῖν εἰς Θήβας, καὶ οἰκεῖν. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθον, καὶ αὐτοὶ συνεξώρμησαν. Μεγάρα δὲ καὶ αὐτὴ συνεξώρμα, τῆς μητρὸς κωλυούσης, τοῦ δὲ πατρὸς συνεπαινοῦντος Κρέοντος. Εὐρυσθεὺς δὲ ὁ Σθενέλου τοῦ Περσέως, αἰσθόμενος τὰ καταλαβόντα Ἡρακλέα, μετεπέμπετο αὐτὸν εἰς Τίρυνθα· ὁ δὲ, εἰς νοῦν βαλόμενος τὸ Ἀμφιτρύωνι χρησθὲν, ὅτι χρεὼν εἴη πείθεσθαι Εὐρυσθεῖ, καὶ ἐσαῦθις μέγα ἕξειν κλέος, ἐναγόντων ἅμα Λικυμνίου καὶ Ἀλκμήνης κατὰ τὴν συγγένειαν, ὥρμησεν εἰς Τίρυνθα μετὰ πάντων. Καὶ ἐπεὶ ἀφίκοντο, Εὐρυσθεὺς Λικυμνίῳ μὲν καὶ Ἰφικλεῖ εὐθέως φίλος ἦν, Ἡρακλέα δὲ ὑφεωρᾶτο, καὶ ουδαμῶς ᾠκειοῦτο, προσέταττέ τε αὐτῷ τοὺς πόνους ἐκτελεῖν, οὕςινας ἄθλους καλοῦμεν. Ὁ δὲ ἐπείθετο, τῷ μαντείῳ ἑπόμενος.

Ὅτι Σκάμανδρος ὁ βασιλεύσας πρῶτος τῶν Τρώων, Σάμωνι χρησάμενος συνεργῷ, τοὺς ἐν τῇ Τρωάδι ἐνίκησεν· ἀποθανόντος δὲ Σάμωνος κατὰ τὴν μάχην, τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Δάδαν, μητέρα τῶν νεανίσκων, εἰς τὸ Πόλιον ἐξέπεμψε διὰ κήρυκος, ὡς ἂν ἐκεῖ συνοικήσειεν ὅτῳ βούληται. Ὁ δὲ κήρυξ κατὰ τὴν ὁδὸν βιασάμενος αὐτὴν ᾔσχυνεν. Ἡ δὲ, τὸ ξίφος ἔχουσα τὸ

τοῦ ἀνδρὸς, αὐτὴν διεχρήσατο. Αἰσθόμενοι δὲ οἱ Κρῆτες τὸν κήρυκα κατέλευσαν, ἔνθα ὁ χῶρος Ἀναιδείας ὠνομάσθη.

Ὅτι Μόξος ὁ Λυδὸς, πολλὰ καὶ καλὰ ἐργασάμενος, καὶ τὸν Μήλην τῆς τυραννίδος καθελὼν, τοῖς Λυδοῖς παρεκελεύσατο τὴν δεκάτην ἀποδοῦναι, καθὰ ηὔξατο, τοῖς θεοῖς. Οἱ δὲ ἐπείθοντο, καὶ ἀπαριθμοῦντες τὰ κτήματα ἐξῄρουν τὴν δεκάτην ἁπάντων, καὶ κατέθυον. Ἐκ τούτου μέγιςος αὐχμὸς καταλαμβάνει Λυδίαν, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ μαντείαν κατέφευγον. Πολλὰς δὲ ςρατείας λέγεται πεποιῆσθαι οὗτος ὁ ἀνὴρ, καὶ ἦν αὐτοῦ κλέος μέγιςον ἐν Λυδοῖς ἐπί τε ἀνδρείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ. Ταῦτα δὲ πράξας αὖθις ἐπὶ τὴν Κράβον ἐςάλη, καὶ πολὺν χρόνον αὐτὴν πολιορκήσας εἷλε καὶ ἐπόρθησε, τοὺς δὲ ἀνθρώπους εἰς τὴν πλησίον λίμνην ἀγαγὼν, οἷα ἀθέους, ἐπόντωσεν.

Ὅτι Σαλμωνέως θυγάτηρ ἐγένετο, ἥτις ἐρασθεῖσα τοῦ πατρὸς ὑπ' ἀμηχανίας αὐτὴν διεχρήσατο, πρὶν γάμου κυρῆσαι. Ὁ πατὴρ δὲ αὐτῇ τιμὴν ἔταξεν ἀνὰ πᾶν ἔτος πανήγυριν ἄγεσθαι.

Ὅτι Καμβλίτας βασιλεὺς Λυδίας. Τοῦτον λέγεται οὕτω γαςρίμαργον σφόδρα γενέσθαι, ὥςε καὶ τὴν αὐτοῦ γυναῖκα ἐπιθύσαντα καταφαγεῖν. Αὐτός γε μὴν, ἑαυτὸν δόξας ὑπὸ φαρμακῶν βεβλάφθαι, περιβοήτου τοῦ πράγματος γενομένου, ξίφος ἔχων, πληθυούσης ἀγορᾶς ἐν μέσῳ ςὰς εἶπεν, Ὦ Ζεῦ, εἰ μὲν ἀπ' ἐμαυτοῦ δέδρακα ταῦτα, ἃ δέδρακα, τίσαιμι ἐν ἐμαυτῷ τὰς δίκας· εἰ δὲ ὑπὸ φαρμακῶν διαφθαρεὶς, οἱ ἐμὲ φαρμάξαντες πάθοιεν. Ταῦτα εἶπε, καὶ, ὁρώντων πάντων, ἑαυτὸν ἀπέσφαξε. Καὶ οἱ μὲν τοῦτον ἐκερτόμουν ὡς γαςρίμαργον, οἱ δὲ ᾤκτειρον ὡς φρενοβλαβῆ ὑπὸ φαρμακῶν. Ἐδόξαζον δὲ τὸν Ἰάρδανον ταῦτα πεποιηκέναι διὰ τὸ ἔχθος.

Ὅτι ἐδόκει φρονήσει τὸ τῶν Ἀμυθαονιδῶν γένος τὸ παλαιὸν

ἐν τοῖς Ἕλλησι πρωτεύειν· ὥσπερ καὶ Ἡσίοδός φησιν ἐν τούτοις,

Ἀλκὴν μὲν γὰρ ἔδωκεν Ὀλύμπιος Αἰακίδῃσι,
Νοῦν δ' Ἀμυθαονίδαις, πλοῦτον δέ περ Ἀτρείδῃσι.

Ὅτι τὸν Ἀμυκλαῖον νομὸν κατὰ τὰς ὁμολογίας τῷ προδότῃ Φιλονόμῳ ἐξελόντες οἱ Ἡρακλεῖδαι ἀνέμητον ἀφῆκαν. Ὁ δὲ, αἰσχυνόμενος ἐπὶ τῇ προδοσίᾳ, οὐδαμοῦ ἐφαίνετο. Οἱ δὲ Ηρακλεῖδαι ἀναδασάμενοι καὶ τοῦτον ἐνέμοντο. Ὕστερόν γε μὴν ἀφικομένῳ ἐκ Λήμνου σὺν λαῷ, ὅντινα ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ [συνεπήγετο], πάλιν ἀπέδοσαν. Καὶ ὃς τοῖς ἥκουσι διελὼν τὴν γῆν, ᾤκει ἅμα αὐτοῖς βασιλεύων Ἀμυκλῶν.

Ὅτι Λυκάων ὁ Πελασγοῦ υἱὸς, βασιλεὺς Ἀρκάδων, ἐφύλαττε τὰ τοῦ πατρὸς εἰσηγήματα ἐν δικαιοσύνῃ. Ἀποστῆσαι δὲ βουλόμενος καὶ αὐτὸς τῆς ἀδικίας τοὺς ἀρχομένους, ἔφη τὸν Δία ἑκάστοτε φοιτᾷν παρ' αὐτὸν, ἀνδρὶ ξένῳ ὁμοιούμενον, εἰς ἔποψιν τῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων. Καί ποθ', ὡς αὐτὸς ἔφη, μέλλων ὑποδέχεσθαι τὸν θεὸν, θυσίαν ἐπιτελεῖ. Τῶν δὲ υἱῶν πεντήκοντα, ὥς φασιν, ὄντων ἐκ πολλῶν γυναικῶν, βουλόμενοι γνῶναι οἱ τῇ θυσίᾳ παρόντες, εἰ τῷ ὄντι θεὸν μέλλουσι ξενοδοχεῖν, θύσαντες τινὰ παῖδα, ἐγκατέμιξαν τοῖς τοῦ ἱερείου κρέασιν, ὡς οὐ λήσοντες, εἴπερ ὄντως θεὸς ἔπεισιν. Ὑπὸ δὲ του δαιμονίου χειμώνων μεγάλων καὶ κεραυνῶν ῥαγέντων, φασὶ τοὺς αὐτόχειρας ἅπαντας τοῦ παιδὸς ἀπολέσθαι.

Ὅτι ὁ Ἱππομένης, ὁ Ἀθηναίων ἄρχων, ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς δι' αἰτίαν τοιάνδε. Ἦν αὐτῷ θυγάτηρ, ἥντινα, τῶν ἀστῶν τινος αἰσχύναντος λάθρα, ὑπ' ὀργῆς καθεῖρξεν εἰς οἴκημα, δήσας σὺν ἵππῳ, καὶ τροφὴν οὐδετέρῳ εἰσέπεμπεν. Πιεσθεὶς οὖν λιμῷ ὁ ἵππος, ἐφορμήσας τῇ παιδὶ, ἀναλώσας τε αὐτὴν, καὶ αὐτὸς ὕστερον ἀπέθανε. Μετὰ ταῦτα ἐπισκαφείσης αὐτοῖς τῆς οἰκήσεως, ἀπ' ἐκείνου ὁ χῶρος ἐκαλεῖτο Ἵππου καὶ Κόρης.

Ὅτι ἡ Ἀκάςου γυνὴ Πηλέως ἐρασθεῖσα, λόγους ὑπὲρ μίξεως εἰσφέρει· ἀναινομένου δὲ, δείσασα μή μιν κατείπῃ πρὸς τὸν ἄνδρα, ὑποφθάσασα αὐτὸν προδιαβάλλει πρὸς τὸν ἄνδρα, ὡς συνευνηθῆναί οἱ θέλοντα. Ὁ δὲ λόχον ὑφείσας ἐπεβούλευσε Πηλεῖ. Καὶ ὃς αἰσθόμενος, εἰς πόλεμον κατέςη πρὸς αὐτὸν, ἐπικαλεσάμενος βοηθοὺς τούς τε Τυνδαρίδας, καὶ Ἰάσωνα, ἐχθρὸν ὄντα ἐκείνῳ, φίλος αὐτὸς ὢν, διὰ τὸ σύμπλους ἐν τῇ Ἀργοῖ γεγονέναι· καὶ τήν τε Ἰωλκὸν αἱρεῖ καὶ τὴν Ἀκάςου γυναῖκα σφάττει.

Ὅτι Λυκούργῳ τοιάδε ἡ τελευτὴ τοῦ βίου ἐγένετο. Βουλόμενος, ὥς φασι, τὸν θεὸν ἐρέσθαι περί τινων ὑπολοίπων νόμων, ὥρκωσε Λακεδαιμονίους, ἄχρις ἐπάνεισι, μηδένα λῦσαι τῶν κειμένων. Ὁμοσάντων δ', ἐπεὶ χρηςηριαζόμενος ἤκουσε παρὰ τοῦ θεοῦ, ὡς εὐδαίμων ἡ πόλις ἔσοιτο, εἰ τοῖς ἐκείνου νόμοις ἐμμένοι, ἔγνω μηκέτι ἐπανελθεῖν, τὸ βέβαιον τῆς φυλακῆς ἐκ τοῦ ὅρκου ποιησάμενος. Καταβὰς δὲ εἰς Κρίσαν αὑτὸν διεργάζεται. Λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθόμενοι, διά τε τὴν προτέραν ἀρετὴν καὶ τὴν τότε κριθεῖσαν περὶ τὸν θάνατον, ναόν τε αὐτῷ ἐτεμένισαν, καὶ βωμὸν ἱδρυσάμενοι θύουσιν ὡς ἥρωϊ ἀνὰ πᾶν ἔτος. Περιφανῶς γὰρ δὴ Σπαρτιάταις αἴτιος μόνος ἐγένετο τῆς εἰς ἅπαν ἀρετῆς τε καὶ ἡγεμονίας, οὐδὲν ἄμεινον τῶν ἄλλων πάλαι διακειμένοις· οὐ μόνον ὅτι αὐτοῖς νόμους ἔθετο ἀρίςους, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἄκοντας προὐτρέψατο χρῆσθαι αὐτοῖς τρόπῳ τοιῷδε. Δύω σκύλακας λαβὼν ἀπὸ τῆς αὐτῆς μητρὸς ἔτρεφε, χωρὶς δὲ ἀλλήλων ἀνομοίοις ἤθεσι· τὸν μὲν κατ' οἶκον, ὄψα τε διδοὺς καὶ τὴν ἄλλην λιχνείαν, τὸν δὲ ἐν κυνηγεσίοις θηρᾷν ἀναγκάζων καὶ ςιβεύειν ἐν ὄρεσιν. Ὡς δ' ἑκάτερος αὐτῶν ὅμοιος ἐγένετο τῇ τροφῇ, Σπαρτιάταις ἐκκλησιάζουσι πρὸς τοὺς περιοίκους πολέμου πέρι, καὶ ἀμηχανοῦσι, παραγαγὼν ἀμφοτέρους εἰς μέσον, καὶ σὺν αὐτοῖς δόρκους τε καὶ ζωμοὺς καὶ ὄψα ἐσκευασμένα, ἔλεξεν· Ἀλλ' ὅτι μὲν, ὦ Σπαρτιᾶται, τοῦ εὖ τε καὶ κακῶς πράττειν οὐκ

ἄλλό

ἄλλό ἐςιν αἴτιον πλὴν τὸ ἔθεσι χρῆσθαι φαύλοις ἢ σώφροσι, πάρεςιν ὑμῖν ὁρᾶν. Οἵδε γέ τοι (τοὺς σκύλακας δείξας), τῆς αὐτῆς μητρὸς ὄντες, ἐναντίως δὲ ἀλλήλοις τεθραμμένοι, παρ' αὐτὸ τοῦτο ἀνόμοιοι ἐκϐεϐήκασιν. Ὁ μὲν γὰρ θηρᾶν μαθὼν, ὁ δὲ λιχνεύειν, οὐδὲν ἀντὶ τοῦδε, εἰ παρείκοι, ποιήσειε. Καὶ ἅμα προσέταξε τῷ κυνουλκῷ μεθεῖναι ἀμφοτέρους ἐπὶ τὰ ἡτοιμασμένα. Τῶν δὲ ὁ μὲν κατοικίδιος ἐπὶ τοὖψον ὥρμησεν, ὁ δὲ θηράτωρ ἐπὶ τὸν δόρκον, καὶ καταλαϐὼν ἐσπάραττε. Καὶ Λυκοῦργος πάλιν, Ταῦτα, ἔφη, νομίσατε, ὦ Σπαρτιᾶται, καὶ εἰς ὑμᾶς τείνειν καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ἀνθρώπους· ὁποίοις γὰρ ἂν ἔθεσι καὶ νόμοις χρῆσθε, τοιούτους ἀποϐαίνειν ἀνάγκη πρός τε πόνους καὶ τρυφήν· πάντα γὰρ ἀνθρώποις μαθητὰ οἱ θεοὶ ἔδοσαν. Ἕπεται δὲ τῷ μὲν πονεῖν ἐθέλειν τὸ ἐλευθέρους εἶναι, καὶ τὸ εὖ πράττειν καὶ κρατεῖν πάντων· τῷ δὲ ἡδυπαθεῖν τό τε δουλεύειν καὶ κακουργεῖν, καὶ μηδενὸς ἀξίους εἶναι. Ὁ μὲν τοιαῦτα λέγων προὐτρέπετο τοὺς Σπαρτιάτας μεταϐαλεῖν τε τὸν καθεςῶτα τρόπον τοῦ βίου, καὶ βελτίοσι νόμοις ἐθισθῆναι. Οἱ δὲ, πεισθέντες, οὐ τῶν περιοίκων μόνον, ἀλλὰ καὶ πάντων Ἑλλήνων διαφανῶς ἄριςοι ἐγένοντο, ἡγεμόνες τε συνεχῶς, ἐξ ὅτου παρεδέξαντο τοὺς νόμους, ἐπὶ ἔτη πεντακόσια, καὶ οὐ πολλοῦ χρόνου ἐπὶ μέγα ἐχώρησαν δυνάμεως.

Ὅτι Περίανδρος ὁ Κυψέλου υἱὸς, τοῦ βασιλέως Κορινθίων, τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ πατρὸς κατὰ πρεσϐεῖον παραλαμϐάνει, καὶ ὑπὸ ὠμότητος καὶ βίας ἐξέτρεψεν αὐτὴν εἰς τυραννίδα, καὶ δορυφόρους εἶχε τριακοσίους. Ἐκώλυέ τε τοὺς πολίτας δούλους κτᾶσθαι, καὶ σχολὴν ἄγειν, ἀεί τινα αὐτοῖς ἔργα ἐξευρίσκων. Εἰ δέ τις ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐκαθέζετο, ἐζημίου, δεδιὼς μή τι βουλεύοιντο κατ' αὐτοῦ. Λέγεται καὶ ἄλλο αὐτὸν ἔργον ἄνομον ἐργάσασθαι, νεκρᾷ τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ μιγέντα ὑπ' ἔρωτος. Ἐςρατεύετο δὲ συνεχῶς, καὶ ἦν πολεμικός· τριήρεις τε ναυπηγησάμενος ἀμφοτέραις ἐχρῆτο ταῖς θα-

λάσσαις. Φασὶ δέ τινες αὐτὸν καὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν γεγονέναι· τὸ δὲ οὐκ ἦν.

Ὅτι Μάγνης ἦν ἀνὴρ Σμυρναῖος, καλὸς τὴν ἰδέαν, εἴ τις καὶ ἄλλος, ποιήσει τε καὶ μουσικῇ δόκιμος. Ἤσκητο δὲ καὶ τὸ σῶμα διαπρεπεῖ κόσμῳ, ἁλουργῆ ἀμπεχόμενος, καὶ κόμην τρέφων χρυσῷ ϛροφίῳ κεκορυμβωμένην· περιῄει τε τὰς πόλεις ἐπιδεικνύμενος τὴν ποίησιν. Τούτου δὲ πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι ἤρων, Γύγης δὲ μᾶλλον τι ἐφλέγετο, καὶ αὐτὸν εἶχε παιδικά. Γυναῖκάς γε μὴν πάσας ἐξέμηνεν, ἔνθα ἐγένετο ὁ Μάγνης, μάλιϛα δὲ τὰς Μαγνήτων, καὶ συνῆν αὐταῖς. Οἱ δὲ τούτων συγγενεῖς, ἀχθόμενοι ἐπὶ τῇ αἰσχύνῃ, πρόφασιν ποιησάμενοι, ὅτι ἐν τοῖς ἔπεσιν ᾖσεν ὁ Μάγνης Λυδῶν ἀριϛείαν ἐν ἱππομαχίᾳ πρὸς Ἀμαζόνας, αὐτῶν δὲ οὐδὲν ἐμνήσθη, ἐπαΐξαντες περικατέρρηξάν τε τὴν ἐσθῆτα, καὶ τὰς κόμας ἐξέκειραν, και πᾶσαν λώβην προσέθεσαν. Ἐφ' οἷς ἤλγησε μάλιϛα Γύγης, καὶ πολλάκις εἰς τὴν Μαγνήτων γῆν ἐνέβαλε. Τέλος δὲ χειροῦται τὴν πόλιν· ἐπανελθὼν δὲ εἰς Σάρδεις, πανηγύρεις ἐποιήσατο μεγαλοπρεπεῖς.

Ὅτι Σαδυάττης ὁ Λυδῶν βασιλεὺς, Ἀλυάττεω παῖς, ἦν μὲν τὰ πολέμια γενναῖος, ἄλλως δὲ ἀκόλαϛος. Καὶ γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν, γυναῖκα Μιλήτου, ἀνδρὸς δοκίμου, καλέσας ἐφ' ἱερὸν, βίᾳ ᾔσχυνε, καὶ τὸ λοιπὸν αὐτὴν ἴσχει γυναῖκα. Ὁ δὲ Μίλητος ἦν Μέλανος τοῦ Γύγου γαμβροῦ ἀπόγονος. Δυσανασχετῶν δὲ ἐπὶ τούτοις, φεύγων ᾤχετο εἰς Δασκύλιον. Σαδυάττης δὲ κἀκεῖθεν αὐτὸν ἐξέωσεν. Ὁ δὲ ἀπεχώρησεν εἰς Προκόννησον. Σαδυάττης δὲ ὀλίγον ὕϛερον ἔγημεν ἑτέρας δύω γυναῖκας ἀλλήλαις ἀδελφὰς, καὶ ἴσχει παῖδας, ἐκ μὲν τῆς Ἀττάλην, ἐκ δὲ τῆς Ἄδραμυν νόθους· ἐκ δὲ τῆς αὐτοῦ ἀδελφῆς γνήσιον Ἀλυάττην.

Ὅτι Ἀλυάττης ὁ Σαδυάττεω υἱὸς, βασιλεὺς Λυδῶν, ἕως μὲν νέος ἦν, ὑβριϛὴς ἦν καὶ ἀκόλαϛος, ἐκβὰς δὲ εἰς ἄνδρας,

σωφρονέστατος καὶ δικαιότατος. Ἐπολέμησε δὲ Σμυρναίοις, καὶ εἷλεν αὐτῶν τὸ ἄστυ.

Ὅτι Ἀλυάττης ὁ Κροίσου πατὴρ, τοῦ Λυδῶν βασιλέως, ἐπὶ Καρίαν στρατεύων, παρήγγειλε τοῖς ἑαυτοῦ στρατὸν ἄγειν εἰς Σάρδεις ἐν ἡμέρᾳ τακτῇ, ἐν οἷς καὶ Κροίσῳ, ὅστις ἦν αὐτοῦ πρεσβύτατος τῶν παίδων, ἄρχειν ἀποδεδειγμένος Ἀδραμυττίου καὶ Θήβης πεδίου. Ὁ δὲ, ὥς φασιν, ὑπὸ ἀκολασίας οὐχ οἷός τε ἦν, καί πως διεβέβλητο πρὸς τὸν πατέρα. Βουλόμενος δὲ ἐν τῷδε τῷ ἔργῳ ἀπολύσασθαι τὰς αἰτίας, καὶ ἀπορῶν ὁπόθεν μισθώσαιτο ἐπικούρους (μισθωτοῖς γὰρ ἐχρῶντο), ἦλθεν ἐπὶ Σαδυάττην τὸν ἔμπορον, πλουσιώτατον Λυδῶν ὄντα, δανείζεσθαι βουλόμενος. Ὁ δὲ αὐτὸν πρῶτον ἀναμένειν ἐκέλευσε πρὸ τῶν θυρῶν, ἄχρι λούσηται· μετὰ δὲ, ἐντυγχάνοντι ἀποκρίνεται, ὅτι πολλοὶ παῖδες εἶεν Ἀλυάττῃ, οἷς πᾶσιν εἰ δεήσοι αὐτὸν ἀργύριον διδόναι, οὐκ ἐξαρκέσει· οὐκοῦν δοῦναι δεομένῳ. Κροῖσον δὲ, ἀποτυχόντα τἀνθρώπου, εἰς Ἔφεσον ἀφικέσθαι κατὰ ζήτησιν ἀργυρίου. Καὶ τότε μὲν εὔξασθαι τῇ Ἀρτέμιδι, εἰ βασιλεύσειε, τὸν οἶκον ἅπαντα καθιερώσειν τοῦ ἐμπόρου. Ἦν δέ τις Κροίσῳ φίλος, ἀνὴρ Ἴων, ὄνομα Παμφάης, υἱὸς Θεοχαρίδου εὖ μάλα εὐπόρου. Οὗτος ὁρῶν τὴν Κροίσου σπουδὴν, ἐδεήθη τοῦ πατρὸς χιλίους στατῆρας δοῦναί οἱ πάσῃ μηχανῇ· τυχὼν δὲ παρ' αὐτοῦ, δίδωσι Κροίσῳ. Ἀνθ' ὧν μέγαν τε αὐτὸν Κροῖσος ὕστερον ἐποίησε, βασιλεὺς γενόμενος, καὶ εἰς τὴν ἀκρόπολιν εἰσαγαγὼν ἅμαξαν αὐτῷ ἔδωκεν μεστὴν χρυσίου· τὸν δὲ τοῦ ἐμπόρου οἶκον Ἀρτέμιδι καθιέρωσε, καὶ αὐτὰ τὰ θεμέλια ἀποδόμενος διὰ τὴν εὐχὴν, ὡς μηδὲν λείποιτο. Ὁ δὲ Κροῖσος τοὺς χιλίους λαβὼν χρυσοῦς, στράτευμά τε ἤγειρε, καὶ πρῶτος εἰς τὴν κυρίαν ἡμέραν ἄγων ἔδειξε τῷ πατρὶ, καὶ συνεισέβαλεν εἰς τὴν Καρίαν. Κρείττων δὲ ἐξ ἐκείνου τοῦ ἔργου τῶν αὐτὸν διαβαλλόντων γίνεται.

Ὅτι Κῦρος ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἦν φιλοσοφίας, εἴ καί τις

ἄλλος, ἔμπειρος, ἥντινα παρὰ τοῖς μάγοις ἐπαιδεύθη. Δικαιοσύνην τε καὶ ἀλήθειαν ἐδιδάχθη κατὰ δή τινας πατρίους νόμους καθεςῶτας Περσῶν τοῖς ἀρίςοις· ὃς καὶ μετεπέμψατο Σίϐυλλαν ἐξ Ἐφέσου τὴν Ἡροφίλαν καλουμένην χρησμῳδόν.

Ὅτι ὁ Κῦρος ᾤκτειρε Κροῖσον τὸν Λυδῶν βασιλέα διὰ τὴν ἀρετήν. Καὶ οἱ Πέρσαι μεγάλην ἔνησαν πυρὰν Κροίσῳ ὑπό τινα ὑψηλὸν τόπον, ἀφ' οὗ ἔμελλον θεάσασθαι τὰ γινόμενα. Καὶ μετὰ ταῦτα Κῦρος ἐξήλαυνεν ἐκ τῶν βασιλείων, καὶ ἡ δύναμις παρῆν ἅπασα, πολύς τε ὅμιλος καὶ ἀςῶν καὶ ξένων. Ὀλίγον δ' ὕςερον θεράποντες ἦγον Κροῖσον δεσμώτην, καὶ Λυδῶν δὶς ἑπτά. Ὡς δὲ ἐθεάσαντο Λυδοὶ, πάντες οἰμωγῇ καὶ ςόνῳ ἀνέκλαυσαν, καὶ ἔπληξαν τὰς κεφαλάς. Τοσοῦτος δ' ἐκ τοῦ ὁμίλου κωκυτὸς ἀνδρῶν ὁμοῦ καὶ γυναικῶν μετὰ δακρύων καὶ βοῆς ἐξεῤῥάγη, ὁπόσος οὐδὲ ἁλισκομένης τῆς πόλεως. Τότε δή τις ἂν καὶ τὴν τύχην ᾤκτειρε, καὶ Κροῖσον ἐθαύμασε τῆς πρὸς τοὺς ἀρχομένους φιλίας. Ὥσπερ γὰρ πατέρα ἑωρακότες, οἱ μὲν τὰς ἐσθῆτας κατεῤῥήγνυντο, οἱ δὲ τὰς κόμας ἔτιλλον· γυναικῶν δὲ ἡγεῖτο πληθὺς μυρία μετὰ κομμοῦ καὶ ὀλολυγῆς. Αὐτὸς δὲ ἄδακρυς προσῄει καὶ σκυθρωπός. Ὁ δὲ Κῦρος, ταῦθ' ὁρῶν γινόμενα, οὐκ ἐκώλυε, βουλόμενος καὶ τοὺς Πέρσας οἶκτόν τινα λαϐεῖν αὐτοῦ. Ὡς δὲ προϊὼν κατ' αὐτὸν γίνεται ὁ Κροῖσος, ἐφθέγξατο μεγάλῃ τῇ φωνῇ, δεόμενος τὸν υἱὸν ἀχθῆναί οἱ, ὃς οὐκέτι ἐπεπήρωτο τὴν φωνὴν, ἐξ ὅτου τὸ πρῶτον ἐφθέγξατο· ἦν δὲ καὶ τἄλλα ἔμφρων. Καὶ ὁ Κῦρος ἄγειν ἐκέλευσε τὸν νεανίσκον. Καὶ μετ' οὐ πολὺ ἤγετο ἑπομένων αὐτῷ πολλῶν ἡλίκων. Θεασάμενος δὲ αὐτὸν ὁ Κροῖσος οὐκέθ' ὁ αὐτὸς ἦν, ἀλλὰ τότε πρῶτον ἐδάκρυσεν. Ὁ δὲ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ βοῆς προσπεσὼν πρὸς τὸν Κροῖσον, Οἴμοι, πάτερ, ἔφη, ἡ σὴ εὐσέβεια. Πότε δ' ἡμῖν οἱ θεοὶ βοηθήσουσιν; Ἀποϐλέψας δὲ εἰς τοὺς Πέρσας, Ἄγεθ', ἱκετεύω, κἀμὲ, ἔφη, καὶ συνεμπρήσατε· κἀγὼ γὰρ ὑμῶν πολέμιος εἰμὶ οὐχ ἧττον ἢ ὁ πατήρ. Καὶ ὁ Κροῖσος,

Οὐκ ὀρθῶς λέγεις, ἔφη, μόνος γὰρ ἐγὼ τὸν πόλεμον ἐξήνεγκα, ὑμῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων Λυδῶν οὐδείς· ἐμὲ χρὴ καὶ τὴν τιμωρίαν ὑποσχεῖν. Ἐμφυεὶς δὲ τῷ πατρὶ ὁ νεανίσκος οὐκέτ' ἀφίςατο· ἀλλ' ὀδυρόμενος οἴκτου πάντα ἀνέπλησεν, ἀφιεὶς καὶ ἑαυτὸν ἄγειν ἐπὶ τὴν πυράν. Οὐ γὰρ, ἔφη, λελείψομαι τῆς σῆς μοίρας, ὦ πάτερ. Εἰ δὲ νῦν με οὐκ ἐάσουσιν, ἀλλὰ προσδέχου με ταχύ. Τίς ἔτι μοι τοῦ βίου ἐλπίς; ὃς ἐξ ὅτου περ ἔφυν, ἀεὶ μὲν σοὶ λυπηρὸς ἦν, ἀεὶ δ' ἐμαυτῷ· εὐτυχοῦντα μὲν ἐκτρεπόμενος ὑπ' αἰδοῦς διὰ τὴν τότε μοι προσοῦσαν ἀφωνίαν τε καὶ λώβην· ἐπεὶ δ' ἠρξάμεθα δυστυχεῖν, τότε πρῶτον φωνὴν ἀφῆκα, καί μ' εἰς τοῦτο μόνον ἤρθρωσαν οἱ θεοὶ, ὅπως ἂν ὀδύρωμαι τὰς ἡμετέρας τύχας. Ὁ δὲ πατὴρ ἔφη, Μὴ παντάπασιν, ὦ παῖ, σεαυτὸν ἀπογνῷς, νέος ὢν, καὶ πολλοῦ σοι ἔτι ὄντος τοῦ λοιποῦ βίου, ὅπου γε κἀμοὶ λείπεταί τις ἐλπὶς ὅμως, καὶ οὔπω τἀκ θεοῦ ἀπέγνων. Ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντι προσήεσαν πολλαὶ δή τινες θεράπαιναι, κομίζουσαι ἐσθῆτας πολυτελεῖς καὶ ἄλλον παμπληθῆ κόσμον, ὃν ἔπεμψαν συγκατακαησόμενον αἱ τῶν Λυδῶν γυναῖκες. Ὁ δὲ, τὸν υἱὸν ἀσπασάμενος καὶ τοὺς ἐν κύκλῳ Λυδοὺς, ἐπὶ τὴν πυρὰν ᾔει. Καὶ ὁ παῖς, εἰς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας ἀνασχὼν, Ὦναξ Ἄπολλον καὶ θεοὶ πάντες, εἶπεν, οὕςινας ὁ πατὴρ ἐτίμησεν, ἔλθετε νῦν γε ἡμῖν βοηθοὶ, καὶ μὴ συναπόλοιτο Κροίσῳ πᾶσα ἀνθρώπων εὐσέβεια. Ταῦτα εἰπόντα μόλις ἀπῆγον οἱ φίλοι, βιαζόμενον εἰς τὴν πυρὰν αὐτὸν συνεμβάλλειν. Κροίσου δὲ ἐπιβαίνοντος αὐτῇ, ἡ Σίβυλλα ὤφθη ἀπό τινος ὑψηλοῦ χωρίου καταβαίνουσα, ἵνα καὶ αὐτὴ ἴδῃ τὰ γινόμενα. Ταχὺ δὲ θροῦς ἦλθε διὰ τοῦ ὁμίλου, ὅτι ἡ χρησμῳδὸς ἥκει, καὶ ἐν προσδοκίᾳ πάντες ἐγένοντο, εἴ τι πρὸς τὰ παρόντα θειάσειε. Καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔντονόν τι φθεγξαμένη βοᾷ·

Ὦ μέλεοι, τί σπεύδεθ' ἃ μὴ θέμις· οὐ γὰρ ἐάσει
Ζεὺς ὕπατος, Φοῖβός τε, καὶ ὁ κλυτὸς Ἀμφιάραος.
Ἀλλά γ' ἐμῶν ἐπέων πείθεσθ' ἀψευδέσι χρησμοῖς,
Μὴ κακὸν οἶτον ὄλοισθε παρὲκ θεοῦ ἀφραίνοντες.

Κῦρος δ' ἀκούσας ἐκέλευσε τὸν χρησμὸν διενεγκεῖν τοῖς Πέρσαις, ὡς ἐξευλαβηθεῖεν ἁμαρτάνειν. Οἱ δὲ δι' ὑποψίας γίνονται, ὡς κατεσκευασμένης, ἵνα σώζοιτο Κροῖσος. Ὁ δ' ἤδη ἐπὶ τῆς πυρᾶς καθῆστο, καὶ σὺν αὐτῷ δὶς ἑπτὰ Λυδῶν· ἐν κύκλῳ δὲ Πέρσαι δᾷδας ἔχοντες ἧπτον. Σιωπῆς δὲ γενομένης, στενάξας μέγα, εἰς τρὶς ἀνακαλεῖται πάλιν Σόλωνα. Καὶ ὁ Κῦρος ἀκούσας ἐδάκρυσεν, ἐννοηθεὶς ὅτι νεμεσητὰ δρᾷ, βιασθεὶς ὑπὸ Περσῶν, βασιλέα οὐδὲν ἐλάττονα αὐτοῦ τὴν τύχην ἐμπιπράς. Συνεκέχυντο δὲ ἤδη καὶ Πέρσαι τὰ μὲν ἐπὶ Κροίσῳ, τὰ δὲ ἐπὶ τῷ σφετέρῳ βασιλεῖ, ὁρῶντες ἀχθόμενον ἐπὶ τούτοις, καὶ ἐκέλευον σώζειν Κροῖσον. Ταχὺ δὲ Κῦρος πέμψας τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἐκέλευσε τὴν πυρὰν σβεννύναι. Ἡ δὲ ἧθετο, καὶ οὐκέθ' οἷόν τ' ἦν ἐξημμένην ἐν κύκλῳ προσιέναι τινά. Φασὶ δὴ Κροῖσον, ἐμβλέψαντα εἰς τὸν οὐρανὸν, εὔξασθαι τῷ Ἀπόλλωνι ἀρῆξαί οἱ, ὁπότε καὶ οἱ ἐχθροὶ σώζειν αὐτὸν ἐθέλοντες οὐ δύναιντο. Χειμὼν δ' ἔτυχε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐξ ἠοῦς, οὐ μὴν ὑετός γε. Κροίσου δ' εὐξαμένου ζοφερὸς ἐξαίφνης ἀὴρ συνέδραμε νεφούμενος πάντοθεν, βρονταί τε γίνονται καὶ ἀστραπαὶ συνεχεῖς· τοσοῦτος δὲ κατεῤῥάγη ὑετὸς, ὥστε μὴ μόνον τὴν πυρὰν σβεσθῆναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνθρώπους μόλις ἀντέχειν. Κροίσῳ μὲν οὖν ταχὺ στέγασμα πορφυροῦν ὑπερέτεινον· τοῖς δὲ ἀνθρώποις τὰ μὲν ὑπὸ ζόφου καὶ λαίλαπος ταραττομένοις, τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἀστραπῶν, [καὶ] καταπατουμένοις ὑπὸ τῶν ἵππων, τραχυνομένων πρὸς τὸν ψόφον τῶν βροντῶν, δείματα δαιμόνια ἐνέπιπτε, καὶ οἵ τε τῆς Σιβύλλης χρησμοὶ καὶ τὰ Ζωροάστρου λόγια εἰσῄει. Κροῖσον μὲν οὖν ἐβόων ἔτι μᾶλλον ἢ πάλαι σώζειν· αὐτοὶ δὲ καταπίπτοντες εἰς γῆν προσεκύνουν, εὐμένειαν παρὰ τοῦ θεοῦ αἰτούμενοι. Φασὶ δέ τινες Θαλῆν, προειδόμενον ἔκ τινων σημείων ὄμβρον γενησόμενον, καὶ ἀναμένειν τὴν ὥραν ἐκείνην. Τόν γε μὴν Ζωροάστρην, Πέρσαι ἀπ' ἐκείνου διεῖπαν, μήτε νεκροὺς καίειν, μήτ' ἄλλως μιαίνειν πῦρ, καὶ πάλαι τοῦτο καθεστὼς τὸ νόμιμον τότε βεβαιωσάμενοι. Κῦρος δ' εἰς τὰ βασίλεια Κροῖσον ἄγων παρ-

εκάλει τε καὶ ἐφιλοφρονεῖτο, πειθόμενος εἶναι θεοσεβέςατον· ἐκέλευέ τε, εἴ τι βούλεταί οἱ γενέσθαι, μὴ ὀκνεῖν, ἀλλ' αἰτεῖσθαι. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὦ δέσποτα, ἐπεί μέ σοι θεοὶ ἔδοσαν, σύ τε χρηςὰ ἐπαγγέλλεις, αἰτοῦμαί σε δοῦναί μοι πέμψαι Πυθῶδε τὰς πέδας τάσδε, καὶ τὸν θεὸν ἐρέσθαι, τί παθὼν ἐξηπάτα με τοῖς χρησμοῖς ἐπάρας ςρατεύειν ἐπὶ σὲ ὡς περιεσόμενον; ἐξ ὅτου αὐτῷ τάδε ἀκροθίνια πέμπω (δείξας τὰς πέδας)· καὶ τί δήποτε ἀμνημονοῦσι χάριτος οἱ τῶν Ἑλλήνων θεοί; Κῦρος δὲ γελάσας καὶ τάδε ἔφη δώσειν, καὶ ἄλλων οὐκ ἀτυχήσειν αὐτὸν μειζόνων. Κῦρος δὲ ὀλίγου χρόνου φίλον ἐπεποίητο Κροῖσον, ἐξιών τε ἐκ Σάρδεων ἀπέδωκε παῖδας καὶ γυναῖκας, καὶ σὺν αὐτῷ ἐπήγετο. Φασὶ δέ τινες καὶ ἐπιτρέψαι ἂν αὐτῷ τὴν πόλιν, εἰ μὴ ᾤετο νεωτεριεῖν.

Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι περὶ ταῦτα ἦσαν, ὁ Φαυςύλος ἀπάγεται προς Ἀμόλιον. Δεδοικὼς γὰρ μὴ οὐ πιςὰ δόξῃ τῷ Νομέτορι λέγειν ὁ Φαυςύλος, ἄνευ σημείων ἐμφανῶν μεγάλου πράγματος μηνυτὴς γενόμενος, τὸ γνώρισμα τῆς ἐκθέσεως τῶν βρεφῶν, τὴν σκάφην ἀναλαβὼν, ὀλίγον ὕςερον ἐδίωκεν εἰς τὴν πόλιν. Διερχόμενον δ' αὐτὸν τὰς πύλας ταραχωδῶς πάνυ, καὶ περὶ πολλοῦ ποιούμενον μηδενὶ ποιῆσαι καταφανὲς τὸ φερόμενον, τῶν φυλάκων τις καταμαθὼν (ἦν δὲ πολεμίων ἐφόδου δέος, καὶ τὰς πύλας οἱ μάλιςα πεπιςευμένοι παρὰ τοῦ βασιλέως ἐφρούρουν,) συλλαμβάνει δὴ, καὶ τὸ κρυπτὸν ὅ τι δήποτ' ἦν καταμαθεῖν ἀξιῶν ἀποκαλύπτει βίᾳ τὴν περιβολήν. Ὡς δὲ τὴν σκάφην ἐθεάσατο, καὶ τὸν ἄνθρωπον ἔμαθεν ἀπορούμενον, ἠξίου λέγειν, τίς ἡ ταραχὴ, καὶ τί τὸ βούλημα τοῦ μὴ φανερῶς εἰσφέρειν σκεῦος, οὐδὲν δεόμενον ἀποῤῥήτου φορᾶς. Ἐν δὲ τούτῳ πλείους τῶν φυλάκων συνέῤῥεον· καί τις αὐτῶν γνωρίζει τὴν σκάφην, αὐτὸς ἐν ἐκείνῃ τὰ παιδία κομίσας ἐπὶ τὸν ποταμὸν, καὶ φράζει πρὸς τοὺς παρόντας. Οἱ δὲ συλλαβόντες τὸν Φαυςύλον ἄγουσιν ἐπ' αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ διηγοῦνται τὰ γενόμενα. Ἀμόλιος δὲ, ἀπειλῇ βασάνων

καταπληξάμενος τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ λέξει τὰς ἀληθείας ἑκὼν, πρῶτον μὲν, εἰ ζῶσιν οἱ παῖδες, ἤρετο· ὡς δὲ ταῦτ' ἔμαθε, τῆς σωτηρίας αὐτοῖς ὅςις ὁ τρόπος ἐγένετο. Διηγησαμένου δὲ αὐτοῦ πάντα ὡς ἐπράχθη, Ἄγε δὴ, φησὶν ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ ταῦτα ἀληθεύσας ἔχεις, φράσον, ὅπου νῦν ἂν εὑρεθεῖεν· οὐ γὰρ ἔτι δίκαιοί εἰσιν ἐν βουκόλοις καὶ ἀδόξῳ βίῳ ζῆν, ἐμοίγε ὄντες συγγενεῖς, ἄλλως τε καὶ θεῶν προνοίᾳ σωζόμενοι. Φαυςύλος δὲ τῆς ἀλόγου πρᾳότητος ὑποψίᾳ κινηθεὶς, μὴ φρονεῖν αὐτὸν ὅμοια τοῖς λόγοις, ἀποκρίνεται ὧδε· Οἱ μὲν παῖδες εἰσὶν ἐν τοῖς ὄρεσι βουκολοῦντες, ὅσπερ ἐκείνων βίος, ἐγὼ δ' ἐπέμφθην παρ' αὐτῶν τῇ μητρὶ δηλώσων, ἐν αἷς εἰσὶ τύχαις. Ταύτην δὲ παρὰ σοὶ φυλάττεσθαι ἀκούων, δεήσεσθαι τῆς σῆς θυγατρὸς ἔμελλον, ἵνα με πρὸς αὐτὴν ἀγάγοι. Τὴν δὲ σκάφην ἔφερον, ἵν' ἔχω δεικνύναι τεκμήριον ἐμφανὲς ἅμα τοῖς λόγοις. Νῦν οὖν ἐπεὶ δέδοκται τοὺς νεανίσκους δεῦρο κομίσαι, χαίρω τε, καὶ πέμψον οὕςινας βούλει σὺν ἐμοί. Δείξω μὲν οὖν τοῖς ἐλθοῦσι τοὺς παῖδας, φράσουσι δ' αὐτοῖς ἐκεῖνοι τὰ παρὰ σοῦ. Ὁ μὲν δὴ ταῦτ' ἔλεγεν, ἀναβολὴν εὑρέσθαι βουλόμενος τοῖς παισὶ τοῦ θανάτου, καὶ ἅμα αὐτὸς ἀποδράσεσθαι τοὺς ἄγοντας, ἐπειδὰν ἐν τοῖς ὄρεσι γένηται, ἐλπίσας. Ἀμόλιος δὲ τοῖς πιςοτάτοις τῶν φίλων ἐπιςείλας κρύφα, οὓς ἂν ὁ συοφορβὸς αὐτοῖς δείξῃ, συλλαβόντας ὡς αὐτὸν ἄγειν, ἀποςέλλει διὰ ταχέων. Ταῦτα διαπραξάμενος αὐτίκα γνώμην ἐποιεῖτο, καλέσας τὸν ἀδελφὸν ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ ἔχειν, ἕως ἂν εὖ θῆται τὰ παρόντα, καὶ αὐτὸν ὡς ἐπ' ἄλλῳ δή τινι ἐκάλει. Ὁ δὲ ἀποςαλεὶς ἄγγελος, εὐνοίᾳ τε τοῦ κινδυνεύοντος, καὶ ἐλέῳ τῆς τύχης, ἐπιςρέψας κατήγορος γίνεται Νομέτορι τῆς Ἀμολίου γνώμης. Ὁ δὲ, τοῖς παισὶ δηλώσας τὸν κατειληφότα κίνδυνον αὐτοὺς, καὶ παρακελευσάμενος ἄνδρας ἀγαθοὺς γενέσθαι, παρῆν ἄγων ὡπλισμένους ἐπὶ τὰ βασίλεια, τῶν τε ἄλλων πελατῶν καὶ ἑταίρων, καὶ θεραπείας πιςῆς χεῖρα οὐκ ὀλίγην. Ἧκον δὲ καὶ οἱ ἐκ τῶν ἀγρῶν συνελθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἐκλιπόντες τὴν ἀγορὰν, ἔχοντες ὑπὸ ταῖς περι-

βολαῖς ξίφη κεκρυμμένα, σῖφος καρτερόν. Βιασάμενοι δὲ τὴν εἴσοδον ἀθρόᾳ ὁρμῇ πάντες, οὐ πολλοῖς ὁπλίταις φρουρουμένην, ἀποσφάττουσιν εὐπετῶς Ἀμόλιον, καὶ μετὰ τοῦτο τὴν ἄκραν καταλαμβάνουσι. Ταῦτα εἴρηται τοῖς περὶ Φάβιον· ἕτεροι δὲ οὐδὲν τῶν μυθωδεστέρων ἀξιοῦντες ἱστορικῇ γραφῇ προσήκειν, τήν γε ἀπόθεσιν τὴν τῶν βρεφῶν οὐχ, ὡς ἐκελεύσθη τοῖς ὑπηρέταις, γενομένην, ἀπίθανον εἶναί φασι· καὶ τῆς λυκαίνης τὸ τιθασσὸν, ἣ τοὺς μαστοὺς ἐπεῖχε τοῖς παιδίοις, ὡς δραματικῆς μεστὸν ἀτοπίας διασύρουσιν. Ἀντιδιαλλαττόμενοι δὲ πρὸς ταῦτα λέγουσιν, ὡς ὁ Νομέτωρ, ἐπειδὴ τὴν Ἰλουΐαν ἔγνω κύουσαν, ἕτερα παρασκευασάμενος παιδία νεογνὰ, διηλλάξατο τεκούσης αὐτῆς τὰ βρέφη, καὶ τὰ μὲν ὀθνεῖα δέδωκε τοῖς φυλάττουσι τὰς ὠδῖνας ἀποφέρειν, εἴτε χρημάτων τὸ πιστὸν τῆς χρείας αὐτῶν πριάμενος, εἴτε διὰ γυναικῶν τὴν ὑπαλλαγὴν ποιησάμενος· καὶ αὐτὰ λαβὼν ὁ Ἀμόλιος ὅτῳ δὴ τρόπῳ ἀναιρεῖ, τὰ δὲ ἐκ τῆς Ἰλουΐας γενόμενα, περὶ παντὸς ποιούμενος ὁ μητροπάτωρ διασώζεσθαι, δίδωσι τῷ Φαυστύλῳ.

Ὅτι τοῦ Ῥωμύλου, πληθυσμοῦ ἕνεκεν ἀνδρῶν, ἁρπαγὴν ποιησαμένου τῶν παρθένων, ὡς διεβοήθη τὰ περὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν παρθένων καὶ τὰ περὶ τοὺς γάμους εἰς τὰς πλησιοχώρους πόλεις, αἱ μὲν αὐτὸ τὸ πραχθὲν πρὸς ὀργὴν ἐλάμβανον, αἱ δὲ ἀφ' ἧς ἐπράχθη διαθέσεως, καὶ εἰς ὃ τέλος ἐχώρησεν, ἀναλογιζόμεναι, μετρίως αὐτὸ ἔφερον. Κατέσκηψε δ' οὖν ἀνὰ χρόνον εἰς πολέμους, τοὺς μὲν ἄλλους εὐπετεῖς, ἕνα δὲ τὸν πρὸς Σαβίνους μέγαν καὶ χαλεπόν. Οἷς ἅπασι τέλος ἐπηκολούθησεν εὐτυχὲς, ὥσπερ αὐτῷ τὰ μαντεύματα προεθέσπισε, πρὶν ἐπιχειρῆσαι τῷ ἔργῳ, πόνους μὲν καὶ κινδύνους μεγάλους προσημαίνοντα, τὰς δὲ τελευτὰς αὐτῷ ἔσεσθαι καλάς. Ἦσαν δὲ αἱ πρῶται πόλεις ἄρξασαι τοῦ πολέμου Καινίνη καὶ ἄλλαι, πρόφασιν μὲν ποιούμεναι τὴν ἁρπαγὴν τῶν παρθένων, καὶ τὸ μὴ λαβεῖν ὑπὲρ αὐτῶν δίκας· ὡς δὲ τἀληθὲς εἶχεν, ἀχθόμεναι τῇ κτίσει τε καὶ αὐξήσει τῆς Ῥώμης, δι' ὀλίγου

πολλῇ γενομένῃ, καὶ οὐκ ἀξιοῦσαι περιιδεῖν κοινὸν ἐπὶ τοῖς περιοίκοις ἅπασι κακὸν φυόμενον. Τέως μὲν οὖν πρὸς τὸ Σαβίνων ἔθνος ἀποςέλλουσαι πρέσβεις, ἐκείνους ἠξίουν τὴν ἡγεμονίαν τοῦ πολέμου παραλαβεῖν, ἰσχύν τε μεγίςην ἔχοντας καὶ χρήμασι πλείοσι δυναμένους, ἄρχειν τε ἀξιοῦντας τῶν πλησιοχώρων, καὶ οὐκ ἐλάχιςα περιυβρισμένους τῶν ἄλλων· τῶν γὰρ ἡρπασμένων αἱ πλείους ἦσαν ἐκείνων. Ἐπεὶ δ᾽ οὐδὲν ἐπέραινον, ἀντικαθιςαμένων αὐταῖς τῶν παρὰ τοῦ Ῥωμύλου πρεσβειῶν καὶ θεραπευουσῶν λόγοις τε καὶ ἔργοις τὸ ἔθνος, ἀχθόμεναι τῇ τριβῇ τοῦ χρόνου, μελλόντων ἀεὶ τῶν Σαβίνων καὶ ἀναβαλλομένων εἰς χρόνους μακροὺς τὴν περὶ τοῦ πολέμου βουλὴν, αὐταὶ καθ᾽ ἑαυτὰς ἔγνωσαν τοῖς Ῥωμαίοις πολεμεῖν, ἀποχρῆν οἰόμεναι τὴν δύναμιν τὴν οἰκείαν, εἰ καθ᾽ ἓν αἱ τρεῖς γένοιντο, μίαν αἱρῆσαι πόλιν οὐ μεγάλην. Ἐβουλεύσαντο μὲν ταῦτα, συνελθεῖν δ᾽ οὐκ ἔφθασαν εἰς ἓν ἅπασαι ςρατόπεδον, προεξαναςάντων προχειρότερον τῶν ἐκ τῆς Καινίνης, οἵπερ καί μάλιςα ἐδόκουν τὸν πόλεμον ἐνάγειν. Ἐξεςρατευμένων δὲ τούτων καὶ δῃούντων τὴν ὅμορον, ἐξαγαγὼν τὴν δύναμιν ὁ Ῥωμύλος, ἀφυλάκτοις οὖσιν ἔτι τοῖς πολεμίοις ἀπροσδοκήτως ἐπιτίθεται· καὶ τοῦ τε χάρακος αὐτῶν ἀρτίως ἱδρυμένου γίνεται κύριος, τοῖς τε φεύγουσιν εἰς τὴν πόλιν ἐκ ποδὸς ἑπόμενος, οὐδέπω τῶν ἔνδον πεπυσμένων τὴν περὶ τοὺς σφετέρους συμφορὰν, τεῖχός τε ἀφύλακτον εὑρὼν καὶ πύλας ἀκλείςους, αἱρεῖ τὴν πόλιν ἐξ ἐφόδου, καὶ τὸν βασιλέα τῶν Καινινιτῶν, ὑπαντήσαντα σὺν καρτερᾷ χειρὶ, μαχόμενος αὐτοχειρίᾳ κτείνει, καὶ τὰ ὅπλα ἀφαιρεῖται. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἁλούσης τῆς πόλεως, τὰ ὅπλα παραδοῦναι τοὺς ἁλόντας κελεύσας, καὶ παῖδας εἰς ὁμηρείαν οὓς ἐβούλετο λαβὼν, ἐπὶ τοὺς λοιποὺς ἐχώρει. Γενόμενος δὲ καὶ τῆς ἐκείνων δυνάμεως, ἐσκεδασμένης ἔτι κατὰ τὰς προνομὰς, τῇ παρ᾽ ἐλπίδας ἐφόδῳ, καθάπερ καὶ τῆς προτέρας, ἐγκρατὴς, καὶ τὰ αὐτὰ τοὺς ἁλόντας διαθεὶς, ἀπῆγεν ἐπ᾽ οἴκου τὴν δύναμιν, ἄγων σκῦλά τε ἀπὸ τῶν περιοίκων κατὰ τὴν μάχην, καὶ ἀκροθίνια λαφύρων θεοῖς.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΑΓΩΓΗΣ.

Ὅτι εἰς τιμῆς ἀξίωσιν τοῦτον οὕτω προσεῖπον οἱ ἄνθρωποι, ναοῖς τε καὶ θυσίαις γεραίρουσιν, ἀνά τε νήσους καὶ ἠπείρους διῃρημένοι, καὶ κατὰ πόλεις καὶ ἔθνη, τό τε μέγεθος αὐτοῦ τῆς ἀρετῆς καὶ τὴν εἰς σφᾶς εὐεργεσίαν ἀμειβόμενοι. Δυνάμεως γὰρ καὶ φρονήσεως εἰς τὰ πρῶτα ἀνελθὼν οὗτος ὁ ἀνὴρ, πλείστων μὲν ἦρξεν ἀνθρώπων τῶν διὰ μνήμης, μακροτάτους τε ὅρους ἐποιήσατο τῆς Ῥωμαίων δυναστείας, εἴς τε τὸ βεβαιότατον οὐ τὰ φῦλα μόνον καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς διανοίας κατεστήσατο, τὸ μὲν πρῶτον σὺν ὅπλοις, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ ἄνευ ὅπλων, ἐθελουσίους τε προσαγόμενος· διὰ [δὲ] τὸ μᾶλλον ἔτι ἔνδηλος γίνεσθαι τῇ φιλανθρωπίᾳ, ἔπεισεν ἑαυτοῦ ἀκροᾶσθαι, ὧν δὴ πρότερον οὐδὲ ὀνόματα ἠπίσταντο οἱ ἄνθρωποι, οὐδέ τινος ὑπήκοοι ἐγένοντο διὰ μνήμης, ἡμερωσάμενος, ὁπόσοι ἐντὸς Ῥήνου ποταμοῦ κατοικοῦσιν, ὑπέρ τε τὸν Ἰόνιον πόντον καὶ τὰ Ἰλλυριῶν γένη· Παννονίους αὐτοὺς καὶ Δάκας καλοῦσι.

Περὶ δὴ τούτου τοῦ ἀνδρὸς φρονήσεώς τε καὶ ἀρετῆς ἰσχύν δεῖξαι ὁπόσον δύναται, τὰ μὲν ἐκ τῆς πολιτείας ἥντινα ἐν τῇ πατρίδι ἐπολιτεύσατο, τὰ δὲ κατὰ στρατηγίας μεγάλων πολέμων ἐγχωρίων τε καὶ ἀλλοεθνῶν, ἀγώνισμα μὲν ἀνθρώποις πρόκειται λέγειν καὶ γράφειν, ὡς ἂν εὐδοκιμεῖν ἐν καλοῖς ἔργοις. Καὐτὸς δ' ἀφηγήσομαι τὰ πεπραγμένα, ἐξ ὧν οἷόν τε γνῶναι σύμπασι τὴν ἀλήθειαν. Πρότερον δ' αὐτοῦ τό τε γένος διέξειμι καὶ τὴν φύσιν, τούς τε γεννη-

τὰς, ἀφ' ὧν ἦν, τήν τ' ἐκ νηπίου τροφήν τε καὶ παίδευσιν, ᾗ χρησάμενος τοσόσδε ἐγένετο. Πατὴρ μὲν οὖν ἦν αὐτῷ Γάϊος Ὀκταούϊος, ἀνὴρ τῶν ἐκ τῆς συγκλήτου. Οἱ δ' αὐτοῦ πρόγονοι, κατά τε πλοῦτον καὶ ἐπιείκειαν ὀνομαστότατοι γενόμενοι, ὀρφανῷ ὄντι ἐκείνῳ τὰ χρήματα ἐλείποντο. [Οἱ] καταστάντες δ' ἐπίτροποι ταῦτα διεφόρησαν· ὁ δὲ τῶν πρὸς αὐτοὺς δικαίων ἀποστὰς, τοῖς περιλειφθεῖσιν ἠρκεῖτο.

Ὅτι Καῖσαρ περὶ ἐννέα ἔτη μάλιστα γεγονὼς, θαῦμά τε οὐ μικρὸν παρέσχε Ῥωμαίοις, φύσεως ἀκρότητα δηλώσας ἐν τοιᾷδε ἡλικίᾳ, καὶ τοῖς ἀνδράσι πολὺς ἐγγίνεται θόρυβος ἐν πολλῷ ὁμίλῳ δημηγοροῦντι. Ἀποθανούσης δ' αὐτῷ τῆς τηθῆς, παρὰ τῇ μητρὶ ἐτρέφετο Ἀντίᾳ, καὶ τῷ ταύτης ἀνδρὶ Φιλίππῳ Λευκίῳ, ὃς ἦν ἀπόγονος τῶν τὸν Μακεδόνα Φίλιππον κεχειρωμένων. Παρὰ δὴ τῷ Φιλίππῳ ὁ Καῖσαρ, ὡς παρὰ πατρὶ, τρεφόμενος πολλὴν ὑπέφαινεν ἐλπίδα, ἤδη τε ἀξιότιμος καὶ τοῖς ἥλιξιν ἐφαίνετο τοῖς εὐγενεστάτοις παισί· καὶ συνῄεσαν πρὸς αὐτὸν παμπληθεῖς, οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν νεανίσκων, οἷς τὸ πράττειν δι' ἐλπίδος ἦν. Προὔπεμπον δὲ αὐτὸν πάμπολλοι ὁσημέραι καὶ μειρακίσκοι και ἄνδρες καὶ ἥλικες παῖδες, εἴτε ἐφ' ἱππασίαν ἔξω τοῦ ἄστεος προΐει, εἴτε παρὰ συγγενεῖς ἢ ἄλλους τινάς. Ἤσκει γὰρ καὶ τὴν ψυχὴν τοῖς καλλίστοις ἐπιτηδεύμασι, καὶ τὸ σῶμα ταῖς γενναίαις καὶ πολεμικαῖς μελέταις, καὶ τῶν διδασκόντων θᾶττον αὐτὸς τὴν μάθησιν ἐπὶ τῶν ἔργων ἀπεδείκνυτο, ὥστε ἀπὸ τοῦδε καὶ ἐν τῇ πατρίδι πολὺν ζῆλον ἐνέγκασθαι. Ἐφεστήκει δὲ αὐτῷ καὶ ἡ μήτηρ, καὶ ὁ ταύτης ἀνὴρ Φίλιππος, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν πυνθανόμενοι παρὰ τῶν διδασκάλων τε καὶ ἐπιμελητῶν, οὓς παρακατέστησαν τῷ παιδὶ, ὅ τι πράξειε, καὶ ὅποι πορευθείη, ἢ ὅπως διημερεύσειε, τάς τε διατριβὰς μεθ' ὧν ποιήσαιτο.

Ἐν δὲ τῷ κατασχόντι ταράχῳ τὴν πόλιν ὑπεκπέμπει ἥ τε μήτηρ Ἀντία καὶ Φίλιππος τὸν Καίσαρα εἴς τι τῶν πατρῴων χωρίων. Κατέβαινε δὲ εἰς τὴν ἀγορὰν περὶ ἔτη μά-

λιςα γεγονὼς τεσσαρεσκαίδεκα, ὥςε ἀποθέσθαι μὲν αὐτὸν ἤδη τὴν περιπόρφυρον ἐσθῆτα, ἀναλαβεῖν δὲ τὴν καθαρὰν, σύμβολον οὖσαν τῆς εἰς ἄνδρας ἐγγραφῆς. Περιβλεπόμενος δ' ὑπὸ παντὸς τοῦ δήμου διά τε εὐπρέπειαν καὶ λαμπρότητα εὐγενείας, ἔθυε τοῖς θεοῖς, καὶ ἐνεγράφη εἰς τὸν Λευκίου Δομιτίου τόπον τετελευτηκότος. Καὶ ὁ δῆμος μάλα προθύμως ἐχειροτόνησε. Καὶ ὁ μὲν ἅμα τῇ μεταλλαγῇ τῆς ἐσθῆτος καὶ τῇ καλλίςῃ τιμῇ κοσμηθεὶς ἔθυε. Καίπερ δὲ κατὰ νόμον εἰς ἄνδρας ἐγγεγραμμένον, διεκώλυεν ἡ μήτηρ ἔξω τῆς αὐλείου θύρας χωρεῖν, πλὴν ὅπη καὶ πρότερον, ὅτε παῖς ἦν, ἐφοίτα, δίαιτάν τε τὴν αὐτὴν ἔχειν ἐπηνάγκαζε, κοιτάζεσθαί τε ἔνθα καὶ πρότερον ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ. Νόμῳ τε μόνον ἀνὴρ ἦν, τὰ δ' ἄλλα παιδικῶς ἐπεςατεῖτο. Τῆς δὲ ἐσθῆτος οὐδοτιοῦν ἐξήλλαξεν, ἀλλ' ἀεὶ τὴν πάτριον ἀμπείχετο.

Ἐφοίτα δὲ καὶ εἰς τὰ ἱερὰ ἐν ταῖς νομίμοις ἡμέραις νύκτωρ διὰ τὴν προσοῦσαν αὐτῷ ὥραν, ἅτε δὴ πολλὰς γυναῖκας ἐκμήνας εὐπρεπείᾳ καὶ λαμπρότητι γένους. Ἐπιβουλευόμενός τε παρ' αὐτῶν, οὐδαμῇ ἐφαίνετο ἁλωτὸς ὤν· ἀλλὰ τὰ μὲν ἡ μήτηρ ἀπήρυκεν αὐτοῦ φυλάττουσα καὶ οὐδαμόσε μεθιεῖσα, τὰ δὲ καὶ αὐτὸς ἤδη ἔννους ὢν, ἅτε εἰς τοὔμπροσθεν τῆς ἡλικίας προϊών. Ἐνςάσης δέ τινος ἑορτῆς Λατίνης, ὁπότε καὶ τοὺς ὑπάτους εἰς Ἀλβανὸν τὸ ὄρος ἀναβαίνειν ἔδει, πατρίου θυσίας ἕνεκα, τοὺς δ' ἱερεῖς διαδόχους αὐτῶν τῆς δικαιοδοσίας εἶναι, καθίζει ἐπὶ τὸ βῆμα Καῖσαρ ἐν μέσῃ ἀγορᾷ· Προσῄεσαν δ' ἄπλετοι ἄνθρωποι δικαιοδοσίας χάριν, πολλοὶ δὲ καὶ μηδενὸς πραγματος χάριν, θεωρίας ἕνεκα τοῦ παιδός· ἀξιοθέατος γὰρ πᾶσιν ἦν, καὶ μάλιςα ἐν τῷ τότε σεμνότητα καὶ ἀξίωμα προσειληφώς.

Καίσαρος δὲ ἤδη κεχειρωμένου μὲν τοὺς ἐν τῇ Εὐρώπῃ πολέμους, νενικηκότος δὲ καὶ περὶ Μακεδονίαν Πομπήϊον, ᾑρηκότος δ' Αἴγυπτον, ἐπαναπερῶντος δ' ἔκ τε Συρίας καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου, μέλλοντος δ' ἐπὶ Λιβύης χωρεῖν, ὡς τὰ λειπόμενα τοῦ ἐκεῖ καταςάντος πολέμου καθέλοι, βουλό-

μενος συϛρατεύειν αὐτῷ ὁ νέος Καῖσαρ, ὡς καὶ πολεμικῶν ἔργων ἔμπειρος εἴη, ἐπεὶ ᾔσθετο ἐναντιουμένην Ἀντίαν τὴν μητέρα, οὐδὲν ἀντειπὼν ἠρέμα εἶχε. Δῆλος δ' ἦν καὶ ὁ πρεσβύτατος Καῖσαρ ὑπ' εὐνοίας οὐδέπω βουλόμενος αὐτὸν ϛρατεύεσθαι, ὡς μὴ, τήν τε δίαιταν ἐν ἀσθενεῖ σώματι μεταβαλὼν καὶ ὅλην ἕξιν, φαύλως διατεθείη. Διὰ μὲν δὴ ταῦτα τῆς ϛρατείας παρελύετο.

Ἐπεὶ δὲ κἀκεῖνον τὸν πόλεμον κατεργασάμενος Καῖσαρ ἐπανῆλθεν εἰς Ῥώμην, σφόδρα ὀλίγοις τῶν ὑποπεσόντων αἰχμαλώτων συγγνοὺς, διὰ τὸ τοῖς προτέροις αὐτοὺς μὴ σεσωφρονῆσθαι πολέμοις, συνηνέχθη τοιόνδε. Ἦν εἰς τὰ μάλιϛα Καίσαρι τῷ νέῳ συνήθης καὶ φίλος Ἀγρίππας, ἐν ταὐτῷ τε παιδευθεὶς, καί τινα ἔχων ὑπερβολὴν ἑταιρείας. Τούτου ἀδελφὸς Κάτωνι συνῆν, κατά τε φιλίαν σπουδαζόμενος, καὶ τοῦ Λιβυκοῦ πολέμου κεκοινωνηκὼς, τότε δ' αἰχμάλωτος ᾐρημένος. Τοῦτον, οὐδέν πω πρότερον αἰτήσας Καίσαρα, ἐβούλετο μὲν ἐξαιτεῖσθαι, ὑπὸ δὲ αἰδοῦς ὤκνει, καὶ ἅμα ὁρῶν αὐτὸν, ὡς διέκειτο πρὸς τοὺς ἐν ἐκείνῳ τῷ πολέμῳ ἑαλωκότας. Θαῤῥήσας δ' οὖν ποτε, ᾔτησε καὶ ἔτυχεν. Ἐφ' οἷς περιχαρὴς ἦν τῷ αὐτοῦ φίλῳ τὸν ἀδελφὸν ἀνασεσωκώς· ἐπῃνεῖτο δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων, εἰς οὐδὲν πρότερον καταθέμενος τὴν αὐτοῦ σπουδὴν καὶ ἔντευξιν, ἢ εἰς φίλου σωτηρίαν.

Ἐκ τούτου τὰς θριαμβικὰς ἦγε πομπὰς Καῖσαρ τοῦ κατὰ Λιβύην πολέμου, τῶν τε ἄλλων, οὓς ἐπολέμησε. Καὶ τὸν νέον Καίσαρα, υἱὸν ἤδη πεποιημένος, ὄντα δὲ τρόπον τινὰ καὶ φύσει διὰ τὸ ἀγχοτάτω τοῦ γένους εἶναι, ἐκέλευσε τῷ ἑαυτοῦ ἅρματι ἕπεσθαι, κόσμοις αὐτὸν ϛρατηγικοῖς ἀσκήσας, ὡς ἂν αὐτοῦ σύσκηνον ἐν πολέμῳ γεγονότα. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐν ταῖς θυσίαις, καὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς προσόδοις ἐγγύτατα ἵϛη, τούς τε ἄλλους εἴκειν προσέταττεν αὐτῷ. Καὶ ὁ μὲν ἤδη τὰς αὐτοκρατορικὰς ἐφέρετο τιμὰς, αἳ δὴ μέγιϛαι κατὰ τὸν Ῥωμαίων νόμον ἦσαν, καὶ ζηλωτὸς ἐν τῇ πατρίδι ἦν. Συνὼν δὲ ὁ παῖς αὐτῷ καὶ ἐν τοῖς θεάτροις, καὶ

ἐν πότοις, ὁρῶν τε φιλανθρώπως ἑαυτῷ διαλεγόμενον οἷα τέκνῳ, καὶ μικρὸν ὅσον ἤδη τεθαῤῥηκὼς, πολλῶν αὐτοῦ δεομένων καὶ φίλων καὶ πολιτῶν αἰτεῖσθαι σφίσι παρὰ Καίσαρος, ὧν ἕκαστοι ἐν χρείᾳ ἦσαν, ἐπιτηρῶν εὐκαιρίας μετὰ πάσης αἰδοῦς ᾐτεῖτό τε καὶ κατώρθου, πλείστου τε ἄξιος πολλοῖς τῶν ἀναγκαίων ἐγένετο, φυλαττόμενος τὸ μήτε ἀκαίρως παρακαλεῖν, μήτ' ἐκείνῳ προσάντως. Καὶ ὁ μὲν οὐκ ὀλίγα ζώπυρα καὶ φιλανθρωπίας ἅμα καὶ φρονήσεως φυσικῆς ἀπεδείκνυτο.

Βουλόμενος δ' αὐτὸν ὁ Καῖσαρ καὶ ἔμπειρον τοῦ ἀγωνοθετεῖν ἐν ταῖς τοιαύταις χορηγίαις εἶναι, δυοῖν ὄντοιν θεάτροιν, τοῦ μὲν Ῥωμαϊκοῦ, ἐν ᾧ αὐτὸς παρὼν τὴν φροντίδα εἶχε, θατέρου δὲ Ἑλληνικοῦ, τούτου ἐπέτρεψεν ἐκείνῳ τὴν ἀγωνοθεσίαν. Καὶ ὁ μὲν σπουδάζων ἐπιμέλειάν τε καὶ φιλανθρωπίαν ἀποδείξασθαι ἐν καυματώδεσι καὶ μακροτάταις ἡμέραις, οὐδαμοῦ τε ἀπιὼν, ἄχρι λύσειε τὴν θέαν, εἰς νόσον πίπτει, οἷα νέος καὶ πόνων ἀπείρατος. Χαλεπῶς δὲ διακειμένου, πάντες μὲν ἐν φόβῳ ἦσαν, ἀγωνιῶντες εἴ τι πείσεται τοιαύτη φύσις, μάλιστα δὲ πάντων ὁ Καῖσαρ. Διὸ πᾶσαν ἡμέραν ἢ αὐτὸς παρὼν αὐτῷ εὐθυμίαν παρεῖχεν, ἢ φίλους πέμπων, ἰατροὺς δὲ ἀποστατεῖν οὐκ ἐῶν. Καί ποτε δειπνοῦντι ἤγγειλέ τις, ὡς ἔκλυτος εἴη καὶ χαλεπῶς ἔχοι· ὁ δὲ ἐκπηδήσας ἀνυπόδητος ἧκεν, ἔνθα ἐνοσηλεύετο, καὶ τῶν ἰατρῶν ἐδεῖτο ἐμπαθέστατα μεστὸς ὢν ἀγωνίας, καὶ αὐτὸς παρεκάθητο· ἀνακτησάμενος δ' αὐτὸν εὔθυμος ἐγένετο.

Ἐπεὶ δ' ἀνέσφηλεν ἐκ τῆς νόσου, διαπεφευγὼς μὲν τὸν κίνδυνον, ἀσθενῶς δ' ἔτι διακείμενος τὸ σῶμα, στρατεύειν μὲν ἔδει Καίσαρα, ἔνθα διενοεῖτο τὸ πρότερον ἐπάγεσθαι καὶ τὸν παῖδα· τότε δ' οὐχ οἷός τ' ἦν διὰ τὴν προσπεσοῦσαν νόσον. Καταλιπὼν δ' οὖν αὐτοῦ πολλοὺς ἐπιμελητὰς, ὡς δι' ἀκριβοῦς διαίτης φυλάττοιτο, καὶ ἐντολὰς δοὺς, εἰ ῥωσθείη, ἕπεσθαί οἱ, ᾤχετο ἐπὶ τὸν πόλεμον. Ὁ γὰρ Μάγνου Πομπηΐου πρεσβύτατος παῖς, μέγα στράτευμα ἀθροίσας ἐν ὀλίγῳ

χρόνῳ παρὰ τὴν πάντων ἐλπίδα, διενοεῖτο ἐπαμῦναι τῷ πατρὶ, καὶ τὴν ἐκείνου ἧτταν ἀναμαχέσασθαι, εἰ δύναιτο. Ὑπολειφθεὶς δ' ἐν τῇ Ῥώμῃ Καῖσαρ, πρῶτον τοῦ σώματος ἐγκρατέστατα ἐπεμελήθη, καὶ ταχὺ ἀνεῤῥώσθη· ἔπειτα δὲ τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς πατρίδος ἐποιεῖτο ἐπὶ τὴν στρατιὰν, κατὰ τὰς τοῦ θείου ἐντολάς· οὕτω γὰρ αὐτὸν ἐκάλει. Πολλῶν δ' αὐτῷ συνεκδημεῖν σπουδαζόντων, διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἐν αὐτῷ ἐλπίδος, πάντας παρωσάμενος καὶ τὴν μητέρα αὐτὴν, τοὺς ὠκυτάτους τῶν οἰκετῶν καὶ ἐῤῥωμενεστάτους ἐκλεξάμενος, συνέτεινε τὴν πορείαν, καὶ ἀπίστῳ τάχει χρησάμενος διέδραμε τὴν μακρὰν ὁδὸν, σύνεγγύς τε ἦν Καίσαρι, διαπεπολεμηκότι ἤδη τὸν σύμπαντα πόλεμον ἐν μησὶν ἑπτά.

Ἀφικόμενος δ' εἰς Ταῤῥακῶνα ἀπιστίαν παρέσχεν, ὅπως ἀφίκοιτο ἐν τοσῷδε πολέμου ταράχῳ. Οὐχ εὑρὼν δὲ ἐνταῦθα Καίσαρα, πλείω πόνον καὶ κίνδυνον εἶχεν· ἀφίκετο δὲ εἰς Ἰβηρίαν πρὸς Καίσαρα περὶ πόλιν Καλπίαν. Καὶ ὁ μὲν οἷα τέκνον περιβαλὼν, διά τε τὸ νοσοῦντα καταλελοιπέναι, καὶ ἐκ πολλῶν πολεμίων καὶ λῃστηρίων περισεσωσμένον ὁρᾷν ἀδοκήτως, ἠσπάζετο, καὶ οὐδαμῇ μεθίει, ὁμοδίαιτόν τε εἶχεν· ἐπῄνει δ' αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ἅμα καὶ σύντασιν, ὡς πρῶτος τῶν ἐκ τῆς Ῥώμης ἐξεληλυθότων ἥκεν. Ἐπιμελὲς δ' ἐποιεῖτο πρὸς αὐτὸν διαλεγόμενος ὑπὲρ πολλῶν ἀνακρίνειν, ἀποπειρώμενος αὐτοῦ τῆς διανοίας. Ὁρῶν δὲ εὔστοχον καὶ εὐσύνετον καὶ βραχυλόγον, αὐτά τε ἀποκρινόμενον τὰ καιριώτατα, ἔστεργε καὶ ὑπερησπάζετο. Ἐκ τούτου πλεῖν ἔδει ἐπὶ Καρχηδόνος· προσταχθὲν δ' αὐτῷ ἐμβαίνειν εἰς τὴν αὐτὴν Καίσαρι ναῦν σὺν πέντε δούλοις, αὐτὸς ὑπὸ φιλοστοργίας καὶ τρεῖς ἑταίρους πρὸς τοῖς δούλοις ἐνεβίβασε· καὶ ἐδεδίει, μὴ τοῦτο γνοὺς Καῖσαρ ἐπιμέμψαιτο. Τοὐναντίον δ' ἐγένετο· ἥσθη γὰρ ἐκεῖνος ἐπὶ τῷ εἶναι φιλέταιρον, καὶ ἐπῄνεσεν, ὅτι ἀεὶ βούλεται παρεῖναι αὐτῷ τοὺς πάντων ἐπόπτας ἐσομένους ἄνδρας καὶ ἀρετῆς ἐπιμελουμένους, πρόνοιάν τε οὐ μικρὰν χρηστῆς δόξης ἐν τῇ πατρίδι ἤδη ποιοῖτο.

Ἧκε

Ἧκε δ' οὖν εἰς τὴν Καρχηδόνα Καῖσαρ, ὡς τοῖς χρήζουσιν ἐντευξόμενος. Πολλοὶ δὲ συνεληλύθεσαν, οἱ μὲν δικαιοδοσίας χάριν περὶ ὧν εἶχον ἀμφιβόλων πρός τινας, οἱ δὲ οἰκονομίας πολιτικῆς, οἱ δ' ὅπως ἂν τὰ ἆθλα τῶν ἠνδραγαθημένων λάβοιεν· περὶ ὧν ἐνέτυχεν. Ἄλλοι τε ἡγεμόνες πλεῖστοι συνεληλύθεσαν. Προσφεύγουσι τῷ Καίσαρι καὶ Ζακύνθιοι μεγάλα ἐγκλήματα ἔχοντες, καὶ δεόμενοι βοηθείας. Ὁ δὲ τούτων προὔστη τε, καὶ διαλεχθεὶς ἄριστα πρὸς Καίσαρα ἐν φανερῷ, τῶν τε αἰτιῶν αὐτοὺς ἀπήλλαξε, καὶ προὔπεμψεν ἐπ' οἴκου ἡδομένους τε καὶ πρὸς πάντας αὐτὸν ὑμνοῦντας, σωτῆρά τε ὀνομάζοντας. Ἐντεῦθεν πολλοὶ συνέρρεον προστασίας δεόμενοι, οἷς πλείστου ἄξιος γενόμενος, τῶν μὲν διέλυε τὰ ἐγκλήματα, οἷς δ' ᾐτεῖτο δωρεὰς, οὓς δ' εἰς ἀρχὰς προῆγε. Πάντες τε ἀνὰ στόμα εἶχον τήν τε ἡμερότητα καὶ φιλανθρωπίαν, καὶ τὴν ἐν ταῖς ἐντεύξεσι φρόνησιν. Αὐτὸς μὴν Καῖσαρ εὐλα.......

(Λείπουσι σελίδες δύο.)

...... γυροῦ κατὰ τὰ πάτρια, οὔτε μεθυσκομένοις νεανίσκοις παρεῖναι, οὔτε πλείω χρόνον συμποσίῳ παραγενέσθαι ἄχρις ἑσπέρας, οὐδὲ μέντοι δειπνεῖν πρὸ δεκάτης ὥρας, ἔξω Καίσαρος, ἢ Φιλίππου, ἢ τοῦ γήμαντος αὐτοῦ τὴν ἀδελφὴν Μαρκέλλου, ἀνδρὸς σωφρονεστάτου καὶ κατ' εὐγένειαν ἀρίστου Ῥωμαίων. Αἰδῶ δ', ἣν πρέπειν ἄν τις τῇ τοιᾷδε ἡλικίᾳ ὑπολάβοι, διὰ τὸ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ἐν τῇ μετὰ ταύτην τὴν χώραν ὑπὸ τῆς φύσεως ἀποδεδόσθαι, διαφανέστατα καὶ ἐν ἔργοις ἐδήλου ἐν τῷ βίῳ παντί. Διὰ τοῦτο καὶ μάλιστα Καῖσαρ αὐτὸν περὶ πολλοῦ ἐποιήσατο, καὶ οὐχ, ὥσπερ οἴονταί τινες, διὰ τὸ γένος μόνον. Ἔγνω μὲν οὖν καὶ πρότερον παῖδα ἀποδεῖξαι, δεδιὼς δὲ, μὴ ἐλπίδι τοσαύτης τύχης ἐπαρθεὶς, ὃ φιλεῖ τοῖς εὐδαιμόνως τρεφομένοις ἕπεσθαι, ἐκλάθοιτο ἀρετῆς καὶ ἐκδιαιτηθείη, συνέκρυψε τὴν γνώμην, ἐν δὲ ταῖς διαθήκαις αὐτὸν υἱοῦται, ἄπαις ὢν ἀῤῥένων παίδων, καὶ

κληρονόμον ἀποδείκνυσι τῆς τύχης πάσης· τετάρτην δὲ μοῖραν τῶν χρημάτων τοῖς ἄλλοις διένειμε φίλοις τε καὶ ἀςοῖς, ὅπερ ὕςερον ἐγένετο δῆλον.

Ἐδεήθη δὲ συγχωρῆσαι αὐτῷ παρὰ τὴν μητέρα ἐλθεῖν εἰς τὴν πατρίδα, καὶ δόντος, ᾤχετο. Ὡς δ' ἧκεν οὐχ ἑκὰς Ῥώμης εἰς Ἰάνουκλον, ὑπήντησεν αὐτῷ σὺν πολλῷ πλήθει ἀνθρώπων ὁ λεγόμενος Γαΐου Μαρίου παῖς, σπουδάζων εἰς τὸ γένος ἐγγραφῆναι, καί τινας γυναῖκας προσειληφὼς τῶν Καίσαρος, αἳ ἐμαρτύρουν αὐτῷ τὴν εὐγένειαν. Οὔτε μὴν Ἀντίαν ἔπεισεν, οὔτε τὴν ταύτης ἀδελφὴν καταψεύσασθαι τοῦ σφετέρου οἴκου· προσήπτετο γὰρ τὸ γένος τὸ Καίσαρός τε καὶ τὸ Μαρίου, τῷ γε μὴν νεανίσκῳ ἐκείνῳ οὐδὲν προσῆκον ἦν. Ὃς τότε σὺν πολλῷ πλήθει ὑπαντιάσας ἐσπούδαζε προσλαβεῖν καὶ τὴν τοῦ νέου Καίσαρος γνώμην, εἰς τὴν τοῦ γένους ἐγγραφήν. Πολλὴ δ' ἐγένετο σπουδὴ καὶ τῶν συνόντων αὐτῷ πολιτῶν, πειθομένων εἶναι παῖδα Μαρίου. Καῖσαρ δ' ἐν ἀπορίᾳ δεινῇ γενόμενος ἐσκόπει, τί χρὴ ποιεῖν· τό τε γὰρ ἀσπάζεσθαι ὡς συγγενῆ, ὃν οὐκ ᾔδει, ὁπόθεν εἴη, οὐδ' ἡ μήτηρ αὐτῷ συνεμαρτύρει, χαλεπὸν ἦν, τό τε διωθεῖσθαι τὸν νεανίσκον καὶ τὸ σὺν αὐτῷ πλῆθος τῶν πολιτῶν, ἄλλως τε καὶ αἰδοῦς ὄντι μεςῷ, πολλὴν δυσχέρειαν εἶχεν. Ἀποκρίνεται γοῦν, ἠρέμα διωσάμενος τὸν ἄνθρωπον, ὅτι Καῖσαρ εἴη τοῦ γένους αὐτοῖς ἡγεμὼν, καὶ τῆς πατρίδος προςάτης, συμπάσης τε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς· δεῖν οὖν ὡς ἐκεῖνον βαδίζειν, καὶ διδάσκειν περὶ τῆς συγγενείας, καὶ εἰ μὲν πείσειεν, ὑπάρχειν εὐθὺς αὐτῷ καὶ σφᾶς τούς τε ἄλλους οἰκείους πεπεισμένους· εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν αὐτοῖς εἶναι κοινώνημα πρὸς αὐτόν· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ, πρὶν ἢ Καίσαρα τοῦτο γνῶναι, μήτε προσιέναι πρὸς αὐτὸν, μήτε ὡς παρὰ συγγενοῦς τι ἐπιζητεῖν τῶν δικαίων. Ταῦτα ἐμφρόνως ἀποκρινόμενον καὶ οἱ συμπαρόντες ἐπῄνουν, οὐδὲν δὲ ἧττον ὁ νεανίσκος συμπρούπεμψεν αὐτὸν ἄχρι τῆς οἰκίας.

Ὡς δ' ἧκεν εἰς Ῥώμην, κατάγει πλησίον τῆς Φιλίππου

οἰκίας καὶ τῆς μητρὸς, καὶ τὴν δίαιταν εἶχε σὺν ἐκείνοις, καὶ οὐκ ἄνευ τούτων διῆγε, πλὴν εἰ μή ποτε καὶ αὐτὸς τῶν ἡλικιωτῶν τινας βούλοιτο ἑςιᾷν· τοῦτο δὲ σπάνιον ἦν. Διατρίβων δ' ἐν τῇ πόλει, ὑπὸ τῆς βουλῆς ἀποδείκνυται εἶναι τῶν πατρικίων.

Ὅτι ἔνηφε καὶ ἐγκρατῶς διῆγεν ὁ νέος Καῖσαρ. Θαυμαςὸν δέ τι κἄλλο συνῄδεσαν αὐτῷ οἱ φίλοι· ἐπ' ἐνιαυτὸν γὰρ ὅλον ἐν τοιᾷδε ἡλικίᾳ, ἐν ᾗ μάλιςα σφριγῶσιν οἱ νέοι, καὶ τούτων δ' ἔτι μᾶλλον οἱ εὐτυχεῖς, ἀφροδισίων ἀπείχετο, φωνῆς ἅμα καὶ ἰσχύος προνοῶν.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

ΕΞ ΩΝΟΜΑΣΜΕΝΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΑ ΠΑΡ' ΑΛΛΟΙΣ ΛΕΙΨΑΝΑ.

ΕΚ ΤΟΥ Δ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ δὲ ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱϛοριῶν λέγει οὕτως· Ἀβράμης ἐβασίλευσε Δαμασκοῦ, ἔπηλυς σὺν ϛρατῷ ἀφιγμένος ἐκ τῆς γῆς τῆς ὑπὲρ Βαβυλῶνος Χαλδαίων λεγομένης. Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον μεταναϛὰς καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς χώρας σὺν τῷ σφετέρῳ λαῷ, εἰς τὴν τότε μὲν Χαναναίαν λεγομένην, νῦν δὲ Ἰουδαίαν, μετῴκησε καὶ οἱ ἀπ' ἐκείνου πληθύναντες, περὶ ὧν ἐν ἑτέρῳ λόγῳ διέξειμι τὰ ἱϛορούμενα. Τοῦ δὲ Ἀβράμου ἔτι καὶ νῦν ἐν τῇ Δαμασκηνῶν τὸ ὄνομα δοξάζεται, καὶ κώμη ἀπ' αὐτοῦ δείκνυται, Ἀβράμου οἴκησις λεγομένη. (Ἐκ τοῦ Ἰωσήπου, Ἰουδ. Ἀρχαιολογ. Βιβλ. Α, κεφ. ζ.)

Μέμνηται δὲ τούτου τοῦ βασιλέως καὶ Νικόλαος ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱϛοριῶν, λέγων οὕτως· Μετὰ δὲ ταῦτα πολλῷ χρόνῳ ὕϛερον τῶν ἐγχωρίων τις, Ἄδαδος ὄνομα, πλεῖον ἰσχύσας, Δαμασκοῦ τε καὶ τῆς ἄλλης Συρίας, ἔξω Φοινίκης, ἐβασίλευσε, πόλεμόν τε ἐξενέγκας πρὸς Δαβίδην βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ πολλαῖς μάχαις κριθεὶς, ὑϛάτῃ δὲ παρὰ τὸν Εὐφράτην, ἐν ᾗ ἥττητο, ἄριϛος ἔδοξεν εἶναι βασιλέων ῥώμῃ καὶ ἀνδρείᾳ. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ περὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ φησὶν, ὡς μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν ἐξεδέχοντο παρ' ἀλλήλων καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὸ ὄνομα, λέγων οὕτως· Τελευτήσαντος δ' ἐκείνου οἱ ἀπόγονοι ἐπὶ δέκα γενεὰς ἐβασίλευον, ἑκά-

στου παρὰ τοῦ πατρὸς, ἅμα τῇ ἀρχῇ, καὶ τοὔνομα τοῦτο ἐκδεχομένου, ὥσπερ οἱ Πτολεμαῖοι ἐν Αἰγύπτῳ. Μέγιστον δὲ πάντων δυνηθεὶς ὁ τρίτος, ἀναμαχέσασθαι βουλόμενος τὴν τοῦ προπάτορος ἧτταν, στρατεύσας ἐπὶ Ἰουδαίους ἐπόρθησε τὴν νῦν Σαμαρεῖτιν καλουμένην. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Βιβλ. Ζ, κεφ. ε.)

Ἀσκάλων· πόλις Συρίας πρὸς τῇ Ἰουδαίᾳ. Ξάνθος ἐν τετάρτῃ Λυδιακῶν φησὶν, ὅτι Τάνταλος καὶ Ἄσκαλος παῖδες Ὑμεναίου· τὸν δὲ Ἄσκαλον ὑπὸ Ἀκιαμοῦ τοῦ Λυδῶν βασιλέως αἱρεθέντα στρατηγὸν εἰς Συρίαν στρατεῦσαι, κἀκεῖ παρθένου ἐρασθέντα πόλιν κτίσαι, ἣν ἀφ' ἑαυτοῦ οὕτως ὠνόμασε. Τὰ αὐτὰ καὶ Νικόλαος ἐν τετάρτῃ ἱστορίᾳ. (Ἐκ τοῦ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου.)

Τόῤῥηβος· πόλις Λυδίας, ἀπὸ Τοῤῥήβου τοῦ Ἄτυος.... Ἐν δὲ τῇ Τοῤῥηβίδι ἐστὶν ὄρος Κάριος καλούμενον, καὶ ἱερὸν τοῦ Καρίου ἐκεῖ. Κάριος δὲ Διὸς παῖς καὶ Τοῤῥηβίας, ὡς Νικόλαος τετάρτῳ· ὃς πλαζόμενος περί τινα λίμνην, ἥτις ἀπ' αὐτοῦ Τοῤῥηβία ἐκλήθη, φθογγῆς Νυμφῶν ἤκουσεν, ἃς καὶ Μούσας Λυδοὶ καλοῦσι, καὶ μουσικὴν ἐδιδάχθη, καὶ αὐτοὺς Λυδοὺς ἐδίδαξε τὰ μέλη. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Νήραβος· πόλις Συρίας. Νικόλαος τετάρτῳ. Τὸ ἐθνικὸν Νηράβιος, ὡς τοῦ Τόῤῥηβος Τοῤῥήβιος. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Ἀσκανία· πόλις Τρωϊκή. Νικόλαος τετάρτῃ ἱστορίᾳ. Σκαμάνδριος Ἕκτορος καὶ Ἀνδρομάχης ἐκ τῆς Ἴδης καὶ τοῦ Δασκυλείου, καὶ τῆς Ἀσκανίας καλουμένης, ἣν ἔκτισεν ὁ Αἰνείου παῖς Ἀσκάνιος. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Ἡ δὲ Πελοπόννησος τρεῖς ἔχει ἐπωνυμίας, ὡς ὁ Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς γράφει ἐν τετάρτῃ ἱστορίᾳ. Μέγιστον οὖν τῶν τότε ἴσχυον οἱ Πελοπίδαι, καὶ ἡ Πελοπόννησος εἰς αὐτοὺς ἀφεώρα, καὶ αὐτὸ τοὔνομα ἔχουσα ἀπ' ἐκείνων, τρεῖς ἤδη πρότερον ἀλλάξασα τὰς ἐπωνυμίας. Ἐπὶ μὲν γὰρ Ἄπεως τοῦ Φορωνέως ἐκαλεῖτο Ἀπίη, ἐπὶ δὲ Πελασγοῦ τοῦ αὐτόχθονος

Πελασγία, ἐπὶ δὲ Ἄργου καὶ αὐτὴ ὁμωνύμως ἐκαλεῖτο Ἄργος, ἐπὶ δὲ Πέλοπος τοῦ τὸν Οἰνόμαον νικήσαντος ἔσχε τοῦτο τὸ κύριον ὄνομα. (Ἐκ Κωνς. τοῦ Πορφυρογεννήτου, περὶ θεμάτων, Βιβλ. Β, κεφ. ς.)

Θόρναξ· ὄρος τῆς Λακωνικῆς. Νικόλαος τετάρτῃ. (Ἐκ τοῦ Στεφάνου τοῦ Βυζαντιόυ.)

Μεσόλα· πόλις Μεσσήνης, μία τῶν πέντε. Νικόλαος τετάρτῳ. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Νηρίς· πόλις Μεσσήνης. Νικόλαος τετάρτῳ. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Καρνία· πόλις Ἰωνίας. Νικόλαος τετάρτῳ. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

ΕΚ ΤΟΥ Ε ΒΙΒΛΙΟΥ.

Ἀρκαδία· ἐκαλεῖτο δὲ Πελασγίη, ὡς Νικόλαος πέμπτῃ. (Ἐκ τοῦ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου.)

Βωταχίδαι· τόπος Ἀρκαδίας ἀπὸ Βωτάχου. Νικόλαος πέμπτῃ. Ἰοκρίτου δὲ τοῦ Λυκούργου Βώταχος, ἀφ' οὗ ὁ τόπος Βωταχίδαι ἐν τῇ Τεγέᾳ ἐκλήθη. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Μεσημβρία· πόλις Ποντική. Νικόλαος πέμπτῳ. Ἐκλήθη ἀπὸ Μέλσου. Βρίαν γὰρ τὴν πόλιν φασὶ Θρᾷκες. Ὡς οὖν Σηλυμβρία ἡ τοῦ Σήλυος πόλις, Πολτυμβρία ἡ Πόλτυος, οὕτω Μελσημβρία ἡ Μέλσου πόλις· καὶ διὰ τὸ εὐφωνότερον λέγεται Μεσημβρία. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Σίφνος· περὶ τὴν Κρήτην νῆσος ἀπὸ Σίφνου τοῦ Σουνίου, ὡς Νικόλαος πέμπτῳ. Ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Μερόπη. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Σκύρος νῆσος, περὶ ἧς Νικόλαος ἐν πέμπτῳ. Σκύρον δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ᾤκουν Πελασγοί τε καὶ Κᾶρες. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

ΕΚ ΤΟΥ Θ ΒΙΒΛΙΟΝ.

Ἀγαμήδη· τόπος περὶ Πύῤῥαν τῆς Λέσβου ἀπὸ Ἀγαμήδης τῆς Μακαρίας, τῆς καὶ Πύῤῥας ἐπικληθείσης. Ἔςι καὶ κρήνη Ἀγαμήδη, ὡς Νικόλαος ἐννάτῳ. (Ἐκ τοῦ Στεφ. τοῦ Βυζαντίου.)

ΕΚ ΤΟΥ ΙΗ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Θρακήσιοι δὲ ἐπεκλήθησαν ἀπὸ τῆς τοιαύτης αἰτίας. Ἐπὶ Ἀλυάττου τοῦ τῶν Λυδῶν βασιλέως ἀνήρ τις μετὰ γυναικὸς καὶ τῶν ἑαυτοῦ τέκνων, ἐκ Μυσίας τῆς τῶν Θρακῶν χώρας ὁρμώμενος, ἧς καὶ Ὅμηρος μνημονεύει λέγων οὕτως,

Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων καὶ ἀγαυῶν Ἱππημολγῶν,

διεπέρασεν εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀσίας, εἰς χώραν τὴν λεγομένην Λυδίαν, καὶ κατῴκησε πλησίον τῆς πόλεως Σάρδεων. Τοῦ οὖν βασιλέως πρὸς τὸ τῆς πόλεως τεῖχος καθεζομένου, διήρχετο ἡ γυνὴ τοῦ Θρᾳκὸς, ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς βαςάζουσα ςάμνον, ἐπὶ δὲ τῶν χειρῶν ἠλακάτην καὶ ἄτρακτον, ὄπισθεν δὲ πρὸς τὴν ζώνην ἵππός τις προσεδέδετο. Καὶ ἐπὶ μὲν τῆς κορυφῆς ὁ ςάμνος ἦν μεςὸς ὕδατος· ἐν δὲ ταῖς χερσὶν εἰργάζετο νήθουσα ἐκ τῆς ἠλακάτης τὸν ἄτρακτον· ὄπισθεν δὲ πρὸς τὴν ζώνην ἠκολούθει ὁ ἵππος ἀπὸ τῆς πηγῆς πεποτισμένος. Ταύτην ἰδὼν ὁ βασιλεὺς μεγάλως ἐθαύμασε, καὶ ἠρώτησε, πόθεν καὶ τίς καὶ ποίας ἐςὶ πόλεως. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, Μυσὴ μὲν εἶναι τὸ γένος· Θρᾴκης δ' ἔςιν αὐτὸ πολίχνιον. Λαβὼν οὖν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἀφορμὴν, πρεσβείαν πρὸς τὸν τῆς Θρᾴκης βασιλέα ποιησάμενος, Κότυν ὀνομαζόμενον, ἐκεῖθεν ἔλαβεν ἄνδρας μετοίκους μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων, ὄχλον ἱκανόν. Ταύτην δὲ τὴν ἱςορίαν Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς γράφει ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ αὐτοῦ βιβλίῳ, ὁ γεγονὼς ὑπογραφεὺς Ἡρώδου τοῦ βασιλέως. (Ἐκ Κωνς. τοῦ Πορφυρογ. περὶ θεμάτων, Βιβλ. Α, κεφ. γ.)

ΕΚ ΤΟΥ ΚΖ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Νικόλαος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱςοριῶν Σύλλαν φησὶ, τὸν Ῥωμαίων ςρατηγὸν, οὕτω χαίρειν μίμοις καὶ γελωτοποιοῖς, φιλόγελων γενόμενον, ὡς καὶ πολλὰ γῆς μέτρα αὐτοῖς χαρίζεσθαι τῆς δημοσίας. Ἐμφανίζουσι δ' αὐτοῦ τὸ περὶ ταῦτα ἱλαρὸν αἱ ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσαι σατυρικαὶ κωμῳδίαι τῇ πατρίῳ φωνῇ. (Ἐκ τοῦ Ἀθηναίου, Βιβλ. ς σελ. 261.)

ΕΚ ΤΟΥ ϞϚ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Καὶ Νικόλαος δὲ ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ ἐννενηκοςῇ καὶ ἕκτῃ βίβλῳ ἱςορεῖ περὶ αὐτῶν λέγων οὕτως· Ἔςιν ὑπὲρ τὴν Μινυάδα μέγα ὄρος κατὰ τὴν Ἀρμενίαν, Βάρις λεγόμενον, εἰς ὃ πολλοὺς συμφυγόντας ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ λόγος ἔχει περισωθῆναι· καί τινα ἐπὶ λάρνακος ὀχούμενον ἐπὶ τὴν ἀκρώρειαν ὀκεῖλαι, καὶ τὰ λείψανα τῶν ξύλων ἐπὶ πολὺ σωθῆναι. Γένοιτο δ' ἂν οὗτος, ὅν τινα καὶ Μωϋσῆς ἀνέγραψεν, ὁ τῶν Ἰουδαίων νομοθέτης. (Ἐκ τοῦ Ἰωσήπου Ἰουδ. Ἀρχαιολογ. Βιβλ. Α, κεφ. γ.)

ΕΚ ΤΟΥ ΡΔ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ τετάρτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱςοριῶν, περὶ Ἀπάμειαν, φησὶ, τὴν Φρυγιακὴν κατὰ τὰ Μιθριδατικὰ σεισμῶν γενομένων, ἀνεφάνησαν περὶ τὴν χώραν αὐτῶν λίμναι τε αἱ πρότερον οὐκ οὖσαι καὶ ποταμοὶ καὶ ἄλλαι πηγαὶ ὑπὸ τῆς κινήσεως ἀνοιχθεῖσαι· πολλαὶ δὲ καὶ ἠφανίσθησαν. Τοσοῦτόν τε ἄλλο ἀνέβλυσεν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ πικρόν τε καὶ γλαυκὸν ὕδωρ, πλεῖςον ὅσον ἀπεχούσης τῶν τόπων τῆς θαλάττης, ὥςε ὀςρέων πλησθῆναι τὸν πλησίον τόπον ἅπαντα καὶ ἰχθύων, τῶν τε ἄλλων ὅσα τρέφει ἡ θάλασσα. (Ἐκ τοῦ Ἀθηναίου, Βιβλ. Η, σελ. 332.)

ΕΚ ΤΟΥ ΡΗ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς, ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱςοριῶν πρὸς ταῖς ἑκατὸν περὶ τὰς Ἄλπεις λίμνην τινά φησιν εἶναι πολλῶν ςαδίων οὖσαν, ἧς περὶ τὸν κύκλον πεφυκέναι δι' ἔτους ἄνθη ἥδιςα καὶ εὐχρούςατα ὅμοια ταῖς καλουμέναις κάλχαις. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, Βιβλ. ΙΕ, σελ. 682.)

ΕΚ ΤΟΥ ΡΙ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς εἷς τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων ἐν τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱςοριῶν, Ῥωμαίους ἱςορεῖ παρὰ τὸ δεῖπνον συμβάλλειν μονομαχίας, γράφων οὕτως· Τὰς τῶν μονομάχων θέας οὐ μόνον ἐν πανηγύρεσι καὶ θεάτροις ἐποιοῦντο Ῥωμαῖοι, παρὰ Τυῤῥηνῶν παραλα-

βόντες τὸ ἔθος, ἀλλὰ κἀν ταῖς ἑςιάσεσιν. Ἐκάλουν γοῦν τινες πολλάκις ἐπὶ δεῖπνον τοὺς φίλους ἐπί τε ἄλλοις, καὶ ὅπως ἂν δύο ἢ τρία ζεύγη ἴδοιεν μονομάχων, ὅτε καὶ κορεσθέντες δείπνου καὶ μέθης εἰσεκάλουν τοὺς μονομάχους, καὶ ὁ μὲν ἅμα ἐσφάττετο, αὐτοὶ δ' ἐκρότουν ἐπὶ τούτῳ ἡδόμενοι. Ἤδη δέ τις κἀν ταῖς διαθήκαις γέγραφε γυναῖκας εὐπρεπεςάτας μονομαχῆσαι, ἃς ἐκέκτητο· ἕτερος δὲ παῖδας ἀνήβους ἐρωμένους ἑαυτοῦ. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἠνέσχετο ὁ δῆμος τὴν παρανομίαν ταύτην, ἀλλ' ἄκυρον τὴν διαθήκην ἐποίησεν. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, Βιβλ. Δ, σελ. 153).

Νικόλαος ὁ Περιπατητικὸς ἐν τῇ δεκάτῃ καὶ ἑκατοςῇ τῶν ἱςοριῶν, Λεύκολλόν φησιν, ἀφικόμενον εἰς Ῥώμην καὶ θριαμβεύσαντα, λόγον τε ἀποδόντα τοῦ πρὸς Μιθριδάτην πολέμου, ἐξοκεῖλαι εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης, τρυφῆς τε πρῶτον εἰσάπαξ Ῥωμαίοις ἡγεμόνα γενέσθαι, καρπωσάμενον δυοῖν βασιλέοιν πλοῦτον Μιθριδάτου καὶ Τιγράνου. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, Βιβλ. ς καὶ ΙΒ, σελ. 274 καὶ 543.)

ΕΚ ΤΟΥ ΡΙΔ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Λικινίου δὲ Κράσσου τοῦ ἐπὶ Πάρθους ςρατεύσαντος κόλακά φησι γενέσθαι Νικόλαος ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν Ἀνδρόμαχον τὸν Καῤῥηνὸν, ᾧ τὸν Κράσσον πάντα ἀνακοινούμενον προδοθῆναι Πάρθοις ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἀπολέσθαι. Οὐκ ἀτιμώρητος δ' ὑπὸ τοῦ δαιμονίου παρείθη ὁ Ἀνδρόμαχος· μισθὸν γὰρ λαβὼν τῆς πράξεως τὸ τυραννεῖν Καῤῥῶν τῆς πατρίδος, διὰ τὴν ὠμότητα καὶ βίαν ὑπὸ τῶν Καῤῥηνῶν πανοικίᾳ ἐνεπρήσθη. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, Βιβλ. ς, σελ. 252).

ΕΚ ΤΟΥ ΡΙς ΒΙΒΛΙΟΥ.

Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς (εἷς δ' ἦν τῶν ἐκ τοῦ Περιπάτου) ἐν τῇ πολυβίβλῳ ἱςορίᾳ (ἑκατὸν γὰρ καὶ τεσσαράκοντά εἰσι πρὸς ταῖς τέσσαρσι), τῇ ἑκκαιδεκάτῃ καὶ ἑκατοςῇ φησιν, Ἀδιάτομον, τὸν τῶν Σωτιανῶν βασιλέα (ἔθνος δὲ

τοῦτο Κελτικὸν) ἑξακοσίους ἔχειν λογάδας περὶ αὐτὸν, οὓς καλεῖσθαι ὑπὸ Γαλατῶν τῇ πατρίῳ γλώττῃ Σιλοδούρους· τοῦτο δ' ἐςὶν Ἑλληνιςὶ εὐχωλιμαῖοι. Τούτους δ' οἱ βασιλεῖς ἔχουσι συζῶντας καὶ συναποθνήσκοντας, ταύτην ἐκείνων εὐχὴν ποιουμένων, ἀνθ' ἧς συνδυναςεύουσί τε αὐτῷ τὴν αὐτὴν ἐσθῆτα καὶ δίαιταν ἔχοντες, καὶ συναποθνήσκουσι κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην, εἴτ' ἐν νόσῳ τελευτήσει βασιλεὺς, εἴτε πολέμῳ, εἴτε ἄλλως πως. Καὶ οὐδεὶς εἰπεῖν ἔχει τινὰ ἀποδειλιάσαντα τούτων τὸν θάνατον, ὅταν ἥκῃ βασιλεῖ, ἢ διεκδύντα. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, Βιβλ. ς, σελ. 249.)

ΕΚ ΤΟΥ ΡΚΓ ΚΑΙ ΡΚΔ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Ὅμοιον δέ τι τούτων καὶ Μάρκον Ἀγρίππαν φρονήσαντα περὶ τῶν Ἰουδαίων οἴδαμεν. Τῶν γὰρ Ἰώνων κινηθέντων ἐπ' αὐτοὺς καὶ δεομένων τοῦ Ἀγρίππα, ἵνα τῆς πολιτείας, ἣν αὐτοῖς ἔδωκεν Ἀντίοχος ὁ Σελεύκου υἱωνὸς, ὁ παρὰ τοῖς Ἕλλησι θεὸς λεγόμενος, μόνοι μετέχωσιν, ἀξιούντων δ', εἰ συγγενεῖς εἰσὶν αὐτοῖς Ἰουδαῖοι, σέβεσθαι τοὺς ἰδίους αὐτῶν θεοὺς, καὶ δίκης περὶ τούτων συςάσης, ἐνίκησαν οἱ Ἰουδαῖοι τοῖς αὐτῶν ἔθεσι χρῆσθαι, συνηγορήσαντος αὐτοῖς Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ. Ὁ γὰρ Ἀγρίππας ἀπεφήνατο μηδὲν αὐτῷ καινίζειν ἐξεῖναι. Τὸ δ' ἀκριβὲς εἴ τις βούλεται καταμαθεῖν, ἀναγνώτω τῶν Νικολάου ἱςοριῶν τὴν ἑκατοςὴν καὶ εἰκοςὴν τρίτην καὶ τετάρτην. (Ἐκ τοῦ Ἰωσήπου, Ἰουδ. Ἀρχαιολογ. Βιβλ. ΙΒ, κεφ. γ.)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

ΕΞ ΑΔΗΛΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΑ ΠΑΡ' ΑΛΛΟΙΣ ΛΕΙΨΑΝΑ.

Ἀμοργός· νῆσος μία τῶν Κυκλάδων, ἔχουσα πόλεις τρεῖς, Ἀρκεσίνην, Μινώαν, Αἰγιάλην. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Παγκάλη καὶ Ψυχία..... Νικόλαος δ' Ἀμόργην αὐτὴν καλεῖ, ἥντινα Καρκήσιος, ἀνὴρ Νάξιος, ᾤκισε, καὶ Καρκησίαν ὠνόμασε.

Λυκοσθένη· πόλις Λυδίας· Ξάνθος πρώτῃ Λυδιακῶν· ἣν καὶ Λυκοσθένειαν Νικόλαός φησιν.

Παρώρεια· πόλις Ἀρκαδίας. Λέγεται δὲ καὶ Παρωραία, Οἱ πολῖται Παρωρεῖς· Νικόλαος Παρωρεάτας φησίν.

Ὑπερδέξιον· χωρίον Λέσβου, ἐν ᾧ Ζεὺς Ὑπερδέξιος, καὶ Ὑπερδεξία Ἀθηνᾶ. Ἐθνικὸν Ὑπερδέξιος..... Νικόλαος δὲ πληθυντικῶς Ὑπερδεξίους φησίν. (Ἐκ τοῦ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου.)

Ἡσίοδός τε, καὶ Ἑκαταῖος, καὶ Ἑλλάνικος, καὶ Ἀκουσίλαος, καὶ πρὸς τούτοις Ἔφορος, καὶ Νικόλαος, ἱστοροῦσι τοὺς ἀρχαίους ζήσαντας ἔτη χίλια. (Ἐκ τοῦ Ἰωσήπου, Ἰουδ. Ἀρχαιολογ. Βιβλ. Α. Κεφ. γ.)

Μάρτυς δὲ τούτων ἡμῖν ἐστι καὶ Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς, οὕτως ἱστορῶν· Τρόπαιον δὲ στήσας Ἀντίοχος ἐπὶ τῷ Λύκῳ ποταμῷ, νικήσας Ἰνδάτην τὸν Πάρθων στρατηγὸν, αὐτόθι μεινεν ἡμέρας δύο, δεηθέντος Ὑρκανοῦ τοῦ Ἰουδαίου διά τινα ἑορτὴν πάτριον, ἐν ᾗ τοῖς Ἰουδαίοις οὐκ ἦν νόμιμον ἐξοδεύειν. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, Βιβλ. ΙΓ, Κεφ. η.)

Πτολεμαῖος δὲ μετὰ τὴν νίκην προσκαταδραμὼν τὴν χώραν, ὀψίας ἐπιγενομένης, ἔν τισι κώμαις τῆς Ἰουδαίας κατ-

ἔμεινεν· ἃς γυναικῶν εὑρὼν μεςὰς καὶ νηπίων, ἐκέλευσε τοὺς ςρατιώτας ἀποσφάττοντας αὐτοὺς καὶ κρεουργοῦντας, ἔπειτα εἰς λέβητας ζέοντας ἐνιέντας τὰ μέλη ἀπάρχεσθαι. Τοῦτο δὲ προσέταξεν, ἵν' οἱ διαφυγόντες ἐκ τῆς μάχης καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐλθόντες, σαρκοφάγους ὑπολάβωσιν εἶναι τοὺς πολεμίους, καὶ διὰ τοῦτο ἔτι μᾶλλον αὐτοὺς καταπλαγῶσι ταῦτ' ἰδόντες. Λέγει δὲ καὶ Στράβων καὶ Νικόλαος, ὅτι τοῦτον αὐτοῖς ἐχρήσαντο τὸν τρόπον, καθὼς κἀγὼ προείρηκα. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, Βιβλ. ΙΓ. Κεφ. ιβ.)

Νικόλαος μέντοι φησὶν ὁ Δαμασκηνὸς, τοῦτον (τὸν Ἀντίπατρον) εἶναι γένος ἐκ τῶν πρώτων Ἰουδαίων, τῶν ἐκ Βαβυλῶνος εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀφικομένων. Ταῦτα δὲ λέγει χαριζόμενος Ἡρώδῃ τῷ παιδὶ αὐτοῦ. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, Βιβλ. ΙΔ. Κεφ. α.)

Ὅτι δ' οὐ λόγος ταῦτα μόνον ἐγκώμιον ψευδοῦς εὐσεβείας ἐμφανίζων, ἀλλὰ ἀλήθεια, μαρτυροῦσι πάντες οἱ τὰς κατὰ Πομπήϊον πράξεις ἀναγράψαντες, ἐν οἷς καὶ Στράβων, καὶ Νικόλαος. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, Βιβλ. ΙΔ. Κεφ. δ.)

Περὶ δὲ τῆς Πομπηΐου καὶ Γαβινίου ςρατείας ἐπὶ Ἰουδαίους γράφει Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς, καὶ Στράβων ὁ Καππάδοξ, οὐδὲν ἕτερος ἑτέρου καινότερον λέγων. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Βιβλ. ΙΔ. Κεφ. ς.)

Ὁ γὰρ Ἡρώδης, πολλοῖς τοῖς ἀναλώμασιν εἴς τε τὰς ἔξω καὶ τὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ χρώμενος [χορηγίας], ἀκηκοὼς ἔτι τάχιον, ὡς Ὑρκανὸς ὁ πρὸ αὐτοῦ βασιλεὺς, ἀνοίξας τὸν Δαυΐδου τάφον, ἀργυρίου λάβοι τρισχίλια τάλαντα, κειμένων πολὺ πλειόνων ἔτι, καὶ δυναμένων εἰς ἅπαν ἐπαρκέσαι ταῖς χορηγίαις, ἐκ πλείονος μὲν δι' ἐννοίας εἶχε τὴν ἐπιχείρησιν· ἐν δὲ τῷ τότε, νυκτὸς ἀνοίξας τὸν τάφον εἰσέρχεται, πραγματευσάμενος ἥκιςα μὲν ἐν τῇ πόλει φανερὸς εἶναι, παρειληφὼς δὲ τοὺς πιςοτάτους τῶν φίλων. Ἀποθέσιμα μὲν οὖν χρήματα, καθάπερ Ὑρκανὸς, οὐχ εὗρε, κόσμον δὲ χρυσοῦ καὶ κειμηλίων πολὺν, ὃν ἀνείλετο πάντα. Σπουδὴν δ' εἶχεν, ἐπιμελεςέρα

ποιούμενος τὴν ἔρευναν, ἐνδοτέρω τε χωρεῖν, καὶ κατὰ τὰς θήκας, ἐν αἷς ἦν τοῦ Δαυΐδου καὶ τοῦ Σολομῶνος τὰ σώματα. Καὶ δύο μὲν αὐτῷ τῶν δορυφόρων διεφθάρησαν, φλογὸς ἔνδοθεν εἰσιοῦσιν ἀπαντώσης, ὡς ἐλέγετο· περίφοβος δ' αὐτὸς ἐξῄει, καὶ τοῦ δέους ἱλαςήριον μνῆμα λευκῆς πέτρας ἐπὶ τῷ ςομίῳ κατεσκευάσατο, πολυτελὲς τῇ δαπάνῃ. Τούτου καὶ Νικόλαος, ὁ κατ' αὐτὸν ἱςοριογράφος, μέμνηται τοῦ κατασκευάσματος, οὐ μὴν ὅτι καὶ κατῆλθεν, οὐκ εὐπρεπῆ τὴν πρᾶξιν ἐπιςάμενος. Διατελεῖ δὲ καὶ τὰ ἄλλα τοῦτον τὸν τρόπον χρώμενος τῇ γραφῇ. Ζῶν τε γὰρ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ συνὼν αὐτῷ, κεχαρισμένως ἐκείνῳ καὶ καθ' ὑπηρεσίαν ἀνέγραφε, μόνων ἁπτόμενος τῶν εὔκλειαν αὐτῷ φερόντων· πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἐμφανῶς ἀδίκων ἀντικατασκευάζων, καὶ μετὰ πάσης σπουδῆς ἐπικρυπτόμενος, ὅς γε καὶ τὸν Μαριάμμης θάνατον, καὶ τῶν παίδων αὐτῆς, οὕτως ὠμῶς τῷ βασιλεῖ πεπραγμένον, εἰς εὐπρέπειαν ἀνάγειν βουλόμενος, ἐκείνης τε ἀσέλγειαν καὶ τῶν νεανίσκων ἐπιβουλάς καταψεύδεται, καὶ διατετέλεκε τῇ γραφῇ, τὰ μὲν πεπραγμένα δικαίως τῷ βασιλεῖ περιττότερον ἐγκωμιάζων, ὑπὲρ δὲ τῶν παρανομηθέντων ἐσπουδασμένως ἀπολογούμενος. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, Βιβλ. Ις. Κεφ. ζ.)

Μιθριδάτου δ' ἀναγράφει κόλακα Σωσίπατρον, ἄνθρωπον γόητα, Νικόλαος ὁ Περιπατητικός. (Ἐκ τοῦ Ἀθηναίου, Βιβλ. ς. σελ. 252.)

Νικόλαος δ' ὁ Περιπατητικός, καὶ Ποσειδώνιος ὁ Στωϊκὸς, ἐν ταῖς ἱςορίαις, ἑκάτερος τοὺς Χίους φησὶν, ἐξανδραποδισθέντας ὑπὸ Μιθριδάτου τοῦ Καππάδοκος, παραδοθῆναι τοῖς ἰδίοις δούλοις δεδεμένους, ἵν' εἰς τὴν Κόλχων γῆν κατοικισθῶσιν. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, σελ. 266.)

Μυρίνην δὲ τὴν Σαμίαν ἑταίραν Δημήτριος εἶχεν ὁ βασιλεὺς, ὁ τῆς διαδοχῆς τελευταῖος· καὶ, ἔξω τοῦ διαδήματος,

κοινωνὸν εἶχε τῆς βασιλείας, ὥς φησι Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός. (Ἐκ τοῦ αὐτοῦ, Βιβλ. ΙΓ, σελ. 593.)

Προσθείη δ' ἄν τις τούτοις καὶ τὰ παρὰ τοῦ Δαμασκηνοῦ Νικολάου. Φησὶ γὰρ οὗτος ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ ἐπὶ Δάφνῃ παρατυχεῖν τοῖς Ἰνδῶν πρέσβεσιν, ἀφιγμένοις παρὰ Καίσαρα τὸν Σεβαστόν. Οὓς ἐκ μὲν τῆς ἐπιστολῆς πλείους δηλοῦσθαι, σωθῆναι δὲ τρεῖς μόνους, οὓς ἰδεῖν φησι, τοὺς δ' ἄλλους ὑπὸ μήκους τῶν ὁδῶν διαφθαρῆναι τὸ πλέον. Τὴν δ' ἐπιστολὴν ἑλληνίζειν ἐν διφθέρᾳ γεγραμμένην, δηλοῦσαν, ὅτι Πῶρος εἴη γράψας· ἑξακοσίων δὲ ἄρχων βασιλέων, ὅμως περὶ πολλοῦ ποιοῖτο φίλος εἶναι Καίσαρι καὶ ἕτοιμος εἴη δίοδόν τε παρέχειν ὅπῃ βούλεται, καὶ συμπράττειν ὅσα καλῶς ἔχει. Ταῦτα μὲν ἔφη λέγειν τὴν ἐπιστολὴν, τὰ δὲ κομισθέντα δῶρα προσενέγκαι ὀκτὼ οἰκέτας γυμνοὺς ἐν περιζώμασι, καταπεπασμένους ἀρώμασιν· εἶναι δὲ τὰ δῶρα τόν τε Ἑρμᾶν ἀπὸ τῶν ὤμων ἀφῃρημένον ἐκ νηπίου τοὺς βραχίονας, ὃν καὶ ἡμεῖς εἴδομεν, καὶ ἐχίδνας μεγάλας, καὶ ὄφιν πηχῶν δέκα, καὶ χελώνην ποταμίαν τρίπηχυν, πέρδικα δὲ μείζω γυπός. Συνῆν δὲ, ὥς φασι, καὶ ὁ Ἀθήνησι κατακαύσας ἑαυτόν. Ποιεῖν δὲ τοῦτο τοὺς μὲν ἐπὶ κακοπραγίᾳ, ζητοῦντας ἀπαλλαγὴν τῶν παρόντων, τοὺς δ' ἐπ' εὐπραγίᾳ, καθάπερ τοῦτον· ἅπαντα γὰρ κατὰ γνώμην πράξαντα μέχρι νῦν, ἀπιέναι δεῖν, μή τι τῶν ἀβουλήτων χρονίζοντι συμπέσῃ· καὶ δὴ καὶ γελῶντα ἅλασθαι γυμνὸν ἐπαληλειμμένον ἐν περιζώματι ἐπὶ τὴν πυράν. Ἐπιγεγράφθαι δὲ τῷ τάφῳ·

ΖΑΡΜΑΝΟΣ ΧΗΓΑΝ
ΙΝΔΟΣ ΑΠΟ ΒΑΡΓΟΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ ΙΝΔΩΝ ΕΘΗ
ΕΑΥΤΟΝ ΑΠΑΘΑΝΑΤΙΣΑΣ ΚΕΙΤΑΙ.

(Ἐκ τοῦ Στράβωνος, Γεωγρ. Βιβλ. ΙΕ, σελ. 719.)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΞΩΝ ΕΘΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΗΣ,

ΤΑ ΠΑΡΑ ΤΩ ΣΤΟΒΑΙΩ.

ΛΕΙΨΑΝΑ.

ΘΥΝΟΙ.

ΘΥΝΟΙ τοὺς ναυαγοὺς φιλανθρώπως δεχόμενοι φίλους ποιοῦνται. Τῶν δὲ ξένων τοὺς μὲν ἑκουσίως ἐλθόντας σφόδρα τιμῶσι, τοὺς δὲ ἀκουσίως κολάζουσι.

ΑΡΙΤΟΝΟΙ.

Ἀρίτονοι τῶν ἐμψύχων οὐδὲν ἀποκτείνουσι, τὰ δὲ κεράμεα τῶν χρηστηρίων ἐν χρυσοῖς ἐλύτροις φυλάττουσι.

ΔΑΡΔΑΝΟΙ.

Δαρδανεῖς, Ἰλλυρικὸν ἔθνος, τρὶς ἐν τῷ βίῳ λούονται μόνον, ὅταν γεννῶνται, καὶ ἐπὶ γάμοις, καὶ τελευτῶντες.

ΓΑΛΑΚΤΟΦΑΓΟΙ.

Γαλακτοφάγοι, Σκυθικὸν ἔθνος, ἄοικοί εἰσιν, ὥσπερ καὶ οἱ πλεῖστοι Σκυθῶν. Τροφὴν δ' ἔχουσι γάλα μόνον ἵππειον, ἐξ οὗ τυροποιοῦντες ἐσθίουσι καὶ πίνουσι. Καὶ εἰσὶ διὰ τοῦτο δυσμαχώτατοι, σὺν αὐτοῖς πάντῃ τὴν τροφὴν ἔχοντες. Οὗτοι καὶ Δαρεῖον ἐτρέψαντο.

Εἰσὶ δὲ καὶ δικαιότατοι, κοινὰ ἔχοντες τά τε κτήματα καὶ τὰς γυναῖκας, ὥστε τοὺς μὲν πρεσβυτέρους αὐτῶν πατέρας ὀνομάζειν, τοὺς δὲ νέους παῖδας, τοὺς δ' ἥλικας ἀδελφούς. Ὧν ἦν καὶ Ἀνάχαρσις, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν νομισθεὶς, ὃς ἦλθεν

εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα ἱςορήσῃ τὰ τῶν Ἑλλήνων νόμιμα. Τούτων καὶ Ὅμηρος μέμνηται, ἐν οἷς φησί,

Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων, καὶ ἀγαυῶν ἱππημολγῶν,
Γλακτοφάγων, Ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων.

Ἀβίους δὲ αὐτοὺς λέγει, ἢ διὰ τὸ γῆν μὴ γεωργεῖν, ἢ διὰ τὸ ἀοίκους εἶναι, ἢ διὰ τὸ χρῆσθαι τούτους μόνους τόξοις, βιὸν γὰρ λέγει τὸ τόξον.

Παρὰ τούτοις οὐδὲ εἷς, οὔτε φθονῶν, ὥς φασιν, οὔτε μισῶν, οὔτε φοβούμενος ἱςορήθη, διὰ τὴν τοῦ βίου κοινότητα καὶ δικαιοσύνην.

Μάχιμοι δ' οὐχ ἧττον αὐτῶν αἱ γυναῖκες, ἢ οἱ ἄνδρες, καὶ συμπολεμοῦσιν αὐτοῖς, ὅταν δέῃ. Καὶ διὰ τοῦτο Ἀμαζόνας γενναιοτάτας εἶναι, ὥςε ποτὲ ἐλάσαι μέχρι Ἀθηνῶν καὶ Κιλικίας.

Ὅτι τότε παρῴκουν ἐγγὺς τῆς Μαιώτιδος λίμνης.

ΙΒΗΡΟΙ.

Ἰβήρων αἱ γυναῖκες κατ' ἔτος ὅ τι ἂν ἐξυφήνωσιν ἐν κοινῷ δεικνύουσιν. Ἄνδρες δὲ χειροτονητοὶ κρίναντες, τὴν πλεῖςα ἐργασαμένην προτιμῶσιν.

Ἔχουσι δὲ καὶ μέτρον τι ζώνης, ᾗ τὴν γαςέρα περιλαβεῖν ἂν μὴ δυνηθῶσιν, αἰσχρὸν ἡγοῦνται.

ΟΜΒΡΙΚΟΙ.

Ὀμβρικοὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς πολεμίους μάχαις αἴσχιςον ἡγοῦνται ἡττημένοι ζῆν· ἀλλ' ἀναγκαῖον ἢ νικᾷν, ἢ ἀποθνήσκειν.

Ὀμβρικοὶ ὅταν πρὸς ἀλλήλους ἔχωσιν ἀμφισβήτησιν, καθοπλισθέντες, ὡς ἐν πολέμῳ, μάχονται, καὶ δοκοῦσι δικαιότερα λέγειν οἱ τοὺς ἐναντίους ἀποσφάξαντες.

ΚΕΛΤΟΙ.

Κελτοὶ, οἱ τῷ ὠκεανῷ γειτνιῶντες, αἰσχρὸν ἡγοῦνται τοῖχον καταπίπτοντα ἢ οἰκίαν φεύγειν.

Πλημμυρίδος δὲ ἐκ τῆς ἔξω θαλάττης ἐπερχομένης, μεθ' ὅπλων ἀπαντῶντες ὑπομένουσιν, ἕως κατακλύζωνται, ἵνα μὴ δοκῶσι φεύγοντες τὸν θάνατον φοβεῖσθαι.

Κελτοὶ σιδηροφοροῦντες τὰ κατὰ πόλιν πάντα πράττουσι.

Μείζω δ' ἐςὶν ἐπιτίμια κατὰ τοῦ ξένον ἀνελόντος, ἢ πολίτην· ὑπὲρ τοῦ μὲν γὰρ θάνατος ἡ ζημία, ὑπὲρ τοῦ δὲ πολίτου φυγή.

Τιμῶσι μάλιςα τοὺς χώραν τῷ κοινῷ προσκτωμένους.

Τὰς δὲ θύρας τῶν οἰκιῶν οὐδέποτε κλείουσι.

ΠΑΙΔΑΛΙΟΙ.

Ἐν Παιδαλίοις, Ἰνδικῷ ἔθνει, οὐχ ὁ θύων, ἀλλ' ὁ συνετώτατος τῶν παρόντων κατάρχεται τῶν ἱερῶν· αἰτεῖται δ' ἀεὶ παρὰ τῶν θεῶν οὐδὲν ἄλλο πλὴν δικαιοσύνης.

ΠΡΑΥΣΙΟΙ.

Πραΰσιοι τοὺς ἀςυγείτονας, ἐὰν λιμῷ πιεσθῶσι, τρέφουσι.

ΤΕΛΧΙΝΕΣ.

Τελχῖνες ἄνθρωποι ὀνομαζόμενοι, τὸ ἀνέκαθεν Κρῆτες, οἰκήσαντες καὶ ἐν Κύπρῳ, μεταναςάντες δ' εἰς Ῥόδον, καὶ πρῶτοι τὴν νῆσον κατασχόντες, βάσκανοί τε σφόδρα ἦσαν καὶ φθονεροί. Τεχνῖται δὲ ὄντες καὶ τὰ τῶν προτέρων ἔργα μιμησάμενοι, Ἀθηνᾶς Τελχινίας ἄγαλμα πρῶτοι ἱδρύσαντο, ὥσπερ εἴ τις λέγοι Ἀθηνᾶς βασκάνου.

ΤΑΡΤΗΣΣΙΟΙ.

Παρὰ Ταρτησσίοις νεωτέρῳ πρεσβυτέρου καταμαρτυρεῖν οὐκ ἔξεςι.

ΛΕΥΚΑΝΟΙ.

Λευκανοὶ δικάζονται ἀλλήλοις, ὥσπερ ἄλλου τινὸς ἀδικήματος, οὕτω καὶ ἀσωτίας καὶ ἀργίας.

Ἐὰν δέ τις ἀσώτῳ δανείσας χρέος ἐλεγχθῇ, ςέρεται αὐτοῦ.

ΣΑΥΝΙΤΑΙ.

Παρὰ Σαυνίταις κατ' ἔτος οἵτε ἤΐθεοι κρίνονται δημοσίᾳ καὶ αἱ παρθένοι. Ὁ δὲ κριθεὶς ἄριςος εἶναι, λαμβάνει ἣν βούλεται, εἶθ' ὁ μετ' ἐκεῖνον δεύτερος, καὶ οὕτως ἐφεξῆς.

ΛΙΒΥΡΝΙΟΙ.

Λιβύρνιοι κοινὰς τὰς γυναῖκας ἔχουσι, καὶ τὰ τέκνα ἐν κοινῷ τρέφουσι μέχρι ἐτῶν πέντε· εἶτα τῷ ἕκτῳ συνενέγκαντες ἅπαντα τὰ παιδία, τὰς ὁμοιότητας πρὸς τοὺς ἄνδρας εἰκάζουσι, καὶ ἑκάςῳ τὸ ὅμοιον ἀποδιδόασι πατρί· ἀφ' ἧς δ' ἂν ἀπολάβῃ τὸ παιδίον, ἕκαςος υἱὸν ὑπολαμβάνει.

ΣΑΥΡΟΜΑΤΑΙ.

Σαυρομάται διὰ τριῶν ἡμερῶν σιτοῦνται εἰς πλήρωσιν.

Ταῖς δὲ γυναιξὶ πάντα πείθονται ὡς δεσποίναις.

Παρθένον δὲ οὐ πρότερον συνοικίζουσι πρὸς γάμον, πρὶν ἂν πολέμιον ἄνδρα κτείνῃ.

ΚΕΡΚΕΤΑΙ.

Κερκέται τοὺς ἀδικήσαντας ὁτιοῦν τῶν ἱερῶν ἀπείργουσιν.

Ἐὰν δέ τις κυβερνῶν σκάφος διαμάρτῃ, προσιόντες ἐφεξῆς ἕκαςοι ἐμπτύουσιν αὐτῷ.

ΜΟΣΥΝΟΙ.

Μόσυνοι τὸν ἑαυτῶν βασιλέα τρέφουσιν ἐν πύργῳ κατάκλειςον. Ἐὰν δέ τις δόξῃ κακῶς ποτὲ βεβουλεῦσθαι, τῷ λιμῷ αὐτὸν ἀποκτείνουσι.

Τὸν δὲ τρεφόμενον σῖτον ἐξίσου διαιροῦσι, μέρος κοινῇ ἐξελόντες τοῖς ἀφικνουμένοις ξένοις.

ΦΡΥΓΕΣ.

Φρύγες ὅρκοις οὐ χρῶνται, οὔτ' ὀμνύντες, οὔτε ἄλλους ἐξορκοῦντες.

Ἐὰν δέ τις παρ' αὐτοῖς γεωργικὸν βοῦν ἀποκτείνῃ, ἢ σκεῦος τῶν περὶ γεωργίαν κλέψῃ, θανάτῳ ζημιοῦσι.

Φρύγες οὐ κατορύττουσι τοὺς ἱερεῖς τελευτήσαντας, ἀλλ' ἐπὶ λίθους δεκαπήχεας τιθέασιν ὀρθούς.

ΛΥΚΙΟΙ.

Λύκιοι τὰς γυναῖκας μᾶλλον ἢ τοὺς ἄνδρας τιμῶσι, καὶ καλοῦνται μητρόθεν. Τάς τε κληρονομίας ταῖς θυγατράσι λείπουσιν, οὐ τοῖς υἱοῖς.

Ὅς δ' ἂν ἐλεύθερος ἁλῷ κλέπτων, δοῦλος γίνεται.

Τὰς δὲ μαρτυρίας ἐν ταῖς δίκαις οὐκ εὐθὺ παρέχονται, ἀλλὰ κατὰ μῆνα.

ΠΙΣΙΔΑΙ.

Πισίδαι δειπνοῦντες ἀπάρχονται τοῖς γονεῦσιν, ὡς ἡμεῖς τοῖς θεοῖς παρασπονδίοις.

Ἡ δὲ μεγίστη κρίσις ἐστὶ παρακαταθήκης· τὸν δὲ ἀποστερήσαντα θανατοῦσιν.

Ἐὰν δὲ μοιχὸς ἁλῷ, περιάγεται τὴν πόλιν ἐπὶ ὄνου μετὰ τῆς γυναικὸς, ἐπὶ ἡμέρας τακτάς.

ΑΙΘΙΟΠΕΣ.

Αἰθίοπες τὰς ἀδελφὰς μάλιστα τιμῶσι, καὶ τὰς διαδοχὰς μάλιστα καταλείπουσιν οἱ βασιλεῖς, οὐ τοῖς ἑαυτῶν, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἀδελφῶν υἱοῖς. Ὅταν δ' ὁ διαδεξόμενος μὴ ᾖ, τὸν κάλλιστον ἐκ πάντων καὶ μαχιμώτατον αἱροῦνται βασιλέα.

Ἀσκοῦσι δὲ εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην.

Ἄθυραι δ' αὐτῶν αἱ οἰκίαι, καὶ, ἐν ταῖς ὁδοῖς κειμένων πολλῶν, οὐδὲ εἷς κλέπτει.

ΒΥΑΟΙ.

Ἐν Βυάοις Λίβυσιν ἀνὴρ μὲν ἀνδρῶν βασιλεύει, γυνὴ δὲ γυναικῶν.

ΜΑΣΟΥΛΙΕΙΣ·

Μασουλιεῖς Λίβυες, ὅταν πολεμῶσι, τὰς μὲν νύκτας μάχονται, τὰς δ' ἡμέρας εἰρήνην ἄγουσι.

ΔΑΨΟΛΙΒΥΕΣ.

Δαψολίβυες ὅταν συναχθῶσι, πάντες ἅμα γαμοῦσιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, μετὰ δύσιν Πλειάδος, καὶ μετὰ τὴν ἑςίασιν χωρὶς τῶν γυναικῶν κατακειμένων κατασβέσαντες τὸν λύχνον εἰσέρχονται, καὶ ὁ τυχὼν, ἣν ἂν τύχῃ, λαμβάνει.

ΙΑΛΧΛΕΥΕΙΣ.

Ἰαλχλευεῖς Λίβυες, ὅταν πολλοὶ μνηςεύσωνται γυναῖκα, παρὰ τῷ κηδεςῇ δειπνοῦσι, παρούσης τῆς γυναικός. Πολλὰ δὲ σκωπτόντων, ἐφ' ᾧ ἂν ἡ γυνὴ γελάσῃ, τούτῳ συνοικεῖ.

ΣΑΡΔΟΛΙΒΥΕΣ.

Σαρδολίβυες οὐδὲν κέκτηνται σκεῦος ἔξω κύλικος καὶ μαχαίρας.

ΑΛΙΤΕΜΙΟΙ.

Ἀλιτέμιοι Λίβυες τοὺς ταχυτάτους αὐτῶν αἱροῦνται βασιλεῖς· τῶν δὲ ἄλλων τιμῶσι τὸν δικαιότατον.

ΝΟΜΑΔΕΣ.

Οἱ Νομάδες τῶν Λιβύων οὐ ταῖς ἡμέραις, ἀλλὰ ταῖς νυξὶν αὐτῶν ἀριθμοῦσι τὸν χρόνον.

ΑΤΑΡΑΝΤΕΣ.

Ἀτάραντες Λίβυες ὀνόματα οὐκ ἔχουσιν.
Ἡλίῳ δὲ ἀνίσχοντι λοιδοροῦνται, ὡς πολλὰ κακὰ φήναντι.
Τῶν δὲ θυγατέρων ἀρίςας κρίνουσι τὰς πλεῖςον χρόνον μεμενηκυίας παρθένους.

ΒΟΙΩΤΟΙ.

Βοιωτῶν ἔνιοι τοὺς χρέος οὐκ ἀποδιδόντας εἰς ἀγορὰν

ἄγοντες καθίσαι κελεύουσιν, εἶτα κόφινον ἐπιϐάλλουσιν αὐτῷ· ὃς δ' ἂν κοφινωθῇ, ἄτιμος γίνεται. Δοκεῖ δὲ τοῦτο πεπονθέναι καὶ ὁ Εὐριπίδου πατὴρ, Βοιωτὸς ὢν τὸ γένος.

ΑΣΣΥΡΙΟΙ.

Ἀσσύριοι τὰς παρθένους ἐν ἀγορᾷ πωλοῦσι τοῖς θέλουσι συνοικεῖν· πρώτας μὲν τὰς εὐγενεστάτας καὶ καλλίστας, εἶτα τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς. Ὅταν δὲ ἔλθωσιν ἐπὶ τὰς φαυλοτάτας, κηρύττουσι, πόσον τὶς θέλει προσλαϐὼν ταύταις συνοικεῖν, καὶ τὸ συναχθὲν ἐκ τῆς τῶν εὐπρεπῶν τιμῆς ταύταις προστίθενται.

Ἀσκοῦσι δὲ μάλιστα πραΰτητα καὶ ἀοργησίαν.

ΠΕΡΣΑΙ.

Πέρσαις ὃ μὴ ποιεῖν ἔξεστιν, οὐδὲ λέγουσιν.

Ἐὰν δέ τις πατέρα κτείνῃ, ὑπόϐλητον αὐτὸν οἴονται.

Ἐὰν δέ τινα προστάξῃ βασιλεὺς μαστιγῶσαι, εὐχαριστεῖ, ὡς ἀγαθοῦ τυχὼν, ὅτι αὐτοῦ ἐμνήσθη βασιλεύς.

Ἆθλα δὲ λαμϐάνουσι παρὰ βασιλέως πολυτεκνίας.

Οἱ δὲ παῖδες παρ' αὐτοῖς, ὥσπερ μάθημά τι, τὸ ἀληθεύειν διδάσκονται.

ΙΝΔΟΙ.

Παρ' Ἰνδοῖς ἐάν τις ἀποστερηθῇ δανείου, ἢ παρακαταθήκης, οὐκ ἔστι κρίσις, ἀλλ' αὐτὸν αἰτιᾶται ὁ πιστεύσας.

Ὁ δὲ τεχνίτου πηρώσας χεῖρα ἢ ὀφθαλμὸν, θανάτῳ ζημιοῦται.

Τὸν δὲ μέγιστα ἀδικήσαντα ὁ βασιλεὺς κελεύει κείρασθαι, ὡς ἐσχάτης οὔσης ταύτης ἀτιμίας.

Ἰνδοὶ συγκατακαίουσιν, ὅταν τελευτήσωσι, τῶν γυναικῶν τὴν προσφιλεστάτην· αὐτῶν δὲ ἐκείνων ἀγὼν μέγιστος γίνεται, σπουδαζόντων νικῆσαι ἑκάστην τῶν φίλων.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ.

Λακεδαιμονίοις τέχνας μανθάνειν ἄλλας, ἢ τὰς εἰς πόλεμον εὐθέτους, αἰσχρόν ἐστιν.

Ἑσιῶνται δὲ πάντες ἐν κοινῷ.

Τοὺς δὲ γέροντας αἰσχύνονται οὐδὲν ἧττον ἢ πατέρας.

Γυμνάσια δ' ὥσπερ ἀνδρῶν ἐςιν, οὕτω καὶ παρθένων.

Ξένοις δ' ἐμβιοῦν οὐκ ἔξεςιν ἐν Σπάρτῃ, οὔτε Σπαρτιάταις ξενιτεύειν.

Ταῖς δὲ αὑτῶν γυναιξὶ παρακελεύονται ἐκ τῶν εὐειδεςάτων κύεσθαι καὶ ἀςῶν καὶ ξένων.

Χρηματίζεσθαι δ' αἰσχρὸν Σπαρτιάτῃ.

Νομίσματι δὲ χρῶνται σκυτίνῳ· ἐὰν δὲ παρά τινι εὑρεθῇ χρυσὸς ἢ ἄργυρος, θανάτῳ ζημιοῦται.

Σεμνύνονται δὲ πάντες ἐπὶ τῷ ταπεινοὺς αὑτοὺς παρέχειν καὶ κατηκόους ταῖς ἀρχαῖς.

Μακαρίζονται δὲ μᾶλλον παρ' αὐτοῖς οἱ γενναίως ἀποθνήσκοντες, ἢ οἱ εὐτυχῶς ζῶντες.

Οἱ δὲ παῖδες νομίμως περί τινα βωμὸν περιιόντες μαςιγοῦνται, ἕως ἂν ὀλίγοι λειφθέντες ςεφανωθῶσιν.

Αἰσχρὸν δέ ἐςι δειλῷ σύσκηνον, ἢ συγγυμναςὴν, ἢ φίλον γενέσθαι.

Κρίσις δὲ τῆς Γεροντίας ἐπὶ τῷ τέρματι τοῦ βίου προτίθεται τοῖς εὖ ἢ κακῶς ζήσασιν.

Ὅταν δὲ ςρατεύωνται ἔξω χώρας, πῦρ ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀγήτορος Διὸς ἐναυσάμενος ὁ πυρφόρος λεγόμενος σύνεςι τῷ βασιλεῖ ἄσβεςον αὐτὸ τηρῶν.

Συνεκπέμπονται δὲ τῷ βασιλεῖ μάντεις καὶ ἰατροὶ καὶ αὐληταὶ, οἷς ἐν ταῖς μάχαις ἀντὶ σαλπίγγων ἀεὶ χρῶνται· μάχονται δὲ ἐςεφανωμένοι.

Ὑπανίςανται δὲ βασιλεῖ πάντες, πλὴν Ἐφόρων.

Ὀμνύει τε πρὸ τῆς ἀρχῆς ὁ βασιλεὺς, κατὰ τοὺς τῆς πόλεως νόμους βασιλεύσειν.

ΚΡΗΤΕΣ.

Κρῆτες πρῶτοι Ἑλλήνων νόμους ἔσχον, Μίνωος θεμένου, ὃς καὶ πρῶτος ἐθαλασσοκράτησε. Προσεποιεῖτο δὲ Μίνως

παρὰ τοῦ Διὸς αὐτοῦ μεμαθηκέναι, δι' ἐννέα ἐτῶν εἴς τι ὄρος φοιτῶν, ἐν ᾧ Διὸς ἄντρον ἐλέγετο, κἀκεῖθεν ἀεί τινας νόμους φέρων τοῖς Κρησί. Μέμνηται δὲ τούτου καὶ Ὅμηρος, ἐν οἷς λέγει·

Τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθα Μίνως γε
Ἐννέωρος βασίλευε, Διὸς μεγάλου ὀαριςής·

Οἱ δὲ Κρητῶν παῖδες ἀγελάζονται κοινῇ μετ' ἀλλήλων σκληραγωγούμενοι, καὶ θήρας καὶ δρόμους ἀνάντεις ἀνυπόδητοι κατανύοντες, καὶ τὴν ἐνόπλιον πυῤῥίχην ἐκπονοῦντες, ἥντινα πρῶτος εὗρε Πύῤῥιχος Κυδωνιάτης, Κρὴς τὸ γένος.

Συσσιτοῦσι δ' ἐν κοινῷ οἱ ἄνδρες, τὴν αὐτὴν δίαιταν ἔχοντες ἐξίσου πάντες.

Δώρων δὲ αὐτοῖς ἐςιν ὅπλα τιμιώτατα.

ΑΥΤΑΡΙΑΤΑΙ.

Αὐταριάται τοὺς ἀδυνάτους τῶν ςρατιωτῶν ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις οὐδέποτε ζῶντας ἀπολείπουσι.

ΤΡΙΒΑΛΛΟΙ.

Τριβαλλοὶ τέτταρας φάλαγγας ἐν ταῖς μάχαις ποιοῦνται· τὴν πρώτην τῶν ἀσθενῶν, τὴν ἐχομένην τῶν κρατίςων, τὴν τρίτην τῶν ἱππέων, τελευταίαν τὴν τῶν γυναικῶν, αἳ αὐτοὺς εἰς φυγὴν τρεπομένους κωλύουσι βλασφημοῦσαι.

ΚΑΥΣΙΑΝΟΙ.

Καυσιανοὶ τοὺς μὲν γεννωμένους θρηνοῦσι· τοὺς δὲ τελευτήσαντας μακαρίζουσι.

ΚΙΟΙ.

Κίοι τοὺς ἀποθανόντας κατακαύσαντες, καὶ ὀςολογήσαντες, ἐν ὅλμῳ τὰ ὀςᾶ καταπτίσσουσιν, εἶτα ἐνθέντες εἰς πλοῖον, καὶ κόσκινον λαβόντες ἀναπλέουσιν εἰς πέλαγος, καὶ πρὸς τὸν ἄνεμον ἐξοδιάζουσιν, ἄχρις ἂν πάντα ἐκφυσηθῇ καὶ ἀφανῆ γένηται.

ΤΑΥΡΟΙ.

Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος, τοῖς βασιλεῦσι τοὺς εὐνουστάτους τῶν φίλων συγκαταθάπτουσιν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀποθανόντος φίλου, ἢ μέρος, ἢ τὸ ὅλον ἀποτέμνει ὠτίον, πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ τελευτήσαντος.

ΣΙΝΔΟΙ.

Σινδοὶ τοσούτους ἰχθῦς ἐπὶ τοὺς τάφους ἐπιβάλλουσιν, ὅσους πολεμίους ὁ θαπτόμενος ἀπεκτονὼς ᾖ.

ΚΟΛΧΟΙ.

Κόλχοι τοὺς τελευτήσαντας οὐ θάπτουσιν, ἀλλὰ κρεμῶσιν ἀπὸ δένδρων.

ΠΑΝΗΒΟΙ.

Πάνηβοι Λίβυες, ὅταν αὐτοῖς βασιλεὺς ἀποθάνῃ, τὸ μὲν σῶμα κατορύττουσι, τὴν δὲ κεφαλὴν ἀποκόψαντες καὶ χρυσώσαντες ἀνατιθέασιν ἐν ἱερῷ.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΣΙΤΩΝ.

Τὸ τῶν παρασίτων, ἄνδρες, ἐξεῦρεν γένος
Διὸς πεφυκὼς, ὡς λέγουσι, Τάνταλος.
Οὐ δυνάμενος δὲ τῇ τέχνῃ χρῆσθαι καλῶς,
Ἀκόλαςον ἔσχε γλῶσσαν, εἶτ' ἀκουσίῳ
Δίφρῳ περιπεσὼν δυναμένῳ λιμὸν ποιεῖν,
Ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐξαπίνης ἀπεςράφη.
Ἄφνω δὲ πληγεὶς εἰς μέσην τὴν γαςέρα,
Ἔδοξεν αὐτῷ γεγονέναι τἄνω κάτω·
Σίπυλόν τε τοῦτον ἀνατετράφθαι τὸν τρόπον.
Καὶ μάλα δικαίως· Φρὺξ γὰρ ὢν, οὐχ ἱκανὸς ἦν
Τὴν τοῦ τρέφοντος εὖ φέρειν παῤῥησίαν.
Διὸ δὴ τοιαύτης παντελῶς καχεξίας
Ἐν τοῖς βίοις παρὰ πᾶσιν ἐζηλωμένης,
Πικρῶς ἐπιπλῆξαι βούλομ' (ἄν περ νὴ Δία
Παῤῥησίαν μοι δῶτε) τοῖς ἀσυμβόλοις,
Τἀλλότρια δειπνεῖν ἑλομένοις ἄνευ πόνου.
Τί γὰρ μαθὼν, ἄνθρωπε, πρὸς τῶν δαιμόνων,
Βούλει παρασιτεῖν; ἢ τί τῶν ἐν τῷ βίῳ
Ξυνῆκας; εἰπὸν· ἄξιον γὰρ εἰδέναι.
Τίνος μαθητὴς γέγονας; αἵρεσιν τίνα
Εἵλου; ἀπὸ τίνων δογμάτων ὁρμώμενος
Τολμᾷς παρασιτεῖν; εἰ μόλις ἡμεῖς, τὸν βίον
Ἅπαντα κατατρίψαντες, οὐδὲ νῦν ἔτι
Ἀνεῳγμένην δυνάμεθα τὴν θύραν ἰδεῖν,
Διὰ τοὺς ἀνώδυνα τἀλλότρια μασσωμένους.

Οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐπὶ τράπεζαν ἔσθ' ὁ πλοῦς.
Πλευρὰν ἔχειν πρώτιςον ἐν τούτοισι δεῖ,
Πρόσωπον ἰταμὸν, χρῶμα διαμένον, γνάθον
Ἀκάματον, εὐθὺς δυναμένην πληγὰς φέρειν.
Στοιχεῖα μὲν ταῦτ' ἐςὶ τῆς ὅλης τέχνης.
Ἔπειτα δεῖ σκωπτόμενον ἐφ' ἑαυτῷ γελᾷν·
Αἰσχρὸν γὰρ οἶμαι δοῦλον εἶναι σκώμματος.
Ἀπὸ τῶν ἐτῶν κλέπτει τὶς, ἢ καὶ βάπτεται,
Θέλων καλὸς εἶναι, καὶ παρ' ἡλικίαν νοσεῖ;
Ἔςω Γανυμήδης οὗτος ἀποθεούμενος·
Πρὸς χάριν ὁμίλει τοῦ τρέφοντος ἐπ' ὀλέθρῳ.
Παρατάττεταί τις, καὶ ποιεῖ πάντας νεκρούς;
Δειπνῶν σιωπῇ, τοῦτον ὑπομυκτηρίσας,
Εἰς τὴν τράπεζαν καὶ σὺ τὴν χολὴν ἄφες.
Οἶμαι δ' ἐμαυτὸν εὔθετον τῷ πράγματι,
Παῖδες, γεγονέναι· πάντα γὰρ πρόσεςί μοι,
Ὅσα περ ἔχειν τἀλλότρια τὸν δειπνοῦντα δεῖ·
Λιμὸς, ἀπόνοια, τόλμα, γαςὴρ, ἀργία.
Καὶ νῦν μ' ὁ Λυδῶν τῶν πολυχρύσων ἄναξ
Σύνδειπνον αὐτῷ κέκρικ' εἶναι καὶ φίλον.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Κεφ. β, ΣΕΛΙΔΙ 1, στίχῳ 12, Ἐργάνης.] Ἐργάνη καὶ Οργάνη, ὥς φησιν Ἡσύχιος, ἐκαλεῖτο παρὰ Σαμίοις ἡ Ἀθηνᾶ, ἀπὸ τῶν ἔργων. παραπλησίως Ἔργανα καὶ Ὄργανα εὕρηται παρα τῷ αὐτῷ Ἡσυχίῳ, ἅπερ ἡ συνήθεια Ἐργαλεῖα καλεῖ, Ἔργανον ἢ Ἄργανον οὐδετέρως τε καὶ ἰδίως ὀνομάσασα τὸ παρὰ τοῖς Ἰταλοῖς Argano καὶ Arganello. ἐλέγετο δὲ καὶ Ἐργάτις ἡ αὐτὴ Ἀθηνᾶ· τὸ γὰρ ἐν τῷ οὔπω ἐκδοθέντι λεξικῷ Φωτίου ουτωσὶ γραφόμενον, « Ἐργάνη· Ἀθηνᾶ, παρὰ τὸ τῶν ἔργων ἐπιςατεῖν, ταύτης εὑρα« μένης τὰς τέχνας. ΕΡΓΑΣΙΤΕΡΟΝ καλοῦσι » διορθούμενοι ἀναγινώσκομεν..... « ΕΡΓΑΤΙΝ ἝΤΕΡΟΙ καλοῦσι». Ἐτάττετο δὲ ἡ Ἐργάνη ὀυσιαστικῶς καὶ ἐπὶ τοῦ δόλου· καὶ γὰρ τὸ παρ' Ἡσυχίῳ, « Ἐργάνη...... ἐργασία, ἐργατική, ΔΟΡΥ, τέχνησις », μεταῤῥυθμιςέον εἶναι εἰς τὸ...... « ΔΟΛΟΣ, « τέχνησις » δηλοῖ μὲν καὶ αὐτὸς Ἡσύχιος, ἐξηγούμενος ἐν ἄλλοις τὸ Τέχνη διὰ τοῦ Δόλος, καὶ τὸ Ἀτεχνῶς, διὰ τοῦ Ἀδόλως, δηλοῖ δὲ καὶ ἡ συνήθεια, Ἔργος (ἀντὶ τοῦ Ἔργον), καὶ Ξεργασίαν (ἀντὶ τοῦ Ἐξεργασίαν) λέγουσα τὸν Δόλον, ἅπερ ἀμφότερα, καλῶς ποιῶν διέσωσεν ὁ Γραικιταλὸς Λεξικογράφος. καὶ τὸ Ξάργου δὲ (ἀντὶ τοῦ Ἐξ ἔργου), τὸ Ἐξεπίτηδες ἢ Ἐκ προνόιας σημαῖνον, τῆς αὐτῆς πως ἐννοίας ἔχεται. — Στ. 13, Αἱ φάλαγγες.] Οἱ ἄλλως λεγόμενοι Ἀράχναι, περὶ ὧν μέτιθι τὸ περὶ Ζώων Ἰδιότητος τοῦ αὐτοῦ τούτου Αἰλιανοῦ (Α, κα)· τὰ δὲ Φαλάγγια, οὐδετέρως καὶ ὑποκοριςικῶς, περὶ ὧν ἐρεῖ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς (Α, η, καὶ περὶ Ζώων ἰδιότητ. Γ, λς), εἶδος ἀραχνῶν ἰοβόλων εἰσί. — Στ. 14, Τὸ δὲ ἀράχνιον πάγη.) Οὕτω διορθωσάμενος τὸ χωρίον, ἀντὶ τῆς παρὰ πᾶσι φερομένης γραφῆς, Τὸ δὲ ἄρα πάγη, ἐνέτυχον ὕςερον τὴν αὐτὴν ἡμῖν εἰκάσαντι διόρθωσιν τινὶ τῶν κριτικῶν (Πρακτ. τῆς ἐν Ῥηνοπεραίᾳ Ἀκαδημ. ἐπις. καὶ τεχν. Τομ. Γ, σελ. 120)· πλὴν ὅτι καὶ τὸν σύνδεσμον ἐκεῖνος φυλάξαι δεῖν ἔγνω, ἀναγινώσκων, Τὸ δὲ ἄρα ἀράχνιον· ἔςι δ' ἐνταῦθα τὸ ἀράχνιον αὐτὸ τῆς ἀράχνης τὸ ὕφασμα· παρ' ὃ δὴ καὶ τὴν ἀράχνην Ἀνυφάντριαν καὶ Ἀνυφαντοῦν ἡ συνήθεια ἐκάλεσε. σημείωσαι δὲ ὅτι οὐδὲ τὴν Πάγην ἡ αὐτὴ συνήθεια ἠγνόηκε, Παγίδα κατονομάσασα, ὅθεν καὶ ῥῆμα ἐσχημάτισε τὸ Παγιδεύω, ἀπ' αὐτῶν ἤδη τῶν Ἑβδομήκοντα ἐν χρήσει

ὄν· ἐπεὶ δὲ ἡ Πάγη, ἡ Παγὶς, ἐξ ὀςῶν ἔσθ' ὅτε γίνεται τῶν καλουμένων Πλευρῶν, καταχρηςικῶς καὶ τὰς Πλευρὰς Παγίδας ὠνόμακε. — Στ. 15, Κύρτος.] Καὶ ἑξαγραμμάτως, Κύρτον, καὶ ἑπταγραμμάτως, Σκύρτον, ἔτι καὶ νῦν ὀνομάζει ἡ συνήθεια, κατὰ τὰ εἰρημένα μοι περὶ τῆς τοῦ σ προσθήκης ἐν ταῖς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σεμειώσεσι (σελ. 184). — Στ. 17, Ἐνέπεσεν.] Προειλόμην τὴν διόρθωσιν ταύτην τῶν κριτικῶν τῆς παρὰ πᾶσι φερομένης γραφῆς, Ἔπεσεν. — Στ. 19, Ἐκείνῃ δειπνεῖν ἀπόχρη.] Ἐξ ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ, Ἐκείνην κ. τ. λ.

ΚΕΦ. γ, ΣΕΛ. 2, στ. 2, Ὕδρῳ.] Ὄφει ἀμφιβίῳ, τῷ καὶ Χερσύδρῳ διὰ τοῦτο λεγομένῳ. ἄλλοι δ' ἕτερον εἶναι τοῦ Χερσύδρου τὸν Ὕδρον ἀποδεδώκασι. καλεῖται δὲ καὶ θηλυκῶς Ὕδρα, ἐξ ἧς καὶ ἡ μυθευομένη Ὕδρα, ἡ κατεργασθεῖσα τῷ Ἡρακλεῖ. — Στ. 3, Τρύφος.] Κλάσμα, παρὰ τὸ Θρύπτω, παρ' ὃ καὶ ἡ Τρυφὴ, κλάσις τις οὖσα καὶ αὐτὴ καὶ οἱονεὶ κάταξίς τοῦ τρυφῶντος.

ΚΕΦ. δ, σελ. 2, στ. 9, Καὶ ἐκεῖνο δέ..... σοφόν.] Διέγραψα τὸ κακῶς εἰσφρήσαν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἄρθρον (Τὸ σοφόν)· προσυπακούεται γὰρ τὸ ὑπαρκτικὸν, Ἐςί. — Στ. 13, Πάλιν καὶ πάλιν.] Ἀνεκάλεσα τὴν ἀρχαίαν γραφήν· ἕτεροι δὲ διαγράφουσι τὸ πρῶτον Πάλιν.

ΚΕΦ. ε, σελ. 2, στ. 16, Ἡ ἀλώπηξ........ ἡ θαλαττία.] Ἰχθὺς οὗτος τοῦ τῶν Γαλεῶν καλουμένων γένους, ὧν ἐςὶ καὶ ὁ θαλάσσιος κύων, ὃν ἡ συνήθεια Σκυλόψαρον οὐδετέρως ὠνόμασε. τὴν δὲ θαλαττίαν ἀλώπεκα, οἱ νεώτεροι τῆς φυσικῆς ἱςορίας συγγραφεῖς, Γαλεὸν Ἀλωπεκίαν (Squalum Alopeciam) καλοῦσι. — Στ. 17, Δέλεαρ.] Τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ δόλωμα· παρ' ὃ καὶ τὸ Δελεάζω, Δολόνω λέγεται. — Στ. 21, Ὁρμιάν.] Σχοινίον λεπτὸν ἐκ τριχῶν ἱππείων πεπλεγμένον, ὅπερ ἡ συνήθεια κακῶς εἰς τὸ Ἀρμίδι (ἀντὶ τοῦ Ὁρμίδιον) παραπεποίηκεν, ὡς καὶ τὸν Ὁρμαθὸν εἰς τὴν Ἀρμαθιάν. — Πολλάκις δ' οὖν.] Περιττὸς ὁ Δὲ, καὶ πρὸς τῷ περιττῷ ὑποσόλοικος. γραπτέον οὖν ἢ, Πολλάκις οὖν, ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν (Α, α.), ἢ, Πολλάκις γοῦν, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς (Α., ιδ).

ΚΕΦ. ς, ΣΕΛ. 3, στ. 3, Εἰς ἤθη.] Μεταφορικῶς, ἀντὶ τοῦ, εἰς τὰς οἰκήσεις, ἤγουν εἰς τοὺς τόπους ἐν οἷς συνήθως οἰκοῦσι καὶ διατρίβουσι· τὴν αὐτὴν σχεδὸν μεταφορὰν ἐφύλαξε καὶ ἡ τῶν Γερμανῶν φωνὴ ἐν τῷ Gewohnt, ὅπερ καὶ τὸν Οἰκοῦντα καὶ τὸν Εἰωθότα πως σημαίνει. — Στ. 8, Καὶ ἕπεσθαι.] Παρείληφα τὸν σύνδεσμον ἐξ ἑτέρων διορθώσεως.

ΚΕΦ. ζ, σελ. 3, στ. 11, Ὑοσκυάμου.] Τῆς κοινῶς λεγομένης Δαιμοναρέας. ἔοικε δ' οὕτως ὠνομάσθαι διὰ τὸ ἐξιςάναι τῶν φρενῶν τοὺς γευσαμένους, καὶ οἱονεὶ δαιμονᾶν παρασκευάζειν. τὸ δὲ Ὑοσκύαμος παρὰ τὴν γενικὴν Ὑὸς καὶ τὸ Κύαμος, παρ' ὃ καὶ ῥῆμα ἐσχημάτιςαι τὸ Ὑοσκυαμᾶν, οὐδὲν ἕτερον δηλοῦν ἢ τὸ Μαίνεσθαι.

ΚΕΦ. η, σελ, 3, στ. 17, Φαλάγγιον.] Εἶδος ἀράχνης, περὶ ἧς ἐν τοῖς πρόσθεν (Α, β). ἁπάντων δὲ τῶν φαλαγγίων δεινότατον τὸ Ταραντινὸν (Tarantola) οὕτω καλούμενον ἀπὸ τοῦ Τάραντος, Ἰταλικῆς πόλεως. ὀνομάζει δὲ ἡ συνήθεια τὸ φαλάγγιον καὶ προσθήκῃ τοῦ σ Σφαλάγγιον (ἴδ. τὰς εἰς τὸν Ἡλιόδωρ. σημ. σελ. 184)· ἔτι δὲ καὶ Ῥώγαν, καὶ Ῥωγαλίδαν, εἴτε διὰ τὸ ῥαγὶ ςαφυλῆς προσεοικέναι, ὡς ἀλλαχοῦ (περὶ ζώων ἰδιότ. Γ,

λς) εἰκάζει αὐτὸς Αἰλιανὸς, εἴτε καὶ ἄλλως· τὴν γὰρ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς Ῥᾶγα (παρὰ τὴν Ῥὰξ εὐθεῖαν) οἱ μὴ Ἀττικίζοντες Ῥῶγα (παρὰ τὴν Ῥὼξ) ἔλεγον, ἐπί τε τῆς σταφυλῆς καὶ τοῦ φαλαγγίου χρώμενοι τῇ λέξει. — Στ. 18, Διὰ ταχέων.] Οὕτω γραπτέον, καὶ οὐχ ὑφ' ἓν, Διαταχέων, ὡς οἱ πρὸ ἡμῶν.

ΚΕΦ. θ, ΣΕΛ. 4, στ. 1, Φάρμακον δέ ἐστιν κ. τ. λ.] Πολλὰ τοιαῦτα μυθώδη ἐν τῇ Ποικίλῃ ἱστορίᾳ, καὶ μακρῷ τούτων πλείω τε καὶ μυθωδέστερα, ἐν τῷ Περὶ ζώων ἰδιότητος, συνείλοχεν ὁ καλὸς Αἰλιανός.

ΚΕΦ. ι, σελ. 4, στ. 6, Ὅλα ἐκείναις τὰ βέλη.] Ἔτρεψα τὸ Ἐκεῖνα εἰς τὸ Ἐκείναις (ἤγουν Ταῖς αἰξὶν), ἐξ ἑτέρων διορθώσεως (Πρακτ. τῆς ἐν Ῥηνοπερ. Ἀκαδ. ἐπις. καὶ τεχν. Τομ. Γ, σελ. 121).

ΚΕΦ. ια, σελ. 4, στ. 7, Μαντικώτατοι τῶν ζώων.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Μαντικωτάτων ζώων. — Στ. 9, Μυωπίας.] Μυῶν ὀπὰς, ἃς ἡ συνήθεια Ποντικοφωλέας ὀνομάζει. — Στ. 10, Ἀποδιδράσκουσι.] Μέτιθι ἅπερ ἐν ἄλλοις (Περὶ ζώων ἰδίοτ. ΙΑ, ιθ) ἱστόρηκε περὶ τῶν τοιούτων δρασμῶν.

ΚΕΦ. ιβ, σελ. 4, στ. 14, Ἀποταμειώσασθαι.] Παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ ἡ λέξις· πλὴν εἰ μή τις γραφικῶς ἡμαρτῆσθαι οἴοιτο ἀντὶ τοῦ Ἀποταμιεύσασθαι.

ΚΕΦ. ιγ, σελ. 4, στ. 16, Γέλων.] Ἤκμασεν οὗτος ἐπὶ τῶν Περσικῶν, πεντακοσίοις σχεδὸν ἔτεσι πρὸ Χριστοῦ.

ΚΕΦ. ιδ, ΣΕΛ. 5, στ. 10, Ἀμύνεσθαι.] Ἔτρεψα τὸ ἀόριστον Ἀμύνασθαι εἰς τὸ παρατεταμένον Ἀμύνεσθαι, καίπερ ἀορίστως ἐξενεγκόντος τοῦ Αἰλιανοῦ κἀν τῷ περὶ ζώων ἰδιότητος (ΙΖ, κδ)· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὀρθῶς ἔχει ὁ ἀόριστος διὰ τὸ προηγησάμενον Ὥστε· ἐνταῦθα δ' οὐκ ἔῤῥωται. — Ἄρχειν ἀδίκων.] Ἐλλειπτικῶς τοῦ Ἔργων, ἢ Χειρῶν. — Στ. 12, Πεπίστευται δ' οὖν.] Προσέθηκα τὸν, Δὲ, σύνδεσμον, ἵν' ᾖ ἐναντιωματικὸν τὸ Δ'οὖν πρὸς τοὺς μὴ ἀκούσαντας ᾄδοντος κύκνου· ὅπερ ἐξέφρασε διὰ τοῦ Tamen καὶ ὁ Λατῖνος μεταφραστής. — Στ. 13, Καὶ λέγουσί γε.] Τὸ ἑξῆς, Καὶ λέγουσί γε αὐτὸν εἶναι εὐφωνότατόν τε καὶ ᾠδικώτατον, ἐκεῖνον μάλιστα τὸν χρόνον, ὅταν κ. τ. λ. καὶ ὅτι μὲν οὐδὲν ἄλλ' ἢ μῦθός ἐστι τὰ τοῖς ἀρχαίοις παραδοθέντα καὶ πιστευθέντα περὶ τῆς εὐφωνίας τοῦ κύκνου, ἴσασιν οἱ τῇ φυσικῇ ἱστορίᾳ ἀκριβέστερον ἐπιστήσαντες· μῦθός γε μὴν, ἢ φησιν ὁ Γαλλιστὶ περὶ ζώων ἰδιότητος συγγράψας Βυφὼν, πολλὰς ἀληθείας ὑπερβάλλων ἡδύτητι.

ΚΕΦ. ιε, Σελ. 5, στ. 19, Δὶ ἄρα τοῦτο.] Διά γε τοῦτο, τουτέστι διὰ τὸ τοῦ ἄῤῥενος ἔμπτυσμα· ἰσοδυναμεῖν γὰρ ἐνταῦθα τὸν Ἄρα τῷ Γὲ, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ συνάπτεσθαι πολλάκις αὐτῷ, οὐ μόνον ἀπορηματικῶς, ὡς ἐν τῷ ἐρωτηματικῷ Ἀρά γε, ἀλλὰ καὶ συλλογιστικῶς, ὡς ἐν τῷ (Ἰλιάδ. Α, 93),

Οὔτ' ἌΡ' ὅ Γ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται . . . .

ΣΕΛ. 6, στ. 8, Καλλιμάχῳ.] Τὸν ποιητὴν Καλλίμαχον λέγει, τὸν ἐπὶ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ἀκμάσαντα, οὗ καὶ ἐν τῷ περὶ ζώων ἰδιότητος μέμνηται. ἔγραψε δὲ οὗτος παρὰ τὰ σωζόμενα ποιήματα, καὶ ἄλλα πάμ-

πολλα, ὥς φησι Σουΐδας, ἐμμέτρως τε καὶ καταλογάδην, ἐν οἷς καὶ Περὶ ὀρνέων. — Πυραλλίδα.] Εἶδος ἀγρίας περιςερᾶς. — Στ. 10, Μηλίνας.] Ἃς ἐνταῦθα Μηλίνας, ἐν τῷ περὶ ζώων ἰδιότητος (ΙΕ, ιδ) Ὠχρὰς περιςερὰς καλεῖ. — Χάρων.] Ἤκμασεν οὗτος ἐπὶ τῶν Περσικῶν, περὶ οὗ ἔπιθι τὰ βιογραφηθέντα τῷ Σουΐδᾳ. — Στ. 13, Ἔρυκι..] Πόλις Σικελίας ὁ Ἔρυξ, Τρώων ἄποικος, ἥ φησι Θουκυδίδης (ς, β΄ καὶ μς΄). ἔςι δὲ καὶ ὄρος ὁμώνυμον ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ. καὶ σημείωσαι, ὅτι ἐνταῦθα μὲν Ἔρυκα ὠνόμασεν ἀρσενικῶς τὴν πόλιν, ἐν δὲ τῷ περὶ ζώων ἰδιότητος (Ι, ν΄). Ἐρύκην αὐτὴν θηλυκῶς ἐξήνεγκεν, ὡς καὶ ὁ Ῥωμαϊκὸς συγγραφεὺς Τίτος Λίβιος. — Στ. 22, Ἐν Αἰγίῳ.] Μία τῶν δώδεκα πόλεων, ἐξ ὧν συνεκροτεῖτο ἡ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Ἀχαιῶν δημοκρατία, ὡς ἱςορεῖ Πολύβιος (Β, μά.)

ΚΕΦ. ις΄, Σελ. 6, στ. 26, Εὐήτριον.] Εὐυφὲς, τουτέςι καλῶς ὑφασμένον, παρὰ τὸ Ἤτριον, ὅπερ ἐδήλου τὸν Στήμονα, ἤγουν τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ Στημόνιον. — Στ. 27, Περιϐαλόμενον.] Ἔτρεψα τὸν σόλοικον ἐνεςῶτα, Περιϐαλλόμενον, εἰς τὸν ἀόριςον. — Στ. 29, Καὶ γὰρ οὖν κ. τ. λ.] Οὐκ ὀλίγα παρέσχε τοῖς κριτικοῖς πράγματα τουτὶ τὸ χωρίον, ὑπειληφόσι περὶ τοῦ Σωκράτους μόνου νεκροῦ εἶναι τὸν λόγον, καὶ δια τοῦτο τὸ Προκεῖσθαι εἰς τὸ Προκείσεσθαι μεταϐλητέον εἶναι κακῶς οἰηθεῖσιν. ὁ νοῦς, Καὶ γὰρ οὖν ὁ κεκοσμημένος νεκρὸς (ὅςις ποτ' ἂν ᾖ) ἐνδόξως πρόκειται, τουτέςιν, ἐνδοξότερος φαίνεται τοῦ μὴ ἔχοντος κόσμον νεκροῦ. — Στ. 30, Ταῦτα τὸν Σωκράτην.] Ἐλλειπτικῶς τῆς Πρός· πλὴν εἰ μή τις ἀπὸ κοινοῦ βούλοιτο προσυπακούειν τὸ ἀνωτέρω Ἠξίου. — ΣΕΛ. 7, στ. 3, Εἴγε αὐτό.] Ἐν ἑτέροις γράφεται, Εἴγε αὐτός· ἔςι δ' ἐν οἷς τῶν ἀντιγράφων καὶ Αὐτῷ εὕρηται. γραπτέον, Εἴγε τοῦτο, ἵνα τὴν ἀναφορὰν ἔχῃ πρὸς τὸ ἐπαγόμενον Ὅτι, ἢ γοῦν, Εἴ γε ἄυτως, ἐπιῤῥηματικῶς, ὃ ταυτὸν δύναται τῷ Εἴγε ματαίως (ἴδ. Ἐτυμολογ. σελ. 172). — Στ. 4, Φιλοτησίαν.] Εἰρωνικῶς Φιλοτησίαν, τὴν τοῦ φαρμάκου πόσιν· ἔλεγον γὰρ Φιλοτησίαν προπίνειν, ἡνίκα τις ἀπὸ τῆς φιάλης πιὼν μέρος, τὸ λοιπὸν παρεῖχε φίλῳ, ἅμα καὶ τὴν φιάλην χαριζόμενος. Φιλοτησίας δὲ ἀπείκασμά τι καὶ ἴχνος φαίη τις ἂν καὶ τὸ συνήθως παρ' ἡμῖν ἔτι καὶ νῦν ἐν ταῖς προπόσεσιν ὑπὸ τοῦ προπίνοντος λεγόμενον, Καλῶς νὰ σ' εὕρω! πρὸς ὃν ὁ ὑποδεχόμενος ἀποκρίνεται, Καλῶς νὰ ὁρίσῃς!

ΚΕΦ. ιζ, σελ. 7, στ. 8. Μυρμηκίδου τοῦ Μιλησίου.] Τοῦτον Γαληνὸς (Προτρεπτ. σελ. 3) Ἀθηναῖον, οὐ Μιλήσιον λέγει· μέμνηται δ' αὐτοῦ καὶ Πλούταρχος, καὶ Πλίνιος, καὶ ἄλλοι, ὡς καὶ τοῦ Καλλικράτους. — Στ. 12, Οὐδέτερον ἐπαινέσεται.] Ἐπιπλήξει μὲν οὖν δεινῶς τοῖς τὸν χρόνον εἰς ματαίους πόνους καταναλίσκουσι.

ΚΕΦ. ιή, σελ. 7, στ. 14, Αἱ παλαιαὶ τῶν γυναικῶν.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τῆς γραφῆς, Αἱ πολλαὶ τῶν ποτὲ γυναικῶν, καὶ ἑτέρας ἀρχαιοτέρας, Αἱ πολλαὶ τῶν γυναικῶν. εὕρηται καὶ ἄλλη γραφὴ, Αἱ πολλαὶ τῶν τότε γυναικῶν· εἰσὶ δ' οἳ καὶ, Αἱ πολλαὶ τῶν πάλαι γυναικῶν, γραπτέον εἶναι ᾠήθησαν. ἣν δὲ παρείληφα διόρθωσιν, πιστοῦσθαι ἔοικεν αὐτός τε Αἰλιανὸς διὰ τῶν ἑξῆς, καὶ ὁ Εὐςάθιος ἐν τῷ Ε τῆς Ἰλιάδος. — Στ. 15, Στεφάνην.] «Στεφάνη.... εἶδος περικεφαλαίας, ἐξοχὰς ἐχούσης καὶ κόσμος « γυναικεῖος » φησὶν Ἡσύχιος. μνημονεύει δὲ καὶ Ὅμηρος (Ἰλιαδ. Σ, 597.),

Καί ῥ' αἱ μὲν καλὰς ςεφάνας ἔχον.......

Στ. 18, Περόναις.] Ταῖς καὶ Πόρπαις λεγομέναις· ἦσαν δὲ ῥαφίδες, ἃς διείροντες εἰς ὀπὰς συνέςελλον τὰ ἀναπεπταμένα τοῦ ἱματίου. — Στ. 21, Ἀριςοφάνης.] Ὁ κωμικὸς δηλονότι, ὃς οὕτω που λεγούσας παράγει τὰς τῶν Ἀθηνάιων γυναῖκας περὶ ἑαυτῶν (Λυσιςρ. 43),

.... Αἳ καθήμεθ' ἐξηνθισμέναι,
Κροκωτὰ φοροῦσαι, καὶ κεκαλλωπισμέναι,
Καὶ Κιμβερίκ' ὀρθοςάδια, καὶ περιβαρίδας.

καὶ ἄλλα δὲ πάμπολλα γυναικείου κόσμου ὀνόματα ἐξ αὐτοῦ τε τούτου τοῦ Ἀριςοφάνους καὶ ἄλλων κωμικῶν εὑρήσεις παρὰ τῷ Πολυδεύκει.

ΚΕΦ. ιθ, ΣΕΛ. 8, στ. 2, Διὰ τὴν πάνυ τρυφὴν ἀπολέσθαι.] Τὰ αὐτά φησι καὶ Ἀθήναιος (ΙΒ, σελ. 526) περί τε τῆς τρυφῆς καὶ τῆς ἀπωλείας τῶν Κολοφωνίων· ἐδουλώθησαν δὲ ὑπὸ Λυδῶν, ὧν καὶ τὴν τρυφὴν ἐμεμίμηντο. Στ. 5, Βακχιαδῶν.] Ἐδιφθογγογραφεῖτο τοῖς πρὸ ἡμῶν ἡ τρίτη ἀπὸ τέλους. ἡμεῖς μέντοι προειλόμεθα τὴν συνηθεςέραν γραφήν· καὶ γὰρ καὶ Ἡρόδοτος, καὶ Ἡρακλείδης, καὶ ἄλλοι, Βακχιάδας καὶ οὐ Βακχειάδας ὠνομάκασι τούτους. — Στ. 7, Κατελύθη.] Ὑπὸ Κυψέλου, ὥς φησιν Ἡρόδοτος (Ε, ϟβ')· διῴκουν δὲ τὴν Κόρινθον οἱ Βακχιάδαι ὀλιγαρχικῶς, ἀναφέροντες τὸ γένος εἰς Βάκχιν τὸν Προύμνιδος (Παυσαν. σελ. 120).

ΚΕΦ. κ, σελ. 8, στ. 11, Δημιουργῶν.] Τῶν τεχνιτῶν, ἐνταῦθα. Δημιουργοὺς δὲ προσέτι ἐκάλουν καὶ τοὺς τὰ πέμματα καὶ τοὺς πλακοῦντας σκευάζοντας (Ἀθήν. σελ. 172), οἷοί εἰσιν οἱ παρὰ τοῖς Ἰταλοῖς καλούμενοι Pasticcieri. — Στ. 14, Τροιζηνίους.] Ἴσως γραπτέον Τυῤῥηνίους, ὡς ᾠήθησάν τινες· καὶ γὰρ Ἀριςοτέλης, αὐτὰ ταῦτα περὶ Διονυσίου ἱςορῶν (Οἰκονομ. Β), εἰς Τυῤῥηνίαν αὐτὸν πλεύσαντά φησι ναυσὶν ἑκατὸν, λαβεῖν ἐκ τοῦ τῆς Λευκοθέας ἱεροῦ χρυσίον τε καὶ ἀργύριον πολὺ, καὶ τὸν ἄλλον κόσμον οὐκ ὀλίγον. ἡ δὲ Λευκοθέα ἡ Ἰνώ ἐςιν οὕτως ἐπονομασθεῖσα ὑπὸ τῶν Μεγαρέων (Παυσαν. σελ. 102). — Στ. 17, Ἀγαθοῦ δάιμονος....... πρόποσιν.] Εἰρωνευόμενος ταῦτα καὶ ὑβρίζων εἰς τὸν θεὸν ὁ Διονύσιος· αἰνίττεται γὰρ τὸν μετὰ τὸ δεῖπνον ἄκρατον, ὃν τῆς τραπέζης ἀρθείσης ἐπιῤῥοφεῖν οἱ παλαιοὶ εἰώθεσαν, καὶ Ἀγαθοῦ δαίμονος πόσιν ἐκάλουν.

ΚΕΦ. κά, σελ. 8, στ. 21, Πρὸς βασιλέα τῶν Περσῶν.] Ἦν οὗτος Ἀρταξέρξης ὁ ἐπικληθεὶς Μνήμων, πρὸς ὃν ἐπρέσβευσεν Ἰσμηνίας μετὰ τὰ Λευκτρικά. — Ἐβούλετο δὲ αὐτὸς κ. τ. λ.] Τουτέςιν Αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ, καὶ μὴ δι' ἑτέρου. σημειωτέον δὲ τοῦτο διὰ τὴν συνήθειαν, ἣ ταυτὸ τοῦτο δηλῶσαι βουλομένη, ὑπεξαιρεῖ τὸ υ, Ἀτός του, λέγουσα, τοιοῦτόν τι πάθος προσάψασα τῇ λέξει, οἷόν ἐςι παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις τὸ περὶ τὸν Ἀτὰρ σύνδεσμον· συγγενὴς γὰρ κἀκεῖνος προδήλως καὶ συνώνυμος πέφυκε τῷ Αὐταρ. Στ. 23, Ὁ καὶ τὰς ἀγγελίας εἰσκομίζων.] Ὁ καὶ διὰ τοῦτο λεγόμενος Εἰσαγγελεὺς, ἢ Εἰσαγωγεὺς, περὶ οὗ ἔπιθι τὰ εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σημειωθέντα μοι (σελ. 348). ὠνόμαζον δὲ τοὺς Εἰσαγγελέας οἱ Πέρσαι Ἀζαραπατεῖς, καθ' Ἡσύχιον· δύναται δ', ὥς φασί τινες, τοὔνομα, Θυρανοῖκται.

Στ. 25, Περσίζων.] Περσιςὶ λαλῶν. εἰς τοῦτο δεῖν ἔγνων μεταβαλεῖν τὴν παρὰ πᾶσιν ἀδιανόητον γραφὴν, Παίζων· περὶ ἧς ἔπιθι καὶ τὰς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σημειώσεις (σελ. 277). κἀκεῖ μὲν ᾤμην αὐτὸς πρῶτος διορθωκέναι τὸ χωρίον τουτί· εἶτα μέντοι καὶ τὸν σχολιάσαντα τὸ τοῦ Γρηγορίου περὶ διαλέκτων τὴν αὐτὴν εὗρον διόρθωσιν προεικάσαντα. — ΣΕΛ. 9, στ. 3, Δι' ἑαυτοῦ.] Ἐξ ἀντιγράφου, ὡς Ἀττικώτερον τῆς προτέρας γραφῆς, Διὰ σαυτοῦ. — Στ. 10, Δόξαν μὲν ἀπέςειλε.] Τὸ καινῶς εἰρημένον τοῦτο, ἀντὶ τοῦ μᾶλλον ἐν χρήσει, Δόξαν παρέσχε (ὥπερ ἐχρήσατο Πλούταρχος, αὐτὸ τοῦτο τὸ καθ' Ἰσμηνίαν ἱςορῶν, ἐν Ἀρτοξ. §. 22), διαφόρως διορθοῦν ἐπεχείρησαν οἱ κριτικοί· ἐπεὶ μέντοι καὶ ἐν τῷ περὶ ζώων ἰδιότητος (Α, ιε´) ἐχρήσατο τῇ φράσει ὁ Αἰλιανὸς, ἐᾶν ἄμεινον κατὰ χώραν τὴν γραφὴν, ὡς παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ ἀδρανές τε καὶ ὑπηνέμιον ἀποκύημα.

ΚΕΦ. κϐ, σελ. 9, στ. 16, Ἐπισήμου.] Ἐπίσημον ἀργύριον τὸ κεχαραγμένον λέγεται, καὶ Ἄσημον τὸ μὴ κεχαραγμένον· ἐκ τούτου ἡ συνήθεια καταχρηςικῶς, Ἀσήμιον, ὀνομάζει τὸν ἄργυρον. — Στ. 17, Ταλαντιαῖαι δὲ φιάλαι.] Ἐξ ἑτέρων διωρθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Τάλαντα δὲ φιάλαι. ὁ νοῦς, Φιάλαι δύο, ὧν ἑκάςη τάλαντον εἷλκε· τὸ δὲ Τάλαντον, ὁ ςαθμὸς, ὁμοῦ τι δύο πρὸς ταῖς πεντήκοντα λίτρας ἠδύνατο Γαλατικάς. — Στ. 18, Δύο καὶ ἑϐδομήκοντα μνᾶς Ἀττικάς.] Τὸ γὰρ Ἀττικὸν τάλαντον μνᾶς εἶχεν ἑξήκοντα, ἤτουν λίτρας Γαλατικὰς τετρακοσίας πρὸς ταῖς πεντακισχιλίαις ἀργυρίου. ἦν ἄρα τὸ Βαϐυλώνιον τάλαντον ἴσον Ἀττικῷ ταλάντῳ ἑνὶ, καὶ πέμπτῳ ταλάντου. — Στ. 19, Ἀκινάκην.] Περσικὴ λέξις, ἣ καὶ Κάνακις γράφεται παρ' Ἡσυχίῳ· καὶ οὐκ ἀλόγως ὁ Βοχάρτος τὴν αὐτὴν εἶναι βούλεται τῷ παρὰ τοῖς Τούρκοις νῦν λεγομένῳ Χαντζάρ. — Στρεπτόν.] Περιτραχήλιος ὅρμος ὁ Στρεπτός. — Δαρεικῶν.] Εἶδος χρυσοῦ Περσικοῦ νομίσματος ὁ Δαρεικὸς, ἀπὸ Δαρείου, καθὰ καὶ οἱ παρὰ τοῖς Ἰσπανοῖς Φίλιπποι, καὶ οἱ παρὰ τοῖς Γάλλοις Λοδοϐίκοι· ἠδύνατο δ' ἕκαςος τῶν Δαρεικῶν Ἀττικὰς εἴκοσι μνᾶς ἀργυρᾶς.

ΚΕΦ. κγ, σελ. 9, στ. 22, Διέπρεπε.] Ἤγουν μακρῷ ἐδόκει τοῖς μὴ κρίνειν ὀρθῶς εἰδόσιν ὑπερϐάλλειν Γοργίας ὁ Λεοντῖνος σοφιςὴς Φιλόλαον τὸν ἐκ Κρότωνος Πυθαγορικὸν φιλόσοφον, καὶ Πρωταγόρας, ὁ Ἀϐδηρίτης σοφιςὴς, τὸν πολίτην αὐτοῦ Δημόκριτον τὸν φιλόσοφον· ἤκμασαν δ' οὗτοι πάντες κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον.

ΚΕΦ. κδ´, ΣΕΛ. 10, στ. 8, Καύκωνος] Ἐνδέχεται μὲν ἄλλοις ἄλλως γενεαλογηθῆναι τὸν Καύκωνα· Ἀπολλοδώρῳ μὲν γὰρ (Γ, η´) Λυκάωνος βασιλέως Ἀρκαδίας γενέσθαι λέγεται ὁ Καύκων, Παυσανίας δὲ (Δ, α´.) Καύκωνα τὸν Κελαινοῦ τοῦ Φλυοῦ ἐξ Ἐλευσῖνος εἰς Μεσσήνην κομίσαι τὰ τῶν μεγάλων θεῶν ὄργια φησίν· ἐνδέχεται δὲ καὶ τρεῖς τούτους Καύκωνας, ἄλλον ἄλλοτε βασιλεύσαντας ἐν Πελοποννήσῳ γενέσθαι, καθὰ δηλοῦσι καὶ οἱ παρωνύμως ἀπ' αὐτῶν κληθέντες Καύκωνες. καὶ τούτους γὰρ οἱ μὲν περὶ τὸ τῆς Τριφυλίας Λέπρεον πρὸς τῇ Μεσσηνίᾳ κατῳκῆσαί φασιν, ὅθεν καὶ τάφος ἐν Λεπρέῳ Καύκωνος ἐδείκνυτο (Παυσαν. Ε, ε´, καὶ Στραϐ. σελ. 345), καὶ Καύκωνες οἱ Λεπρεάται τὸ πάλαι ὠνομάσθησαν (Ἡσυχ. λεξ. Λεπρεάται)· οἱ δὲ,

περὶ

περὶ Δύμην, καὶ Ἦλιν, καὶ ποταμὸν οὕτω κληθέντα Καύκωνα· εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τὴν Ἠλείαν ὅλην ἀπὸ Μεσσηνίας μέχρι Δύμης Καυκωνίαν τὸ πάλαι λέγεσθαι, ὡς κατεσχημένην ὑπὸ Καυκώνων, ἰσχυρίζονται. ὅτι δ' Ἀρκαδικὸν ἦσαν οἱ Καύκωνες τὴν ἀρχὴν ἔθνος, αἰνίττεται μὲν ὁ Ἀπολλόδωρος, βασιλέως Ἀρκαδίας γενέσθαι λέγων τὸν Καύκωνα, διαῤῥήδην δὲ λέγει ὁ Στράβων, προςτιθεὶς ὅτι καὶ πλανητικὸν, καθάπερ τὸ Πελασγικόν· τεκμήριον δὲ, καὶ γὰρ καὶ περὶ τὴν Παφλαγονίαν Καύκωνες ἦσαν κατοικοῦντες, ὧν ἐμνημόνευσεν Ὅμηρος (Ἰλιαδ. Κ, 429, καὶ Υ, 329), καθὰ καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ (Ὀδυσ. Γ, 366). τούτοις προςτίθητι ὅτι καὶ οἱ ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγόμενοι Τζάκωνες, καὶ ἡ Τζακωνία, τοὺς Πελοποννησιακοὺς παρεμφαίνουσι Καύκωνας, κατασχόντας ἴσως τὸ πάλαι καὶ μέρος τῆς Λακωνικῆς, ἢ καὶ μεταδόντας τῆς κλήσεως διὰ τὴν γειτνίασιν.

ΚΕΦ. κε΄, σελ. 10, στ. 23, Κίος κ. τ. λ.] Βιθυνίας πόλις ἡ Κίος· ἡ δὲ Ἐλαία τῆς Αἰολίδος ἐστί, ὡς τὰ Μύλασα, τῆς Καρίας, καὶ τὰ Πάταρα, ἢ θηλυκῶς, ἡ Πατάρα, τῆς Λυκίας. — Στ. 26, Προσέμενος.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Προσιέμενος. — ΣΕΛ. 11, στ. 2, Ἄκρᾳ.] Ἀκροπόλει. — Στ. 4, Ἴμβριον.] Οὕτω διωρθωμένην ὑπ' ἄλλων ἐκ τοῦ Πλουτάρχου (Φωκίων. §. 18) τὴν γραφὴν κατεχωρίσαμεν εἰς τὸ κείμενον (ἀντὶ τοῦ Ἱμεραῖον), προσειληφότες καὶ τὰ ἐχόμενα, Καὶ Σπάρτωνα.

ΚΕΦ. κς΄, Σελ. 11, στ. 7, Ἀγλαΐδα κ. τ. λ.] Ἐξ Ἀθηναίου (σελ. 415) εἴληπται τὰ περὶ Ἀγλαΐδος. αἱ δώδεκα μναῖ, ἰσοςαθμοι σχεδόν τί εἰσι Γαλατικαῖς λίτραις ἑπτακαίδεκα· αἱ τέσσαρες χοίνικες, λίτραις ἕξ, ὁ Χοῦς, τέσσαρσι, καὶ ἡμίσει λίτρας· τούτου δὲ τὴν αἰτιατικὴν περισπῶσιν οἱ Ἀττικοὶ, Χοᾶ, λέγοντες.

ΚΕΦ. κζ΄, σελ. 11, στ. 11, Ἀδδηφάγους.] Καὶ ταῦτα ἐκ τοῦ Ἀθηναίου (σελ. 415 καὶ 416). — Λιτυέρσαν κ. τ. λ.] Οὕτω διορθωσάντων ἑτέρων οὐκ ὤκνησα καταχωρίσαι εἰς τὸ κείμενον, καθὰ καὶ τὸν ἑξῆς Χαρίδαν (ὃν Ἀθήναιος Χειρίλαν ὀνομάζει) εἰς τὸν παρὰ τῷ Εὐςαθίῳ Χαρίλαν (ὅπερ ἐςὶ Χαρίλαον) ἔτρεψα.

ΚΕΦ. κθ΄, ΣΕΛ. 12, στ. 6, Νικίππου.] Διορθοῦσί τινες, Νικίου· Νικίαν γὰρ καὶ οὐ Νίκιππον ὀνομάζει Στράβων τὸν τυραννήσαντα Κώων. — Στ. 8, Καὶ οὖν τό.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Καὶ οὖν καὶ τό.

ΚΕΦ. λ, σελ. 12, στ. 18, Ἐπὶ Ἵππῳ.] Γραπτέον Ἐφ' ἵππων· καθὰ διορθοῦσθαί τινες ἐβουλήθησαν. — Στ. 21, Κἀγαθοί.] Ἑτέρων διορθωσάντων (ἀντὶ τοῦ Καὶ ἀγαθοὶ), ἵν' ᾖ ἰαμβεῖον· ὅπερ εἰκὸς τὸν Αἰλιανὸν ἔκ τινος ποιητοῦ παρειληφέναι. — Στ. 24, Τῷ φίλτρῳ.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Τὸ φίλτρον.

ΚΕΦ. λά, ΣΕΛ. 13, στ. 3, Ἅτε δή.] Ἄμεινον γράφειν, Ἅτε δὲ, καθὰ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς (Γ, ιδ.) — Ὑβρισμένων.] Ὑπερηφάνων, ὑβριςικῶς πολυτελῶν. οὕτω γὰρ καὶ Εὐριπίδης (Φοινίσ. 1118) εἴρηκεν,

. . . . Οὐ σημεῖ' ἔχων
Ὑβρισμέν', ἀλλὰ σωφρόνως ἄσημ' ὅπλα.

Στ. 10, Τρωκτά.] Πάντα τὰ ὠμὰ ἐσθιόμενα, ἐξαιρέτως δὲ οἱ καρποὶ τῶν δένδρων, ἃ καὶ Τρωγάλια λέγεται (ἔπιθι τὰς εἰς τὸν Ἡλίοδωρ. σημ. σελ. 87).

ΚΕΦ. λβ, σελ. 13, στ. 14, Ἀπολειφθέντα.] Μακρὰν ἀποπλανηθέντα τῆς ἰδίας ἐπαύλεως. ἴσως δ' ἄμεινον γράφειν, Ἀποληφθέντα, τουτέςι περικυκλωθέντα ὑπὸ τῶν βασιλικῶν, καὶ οἷον ἀπςχωρισθέντα τῆς ἰδίας ἐπαύλεως. Στ. 16, Ὅ, τι χρήσεται.] Ἄμεινον γράφειν, Ὅ, τι χρήσαιτο. — Στ. 23, Καὶ τὸ κατ' ἐμέ.] Ἐξαλειπτέα εἶναι ταῦθ' ἡγήσαντό τινες· ὀρθῶς μὲν, εἴ γε περί τινος τῶν δοκίμων συγγραφέων ὑπῆρχεν ὁ λόγος· οὐκ ὀρθῶς δὲ περὶ τοῦ Αἰλιανοῦ, ὃς ἐπτόηται δεινῶς περὶ τοὺς τοιούτους πλεονασμούς. — Στ. 25, Ὡς ἂν μάλιςα.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Ὡς ἔνι μαλιςα· ἀλλ' οὐδ' οὕτω θεραπευθήσεται οὔθ' αὕτη, οὔθ' ἡ τοῦ ἑξῆς, Γενοίμην, γραφή· ὤφειλε γὰρ εἶναι, Γενήσομαι, διὰ τὸ προηγησάμενον, Τιμήσω.

ΚΕΦ. λγ, ΣΕΛ. 14, στ. 17, Λίκνου.] Κανοῦν ἐνταῦθα σημαίνει, τὸ ἰδιωτικῶς λεγόμενον Κανίςριον. — Ὠμίσης.] Οὕτω διωρθώκασιν ἐκ τοῦ Πλουτάρχου (Ἀρτοξ. §. 4) ἀντὶ τοῦ, Ὁ Μίσης. — Στ. 18, Τὴν Περσίδα.] Ἄμεινον γράφειν μετὰ τῆς προθέσεως, Εἰς τὴν Περσίδα. — Στ. 22, Νὴ τὸν Μίθραν.] Ἔπιθι τὰς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σημειώσεις (σελ. 149).

ΚΕΦ. λδ, ΣΕΛ. 15, στ. 3, Τοὺς Μάγους εἰργάζετο.] Γράφε, Τοὺς ἄλλους εἰργάζετο, ἤγουν τοὺς ἄλλους παῖδας, τοὺς ἑαυτοῦ ἀδελφούς. οὕτω διορθοῦν δεῖν ᾠήθησαν, ἀντὶ τοῦ κακῶς γραφομένου, Τοὺς Μάγους εἰργάζετο. — Στ. 8, Τετόλμηται.] Τρεπτέον τὸν σόλοικον παρακείμενον εἰς τὸν ὑπερσυντελικὸν, Τετόλμητο. — Στ. 16, Θριδακινῶν.] Θριδακίνην Ἀττικοὶ καλοῦσιν ἣν οἱ λοιποὶ Θρίδακα· σημαίνει δὲ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγόμενον Μαρούλιον, ἢ ὡς εὕρηται παρὰ τῷ Σουΐδᾳ (λεξ. Θρίδαξ) Μαϊούλιον· ἴσως διὰ τὸ ἀπὸ Μαΐου μέχρι Ἰουλίου μηνὸς ἀκμάζειν μάλιςα τὰς θρίδακας. — Στ. 19, Ἀλλὰ καὶ ἐγώ.] Οὕτω διώρθωκα τὸ παρὰ πᾶσιν ἀδιανόητον, Ἅμα καὶ ἐγώ. — Στ. 22, Συνέσομαι.] Διορθοῦσθαι ἐπεχείρησάν τινες, ἴσως οὐκ ἀλόγως, Συνήσομαι, παρὰ τὸ, Συνήδομαι.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΚΕΦ. β, ΣΕΛ. 16, στ. 13, Μεγαβύζου.] Οὐ πάνυ τι δῆλον πότερον κυρίως, ἢ προσηγορικῶς ἐκδεκτέον τὸν Μεγάβυζον· καὶ εἰ προσηγορικῶς, πότερον ἱερέα τῆς Ἀρτέμιδος τῆς ἐν Ἐφέσῳ, ἢ τῶν ἐνδόξων τινὰ Περσῶν· εὕρηται γὰρ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ κύριον ὄνομα ςρατηγοῦ Πέρσου ὁ Μεγάβυζος, καὶ Μεγάβυζοι κληθέντες προσηγορικῶς οἱ παρὰ Πέρσαις ἐπίσημοι, οἷον ςρατηγοὶ, ἢ προσήκοντες ἄλλως τῷ βασιλεῖ, καὶ παρὰ ταῦτα οἱ τῆς ἐν Ἐφέσῳ Ἀρτέμιδος ἱερεῖς. Πλούταρχος μὲν οὖν ταὐτὰ ταῦτα προϊςορηκὼς, οὐ Ζεῦξιν, ἀλλ' Ἀπελλῆν καλεῖ τὸν ζωγράφον, καὶ τὸν ἄνδρα τὸν παραγενόμενον εἰς αὐτοῦ, πῇ μὲν (Πῶς ἄν τις διακρ. τὸν κόλακ· τοῦ Φίλ. §. 23.) Μεγάβυζον ἁπλῶς, πῇ δὲ (Περὶ εὐθυμ. §. 12) Μεγάβυζον τὸν Πέρσην, καὶ τὴν πατρίδα προςιθεὶς, ὀνομάζει. — Στ. 15, Μηλίδα.] Ἀπὸ Μήλου τῆς νήσου οὕτω κεκλῆσθαί φασιν εἶδός τι χρώματος. Πλούταρχος δὲ καὶ Ὤχραν αὐτὴν καλεῖ ἐν τοῖς προδηλωθεῖσι συντάγμασι. — Στ. 18, Ὅταν..... θέλῃς.] Ἐξ ἀντιγράφων τὸ, Θέλῃς, ἀντὶ τοῦ Θέλεις.

ΚΕΦ. γ, ΣΕΛ. 17, στ. 6, Εἰσαχθέντος δὲ τοῦ ἵππου.] Περιττὸν καὶ σόλοικον τὸ ἄρθρον· χωρὶς εἰ μὴ τὸν Βουκέφαλον ὡρισμένως εἵλετο παρεμ-

φῆναι. ὅλη δὲ ἡ ἱςορία ἀπίθανος· οὔτε γὰρ Ἀλέξανδρον εἰκὸς ἐπὶ τοσοῦτον ἀγνοῆσαι τῆς γραφῆς τὴν ἀξίαν, οὔτε τὸν Ἀπελλῆν ἀγροίκως οὕτω, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀναιδῶς, ἐπιπλῆξαι τῷ Βασιλεῖ.

ΚΕΦ. δ, σελ. 17, στ. 14, Ἀκραγαντίνου.] Ἐν τοῖς λοιποῖς, πλὴν ἑνὸς, γράφεται, Τοῦ Ἀκραγαντίνου· ἀλλὰ περιττῶς ἐνταῦθα προσκεῖσθαι τὸ ἄρθρον καὶ ἕτεροι πρὸ ἡμῶν ἀπεφήναντο.—Στ. 20, Ἐκράτησε τῇ ἀνάγκῃ κ. τ. λ.] Ἡ μὲν λέξις οὐκ ἔῤῥωται· ὅ γε μὴν νοῦς δῆλος, Προσέταξεν ὁ τυῤῥαννος τῷ Μελανίππῳ καταθέσθαι, τουτέςιν ἐᾶσαι χαίρειν, τὴν γραφήν· τοῦ δὲ Μελανίππου μὴ πεισθέντος, ἠπείλησεν ὁ τύραννος τὰ ἔσχατα δράσειν αὐτὸν, μὴ ὑπακούσαντα· καὶ ὁ μὲν ἑταῖρος τοῦ τυράννου ἐξ ἀνάγκης ἐκράτησε τοῦ Μελανίππου· προςάξαντος γὰρ τοῦ Φαλάριδος οἱ ἄρχοντες τὴν γραφὴν ἠφάνισαν· εἶχε μὲν οὖν τὸ χωρίον οὕτως, « Ἐκράτησε τοῦ ἀνάγκῃ προςάξαντος, τοῦ Φαλά» ριδος δὲ οἱ ἄρχοντες τὴν γραφὴν τοῦ ἀγῶνος ἠφάνισαν », παρ' ἅπασι, πλὴν τινων ἀντιγράφων, ἐν οἷς ἀντὶ τοῦ, Τοῦ ἀνάγκῃ, ἐγράφετο, Τῇ ἀνάγκῃ· ἄλλων δ' ἄλλως ςιξάντων τε καὶ διορθωσάντων, ἡμεῖς ἑτέρως ἀναγνωςέον εἶναι ὑπειλήφαμεν, οὑτωσὶ, « Ἐκράτησε τῇ ἀνάγκῃ προςάξαντος » τοῦ Φαλαριδος· καὶ οἱ ἄρχοντες τὴν γραφὴν τοῦ ἀγῶνος ἠφάνισαν ». — ΣΕΛ. 18, στ. 11, Ἐφ' ἑαυτοῦ..... βαλόμενος τὸ πᾶν τόλμημα.] Ἔτρεψα εἰς τὸν ἀόριςον, διαγράψας τῶν δύο τὸ ἕτερον λ. — Στ. 13, Καταφωραθείη, αὐτός.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀνθ' ὧν ἐγράφετο ἀσυντάκτως, Καταφωραθεὶς, αὐτὸς, ἢ καὶ (ὡς παρ' ἄλλοις) ὑποσολοίκως, Καταφωραθῇ, αὐτός. ἐνδέχεται δὲ καὶ, Καταφωραθείη, εἷς αὐτὸς, γεγράφθαι τὸ πάλαι. Στ. 22, Τῆς Βουλῆς.] Ἴσως διαγραπτέον τὸ, Τῆς βουλῆς, ἀρκουμένους τῷ ἐπιφερομένῳ Τῆς ἐπιβουλῆς, ἀνθ' οὗ ἐν ἐνίοις τῶν ἀντιγράφων, Τῆς βουλῆς, ταυτολόγως φέρεται.

ΚΕΦ. ς, ΣΕΛ. 19, στ. 11, Γυμναςής.] Ἕτερος οὗτος τοῦ Γυμνασιάρχου· ὁ μὲν γὰρ Γυμνασιάρχης τὴν ἐπιμέλειαν εἶχε τοῦ γυμνασίου ὑπὸ τῆς πόλεως ταύτην πεπιςευμένος· ὁ δὲ Γυμναςὴς αὐτὸς ἦν ὁ γυμνάζων τοὺς νέους ἐν τῇ παλαίςρᾳ.

ΚΕΦ. ζ, ΣΕΛ. 20, Περὶ τοῦ μὴ ἐκτιθέναι κ. τ. λ.] Ἐθεράπευσα τὸ σόλοικον Ἐκθεῖναι, τρέψας εἰς τὸ Ἐκτιθέναι. — Στ. 8, Ῥήτρα.] Συνθήκη· ἐν δὲ τῷ περὶ ζώων ἰδιότητος (ΙΕ, κδ) ἐχρήσατο τῇ λέξει ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγομένου Στοιχήματος.

ΚΕΦ. ή, σελ. 20, Περὶ Ξενοκλέους καὶ Εὐριπίδου ἀγωνισαμένων.] Ἐγράφετο κακῶς...... ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγωνισαμένων· οὐ γὰρ ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἀλλ' Ἀθήνησιν οἱ Τραγικοί τε καὶ Κωμικοὶ ποιηταὶ ἠγωνίζοντο. διέγραψα τοίνυν τὸ, Ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ἑτέρων τοῦτο παραινεσάντων.—Στ. 15, Τούτου δεύτερος.] Τούτου τοῦ Ξενοκλέους δεύτερος, ἤγουν ἥττων ἐκρίθη ὁ Εὐριπίδης· νόμος δ' ἦν τέσσαρσι δράμασιν ἀγωνίζεσθαι πρὸς ἀλλήλους τοὺς ποιητὰς, ἃ καὶ ἑνὶ ὀνόματι Τετραλογία ἐλέγετο.—Στ. 17, Γελοῖον δὲ κ. τ. λ.] Ταῦτα διορθωσάντων ἑτέρων παρείληφα εἰς τὸ κείμενον, ὅπερ ἡμαρτημένως ἐγράφετο, Γελοῖον δὲ, οὐ γὰρ Ξενοκλέα μὲν ἡττᾶσθαι, Εὐριπίδην δὲ νικᾶν.

ΚΕΦ. θ, ΣΕΛ. 21, στ. 1, Ἡβηδόν.] Ὅσοι ἦσαν ἐν ἥβῃ, καθὰ ἐξηγεῖται Θουκυδίδης (Γ, λς΄), ὁ τῆς Ἀττικῆς ὠμότητος ταύτης μνημονεύσας. — Στ.

6, Πολιάς.] Πολιὰς καὶ Πολιοῦχος ἐπωνομάζετο Ἀθήνησιν ἡ Ἀθηνᾶ, ὡς προςατοῦσα τῆς πόλεως.

ΚΕΦ. ί, σελ. 21, στ. 9, Οὐκ εἶχον....... ὅποι ποτὲ αὐτὸν κατάθωνται.] Οὕτω καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμὲν, Δὲν εἶχαν, ἢ Δὲν ἔξευραν ποῦ νὰ τὸν βάλωσι, τουτέςιν, Οὐκ εἶχον ὅπως αὐτὸν κατ' ἀξίαν τιμήσουσι. — Στ. 13, Τὸ πλάτος.] Ὅθεν καὶ Πλάτωνα φασὶν ὠνομασθῆναι, διὰ τὸ πλατὺν εἶναι τὸ ςέρνον. — Στ. 16, Πληρωμάτων.] Πλήρωμα λέγεται τὸ ἐφ' ἑκάςης νεὼς οὐ μόνον ναυτικὸν, (τὸ τοῖς Ἰταλοῖς λεγόμενον Equipaggio), ἀλλὰ καὶ πολεμικὸν πλῆθος.

ΚΕΦ. ιά, ΣΕΛ. 22, στ. 7, Ἐκκαλύπτονται.] Δείκνυνται τοῖς θεαταῖς. Στ. 9, Ἀποσφαττόμενον χορόν.] Ἀντὶ τοῦ Χορὸν ἐγράφετο Χοῖρον, ὃ δὴ διαφόρως διορθωσάντων, οἷον Ἶρον, Χείρονα, Χειρώνακτα, Χορὸν, τὴν τελευταίαν ταύτην διόρθωσιν προειλόμην.

ΚΕΦ. ιβ΄, σελ. 22, στ. 17, Τί δ' ἂν ἐμοῦ δοίητε;] Οὕτω διωρθοῦτο ὁ Κασωβὼν τὸ κατὰ δοτικὴν γεγραμμένον Ἐμοί. ὁ νοῦς, Τίνος δ' ἂν ἐμὲ ἄξιον κρίνοιτε; οὐδενὸς δηλονότι, ἐπεὶ οὔπω τι τοῦ φθονεῖσθαι ἄξιον εἰργασάμην. — Στ. 18, Τὸ τοῦ Εὐριπίδου.] Τὸ ἐκ τῶν Φοινισσῶν (548 καὶ 554),

Κοὐδέτερον αὐτοῖν φθόνον ἔχει νικώμενον·
Περιβλέπεσθαι τίμιον; κενὸν μὲν οὖν.

ΚΕΦ. ιγ. σελ. 22, στ. 26, Πεῖραν καθεῖναι.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ παρὰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἡμαρτημένου, Πεῖραν καταθεῖναι. — ΣΕΛ. 23, στ. 16, Οὐ γάρ οἱ κατὰ Κλέωνα.] Οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ, τῷ Ἀριςοφάνει, τὸ δρᾶμα κατ' ἐκεῖνο τὸ δρᾶμα, ἐν ᾧ ἐκωμῴδει Κλέωνα τὸν δημαγωγόν. — Στ. 19, Ἄηθες πρᾶγμα καὶ ὅραμα παράδοξον.] Ἀπολύτως (ὥς φασιν οἱ Γραμματικοὶ) ἐκδεκτέον τὰς τέσσαρας ταύτας αἰτιατικὰς, καὶ δὴ καὶ τὰς ἑξῆς, φθονεροὺς ὄντας κ. τ. λ. — Στ. 23, Προῃρημένους.] Οὕτω τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ παρ' ἄλλοις Προαιρουμένους. — Στ. 25, Ἄκουσμα ἔδοξεν ἥδιςον.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄλλοις, Ὡς ἄκουσμα ἔδοξεν ἥδιςον· ἐνδέχεται μέντοι τὴν ἀρχαίαν γραφὴν ὑπάρξαι, Ἄκουσμα ἔδοξεν ὡς ἥδιςον· ἔτρεψα δ' ἂν καὶ τὸ Ἔδοξεν εἰς τὸ Ἔδοξαν, εἰ μὴ τὰς καινότητας ὑπερφιλοῦντα τὸν Αἰλιανὸν ᾔδειν. — Στ. 26, Αἵδε αἱ Νεφέλαι.] Δρᾶμα τῶν σωζομένων Ἀριςοφάνους οὕτω καλούμενον, ἐν ᾧ κωμῳδεῖ Σωκράτην. — Στ. 31, Καινοῖς τραγῳδοῖς.] Τοῖς κατ' ἔτος νέοις εἰσαγομένοις ἐν Διονυσίοις. — ΣΕΛ. 24, στ. 2, Ἐρεσχελῶν.] Σκώπτων ἐρεθιςικῶς. — Καὶ Κριτίας.] Διωρθωσάμην τρέψας τὸν διαζευκτικὸν, Ἢ, εἰς τὸν συμπλεκτικὸν, Καί. σημείωσαι δὲ καὶ τὸ ἀσυνάρτητον, Ἐρεσχελῶν..... ἐξεβιάσαντο. πολλὰ δὲ τοιαῦτα ἐν τῷδε τῷ κεφαλαίῳ. — Στ. 13, Τί παράδοξον.] Οὐ μόνον παράδοξον, ἀλλὰ καὶ ψεῦδος ὅλως τὸ τὸν Ἀριςοφάνην ἀργύριον λαβεῖν ἐπὶ τῷ κωμῳδῆσαι Σωκράτην, ἢ τὴν Ἀριςοφάνους κωμῳδίαν αἴτιον Σωκράτει θανάτου γεγονέναι· αἱ μὲν γὰρ Νεφέλαι τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ὀγδοηκοςῆς ἐννάτης ὀλυμπιάδος ἐδιδάχθησαν, ὁ δὲ Σωκράτης τῷ πρώτῳ τῆς πέμπτης καὶ ἐνενηκοςῆς, ἤγουν μετὰ τρία πρὸς τοῖς εἴκοσιν ἔτη, τὸ κώνειον ἔπιεν. — Στ. 15, Καὶ γάρ τοι καὶ τὸ τοῦ

Κρατίνου κ. τ. λ.] Ὁ νοῦς, Καὶ γάρ τοι συνέβη, εἴποτε ἄλλοτε, καὶ τότε τῷ θεάτρῳ νοσῆσαι τὰς φρένας, ἤγουν ἐκςῆναι τοὺς θεατὰς τῶν φρενῶν, τοῦτο τὸ τοῦ Κρατίνου, τουτέςιν ὡς εἴρηκέ που Κρατῖνος, διασύρων τῶν θεωμένων τὴν ἄνοιαν. — Στ. 21, Ὡς ὅτι μάλιςα.] Οὕτω πολλὰ τῶν ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄλλοις, Ὡς ὅτι κάλλιςα· ἐχρήσατο δὲ τῇ φράσει κἀν τοῖς ἑξῆς (Θ, λβ) — Στ. 29, Τοῦ κωμῳδίας καὶ Ἀθηναίων καταφρονεῖν.] Ταύτην προειλόμην τὴν γραφὴν τῆς ἑτέρας, Τῆς κωμῳδίας κ. τ. λ.

ΚΕΦ. ιέ, ΣΕΛ. 25, Ἀσβόλῳ χρισαμένων.] Σημείωσαι τὴν σόλοικον χρῆσιν τοῦ μέσου Χρισαμένων, ἀντὶ τοῦ Χρισάντων. — Στ. 20, Κλαζομενίων τινές.] Πλούταρχος (Λακων. Ἀποφθ.) οὐ Κλαζομενίους, ἀλλὰ Χίους ὑβρίσαι ταῦτα ἱςόρηκε. — Στ. 25, Προσέταξαν αὐτόν.] Ἡ μὲν πλείων χρῆσις, ἧ περ ἀλλαχοῦ (Β, ιζ. Δ, ιε. Ζ, α. Θ, μα) κατηκολούθησε, δοτικὴν ἀπαιτεῖ· οὐκ ἀποςρέφεται μέντοι ὁ Αἰλιανὸς οὐδὲ τὴν κατ' αἰτιατικὴν σύνταξιν (Ι, θ), τῇ συνηθείᾳ χαριζόμενος ἴσως, καθ' ἣν, Τὸν ἐπρόςαξαν νὰ κηρύξῃ, φαῖμεν ἂν, αὐτὰ ταῦτα μεθερμηνεῦσαι βουλόμενοι.

ΚΕΦ. ιζ', ΣΕΛ. 26, στ. 18, Ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τῶν κρεῶν.] Διορθοῦνταί τινες εὐλόγως πάνυ, Ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτῷ τῶν κρεῶν.

ΚΕΦ. ιη, ΣΕΛ. 27, στ. 5, Διέβαλε Τιμόθεος.] Ἄμεινον γράφειν ἐν παρατάσει, Διέβαλλε.

ΚΕΦ. κ, σελ. 27, στ. 22, Καὶ αὐτὰ ἔκαςα.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Καὶ αὐτῷ ἔκαςα.

ΚΕΦ. κα, ΣΕΛ. 28, στ. 6, Ὁ ἐκ Κεραμέων.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως ἀντὶ τοῦ, Ὁ ἐκ Κεραμείων. — Στ. 18, Ἐκ διαφορᾶς.] Ἐκ διχονοίας, ἢ ἔχθρας· ὡς καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ· εὕρηται μέντοι καὶ παρ' Ἡροδότῳ (Δ, κγ, καὶ Ζ, γ) ἡ λέξις. τὸ δὲ Διάφοροι ἀντὶ τοῦ Ἐχθροὶ, οὐκέτι τῆς συνηθείας.

ΚΕΦ. κβ, ΣΕΛ. 29, Μετέβαλον τὸ Ἐννομώτατοι τῆς ἐπιγραφῆς, καὶ τὸ ἑξῆς Ἐννομωτάτους, εἰς τὸ Εὐνομώτατοι καὶ Εὐνομωτάτους. οὕτω γὰρ τὴν λέξιν προήνεγκαν καὶ Πλάτων καὶ Στράβων καὶ ἄλλοι, περὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἐπιζεφυρίων καλουμένων Λοκρῶν τούτων τὸν λόγον ποιούμενοι.

ΚΕΦ. κγ, σελ. 29, στ. 8, Νομοθέτης αὐτοῖς ἐγένετο.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Καὶ νομοθέτης κ. τ. λ. — Στ. 9, Τῶν κηρυγμάτων.] Οἷς πλειςάκις ἀνεκηρύχθη νικῶν, δηλονότι. — Στ. 14, Θεοῖς γὰρ ἐχθρός.] Κατηγορεῖτο γὰρ ἐπ' ἀθεότητι ὁ Διαγόρας, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἑξῆς (Β, λα).

ΚΕΦ. κδ, σελ. 29, στ. 17, Ἐξέβαλον.] Κατεφρόνησαν, περὶ οὐδενὸς ἐποιήσαντο. — Στ. 19, Ἑλεῖν.] Ἴσως γραπτέον Ἐξελεῖν· ἐπάγει γὰρ ὀρθῶς τὸ Ἐξῄρει.

ΚΕΦ. κε, ΣΕΛ. 30, στ. 1, Θαργηλιῶνος.] Τοῦ Ῥωμαϊςὶ λεγομένου Μαΐου. Δεξιὰ δὲ ἐλέγετο τοῖς Ἕλλησι πάντα τὰ αἴσια, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν οἰωνιζομένων. οἳ πρὸς ἄρκτον τετραμμένοι, τὰ μὲν ἀπὸ τῆς ἠοῦς φαινόμενα σημεῖα ἀγαθὰ ἐνόμιζον, τὰ δὲ ἀπὸ δύσεως κακὰ, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλιάδ. Β, 353), περὶ τοῦ Διὸς εἰρημένον,

Ἀςράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων,

παρατιθέμενον οἷς ἀλλαχοῦ λέγει περὶ τῆς πτήσεως τῶν ὀρνέων (Μ, 239).

Εἴτ' ἐπὶ δεξί' ἴωσι πρὸς Ἠῶ τ' Ἠέλιόν τε,
Εἴτ' ἐπ' ἀριςερὰ τοίγε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.

Στ. 5, Τῇ Ἀγροτέρᾳ.] Τῇ Ἀρτέμιδι, ἐπιθετικῶς, παρὰ τὸ ἐν ἀγροῖς διαιτᾶσθαι, ἢ, ὡς ἕτεροι, παρὰ τὸ ἄγραις, τουτέςι κυνηγεσίοις, σχολάζειν τὴν θεόν. — Στ. 7, Τὴν ἐν Πλαταιαῖς.] Ἀλλὰ ταύτην ὁ Πλούταρχος (Ἀριςείδ. §. 19) τετράδι Βοηδρομιῶνος ἱςαμένου (τοῦ παρ' ἡμῖν Σεπτεμβρίου) γενέσθαι φησί. — Στ. 8, Ἧτταν αὐτῶν.] Ἢ παθητικῶς ἐκδεκτέον, Τὴν ἧτταν τῶν Περσῶν δηλαδὴ, ὧν ἀρτίως ἐμνήσθη, φήσας « Καὶ Πέρσαι δὲ » ἡττήθησαν »· ἢ ἐνεργητικῶς ἀντὶ τοῦ Νίκην, ἣν Ἕλληνες ἐνίκησαν ἐκείνους. καὶ οὐκ ἀπεικὸς καταχρήσασθαι τῇ λέξει τὸν Αἰλιανὸν, εἴγε καὶ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, καὶ ὁ τούτου ἀρχαιότερος Πολύβιος, τῷ Ἡττᾷν ἀντὶ τοῦ Νικᾷν ἐχρήσαντο. — Στ. 9, Ἐπ' Ἀρτεμισίῳ.] Οὕτω γέγραφα, διορθωσάντων ἑτέρων, χωρὶς ἄρθρου, ἀντὶ τοῦ, Τὴν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ.

ΚΕΦ. κϛ, σελ. 30, στ. 21, Καὶ ἐν Κρότωνι, κ. τ. λ.] Οὕτω διορθωτέον εἶναι τὸ χωρίον « Καὶ ἐν Κρότωνι, καὶ ἐν Ολυμπίᾳ δὲ, ἔνθα ἐξανιςά- » μενος καὶ τῶν μηρῶν κ. τ. λ. » αὐτὸς Αἰλιανὸς ἀλλαχοῦ (Δ, ιζ) μαρτυρεῖ. — Στ. 23, Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ, ὅτι ὑπὸ τοῦ Κώσα ποταμοῦ κ. τ. λ.] Μετέθηκα τὸν, Καὶ, σύνδεσμον, τῆς ἀρχαίας γραφῆς κακῶς ἐχούσης, Λέγει δὲ καὶ ὁ αὐτὸς ὅτι. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν (Α, ιδ). εἴρηκε περὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἀριςοτέλους « Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ μάχεσθαι ». παρείληφα δὲ καὶ τὸ, Ὑπὸ τοῦ Κώσα ποταμοῦ, ἀντὶ τοῦ, Ὑπὸ τὸν ΚΩΣΑΝ ποταμὸν, ἑτέρων τοῦτο διορθωσάντων τῇ τῶν ἑξῆς (Δ, ιζ) ῥηθησομένων παραθέσει. ἠπόρηται μέντοι περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ποταμοῦ· παρὰ μὲν γὰρ Πορφυρίῳ φέρεται ἐπὶ λέξεως τάδε, « ΚΑΫΚΑΣΟΝ δ' ἔφασαν τὸν ποταμὸν σὺν » πολλοῖς τῶν ἑταίρων διαβαίνοντά ποτε προσειπεῖν· καὶ ὁ ποταμὸς ἀπ- » εφθέγξατο... πάντων ἀκουόντων, Χαῖρε Πυθαγόρα »· παρὰ δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ, « Καὶ ὑπὸ τοῦ ΚΑΤᾺ ΣΆΜΟΝ ποταμοῦ, διαβαίνων σὺν ἄλλοις, » ἤκουσε φωνὴν κ. τ. λ. » Διογένει δὲ (ἐν Πυθαγ. βίῳ) ΝΈΣΣΟΣ ὀνομάζεται ὁ αὐτὸς οὗτος ποταμός. εἰκὸς δὲ τὰ περὶ Πυθαγόρου τερατολογούμενα ἄλλως ὑπ' ἄλλων ἱςορῆσθαι.

ΚΕΦ. κζ, ΣΕΛ. 31, Ὠλιγώρει.] Διώρθωκα τὸ ἡμαρτημένον τῆς ἐπιγραφῆς, Ὀλιγωρεῖ· σημείωσαι δὲ καὶ τὴν μετ' αἰτιατικῆς σύνταξιν, ἐξηλλαγμένην τῆς τῶν δοκίμων χρήσεως. — Στ. 1, Ἀννίκερις.] Ἕτερον τοῦτον βούλονταί τινες παρὰ τὸν τῶν Ἀννικερείων οὕτω καλουμένων τῆς κατὰ φιλοσοφίαν αἱρέσεως ἀρχηγὸν Ἀννίκεριν. — Στ. 5, Ἀλλ' ἀεὶ κατ' αὐτῶν.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Ἀλλ' ἀεὶ κατ' αὐτὸν, τουτέςι τὸν ςοῖχον τοῦ δρόμου· τὸ δὲ, Κατ' αὐτῶν, πρὸς τὰς ἁρματοτροχίας ἔχει τὴν ἀναφοράν· ὅπερ ἴσως ἂν ἄμεινον ἐγράφετο, Κατὰ τῶν αὐτῶν, καθάπερ ἡρμήνευσε καὶ ὁ Λατῖνος μεταφραςής. — Στ. 8, Ἀδυνατόν ἐςι τὸν εἰς μικρὰ οὕτω κ. τ. λ.] Σωζέσθωσαν τοῦτο τῶν νέων οἱ φιλόμουσοι,

Χαλκῆς ὅπως δύσνιπτον ἐκ δέλτου γραφήν·

δεινοῦ γὰρ νοσήματος, τῆς ματαιοπονίας, ἀνυσιμώτατόν ἐςι φάρμακον.

ΚΕΦ. κ, σελ. 31, στ. 20, Προγονικῶν.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Γονικῶν.

ΚΕΦ. λ, ΣΕΛ. 32, στ. 9, Τετραλογίαν.] Ἔπιθι τὰ ἀνωτέρω (Β, η) σημειωθέντα μοι.

ΚΕΦ. λα, σελ. 32, στ. 18, Εὐήμερος ὁ Μεσσήνιος.] Ἐγράφετο κακῶς μετὰ διπλοῦ τοῦ ἄρθρου, Ὁ Εὐήμερος ὁ Μεσσήνιος. — Στ. 20, Σωσίας.] Ἀντὶ τούτου, Ἱππίας, ἢ Γοργίας, γραπτέον εἶναί τινες ὑπειλήφασι. σημείωσαι δὲ, ὅτι, καθά φησι Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς (Προτρεπτ. σελ. 21), οἱ πλεῖςοι τῶν κατειλεγμένων τούτων ἀθεΐας ἀπηνέγκαντο δόξαν, διὰ τὸ μὴ πιςεύειν τοῖς δι' ὀρνίθων ἢ σπλάγχνων δηλουμένοις καὶ πιςευομένοις ὑπὸ τῶν δεισιδαιμόνων, ὧν ἔοικεν εἶναι καὶ ὁ ἡμέτερος Αἰλιανός· πῶς γὰρ εἰκὸς τὸν ὀρθῶς φρονοῦντα περὶ θεοῦ, ὑπὸ τῶν γραϊκῶς διανοουμένων εὐσεβῆ νομίζεσθαι; — Ἐπίκουρος.] Καὶ μὴν οὗτος οὐ τὸ εἶναι θεοὺς, ἀλλὰ τὸ προνοεῖν αὐτοὺς τῶν ἀνθρώπων ἠρνεῖτο. — ΣΕΛ. 33, στ. 2, Διδασκαλία ἐκ τῆς παρὰ τῶν κ. τ. λ.] Γραπτέον οἶμαι, Διδασκάλια τῆς παρὰ τῶν κ. τ. λ., διαγράφοντας τὴν, Ἐκ, πρόθεσιν, καὶ τῆς πρώτης λέξεως τὸν τόνον εἰς τὴν τρίτην ἀπὸ τέλους ἀναβιβάζοντας, ἵν' ᾖ παρὰ τὸ οὐδέτερον, Διδασκάλιον· ᾧπερ Ἡρόδοτος μὲν ὡς συνωνύμῳ τοῦ Δίδαγμα ἐχρήσατο, τὸν δ' Αἰλιανὸν, ὡς Ῥωμαῖον, εἰκὸς ἀντὶ τοῦ Documentum χρήσασθαι, ὃ σημαίνει οὐ μόνον τὸ Δίδαγμα, ἀλλὰ καὶ τὸ Δεῖγμα, Τεκμήριον (Indicium).

ΚΕΦ. λβ', σελ. 33, στ. 10, Ἀπὸ γενεᾶς Ἡρακλῆν οὐ κεκλῆσθαι.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Ἀπὸ γενεᾶς Ἡρακλείδην κεκλῆσθαι. — Στ. 15, Ἦρα γὰρ ἀνθρώποισι φέρων.] Τὰ κεχαρισμένα τοῖς ἀνθρώποις ποιῶν, τουτέςιν εὐεργετῶν αὐτούς.

ΚΕΦ. λγ', σελ. 33, στ. 16, Τὴν τῶν ποταμῶν ῥύσιν.] Διώρθωκα τὸ ἡμαρτημένον, Τὴν τῶν ποταμῶν φύσιν. — Ῥεῖθρα.] Τὰ κοιλώματα τῆς γῆς, δι' ὧν ῥέουσιν οἱ ποταμοὶ, ἃ καὶ Ἔλυτρα λέγεται. — Στ. 20, Μετώπην.] Οὐ δῆλον τίνα λέγει Μετώπην. Στράβων δὲ (Η, σελ. 371). Ἀμυμώνην τινὰ κρήνην Ἀργείας λέγει περὶ τὴν λίμνην Λέρνην, οὐ μακρὰν τοῦ Ἐρασίνου, ὃς τανῦν Κεφαλάρι καλεῖται, καθά φησιν ὁ Μελέτιος· οὐ μετακινητέον μέντοι τὴν παρὰ τῷ Αἰλιανῷ γραφήν· ἐνδέχεται γὰρ τὴν Μετώπην αὐτὴν τὴν Ἀμυμώνην εἶναι, ἢ καὶ πηγὴν ἑτέραν ἐξ ἧς ἡ Λέρνη, ὡς ὑπονοεῖν παρέχει, καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς Λέρνης τὸ παρὰ τῷ αὐτῷ Μελετίῳ νεώτερον ὄνομα, Μασό. ἡ γοῦν Μετώπη, εἴτε κόρη, εἴτ' ἐκ κόρης εἰς πηγὴν μεταμορφωθεῖσα, Λάδωνος ἦν τοῦ ποταμοῦ θυγάτηρ, γυνὴ δ' Ἀσωποῦ, καὶ αὐτοῦ ποταμοῦ (Ἀπολλοδώρ. Γ, ιβ.) — Στ. 23, Οἱ ἀπὸ Κνίδου.] Τῆς Καρίας ἡ Κνίδος. ἀνέθεσαν δ' ἐν Ὀλυμπίᾳ οἱ Κνίδιοι Διὸς ἄγαλμα, καὶ ἑκατέρωθεν παρὰ τὸν Δία, Πέλοπά τε, καὶ τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν (Παυσαν. Ε, κδ'.) — Στ. 24, Τὸν αὐτὸν ποταμὸν ὁμοίως.] Τουτέςι τὸν Ἀλφειόν. ἔν τισι μέντοι τῶν ἐκδόσεων εὕρηται Τὸν Κνίδον ποταμὸν ὁμοίως, ὅπερ ἔοικε τοῦ Κασωβῶνος εἶναι διόρθωσις· ἐκεῖνος γὰρ (σημ. εἰς τὸν Ἀθήν. βιβλ. ί, σελ. 460) ἐςιν ὁ διατεινόμενος Κνίδον ἀναγνωςέον εἶναι ἐν τῷδε

τοῦ Αἰλιανοῦ τῷ χωρίῳ. — Στ. 25, Δεικνύουσιν ἐν προτομῇ.] Ἐτόλμησα· τόλμημα μὲν ἴσως οὐκ ἀνασχετὸν, καθά φησιν ὁ Κωμικὸς, ἀλλ' οὖν ἐτόλμησα τὴν παρ' ἅπασι γραφὴν, Δεικνύουσιν ἐν τιμῇ, μεταποιῆσαι εἰς τὸ, Δεικνύουσιν ἐν προτομῇ. τὸ μὲν γὰρ, Δεικνύειν ἐν τιμῇ, οὐδ' Ἑλληνικῶς πεφρασμένον ὅλως ἐστί· τὸ δὲ, Δεικνύειν ἐν προτομῇ, ὁμολογεῖ γοῦν τῇ ἱστορίᾳ· ἐν γὰρ ταῖς σωζομέναις εἰκόσι τῶν ποταμῶν εἰσὶν αἳ τὴν μὲν προτομὴν (ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ εἰς κεφαλὴν μέρος τοῦ σώματος) ἀνθρώπου, πλὴν τῶν κεράτων, τὰ λοιπὰ δὲ ταύρου σώματι εἰκασμένα ἔχουσι. σημείωσαι δὲ καὶ τὸ, Δεικνύουσι, κυρίως ἐνταῦθα εἰρημένον· παρὰ γὰρ τοῦτο καὶ αὐταὶ αἱ εἰκόνες Δείκελα ὠνομάσθησαν.

ΚΕΦ. λδ', ΣΕΛ. 34, στ. 10, Ἐν λέσχῃ καθήμενον.] Ἔπιθι τὰ σημειωθέντα μοι διὰ μακρῶν, περὶ τῆς Λέσχης, εἰς τὸν Ἡλιόδωρον (σελ. 97.) Στ. 15, Κατά τινα δαίμονα.] Τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγόμενον, Κατὰ τύχην. — Ἐπι δυσμαῖς.] Ἐλλειπτικῶς τοῦ Βίου, ἢ τοῦ Ζωῆς. — Στ. 17, Κακοῦ πρεσβυτικοῦ.] Οὕτω διωρθωσάμεθα τὸ ἡμαρτημένον Κακοῦ πρεσβυτιδίου, μνημονεύσαντες τοῦ Κωμικοῦ εἰρηκότος (Πλούτ. 270),

Πρεσβυτικῶν μὲν οὖν κακῶν ἔγωγ' ἔχοντα σωρόν·

πλὴν εἰ μή τις ὑπονοήσειε Πρεσβυτιαίου κακοζήλως γεγραφέναι τὸν Αἰλιανὸν, κατὰ τὸν τύπον τοῦ Ταλαντιαῖος.

ΚΕΦ. λέ, σελ. 34, στ. 18, Γεγηρακὼς εὖ μάλα.] Ἐβίω γὰρ ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη. — Στ. 21, Τί πράττοι;] Σημείωσαι τὸ τῆς συνηθείας ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι Τί κάμνει; ἀντὶ τοῦ Πῶς ἔχοι ὑγείας;

ΚΕΦ. λς', ΣΕΛ. 35, στ. 1, Πῶς ἔχει;] Ἄμεινον γράφειν, Πῶς ἔχοι; Στ. 2, Εἰ δὲ ἀποθάνω.] Τυπογράφων ἀβλεψίᾳ ἐφυλάχθη τὸ παρὰ πολλοῖς σωζόμενον, Εἰ δὲ ἀποθάνω. γράφε οὖν, ὡς φέρεται ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων, καὶ ἐν ταῖς τελευταίαις ἐκδόσεσιν, Ἐὰν δὲ ἀποθάνω.

ΚΕΦ. λζ', σελ. 35, στ. 5, Καὶ οὗτος δὲ οὐχ ἥκιστα.] Κάκιστα μὲν οὖν, ὦ βέλτιστε Αἰλιανέ· ἁμαρτάνει μὲν γὰρ ὁ νοσῶν, μὴ πειθόμενος τῷ θεραπεύοντι, ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο θανάτῳ τιμωρητέος.

ΚΕΦ. λή, σελ. 35, στ. 12, Τὰς Ἰάδας, τὰς Μιλησίων γυναῖκας.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Τὰς Ἰάδας, ἀλλὰ τὰς Μιλησίων γυναῖκας. ἐνδέχεται μέντοι καὶ ὀρθῶς ἔχειν τὴν μετὰ τοῦ, Ἀλλὰ, γραφήν· εὐεπίφορος γὰρ ὁ Αἰλιανὸς εἰς τοὺς πλεονασμοὺς καὶ τὰς εἰς οὐδὲν χρήσιμον παραπληρώσεις. — Στ. 14, Ἡ Μασσαλιωτῶν.] Ἴσως ἐγέγραπτο, Καὶ Μασσαλιωτῶν. — Στ. 18, Οἱ ἐφ' ἥβης.] Οὐκ ὤκνησα τρέψαι τὴν Ἀπὸ εἰς τὴν Ἐπί· Ἔφηβοι γὰρ ὁ Ἀθήναιος (σελ. 429), ἐξ οὗ ταῦτ' ἐλήφθη, καὶ οὐκ Ἄφηβοι, εἶπεν. καὶ ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν ἐτῶν παραλλάττει, Μέχρι τριάκοντα, λέγοντος τοῦ Ἀθηναίου.

ΚΕΦ. μ', ΣΕΛ. 36, στ. 5, Γιγάρτων.] Ἀκύρως τοῦτο· σημαίνει γὰρ τὰ τῆς σταφυλῆς κοκκία, ἅπερ ἡ χυδαία φωνὴ Κούκουτζα ἢ Κουκούτζια καλεῖν εἴωθεν· ὤφειλεν οὖν εἰπεῖν, καθὰ καὶ ὁ, ἐξ οὗ ταῦτα παρείληφεν, Ἀθήναιος

(σελ. 429), Στεμφύλων· ἔςι δὲ ταῦτα τὰ τῆς ςαφυλῆς ἐκπιέσματα. — Στ. 8, Καὶ ἐλέφας.] Ἀλλ' οὗτος τοσούτου δεῖ πρὸς οἶνον ἀλλοτρίως ἔχειν, ὥςε καὶ ἥδεσθαι τοῖς μεθυςικοῖς πόμασι. καὶ τὸ τῆς ἀλκῆς δὲ ἐπιλανθάνεσθαι, μεθύοντα, οὐ τῶν ἀκριβῶς εἰρημένων, εἴγε καὶ οἱ ἐκτάττειν τοὺς ἐλέφαντας εἰς πόλεμον μέλλοντες, ἐξηγρίουν ἀκράτῳ πολλῷ ποτίζοντες (Γ. Μακκαβ. Ε, β). τοῦτο δὲ οὐδὲ Αἰλιανὸς ἠγνόηκεν, εἰ καὶ τὸν ἐξ ὀρύζης ἢ ἐκ καλάμου οἶνον, οὐ τὸν ἀμπέλινον, προσφέρειν τοὺς Ἰνδοὺς τοῖς ἐλέφασι λέγει (Περὶ ζώων ἰδιότ. ΙΓ, η).

ΚΕΦ, μά, σελ. 36, στ. 12, Νυσαῖος.] Οὕτω διὰ τοῦ ῡ (οὐ διὰ τοῦ ῑ) ὁ Ἀθήναιος (σελ. 435) ἐξ οὗ ταῦτα παρελήφθη. — Στ. 13, Ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱός.] Γράφε, Οἱ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱοὶ, καθὰ διορθοῦνταί τινες· καὶ γὰρ καὶ ὁ Νυσαῖος υἱὸς ἦν Διονυσίου, καθὰ καὶ ὁ Ἀπολλοκράτης καὶ ὁ Ἱππαρῖνος. — Διονυσίου καὶ οὗτος.] Οὕτως ἑτέρου διορθώσαντος παρείληφα ἀντὶ τῆς προτέρας γραφῆς, Διονυσίου ἀνεψιὸς καὶ οὗτος. Στ. 23, Καλάνῳ...... τῷ Ἰνδῶν σοφιςῇ.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ...... Τῷ Ἰνδῷ σοφιςῇ· ἐν ἄλλοις δὲ φέρεται, Τῶν Ἰνδῶν σοφιςῇ. σημείωσαι δὲ ὅτι ἐνταῦθά τε κἀν τοῖς ἑξῆς (Ε, ς) Κάλανον ὀνομάζει Αἰλιανὸς, ὃν ὁ Πλούταρχος (Ἀλεξάνδρ. §. 65) Καλανὸν, ὀξυτόνως προφέρει. — ΣΕΛ. 37, στ. 3, Ὁ δὲ τὰ νικητήρια ἀναδησάμενος.] Ἐπεὶ τοῦ νικήσαντος ἐν τῷ βαρβάρῳ τούτῳ ἀγῶνι ἐμνημόνευσεν, ὤφειλε μηδὲ τοὺς διαῤῥαγέντας ὑπὸ τοῦ οἴνου σιωπῇ παρελθεῖν· ἦσαν δὲ εἷς καὶ τεσσαράκοντα τὸν ἀριθμὸν, ὡς καλῶς ποιῶν προσιςόρηκεν ὁ Ἀθήναιος (σελ. 437). — Στ. 4, Ἐν Διονύσου δὲ κ. τ. λ.] Ἄλλως ταῦτα ἱςόρηται παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ (σελ. 431) καὶ παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ (βίῳ Ξενοκράτ.) — Στ. 9, Ἀνθίνους.] Οὕτω γράφεται καὶ παρ' Ἀθηναίῳ· καὶ ἔςιν ἀναλογώτερον τοῦ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ Ἀνθινούς. — Στ. 11, Ἀνέπαυε καὶ ἀπέλειπε.] Οὕτω γραπτέον, ἐν παρατάσει, ἀντὶ τοῦ ἀορίςως γραφομένου παρ' ἅπασιν, Ἀνέπαυσε καὶ ἀπέλιπε (ἄλλ. Ἀφῆκε). χρῆται δ' ἐνταῦθα τε καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς (ΙΒ, ξδ) τῷ Ἀναπαύειν ἐπὶ τοῦ Ἐπιτιθέναι, οὐ πάνυ τι κυριολεκτῶν. — Στ. 16, Τὸ ἐκ Βούτης.] Διορθοῦσι Τὸ ἐκ Βουτοῦς· ἡ Βουτὼ γὰρ, τῆς Βουτοῦς, ὡς παρ' Ἡροδότῳ (Β, ρνβ' καὶ ρνέ). — Στ. 32, Ἡ πρὸς τὸν οἶνον ἄδικος ὁρμή.] Σημείωσαι τὸ Ἄδικος ἐπὶ τοῦ Ἀμέτρου τεθειμένον· ἐπεὶ καὶ τὸ ἀντιδιεςαλμένον Δίκαιος ἀντὶ τοῦ Σύμμετρος εὕρηται παρ' Ἱπποκράτει. — Στ. 33, Πλευρῖτιν ἐνειργάσατο.] Ἔτρεψα τὸ Εἰργάσατο εἰς τὸ Ἐνειργάσατο. — ΣΕΛ. 38, στ. 1. Βασιλεὺς Γέντιος πίνειν καὶ οὗτος εἴθιςο ἀκρατῶς.] Τὸ μὲν Γέντιος ἐξ ἑτέρων, τὸ δὲ Εἴθιςο ἐξ ἡμετέρας διορθώσεως, ᾧ καὶ ἀλλαχοῦ (Γ, κγ καὶ ΙΒ, λ) Αἰλιανὸς ἐχρήσατο· εἶχε δὲ ἡ προτέρα γραφὴ ὧδε, Βασιλεὺς γενναῖος πίνειν καὶ οὗτος ἑαυτῷ ἀκρατῶς.

ΚΕΦ. μβ', σελ 38, στ. 11, Καὶ οὖν ἐδεήθησαν.] Ἐν ἄλλ. γρ. Καὶ οὖν καὶ ἐδεήθησαν. — Στ. 12, Σὺν τῇ ἀνωτάτω σπουδῇ.] Ἐν ἄλλ. γρ. Σὺν τῇ ἀνωτάτῃ σπουδῇ· εἴρηκε μέντοι καὶ ἀλλαχοῦ (Περὶ ζώων ἰδιότ. Δ, μα), Σπουδὴν τὴν ἀνωτάτω. ὅπως δ' ἂν ποτ' οὖν ἔχοι τὰ τῆς γραφῆς, οὐχ ἑλληνικά· ἀνὴρ μὲν γὰρ Ἀττικὸς, ἢ γοῦν Ἕλλην, εἶπεν ἂν ἴσως, Συντονωτάτῃ σπουδῇ· ὁ δ' Αἰλιανὸς, οὐδ' ἐν αὐτῷ τῷ ἀττικίζειν τὸ Ῥωμαῖος εἶναι δυνά-

μενος ἀποκρύψασθαι, εἰς τὸ, Ἀνωτάτω (ἢ Ἀνωτάτην) σπουδὴν μεθηρμήνευσε τὸ τῆς πατρίου φωνῆς Summum studium. καὶ οὐ θαυμαστόν·

Τὸ γὰρ ἀποστῆναι χαλεπὸν
Φύσεος, ἣν ἔχει τις ἀεί,

καθά πού τις ἔφη τῶν Κωμικῶν (Ἀριστοφάν. Σφ. 1457). — Στ. 20, Οὐδὲ πείσειν.] Γραπτέον ἴσως, Οὐδὲ πείσει, διὰ τὸ προηγησάμενον, Ὅτι.

ΚΕΦ. μγ΄, σελ. 38, στ. 23, Λυσιμάχου.... Πολύμνιδος.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, Νικομάχου..... Πολυμάτιδος.

ΚΕΦ. μδ΄, ΣΕΛ. 39, στ. 10, Σφάττειν βλέπων.] Ἀριστοφάνειος ἡ φράσις καὶ σύνταξις (Σφ. 847),

Ἀλλ' εἴσαγ' ἀνύσας· ὡς ἐγὼ ΤΙΜᾼΝ ΒΛΕΠΩ·

σημαίνει δὲ τὸ Βλέπω, ἀπαρεμφάτῳ συντασσόμενον τὴν ἐπιτεταμένην καὶ ὁλοσχερῆ τῆς ψυχῆς προσοχὴν καὶ οἱονεὶ πρόστηξιν τῇ διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου δηλουμένῃ πράξει ἢ ἐνεργείᾳ· οἷον καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμέν, Βλέπει νὰ φάγῃ, νὰ πίῃ, νὰ κλέψῃ, νὰ σφάξῃ κ. τ. λ. καί, Βλέπει τί νὰ φάγῃ, καί, Ἄλλο δὲν βλέπει παρὰ νὰ φάγῃ. — Στ. 20, Καὶ οἷον..... μελῳδούσῃ σάλπιγγι.] Διορθοῦνταί τινες οὐκ ἀφυῶς, Καὶ οἷον..... μελῳδοῦσι σάλπιγγες.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΚΕΦ. α΄, ΣΕΛ. 40, στ. 9, Πλέθρου.] Ἔστι τὸ πλέθρον ἑκατὸν ποδῶν γεωμετρικῶν. — Στ. 20, Ὀφθαλμῶν πανήγυρις.] Σοφιστικῶς καὶ κακοζήλως ἀντὶ τοῦ Ὀφθαλμῶν τέρψις. καὶ οὐ θαυμαστόν· ἐπεὶ καὶ εὐθὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου φραστικὴν δύναμιν ἐπιδείξασθαι μάλα σοβαρῶς ἐπηγγείλατο. ἔστι δὲ μᾶλλον ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ καλοῦ συνέχειν ἑαυτὸν ἀδυνατοῦντος ἡ τοιαύτη δύναμις. εἴρηκε δὲ καὶ ἀλλαχοῦ (ΙΓ, α΄, σελ. 166) Ἑορτὴν ὄψεως. — Στ. 21, Καθειμένοις.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Καθημένοις. — ΣΕΛ. 41, στ. 2, Ψυχᾶσθαι.] Ψύχεσθαι, ἢ Ψυχάζεσθαι διορθοῦν ἐπεβάλλοντό τινες. ἴσως γραπτέον, Ψυχάσαι, παρὰ τὸ Ψυχάζειν ἀμεταβάτως, ᾧπερ ἐχρήσατο καὶ ἐν τῷ περὶ ζώων ἱστορίας (Ε, κα). — Στ. 14, Ἀποστέγειν τὴν ἀκτῖνα.] Τουτέστιν, Ἀποκλείειν δίκην στέγους τὸν ἥλιον. διορθούσθω δέ μοι ἐντεῦθεν ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Κολ. 313),

Κρατὶ δ' ΗΛΙΟΣΤΕΡΗΣ
Κυνῆ πρόσωπα Θεσσαλίς νιν ἀμπέχει,

γράφοντι ΗΛΙΟΣΤΕΓΗΣ. — Στ. 18, Καθαγιζόντων.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Καθαγιζομένων. — Στ 26, Ἐκ τῆς αὐτῆς δάφνης.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Ἐκ τῆς αὐτοῦ δάφνης. — ΣΕΛ. 42, στ. 1, Ἀφ' ἧσπερ οὖν καὶ τότε.] Παρείληφα τὴν διόρθωσιν τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, Ἀφ' ἧσπερ ἐρῶν καὶ τότε. — Στ. 3, Πελασγίας.] Ἐκ διορθώσεως ἑτέρων, ἀντὶ τοῦ Πελαγονίας.

ΚΕΦ. έ, ΣΕΛ. 43, στ. 5, Ἀντίγονόν γέ μήν φασι... εἶδε.] Ἀνακόλουθον τῇ συντάξει· χαίρει δὲ τοῖς τοιούτοις ὁ Αἰλιανός.

ΚΕΦ. ς΄, σελ. 43, στ. 15, Κατασκάψει ἄλλος.] Παρείληφα τὴν ὑφ' ἑτέρων διορθωθεῖσαν γραφὴν, ἀντὶ τοῦ, Κατασκάψει ἢ ἄλλος· τεθνηκὼς γὰρ ἦν Ἀλέξανδρος ἡνίκα ταῦτα ἐλέγετο.

ΚΕΦ. ζ΄, σελ. 43, στ. 18, Ψογεροὺς.] Ταὐτὸ δύναται τῷ Ἐπιψόγους, καθ' Ἡσύχιον· ὁ μέντοι Αἰλιανὸς ἐπὶ τῶν Φιλοψόγων τέταχε τὴν λέξιν, οὓς ἡ συνήθεια Ψεγαδιαςὰς ὀνομάζει, παρὰ τὸ Ψεγάδιον. τοῦτο δὲ ὑποκοριςικὸν τῷ τύπῳ, ἀλλ' οὐ τῷ σημαινομένῳ, ἐςὶ τοῦ Ψέγος, οὐδετέρου, ὅπερ οὐχ εὕρηται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις· ὡσαύτως γὰρ καὶ Ὑφάδιον φαμὲν παρὰ τὸ Ὕφος· περὶ δὲ τῶν τοιούτων ὑποκοριςικῶν ἔπιθι καὶ τὰ ἐν τοῖς ἑξῆς (Η, ιδ΄) σημειωθησόμενα. — Στ. 20, Δυσμενίδαι.] Ἔπαιξε τοῦτο, ὡς πατρωνυμικὸν δῆθεν παρὰ τὸ Δυσμενεῖς, τουτέςι Δυσμενῶν υἱοί· ἴσως δὲ καὶ βουλόμενος αἰνίξασθαι τὰς οὕτω λεγομένας κατ' εὐφημισμὸν Εὐμενίδας θεάς. ὅθεν καί τινες εἰς τὸ Δυσμενίδες τρεπτέον εἶναι ὑπέλαβον.

ΚΕΦ. ή, ΣΕΛ. 44, στ. 1, Κατὰ σπουδάς.] Ἀριςοφάνειος ἡ φράσις (Ἱππ. 1370),

Οὐδεὶς κατὰ σπουδὰς μετεγγραφήσεται·

ἐκφράσαις δ' ἂν τοῦτο Γαλλιςὶ, Par intrigue. — Στ. 4, Πυῤῥιχιςαῖς.] Τοῖς τὴν Πυῤῥίχην οὕτω καλουμένην ὄρχησιν ὀρχουμένοις.

ΚΕΦ. θ, σελ. 44, στ. 19, Ὧν ἕνα.] Τὸν Ἕκτορα, περὶ οὗ φησι (Ἰλιάδ. Ο, 605),

Μαίνετο δ' ὡς ὅτ' Ἄρης ἐγχέσπαλος.....

Στ. 24, Κατὰ τὴν Κρητῶν ἔννοιαν.] Κρῆτες γὰρ ἐν ταῖς παρατάξεσι τοὺς καλλίςους κοσμήσαντες, διὰ τούτων τῷ ἔρωτι θύουσι (Ἀθην. σελ. 561).

ΚΕΦ. ι, ΣΕΛ. 45, στ. 2, Ὅτι τις..... προείλετο.] Οὕτω γράφειν δεῖν ἔγνων, μεταποιήσας εἰς τὸ Ὅτι τὸ Ὅτε· τὸ δὲ Προείλετο, ἀντὶ τοῦ Εἵλετο, ἐξ ἑτέρων ἐςὶ διορθώσεως. κέχρηται δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς (ΙΔ, ι) τῷ συνθέτῳ. — Στ. 4, Ἐπέβαλον.] Δι' ἣν αἰτίαν μετεποίησα τὸ Ὅτε εἰς τὸ Ὅτι, διὰ τὴν αὐτὴν ταύτην καὶ τὸν παρατατικὸν, Ἐπέβαλλον, εἰς τὸν ἀόριςον, Ἐπέβαλον, τρεπτέον εἶναι ὑπείληφα· ὡς ἅπαξ γὰρ γεγονὸς ἱςόρηται τὸ λεγόμενον, καθὰ δὴ καὶ τὸ τούτου ἐχόμενον, « Ἄλλον δέ τινα ἄνδρα..... ὅτι χρηςὸς ὁ κ. τ. λ. »

ΚΕΦ. ιά, σελ. 45, στ. 16, Οἱ Περιπατητικοί.] Οὐ τῶν Περιπατητικῶν, ἀλλ' Ἱπποκράτους τὸ δόγμα, ἢ μᾶλλον Ἡρακλείτου, ἐξ οὗ παραλαβὼν κατεχώρισεν ἐν τῷ περὶ ἐνυπνίων συντάγματι Ἱπποκράτης, ἢ ὅςις ποτ' ἦν ὁ τοῦ συντάγματος ἐκείνου πατήρ.

ΚΕΦ. ιβ, σελ. 45, στ. 22, Ἐπεὶ τοὐναντίον... τὰ ἐκ τούτων κ. τ. λ.] Ἢ γραπτέον, Ἐναντία, ἵν' ᾖ, Ἔςι καταμαθεῖν τὰ ἐκ τούτων, ἐναντία ὄντα τοῖς γιγνομένοις παρὰ τοῖς ἄλλοις· ἢ τρεπτέον τὸ ἄρθρον, Τὰ, εἰς τὸν, Καὶ, σύνδεσμον· ὃ καὶ ἄμεινον. ἔςαι δὲ ὁ νοῦς, Τοὐναντίον γὰρ ἐςι καταμαθεῖν καὶ ἐκ τούτων, τουτέςι, τῶν ἑξῆς ῥηθησομένων. — Στ. 24, Εἰσπνεῖν.] Ὅθεν καὶ

Εἰσπνήλης παρὰ Λάκωσιν ἐκαλεῖτο ὁ ἐραςής. ἔλεγον δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ Ἐμπνεῖν, καθά φησι Πλούταρχος (Κλεομέν. §. 3.) — ΣΕΛ. 46, στ. 4, Τῇ Σπάρτῃ.] Διορθοῦνταί τινες γράφοντες, Ἐν τῇ Σπάρτῃ. — Στ. 5, Καὶ τὸ ἔτι θερμότερον.] Καὶ τὸ ἔτι δεινότερον· ὅτι δὲ καὶ τοῦτο σημαίνει ἡ λέξις, μάρτυς ὁ Κωμικὸς (Πλούτ. 415),

Ὦ θερμὸν ἔργον, κἀνόσιον, καὶ παράνομον.

ΚΕΦ. ιδ. σελ. 46, στ. 12, Λόγος ἔχει.] Διέγραψα τὸ πρὸ τοῦ Λόγος βάρβαρον ἄρθρον· τὸ μὲν γὰρ Λόγος ἔχει, ταὐτὸ δύναται τῷ Λέγεται, ἢ τῷ Φασί· τοῦ δὲ ἐνάρθρου ἡ χρῆσις οἰκεία τοῖς παροιμίας τινὸς μνημονεῦσαι βουλομένοις, οἷον, « Ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος εὖ ἔχει, ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πέ» λάζει ». — Δωμάτων.] Ἴσως γρ. Δωματίων, τουτέςι, Κοιτώνων, θαλάμων· καὶ γὰρ ὁ Ἀθήναιος (σελ. 442), ἐξ οὗ ταῦτα, τοὺς ἰδίους θαλάμους ἐκμισθῶσαι σὺν ταῖς αὑτων γυναιξὶ τοὺς Βυζαντίους φησί. — Στ. 14, Ἐπιμισθώσαντας.] Ἐπιλέλησμαι οὐκ οἶδ' ὅπως γράψαι Ἀπομισθώσαντας, ὡς ἔν τινι τῶν ἀντιγράφων φέρεται. — Στ. 21, Ἀλλοτριώτατα.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Ἀλλοτριώτατοι. — ΣΕΛ. 47, στ. 4, Ἐπίνομεν.] Διωρθωσάμην ἐκ τοῦ Ἀθηναίου, ἀντὶ τοῦ, Ἔπινε. τὴν δὲ διάθεσιν καὶ τάξιν τῶν ςίχων ἐξ ἑτέρων παρείληφα.

ΚΕΦ. ιε, σελ. 47, στ. 8, Διαβεβόηται.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ Διαβεβαίωται. — Στ. 9, Δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Δὲ νῦν τὴν τοιαύτην αἰτίαν· πάλαι γὰρ ταῦτα, καὶ οὐκ ἐπ' Αἰλιανοῦ, ἱςόρηται τὰ περὶ Ἰλλυριῶν. — Στ. 12, Ἢ ἂν βούληται.] Οὕτω γράφειν δεῖν ἔγνων, ἀντὶ τοῦ Ἐὰν βούληται· δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς. Ἀθήναιος δὲ (σελ. 443) τἀναντία ἱςόρηκε, λέγων ὅτι ταῖς γυναιξὶν ἐφεῖτο προπίνειν οἷς ἂν τύχοιεν τῶν παρόντων.

ΚΕΦ. ιζ. σελ. 47, στ. 22, Ἐφ' ἡσυχίας κατεβίωσαν;] Παρεμυθησάμεθα μικρὸν τῇ ἐρωτηματικῇ ςίξει τὸ τοῦ χωρίου γριφῶδες. παράβαλλε δὲ τοῖς ἑξῆς (Ζ, ιδ.) — ΣΕΛ. 48, στ. 16, Οὖσαν· καὶ διὰ ταῦτα οὔτε ἐπεψήφισεν Ἀθηναίοις τὸν κ. τ. λ.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως ἀντὶ τοῦ, Οὖσαν Ἀθηναίοις· καὶ διὰ ταῦτα οὔτε ἐψήφισε τόν. Ἐπιψηφίζειν γὰρ ἐλέγετο παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, τὸ ψήφους προβάλλοντα τῷ δήμῳ ἐρωτᾷν, ὅτῳ δοκεῖ, ἢ μὴ δοκεῖ καταγνῶναί τινος· ὅπερ οἱ Γάλλοι διὰ τοῦ Mettre aux voix ἐκφράζειν εἰώθασι. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ξενοφῶν (Α. Ἀπομνημ. α, 18), αὐτὸ τοῦτο περὶ Σωκράτους λέγων, ὅτι, « Ἐπιςάτης ἐν τῷ δήμῳ γενόμενος, ἐπιθυμήσαντος » τοῦ δήμου παρὰ τοὺς νόμους ἐννέα ςρατηγοὺς μιᾷ ψήφῳ ἀποκτεῖναι πάν» τας, ουκ ἠθέλησεν ἐπιψηφίσαι ». καὶ σημείωσαι ὅτι δέκα λέγει τοὺς ςρατηγοὺς Αἰλιανὸς, καθὰ καὶ Οὐαλέριος Μάξιμος, καὶ πολὺ πρότερον Πλάτων· Ξενοφῶν δὲ ἐννέα· περὶ ἧς διαφορᾶς ἔπιθι τὰ σημειωθέντα ὑπὸ τῶν κριτικῶν εἰς τὸν Διόδωρον τὸν Σικελιώτην (ΙΓ, ρα). — Στ. 23, Ἐπὶ ςόμα.] Ἔσωσε τοῦτο ἡ συνήθεια εἰς ἐπίρρημα τρέψασα τὸ, Ἐπίςομα, ὅπερ οἱ εἰς τὸ χυδαιέςερον καταφερόμενοι, Πίςομα, καὶ Πίςουμα λέγουσιν. — Στ. 32, Ἀφίκοντο καὶ ἐκεῖνοι.] Διαγραπτέος ὁ Καί. — ΣΕΛ. 49, στ. 1,

Ἐνέτρεψαν τὴν σύγκλητον.] Εἰς αἰδῶ καὶ σέβας ἐκίνησαν. οὐ πολὺ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ Ἐντρέπω καὶ ἡ Ἐντροπὴ, κατακορέςερον τούτοις χρησαμένων τῶν μεταγενεςέρων, καὶ μάλιςα τῶν κατὰ τοὺς Πτολεμαϊκοὺς καὶ τοὺς ἑξῆς χρόνους. ἡ δὲ συνήθεια τὸ μὲν Ἐντροπὴ οἶδε· τοῦ δὲ ῥήματος τὴν μέσην ἐφύλαξε διάθεσιν, Ἐντρέπομαι, ἐπὶ μεταβατικῆς ἐννοίας χρησαμένη τῷ Ἐντροπιάζω, ὃ ταὐτὸ δύναται τῷ Καταισχύνω. Πλούταρχος δὲ καὶ Διατρέπω ἀντὶ τοῦ Ἐντρέπω εἴρηκε· καὶ ἴσως ἦν ὅτε ἦν ἐν χρήσει καὶ τὸ μετὰ διπλῆς προθέσεως Διεντρέπω, ὅθεν τὸ τῆς συνήθειας Ἀδιέντροπος, ὁ ἀναίσχυντος, ὃν ἡ χυδαΐζουσα φωνὴ Ἀδιάντροπον ὀνομάζει· ἐνδέχεται μέντοι μὴ τῷ ᾱ, ἀλλὰ τῷ πλεονασμῷ τοῦ ν̄ γεγονέναι τὸν χυδαϊσμὸν, ἀντὶ τοῦ Ἀδιάτροπος, ὃν ὁ Σειρὰχ (Κϛ, ια) Ἀδιάτρεπτον εἴρηκεν « Ἐπὶ θυγατρὶ ἀδιατρέπτῳ » ςερέωσον φυλακὴν, ἵνα μὴ, εὑροῦσα ἄνεσιν, ἑαυτῇ χρήσηται ». — Στ. 3, Ἐγὼ δὲ πολιτείαν φαίην ἄν.] Ὁ μὲν Δὲ ἐξ ἀντιγράφου· προσέθηκα δὲ καὶ τὸν Ἄν, διὰ τὸ ἀσόλοικον· ἐγέγραπτο γὰρ, Ἐγὼ καὶ πολιτείαν φαίην. — Στ. 11, Κἂν ἁρπάσαιμι.] Ἔτρεψα τὸ Καὶ εἰς τὸ Κἂν, ἵν' ᾖ ὁ νοῦς ἐμφατικῶς, Οὐχ ὅπως ἂν λάβοιμι διδομένην ὑφ' ἑτέρου, ἀλλὰ καὶ ἁρπάσαιμι ἂν ἐπιδραμὼν αὐτὸς, ἢν μή τις διδῷ.

ΚΕΦ. ιή, σελ. 49, στ. 15, Καὶ ὑπὲρ τούτων ὁ Σειληνὸς ἔλεγε.] Οὐκ ἔῤῥωται τὸ χωρίον· ὤφειλε γὰρ εἶναι, Ἀτὰρ οὖν καὶ ὑπὲρ κ. τ. λ. (ὡς Β, μδ, Γ, κ, Δ, ιθ) ἢ, Καὶ οὖν καὶ ὑπὲρ (ὡς Β, ιζ), ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, ἵν' εἶχε συνάπτεσθαι τοῖς προηγουμένοις. — ΣΕΛ. 50, στ. 1, Καὶ διατελοῦσιν (ἢ δ' ὃς) ὑγιεῖς καὶ ἄνοσοι.] Παρείληφα τὸ Ὑγιεῖς ἐξ ἀντιγράφων. — Στ. 9, Διακοσίων μυριάδων..... καὶ διαπλεύσαντάς γε τὸν ὠκεανὸν μυριάσι χιλίαις ἀνθρώπων.] Ἀνάρθρως, Ἀνθρώπων, γραπτέον εἶναι ὑπείληφα, ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασι, Τῶν ἀνθρώπων· ἴσως δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ, Διακοσίων μυριάδων, γραπτέον, Δισχιλίων μυριάδων, ἵνα μὴ μάχοιτο ἀλλήλοις τὰ λεγόμενα· εἰ γὰρ διακοσίων ἦν μυριάδων ὁ τῶν οἰκητόρων ἀριθμὸς, πῶς δισχιλίαις μυριάσι διαπλεῦσαι τὸν ὠκεανὸν ἠδύναντο; ἐφεῖται μὲν γὰρ τῷ μυθολογοῦντι ἀπίθανα, οὔ γε μὴν καὶ ἀδύνατα τερατεύεσθαι. — Στ. 18, Ὡς φαύλως.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Ὡς φαύλους. — Στ. 24, Κατειλῆφθαι δὲ οὔτε ὑπὸ σκότους κ. τ. λ.] Ἔοικέ πως ταῦτα τοῖς τῷ Πυθέᾳ τερατολογηθεῖσι περὶ Θούλης τῆς νήσου, ἐν ᾗ οὔτε γῆ, κατ' ἐκεῖνον, ὑπῆρχεν ἔτι, οὔτε θάλασσα, οὔτ' ἀὴρ, ἀλλὰ σύγκριμά τι ἐκ τούτων ἁπάντων πλεύμονι θαλαττίῳ ἐοικὸς (Στραβ. Γεωγρ. Β, σελ. 104). — ΣΕΛ. 51, στ. 8, Ὁ Χῖος.] Θεόπομπος δηλονότι ὁ ἐκ Χίου, Ἰσοκράτους μαθητὴς, ὁ ταῦτα μυθολογήσας.

ΚΕΦ. ιθ, σελ. 51, στ. 11, Ἠρέσκετο.] Προειλόμην τὸν ἐν ἀντιγράφοις παρατατικὸν τοῦ παρ' ἄλλοις Ἠρέσατο. — Στ. 27, Ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγεγόνει ὁμοῦ τι, καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν κ. τ. λ.] Σύναπτε τὸ, Ὁμοῦ τι, τῷ Ὀγδοήκοντα, ἵν' ᾖ ὁ νοῦς, Σχεδὸν ὀγδοήκοντα, ὥς φαμεν ἐν τῇ συνηθείᾳ. οἱ δὲ πρὸ ἡμῶν ἅπαντες, τῇ κακῇ στίξει τοῖς ἑπομένοις συνάψαντες (ἐγράφετο γὰρ, Ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγεγόνει, ὁμοῦ τι καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν), ἀντὶ τοῦ Ἅμα ἐξεδέξαντο· εἰσὶ δ' οἳ καὶ εἰς τὸ Ὁμοῦ τε μεταβαλεῖν ὥρμησαν. — ΣΕΛ. 52, στ. 22, Εἰς τοσοῦτον προῆλθε φιλοτιμίας.] Ἐπηνώρθωκα τὸ κακῶς γεγραμμένον Περιῆλθε.

ΚΕΦ. κ', σελ. 52, στ. 30, Κατεσκευάσαι.] Ἐν ἑτέροις γρ. Διεσκευάσαι.

ΚΕΦ. κβ, ΣΕΛ. 53, στ. 17, Ἀναθέμενος τοῖς ὤμοις.] Προσέθηκα τὸ ἄρθρον, διά τε το ἀσόλοικον, καὶ ὅτι αὐτὸς Αἰλιανὸς ἐχρήσατο, αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ τὸν Αἰνείαν καὶ ἀλλαχοῦ (Σουΐδ. λέξ. Εὐάγκαλον) διηγούμενος.

ΚΕΦ. κγ, ΣΕΛ. 54, στ. 2, Καλὰ δὲ καὶ τὰ τῆς ἄλλης.] Προσέθηκα τὸ ἄρθρον, Τὰ, ἐπίσης ὂν ἀναγκαῖον, ὥσπερ δὴ καὶ τὰ προηγούμενα καὶ τὰ ἑπόμενα. — Στ. 11, Παρ' Εὐμαίῳ.] Οἱ μὲν, Παρ' Εὐμένει, ἕτεροι δὲ, Παρὰ Μηδίῳ, γραπτέον εἶναι διατείνονται ἐνταῦθα. — Στ. 18, Ἀπεῖχε τῶν βασιλείων.] Γράφε, Ἀπεῖχε δὲ τῶν βασιλείων· εἰκὸς γὰρ παρῶφθαι τὸν σύνδεσμον ἁμαρτίᾳ τῶν γραψάντων. — Στ. 22, Ἀναγράψαντες.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, Γράψαντες. — Στ. 24, Καὶ ἐκεῖνός ἐςι.] Καίπερ εὐεπιφόρου εἰς τοὺς ἀκαίρους πλεονασμοὺς ὄντος τοῦ Αἰλιανοῦ, εἰκὸς ὅμως ἐνταῦθα ἡμαρτῆσθαι τὴν γραφὴν, ἀντὶ τοῦ, Καὶ Διόδοτός ἐςι· παρὰ γὰρ τῷ Ἀθηναίῳ (σελ. 434), ἐξ οὗ ταῦτα ἠρανίσατο ὁ Αἰλιανὸς, διαῤῥήδην ὁ Δίοδοτος μνημονεύεται· « Ἔπινε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος πλεῖςον. . . . . δηλοῦται » δὲ τοῦτο ἐν ταῖς ἐφημερίσιν αὐτοῦ, ἃς ἀνέγραψαν Εὐμένης τε ὁ Καρδια- » νὸς, καὶ Διόδοτος ὁ Ἐρυθραῖος. »

ΚΕΦ. κδ, σελ. 54, στ. 25, Τῶν τε ἄλλων σπουδαίων.] Προσέθηκα τὸν, Τε, διὰ τὸ ἐπαγόμενον, Καὶ σὺν καί. — Στ. 27, Ἀποθνήσκοντι.] Μεταμέλει μοι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποκαταςήσαντι τὸ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φερόμενον Ἀποθνήσκοντι, ἀντὶ τοῦ, Ἀποθνήσκοντα.

ΚΕΦ. κς', ΣΕΛ. 55, στ. 13, Φιλόπατρις.] Προειλόμην τὴν τῶν κριτικῶν διόρθωσιν τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς Φιλόπαις. — Στ. 18, Ὡς δ' οὐκ ἐπείσθη.] Ἀσυνάρτητον τοῦτο πρὸς τὰ ἄνω· ὅθεν οὐκ ἀπιθάνως διορθοῦνταί τινες, Ὁ δ' οὐκ ἐπείσθη. ἔγνων μέντοι κατὰ χώραν ἐᾶν τὴν γραφὴν διὰ τὸ εὐκατάφορον τοῦ Αἰλιανοῦ ἐπὶ τὰς τοιαύτας ἀσυνταξίας. — Στ. 25, Ὁ δὲ συνεβούλευε.] Ὁ Πίνδαρος δηλονότι, μετὰ τὸ συνάψαι τὰ τείχη τῷ νεῷ διὰ τῶν θωμίγγων. ἴσως δὲ γραπτέον, ὥς τινες παρῄνεσαν, Τότε δὲ συνεβούλευε. ἱςορεῖ τοῦτο καὶ Ἡρόδοτος (Α, κς'), παρεὶς τὸ Πινδάρου ὄνομα. Θῶμιγξ δὲ, τὸ λεπτὸν σχοινίον, κατὰ τοὺς Λεξικογράφους. — ΣΕΛ. 56, στ. 3, Τὴν μετ' ἐλευθερίας ἀσφάλειαν.] Οὕτω διορθωτέον ᾠήθην εἶναι τὸ παρ' ἅπασι κακῶς γραφόμενον, Τὴν μετ' ἐλευθερίας φυγήν.

ΚΕΦ. λ', ΣΕΛ. 57, στ. 8, Ὁ τῆς τραγῳδίας ὑποκριτής.] Εἰκὸς παραλελεῖφθαί τι τῶν περὶ Διογένους ἐνταῦθα ἀβλεψίᾳ τῶν ἀντιγραφέων, ὅπερ ἀναπληροῦν ἔξεσιν ἐκ τοῦ περὶ ζώων ἰδιότητος (ς', ά) « Ἀκόλαςον κοίτην » ἀπείπατο παντελῶς πᾶσαν ».

ΚΕΦ. λβ', σελ. 57, στ. 19, Οὐκ ἐπὶ τέχνῃ κιθαρίζειν μέλλοντι.] Οὐ μέλλοντι τῷ κιθαρίζειν ὡς ἐπιτηδεύματι καὶ τέχνῃ χρήσεσθαι, οὐκ ἐσομένῳ κιθαριςῇ· τοῦτο γὰρ ἐνταῦθα τὸ, Ἐπὶ τέχνῃ, βούλεται, πρὸς ὃ ἀντιδιέςαλται τὸ, Ἐπὶ παιδείᾳ τι μανθάνειν· ἢ δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων τῷ Πλάτωνι (Πρωταγόρ. σελ. 312), « Τούτων γὰρ σὺ ἑκάςην οὐκ ἐπὶ τέχνῃ ἔμαθες, « ὡς δημιουργὸς ἐσόμενος, ἀλλ' ἐπὶ παιδείᾳ, ὡς τὸν ἰδιώτην καὶ τὸν ἐλεύ- « θερον πρέπει ». περιττὴ δὲ ἡ ἐπανάληψις τῆς μετοχῆς, Μέλλοντι. —

Στ. 20, Μὴ ὢν ἀπαίδευτος.] Ἱςορίας δηλονότι. ὁ νοῦς, ἐφοβήθη τὴν τύχην τοῦ Λίνου, εἰδὼς ἐξ ἱςορίας ἃ Λῖνος ἐπεπόνθει ὑφ' Ἡρακλέους.

ΚΕΦ. λγ, ΣΕΛ. 58, στ. 7, Εἰ μὴ ἐγὼ κ. τ. λ.] ἐκ τῆς Ἰλιάδος (Ε, 215)· τὸ δὲ πλῆρες,

Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φὼς,
Εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην.

ΚΕΦ. λέ, σελ. 58, στ. 16, Ῥᾳθυμίᾳ.] Ῥᾳθυμίαν ἐνταῦθα λέγει τὴν διάχυσιν καὶ περιχάρειαν τῆς ψυχῆς· ᾗ δῆλον καὶ ἐκ τοῦ Ἐκραθυμῶ, καὶ τοῦ Ἐκραθύμησις, ἅπερ ἡ χυδαία συνήθεια μετεποίησεν εἰς τὸ Ξεραθυμῶ, καὶ Ξεραθύμησις. — Φυλάττειν.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Φυλαχθῆναι.

ΚΕΦ. λϛ΄, σελ. 58, στ. 20, Ὄχνη ἐπ' ὄχνῃ κ. τ. λ.] Ἐν ἄλλοις, Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδυσσ. Η, 120), ἐξ οὗ καὶ παρῴδησεν αὐτὰ ὁ Σταγειρίτης. μνημονεύει δὲ τῆς παρῳδίας καὶ Εὐςάθιος, ἐξηγούμενος τὸ Σῦκον ἐπὶ σύκῳ, « Ὅπου τὰ τῆς συκοφαντίας διηνεκῆ καὶ ἀδιά-» δοχα, καὶ τῷ μακρῷ τοῦ χρόνου συμπαρεκτεινόμενα ». — ΣΕΛ. 59, στ. 4, Τὸν καθ' ἑαυτὸν.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ Τὸν κατ' αὐτόν.

ΚΕΦ. λζ΄, σελ. 59, στ. 5, Ὥσπερ ἐπὶ ξενίᾳ παρακαλοῦντες ἑαυτοὺς, ἢ ἐπί τινα ἑορταςικὴν θυσίαν, συνελθόντες καὶ ςεφανωσάμενοι.] Καὶ τῇ γραφῇ καὶ τῇ ςίξει ἡμάρτητο τὸ χωρίον, Ὥσπερ ἐπὶ ξενίᾳ..... ἑορταςικὴν θυσίαν ἀνελθόντες, καὶ ςεφανωσάμενοι. διώρθωκα οὖν, τρέψας τὸ παρ' ἅπασιν Ἀνελθόντες εἰς τὸ Συνελθόντες, καὶ διαςείλας τοῦ προηγουμένου, Θυσίαν. ἴσως δὲ διά γε τοῦτο τὸ Θυσίαν, καὶ τοῦ, Ξενίᾳ, τὸ ἔν τινι τῶν ἀντιγράφων φερόμενον, Ξενίαν, προελέσθαι ὤφειλον.

ΚΕΦ. λθ, σελ. 59, στ. 17, Ἀχράδας.] Τὰς ἀγρίας ἀπίους, ἅσπερ ἡ συνήθεια Ἀχλάδας, καὶ οὐδετέρως, Ἀχλάδια, καλεῖ, τρέψασα τὸ ρ̄ εἰς τὸ λ̄, καθὰ καὶ ἐν ἄλλοις, ὧν ἐποιησάμεθα μνείαν ἐν ταῖς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σημειώσεσι (σελ. 218). — Καλάμους.] Τὰ ἐν τῇ συνηθείᾳ Σακχαροκάλαμα. Στ. 19, Τέρμινθον.] Λέγεται καὶ Τερέβινθος· ἡ δ' ἐξ αὐτῆς ῥέουσα ῥητίνη καλεῖται Τερεβινθίνη, ὅθεν τὸ τῶν Γάλλων **Térébenthine**, καὶ τὸ τῶν Ἰταλῶν **Trementina**. ἡ συνήθεια τὸ μὲν δένδρον ἐκάλεσε Τζικουδίαν, τὸν δὲ καρπὸν, Τζίκουδον, οὐδετέρως· καὶ ἔοικεν ἁμαρτηθείσης πρῶτον τῆς τοῦ καρποῦ γραφῆς, Τζίκουδον, παρὰ τὸ ὑποκοριςικὸν τοῦ Κόκκου Κοκκίδιον (ὅπερ ἐπ' ἄλλων καὶ Κούκουδον κοινῶς λέγεται), ἔπειτα καὶ τὴν κλῆσιν τοῦ δένδρου εἰς τὸ Τζικουδία μεταπεσεῖν, ὥσπερ ἂν εἰ φαίη τις Κοκκιδία, τουτέςιν ἡ τοὺς κόκκους φέρουσα.

ΚΕΦ. μ΄, ΣΕΛ. 60, στ. 1, Σάτυροι. Σάτυροι δέ.] Διαγραπτέον τὸ πρῶτον, Σάτυροι· λείπει δὲ καὶ ἔν τινι τῶν ἀντιγράφων. — Στ. 2, Τὸν δὲ Σίλλον ψόγον κ. τ. λ.] Οὕτω γραπτέον παροξυτόνως ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις Σιλλόν· Σίλλος μὲν γὰρ οὐσιαςικῶς ἐςιν ὁ ψόγος καὶ διασυρμὸς, ὅθεν καὶ τὸ Σιλλαίνειν, ἤγουν τὸ σκώπτειν καὶ διασύρειν, καὶ ὁ Σιλλογράφος ἐπονομασθεὶς Τίμων, διὰ τὸ ἐμμέτρως σκῶψαι πολλοὺς τῶν ἀρχαίων. Σιλλὸς δὲ, ἐπιθετικῶς, ἢ Σιλὸς (γράφεται γὰρ καὶ οὕτως), ταὐτὸ δύναται

τῷ Σιμός. καὶ ἔοικεν ἐντεῦθεν καὶ ὁ Σίλλος πεποιῆσθαι, διὰ τὸ σιμοῦν ἀμη-γέπη τὴν ῥῖνα τοὺς σκώπτοντας. — Στ. 5. Οἰνάδων.] Διορθοῦσί τινες Οἰνάρων, ἔςι δὲ Οἴναρα τὰ τῆς ἀμπέλου φύλλα· Οἰνὰς δὲ αδος, ἡ καὶ Οἴνη, αὐτὴ ἡ ἄμπελος· Οἰνάνθη δὲ ἡ πρώτη ἔκφυσις τῆς ἀμπέλου.

ΚΕΦ. μά, σελ. 60, Μετωνυμίαι.] Ἐπωνυμίαι, ὤφειλεν εἰπεῖν, οὐ γὰρ μετωνομάζετο, ἀλλ' ἐπωνομάζετο παρ' ἄλλοις ἄλλως ὁ Διόνυσος. — Στ. 7, Φλεῶνα.] Οἱ δὲ Χῖοι καὶ Φλέα ἀπὸ τῆς Φλεὺς εὐθείας, ἧ φησιν ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 796). εὕρηται δὲ καὶ Φλυοῦς, ουντος, ὁ αὐτὸς καλούμενος (Σχολ. Ἀπολλων. Ἀργον. Α, 115).

ΚΕΦ. μβ', σελ. 60, στ. 9, Ἐλέγη καὶ Κελαινή.] Ἄλλως ταύτας ὀνομάζει Ἀπολλόδωρος (Β, β'), καὶ τρεῖς γεγονέναι φησὶ, Λυσίππην, Ἰφινόην καὶ Ἰφιάνασσαν. — Στ. 15, Ὡς ἐνθεώτατοι.] Γραπτέον, Ὡς ἐνθεώτατα, τουτέςιν ἄγαν ἐνθουσιαςικῶς καὶ μετὰ πάσης ἀκοσμίας. — στ. 16. Ἡ τραγῳδία.] Οἷα ἐςὶν ἡ καλουμένη τοῦ Εὐριπίδου Βάκχαι. — Στ. 17, Λευκίππην κ. τ. λ.] Καὶ αὗται ἄλλως παρ' ἄλλοις ὀνομάζονται. — Στ. 21, Ἐργάνην.] Οὐσιαςικῶς ἐνταῦθα, οὐκ ἐπιθέτως ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν (Α, β), ἐκδεκτέον τὸ Ἐργάνην.

ΚΕΦ. μγ', ΣΕΛ. 61, στ. 17, Οὐκ ἀλεείνας.] Οὐκ εὐλαβηθεὶς, οὐ ζητήσας ἐκκλίναι, ὡς ἐξηγεῖται Ἡσύχιος (λεξ. Ἀλεείνων). ἐνδέχεται μέντοι τὴν γραφὴν ὑπάρξαι πάλαι, Οὐκ ἀλεγύνας, τουτέςιν, οὐ φροντίσας, οὐδένα λόγον ποιησάμενος· καὶ ἔςι πολὺ παρ' Ὁμήρῳ τὸ Ἀλεγύνειν, καὶ τὸ θεματικώτερον Ἀλέγειν, ἀντὶ τοῦ Φροντίζειν, οἷον (Ἰλιάδ. Π, 388),

Ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.

Στ. 19, Οὐδὲ παραιτητόν.] Παρείληφα ἐξ ἑτέρων διορθώσεως ἀντὶ τῆς γραφῆς, Οὐδ' ἀπαραίτητον. — Στ. 20, Ἀλλ' αὐτῶν κεφαλῆσι.] Παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν (Ἰλιάδ. Δ, 162),

Σὺν σφῇσι κεφαλῇσι, γυναιξί τε καὶ τεκέεσσιν.

ΚΕΦ. μδ', σελ. 61, στ. 26, Συμπεριτυγχάνουσιν.] Ἐξαλειπτέα δοκεῖ ἡ ἑτέρα τῶν προθέσεων, ἡ πρώτη. — ΣΕΛ. 62, στ. 1, Ὁ δὲ δεύτερος.] Ἐξ ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ, Ὁ δὲ ἕτερος. — Στ. 7, Καὶ τῷ ἑτέρῳ δέ.] Περιττὸς ὁ Καί.

ΚΕΦ. μζ', ΣΕΛ. 63, στ. 3, Κλέπτων.] Κρύπτων. — Στ. 7, Ἐκαινούργει.] Ἐνεωτέριζε. — Στ. 12, Ἀντιπάτρῳ τὸν Πειραιᾶ προδιδόναι.] Μᾶλλον μὲν οὖν Κασσάνδρῳ τῷ τοῦ Ἀντιπάτρου, ὡς ἱςορεῖ Πλούταρχος (ἐν Φωκίωνι). ἀντὶ δὲ τοῦ Προδιδόναι, ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων φέρεται Παραδοῦναι.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΕΦ. ά, ΣΕΛ. 64, στ. 11, Παρακαταθήκην.] Ἐπὶ τῆς ὑποθήκης, ἤγουν τοῦ ἐνεχύρου, ἐνταῦθα. — Στ. 14, Ὡς πολλὰ ἁμαρτάνοντα, τοῦ σώματος διὰ τὸ γῆρας πεπονηκότος.] Διωρθωσάμην τὸ κακῶς γεγραμμένον, Ὡς πολλὰ ἁμαρτάνοντος τοῦ σώματος, τοῦ διὰ τὸ γῆρας πεπονηκότος.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. β΄, ΣΕΛ. 65, στ. 11, Κιθαριστήν.] Κιθαριστὴς (ὁ καὶ Ψιλοκιθαριστὴς λεγόμενος) ἐστὶν ὁ κιθαρίζων, Κιθαρῳδὸς δὲ ὁ μετὰ τοῦ κιθαρίζειν ᾄδων.

ΚΕΦ. γ΄, σελ. 65, στ. 22, Ἱματίων.] Ἴσως ἐγέγραπτο μετὰ τοῦ συνδέσμου, Καὶ ἱματίων.

ΚΕΦ. δ΄, ΣΕΛ. 66, στ. 2, Ἀπειλεῖ. . . . . ΖΗΜΙΑΝ ΤΟ ΤΙΜΗΜΑ ΔΡᾼΝ.] Ἐξηγοῦνται τοῦτο ἀπιθάνως πάνυ, Ἀπειλεῖ ὁ νόμος τῷ γράψαντι ζημίαν ἐπιβαλεῖν τὸ τίμημα τῆς γραφῆς. ἡμεῖς δὲ θαῤῥοῦντες ἀποφαινόμεθα ἡμαρτῆσθαι τὸ χωρίον· εἰ δέ τις καὶ τὴν διόρθωσιν παρ' ἡμῶν αἰτοίη, ταύτην δὲ οὐκ ἔτι θαῤῥούντως ἂν ἔχοιμεν παρασχέσθαι· εἰκὸς μέντοι γεγραφέναι τὸν Αἰλιανὸν, Ἀπειλεῖ. . . . . ΖΗΜΙΑΣ ΠΡΟΣΤΙΜΗΜΑ ΑΙ ΔΡΑΧΜΩΝ, ἢ, Ἀπειλεῖ. . . . . ΖΗΜΙΑΝ ΤΙΜΗΜΑ ΑΙ ΔΡΑΧΜΩΝ, ἵνα ᾖ ὁ νοῦς (τοῦ ὑπογεγραμμένου ΑΙ τὸ Χιλίων δηλοῦντος), Ἀπειλεῖ εἰσπράξασθαι τὸν γράψαντα χιλίας δραχμάς. καὶ ὅτι μὲν οὐδὲν ἔχει βίαιον ἡ τοιαύτη διόρθωσις, αὐτόθεν ἐστὶ καταφανὲς τοῖς καὶ μικρὸν ἐπιστήσασιν· ὅτι δὲ καὶ πολὺ κέκτηται τὸ πιθανὸν, μαρτυρεῖ αὐτὸς ὁ Αἰλιανὸς, ἀλλαχοῦ (ΙΔ, ζ) εἰπὼν, « Καὶ » ἠπείλησαν αὐτῷ φυγῆς προστίμησιν, ἐὰν μὴ κ. τ. λ. » καὶ αὖθις (Ε, ιβ), » Ζημίαν ἐτιμήσαντο τῷ Δημάδῃ ταλάντων ἑκατόν ».

ΚΕΦ. ε΄, σελ. 66, στ. 13, Τὸν ἀγῶνα ἔθεσαν ἐπ' αὐτῷ.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Τὸν ἀγῶνα ἔθεσαν ἐπ' αὐτόν. — Στ. 14, Ἐξ ἀρχῆς.] Καὶ τοῦτο ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Ἐξάρχῳ. — Στ. 18, Οὐ μόνον δὲ ἐφείσατο.] Ἐν ἄλλοις γρ. Μόνου δὲ ἐφείσατο, κατὰ γενικὴν καὶ δίχα τοῦ ἀρνητικοῦ μορίου. — Στ. 25, Ἐπὶ τοὺς Μολιονίδας.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως ἀντὶ τοῦ, Ἐπὶ τοῖς Μολιονίδαις. — Στ. 27, Ἐπιχωριάζοντα αὐτοῖς.] Λείπει τὸ Αὐτοῖς ἐν ἄλλοις. — Στ. 28, Λυμαινόμενον αὐτῶν τὰ ἔργα.] Ἔργα ἐνταῦθα ἰδίως τὰ κατὰ τὴν γεωργίαν, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ (ἴδ. τὰ εἰς τὸ Ἱπποκράτ. περὶ Ἀέρων, Ὑδάτ. Τόπ. σημειωθέντα μοι, Τόμ. Β, σελ. 258)· ὅθεν παραλαβοῦσα ἡ συνήθεια Ἐργάτην ἐκάλεσε τὸν γεωργόν. — ΣΕΛ. 67, στ. 6, Χρύσεα χαλκείων.] Τουτέστι μεγάλα ἀντὶ μικρῶν· ἔστι δὲ ἡ παροιμία παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν (Ἰλιάδ. Ζ, 236),

Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.

ΚΕΦ. ζ΄. Ὅτι ἐνίοτε μήτε κ. τ. λ.] Οὕτω διορθοῦν ἔγνων δεῖν τὴν βάρβαρον ἐπιγραφὴν, Ὅτι ἐνίοτε μὲν μήτε ἐν θανάτῳ κακῶν ἐστιν ἀναπαῦσαι κ. τ. λ. — Στ. 12, Ἀναπαύονται.] Τῶν κακῶν δηλονότι· ἐκ τούτων ἴσως ἡ συνήθεια ὁρμηθεῖσα, καὶ ἁπλῶς ἐπὶ τοῦ Ἀποθνήσκειν ἐχρήσατο τῷ Ἀναπαύεσθαι· οἷον, Ἀνεπαύθη ὁ δεῖνα, ἀντὶ τοῦ Ἀπέθανε. — Στ. 17, Ἐπιτιμίδης.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Ἐπιτιμήδης· ἄδηλον τίνα λέγει τοῦτον τὸν Ἐπιτιμίδην· εἰκάζουσι δέ τινες τὸν ἱστορικὸν Τίμαιον αἰνίττεσθαι, τὸν καὶ Ἐπιτίμαιον παρῳδικῶς ἐπονομασθέντα, διὰ τὸ πικρῶς ἐπιτιμητικὸν αὐτοῦ καὶ φιλόψογον.

ΚΕΦ. η΄, ΣΕΛ. 68, στ. 19, Ἀνθ' ὧν ἐκεῖνος.] Μετὰ τὸ ἀνακτήσασθαι δηλονότι τὴν Αἴγυπτον, ἀποστᾶσαν καὶ καταφρονήσασαν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. θ΄, ΣΕΛ. 69, στ. 7, Ἐπισύστησον.] Γράφεται καὶ, Ἀποσύστησον,

καὶ Ἀπόςησον, οὐδὲν ἄμεινον, εἰ μὴ καὶ χεῖρον, τῆς φερομένης γραφῆς Ἐπισύςησον· ὅπερ οὐκ ἀλόγως εἰς τὸ, Ἔτι σύςησον, τρέπειν παραινοῦσί τινες. — Στ. 10, Ἀτύφως.] Πῶς γὰρ οὐκ ἀτύφως, ὁ τὸ ἄτυφον παρ' αὐτοῦ μαθὼν τοῦ διδασκάλου Σωκράτους; περὶ οὗ ταῦτα λέγει Ἐπίκτητος (τῶν ἀτύφων καὶ οὗτος φιλοσόφων εἷς γεγονὼς), « Ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν βουλόμενοι » φιλοσόφοις ὑπ' αὐτοῦ συςαθῆναι, κἀκεῖνος ἀπῆγεν αὐτούς ». — Στ. 14, Τί δὲ ἐβούλετο αὐτῷ.] Ἐξ ἀντιγράφου· ἐν ἄλλοις γράφεται, Τί δὲ ἐβούλετο αὐτοῦ. — Στ. 21, Ἀντιπαρεξήγαγεν.] Γραπτέον οἶμαι, Ἀντιπαρεξῆγεν.

ΚΕΦ. ιά, ΣΕΛ. 70, στ. 2, Σκιμποδίῳ.] Κραββατίῳ· σημαίνει δὲ ἄλλως καὶ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ Σκαμνίον, τὸ παρὰ τὸ τῶν Λατίνων Scamnum. — Στ. 3, Βλαύταις.] Ὑποδήματος εἶδος αἱ Βλαῦται.

ΚΕΦ. ιγ', σελ. 70, στ. 13, Ἐπῄνει τὴν ἡδονήν.] Ἐν ἄλλ. Ἐπαινεῖ τὴν ἡδονήν. ἡδονὴν δὲ ἐνόει Ἐπίκουρος, ὡς αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λέγει (παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ) οὐ τὴν ἐν ἀπολαύσει, ἀλλ' ἣν Καταςηματικὴν ἡδονὴν εἰώθει λέγειν, τουτέςι τὴν ἀταραξίαν τῆς ψυχῆς· προσετίθει δὲ καὶ τὴν χρυσῆν ταύτην γνώμην, καθά φησι Κάσσιος (παρὰ τῷ Κικέρωνι) ὡς « Οὐκ » ἔςιν ἡδέως ζῆν ἄνευ τοῦ καλῶς καὶ δικαίως ζῆν ».

ΚΕΦ. ιέ, ΣΕΛ. 71, στ. 20, Ἐλύπησε. . . . . κατέςρεψε.] Ἀνακόλουθον πρὸς τὰ ἄνω· ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν Λυπήσῃ. . . . . καταςρέψῃ. — Στ. 23, Καμὼν δὲ τὸν σπλῆνα.] Καὶ Λαομέδοντα τὸν Ὀρχομένιον ὡσαύτως διὰ σπληνὸς καχεξίαν δρόμοις μακροῖς, τῶν ἰατρῶν κελευσάντων, τὴν ἕξιν διαπονήσαντα, ἐπιθέσθαι τοῖς ςεφανίταις ἀγῶσιν ἔπειτα, καὶ τῶν ἄκρων γενέσθαι δολιχοδρόμων, ἱςόρηκε Πλούταρχος (Δημοσθ. §. 6) — Στ. 28, Καὶ τῇ ἑξῆς ὈΛΥΜΠΙΑΔΙ.] Οὐκ ἔῤῥωται τὸ χωρίον· οὐδὲ πιθανοὶ οἱ διορθούμενοι, Ἐπὶ τῇ ῥοῇ Ὀλυμπιάδι· ἴσως ἐγέγραπτο, Καὶ τῇ ἑξῆς (ἤγουν Ἡμέρᾳ) ἍΛΜΑ ΤΕ ΚΑῚ ΔΊΣΚΟΝ, ἢ κατὰ δοτικὴν, Ἅλματι καὶ δίσκῳ, ἤ τι τοιοῦτον. — ΣΕΛ. 72, στ. 4, Εὖ διαβάς.] Ἰσχυρῶς ἐνςηριξάμενος τοῖς ποσὶ διαβεβηκόσι, κατὰ τὸ τοῦ Τυρταίου (Β, κά)·

Ἀλλά τις εὖ διαβὰς μενέτω, ποσὶν ἀμφοτέροισι
Στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς. . . . .

ΚΕΦ. ιζ', σελ. 72, στ. 19, Ὑπὸ τοῦ Κώσα τοῦ ποταμοῦ.] Ἔπιθι τὰ πρόσθεν (Β, κς') σημειωθέντα. — Στ. 22, Σοφώτατον ὁ ἀριθμός.] Ἐξ ἀντιγράφου (προσυπακουομένου τοῦ Εὕρημα)· ἐν τοῖς λοιποῖς φέρεται, Σοφώτατός ἐςιν ὁ ἀριθμός. — Στ. 25, Ὡς αὐγὴ τοῦ ἡλίου ἐςί.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ προφανῶς ἡμαρτημένου, Ὡς ἡ γῆ τοῦ Νείλου ἐςί· καὶ Ἀναξιμένης γὰρ, ὁ κατὰ τοὺς αὐτοὺς Πυθαγόρᾳ χρόνους ἀκμάσας, ἔλεγε, » τὴν ἶριν γίνεσθαι κατ' αὐγασμὸν ἡλίου πρὸς νέφει πυκνῷ καὶ παχεῖ καὶ » μέλανι κ. τ. λ. » (Πλούταρχ. περὶ τῶν Ἀρεσκ. τοῖς φιλοσόφ. Γ, έ). — ΣΕΛ. 73, στ. 2, Ἐπιςρεφομένου.] Περιερχομένου· παρὰ τὸ (Ὀδυσσ. Ρ, 486),

Παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιςρωφῶσι πόληας·

ταύτῃ δὲ τῇ Ὁμηρικῇ συντάξει καταλλήλως μάλα προσήρμοςαι τὸ τῆς συν-

ηθείας, Γυρίζουσι τὰς πόλεις. — Στ. 6, Βαλανείῳ.] Δημοσίῳ δηλαδὴ βαλανείῳ μὴ χρῆσθαι παραινεῖ, οὐ τὸ λουτρῶν ὅλως ἀπέχεσθαι.

ΚΕΦ. ιή, σελ. 73, στ. 10, Παραιβάτην.] Οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ κύριος τοῦ ἅρματος, ὁ ἐπὶ τοῦ δίφρου ἑςὼς καὶ μαχόμενος· ἡνίοχος δὲ ὁ τοὺς ἵππους ἐλαύνων (Ἰλιάδ. Ψ, 132),

Ἂν δ' ἔβαν ἐν δίφροισι παραιβάται, ἡνίοχοί τε.

Στ. 12, Χαρίεντα.] Λόγιον. — Στ. 13, Παρατρέψαντα.] Παρῳδήσαντα· Ὅμηρος γὰρ περὶ τῆς Ἀθηνᾶς τοῦτο πεποίηκε, φήσας (Ἰλιάδ. Ε, 839) » Δεινὴν γὰρ ἄγεν θεόν ». — Στ. 18, Ἔσχέν αἰδῶ.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ Εἶχεν αἰδῶ.

ΚΕΦ. ιθ', σελ. 73, στ. 26, Διὰ τὴν ἐκ Φιλίππου.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Διὰ τὴν τοῦ Φιλίππου.

ΚΕΦ. κ, ΣΕΛ. 74, στ. 4, Εἰς Βαβυλῶνα.] Ἐγράφετο, Καὶ εἰς Βαβυλῶνα· ἀλλὰ περιττὸς καὶ ὑφ' ἑτέρων ἐκρίθη ὁ σύνδεσμος, διὰ τὸ τοὺς Χαλδαίους ἐν Βαβυλῶνι μάλιςα γενέσθαι. — Στ. 7, Τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς τρισί.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Τοῖς ἀδελφοῖς δι' αὐτοῦ τοῖς τρισί. — Τ' ἀργύριον.] Ἢ περιγραπτέον τὸ ἄρθρον, ἵνα ᾖ, Ἀργύριον μόνον λαβὼν, ὅσου ἔδει εἰς τὴν ὁδὸν, ἢ ἐκδεκτέον, Τῆς αὐτῷ ἐπιβαλλούσης τρίτης μερίδος τὸ ἀργύριον μόνον λαβών. — Στ. 9, Κρείττονα ἀγερμὸν κ. τ. λ.] Αἰνίττεται τὰ ἐν Ὀδυσσείᾳ (Γ, 301 καὶ Δ, 90). — Στ. 14, Τὸν Δημόκριτον Φιλοσοφίαν.] Ἴσως κἀνταῦθα γραπτέον Σοφίαν, ὡς παρ' ἑτέροις εὕρηται τοῖς περὶ τούτων ἱςορηκόσι. — Στ. 20, Δωριέα.] Ἐπεὶ ἡ Κῶς, ὅθεν Ἱπποκράτης, Δωριέων ἄποικος ἦν. — Στ. 21, Ἀλλ' οὖν τὴν τοῦ Δημοκρίτου χάριν.] Γράφεται καὶ, Καὶ τοῦ Δημοκρίτου χάριν, καὶ, Τὴν Δημοκρίτου χάριν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς γραφῆς· ψεῦδος δὲ τὸ λεγόμενον· οὐ γὰρ Δημοκρίτῳ χαριζόμενος Ἰασὶ συνέγραψεν Ἱπποκράτης, ἀλλ' ὅτι, ἤκμαζεν ἔτι τὸ τηνικαῦτα ἡ Ἰὰς, καὶ ἐσπουδάζετο τοῖς χαριεςέροις· ἢ τίνι φήσομεν χαριζόμενον τὸν ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ (Δωρικῆς ἀποικίας καὶ ταύτης) Ἡρόδοτον, Ἰαςὶ καὶ αὐτὸν συγγράψαι;

ΚΕΦ. κγ', ΣΕΛ. 75, στ. 12, Οἱ τρεῖς κώνειον, κ. τ. λ.] Συνέχεε ταῦτα μνήμης ἁμαρτίᾳ ὁ Αἰλιανὸς, ἐκ τοῦ Ἀθηναίου παραλαβών· περὶ μὲν γὰρ Περικλέους ἐκεῖνος (Ἀθην. σελ. 533) τοῦτο μόνον φησὶν, ὅτι τὸ πολὺ μέρος τῆς οὐσίας εἰς Ἀσπασίαν κατανάλωσε· προϊὼν δὲ (σελ. 537), Καλλίαν μὲν, καταναλώσαντα τὰ πατρῷα χρήματα, εἰς τοσοῦτον περιςῆναι, ὥςε καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἀναγκαίων ἐνδεῆ γενόμενον οὕτω τελευτῆσαι τὸν βίον λέγει· Αὐτοκλέα δὲ καὶ Ἐπικλέα, καταναλώσαντας τὸν Νικίου καὶ τὸν Ἰσχομάχου πλοῦτον, καὶ μετ' ἀλλήλων ζῶντας, ἅμα καὶ τὸν βίον τελευτῆσαι πιόντας κώνειον.

ΚΕΦ. κδ', σελ. 75, στ. 14, Λεωπρέπης.] Οὕτω παροξυτόνως γραπτέον, ἵν ᾖ κύριον ὄνομα· τὸ γὰρ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Λεωπρεπὴς, ἐπιθέτου ἔμφασιν ἔχει. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς (Δ, κζ), Παμφάους καὶ Παμφάης οὐκ ὤκνησα γράψαι, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς Παμφαοῦς καὶ Παμφαής· τοῦτο μὲν γὰρ ἐπίθετον, οἷον εἴ τις Παμφαῆ τὸν Ἥλιον ἐπονομάζοι, ὁ δὲ

Παμφάης, ὄνομα κύριον, ὡς γράφεται καὶ παρὰ Νικολάῳ τῷ Δαμασκηνῷ (σελ. 243 τῆς παρούσ. ἐκδ.). καὶ ὅλως τὰ ἐπίθετα εἰς κύρια μεταλαμβανόμενα ἀναβιβάζει τὸν τόνον, οὐ μόνον παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις, οἷόν ἐςι τὸ μετ' ὀλίγα (Δ, κς) Ξάνθος παρὰ τὸ Ξανθὸς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς νῦν Ἕλλησι· Λάμπρος γὰρ φαμὲν, κυριωνυμοῦντες, καὶ Χρῖσος, παρὰ τὰ ἐπίθετα, Λαμπρὸς, καὶ Χρισὸς, κ. τ. λ. εὕρηται δὲ καὶ οὐσιαςικὰ τῷ αὐτῷ ςοιχοῦντα κανόνι, οἷόν ἐςι τὸ κύριον Σταῦρος παρὰ τὸ Σταυρός.

ΚΕΦ. κέ ΣΕΛ. 76, στ. 3, Συνοικῶν τῷ ἀῤῥωςήματι.] Ἀντὶ τοῦ Συνοικῶν, παραινοῦσί τινες (Πρακτ. Ῥηνοπερ. Ἀκαδημ. τεχν. καὶ ἐπις. Τομ. Γ, σελ. 122) γράφειν Εὐδοκῶν, οὐκ ἀναγκαίως, ἐμοί γε δοκεῖν. — Στ. 5, Ἐπαύσατο τῆς νόσου οὕτως.] Ἀντὶ τοῦ, Οὕτως, ἐν ἄλλοις φέρεται, Οὗτος.

ΚΕΦ. κς. σελ. 76, στ. 9, Πρεσβύτερος.] Διωρθωσάμεθα, καθὰ καὶ πρὸ ἡμῶν ἕτεροι, ἐκ τοῦ Ἀθηναίου (ΙΒ, σελ. 513), τὸ κακῶς γραφόμενον Πρεσβευτής. — Στ. 11, Λαοδίκην.] Οὕτω δὲ καὶ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. Ι, 145) αὐτὴν ὠνόμακε.

ΚΕΦ. κζ΄, Περὶ Παμφάους..... Παμφάης.] Ἐπιθι τὰ ἀνωτέρω σημειωθέντα (Δ, κδ). — Στ. 17, Τριάκοντα μνᾶς.] Διακοσίας μνᾶς εἰκάζουσί τινες γεγραφέναι τὸν Αἰλιανὸν, ὡς ἂν ἔχοιέν πως συμβάλλεσθαι αἱ διακόσιαι μναῖ τοῖς χιλίοις ςατῆρσιν, οὓς δωρήσασθαι τῷ Κροίσῳ τὸν Παμφάη ἱςορεῖ Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός· ἐλοίμην δ' ἂν ἔγω γε μᾶλλον γράφειν, Τριακοσίας. Στ. 21, Σοὶ δὲ θεοὶ κ. τ. λ.] Ἐκ τῆς Ὀδυσσείας (Ζ, 180)· ὁ δὲ λέγων, Ὀδυσσεὺς πρὸς οὔπω γημαμένην τὴν Ναυσικάαν· διὸ εἰκὸς καὶ τὸν Διογένην κακεμφάτως παρῳδήσαντα, πρὸς τὸν Διότιμον, κίναιδον ἴσως ὄντα, εἰπεῖν αὐτὰ ταῦτα· ἐμφαίνει γὰρ καί τι τοιοῦτον ὁ μαλθακός.

ΚΕΦ. κή, σελ. 76, στ. 24, Σύριος.] Οὐκ ἐκ τῆς Συρίας, ἀλλ' ἐκ τῆς Σύρου νήσου. ἦν δὲ Πυθαγόρου Διδάσκαλος ὁ Φερεκύδης (Ε, β), καὶ πρῶτος τὸν περὶ μετεμψυχώσεως λόγον εἰσήνεγκεν. — Ἀλγεινότατον.] Γράφε, Ἀλγεινότατα, ὃ μάλιςα βούλεται τῶν χαριεςέρων ἡ χρῆσις.

ΚΕΦ. κθ΄, ΣΕΛ. 77, στ. 17, Κοινοῦ.] Τοῦ πᾶσι γνωςοῦ. — Πόσον δὲ..... ἐγέλασεν ἄν.] Ἐγράφετο, Πόσον δὲ..... ἐγέλασε καὶ, κακῶς· ἔτρεψα οὖν τὸν οὐκ ἀναγκαῖον, ἄλλως τε καὶ λείποντα ἔντινι τῶν ἀντιγράφων, Καὶ, εἰς τὸν, Ἄν. οὐ γὰρ ἐγέλασεν ὁ Δημόκριτος ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ μηδέπω γεννηθέντι κατ' αὐτόν· ἀλλ' ἐγέλασεν ἄν, εἰ συνήκμαζεν αὐτῷ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΚΕΦ. β΄, ΣΕΛ. 78, στ. 6, Εἰς τὴν ἀῤῥωςίαν.] Ἐνάρθρως, εἰς ἐκείνην δηλαδὴ τὴν ἀῤῥωςίαν, ἧς ἐμνημόνευσεν ἀνωτέρω (Δ, κή). — Στ. 7, Ὅμοιον ὡς μύξαις] πλεονάζει τὸ Ὡς· ἔοικε δ' οὐ γραφέων, ἀλλὰ παρακμάζοντος ἐλληνισμοῦ ἁμάρτημα εἶναι. — Στ. 8, Θηριώδη.] Θηριώδης ἱδρὼς εἴη ἂν ὁ κακοήθης· τοῦτο γὰρ ἔσθ' ὅτε καὶ παρ' Ἱπποκράτει σημαίνει ἡ λέξις, παρ' ᾧ καὶ Βῆχα θηριώδη ἐςὶν εὑρεῖν. Τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ Θηριώδη, ῥηματικῶς γράφειν παραινοῦσιν, Ἐθηριώθη, οὐκ ἂν ἀπιθάνως διορθούμενοι, εἴγε πιθανῶς ἐξηγοῦντο· σημαίνει γὰρ ἂν τηνικαῦτα τὸ Ἐθηριώθη, οὐ τὸ Ἐφθειρίασεν.

ὅπερ ἀμέσως ἐπιφέρει, ἀλλὰ τὸ Εὐλαῖς, τουτέστι σκώληξιν, ἄλλοις παρὰ τοὺς φθεῖρας, ἐξέζεσεν (Ζήτ. Σουΐδ. λέξ. Ἀπώνατο, καὶ Εὐλαί)· ἢ καὶ τὸ, Φθισικὸς ἐγένετο· καθὰ καὶ παρ' Ἱπποκράτει τὸ Θηριῶδες ἀντὶ τοῦ Φθινῶδες ἐξεδέξαντο οἱ τὰ ἐκείνου ἐξηγησάμενοι. — Στ. 10, Τὸν βίον κατήλλαξεν.] Γραπτέον, Τὸν βίον μετήλλαξεν, ἢ κατέστρεψεν· οὐ γὰρ τετάχασιν ἐπὶ τοῦ τελευτᾷν Ἕλληνες τὸ Καταλλάττειν τὸν βίον.

ΚΕΦ. έ, ΣΕΛ. 79, Στ. 8, Εἴ τι ἐγὼ νοῶ.] Ἐν ἄλλοις φέρεται, Εἴ γε τι ἐγὼ νοῶ.

ΚΕΦ. ς', σελ. 79, στ. 11, Ἀγασθῆναι.] Ζηλῶσαι· ἀλλὰ τὸ ζηλοῦν τὰ τοιαῦτα μωροῦ τινος ἂν εἴη, ὦ Αἰλιανέ. — Στ. 14, Ἐνένηστο.] Εἰς τοῦτο θαῤῥούντως ἔτρεψα τὸ Ἐγεγένητο· ἔστι δὲ τὸ Ἐνένηστο τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ, Ἐστοιβάσθη. — Στ. 16, Θύου.] Ἔπιθι τὰ εἰς τὸν Ἡλιόδωρον (σελ. 352), σημειωθέντα περὶ τοῦ Θύου. — Στ. 22, Ὑπὸ τῆς φλογός.] Λείπει παρ' ἅπασιν ἡ πρόθεσις. — Στ. 23, Ἀτρέπτως.] Ἐξ ἀντιγράφου ἀντὶ τοῦ Ἀτρέστως. — ΣΕΛ. 80, στ. 2, Ταξίλην.] Μνήμης φασὶν ἁμαρτίᾳ τὸν Ταξίλην ἐν τοῖς ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἡττηθεῖσι καταλέγεσθαι πρὸς τοῦ Αἰλιανοῦ· ὁ γὰρ Ταξίλης φέρων ἑαυτὸν ὑπόσπονδον καὶ φίλον παρέδωκεν Ἀλεξάνδρῳ.

ΚΕΦ. θ', σελ. 80, στ. 16, Εἶτα ἕξιν περιεβάλετο.] Γράφε παρατατικῶς, Περιεβάλλετο, ἵν' ᾖ, Ἐπορίζετο τὴν ἕξιν, ἣν μετὰ ταῦτα τελείως ἐκτήσατο· ἠρανίσατο δὲ ταῦτα ὁ Αἰλιανὸς ἐξ Ἐπικούρου· ὅθεν ἴσως διορθοῦν οἷόν τε καὶ τὸν Ἀθήναιον (Η, σελ. 354), τὸν πολλὰ τοῖς κριτικοῖς παρασχόντα πράγματα. παρ' ἐκείνῳ τοίνυν ταῦτά φησιν ἐπὶ λέξεως Ἐπίκουρος περὶ τοῦ Σταγειρίτου, « Ὅτι καταφαγὼν τὰ πατρῷα ἐπὶ στρατείαν ὥρμησε· καὶ ὅτι ἐν » ταύτῃ κακῶς πράττων ἐπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἦλθεν· εἶτα ἀναπεπταμένου » τοῦ Πλάτωνος περιπάτου, φησὶ, παραβαλὼν ἑαυτὸν προσεκάθισε τοῖς λό» γοις, οὐκ ὢν ἀφυής· καὶ κατὰ μικρὸν εἰς τὴν θεωρουμένην ΕΞΗΛΘΕΝ ». τὴν τελευταίαν οὖν ταύτην λέξιν μεταβλητέαν εἶναί φαμεν εἰς δύο ταύτας ἝΞΙΝ ἮΛΘΕΝ. Τὸ δὲ Θεωρουμένην, εἰ μή τις ἡμαρτῆσθαι κἀκεῖνο ἰσχυρίζοιτο, ἀντὶ τοῦ Θεωρητικὴν (ἢ Θεωρηματικήν), ὡς ταυτό γε πάντως σημαίνουσαν τῇ Θεωρητικῇ ἐκδεκτέον· ἔστι δὲ τοῦτο τεκμηριώσασθαι καὶ ἐξ ὧν ὁ τῶν Τακτικῶν συγγραφεὺς Αἰλιανὸς (ἕτερος τοῦ ἡμετέρου Αἰλιανοῦ) ἐν αὐτῷ τῷ προοιμίῳ εἴρηκε « Τὴν παρὰ τοῖς Ἕλλησι τακτικὴν ΘΕΩΡΙΑΝ, » πολλοὶ τῶν πρὸ ἡμῶν συνέγραψαν, οὐκ ἔχοντες ἣν ἡμεῖς ἐν τοῖς μαθήμασιν » ἐπιστεύθημεν ἝΞΙΝ ἔχειν » καὶ μετ' ὀλίγα, « Εὗρον οὐκ ἐλάττονα σπουδὴν » ἔχοντα εἰς τὴν παρὰ τοῖς Ἕλλησι ΤΕΘΕΩΡΗΜΕΝΗΝ ΜΑΘΗΣΙΝ ».

ΚΕΦ. ί, ΣΕΛ. 81, στ. 3, Ὁπλῖται..... μυριάδες τέσσαρες.] Ἀντὶ τοῦ, Ὁπλιτῶν μυριάδες τέσσαρες· καθὰ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμὲν, Τέσσαρες χιλιάδες ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία, κ. τ. λ. ὀνομαστικῇ ἀντὶ γενικῆς χρώμενοι.

ΚΕΦ. ιά, σελ. 81, στ. 9, Ἐξετύφλωσε.] Ἐν δὲ τῇ συνηθείᾳ πᾶν τοὐναντίον σημαίνει τὸ Ἐξετύφλωσε, τουτέστι βλέπειν ἐποίησε. χρώμεθα δὲ τῇ λέξει μεταφορικῶς, ἀντὶ τοῦ ἐπαίδευσεν, ἐδίδαξε. τοιαύτη δέ τις σημασίας μετάπτωσις ἐναντία συνέβη καὶ περὶ τὸ Ἐξομματοῦν· παρὰ μὲν γὰρ τῷ Κωμικῷ δηλοῖ τὸ ἀναβλέπειν ποιεῖν (Πλούτ. 634),

. . . . Ἀντὶ γὰρ τυφλοῦ,
Ἐξωμμάτωται καὶ λελάμπρυνται κόρας·

παρὰ δὲ τοῖς ὕςερον, τοῖς Βυζαντινοῖς μάλιςα συγγραφεῦσιν, ἐπὶ τοῦ ἐξορύττειν τοὺς ὀφθαλμοὺς τέθειται ἡ λέξις. ἡ δὲ νῦν συνήθεια τὸ Ἐξομματίζω (χυδ. Ξεματίζω) ἐπὶ τοῦ καθαίρειν τοὺς κυάμους, τὴν προςετηκῦιαν μέλαιναν οὐλὴν, οἷον ὀφθαλμὸν, ἐκκόπτοντας, καταχρηςικῶς τέταχεν· ὅθεν καὶ Ἐξωμματισμένα κοκκία τοὺς οὕτω καθαρθέντας κυάμους λέγομεν.

ΚΕΦ. ιγ΄, σελ. 81, στ. 21, Ἀριςοκρατίᾳ δὲ ἐχρήσαντο μέχρι τῶν τετρακοσίων.] Τετρακοσίους ἐνταῦθα ἐκδεκτέον διατείνονταί τινες, οὐ τοὺς τετράμηνον ἄρξαντας τετρακοσίους ὀλίγοις ἔτεσι πρὸ τῶν τριάκοντα, ἀλλὰ τὴν ὑπὸ Σόλωνος καταςαθεῖσαν τῶν τετρακοσίων βουλὴν, αὐξηθεῖσαν ἔπειτα εἰς πεντακοσίους, καὶ τελευταῖον, ὑπὸ Ῥωμαίοις, εἰς ἑξακοσίους. ἐνδέχεται μέντοι καὶ ἡμαρτῆσθαι τὸ Ἀριςοκρατίᾳ, ἢ μνήμης τοῦ Αἰλιανοῦ πλάνῃ, ἢ καὶ τῶν γραψάντων ἀβλεψίᾳ, ἀντὶ τοῦ Δημοκρατίᾳ· οὗ τεθέντος, οὐχ ἕτεροι ἔσονται οἱ Τετρακόσιοι παρὰ τοὺς μικρὸν πρὸ τῶν τριάκοντα τυραννήσαντας. Στ. 22, Δέκα τῶν πολιτῶν.] Τοὺς κατ' ἔτος χειροτονουμένους δέκα ςρατηγοὺς λέγειν οἴονται τὸν Αἰλιανόν.

ΚΕΦ. ιέ, ΣΕΛ. 82, στ. 10, Ἐπὶ Παλλαδίῳ.] Κλαυερίου διορθώσαντος, οὐκ ὤκνησα παραλαβεῖν ἀντὶ τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, Ἐν Παλλαδίῳ (Ἔπιθι Παυσαν. Α, κη, σελ. 69).

ΚΕΦ. ις΄, σελ. 82, στ. 13, Πέταλον.] Πέταλον (παρὰ τὸ Πετάω) λέγεται πᾶν τὸ εἰς πλάτος λεπτὸν ἐληλασμένον σῶμα· ἡ δὲ συνήθεια Πέταλον μὲν ἰδίως καλεῖ τὸ ταῖς ὁπλαῖς τῶν ἵππων προσηλούμενον σιδηροῦν ἔλασμα, Πετάλιον δὲ, τὸ δίκην χρυσοῦ ἀποςίλβον λεπτότατον χαλκοῦ ἔλασμα· καὶ αἱ Πεταλίδες δὲ, εἶδος ὀςρακοδέρμων μονοθύρων (ἃς ἔνιοι Πατελίδας, εἴτε μεταθέσει τῶν ςοιχείων, εἴτε καὶ παρὰ τὸ τῆς Ἰταλῶν φωνῆς Patella, καλοῦσι) διὰ τὸ φύσει ἐκπέταλον τοῦ ζώου, ἐσχηκέναι τοὔνομα δοκοῦσι. ταύτας οἱ Ἀρχαῖοι Λεπάδας ὠνόμαζον, ὡς ὀνομάζουσιν ἔτι καὶ νῦν (Lepadas) οἱ πολλὰ τῆς Φωκαϊκῆς τῶν προγόνων φωνῆς διασώσαντες Μασσαλιῶται. Στ. 17, Θεοσύλην.] Σημείωσαι τὸ καινῶς ἐσχηματισμένον, Θεοσύλης· ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν Θεόσυλος, ὡς Ἱερόσυλος. περὶ δὲ τοῦ τοιούτου σχηματισμοῦ ἔπιθι καὶ τὸν Σουΐδαν (λέξ. Ἀλώμενος, καὶ Ἀνόςους).

ΚΕΦ. ιζ΄, σελ. 82, στ. 19, Εἴ τις.] Διορθοῦνταί τινες, Ὡς εἴ τις, διὰ τὸ προηγησάμενον Τοσοῦτον. ἐχρήσατο μέν τοι καὶ ἀλλαχοῦ (Θ, κδ) ἀνανταποδότως ὁ Αἰλιανὸς τῷ Τοσοῦτον. — Στ. 20, Ἀπέκτεινον αὐτόν.] Ἐγράφετο κακῶς κατὰ τὸν ἀόριςον, Ἀπέκτειναν· χωρὶς εἰ μή τις ὑπολάβοι τοῦ παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ εἶναι καὶ τοῦτο· καὶ γὰρ ἡ συνήθεια τὰ τρίτα τῶν πληθυντικῶν παρατατικῶν ὁμοιοτέλευτα τοῖς τρίτοις τῶν ἀορίςων φιλεῖ προφέρειν. — ΣΕΛ. 83, στ. 3, Ἀγνοίας.] Ἐν ἄλλοις, Ἀνοίας· διορθοῦνται δέ τινες, Ἀβουλίας, εἰς οὐδὲν δέον.

ΚΕΦ. κ΄, σελ. 83, στ. 19, Ὑπὸ Ἀθηναίων.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Ὑπὸ Ῥωμαίων.

ΚΕΦ. κά, ΣΕΛ. 84, στ. 4, Δεηθέντων Κορινθίων.] Καὶ τὸ πάντων αἴ-

σχισον, καὶ πέντε τάλαντα παρ' αὐτῶν λαβὼν Εὐριπίδης, μισθὸν τοῦ ψεύδους, εἰ χρὴ Παρμενίσκῳ πιστεύειν (παρὰ τῷ σχολ. Εὐριπ. Μήδ. 9). — Στ. 6, Ὑπὲρ δὲ τοῦ τολμήματος κ. τ. λ.] Διὰ δὲ τὸ περὶ τοὺς παῖδας τῆς Μηδείας τολμηθὲν κ. τ. λ. ὡς ἑρμηνεύει ὁ Λατῖνος μεταφραστής· ἐνδέχεται μέν τοι τὴν ἀρχαίαν γραφὴν ὡδί πως ἐσχηκέναι, « Ὑπὲρ δὲ τοῦ τολμήματός, » φασι, τὰς τρίχας τῶν παίδων μέχρι τοῦ νῦν ἐναγίζουσι τοῖς παισὶ Κορίνθιοι». τῶν ἰδίων δηλονότι παίδων τὰς τρίχας ἐναγίζουσι τοῖς παισὶ τῆς Μηδείας· τοῦτο καὶ γὰρ ἐποίουν κατ' ἔτος οἱ Κορινθίων παῖδες, ἀποκειρόμενοι ἐπὶ τοῦ μνήματος τῶν Μηδείας παίδων, καθάπερ ἱστόρηκε Παυσανίας (Β, γ).

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΚΕΦ. ά, ΣΕΛ. 85, στ. 2, Δισχιλίους.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Τεσσαράκοντα· καὶ τοῦτο μὲν ὅτι ἡμάρτηται πᾶσι δῆλον· ἀλλ' οὐδὲ τὸ, Δισχιλίους, ὀρθῶς ἔχειν ἔοικεν, Ἡροδότου (Ε, οζ) διαῤῥήδην λέγοντος τετρακισχιλίους γεγονέναι τοὺς τῆς Χαλκιδέων χώρας κληρούχους. — Στ. 3, Ἐν τῷ Αιλάντῳ ὀνομαζομένῳ τόπῳ.] Διορθωτέον ἴσως, ἐκ τοῦ Στράβωνος, Ἐν τῷ Ληλάντῳ ὀνομαζομένῳ πεδίῳ· οὕτω γὰρ ἐκεῖνος πολλαχοῦ ὀνομάζει Λήλαντον πεδίον, διὰ τοῦ η καὶ οὐδετερογενῶς, καθὰ καὶ Ὅμηρος (Ὕμν. Ἀπόλλ. 220). — Στ. 4, Κατὰ τὰς στήλας.] Παρείληφα τὴν ἑτέρων διόρθωσιν, ἀντὶ τοῦ κακῶς πρότερον γραφομένου, Καὶ τὰς στήλας. Κασωβὼν δ' ἑτέρως διώρθου τὸ χωρίον, γράφων, Κἀὶ τὰς στήλας ἔστησαν. — Στ. 7, Ἔσβεσαν τὸν... θυμόν.] Καθὰ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμέν. — Στ. 10, Εἰς τὰ πένθη βαδίζειν ἠνάγκαζον.] Εἰς ἅπερ δηλονότι ἔθος ἦν παραλαμβάνειν οὐκ ἐλευθέρας, ἀλλὰ δούλας ἐπὶ μισθῷ, καὶ ταύτας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπὸ Καρίας· ὅθεν καὶ Καρίναι ἁπλῶς ἐλέγοντο αἱ τοὺς νεκροὺς τῷ θρήνῳ παραπέμπουσαι πρὸς τὰς ταφὰς, ἅσπερ ἡ συνήθεια Μυρολογίστριας καλεῖ. — Στ. 18, Τοὺς δὲ ἄνδρας.] Διορθοῦσθαί τινες ἐπεβάλοντο, » Τοὺς δὲ ἄνδρας τοῖς ἀνδρᾶσι. » Στ. 20, Ἐπ' οἰκήματος.] Ἐπὶ πορνείου. — ΣΕΛ. 86, στ. 2, Κατά γε τὴν ἐμὴν μνείαν.] Ἡμαρτῆσθαι τὴν γραφὴν θαῤῥούντως ἂν ἀπεφηνάμην, εἰ μὴ καὶ ἀλλαχοῦ (Περὶ ζώων ἰδιότ. ΙΒ, λβ) κεχρῆσθαι τὸν Αἰλιανὸν τῇ καινῇ ταύτῃ φράσει ἐμεμνήμην. — Στ. 8, Καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀκτῇ πάντες.] Προσέθηκα τὸν σύνδεσμον ἐξ ἑτέρων διορθώσεως. Ἀκτὴν δὲ λέγειν οἱ ἐξηγηταὶ ἐνταῦθα ὑπέλαβον τὴν Ἀττικὴν, οὕτω καλουμένην τὸ πάλαι· οὐκ εἰκὸς μέντοι τὸν Αἰλιανὸν τοῖς διὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην καταπτήξασι τὸν Φίλιππον Ἕλλησι τοὺς Ἀθηναίους ἐγκαταλέξαι· οὐδὲ γὰρ ἄξιον ἐπισημασίας ἦν τοῦτο, ἐπεὶ αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἐν Χαιρωνείᾳ ἡττηθέντες ὑπὸ Φιλίππου· εὐλογώτερον τοίνυν ἔμοι γε δοκεῖ Ἀκτὴν ἐνταῦθα ἀκούειν τὸ πρὸς ἕω τῆς Πελοποννήσου μέρος τὸ ὑπὸ Ἐπιδαυρίων, Τροιζηνίων καὶ ἄλλων κατεχόμενον, καὶ Ἀκτὴν ἁπλῶς (Διοδ. Σικ. ΙΗ, ια), ἢ καὶ μετὰ προσθήκης, Ἀργολίδα Ἀκτὴν (Παυσαν. Β, η), καλούμενον. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ὑποληπτέον συγκεχύσθαι τὴν τάξιν τοῦ χωρίου, εἴτε αὐτοῦ Αἰλιανοῦ, οἷα πολλάκις φιλεῖ, εἴτε καὶ τῶν ἀντιγραψάντων ἀβλεψίᾳ· ὤφειλε γὰρ ἐσχάτους τοὺς Εὐβοέας τάξαι, οἷον, Καὶ Ἠλεῖοι, καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀκτῇ πάντες, καὶ Εὐβοεῖς.

ΚΕΦ. β, σελ. 86, στ. 11, Ὁ Ἁρματίδου.] Παρ' ἅπασιν ἡμαρτημένως γέγραπται, Ὁ Ἁρματιδίου· οὐ γὰρ παρὰ τὴν ὀνομαςικὴν Ἁρματίδιος, ἀλλὰ παρὰ τὴν Ἁρματίδης, οὗ τὴν γενικὴν Ἁρματίδου, Ἰωνικῶς Ἁρματίδεω ἐξήνεγκεν Ἡρόδοτος (κατὰ τὸν τύπον τοῦ, Λεωνίδης, Λεωνίδεω), ὃς καὶ τοὺς Θεσπιέας οὐ τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλὰ τῷ Λεωνίδῃ φησὶν (Ζ, σκβ´ καὶ σκζ´) εἰς Θερμοπύλας παραγενέσθαι συμμάχους. — Στ. 12, Ἀθηναίοις.] Γραπτέον ἴσως Λακεδαιμονίοις, δι' ἅπερ εἰπόντες ἔφθημεν. — Στ. 15, Κυδαίνων αὐτὸν Ὁμηρικῶς.] Παρὰ τὸ (Ἰλιάδ. Κ, 68),

Πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαςον,
Πάντας κυδαίνων.................

ΚΕΦ. ϛ´, ΣΕΛ. 87, στ 10, Ἦ γὰρ οὐ κ. τ. λ.] Μετέβαλον τὸν παρὰ τοῖς ἄλλοις διαζευκτικὸν, Ἢ, εἰς τὸν ἀπορηματικὸν, Ἦ. — Στ. 12, Τὸν δὲ πέντε.] Ἴσως γραπτέον, Τὸν δὲ τέτταρας, ὃ καὶ ἄλλοι πρὸ ἡμῶν εἴκασαν· καὶ γὰρ τοσούτους λέγει Ἀριςοτέλης (Πολιτ. Β, θ´), τοῦ νόμου τούτου μνημονεύων. — Στ. 15, Ἔχειν δὲ τὴν χρόαν καὶ κ. τ. λ.] Ἄμεινον γράφειν, Ἔχειν γὰρ τὴν χρόαν, ἢ, Ἔχειν μὲν γὰρ τὴν χρόαν· ὁ δὲ ἐπιφερόμενος Καὶ λείπει ἐν ἄλλοις. — Στ. 17, Ἔτι γε μᾶλλον.] Ἐν ἄλλοις, Ἔτι δὲ μᾶλλον· μακρῷ δ' ἄμεινον γράφειν ἄνευ συνδέσμου, Ἔτι μᾶλλον. — Βαθυτέρας τῆς ὄψεως.] Σημείωσαι τὸ Βαθὺ, ἐπὶ χρώματος, ὡς καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ τεταγμένον, ὃ μὴ νοήσαντές τινες, τὸ Βαθυτέρας εἰς τὸ Βαρυτέρας μεταποιεῖν παρῄνουν· προσσημειωτέον δὲ καὶ τὸ Ὄψεως ἀντὶ τοῦ Χρώματος τεθειμένον, ὡς καὶ παρὰ τῷ Ἀπολλοδώρῳ τὸ συνώνυμον Θέα, ἐν οἷς φησι (Γ, 3) « Τρι» χρώματον ἐν ταῖς ἀγέλαις ἔχειν βοῦν· τὸν δὲ τὴν ταύτης ΘΕΆΝ ἄριςα » εἰκάσαι δυνηθέντα, κ. τ. λ. » οὔκουν ἁμαρτάνει καὶ ἡ συνήθεια Θεωρίαν (χυδ. Θωριάν) ὀνομάζουσα τὸ χρῶμα. — Στ. 20, Θαλλοῖς.] Θαλλὸς κυρίως ὁ τῆς ἐλαίας κλάδος.

ΚΕΦ. ή, ΣΕΛ. 88, στ. 10, Ἐκ τῶν μηρῶν.] Τοῖς τῶν μηρῶν ὀςέοις χρησάμενος ἀντ' ἐλέφαντος.

ΚΕΦ. θ´, σελ. 88, στ. 17, Οὐδ' ὅσα λάϊνος κ. τ. λ.] Ἐκ τῆς Ἰλιάδος (Ι, 404 καὶ 405).

ΚΕΦ. ι, ΣΕΛ. 89, στ. 5, Οὐ μετέσχον τῆς πολιτείας.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Οὐ μετέσχον τῶν τῆς πολιτείας.

ΚΕΦ. ιά, σελ. 89, στ. 10, Καὶ δημοτικωτέρου.] Περιττὸς ὁ σύνδεσμος, εἰ μή τι ἕτερον ἐπίθετον παρελείφθη ἀβλεψίᾳ τῶν γραψάντων.

ΚΕΦ. ιβ´, σελ. 89, στ. 14, Πεφραγμένην.] Ἐν ἄλλοις, Περιπεφραγμένην. — Στ. 22, Καὶ δόρασι, καὶ κνημῖσι περιτταῖς, καὶ θώραξι, καὶ καταπέλταις· ὁ δὲ καταπέλτης εὕρημα ἦν αὐτοῦ Διονυσίου. εἶχε δὲ καὶ κ. τ. λ.] Πολλαχῶς διορθωσάντων, ἔγνωμεν ἄλλην ταύτην διόρθωσιν καὶ ἡμεῖς εἰσενέγκασθαι, ἀμείνω μὲν οὐχ ἴσως, σαφέςερόν γε μὴν ἑρμηνεύουσαν τὸν νοῦν τοῦ χωρίου· ἐγράφετο δὲ πρότερον, « Καὶ δόρασι· καὶ κνημῖδας περιττὰς, » καὶ θώρακας, καὶ καταπέλτας, ὁ δὲ καταπέλτης εὕρημα ἦν αὐτοῦ Διονυ» σίου, εἶχε δὲ καὶ κ. τ. λ. » — ΣΕΛ. 90, στ. 1, Τὰς θυγατέρας καταισχυνθείσας.] Τουτέςι καταπορνευθείσας, καθάπερ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ τὸ

Ἐντροπιασθείσας· εὕρηται δὲ ἡ χρῆσις αὕτη τοῦ, Καταισχύνειν, καὶ παρὰ τοῖς ἐνδοξοτέροις τῶν ἀρχαίων.

ΚΕΦ. ιγ, σελ. 90, στ. 15, Πίτυος δίκην.] Τουτέστιν, ἄρδην καὶ πανωλέθρως. ἔστι παροιμιακὸν τὸ λεγόμενον, ἐκ τούτου λαβὸν τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἐπίστευον τὴν πίτυν ἐκκοπεῖσαν μηκέτι βλαστάνειν, ἀλλὰ πανώλεθρον ἐξαπόλλυσθαι. ἐχρήσατο δὲ πρῶτος Ἡρόδοτος (ϛ΄, λζ΄). Πίτυς δέ ἐστιν ἡ ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγομένη Κοκκωναρία, παρὰ τὸν καρπὸν Κοκκωνάριον, ὃν ἐκάλουν Στρόβιλον, οἱ δὲ ἀρχαιότεροι καὶ Κόκκωνα ὠνόμαζον, ὥς φησι Φρύνιχος (σελ. 176). — Στ. 16, Παίδων ἐξισχύον.] Διορθοῦν ἐπεχείρησάν τινες, Παῖδας ἐξισχύον· ἕτεροι δὲ, Τῆς παρὰ τῶν παίδων ἰσχύος ἀποστεροῦν τοὺς τυράννους, ἐξεδέξαντο. ὁ μὲν νοῦς πρόδηλος, Ἢ παραυτίκα τοὺς τυράννους ἐξολοθρεῦον, πρὶν ἢ πατέρας γενέσθαι, ἢ γενομένων τοὺς παῖδας ἀπολλύον· τὸ δὲ χωρίον, εἰ μὴ ἡμάρτηται τῇ γραφῇ, ἀκύρως γε πάντως ἐκπέφρασται· καθὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἑβδομήκοντα (Δ, Βασιλ. κδ, 2), τὸ Κατισχύειν ἀντὶ τοῦ Ἀπολλύειν. — Στ. 17, Γέλωνος.] Ἱέρωνος γραπτέον εἶναι, οὐκ ἀπιθάνως διατείνονταί τινες. — Στ. 18, Λευκωνιδῶν.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Λευκανίων· ὁ τύπος πατρωνυμικὸς, παρὰ τὸ Λεύκων, ὡς παρὰ τὸ Σίμων, Σιμωνίδης.

ΚΕΦ. ιδ΄, σελ. 90, στ. 22, Τῶν ἐν Πέρσαις.] Περιττὸν τὸ ἄρθρον. — Στ. 25, Τὰ παλτά.] Εἶδος ἀκοντίου μηδικοῦ τὸ Παλτόν. — ΣΕΛ. 91, στ. 3, Ἀφάλασθαι.] Ἐγράφετο Ἀφαλέσθαι· ἔπιθι τὰ εἰς τὸν Ἡλιόδωρον (σελ. 20) διὰ μακρῶν περὶ τῆς τῶν χρόνων συγχύσεως τούτου τοῦ ῥήματος σημειωθέντα μοι.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΚΕΦ. ά, ΣΕΛ. 92, στ. 3, Ἀφικομένη. . . . . κλητή.] Ἴσως γραπτέον κατὰ δοτικὴν, Ἀφικομένῃ κλητῇ· ἀλλ᾽ ὅμως χαίρει ὁ Αἰλιανὸς ταῖς τοιαύταις ἀσυνταξίαις. — Στ. 6, Καὶ τὰ ἀπὸ ταύτης προσταττόμενα κ. τ. λ.] Τοὺς ἄλλους δηλαδὴ δρᾷν ἃ ἂν αὐτὴ προστάξῃ· ἡ δὲ σύνταξις ἠμελημένη. — Στ. 7, Καὶ οὐδὲ τῆς αἰτήσεως ἠτύχησεν.] Διαγραπτέος ὁ Καί.

ΚΕΦ. β΄, σελ. 92, στ. 16, Ἐξετραγῴδησεν.] Ἐν οἷς λέγει (Ὀδυσσ. Θ, 248),

Αἰεὶ δ᾽ ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε, χοροί τε,
Εἵματα τ᾽ ἐξημοιβὰ, λοετρά τε θερμὰ, καὶ εὐναί.

ΚΕΦ. γ΄, ΣΕΛ. 93, στ. 10, Ἐν προοιμίοις.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τῆς παρ᾽ ἄλλοις γραφῆς, Ἐν προοιμίῳ.

ΚΕΦ. δ΄, σελ. 93, στ. 13, Διάφορα.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Διαφόροις. ἴσως δὲ γρ. Διαφόρως. — Στ. 14, Ἆσμα ἐπιμύλιον.] Σώζεται τοῦτο παρὰ Πλουτάρχῳ (Ἑπτ. σοφ. συμπόσ. §. 14), οὕτως ἔχον, « Ἄλει μύλα, » ἄλει· καὶ γὰρ Πιττακὸς ἀλεῖ, μεγάλας Μιτυλάνας βασιλεύων »· ὅπερ ᾠδί πως ἄν τις ἐντείνειεν εἰς τοὺς παρ᾽ ἡμῖν καλουμένους πολιτικοὺς στίχους,

Ἄλεθε μύλε, ἄλεθε· κ᾽ ὁ Πιττακὸς ἀλέθει,
Νήσου μεγάλης βασιλεὺς μέγας τῆς Μιτυλήνης.

ΚΕΦ. έ, σελ. 93, στ. 16, Φυτὸν ξύων.] Αἰνίττεται τὸ Ὁμηρικὸν (Ὀδυσσ. Ω, 225),

Τὸν δ' οἷον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ
Λιςρεύοντα φυτόν..................

ὅπου τὸ Λιςρεύοντα διὰ τοῦ Περιξύοντα ἐξηγοῦνται οἱ τὰ Ὁμήρου ἑρμηνεύσαντες. — Στ. 18, Δρησσοσύνῃ δ' οὐκ ἂν κ. τ. λ.] Ἐκ τῆς Ὀδυσσείας (Ο, 320) καὶ ταῦτα. λείπει δὲ ἐκεῖ ὁ, Δὲ, σύνδεσμος, καὶ γράφεται, Ξύλα δανὰ κεάσσαι, οὐχ ὡς παρὰ τῷ Αἰλιανῷ, Ξύλα πολλὰ κεάσαι· ξύλα δὲ δανὰ εἰσὶ τὰ ξηρὰ καὶ καύσιμα. — Στ. 20, Σχεδίαν], Περὶ ἧς ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ (Ε, 243—257)· ἡ δὲ συνήθεια τὴν Σχεδίαν, Πλωτὴν (οἱονεὶ κινουμένην καὶ πλέουσαν γέφυραν), καὶ Σκυβίαν ὠνόμακεν, εἴτ' αὐτὸ τοῦτο τὸ Σχεδία παραφθείρασα (καθὰ καὶ τὰ παρ' Ἱπποκράτει Ἱδρῶα, ἅπερ εἰσὶ θερινὰ ἐξανθήματα, πρῶτον εἰς τὰ Ἱδρωτίδια, ἔπειτα εἰς τὰ Βρωτίδια, καὶ τὴν θηλυκῶς Βρωτίδα, μετεποίησεν), εἴτε καὶ παρὰ τὸ Κύμβη, Κυμβίαν, ἀφαιρέσει τοῦ μ̄, καὶ προσθήκῃ τοῦ σ̄ Σκυβίαν, εἰποῦσα, καθὰ καὶ παρὰ τὸ Κύπτω, πεποίηκε τὸ Σκύπτω· ἔςι δὲ ἡ Κύμβη, νεὼς εἶδος καθ' Ἡσύχιον. — Στ. 21, Τρίτος ὢν ἀπὸ τοῦ Διός.] Ἤγουν δισέγγονος τοῦ Διός· εἴγε τούτου ὁ Αἰακὸς, οὗ Πηλεύς, οὗ Ἀχιλλεύς. τοῦτον οὖν διακόπτοντα τὰ κρέα Ὅμηρος παρίςησι (Ἰλιάδ. Ι, 209),

.... Τάμνεν δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς.

ΚΕΦ. ζ΄, ΣΕΛ. 94, στ. 6, Αὐτοῦ τὰ ἐνθυμήματα ἐλλυχνίων ἀπόζειν.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Αὐτῷ.... ὄζειν.

ΚΕΦ. ή, σελ 94, στ. 12, Ὁμηρικὸν πάθος.] Αἰνίττεται τὰ ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ (Ἰλιάδ. Ψ, 135—152). — Στ. 14, Θερμότερον ἐκείνου.] Δεινότερον ἐκείνου, τοῦ Ἀχιλλέως δηλαδὴ (σημ. Γ, ιβ΄)· πῶς δὲ δεινότερον; ὅπου Ἀχιλλεὺς δώδεκα Τρωϊκοὺς νεανίσκους, ἀνηλεῶς καὶ βαρβάρως ἐπέσφαξε τῷ Πατρόκλῳ· πλὴν εἰ μὴ ἐκεῖνο ἐξεῤῥύη τοῦ χωρίου τὸ μανιῶδες Ἀλεξάνδρου ἔργον, τὸ ἀνασαυρῶσαι δηλονότι τὸν ἰατρὸν Ἡφαιςίωνος (Πλούταρχ. Ἀλεξ. §. 72). — Στ. 20, Ὅτι Ἡφαιςίων εἰς Ἐκβάτανα ἀπέθανε.] Ταῦτα οἱ μὲν ὅλως περιγραπτέα φασὶ τοῦ χωρίου, οἱ δὲ σώζειν παραινοῦσιν, ἀντὶ τοῦ, Ὅτι, γράφοντες, Ὁ μὲν, ἢ, Ὁ δέ· σημείωσαι δὲ καὶ τὸ, Εἰς Ἐκβάτανα, τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ, περὶ οὗ ἀρκούντως εἰρήκαμεν ἐν ταῖς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σημειώσεσι (σελ. 41 καὶ 42).

ΚΕΦ. θ΄, ΣΕΛ. 95, στ. 3, Κροκωτοῦ.] Οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ χρώματος οὕτως εἰρῆσθαι τὸν Κροκωτὸν, ἕτεροι δὲ παρὰ τὴν Κρόκην, πλείονα οὖσαν τοῦ ςήμονος ἐν τοῖς Κροκωτοῖς, φασί. — Στ. 4, Ἐγκύκλου.] Κακῶς ἐγράφετο Ἐγκυκλίου, ὃ καὶ ἄλλοις πρὸ ἡμῶν σεσημείωται. τὸ δὲ Ἔγκυκλον ἱμάτιον ἦν ἐπιβαλλόμενον τῷ Κροκωτῷ.

ΚΕΦ. ιά, σελ. 95, στ. 11, Τὰ ὑποδήματα αὐτά.] Ἀντὶ τοῦ, Τὰ αὐτὰ ὑποδήματα.

ΚΕΦ. ιβ΄, σελ. 95, στ. 16, Γνώμην.] Ἐν ἄλλ. Κρίσιν.

ΚΕΦ. ιδ΄, ΣΕΛ. 96, στ. 17, Εἴ τε τις.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Εἴ τις· ἐν δέ τισι τῶν ἀντιγράφων φέρεται, Οὔτε εἴ τις.

ΚΕΦ. ιέ, σελ. 96, στ. 22, Πασῶν κολάσεων ἡγησάμενοι βαρυτάτην κ. τ. λ.] Σημειούσθων ἀκριβῶς οἱ νέοι τὸ βιωφελέςατον τοῦτο παράδειγμα, καὶ τοὺς παιδείας αὐτοὺς ἀπείργοντας οὐδὲν ἧττον ἢ τοὺς αἰκιζομένους καὶ μαςιγοῦντας τυράννους ἀποςρεφέσθωσαν.

ΚΕΦ. ις', ΣΕΛ. 97, στ. 2, Σερβίας.] Σιλβίας, γραπτέον εἶναι διατείνονταί τινες.

ΚΕΦ. κ', ΣΕΛ. 98, στ. 5, Κεῖος.] Ἐκ τῆς Νήσου Κέω, ἣν ὁ Πτολεμαῖος Κίαν καλεῖ· τοῦτο δὲ ἡ χυδαΐζουσα συνήθεια παρέτρεψεν εἰς τὸ Τζία, καθὰ καὶ ἕτερα τῶν ἀπὸ τοῦ κ ἀρχομένων, περὶ ὧν ἔπιθι τὰ εἰς τὸν Ἡλιόδωρον (Μερ. Β, σελ. 21).

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΚΕΦ. ά, ΣΕΛ. 99, στ. 3, Φωνὴν πολλάκις ἔφασκε, θείᾳ πομπῇ συγκεκληρωμένην αὐτῷ.] Τὸ μὲν Ἐγκεκληρωμένην ἔτρεψα εἰς τὸ Συγκεκληρωμένην, ᾗ λέξει χρήσεται κἀν τοῖς ἑξῆς (ΙΑ, θ)· προσείληφα δὲ (ἑτέρων τοῦτο διορθωσαμένων) καὶ τὸ Θείᾳ πομπῇ, ἀντὶ τοῦ Ὁσίαν πομπῆς· μετήγαγε γὰρ ταῦτα ὁ Αἰλιανὸς ἐκ τοῦ Πλατωνικοῦ διαλόγου τοῦ ἐπιγραφομένου, Θεάγης (σελ. 128), ὅπου Σωκράτης περὶ ἑαυτοῦ λέγει « Ἔςι γάρ τι θείᾳ μοίρᾳ » παρεπόμενον ἐμοὶ ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον δαιμόνιον· ἔςι δὲ τοῦτο φωνή ». Στ. 6, Ἐάν τίς μοι.] Προσέθηκα τὴν ἀντωνυμίαν ἐκ τοῦ Πλατωνικοῦ Θεάγους· οὐ δὲ γὰρ οἷόν τε ἀμεταβάτως ἐνταῦθα λέγεσθαι τὸ Ἀνακοινῶται. Ὑπέρ του.] Τουτέςιν Ὑπέρ τινος, ὃ καὶ ἄλλοι πρὸ ἡμῶν εἴκασαν· ἐγράφετο ἡμαρτημένως, Ὑπὲρ τῶν, καὶ ἐν ἄλλ. Ὑπὲρ τούτου. — Στ. 14, Ἀπήντησεν αὐτῷ ἡ σπουδή.] Ἐξ ἀντιγράφου· ἐν ἄλλ. Ἀπήντησεν αὐτοῦ ἡ σπουδή.

ΚΕΦ. β', σελ. 99, στ. 16, Τὰ Ὁμήρου ἔπη ἐκόμισε.] Ἐναντία ταῦτα τοῖς ὑπὸ τῶν ἄλλων ἱςορημένοις, καὶ οἷς αὐτὸς Αἰλιανὸς ἐν τοῖς ἑξῆς (ΙΓ, ιδ) ἐρεῖ· Πεισίςρατος γὰρ ὁ Ἱππάρχου πατὴρ, καὶ οὐχ Ἵππαρχος ἦν ὁ συναθροίσας τὴν Ὁμήρου ποίησιν. διορθούσθω δὲ ἐν παρέργῳ καὶ Παυσανίας οὑτωσὶ λέγων περὶ αὐτοῦ (Ζ, κς)· « Πεισίςρατον δὲ, ἡνίκα ἔπη τὰ Ὁμήρου » διεσπασμένα τε καὶ ἈΛΛΑΧΟΥ̃ μνημονευόμενα ἠθροίζετο κ. τ. λ. » καὶ τυφλῷ γὰρ δῆλον ὅτι τῇ ἡμαρτημένῃ ταύτῃ γραφῇ ἀνθυποβλητέον τὸ ἌΛΛΑ ἈΛΛΑΧΟΥ̃. — ΣΕΛ. 100, στ. 9, Εἰ δὴ ὁ Ἵππαρχος Πλάτωνός ἐςι τῷ ὄντι.] Τουτέςιν ὁ διάλογος ὁ ἐπιγραφόμενος, Ἵππαρχος, εἰ τῷ ὄντι συγγέγραπται Πλάτωνι· ἐξ ὧν δῆλον ὅτι περιγραπτέον, ὥς φασιν οἱ κριτικοὶ, τὸ ἐμφερόμενον ἐν πολλοῖς, Μαθητὴς, μετὰ τὸ, Τῷ ὄντι.

ΚΕΦ. γ, σελ. 100, στ. 14, Διπόλια.] Ἔπιθι περὶ τούτων τὸν Παυσανίαν (Α, κδ, καὶ κθ), καὶ τὸν σχολιάσαντα τὰ Ἀριςοφάνους (Νεφελ. 985).

ΚΕΦ. δ', σελ. 100, στ. 19, Ἐπιςήματα.] Στήλας ἐπιταφίους.

ΚΕΦ. έ, σελ. 100, Καὶ τῶν ἐν Ἰωνίᾳ.] Προσέθηκα τὸ ἄρθρον, ὅπερ ἀσολοίκως ἐλλείπειν ἐνταῦθα γε οὐκ ἐνδέχεται. — ΣΕΛ. 101, στ. 9, Ὤκισαν.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως ἀντὶ τοῦ, Ὤκησαν. — Στ. 10, Καὶ πρῶτον μὲν ᾤκισε.] Ἐξ ἀντιγράφου, αντὶ τοῦ, ᾤκησε. — Στ. 12, Ἀφ' ὧν αἱ δώδεκα.]

Οὐκ ἔῤῥωται τὸ χωρίον· ὁ γὰρ νοῦς τοιοῦτος ὀφείλει εἶναι, Μετὰ τὸ ἐξελαθῆναι τοὺς προειρημένους βαρβάρους, ἐκλήθησαν αἱ δώδεκα πόλεις τοῖς ἐχομένοις ὀνόμασι, Μίλητος, Ἔφεσος κ. τ. λ. τέως ὑπ' ἐκείνων κατεχόμεναι, καὶ ἄλλοις ὡς εἰκὸς ὀνόμασι καλούμεναι.

ΚΕΦ. ζ', ΣΕΛ. 102, στ. 5, Ἰδιοξένους.] Ἰδιόξενον ἐξηγεῖται Ἡσύχιος τὸν ἴδιον φίλον. — Στ. 9, Πρὸς Σάλπιγγα.] Ὡς γράφεται παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ (ΙΒ, σελ. 538) ἐξ οὗ ταῦτα παρείληφεν, ἀντὶ τοῦ, Προσαλπιςά. — Στ. 10, Ἀδούσης.] Τῆς σάλπιγγος δηλονότι· παρείληφα δὲ ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τῆς ἑτέρας γραφῆς Ἆδον, ἣν εἰς τὸ Ἦδον ἔτρεψαν ἐξ ἑτέρων διορθώσεως οἱ πρὸ ἡμῶν. Στ. 11, Ἐσήμαινεν.] Ἡ σάλπιγξ δηλονότι, οὕτω διορθωσαμένου μου ἀντὶ τοῦ Ἐσήμαινον. — Στ. 14, Ἦσαν δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἰνδικῆς κ. τ. λ.] Συγκεχυμένα ταῦτα, καὶ πολὺ τῆς ἀκριβείας λειπόμενα, εὑρήσεις παραβαλὼν τοῖς παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ (σελ. 538), ὃς θεράποντας ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς, οὐ θαυματοποιοὺς παραγεγονέναι φησίν· ἡ δὲ σύγχυσις ἀπ' αὐτοῦ τοῦ τὸν Ἀθήναιον ἐπιτεμόντος· κἀκεῖνος γὰρ, « Καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς θαυματοποιοὶ ἦσαν » διαπρέποντες » ἔγραψε, μὴ συνεὶς τὰ τοῦ Ἀθηναίου.

ΚΕΦ. ή, σελ. 102, στ. 17, Κόνων.] Κίμων γραπτέον εἶναι φασί τινες οὐκ ἀπιθάνως, ὡς γράφεται παρὰ τῷ Πλινίῳ (ΛΕ, ή)· πλὴν εἰ μή τις ἀντισχυρίζοιτο Πλίνιον ἐξ Αἰλιανοῦ διορθωτέον εἶναι. — Στ. 19, Ἐν σπαργάνοις καὶ γάλαξιν οὖσαν.] Ἐνταῦθά τε κἀν τοῖς ἑξῆς (Ι, ι)· περιεργότερον ἐξέφρασεν ὅπερ ἀφελέςερον εἴρηκεν Εὐριπίδης (Ἡρ. μαινομ. 1266),

Ἔτ' ἐν γάλακτί τ' ὄντι. . . . .

ΚΕΦ. θ', σελ. 102, στ. 27, Κατασχών.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄλλοις Κατασχόν. — ΣΕΛ. 103, στ. 2, Εἴη δ' ἄν.] Διώρθωκα τὸν σολοικισμὸν τῇ προσθήκῃ τοῦ Ἄν, καίπερ ἐνδεχόμενον ἄλλως αὐτὸν τὸν Αἰλιανὸν σολοικίσαι. — Στ. 4, Τεύχων ὡς ἑτέρῳ κ. τ. λ.] Εὕρηται καὶ ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ τὸ ἔπος μικρὸν παραλλάττον (ἐν τοῖς Ἀναλέκτ. Βρυγκ. Β, σελ. 327),

Ὃς δ' ἄλλῳ κακὰ τεύχει, ἑῷ κακὸν ἥπατι τεύχει.

καὶ σημειούσθω ἡ τοῦ ἥπατος κάκωσις, ἐκ τούτου ἴσως λαβοῦσα τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἐν τῷ ἥπατι ἐπιθυμίαν τε καὶ ἡδονὴν τὴν κατὰ ἄνθρωπον ἱδρύσθαι ἐνόμιζον οἱ ἀρχαῖοι, καθὰ τὸν θυμὸν ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ τὸ λογιςικὸν τῆς ψυχῆς μέρος ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ· διὸ καὶ ὁ Προμηθεὺς τὸ ἧπαρ ἐσθίεσθαι ὑπὸ ἀετοῦ μεμύθευται, ὡς ἡδονὴν ἅπασαν ἁπλῶς ἀφαιρουμένου τοῦ κολαζομένου. καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ δὲ περὶ τοῦ λυποῦντος ἄγαν, εἴτε πράγματος, εἴτε προσώπου, « Μοῦ τρώγει τὸ συκώτιον » ἢ, « τὰ συκώτια » φαμὲν, οὕτως ὀνομάζοντες, ὅπερ ὁ παρακμάζων ἑλληνισμὸς, Συκωτὸν ἧπαρ, οἱ δὲ ἀρχαιότεροι, Σεσυκασμένον ἧπαρ, ἔλεγον. ἔλαβε δὲ τὴν ἀρχὴν ἡ τοιαύτη κλῆσις ἀπὸ τῆς τινῶν λιχνείας· ἐσύκαζον γὰρ, τουτέςι σύκοις ξηροῖς ἔτρεφον τὰ ζῶα, οἷον σύας τε καὶ χῆνας, ὧν ἡδίω τε καὶ παχύτερα παρασκευάζειν ἐβούλοντο τὰ ἥπατα (Γαλην. περὶ τροφ. δυνάμ. Γ, σελ. 339). παραπλησίως δὲ καὶ ὁ παρακμάζων λατινισμὸς Ficatum ὠνόμασε τὸ σεσυκασμένον, ἢ συκωτὸν ἧπαρ, παρὰ τὸ Ficus, ὅ ἐςι σῦκον, ὅθεν καὶ τὸ παρ' Ἰταλοῖς Fegato. τό γε μὴν

ἧπαρ ἐπὶ μὲν τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ ἀγνοεῖ ὅλως ἡ παρ' ἡμῖν συνήθεια· κέχρηται μέντοι τῷ πληθυντικῷ μεταφορικῶς ἐπὶ τῆς σωματικῆς ἰσχύος τε καὶ δυνάμεως, οἷον ἐν ταύταις ταῖς φράσεσι, « Δὲν ἔχω ἥπατα » καὶ, « Ἐκόπησαν τὰ » ἥπατά μου » αἳ ταυτό πως σημαίνουσι τοῖς παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλιαδ. Η, 6), Γυῖα λέλυνται, καὶ (Θ, 103) Βίη λέλυται. ὡρμήθη δὲ ἴσως ἐπὶ τοῦτο ἐκ τῆς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρακολουθούσης τοῖς ἡπατικοῖς ἐκλύσεως τε καὶ ἀτονίας· Ἡπατικοὺς γὰρ ἐκάλουν οἱ Ἰατροὶ, ὥς φησι Γαληνὸς (Περὶ συνθ. φαρμ. τῶν κατὰ τόπους Η, σελ. 286) τοὺς ἄνευ φανεροῦ τινος ἐν τῷ σπλάγχνῳ κακοῦ περὶ τὰς οἰκείας ἐνεργείας ἀτονοῦντας. Παρῳδήθη δ' ἀμφότερα τὰ ἔπη ἐκ τῶν Ἡσιόδου (Ἔργ. καὶ Ἡμέρ. 263),

Οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ, ἄλλῳ κακὰ τεύχων.

Στ. 5, Ὅτι διεψεύσατο κ. τ. λ.] Οὐκ ἔῤῥωται τὸ χωρίον· ἴσως γραπτέον, Οἱ δὲ, ὅτι διεψεύσατο, τουτέστιν, Ἄλλοι δέ φασι ταῦτα ποιῆσαι τὸν Κρατεύαν, ὅτι ψευδῶς ἐπηγγείλατο δώσειν αὐτῷ μίαν τῶν θυγατέρων Ἀρχέλαος.

ΚΕΦ. ιά, σελ. 103, στ. 14, Οὐδὲν ἔτι θαυμάζωμεν.] Διωρθωσάμην τὸ Θαυμάζομεν τρέψας εἰς τὸ ὑποθετικὸν Θαυμάζωμεν· ὤφειλον δὲ καὶ τὸ, Οὐδὲν ἔτι, μεταβαλεῖν εἰς τὸ, Μηδὲν ἔτι, ἢ Μηκέτι· τοιοῦτον γάρ τι βούλεται ἡ ἀπόδοσις, Ὅπου καὶ τοὺς ποταμοὺς κ. τ. λ.

ΚΕΦ. ιβ΄, ΣΕΛ. 104, στ. 1, Οὐ γάρ; ἀλλ' ἀληθές.] Προσέθηκα τὸν Ἀλλὰ σύνδεσμον, δόξαν τοῦτο καὶ ἄλλοις τῶν πρὸ ἡμῶν, στίξας μέντοι διαφόρως τὸ χωρίον. — Στ. 2, Αἰσχίνης.] Ἐγράφετο, Αἰσχίνης δέ. ἀλλὰ περιγραπτέον εἶναι τὸν σύνδεσμον, καὶ ἕτεροι πρὸ ἡμῶν ἀπεφήναντο, ἵν' ἔχῃ συνάπτεσθαι τὸ λεγόμενον τῇ γενικῇ, Ἐκπεσόντος. — Στ. 7, Τὴν ἐξ αὐτοῦ εὔνοιαν.] Οὕτω διώρθωκα ἀντὶ τοῦ, Ἐξ αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν. — Στ. 8, Ἐφολκά.] Τουτέστιν Ἐπαγωγά· ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Ἐφόλκια.

ΚΕΦ. ιδ΄, σελ. 104, στ. 22, Μόνον.] Διορθοῦνταί τινες, Μόλις· ἕτεροι δὲ, Μόνος. — Γεφυρίου.] Ὑποκοριστικὸν τῷ τύπῳ, ἀλλ' οὐ καὶ τῷ σημαινομένῳ, καθὰ καὶ τὸ τοῦ Ἐπικτήτου (Ἐγχειρ. ιβ΄) Ἐλάδιον καὶ Οἰνάριον, καὶ ἄλλα πολλὰ παρὰ τοῖς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἀκμάσασι συγγραφεῦσι, τὴν ἀρχὴν ἐκ τῶν ἀρχαίων Κωμικῶν λαβόντα· παρὰ γὰρ τῷ Ἀριστοφάνει ἔστιν εὑρεῖν Βοΐδιον (Ἀχαρν. 1036), καὶ Βοϊδάριον (Ὄρν. 585), ἀντὶ τοῦ Βοός. ἔνθεν καὶ ἡ συνήθεια λαβοῦσα καὶ καταχρησαμένη πλεῖστα τῶν ὀνομάτων εἰς οὐδέτερα ὑποκοριστικὰ ταυτόσημα τοῖς πρωτοτύποις μετεποίησεν· Ἐλάδιον (χυδ. Λάδι) γὰρ φαμὲν, Τυρίον, Θηκάριον, Σφογγάριον, Κλειδίον, Βῴδιον κ. τ. λ. οὐδὲν πλέον σημαίνειν βουλόμενοι τῶν πρωτοτύπων, Ἔλαιον, Τυρὸς, Θήκη, Σπόγγος, Κλεῖς, Βοῦς. — ΣΕΛ. 105, στ. 1, Ἰλισσόν.] Ὁ μὲν Ἰλισσὸς τῆς Ἀττικῆς ἐστὶ ποταμὸς, Διογένης δὲ ἐν Κορίνθῳ ἀπέθανε· διὸ καὶ φασί τινες τῶν κριτικῶν, οὔτ' Ἰλισσὸν, οὔθ', ὡς γράφεται παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ (ἐν Διογέν.), Ἐλισσὸν, ἀλλ' Ἐλισσῶνα δεῖν γράφειν· ἔστι δ' ὁ Ἐλισσὼν ποταμὸς οὐ μακρὰν ἀφεστηκὼς τῆς Κορίνθου (Παυσαν. Β, ιβ΄).

ΚΕΦ. ιέ, σελ. 105, στ. 4, Λογισμῷ.] Οὕτω δεῖν γράφειν ὑπέλαβον ἐκ τοῦ Στοβαίου· ὁ δὲ νοῦς, Διὰ τοῦ λογισμοῦ ἐκράτησε τῆς ἐπάρσεως. ἔστι δὲ τοῦτο πιστώσασθαι καὶ ἐξ Ἀριστοτέλους, παρ' ᾧ (περὶ ἀρετ. καὶ κακ. Τόμ.

Β, σελ. 375) οὐχ ἅπαξ εἴρηται τὸ « Κατασχεῖν τῷ λογισμῷ τὴν ἐπιθυμίαν » ὁρμῶσαν ».

ΚΕΦ. ιϛ΄, σελ. 105, στ. 19, Ὑποσιωπῶσι.] Ἐν ἄλλ. Ἀποσιωπῶσι. — Στ. 26, Αὐτῷ παιδικὰ γενέσθαι.] Τῷ Σόλωνι παιδικὰ γενέσθαι ὁ Πεισίςρατος. ἐγράφετο, Αὐτὸν, ὃ παραινεσάντων ἑτέρων τρέπειν εἰς τὸ Αὐτοῦ, ἢ Αὐτῷ, προειλόμην τὴν δευτέραν διόρθωσιν.

ΚΕΦ. ιζ΄, ΣΕΛ. 106, στ. 6, Ὁ Ἰνύκινος.] Ὁ ἐξ Ἴνυκος, ἢ Ἰνύκου, πόλεως Σικελικῆς. ἡ ἱςορία παρ' Ἡροδότῳ (ϛ΄, κγ΄ καὶ κδ΄), ᾧ οὐκ ἀκριβῶς ἐπέςησε τὸν νοῦν ὁ Αἰλιανός. — Μονάρχης.] Κατὰ τὸν ἐν τῇ συνηθείᾳ τύπον· οἱ γὰρ ἀρχαῖοι τῷ Μόναρχος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κέχρηνται.

ΚΕΦ. ιή, σελ. 106, στ. 18, Φόρους πραττόμενον.] Ἀςείως πάνυ τῶν τις κριτικῶν τὸν ἐν Τεμέσῃ ἥρωα, τῶν ἱερέων τινὰ γεγονέναι ὑπονοεῖ, ὃς ῥώμῃ σώματος πεποιθὼς, καὶ τὸν τιμώμενον δαίμονα ὑποκρινάμενος ἐπὶ τὸ φορολογεῖν ἐτράπετο. — Στ. 23, Ὅτι αὐτοῖς ἀφίξεται ὁ ἐν Τεμέσῃ Ἥρως.] Ἄδηλον τὸ εἰρημένον, καὶ ἡ παροιμία δὲ ἄλλως παρ' ἄλλοις ἐκπέφρασαι· ὤφειλε γὰρ ὁ νοῦς εἶναι, Ἀφίξεται αὐτοῖς ὁ τὸν ἐν Τεμέσῃ ἥρωα νικήσας, οὐκ αὐτὸς ὁ ἥρως· ἡ ἱςορία παρὰ Παυσανίᾳ (ϛ΄, ϛ΄) καὶ Στράβωνι (ϛ΄, σελ. 255). — Στ. 25, Καικινόν.] Γράφεται παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ, Καΐκινὸς, καὶ Καικῖνος, παρὰ δὲ τῷ Παυσανίᾳ Καικίνης, ὁ ποταμὸς οὗτος.

ΚΕΦ. ιθ΄, ΣΕΛ. 107, στ. 2, Ἐνθάδ' ὁ πλεῖςον.] Φέρεται καὶ παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ τὸ ἐπίγραμμα. — Στ. 4, Βωμὸς αὐτῷ ἵςαται.] Διορθοῦσθαί τινες ἐπεχείρησαν, Βωμὼ αὐτῷ ἵςατον, ἕτεροι δὲ, Βωμοὶ αὐτῷ ἵςανται, διὰ τὸν ἐχόμενον ἐπιμερισμὸν, ὁ μὲν, νοῦ, ὁ δὲ, ἀληθείας· ἀλλ' ὡς οὐ χρεία τῶν τοιούτων διορθώσεων, δῆλον αὐτίκα γενήσεται ἐκ τῶν ἐχομένων. Οἱ μὲν, νοῦ, οἱ δὲ, ἀληθείας.] Ἐγράφετο, Ὁ μὲν νοῦ, ὁ δὲ ἀληθείας, ὃ δὴ καὶ δύο τοὺς βωμοὺς εἶναι παρεῖχεν ὑπόνοιαν· λέγει δὲ οὐ τοῦτο Αἰλιανὸς, ἀλλ' ὅτι τὸν Ἀναξαγόρᾳ ἱςάμενον βωμὸν, οἱ μέν φασι, Νοῦ, οἱ δὲ, Ἀληθείας, ἐπιγεγράφθαι, ἐλλειπτικῶς τοῦ, Φασὶ, προσυπακουομένου· καὶ μαρτυρεῖ τῇ ἡμετέρᾳ διορθώσει, αὐτὸς Αἰλιανὸς, τῇ αὐτῇ ἀλλαχοῦ (παρὰ Σουΐδ. λέξ. Ἀπώνατο) ἐλλείψει (Κομψῶς, ὡς ἂν φαῖεν οἱ τὰ τοιαῦτα ζηλοῦντες, ἡμῖν γε μὴν λεγέσθω, Σοφιςικῶς) χρησάμενος, « Οὐ μὴν ἀπώνητο οὐδὲν, » ἀλλὰ ἐξέζεσε ζῶν κακοῖς θηρίοις, οἱ μὲν, εὐλαῖς, οἱ δὲ, ὅτι οὐ ταύταις, » φθειρσί γε μήν ».

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ΚΕΦ. ά, ΣΕΛ. 108, Συνεβίου.] Εἰς τοῦτο ἔτρεψα τὸ Τῆς ἐπιγραφῆς Ἐβίου. — Στ. 5, Ἀβασανίςως.] Τουτέςιν ἄνευ ἐξετάσεως, διὰ τὸ εἰς αὐτοὺς ἀνύποπτον· τινὲς δὲ, Ἀβασκάντως δεῖν γράφειν φασὶν, οὐκ ἀπιθάνως. Στ. 7, Καὶ Σιμωνίδης.] Λείπει ταῦτα ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων.

ΚΕΦ. γ, ΣΕΛ. 109, στ. 4, Εἱμάτων.] Τοὺς τάπητας ἐνταῦθα λέγει, ὧν εἰσι καὶ τὰ κατὰ παραφθορὰν καλούμενα Πεύκια, παρὰ τὸ Ἐπεύχια· ἐπ' αὐτοῖς γὰρ γονυκλιτοῦντες εὔχονται οἱ βάρβαροι. — Στ. 5, Διφθέραι.] Δέρματα ζώων ἐξ ὧν ἐσκηνοποίουν· Διφθέραι δ' ἐκαλοῦντο καὶ τὰ βιβλία, διὰ τὸ ἐπὶ δερμάτων γράφειν τοὺς πάλαι (Ἡροδότ. Ε, νη)· ἔνθεν ἡ

συνήθεια παραλαβοῦσα ἔτι καὶ νῦν Τεφτέρια καλεῖ τὰ καὶ ἑτέρως λεγόμενα Κατάστιχα. — Στ. 6, Ὑφ' ὧν περιλαμβάνοντες.] Ἐγράφετο, Ἀφ' ὧν· παρὰ δὲ Ἀθηναίῳ (ΙΒ, σελ. 539), ἐξ οὗ ταῦτα παρελήφθη, Ὑφ' αἷς. — Στ. 9, Λεοννάτῳ δὲ καὶ Μενελάῳ φιλοθηροῦσιν.] Προσέθηκα τὸν Δὲ ἐκ τοῦ Ἀθηναίου· ἀπεκατέστησα δὲ καὶ τὴν ἀρχαίαν γραφὴν, Φιλοθηροῦσιν (παρὰ τὸ Φιλοθηρέω), μακρὰ χαίρειν φράσας τῷ Φιλοθηρῶσιν (παρὰ τὸ Φιλοθηράω), ὃ διορθούμενοι ἔγραψάν τινες τῶν πρὸ ἡμῶν· καὶ γὰρ τὰ τοιαῦτα σύνθετα ἀπὸ τῆς δευτέρας λεγομένης τῶν περισπωμένων εἰς τὴν πρώτην μεταπίπτειν φιλοῦσιν· οἷον Φιλονικέω, παρὰ τὸ Νικάω, καὶ Φιλοτιμέω, παρὰ τὸ Τιμάω. Φιλώτᾳ δέ φησι Πλούταρχος (Ἀλεξάνδρ. §. 40) γεγονέναι, ἃς Αἰλιανὸς Λεοννάτῳ καὶ Μενελάῳ αὐλαίας ἀκολουθεῖν ἱστορεῖ. — Στ. 15, Ἐκτὸς εἱστήκεσαν.] Οὕτω γράφειν προῆγμαι, Ἑιστήκεσαν, ἀντὶ τοῦ Ἑιστήκεισαν· ὅτι καὶ Διειλήφεσαν μικρὸν ἀνωτέρω γέγραπται, οὐ Διειλήφεισαν (ἴδ. τὰ εἰς τὸν Ἡλιόδωρ. σημ. σελ. 173.) Ἐκτὸς δὲ, ἀντὶ τοῦ Ἐντὸς, ἀκολουθήσας τῷ Λατίνῳ τοῦ Ἀθηναίου μεταφραστῇ. — Στ. 16, Φλόγινα....... καὶ ὑσγινοβαφῆ.] Φλόγινον μὲν χρῶμά ἐστι τὸ ὑπέρυθρον, καὶ οἷον λαμπυρίζον ὡς φλόξ· Ὕσγινον δὲ, ἢ Ὑσγινοβαφὲς, παρὰ τὴν Ὕσγην τὸ φυτόν. Ὗς δὲ, ἢ Ὕσγη, ἐκαλεῖτο, τῇ τῶν ἐν Ἀσίᾳ Γαλατῶν φωνῇ, καθά φησι Παυσανίας (Ι, λς΄.), ὁ παρὰ τοῖς Ἕλλησι λεγόμενος Κόκκος, ὃν ἡ συνήθεια Πρινοκόκκιον ὀνομάζει, ἐξ οὗ καὶ τὸ Κόκκινον οὕτω λεγόμενον χρῶμα. ἄλλοι δ' ἑτέραν τοῦ Κόκκου τὴν Ὕσγην ἀποδεδώκασι, περὶ ὧν ἔπιθι τὸν Σαλμάσιον (Πλιν. Γυμν. σελ. 193).

ΚΕΦ. δ, ΣΕΛ. 110, στ. 13, Τὸ δὲ ᾆσμα.] Τὸ μὲν ἐπὶ τῷ Σμερδίῃ ᾆσμα οὐκέτι σώζεται· λείψανον δὲ μικρὸν αὐτοῦ ἐστὶ τὸ τοῦ Φαυωρίνου παρὰ τῷ Στοβαίῳ (ξδ΄),

Ἀπέκειρας δ' Ἁπαλῆς
Κόμης ἄμωμον ἄνθος.

ἔοικε δὲ καὶ τὸ παρα τῷ Ἐτυμολόγῳ (σελ. 714),

Θρηϊκίην σίοντα χαίτην,

τοῦ αὐτοῦ τούτου ᾄσματος ἀποσπασμάτιον εἶναι· καὶ γὰρ ὁ Σμερδίης Θρᾷξ ἦν, ὡς δηλοῖ τὰ εἰς Ἀνακρέοντα ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ ἐπιγράμματα.

ΚΕΦ. ε, Σελ. 110, στ. 16, Εἰς Ὀλυμπίαν] Οὕτω γέγραφα, δόξαν τοῦτο καὶ ἄλλοις, ἀντὶ τοῦ, Εἰς Ὀλύμπια. — Στ. 18, Τοῦ μεγίστου τῶν κινδύνων.] Τοῦ κατὰ τῶν Περσῶν πολέμου, ᾧ οὐ παρεγένετο ὁ Ἱέρων.

ΚΕΦ. ή, ΣΕΛ. 111, στ. 6, Τοὺς οἴκους τῶν μεγίστων τῶν ἐν τῇ πόλει.] Ἐξήλλακται ταῦτα τῶν παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ (ΙΒ, σελ. 541), ὅς φησι, « Στρώσας οἶκον τῶν ἐν τῇ πόλει τὸν μέγιστον ἑρπύλλοις καὶ ῥόδοις ». — Στ. 9, Συνῆν αὐταῖς ἀκολαστότερον.] Ἐγράφετο, Ἀκολαστότατος, ἐν ἄλλοις δὲ, Ἀκολαστότερος, ὃ δὴ εἰς τὸ ἐπιῤῥηματικὸν, Ἀκολαστότερον, τρέψαι δεῖν ἔγνων.

ΚΕΦ. θ, Σελ. 111, στ. 23, Δημήτριος ὁ πολιορκητής.] Μνήμης ἁμαρτίᾳ τὰ περὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἱστορημένα τοῖς ἄλλοις (Ἀθην. σελ,

542) εἰς τὸν Πολιορκητὴν Δημήτριον μετήνεγκεν ὁ Αἰλιανός. — Στ. 27, Ἐῤῥαίνετο αὐτῷ.] Τῷ Δημητρίῳ Δηλονότι· ἐξ ἡμετέρας διορθώσεως, ἀνθ' οὗ ἐγράφετο ἔν τισι μὲν, Ἐῤῥαίνετο καὶ αὐτὸ, ἐν ἑτέροις δὲ, Ἐῤῥαίνετο καὶ αὐτῷ. — ΣΕΛ. 112, στ. 1, Τὰ ἐνακμάζοντα τῶν ἀνθῶν πάντα.] Ἔτρεψα εἰς τὸ Πάντα τὸ παρ' ἅπασι Ταῦτα. — Στ. 5, Παιδέρωτι.] Εἶδος μύρου ὁ Παιδέρως, ᾧ ἐνετρίβοντο τὰ πρόσωπα εἰς τὸ ῥοδοειδέστερα φαίνεσθαι· οἷόν ἐςι τὸ παρ' ἡμῖν νῦν ὀνομαζόμενον Κοκκινάδιον. — Στ. 6, Καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ ἐχρίετο ἀλείμμασι.] Ἔτρεψα τὸ Ἐχρῆτο εἰς τὸ Ἐχρίετο, ἐξ Ἀθηναίου παραλαβών· οὕτω γὰρ ἐκεῖνος (σελ. 542) περὶ τοῦ Δημητρίου, « Καὶ παιδέρωτι τὸ πρόσωπον ὑπαλειφόμενος, καὶ τοῖς ἄλλοις » ἀλείμμασιν ἐγχρίων ἑαυτὸν ».

ΚΕΦ. ι, Σελ. 112, στ. 10, Τὰ ἄκρα τὰ τοῦ Ἄθω.] Μακροβίους γὰρ ἐπιςεύετο τοὺς ἐνοικοῦντας ποιεῖν ὁ Ἄθως, καὶ ἐξαιρέτως μία τῶν ἐν αὐτῷ πόλεων, Ἀκρόθωον, οὐδετέρως (Ἡροδοτ. Ζ, κβ), ἢ Ἀκρόθωοι, ἀρσενικῶς καὶ πληθυντικῶς (Θουκυδ. Δ, ρθ) καλουμένη· ἣν εἰκὸς ἐνταῦθα αἰνίττεσθαι τὸν Αἰλιανόν. Ἀκρόαθων αὐτὴν ὁ Ῥωμαϊκὸς Γεωγράφος Μέλας (Β, β), τῇ παραγωγῇ καταλληλότερον ὀνομάζει. ἔχει δὲ τοῦτο κοινὸν ὁ Ἄθως πρὸς ἅπανθ', ὡς εἰπεῖν, τὰ ὀρεινά τε καὶ μετέωρα τῶν χωρίων, περὶ ὧν ἔπιθι τὰ σημειωθέντα μοι (σελ. 58) εἰς τὸ Περὶ Ἀέρων, ὑδάτων, τόπων, τοῦ Ἱπποκράτους. — Στ. 11, Μετῴκησα ἄν.] Πλεονάζει ὁ Ἂν, εἴτε τῶν γραψάντων ἁμαρτίᾳ, εἴτε καὶ αὐτοῦ τοῦ Αἰλιανοῦ ὑπεραττικίσαι προελομένου· διπλασιάζειν γὰρ πολλάκις φιλοῦσιν οὗτοι τὸν μετ' ἀρνήσεως δυνητικὸν, εἰς πλείονα τῆς ἀποφάσεως ἔμφασιν (Ἀριςοφάν. Σφ. 506),

...... Ἐγὼ γὰρ οὐδ' ἊΝ ὀρνίθων γάλα
Ἀντὶ τοῦ βίου λάβοιμ' ἊΝ. ....

Μακροβιώτερος.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Μακροβιώτατος.

ΚΕΦ. ια, Σελ. 112, στ. 17, Εἶτα ἡττήθη.] Λείπουσι ταῦτα ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων. — Τὸ δὲ ἐπίγραμμα.] Ἐπίγραμμα ἐνταῦθα λέγει τὴν εἰκόνα, οὐκ ἀκριβῶς· εἰ γὰρ καὶ τοῦτο ἔσθ' ὅτε σημαίνει, ἢ δῆλον ἐκ τοῦ παρ' Ἡσυχίῳ « Ἐπιγραφεὺς, ζωγράφος », ἀλλὰ μικρῷ πρόσθεν, τὸ Ἐπιγράμματα ἐφ' ἑτέρας τεταχὼς διανοίας, ὤφειλεν ἐνταῦθα διαφυγεῖν τὸ παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν ἀμφίβολον. — Στ. 24, Ἀνασπάσοις ἐπέσφιγγε τοὺς ἀναγωγέας.] Τοὺς ἱμάντας λέγει, οἷς προσδέουσι τοῖς ποσὶ τὰς βλαύτας. Ἀνάσπαστοι δὲ, ἢ Ἀνάσπαςα, αὗται ἂν εἶεν αἱ ἐπὶ τῶν ἄκρων περόναι, αἱ συσφίγγουσαι καὶ συνέχουσαι τοὺς ἱμάντας.

ΚΕΦ. ιδ, ΣΕΛ. 114, στ. 1, Φιλήταν.] Ἢ καὶ Φιλητᾶν· διφορεῖται γὰρ τὰ τοῦ τόνου· ὀρθώτερον δὲ τὸ περισπᾶν. — Στ. 3, Πέλματα.] Πέλμα ἐνταῦθα ὁ ἐν τῇ συνηθείᾳ Πάτος τοῦ ὑποδήματος, τὸ τελευταῖον δηλαδὴ σκύτος, ᾧ πατεῖται τοὔδαφος· οἱ δὲ ἀρχαιότεροι Πέλμα ἔλεγον τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς, τὸ καὶ Τύλωμα καλούμενον, ὅπερ ἡ συνήθεια Πατοῦσαν οὐκ ἀφυῶς ὠνόμακε, διὰ τὸ τούτῳ μάλιςα τῷ μέρει πατεῖν καὶ ςηρίζεσθαι τὸν πόδα. ἡ δὲ Πατοῦσα, καθὰ καὶ ἡ Δεχοῦσα (οὐχὶ Πατοῦνα καὶ Δεχοῦνα ὡς ἐν

τοῖς

τοῖς λεξικοῖς φέρεται) μετοχαί εἰσιν εἰς ὀνόματα μεταπεσοῦσαι, ἡ μὲν παρὰ τὸ Πατέω, συνυπακουομένου τοῦ Μερὶς, ὡς ἂν εἴποι τις ἡ πατοῦσα μερὶς τοῦ ποδὸς, ἡ δὲ παρὰ τὸ Λεχόω, οὗ τὸ ἁπλούςερον Λέχω παρῆξε τὸ Λέχος, καὶ τὴν Λεχὼ, οὐδὲν οὖσαν ἄλλο ἢ τὴν παρ' ἡμῖν Λεχοῦσαν, ἣ τῷ Αἰλιανῷ (Περὶ ζώων ἰδιότ. ΙΒ, ιδ΄) καὶ Λεχῶσα εἴρηται, παρὰ τὸ Λεχάω, πλὴν εἰ μὴ καὶ παρ' ἐκείνῳ Λεχοῦσα, γραπτέον ἐςί· τοιοῦτόν τι καὶ ἡ Βρωμοῦσα (ἣν οἱ Γάλλοι Salope καλοῦσι) παρὰ τὸ Βρωμέω, οὗ μᾶλλον ἐν χρήσει ἦν τὸ Βρωμάω, ὅθεν καὶ ὁ Βρωμολόγος, ὁ τοιαῦτα λέγων οἷα ἐνοχλεῖν ταῖς ἀκοαῖς, ὡς τὰ κακῶς ὄζοντα ταῖς ῥισί.

ΚΕΦ. ις΄, Σελ. 114, στ. 17, Ἀνθρώπῳ ὅμοια, τὰ κατόπισθεν δὲ ἵππου.] Ὤφειλεν εἰπεῖν, Ἵππῳ, ὡς εἴρηκεν, Ἀνθρώπῳ· ἀλλὰ Ῥωμαΐσαι προείλετο ἐνταῦθα ὁ Ῥωμαῖος Αἰλιανός· παρ' ἐκείνοις γὰρ τὸ Similis (ὅπερ ἐςὶν Ὅμοιος) ἡ πλείων χρῆσις γενικῇ συντάσσει. — Στ. 18, Εἰς τὴν Ἑλλάδα φράσιν.] Τουτέςι μεταφραζόμενον Ἑλληνιςί· ἡ δὲ γραφὴ ἐξ ἑτέρων διορθώσεως ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασι τοῖς πρὸ ἡμῶν ἡμαρτημένου, Φασίν. — Στ. 22, Ἀνεβίω.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, Ἐβίω. Στ. 24, Τὸ δὲ αἴτιον διὰ τὴν τῶν κ. τ. λ.] Κεχυδαΐςαι ἡ φράσις· ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν, « Τὸ δὲ αἴτιον ἡ τῶν ὡρῶν εὐκρασία, καὶ ἡ τῆς χώρας ἀρετὴ », ἢ χαίρειν ἐᾶσαι τὰς τρεῖς λέξεις ταύτας, « Τὸ δὲ αἴτιον ».

ΚΕΦ. ιή, ΣΕΛ. 115, στ. 14, Στέγην.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Στέγειν.

ΚΕΦ. κ, ΣΕΛ. 116, στ. 5, Εὐδαίμονος.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Εὐδαιμονίας.

ΚΕΦ. κά, Σελ. 116, στ. 6, Ἐν οἰκίᾳ ποτέ.] Ταύτην ἐξ ἀντιγράφων προειλόμην τὴν γραφὴν ἀντὶ τῆς παρὰ τοῖς ἑτέροις, Ἐν οἰκίᾳ τινί. — Στ. 12, Καταναγκασθείς.] Ἐν ἄλλ. Κατακριθεὶς, οὐ κακῶς.

ΚΕΦ. κδ΄, ΣΕΛ. 117, στ. 1, Ἐς τοσοῦτον.] Ἀνανταπόδοτον τὸ Τοσοῦτον, οἷα πλεῖςα παρὰ τῷ Αἰλιανῷ εὑρεῖν ἐςιν, ἠμελημένου Ἑλληνισμοῦ σημεῖα (Παράβαλλε τοῖς ἀνωτέρω Ε, ιζ). — Στ. 9, Ὑπὸ δ' ἔςρωτο.] Ἐξ Ὁμήρου (Ιλιάδ. Κ, 155).

ΚΕΦ. κε, Σελ. 117, στ. 12, Τοῦ ἀλύειν αὐτούς.] Κατηκολούθηκα ταῖς ἀρχαίαις ἐκδόσεσι, πληθυντικῶς γράψας, Αὐτοὺς, ἀντὶ τοῦ Αὐτόν.

ΚΕΦ. κζ, Σελ. 117, στ. 17, Ἐπεκώμασε τῷ Ζήνωνι.] Ἐγράφετο, Ἐπεκώμασεν αὐτῷ Ζήνωνι, ὃ διωρθωσάμην τρέψας εἰς ἄρθρον τὴν ἀντωνυμίαν. — Στ. 20, Πορευθεὶς ἔμεσον.] Σημειοῦ ὡς χρήσιμον· καὶ γὰρ οὐ μόνον τοῖς οἴνου, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὀργῆς, λύπης, χαρᾶς, ἐλπίδος, φόβου, τύφου, ἔμβραχυ παντὸς πάθους, ἐπὶ τοσοῦτον πληρουμένοις, ὥςε τῶν φρενῶν ἐξίςασθαι καὶ παρανοεῖν ἴσα τοῖς μεθύουσιν, καιρὸς ἂν εἴη ποτὲ ἐπιλέγειν, Πορευθεὶς ἔμεσον, ἢ, ὡς ἂν ἡ συνήθεια φαίη, Ὕπαγε νὰ ἐξεράσῃς.

ΚΕΦ. κη, ΣΕΛ. 118, στ. 4, Οὐδ' ἂν βοῦς κ. τ. λ.] Ἐκ τῶν Ἔργων καὶ ἡμερῶν Ἡσιόδου (στίχ. 348). κομψὸν δ' ἅμα καὶ τῆς Διογένους δριμύτητος ἄξιον τὸ εἰς τὴν Λακωνικὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν κατὰ τῶν Μεσσηνίων ὠμότητα σκῶμμα.

ΚΕΦ. κθ, Σελ. 118, στ. 17, Παραταξώμεθα.] Ἐν ἄλλ. Ἀντιταξώ-

Φ

μεθα, ὅπερ οὐ χεῖρον, εἰ μὴ καὶ ἄμεινον. — Στ. 18, Ἀντιφιλοτιμησάμενοι.] Παρείληφα τὴν γραφὴν ἐκ τοῦ Στοβαίου (Λογ. ιζ), ταὐτὰ ταῦτα περὶ Σωκράτους λέγοντος, ἀντὶ τοῦ, Φιλοτιμησάμενοι.

ΚΕΦ. λ΄, ΣΕΛ. 119, στ. 1, Ταῖς σκευοφόροις.] Ἐλλειπτικῶς τοῦ Ἁμάξαις· εἰσὶ δ' οἳ ἐκδεδώκασι Τοῖς σκευοφόροις, συνυπακουομένου τοῦ Κτήνεσιν, ἢ Ὀχήμασι. — Στ. 6, Καὶ ὧν ἐξέῤῥιψε.] Παρείληφα τὴν ἑτέρων διόρθωσιν, χαίρειν φράσας τῇ ἡμαρτημένῃ γραφῇ, Καὶ ἐξ ὧν ἔῤῥιψε. — Διπλάσιον δέδωκε.] Οὐκ ἐτόλμησα τρέψαι τὸ σόλοικον, Δέδωκε εἰς τὸ, Ἔδωκε· ἐνδέχεται γὰρ αὐτοῦ Αἰλιανοῦ εἶναι τὸ ἁμάρτημα, ὑπὸ τῆς πατρίου φωνῆς παραχθέντος, ἐν ᾗ ὁ αὐτὸς χρόνος καὶ τὸν ἀόριστον καὶ τὸν παρακείμενον σημαίνει.

ΚΕΦ. λα, Σελ. 119, Πρὸ τοῦ τὸν στέφανον.] Προσέθηκα τῇ ἐπιγραφῇ τὸ δεύτερον τῶν ἄρθρων, διὰ τὸν Ἑλληνισμόν.

ΚΕΦ. λϐ, Σελ. 119, στ. 14, Ἀκρατέστεροι.] Ἐν ἄλλ. Ἀκρατέστατοι.

ΚΕΦ. λγ, Σελ. 119, στ. 18, Τί ἄρα μάθοι σοφόν.] Ἐξ ἀντιγράφων τὸ Ἄρα, ἀντὶ τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, Τί ἂν μάθοι, ἣν διωρθωσάμην καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ.

ΚΕΦ. λδ, ΣΕΛ. 120, στ. 4, Ἐξωμίσι.] Χιτὼν εὐτελὴς ἑτερομάσχαλος ἡ Ἐξωμίς. — Ἄλλος, εἶπεν, οὗτος τύφος.] Τοῦ δὲ τοιούτου τύφου οὐδ' αὐτὸς ὁ τοῖς ἄλλοις ἐπιτιμῶν Διογένης ἀπήλλακτο, ὡς γοῦν ἔδοξε Πλάτωνι· καὶ γὰρ κεκληκότος φίλους τοῦ Πλάτωνος, εἰσελθὼν ὁ Κυνικὸς ἐπάτει τὰ πολυτελῆ στρώματα, λέγων, « Πατῶ τὸν Πλάτωνος τύφον »· πρὸς ὃν ὁ Πλάτων εὐφυῶς ἅμα τε καὶ κομψῶς, « Ἑτέρῳ γε τύφῳ, Διόγενες » ἀπεκρίνατο. οὕτως ἄρα καλῶς ἄγαν εἰρημένον ἐστὶ τὸ Μηδὲν ἄγαν.

ΚΕΦ. λή, ΣΕΛ. 121, στ. 3, Τὴν Ἀχιλλέως· Ὑπέρευγε τοῦτο Ἀλέξανδρος.] Ἤγουν, Ἄριστα τοῦτο εἰπὼν ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος. ἐξ ἀντιγράφων τοῦτο· ἐν ἑτέροις δὲ γράφεται καὶ στίζεται, Τὴν Ἀχιλλέως ὑπέργε τὴν Ἀλεξάνδρου, τουτέστιν Ὑπὲρ τὴν λύραν Ἀλεξάνδρου τοῦ Πάριδος. — Στ. 4, Τὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν κλέα.] Ἐξ Ὁμήρου, ἐν οἷς περὶ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς φόρμιγγα ᾄδοντος λέγει (Ἰλιάδ. I, 189),

Τῇ ὅγε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.

ΚΕΦ. λθ΄, Σελ. 121, στ. 15, Κόσμον αὐτῷ περιβαλών.] Ἔτρεψα εἰς τοῦτο τὸ Περιβάλλων, διὰ τοὺς προηγησαμένους ἀορίστους. — Στ. 16, Προσκλαύσας.] Ἐν ἄλλ. Προκαύσας. εἰσὶν οἱ διορθοῦνται, Προκλαύσας.

ΚΕΦ. μβ, ΣΕΛ. 122, στ. 13, Ὁ δεύτερος.] Ἀριάσπης οὗτος ἐκαλεῖτο· ἐξήγαγε δ' ἑαυτὸν τοῦ βίου οὐ τῷ ἀκινάκῃ, ἀλλὰ φάρμακον πιών, ὥς φησι Πλούταρχος (Ἀρτοξ. §. 30), οὐδ' ἀξιοῦντος τοῦ πατρός, ἀλλ' Ὤχου τοῦ ἑτέρου ἀδελφοῦ ψευδῶς ἀπειλὰς αὐτῷ τοῦ πατρὸς δι' εὐνούχων ἀπαγγείλαντος.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦ. β, ΣΕΛ. 123, στ. 11, Ἵνα μὴ δόξῃ διαφθείρας.] Ἄμεινον γράφειν, Διαφθεῖραι. — Στ. 15, Παμμέγιστον κ. τ. λ.] Ἐν ἄλλ. γράφεται, Μέγιστον· ἡ δὲ ὅλη ῥῆσις ὧδ' ἂν ἄμεινον γράφοιτο καὶ στίζοιτο, Παμμέγιστον ἀνδριάντα ἐν Κυρήνῃ ἀνέστησεν αὐτοῦ, ἀμειβομένη τῆς σωφροσύνης:

ΚΕΦ. δ, ΣΕΛ. 124, στ. 6, Τρὶς τετρακόσια ϛάδια ἐφεξῆς.] Τουτέϛι, τρισὶν ἐφεξῆς ἡμέραις, τετρακόσια καθ' ἑκάϛην ἡμέραν ϛάδια. τὸ δ' ἐν ἅπασι φερόμενον Τεσσαρακόσια, ἀντὶ τοῦ, Τετρακόσια, τῶν Ἐκδοτῶν ἔοικεν εἶναι, οὐ τῶν ἀντιγραφέων. παρὰ τούτοις γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ τῶν ἀριθμῶν ὀνόματα σημειωδῶς ἐκφέρεται· οἷον ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἐγράφετο διὰ τοῦ υ̅, ὅπερ οἱ ἐκδόται ἐντελῶς γράψαι βουλόμενοι, Τεσσαρακόσια, ἔγραψαν, καταλλήλως μὲν τῷ σχηματισμῷ, οὔ γε μὴν τῇ χρήσει, ἣ προέιλετο τὸ συντετμημένον, Τετρακόσια.

ΚΕΦ. ϛ', Σελ. 124, στ. 19, Ἐπὶ ζυγὸν.] Οὕτω δεῖν γράφειν ᾠήθην, ὡς γράφεται παρ' Ἀθηναίῳ, καὶ παρὰ τῷ Εὐϛαθίῳ ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον, καὶ οὐχ ὡς ἐγράφετο, Ὑπὸ ζυγόν. — Στ. 20, Ὀβολοῦ ὁλκήν.] Καθ' ὑπερβολὴν τοῦτο, ἔκ τινος κωμικοῦ ληφθέν. — ΣΕΛ. 125, στ. 4, Πεφιλιππιδῶσθαι.] Πεφιλιππῶσθαι ἐγράφετο κἀνταῦθα, ὡς καὶ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, ἐξ οὗ ταῦτα εἴληπται, καὶ παρὰ τῷ Εὐϛαθίῳ· προειλόμην μέντοι τὴν πλείϛοις ὅσοις τῶν κριτικῶν ἐγκριθεῖσαν διόρθωσιν· παρὰ μὲν γὰρ τὸ Φίλιππος, Φιλιπποῦσθαί τις ἂν εἰκότως λέγοιτο, οὔ γε μὴν παρὰ τὸ Φιλιππίδης, οὗ τὸ παράγωγον, Φιλιππιδοῦσθαι ὀφείλει πάντως εἶναι.

ΚΕΦ. ζ, σελ. 125, στ. 8, Τὸν μέγαν ἐνιαυτόν.] Περὶ τοῦ μεγάλου ἐνιαυτοῦ ἔπιθι Πλούταρχον (περὶ τῶν ἀρεσκ. τοῖς φιλοσόφ. Β, λβ'.) — Στ. 10, Λευκονοιεύς.] Παρὰ τὸ Λευκόνοιον, δῆμον τῆς Ἀττικῆς οὕτω καλούμενον· ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Λευκονιεύς. — Στ. 12, Ἔφατο αὐτὸν.] Ἐξήλειψα τὸ μετὰ τὰς δύο ταύτας λέξεις κακῶς τεταυτολογημένον, Ὣς ἔλεγε.

ΚΕΦ. ή, Σελ. 125, στ. 13, Μὴ δεῖν εὐεργεσίαν κ. τ. λ.] Μακρῷ ἂν ἄμεινον ἐγνωμολόγησεν, εἰ ἔλεγε, Μὴ δεῖν εὐεργεσίαν προσίεσθαι, ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη, μήτε παρὰ τῶν τυχόντων, ἀλλὰ τῶν ἐν τοῖς μάλιϛα φίλων, καὶ προσέμενον ἀποδιδόναι πειρᾶσθαι πάσῃ μηχανῇ.

ΚΕΦ. θ, Σελ. 125, στ. 19, Κακῆς γε οὔσης.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως (Πρακτ. Ῥηνοπερ. Ἀκαδ. τεχν. καὶ ἐπιϛ. Τομ. Γ, σελ. 121), ἀντὶ τοῦ Κακῆς δὲ οὔσης, ὅπερ ἕτεροι εἰς τὸ, Κακῆς δὴ οὔσης, τρέπειν παρῄνουν.

ΚΕΦ. ι, ΣΕΛ. 126, στ. 2, Καὶ σπαργάνοις.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Καὶ ἐν σπαργάνοις· οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν (Η, η) ἐπλεόνασε τὴν πρόθεσιν.

ΚΕΦ. ιδ', ΣΕΛ. 127, στ. 8, Ἡ ἀργία ἀδελφὴ τῆς ἐλευθερίας ἐϛί.] Τῆς μὲν οὖν δουλείας· εἴ γε ὁ μηδὲν ἐργαζόμενος, πένης μὲν ὢν ἑτέρῳ δουλέυειν ἀναγκασθήσεται, ὅπως ἔξῃ τὰ ἐπιτήδεια, ἢ κολακεύων (ὃ δὴ καὶ τῆς κυρίως λεγομένης δουλέιας αἴσχιον) ὑπ' ἄλλων διατραφήσεται· εἰ δὲ τῶν εὐπαρύφων τις καὶ πλουσίων, ὑπὸ τῆς ἄγαν τρυφῆς εἰς ἀθεμίτους ἐξοκείλας ἡδονὰς, οὔτ' οὖσαν φυλάξαι, οὔτ' ἀποῦσαν ἀνακτήσασθαι τὴν ἐλευθερίαν οἷός τε· ᾗ καὶ δῆλον ὅτι μνήμης ἁμαρτίᾳ ὁ Αἰλιανὸς τῇ ἀνοήτῳ ταύτῃ γνώμῃ τὸ Σωκράτους ἐπέγραψεν ὄνομα. τεκμήριον δὲ, καὶ γὰρ καὶ Πλάτων καὶ Ξενοφῶν, καὶ πάντες ὅσοι περὶ Σωκράτους γεγράφασι, τὴν μὲν ἀργίαν ἑκάϛοτε διασύροντα, τὴν ἐργασίαν δὲ περὶ πολλοῦ αὐτόν τε ποιούμενον καὶ τοῖς ἄλλοις παραινοῦντα τὸν ἄνδρα παραδεδώκασι· τοσοῦτον δ' ἄρα Σωκράτης ἀπεῖχε τοῦ τὴν ἀργίαν ἀδελφὴν ἐλευθερίας ἡγεῖσθαι,

Φ 2

ὥςε καὶ πονηροτάτην αὐτὴν δέσποιναν ἄντικρυς (Ξενοφ. Οἰκονομ. α, §. 18-22) ὠνόμαζε, συνεχῶς ἐπιλέγων (Ξενοφ. Ἀπομν. Β, ά) τὸ τοῦ Ἐπιχάρμου,

.... Τῶν πόνων
Πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τἀγάθ' οἱ θεοί.

εἰ γὰρ πάντα τ' ἀγαθὰ, καὶ αὐτὸ δήπου τὸ πάντων μέγιςον ἡ ἐλευθερία πόνων ὤνιος οὖσα τυγχάνει. — Στ. 10, Πρὸς χρησματισμόν.] Χαίρειν φράσας τῇ ἡμαρτημένῃ γραφῇ, Πρὸς σχηματισμὸν, παρέλαβον τὴν ἑτέρων διόρθωσιν.

ΚΕΦ. ιέ. Σελ. 127, στ. 22, Μαθόντες γὰρ αὐτὸν εἶναι πένητα.] Διέγραψα τὸν, Καὶ· ἐγράφετο γὰρ.... Εἶναι καὶ πένητα. εἰ δὲ βούλοιο πάντως σώζειν αὐτὸν, τίθει μετὰ τὸν Γάρ.

ΚΕΦ. ις΄, ΣΕΛ. 128, στ. 1, Οἱ δὲ οὐδὲν αὐτῷ προσεῖχον.] Οὕτω δεῖν γράφειν ἔγνων τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις γραφόμενον καὶ ςιζόμενον. Οἱ δὲ, οὐδεὶς αὐτῷ προσεῖχον (ἄλλ. προσεῖχε).

ΚΕΦ. ιζ΄, Σελ. 128, στ. 16, Ἐλεύθερον εἶναι.] Διορθοῦνταί τινες, Ἐλεύθερον ἔχειν, ἵνα ἀναφέρηται πρὸς τὸ Κλέωνα· οἱ δὲ τοῦτο μὲν κατὰ χώραν ἐῶσι, τὸ δὲ Κλέωνα εἰς τὸ Κλέωνι τρέπουσιν. ἐνδέχεται μέντοι οὐ γραφέων εἶναι τὸ ἁμάρτημα· πολλὰ γὰρ τοιαῦτα ἀνακόλουθα καὶ ἀσυνάρτητα παρὰ τῷ Αἰλιανῷ, τὰ μὲν προσοχῆς, τὰ δὲ καὶ κρίσεως ἐνδείᾳ. Πεντήκοντα ταλάντων.] Ἐν ἄλλ. Ἑκατὸν ταλάντων, ὃ καὶ μακρῷ πιθανώτερον· ἄπληςος γὰρ καὶ δωροδόκος ὁ Κλέων, ὥςε καὶ τὴν ἔκτισιν τῆς ἐπιβληθείσης αὐτῷ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ζημίας ἐμέτῳ παρεικάζειν ἐπιχαρίτως πάνυ τὸν Κωμικὸν (Ἀχαρν. 6),

Τοῖς πέντε ταλάντοις, οἷς Κλέων ἐξήμεσε.

ΚΕΦ. ιή, Σελ. 128, στ. 19, Γενέσθαι μὲν αὐτόν.] Ἄμεινον γράφειν, Γενέσθαι γὰρ αὐτὸν, ἢ γοῦν, Γενέσθαι μὲν γὰρ αὐτόν. — Στ. 24, Πρῶτον ὑπηνήτῃ.] Οὕτω γράφειν οὐκ ὤκνησα, ἀντὶ τοῦ Πρώτῳ ὑπηνήτῃ· καθὰ γέγραπται καὶ παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλιάδ. Ω, 348),

Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεςάτη ἥβη.

Στ. 26, Συνθήκας δὲ ἐποίησε.] Ἡ νύμφη πρὸς αὐτὸν πρὸ τοῦ ὁμιλῆσαι. ταύτην προειλόμην ἐξ ἀντιγράφου τὴν γραφὴν τοῦ παρ' ἄλλοις, Ἐποιήσαντο, διὰ τὸ ἑπόμενον. Ἐπηπείλησεν· ἄλλως δὲ καὶ θεραπεύει τὴν δοκοῦσαν ταυτολογίαν, Εἶχον ὑπὲρ τούτων ῥήτραν, ἡ τοιαύτη ἀνάγνωσις, ἣν καὶ εἰς τὸ μέσον, Ἐποιήσατο, μεταβαλεῖν ἔξεςι τῷ βουλομένῳ. — ΣΕΛ. 129, στ. 7, Ὑπάρξασθαι.] Ἐξ ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς Ἀπάρξασθαι· προσυπακουςέον δὲ τὸ, Φασὶ, ἢ καὶ προσθετέον, ὡς ἄλλοις ἔδοξε, παραλειφθὲν ἴσως ἀβλεψίᾳ τῶν γραψάντων.

ΚΕΦ. κά, Σελ. 129, στ. 16, Περικτιόνη.] Οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ μήτηρ τοῦ Πλάτωνος· ὁ δὲ πατὴρ Ἀρίςων ὠνομάζετο.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦ. γ', ΣΕΛ. 131, στ. 8, Πάλης ὑπήρξατο κ. τ. λ.] Οὐκ ἔῤῥωται τὸ χωρίον· οὐ γαρ τὴν πάλην, ἀλλὰ τὸ τοὺς ἀθλητὰς σωφρόνως τὸν τῆς ἀθλήσεως βιοῦν χρόνον, εἰσηγήσατο πρῶτος Ἰκκός· διὸ καί τινες, Παλαιστὴς, ἀντὶ τοῦ, Πάλης, γράφειν παραινοῦσιν. οὐχ ἱκανὴν μέντοι τὴν διόρθωσιν ταύτην ἡγούμενος, τὸ ὅλον χωρίον οὑτωσὶ διασκευάζειν προαιροῦμαι, » Ὅτι Ἰκκὸς, ὁ Ταραντῖνος παλαιστὴς, ὑπήρξατο τοῦ σωφρονέστερον τὸν τῆς » ἀθλήσεως χρόνον διαζῆν, κεκολασμένῃ τροφῇ διαβιώσας, καὶ Ἀφροδίτης » ἀμαθὴς διατελέσας ». μνημονεύουσι δὲ καὶ Πλάτων καὶ ἄλλοι τοῦ γυμναστοῦ τούτου, παρ' οἷς καὶ παροξυτόνως Ἴκκος γράφεται, οὐχ, ὡς παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐνταῦθά τε καὶ ἀλλαχοῦ (περὶ ζώων ἰδιότ. ς, α), Ἰκκός.

ΚΕΦ. δ', ΣΕΛ. 132, στ. 2, Μυῤῥίνης.] Οἱ πρὸ ἐμοῦ, Τὸν μυῤῥίνης. διέγραψα τὸ ἄρθρον ὡς περιττόν.—Στ. 3, Καὶ τὴν ἐς αὐτὸν τῶν τριχῶν ἐπιβουλήν.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ Ἐπιβολὴν, ὅ τινες εἰς τὸ Ἀποβολὴν τρέπειν προήχθησαν. σοφιστικὴ δὲ καὶ ψυχρὰ ἡ εἰς αὐτὸν, ἤγουν τὸν Ἀγαθοκλέα, τῶν τριχῶν ἐπιβουλή. ἴσως ἐγέγραπτο « Καί τινες αὐτῶν τὴν τῶν τριχῶν ἐπιβουλὴν οὐκ » ἠγνόουν », εἰ μὴ κομψότερον, ἀλλ' οὖν ἀνεκτότερον. εἴη δ' ἂν ὁ νοῦς τῆς τοιαύτης γραφῆς, εἴγε νοῦν ὅλως ἐν τοῖς ἀνοήτοις ζητεῖν προσήκοι, « Ἠπί» σταντο μέντοι πάντες Συρακούσιοι φαλακρὸν εἶναι τὸν Ἀγαθοκλέα· τινὲς δ' » αὐτῶν καὶ τοῦτο προσηπίσταντο, ὅτι ἐπιβούλως, τουτέστι πανούργως, διὰ » τὴν ψίλωσιν τῶν τριχῶν, ἔφερε τὸν ἐκ μυῤῥίνης στέφανον ».

ΚΕΦ. ε', σελ. 132, στ. 9, Καὶ κατεκρήμνισαν.] Τούτων τῶν κατακρημνισθέντων εἷς ἦν καὶ ὁ μυθοποιὸς Αἴσωπος, περὶ οὗ ἔπιθι τὸν Ἡρόδοτον (Β, ρλδ), τὸν Ἡρακλείδην (ἡμετέρ. ἐκδ. σελ. 214) καὶ τὸν Πλούταρχον (περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ θείου βραδ. τιμωρουμ. §. 12).

ΚΕΦ. η', σελ. 132, στ. 19, Παναθηναϊκοῖς.] Ἴσως γρ. Παναθηναίοις. — Καὶ ἴσως ἀξίαν οὖσαν.] Γραπτέον, Ὡς μὴ ἀξίαν οὖσαν· ταύτην καὶ γὰρ προὔσχετο πρόφασιν τῆς ἀπελάσεως ὁ Ἵππαρχος, τὸ μὴ ἀξίαν εἶναι κανηφορεῖν τὴν κόρην, καθὰ διαῤῥήδην ἱστόρηκε Θουκυδίδης (ς. νς').

ΚΕΦ. ι', ΣΕΛ. 134, στ. 6, Ἐκαλεῖτο δὲ Ζωΐλος οὗτος, Κύων.] Ὤφειλε λέγειν, Ἐκαλεῖτο δ' ὁ Ζωΐλος οὗτος, Κύων. ἀλλὰ παραλείπει πολλάκις Αἰλιανὸς τὰ ἄρθρα, παραγόμενος ὑπὸ τῆς πατρίου φωνῆς, οὐκ ἐχούσης ἄρθρα.

ΚΕΦ. ια', σελ. 134, στ. 13, Ἐσπούδασε καὶ αὐτὸς, καὶ ἰᾶτο.] Οἱ πρὸ ἡμῶν ἔγραφον, Ἔσπευδε, καὶ αὐτὸς ἰᾶτο· ἔν τισι δὲ τῶν ἀντιγράφων φέρεται, Ἔσπευσε καὶ αὐτὸς, καὶ ἰᾶτο· ταύτης οὖν τῆς γραφῆς τὸ Ἔσπευσε μεταβαλόντες, διωρθωσάμεθα τὸ χωρίον. καὶ Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μακεδὼν ἐσπούδασε καὶ αὐτὸς, καθά φησι Πλούταρχος (Ἀλεξ. §. 8), περὶ τὴν ἰατρικὴν, οὐ μόνον τὴν θεωρίαν ἠγαπηκὼς, ἀλλὰ καὶ νοσοῦσι τοῖς φίλοις βοηθῶν.

ΚΕΦ. ιβ', σελ. 134, στ. 16, Πεμφθὲν δῶρον ἐκκαυστικὸν τὸν πλακοῦντα.] Προσέθηκα ἐξ ἀντιγράφων τὸ ἄρθρον· περιγράψαι δέ μοι προσέδοξε τὸ ἕτερον ἄρθρον, Τὸ, τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις προηγούμενον τοῦ Δῶρον. — Στ 22, Ὑπερφρονῶν αὐτῶν.] Γράφε, Ὑπερφρονῶν τούτων, ὡς διωρθοῦτό τις τῶν παλαιῶν ἐκδοτῶν. — Στ. 23, Δαιτὸς ἀναθήματα.] Ἐξ Ὁμήρου (Ὀδυσσ. Α, 152).

ΚΕΦ. ιγ΄, ΣΕΛ. 135, στ. 3, Ἀποδεῖξαι.] Παρείληφα τὴν ἑτέρων διόρθωσιν ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς, Ἀποδείξειν.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦ. ά, ΣΕΛ. 136, στ. 6, Παῖς δ' ἔτι οὖσα, γίνεται αὐτῇ κατὰ τοῦ προσώπου φῦμα.] Ἀντὶ τοῦ, Παιδὶ δ' ἔτι οὔσῃ· ἐρεῖ δὲ καὶ μετ' ὀλίγα ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ κεφαλαίῳ, Ταῦτα ἀκούσασα ἡ παῖς καὶ δράσασα, τὸ φῦμα ἠφανίσθη· καὶ ἀλλαχοῦ δὲ εὐεπίφορός ἐςι πρὸς τὰς ἀντιπτώσεις, σολοίκως δηλονότι καταχρώμενος οἷς ἅπαξ που ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐνέτυχεν εἰρημένοις. φεύγειν δὲ δεῖν τὰ τοιαῦτα ὅ, τε λόγος αἱρεῖ, καὶ ὁ σκώψας εὐφυῶς διὰ τοῦ ἑξῆς ἐπιγράμματος παραινεῖ,

Μηδὲ λαλῶν, πρώην ἐσολοίκισε Φλάκκος ὁ ῥήτωρ,
Καὶ μέλλων χαίνειν εὐθὺς ἐβαρβάρισε,
Καὶ τῇ χειρὶ τὰ λοιπὰ σολοικίζει διανεύων·
ΚἈΓῺ δ' αὐτὸν ἸΔΩ͂Ν, τὸ ςόμα ΜΟΥ δέδεται·

ἦν δ' ἄρα καὶ ὁ Φλάκκος οὗτος, ὡς γοῦν δηλοῖ τοὔνομα, Ῥωμαῖος, ὥσπερ καὶ ὁ Αἰλιανὸς, καὶ ἄλλοι· καὶ οὐ θαυμαςὸν εἰ, Ἑλληνίζειν βουλόμενοι, εἰς τὸ κακόζηλον καὶ περίεργον ἐξεῤῥύησαν, ὅπουγε καὶ αὐτοὶ οἱ κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου γράψαντες Ἕλληνες οὐ πάνυ τι κατωρθωκότες φαίνονται. — Στ. 13, Ἔχουσα ἐν τοῖς κ. τ. λ.] Διορθοῦνταί τινες, προσιθέντες σύνδεσμον, καὶ διαςίζοντες τῶν προηγουμένων, Ἔχουσα δ' ἐν τοῖς κ. τ. λ. ἴσως οὐκ ἀλόγως. — Στ. 15, Περιςερὰ παραγίνεται.] Διέγραψα τὸ πρὸ τοῦ, Περιςερὰ, θηλυκὸν ἄρθρον, δόξαν τοῦτο καὶ τοῖς πρὸ ἡμῶν. — ΣΕΛ. 137, στ. 6, Μιλτῶ.] Τὴν ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγομένην Ῥοδοκόκκινην, παρὰ τὴν Μίλτον, γῆν ἐρυθρὰν, ἐξ ἧς ποιεῖται τὰ ἐρυθρὰ γραφεῖα, τὰ Γαλατιςὶ καλούμενα Crayons rouges. τὸ δὲ Ἀσπασίας ὄνομα Κῦρος ἦν ὁ θέμενος αὐτῇ, ὥς φησι Πλούταρχος (Περικλ. §. 24), κατὰ κλέος τῆς ἐκ Μιλήτου Ἀσπασίας, τῆς ὑπὸ Περικλέους σπουδασθείσης. — Στ. 7, Καὶ οἵας Ὅμηρος λέγει.] Ἐξ ἀντιγράφων τὸ Οἵας, ἀντὶ τοῦ Οἷα. — ΣΕΛ. 138, στ. 2, Ἐντρίψεσι καὶ φαρμάκοις.] Τὸ μὲν Φαρμάκοις ἐνταῦθα, Χρώμασι, δύναται· αἱ δ' Ἐντρίψεις αὐτά εἰσι τὰ παρὰ τοῖς ἰδιώταις οὐκ ἰδιωτικῶς λεγόμενα, Τριψείδια, καθ' ὑποκοριςικὸν σχηματισμὸν, καθ' ὃν εἴρηται καὶ τὸ Λεξείδιον καὶ τὸ Ῥησείδιον. — Στ. 3, Ὑπὸ τῶν τροφέων.] Παρὰ τὸ Τροφεύς· ἀλλ' ἴσως ἄμεινον γράφειν, ὡς ἔδοξέ τισιν, Ὑπὸ τῶν τροφῶν, παρὰ τὴν Τροφὸν, τὴν ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγομένην Παραμάνναν. — Στ. 7, Καὶ γυναικῶν.] Προσέθηκα τὸν σύνδεσμον ἐξ ἀντιγράφου. — Στ. 16, Ἀλγοῦσα ὅμως, ὅτι κ. τ. λ.] Προσέθηκα τὸ Ὅτι, ἐξ ἑτέρων διορθώσεως. — Στ. 21, Πεπλήρωντο.] Ἐξ ἀντιγράφων τὸ, Πεπλήρωντο, ἀντὶ τοῦ Ἐπεπλήρωντο (Ἔπιθι τὰς εἰς τὸν Ἡλιόδωρ. σημ. σελ. 2). — Στ. 24, Οὐδὲν προσεῖχεν, ἕως αὐτὴν ὁ ἀγαγών.] Ἔτρεψα τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Οὐδὲ, εἰς τὸ, Οὐδὲν, καὶ τὸ, Ἀπάγων, εἰς τὸ Ἀγαγών. — Στ. 32, Οὐ Περσικῶς.] Τουτέςιν, Οὐ βαρβάρως, ὡς οὐκ ἔθος ὂν τοῖς βαρβάροις θαυμάζειν καὶ ἀσπάζεσθαι τὰ καλά —

Στ. 33, Πρὸς τὸν ἀγοραςήν.] Τινὲς μὲν διορθοῦνται γράφοντες, Πρὸς τὸν Σατράπην, διὰ τὸ προηγησάμενον, « Ὁ ἀγαγὼν Σατράπης »· ἕτεροι δὲ, Πρὸς τὸν ἁρμοςὴν, γεγραφέναι τὸν Αἰλιανὸν ὑπέλαβον, ἐπεὶ καὶ Ἁρμοςαὶ ἐκαλοῦντο οἱ παρὰ Πέρσαις Σατράπαι· ἄλλοι δὲ, Πρὸς τὸν ἀγαγόντα· ἐπεὶ καὶ Πλούταρχος (Ἀρτοξ. §. 26), ἐξ οὗ τόδε τὸ χωρίον ἔοικε παρειλῆφθαι, φησὶν ἐπὶ λέξεως, « Ὁ δὲ Κῦρος ἡσθεὶς ἐγέλασε, καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἀγαγόντα τὰς » γυναῖκας, Ἆρα ἤδη συνορᾷς ὅτι μοι μόνην ταύτην ἐλευθέραν καὶ ἀδιάφθο- » ρον ἥκεις κομίζων; » ἐᾶν μέντοι κατὰ χώραν προῄρημαι τὴν γραφὴν, διότι εἰκὸς τὸν ἀγαγόντα σατράπην ἠγορακέναι παρὰ τῶν αἰχμαλωτισάντων τὰς παρθένους· ὃ δὴ καὶ τὰ πρόσθεν εἰρημένα ὑπονοεῖν ἀρκούντως παρέχει, « Ἢ » πόλεων ἁλουσῶν, ἢ τυράννων βιασαμένων κ. τ. λ. — ΣΕΛ. 139, στ. 3, Αἷς ὡμίλησέ ποτε.] Διὰ τὸ προηγησάμενον, Πλέον, παραινοῦσί τινες (Πρακτ. Ῥηνοπερ. Ἀκαδημ. τεχν. καὶ ἐπις. Τομ. Γ, σελ. 122) γράφειν, Ἢ αἷς ὡμίλησέ ποτε, μετὰ τοῦ διαζευκτικοῦ μορίου· ἀλλ' ἴσως ἐλλειπτικῶς Αἰλιανὸς, κομψευόμενος δηλονότι, γράψαι προείλετο, ἀντὶ τοῦ, Πλέον. . . . . τῶν ἄλλων αἷς ὡμίλησέ ποτε. — Στ. 16, Τελεςήρια.] Οἱονεὶ τὴν ἐπὶ τῷ γάμῳ θυσίαν· Τέλος γὰρ ὁ γάμος ἐλέγετο, καὶ Τέλειοι, οἱ γεγαμηκότες, ὥς φησι Πολυδεύκης· ὅθεν καὶ Προτέλεια ἐκαλεῖτο πληθυντικῶς καὶ οὐδετέρως ἡ πρὸ τοῦ γάμου θυσία. — Στ. 22, Ἀπέφηνε.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Ὑπέφηνε.— Στ. 24, Σκόπα τοῦ νεωτέρου· τῷ δὲ Σκόπᾳ κ. τ. λ.] Ἐγράφετο οὐκ ὀρθῶς Σκοπᾶ. . . . . Σκοπᾷ· ἔςι γὰρ ὁ Σκόπας, τοῦ Σκόπα, παροξυτόνως. — ΣΕΛ. 140, στ. 7, Περιθέσθαι αὐτή.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄλλοις, Αὐτῇ, ἢ τοῦ, καθά τισι γραπτέον ἔδοξεν, Αὐτῇ. — Στ. 15, Τοῖς ἐπεςαλμένοις.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Ἀπεςαλμένοις. — ΣΕΛ. 141, στ. 2, Ἡ δὲ, ἄκουσα.] Καὶ τοῦτο διορθωσάντων ἑτέρων, ἀντὶ τοῦ, Ἡ δὲ ἀκούσασα. Στ. 9, Διδάξει δ' αὐτόν.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ Διδάξει δ' οὖν αὐτόν. — Στ. 17, Κατὰ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν πένθος ἦν κ. τ. λ.] Οἱ γὰρ δοῦλοι καὶ συνήδεσθαι καὶ συμπενθεῖν τοῖς τυράννοις, οὐ μόνον ἐφ' οἷς ἄξιον, ἀλλὰ καὶ δι' ἅ τις ἂν ἐρυθριάσειε τῶν καλῶν κἀγαθῶν, ἀναγκάζονται· καὶ ἔςι δὴ τοῦτο τῆς δουλείας τὸ αἴσχιςον. — ΣΕΛ. 142, στ. 6, Πεισθέντος συνετῶς.] Μειρακιῶδες καὶ ἀσύνετον τὸ, Συνετῶς, ἐπὶ τυράννου λεγόμενον, λύπην αἰσχρὰν παλλακῆς ἔρωτι, καθάπερ ἥλῳ τὸν ἧλον, ἐκκρούοντος.

ΚΕΦ. β', σελ. 142, στ. 9, Καὶ πρᾶον εἶναι.] Οὐ μόνον πρᾶον, ἀλλὰ καὶ ἄτυφον, καὶ ἐλεύθερον, καὶ ἀληθείας φίλον, καὶ ὅλως τοῦ καλοῦ μηδὲν προαιρούμενον.

ΚΕΦ. γ', σελ. 142, στ. 13, Διὰ ταχέος.] Ἐξέωσα τὸ κακῶς οὐ μόνον παρὰ τῷ Αἰλιανῷ, ἀλλὰ καὶ παρὰ πλείςοις ἄλλοις γραφόμενον, Διὰ ταχέως· προσυπακουςέον δὲ τὸ Χρόνου· εἰ δὲ πληθυντικῶς, Διὰ ταχέων, ὡς ἀνωτέρω (Α, ιή), τηνικαῦτα συνυπακουόμενον ἔχει τὸ Χρόνων. λέγεται δὲ καὶ Διὰ τάχους, παρὰ τὸ οὐσιαςικὸν Τάχος.

ΚΕΦ. ϛ', ΣΕΛ. 143, στ. 3, Κάτωνος δὲ τοῦ πρεσβυτέρου.] Γράφεται παρ' ἅπασι κακῶς, Πρεσβύτου, ὅπερ ἔτρεψα εἰς τὸ Πρεσβυτέρου, πρὸς ἀντιδιαςολὴν τοῦ Νεωτέρου ἐπονομασθέντος Κάτωνος.

ΚΕΦ. ζ', σελ. 143, στ. 7, Τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὥσπερ Ἀχιλλέως.] Ἐν

ἄλλ. γράφεται, Τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ὥσπερ Ἀχιλλεῖ, οὐ χεῖρον, εἰ μή γε καὶ ἄμεινον.

ΚΕΦ. ή, σελ. 143, στ. 14, Λέγων μὴ παρασπονδεῖν, μηδὲ ἐπιορκεῖν. κ. τ. λ.] Οὐκ ἔστιν ὅστις, ἐπερχόμενος τὰ περὶ Κλεομένους τῷ Αἰλιανῷ ἱστορούμενα, οὐκ ἀναμνησθήσεται παραυτίκα ἃ τὴν Ἀνδρομάχην ὁ χρυσοῦς Εὐριπίδης (Ἀνδρομ. 445) παράγει λέγουσαν περὶ τῶν Σπαρτιατῶν·

Ὦ πᾶσιν ἀνθρώποισιν ἔχθιστοι βροτῶν,
Σπάρτης ἔνοικοι, δόλια βουλεύματα,
Ψευδῶν ἄνακτες, μηχανοῤῥάφοι κακῶν,
Ἑλικτὰ, κοὐδὲν ὑγιὲς, ἀλλὰ πάντα πέριξ
Φρονοῦντες, ἀδίκως εὐτυχεῖτ' ἀν' Ἑλλάδα.
Τί δ' οὐκ ἐν ὑμῖν ἐστιν; οὐ πλεῖστοι φόνοι;
Οὐκ αἰσχροκερδεῖς; οὐ λέγοντες ἄλλα μὲν
Γλώσσῃ, φρονοῦντες δ' ἄλλ' ἐφευρίσκεσθ' ἀεί;

ΚΕΦ. θ΄, ΣΕΛ. 144, στ. 1, Ὑπὲρ γραμμῆς.] Παιδιᾶς εἶδος ἔοικεν εἶναι ἡ γραμμὴ, ἴσως ἡ παρὰ τῷ Πολυδεύκει καλουμένη Διελκυστίνδα. διαφέρει δὲ μικρὸν ταύτῃ γε τὰ τοῦ Αἰλιανοῦ τῶν ἱστορηθέντων Πλουτάρχῳ (Πολιτ. παραγγελμ. §. 15) περὶ τοῦ Τιμησίου.

ΚΕΦ. ί, σελ. 144, στ. 10, Νόμισμα ἔκοψαν τὸ καὶ ἐξ αὐτῶν κληθὲν κ. τ. λ.] Εἰς τοῦτο δεῖν ἔγνων μεταβαλεῖν τὴν παρὰ πᾶσι φερομένην γραφὴν, « Νόμισμα ἐκόψαντο, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκλήθη », διὰ τὸ ἀνοίκειον τοῦ κατὰ μέσην διάθεσιν, Ἐκόψαντο, ἐλεγχόμενον ἄλλως καὶ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς. Κόπτειν γὰρ νόμισμα λέγουσιν οἱ ἑλληνίζοντες· Κόπτεσθαι δὲ νόμισμα, οὐδὲν ἄλλο σημῆναι δύναται, ἢ ὀδύρεσθαι καὶ θρηνεῖν ἀπολεσθέντος ἕνεκα νομίσματος.

ΚΕΦ. ιβ΄, σελ. 144, στ. 15, Ἐστεφανοῦτο ἐρίῳ ἐλεγχθείς.] Μῶν, Ἑλιχθείς; περιττὸν γάρ πως τὸ Ἐλεγχθεὶς, προηγησαμένου ἤδη τοῦ, Ἁλούς. Πλούταρχος δὲ καὶ ἐπὶ μέσης διαθέσεως ἐχρήσατό που (Δημοσθ. §. 25), » Ἐρίοις καὶ ταινίαις κατὰ τοῦ τραχήλου καθελιξάμενος ». — Στ. 17, Εἰσεπράσσετο.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Ἐπιπράσκετο.

ΚΕΦ. ιδ΄, ΣΕΛ. 145, στ. 11, Ἀναπεφύρθαι.] Ἀναμὶξ συμπεπλέχθαι, οἷα φιλεῖ γίνεσθαι ἡ ἀτημέλητος κόμη. οὕτω διορθωτέον ὑπέλαβον εἶναι τὸ κακῶς γραφόμενον, Ἀνασεσύρθαι· τὸ δ' ἔν τινι τῶν ἀντιγράφων φερόμενον, Οὐκ εὐθέσθαι (γρ. Οὐκ ηὐθετίσθαι) ἐξήγησίς ἐστι τοῦ Ἀναπεφύρθαι. οἶδε δὲ καὶ ἡ συνήθεια τὰ Φυρμένα μαλλία, τὴν ἀκτένιστον καὶ συγκεχυμένην κόμην οὕτω καλοῦσα· πολὺ δὲ παρ' αὐτῇ καὶ τὸ Φύρω, ἐπὶ τοῦ Συγχέω, ὃ καὶ, εἰς τὸ χυδαιέστερον ὑπεῤῥέουσα, Φύρνω, λέγει, καθὰ καὶ τὸ Σύρω, Σύρνω καὶ Σέρνω, καὶ τὸ Γύρω, Γύρνω καὶ Γέρνω, ὅθεν τὸ παρὰ τοῖς Κρησὶ Διαγέρνω καὶ Γιαγέρνω, ἐπὶ τοῦ, Ἐπανέρχομαι, Ἐπιστρέφω. — Στ. 15, Ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος.] Ἐκ τῆς Ἰλιάδος (Σ, 56).

ΚΕΦ. ιέ, σελ. 145, στ. 20, Παίζω· μεταβολὰς γὰρ πόνων ἀεὶ φιλῶ.] Ἐξ

ἀδήλου δράματος Εὐριπίδου. — Στ. 25, Πρὸς τοὺς πατέρας.] Διάγραφε τὰς τρεῖς ταύτας φωνάς· οὔτε γὰρ παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ (Λακ. ἀποφθ.), εὕρηνται, οὔτε παρ' αὐτῷ τῷ Αἰλιανῷ, ἐν τῷ τέλει τῆς Ποικίλης ἱςορίας, ὅπου (ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων, πρὸ τοῦ τεσσαρακοςοῦ ἑβδόμου κεφαλαίου τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου βιβλίου) καὶ αὖθις τὰ περὶ Ἀγησιλάου ταῦτα φέρεται.

ΚΕΦ. ιζ, ΣΕΛ. 146, στ. 12, Θεόδωρον ἂν τὸν αὐλητὴν προτιμήσαιμι.] Προσέθηκα τὸν δυνητικὸν, διὰ τὸ ἀσόλοικον.

ΚΕΦ. ιή, σελ. 146, στ 17, Ἀφίκετο.] Εἰς τοῦτο ἔτρεψα τὸ, Ἀφικνεῖτο, παράτασιν ἐμφαῖνον, ἣν ἀπαςρέφεται τῶν λεγομένων ὁ νοῦς. ἐνδέχεται δὲ καὶ, Ἀφικνεῖται, γεγράφθαι τὴν ἀρχήν· καὶ οἱ ἐνεςῶτες γὰρ πολλάκις, ἀορίςων ἔννοιαν παριςᾶσιν.

ΚΕΦ. κ', ΣΕΛ. 147, στ. 5, Ἀμελεῖν.] Ἀμοιρεῖν, τινὲς γράφειν παραινοῦσιν· ὀρθῶς μὲν ἴσως, οὔ γε μὴν ἀναγκαίως, φίλης οὔσης τῷ Αἰλιανῷ τῆς ἀκυρολογίας. — Στ, 7, Καὶ ταύτην δὲ ἀπολωλεκέναι τοῦ ὕπνου τὸ ἥμισυ.] Ἢ ταύτην ἀποδέχου μου τὴν διόρθωσιν, ἢ γράφε κατὰ δοτικὴν, Καὶ ταύτῃ δὲ ἀπολωλέναι τοῦ ὕπνου τὸ ἥμισυ· τὸ γὰρ, Ἀπολωλέναι, ὧπερ ὀρθῶς ἀλλαχοῦ (ΙΔ, ς) ἐχρήσατο, μέσης ὂν διαθέσεως, οὐκ ἔχει μεταβατικῶς πρὸς τὸ, Ἥμισυ, φέρεσθαι.

ΚΕΦ. κά, σελ. 147, στ. 13, Αἱ δὲ γαυρούμεναι.] Ἐπαιρόμεναι καὶ μεγαλαυχοῦσαι. ἐντεῦθεν ἡ συνήθεια ὁρμηθεῖσα, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐρωτικοῦ οἴςρου ἐχρήσατο τῇ λέξει Γαυριῶ, Γαυριάζω, καὶ Γαυρόνω (παρὰ τὸ Γαυρόω)· Γαυρωμένας γὰρ ὀνομάζει γυναῖκας τὰς οἱονεὶ βεβακχευμένας ὑπ' ἔρωτος, καὶ διά τε λόγων καὶ πράξεων ἀσέμνων προκαλουμένας τοὺς ἄνδρας. — Στ. 14, Σεμνόν τε ἅμα καὶ βλοσυρόν.] Ἔτρεψα τὸ, Ἄρα, εἰς τὸ, Ἅμα· ἐχρήσατο δὲ καὶ ἀλλαχοῦ (ΙΓ, α, σελ. 166) φήσας, « Σεμνότατόν τε ἅμα » καὶ σώφρονα ».

ΚΕΦ. κβ, ΣΕΛ. 148, στ. 6, Ἕως εἰς τὰ γόνατα.] Ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμὲν, ἀντὶ τοῦ Ἑλληνικωτέρου, Μέχρι τῶν γονάτων. — Στ. 7, Ἐπ' ὀργυιὰς ὀκτώ.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Πεντήκοντα. — Στ. 8, Ἐκίνησεν.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Ἐκύλισεν. — Στ. 9, Τοῦ Τιτόρμου.] Ἐν ἄλλοις, Τῷ Τιτόρμῳ, κατὰ δοτικήν. — Στ. 15, Ἐντεῦθεν.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἢ μᾶλλον ἐξ ἀντιγράφων· ἡ γὰρ αὐτὴ ἱςορία εὕρηται ἐν τῷ τέλει τῆς Ποικίλης ἱςορίας (ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων, μετὰ τὸ τεσσαρακοςὸν ἕβδομον κεφάλαιον τοῦ τελευταίου βιβλίου), ὅπου γράφεται, Ἐντεῦθεν.

ΚΕΦ. κγ, σελ. 148, στ. 25, Περιλαμβανομένους ὑπὸ τοῦ πυρός.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Παραλαμβανομένους κ. τ. λ. — Στ. 26, Εἰσὶ δὲ καὶ οἵ.] Ἄμεινον ἂν γράφοις, εἰ μεταθεὶς λέγοις, Εἰσὶ δὲ οἳ καί.

ΚΕΦ. κδ, ΣΕΛ. 149, Σημείωσαι τὸ βάρβαρον, ἢ γοῦν ἄχρηςον σύνθετον, Ἀβροδιαίτης, τῆς ἐπιγραφῆς· Ἀβροδίαιτος γὰρ ἐπιθετικῶς καὶ κοινῶς τῷ γένει, λέγεται κατὰ δόκιμον χρῆσιν, ὁ ἁβρῶς διαιτώμενος, Ἀβροδίαιταν δὲ οὐσιαςικῶς οὐδεὶς εἴρηκεν, ἀλλὰ διαλελυμένως, Ἁβρὰν δίαιταν. — Στ. 1, Ἐπὶ τοσοῦτον. . . . ὡς εἰς Σικυῶνα ἀφικέσθαι κ. τ. λ.] Κεχυδάϊσται ἡ ὅλη σύνταξις καὶ συνάρτησις τοῦ λόγου· οὐ γὰρ τὸ εἰς Σικυῶνα ἀφικέσθαι τρυφῆς

ἦν δεῖγμα, ἀλλὰ τὸ τοσούτους ἐπάγεσθαι θεράποντας. ὤφειλεν οὖν εἰπεῖν, Ὡς, εἰς Σικυῶνα αὐτὸν ἀφικόμενον, μνηστῆρα Ἀγαρίστης τῆς Κλεισθένους, ἐπάγεσθαι κ. τ. λ. — Στ. 3, Χιλίους μὲν μαγείρους..... καὶ ἁλιεῖς χιλίους.] Ἐκ τοῦ Ἀθηναίου ταῦτα· παρ' ἐκείνῳ μέντοι χίλιοι πάντες γενέσθαι λέγονται, οὓς συνεπήγετο Σμινδυρίδης, ἐν οἷς ἦσαν καὶ μάγειροι καὶ ὀρνιθευταὶ, καὶ ἁλιεῖς.

ΚΕΦ. κέ, σελ. 149, στ. 11, Εἰ ἐφιλοσόφουν.] Τὰς δύο ταύτας φωνὰς οἱ μὲν εἰς τὸ, Καὶ ἐφιλοσόφουν, ἕτεροι δὲ εἰς τὸ, Καὶ γὰρ ἂν ἐφιλοσόφουν, τρεπτέας εἶναι ἀπεφήναντο· εἰσὶ δ' οἳ καὶ νοθείαν ὅλως αὐτῶν κατέγνωσαν, οὐ κακῶς κρίναντες. — Στ. 14, Ἵνα δὲ καὶ τῶν ἐμοί.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Ἵνα δέ μοι καὶ τῶν ἐμοί. — Στ. 20, Καὶ Ζεὺς εἶχε σύμβουλον.] Τὸν Προμηθέα δηλονότι, ὥσπερ εὐφυῶς τις ἡρμήνευσεν ἔκ τε τῆς πρὸς Διονύσιον ἐπιστολῆς τοῦ Πλάτωνος, καὶ ἐκ τῆς Αἰσχύλου τραγῳδίας, τῆς ἐπιγραφομένης, Προμηθεὺς δεσμώτης.

ΚΕΦ. κζ', ΣΕΛ. 150, στ. 6, Καὶ Ὅμηρος κ. τ. λ.] Τὰ ἐξ Ὁμήρου παρατιθέμενα (Ἰλιάδ. Α, 4, καὶ Ρ, 255) ἐοίκασιν ὑπὸ νεωτέρου τινὸς προστεθεῖσθαι τοῖς τοῦ Αἰλιανοῦ.

ΚΕΦ. κή, σελ. 150, στ. 12, Πραξιθέας.] Φασιθέαν ταύτην ὀνομάζει ὁ Σουΐδας (λεξ. Λεωκόριον)· ἕτεροι δὲ Φρασιθέαν ἐκάλεσαν. — Στ. 13, Τῆς Ἀθηνᾶς.] Ἐν ἄλλοις γρ. Τῆς Ἀθηναίων.

ΚΕΦ. κθ', σελ. 150, στ. 20, Ὡς ἀεὶ τεθνηξόμενοι.] Παρὰ δὲ τῷ Λαερτίῳ Διογένει γράφεται, Ὡς αὔριον τεθνηξόμενοι. — Στ. 21, Στλεγγίσιν.] Ἐν ἄλλοις, Ξύστραις· ἔστι δὲ τοῦτο οὐ διάφορος γραφὴ, ἀλλ' ἑρμηνεία τοῦ Στλεγγίσιν.

ΚΕΦ. λ', ΣΕΛ. 151, στ. 5, Ἐν τῷ Μαρικᾷ.] Κωμῳδία Εὐπόλιδος ὁ Μαρικᾶς· σημαίνει δ', ὡς Ἡσύχιος ἐξηγεῖται, τὸν κίναιδον.

ΚΕΦ. λά, σελ. 151, στ. 8, Ἐν τοῖς πάλαι.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Ἐν τοῖς παλαιοῖς — Στ. 9, Πράμνειον.] Πολλὰ πολλοῖς εἴρηται οὐχ ὁμολογούμενα περί τε τῆς φύσεως, καὶ τῆς ἐτυμολογίας τοῦ ὀνόματος τοῦ παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλιάδ. Λ, 638) Πραμνείου οἴνου, ἐν δὲ τοῖς, ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς Πράμνης, ὄρους οὕτω καλουμένου ἐν Ἰκαρίᾳ τῇ νήσῳ, τὴν κλῆσιν ἔλαβε κατ' ἀρχὰς, ὅπερ ἴσως αἰνίττεται καὶ ὁ Αἰλιανὸς διὰ τῶν ἑξῆς. — Ἱερὸν δ' ἦν ἄρα τοῦτο.] Διορθοῦνταί τινες, Ἱερὸς δ' ἦν ἄρα οὗτος, ἵνα ἔχῃ ἀναφέρεσθαι πρὸς τὸν Πράμνειον οἶνον· ἴσως μέν τοι, καθάπερ ἔφθην εἰπὼν, τὸ ἐν Ἰκαρίᾳ ὄρος, τὴν Πράμνην, ἱερὸν εἶναί φησι τῆς Δημήτρας. — Στ. 18, Μυῤῥίνης.] Ἠκολούθηκα τοῖς παραινοῦσι τρέπειν τὸ Μυῤῥινίτης εἰς τὸ Μυῤῥίνης, ὅ ἐστι μύρῳ μεμιγμένος, παρὰ τὴν Σμύρναν, ἣν οἱ Αἰολεῖς Μύῤῥαν καλοῦσιν, ἐπειδὴ τὰ πολλὰ τῶν μύρων διὰ σμύρνης ἐσκευάζετο (Ἀθην. ΙΕ, σελ. 688 καὶ 689)· τὸ δὲ, Μυῤῥινίτης, παρὰ τὴν Μυῤῥίνην, τὴν κοινότερον λεγομένην Μυρσίνην, ἐστί.

ΚΕΦ. λβ, σελ. 151, στ. 21, Ἀναξυρίδας.] Ἀναξυρίς ἐστι τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγόμενον Βρακίον· τοῦτο δὲ παρὰ τὸ Braca βούλονταί τινες, Κελτικὴν λέξιν, τὴν καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐν χρήσει γενομένην. καὶ γὰρ καὶ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης (Ε, λ') οὕτω διαῤῥήδην περὶ τῶν Κελτῶν λέγει, « Καὶ » ἀναξυρίσι [χρῶνται], ἃς ἐκεῖνοι Βράκας προσαγορεύουσι ». μήποτε δὲ κρεῖττον ᾖ, ὡς καί τισι τῶν κριτικῶν ἔδοξε, παρὰ τὸ Ῥάκος παράγειν τὴν

Βράκην, ὅπερ Αἰολεῖς Βράκος ἔλεγον (καθὰ καὶ Βρόδον, τὸ Ῥόδον, καὶ Βρυτὴρ, τὸ Ῥυτὴρ)· τεκμήριον δὲ, καὶ γὰρ τὴν ἐν τῇ συνηθείᾳ παροιμίαν « Δὲν ἐξεύρει νὰ δέσῃ τὸ βρακίον του » ἐπὶ τῶν ἀγροίκων καὶ ἀσυνέτων λεγομένην, μονονουχὶ τὴν αὐτήν ἐςιν εὑρεῖν καὶ παρὰ τῇ Αἰολίδι Σαπφοῖ (Ἀθην. σελ. 21),

Τίς δ' ἀγριῶτις θέλγει νόον,
Οὐκ ἐπιςαμένη τὰ βράκεα
Ἕλκεν ἐπὶ σφυρῶν.

ΚΕΦ. λγ΄, ΣΕΛ. 152, στ. 1, Κινέας.] Φίλος, οὐκ ἰατρὸς, ἦν τοῦ Πύῤῥου ὁ Κυνέας (διά τοῦ ῡ γραφόμενος). ὅθεν οἴονταί τινες γραπτέον εἶναι ἐνταῦθα, Νικίας, ἢ Τιμοχάρης, ἢ Δημοχάρης· τριχῇ γὰρ ἀποδεδώκασιν οἱ ἱςορικοὶ τοὔνομα τοῦ ἀλιτηρίου τούτου ἰατροῦ. — Στ. 3, Ἀποκτενεῖν.] Οὕτως ἔγνων διορθώσασθαι, ἀντὶ τοῦ, Ἀποκτείνειν. — Στ. 6, Καταγωνίσασθαι.] Ἴσως γρ. Καταγωνίζεσθαι.

ΚΕΦ. λδ΄, σελ. 152, στ. 8, Εἰς μνήμην ἐδόθησαν.] Ὑπολατινίζει ἡ φράσις, Ad memoriam traditi, ἢ proditi sunt. — Στ. 9, Καὶ οὗτος.] Γράφε, Καὶ οὗτοι, ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασι γραφομένου, Καὶ οὗτος. — Ἤρα τῆς αὑτοῦ γυναικός.] Οὐκ ἔῤῥωται τὸ χωρίον, οὐδ' ἀποχρώντως ἔμοιγε δοκοῦσιν ἰᾶσθαι αὐτὸ οἱ γράφειν παραινοῦντες, Ἄγαν ἤρα τῆς αὑτοῦ γυναικός. — Στ. 10, Ἀπελλῆς δὲ καὶ τῆς.] Ἐν ἄλλοις γράφεται δίχα τοῦ Καί.

ΚΕΦ. λέ, σελ. 152, στ. 16, Ἑτέρας ἕξ.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Ἕτεραι ἕξ. — Στ. 18, Ἐλεώνιος.] Οὕτω διωρθώσαντο, ἀντὶ τοῦ Ἕλλην, ἐκ τοῦ σχολιάσαντος τὸν Ἀριςοφάνην (Ὄρν. 963), ὅς φησιν, ὅτι τρεῖς ἐγένοντο Βάκιδες· ὁ μὲν ἐξ Ἐλεῶνος τῆς Βοιωτίας, ὁ δὲ, Ἀθηναῖος, ὁ δὲ, Ἀρκάς.

ΚΕΦ. λς, ΣΕΛ. 153, στ. 2, Ἡσίοδος δὲ ἐννέα καὶ δέκα.] Ὤκνησα τὰς τρεῖς εἰς μίαν συνθεῖναι λέξιν τὴν μᾶλλον ἐν χρήσει, Ἐννεακαίδεκα· καὶ γὰρ ἐνδέχεται οὕτω διῃρημένως τὸν Αἰλιανὸν γεγραφέναι, ἵνα δηλώσῃ, ὅτι ἐννέα μὲν θυγατέρες, δέκα δ' υἱοὶ τῆς Νιόβης ἦσαν, οἱ ὑπὸ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος κατατοξευθέντες. ἀλλ' ὅμως οὐδὲ τοῦτο συνᾴδει τοῖς μεμυθευμένοις περὶ αὐτῶν· ἐκ γὰρ τῶν εἴκοσι, δύο περιλειφθῆναί φασιν, οἱ τοσούτους παραδεδωκότες, μίαν μὲν τῶν θηλειῶν, τὴν Χλωρίδα, ἕνα δὲ τῶν ἀῤῥένων, τὸν Ἀμφίονα.

ΚΕΦ. λζ΄, σελ. 153, στ. 6, Ἐν ἀπορίᾳ γενόμενος.] Ἔτρεψα τὸ βάρβαρον, Ἐπ' ἀπορίᾳ, εἰς τὸ, Ἐν ἀπορίᾳ· δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ κεφαλαίου, τὸ ὀρθὸν φυλάξασα. — Στ. 9, Σίλφιον.] Τοῦτο ἡ συνήθεια Σκορδολάσαρον ἐκάλεσε, συνθεῖσα παρὰ τὸ Σκόροδον (διὰ τὸ βαρύοσμον), καὶ τὸ τῇ Λατίνων φωνῇ καλούμενον Laser, ᾧ περ ἐκεῖνοι τὸν ὀπὸν τοῦ Σιλφίου, τὸν ἄλλως λεγόμενον Κυρηναϊκὸν ὀπὸν, ἐδήλουν. ἔςι δὲ, ὥς γε τοῖς πλείςοις τῶν φυτολόγων δοκεῖ, ἡ νῦν παρὰ τοῖς Φαρμακοπώλαις Assa-Fœtida λεγομένη, ἣν οἱ Γερμανοὶ, διὰ τὴν ἀνυπέρβλητον δυσοσμίαν, καὶ Teufelsdreck (τουτέςι Διαβόλου σκὼρ) ὠνόμασαν. ποιεῖ δὲ πρὸς δυσπεψίαν, ἄλλως τε καὶ ὁπότε σπᾶται ὁ ςόμαχος διὰ νεύρων ἀταξίαν. — Στ. 11, Τὰς κώμας.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Αὐτὰς τὰς Κώμας.

ΚΕΦ. λή, σελ. 153, στ. 16, Αἰχμάλωτον ἄγεται.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ βαρβάρου, Αἰχμάλωτον ἀγάγεται.

ΚΕΦ. μ, ΣΕΛ. 154, στ. 15, Εἰ μὴ ἐκεῖνος.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄλλοις, Εἰ μὴ ἐκεῖνο.

ΚΕΦ. μά, σελ. 154, στ. 17, Διαζωγαφῶν ἐξετέλεσεν.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Διατελῶν γράφων ἐξετέλεσεν. σημείωσαι δὲ καὶ τὸ Ἐξετέλεσε, ὅπερ ἡ συνήθεια διφθογγογραφεῖ· Τελεύω γὰρ φαμὲν τὸ Τελέω, καθὰ καὶ Στερεύω τὸ Στερέω, καὶ οὐ μόνον Τυραννῶ (ἐκ τοῦ Τυραννέω) ἀλλὰ καὶ Τυραννεύω· τούτων δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐστιν εὑρεῖν παραδείγματα· αὐτίκα Ἡρόδοτος οὐ μόνον Τυραννεύειν (Δ, ρλζ) ἀλλὰ καὶ Ἀρχηγετεύειν (Β, ρκγ) εἴρηκεν. — Στ. 18, Ἐπιδών.] Οὕτω διώρθωκα τὸ παρὰ πᾶσιν Ἀπιδὼν, ὅπερ ἄλλως ἄλλοι διορθοῦν ἐπεχείρησαν. δύναται δ' ἐνταῦθα τὸ Ἐπιδὼν, τὸ ἀναθεωρήσας, καὶ ἀκριβέστερον ἰδὼν, ὡς καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ Ἐπιόπτομαι. — Στ. 20, Ὁ πόνος αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ ψαύσει.] Παρηλλαγμένως ταῦθ' ἱστόρηται τῷ Πλουτάρχῳ (Δημητρ. §. 22).

ΚΕΦ. μβ', σελ. 154, στ. 22, Μανδάνης.] Διὰ τοῦ ν̄ γραπτέον, οὐ Μανδάλης, ὡς ἐν ἅπασι φέρεται. — Στ. 24, Καὶ τὸν Ἀλόπης.] Τὸ πλῆρες, Καὶ τὸν Ἀλόπης υἱὸν ἵππος ἔθρεψεν. ἦν δ' οὗτος Ἱπποθόων.

ΚΕΦ. μγ', ΣΕΛ. 155, στ. 4, Ὁ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου.] Προσέθηκα τὸ ἄρθρον, τοῦ ἑλληνισμοῦ τοῦτο ἀπαιτοῦντος. — Δοῦλος ἦν.] Ἐν ἄλλοις γρ. Δούλης ἦν, Δούλιος ἦν, ἢ, Δῆμος ἦν· ἐπεχείρησαν δὲ διορθώσασθαι οἱ μὲν Δούλου υἱὸς ἦν, ἕτεροι δὲ, Δήμου ἦν. ὀρθῶς μέντοι ἔοικεν ἔχειν τὸ Δοῦλος ἦν, τὸ μὲν ὅτι καὶ Πλούταρχος, Δοῦλόν φησι γεγονέναι τὸν Δαρεῖον, τὸ δ' ὅτι καὶ τὸ Δοῦλος, ἐνταῦθα γοῦν, ἀντιδιεσταλμένως ἐκδεκτέον πρὸς τοὺς ὄντας τοῦ γένους τῶν βασιλέων, ὃ καὶ διαῤῥήδην ὁ Στράβων εἴρηκε (ΙΕ, σελ. 736) περὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ Δαρείου τὸν λόγον ποιούμενος. « Ὃν [Νάρσην] » ἀποκτείνας..... κατέστησε Δαρεῖον, οὐκ ὄντα τοῦ γένους τῶν βασιλέων ». Στ. 10, Τυμβαύλου.] Τυμβαύλας ἐκάλουν τοὺς ἐπὶ ταῖς ἐκφοραῖς τῶν νεκρῶν καὶ πρὸς τοῖς τύμβοις αὐλοῦντας. ἕτεροι δ' ἁμαξέως υἱὸν γεγονέναι παραδεδώκασι τὸν Εὐμένη. — Στ. 12, Αὐτουργός.] Γεωργὸς, ὃν καὶ Χερομάχον προσέτι ἡ νῦν ὀνομάζει συνήθεια, οὐδὲ ταύτης ἀγνώστου οὔσης τῆς φωνῆς τοῖς Ἀρχαίοις· « Χειρομάχαν πληθὺν » γάρ τις εἴρηκε τῶν ποιητῶν, γενικώτερον τῇ λέξει χρησάμενος ἐπὶ πάντων τῶν ταῖς ἰδίαις χερσὶ ποριζομένων τὸν βίον (Εὐστάθ. Ὀδυσσ. Σ, 2). ἔοικε δὲ τοιαύτης τινὸς διανοίας ἔχεσθαι καὶ ἡ παρὰ Μιλησίοις τὸ πάλαι, Χειρομάχα ἑταιρεία, κληθεῖσα (Πλούταρχ. Κεφαλ. καταγρ. Ἑλλην. §. 32). — Πολυσπέρχων.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Πολυσπέρχης. — Στ 14, Συνιεὶς.] Ἄμεινον ἴσως γράφειν, Συνείς. αἰνίττεται δὲ τὸ περὶ Θεμιστοκλέους ἱστορούμενον παρ' Ἡροδότῳ (Ζ, ρμγ). — Στ. 22, Λακεδαίμονι.] Ἐξ ἀντιγράφων· παρὰ δὲ τοῖς ἄλλοις, Λακεδαιμονίᾳ. — Μόθακες.] Οἱ καὶ Μόθωνες· ἐκαλοῦντο δ' οὕτως ἐν τῇ Σπάρτῃ οἱ συνανατρεφόμενοι τοῖς υἱοῖς δοῦλοι παῖδες, καθά φησιν Ἡσύχιος. Στ. 23, Τοῖς τῶν εὐπόρων δούλοις, οὓς συνεξέπεμπον τοῖς υἱοῖς οἱ κ. τ. λ..] Γράφεται παρ' ἅπασιν ἐσφαλμένως, Τοῖς τῶν εὐπόρων, οὓς συνεισέπεμπον αὐτοῖς οἱ. ταύτην ἄλλων ἄλλως ἐπιβαλομένων διορθοῦν τὴν γραφὴν,

ἐφείσθω κἀμοὶ τήνδε τὴν διόρθωσιν εἰσενέγκασθαι. — Στ. 26, Μεταλαγχάνει.] Καὶ τοῦτο ἡμάρτηται· οὐ μέντοι τοῖς ἀντιγραφεῦσιν, ὡς ἔδοξε τοῖς κριτικοῖς, ἀλλ' αὐτῷ τῷ Αἰλιανῷ, μεταβατικῶς τῷ Μεταλαγχάνει, ἀντὶ τοῦ Μεταδίδωσι, χρησαμένῳ, διὰ τὴν πρὸς τὴν πάτριον φωνὴν, τὴν τῶν Ῥωμαίων, συνήθειαν, παρ' οἷς τὸ Participare, καὶ τὸ Μεταλαγχάνειν καὶ τὸ Μεταδιδόναι σημαίνει· οὐδὲ γὰρ ὑποληπτέον ἐνταῦθα τὸν Αἰλιανὸν κακοζήλως ἁμιλλήσασθαι πρὸς τὸν Ὅμηρον, παρ' ᾧ καὶ μόνῳ τὸ ἁπλοῦν Λαγχάνειν ἔσθ' ὅτε ἐπὶ τοῦ Μεταδιδόναι τέτακται.

ΚΕΦ. μδ', ΣΕΛ. 156, στ. 2, Ἐν αὐταῖς.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Ἐν αὐτῷ. — Στ. 6, Καὶ βόας ἐλαυνομένους.] Προσέθηκα ταῦτα ἐξ ἀντιγράφων· ὃ καί τινες τῶν πρὸ ἐμοῦ πεποιήκασι. — Στ. 11, Μουσουργῶν.] Ἐξ ἀντιγράφου καὶ τοῦτο, ἀντὶ τοῦ Μουσουργεῖ.

ΚΕΦ. μέ, σελ. 156, στ. 13, Φρύγιοι καὶ ταῦτα ᾄδουσι λόγοι.] Οὐ πάντα μέντοι, ὦ πάντα φύρων καὶ κυκῶν Αἰλιανὲ, Φρύγιοι ᾄδουσι ταῦτα λόγοι, ἀλλὰ τὸ περὶ Μίδου τοῦ Φρυγὸς μόνον. — Στ. 16, Καὶ Πινδάρῳ.] Ἄλλως πως ταῦτα ἱςορεῖ Φιλόςρατος ἐν Εἰκόσι (Β, ιβ), καὶ Παυσανίας (Θ, κγ'). — Στ. 18, Ὑπὲρ τοῦ γάλακτος.] Ἡ Ὑπὲρ ἀντὶ τῆς Ἀντί. χαίρει δὲ ταῖς τοιαύταις ἐναλλαγαῖς ὁ Αἰλιανὸς, ἔςι μὲν ὅπῃ ἀνεκτῶς, τὰ πολλὰ δὲ καὶ κακοζήλως.

ΚΕΦ. μς', σελ. 156, στ. 23, Χρεμετίσας ὑπέςρεψεν αὐτόν.] Τὸν Διονύσιον ὑποςραφῆναι ἐποίησεν ἀκούσαντα τοῦ χρεμετισμοῦ. ἐξ ἀντιγράφου δὲ τοῦτο, ἀντὶ τοῦ, Χρεμετίσαντα ὑπέςρεψεν αὐτόν. — ΣΕΛ. 157, στ. 3, Γαλεῶται.] Γένος τοῦτο μάντεων, κατοικούντων ἐν Ὕβλαις τῆς Σικελίας.

ΚΕΦ. μζ', σελ. 157, στ. 6, Ἀρήτην.] Ἐγράφετο Ἀριςομάχην. συνέχεε δὲ τὰ τῶν γυναικῶν ὀνόματα μνήμης ἁμαρτίᾳ, ἐνταῦθά τε, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς (ΙΓ, ι)· ἡ μὲν γὰρ ἀδελφὴ τοῦ Δίωνος ἐκαλεῖτο Ἀριςομάχη, ἡ γυνὴ δὲ, Ἀρήτη, ἢ, ὡς ἱςορεῖ Πλούταρχος (Δίων. §. 51), Ἀρετή. — Στ. 8, Πολυκράτει.] Τιμοκράτη καλεῖ τοῦτον ὁ Πλούταρχος. — Στ. 10, Ἀριςομάχη.] Ἐγράφετο, Ἀρήτη. — Στ. 11, Ἀρήτη.] Ἐγράφετο, Ἀριςομάχη. — Στ. 14, Ἀπελογήσατο ἡ Ἀριςομάχη.] Ἐγράφετο κἀνταῦθα, Ἀρήτη.

ΚΕΦ. μή, σελ. 157, στ. 19, Ἄδουσιν οὐ μόνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ.] Ἴσως γράφειν δεῖ καὶ ςίζειν, Ἄδουσιν· οὐ μόνοι δ', ἀλλὰ καὶ οἱ.

ΚΕΦ. μθ', ΣΕΛ. 158, στ. 1, Μνησικακεῖν.] Διωρθωσάμην ἐκ τοῦ Πλουτάρχου (Φωκίων. §. 36), χαίρειν ἐάσας τὸν σόλοικον ἐνταῦθα μέλλοντα, Μνησικακήσειν.

ΚΕΦ. ν', σελ. 158, στ. 8, Οἷον ἰατροὺς, ἢ καθαρτὰς, κατὰ πυθόχρηςον.] Οὐκ ἐῤῥῶσθαι τὸ χωρίον ἀποφηναμένων τῶν πρὸ ἐμοῦ, διωρθωσάμην τῇ προσθήκῃ τῆς λέξεως, Καθαρτάς. ἵνα δὲ κρίνειν ἔχοις τὴν διόρθωσιν, μὴ κατόκνει παραβαλεῖν τοῖς τοῦ Αἰσχύλου (Ἱκέτ. 278), τοῦ Σοφοκλέους (Ἠλέκτρ. 70), τοῦ Σουΐδα (λέξ. Κάθαρσις γυναικῶν μανεισῶν), καὶ οἷς παρεθέμην ἐξ Ἱπποκράτους, ἐν τοῖς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον ὑπομνήμασι (Μέρ. Β, σελ. 310). — Στ. 10, Κυδωνιάτην Νυμφαῖον.] Γραπτέον εἶναι δοκεῖ τινι τῶν κριτικῶν, Κύδαντα Καφυαῖον (γρ. Καφυέα). οὗτος μὲν γὰρ ὁ Κύδας ὁ ἐκ Καφυῶν, Ἀρκαδι-

κῆς πόλεως, ὁ καὶ Βάκις καλούμενος (Σχόλ. Ἀριςοφ. Εἰρήν. 1071), καθῆραί ποτε μανείσας τὰς Λακεδαιμονίων γυναῖκας παραδέδοται· ὁ δὲ Κυδωνιάτης Νυμφαῖος παρ' οὐδενὶ ἑτέρῳ ἢ τῷ Αἰλιανῷ μνημονευόμενος εὕρηται. Ἀλκμᾶνα (Λυδὸς γὰρ ἦν).] Ἐγράφετο, Ἀλκμάνα, αὐλῳδὸς γὰρ ἦν· ὃ τρέπειν παρῄνουν εἰς τὸ Ἀλκμάνα αὖ, Λυδὸς γὰρ ἦν. ταύτην ἡμεῖς τὴν διόρθωσιν παρειλήφαμεν, παραλιπόντες τὸ, Αὖ, ὡς εἰς οὐδὲν χρήσιμον ἐνταῦθα. ὅτι δὲ Λυδὸς ἦν ὁ Ἀλκμὰν, ἱςορήκασι καὶ ἕτεροι (Σουΐδ. λέξ. Ἀλκμάν). — Στ. 12, Ὅτι ἦν ἀδύνατος.] Γραπτέον, οἶμαι, Ὅτι ἦν οὐδ' ἀδύνατος· ἑρμηνεύει γὰρ τὸ περὶ Βρασίδου εἰρημένον τῷ Θουκυδίδει (Δ, πδ΄), « Ἦν δὲ οὐδὲ ἀδύνατος, ὡς Λακεδαιμόνιος, εἰπεῖν »· ἅπερ ἄλλως ἐξηγοῦνται ἕτεροι, τουτέςιν, Ἦν δὲ δυνατὸς εἰπεῖν, καίπερ ὢν Λακεδαιμόνιος, ἤ, Ἦν δὲ δυνατὸς εἰπεῖν, ὡς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους παραβαλλόμενος, ἤγουν καθόσον οἷόν τε δυνατὸν εἶναι λέγειν τὸν ὄντα Λακεδαιμόνιον.

ΚΕΦ. νά, σελ. 158, στ. 19, Ἐπὶ τοῖς κατὰ Ἀντίκυραν τόποις.] Ἴσως τρεπτέον εἰς αἰτιατικὰς τὰς δοτικάς. ἦν δ' ἡ Ἀντίκυρα πόλις Φωκίδος, ἐν ᾗ ὁ ἄριςος καὶ ἐφύετο καὶ ἐσκευάζετο ἐλλέβορος· διὸ καὶ ἀπεδήμουν ἐκεῖσε πολλοὶ, θεραπείας τε καὶ καθάρσεως χάριν, ἄλλοι τε καὶ οἱ μανικοῖς συνεχόμενοι πάθεσι. — Στ. 21, Ἐπὶ θοίνην.] Ἐπ' εὐωχίαν· παρ' ὃ καὶ σύνθετον ὁ Φιλόθοινος, τουτέςιν ὁ φιλῶν εὐωχεῖσθαι, καὶ τούτῳ τὸ πολὺ τοῦ βίου μέρος σχολάζων. ταύτην τὴν λέξιν, ἀγνοουμένην τοῖς Λεξικογράφοις, καὶ λανθάνουσαν τέως ἐν τῷ Κέβητος τοῦ Θηβαίου Πίνακι, ἀνευρεῖν ὑπείληφα· ἃ γὰρ ἐκεῖνός φησι, « Ὡς ἂν, εἴτις ΦΙΛΟΤΙΜΩΣ κάμνων ἐτύγχανεν, πρὸς ἰατρὸν » ἂν δήπου γενόμενος, πρότερον καθαρτικοῖς ἐξέβαλε τὰ νοσοποιοῦντα, εἶτα » οὕτως ἂν αὐτὸν ὁ ἰατρὸς εἰς ἀνάληψιν καὶ ὑγίειαν κατέςησεν », οὐδένα νοῦν ἕξει, εἰ μὴ ἀντὶ τοῦ, Φιλοτίμως (ἀνθ' οὗ ἐν ἄλλ. φέρεται, Φιλότιμος) γράψεις ΦΙΛΟΘΟΙΝΟΣ. — Στ. 23, Ἐθυμιᾶτο αὐτῷ.] Ἐν ἄλλ. γράφεται Ἐθυμιᾶτο αὐτός. — ΣΕΛ. 159, στ. 1, Περιῆλθεν αὐτὸν.] Οὕτω γράφειν δεῖν ἔγνων (ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν περιερχομένων καὶ περικυκλούντων τινὰ πολεμίων), ἀντὶ τοῦ, Περιῆλθεν αὐτῷ· μαρτυρείτω δέ μου τῇ διορθώσει αὐτὸς Αἰλιανὸς εἰρηκὼς ἀλλαχοῦ (Περὶ ζώων ἰδιότ. Ε, λθ΄) « Κυκλωσάμε- » νος αὐτὸν καὶ περιελθὼν ὁ ὕπνος ».

ΚΕΦ. νβ΄, σελ. 159, στ. 6, Καὶ γὰρ ἐκείναις.] Ἐγράφετο, Ἐκείνους, ἐν ἄλλ. Ἐκεῖναι. τοῦτο εἰς τὸ Ἐκείναις τρεπτέον εἶναι παραινέσασιν ἑτέροις, ἐπείσθην κἀγὼ, καίπερ ἐπιφερομένου τοῦ Αὐταῖς· εὐκατάφορος γὰρ ὁ Αἰλιανὸς εἰς τοὺς πλεονασμούς τε καὶ τὰς ταυτολογίας. — Στ. 8, Εὐτελῶς οὕτως αὑτοῦ πέρι φρονεῖν.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως. ἐγράφετο, Εὐτελῶς οὕτω περιφρονεῖν· ὅπερ ἕτεροι (Σημ. εἰς τὸ περὶ διαλέκτ. τοῦ Κορίνθ. σελ. 181) οὐκ ἀπιθάνως καὶ εἰς τὸ, Ἐντελῶς οὕτω παραφρονεῖν, τρέπειν δεῖν ὑπέλαβον.

ΚΕΦ. νγ΄, σελ. 159, στ. 16, Ἐκ τῆς Μαιανδρίου.] Ἑτέραν ἀποδίδωσιν αἰτίαν τοῦ Περσικοῦ πολέμου ὁ αὐτὸς οὗτος Αἰλιανὸς ἀλλαχοῦ (Περὶ ζώων ἰδιότ. ΙΑ, κζ΄). — Στ. 17, Διὰ τὸ Μεγαρέων πινάκιον.] Διὰ τὸ κατὰ Μεγαρέων ψήφισμα τῶν Ἀθηναίων, περὶ οὗ ἔπιθι τὸν σχολιαςὴν Ἀριςοφάνους (Εἰρήν. 604 κ. τ. ἑ). — Στ. 20, Καὶ λαβεῖν οὐ θελησάντων.] Τὸ κατὰ τὴν Ἀλόννησον αἰνίττεται, ἣν Ἀθηναίοις διδόντος Φιλίππου, συν-

ἐβούλευε Δημοσθένης μὴ ἀπολαμβάνειν, ἀλλὰ λαμβάνειν. ἔπιθι τὸν περὶ Ἀλοννήσου λόγον τοῦ ῥήτορος, καὶ τὰ περὶ τούτου εἰς τοὺς Θεοφράςου χαρακτῆρας (σελ. 248) Γαλλιςὶ σημειωθέντα μοι.

ΚΕΦ. νδ΄, ΣΕΛ. 160, στ. 1, Χαλεπαίνοντα πολλοῖς.] Ἐξ ἀντιγράφου τὸ Πολλοῖς, ἀντὶ τοῦ Πολλά. — Στ. 2, Οὐ πρὸς ἥσσους.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως τὸ, Ἥσσους (τουτέςιν Ἥσσονας), ἀντὶ τοῦ, Ἴσους· οἱ γὰρ ἥσσονες, κακῶς παθεῖν ὄντες ῥᾷςοι, ἧττον ἐξάπτουσι τὴν ὀργήν. — Στ. 5, Ὠφέλιμος.] Ἐν ἄλλ. γρ. Ὠφέλημα, οὐδετέρως καὶ οὐσιαςικῶς· καὶ εἰκὸς οὕτω γράψαι τὸν Αἰλιανὸν, τοὺς Τραγικοὺς ἐνταῦθα μιμήσασθαι σπεύσαντα.

ΚΕΦ. νέ, σελ. 160, στ. 9, Ἡ ὑποθήκη.] Ἡ ὑπόθεσις. ἴσως δὲ περιττὸν τὸ ἄρθρον (ἴδ. ἀνωτέρω, ΙΒ, κγ). — Στ. 11, Λέγουσι γὰρ καὶ.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Λέγει γὰρ καὶ.

ΚΕΦ. νς΄, σελ. 160, στ. 14, Καὶ ὅτι ἐβούλετο.] Προσέθηκα ἐξ ἑτέρων διορθώσεως τὸ Ὅτι, παραμεληθὲν ἅπασι τοῖς πρὸ ἡμῶν.

ΚΕΦ. νή, ΣΕΛ, 161, στ. 19, Μάλιςα δὲ αὐτοῦ.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Μάλιςα δὲ δι' αὐτοῦ. — Στ. 20, Χρυσοῦν κάτοπτρον Κορινθιουργὲς ἐπιπράσκετο.] Τὰς τέσσαρας ταύτας λέξεις περιγραπτέας εἶναι εὐλόγως πάνυ διατείνονται, οὔτε γὰρ τοῖς πρὸ αὐτῶν, οὔτε τοῖς μετ' αὐτὰς ὅλως συνᾴδουσιν· ὃ δὴ καὶ ὑπονοεῖν παρέχει μήποτε φράσις ἑτέρα τις ὁλόκληρος ἐξεῤῥύη τοῦ χωρίου, ἀβλεψίᾳ τοῦ πρώτως γράψαντος.

ΚΕΦ. ξ, ΣΕΛ. 162, στ. 2, Ὡς εἰκός.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Ὡς τὸ εἰκός. — Στ. 3, Ἐν δὲ τοῖς καὶ ἐκεῖνο ἤρετο ὁ Φίλιππος.] Ἐσίζετο τοῖς πρὸ ἡμῶν τὸ χωρίον οὕτως, Ἐν δὲ τοῖς καὶ ἐκεῖνο. Ἤρετο ὁ Φίλιππος.

ΚΕΦ. ξά, σελ. 162, στ. 10, Δύναμιν αὐτοῦ.] Ἐξ ἀρχαιοτέρων ἐκδόσεων, ἀντὶ τοῦ, Δύναμιν αὐτῶν. — Στ. 13, Ἐπετέλουν.] Ἐλλειπτικῶς τοῦ Θυσίαν ἢ Ἑορτήν. — Στ. 14, Κηδεςήν.] Γαμβρόν· περὶ οὗ ἔπιθι τὸν Ἡρόδοτον (Ζ, 189).

ΚΕΦ. ξβ΄, σελ. 162, στ. 17, Ἀποῤῥητοτέρων.] Ἐν ἄλλ. γρ. Ἀποῤῥήτων, ἴσως ἄμεινον. — Στ. 21, Ἀνδρὶ δὲ ἐλευθέρῳ.] Οὐ πάνυ τι σαφῶς οὐδ' Ἑλληνικῶς ἐκπέφρασαι τὸ λεγόμενον. ὁ νοῦς, Οὐ δεῖ δὲ τὸν ἐλεύθερον ἄνδρα, κρίνειν τὴν ὕβριν ἀνταξίαν τοῦ μισθοῦ, ἤγουν, οὐ δεῖ αὐτὸν ἀνέχεσθαι μαςιγούμενον, ὡς δῆθεν ἀντισηκουμένης τῆς μαςιγώσεως δωρεᾷ χρυσῆς πλίνθου, ἢ ἄλλου του τῶν πολυτίμων.

ΚΕΦ. ξδ΄, ΣΕΛ. 163, στ. 15, Πάντων τῶν ἐξ αἰῶνος.] Διέγραψα τὸ κακῶς εἰσφρῆσαν ἄρθρον· ἐγράφετο γὰρ, Τὸν πάντων τῶν ἐξ αἰῶνος. — Στ. 17, Ὅτι ἄρα.] Ἴσως διαγραπτέον καὶ τὸ Ἄρα, διὰ τὸ προσεχῶς προηγησάμενον ἕτερον Ἄρα. — Στ. 18, Τὸ πρότερον.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Τὸ πρῶτον. — Στ. 23, Τὸ σῶμα ἐξέκλεψε.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Τὸ σῶμα ἐξεκάλυψε. — Στ. 27, Πολυωρίας.] Πολλῆς φροντίδος καὶ ἐπιμελείας, ἀντιθέτως πρὸς τὴν Ὀλιγωρίαν· ᾧ καὶ δῆλον ὅτι κακοζήλως τε καὶ περιέργως ἐκπέφρασαι τὸ, Ἔμελε τούτῳ τῆς εἰς Ἀλέξανδρον πολυωρίας. χαίρει δὲ τῇ λέξει ὁ Αἰλιανὸς, ὡς ἔςι καταμαθεῖν ἐκ τοῦ Σουΐδα (λέξ. Ἡμίσεια, καὶ Πολυωρήσεις). — ΣΕΛ. 164, στ. 4, Ὅπερ Ὅμηρος ᾄδει.] Ἐν τῇ τῆς Ἰλιάδος Ε ῥαψῳδίᾳ, 449.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦ. ά, ΣΕΛ. 165, στ. 7, Ὑπὸ κυνηγετῶν.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Ὑπὸ κυνηγέτου. — Στ. 9, Κατά τινα θείαν πομπήν.] Θείᾳ πομπῇ, ἐκφράζει τοῦτο ἀλλαχοῦ (Η, α) ὁ Αἰλιανὸς· ἐχρήσατο δὲ καὶ Ἡρόδοτος, (Α, ξβ, Γ, οζ, Δ, ρνβ), ἐξ Ὁμήρου λαβὼν (Ἰλιάδ. Ζ, 171),

Αὐτὰρ ὁ βῆ Λυκίην δε θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ.

σημαίνει δὲ τὸ, Θεοῦ βοηθοῦντος, συλλαμβανομένου, καὶ πέμποντος. — Στ. 15, Οἱ καὶ ἐξ ἀρχῆς] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Καὶ οἱ ἐξ ἀρχῆς. — Στ. 16, Αὐτὰ ἕκαςα τῶν δρωμένων.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Αὐτὰ ἕκαςα τῶν δρυμώνων. — Στ. 19, Ἐτρέφετο αὐτοῖς ἐν ὀρείῳ τῇ τροφῇ.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Ἐτρέφετο ἐν αὐτοῖς κ. τ. λ. — ΣΕΛ. 166, στ. 1, Τὰ ὑψηλότατα.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Τὸ ὑψηλότατον, ἴσως ἄμεινον. Στ. 2, Ἔτι δὲ καὶ πεῦκαι, καὶ βαθεῖα ἡ ἐκ τούτων σκιά.] Τὸ μὲν Πεῦκαι ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, τὰ λοιπὰ δ' ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, παρὰ τοῖς ἄλλοις, Ἔτι δὲ καὶ πνεῦμα, καὶ βαθεῖά τις ὕλη. — Στ. 3, Τί γὰρ ἡμᾶς λυπεῖ.] Ἐν ἄλλοις γράφεται δευτεροπροσώπως, Ὑμᾶς. ὁποτέρως δ' ἔχοι τὰ τῆς γραφῆς, οὐδὲν λέγοντι λυπεῖν τὰ τοιαῦτα τῷ Αἰλιανῷ, ὑπολαβὼν ἂν φήσαιμι, ὅτι καὶ ἀποκναίει τοὺς ἀκούοντας τὰ καλὰ μὴ καλῶς ἐκφραζόμενα· τὸ δὲ Καλῶς ἐν τῷ Καιρίως ἐςί. — Στ. 4, Τὸ ἐν Ὁμήρῳ.] Ἐν τῇ Ε τῆς Ὀδυσσείας ῥαψῳδίᾳ. — Στ. 5, Σπήλαιον ἓν, καὶ βαθὺ πάνυ.] Ἴσως ἐγέγραπτο, Σπήλαιον μέγα καὶ βαθὺ πάνυ· εἰκὸς γὰρ ἐνταῦθα τὸν Αἰλιανὸν τὴν Ὁμηρικὴν τοῦ τῆς Καλυψοῦς ἄντρου ἔκφρασιν ζηλῶσαι (Ὀδυσ. Ε, 57),

. . . . Ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο. . . . . .

Στ. 7, Ἐνεπλέκοντο οἱ κιττοὶ μαλακοῖς δένδροις.] Ἴσως γραπτέον, Ἐνεπλέκοντο οἱ κιττοὶ μαλακοὶ τοῖς δένδροις, ἢ. . . . μαλακῶς τοῖς δένδροις. Στ. 8, Κρόκοι.] Κρόκος ἐνταῦθα, ὁ τοῖς χυδαΐζουσι καλούμενος Ζαφορᾶς, παρὰ τὸ τῶν Ἰταλῶν Zafferano. Κρόκον δὲ ἔλεγον, ὡς φέρεται παρὰ τῷ Γαληνῷ (περὶ Εὐπορίς. σελ. 451), διὰ τὸ τῆς χρόας κροκίζον, καὶ τοῦ ᾠοῦ τὴν Λέκιθον (τὴν παρ' ἄλλοις λεγομένην, Ξανθὸν, Πυῤῥὸν, Ὠχρὸν, ἢ Χρυσοῦν τοῦ ᾠοῦ)· ὃν ἡμεῖς μεταθέσει τοῦ τόνου καὶ τῶν ςοιχείων, Κορκὸν τοῦ αὐγοῦ, καλεῖν εἰώθαμεν. — Στ. 10, Εἰς ἑορτὴν ὄψεως. . . . κατὰ τὴν εὐωδίαν ἑςιᾶσθαι.] Σοφιςικὰ καὶ κακόζηλα ταῦτα, καίπερ ἑτέρως δόξαντά τισι. — Στ. 14, Διὰ τέλους ἀκμάζοντος.] Τουτέςιν ἀειθαλλοῦς. ἀντὶ δὲ τοῦ προηγησαμένου, Δάφναι, γραπτέον ἴσως, Δάφνης, ἵν' ᾖ τὸ ἑξῆς, Δάφνης κόμαι. — Στ. 15, Εὐθηνούντων βοτρύων.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Εὐθενοῦντο βοτρύων· ἐν ἄλλοις δὲ γρ. Εὐσθενούντων, ἢ Εὐθενούντων, οὐ δὲ ταῦτα κακῶς. — Στ. 17, Διατελῆ καὶ εἰσρέοντα.] Τουτέςιν ἀένναα. διαγράφειν τὸν μεταξὺ τῶν δύο φωνῶν τούτων, Καὶ, εὐλόγως παραινοῦσί τινες· ἕτεροι δὲ κακῶς ὑπειλήφασι γραπτέον εἶναι, Διατελῆ καὶ εὐρέοντα. ἐνδέχεται

ἐνδέχεται μέντοι τὸν εὐκατάφορον εἰς τοὺς πλεονασμοὺς Αἰλιανὸν γεγραφέναι, Διατελῆ καὶ ἀεὶ ῥέοντα. — Στ. 23, Στρωμνή.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ Στρωμναί. — Στ. 26, Οἵαν μὴ ἀποδεῖν.] Διορθοῦνταί τινες, Οἵαν μὴ ἀπᾴδειν. — Στ. 29, Φυγεῖν δ' ἐθέλουσαν.] Προσέθηκα τὸν σύνδεσμον ἐξ ἑτέρων διορθώσεως. — ΣΕΛ. 167, στ. 2, Καλὴ δὲ ἦν.] Διωρθωσάμην, ἀντὶ τοῦ, Κάλλει δὲ ἦν. — Στ. 5, Καὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι.] Προσέθηκα τὴν, Ἐκ, πρόθεσιν ἐξ ἑτέρων διορθώσεως. — Στ. 9, Τὸ πᾶν σῶμα ἐκπονοῦσα.] Ἐκπονοῦσα γραπτέον εἶναι, καὶ οὐκ, Ἐκτελοῦσα, καθὰ φέρεται παρ' ἅπασι, διδασκέτω σε αὐτὸς ὁ Αἰλιανὸς (Β, ε). — Στ. 14, Ὡραῖον ἂν γένοιτο.] Προσέθηκα τὸν δυνητικὸν, διὰ τὸ ἀσόλοικον. — Ὥσπερ οὖν καλὸν ἦν.] Κακῶς ἐγράφετο ἡ τελευταία φωνὴ, Ἤ, ἢ, Ἦ. — Στ. 20, Οὐ γὰρ ἂν αὐτήν τις εὐκόλως οὐδεὶς εἶδεν.] Διαγραπτέον τὸ, Τις, ἢ μᾶλλον τὸ, Οὐδείς. Στ. 22, Ὥσπερ ἀστὴρ, καὶ διάττουσα ἐξέλαμπεν.] Ἐγράφετο, Καὶ ὥσπερ ἀστὴρ διάττουσα ἐξέλαμπεν· ὅπερ ἕτεροι διωρθοῦντο, Ὥσπερ ἀστὴρ, διάττουσα δ' ἐξέλαμπεν, περιγράφοντες τὸν, Καὶ, καὶ προστιθέντες τὸν, Δέ. ἡμῖν μέντοι γε ἱκανὴ ἔδοξεν ἡ τοῦ, Καὶ, μόνου μετάθεσις· τὸ γὰρ, Ὥσπερ ἀστὴρ, πρὸς τὸ Ἐπέφηνε, ἀμεταβάτως ἐνταῦθα λαμβανόμενον, ἀντὶ τοῦ, Ἐπεφάνη (Ἐπιθ. τὰ εἰς τὸν Ἡλιόδωρ. σελ. 187), τὴν ἀναφορὰν ἔχει· τὸ δὲ, Ἀστραπῆς δίκην, πρὸς τὸ, Διάττουσα. — Στ. 23, Ἀπέκρυπτεν αὐτὴν διαθέουσα ἢ δρυμὸν, ἢ λόχμην.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ Ἀπέκρυπτεν αὐτὴν διαθέουσαν, ἢ δρυμὼν, ἢ λόχμη. — Στ. 24, Ἤ τι ἄλλο τῶν ἐν ὄρει δάσος.] Ὤφειλεν εἰπεῖν ἐνάρθρως, Τῶν ἐν τῷ ὄρει· ἀλλ' ἐπλανήθη ὑπὸ τῆς πατρίου φωνῆς, ἀμοιρούσης ἄρθρων. σημειοῦ δὲ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ Δάσος, ὅπερ καὶ Βόσκον καλεῖν εἰώθαμεν, οὐ παρὰ τῶν Ἰταλῶν (Bosco), ὡς ἄν τις ὑπολάβοι, λαβόντες, ἀλλ' ἡμεῖς τοῖς Ἰταλοῖς, καὶ πλείστοις ἄλλοις τῆς δυτικωτέρας Εὐρώπης ἔθνεσι, μεταδόντες· ὥσπερ γὰρ τὸ συνώνυμον Νέμος οὕτως ἐκλήθη παρὰ τὴν Νομὴν (Ἡσύχ. λέξ. Νέμος), τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ Βόσκος (οὐχ, ὡς οἱ χυδαΐζοντες, Μπόσκος) παρὰ τὴν Βοσκὴν παρῆκται· καὶ εἰ ὁ Βοσκὸς ὀξυτόνως ταὐτόν ἐστι τῷ Νομεὺς, ταὐτὸν ἔσται δήπου καὶ ὁ Βόσκος τῷ Νέμος. — Καὶ οἵ ποτε οἱ τὴν ὅμορον καὶ γειτνιῶσαν οἰκοῦντες. . . . ἐπεκώμασαν δύο κ. τ. λ.] Ἐγράφετο, Καὶ οἵ ποτε καὶ οἱ τὴν ὅμορον γειτνιῶσαν οἰκοῦντες. . . . δύο, ὅπερ ἄλλως ἄλλοι διορθοῦν ἐπεβάλλοντο. ἡμεῖς δὲ μόνην τὴν μετάθεσιν τοῦ δευτέρου Καὶ, καὶ τὴν ἐξ ἀντιγράφων προσθήκην τοῦ, Ἐκώμασαν (ὅπερ ἐτρέψαμεν εἰς τὸ Ἐπεκώμασαν), ἀποχρῶσαν ἡγούμεθα διόρθωσιν τοῦ χωρίου. — Στ. 32, Εἶτα τούτοις λύγους διαπλέξαντες.] Οὕτω διορθώσασθαι ἔγνων τὸ παρὰ πᾶσιν ἀδιανοήτως γραφόμενον, Εἶτα τούτοις ἑαυτοὺς διαπλέξαντες· ὅτι δ' ἐστεφανοῦντο τῇ λύγῳ, δηλοῖ μὲν καὶ Ἀνακρέων (παρὰ Ἀθην. ΙΕ, σελ. 671 καὶ 673), δηλοῦσι δὲ καὶ οἱ μέχρι δεῦρο παρ' Ἕλλησιν ἐν χρήσει λύγινοι στέφανοι, οἷς καὶ αὐτὸς πολλάκις στεφανωσάμενος (οὔ γε μὴν ἐν Κενταυρικοῖς κώμοις) μέμνημαι. ΣΕΛ. 168, στ. 3, Σὺν ὕβρει καὶ οἴστρῳ.] Ἐγράφετο, Σὺν ὕβρει καὶ ἄντρῳ. ταῖς ὀκτωκαίδεκα διαφόροις τῶν κριτικῶν διορθώσεσιν, ὧν αἱ μὲν τῆς ἀρχαίας γραφῆς, αἱ δὲ τοῦ Ἑλληνισμοῦ πάμπολυ ἀφεστήκασιν, ἐννεακαιδεκάτην ταύτην, ἵνα μὴ παντάπασιν ἀσύμβολος ὦ, προσθεῖναι δεῖν ἔγνων. Οἶστρον

δ' ἐνταῦθα τὴν ἀφροδίσιον λύσσαν λέγει, καθὰ καὶ ἐν ἄλλοις (περὶ Ζώων ἰδιότ. ΙΒ, μδ.) ὁ αὐτὸς Αἰλιανὸς εἴρηκεν, « Εἰς ἔρωτα ἐμβάλλει, καὶ οἶςρον » ἀφροδίσιον ». — Στ. 10, Ἐμπλῆσαι τὴν ὀργήν.] Ἔτρεψα τὸ παρὰ πᾶσιν, Ὁρμὴν, εἰς τὸ Ὀργήν. οὕτω μὲν γὰρ καὶ Πλάτων (Νομ. Δ, σελ. 717) « Ἀποπιμπλᾶσι τὸν θυμὸν » εἴρηκε, καὶ Θουκυδίδης (Ζ, ξή) « Ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ θυμούμενον ». οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμὲν « Νὰ χορ- » τάσῃ τὸν θυμόν του ». θυμοῦ δὲ πλήρωσις τε καὶ κόρος, πολλάκις ἀλυσιτελέςατος, ἡ ἐκδίκησις.

ΚΕΦ. β΄, σελ. 168, στ. 14, Ὅσα μὲν οὗτος ἰδεῖν.] Εὐλόγως τὸ Οὗτος εἰς τὸ Οὕτως τρεπτέον εἶναι ὑπειλήφασί τινες· οὐδὲ γὰρ ἀπεικὸς γεγραφέναι τὸν Αἰλιανὸν, Ὅσα μὲν οὕτως ἰδεῖν, πλεονασικῶς. ἡ δὲ πλείων χρῆσις βούλεται, Ὅσα μὲν ἰδεῖν, οὗ μαρτύριον καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Αἰλιανῷ (περὶ ζώων ἰδιότ. Ζ, έ), ἢ, Οὑτωσὶ μὲν ἰδεῖν. — ΣΕΛ. 169, στ. 6, Σὺν ὀργῇ καὶ θυμῷ.] Ἔτρεψα κἀνταῦθα τὸ Ὁρμῇ εἰς τὸ Ὀργῇ. — Στ. 11, Διὰ τιμῆς ἦλθε δημοσίᾳ, καὶ ἐτάφη.] Ἄμεινον γράφειν, Διὰ τιμῆς ἦλθε, καὶ δημοσίᾳ ἐτάφη. — Στ. 13, Τοῦτο δὴ τὸ ποιητικὸν.] Τὸ παρ' Ὁμήρῳ δηλονότι (Ἰλιάδ. Δ, 162). — Στ. 14, Καὶ τῇ τῶν παίδων προσέτι.] Ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Προσέτι, φέρεται, Προσέτισε, ὅπερ ἔοικεν ἐξ ὀρθωτέρας γραφῆς ἑτέρας, τῆς, Προσέτι γε, γεννηθῆναι.

ΚΕΦ. γ΄, σελ. 169, στ. 19, Εἰς παλαιςὴν ἴσως.] Προσέθηκα τὸ Ἴσως ἔκ τ' ἀντιγράφων, καί τινων παλαιοτέρων ἐκδόσεων. δηλοῖ δὲ, τοῖς ποσοῦ σημαντικοῖς προςιθέμενον, τὸ σχεδὸν ἢ ἐγγύς. — Στ. 21, Ἀναπληρώσαντι.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Προσαναπληρώσαντι. — Οὐκ ἔςιν ἄμεινον.] Ἀλυσιτελῶς ἀπαλλάξει. Οὐκ ἔςαι, κατὰ μέλλοντα, φασί τινες εἶναι γραπτέον. ἔπιθι τὰ περὶ ταύτης τῆς φράσεως σημειωθέντα μοι εἰς τὸ Ἱπποκράτους Περὶ ἀέρων, τόπων, ὑδάτων (Τομ. Β, σελ. 399). — Στ. 28, Αἴσχιςα.] Καὶ τοῦτο τρέπειν τινὲς παραινοῦσιν εἰς τὸ Οἴκτιςα, ἢ Ἄλγιςα. — Στ. 29, Ὑπὸ τοῦ υἱοῦ.] Ὁ δὲ Σικελιώτης Διόδωρος (ΙΑ, ξθ΄) καὶ ὁ Ἰουςῖνος (Γ. ά) ὑπὸ Ἀρταβάνου τοῦ σατράπου αὐτὸν σφαγῆναι παραδεδώκασι.

ΚΕΦ. έ, ΣΕΛ. 170, στ. 9, Γενναίων παιδικῶν.] Ἀντὶ τοῦ Ἀῤῥένων ἐχρήσατο τῷ Γενναίων οὐ πάνυ τι κυρίως. ὅτι δὲ τὰ Παιδικὰ καὶ ἐπὶ ἀῤῥένων καὶ ἐπὶ θηλειῶν ἐρωμένων τάττεται, διδασκέτω σε ὁ σχολιαςὴς Ἀριςοφάνους (Σφ. 1021).

ΚΕΦ. ϛ΄, σελ. 170, στ. 12, Ἀμπέλους, ἐξ ὧν.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Ἄμπελον, ἐξ ἧς. — Στ. 19, Κερυνίαν.] Οὕτω γραπτέον εἶναι, ἀντὶ τοῦ Κεραυνίαν, καὶ ἄλλοι πρὸ ἡμῶν κατενόησαν. ἔςι δὲ μία τῶν δώδεκα Ἀχαϊκῶν πόλεων. — Στ. 20, Ἀμβλῶσαι.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Ἀμβλωθῆναι. ἔςι δὲ, τὸ ἀτελὲς βρέφος ἀποβάλλειν, ὅπερ ἡ συνήθεια Ἀποβάλλω, καὶ, κατὰ μέσην διάθεσιν, Ἀποβάλλομαι λέγει ἐπὶ τῆς ἐξαμβλούσης γυναικὸς τεταχυῖα τοὔνομα. ᾧ καὶ δῆλον ὅτι οὐ κακῶς ὁ Εὐςάθιος καὶ αὐτὸ τὸ Ἀμβλόω, παρὰ τὸ Βάλλω παράγει, οἱονεὶ Ἀναβαλλόω συντεθὲν τὴν ἀρχὴν, εἶτα ποιητικῶς συγκοπὲν εἰς τὸ Ἀμβλόω, καθὰ καὶ τὸ Ἀναβολὴ εἰς τὸ Ἀμβολή. ὅτι δὲ οὐκ ἀπεικὸς τὸ Βάλλω εἰς τὸ Βαλλόω κινηθῆναι, δηλοῖ

καὶ ὁ σχηματισμὸς τοῦ συνήθους Καμόνω (ὅθεν τὸ Κάμωμα), ἤγουν Καμόω, παρὰ τὸ Κάμνω ἢ Κάμω. ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ χρηςοῦ Ἀμβλόω καὶ τοῦ ἀχρήςου Ἀναβαλλόω ἐνδέχεται καὶ τὸ τῆς χυδαιεςέρας συνηθείας, Πεμπαλλόνω, τὴν ἀρχὴν λαβεῖν, συνώνυμον ὂν τοῦ Ἀποβάλλω.

ΚΕΦ. ή καὶ θ΄, ΣΕΛ. 171, στ. 11, Λάμια κ. τ. λ.] Κακῶς τῶν προτέρων ἐκδόσεων τὸ τῇ Λαμίᾳ εἰρημένον ἀρχὴν νέου κεφαλαίου, τοῦ ἐννάτου, ποιησαμένων, εἰς ἓν ἡμεῖς συνήψαμεν τῷ ὀγδόῳ, καὶ ἑτέροις τοῦτο δόξαν τῶν κριτικῶν. ἐπεγράψαμεν δὲ τῷ κεφαλαίῳ ἀμφοτέρους τοὺς ἀριθμοὺς, ἵνα μὴ καὶ τοὺς τῶν ἑξῆς ἀναγκασθῶμεν μετακινῆσαι.

ΚΕΦ. ί, σελ. 171, στ. 14, Ἀριςομάχην.] Ἐγράφετο κακῶς Ἀρισαινέτην. ἔςι δ᾽ ἡ αὐτὴ τῇ ἣν ἀνωτέρω (ΙΒ, μζ), ἑτέρᾳ μνήμης ἁμαρτίᾳ, Ἀρήτην ὠνόμαζε.

ΚΕΦ. ιά, σελ. 171, στ. 20, Τοῖς Ἕλλησιν.] Ἔςιν ἐν οἷς τῶν ἀντιγράφων φέρεται, Ἐν τοῖς Ἕλλησιν, μετὰ προθέσεως· καὶ ἔοικεν ἀμείνων εἶναι ἡ τοιαύτη γραφή. — ΣΕΛ. 172, στ. 2, Πατρῴων κληρονόμον.] Ὤφειλεν εἰπεῖν Τῶν πατρῴων κληρονόμον, ἢ γοῦν, Οἷον πατρῴαν κληρονομίαν.

ΚΕΦ. ιβ΄, σελ. 172, στ. 5, Τῶν ςρατευμάτων.] Διαγραπτέον ἴσως τὰς δύο ταύτας φωνὰς, ἢ τήν γε πρώτην.

ΚΕΦ. ιδ΄, σελ. 172, στ. 18, Πρότερον.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ Πρόπαλαι. Στ. 19, Τὴν ἐπὶ ναυσὶ κ. τ. λ.] Τὴν Ν ῥαψωδίαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς ἐσημειώσαντο ἄλλοι πρὸ ἡμῶν, ἐξ ὧν καὶ τὰ ἑξῆς ἑρμηνεύσομεν. — Δολωνίαν.] Τὴν Κ. — Στ. 20, Ἀριςείαν Ἀγαμέμνονος.] Τὴν Λ. — Νεῶν κατάλογον.] Μέρος τῆς Β τὸ τελευταῖον. — Καὶ Πατρόκλειαν.] Τὴν Π. ἐγράφετο παρὰ πᾶσι τοῖς πρὸ ἡμῶν, Καί που Πατρόκλειαν· ἀλλὰ διέγραψα τὸ, Που, ὡς ἡμαρτημένον τοῖς ἀντιγραφεῦσι. τὸν γὰρ Αἰλιανὸν οὕτω γράψαι, καίπερ ἄλλως εὐεπίφορον ὄντα εἰς τὴν κακόζηλον τῶν μορίων χρῆσιν, οὐ χρὴ πιςεύειν, οὐδ᾽ ἂν αὐτὸς Αἰλιανὸς, ἀναξιοὺς, λέγῃ. — Στ. 21, Λύτρα.] Τὴν Ω. — Ἐπὶ Πατρόκλῳ ἆθλα.] Τὴν Ψ. — Ὁρκίων ἀφάνισιν.] Τὴν Δ, ἣν καὶ, Ἐπιπώλησιν Ἀγαμέμνονος, ἕτεροι ἐκάλουν. — Στ. 22, Τὰ ἐν Πύλῳ.] Τὴν Γ ῥαψῳδίαν τῆς Ὀδυσσείας. — Στ. 23, Τὰ ἐν Λακεδαίμονι.] Τὴν Δ. — Καλυψοῦς ἄντρον καὶ τὰ περὶ τὴν σχεδίαν.] Τὴν Ε. — ΣΕΛ. 173, στ. 1, Ἀλκίνου ἀπολόγους.] Τὴν Θ. — Κυκλωπίαν.] Τὴν Ι. — Στ. 2, Νεκύιαν.] Τὴν Λ (καθ᾽ ἑτέρους δὲ, τὴν Ω). — Τὰ τῆς Κίρκης.] Τὴν Κ. — Νίπτρα.] Τὴν Τ. ἴςω δ᾽ ὁ ἐντυγχάνων τῇ ἡμετέρᾳ ἐκδόσει, τυπογράφων ἀβλεψίᾳ ἀδιαςίκτως γεγράφθαι, Τὰ τῆς Κίρκης νίπτρα, δέον γράφεσθαι, Τὰ τῆς Κίρκης, Νίπτρα. — Μνηςήρων φόνον. — Τὴν Χ. — Τὰ ἐν ἀγρῷ.] Τὴν Ξ. — Στ. 3, Τὰ ἐν Λαέρτου.] Τὴν Ω, ἣν ἕτεροι Νεκυίαν, καὶ ἄλλοι Σπονδὰς ὠνόμαζον.

ΚΕΦ. ιέ, σελ. 173, στ. 9, Τὸ δέρμα ἔχοντα ἀδιακόνιςον.] Αναίσθητον, ἄτρωτον, ἐξηγεῖται τὸ Ἀδιακόνιςον Ἡσύχιος. εἴη δ᾽ ἂν τοιοῦτον προηγουμένως τὸ πυκνόν καὶ παχύ. τεκμήριον δὲ, καὶ γὰρ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ, Χονδρὸν πετζίον (τουτέςι, Παχὺ δέρμα) ἔχειν, μεταφορικῶς φαμεν τοὺς βραδεῖς τὴν διάνοιαν, οὓς καὶ Παχυδέρμους διὰ μιᾶς φωνῆς ἔλεγον οἱ πρὸ ἡμῶν (Σουΐδ. λέξ. Μαλακός). τὸ δὲ Πετζίον παραφθορά ἐςι τοῦ ὑποκοριςικοῦ Πεσκίον, παρὰ τὸ Πέσκος, ὃ κυρίως σημαίνει τὸ τοῦ προβάτου δέρμα (Ἐτυμολογ. σελ. 665).

οὕτω γὰρ καὶ Κορίτζιον ὠνόμακεν ἡ χυδαΐζουσα φωνὴ τὸ Κορίσκιον, καὶ Ἄτζαλα, τὰ Ἄσκαλα, ὅ ἐςιν ἀκάθαρτα· χωρὶς εἰ μή τις τοῦτο παρὰ τὴν Ἀττάλην (τουτέςι, τὴν φόρυξιν καὶ μόλυνσιν) προαιροῖτο παράγειν, καθὰ καὶ τὸν Κότζυφον παρὰ τὸν Κόττυφον.

ΚΕΦ. ις', σελ. 173, στ. 15, Ἄσφαλτός ἐςιν ὀρυκτὴ, καὶ πίσσα κ. τ. λ.] Γράφεται παρ' ἅπασι κακῶς, Ἀσφάλτου ἐςὶν ὀρυκτὴ, καὶ πιμπλᾷ κ. τ. λ. διωρθωσάμεθα δ' ἐκ τοῦ περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων Ἀριςοτέλους, ἐξ οὗ προφανῶς ἠρανίσατο ταῦτα ὁ Αἰλιανός. ἱςόρηται δ' ἐν ἐκείνῳ τοῦ Σταγειρίτου τῷ συγγράμματι (σελ. 280, ἐκδ. Βεκμάννου) τὰ περὶ τῆς ἐν Ἀπολλωνίᾳ ἀσφάλτου ἐπὶ λέξεως ὡδί· « Ἐν δὲ Ἀπολλωνίᾳ τῇ πλησίον κειμένῃ τῆς τῶν » Ταυλαντίων χώρας, φασὶ γίγνεσθαι ἄσφαλτον ὀρυκτὴν καὶ πίσσαν, τὸν » αὐτὸν τρόπον ἐκ τῆς γῆς συναναπηδῶσαν τοῖς ὕδασιν κ. τ. λ. » μνημονεύουσι δὲ τῆς ἀσφάλτου ταύτης τῆς ἐν Ἀπολλωνίᾳ καὶ Στράβων (Ζ, σελ. 316), καὶ Πλούταρχος (Σύλλ. §. 27), καὶ ἄλλοι. — Στ. 21, Πόα χλωρά.] Ἐγράφετο κακῶς, Πολλὰ χλωρά· ἡ δὲ διόρθωσις ἐκ τοῦ προμνημονευθέντος Ἀριςοτελικοῦ συγγράμματος. — Στ. 22, Οὔτε τὴν τεθηλυῖαν ὕλην.] Προσέθηκα τὸ, Ὕλην· ἔοικε γὰρ παρῳδεῖν καὶ παραφράζειν τὴν παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλιάδ. Ζ, 147) Τηλεθόωσαν ὕλην· ἐνδέχεται δὲ καὶ, Τεθηλυῖαν πόαν, γεγραφέναι τὸν Αἰλιανὸν, κατὰ τὴν παρὰ τῷ Ποιητῇ (Ἰλιάδ. Ξ, 347) Νεοθηλέα ποιήν.

ΚΕΦ. ιζ, ΣΕΛ. 174, στ. 3, Πτήσσει Φρύνιχος.] Ἐγράφετο, « Ἀριθμὸν » σφηκῶν, Πτήσσει Φρύνιχος ». τὰς δὲ δύο πρώτας λέξεις, ὡς προφανῶς ἡμαρτημένας οὐ μόνον τῇ γραφῇ (ἀντὶ τοῦ, Ἀριςοφάνης, Σφηξὶ, ἢ, Ἐκ τῶν Ἀριςοφάνους Σφηκῶν), ἀλλὰ καὶ τῇ οὗπερ οὐκ ἐχρῆν τόπου κατοχῇ, ἐξεβάλομεν τοῦ χωρίου, δόξαν τοῦτο καί τισι τῶν πρὸ ἡμῶν. εἰκὸς γὰρ ὑπό τινος μεταγενεςέρου προσγεγράφθαι τῷ κεφαλαίῳ, ἐπισημήνασθαι βουληθέντος τὸ δρᾶμα τοῦ Κωμικοῦ, ἐξ οὗ τὴν παροιμίαν εἴληφεν ὁ Αἰλιανός. ἔςι δὲ ἐκ τῶν Σφηκῶν Ἀριςοφάνους (1490), ὅπου γέγραπται,

Πτήσσει Φρύνιχος, ὥς τις ἀλέκτωρ......,

πλὴν ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐκδόσει, ἐν ᾗ φέρεται ἡ τοῦ Ἄγγλου Βεντλείου διόρθωσις, Πλήσσει, ἀντὶ τοῦ Πτήσσει. ταύτην δὲ καταχωρίσαι εἰς τὸ τοῦ Αἰλιανοῦ κείμενον οὐχ οἷόν τε, διὰ τὰ ἑπόμενα, ἐξ ὧν καὶ δῆλον ἀρχαιοτάτην εἶναι τὴν τοῦ Πτήσσει γραφὴν, ᾗ κατηκολούθηκεν ὁ Αἰλιανός. — Στ. 5, Ἐξέβαλον.] Ἐξεσύριξαν. οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλ', ᾗ φησιν Ἡρόδοτος (ς, κά), καὶ ἐζημίωσαν αὐτὸν χιλίαις δραχμαῖς, καὶ ἐπέταξαν μηκέτι μηδένα χρῆσθαι τῷ δράματι τούτῳ.

ΚΕΦ. ιή, σελ. 174, στ. 7, Ὁ τῆς Σικελίας τύραννος.] Προσέθηκα τὸ Τύραννος ἐξ ἀντιγράφου καί τινων ἀρχαιοτέρων ἐκδόσεων.

ΚΕΦ. ιθ', σελ. 174, στ. 11, Καὶ κατὰ τὸν ἐπιχώριον.] Προσέθηκα τὸν σύνδεσμον, ἀναγκαῖον ὄντα, ἄλλως τε καὶ αὐτοῦ Αἰλιανοῦ (Β, ιθ) ὑπαγορεύοντος.

ΚΕΦ. κ', σελ. 174, στ. 16, Ἀθυμουμένους.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Ἐνθυμούμενος, ὅπερ ἄλλοι εἰς τὸ, Εὐθυμούμενος, τρέπειν παρῄνουν.

ΚΕΦ. κά, ΣΕΛ. 175, στ. 1, Τῇ δορᾷ.] Ἀπεκατέστησα τὴν ἀρχαίαν γραφὴν, ἀντὶ τοῦ, Τὴν δοράν. — Στ. 3, Κωφῇ. Ἐν ἄλλοις, Κωφὴ, ἐλλειπτικῶς τοῦ Εἶναι.

ΚΕΦ. κβ΄, σελ. 175, στ. 5, Καλὸν καλῶς ἐκάθισε.] Προσέθηκα τὸ Καλὸν, ἐξ ἀντιγράφων. εἰκὸς δὲ καὶ μετὰ τὸ, Ἐκάθισε, δυὸ λέξεις ἑτέρας, ἀβλεψίᾳ τῶν γραψάντων παραλελεῖφθαι ταύτας, Ἐν μέσῳ.

ΚΕΦ. κδ΄, ΣΕΛ. 176, στ. 5, Τὸ δεῖν ἐξοστρακίζεσθαι πρῶτος εἰσηγησάμενος.] Τῶν πρὸ ἐμοῦ τις ἐκδοτῶν τὸ, Πρῶτος, εἰς τὸ, Πρώτους (ὤφειλεν εἰπεῖν εἰς τὸ, Τοὺς πρώτους, ἐνάρθρως), παραινεῖ τρέπειν, δόξας ἀσυνάρτητον εἶναι τὸ Ἐξοστρακίζεσθαι, μὴ δηλουμένου τοῦ τίνας. ἄδηλον δὲ εἴτε Κλεισθένης, εἴθ' ἕτερός τις ἦν ὁ τὸν περὶ ὀστρακισμοῦ νόμον θείς· ἄλλοι γὰρ ἄλλον παραδεδώκασιν, ὧν τὰς μαρτύριας συνείλοχεν ὁ Μεύρσιος (Ἀττικ. Ἀναγν. Ε, ιη).

ΚΕΦ. κς΄, σελ. 176, στ. 22, Φύλλων.] Ἐν ἑτέροις γράφεται, Φυλλίων. Φυλλία δὲ, ἢ Φυλλεῖα, λέγεται, τὰ τῶν λαχάνων ἀπολεπίσματα, ἢ τὰ τῆς θριδακίνης φύλλα. ᾗ φησιν ὁ σχολιάσας τὸν Ἀριστοφάνην (Ἀχαρν. 469). γράφεται δὲ ἀδιαφόρως διὰ διφθόγγου ἢ μονοφθόγγου, καίπερ τοῦ Σουΐδα διαφορὰν εἰσηγουμένου σημασίας πρὸς τὴν διάφορον γραφήν.

ΚΕΦ. κζ΄, ΣΕΛ. 177, στ. 4, Πεπίστευτο..... καὶ ταύτῃ.] Ἐπιστεύετο καὶ ἐκ τούτου, τοῦ ἐχομένως δηλαδὴ ῥηθησομένου. τὸ δὲ τῆς γραφῆς ἀναύξητον, ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Ἐπεπίστευτο· περὶ οὗ ἔπιθι τὸν Ἡλιοδώρου πίνακα (λέξ. Ὑπερσυντελικοί).

ΚΕΦ. κή, σελ. 177, στ. 9, Εἰς αὐτῷ.] Ἐξ ἀντιγράφου, καὶ ἀρχαιοτέρων ἐκδόσεων τὸ, Αὐτῷ, ἀντὶ τοῦ, Αὐτοῦ. — Στ. 14, Τῷ ὀνόματι τοῦ δεσπότου.] Ἄλλοι ἄλλως ἐξηγήσαντο τὸ χωρίον. ψυχρῶς πάνυ παῖξαι πρὸς τὸ Διογένους ἐπώνυμον, τὸ Κύων, ὁ Αἰλιανὸς ἠβουλήθη, ὡσπερανεὶ ἔλεγεν, Ὑπὸ κυνῶν διεσπάσθη, κυνὶ δίκας ἐκτίσας, τῷ οἰκείῳ δεσπότῃ.

ΚΕΦ. λά, ΣΕΛ. 178, στ. 10, Ἐστ' ἂν ὁ διώκων ἀπῆλθεν.] Διάγραφε τὸν, Ἂν, ὃν ἀποστρέφεται ἡ τῶν δοκίμων χρῆσις, ἡνίκα πρὸς ὁριστικὸν συνάπτεται τὸ, Ἔστε.

ΚΕΦ. λγ΄, σελ. 178, στ. 21, Ῥοδῶπίν φασιν Αἰγυπτίαν ἑταίραν γενέσθαι κ. τ. λ.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Ῥόδωπίν φασιν Αἰγυπτίων λόγοι ἑταίραν γενέσθαι. περιέσπασα δὲ τὸ Ῥοδῶπιν, κατὰ τὰ σημειωθέντα εἰς τὸν Ἡλιόδωρον (σελ. 91).

ΚΕΦ. λδ΄, ΣΕΛ. 179, στ. 10, Ἐκέλευσεν ἀπάγειν.] Ἐλλειπτικῶς τοῦ Εἰς θάνατον. — Στ. 12, Καταρώμενος ἑαυτοῦ.] Γράφε, Καταρώμενος ἑαυτῷ, τοῦτο τῆς ὀρθῆς ἀπαιτούσης χρήσεως, ᾗ καὶ αὐτὸς Αἰλιανὸς ἠκολούθησεν ἀνωτέρω (ΙΒ, ά, σελ. 138), Κατηρᾶτο ἑαυτῇ καὶ τῷ πατρὶ, φήσας. Ὅτι ποτε ἔλαβε τὸ ξίφος.] Ἐγράφετο, Ὅτι ὅτε ἔλαβε τὸ ξίφος· ὃ τινὲς μὲν, διαγράφοντες τὸν σύνδεσμον, Ὅτε ἔλαβε τὸ ξίφος, ἕτεροι δὲ τὸ ἐπίῤῥημα περιαιροῦντες, Ὅτι ἔλαβε τὸ ξίφος, ἢ εἰς τὸ ἀντίστοιχον τρέποντες, Ὅτι ποτε ἔλαβε τὸ ξίφος (καθὰ καὶ ἡμεῖς γράφειν προειλόμεθα), ἀναγνωστέον εἶναι ὑπειλήφασιν. ἄλλοι δ', ἀμφοτέρας εἰς ἓν συνελόντες τὰς λέξεις, ἀναγινώσκειν παραινοῦσιν, Ὁπότε ἔλαβε τὸ ξίφος· εἰσὶ δ' οἳ καὶ τὸ Ἔλαβε εἰς τὸ

Ἀπέβαλε μεταβλητέον εἶναι ᾠήθησαν. ἐλλιπῶς τοῦ συγγραφέως, διὰ τὸ παρ' ἅπασιν ἴσως προτεθρυλλῆσθαι, τὸ κατὰ τὸν Λέοντα πάθος ἀφηγησαμένου, οὐ πάνυ τι ῥάδιον διευκρινῆσαι τὰ τῆς γραφῆς. εἰκάζει δέ τις τῶν ἀρχαίων ἐκδοτῶν τὸν Λέοντα τοῦτον τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ τὸν παρὰ τῷ Κικέρωνι (Τυσκλ. ζητημ. Ε, κ'). Διονυσίου τοῦ τυράννου τῆς Σικελίας ἐρώμενον. λέγει δὲ ὁ Ῥωμαϊκὸς ῥήτωρ, ὅτι Διονύσιος, σφαιρίζειν μέλλων, μειρακίῳ τινὶ τῶν ἐρωμένων τὸ ξίφος παρέδωκε· τῶν συνήθων δέ τινος σὺν παιδιᾷ φήσαντος, » Τούτῳ καταπιστεύεις τὴν ζωὴν Διονύσιε ; » καὶ τοῦ μειρακίου τοῖς εἰρημένοις ἐπιγελάσαντος, ἀμφοτέρους ἀποκτεῖναι προσέταξεν ὁ τύραννος, τὸν μὲν, ὡς ὑποδείξαντα τῆς σφαγῆς αὐτοῦ τὸν τρόπον, τὸν δὲ, ὡς ἐπαινέσαντα τὴν ὑπόδειξιν διὰ τοῦ γέλωτος. ὕστερον μέντοι, μεταγνοὺς τὰ προδεδογμένα ὁ Διονύσιος, ἐπὶ τῷ τοῦ ἐρωμένου θανάτῳ, ὡς ἐπ' οὐδενί πω πρότερον ἀτυχήματι, δῆλος ἐγένετο δυσφορήσας. τούτων οὕτως ἐχόντων, γεγραφέναι τὸν Αἰλιανὸν ὑπείληφεν ὁ ἐμὸς φίλος Κλαυέριος, Ὅτι ποτε ἔδωκε τὸ ξίφος (τῷ Λέοντι δηλονότι ὁ Διόνυσιος). ἢ τοίνυν ἀποδεκτέον τὴν εὔλογον ταύτην γραφὴν, ἢ γοῦν, τρέποντας τὴν σύνθετον ἀντωνυμίαν εἰς τὴν ἀναφορικὴν, γραπτέον, Καταρώμενος αὐτῷ, ὅτι ποτε ἔλαβε τὸ ξίφος, τουτέστι, Καταρώμενος ὁ Διονύσιος τῷ ἐρωμένῳ, ὅτι ἔλαβε τὸ ξίφος. ἐξῆν γὰρ αὐτῷ παραιτήσασθαι τὸν Διονύσιον ἄλλῳ τινὶ δοῦναι τὸ ξίφος, καὶ τῇ παραιτήσει τὴν ὑπόνοιαν ἀποτρίψασθαι. παραπλήσιον δέ τι τυραννικῆς ὑπονοίας τε καὶ ὠμότητος ἔργον ἕτερον τοῦ Διονυσίου τούτου καὶ Πλούταρχος (Δίων. §. 9) ἱστόρηκε, λέγων, « Ἐπεὶ δὲ Λεπτίνης, ὁ ἀδελφὸς, αὐτῷ ποτε » χωρίου φύσιν ἐξηγούμενος, λαβὼν λόγχην παρά τινος τῶν δορυφόρων, » ὑπέγραψε τὸν τόπον, ἐκείνῳ μὲν ἰσχυρῶς ἐχαλέπαινε (ἴσ. Ἐχαλέπηνε), » τὸν δὲ δόντα τὴν λόγχην ἀπέκτεινεν ».

ΚΕΦ. λέ, σελ. 179, στ. 16, Σέλινα.] Γραπτέον εἶναί φασί τινες, Σέσελιν, ἔκ τε τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Πλινίου, ὧν ὁ μὲν μετὰ τὸν τοκετὸν ἐπὶ τὴν σέσελιν τρέχειν τὴν ἔλαφον, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ δὲ, καὶ πρὸ τοῦ τοκετοῦ ἱστόρηκε.

ΚΕΦ. λς', σελ. 179, στ. 17, Ἦν δὲ ἄρα.] Ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων φέρεται, Ἣν δὲ ἄρα αὐτὴ, ἡ Εὐρυδίκη δηλονότι.

ΚΕΦ. λή, ΣΕΛ. 180, στ. 21, Ζητεῖν ἀποφυγεῖν, ἐνὸν φυγεῖν.] Τουτέστι, Ζητεῖν ἀπολυθῆναι τῆς αἰτίας ὑπὸ τῶν δικαστῶν μετὰ τὴν κρίσιν, ἐνὸν μηδὲ εἰσιέναι τὴν ἀρχὴν εἰς τοὺς δικαστάς. οὕτω διορθωτέον εἶναι ἐκ τοῦ Πλουτάρχου, καὶ ἕτεροι πρὸ ἡμῶν συνεῖδον, ἀντὶ τοῦ ἡμαρτημένως γραφομένου Ζητεῖν μὴ ἀποφυγεῖν κ. τ. λ. — Στ. 22, Οὐδὲ τῇ μητρίδι.] Παρὰ δὲ Πλουτάρχῳ, Οὐδὲ τῇ μητρί· καὶ ἴσως τοιαύτη ἦν καὶ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἡ γραφὴ, χωρὶς εἰ μή τις παῖξαι τὸν Ἀλκιβιάδην ὑπολάβοι πρὸς τὸ Πατρίδι, ἢ καὶ παραινίξασθαι τὴν παρὰ Κρησὶ Μητρίδα· οὕτω γὰρ ἐκεῖνοι καλεῖν εἰώθεσαν τὴν παρ' ἄλλοις Πατρίδα, ᾗ φησι Πλάτων (Πολιτ. Θ, σελ. 575. ἴδ. καὶ Αἰλιαν. περὶ ζώων ἰδιότ. ΙΖ, 35 καὶ 40). — ΣΕΛ. 181, στ. 1, Ἀποδιδράσκοντας. . . . . ὑπὲρ τῶν πόνων ὧν ἔχουσι.] Προσέθηκα τὸ, Ὧν, ἐξ ἑτέρων διορθώσεως. εἰ δὲ βούλοιο γράφειν, Ἀποδιδράσκοντες, κατ' ὀνο-

μασικὴν, καθὰ φέρεται ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων, γράφε τηνικαῦτα καὶ τὸ ἑξῆς, Ὑπερ τῶν πόνων ἐθέλουσι προθύμως ἀλλάττεσθαι.

ΚΕΦ. λθ΄, σελ. 181, στ. 7, Τινος.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Τινα.

ΚΕΦ. μ΄, σελ. 181, στ. 9, Ὁ Θεμιςοκλῆς παρεςὼς, τῷ παιδὶ εἶπεν.] Ἔςιξα μετὰ τὸ Παρεςὼς, ἵνα συνάπτοιτο πρὸς τὸ, Στρεπτῷ· προσέθηκα δὲ καὶ τὸ ἄρθρον, Τῷ, ἵνα ὡρισμένως νοοῖτο ὁ τοῦ Θεμιςοκλέους παῖς, ἤγουν ὁ θεράπων. καὶ πρὸς μὲν τὸν θεράποντα λέγων ὁ Θεμιςοκλῆς, « Οὐ γὰρ σὺ » Θεμιςοκλῆς εἶ δήπου », οὐ δημοκρατουμένης πόλεως, ἀλλ' αὐλῆς τυραννικῆς, φωνὴν ἀφίει· εἰ δὲ καὶ μὴ δοῦλος, ἀλλὰ φίλος ἦν ὁ τὸν ςρεπτὸν ἀνελέσθαι κελευσθεὶς, καθά φησι Πλούταρχος (Θεμιςοκλ. §. 18, καὶ Πολιτ. παραγΓ. §. 13), μακρῷ καὶ τῶν τυράννων αὐτῶν ὑβριςότερος ὑπῆρχεν ὁ καταναυμαχήσας τοὺς Πέρσας. — Στ. 14, Ἀμίδα.] Τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ Κατουρολάγυνον. τὸ δὲ Κατουροκάνατον, ὃ δὴ καὶ Κατουρλοκάνατον, οἱ πάμπαν χυδαΐζοντες ὀνομάζουσι, συντεθειμένον ἂν εἴη παρὰ τὸ Κανήτιον, ἢ Κάναςρον. — Στ. 16, Καὶ ὃς ἀνέτεινεν.] Προσέθηκα τὸ, Ὃς, τοῦ σαφοῦς ἕνεκα.

ΚΕΦ. μά, σελ. 181, στ. 18, Ὀδυρομένων τῶν κ. τ. λ.] Ἄμεινον γράφειν, Ὀδυρομένου τινὸς τῶν. τῆς αὐτῆς δὲ διανοίας ἔχεται καὶ Πλούταρχος ἐν τοῖς Φωκίωνος ἀποφθέγμασι.

ΚΕΦ. μβ΄, ΣΕΛ. 182, στ. 1, Ἐπιβαλὼν τῇ Βοιωταρχίᾳ.] Οὕτω διορθοῦνται, τὸ μὲν ἐξ ἀντιγράφων, τὸ δὲ καὶ ἐκ τοῦ Πλουτάρχου, ἀντὶ τοῦ, Ὑπολαβὼν τὴν Βοιωταρχίαν. — Στ. 5, Εἰ δὲ μή.] Εἰ δὲ μὴ βούλοιντο αὐτὸν σιωπᾷν, ἀλλὰ λέγειν τι. — Στ. 9, Εἰς ταὐτόν.] Εἰς μίαν πόλιν τὴν Μεγαλόπολιν, σποράδην οἰκοῦντας τὸ πρότερον. διωρθώθη καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ Πλουτάρχου, ἀντὶ τοῦ, Εἰς αὐτόν.

ΚΕΦ. μγ΄, σελ. 182, Περὶ Τιμοθέου καὶ Θεμιςοκλέους.] Προσθεῖναι δεῖν ἔγνων τῇ τοῦ κεφαλαίου ἐπιγραφῇ τὰς δύο ταύτας λέξεις, Καὶ Θεμιςοκλέους, διὰ τὸ ἱςορούμενον ἐν αὐτῷ περὶ Θεμιςοκλέους· ὅπερ ὅλον ἔοικεν, ἀβλεψίᾳ τῶν γραψάντων, ἐκτοπισθὲν τοῦ τεσσαρακοςοῦ κεφαλαίου, ἐνταῦθα καταχωρισθῆναι. — Στ. 15, Ἐπιςεύετο.] Ἐν ἄλλοις γράφεται καθ' ὑπερσυντελικὸν ἀναύξητον, Πεπίςευτο. — Στ. 16, Ἔλεγον.] Τοῦτο μὲν ὀρθῶς διωρθώσαντο ἀντὶ τοῦ, Ἔλεγε, καθὰ καὶ τὸ ἐχόμενον, Τιμόθεον, ἀντὶ τοῦ, Τιμόθεος· ὁ γὰρ Τιμόθεος τοσοῦτον ἀπεῖχε τοῦ λέγειν τοῦτο περὶ ἑαυτοῦ, ὥςε καὶ τοῖς λέγουσιν ἐδυσχέραινεν, ᾗ δῆλον ἐκ τοῦ Πλουτάρχου (Ἀποφθ.). τὰ δὲ ἑξῆς, τῇ τε ςίξει καὶ τῇ γραφῇ οὐδὲν ἧττον ἡμαρτημένα, οὐδείς πω διορθοῦν ἐπεχείρησεν. εἶχε δὲ οὕτως, « Καὶ οἱ ζωγράφοι δὲ καθεύδοντα ἐποίουν αὐτὸν » κωμῳδοῦντες ἐπὶ τῆς σκηνῆς κ. τ. λ. » τοῦτο μηδενὸς ἑτέρου οὕτως ἱςορηκότος· ὅ, τε γὰρ Πλούταρχος (Ἀποφθεγμ. καὶ Σύλλ. §. 6) καὶ ὁ Οὐλπιανὸς (εἰς τὸν Δημοσθ. Ὀλυνθ. Β) καθεύδοντα μὲν ποιεῖν τοὺς ζωγράφους τὸν Τιμόθεον παραδεδώκασιν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς σκηνῆς οὐ δὲ κωμῳδοῦντας· οὐδὲν γὰρ κοινὸν κωμῳδοῖς καὶ ζωγράφοις. διὸ δεῖν ἔγνων, μεταθέσει τεσσάρων λέξεων, παραμυθήσασθαι τὸ χωρίον, γράφων καὶ ςίζων ὧδε, « Καὶ ἔλεγον » τὴν τύχην αἰτίαν εἶναι, Τιμόθεον δὲ οὐδενὸς, κωμῳδοῦντες ἐπὶ τῆς σκη- » νῆς. Καὶ οἱ ζωγράφοι δὲ καθεύδοντα ἐποίουν αὐτόν· εἶτα ὑπὲρ τῆς κεφα- » λῆς κ. τ. λ. » — Στ. 20, Πυνθανομένου Θεμιςοκλέους . . . . . παριόντα.]

Τοῦθ', ὡς ἔφθην εἰπὼν, τὸ χωρίον μετετέθη κακῶς ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ τεσσαρακοςοῦ κεφαλαίου, ἢ γοῦν ἀπὸ τοῦ ἐχομένου τεσσαρακοςοῦ τετάρτου.

ΚΕΦ. μς', ΣΕΛ. 183, στ. 4, Παρ' αὐτοῖς.] Τουτέςι τοῖς Πατρεῦσιν, οἳ συνυπακούονται ἐκ τοῦ προηγησαμένου, Πάτραις, ὡς ὀρθῶς γράφειν παρήνει τῶν τις κριτικῶν, ἀντὶ τοῦ Παρ' αὐταῖς· βάρβαρον γὰρ τοῦτο, ἀναφερόμενον εἰς τὸ, Πάτραις, δέον, Ἐν αὐταῖς, λέγειν. τὸ δὲ περὶ τοῦ δράκοντος τοῦτο καὶ τοῦ παιδὸς ἱςόρηκε καὶ ἐν τῷ Περὶ ζώων ἰδιότητος (ς, ξγ') ὁ αὐτὸς οὗτος Αἰλιανός, οὗ γε μὴν κατὰ πάντα συνᾷδον οἷς θ' ὧδέ φησι, καὶ οἷς ἕτεροι ἱςορήκασιν. ἐκεῖ μὲν γὰρ Ἀρκάδα λέγει, καθάπερ καὶ Πλίνιος (Η, ιζ'), ἐνταῦθα δὲ Πατρέα, τοῦ Κόνωνος (παρὰ Φωτίῳ, ρπς') οὐδετέρωθεν, ἀλλ' ἐκ Κρήτης γεγονέναι τὸν παῖδα φήσαντος.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦ. α', ΣΕΛ. 184, στ. 6, Μήτε μοι μηδὲν μέλειν.] Σοφῶς ταῦτα ὁ Σταγειρίτης ἀπεφήνατο· σοφῶς δὲ καὶ ὁ σοφὰ ταῦτα κρίνας Αἰλιανὸς, ὃν, εἰ τοιοῦτος ἦν ἐν ἅπασι τοῖς ἱςορουμένοις κριτὴς, οὐδὲν ἂν ἐκώλυε δεύτερον μετὰ τὸν Χαιρωνέα τετάχθαι Πλούταρχον. — Οὐκ ἂν δὲ ἦν φιλοδοξία.] Γραπτέον, εἰ μὴ βούλοιο σολοικίζειν, Οὐκ ἦν δὲ φιλοδοξία, ἢ, Οὐκ ἂν δὲ εἴη φιλοδοξία. — Στ. 8, Ἀρχήν.] Ἐπιῤῥηματικῶς ἐνταῦθα· ὁ δὲ νοῦς Μηδ' ὅλως τινὰ λαβεῖν τι, ἢ μετὰ τὸ λαβεῖν ἀφαιρεθῆναι.

ΚΕΦ. β', σελ. 184, στ. 12, Ἑαυτοῖς ἐχθρούς.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Ἐχθροὺς αὐτοῖς.

ΚΕΦ. δ', ΣΕΛ. 185, στ. 1, Ταρτησίας γαλῆς.] Γαλῆ ἐςιν ἡ ἐν τῇ συνηθείᾳ Γαλίτζα, Γαλίδα, ἢ καὶ Νυφίτζα λεγομένη. καὶ τὸ μὲν Γαλίδα, παρὰ τὸ ὑποκοριςικὸν Γαλὶς, Γαλίδος· τὸ δὲ Γαλίτζα, παρὰ τὸ Γαλίσκα, καὶ αὐτὸ ὑποκοριςικὸν δωρικὸν, ἀντὶ τοῦ Γαλίσκη, οἷον ἐςι καὶ τὸ Νυφίτζα, παρὰ τὸ Νυμφίσκα, ἀντὶ τοῦ Νυμφίσκη· τοῦτο δὲ τὸ τελευταῖον ὄνομα κατ' εὐφημισμὸν ἐτέθη τῇ Γαλῇ ὑπὸ τοῦ χυδαΐζοντος ὁμίλου, οἱονεὶ ἐξιλεουμένων τῇ τοιαύτῃ κλήσει τὸ ζῶον, ἐπεὶ οὐ μόνον κακοῦργον πεπίςευται, ἀλλὰ καὶ κακῶν οἰωνὸς ἐδόκει τοῖς δεισιδαίμοσι (Θεοφρ. Χαρακτ. ις'). τοιοῦτον δέ τινα εὐφημισμὸν ὑπονοεῖν παρέχει καὶ τὸ Donnola, ᾧπερ Ἰταλοὶ τὴν Γαλῆν σημαίνουσι. Ταρτησία δὲ Γαλῆ, ἀπὸ τῆς Ἰβηρικῆς Ταρτησοῦ εἴρηται, ἣ τὰ νῦν τῆς Ἱσπανίας ἐςὶ χώρα Ἀνδαλουσία καλουμένη. οὕτω δὲ ὠνόμασαν οἱ Ἕλληνες τὰς ἀγρίας γαλᾶς, τὰς ἐκ Λιβύης εἰς Ταρτησὸν, θήρας ἕνεκα τῶν γαιωρύχων λαγιδέων, μετακομισθείσας (Στραβ. Γ, σελ. 144).

ΚΕΦ. ε', σελ. 185, στ. 7, Πρὸς τὰς ἀρχάς.] Γράφε, Τοῖς πρὸς τὰς ἀρχάς. — Στ. 10, Κατέγνωσαν.] Παρατατικοῦ ἐνταῦθα χρεία, Κατεγίγνωσκον, οὐκ ἀορίςου. — Στ. 12, Ἡρακλείδην τὸν Κλαζομένιον.] Καὶ Φανοσθένη τὸν Ἄνδριον, προςίθησι τρίτον ὁ Πλάτων (ἐν Ἴωνι), ἐξ οὗ ταῦτα ἠρανίσατο ὁ Αἰλιανός.

ΚΕΦ. ς', σελ. 185, στ. 21, Ἐφ' ἡμέρᾳ.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Ἐφ' ἡμέραν. — ΣΕΛ. 186, στ. 2, Φθάνον.] Ἴσως γραπτέον, Φθάσαν.

ΚΕΦ. ζ΄, σελ. 186, στ. 21, Ἐκ τῆς ἐκκλησίας τῶν θεωμένων κατήγαγον.] Ἀδιανόητον τοῦτο, εἴτε τῶν γραψάντων, εἴτε αὐτοῦ τοῦ Αἰλιανοῦ ἁμαρτία. παρὰ γὰρ τῷ Ἀθηναίῳ (σελ. 550), ἐξ οὗ ταῦτα ἠρανίσατο, γράφεται, » Καταβιβάσαντες εἰς μέσην τὴν ἐκκλησίαν ».

ΚΕΦ. ή, ΣΕΛ. 187, στ. 9, Ἱππόμαχος ὁ αὐλητής.] Ὃν ἀνωτέρω (Β, ς΄) Γυμναστὴν, τοῦτον ἐν τῷ παρόντι, αὐτὸς ἑαυτοῦ ἐπιλαθόμενος ὁ καλὸς Αἰλιανὸς, Αὐλητὴν ὀνομάζει.

ΚΕΦ. ί, σελ. 187, στ. 22, Ἔςʼ ἂν ᾖς.] Ἐγράφετο σολοίκως, Ἔςʼ ἂν εἶ· ὑποτακτικοῦ γὰρ εἶναι χρείαν ἐνταῦθα, ἐδήλωσε καὶ αὐτὸς Αἰλιανὸς ἐν τοῖς πρόσθεν (ΙΒ, α, σελ. 141), εἰπὼν, « Ἔςʼ ἂν ἀπομαρανθῇ ».

ΚΕΦ. ιά, ΣΕΛ. 188, στ. 3, Ὑγεία.] Τὴν θεὸν ἐνταῦθα λέγει, τὴν Ἀσκληπιοῦ θυγατέρα, ἧς καὶ Ἱπποκράτης μέμνηται ἐν τῷ Ὅρκῳ, « Ὄμνυμι » Ἀπόλλωνα ἰητρὸν, καὶ Ἀσκληπιὸν, καὶ Ὑγείαν, καὶ Πανάκειαν κ. τ. λ. Ἀθήνησι δὲ, καθά φησι Πλούταρχος (Περικλ. §. 13), καὶ Ὑγείας Ἀθηνᾶς χαλκοῦν ἄγαλμα ἀνέστησε Περικλῆς ἐν ἀκροπόλει παρὰ τὸν βωμόν.

ΚΕΦ. ιβ΄, σελ. 188, στ. 7, Φιλύριον.] Πινακίδιον ἐκ Φιλύρας, εἰς λεπτότητα ἠσκημένον τοῦ γράφειν ἕνεκα ἐπʼ αὐτῷ. ἕτεροι δʼ ἄλλως ἐξηγήσαντο τὸ Φιλύριον. — Στ. 9, Πάντως γὰρ οὐκ εἶχεν κ. τ. λ.] Καὶ τοῦτο σοφῶς ὁ Αἰλιανός. ἤτει γὰρ τῶν ἀμεινόνων οἱ ὑπὸ τρυφῆς διερρυηκότες τύραννοι εἰς τὰ μηδενὸς ἄξια κατατρίβουσι τὸν χρόνον, καθάπερ ἐστιν ἰδεῖν μέχρι δεῦρο τοὺς βαρβάρους τῆς Ἀσίας δεσπότας περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδάζοντας· καὶ γὰρ αὐτῶν οἱ μὲν ὠτογλυφίδας, οἱ δʼ ὀδοντογλυφίδας, εἰσὶν οἳ κτένας, καὶ ἄλλοι ἄλλα ποιοῦσι καὶ πάνυ σπουδάζοντες.

ΚΕΦ. ιδ΄, ΣΕΛ. 189, στ. 4, Φάτταν. Τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ, Ἀγριοπερίστερον.

ΚΕΦ. ιέ, σελ. 189, στ. 8, Ἐκλαβόντα.] Τοῦτο γράφειν οὐκ ὤκνησα, μακρὰ χαίρειν φράσας τῇ ἡμαρτημένῃ γραφῇ, Ἀκούσαντα· μαρτυρεῖ δὲ τῇ διορθώσει καὶ Πλούταρχος (περὶ τοῦ μὴ χρᾶν ἔμμετρ. τὴν Πυθ. §. 5), καὶ Λουκιανὸς (Δημοσθ. ἐγκώμ. §. 24). — Στ. 12, Ἔσω σοι τρέχων.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τῆς ἐνάρθρου γραφῆς, Ἔσω σοι ὁ τρέχων.

ΚΕΦ. ιζ΄, σελ. 189, στ. 25, Καταγράφοι.] Ἴσως, Καταγράψοι.

ΚΕΦ. ιή, ΣΕΛ. 190, στ. 7, Ἐκεῖνος.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Ἐκεῖνο, ἴσως ἀντὶ τοῦ Ἐκείνῳ (ἤγουν τῷ οἰκέτῃ), καθὰ διορθοῦσθαί τις τῶν κριτικῶν ἐβούλετο. — Στ. 8, Θεώμενον.] Ἀπεκατέστησα τὴν ἀρχαίαν γραφὴν, ἀντὶ τοῦ παρʼ ἄλλοις Θεώμενος.

ΚΕΗ. ιθ΄, σελ. 190, στ. 14, Οὐ μὴν βιασθεὶς εἰπεῖν.] Ἐξ ἀντιγράφου τὸ Εἰπεῖν, ἀντὶ τοῦ, Εἶπεν.

ΚΕΦ. κ΄, σελ. 190, στ. 18, Τὸ εὕρημα. . . . . κατέτραγεν.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Τὸ εὗρεμα, καθὰ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν (ΙΓ, μ), καὶ, Κατέτρωγεν. — Στ. 20, Ἱστορίαις Συβαριτικαῖς.] Ἔπιθι τά λεχθέντα μοι, περὶ Ἱστοριῶν ἢ λόγων Συβαριτικῶν, ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Βασιλείου ἐπιστολῇ (Ἡλιοδώρ. Μέρ. Α, σελ. ί).

ΚΕΦ. κβ΄, ΣΕΛ. 191, στ. 4, Τρύζος.] Παρʼ οὐδενὶ ἑτέρῳ κεῖται τὰ περὶ τοῦ Τρύζου τούτου· ὅθεν ὑπενόησέ τις μήποτε γραπτέον Τροιζήνιος,

ἵνα ᾖ οὐ κύριον, ἀλλ' ἐθνικὸν ὄνομα. — Στ. 10, Καὶ βλέμμα φαιδρόν.] Περιγραπτέα ἡ λέξις, Βλέμμα, ἔδοξέ τινι τῶν κριτικῶν, κἀμοὶ συνδοκεῖ. — Στ. 11, Συνωφρυωμένος ἦν δῆλος, τὸ τῆς κ. τ. λ.] Στίζουσι τινὲς μετὰ τὸ Συνωφρυωμένος, ἵνα τὸ, Ἦν δῆλος, ἀναφέρηται εἰς τὸ ἐχόμενον Διαδεικνύς, ἢ γραπτέον φασὶ, . . . Καὶ τὸ τῆς, μετὰ τοῦ συνδέσμου. ἄμεινον μέντοι γράφειν, Συνωφρυωμένος, δῆλος ἦν τὸ τῆς κ. τ. λ. σημείωσαι δὲ καὶ τὸ Συνοφρυοῦσθαι, κυρίως ἐπὶ τοῦ συνάγειν τὰς ὀφρῦς τεθειμένον, κατὰ μεταφορὰν δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ Σκυθρωπάζειν καὶ λυπεῖσθαι· ἐπεὶ καὶ ἕν τι τῶν τῆς λύπης σημείων, ἡ συναγωγὴ καὶ πρὸς ἀλλήλας σύμπτωσις τῶν ὀφρύων πέφυκεν. αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸ Συνοφρυόω ῥῆμα παραλαβοῦσα ἡ συνήθεια, καὶ συγκόψασα, μετεσχημάτισε πρῶτον εἰς τὸ Συμφρυόω ἢ Συμφρυόνω (ἐπεὶ καὶ Φρύδιον κατ' ἀφαίρεσιν ἔφθασε καλέσασα τὸ Ὀφρύδιον), εἶτα εἰς τὸ κεχυδαϊσμένον Σουφρόνω. σημαίνει δὲ τοῦτο παρ' ἡμῖν οὔτε τὴν συναγωγὴν τῶν ὀφρύων, οὔτε τὴν λύπην, ἀλλὰ τὸ εἰς πτυχὰς συνάγω ὀθόνην τινὰ ἢ ἐσθῆτα. πιςούσθω δὲ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως ἡ παράθεσις τῆς τῶν Γάλλων φωνῆς, παρ' οἷς τὸ Froncement ἐπ' ἀμφοτέρων τέτακται, ἐπί τε τοῦ διὰ λύπην Συνοφρυώματος (Froncer le sourcil de chagrin) καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ συνηθείᾳ Σουφρώματος (Froncer une chemise). — Στ. 15, Τούτων τις οὖν ἀχθόμενος. . . . . διψῶν.] Θαυμαςὸν ὅτι οὐδείς πω τῶν ἐκδοτῶν ἐπεσημήνατο τὸν σολοικισμὸν τῆς προτέρας γραφῆς, Τῶν τις οὖν ἀχθόμενος κ. τ. λ. εἰ δέ σοι ἀπαρέσκοι ἡ ἡμετέρα αὕτη διόρθωσις, γράφε, γοῦν, Τῶν τις οὖν ἀχθομένων τῇ ἀμηχανίᾳ καὶ δυσφορούντων, καὶ τὴν μοναρχίαν καταλῦσαι διψώντων. — Στ. 18, Θαλεροῖς.] Εἰς τοῦτο ἔτρεψα τὸ Θολεροῖς, πεισθεὶς τῇ ἑτέρων διορθώσει, καὶ αὐτῷ δὲ τῷ Αἰλιανῷ, χρησαμένῳ τῇ λέξει καὶ ἀλλαχοῦ (Περὶ ζώων ἰδιότ. ΙΔ, ί). ἔςι δὲ παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν (Ἰλιάδ. Β, 266),

. . . . Θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.

ὅπερ ἐξηγοῦνται διὰ τοῦ, Χλιαρὸν, θερμὸν, ἕτεροι δὲ διὰ τοῦ Πολύ. — Περιέςησαν.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Περιέςησεν.

ΚΕΦ. κγ', ΣΕΛ. 192, στ. 10, Εἰς μνήμην ἑαυτῷ ἄγων.] Λατινισμὸς, In memoriam reducens. — Στ. 12, Πρώτην ἐκ τῶν λαφύρων ἔλαβε.] Ἡ ἱςορία παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλιάδ. Ι, 188).

ΚΕΦ. κδ', σελ. 192, Καὶ τῶν τοὺς δανειςάς.] Γράφεται τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐπιγραφῆς, Καὶ τοὺς δανειςὰς, παρ' ἅπασι, πλὴν τοῦ παρατελευταίου ἐκδότου, ὃς ἔγραψε (διορθούμενος οἶμαι), Καὶ περὶ τοὺς δανειςάς. ἀρκοῦσαν μέντοι διόρθωσιν ὑπολαμβάνω τὴν προσθήκην τοῦ, Τῶν, ἄρθρου. Στ. 18, Χρέα.] Δάνεια. — Στ. 20, Προβαλόμενοι. . . . . τοὺς δανειςάς.] Οὐκ ἔῤῥωται τὸ χωρίον.

ΚΕΦ. κέ, ΣΕΛ. 193, Πῶς τις ἔπεισεν ἐν πολιτείᾳ ὁμόνοιαν καθέξεσθαι.] Βάρβαρος ἡ ἐπιγραφή. ἴσως ἐγράφετο. . . . . Ὁμονοίας ἀνθέξεσθαι. — Στ. 4, Ἐκβάλλειν.] Ἴσως, Ἐκβαλεῖν.

ΚΕΦ. κή, σελ. 193, στ. 21, Απεκρίνατο δὲ ἐκεῖνο.] Ἐν ἀρχαιοτέραις

ἐκδόσεσιν ἐγράφετο οὐδὲν μᾶλλον ὀρθῶς, Ἐκεῖνος· γραπτέον, Ἐκείνῳ. — Στ. 21, Πεπολιτευμένων.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Πολιτευομένων. — ΣΕΛ. 194, στ. 3, Παρεβάλλετο.] Διωρθωσάμην ἀντὶ τοῦ, Παρενεβάλετο.

ΚΕΦ. λά, σελ. 194, στ. 25, Ἐκ τοῦ βίου.] Ἐκ τῆς ἄγαν δηλονότι τρυφῆς. ἦν δ' οὗτος ὁ ἄλλως ἐπικληθεὶς Φιλοπάτωρ, ὁ τὴν ἀδελφὴν Εὐρυδίκην γαμήσας, εἶτα Ἀγαθοκλείας ἐρασθεὶς τῆς ἑταίρας, ἣ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ πᾶσαν ἀνέτρεψε. — ΣΕΛ. 195, στ. 1, Γυναικὸς ὡραίας.] Ἴσως αὐτῆς ταύτης τῆς Ἀγαθοκλείας, ᾗ φησί τις τῶν κριτικῶν. — Στ. 3, Παρὰ καλοῦ λάβοις ἄρ'; εἶπε.] Ἐρωτηματικῶς προοιστέον τοῦτο· ἴσως δὲ καὶ τὸν Ἆρα εἰς τὸν Ἂν μεταβλητέον, ἢ γοῦν γραπτέον..... Λάβοις ἂν ἄρ'; εἶπε. ἔοικε δὲ διὰ τούτου ὀνειδίζειν τῷ βασιλεῖ ἡ πανοῦργος ἑταίρα, ὡς οὐκ εἰς γυναῖκας μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄῤῥενας ἐρωτομανοῦντι.

ΚΕΦ. λγ', σελ. 195, στ. 16, Οὐκ ἐπανῆλθον ἐκεῖσε.] Ἐκ διορθώσεως ἑτέρων τὸ, Ἐκεῖσε, ἀντὶ τοῦ, Ἐκεῖ. — Στ. 17, Τὴν εις Σικελίαν ὁδόν.] Ὤφειλεν εἰπεῖν, Ἐπάνοδον· ταύτην γὰρ ᾐνίττετο ὁ Διογένης, ἣν ὁ Πλάτων μετὰ τὸ πραθῆναι (προσάξαντος τοῦτο Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου) ἐπανῆλθεν εἰς Σικελίαν πρὸς Διονύσιον τὸν νεώτερον.

ΚΕΦ. λδ', ΣΕΛ. 196, στ. 1, Ἀφειδέστατον.] Αὐστηρότατον ἐν τῷ δικάζειν. — Στ. 2, Ἄγαλμα περὶ τὸν αὐχένα.] Παραβάλλει τοῦτό τις τῶν κριτικῶν τῷ Λογείῳ τῆς κρίσεως, ὃ ἔφερεν ἐπὶ στήθους ὁ Ἀαρὼν, ἐπιγεγραμμένην ἔχον τὴν Δήλωσιν καὶ τὴν Ἀλήθειαν. ἐμνημόνευσε δὲ ταύτης τῆς ἱστορίας Αἰλιανὸς καὶ ἐν τῷ περὶ προνοίας παρὰ τῷ Σουΐδᾳ (λεξ. Ψελλίῳ).

ΚΕΦ. λέ, σελ. 196, στ. 6, Ἤλεγχε δὲ αὐτῆς.] Διωρθωσάμην γράψας, Αὐτῆς, ἀντὶ τοῦ, Αὐτῇ, ἐξ ἑτέρου χωρίου τοῦ Αἰλιανοῦ (ΙΒ, έ), ὅπου τὰ αὐτὰ εἴρηκε περὶ Λαΐδος. — Στ. 7, Πολὺ ἐπράττετο.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Πολλὰ ἐπράττετο.

ΚΕΦ. λζ', σελ. 196, στ. 15, Ταῖς χειρουργίαις.] Οὐκ ἀπιθάνως διορθοῦνταί τινες, Τῆς χειρουργίας. δὶς δὲ περὶ τῶν αὐτῶν ἱστορεῖ Αἰλιανὸς, εἴτε μνήμης ἁμαρτίᾳ, εἴτε καὶ περιεργότερον ὧδε βουληθεὶς ἐκφράσαι ἅπερ ἐν τοῖς πρόσθεν (ΙΒ, β') ἀφελέστερον εἴρηκε.

ΚΕΦ. λή, ΣΕΛ. 197, στ. 2, Ἐν δὲ τοῖς.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Ἐν δὴ τοῖς· χωρὶς εἰ μήτις προαιροῖτο γράφειν, Ἐν δὲ δὴ τοῖς. τὸ δὲ παράγγελμα τοῦτο καὶ Πολύβιον Σκιπίωνι παραγγεῖλαί φησιν ὁ Πλούταρχος (Συμποσ. Δ, ά). — Στ. 3, Ἡμέρᾳ.] Περιττὸν τοῦτο· οὐδὲ γὰρ νυκτὸς εἰς ἀγορὰν συνέρχονται οἱ ἄνθρωποι· εἰ δὲ ἀντὶ τοῦ Καθ' ἡμέραν ἐκλάβοις, οὐ πάνυ δόκιμος ἡ τοιαύτη χρῆσις. — Στ. 4, Προσπορίσαι.] Ἄμεινον γράφειν, Προσπορίσασθαι, μέσως.

ΚΕΦ. μ', σελ. 197, στ. 13, Ἀερόπην.] Μερόπην γραπτέον εἶναι τῶν κριτικῶν τις οὐκ ἀπιθάνως ὑπείληφε. — Στ. 16, Εἰ τὰ μὲν ὑποκριτῶν πάθη οἷός τε ἦν.] Οὕτω διωρθωσάμην, τρέψας τὸ, Ἢ, εἰς τὸ, Ἦν, παραλαβὼν δὲ ἐξ ἀντιγράφου τὸ, Ὑποκριτῶν, ἀντὶ τοῦ, Ὑποκριτοῦ.

ΚΕΦ. μά, ΣΕΛ. 198, στ. 2, Καὶ τὸ πόμα ἔχον ἐνδόσιμον.] Πόμα διορθωσάμενος ἔγραψα, ἀντὶ τοῦ Σῶμα. ἔστι δὲ γράφειν καὶ διὰ τοῦ ω, Πῶμα.

ΚΕΦ. μγ΄, σελ. 198, στ. 7, Ὁπόςος δὲ αὐτῶν, ἐὰν δεῖ.] Οὕτω γράφειν προειλόμην, ἀντὶ τοῦ Ὁπόςος δὲ, αὐτὸν ἐὰν δεῖ. ὁ νοῦς, Ὁπόςος ἐν αὐτοῖς, προσυπακουομένου τοῦ Πτολεμαίοις. ἦν δ' ὁ τρίτος, ὁ ἐπικληθεὶς Εὐεργέτης· ἕτεροι δὲ περὶ Πτολεμαίου τοῦ πρώτου, τοῦ ἐπικληθέντος Σωτῆρος εἶναι βούλονται τὸν λόγον ὧδε. — Στ. 12, Διαναγνωσθῆναι.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Διαγνωσθῆναι. καὶ τὸ ἐχόμενον δὲ, Οὐκ ἔτι, οὐκ ἀπήλλακται παντάπασιν ὑποψίας· διὸ καὶ παραινοῦσί τινες, συνάπτοντας τοῖς ἑξῆς τρέπειν εἰς τὸ Ἔοικε, ἕτεροι εἰς τὸ, Οὐκ ἔςι, ἄλλοι δὲ ἐρωτηματικῶς εἰς τὸ, Οὐκ ἔδει. — Στ. 14, Πρὸς παιδιᾷ.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Πρὸς παιδιάν.

ΚΕΦ. μέ, ΣΕΛ. 199, στ. 3, Κεςιλίαν.] Ἀγνώςου οὔσης τῆς Κεςιλίας, ἐπεχείρησάν τινες μετατρέψαι τὴν γραφὴν, ὡς ἡμαρτημένην, εἰς τὸ Κλοιλίαν, τὴν αὐτὴν εἶναι διατεινόμενοι, περὶ ἧς καὶ Πλούταρχος (Ποπλικ. §. 19) ἐμνημόνευσε.

ΚΕΦ. μζ΄, σελ. 199, στ. 15, Νικόςρατος.] Οὐκ ἀλόγως παραινοῦσί τινες γράφειν, Νικόμαχος· τούτου μὲν γὰρ πολλοὶ καὶ ἕτεροι μνημονεύουσι· Νικοστράτου δὲ, πλὴν Αἰλιανοῦ, οὐδείς. — Στ. 18, Θαυμάζοι.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, Θαυμάζει. — Στ. 20, Ἀλλ' εἴ τις ἔχοι πεπαιδευμένα ὦτα.] Ἡ μὲν διάνοια χρηςὴ, ἡ δὲ σύνταξις συγκεχυμένη καὶ κακόζηλος, καὶ οἵα ἐλέγχειν τὸν Αἰλιανὸν μὴ γεγονότα τῆς μοίρας τῶν ὦτα πεπαιδευμένα ἐχόντων. ὁ νοῦς, Ἐγὼ δ' ἂν φαίην καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ταὐτὸ συμβαίνειν ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν· μὴ γὰρ θαυμάζεσθαι τοὺς καλῶς ἔχοντας λόγους, πλὴν ὑπὸ τῶν ὦτα ἐχόντων πεπαιδευμένα.

ΚΕΦ. μή, ΣΕΛ. 200, Ἀπέσπασαι τοῦτο τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐκκαιδεκάτου κεφαλαίου τοῦ δωδεκάτου βιβλίου· δῆλον δ' ἄλλως καὶ ἔκ τινων ἀντιγράφων, ἐν οἷς ἀμφότερα συνημμένα φέρεται.

ΚΕΦ μθ΄, σελ. 200, στ. 12, Ἀπεδύσατο.] Εἰς τοῦτο ἔτρεψα τὸ παρ' ἅπασιν, Ὑπελύσατο. ὁ δὲ νοῦς, Ἀπεδύσατο τὰ ὅπλα, ἐν οἷς συνέχειν ἑαυτὸν προσετέτακτο ὑπὸ Φιλίππου. μαρτυρεῖ μου τῇ διορθώσει αὐτὸς Αἰλιανὸς, φήσας ἀλλαχοῦ (ΙΓ, λζ), Ἀπεδύσατο τὴν πανοπλίαν. — Στ. 14, Τοῦ κερδαίνειν.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Τοῦ κέρδους.

Καὶ τῶν μὲν εἰς τὸν Αἰλιανὸν σημειώσεων ἅλις· μετιτέον δ' ἤδη ἐπὶ τὸν Ἡρακλείδην.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑ

ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ.

ΣΕΛ. 203, στ. 1, Εὐθύφρονος.] Οὐ πάνυ τι δῆλον εἴτ' Εὐθύφρονος, εἴθ', ὡς φέρεται παρὰ τῷ Σουΐδᾳ, Εὔφρονος, γραπτέον· Ἑλληνικὰ γὰρ ἀμφότερα τὰ ὀνόματα. πιθανώτερον μέντοι τὸ παρὰ τῷ Διογένει Εὐθύφρονος, εἰ μὴ δι' ἄλλο, ἀλλ' οὖν ὅτι γε δὶς παρ' αὐτῷ φέρεται, ἔν τε τῷ Ἡρακλείδου, καὶ ἐν τῷ Μύσωνος βίῳ. — Στ. 9, Διηρμένος τὴν λέξιν.] Τουτέστιν ὑψηλός· ὅθεν καὶ, Δίαρμα λόγου, παρὰ τοῖς τεχνογράφοις τὸ ὕψος τοῦ λόγου λέγεται. — Στ. 14, Τὸ Σῶμα κατακρύψαι.] ἀντὶ τοῦ Κατακρύψαι, Κατακαῦσαι, παραινεῖ γράφειν ὁ Κασωβῶν οὐκ ἀπιθάνως, πιστούμενος τοῦτο ἐκ τοῦ Οὐάῤῥωνος. — Στ. 16, Ἐγένετο δὲ ταῦτα.] Ἔτρεψα εἰς τὸ, Ταῦτα, τὸ Πάντα. — Στ. 21, Ταὐτὰ δέ φησι καὶ Ἱππόβοτος.] Ταὐτὰ (ἤγουν Τὰ αὐτὰ) γράφειν δεῖν ἔγνων, ἀντὶ τῆς, Ταῦτα, δεικτικῆς ἀντωνυμίας.

ΣΕΛ. 204, στ. 11, Εὔφρονος.] Ἔπιθι τὰ μικρῷ πρόσθεν, ἐν τῇδε τῇ σελίδι, σημειωθέντα μοι περὶ τοῦ ὀνόματος.

ΣΕΛ. 205, στ. 5, Καὶ διετέλουν οὗτοι στασιάζοντες.] Οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι — Θησεὺς δὲ ἐκήρυξε.] Διὰ κηρύγματος ἐκάλεσεν. ἦν δὲ τὸ κήρυγμα, « Δεῦρ' ἴτε πάντες λεῴ », καθά φησι Πλούταρχος (Θησ. §. 25). — Στ. 6, Καὶ ὁμοίᾳ τιμῇ.] Ἐν ἄλλοις, Καὶ ὁμοίᾳ μοίρᾳ. — Στ. 13, Ὑποζεύξας τῷ ἅρματι.] Ἐγράφετο, Ὑποζεύξας μετὰ τῆς θυγατρὸς τῷ ἅρματι· ἀλλ' ἐπεὶ ταῦτα μάχεται οὐ μόνον οἷς ἄλλοι ἱστορήκασι περὶ Ἱππομένους (Νικόλ. Δαμασκ. σελ. 239 ἐμῆς ἐκδ. καὶ Σουΐδ. λέξ. Ἱππομένης, καὶ, Παρ' ἵππον, μετὰ τῶν σημ. τοῦ Κυσέρ.), ἀλλὰ καὶ οἷς αὐτὸς Ἡρακλείδης ἐπάγει, λέγων, « Τὴν δὲ ἵππῳ συνέκλεισεν κ. τ. λ. », οὐκ ὤκνησα τὰς τρεῖς λέξεις, Μετὰ τῆς θυγατρὸς, ἀποσκορακίσαι τοῦ χωρίου, ὡς οὐδὲν ἄλλο οὔσας, ἢ ἐπεξήγησιν τῶν ἀνωτέρω ἑτέρων τριῶν, Ἐπὶ τῇ θυγατρί. ἵνα δ' ἐκδηλοτέρα γένηται ἡ νοθεία, ἰστέον ὅτι ἀντὶ τοῦ, Μετὰ τῆς θυγατρὸς, ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων φέρεται, Μετὰ Κύκλωπος, ὅπερ εὐλόγως μακρῷ τῆς ἑτέρας γραφῆς ἀπορώτερον καὶ τερατωδέστερον ἔδοξε τῷ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότῃ. ἀλλ' ἔστιν, οἶμαι, οὐδὲ τούτου δυσχερὴς ἡ λύσις, εἴ τις εἰς τὸ τοῦ ἐχομένου στίχου » Μετὰ Κύλωνος » ἀποβλέψειεν· αὐτὸ γὰρ τοῦτο ὁ ἀντιγραφεὺς τρέψας εἰς τὸ « Μετὰ Κύκλωπος » μετέθηκεν ἀφ' ἑτέρου εἰς ἕτερον στίχον, μὴ γινώσκων ἃ ἀνεγίνωσκεν, μηδὲ συνιεὶς ἃ ἔγραφεν. — Στ. 14, Ἕως ἀπώλετο.] Εἰς

τοῦτο ἔτρεψα τὸ παρ' ἅπασιν, Ἕως ἀπόληται. — Στ. 17, Καὶ τοὺς δράσαντας ὡς ἐναγεῖς ἤλαυνον.] Οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι τοὺς περὶ Μεγακλέα. — Στ. 23, Θεσσαλὸς δὲ νεώτερος καὶ θρασύς.] Ἴσως γραπτέον, Θεσσαλὸς δ' ὁ νεώτερος θρασύς, πλὴν εἰ μή τις ὑπονοοίη γεγράφθαι πάλαι, Θεσσαλὸς δὲ σεμνότερος καὶ θρασύς, πρὸς ἀντιδιαςολὴν τοῦ Παιδιώδης. — Στ. 25, Πικρότερον.] Ἐν ἄλλοις φέρεται, Πικρότατα.

ΣΕΛ. 206, στ. 1, Καὶ τὸν περὶ ὀςρακισμοῦ νόμον εἰσηγήσαντο.] Οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι. ἡ δὲ πρὸ τῆς ἡμετέρας διορθώσεως γραφὴ, Εἰσηγήσατο, τὸν τύραννον Ἱππίαν εἰσηγητὴν τοῦ περὶ ὀςρακισμοῦ νόμου ὑπονοεῖν παρέχουσα, οὐκ ὀλίγα τοῖς κριτικοῖς παρέσχε πράγματα. οὐδὲ ὁ Αἰλιανὸς δὲ πάνυ τι πιςὸς (Ποικ. ἱς. ΙΓ, κδ), Κλεισθένη λέγων εἰσηγήσασθαι τὸν νόμον τοῦτον. — Στ. 7, Οἳ πάντας ἀνομίας ἀνέπλησαν.] Τοὺς τριάκοντα τυράννους ἐνταῦθα λέγει, οἳ χείρους ἐποίησαν τοὺς πολίτας, καὶ καθά φησι Πλάτων (Ἀπολογ. Σωκρ. σελ. 32), « Πολλοῖς πολλὰ προσέταττον, βουλόμενοι ὡς πλείςους ἈΝΑΠΛῆΣΑΙ αἰτιῶν »· ὅθεν δῆλον ὅτι εὐλόγως διωρθωσάμην τὸ παρ' Ἡρακλείδῃ Ἐνέπλησαν, μεταβαλὼν εἰς τὸ Ἀνέπλησαν. — Στ. 9, Θρασύβουλος καὶ Ῥίνων προεςήσαν.] Ἔτρεψα τὸν ὑπερσυντελικὸν, Προειςήκεσαν, εἰς τὸν ἀόριςον, Προέςησαν. ἐρεῖ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς (σελ. 217) « Ἄλκανδρος προέςη, ἀνὴρ ἐπεικής ». ὁ δὲ Ῥίνων, εἷς ἦν τῶν δέκα τῶν μετὰ τοὺς Τριάκοντα τὴν τῶν κοινῶν ἐπιμέλειαν πεπιστευμένων, ἢ δῆλον ἐξ Ἰσοκράτους (Παραγρ. πρὸς Καλλίμ. Τόμ. Γ, σελ. 228, μετὰ τῶν σημ. Αὐγήρου) — Στ. 12, Ἀνοικοδομῶσιν αὐτάς.] Γραπτέον οἶμαι, Ἐνοικοδομῶσιν αὐταῖς. — Δρυφάκτους.] Τὰ ἰδιωτικῶς Κάγκελλα, παρὰ τὸ τῆς Λατινίδος τε καὶ τῆς Ἰταλίδος φωνῆς Cancelli, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ ἐκ τῶν τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι καλουμένων Κιγκλίδων ἐςί. ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τοῖς οἴκοις θυρίδων τὰ δικτυωδῶς αὐταῖς παρεμπλεκόμενα σιδηρᾶ ἢ ξύλινα παραπετάσματα (ἅπερ ἡ συνήθεια, Ἐσχάραν τοῦ παραθυρίου, ὠνόμασεν, οἱ δὲ βαρβαροτουρκίζοντες Παρμακλίκια μὲν τὰ ἀραιότερα, Καφάσια δὲ, τὰ πυκνότερα καλοῦσι), Κιγκλίδες, ἢ Δρύφακτοι, λέγοιντ' ἂν οὐκ ἀλόγως, ἐκδεκτέον οἶμαι τὸ τοῦ Ἡρακλείδου, « Δρυφάκτους » ὑπερτείνωσιν » ἐπὶ τῶν παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς συγγραφεῦσι καλουμένων Ἐξωςῶν, καὶ Ἐξωςέγων, καὶ Ἡλιακῶν, οἷς ἀναλογεῖ παρὰ μὲν τοῖς Ἰταλοῖς τὰ καλούμενα Βαλκόνια (Balconi), παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις τὰ Σαχνισίνια. ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα εἰκὸς κεκωλῦσθαι ὑπὸ τοῦ νόμου, ἐπισκοτοῦντα ταῖς ὁδοῖς, καὶ τὸ εὐάερον λυμαινόμενα. — Στ. 14, Τῶν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Τῶν δεσμωτηρίων. — Στ. 14, Ὧν θεσμοθέται ἕξ.] Προσέθηκα τὸ, Ἕξ, δόξαν τοῦτο καὶ τῷ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότῃ· τῶν γὰρ ἐννέα Ἀθήνησιν Ἀρχόντων, ὁ μὲν πρῶτος (περὶ οὗ οὐδὲν ἐνταῦθα λέγει ὁ Ἡρακλείδης) ἐκαλεῖτο Ἐπώνυμος τοῦ ἐνιαυτοῦ Ἄρχων, ὁ δὲ δεύτερος, Βασιλεὺς, ὁ δὲ τρίτος, Πολέμαρχος, οἱ λοιποὶ δὲ ἕξ, Θεσμοθέται, ἢ δῆλον ἐκ τοῦ Πολυδεύκους. — Στ. 17, Ὁ δὲ Πολέμαρχος Ταῦτά τε.] Προσθεῖναι δεῖν ἔγνων ταύτας τὰς λέξεις, ἃς παραλειφθῆναι τοῖς ἀντιγράψασι δηλοῖ καὶ τὰ ἐχόμενα, Καὶ τὰ πολεμικά· οὐ γὰρ ὁ Βασιλεὺς, ἀλλ' ὁ Πολέμαρχος διῴκει τὰ κατὰ τὸν πόλεμον· πρὸς δὲ τούτοις καὶ θυσιῶν τινων ἐπεμελεῖτο, οὐχ

ὧν ὁ Βασιλεὺς, ἀλλ' ἑτέρων, περὶ ὧν ἔπιθι τὸν Πολυδεύκην. — Στ. 18, Καὶ τὰ πολεμικά.] Πολεμικὰ γέγραφα ἀντὶ τοῦ, Πολέμια, παραινέσαντος τοῦτο καὶ τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότου· Πολεμικὰ μὲν γάρ ἐςι τὰ κατὰ τὸν πόλεμον, Πολέμια δὲ τὰ ἐχθρά. — Στ. 23, Ἐτελεύτησε.] Ἐν ἄλλοις φέρεται, Ἐγένετο· ὃ ὑπονοεῖν παρέχει τὴν ἀρχαίαν Ἡρακλείδου γραφὴν ὑπάρξαι, Ἀπεγένετο, τουτέςιν ἐτελεύτησε. — Στ. 24, Κρεωφύλου.] Κλεόφυλον τοῦτον ὀνομάζει Πλούταρχος (Λυκούργ. §. 4). — Στ. 26, Χάριλλον τυραννικῶς ἄρχοντα μετέςησε.] Τοῦτον καὶ Παυσανίας καὶ ἄλλοι, ἐξ Ἡροδότου λαβόντες, Χάριλλον ὠνόμασαν· Στράβων δὲ, Πλούταρχος, καὶ ἕτεροι, ὀρθώτερον, ἐμοὶ δοκεῖν, Χαρίλαον καλοῦσι. Τὸ δὲ Τυραννικῶς, ἐπὶ τοῦ Ἀνυπευθύνως ἐνταῦθα ἐκληπτέον, οὐκ ἐπὶ τῆς ἀκριβῶς καὶ ἀποτόμως λεγομένης τυραννίας· εἰς τὰ μάλιςα γὰρ πρᾶον γενέσθαι τὸν Χαρίλαον, καὶ πράως ἐνεγκεῖν τὴν ὑπὸ Λυκούργου μετάςασιν τῆς πολιτείας, ἱςόρηκε Πλούταρχος (Λυκουργ. §. 5). Στ. 27, Τὰς ἐκεχειρίας.] Τὰς Ὀλυμπιακὰς ἐκεχειρίας λέγει, περὶ ὧν ἔπιθι Αἰσχίνην (περὶ Παραπρεσβ.), Ἰσοκράτην (Πανηγυρικ. Τομ. Α, σελ. 186), Πλούταρχον (Λυκουργ. §. 23), καὶ Παυσανίαν (Ε, κ, σελ. 427). — Στ. 28, Καὶ τὴν Κρυπτὴν εἰσηγήσασθαι.] Κρυπτείαν ταύτην ὁ Πλάτων (Νομ. Α, σελ. 633), Κρυπτίαν δ' ὁ Πλούταρχος (Λυκουργ. §. 28) ὀνομάζει· ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο γραφικῶς ἡμαρτῆσθαι τὴν παρὰ τῷ Ἡρακλείδῃ Κρυπτὴν οἰητέον. ἐνδέχεται γὰρ ταὐτὸ ὄνομα πλείονας τύπους ἔχειν, οἷόν ἐςι καὶ τὸ Αἴθρη, Αἰθρία· ἄλλως τε καὶ συμμαρτυρούσης τῆς συνηθείας, καθ' ἣν καὶ Κρυπτὴν καὶ Κρύπτραν φαμὲν, τόπον δηλοῦντες ἐν ᾧ τι κρύπτειν δυνάμεθα, τὸν Γαλλιςὶ Cache, ἢ Cachette, λεγόμενον. — Στ. 29, Τὰς δὲ νύκτας μεθ' ὅπλων ἐκρήττονται.] Τὴν πολλὰ τοῖς κριτικοῖς παρασχοῦσαν πράγματα, ἡμαρτημένην γραφὴν, Κρύπτονται, ἠδυνάμην μὲν τρέψαι καὶ εἰς τὸ Ἐκκρύπτονται, ῥῆμα σύνθετον, παρ' οὐδενὶ μὲν ἄλλῳ σωζόμενον, ἀνάλογόν γε μὴν τῷ Καλύπτονται καὶ Ἐκκαλύπτονται, ἄλλως τε προσματυρούμενον ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ συνηθείᾳ Ξεκρύπτω καὶ Ξεκρύβω, αὐτὸ τοῦτο δηλοῦντος τὸ Ἐκκρύπτω· προειλόμην μέν τοι γράψαι, Ἐκρήττονται, ὅ ἐςι μεθ' ὁρμῆς ἐξέρχονται.

ΣΕΛ. 207, στ. 1, Οὐδενὶ γὰρ ὑπανίςανται πλὴν βασιλεῖ καὶ Ἐφόρῳ.] Τὸ μὲν Ὑπανίςανται ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ Ἐπανίςανται, ὃ κακῶς Εὐςάθιος, παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλιάδ. Β, 85), ταὐτὸ δύνασθαι τῷ Ὑπανίςανται διατείνεται. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς γραφῆς. τὸ δὲ λεγόμενον οὐ σαφές· εἰ μὲν γὰρ πρὸς τὸ προηγησάμενον Ἔφοροι συνάπτοις τὸ Ὑπανίςανται, ἔςαι ὁ νοῦς, ὡς οἱ Ἔφοροι ὑπανίςαντο βασιλεῖ τε καὶ ἀλλήλοις· ὅπερ ἀντίκειται τοῖς εἰρημένοις Ξενοφῶντι καὶ Νικολάῳ τῷ Δαμασκηνῷ, οἵ φασι διαῤῥήδην τοὺς ἐφόρους μηδὲ τῷ βασιλεῖ ὑπανίςασθαι. εἰ δὲ πρὸς ἅπαντας ἁπλῶς τοὺς Λακεδαιμονίους (ἔξωθεν προσυπακουομένους δηλονότι), ἔςαι λέγων ὁ Ἡρακλείδης, ὅτι Λακεδαιμόνιοι οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπανίςαντο πλὴν βασιλεῖ καὶ ἐφόρῳ· ὅπερ ἐςὶ ψεῦδος. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις οἱ νεώτεροι ἐν τῇ Σπάρτῃ ὑπανίςαντο τιμῶντες αὐτούς; τούτων οὕτως ἐχόντων, εἰσὶν οἳ διορθοῦσθαι τὸ χωρίον, οὐ πιθανῶς, ἐπεχείρησαν ὧδε, Οὐδενὶ γὰρ ὑπανίςανται γέροντες πλὴν βασιλεῖ καὶ ἐφόρῳ. — Στ. 4, Τὸν Λέσβιον ᾠδόν.] Τὸν

Τέρπανδρον λέγει, οὗ καὶ Αἰλιανὸς (Ποικ. Ἱς. ΙΒ, ν) μνημονεύει. — Στ. 5, Χρησμῳδουμένοις.] Ἐξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Χρησμῳδουμένους. — Στ. 6, Νενόμιςαι.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἀντὶ τοῦ Νενομίσθαι. ἔπιθι τὰ περὶ τούτου σοφῶς εἰρημένα τῷ Ἀριςοτέλει (Πολιτ. Β, θ΄). — Τῆς γὰρ ἀρχαίας μοίρας ἀνανέμεσθαι οὐδὲν ἔξεςι.] Ἔγνων οὕτω διορθώσασθαι τὴν ἀναμφιβόλως ἡμαρτημένην ταύτην γραφὴν, Τῆς ἀρχαίας μοίρας νενεμῆσθαι οὐδ' ἔξεςι. ἔςι δὲ καὶ οὕτω διορθώσασθαι, Τὰς γὰρ ἀρχαίας μοίρας ἀνανέμεσθαι οὐδενὶ ἔξεςιν. ἔςι δὲ τὸ Ἀνανέμεσθαι ταυτόσημον τῷ Ἀναδάζεσθαι, παρ' ὃ καὶ ὁ Ἀναδασμός. — Στ. 14, Εὐτελεῖς δὲ ταφαὶ κ. τ. λ.] Ἔπιθι τὸν Πλούταρχον (Λυκουργ. §. 27). — Στ. 21, Παρθενίας ἐκάλουν.] Ἀνθυπέβαλον τῷ, Παρθενίους, τὸ Παρθενίας· οὕτω γὰρ αὐτοὺς καλοῦσι (παρὰ τὴν ὀνομαςικὴν, ὁ Παρθενίας) Ἀριςοτέλης (Πολιτ. Ε, ζ), Στράβων (ϛ, σελ. 278), Ἰουςῖνος (III, 4), καὶ ἄλλοι, οἱ καὶ τῆς παρὰ τῷ Ἡρακλείδῃ ἑτέραν ἀποδεδώκασι τῆς ἐπωνυμίας αἰτίαν. οὗτοι δὲ οἱ Παρθενίαι τῆς Σπάρτης ἀπελθόντες ἔκτισαν τὸν ἐν Ἰταλίᾳ Τάραντα. — Στ. 24, Πρακτικός.] Σημείωσαι τὸ Πρακτικὸς, ἐπὶ τῆς αὐτῆς σχεδὸν σημασίας τεταγμένον, καθ' ἣν καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ Πρακτικὸν ἄνθρωπον λέγομεν τὸν πράγμασι χρῆσθαι δυνάμενον, τὸν πραγμάτων ἔμπειρον. — Στ. 27, Εὖ ναιεταώσας.] Ἐκ τῆς Ἰλιάδος (Β, 647). — Στ. 29, Νόμους δὲ Κρητικοὺς διδάσκεται.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Νόμος δὲ Κρητικὸς διδάσκεται· εἰκὸς γὰρ τὸν Ἀρχίλοχον ἐπισκῶψαί τινα τῶν Κρητομανούντων, καθὰ καὶ Ἀθήνησιν ἦσάν τινες εἰς Λακωνομανίαν σκωπτόμενοι. — Στ. 30, Ἐνὶ ἱματίῳ θέρους καὶ χειμῶνος χρώμενοι.] Προσέθηκα τὸ Χρώμενοι, παροφθὲν τοῖς ἀντιγραφεῦσι διὰ τὴν πρὸς τὸ Χειμῶνος ὁπωσοῦν ὁμοιότητα. ὅτι δὲ ἀναγκαῖον, δῆλον μὲν καὶ αὐτόθεν, δηλοῦται δὲ καὶ τῇ παραθέσει ὧν εἴρηκεν Ἱπποκράτης (περὶ ἀέρ. ὑδ. τόπ. Τομ. Α, σελ. 92 ἐμῆς ἐκδ.) περὶ Σκυθῶν, « Σίτῳ τε χρεόμενοι αἰεὶ » ὁμοίῳ, ἐσθῆτί τε τῇ αὐτέῃ καὶ θέρεος καὶ χειμῶνος ».

ΣΕΛ. 208, στ. 5, Συμβάλλωνται, αὐλοῦσί τινες αὐτοῖς.] Λείπειν φασὶν ἐν ἄλλοις τὰς τελευταίας δύο λέξεις, Τινὲς αὐτοῖς. τὸ δὲ, Συμβάλλωνται, ἐκ τῆς προτέρας ἐκδόσεως, ἀντὶ τοῦ, Συμβάλωνται. — Στ. 7, Γράμματα δὲ μόνον παιδεύονται, καὶ ταῦτα μετρίως.] Ὑπομιμνήσκει ταῦτα, καίπερ σπουδαίως λεγόμενα, τοῦ Ἀλλαντοπώλου, ὃν, τοῦ γελοίου χάριν, παράγει λέγοντα ὁ χαριέςατος Ἀριςοφάνης (Ἱππ. 188),

Ἀλλ', ὦ γάθ', οὐδὲ μουσικὴν ἐπίςαμαι,
Πλὴν γραμμάτων· καὶ ταῦτα μέντοι κακὰ κακῶς.

Στ. 12, Καὶ βοῦν.] Ἐν ἄλλαις φέρεται, Καὶ βοῦν νενεμῆσθαι, ὥς φησιν (σελ. 37) ὁ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότης. — Στ. 13, Καθήμενοι.] Ἴσως, Ἐγκαθήμενοι, διὰ τὴν ἐπιφερομένην δοτικήν. ὁ δὲ πρὸ ἐμοῦ διωρθοῦτο, Καθήμενοι ἐν. — Στ. 23, Ἠδυνάτησε.] Ἀπὸ κοινοῦ προσλάμβανε τὸ προηγησάμενον, Κτίζειν. — Στ. 24, Χαλεπὴ καὶ περίεργος.] Ὡσανεὶ ἔλεγε, Χαλεπὴ περιέργως, ἤγουν, περίεργος ταῖς κολάσεσιν, ὃ φιλοῦσι ποιεῖν οἱ τύραννοι. δῆλον δὲ τοῦτο καὶ ἀπὸ τῆς τῶν μαςῶν ἐκτομῆς τῶν ἀλουσῶν γυναικῶν.

ΣΕΛ. 209, στ. 1, Βάττος εἰς Ἑσπερίδας ἐλθών.] Ἐκ διορθώσεως ἑτέρων τὰ,

Βάττος, ἀντὶ τοῦ Βῆττος. πόλις δὲ Λιβυκὴ αἱ Ἑσπερίδες, ἢ καὶ Εὐεσπερίδες, καὶ ἑνικῶς, Ἑσπερὶς, καὶ Εὐεσπερὶς, ἐκαλεῖτο· ὁ πολίτης, Ἑσπερίτης καὶ Εὐεσπερίτης. διὸ καὶ ὑπέλαβόν τινες, Εἰς Ἑσπερίτας, ἐνταῦθα γραπτέον, διὰ τὸ ἐχόμενον, Λαβόντες. ἀλλ' ὅμως τῷ Λαβόντες ἔξεστι προσυπακούειν τὸ Ἑσπερῖται ἀπὸ τοῦ προηγησαμένου τῆς πόλεως ὀνόματος· ᾧ δὴ σχήματι καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ἐχρήσατο Ἡρακλείδης, εἰπὼν, « Σάμον. . . . . ἐβασίλευσεν » αὐτῶν Ἀγγαῖος » προσυπακουομένου δηλονότι τοῦ, Σαμίων. — Στ. 8, Καὶ Βάκχις.] Περιττὸς ἔοικεν εἶναι ὁ σύνδεσμος. παρείληφα δὲ τὴν διόρθωσιν Κλαυερίου, ἀντὶ τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, Βακχαῖος· Βάκχις γὰρ παρ' ἅπασι, καὶ οὐ Βακχαῖος καλεῖται ὁ τοῦ τῶν Βακχιαδῶν γένους ἀρχηγός (Ἔπιθι καὶ τὰ εἰς τὸν Αἰλιανὸν, σελ. 287, σημειωθέντα). ἐνδέχεται μέντοι τὸν Ἡρακλείδην, οὔτε Βάκχις, οὔτε Βακχαῖος, ἀλλὰ Βάκχιος γεγραφέναι, κατὰ τὸ παρ' Ὁμήρῳ διφορούμενον Χρόμις καὶ Χρόμιος, εἴτε κατὰ μετάπτωσιν τῆς γενικῆς εἰς ὀνομαστικὴν οὕτω σχηματισθέντων τῶν τοιούτων, εἴτε καὶ συγκοπὴν παθόντων. καὶ ἔοικεν ἐντεῦθεν ὁρμηθεῖσα ἡ συνήθεια πολλὰ τῶν εἰς ιος συγκόψαι· οἷόν ἐστι τὸ Κῦρις παρὰ τὸ Κύριος, τὰ πλεῖστα τῶν μηνῶν ὀνόματα, Ἰαννουάρις, Φεβρουάρις, κ. τ. λ. παρὰ τὸ Ἰαννουάριος, καὶ Φεβρουάριος, καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν ἅπαντα τὰ διὰ τοῦ ριος, ἐπιτηδεύματος δηλωτικὰ, Ἀμαξάρις, Περιβολάρις, Περαματάρις, κ. τ. λ. ἀνθ' ὧν οἱ οὐ πολλοῖς ἔτεσι προγεγονότες ἡμῶν ἔλεγον, Ἀμαξάριος, Περιβολάριος, Περαματάριος, πολλοὶ δὲ τῶν ἐφ' ἡμῶν διὰ τοῦ ης ἐκφέρουσιν, Ἀμαξάρης, Περιβολάρης, Περαματάρης, γράφοντες. — Στ. 9, Καλῶς δὲ ἄρχων καὶ πολιτικῶς.] Ἔτρεψα τὸν, Τε, εἰς τὸν, Δὲ, ἵν' ὁ Καλῶς ἄρχων ἀντιδιαστέλληται πρὸς τὸν Εὐτελῆ τὴν ὄψιν. — Στ. 16, Τῶν λιμένων. . . . . μισοπόνηρος δὲ ὢν κ. τ. λ.] Σαφέστερον οἶμαι πεποιηκέναι τὸ χωρίον, τῇ μεταβολῇ τῆς στίξεως καὶ τῇ προσθήκῃ τῆς μετοχῆς Ὤν· ἐγράφετο γὰρ, « Τῶν λιμένων. Καὶ » τῷ μήτε ἄδικος, μήτε ὑβριστικὸς εἶναι, μισοπόνηρος δὲ τὰς προαγωγοὺς » πάσας κατεπόντισε ». — Στ. 20, Πανταλέων.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ πρὸ ἡμῶν, ἀντὶ τοῦ Παντολέων. — Στ. 24, Τέννης.] Διὰ δύο ν ὁ Τέννης παρ' ἅπασιν ὡς εἰπεῖν τοῖς ἱστορηκόσι τὰ κατ' αὐτὸν, καίπερ τῆς παρωνύμως ἀπ' αὐτοῦ κληθείσης Τενέδου ἑνὶ μόνῳ γραφομένης. Τένεδος δὲ κεκλῆσθαι λέγεται, οἱονεὶ Τένου (ἢ Τέννου) ἕδος.

ΣΕΛ. 210, στ. 1, Διὰ δὲ τὸ καταψεύσασθαι τὸν αὐλητὴν, οὐ νόμιμον.] Διέγραψα τὸ, Διὸ, τῆς ἀρχαίας γραφῆς ἐχούσης ὧδε, « Διὰ δὲ τὸ καταψεύ» σασθαι τὸν αὐλητὴν, διὸ οὐ νόμιμον ». οὐδεμία γὰρ τούτου χρεία, προηγησαμένης τῆς, Διὰ, προθέσεως. ἐκ δὲ τοῦ αὐλητοῦ τούτου καὶ παροιμία, Τενέδιος αὐλητὴς, ἐπὶ τῶν τὰ ψευδῆ μαρτυρούντων. — Στ. 10, Τὸ, Ἀποκεκόφθαι Τενεδίῳ πελέκει.] Ἑτέρα αὕτη παροιμία, ἣν ἄλλως ἐξηγεῖται ὁ Παυσανίας (Φωκικ. σελ. 831)· φησὶ γὰρ ὅτι Κύκνος ὁ πατὴρ, ἐπεὶ ἔγνω τὴν ἀπάτην τῆς μητρυιᾶς, εἰς Τένεδον ἔπλευσε παρὰ τὸν υἱὸν, παραιτησόμενος τὸ ἁμάρτημα. προσορμισαμένου δὲ τῇ νήσῳ, καὶ ἐξάψαντος πρός τινα πέτραν ἢ δένδρον τοὺς κάλως, Τέννης πελέκει σφᾶς ἀπέκοψεν ὑπὸ τοῦ θυμοῦ. — Στ. 13, Ἀρχίλοχον τὸν ποιητὴν Κόραξ ὄνομα ἔκτεινε.] Ἡ ἱστορία παρὰ Πλουτάρχῳ (Περὶ τῶν ὑπὸ θείου βραδ. τιμωρ. §. 17), Γαληνῷ (Προτρεπτ. ἐπὶ τὰς

τέχν. σελ. 4), Σουΐδᾳ (λέξ. Ἀρχίλοχος), καὶ ἄλλοις. ἐκαλεῖτο δὲ Καλώνδας ὁ κτείνας, ἐπώνυμον ἔχων τὸ Κόραξ. ἡ δὲ τῆς Πυθίας ῥῆσις εἶχεν ὧδε,

Μουσάων θεράποντα κατέκτανες· ἔξιθι νηοῦ.

Στ. 16, Ὑδροῦσσα.] Οὕτω διὰ δύο σ̄ γραπτέον τὸ κακῶς παρ' ἅπασι γραφόμενον Ὑδροῦσα· συνῄρηται γὰρ παρὰ τὸ Ὑδρόεσσα. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ Δρυοῦσσα, παρὰ τὸ Δρυόεσσα, καὶ Ὀφιοῦσσα, παρὰ τὸ Ὀφιόεσσα, γεγράφαμεν. — Στ. 18, Τῆς Κέω.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Τῆς Κῶ (καθὰ καὶ ἡ ἐπιγραφὴ Κείων, ἀντὶ τοῦ Κώων). ἐν ἄλλοις γράφεται, Τῆς Κίας. ἔςι γε μὴν τοῦτο οὐ γραφικὸν ἁμάρτημα, ἀλλὰ διάφορος γραφή· Κίαν γὰρ καλεῖ Πτολεμαῖος τὴν παρὰ τοῖς λοιποῖς Γεωγράφοις Κέων. καὶ ἔοικεν εἶναι παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ ὁ σχηματισμὸς, ὃν ἐπὶ μᾶλλον λυμηναμένη ἡ συνήθεια, Τζίαν ὀνομάζει τὴν Κίαν, κατὰ τὰ εἰρημένα μοι ἐν τοῖς πρόσθεν εἰς τὸν Αἰλιανὸν (Ζ, κ΄). — Στ. 23, Διὰ τὸ πνεῖν ἐτησίας.] Γράφε, Διὰ τὸ μὴ πνεῖν ἐτησίας· καθὰ διωρθοῦτό τις τῶν κριτικῶν, ἐκ τοῦ Ἀλεξανδρέως Κλήμεντος (Στρωμ. ς, σελ. 630). παρὰ δὲ τὸ Μὴ, καὶ ἕτερ' ἄττα πιθανὸν παραλελεῖφθαι τοῖς ἀντιγράψασι. — Στ. 24, Ἀριςείδης κ. τ. λ.] Ἄδηλον, εἴτε Κεῖός τις, Ἀριςείδης καλούμενος, νόμον εἰσήνεγκε περὶ τῆς τῶν Κείων γυναικῶν εὐκοσμίας, εἴτε ὁ τὰ Ἡρακλείδου ἐπιτεμὼν συνέχεε τῶν λεγομένων τὴν τάξιν, τὰ Ἀθήνησιν ὑπ' Ἀριςείδου πραχθέντα εἰς τοὺς Κείους μετενεγκών. πιθανὸν δὲ μᾶλλον τὸ δεύτερον. ὅτι μὲν γὰρ νόμος ἦν Ἀθήνησι χιλίας ζημιοῦσθαι τὰς ἀκοσμούσας γυναῖκας, ἴσασι πάντες· εἰ δὲ Κρώβυλος ὁ Κωμικὸς Φιλιππίδου τὸν νόμον τοῦτον εἶναί φησι (παρὰ Ἁρποκρατ. σελ. 135), τοῦτο οὐκ ἀβασανίςως παραδεκτέον. Φιλιππίδης μὲν γὰρ, Κωμῳδίας ποιητὴς καὶ αὐτὸς, ἐπὶ τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων ἤκμασεν, ὅτε ἡ τῶν Ἀθηναίων ἀκοσμία μείζων ἦν ἢ ὥςε νόμοις κατείργεσθαι· Ἀριςείδην δὲ, ἐπὶ τῶν Περσικῶν γεγονότα, εἰκὸς καὶ τὴν μήπω τότε καταλυθεῖσαν τῆς πόλεως εὐκοσμίαν, νόμῳ τῷ κατὰ τῶν ἀκόσμων, διασῶσαι πειράσασθαι. — Στ. 26, Τοῖς τελευτῶσιν.] Ἐπελαθόμην οὐκ οἶδ' ὅπως διορθῶσαι τὸ χωρίον ἐξ ἀντιγράφου, ἐν ᾧ φέρεται μετὰ τῆς προθέσεως, Ἐπὶ τοῖς τελευτῶσιν.

ΣΕΛ. 211, στ. 1, Οἱ μὲν μήκωνι κ. τ. λ.] Ἐλλειπτικὸν τοῦ, Βίου, ἢ τοῦ, Ζῆν, τὸ Ἐξάγουσι. Μήκωνα δὲ ἐνταῦθα, τῆς Μήκωνος τὸν ὀπὸν ἐκδεκτέον, τὸν ὑποκοριςικῶς λεγόμενον Ὄπιον, ὃν οἱ χυδαῖοι εἰς τὸ Τουρκικὸν Ἀφιόνι μετεποίησαν, οὐκ εἰδότες ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ παρὰ τοῖς Τούρκοις « Ἀφιοὺν » τοῦ Ὀπίου παραποίησίς ἐςι. αὐτὴν δὲ τὴν Μήκωνα Παπαρούναν, καὶ Κουτζουνάδαν, καλοῦσι, τὸ μὲν παρὰ τὸ τῶν Λατίνων Papaver, καὶ τῶν Ἰταλῶν Papavero, τὸ δὲ, ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον καλέσαντες. κεφαλὰς γὰρ ἔχει ἡ Μήκων, ἃς οἱ μὲν Ἀρχαῖοι ἰδίως Κωδίας ἔλεγον, τοὺς δὲ μεταγενεςέρους εἰκὸς παραφθείραντας τὴν Κόττην, ἢ καὶ ἄλλως πως συνθέντας τοὔνομα, Κοττυνάδας, καὶ τελευταῖον Κουτζουνάδας καλέσαι. ὅτι δὲ καὶ ἡ Κόττη σημαίνει τὴν κεφαλὴν μάρτυς Ἡσύχιος (λέξ. Προκόττα), ὃς καὶ τοὺς Ἀλεκτρυόνας Κοττοὺς λέγεσθαί φησι διὰ τὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν λόφον. μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ συνήθεια, Κότταν ἔτι καὶ νῦν λέγουσα τὴν Ἀλεκτρύαιναν, καὶ Κοττοπῶλια τοὺς νεοσσοὺς αὐτῆς· πρὸς δὲ καὶ Κούττικαν, ἢ Κουττούνιον τὸ

ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς (τὸ χυδαιεσέρως καλούμενον Ζινίχιον, παρὰ τὸ Γερμανικὸν Genick, ἢ τὸ Γαλλικὸν Chignon), καὶ Κούττελον, τὸ ἔμπροσθεν. Στ. 5, Νηΐδες.] Νηάδας ὀνομάζει τὰ τὴν Σάμον τὸ πάλαι κατασχόντα ταῦτα θηρία Αἰλιανὸς, ἐν τῷ περὶ ζώων ἰδιότητος (ΙΖ, κη), ἐξ ὧν καὶ παροιμίαν ῥηθῆναί φησι, Μεῖζον βοᾷ τῶν Νηάδων. — Δρυοῦσσα.] Παρὰ τοῖς λοιποῖς ἅπασι δι' ἑνὸς σ. ἔπιθι τὰ ἀνωτέρω (σελ. 354) σημειωθέντα μοι.— Στ. 6, Ἀφ' οὗ..... παροιμία.] Ἀφ' οὗ (οὐκ, Εφ' οὗ), γραπτέον εἶναι συνῆκε μὲν, ὤκνησε δὲ καταχωρίσαι εἰς τὸ κείμενον ὁ πρὸ ἡμῶν ἐκδοὺς τὰ τοῦ Ἡρακλείδου. τῶν ἀςείων δὲ καὶ βιωφελῶν ἡ παροιμία,

Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου.

Ἀγκαῖος γὰρ, φασιν, ἄμπελον φυτεύων, ὠμῶς ἐπέκειτο τοῖς ἐργαζομένοις. τούτων δὲ εἷς μὴ μεταλήψεσθαι τὸν δεσπότην ἔφη τοῦ καρποῦ. ὁ δὲ Ἀγκαῖος, τοῦ καρποῦ ἠκμακότος, ἐκέλευσεν αὐτῷ κεράσαι, καὶ ἅμα προσφέρων τὴν κύλικα τῷ ςόματι, ὑπέμνησε τῆς προῤῥήσεως, καταμωκώμενος δηλονότι τοῦ κεράσαντος. τούτων λεγομένων, ἄλλος οἰκέτης ἦλθεν ἀπαγγέλλων, ὡς σῦς τὴν χώραν λυμαίνεται· καὶ ὁ Ἀγκαῖος καταλιπὼν τὴν πόσιν, ἐπὶ τὸν σῦν ὥρμησε, καὶ πληγεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἐτελεύτησε. — Στ. 8, Λευκὴ χελιδών.] Μνημονεύει τῆς ἐν Σάμῳ χελιδόνος ταύτης καὶ Αἰλιανὸς ἐν τῷ περὶ Ζώων ἰδιότητος (ΙΖ, κ), καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύςιος (Ἱςορ. παραδ. ρλβ). λευκὰς δὲ χελιδόνας ἱςορήκασιν οἵ τε ἀρχαῖοι (Ἀριςοτέλ. περὶ ζώων ἱςορ. Γ, ιβ, καὶ περὶ Χρωμάτ. ς, καὶ Αἰλιαν. περὶ ζώων ἰδιότ. Ι, λδ), καὶ οἱ ἐφ' ἡμῶν (Βεκμάν. Σημ. εἰς Ἀντίγ. τὸν Καρύς. ρλβ σελ. 183) τῆς φυσικῆς ἱςορίας συγγραφεῖς. οὐ πρὸ πολλοῦ δὲ καὶ ἐν Γερμανοῖς τοιαύτην χελιδόνα φανῆναί φησιν ὁ τελευταῖος τοῦ Ἡρακλείδου ἐκδότης, ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ἐφημερίδων ἀναλεξάμενος. — Στ. 11, Διὰ τῆς ὀπῆς.] Οὐ χρεία, Διὰ τῆς ὀπῆς τῆς θύρας, γράφειν, ὡς εἴκασεν ὁ πρὸ ἡμῶν, παραθεὶς τὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ, καὶ Αἰλιανῷ (Ποικ. Ἱς. Δ, κη) περὶ Φερεκύδους εἰρημένα· καὶ καθ' ἑαυτὴν γὰρ ἡ Ὀπὴ, θυρίδα σημαίνειν πέφυκεν, ᾗ φησιν Ἡσύχιος. — Στ. 13, Ἦν δὲ Θρᾷξ τὸ γένος.] Φρύγα τὸν Αἴσωπον ὡς εἰπεῖν ἅπαντες, πλὴν Ἡρακλείδου, γεγονέναι φασί. — Στ. 14, Ὑπὸ Ἴδμονος τοῦ κωφοῦ.] Ἴδμων παρ' ἅπασι καλεῖται ὁ Σάμιος οὗτος δεσπότης Αἰσώπου, πλὴν Ἡροδότου, παρ' ᾧ (Β, ρλδ) γράφεται Ἰάδμων. ἔχει δὲ καὶ τὸ ἐπωνύμιον ἀπορίαν, εἴτε χρὴ γράφειν Κωφοῦ, εἴτε, καθὰ ἱςόρηκεν ὁ σχολιαςὴς Ἀριςοφάνους (ὄρν. 471), ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἡρακλείδου ἀναλεξάμενος, Σοφοῦ. ἔγωγ' οὖν οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι γράψαι παρὰ μὲν Ἡροδότῳ (Β, ρλδ) Ἴδμονος, ἀντὶ τοῦ Ἰάδμονος, ἐπεὶ εὕρηται καὶ παρὰ τῷ Ἀπολλοδώρῳ (Α, θ, 23) ὄνομα κύριον Ἴδμων ὁ Μάντις, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν· παρὰ δὲ τῷ Ἡρακλείδῃ, Ἴδμονος τοῦ Σοφοῦ, καίπερ (οὐδὲ γὰρ τοῦτο σιγῇ παρελθεῖν ἄξιον) οὐδὲν ἕτερον δηλοῦντος τοῦ Σοφοῦ, ἢ αὐτὸ τοῦτο τὸ δηλούμενον ὑπὸ τοῦ Ἴδμονος· ἀμφότερα γὰρ τὸν εἰδήμονα ἢ ἐπιςήμονα σημαίνει, τοῦτο μὲν ποιητικώτερον, ἐκεῖνο δὲ πεζαίτερον. — Στ. 17, Ἕκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρίη.] Ἤγουν διὰ τὸν Συλοσῶντα εὐρυχωροτέρα κατεςάθη ἡ Σάμος· ἐπεὶ γὰρ πικρῶς καὶ χαλεπῶς ἦρχεν, ἐκλιπόντες τὴν νῆσον οἱ πλείους μετῴκησαν (Στραβ. ΙΔ, σελ. 638).

Στ. 18, Θεαγένης.] Ἐν ἄλλοις γράφεται Θεογένης. — Στ. 20, Ἀθήνησι παρ' Εὐριπίδῃ.] Ταύτην τὴν γραφὴν φέρει παλαιά τις ἔκδοσις τῶν ἐν Γενεύῃ (1625) καὶ οὐκ, Ἀθήναισι. Εὐριπίδην δὲ τὸν τραγικὸν ποιητὴν ἔοικε λέγειν, ὃν τὴν πρώτην γυναῖκα δι' ἀκολασίαν ἀπωσάμενον, καὶ τῆς δευτέρας ὡσαύτως ἀκολάστου πειραθῆναί φασι (Σουΐδ. λέξ. Εὐριπίδης). διαφωνεῖ μέντοι ταῦτα τοῖς χρόνοις πρὸς τὰ παρ' ἄλλοις ἱστορηθέντα· εἴγε ἡ μὲν ἀποστολὴ τῶν δισχιλίων κληρούχων εἰς Σάμον, ὧν ἦν καὶ Νεοκλῆς ὁ Ἐπικούρου πατὴρ (Στράβ. ΙΔ, σελ. 638), ἐπὶ τῆς ργ, ἢ ὡς ἕτεροι βούλονται, ἐπὶ τῆς ρζ Ὀλυμπιάδος (Διοδ. Σικελ. ΙΗ, σελ. 638 μετὰ τῶν σημ. Οὐεσελιγγ.) ἐγένετο· Εὐριπίδης δὲ κατὰ τὴν ϟγ Ὀλυμπιάδα τὸν βίον ἐτελεύτησεν. — Στ. 23, Ἐξεφύτευσε τὴν Κυμαίων χώραν.] Διορθοῦνται, Ἐπεφύτευσεν. ἄμεινον ἴσως γράφειν, Ἐφύτευσε, προσυπακουομένου τοῦ Φυτοῖς, καθὰ καὶ Πεφυτευμένη γῆ ἁπλῶς λέγεται, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς Ψιλῆς (Δημοσθέν. πρὸς Λεπτίν.). Ὅμηρος δὲ Φυταλιὴν ὀνομάζει τὴν πεφυτευμένην, ἀντιδιαστέλλων πρὸς τὴν Ἄρουραν (Ἰλιάδ. Ζ, 195), ἣν ἀλλαχοῦ δηλῶσαι θέλων (Ι, 576),

. . . . Ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι

λέγει.

ΣΕΛ. 212, στ. 1, Ὑπὸ τοῦ Λυδῶν βασιλέως εἰργασμένην κ. τ. λ.] Οὐκ ἄχαρι τὸ σκῶμμα. μὴ ἐκπληττέτω δέ σε ὁ ἁμαξοπηγὸς εἰς τὸ βασιλεύειν Λυδῶν καλούμενος· μακρῷ γὰρ ἀρχαιότερα τῶν ἐπὶ Κροίσου τὰ ἱστορούμενα, καὶ τῆς ἀρχαϊκῆς ἀφελείας, ἀληθέστερον δὲ φάναι, τῆς νηπιότητος τῶν ἀνθρώπων, οὐκ ἀλλότρια. — Στ. 3, Ἑρμοδίκην. . . . . . . κάλλει διαφέρειν.] Δημοδίκην, οὐκ ἀναγκαίως γράφειν τινὲς παρῄνεσαν. εὐλογώτεροι δὲ οἱ φάσκοντες γραπτέον εἶναι, « Οὐ μόνον κάλλει διαφέρειν », ὃ καὶ ὁ Λατῖνος μεταφραστὴς ἐξέφρασε. — Στ. 7, Ἀπώλλυντο.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ προτέρου ἐκδότου, ἀντὶ τοῦ, Ἀπόλλυνται. — Στ. 9, Οὐ δ' ἂν βοῦς κ. τ. λ.] Οὕτω γράφειν δεῖν ἔγνων ἐξ αὐτοῦ Ἡσιόδου, ἀντὶ τοῦ, Οὐκ ἂν βοῦς. ὅτι δὲ Κυμαῖος ἦν Ἡσίοδος, ἐμφαίνει μὲν καὶ αὐτὸς Ἡρακλείδης διὰ τοῦ, Ἐντεῦθεν δοκεῖ λέγειν, δῆλον δὲ καὶ πολλαχόθεν ἄλλοθεν. — Στ. 10, Μοναρχεῖσθαι αὐτοὺς ἐποίησεν.] Τὸ ἡμαρτημένον, Αὐτῆς, οὐκ ὤκνησα τρέψαι εἰς τὸ, Αὐτοὺς, τοὺς Κυμαίους δηλονότι. — Στ. 16, Διαγόρᾳ.] Οὐ πάνυ τι δῆλον εἴτε τὸν τὴν ἐν Ἐρετρίᾳ ὀλιγαρχίαν καταλύσαντα Διαγόραν λέγει, περὶ οὗ Ἀριστοτέλης (Πολιτ. Ε, ς), εἴτε τὸν τοῖς Μαντινεῦσι τοὺς νόμους θέντα (Αἰλιαν. Ποικ. Ἱστ. Β, κγ), καὶ ἐν Κορίνθῳ τελευτήσαντα (Σουΐδ. λέξ. Διαγόρας). — Στ. 20, Λεπρεεῖς.] Ἀπὸ τοῦ Λεπρέου. παρείληφα τὴν γραφὴν ἐκ δύο παλαιῶν ἐκδόσεων, ἀντὶ τοῦ ἡμαρτημένου ἐν τῇ πρὸ τῆς ἡμετέρας, Λεπρεῖς. καλοῦνται δ' οἱ αὐτοὶ καὶ Λεπρεᾶται, καθὰ καὶ ἀπὸ τοῦ Πτελέου, Πτελεεῖς καὶ Πτελεᾶται, καὶ ἀπὸ τοῦ Φενεοῦ, Φενεεῖς καὶ Φενεᾶται. — Στ. 25, Γυναικοκρατοῦνται.] Ἐξηγεῖται ὁ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότης τὸ Γυναικοκρατεῖσθαι, οὐκ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ γυναικῶν βασιλεύεσθαι, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ ἐντιμοτέρας εἶναι παρὰ Λυκίοις τῶν ἀνδρῶν τὰς γυναῖκας, παρατιθεὶς τὰ ὑφ' Ἡροδότου (Α, ρογ), Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ (σελ. 275 ἡμετέρ. ἐκδ.), καὶ Πλουτάρχου (Γυναικ. ἀρετ.) περὶ αὐτῶν εἰρημένα. — Πωλοῦσι δὲ τοὺς

ψευδομάρτυρας.] Νικόλαος δὲ ὁ Δαμασκηνὸς (σελ. 275) τοὺς Κλέπτας φησί.

ΣΕΛ. 213, στ. 3, Φιλοῦσιν.] Ὁμηρικῶς ἐνταῦθα τὸ Φιλοῦσιν, ἤγουν ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ συνηθείᾳ Φιλεύουσιν, περὶ οὗ ἔπιθι τὰς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σημειώσεις (σελ. 207). — Στ. 5, Θυλάκιον.] Ὑποκοριστικὸν τοῦ Θύλαξ. ὁ δὲ Θύλαξ ἢ Θύλακος (διφορεῖται γὰρ τῇ κλίσει) Σάκκον ἐκ δέρματος κυρίως σημαίνει. ἔσωσε δὲ καὶ ἡ συνήθειά τὴν λέξιν ἐν τῷ Φύλακας (Ἰταλιςὶ Cartella, Γαλλιςὶ Porte-feuille). χρῶνται δὲ τούτῳ οἱ παῖδες ἐν τοῖς διδασκαλείοις, εἰς τὸ ἀποτίθεσθαι τὰ τετράδια· οὐδὲ γὰρ, δι' ἣν παρέχεται χρείαν, ὑποληπτέον Φύλακα ῥηθῆναι παρὰ τὸ Φυλάσσω· ἀλλὰ παρὰ τὸ Θύλαξ, τροπῇ τοῦ θ εἰς τὸ φ, σχηματισθῆναι, καθὰ δὴ καὶ τὸ Φηκάριον παρὰ τὸ Θηκάριον, καὶ τὸ Στάφνη παρὰ τὸ Στάθμη, καὶ τὸ Ἀρίφνητος παρὰ τὸ Ἀναρίθμητος. τῆς τοιαύτης δὲ τροπῆς ἔστι καὶ παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις εὑρεῖν παραδείγματα· εἴγε Φλᾶν οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον τὸ Θλᾶν, Φηρίον δ' οἱ Αἰολεῖς τὸ Θηρίον. — Στ. 6, Και τοῦ ξοάνου.] Ἴσως γραπτέον, Καὶ τὸν τοῦ ξοάνου· ἀλλ' ὅλον τουτὶ τὸ περὶ Μολοττῶν χωρίον σκοτεινὸν, ὡς παρ' οὐδενὶ ἑτέρῳ κείμενον. ὅθεν καὶ ἀντὶ τοῦ ἐχομένου, Θυσίαν, Καυσίαν τινὲς ὑπειλήφασι γεγραφέναι τὸν Ἡρακλείδην. ἔςι δὲ ἡ Καυσία πίλου εἶδος Μακεδονικοῦ, ᾧ καὶ τοὺς ὁμοροῦντας τοῖς Μακεδόσι Μολοττοὺς εἰκὸς κεχρῆσθαι. — Στ. 7, Θυσίαν ἔθεσαν.] Ἔτρεψα τὸ Ἐτίθεσαν εἰς τὸ, Ἔθεσαν. — Στ. 8, Τῶν δὲ Κεφαλλήνων.] Γέγραφα διὰ διπλοῦ τοῦ λ ἐνταῦθά τε κἀν τοῖς μετ' ὀλίγον ῥηθησομένοις, τῇ παρ' Ὁμήρῳ κατακολουθήσας γραφῇ· ἵν', ὥς φησιν Εὐςάθιος (Ὀδυσσ. Α, σελ. 26), τὸ ἐθνικὸν ὁ Κεφαλλὴν ἔχοι διαφορὰν πρὸς τὴν ἐν σώματι κεφαλήν. — Στ. 11, Φασὶν ὡς τὸ ἐξ ἀρχῆς Ἡνίοχοι κατῴκουν.] Φασὶν, ὀξυτόνως ἔγραψα, καθάπερ εὕρηται ἐν παλαιοτάτῃ ἐκδόσει (1625), ἵν' ᾖ ῥῆμα, καὶ οὐ Φάσιν, ὡς παρ' ἄλλοις γράφεται, ἐκδεξαμένοις τὴν Φᾶσιν πόλιν, παρ' ἣν καὶ Φασιανοὶ παρωνύμως οἱ οἰκήτορες. ἐνδέχεται μέντοι καὶ οὕτω γεγράφθαι τὴν ἀρχὴν, « Φᾶσιν, φασὶν ὡς τὸ κ. τ. λ. » — Στ. 12, Ἐκδέρον τοὺς ἀνθρώπους.] Ἐγράφετο, Ἐκδεῖρον. — Στ. 13, Καὶ τρεῖς μνᾶς διδόντας ἀπολύειν.] Ἀντὶ τοῦ Ἀπολύειν, ἐγράφετο Ἀποπλεῖν· ὅπερ ἕτεροι διωρθοῦντο, Ἐᾶν αποπλεῖν. διορθοῦσθαι δὲ καὶ οὕτως ἐστὶ τὸ χωρίον, περιγράφοντας τὸν σύνδεσμον, Τρεῖς μνᾶς διδόντας ἀποπλέουσιν. — Στ. 16, Λευκανοὶ φιλόξενοι.] Ἱςόρηκε τοῦτο καὶ Αἰλιανὸς (Ποικ. Ἱς. Δ, α.) — Στ. 17, Τὸν τρίτον... ἀπὸ τοῦ μεγάλου.] Ὥσπερ ἂν εἰ μὴ ὁ ἀπὸ τοῦ μεγάλου τρίτος, καὶ τρίτος ἦν ἀπὸ τοῦ μικροῦ· ὅθεν εἰκάζει ὁ πρὸ ἡμῶν ἐκδότης ἑξαδάκτυλον ἐσχηκέναι τὸν πόδα τὸν Λαμίσκον. — Στ. 19, Λευκανία.] Ὁ δὲ τοῦ Ἀπολλωνίου σχολιαςὴς (Α, 917) Λευκοσίαν αὐτὴν κεκλῆσθαί φησιν. — Διὰ τὸ λευκὴ εἶναι.] Ἐγράφετο, Λευκὴν, κατ' αἰτιατικήν· ὅπερ ὀρθῶς ἂν εἶχεν, εἰ καὶ τὰ προηγούμενα ὁμοιοπτώτως ἐγέγραπτο, οἷον, Τὴν Σαμοθράκην τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐκάλουν Λευκανίαν. διὸ δὴ μετέβαλον εἰς τὸ Λευκή. — Στ. 22, Ἐκπεσόντες τῆς οἰκείας.] Ἐλλειπτικῶς τοῦ Χώρας, ἢ Γῆς· ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ, Οἰκίας.

ΣΕΛ. 214, στ. 3, Κλαίω θαλασσῶν, οὐ τὰ Μαγνήτων κακά.] Τὸν ςίχον τοῦτον ὁ Στράβων (ΙΔ, σελ. 648) οὕτως ἐκφέρει,

Κλαίειν θᾶσσον, οὐ τὰ Μαγνήτων κακά.

οἱ δὲ κριτικοὶ διαφόρως αὐτὸν διορθοῦν ἐπεχείρησαν· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν,

Κλαίω τὰ Θασίων, οὐ τὰ Μαγνήτων κακά,

γραπτέον εἶναί φασιν· ἕτεροι δὲ,

Κλαίω δ' ἔλασσον ἢ τὰ Μαγνήτων κακά.

καὶ ἄλλοι ἄλλως, ὡς ἔςιν ἰδεῖν παρὰ τῷ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότῃ. — Στ. 7, Καὶ περὶ Αἴσωπον γενέσθαι.] Ἱςορεῖ τὸ τοῦ Αἰσώπου πάθος πλατύτερον καὶ σαφέςερον ὁ Πλούταρχος (περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ θείου βραδ. τιμωρουμ. §. 12), καὶ ὁ τὸν Ἀριςοφάνην σχολιάσας (Σφ. 1437)· παρῃνίξατο δὲ καὶ ὁ Αἰλιανὸς (Ποικ. Ἱςορ. ΙΑ, ε). — Καὶ γὰρ ἐκεῖνος.] Γράφε, Καὶ γὰρ κἀκεῖνος, ἢ, Κἀκεῖνος γάρ. — Στ. 12, Φέρει γὰρ ἡ νῆσος πολλά.] Σῦκα δηλονότι, καθὰ καί μέχρι δεῦρο. — Στ. 18, Συνῴκισαν.] Ἴσως, ἐνταῦθα γοῦν, Συνῴκησαν, διὰ τοῦ η. — Στ. 19, Αἰόλου.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τῆς προφανῶς ἡμαρτημένης γραφῆς, Διόλου. — Στ. 20, Ὅπου ἂν ἡ θήλεια τὸ ἄῤῥεν.] Προσυπακουομένου τοῦ, Περιλαμβάνῃ, ἤ τινος ἑτέρου τοιούτου, κατ' ἔλλειψιν οὐ συνήθη μὲν τοῖς Ἑλληνίζουσιν, ἔν γε τούτῳ τῷ ῥήματι, οἰκείαν δὲ πάνυ τοῖς ἀσαφέσι τοῦ Λοξίου χρησμοῖς. — Στ. 23, Ῥήγιον ἐκαλεῖτο ἀπό τινος ἐγχωρίου ἥρωος.] Ἕτεροι δὲ παρὰ τὸ Ῥήγνυμι· κατ' ἐκεῖνο γὰρ τὸ μέρος τῆς Ἰταλίας κεῖται τὸ Ῥήγιον (τὰ νῦν Reggio τοῖς Ἰταλοῖς καλούμενον), καθ' ὃ τῆς ἠπείρου τὴν Σικελίαν ἀποῤῥαγῆναι, συνεχῆ πρότερον οὖσαν, ὑπὸ σεισμῶν ἐπίςευον (Στραβ. Ϛ, σελ. 258).

ΣΕΛ. 215, στ. 4, Χαίρετ' ἀελλοπόδων κ. τ. λ.] Διωρθώσατο τὸν Σιμωνίδου ςίχον ὁ πρὸ ἡμῶν, ἐκ τοῦ Ἀριςοτέλους (Ῥητορικ. Γ, β). — Στ. 6, Κορκυραῖοι.] Λέγεται γὰρ Κόρκυρα καὶ Κέρκυρα. ἀρχαιοτέρα δὲ ἔοικεν ἡ διὰ τοῦ ο γραφὴ, εἴγε καὶ Ῥωμαίοις Corcyra ἐκαλεῖτο. ἔσχε δὲ καὶ ἄλλα πλεῖςα ὀνόματα, τὸ πάλαι· τελευταῖον δὲ παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς συγγραφεῦσιν ἐκλήθη, ὃ καὶ μέχρι δεῦρο καλεῖται, Κορυφὼ (κλινόμενον ὡς ἡ Λητὼ) ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως αὐτῆς, ἰδίως Κορυφοῦς λεγομένης, μεταλαβοῦσα τὴν κλῆσιν, καὶ κατὰ συγκοπὴν Κορφὼ, καθὰ καὶ τὸ ἀφ' οὗ παράγεται Κορυφὴ συνετμήθη εἰς τὸ Κορφή. τοῖς δὲ χυδαΐζουσιν οὐ μόνον Κορφοῦ, κατ' ὀνομαςικὴν καὶ θηλυκῶς, ἀλλὰ καὶ Κορφοὶ, ἀρσενικῶς τε καὶ πληθυντικῶς, καλεῖται ἡ νῆσος. — Στ. 8, Πολεμοῦσαν.] Πολεμοῦσι κατὰ δοτικὴν πληθυντικὴν, γραπτέον εἶναι οὐκ ἀπιθάνως εἰκάζει ὁ πρὸ ἡμῶν ἐκδότης, ἵνα ᾖ ὁ νοῦς, Οἷς Κορκυραίοις, πολεμοῦσι πρὸς Βρεντησίους, ἢ Βρεντεσίους (ἀμφοτέρως γὰρ γράφεται), συνεμάχησεν ὁ Διομήδης. ἀλλ' ἐπειδὴ παρ' οὐδενὶ κεῖται ἑτέρῳ ἡ ἱστορία, ἐᾶν ἄμεινον κατὰ χώραν τὴν γραφήν. — Στ. 10, Εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τριάκοντα.] Διὸ καὶ Μένανδρος (παρὰ Στράβ. Ζ, σελ. 297) παράγει Θρᾷκά τινα λέγοντα περὶ τῶν οἴκοι γάμων,

Γαμεῖ γὰρ ἡμῶν οὐδὲ εἷς, εἰ μὴ δέκ', ἢ
Ἕνδεκα γυναῖκας, δώδεκά τε, πλείους τινές·
Ἂν, τέτταρας δ' ἢ πέντε γεγαμηκὼς, τύχῃ
Καταςρέφῃ τις, ἀνυμέναιος, ἄθλιος,
Ἄνυμφος οὗτος ἐπικαλεῖτ' ἐν τοῖς ἐκεῖ.

Στ. 12, Καὶ λούει.] Ἡ γυνὴ δηλονότι τὸν ἄνδρα. — Μετὰ τὴν χρῆσιν.] Μετὰ τὴν συνουσίαν. ἔπιθι τὰς εἰς τὸ περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων, Γαλατισὶ γραφείσας μοι σημειώσεις (σελ. 353). — Στ. 16, Κληρονομοῦσι.] Οἱ τῷ ἀνδρὶ προσήκοντες. — Στ. 17, Μινώαν τὴν ἐν Σικελίᾳ.] Τὴν καὶ Ἡράκλειαν κληθεῖσαν, καὶ, ἀμφοτέροις τοῖς ὀνόμασιν, Ἡράκλειαν Μινώαν. Στ. 19, Ἄλυκον.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ πρὸ ἐμοῦ, ἀντὶ τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, Λύκον. — Στ. 25, Καπηλεῖον οὐκ ἔςι μεταβολικόν.] Κάπηλοι καὶ Μεταβολεῖς ἐσήμαινον παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις, οὓς ἡμεῖς νῦν Μεταπράτας ἢ Μεταπωλητὰς καλοῦμεν. Κάπηλοι δὲ ἡμῖν εἰσὶν, οἱ πωλοῦντες τὸν οἶνον, καὶ Καπηλεῖον, ὁ τόπος ἐν ᾧ πωλοῦσιν αὐτόν· οὐδὲ τῶν ἀρχαίων ἀγνοησάντων τὴν τοιαύτην σημασίαν· εἴγε καὶ ὁ Κάπηλος εὕρηται παρ' αὐτοῖς ἐπὶ τοῦ οἰνοπώλου, καὶ τὸ Καπηλεῖον, ἐφ' οὗ πωλεῖται ὁ οἶνος.

ΣΕΛ. 216, Στ. 1, Ἐὰν ἁλῷ τις κλέπτων.] Καὶ μὴν Αἰλιανὸς (Ποικ. Ἱς. ΙΓ, κδ.) ἐπὶ τῶν μοιχῶν τεθεῖσθαι τὸν νόμον φησὶν ὑπὸ Ζαλεύκου· ὃ καὶ μᾶλλον εἰκός. μήποτε οὖν ἐγέγραπτο παρ' Ἡρακλείδῃ Κλεπτογαμῶν, ἢ Κλεψιγαμῶν. Στ. 4, Πολέμαρχος.] Ἄδηλον εἴτε κύριον ὁ Πολέμαρχος ἐνταῦθα ὄνομά ἐςιν, ἢ ἄλλως ἀρχὴν σημαίνει τὴν πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος καθεςῶσαν, ἣ διῴκει τὰ περὶ τὸν πόλεμον. — Στ. 8, Ὡς μὲν μυθολογοῦσιν.] Εἰ μὴ τῶν γραψάντων ἁμαρτίᾳ παρεισέδυ ὁ Μὲν, δῆλον, ὅτι ὁ ἐπιτεμὼν τὰ Ἡρακλείδου παρέλιπε καὶ ἑτέραν αἰτίαν, δι' ἣν ἐξανέςησαν ἐξ Ἐλυμνίου οἱ τὰς ἐν τῷ Ἄθῳ Κλεωνὰς οἰκίσαντες Χαλκιδεῖς. Ἐλύμνιον δὲ ἔοικεν αὐτὴν τὴν Εὔβοιαν νῆσον λέγειν, δόξαν τοῦτο καὶ τῷ πρὸ ἡμῶν ἐκδότῃ (Ἴδ. Στέφ. περὶ πόλεων, λέξ. Ἐλύμνιον). — Στ. 12, Ἐν Κεφαλληνίᾳ Προμνήσου υἱὸς κ. τ. λ.] Ἔγραψα κἀνταῦθα, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ. 213), διὰ διπλοῦ τοῦ λ. — Στ. 14, Τάς τε κόρας... ἐγίνωσκεν.] Σημειοῦ καὶ ἕτερον συγγραφέα, τῷ Γινώσκειν ἐπὶ τοῦ, Γυναικὶ συνεῖναι, χρησάμενον, παρὰ τὸν Πλούταρχον, παρ' ᾧ μόνῳ φησὶν Ἐῤῥίκος ὁ Στέφανος ἐντετυχηκέναι ταύτῃ τῇ σημασίᾳ. χωρὶς εἰ μή τις οὐκ αὐτοῦ Ἡρακλείδου, ἀλλ', ὃ καὶ μᾶλλον εἰκὸς, τοῦ τὸν Ἡρακλείδην ἐπιτεμόντος εἶναι τὴν λέξιν ὑπονοήσειε. παρὰ γὰρ τοῖς ἀρχαιοτέροις τῶν Πτολεμαϊκῶν χρόνων ἡ χρῆσις οὐχ εὕρηται· πολλὴ δὲ παρὰ τοῖς ὕςερον, καὶ μάλιςα τοῖς τῆς παλαιᾶς τε καὶ νέας διαθήκης συγγραφεῦσι, παρ' οἷς οὐ μόνον ὁ ἀνὴρ γινώσκειν λέγεται τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ καὶ ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα. — Στ. 16, Εἰς τὴν κοίτην ἀπέκτεινε.] Ἀντὶ τοῦ, Ἐν τῇ κοίτῃ. καὶ τοῦτο ἐκ τῆς τῶν μεταγενεστέρων συνηθείας (Ἔπιθι τὰς εἰς τὸν Ἡλιόδωρ. σημ. σελ. 41). — Στ. 18, Ἐπικλεὴς ἐγένετο.] Εἰς τοῦτο δεῖν τρέπειν ἔγνωκα τὴν ἡμαρτημένην γραφὴν, Ἐπὶ κλέος ἐγένετο. ἔστι δὲ τὸ Ἐπικλεὴς ταυτόσημον τῷ Περικλεὴς, καθὰ καὶ τὸ Ἐπιφανὴς τῷ Περιφανής. — Στ. 19, Μαρτυρεῖ..... Ὅμηρος παραβαλεῖν εἰς Κεφαλληνίαν.] Ἴσως γραπτέον, Παραβαλὼν, μετοχικῶς. ὁποτέρως δ' ἂν ἔχοι τὰ τῆς γραφῆς, ἀπροσδιόνυσον παντάπασιν ἐνταῦθα τὸ περὶ Ὁμήρου λεγόμενον, καὶ ἔοικεν ἀλλαχόθεν προσραφῆναι τοῖς Ἡρακλείδου ὑπὸ τοῦ τὰς πολιτείας ἐπιτεμόντος. τὰ αὐτὰ δ' ὡς εἰπεῖν, καθάπερ ἐσημειώσατο καὶ ὁ πρὸ ἡμῶν, φέρεται κἀν τῷ ψευδῶς εἰς Ἡρόδοτον ἀναφερομένῳ Ὁμηρικῷ βίῳ. — Στ. 24, Ὀφιοῦσσα.] Ἔγραψα καὶ πάλιν διὰ διπλοῦ τοῦ σ, διὰ τὰ ἀνωτέρω (σελ. 354) εἰρημένα. καὶ Τῆνος δὲ, καὶ

ἄλλαι πολλαὶ νῆσοι Ὀφιοῦσσαι ἐκλήθησαν, ὑπὸ τῶν πρώτως οἰκισάντων αὐτάς· εἰκὸς γὰρ τοὺς πρῶτον οἰκίζοντας χῶρον ὄφεσι καὶ ἄλλοις παραπλησίοις θηρίοις πολλοῖς περιπίπτειν.

ΣΕΛ. 217, στ. 1, Φώκεαν.] Διὰ διφθόγγου παρ' ἅπασι τοῖς Ἱςορικοῖς καὶ Γεωγράφοις ἡ Φώκαια, καθάπερ ἐσημειώσατο καὶ ὁ πρὸ ἡμῶν, οὔ γε μὴν διὰ τοῦτο μετακινητέαν εἶναι φάσκων τὴν παρ' Ἡρακλείδῃ γραφὴν, ἄλλως τε καὶ ἐπεὶ ἔςιν ἃ τῶν ἀρχαίων νομισμάτων τὴν διὰ τοῦ ε̄ γραφὴν φέρει. — Στ. 2, Φώκην εἰς τὸ ξηρὸν εἶδον ἐκβαίνουσαν.] Ὁ δὲ Στέφανος (περὶ πόλ. λέξ. Φώκαια), « Διὰ τὸ πολλὰς ἀκολουθῆσαι φώκας τοῖς » κτίσασι » φησί. σημείωσαι δὲ καὶ τὸ, Εἰς τὸ ξηρὸν (ἀντὶ τοῦ, Εἰς τὴν ξηράν)· ᾧ ἐχρήσατο καὶ Πολύβιος (Κ, ε) καὶ Νίκανδρος (Ἀλεξιφ. 704), κατὰ τοὺς αὐτοὺς σχεδὸν ἀλλήλοις χρόνους ἀκμάσαντες. φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Στοβαίῳ (ΙΔ, σελ. 149) γνώμη Σωτίωνος οὕτως ἔχουσα, « Οἱ δελφῖνες μέχρι τοῦ κλύδωνος συνδιανήχονται τοῖς κολυμ- » βῶσι, πρὸς δὲ τὸ ξηρὸν οὐκ ἐξοκέλλουσιν κ. τ. λ. » — Στ. 6, Εἰς λέβητας ζέοντας.] Λείπει τὸ, Ἐνέβαλλε, ἤ τι τοιοῦτον ἕτερον ῥῆμα, διὰ γραφικὸν ἴσως ἁμάρτημα. — Στ. 7, Εἰς τοὺς Κρατῆρας τοῦ πυρός.] Τῆς Αἴτνης δηλονότι — Στ. 9, Ἐνέπρησε δὲ καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς φίλους.] Ὁ δῆμος τὴν μητέρα καὶ τοὺς φίλους τοῦ Φαλάριδος, ὃ δὴ καὶ ἕτεροι πρὸ ἡμῶν συνῆκαν. ἔοικε δέ τινα παραλιπεῖν ἐνταῦθα ὁ τὰ Ἡρακλείδου ἐπιτεμών· ἐνδέχεται γὰρ τὴν ἐντελῆ γραφὴν ὑπάρξαι, « Ὅνπερ ὁ δῆμος ἐτιμω- » ρήσατο τοῖς αὐτοῖς· ἐνέπρησε δὲ καὶ τὴν μητέρα κ. τ. λ. » ἵν' ᾖ ὁ νοῦς, ὅτι ἐν αὐτῷ τῷ ταύρῳ (ἢ καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ) ἐνέπρησεν ὁ δῆμος τὸν Φάλαριν, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ. παραπλήσιον δὲ τοῦτο τοῖς περὶ Διονυσίου τοῦ τυράννου ἱςορημένοις· κἀκείνῳ γὰρ, ταῖς Λοκρῶν θυγατράσιν ἀκολαςότερον χρησαμένῳ, τὴν ἴσην ἀπέδωκαν οἱ Λοκροὶ, μετὰ τὴν τῆς τυραννίδος κατάλυσιν, τήν τε γυναῖκα καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καταπορνεύσαντες (Αἰλιαν. Ποικ. Ἱς. Θ, η). — Στ. 10, Ἀλκμάνης.... Ἄλκανδρος.] Ἀλκαμένης γραπτέον εἶναι ὑπέλαβον οἱ πρὸ ἡμῶν ἀντὶ τοῦ Ἀλκμάνης. ὁ δὲ σχολιάσας τὸν Πίνδαρον (Ὀλυμπ. Β, 82, Γ, 68, Πυθ. Ϛ, 4) οὔτε τοῦ Ἀλκμάνου, οὔτε τοῦ Ἀλκάνδρου μνημονεύει, ἀλλ' ἑτέροις ὀνόμασι καλεῖ τοὺς διαδεξαμένους τὸν τύραννον. — Στ. 11, Εὐθένησαν.] Ἐν ταῖς πρὸ τῆς ἡμετέρας ἐκδόσεσιν ἁπάσαις, πλὴν τῆς τελευταίας, ἐγράφετο, Εὐσθένησαν, ἴσως οὐ χεῖρον. τὸ δὲ Εὐθενῶ σημαίνει τὸ, Εὐτυχῶ, Εὐημερῶ, οὐδενὶ ἄλλῳ διαφέρον τοῦ Εὐθηνῶ, πλὴν τῷ ἀττικώτερον εἶναι ἐκείνου, εἰ χρὴ πιςεύειν τοῖς Γραμματικοῖς. ἀντὶ δὲ τῶν ὀνομάτων Εὐθένεια, Εὐθήνεια, ἢ Εὐθηνία, τὸ Εὐετηρία προελέσθαί φασι τοὺς Ἀττικούς. ἔσωσε δὲ καὶ ἡ συνήθεια τὴν Εὐθηνίαν, ἣν καὶ χυδαΐζουσα εἰς τὴν Φτήνιαν, παρέτρεψε, καθὰ καὶ τὸ Εὐθειάζω εἰς τὸ Φτιάζω, ἢ Φτιάνω. — Στ. 13, Κεφάλῳ.] Τὰ κατὰ τὸν Κέφαλον, τοῖς περὶ Ἀκραγαντίνων κακῶς ὑπὸ τῶν πρότερον συνημμένα, εἰς τοὺς Ἰθακησίους μετήνεγκεν ὁ πρὸ ἡμῶν ἐκδότης. — Ὧ ἂν ἐντύχῃ θήλει.] Προσετέθη τὸ, Θήλει, ἐκ τοῦ Ἐτυμολόγου (σελ. 144)· οὕτω γὰρ ἐκεῖνός φησιν, « Ἀρκείσιος, ὁ ἥρως, ὁ » πάππος Ὀδυσσέως... Ἀριςοτέλης δὲ ἐν τῇ Ἰθακησίων πολιτείᾳ, τὸν Κέφα

» λον, οἰκοῦντα ἐν ταῖς ἀπ' αὐτοῦ κληθείσαις Κεφαλληνίαις νήσοις, ἄπαιδα » ἐπὶ πολὺ ὄντα, ἐρόμενον τὸν θεὸν, κελευσθῆναι ᾧ ἂν ἐντύχῃ θήλει συγγε- » νέσθαι· παραγενόμενον δὲ εἰς τὴν πατρίδα, καὶ δὴ ἐντυχόντα ἄρκτῳ, κατὰ » (γρ. κατὰ τὸν) χρησμὸν συγγενέσθαι. τὴν δὲ, ἐγκύμονα γενομένην μετα- » βαλεῖν εἰς γυναῖκα, καὶ τεκεῖν παῖδα Ἀρκείσιον, ἀπὸ Ἄρκτου ». — Στ. 14, Τὸν δὲ περιτυχεῖν ἄρκῳ.] Οὐκ ἔτρεψα εἰς τὸ Ἄρκτῳ τὸ Ἄρκῳ, διὰ τὸ ἐνδέχεσθαι τὸν ἐπιτεμόντα τὰ Ἡρακλείδου ἄνευ τοῦ τ̄ γράψαι, εἴτε τοῦ ὀνόματος ἐκνικήσαντος ἤδη δίχα τοῦ τ̄ γράφεσθαι, εἴτε τὴν τοῦ Ἀρκείσιος πρὸς τὸ Ἄρκος συγγένειαν ἐκδηλοτέραν ποιῆσαι βουλόμενον· ὅτι δὲ ἐλέγετο Ἄρκτος καὶ Ἄρκος, ἐσημειώσατο καὶ ὁ Εὐςάθιος (Ὀδυσσ. Ε, σελ. 223), μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ συνήθεια οὐκ ἀπὸ τῆς Ἄρκτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς Ἄρκου παραλαβοῦσα τὴν Ἀρκοῦδαν. — Στ. 15, Καὶ πλησιάσαντος γενέσθαι γυναῖκα.] Οὕτω γραπτέον εἶναι, ἀντὶ τοῦ, Καὶ πλησιάσαντα γεννῆσαι γυναῖκα, συνῆκε μὲν καὶ ὁ πρὸ ἡμῶν, καίπερ οὐ καταχωρίσας εἰς τὸ κείμενον, δῆλον δὲ καὶ ἐξ ὧν ἔφθημεν ἐξ Ἀριστοτέλους παραθέμενοι. — Στ. 18, Ὠνεῖται ταῦτα.] Τὸν πρεσβύτην καὶ τὴν πίτταν, ἢ ἦν τοῦ πρεσβύτου, καθὰ δῆλον ἐκ τοῦ Πλουτάρχου (Κεφαλ. Ἑλλην. λδ.), ὃς καὶ Πυῤῥίαν ὀνομάζει, τὸν παρὰ τῷ Ἡρακλείδῃ Παρίαν.

ΣΕΛ. 218, στ. 2, Ἐν τῇ ἀποστάσει.] Ἀπόςασις ἐνταῦθα σημαίνει, ὡς ἔδοξέ τισι τῶν πρὸ ἡμῶν, Ἀποθήκην, ἤγουν τόπον ἐπιτήδειον εἰς ἀπόθεσιν καὶ φυλακὴν τῶν εἰσαγομένων πωλήσεως ἕνεκα φορτίων· ἐπεὶ καὶ, Οἰνικαὶ ἀποςάσεις, ἰδίως οὕτω λεγόμεναι, εὕρηνται παρὰ τῷ Σουΐδᾳ (λέξ. Κριός· ἔπιθι καὶ τὰς εἰς Σουΐδαν καὶ Ἡσύχιον διορθώσεις τοῦ Τουπίου, Τομ. Α, σελ. 364). μνημονεύει τῶν Ἀποςάσεων καὶ ὁ τὸν Ἀριςοφάνην (Ἱππ. 997) σχολιάσας. ἦσαν δ' αὗται περὶ τοὺς λιμένας, ᾗ δῆλον καὶ ἐκ τοῦ Στράβωνος (σελ. 794) ἐν οἷς φησι, περὶ τῆς κατ' Αἴγυπτον Ἀλεξανδρείας τὸν λόγον ποιούμενος, « Εἶτα τὸ Καισάριον, καὶ τὸ ἐμπορεῖον, καὶ ἀποςάσεις· μετὰ ταῦτα » τὰ νεώρια μέχρι τοῦ ἑπταςαδίου. ταῦτα μὲν τὰ περὶ τὸν μέγαν λιμένα » κ. τ. λ. ». Καὶ ἡ Ἐξαίρεσις δὲ ταὐτὸν ἔοικε δηλοῦν τῇ Ἀποστάσει· ἦν δὲ « τόπος τις Ἀθήνῃσιν, ἔνθα ὑπεξαιρούμενοι τὰ φορτία ἀπετίθεντο » καθά φησιν ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 347) — ΙΑΣΕΩΝ.] Τὴν Ἴασον, Καρικὴν πόλιν, καὶ τοὺς παρὰ ταύτην Ἰασέας, οὕτως ἐκφέρει καὶ Ἀθήναιος, καί τινα τῶν ἀρχαίων νομισμάτων· Πολύβιος δὲ, Στράβων, καὶ ἄλλοι διὰ διπλοῦ τοῦ σ̄. Στ. 8, Ἰχθυοῦσσα.] Ἔγραψα διὰ διπλοῦ τοῦ σ̄, διὰ τὰ πρόσθεν εἰρημένα (σελ. 354) — Διὰ τὸ κάλλος τῶν.... ἰχθύων.] Ἄμεινον γράφειν, Διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἰχθύων, ὡς γράφεται καὶ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ (Α, σελ. 30). καὶ αὐτὸς δὲ Ἡρακλείδης ἀνωτέρω (σελ. 216) Ὀφιοῦσσαν ἔφη κληθῆναι τὴν Ῥόδον, διὰ τὸ ΠΛΗΘΟΣ τῶν ἐνόντων ὄφεων. — Στ. 11, Μετὰ τοῦ πατρός.] Οὕτως ἐν ἀρχαίᾳ τινὶ ἐκδόσει ὀρθῶς, ἀντὶ τοῦ, Κατὰ τοῦ πατρός. Δαίδαλος δ' ὁ πατὴρ ἦν ὁ δείξας τὴν εἰς τὸν Λαβύρινθον εἴσοδον τῷ Θησεῖ. — Στ. 12, Εἰς Λαβύρινθον.] Γράφε ἐνάρθρως, Εἰς τὸν Λαβύρινθον. — Στ. 18, Καὶ Θηβαίοις, οὖσι φειδωλοῖς, πολλὰ ὤφειλον.] Ἔπιθι τὰ εἰς τὸν Αἰλιανὸν (Ι, ιδ, σελ. 323), σημειωθέντα μοι, περὶ τῶν ἐκ τῆς ἀργίας κακῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΚ ΤΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ.

ΣΕΛ. 221, στ. 1, Ἀντίπατρος, Νικολάου.] Οὐ μόνον ταῦτα μέχρι τοῦ « Ἐπὶ τὴν ὡς ἀληθῶς πατρῴαν ἑςίαν ἐπανελθόντας φιλοσοφεῖν (σελ. 223, « στ. 12) » ἐκ τοῦ Σουΐδα (λέξ. Ἀντίπατρος, καὶ Νικόλαος) ληφθέντα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑξῆς (σελ. 224, στ. 22) ἀπὸ τοῦ, « Καὶ παρακαλέσας οἷα δὴ φι- « λόσοφον » μέχρι τοῦ, « Ἐχρῆτο οὐδὲν χείροσιν ἢ φίλοις (σελ. 228, στ. 18)» ἐκ τῶν Κωνςαντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου περὶ Ἀρετῆς καὶ κακίας ἐπιγραφομένων παρεκβολῶν, κακῶς ὑπέλαβεν ὁ πρῶτος ἐκδοὺς αὐτοῦ Νικολάου εἶναι, τούτῳ μόνῳ χρησάμενος τεκμηρίῳ τῷ ὑπὸ τοῦ Σουΐδα λεχθέντι, ὅτι Νικόλαος ἔγραψε καὶ περὶ τοῦ ἰδίου βίου καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀγωγῆς. εἰκὸς γὰρ τὸν μὲν ὑπὸ Νικολάου γραφέντα βίον ἑαυτοῦ, χρόνου παρανάλωμα γεγονέναι, καθὰ καὶ τὰ πλεῖςα τῶν Νικολάου· τὰ δὲ περὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ παρόντος σωζόμενα ταῦτα, ἧπερ ὀρθῶς ἐσημειώσατο ὁ πρὸ ἡμῶν ἐκδότης, τῶν Νικολάου φίλων ἢ μαθητῶν τινι συγγραφῆναι. διὸ καὶ ἡμεῖς οὐκ ὠκνήσαμεν αὐτὰ τῶν λοιπῶν διαςεῖλαι. — Στ. 7, Ὤνησε δὲ μυρία τούτῳ.] Πρὸς τὸ, Λόγου δεινότητι, ἀναφέρεται τὸ, Τούτῳ. — Στ. 20, Τοῦ Ἰουδαίων.] Τυπογράφων ἀβλεψίᾳ παρελείφθη τὸ δεύτερον ἄρθρον. γράφε τοίνυν, ὡς παρὰ τῷ Σουΐδᾳ γράφεται, Τοῦ τῶν Ἰουδαίων.

ΣΕΛ. 222, στ. 1, Καὶ Πλατωνικός.] Γράφεται παρὰ τῷ Σουΐδᾳ, Ἢ Πλατωνικός. ἔτρεψα δὲ τὸν διαζευκτικὸν εἰς τὸν συμπλεκτικόν· τὸν μὲν γὰρ Περιπατητικὸν οὐδὲν κωλύει καὶ Πλατωνικὸν ἅμα γεγονέναι· ὁ δὲ λέγων ἐν τοῖς ἑξῆς Σουΐδας ζηλωτὴν μάλιςα γενέσθαι Ἀριςοτέλους, διὰ τὸ ποικίλον τῆς περὶ τὸν ἄνδρα παιδείας, οὐκ ἂν εἰκότως, οἱονεὶ διςάζων, Περιπατητικὸν ἢ Πλατωνικὸν, ἐνταῦθά γε τὸν Νικόλαον ὀνομάζοι. — Ἐν βιβλίοις ὀγδοήκοντα.] Ὁ δὲ Ἀθήναιος (σελ. 249) ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα πρὸς ταῖς τέσσαρσι βίβλους συγγεγραφέναι φησὶ τὸν Νικόλαον. — Στ. 4, Πλακοῦντας.] Ἠπόρηται, διὰ τί ὁ μὲν Σουΐδας καὶ ὁ Φώτιος Πλακοῦντας καλοῦσι τοὺς ὑπὸ τοῦ Νικολάου τῷ Καίσαρι πεμπομένους, Φοινικοβαλάνους δὲ, ὅ τε Πλούταρχος καὶ ὁ Ἀθήναιος. καὶ ἔςι φάναι ὅτι παλάθαι φοινίκων ἦσαν τὰ πεμπόμενα σχῆμα ἔχουσαι πλακούντων, οἷαι καὶ παρ' ἡμῖν εἰσι νῦν αἱ τῶν ἰσχάδων παλάθαι, προσεμφερῶς τοῖς πλακοῦσιν ὑπὸ τῶν χωρικῶν κατασκευαζόμεναι, καὶ οἵας τὸ πάλαι, καθὰ φησὶ Θεόφραςος (περὶ φυτῶν, Δ, γ), κατεσκεύαζον οἱ περὶ τὴν Θηβαΐδα κατοικοῦντες, τὸν τῆς κοκκυμηλέας καρπὸν ξηραίνοντες καὶ τὸν πυρῆνα ἐξαιροῦντες. — Ἤγουν μελιτούττας.] Περίγραφε τὰς δύο ταύτας λέξεις, ὡς κακὴν κακῶς προσεθεῖσαν ἑρμηνείαν παρά τινος· λείπουσι γὰρ καὶ ἔν τινι τῶν τοῦ Σουΐδα ἀντιγράφων, ἧ φησιν ὁ Κυςέρος. — Στ. 7, Ἐν τῇ ὅλῃ.]

Παρὰ τῷ Σουΐδᾳ κακῶς, Ἐν τῇ ἄλλῃ. διωρθωσάμην ἐκ τῶν Παρεκβολῶν Οὐαλεσίου (σελ. 414). — Στ. 14, Τραγῳδίας ἐποίει καὶ κωμῳδίας.] Τραγῳδίας Νικολάου, ἐπιγραφομένης, Σωσανίδος, μνημονεύει Εὐστάθιος (Παρεκβ. εἰς Διον. τὸν Περιηγ. 980)· κωμῳδίας δὲ λείψανον ἔοικεν εἶναι τὸ παρὰ τῷ Στοβαίῳ (σελ. 148) Περὶ παρασίτων, ὃ καὶ ἡμεῖς, ἀκολουθήσαντες τῷ πρὸ ἡμῶν ἐκδότῃ, τοῖς λοιποῖς τοῦ Νικολάου λειψάνοις ἐν τοῖς ἑξῆς (σελ. 281) συνετάξαμεν.

ΣΕΛ. 223, στ. 11, Ἐπὶ τὴν ὡς ἀληθῶς πατρῴαν ἑστίαν ἐπανελθόντας φιλοσοφεῖν.] Διωρθωσάμην τὸ τοῦ Σουΐδα, Ἀνελθόντας, τρέψας εἰς τὸ, Ἐπανελθόντας, οὕτω γράψαντος καὶ τοῦ πρὸ ἡμῶν. δήλη δὲ ἄλλως ἡ τῆς γραφῆς ὀρθότης καὶ ἐξ ὧν μικρῷ πρόσθεν εἴρηκε.

ΣΕΛ. 224, στ. 18, Πλακουντίων.] Οὕτως ἔγραψα ἀντὶ τοῦ, Πλακούντων, διὰ τὸ ἐπαγόμενον οὐδέτερον ἄρθρον. — Στ. 19, Δεξιουμένου.] Ἐκ τῶν διαφόρων γραφῶν καὶ σημειώσεων Οἰσχελίου ἀντὶ τοῦ, Ἐξισουμένου. — Στ. 20, Ὅσα παλαιᾶς μνήμης ἀναγνωσμάτων ἐχόμενα.] Ἐκ τῶν αὐτῶν, ἀντὶ τοῦ, Ὅσα παλαιὰν μνήμην ἀναγνωσμάτων ἔχομεν.

ΣΕΛ. 225, στ, 9, Ἥκοντα δὲ τὸν Νικόλαον δεόμενοι.] Οὐκ ἔῤῥωται τὰ τῆς συντάξεως, ἴσως διὰ γραφικὸν ἁμάρτημα· ὤφειλε γὰρ εἶναι, Ἥκοντος τοῦ Νικολάου ἐδεήθησαν. — Στ. 24, Πάλιν διαμεθεὶς.] Ἢ τοῦτο τὸ, Πάλιν, διαγραπτέον, ἢ τὸ ἐχόμενον. — Στ. 26, Ἐξαλλαττόντων.] Ἴσως ἐγέγραπτο, Ἐξαπατώντων.

ΣΕΛ. 226, στ. 10, Ἐπήγετο.] Διωρθωσάμην τὸ σόλοικον, Ἐπῆγε· χρεία γὰρ ἐνταῦθα τοῦ μέσου, Ἐπήγετο, ὅπερ ἀναλύεται εἰς τὸ, Ἐπῆγε μεθ' ἑαυτοῦ. μακρῷ δ' ἂν ἄμεινον ἑλληνίζοις, εἰ γράφοις, Συνεπήγετο, περιελὼν τὸ ἐχόμενον, Ὁμοῦ. — Στ. 13, Θᾶττον δὲ λαμπρότατα ἐφιλοτιμήθη.] Ὁ μὲν νοῦς πρόδηλος· ἡ δὲ λέξις οὐκ ἔῤῥωται, διὰ τοὺς γράψαντας ἴσως. — Στ. 15, Ἡδονῆς δ' (ὃ τάχα τῳ θαυμαστὸν ἂν εἴη) ἡστινοσοῦν κατεφρόνει.] Οὐκ εἶχον ὅπως ἄλλως διορθωσαίμην τὴν παρ' ἅπασιν ἡμαρτημένην ταύτην γραφὴν, « Ἡδονῆς δὲ τάχα τῷ θαυμαστὸν ᾖ, εἴ τινος οὖν κατεφρόνει ». ὁ νοῦς, Ἡδονῆς δὲ (ὃ τάχα τινὶ θαυμαστὸν ἂν δόξειεν) ὁποιασδήποτε κατεφρόνει.

ΣΕΛ. 227, στ. 3, Καὶ ταῖς πρὸς τοὺς ἰδιώτας κοινωνίαις.] Ἐγράφετο, Ἢ ταῖς πρὸς τοὺς κ. τ. λ. — Στ. 6, Ἀλλ' ὅ, τι ἂν ὁμολογήσειε·] Ἐγράφετο, Ἀλλ' ὅ, τι ἂν ὁμολογήσῃ. — Στ. 9, Καὶ διατριβῶν......... πόνου δ' ἀλλότριον.] Ἀσαφῆ ταῦτα, πρὸς δὲ, καὶ διορθώσεως ἀνεπίδεκτα, διὰ τὴν τῶν δύο σελίδων ἔλλειψιν. — Στ. 14, Χρήσεται γὰρ αὐτοῖς ἀφύρτως.] Σημείωσαι τὸ Ἀφύρτως ἐπὶ τοῦ, Ἀσυγχύτως, ἐν οὐδενί πω εὑρεθὲν, ἢ ἐν τῷ παρόντι βίῳ τοῦ Νικολάου, σωζόμενον ἐν τῷ ἐπιῤῥηματικῷ Ἄφυρτα τῆς συνηθείας, ἢ καὶ τὸ ἐπίθετον, Ἄφυρτος, ἐφύλαξε, παρὰ τὸ Φύρω, περὶ οὗ ἔπιθι τὰ σημειωθέντα μοι εἰς τὸν Αἰλιανὸν (σελ. 328). — Στ. 16, Εἰς οὐδὲν ἄτοπον ἐχρήσατο, ἀλλ' εἰς κ. τ. λ.] Οὕτω διωρθώσατο Οὐαλέσιος τὴν ἡμαρτημένην γραφὴν, Εἰς οὐδένα τρόπον ἐχρήσατο ἀλλ' εἰς· ἧγε μὴν ἔχοις ἂν καὶ οὕτω διορθοῦν, « Εἰς οὐδὲν πρότερον ἐχρήσατο ἀλλ', ἢ εἰς » παραβάλλων τῇ ἑξῆς (σελ. 254, στ. 21) φράσει.

ΣΕΛ. 228, στ. 1, Τῶν ἐν Ῥώμῃ, εἰς ὧν οὐδαμῶς ᾔει.] Ἐγράφετο

ἀσυναρτήτως, Τῶν ἐν Ῥώμῃ οὐδαμῶς ᾔει, ὡς δῆλον αὐτόθεν εἶναι παραλελεῖφθαί τι τοῖς ἀντιγραφεῦσι. τοῦτο δὲ ὁ μὲν Οὐαλέσιος ἀνεπλήρου οὕτως, Τῶν ἐν Ῥώμῃ, ὧν εἰς τὰς οἰκίας οὐδαμῶς ᾔει· ἡμεῖς δὲ ἱκανὰς εἶναι τὰς δύο μόνας λέξεις, Εἰς ὧν, ὑπειλήφαμεν, ἀναμνησθέντες τὸ τοῦ Σταγειρίτου, « Τὸ δι' ὀλίγων γινόμενον μάτην διὰ πολλῶν γίνεται ». — Στ. 10, Ἀπολείπων.] Ἔτρεψα τὸν ἀόριςον, Ἀπολιπὼν, εἰς τὸν ἐνεςῶτα. — Στ. 13, Φυομένους.] Παρείληφα τὴν τοῦ Οὐαλεσίου διόρθωσιν, ἀντὶ τοῦ, Φυομένοις.

ΣΕΛ. 229, στ. 19, Ἐπὶ Ἀρταίου.] Οὕτω διωρθοῦσθαι παραινεῖ Οὐαλέσιος, ἀντὶ τοῦ, Ἐπὶ Ἀρβάκου· δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐχομένων. — Στ. 25, Νάναρον.] Νάναρον γραπτέον εἶναι ἀντὶ τοῦ Νάνυβρον, οἵ τε πρὸ ἡμῶν συνῆκαν, καὶ μαρτυρεῖ τὰ ἐχόμενα.

ΣΕΛ. 230, στ. 8, Εἴτις αὐτῷ Παρσώνδην συλλαβὼν ἄγοι.] Ἐγράφετο Ἄγῃ· ἴσως ἐξ ἑτέρας γραφῆς, τῆς Ἀγάγῃ. — Στ. 13, Βοῇ τε καὶ ἀλαλητῷ χρῆσθαι.] Ἐγράφετο κάκιςα, Βοῇ τε ἀλαλήτῳ χρῆσθαι, ὅπερ διωρθωσάμην τῇ προσθήκῃ τοῦ, Καὶ, καὶ τῇ τροπῇ τοῦ ἐπιθέτου εἰς οὐσιαςικόν. Ἀλαλητὸς δέ ἐςιν ὁ θόρυβος, καθὰ ἐῤῥέθη καὶ ἐν ταῖς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σημειώσεσι (σελ. 121). — Ὡς δὴ τὰ θηρία σοβήσων.] Ἐγράφετο, Σοβήσειν. — Στ. 25, Οἰνόν τε ἥδιςον πίνειν ἐπέχεον.] Ἔγραψα, Ἐπέχεον, ἀντὶ τοῦ, Ὑπέχεον.

ΣΕΛ. 231, στ. 3, Ὑπ' ἐμοῦ πάλαι ἔπαθες.] Ἐγράφετο κακῶς, Ὑπὲρ ἐμοῦ κ. τ. λ. — Στ. 13, Καθυπεςιβισμένος.] Ὑπογεγραμμένος τῷ Στίβι, περὶ οὗ ἔπιθι τὰ εἰς τὸν Ἡλιόδωρον (σελ. 355) σημειωθέντα μοι. — Στ. 19, Τὴν Μύλιττα.] Παρείληφα ἐξ Ἡροδότου (Α, ρλα.), δόξαν τοῦτο καὶ τῷ ἐμῷ φίλῳ Κλαυερίῳ, τὸ, Μύλιττα, ἀντὶ τῆς προτέρας γραφῆς, Μόλιν. — Στ. 20, Τὸν τὰς μουσουργοὺς πεπιςευμένον.] Περὶ τοῦ πλήθους τῶν παρὰ τοῖς βαρβάροις μουσουργῶν, ἔπιθι τὸν Σουΐδαν (λέξ. Μουσουργοί). — Στ. 22, Κισηρίσας.] Κισηρίζω, ἢ Κισσηρίζω (διφορεῖται γὰρ τὰ τῆς γραφῆς), ἐςὶ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ διὰ συνθέτου λέξεως λεγόμενον Κισσαροκαθαρίζω, τουτέςι διὰ Κισσήρεως, (ἣν ἡ αὐτὴ συνήθεια Κίσσαρον, ἢ Κισσάριον οὐδετέρως, ἢ Ἐλαφρόπετραν, καλεῖ) λεαίνω καὶ λαμπρύνω, τὸν ῥύπον ἀποξύων.

ΣΕΛ. 232, στ. 2, Ναναρῳ.] Ἐγράφετο κἀνταῦθα Νανύβρῳ, εἴτε τῶν ἀντιγραψάντων, εἴτ' αὐτοῦ Νικολάου ἀβλεψίᾳ. — Στ. 19, Πέμπει τινὰ τῶν πιςοτάτων ἄγγαρον.] Γραπτέον ἴσως τὴν τελευταίαν λέξιν, Ἀγγάρων, εἰ καὶ Σουΐδας (λέξ. Ἄγγαρος), αὐτὸ τοῦτο παρατιθεὶς τὸ χωρίον, κατ' αἰτιατικὴν γράφει. περὶ δὲ τῶν παρὰ Πέρσαις ἡμεροδρόμων, τῶν ἰδίως Ἀγγάρων, ἢ Ἀσανδῶν, καλουμένων, ἔπιθι τὸν Ἡρόδοτον (Η, ϟη) καὶ τὸν Ξενοφῶντα (Κύρ. παιδ. Η, ς). ἡ δὲ λέξις Περσικὴ, πολιτογραφηθεῖσα τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι· παρ' ἣν οἱ μεταγενέςεροι καὶ ῥῆμα ἐσχημάτισαν τὸ, Ἀγγαρεύω, ᾧ πρῶτος ἔοικε χρήσασθαι Μένανδρος, καὶ χρώμεθα μέχρι δεῦρο ἐν τῇ συνηθείᾳ, ἐπὶ τοῦ ἄκοντά τί τινα καὶ ἀμισθὶ καθυπηρετεῖν βιάζομαι. — Στ. 22, Οὐδαμοῦ ἔφη.] Ἐγράφετο ἡμαρτημένως μετὰ τοῦ

συνδέσμου, Καὶ οὐδαμοῦ ἔφη.—Στ. 29, Λαβόμενον.] Ἐγράφετο σολοίκως, Λαβόμενος.

ΣΕΛ. 233, στ. 2, Πεπονθέναι γὰρ ἄν..... εἰ μὴ βασιλεὺς ὁ δεσπότης αὐτοῦ ὑπερέσχε τὴν δεξιάν.] Προσέθηκα τὸν, Ἂν, τρέψας καὶ τὸ, Ὑπέρσχοι, εἰς τὸ, Ὑπερέσχε. — Στ. 6, Ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα.] Τοσαύτας ἀριθμεῖ καὶ ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας Κτησίας (παρ' Ἀθην. ΙΒ, σελ. 530) τὰς μουσουργοὺς τοῦ Νανάρου, ὃν ἐκεῖνος Ἄνναρον ὀνομάζει. — Στ. 14, Ἆρα καὶ βούλει.] Ἴσως γραπτέον, Ἆρα γε βούλει. — Στ. 26, Ἔνθα ἦν ὁ βασιλεὺς, δείκνυσιν αὐτῷ ὁ ἄγγαρος.] Προσέθηκα δὶς τὸ ἄρθρον. — Στ. 27, Ἐν ἀγνοίᾳ γενόμενος.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐαλεσίου, ἀντὶ τοῦ, Ἐν ἀνοίᾳ γενόμενος. — Στ. 30, Ἤ τοι ἀνάγκη.] Ἐγράφετο, Ἤτοι ἀνάγκη. — Στ. 31, Ἔτλην..... ζῶν.] Γραπτέον, Ζῆν, ἀντὶ τοῦ Ζῶν· πρὸς γὰρ ἀπαρέμφατον φιλεῖ φέρεσθαι τὸ Τλῆμι, οἷον (Ἀριστοφάν. Πλούτ. 280),

.... Φράσαι δ' οὔπω τέτληκας ἡμῖν.

Στ. 33, Ἔπειτα δὲ Νάναρον.] Ἄμεινον γράφειν, Ἔπειτα καὶ Νάναρον, ἢ, Ἔπειτα δὲ καὶ Νάναρον, διὰ τὸ προηγησάμενον, Ἅμα.

ΣΕΛ. 234, στ. 5, Καὶ ὁ βασιλεὺς ἀφίκετο.] Προσέθηκα τὸ ἄρθρον. — Στ. 13, Τέλος.] Σημείωσαι, ὃ καὶ πρὸ ἡμῶν ἐσημειώσατο ὁ Οὐαλέσιος, τὸ Τέλος, ἐνταῦθά τε κἀν τοῖς ἑξῆς, ἐπὶ τῆς ψήφου τεταγμένον. ταύτην ἡ συνήθεια, Τέλος τῆς κρίσεως, ἢ, Ἀπόφασιν τοῦ κριτοῦ, λέγει. — Στ. 17, Καὶ ἀργυροῦ νομίσματος κ. τ. λ.] Ἴσως γραπτέον, Καὶ Παρσώνδη ἀργυροῦ νομίσματος· εἰκὸς γὰρ παραλελεῖφθαι τοῖς ἀντιγραφεῦσι τὸ ὄνομα τοῦ Παρσώνδου, ἢ δῆλόν ἐστι καὶ ἐκ τῶν ἐχομένων, « Παρσώνδῃ δὲ, ποινὴν ὧν ἔδρασεν, » ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου ».

ΣΕΛ. 235, στ. 6, Καὶ εὗρε, καὶ ἠμύνατο.] Ἠμύνατο δὲ καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα Ἀρταῖον Παρσώνδης· περὶ ὧν ἀναγνώτω ὁ βουλόμενος Διόδωρον τὸν Σικελιώτην (Β, λγ). — Στ. 9, Ἐπεὶ πλησίον γίνεται ὁ ἀνήρ.] Προσέθηκα τὸ ἄρθρον. — Στ. 18, Ὁ δὲ οἷα δὴ θαῤῥύνας αὐτόν.] Ἴσως ἐξαλειπτέαι αἱ δύο λέξεις, Οἷα δή. — Στ. 32, Τοῦτ' οὖν μεθέντι.] Ἄμεινον γράφειν κατ' αἰτιατικὴν, Μεθέντα.

ΣΕΛ. 236, στ. 9, Σύ τε πάντων.... καὶ εἴης μακαρία.] Ἔτρεψα τὸν, Δὲ, εἰς τὸν Τὲ, καὶ τὸ, Ἧς, εἰς τὸ, Εἴης. — Στ. 11, Πεῖραν λάβοις..... τὸ ξίφος ᾔτει.] Περιττῶς καὶ συγκεχυμένως ἐγράφετο ταῦτα ὧδε, « Πεῖραν » λάβοις, ἀλλὰ γάρ μοι παρῄνεσας τοιοῦτον γενέσθαι. Ταῦτα γράψας ὑπὸ » τῷ προσκεφαλαίῳ τίθησιν· εἰς ᾅδου ἀπιὼν ἀνδρείως. σὺ γάρ μοι παρῄνεσας τοιοῦτον γενέσθαι. καὶ τὸ ξίφος ᾔτει ». διωρθωσάμεθα, ὡς ἐνεδέχετο ἀρκούντως, πρὸς τὸ εὐσύνετον. — Στ. 18, Καὶ τὴν βασιλείαν ἔχειν.] Προσέθηκα τὸ ἄρθρον. — Στ. 23, Ἐβασίλευεν.] Εἰς τοῦτο ἔτρεψα τὸ, Ἐβασίλευσεν. — Στ. 24, Οἱ δὲ ἄνδρες ἤδη κατέλιπον τὰς γυναῖκας ὑπὸ ζηλοτυπίας κ. τ. λ.] Οὐ συνᾴδει τὰ λεγόμενα τοῖς παρὰ τῷ Ἀπολλοδώρῳ (Α, θ) μεμυθολογημένοις περὶ τῶν Λημνίων γυναικῶν. ἐνδέχεται τοίνυν ἐξ ἑτέρων μυθογράφων αὐτὰ παραλαβεῖν τὸν Νικόλαον, ὡς ὑπείληφε καὶ ὁ πρὸ ἡμῶν ἐκδότης (ἐπεὶ μήθ' Ὅμηρος οἶδε τὸν εἰς τοὺς Λημνίους ὑπὸ τῶν γυ-

ναικῶν τολμηθέντα φόνον)· ἐνδέχεται δὲ καὶ τὴν γραφὴν ἡμαρτῆσθαι τοῖς ὕστερον, ὡδί πως ἔχουσαν τέως, Τοὺς δὲ ἄνδρας ἤδη κατέκτειναν (ἢ Κατέλυσαν) αἱ γυναῖκες ὑπὸ ζηλοτυπίας.

ΣΕΛ. 237, στ. 15, Κωλυούσης.] Ἀντὶ τῆς ἡμετέρας ταύτης διορθώσεως ἐγράφετο, Καλούσης, ὃ κακῶς διωρθοῦτο Οὐαλέσιος γράφων, Ἀνακαλούσης. — Στ. 26, Ὁ βασιλεύσας πρῶτος τῶν Τρώων.] Ἐγράφετο, Ὁ βασιλεὺς πρῶτος τῶν Τρώων, ἀπεναντίως τῇ τῶν Ἑλληνιζόντων χρήσει. — Στ. 31, Ἤσχυνεν.] Ἐπὶ τῆς παρανόμου μίξεως τὸ Ἤσχυνεν, καθὰ καὶ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ, Ἐντροπίασεν· ὃ δὴ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ. 312) σεσημείωται.

ΣΕΛ. 238, στ. 6, Τὰ κτήματα.] Τὰ κτήνη ἐκδεκτέον ἐνταῦθα, καθὰ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ· — Στ. 9, Πολλὰς δὲ στρατείας.] Ἀνθυπέβαλον τῷ, Στρατιάς, τὸ, Στρατείας, περὶ οὗ ἔπιθι τὰ εἰς τὸν Ἡλιόδωρον (Μέρ. Β, σελ. 296) εἰρημένα. — Στ. 11, Κράβον.] Κράμβον γράφει ταύτην ὁ Σουΐδας (λέξ. Μόξος)· ἣν ὁ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότης τὴν αὐτὴν εἰκάζει εἶναι τῇ παρὰ τῷ Στράβωνι (σελ. 666) καλουμένῃ Κραμβούσῃ, πόλει Λυκίας. — Στ. 17, Τιμὴν ἔταξεν.] Ἐπὶ τοῦ Ηὔξατο, τουτέστιν ὑπέσχετο, ἐνταῦθα τὸ Ἔταξεν· καθὰ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμὲν, « Ἔταξε νὰ πέμπῃ κατ' ἔτος δύο λαμπάδας » εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον ». ἡ αὐτὴ δὲ συνήθεια καὶ Τάγμα, καὶ Τάξιμον, λέγει τὴν Εὐχήν. ὅθεν καὶ ὁ Ἡσύχιος « Εὐχὰς, τάγματα » φησίν, ὃ μὴ συνέντες οἱ κριτικοὶ, ἄλλος ἄλλως διορθοῦν ἐπεχείρησαν (ἔπιθι τὰς εἰς τὸν Ἡσύχ. σημ. Τομ. Α, σελ. 1537, καὶ τὰς Εὐνίου εἰς τὸν Ὅμηρον Ἰλιάδ. Β, 525, σημ.). ἔστι δὲ καὶ ἀρχαιοτέραν χρῆσιν τοῦ Τάγματος παραθέσθαι ἐξ Ἀριστοτέλους (Οἰκονομ. Β, σελ. 594), ἐν οἷς περὶ Διονυσίου τοῦ Σικελίας τυράννου φησὶν, ὅτι τῶν γυναικῶν « ἐκέλευσε τὴν βουλομένην χρυσοφορεῖν » τάγμα τι ἀνατιθέναι ἐν τῷ ἱερῷ ». οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τῶν ἱερῶν τὸ Τάγμα καὶ τὸ Τάσσω, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης ἁπλῶς ἐπαγγελίας καὶ ὑποσχέσεως, οἷον (Ἐρωτοκρίτ. σελ. 30),

Τριάντα πέμπει πᾶσα ἀργὰ, καὶ τάσσει τως καὶ δῶρα.

Στ. 19, Καμβλίτας.] Τοῦτον Κάμβλητα ὁ Ἀθήναιος (σελ. 415), παρὰ τὴν Κάμβλης εὐθεῖαν, ὀνομάζει· Κάμβητα δὲ ὁ Αἰλιανὸς (Α, κζ), παρὰ τὴν Κάμβης. — Στ. 21, Ἐπιθύσαντα καταφαγεῖν.] Οὐκ ὤκνησα τρέψαι τὸ, Ἐπιθυμήσαντα, εἰς τὸ, Ἐπιθύσαντα, ἀνθ' οὗ ὁ Ἀθήναιος (σελ. 415) τῷ, Κατακρεουργήσαντα, ἐχρήσατο. — Στ. 30, Ἀμυθαονιδῶν.] Οὕτως ἔγραψα ἀντὶ τοῦ, Ἀμαθαονιδῶν· δῆλον δὲ οὐ μόνον ἐκ τῆς Λατινικῆς μεταφράσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς μυθολογίας· Ἀμυθάων γὰρ ἐκαλεῖτο ὁ τοῦ γένους ἀρχηγός. — Τὸ παλαιὸν.] Οὕτω γραπτέον, καὶ οὐχ ὡς ἐγράφετο τοῖς πρὸ ἡμῶν, ἐν τρισὶ λέξεσι, Τὸ πάλαι ὄν.

ΣΕΛ. 239, στ. 2, Αἰακίδῃσι.] Ἐκ τοῦ Σουΐδα (λεξ. Ἀλκή) ἡ γραφὴ, ἀντὶ τοῦ, Αἰακίδαισι. — Στ. 3, Ἀμυθαονίδαις] Καὶ αὖθις κακῶς ἐγράφετο Ἀμαθαονίδαις, ἢ δῆλον κἀκ τοῦ Σουΐδα (λεξ. Ἀλκή). — Πλοῦτον δέ περ Ἀτρείδῃσι.] Οὕτω καὶ Σουΐδας, ἀντὶ τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, Πλοῦτον δὲ παρ' Ἀτρείδῃσι. — Στ. 8, Ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ συνεπήγετο.] Ἔλιπεν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἡ τελευταία λέξις, ἀνθ' ἧς ὁ πρῶτος ἐκδοὺς τὸν Νικόλαον,

ἀναπληρῶν διωρθοῦτο, Ἦγε μεθ' ἑαυτοῦ. ταύτης τῆς διορθώσεως, καίπερ οὐδὲν πλέον δηλοῦσα ἡ ἡμετέρα, πολλῷ προέχει βραχύτητι, ἧς μάλιςα καταςοχάζεσθαι χρὴ τοὺς τὰς γραφικὰς ἁμαρτίας ἐπανορθοῦντας. — Στ. 16, Τῶν δὲ υἱῶν.] Παρὰ τῷ Σουΐδᾳ (λέξ. Λυκάων) γράφεται, Τῶν δὲ υἱῶν αὐτοῦ. — Στ. 20, Ἱερείου.] Ἐκ τοῦ Σουΐδα (Αὐτ.), ἀντὶ τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, Ἱεροῦ. — Στ. 21, Ῥαγέντων.] Παρὰ τῷ Σουΐδᾳ (Αὐτ.], Ἐκραγέντων. — Στ. 23, Ὅτι ὁ Ἱππομένης.] Παράθες τοῖς ἀνωτέρω (σελ. 249) σημειωθεῖσι περὶ Ἱππομένους τὰ παρόντα.

ΣΕΛ. 240, στ. 2, Δείσασα μή μιν κατείπῃ.] Ἐκ τοῦ Σουΐδα (λέξ. Ἀταλάντη) τὸ, Κατείπῃ, ἀντὶ τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, Κατείπει. — Στ. 3, Προδιαβάλλει] Διωρθωσάμην τὸ ἡμαρτημένως ἐνταῦθά τε καὶ παρὰ τῷ Σουΐδᾳ (Αὐτ.) γραφόμενον, Προσδιαβάλλει. — Στ. 7, Ἐχθρὸν ὄντα ἐκείνῳ.] Ἐκ τοῦ Σουΐδα (Αὐτ.) τὸ Ἐκείνῳ, ἀντὶ τοῦ, Κἀκείνῳ. — Στ. 11, Τὸν θεὸν ἐρέσθαι.] Προσέθηκα τὸ ἄρθον· ὡρισμένον γὰρ θεὸν λέγειν βούλεται, τὸν Ἀπόλλωνα. — Στ. 18, Καὶ τὴν τότε κριθεῖσαν.] Ἴσως γραπτέον, Καὶ τὴν τότε κρίσιν αὐτοῦ, τοῦ Λυκούργου δηλαδὴ, κρίναντος ἑαυτὸν διεργάσασθαι. — Στ. 27, Καὶ ςιβεύειν ἐν ὄρεσι.] Ἔτρεψα τὸ, Στιβεύων, εἰς τὸ, Στιβεύειν, τοῦτο βουλομένης τῆς τοῦ λόγου συντάξεως, καὶ παραινέσαντος τοῦ προτέρου ἐκ[illegible]ου.

ΣΕΛ. 241, Στ. 2, Οἵδέ γέ τοι.] Οὕτως ὁ Σουΐδας (λέξ. Λυκοῦργος), ἀντὶ τοῦ, Οἱ δή τε. — Στ. 3, Ἐναντίως.] Ἐκ τοῦ Σουΐδα καὶ αὕτη ἡ γραφὴ, ἀντὶ τοῦ, Ἐναντίον. — Στ. 8, Καταλαβὼν ἐσπάραττε.] Παρὰ δὲ τῷ Σουΐδᾳ γράφεται, Καταβαλὼν ἐσπάραττε.

ΣΕΛ. 242, στ. 5, Ἁλουργῆ.] Ἐλλειπτικῶς τοῦ ἱμάτια. ὁ δὲ Σουΐδας (λέξ. Μάγνης), Ἁλουργεῖ, κατὰ δοτικὴν ἑνικὴν, γράφει, πρὸς τὸ, Κόσμῳ, συνάπτων. — Στ. 6, Στροφίῳ] Ἐγράφετο, ὡς καὶ παρὰ τῷ Σουΐδᾳ, Στρόφῳ, ἀνθ' οὗ παρείληφα τὸ Στροφίῳ, ἑτέρων διορθωσαμένων. — Στ. 7, Τούτου δὲ πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι.] Παρὰ δὲ τῷ Σουΐδᾳ, Τούτου μὲν καὶ ἄλλοι πολλοί. Στ. 10, Οἱ δὲ τούτων συγγενεῖς.] Τῶν γυναικῶν δηλαδή. παρείληφα τὴν ἑτέρων διόρθωσιν ἀντὶ τῆς προτέρας γραφῆς, Οἱ δὲ τούτου συγγενεῖς. — Στ. 17, Τέλος δὲ.] Παρὰ δὲ τῷ Σουΐδᾳ, Τέλος δὲ καί. — Στ. 19, Σαδυάττης.] Κακῶς Ἀλυάττην τοῦτον ὀνομάζει Σουΐδας (λέξ. Ἀλυάττης). — Στ. 24, Δασκύλιον.] Γράφεται καὶ διὰ διφθόγγου, Δασκύλειον. ἔςι δὲ πόλις Βιθυνίας, Δασκέλι τανῦν ὀνομαζόμενον, ὥς φησιν ὁ Μελέτιος — Στ. 30. Σαδυάττεω υἱός.] Ἄρδυος μὲν οὖν, ἤ φησιν Ἡρόδοτος (Α, ις). — Στ. 31, Εἰς ἄνδρας.] Διορθωσάμην ἐκ τοῦ Σουΐδα (λέξ. Ἀλυάττης), ἀντὶ τοῦ, Εἰς ἄνδρα.

ΣΕΛ. 243, στ. 1, Καὶ δικαιότατος.] Παρὰ δὲ τῷ Σουΐδᾳ (Αὐτ.) γράφεται, Καὶ δικαιότατος, καὶ ἀνδρικώτατος. — Στ. 4, Παρήγγειλε.] Διωρθωσάμην ἐκ τοῦ Σουΐδᾳ (Αὐτ. καὶ λέξ. Κροῖσος), ἀντὶ τοῦ, Περιήγγειλε. — Στ. 11, Ἔμπορον.] Ἐκ τοῦ Σουΐδα (λέξ. Κροῖσος), ἀντὶ τοῦ, Ἔπαρχον. — Στ. 20, Παμφάης.] Ὀρθῶς ἐνταῦθα γράφεται, Παμφάης, παροξυτόνως, περὶ οὗ ἔπιθι τὰ εἰρημένα μοι εἰς τὸν Αἰλιανόν (σελ. 307).

ΣΕΛ. 244, στ. 12, Λυδῶν δὶς ἑπτά.] Ἡρόδοτος (Α, πς), Λυδῶν δὶς ἑπτὰ παῖδας, φησί. καὶ ἴσως τοιαύτη ἦν καὶ παρὰ τῷ Νικολάῳ ἡ γραφή. —

Ὡς δὲ ἐθεάσαντο Λυδοί.] Ἄμεινον γράφειν ἐνάρθρως, Οἱ Λυδοί. — Στ. 17, Τῆς πρὸς τοὺς ἀρχομένους φιλίας.] Διορθωτέον εἶναί φησιν Οὐαλέσιος, τῆς παρὰ τῶν ἀρχομένων φιλίας. — Στ. 30, Ἡ σὴ εὐσέβεια.] Οὐκ ἔῤῥωται τὸ χωρίον· ὤφειλε γὰρ κἀνταῦθα, ὡς ἐν τοῖς ἐχομένοις, πευσικῶς εἰπεῖν, Ποῦ ἐςιν ἡ σὴ εὐσέβεια; ἢ, Εἰς τί χρήσιμος ἡ σὴ εὐσέβεια; τουτέςι τί σε ὠφέλησε τὸ εὐσεβῆ γεγονέναι, ἐπειδὴ τοιούτῳ ὄντι οὐκ ἀμύνουσιν οἱ θεοί;

ΣΕΛ. 245, στ. 4, Οἴκτου πάντα ἀνέπλησεν.] Ἔτρεψα τὸ, Ἐνέπλησεν, εἰς τὸ, Ἀνέπλησεν· τὸ μὲν γὰρ ἐπὶ τῆς κυρίας σημασίας τάττει ἡ χρῆσις, οἷον, « Ἐνέπλησε τὸν ἀσκὸν ὕδατος »· τὸ δὲ Ἀναπλήθειν ταῖς τροπικαῖς μᾶλλον ἐννοίαις ἁρμόζει (ἔπιθι τὰ σημειωθέντα ἀνωτέρω, σελ. 350). — Στ. 7, Ἀλλὰ προσδέχου με ταχύ.] Ἔτρεψα τὸ, Μοι, εἰς τὸ, Με. — Στ. 22, Καὶ μὴ συναπόλοιτο.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐαλεσίου, ἀντὶ τοῦ, Καὶ μὴ συναπόλλυται. — Στ. 29, Ἔντονόν τι φθεγξαμένη.] Ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ Στιχηρὸν, Ἔμμετρον, τὸ Ἔντονον ἐνταῦθα· ἐφ' ἧς οὔπω κατεχωρίσθη ἐν τοῖς Λεξικοῖς. δῆλον δὲ καὶ ἐξ Ἡροδότου (Α, μζ), « Ἡ Πυθίη ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ » λέγει τάδε » Τόνον λέγοντος τὴν ποιητικὴν τοῦ λόγου σύνθεσιν. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ῥῆμα Ἐντείνειν ἐπὶ τοῦ Στιχουργεῖν τετάχθαι οὐκ ἔςιν ὅςις ἠγνόηκεν.

ΣΕΛ. 246, στ. 6, Ἀνακαλεῖται πάλιν Σόλωνα.] Ἴσως ἐγράφετο, Ἀνακαλεῖται τὸν Σόλωνα· πλὴν εἰ μή τι ἐξεῤῥύη τοῦ χωρίου, πρὸς ὃ συνάπτοιτο τὸ Πάλιν. — Στ. 13, Ἐξημμένην.] Ἴσως Ἐξημμένη· σπάνιος γὰρ ἡ πρὸς αἰτιατικὴν σύνταξις τοῦ, Πρόσειμι. — Στ. 16, Χειμὼν.... ἐξ ἠοῦς.] Ἢ τοπικῶς ἐκδεκτέον τὸ Ἐξ ἠοῦς, τουτέςιν, ἐκ τῆς Ἀνατολῆς ἤρξατο ὁ χειμὼν, ἢ χρονικῶς καὶ ταυτοσήμως, τῷ Ἕωθεν, ἤγουν ἀπὸ πρωΐας, ὡς ἐξεδέξαντο καὶ οἱ μεταφράσαντες Λατινιςί. ἐνδέχεται μέντοι οὐδέτερον τούτων ἀληθὲς εἶναι, ἀλλ' ἡμαρτῆσθαι τὴν γραφὴν, οὖσαν τὸ πάλαι, Χειμὼν ἐξαίσιος, καθὰ καὶ Πλάτων καὶ Ξενοφῶν καὶ Ἀριςοτέλης, καὶ πλεῖςοι ἄλλοι φιλοῦσιν ἐπιθετικῶς συνάπτειν τὸ Ἐξαίσιος τῷ Χειμῶνι. — Στ. 18, Νεφούμενος πάντοθεν.] Διέγραψα τὴν ἄρνησιν, ἣν πολλάκις οἱ ἀντιγραφεῖς ἀβλεπτοῦντες οὐ μόνον παραλείπουσι, καθά μοι εἴρηται ἐν ταῖς εἰς τὸν Ἱπποκράτην (Περὶ ἀέρ. ὑδ. τόπ. Τόμ. Β, σελ. 45) σημειώσεσιν, ἀλλὰ καὶ προστιθέασιν, οὐδὲν δέον, μετὰ τὰς εἰς ΟΣ ληγούσας λέξεις. — Στ. 23, Καὶ καταπατουμένοις.] Προσέθηκα τὸν σύνδεσμον. — Στ. 30, Καὶ ἀναμένειν.] Οὐκ ἀπιθάνως ὁ πρὸ ἡμῶν ἐκδότης γραπτέον εἶναι, Κελεῦσαι ἀναμένειν, ὑπείληφεν. Τόν γε μὴν Ζωροάςρην, Πέρσαι ἀπ' ἐκείνου διεῖπαν..... βεβαιωσάμενοι.] Οὐκ ἔῤῥωται τὸ χώριον. Οὐαλέσιος ᾤετο γραπτέον εἶναι, Τὸν γε μὴν Ζωροάστρην αἰδούμενοι Πέρσαι κ. τ. λ.

ΣΕΛ. 247. στ. 12, Ἐπήγετο.] Διωρθωσάμην τὸ κακῶς γεγραμμένον, Ἀπήγετο. — Στ. 14, Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι περὶ ταῦτα ἦσαν κ. τ. λ.] Ὅλον τουτὶ τὸ διήγημα μέχρι τοῦ, « Δίδωσι τῷ Φαυςύλῳ (σελ. 249, στ. 17) » καὶ τὸ ἐχόμενον, « Ὅτι τοῦ Ῥωμύλου » μέχρι τέλους (σελ. 250), εὕρηνται ὡς εἰπεῖν ἀπαραλλάκτως παρὰ τῷ Ἀλικαρνασσεῖ Διονυσίῳ (Ῥωμαϊκ. Ἀρχαιολογ. Βιβλ. Α, πβ-πδ, καὶ Βιβλ. Β, λβ-λδ), εἴτε τοῦ Νικολάου ταῦτα παρὰ τοῦ Διονυσίου λαβόντος, ὡς οἱ πλείους ὑπέλαβον, εἴθ', ὃ καὶ πιθανώτερον ἔμοι γε φαίνεται, τῶν ἀντιγραφέων τὰς ἐκ τοῦ Διονυσίου ταῖς ἐκ τοῦ

Νικολάου

Νικολάου παρεκβολαῖς ἐγκαταμιξάντων. οὐδὲ γὰρ εἰκὸς, οὕτως ὑπόγυιον Διονυσίου συγγράψαντος (κατὰ γὰρ τοὺς αὐτοὺς, ἢ γοῦν οὐ πολλῷ διεστηκότας ἀλλήλων, ἤκμασαν ἀμφότεροι χρόνους) τὸν Νικόλαον αὐταῖς λέξεσι τὰ ἐκείνου εἰς τὴν ἰδίαν μετενεγκεῖν ἱστορίαν, ἄνδρα τοῦ καθήκοντος προνοούμενον, ἄλλως τε καὶ Διονυσίου οὐ χεῖρον συγγράφειν οἷόν τε ὄντα. — Φαυστύλος.] Ἐνταῦθα καὶ δι' ὅλου τοῦ διηγήματος, ἀντὶ τοῦ Φαίστυλος ἔγραψα, καθὰ φέρεται παρὰ τῷ Διονυσίῳ, Φαυστύλος. ἔστι γὰρ Ῥωμαϊκὸν τὸ ὄνομα Faustulus ὑποκοριστικοῦ τύπου, ὡς ἄν τις ἐξελληνίσαι βουλόμενος εἴποι, Εὐτυχύλος, παρὰ τὸ Faustus, ὅ ἐστιν Εὐτυχής. — Στ. 15, Ἀμόλιον.] Ἐγράφετο κακῶς, Αἰμύλιον, ὃ μετεκόσμησα εἰς τὸ Ἀμόλιον, καθὰ γράφεται καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. ὁ δὲ Διονύσιος, Ἀμούλιον, γράφει. — Στ. 21, Φερόμενον.] Ἑτέρων διορθωσάντων παρὰ τῷ Διονυσίῳ, παρείληφα τὴν γραφὴν, ἀντὶ τοῦ, Λεγόμενον.

ΣΕΛ. 248, στ. 1, Εἰ μὴ λέξει τὰς ἀληθείας.] Ἐγράφετο, Τῆς ἀληθείας· ὅθεν ὁρμηθεὶς ὁ Οὐαλέσιος διωρθοῦτο, Τὰ τῆς ἀληθείας. προειλόμην μέντοι ἀποκαταστῆσαι τὴν παρὰ τῷ Διονυσίῳ τῷ Ἀλικαρνασσεῖ φερομένην γραφὴν, Τὰς ἀληθείας· καὶ γὰρ οὐ μόνον τὸ ἑνικὸν, Λέγειν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ καὶ τὸ πληθυντικὸν, Λέγειν τὰς ἀληθείας, δόκιμόν ἐστιν, ὃ καὶ Σουΐδας (λέξ. Ἀλήθεια) ἐπεσημειώσατο. ἡ δὲ χρῆσις, ἣν οὐδ' ἡ νῦν συνήθεια ἀπέσραπται, παρὰ Μενάνδρῳ μάλιστα καὶ Φιλήμονι τοῖς Κωμικοῖς. — Στ. 27, Ἐπιστρέψας κατήγορος γίνεται.] Ἀντὶ τοῦ Ἐπιστρέψας, φέρεται ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων Διονυσίου, Ἐπιτρέψας, οὐκ ὀρθῶς. οὐχ ἧττον δ' ἡμάρτηται καὶ ἡ μετὰ τὸ, Ἐπιστρέψας, στίξις· ὁ γὰρ νοῦς, Ἐπιστραφεὶς ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἣν ἐστέλλετο, ἢ, Μεταβαλὼν τὴν γνώμην, κατήγορος γίνεται κ. τ. λ.

ΣΕΛ. 249, στ. 10, Νομέτωρ.] Ἐγράφετο ἐνταῦθα Νεμέτωρ. παρὰ δὲ τῷ Διονυσίῳ δι' ὅλου, Νομίτωρ. — Στ. 30, Καινίνη, καὶ ἄλλαι.] Ἐγράφετο κακῶς Κησίνη. παρὰ δὲ τῷ Διονυσίῳ φέρεται, Καινίνη, καὶ Ἄντεμνα, καὶ Κρουστομερία, ὡς εἶναι τὰς πάσας πόλεις τρεῖς. — Στ. 31, Πρόφασιν μὲν..... τὸ μὴ λαβεῖν.] Προσέθηκα τὸν, Μὲν, ἐκ τοῦ Διονυσίου. λείπει δὲ παρ' ἐκείνῳ τὸ ἀπαγορευτικὸν, Μή. ὁποτέρως δὲ φράσαις (ὃ καὶ θαυμαστὸν ἄν τῳ δόξειεν) ὁ αὐτὸς ἔσται τῶν λεγομένων νοῦς· τὸ μὲν γὰρ σημαίνει, Πρόφασιν ποιούμεναι τοῦθ' ὅτι βούλονται δίκας λαβεῖν· ἡ δὲ μετ' ἀπαγορεύσεως γραφὴ, Πρόφασιν ποιούμεναι τοῦθ' ὅτι δίκας οὐκ ἔλαβον.

ΣΕΛ. 250, στ. 5, Χρήμασι πλείοσι δυναμένους.] Οὐκ ἀπιθάνως εἰκάζουσί τινες τὴν ἀρχαίαν γραφὴν ὑπάρξαι, Χρήμασι πλεῖον δυναμένους. — Τῶν πλησιοχώρων.] Προσέθηκα τὸ ἄρθρον ἐκ τοῦ Διονυσίου. — Στ. 13, Εἰ καθ' ἓν αἱ τρεῖς.] Καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ Διονυσίου, ἀντὶ τοῦ, Εἰ καθ' ἕνα τρεῖς. ἔπιθι καὶ τὰς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σημειώσεις (σελ. 74). — Στ. 17, Ἐνάγειν. Ἐξεστρατευμένων.] Ἡ γραφὴ ἐκ τοῦ Διονυσίου, ἀντὶ τῆς, « Ἐξάγειν. Ἐκστρατευομένων ». Ἐξάγειν μὲν γὰρ τὸν πόλεμον ταὐτὸ δύναται τῷ τὴν στρατείαν ἤδη ποιεῖσθαι ἐπὶ τοὺς πολεμίους· Ἐνάγειν δέ τις λέγεται τὸν μήπω παρόντα πόλεμον, ἀναῤῥιπίζων αὐτὸν καὶ κηρύττειν προτρέπων. — Στ. 25, Μαχόμενος.] Οὕτω Διονύσιος, ἀντὶ τοῦ, Μαχόμενον. — Στ. 29, Γενόμενος κ. τ. λ.] Ἐκ τοῦ Διονυσίου, ἀντὶ τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, Γενομένης. — Στ. 33, Περιοίκων.] Τὴν μὲν γραφὴν, Ἀπικων, ἐνταῦθά τε

Ω

καὶ παρὰ τῷ Διονυσίῳ, ἡμαρτῆσθαι καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν εὖ μάλα συνῆκαν· κακῷ γε μὴν τὸ κακὸν ἰώμενοι, οἱ μὲν, Ἁλόντων, ἕτεροι δὲ, Ἀποθανόντων, ἄλλοι δὲ, Ἀποκτανθέντων, γραπτέον εἶναι ὑπειλήφασι. τῇ δὲ, Περιοίκων (ὡς ἡμεῖς διορθούμεθα), λέξει, τοὺς τῆς Καινίνης κατοίκους καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν δηλοῖ, τοὺς ὑπὸ Ῥωμαίων καταπολεμηθέντας.—Ἀκροθίνια λαφύρων θεοῖς.] Ἐκ τοῦ Διονυσίου ἡ γραφὴ, ἀντὶ τοῦ, Ἀκροθίνια θεοῖς λαφύρων.

ΣΕΛ. 251, στ. 11, Διὰ δὲ τὸ μᾶλλον ἔτι ἔνδηλος γίνεσθαι.] Προσέθηκα τὸν, Δὲ, διασίξας καὶ τὴν φράσιν τῶν προηγουμένων διὰ τὸ σαφέστερον. παρείληφα δὲ καὶ τὴν τοῦ πρὸ ἡμῶν ἐκδότου διόρθωσιν, Μᾶλλον ἔτι, ἀντὶ τοῦ, Μᾶλλόν τι. ἴσως καὶ ἀντὶ τοῦ, Ἔνδηλος, γραπτέον Ἔκδηλος.—Στ. 12, Ὧν δὴ πρότερον οὐδὲ ὀνόματα ἠπίσαντο οἱ ἄνθρωποι, οὐδέ τινος ὑπήκοοι ἐγένοντο διὰ μνήμης, ἡμερωσάμενος, ὁπόσοι κ. τ. λ.] Ἔτρεψα τὸ, Δὲ, εἰς τὸ Δὴ, μετετόπισα δὲ, παραινέσαντος Οὐαλεσίου, καὶ τὸ, Ἡμερωσάμενος, ὅπερ ἀμέσως ἐγράφετο μετὰ τὸ, Ἄνθρωποι. — Στ. 18, Περὶ δὴ τούτου.... ὡς ἂν εὐδοκιμεῖν ἐν καλοῖς ἔργοις.] Συγκέχυται τὰ τῆς συντάξεως. οὐκ ὀρθὸν δὲ οὐδὲ τὸ, Ὡς ἂν εὐδοκιμεῖν, ὅπερ Οὐαλέσιος εἰς τὸ, Ὡς ὂν εὐδοκιμεῖν, τρέπειν παρῄνει, ἡμῖν δὲ δοκεῖ γραπτέον εἶναι, Ὡς ἂν εὐδοκιμοῖεν.

ΣΕΛ. 252, στ. 6, Οἱ καταστάντες δ' ἐπίτροποι.] Προσέθηκα τὸ ἄρθρον. Στ. 10, Καὶ τοῖς ἀνδράσι πολὺς ἐγγίνεται θόρυβος κ. τ. λ.] Τὰ μὲν τῆς συντάξεως ἀνακόλουθα· ἥ γε μὴν γραφὴ οὐκ ἔοικεν ἡμαρτῆσθαι, καί περ ἄλλως δόξαν Οὐαλεσίῳ, ὃς διωρθοῦτο, Καὶ, ὅπου τοῖς ἀνδράσι πολὺς ἐγγίνεται θόρυβος, ἐν πολλῷ ὁμίλῳ δημηγορήσας. κατὰ χώραν τοίνυν ἐῶν τὴν γραφὴν, τοιοῦτον εἶναι τῶν λεγομένων ὑπολαμβάνω τὸν νοῦν· Καῖσαρ ἐθαυμάσθη ὑπὸ Ῥωμαίων, φύσεως ἀκρότητα δηλώσας ἐν ἡλικίᾳ τοιαύτῃ· καὶ δημηγοροῦντος αὐτοῦ, θόρυβος ἐγγίνεται τοῖς ἀνδράσι, τουτέστιν ἐπεκρότησαν τοῖς παρὰ τοῦ νέου Καίσαρος δημηγορηθεῖσιν οἱ ἄνδρες ἤδη τὴν ἡλικίαν ὄντες.—Στ. 20, Ἔξω τοῦ ἄστεος προῄει.] Ἔτρεψα τὸ Προσῄει εἰς τὸ Προῄει.

ΣΕΛ. 253, στ. 4, Διά τε εὐπρέπειαν καὶ λαμπρότητα εὐγενείας.] Ἐγράφετο ταυτολόγως, Εὐγένειαν, ὃ τρεπτέον εἶναι εἰς τὸ, Εὐπρέπειαν, ὑπηγόρευσάν μοι τὰ ἐχόμενα, « Εὐπρεπείᾳ καὶ λαμπρότητι γένους ». — Στ. 10, Ὅτε παῖς ἦν, ἐφοίτα.] Ἦν, ἀντὶ τοῦ, Ὢν, ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐαλεσίου.—Στ. 12, Νόμῳ τε μόνον ἀνὴρ ἦν.] Καὶ τοῦτο ἐξ ἐκείνου, ἀντὶ τοῦ, Νόμων τε..... — Στ. 16, Ἅτε δὴ πολλὰς γυναῖκας κ. τ. λ.] Ἐγράφετο ἀδιανοήτως, Ἀντηδὲ, ὃ τρέπω εἰς τὸ, Ἅτε δὴ, οὐ ταύτην εἶναι πεπεισμένος, ἀλλ' οὐκ ἔχων ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅπως ἄλλως ἐξεύροιμι τὴν ἀρχαίαν γραφήν. — Στ. 20, Ἅτε εἰς τοὔμπροσθεν τῆς ἡλικίας προϊών.] Ἔγραψα, Προϊὼν, ἀντὶ τοῦ, Προσιών. — Στ. 29, Κεχειρωμένου μὲν τοὺς ἐν τῇ Εὐρώπῃ πολέμους.] Γραπτέον ἔοικε, Πολεμίους, ἀντὶ τοῦ, Πολέμους.

ΣΕΛ. 254, στ. 6, Τῆς στρατείας παρελύετο.] Ἐγράφετο, Τῆς στρατιᾶς· περὶ οὗ ἔπιθι τὰ εἰς τὸν Ἡλιόδωρον (σελ. 296). — Στ. 16, Οὐδέν πω πρότερον αἰτήσας.] Εἰς τοῦτο δεῖν ἔγνων τρέπειν τὸ, Οὐδέ πω πρότερον αἰτήσας. — Στ. 27, Στρατηγικοῖς.] Οὐκ ἀπιθάνως Οὐαλέσιος, Στρατιωτικοῖς, γραπτέον εἶναι ὑπολαμβάνει, ἐκ τοῦ τῷ Σουετονίῳ γραφέντος Βίου Αὐγούστου. — Στ. 33, Συνὼν δὲ ὁ παῖς αὐτῷ καὶ ἐν τοῖς θεάτροις καὶ κ. τ. λ.] Ἠκολούθηκα

τῇ διορθώσει τοῦ πρώτως ἐκδόντος, ἀντὶ τοῦ, « Καὶ ἐν τοῖς θεάτροις. συνὼν » δὲ ὁ παῖς αὐτῷ, καὶ ».

ΣΕΛ. 255, στ. 2, Μικρὸν ὅσον ἤδη.] Διέγραψα τὸν κακῶς παρεμβληθέντα διαζευκτικὸν, Ἢ, μεταξὺ τοῦ Μικρὸν, καὶ τοῦ Ὅσον. τὸ ἑξῆς, Καὶ τεθαῤῥηκὼς ἤδη μικρὸν ὅσον. — Στ. 13, Τούτου ἐπέτρεψεν ἐκείνῳ.] Οὕτω διορθοῦν παρῄνει ὁ Οὐαλέσιος, ἀντὶ τοῦ, Τούτῳ ἐπέτρεψεν ἐκείνου.

ΣΕΛ. 256, στ. 1, Διενοεῖτο ἐπαμῦναι τῷ πατρί.] Εἰς τὸ, Ἐπαμῦναι, θαῤῥῶν μετεποίησα τὸ Ἐπεῖναι, ὅπερ ὁ Οὐαλέσιος ὀρθῶς μὲν συνῆκεν ἀδιανόητον ὂν, οὐκ ὀρθῶς δ', ἐμοὶ δοκεῖν, εἰς τὸ, Ἐπεξιέναι, τρέπειν παρῄνει. — Στ. 20, Τὴν ἐπιμέλειαν ἅμα καὶ σύντασιν, ὡς πρῶτος.] Ἀντὶ τοῦ, Σύνεσιν, οὐκ ὤκνησα γράψαι, Σύντασιν, τουτέςι τὴν τῆς πορείας σπουδὴν, τοῦτο μὲν διὰ τὸ προηγησάμενον, « Συνέτεινε τὴν πορείαν, καὶ ἀπίσῳ τάχει χρησά» μενος », τοῦτο δὲ, διὰ τὸ ἐπαγόμενον, « Ὡς πρῶτος τῶν ἐκ Ῥώμης ἐξελη» λυθότων ἧκεν »· ἄλλως τε καὶ συνᾴδει ταῦτα τοῖς εἰρημένοις τῷ Σουετονίῳ, ἐν τῷ Αὐγούςου βίῳ, Super itineris industriam, ὅπερ οὐδέν ἐςιν ἄλλ' ἢ Τῆς πορείας σύντασις. τὸ δὲ, Ὡς πρῶτος, ἀντι τοῦ, Ὅτι πρῶτος, ἐκδεκτέον, πλὴν εἰ μή τις γράφειν προαιροῖτο, Ὃς πρῶτος, καθὰ παραινεῖ Οὐαλέσιος.

ΣΕΛ. 257, στ. 1, Εἰς τὴν Καρχηδόνα.] Τὴν κατ' Ἰβηρίαν Καρχηδόνα, οὐ τὴν Λιβυκὴν λέγει. — Στ. 5, Περὶ ὧν ἐνέτυχεν. Ἄλλοι τε ἡγεμόνες κ. τ. λ.] Οὕτω διωρθωσάμην τὸ ἀδιανοήτως γραφόμενον, Περὶ ὧν ἔτυχεν· ἄλλων τε ἡγεμόνες. ὁ νοῦς, Περὶ ὧν ἐνέτυχεν, ἤγουν ἐχρημάτισεν αὐτοῖς ὁ Καῖσαρ κ. τ. λ. εἴρηκε γὰρ ἀνωτέρω, ὡς ὁ Καῖσαρ ἧκεν εἰς Καρχηδόνα ἐντευξόμενος τοῖς χρῄζουσιν. ὁ δὲ πρώτως ἐκδοὺς διωρθοῦτο, Οἱ δὲ περὶ ὧν ἔτυχεν ἄλλων. — Στ. 6, Προσφεύγουσι.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ πρώτως ἐκδόντος, ἀντὶ τοῦ, Προσφέρουσι. — Στ 11, Ὀνομάζοντας.] Εἰς τοῦτο δεῖν ἔγνων τρέψαι τὸ παρ' ἅπασι Νομίζοντας. — Στ. 23, Ἐν τῇ μετὰ ταύτην.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ πρώτως ἐκδόντος, ἀντὶ τοῦ, Ἐν τῇ μετὰ ταῦτα. — Στ. 25, Ἐν ἔργοις.] Ἐναργῶς γραπτέον εἶναι ὁ πρώτως ἐκδοὺς ὑπείληφεν. — Στ. 31, Ὑιοῦται.] Σημειοῦ τὴν λέξιν οὐ τοῦ ἀρχαίου κόμματος οὖσαν, ἧς ἡ χρῆσις πολλὴ καὶ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ, καθά φησι Σουΐδας (λέξ. Ὑιῶσαι).

ΣΕΛ. 258, στ. 30, Ἀποκρινόμενον.] Ἴσως, Ἀποκρινάμενον.

ΣΕΛ. 259, στ. 6, Διῆγεν.] Εἰς τοῦτο ἔτρεψα τὸ, Διήγετο.

ΣΕΛ. 260, στ. 1, Νικόλαος δὲ ὁ Δαμασκηνὸς κ. τ. λ.] Ἐνταῦθά τε κἀν τοῖς ἐχομένοις ὅσα παρελήφθη ἐξ Ἰωσήπου, διωρθωσάμεθα ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ἰωσήπου, ἢ τῶν παρ' ἐκείνῳ διαφόρων γραφῶν, καθὰ καὶ τὰ ἐκ τοῦ Στεφάνου τε καὶ τοῦ Ἀθηναίου, ἐκ τῶν αὐτῶν. — Στ. 12, Τετάρτῃ.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Πέμπτῃ.

ΣΕΛ. 262, στ. 13, Βωταχίδαι.] Διὰ τοῦ π ὁ Παυσανίας (Η, με), Πωταχίδας, ὀνομάζει τούτους. — Στ. 27, Ἐπικληθείσης.] Ἐν ἄλλοις γράφεται, Ἐπίκλησις· ὅθεν προήχθησάν τινες διορθοῦσθαι, γράφοντες, Ἐπίκλησιν. — Στ. 28, Ἐννάτῳ.] Ἐν ἄλλοις, Πέμπτῳ.

ΣΕΛ. 263, στ. 5, Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων.] Ἐκ τῆς Ἰλιάδος ῥαψῳδίας Ν, 5. — Στ. 7, Τοῦ οὖν βασιλέως κ. τ. λ.] Ἐςι καὶ παρ' Ἡροδότῳ (Ε, ιβ) ἡ ἱςορία, παραλλάσσουσά γε μὴν τῆς παρούσης, ἣν ἔοικεν ὁ Νικόλαος

ἐκ Ξάνθου τοῦ τὰ Λυδιακὰ γράψαντος ἠρανίσθαι. — Στ. 24, Ἑβδόμῃ καὶ εἰκοςῇ.] Διωρθωσάμεθα ἐκ τοῦ Ἀθηναίου, ἀντὶ τοῦ, Ἑβδόμῃ καὶ ἑκατοςῇ, τῶν πρὸ ἡμῶν.

ΣΕΛ. 264, στ. 2, Μινυάδα.] Μιλυάδα ταύτην ὀνομάζουσι Στράβων τε καὶ Πλίνιος. — Στ. 15, Γλαυκόν.] Γλαυκὸν, οὐ, Γλυκὺ, γραπτέον εἶναι εἴκασε καὶ ὁ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότης ἐκ τῆς Λατίνης τοῦ Γροτίου μεταφράσεως, καὶ ἔγραψε παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, ἐξ ἀντιγράφων ἀναλεξάμενος, ὁ τοῦ Ἀθηναίου σοφὸς ἐκδότης. τὸ δὲ περὶ τοῦ γλαυκοῦ ὕδατος ἱςορούμενον οὐ καινόν· πολλὰς γὰρ τοιαύτας οὐ μόνον ἀναβλύσεις οὐκ ὄντων, ἀλλὰ καὶ τῶν ὄντων μεταβολὰς ὑδάτων ὑπὸ σεισμῶν γῆς συμβαίνειν ἴσασιν οἱ τῆς φυσικῆς ἱςορίας ἐπιςήμονες, οἷον καὶ ἔναγχος, σεισθείσης τῆς Ἰταλίας, πηγῆς φασι, περὶ τὴν πόλιν Κάσινον, τὴν νῦν Ἅγιον Γερμανὸν (San Germano), καλουμένην, εἰς θειώδες ἐκ ποτίμου τὸ ὕδωρ μεταβληθῆναι (ἴδ. τὰς τῶν Παρισίων ἐφημερίδας 24 καὶ 25 Αὐγούςου 1805). — Στ. 22, Κάλχαις.] Κάλχην ἐνταῦθα τὸ φυτὸν λέγει, τὸ παρ' ἄλλοις καλούμενον Βούφθαλμον, ἢ Χρυσάνθεμον. Κάλχην δ' ὁμωνύμως ἐκάλουν καὶ τῆς πορφύρας τὸν κόχλον, ᾗ φησιν ὁ σχολιάσας τὸν Σοφοκλέα (Ἀντιγ. 20), ἐξ οὗ τὸ παρὰ τῷ τραγικῷ τούτῳ, Καλχαίνεται, ἀντὶ τοῦ, Πορφύρεται. ἐλέγετο δὲ καὶ μεταθέσει τῶν στοιχείων Κάχλη καὶ Χάλκη· περὶ ὧν ἔπιθι τὸν Σαλμάσιον (Περὶ ὁμωνύμ. ὕλ. ἰατρ. σελ. 29).

ΣΕΛ. 266, στ. 15, Μόνοι μετέχωσιν.] Ἐξ ἑτέρας γραφῆς τοῦ Ἰωσήπου, ἀντὶ τοῦ Μόνοι μετέλθωσιν. — Στ. 17, Τοῖς αὐτῶν ἔθεσι.] Ἐξ ἀμείνονος ἑτέρας γραφῆς, ἀντὶ τοῦ, Τοῖς αὐτοῖς ἔθεσι.

ΣΕΛ. 267, στ. 2, Ἀρκεσίνην, Μινώαν, Αἰγιάλην.] Διὰ τοῦ μ̄ ὁ Σουΐδας (λέξ. Σιμμίας) Ἀρκεσίμην, τὴν Ἀρκεσίνην. ἕτεροι δὲ Μελανίαν ἀντὶ τῆς Ἀρκεσίνης καλοῦσι τὴν μίαν τῶν ἐν Ἀμοργῷ τριῶν πόλεων. τὴν δ' Αἰγιάλην, Αἰγιαλὸν ὁ αὐτὸς Σουΐδας ὀνομάζει. — Στ. 4, Νάξιος.] Οὕτω πάλαι διορθωσάμενος παρὰ τῷ Στεφάνῳ, ἀντὶ τῆς προτέρας γραφῆς, Ἄξιος, ἐνέτυχον ἔπειτα τῇ Λατίνῃ μεταφράσει τῶν Νικολαϊκῶν λειψάνων τοῦ Οὐαλεσίου, φερούσῃ Naxius, ὅ ἐςι, Νάξιος, καὶ οὐκ, Ἄξιος, καίπερ οὐδὲν ὅλως φήσαντος ἐν ταῖς σημειώσεσι περὶ τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, ἣν ἀπερισκέπτως ἐδέξαντο οὐ μόνον οἱ τὸν Στέφανον μεθερμηνεύσαντες, ἀλλὰ καὶ ὁ ἡμέτερος Μελέτιος ὁ Γεωγράφος (σελ. 490) « Ἀπὸ Καρκησίου, ἀνδρὸς ἀξιολόγου » φήσας. — Στ. 8, Παρωρεάτας.] Ὡσαύτως καὶ Ἡρόδοτος (Δ, ρμη, Η, ογ) Παρωρεάτας, καὶ Ἰωνικῶς, Παρωρεήτας ὀνομάζει τούτους.

ΣΕΛ. 268, στ. 22, Ὁ γὰρ Ἡρώδης πολλοῖς τοῖς ἀναλώμασι..... πολυτελὲς τῇ δαπάνῃ.] Προσέθηκα τοὺς ἑπτακαίδεκα τούτους ςίχους (παραλειφθέντας τῷ Οὐαλεσίῳ) ἐκ τοῦ Ἰωσήπου, καθὰ καὶ ὁ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότης, ὡς ἂν εὐδηλότερον γένοιτο τὸ ἱςορούμενον. ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ Ἰωσήπου διορθωσάμην, καὶ τῶν παρ' Οὐαλεσίῳ τὰ πλεῖςα. — Στ. 23, Χορηγίας.] Προσέθηκα τὸ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Ἰωσήπῳ παραλειφθὲν, Χορηγίας, τοῦ νοῦ πάντως ἀπαιτοῦντος τὴν λέξιν, ἄλλως τε καὶ ὑπαγορευομένην ὑπὸ τῶν ἐχομένων, « Εἰς ἅπαν ἐπαρκέσαι ταῖς χορηγίαις ».

ΣΕΛ. 270, στ. 17, Καὶ ὄφιν πηχῶν δέκα.] Σημείωσαι τὸ Πηχῶν τοῦ παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ, συναιρεθὲν ὡς τὸ Ἀληθῶν, εἴτε αὐτοῦ Στράβω-

νος οὕτω γράψαντος (ὡς εὕρηται νῦν παρ' αὐτῷ γεγραμμένον, σελ. 719), εἴτε καὶ παρὰ τοῦ Νικολάου παραλαβόντος τὴν γραφήν. ἦν δὲ ὁ Στράβων σύγχρονος σχεδὸν τῷ Νικολάῳ. — Στ. 18, Συνῆν δὲ ὥς φασι.] Ἄμεινον γράφειν, Ὥς φησι, τουτέστιν ὁ Νικόλαος· εἰκὸς γὰρ τὸν Στράβωνα, τοῖς Νικολάου ῥήμασιν ἔτι χρῆσθαι. — Στ. 23, Ἄλασθαι.] Εἰς τοῦτο, ἢ γοῦν εἰς τὸ Ἀλέσθαι, τρεπτέον τὸ, Ἄλλεσθαι. — Στ. 26, ΖΑΡΜΑΝΟΣ.] Ὁ δὲ Δίων Ζάρμαρον τοῦτον καλεῖ. — Στ. 29, ΑΠΑΘΑΝΑΤΙΣΑΣ.] Ὀρθῶς οὕτω παρὰ τῷ Οὐαλεσίῳ, ἀντὶ τῆς παρὰ τῷ Στράβωνι ἡμαρτημένης γραφῆς, Ἀποθανατίσας.

ΣΕΛ. 271, στ. 3, Τοὺς δὲ ἀκουσίως.] Διὰ χειμῶνα δηλονότι ἀναγκασθέντας προσχεῖν αὐτοῖς, ὡς ἐξηγεῖται ὁ πρὸ ἐμοῦ. ἀλλὰ μήποτε γραφικῶς ἡμάρτηται τὸ χωρίον· τὸν γὰρ τοὺς ναυαγοὺς δεχόμενον εἰκός ἐστι καὶ τοὺς ὑπὸ χειμῶνος ἐξωσθέντας εἰς τὴν αὑτοῦ δέχεσθαι, ἢ γοῦν μὴ κολάζειν. Θύνους δὲ λέγει τοὺς τὴν Θυνιάδα λεγομένην ἀκτὴν τὴν πρὸς Ἀπολλωνίᾳ καὶ Σαλμυδησσῷ κατέχοντας. — Στ. 4, Ἀρίτονοι.] Ἀριμασποὶ, γραπτέον εἶναι εἰκάζει ὁ πρὸ ἐμοῦ· ἴσως γε μὴν ἡ ἀρχαία γραφὴ ἦν, Ἀῤῥητῖνοι, ἀπὸ τοῦ Ἀῤῥητίου, Τυῤῥηνικῆς πόλεως (Στράβ. Ε, σελ. 226, καὶ Στέφ. Βυζάντ. λέξ. Ἀῤῥήτιον), τῆς νῦν ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καλουμένης Arezzo, ἧς τὰ κεράμεα τῶν ἀγγείων διεβεβόητο τὸ πάλαι, διὰ τοῦ πηλοῦ τὴν χρηστότητα, καὶ τῆς σκευασίας τὴν τέχνην (ἴδ. Πλίνιον, Βιβλ. ΛΕ, ιβ, καὶ τοῦ Μαρτιάλου τὰ ἐπιγράμματα Α, νδ, καὶ ΙΔ, ϛη). — Στ. 5, Τῶν χρηστηρίων.] Χρηστήρια, τὰ πρὸς θεωρίαν ἢ θυσίαν σκεύη ὠνόμαζον· ἔπειτα δὲ καταχρηστικῶς, καὶ ἐπὶ τῶν κατ' οἰκίαν σκευῶν ἔταξαν τὸ ὄνομα, ὥς φησι Πολυδεύκης. — Στ. 6, Δαρδανεῖς.] Τὰ αὐτὰ περὶ τούτων ἱστορεῖ καὶ ὁ Αἰλιανὸς (Δ, α). — Στ. 13, Κοινὰ ἔχοντες τά τε κτήματα κ. τ. λ.] Πλὴν ξίφους καὶ ποτηρίου, καθά φησι Στράβων (Ζ, σελ. 300). Σαρδολίβυας δὲ οὐδὲν ὅλως κεκτῆσθαι πλὴν κύλικος καὶ μαχαίρας ἐρεῖ ἐν τοῖς ἑξῆς (σελ. 276) ὁ Νικόλαος.

ΣΕΛ. 272, στ. 1, Τὰ τῶν Ἑλλήνων νόμιμα.] Ταύτην ἀνθυποβαλεῖν τὴν γραφὴν οὐκ ὤκνησα τῇ προτέρᾳ, Τὰ τῶν ἄλλων νόμιμα. — Στ. 3, Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων.] Ἐκ τῆς Ἰλιάδος (Ν, 5). — Στ. 13, Μέχρι Ἀθηνῶν καὶ Κιλικίας.] Οὐδείς πω, ὅσα γε ἐμὲ εἰδέναι, ἐξηγήσατο τί βούλεται λέγειν ὁ Νικόλαος διὰ τοῦ « Μέχρι Ἀθηνῶν καὶ Κιλικίας »· οὐδὲν γὰρ κοινὸν Ἀθήναις καὶ Κιλικίᾳ. ἔοικε δὲ τὴν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Ταναΐδος ἐκστρατείαν αἰνίττεσθαι, καὶ τῆς μὲν ἐπὶ τὴν Εὐρώπην ὅρον γεγονέναι λέγειν τὰς Ἀθήνας, ἧς ὁ Σικελιώτης Διόδωρος τὴν Θρᾴκην φησί· Κιλικίαν δὲ τῆς ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, ἧς ἐκεῖνος τὴν προσεχῆ Συρίαν ἔταξεν. ἵνα δὲ καταδηλότερον γένηται τὸ λεγόμενον, οὐ περιττὸν καὶ τὰς λέξεις αὐτὰς παραθεῖναι τοῦ Σικελιώτου (Β, μϛ) « Στρατεύσασαν δὲ [τὴν τῶν Ἀμαζόνων βασίλισσαν] εἰς τὴν πέραν » τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ χώραν, καταπολεμῆσαι πάντα τὰ ἔθνη μέχρι τῆς » Θρᾴκης..... στρατεῦσαι δὲ καὶ ἐπὶ θάτερα μέρη, καὶ πολλὴν τῆς Ἀσίας » κατακτήσασθαι, καὶ διατεῖναι τῇ δυνάμει μέχρι τῆς Συρίας ». μνημονεύει δὲ τῆς μέχρι Ἀθηνῶν ἐλάσεως τῶν Ἀμαζόνων (ἔτεσιν ὁμοῦ τι χιλίοις πρὸς τοῖς διακοσίοις γενομένης πρὸ τοῦ Χριστοῦ) καὶ Ἰσοκράτης (Παναθηναϊκ.) καὶ ἕτεροι πλεῖστοι. — Στ. 15, Ὅτι τότε παρῴκουν.] Διέστιξα τοῦτο

τοῦ χωρίου τὸ μέρος τῶν προηγησαμένων, ὡς ἂν μὴ ἐκεῖνα αἰτιολογεῖν ὑποληφθείη ὁ σύνδεσμος. — Στ. 16, Εξυφήνωσιν.] Οὕτως ὁ τελευταῖος ἐκδότης τοῦ Στοβαίου, ἀντὶ τοῦ Ἐξυφάνωσιν. — Στ. 19, Ἔχουσι δὲ καὶ μέτρον τι ζώνης.] Οὐ μόνον δὲ Ἴβηρσιν, ἀλλὰ καὶ Κελτοῖς ἔθος εἶναι τοῦτο ἔοικε λέγειν Ἔφορος παρὰ τῷ Στράβωνι (σελ. 199). καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις δὲ, καὶ παρὰ Ῥωμάιοις, ζημιοῦσθαι τοὺς πολυσάρκους παραδεδώκασιν ἕτεροι (Ἀθήν. σελ. 550, Αἰλ. Ποικ. ἱϛ. ΙΔ, ζ. Αὔλ. Γέλλ. Νυκτ. Ἀττ. Ζ, κβ).

ΣΕΛ. 273, στ. 1, Μεθ' ὅπλων ἀπαντῶντες.] Μνημονεύει τῆς ἀλόγου ταύτης θρασύτητος καὶ Ἀριϛοτέλης (Ἠθ. Εὐδημ. Γ, α). — Στ. 2, Ὑπομένουσιν ἕως κατακλύζωνται.] Τὰ αὐτὰ καὶ Αἰλιανὸς (Ποικ. ἱϛ. ΙΒ, κγ) περὶ τῆς μωρίας ταύτης, ἣν εἰκότως ὡς πλάσμα ἐκσυρίττει Ποσειδώνιος (παρὰ Στράβ. Ζ, σελ. 293) — Στ. 13, Πραῦσιοι.] Ἔθνος Ἰνδικὸν, οὓς Πρασίους ὀνομάζει Στράβων. — Στ. 14, Οἰκήσαντες καὶ ἐν Κύπρῳ.] Ἐγράφετο κακῶς μετὰ δύο συνδέσμων, Οἰκήσαντές τε καὶ. — Στ. 24, Χρέος.] Χρέος οὐ μόνον τὸ ὄφλημα, ἀλλὰ καὶ τὸ δάνειον, ὡς ἐνταῦθα (ἔπιθι τὸν Ἡσύχιον λέξ. Χρέα, καὶ Χρέος).

ΣΕΛ. 274, ΣΑΥΝΙΤΑΙ.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Σουνῖται. Σαυνίτας δ' ὠνόμαζον οἱ Ἕλληνες τοὺς παρὰ Ῥωμαίοις Σαμνίτας, μέρος νῦν ὄντας τῶν ὑπὸ τῷ τῆς Νεαπόλεως βασιλεῖ τελούντων ἰταλικῶν ἐθνῶν. Σαννίτας δὲ ὁ Στράβων (Ε, σελ. 250) αὐτοὺς καλεῖ· ὃς καὶ παραπλήσια τοῖς τοῦ Νικολάου ἱϛορεῖ περὶ αὐτῶν λέγων. « Φασὶ δὲ νόμον εἶναι τοῖς Σαννίταις » καλὸν καὶ προτρεπτικὸν πρὸς ἀρετήν· οὐ γὰρ ἔξεϛι διδόναι τὰς θυγατέρας » οἷς ἂν ἐθέλωσιν, ἀλλὰ κρίνεσθαι κατ' ἔτος, δέκα μὲν παρθένους, δέκα δὲ » τῶν νέων, τοὺς ἀρίϛους καὶ τὰς ἀρίϛας. τούτων (γρ. τούτων οὖν) τῷ » πρώτῳ τὴν πρώτην δίδοσθαι, τῷ δευτέρῳ τὴν δευτέραν, καὶ ἑξῆς οὕτως. » ἐὰν δ' ὁ λαβὼν τὸ γέρας μεταβαλλόμενος γένηται πονηρὸς, ἀτιμάζουσι » καὶ ἀφαιροῦνται τὴν δοθεῖσαν ». — Στ. 4, Λιβύρνιοι.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Λιμύρνιοι. ἴσως δ' ὀρθώτερον γραπτέον ἐϛὶ, Λιβυρνοὶ, ἢ γοῦν, Λιβυρναῖοι. εἰσὶ δ' ἔθνος Ἰλλυρικὸν, κατέχοντες τὰ πλεῖϛα τῆς νῦν ὀνομαζομένης Κροατίας. — Στ. 7, Ἀφ' ἧς δ' ἂν ἀπολάβῃ τὸ παιδίον, ἕκαϛος υἱὸν ὑπολαμβάνει.] Ἐγράφετο, πρὸ τῆς ἡμετέρας ταύτης διορθώσεως, Ἀφ' ἧς δ' ἂν ὑπολάβῃ τὸ παιδίον, ἕκαϛος υἱὸν ἀπολαμβάνει. παραπλήσιον ἱϛόρηκεν Ἡρόδοτος (Δ, ρπ) περὶ τῶν περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην οἰκούντων Λιβύων. — Στ. 11, Παρθένον δὲ οὐ πρότερον κ. τ. λ.] Ἔπιθι τὰ Γαλατιϛὶ σημειωθέντα μοι εἰς τὸ Περὶ Αέρων, ὑδάτων, τόπων, τοῦ Ἱπποκράτους (Τομ. Β, σελ. 260). — Στ. 13, Κερκέται.] Κολχικὸν ἔθνος, τὰ πρὸς δύσιν τε καὶ τὸν Πόντον οἰκοῦντες τοῦ Καυκάσου· ἐξ ὧν ἐοίκασιν εἶναι, ἢ γοῦν παρωνομάσθαι οἱ νῦν Κιρκάσιοι, ἢ Τζερκέζοι, καλούμενοι, καίπερ τὰ ἐπὶ θάτερα κατέχοντες οὗτοι τῶν Καυκασίων ὀρῶν. διορθούσθω δὲ ἐν παρέργῳ καὶ ὁ Ζηνόβιος (Παροιμ. Ε, κε) λέγων ὧδε περὶ αὐτῶν τε καὶ τῶν Ἰσσηδόνων, « Παρὰ τοῖς ΚΕΚΕΡΤΑἸΟΙΣ οἱ ἐργάται τὰ φορτία βαϛάζουσιν, ἄχρις » οὗ τις αὐτὰ ὠνήσεται. ΟἹ ΣΙΔΩ̃ΝΕΣ τοὺς γονεῖς ἐσθίουσι χωρὶς τῆς κε- » φαλῆς· τὴν δὲ κεφαλὴν χρυσοῦσι ». γραπτέον γὰρ, « Παρὰ τοῖς ΚΕΡΚΕ- » ΤΑΙΣ οἱ ἐργάται....... ὠνήσεται. ΙΣΣΗΔὈΝΕΣ τοὺς γονεῖς κ. τ. λ. »,

εἴγε καὶ Ἡρόδοτος (Δ, κϛ) τῶν Σκυθῶν τοὺς κατεσθίοντας τῶν ἀποθανόντων γονέων τὰ σώματα, Ἰσσηδόνας ὀνομάζει. εἰσὶ δ' οὗτοι, ἥ φησιν ὁ περὶ τῆς Ἡροδότου γεωγραφίας Ἀγγλιςὶ συγγράψας (The Geographical system of Herodotus p. 133) Ῥεννέλλος, οἱ νῦν ὀνομαζόμενοι Οἴγυρες, ἢ Ὕγηρες, ἢ Ἔλυθες, τῷ τῶν καλουμένων Καλμούκων φύλῳ συγγενεῖς. — Στ. 16, Μόσυνοι.] Οὕτω καὶ Μέλας, καὶ Πλίνιος· Ξενοφῶν δὲ, Ἀπολλώνιος, Στράβων, και Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, Μοσυνοίκους αὐτοὺς ὀνομάζουσι, διὰ τὸ οἰκεῖν ἐν μοσύνοις, ὅ ἐςι πύργοις. — Στ. 17, Ἐὰν δέ τις δόξῃ κ. τ. λ.] Ἴσως γραπτέον, Ἐὰν δέ τι δόξῃ, ἥ καὶ Ἀπολλώνιος (Ἀργοναυτ. Β, 1030) εἴρηκε, περὶ τοῦ Μοσυνοίκων βασιλέως τὸν λόγον ποιούμενος,

Σχέτλιος· ἢν γάρ που ΤΙ θεμιςεύων ἀλίτηται,
Λιμῷ μιν κεῖν' ἦμαρ ἐνικλείσαντες ἔχουσι·

ἅπερ οὕτως ἐξέφρασεν ὁ Μέλας (Γεωγραφ. Α, ιθ), Atque ubi culpam, prave QUID imperando, meruere, inedia diei totius afficiunt. — Στ. 19, Μέρος κοινῇ ἐξελόντες τοῖς ἀφικνουμένοις ξένοις.] Εἰς ὃν οὐκ ἐχρῆν τόπον, ἀβλεψίᾳ τῶν γραψάντων, μετατοπισθῆναι ἔοικεν ὅλον τουτὶ τὸ χωρίον· καὶ γὰρ τοῖς Φρυξὶ μᾶλλον ἁρμόζει τὰ λεγόμενα, ἢ τοῖς Μοσύνοις, οὓς Στράβων, Μέλας, καὶ ἄλλοι, ἀγριωτάτους τῶν τὰ Μοσχικὰ κατεχόντων ὄρη, καὶ τοῖς ξένοις ἐχθίςους γεγονέναι παραδεδώκασι.

ΣΕΛ. 275, στ. 6, Καλοῦνται μητρόθεν.] Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ Ἡρόδοτος (Α, ρογ) καὶ Πλούταρχος (Γυναικ. ἀρετ.). διὸ καὶ ὁ χαριέςατος Ἀριςοφάνης (Ἀχαρν. 614), παίζων, Ὁ Κοισύρας, εἶπε, τὸν Μεγακλέα μητρόθεν καλῶν οὕτως, ὡς ἀγνώςου τοῖς Ἕλλησιν ὄντος τοῦ τοιούτου ἔθους. οὗτοι γὰρ τοσοῦτον ἀπεῖχον τοῦ μητρόθεν καλεῖσθαι, ὥςε καὶ τὰς μητέρας (οὐκ εὖ γε τοῦτο ποιοῦντες) οὐδέν τι μέγα εἰς γένεσιν συμβάλλεσθαι τῶν τικτομένων ἐπὶ σκηνῆς διατεινομένων τῶν τραγῳδοποιῶν (Αἰσχύλ. Εὐμεν. 655, Εὐριπίδ. Ὀρές. 552) ἀπεδέχοντο· ὁ γοῦν Εὐριπίδης (παρὰ Στοβ. ΟΖ, σελ. 455) παράγει τινὰ λέγοντα πρὸς τὴν μητέρα,

Στέργω δὲ τὸν φύσαντα τῶν πάντων βροτῶν
Μάλισθ'. ὁρίζω τοῦτο· καὶ σὺ μὴ φθόνει.
Κείνου γὰρ ἐξέβλαςον· οὐδ' ἂν εἷς ἀνὴρ
Γυναικὸς αὐδήσειεν, ἀλλὰ τοῦ πατρός.

ὅπου, ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ τελευταίῳ ςίχῳ, Αὐδήσειεν, γραπτέον, Αὐχήσειεν· τουτέςιν, οὐδεὶς ἂν καυχήσαιτο ἐκ γυναικὸς εἶναι, καλῶν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ τῆς μητρὸς ὀνόματος. — Στ. 8, Δοῦλος γίνεται.] Τοῦτο Ἡρακλείδης (σελ. 212) τοὺς ψευδομαρτυρήσαντας πάσχειν ἱςόρηκε παρὰ τοῖς Λυκίοις. — Στ. 12, Θεοῖς παρασπονδίοις.] Ἴσως οὐκ ἔρρωται τὸ χωρίον· ἔχει γάρ τι καὶ τῇ χρήσει ὑπεναντίον, εἴ γε ὁ Παράσπονδος (παρ' ὃ ὁ Παρασπόνδιος) οὐ τὸν παρὰ ταῖς σπονδαῖς ἐςῶτα, ἀλλὰ τὸν τὰς σπονδὰς παραβαίνοντα σημαίνει.

Στ. 19, Διαδεξόμενος.] Ἔτρεψα εἰς τὸν μέλλοντα τὸν σόλοικον ἀόριστον, Διαδεξάμενος. — Τὸν κάλλιστον ἐκ πάντων.] Τὸν μέγιστον καὶ ἰσχυρώτατον, Ἡρόδοτος (Γ, κ) λέγει. σημείωσαι δὲ τὸ, Κάλλιστον ἐκ πάντων, ἵνα τὰς πρὸς συγκριτικὸν, ἢ ὑπερθετικὸν, φερομένας γενικὰς, μὴ Συγκριτικὰς, ἢ Ὑπερθετικὰς, ἀλλὰ προθέσεως ἐλλειπτικὰς, ἁπαξαπάσας καλῇς. — Στ. 24, Ἐν Βυάοις Λίβυσιν.] Ἀγνοῶ τίνας λέγει Βυάσους.

ΣΕΛ. 276, στ. 1, Μασουλιεῖς.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ Βασουλιεῖς. εἰσὶ δ' οἱ τῷ μὲν Πολυβίῳ Μασσυλεῖς (ἄλλ. Μασσουλεῖς), τῷ δὲ Περιηγητῇ Διονυσίῳ Μασυλῆες καλούμενοι. — Στ. 4, Μετὰ δύσιν Πλειάδος.] Ἔπιθι τὰ Γαλατιστὶ σημειωθέντα μοι εἰς τὸ Περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων, τοῦ Ἱπποκράτους (Β, σελ. 198). — Στ. 7, Ἰαλχλευεῖς.] Ἴσως ἡμάρτηται καὶ ἐνταῦθα ἡ γραφὴ, ἀντὶ τοῦ Μάχλυες. εἰσὶ δ' οὗτοι Λιβυκὸν ἔθνος τῶν Λωτοφάγων, περὶ ὧν ἔπιθι τὸν Ἡρόδοτον (Δ, ροη). — Στ. 10, Σαρδολίβυες.] Σαρδολίβυες, διὰ τοῦ α, ἐξεφράσθησαν οὗτοι τῷ Λατίνῳ μεταφραστῇ, ἀντὶ τοῦ, Σορδολίβυες· καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη γραφὴ οὐκ ἀπίθανος, εἴτις ἐκδέχοιτο τοὺς εἰς Σαρδὼ τὴν νῆσον (τὴν νῦν Σαρδινίαν) μετοικισθέντας Λίβυας, ὧν τὸν Ἡγεμόνα, Σάρδον καλούμενον, ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν νῆσον ὀνομάσαι φησὶ Παυσανίας (Φωκικ. ιζ). ἐνδέχεται μέντοι καὶ Σαλδολίβυες γεγραφέναι τὸν Νικόλαον παρὰ τὰς Σάλδας πόλιν ἐπὶ τῆς Λιβυκῆς παραλίας, τανῦν ὀνομαζομένην Τεδλὲς, οὐ μακρὰν ἀπέχουσαν τῆς πόλεως Ἀλγερίας, τῆς κατοικουμένης ὑπὸ λῃστῶν μακρῷ τῶν παρ' Ὁμήρῳ Σιντίων ἀπηνεστέρων. — Ἔξω κύλικος καὶ μαχαίρας.] Ἔπιθι ἃ πρόσθεν (σελ. 373) ἐσημειωσάμεθα περὶ τῶν Γαλακτοφάγων Σκυθῶν. — Στ. 16, Ἀτάραντες.] Οὕτω γραπτέον εἶναι διατείνονται ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ, Ἀφάραντες, καὶ παρ' Ἡροδότῳ (Δ, ρπδ.) ἀντὶ τοῦ Ἄτλαντες. ὅπως ποτὲ δ' ἂν ἔχοι τὰ τῆς γραφῆς, δῆλον ἐκ τοῦ Νικολάου, ὅτι τὸ παρ' Ἡροδότῳ « Τῷ » ἡλίῳ ὑπερβάλλοντι καταρῶνται » ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἐκδεκτέον, καὶ οὐκ ἐπὶ τῆς μεσουρανήσεως, καθάπερ ἐξεδέξατο ὁ Οὐόσσιος ἐν ταῖς εἰς τὸν Μέλαν (Α, η, 39) σημειώσεσιν· ὃ γὰρ, Ὑπερβάλλοντι, εἴρηκεν Ἡρόδοτος, τοῦτο διὰ τοῦ, Ἀνίσχοντι, ἐξέφρασεν ὁ Νικόλαος. ἀπίθανον δὲ τὸ περὶ τῶν Ἀταράντων ἱστορούμενον Νικολάῳ τε καὶ Ἡροδότῳ τοῦθ', ὅτι ὀνομάτων ἠμοίρουν οἱ καθ' ἕκαστον· τῇ αὐτῇ γὰρ ἐκείνῃ γλώσσῃ ᾗ τῷ ἡλίῳ κατηρῶντο, καὶ ὀνόματα εἶχον ἑαυτοῖς θέσθαι· ἄλλως τε καὶ τῷ φωνὴν ἱέντι πρῶτον ἀνθρώπῳ πρωτίστου τε καὶ χρειωδεστάτου πάντων ἔργου τῆς τῶν κυρίων ὀνομάτων θέσεως οὔσης, ὧν ἄνευ οὔτ' ἂν ἐπὶ τὰ προσηγορικὰ προχωρῆσαι, οὔθ' ὅλως γλῶσσαν ἐξευρεῖν τε καὶ τελειῶσαι δύναιτο.

ΣΕΛ. 277, στ. 1, Κόφινον ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ.] Ἀστεία ἡ παρὰ Βοιωτοῖς κοφίνωσις αὕτη. εἴη δ' ἂν καὶ μιμήσεως ἀξία, ὅτ' ἂν ἐγγένηται νέους νόμους εἰσηγήσασθαι τῇ Ἑλλάδι· ἐγγενήσεται δὲ οὐκ εἰς μακράν. — Στ. 4, Ἀσσύριοι.] Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Ἡρόδοτος (Α, ρϛ), καὶ Αἰλιανὸς (Δ, α). Στ. 9, Πραΰτητα.] Ἅπαντες οἱ πρὸ ἡμῶν γράφουσι, Βαθύτητα, καθὰ κεῖται καὶ παρὰ τῷ Στοβαίῳ· οἱ δὲ εἰς τὴν Λατίνην φωνὴν μεταφράσαντες ἀμφότεροι, ὅ, τε Γεσνῆρος καὶ ὁ Κράγιος Gravitatem, ἡρμήνευσαν, ὥσπερ ἂν εἰ ἐγέγραπτο, Βαρύτητα. οὐδετέρᾳ γε μὴν τῶν γραφῶν πεισθεὶς

οὐκ ὤκνησα τρέπειν εἰς τὸ Πραΰτητα. — Στ. 15, Μάθημά τι.] Τὸ παρ' ἅπασι γραφόμενον, Μαθήματα, ἔτρεψα εἰς τὰς δύο ταύτας λέξεις, Μάθημά τι, καθάπερ ἐξεδέξατο καὶ ὁ Κράγιος, Disciplinam aliquam ἐκφράσας. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ. 273) εἴρηκεν ὁ Νικόλαος, « Ὥσπερ » ἄλλου ΤΙΝΟΣ ἀδικήματος, οὕτω καὶ ἀσωτίας καὶ ἀργίας ». — Στ. 17, Δανείου ἢ παρακαταθήκης.] Παράθες τούτοις τὰ ἐκ τῆς Αἰλιανοῦ Ποικίλης ἱςορίας (Δ, α). — Στ. 23, Ἰνδοὶ συγκατακαίουσιν, κ. τ. λ.] Ἔπιθι τοῦ Αἰλιανοῦ τὴν Ποικίλην ἱςορίαν (Ζ, ιη). — Στ. 24, Ἀγὼν μέγιςος γίνεται κ. τ. λ.] Τοιοῦτον ἀγῶνα τῶν δύο τοῦ Κητέως γυναικῶν ἱςόρηκε Διόδωρος ὁ Σικελιώτης (ΙΘ, λδ). — Στ. 26, Ἡ τὰς εἰς πόλεμον εὐθέτους.] « Τοιγαροῦν ἐσώζοντο μὲν πολεμοῦντες, ἀπώλλυντο δὲ ἄρξαντες, διὰ τὸ μὴ » ἐπίςασθαι σχολάζειν, μηδὲ ἠσκηκέναι μηδεμίαν ἄσκησιν ἑτέραν κυριωτέ» ραν τῆς πολεμικῆς », καθά φησιν ὁ σοφώτατος τῶν τοιούτων ἐπιγνώμων Ἀριςοτέλης (Πολιτ. Β, θ΄).

ΣΕΛ. 278, στ. 7, Καὶ ἀςῶν καὶ ξένων.] Οὐ συνᾴδει ταῦτα τοῖς μικρῷ πρόσθεν εἰρημένοις· πῶς γὰρ εἶχον αἱ Σπαρτιάτιδες κύεσθαι ἐκ τῶν ξένων, οἷς οὐκ ἐξῆν ἐμβιοῦν ἐν Σπάρτῃ; ἄλλως τε οὐχ εὑρήσεις τὸ περὶ τῆς ἐκ τῶν ξένων κυήσεως λεγόμενον τοῦτο οὔτε παρὰ τῷ Ξενοφῶντι, οὔτε παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ. — Στ. 9, Νομίσματι δὲ χρῶνται σκυτίνῳ.] Ὅτι οὐ μόνον σιδηρῷ ἐχρῶντο νομίσματι (Πλούταρχ. Λυκούργ. §. 9) Λακεδαιμόνιοι, ἀλλὰ καὶ σκυτίνῳ, ἀποχρώντως ἐπιςώσατο ὁ Κράγιος (Λακεδαιμον. Πολιτ. Γ, σελ. 197) μάρτυρα παρασχόμενος τὸν Σένεκαν. — Στ. 15, Περί τινα βωμόν.] Τὸν τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς ἐπικαλουμένης Ὀρθίας (Πλούταρχ. Λυκούργ. §. 18, καὶ Ἡσύχ. λέξ. Ὀρθία). — Στ. 17, Δειλῷ.] Εἰς τοῦτο ἔτρεψα τὸ, Δειλῶν. — Στ. 19, Κρίσις δὲ τῆς Γεροντίας ἐπὶ τῷ τέρματι τοῦ βίου προτίθεται τοῖς εὖ ἢ κακῶς ζήσασιν.] Ὁ νοῦς, Κρίνονται οἱ ἐπὶ τῷ τέλει ὄντες τοῦ βίου, ἐφ' ᾧ ὁ βέλτιον τῶν ἄλλων βεβιωκὼς ἆθλον ἀρετῆς κομιεῖται τὴν ἀρχὴν τὴν καλουμένην Γεροντίαν, τουτέςιν, ὡς ἄν, εἴ τις τῶν ὀκτὼ πρὸς τοῖς εἴκοσι Γερόντων τελευτήσειε τὸν βίον, εἰς τοῦ τελευτήσαντος τὴν χώραν αὐτὸς ἀντεισέλθοι. ἐγράφετο πρότερον, Κρίσις δὲ ταῖς γεροντίαις ἐπὶ τῷ τέρματι τοῦ βίου προςίθεται τοῖς τε εὖ ἢ κακῶς ζῶσιν. καὶ τὸ μὲν, Ζῶσιν, ἔτρεψα εἰς τὸ, Ζήσασιν, ὡς φέρεται παρ' αὐτῷ τῷ Στοβαίῳ· διέγραψα δὲ καὶ τὸν συμπλεκτικὸν, Τε, τοῦτο τῆς συντάξεως ἀπαιτούσης, χωρὶς εἰ μή τις γράφειν προαιροῖτο, Τοῖς τε εὖ καὶ κακῶς. ἀναγνωςέον πρὸς τούτοις ὑπείληφα καὶ Τῆς Γεροντίας, ἀντὶ τοῦ, Ταῖς γεροντίαις, οὕτω πρὸ ἡμῶν καὶ τοῦ ἔναγχος ἐκδόντος τὸν Ξενοφῶντα, διορθουμένου τὸν Νικόλαον ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος αὐτοῦ (Λακεδ. Πολιτ. κεφ. α), ὅς φησιν, « Ἐπὶ γὰρ τῷ » τέρματι τοῦ βίου τὴν κρίσιν τῆς Γεροντίας προσθεὶς (γρ. προθεὶς), ἐποίησε » μηδὲ ἐν τῷ γήρᾳ ἀμελεῖσθαι τὴν καλοκαγαθίαν ». καθίςατο δὲ Γέρων ἀντὶ τοῦ τελευτήσαντος Γέροντος, ᾗ φησι Πλούταρχος (Λυκούργ. §. 26) ὁ ἄριςος ἀρετῇ κριθεὶς τῶν ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη γεγονότων. σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ τὸ παρὰ τῷ Νικολάῳ Προςίθεται, εἰς τὸ, Προτίθεται, μετερρύθμισα, καθὰ καὶ τὸ παρὰ τῷ Ξενοφῶντι Προσθεὶς, εἰς τὸ, Προθεὶς, ἕτεροι πρὸ ἡμῶν

τρέπειν παρήνεσαν. προσσημειοῦ δὲ καὶ τοῦτο ὅτι Γέροντας μέχρι δεῦρο καλεῖ ἡ συνήθεια τοὺς προεςῶτας τοῦ δήμου, καὶ τὰ κοινὰ διοικοῦντας, καὶ Γεροντίαν τὴν τούτων ἀρχὴν, φυλάξασα τὴν ἀρχαίαν κλῆσιν· ἐπὶ δὲ τῆς ἡλικίας ἁπλῶς, ἔτρεψε τὸ Γέρων εἰς τὸ Γέρος, καθὰ καὶ πολλὰ ἕτερα τῶν εἰς ῶν, οἷον Ἄρχος, Δράκος, Χάρος κ. τ. λ. παρὰ τὸ Ἄρχων, Δράκων, Χάρων. εὕρηται δὲ καὶ ἡ τοῦ Χειμὸς (ἀντὶ τοῦ Χειμὼν) αἰτιατικὴ ἐν τῷ « Χειμὸν » καὶ καλοκαῖριν ». τὴν δὲ τοιαύτην εἴτε διφορίαν, εἴτε ἀπὸ κλίσεως εἰς κλίσιν μετάπτωσιν οὐδὲ ἡ ἀρχαία φωνὴ ἠγνόηκεν, Ἐπιλήσμων, καὶ Ἐπίλησμος, Κευθμὼν, καὶ Κευθμὸς, Πίων, καὶ Πῖος κ. τ. λ. λέγουσα. — Στ. 21, Ὅταν δὲ ςρατεύωνται..... ἐςεφανωμένοι.] Τούτοις παράθες τὰ ἱςορηθέντα Ξενοφῶντι (Λακεδ. πολιτ. κεφ. ιγ). — Στ. 22, Ἀγήτορος Διός.] Οὕτως ἐπωνομάζετο παρὰ τοῖς Λάκωσιν ὁ Ζεύς. Μεγαλοπολῖται δὲ Ἀγήτορα τὸν Ἑρμῆν ἐπεκάλουν, ᾗ φησι Παυσανίας (Η, λα). — Στ. 27, Ὑπανίςανται δὲ βασιλεῖ κ. τ. λ.] Ἔπιθι τὸν Ξενοφῶντα (Αὐτ. κεφ. ιε), καὶ ἃ πρόσθεν ἐσημειωσάμεθα εἰς τὸν Ἡρακλείδην (σελ. 351). — Στ. 28, Ὀμνύει τε.] Ἐκ τοῦ Στοβαίου τε καὶ τοῦ Κραγίου ἡ γραφὴ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς, Ὀμνύει δέ. — Στ. 29, Βασιλεύσειν.] Διωρθωσάμην ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος (Λακεδ. Πολιτ. ιε) ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασι τοῖς πρὸ ἐμοῦ, Βασιλεύειν.

ΣΕΛ. 279, στ. 4, Τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσσὸς.] Ἐκ τῆς Ὀδυσσείας (Τ, 178, 179), ὅπου τὸ τοῦ πρώτου ςίχου τέλος γράφεται, Ἔνθα τε Μίνως. — Στ. 12, Δώρων.] Ἐξ ἑτέρων διορθώσεως (Ἴδ. Στοβ. σελ. 294), ἀντὶ τοῦ, Δῶρα. τὸ ἑξῆς, Τιμιώτατα τῶν δώρων ἐςὶν αὐτοῖς τὰ ὅπλα. — Στ. 13, Αὐταριᾶται.] Ἰλλυρικὸν ἔθνος οἱ Αὐταριᾶται, περὶ ὧν ἔπιθι τὸν Στράβωνα (Ζ, σελ. 317). ᾤκουν δὲ ἐν τῇ νῦν καλουμένῃ Δαλματίᾳ. — Στ. 19, Καυσιανοί.... μακαρίζουσι.] Τὰ αὐτὰ ἱςόρηκεν Ἡρόδοτος (Ε, δ, μετὰ τῶν τοῦ Οὐαλκενήρου σημ.) περὶ τῶν Τραυσῶν, ἔθνους Θρακικοῦ· « ΤΡΑΥΣΟΙ δὲ τὰ μὲν » ἄλλα πάντα κατὰ ταυτὰ τοῖσι ἄλλοισι Θρηξὶ ἐπιτελέουσι· κατὰ δὲ τὸν » γινόμενόν σφι καὶ ἀπογινόμενον, ποιεῦσι τοιάδε· τὸν μὲν γινόμενον περιϊ» ζόμενοι οἱ προσήκοντες ὀλοφύρονται, ὅσα μιν δεῖ, ἐπεί τε ἐγένετο, ἀνα» πλῆσαι κακὰ, ἀνηγεόμενοι τὰ ἀνθρωπήϊα πάντα πάθεα· τὸν δ' ἀπογενό» μενον, παίζοντές τε καὶ ἡδόμενοι γῇ κρύπτουσι, ἐπιλέγοντες ὅσων κακῶν » ἐξαπαλλαχθεὶς, ἐςὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίῃ ». μήποτε οὖν καὶ παρὰ τῷ Νικολάῳ ἀντὶ τοῦ, ΚΑΥΣΙΑΝΟΙ, γραπτέον, ΤΡΑΥΣΙΑΝΟΙ. ἡμάρτηται γὰρ καὶ παρ' ἄλλοις ἡ τοῦ ὀνόματος γραφή· αὐτίκα παρὰ τῷ Ζηνοβίῳ (Παροιμ. Ε, κε) οὕτω φέρεται ἡ ἱςορία. « ΚΑΙΣΙΑΙ ἐπὶ γεννωμένοις δακρύουσιν. » ἐπεὶ (γρ. ἐπὶ) δὲ ἀποθνήσκουσι χαίρουσι », ὅπου γραπτέον ἔοικεν εἶναι, ΤΡΑΥΣΟΙ, ἢ ΤΡΑΥΣΙΟΙ, ἢ ΤΡΑΥΣΙΑΝΟΙ. ᾤκουν δὲ οἱ Τραυσοὶ οὗτοι οὐ μακρὰν τῆς κατὰ τὴν Θράκην Τραϊανουπόλεως, ὡς ἐκ τοῦ Τίτου Λιβίου ὀρθῶς εἴκασεν ὁ Γαλλιςὶ μεθερμηνεύσας τὸν Ἡρόδοτον σοφὸς Λαρχέρος (Τομ. Η, σελ. 579). — Στ. 21, Κίοι.] Εἰ μὲν τοὺς ἀπὸ τῆς νήσου Κέω λέγει, ὧν καὶ Ἡρακλείδης (σελ. 210) ἐμνημόνευσε, γραπτέον Κεῖοι· εἰ δὲ τοὺς ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν Βιθυνίαν Κίου, γραπτέον Κιανοί. — Στ. 24, Ἐξοδιάζουσιν.]

Τὸ Διασπείρειν, καὶ διασκεδάζειν ἐνταῦθα σημαίνει τὸ Ἐξοδιάζειν. ὅθεν ἡ συνήθεια τοῦτό τε καὶ τὸ συγγενὲς, Ἐξοδεύειν, ἐπὶ τοῦ Δαπανᾷν τέταχε, καθὰ καὶ τὴν Ἐξοδίαν, καὶ τὴν Ἔξοδον, καὶ τὸν Ἐξοδιασμὸν, καὶ τὸ Ἐξοδίασμα, ἐπὶ τῆς Δαπάνης, καὶ τὸν Ἐξοδιαςὴν, οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ Δαπανῶντος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ Φιλοδαπάνου, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀσώτου. ἡ δὲ χρῆσις ἀπ' αὐτῶν τῶν Πτολεμαϊκῶν χρόνων· εὕρηται γὰρ ὁ Ἐξοδιασμὸς ἀντὶ τῆς Δαπάνης παρὰ τοῖς Ἑβδομήκοντα (Δ Βασιλ. ΙΒ, ιβ). ἔπειτα δὲ καὶ Πολύβιος (ΚΓ, ς), καὶ Ἀρτεμίδωρος (Ὀνειροκριτ. Α, νζ), καὶ ἕτεροι ἐχρήσαντο τῇ λέξει.

ΣΕΛ. 280, στ. 1, Ταῦροι.] Παρ' οὓς ἡ Ταυρικὴ Χερσόνησος, ἡ νῦν καλουμένη, Κρίμιον. — Στ. 5, Σινδοὶ τοσούτους ἰχθῦς κ. τ. λ.] Σκυθικὸν ἔθνος οἱ Σινδοὶ, παρακείμενον τοῖς Κερκέταις, οὓς Ἡρωδιανὸς (παρὰ τῷ σχολ. Ἀπολλων. Ἀργοναυτ. Δ, 322), Σίνδους, βαρυτόνως, καὶ οὐ Σινδοὺς γραπτέον εἶναί φησι. καὶ ταῦτα μὲν διὰ τοὺς καὶ τὰ τοιαῦτα φιλοῦντας· ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ἀπορίας ἄξιον, οἱ επιβαλλόμενοι τοῦ θαπτομένου τῷ τάφῳ ἰχθῦς. διόπερ οὐκ ἀλόγως ἂν τις γράφοι, Λίθους, ἀντὶ τοῦ Ἰχθῦς, ὡς εἰκάζει ὁ σοφὸς τοῦ Ἀπολλοδώρου ἐκδότης καὶ μεταφραςὴς Κλαυέριος. — Στ. 7, Κόλχοι τοὺς τελευτήσαντας κ. τ. λ.] Τὰ αὐτά φησι καὶ Αἰλιανός (Δ, α). οὐχ ἁπλῶς δ' ἅπαντας, ἀλλὰ τοὺς ἄνδρας, βύρσαις νεαραῖς εἰλοῦντες, ὡς παραδέδωκε Νυμφόδωρος (παρὰ τῷ σχολ. Ἀπολλων. Ἀργοναυτ. Γ, 202)· τὰς γὰρ γυναῖκας τῇ γῇ κρύπτουσι. τὸ δὲ, Ἀπὸ δένδρων, οὐ τρεπτέον εἰς τὸ, Ἐπὶ δένδρων, ὡς ἔδοξέ τισι· καὶ γὰρ καὶ Αἰλιανὸς, Ἐκ δένδρων, εἴρηκε (Δ, α), τῇ συνωνύμῳ προθέσει χρησάμενος, καὶ Ἀπολλώνιος (Ἀργοναυτ. 207),

Δενδρέων ἐξάπτειν ἑκὰς ἄςεος............

εἶπε, περὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ Κολχικοῦ ἔθνους τὸν λόγον ποιούμενος.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΣΙΤΩΝ.

ΣΕΛ. 281, στ. 1, Ἐξεῦρεν.] Οὕτως ὀρθῶς μετὰ τοῦ ν ὁ τελευταῖος τοῦ Στοβαίου ἐκδότης, διὰ τὸ μέτρον, ἀντὶ τοῦ, Ἐξεῦρε. — Στ. 2, Διὸς πεφυκὼς, ὡς λέγουσι, Τάνταλος.] Ὅλος ὁ ςίχος ἐξ Εὐριπίδου (Ὀρές. 5). — Στ. 4, Ἀκόλαςον ἔσχε γλῶσσαν.] Καὶ τουτὶ τὸ μέρος ἐξ Εὐριπίδου (Ὀρές. 10), ὅς φησιν,

Ἀκόλαςον ἔσχε γλῶσσαν, αἰσχίςην νόσον.

ἀςείως δὲ πάνυ διὰ τούτου ὁ παρῳδήσας Νικόλαος, νοεῖν παρέχει, ὅτι Τάνταλος διὰ τοῦτο ἐκολάσθη ὑπὸ τῶν θεῶν, ὧν ὁμοτράπεζος γενέσθαι ἠξίωτο, ὅτι οὐκ ἠπίςατο τοὺς θεοὺς κολακεύειν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ πρὸς χάριν αὐτοῖς ὁμιλεῖν, ὡς ἐχρῆν τὸν παράσιτον τῶν θεῶν, ἀκολάςῳ πρὸς αὐτοὺς ἐχρή-

σατο παῤῥησίᾳ. — Εἶτ' ἀκουσίῳ Δίφρῳ περιπεσὼν δυναμένῳ λιμὸν ποιεῖν.] Ἀσαφὲς τὸ εἰρημένον, καθὰ καὶ ὅλη ἡ περὶ τοῦ Ταντάλου μυθολογία. Εὐριπίδης μὲν γὰρ, καὶ ἄλλοι πλεῖστοι τῶν ποιητῶν καὶ τῶν καταλογάδην γραψάντων, λίθον ἐπηρτῆσθαι τῇ κεφαλῇ τοῦ Ταντάλου φασὶ, ποινὴν τῶν ἡμαρτημένων αὐτῷ. Ὅμηρος δὲ (Ὀδυσσ. Λ, 581 - 591), εἰ ὅλως Ὁμήρου ἐστὶ τὰ περὶ τοῦ Ταντάλου ἔπη ἐκεῖνα, λίμνῃ παρεστῶτα καὶ πιεῖν διψῶντα μὴ δύνασθαι λέγει τὸν Τάνταλον· ὡς δ' αὔτως μηδὲ τῶν κατὰ κεφαλῆς χεομένων ἀφθόνως καρπῶν μεταλαβεῖν ἔχειν, σκορπιζομένων ὑπ' ἀνέμου, ὁσάκις ὀρέξειε τὴν χεῖρα. μήποτε οὖν Ὁμήρῳ κατακολουθήσας, ὁ Νικόλαος, ἀντὶ τοῦ Δίφρῳ, γέγραφε Δείπνῳ. καὶ εἴη ἂν τοῦτο τὸ δεῖπνον, ἀκούσιον μὲν, ὅτι ἀκουσίως ὁ Τάνταλος εἰς αὐτὸ κατεκρίθη, λιμὸν δὲ ποιεῖν δυνάμενον, ἐπεὶ, ὥς φησιν Ὅμηρος (Ὀδυσσ. Λ, 587),

Δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατακρῆθεν χέε καρπὸν,
Ὄγχναι, καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
Συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι.
Τῶν ὁπότ' ἰθύσει' ὁ γέρων ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι,
Τὰ δ' ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα.

Στ. 6, Ἀπὸ τῆς τραπέζης.] Οὕτως ἐξ ἀντιγράφου ὁ τελευταῖος τοῦ Στοβαίου ἐκδότης ἀνθ' οὗ πρότερον ἐγράφετο, Εἶτα τῆς τραπέζης, ὅπερ ἄλλοι ἄλλως διορθοῦν ἐπεχείρησαν. τὸ δ' Ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐξαπίνης ἀποστρέφεσθαι, ἐστὶ τὸ κωλύεσθαι μεταλαβεῖν τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης, διασκιδναμένων δηλονότι ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. — Στ. 7, Ἄφνω δὲ πληγεὶς εἰς κ. τ. λ.] Σημείωσαι τὸ ἀνακόλουθον· ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν, Πληγέντι, διὰ τὸ ἐπαγόμενον, Ἔδοξε. καὶ ἴσως τοιαύτη ἦν ἡ γραφὴ τὸ πάλαι, Ἄφνω δὲ πληγέντ' εἰς. Στ. 9, Σίπυλόν τε τοῦτον ἀνατετράφθαι τὸν τρόπον.] Ἡ Σίπυλος, θηλυκῶς, πόλις Φρυγίας, ἡ πρότερον, Ταντάλὶς, καλουμένη, διὰ τὸ ἐκεῖ βασιλεῦσαι τὸν Τάνταλον· ταύτην ὑπὸ σεισμῶν ἀνατετράφθαι Ἀριστοτέλης (Μετεωρολ. Β, η) ἱστόρηκε. Στράβων (Α, σελ. 58) δὲ καὶ τὸν τῆς ἀνατροπῆς χρόνον ἐπεσημήνατο, κατὰ τὴν αὐτοῦ τούτου τοῦ Ταντάλου βασιλείαν συμβῆναι φήσας, τουτέστι 1363 ἔτεσι πρὸ Χριστοῦ (Σιμσων. Χρον. ἔτ. 2640). σημείωσαι δὲ ὅτι κωμικῶς ὁ Νικόλαος οὐχ ὑπὸ σεισμῶν ἀνατετράφθαι φησὶ τῷ ὄντι τὴν Σίπυλον, ἀλλὰ σκοτοδινιῶντι, ὡς εἰκὸς, ὑπὸ λιμοῦ τῷ Ταντάλῳ δόξαι τ' ἄνω κάτω γεγονέναι, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἀνατετράφθαι τὴν αὐτοῦ πόλιν. ὅτι δὲ σκοτοδίνῃ συνέχονται οἱ λιμώττοντες δηλοῖ καὶ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγόμενον, « Ἐμαύρισαν τὰ ὀμμάτιά του ἀπὸ τὴν πεῖναν », ὅπερ ἑλληνίζειν βουλόμενος ἐκφράσαις ἂν, « Ἠμαυρώθη τὰς ὄψεις ὑπὸ τῆς πεί- » νης » — Στ. 12, Παντελῶς.] Γραπτέον ἔοικε Παντελοῦς, ἵνα πρὸς τὸ Καχεξίας συνάπτοιτο. — Στ. 15, Τοῖς ἀσυμβόλοις.] Εἰς τοῦτ' ἔτρεψα τὴν αἰτιατικὴν, Τοὺς ἀσυμβόλους, διὰ τὸ, Ἐπιπλῆξαι, ὃ φέρεται ἐν ἀντιγρά-

φοις ἀντὶ τῆς ἡμαρτημένης γραφῆς, Ἐκπλῆξαι. — Στ. 16, Τἀλλότρια δειπνεῖν ἑλκμένοις κ. τ. λ.] Ἔγραψα κἀνταῦθα Ἑλομένοις, ἀντὶ τοῦ, Ἑλομένους. ἴσως δὲ καὶ τὸν ὅλον στίχον οὕτω προενεκτέον,

Τἀλλότριά τε δειπνεῖν ἑλομένοις ἄνευ πόνου.

ἢ γοῦν,

Τἀλλότρια δειπνεῖν θ' ἑλομένοις ἄνευ πόνου.

Στ. 20, Αἵρεσιν τίνα εἶλου.] Ἐξ ἀντιγράφου, ᾗ φασιν οἱ τὰ Νικολάου πρὸ ἡμῶν ἑρμηνεύσαντες. ἐγράφετο δὲ πρότερον, Αἵρεσιν τίνα κλοῖς, ἀδιανοήτως· ἀνθ' οὗ ἐν ἑτέρῳ ἀντιγράφῳ φέρεται, Αἵρεσιν τίνα φιλεῖς (ἣν γραφὴν προείλετο ὁ τελευταῖος τοῦ Στοβαίου ἐκδότης), ἐν ἄλλῳ δὲ, Αἵρεσιν τίνος φιλεῖς. — Στ. 22, Εἰ μόλις, κ. τ. λ.] Οὕτως ὁ τελευταῖος ἐκδότης τοῦ Στοβαίου, ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τῆς προτέρας γραφῆς, Ἃ μόλις. κατὰ δὲ κωμικὴν ἄδειαν, συνῆπται τὸ μόλις μετὰ τῆς ἐπιφερομένης ἀρνήσεως· ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν, Εἰ μόλις ἡμεῖς δυνάμεθα ἰδεῖν τὴν θύραν, κ. τ. λ. — Στ. 23, Ἅπαντα.] Ἀνθυπέβαλον ταύτην τὴν διόρθωσιν τῇ παρ' ἅπασι γραφῇ, Πάντα, διὰ τὸ μέτρον. — Στ. 25, Ἀνώδυνα τἀλλότρια] Οὕτως ἐξ ἀντιγράφων ὁ τελευταῖος ἐκδότης τοῦ Στοβαίου, ἀντὶ τῆς ἀδιανοήτου γραφῆς, Ἄνω, διά τ' ἀλλότρια, ἀνθ' ἧς ὁ πρὸ ἐμοῦ τὰ Νικολάου ἐκδοὺς ἔγραφεν, Ἀναιδῶς ἀλλότρια, ἐκ διορθώσεως τοῦ Γροτίου.

ΣΕΛ. 282, στ. 1, Οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐπὶ τράπεζαν ἔσθ' ὁ πλοῦς.] Ἀστείως πάνυ καὶ χαριέντως παρῴδησε τὴν πᾶσι γνωστὴν παροιμίαν (Ζηνοβ. Ε, λζ),

Οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς·

ἣν καὶ αὐτὴν Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. Β, 570) παρῳδῆσθαι νενόμικεν ἐξ ὧν Σοφοκλῆς (Φιλοκτ. 304) ποιεῖ λεγοντα τὸν Φιλοκτήτην,

Οὐκ ἐνθάδ' οἱ πλοῖ τοῖσι σώφροσι βροτῶν.

Στ. 2, Πρώτιστον ἐν τούτοισι δεῖ.] Ἐξ ἀντιγράφων, οἷς ἠκολούθησε καὶ ὁ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότης, ἀντὶ τῆς παρὰ τῷ Στοβαίῳ γραφῆς, Πρώτοισι τουτέοισι δεῖ. ὁ δὲ τελευταῖος τοῦ Στοβαίου ἐκδότης γράφει, Πρώτοισιν ἐν τούτοισι δεῖ, ἐξ ἑτέρων ἀντιγράφων. — Στ. 8, Βάπτεται.] Οὕτω καὶ ὁ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότης. τὸ ῥῆμα κατὰ μέσην διάθεσιν, ἀντὶ τοῦ, Βάπτει τὰς ἑαυτοῦ τρίχας. παρὰ δὲ τῷ Στοβαίῳ γράφεται, Βλάπτεται. — Στ. 11, Ὁμίλει.] Ἔτρεψα τὸ παρ' ἅπασιν ἀδιανοήτως γραφόμενον, Ὁμιλεῖ, εἰς τὸ προστακτικὸν, Ὁμίλει, δῆλον ἄλλως καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπαγομένου, Ἄφες. — Στ. 12, Παρατάττεται.] Ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ παρὰ τῷ Στοβαίῳ, Ταράττεται. — Ποιεῖ.] Ἐν ἑτέροις γράφεται, Πτοεῖ. — Στ. 13, Δειπνῶν, Εἰς τοῦτο ἔτρεψα τὸ, Δείπνῳ, ὃ οἱ πρὸ ἐμοῦ συνάπτοντες τῷ προηγησαμένῳ, Νεκροὺς,

διαςέλλουσι τοῦ, Σιωπῇ. ὁ νοῦς, Ἐὰν ὁ ἐςιῶν σε παρατάττηται, τουτέςι, κομπάζῃ, παρατάξεις αὐτοῦ διηγούμενος καὶ πολεμίων φόνους, σὺ δειπνῶν μετὰ σιωπῆς, καὶ λεληθότως μυκτηρίζων τὸν κόμπον αὐτοῦ, εἰς τὴν τράπεζαν ἄφες τὴν ὀργὴν, ἣν ἐκείνῳ ὤφειλες ἐνσημήνασθαι, ὡς ψευδομένῳ. — Στ. 15, Τῷ πράγματι.] Τουτέςι, τῇ τῶν κολάκων τέχνῃ. ἡ δὲ γραφὴ ἐξ ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς, Τοῖς πράγμασι. — Στ. 20, Σύνδειπνον αὐτῷ κέκρικ' εἶναι καὶ φίλον.] Οὕτω γράφειν δεῖν ἔγνων, ἀντὶ τοῦ, Σύνδειπνον αὐτῷ κέκρικεν εἶναι φίλον, οὗ τὸ ἄμετρον συνιδὼν καὶ ὁ πρὸ ἐμοῦ ἐκδότης ἔγραφε, Σύνδειπνον αὐτῷ κέκρικεν εἶναι καὶ φίλον, καθὰ διωρθοῦτο ὁ Γρότιος.

ΠΑΡΑΛΕΙΦΘΕΙΣΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ Βιβλ. Α, κεφ. κγ. σελ. 9, στ. 22, Μακρᾷ τῇ δόξῃ διέπρεπε.] Ἀντὶ τοῦ Μακρᾷ, παρά τισι τῶν πρὸ ἐμοῦ ἐγέγραπτο, Μακρὰ, ἐπιῤῥηματικῶς. ἴσως γεμὴν οὐδετέρα τῶν γραφῶν ἔῤῥωται· ἀλλὰ γραπτέον, Μακρῷ. — Κεφ. λ, σελ. 12, στ. 21, Κἀγαθοί.] Εἰσὶν οἳ και τὸ, Ἔνθα, τοῦ ςίχου τούτου, εἰς τὸ, Ὄντως, τρεπτέον εἶναι ᾠήθησαν, γράφοντες,

Σωτῆρες ὄντως, κἀγαθοὶ παραςάται.

καὶ ἔςι πιςώσασθαι τὴν τοιαύτην διόρθωσιν, παραθεμένοις ἐξ Ἀριςοφάνους (Πλούτ. 326, 327) ταυτὶ,

Ὅπως δ' ἐμοὶ καὶ τἄλλα ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΑΙ
Ἔσεσθε, καὶ ΣΩΤΗΡΕΣ ΟΝΤΩΣ τοῦ θεοῦ,

ἃ δῆλός ἐςι παρῳδηκὼς ὁ τὸ ἰαμβεῖον ποιήσας.

Βιβλ. Ε, κεφ. ιγ, σελ. 81, στ. 22, Δέκα τῶν πολιτῶν.] Συνέχεεν, οἶμαι, ὁ Αἰλιανὸς τοὺς δέκα ςρατηγοὺς μετὰ τῶν μετὰ τοὺς Τριάκοντα ἀρξάντων Ἀθήνησι δέκα πολιτῶν· περὶ ὧν ἔπιθι Ξενοφῶντα (Ἑλληνικ. Γ, 278), Ἰσοκράτην (Πρὸς Καλλίμαχ. Τόμ. Γ, 226), Διόδωρον τὸν Σικελιώτην (ΙΔ, λγ), καὶ Ἁρποκρατίωνα (λέξ. Δέκα).

Βιβλ. ΙΒ, κεφ. α, σελ. 139, στ. 28, Εἰς Ἀσπασίας ἀφίκετο.] Ἐξ ἀντιγράφων, οἷς συνᾴδει καὶ ἡ παρατελευταία ἔκδοσις. ἐν ἑτέραις δὲ, κατ' αἰτιατικὴν, Εἰς Ἀσπασίαν ἀφίκετο· οὐδὲ τοῦτο κακῶς. λέγεται γὰρ, Ἀφικνεῖσθαι εἴς τινα, καὶ, εἴς τινος. — Κεφ. κ, σελ. 147, στ. 7, Καὶ ταύτην δὲ ἀπολωλεκέναι τοῦ ὕπνου τὸ ἥμισυ.] Ἔτρεψα, κατὰ τὰ σημειωθέντα μοι ἀνωτέρω (σελ. 329), τὸ σόλοικον Ἀπολωλέναι, εἰς τὸ, Ἀπολωλεκέναι· ἴσως

γε μὴν οὐκ ὤφειλον φθονῆσαι τῷ Αἰλιανῷ τοῦ σολοικισμοῦ. εὕρηται γὰρ καὶ παρὰ τῷ τοὺς Αἰσωπείους συντάξαντι μύθους (Μύθ. πγ. σελ. 69, ἐκδ. 1776) ἡ ἐπὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ χρῆσις τοῦ μέσου παρακειμένου τοῦ ῥήματος τούτου. εἰκὸς δὲ τούτους τε, καὶ εἴ τινες ἕτεροι τοιοῦτοι, τὴν Ἀττικὴν χρῆσιν τοῦ μέσου, Διέφθορα, ἀντὶ τοῦ, Διέφθαρκα (Φρύνιχ. σελ. 62), ζηλώσαντας, τὸ συνώνυμον, Ἀπόλωλα, ἐπὶ τοῦ, Ἀπολώλεκα, τεταχέναι· ἡ γὰρ μίμησις, ἀποζευχθεῖσα τῆς κρίσεως, τοιαῦτα φιλεῖ τίκτειν τέρατα. — Κεφ. λζ, σελ. 153, στ. 9, Σίλφιον.] Τοῖς πρόσθεν (σελ. 331) σημειωθεῖσι προςίθητι καὶ ταῦτα· ὅτι καὶ τὸ Σκόροδον, ὅπερ ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 719), Σκαιὸν ῥόδον, πάνυ σκαιῶς ἑρμηνεύει, εἰκὸς παρὰ τὸ, Σκὼρ, καὶ τὸ, Ὀδμὴ, συντεθεῖσθαι, οἱονεὶ Σκώροδμόν τι ὄν. αὐτοῦ δὲ τοῦ Σκὼρ τὸ ἄχρηςον ὑποκοριςικὸν, Σκωράδιον, παραλαβοῦσα ἡ συνήθεια, ἐσχημάτισεν, ἀποβολῇ τοῦ σ (περὶ ἧς ἔπιθι τὰ εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σελ. 184), τὸ Κωράδιον, καὶ Κουράδιον, καὶ Κουράδι, οὐδὲν ἕτερον ὂν, ἢ τὸ παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις Σκώρ· οὗ τὴν γενικὴν, Σκατὸς, μετεποίησεν εἰς τὴν εὐθεῖαν, Σκατόν.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ, σελ. 207, στ. 6, τῆς γὰρ ἀρχαίας μοίρας κ. τ. λ.] Μαρτυρεῖ καὶ Ἰσοκράτης ἐν τῷ Παναθηναικῷ (Τομ. Β, σελ. 606) γῆς ἀναδασμὸν οὐδέποτε πεποιηκέναι τοὺς Σπαρτιάτας. — Στ. 30, Ἐνὶ ἱματίῳ θέρους καὶ χειμῶνος χρώμενοι.] Προσέθηκα τὸ, Χρώμενοι, ὡς ἔφθην εἰπὼν (σελ. 352), ἀναγκαῖον ὂν εἰς τὸν ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας. ἔςι δὲ καὶ ἁπλουςέρως διορθοῦσθαι τὸ χωρίον, γράφοντας, Ἐν ἑνὶ ἱματίῳ θέρους καὶ χειμῶνος, καθὰ διωρθοῦτο ὁ Κασωβὼν (παρὰ τῷ Στράβωνι, Βιβλ. Ι, σελ. 483). — Σελ. 208, στ. 5, Πύξ τε καὶ ξύλοις.] Ὁ δὲ Στράβων (σελ. 483) φησὶν, ὅτι » Ἐκφέρουσι τὰς πληγὰς, τὰς μὲν διὰ χειρὸς, τὰς δὲ καὶ δι' ὅπλων σιδη- » ρῶν ». καὶ ἄλλα δὲ πλείω προσιςορεῖ Κρητῶν νόμιμα ὁ Γεωγράφος, ἢ παρ' ἑτέρου ἀναλεξάμενος, ἢ τοῦ τὸν Ἡρακλείδην ἐπιτεμόντος παραλιπόντος αὐτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ, σελ. 255, στ. 6, Μήτε ἀκαίρως παρακαλεῖν μήτ' ἐκείνῳ προσάντως.] Τοῦτο παρατίθεται μαρτύριον ὁ Σουΐδας τῇ λέξει, Προσάντως, παραλιπών γε μὴν τὴν ἀντωνυμίαν. — Σελ. 270, στ. 26, ΖΑΡΜΑΝΟΣ.] Φιλοσόφων τῶν παρ' Ἰνδοῖς γένους ὄνομα οἱ Ζάρμανοι, ἢ Ζαρμανοί. ἐοίκασι δ' οἱ αὐτοὶ εἶναι τοῖς παρὰ τῷ Ἀλεξανδρεῖ Κλήμεντι καλουμένοις Σαρμάναις, περὶ ὧν ταῦτα φησὶν (Στρωμ. Α, σελ 305) ἐκεῖνος· « Ἄλλοι τε φιλόσοφοι βάρβαροι. διττὸν δὲ τούτων τὸ » γένος· οἱ μὲν Σαρμάναι αὐτῶν, οἱ δὲ Βραχμάναι καλούμενοι. καὶ τῶν » Σαρμανῶν οἱ Ἀλλόβιοι προσαγορευόμενοι, οὔτε πόλεις οἰκοῦσιν, οὔτε » ςέγας ἔχουσι, δένδρων δὲ ἀμφιέννυνται φλοιοῖς, καὶ ἀκρόδρυα σιτοῦν- » ται, καὶ ὕδωρ ταῖς χερσὶ πίνουσιν· οὐ γάμον, οὐ παιδοποιΐαν ἴσασιν ».

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΛΙΑΝΟΝ, ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΝ, ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ.

ΤΩΝ ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

ΣΕΛΙΔΙ 15, ςίχῳ 3, Μάγους, Γράφε, Ἄλλους.—ΣΕΛ. 35, στ. 2, Εἰ δὲ ἀποθάνω, Γρ. Ἐὰν δὲ ἀποθάνω.—ΣΕΛ. 46, στ. 14, Ἐπιμισθώσαντας, Γρ. Ἀπομισθώσαντας. —ΣΕΛ. 91, στ. 3, Ἀφάλασθαι, Γρ. Ἀφαλέσθαι [ἧπερ ἐγέγραπτο πρότερον· ἐξάλειψον δὲ καὶ τὴν ἐν σελ. 313, στ. 20-23 εἰς αὐτὸ σημείωσιν]. — ΣΕΛ. 98, ΒΙΒΛ. ΚΕΦ. Ζ, κ-κα, Γρ. ΒΙΒΛ. Ζ, ΚΕΦ. κ-κα. — ΣΕΛ. 99, στ. 8, Τούτο, Γρ. Τοῦτο. — ΣΕΛ. 108, στ. 18, Πίσσης, Γρ. Πίσης.—ΣΕΛ. 120, στ. 10, Οὖτω, Γρ. Οὕτω.—ΣΕΛ. 141, ΒΙΒΛΙΟΝ Β, Γρ. ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΒ. —ΣΕΛ. 166, στ. 26, Οἶαν, Γρ. Οἵαν. — ΣΕΛ. 173, στ. 2, Τὰ τῆς Κίρκης νίπτρα, Γρ. Τὰ τῆς Κίρκης, Νίπτρα. — ΣΕΛ. 188, στ. 1, Φιλίππος, Γρ. Φιλίσκος.. — ΣΕΛ. 210, στ. 23, Διὰ τὸ πνεῖν ἐτνσίας, Γρ. Διὰ τὸ μὴ πνεῖν ἐτησίας.—Στ. 26, Τοῖς τελευτῶσιν, Γρ. Ἐπὶ τοῖς τελευτῶσιν. — ΣΕΛ. 221, στ. 20, Τοῦ Ἰουδαίων, Γρ. Τοῦ τῶν Ἰουδαίων. — ΣΕΛ. 230, στ. 2, Ἑαυτῳ, Γρ. Ἑαυτῷ. ΣΕΛ. 232; στ. 2, Λειτουργῦντα, Γρ. Λειτουργοῦντα. — ΣΕΛ. 235, στ. 6, Ἡμύνατο, Γρ. Ἠμύνατο. — ΣΕΛ. 269, στ. 20, Αὐτοὺ, Γρ. Αὐτοῦ.

ἘΝ ΔῈ ΤΟΙ͂Σ ΠΡΟΛΕΓΟΜΈΝΟΙΣ, ΣΕΛ. ϛ΄, στ. 1-2, Ῥίπτουσι.... ἀλλὰ τοὺς ῥίπτουσιν εἰς ἐκείνους, Γρ. Σκορπίζουσι... ἀλλὰ τοὺς σκορπίζουσι δἰ ἐκείνους. —ΣΕΛ. κβ΄, στ. 19, Συθέτους, Γρ. Συνθέτους. —ΣΕΛ. νβ΄, στ. 14, Ὅ, τι, δὲν, Γρ. Ὅ, τι δὲν. —ΣΕΛ. π΄, στ. 28, ἆπαγόρευσιν, Γρ. ἀπαγόρευσιν. —ΣΕΛ. πά, στ. 27, Εἶς, Γρ. Εἰς. —ΣΕΛ. ϟϛ΄, στ. 6, Καλον. Γρ. Καλόν. —ΣΕΛ. ϟθ΄, στ. 6, ὮΧ (2), Γρ. ὨΧ. — ΣΕΛ. ρδ΄, στ. 7, Μέλει, Γρ. Μέλλει. —ΣΕΛ. ριέ, στ. 30, Ἀναγεννήσεωο, Γρ. Ἀναγεννήσεως.—ΣΕΛ. ρκθ΄, στ. 21, Σπάνιως, Γρ. Σπανίως. —ΣΕΛ. ρμϛ΄, στ. 5, Μαλλον, Γρ. Μᾶλλον.

ΠΙΝΑΞ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ.

Αἱ λέξεις, ὧν ἀςερίσκος πρόκειται, κύρια, ἢ ἐθνικὰ, ἢ ὅλως τῇ ἱςορίᾳ ἢ τῇ γεωγραφίᾳ προσήκοντα ὀνόματά εἰσιν· αἱ δὲ διπλῷ σεσημειωμέναι ἀςερίσκῳ τῶν οὔπω καταχωρισθεισῶν ἐν τοῖς Λεξικοῖς τυγχάνουσιν οὖσαι. Οἱ ἑλληνικοὶ ἀριθμοὶ τὰς τῶν Αὐτοσχεδίων ςοχασμῶν δηλοῦσι σελίδας.

Α.

Δ.

E.

Ζ.

Η.

Θ.

Ι.

Κ.

Καλόν:

Λ.

Μ.

Ν.

Ξ.

Ο.

Π.

Ρ.

Τ.

Υ.

Ὑποκοριστικὰ

Φ.

Χ.

Ψ.

Ω.

ΠΙΝΑΞ

Λέξεων τῆς σημερινῆς γλώσσης.

Λ.

Μ.

Ν.

Ξ.

Ο.

Π.

Ρ.

Σ.

Τ.

Υ.

Φ.

Χ.

Ψ.

Ψ.

Ω.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ τῶν διορθωθέντων, ἐξηγηθέντων, ἢ ὁπωσοῦν κριθέντων ποιητῶν, ἢ συγγραφέων.

ΤΕΛΟΣ.